Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

302960

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus III.

Cum

GILBERTI COGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus,

Quæ ad finem cuiuſque DIALOGI auctiores & emendatiores ſunt adiectæ.

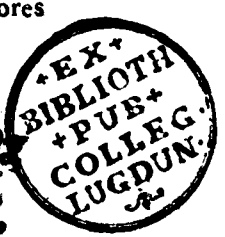

BASILEAE.

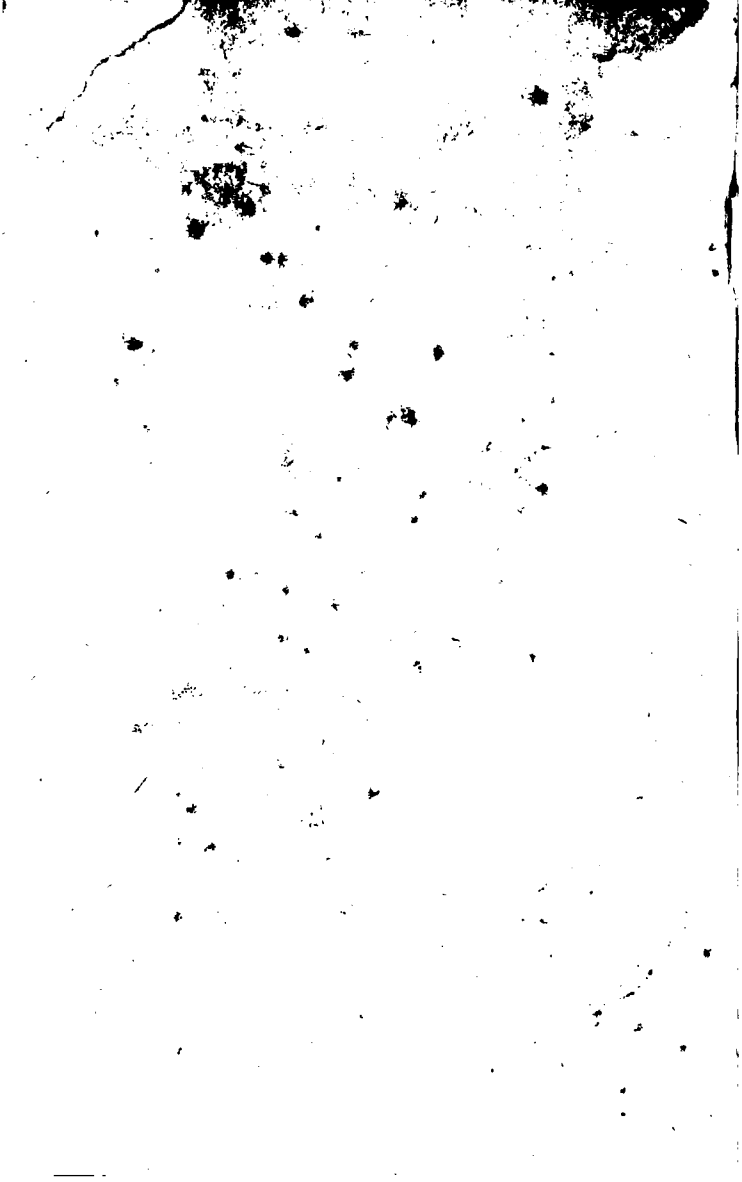

BIBLIOTHEQUE LYON 1892

DEORVM Dialogi.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΣ. IVNONIS ET Iouis.

Iacobo Micyllo interprete.

IVNO.

ΤΟΝ ἱξίονα τοῦτον ὁρᾷς, ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡμῖν; Ζ. ἄνθρωπον ἐοικότα χρηστὸν, ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικὸν. ὁ γὰρ ἄμα συνεῖναι ἡμῖν, ἀνάξιον δὲ συμποσίου ὤν. Ἡ. ἆρ' ἀνάξιός ἐστι, ὑβριστὴς γὰρ ὤν, ὡς ἔοικε μιχλέτι συνίσῃ. Ζ. τί δ' ὕβρεως; καὶ γὰρ οἴμαι, ἐλαύνει ἀλγύνει. Ἡ. τί δ' ἄλλο καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτὸ ἕνεκα· δεῖ γὰρ οἶμαι ὅτι ὀντότολμησε. Ζ. καὶ μὴν δεῖ τοῦτο καὶ μάλα εἰδέναι σε, ὅ. τι ἂν καὶ αἰσχροῖς ἐπιχειρεῖσι, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τινὰ συνίησι γὰρ ὁ ποιόν τι τὸ αἰσχρὸν,

IXIONEN hunc vides, Iupiter? qui bonis moribus affectum putas? IVP. Hominem esse vtile, Iuno, & combibonem: non enim cõuersaretur nobiscum, si indignus conuiuio foret. IVN. At indignus est, contumelioſus certè existens. quapropter nõ amplius conuersetur nobiscum. IVP. Quid autem contumeliæ intulit? oportet enim (vt puto) & me scire. IVN. Quid verò aliud? Etenim erubescò dicere ipsum: tale est quod sibi sumpsit. IVP. Atqui ob hoc tanto etiam magis dicere debebas, in quantum ille turpia quoque conatus est. Num igitur solicitauit aliquam ad stuprum? intelligo enim cuiusmodi turpe sit,

ὅπερ ἄρ ὀκνήσαιμι εἰπεῖν. Ηρ. αὐτῷ γὰρ ἐμοὶ, ἐκ ἄλλου τινὸς, ὦ Ζεῦ, πολλοῦ ἤδη χρόνου. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀτενὲς ἀφιέμενός μου ἐτύγχανες. ὁρᾷ καὶ ἔστιν ὅτε λάθρᾳ, καὶ ἅποτε πιοῦσα παραδοῖεν τὸ Γανυμήδους τὸ ἔκπωμα, ὃ δὴ τότε μὲν αὐτῷ ἐκέρασον πιεῖν. καὶ λαβὼν ἐφίλει μεταξύ, καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσῄει, καὶ αὖθις ἀφιέμενός μου ἔπινον, ταῦτα ἤδη σωφρονοῦντος ἐρωτικὰ ὄντα, καὶ ἐπιπολὺ μὲν ἐκέλευόν με λέγειν πρός σε, καὶ ὤμωζον παύσασθαι τῆς μανίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ καὶ λόγος ἐτόλμησέ μοι προσφυὴς εἶναι, ἐγὼ μὲν ἀφεῖσα αὐτὴν ἔτι λαχανοῦντα, προκυπτόμενον, ἐπιφραξαμένην τὰ ὦτα ὡς μὴ ἀκούσαιμι αὐτῇ ὑβριστικὰ ἐκπλώσαντος, ἀπῆλθόν σοι φράσουσα. σὺ δὲ αὐτὸς ὅρα ὅπως μέτεισι τὸν ἄνδρα. Ζ. ἐγὼ ὁ δυστυχὴς παράλογός σ' ἐποίησα αὐτὸν, ὦ μῆτερ Ἥρα; γάμων δοίην ἐγὼ τοιούτων

quòd reformidaueris dicere. IVN. Ipsam me, non aliam quampiam Iupiter, longo iam tempore. Ac primùm quidem ignorabam quid rei esset cur attentè ad ὸm me aspiceret: Illeautem etiam ingemiscebat, & sublachrymabatur: & si quando bibens tradidissem Ganymedi poculum, hic petebat ex eo iam ipso bibere, & capiens osculabatur interea, & ad oculos admouebat, & rursus prospectum in me intendebat: hæc intelligebam amatoria esse: & multo quidem tempore verecundabar dicere ad te, putabamq; cessaturum à furore hominem. Postquam verò & sermones ausus ei mihi adhibere, ego demulcens illum adhuc lachrymantem, & ad genua prouolutum, obturatis auribus, vt ne contumelias supplicantis illius audirem, abij vt tibi dicerem. Tu verò ipse vide quomodo explores virum. IVPIT. Euge, sceleratus ille in me ipsum, & vsque ad Iunonis nuptias etiam? adeóne inebria-

ἰμεθύσθη τῦ νέκταρος; ἀλλ' ἡμεῖς τότε μὲν αἴτιοι, καὶ πείρᾳ τῦ μητρὸς φιλάνθρωποι, ἴσως καὶ συμπόσας αὐτὸς ἐποιησάμεθα, συγγνωστοὶ δὲ καὶ πόντις ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντις ἐράσια ἐάσαι, καὶ οἷα ἔστι ἄδλον ἐπὶ γῆς, ἐπιθύμησαν ἁρπάσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. ὁ δ' ἔρως, βίαιόν τι ὄν, καὶ ἐκ ἀνθρώπων μόνον ἦρξε, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Hp. σὺ μὲν καὶ πάνυ οὕτως γε ἐλισσόμενος δῆ, καὶ ἄγνοι σε, καὶ φεύγε τῆς ῥινός, φασίν, ἔλκων. καὶ ἔπειτα οὐκ, ἔνθα ἂν ἡγῆταί σοι, καὶ ἀκολούθησας ἐθέλεις ὅ, τι ἂν κελεύσῃ. καὶ ὅλως ἐπῆμα καὶ πασσὰ τῦ ἔρωτος σύγε. καὶ νυκτὸς ἰξίονι οἶδα ἐκδότι συγγνώμην ἀπενέγκας, ἅτε καὶ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτῦ τὴν γυναῖκα, ἃ σοι τὸν Πειρίθεων ἔτικτε. Z. ἔτι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκείνων, ἔτι γὰ ἔπαι-

inebriatus est nectare? Cæterùm nos authores horum fumus, & vltra modum amatores hominum, qui quidem & comminatores nostros ipsos fecimus. Digni igitur venia sunt, si bibentes similia, atque eadem nobiscum: deinde & aspicientes cælestes istas formas, & quales nusquam viderunt in terra, concupiuerunt frui illis, amore capti videlicet. Est autem amor violentum quiddam, & non hominibus solùm imperat, sed & nobis ipsis interdum. IVN. *Tuus quidem & valde hic dominus est, & ad ducit te, & fert naso (vt aiunt) trahens, & sequeris ipsum quòcunque duxerit te, & immutaris facilè in quodcunque iusserit, & prorsus possessio & ludus Amoris es tu.* ξα *Et nunc Ixioni scio quòd veniam tribuis, vt qui & ipse adulterio cognoueris aliquando illius vxorem quæ tibi Pirithoum peperit.* IVP. *Adhuc enim tu memmnisti illorum, si quid ego lus*

ξα ἰς γλῶ διατεθῆν. ἀτὰρ οἶσθα, ὅ μοι δοκᾶ περὶ τῦ Ἰξίονος; διαλάβωμεν μὴ μηδαμῶς αὐτὸν, μήδ' ἀπωθῶμεν τῦ συμποσίε. σκαιὸν γάρ. ἐπὶ δ' ἀγρᾶ, ὡς φὴς, διατρύσα, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηρ. τί, ὦ Ζεῦ; ἡδία γάρ μά τι ὑβριστὴν καὶ σὺ ἔπῃς. Ζ. ὀδιαμῶς. ἀλλ' ἔδοξεν ἐκ νυφέλης πλασάσθαι μοι αὐτῇ ὅμοιον, ἐπειδὰν λυθῇ τὸ συμπόσιον, διὰ κενῦ ἀγρυπνᾶ, ὡς τὸ ἀκὸς, ἀπὸ τῦ ἔρωτος, παρακαλακλίνωμεν αὐτῷ φέροντες. ὅτω γὰρ κατάσαιτο ἀνιδρωμένος, οἰηθεὶς τετυχηκέναι τῆς ἐπιθυμίας. Ηρα ὤπαγε, μὴ ὥρασιν ἔκοιτο, τῶν ὑπὲρ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζ. ὅμως ἐπόμενον, ὦ Ηρα τί γὰρ ἂν μὴ πάσθοις λαβὸν ἐκ τῦ πλάσματος, ἀνυφέλη ὁ Ἰξίων σωίσαι; Ηρα. ἀλλὰ μὴ νυφέλη ἐγὼ ἂν δόξω, μὴ τὸ ἀσχῆμον ἐπ' ἐμὲ ποιήσα διὰ τὴν ὁμοιότητα. Ζ. ὀδὲν τῦτο φής.

stim terram descendens. Sed nôsti quid mihi videatur de Ixione? multandum quidem ipsum nequaquam, neque à conuiuio extrudendum esse. rusticum enim foret. Sed quia amat, & vt sit, lachrymatur, & intolerabilia patitur. IVN. *Quidnam, ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumeliosum aliquid dicas.* IVPIT. *Nequaquam: sed* [b] *simulachrum ex nube fingentes tibi simile, postquam solutum fuerit conuiuium, & ille vigilat (vt par est) præamore, ad concubitum adhibeamus, ipsi afferentes. sic enim ab angendo animo fortasis desistet, putans se consecutum esse desiderium.* IVN. *Apage, vt nunquam quicquam tempestiuum illi contingat, quando ea ita quæ supra ipsum sunt, concupiscit.* IVPIT. *Attamen patere, ô Iuno. Quid enim adeò graue tibi accidet ex hoc figmento, si cũ nube Ixion cõgredietur?* IVN. *Sed nubes ego esse apparebo, & turpitudinẽ istam in me cõmittet propter similitudinẽ.* IVP. *Nihil istud dicis*

φής. ὅτι γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ἥρα γένοιτ' ἄν, ὅτι σὺ νεφέλη, ὁ δ' Ἰξίων μόνον ἐξαπατήσειεν. Η. ἀλλὰ οἷοι πάντ' ἄνθρωποι ἀνθρώπαλοί ἐσμεν, αὐχήσει λαστησόμενος ἴσως, ὡς λιγυήσειεν ἅπασι, λέγων συγγενέσθαι τῇ Ἥρᾳ, ὡς σύνεσιν δ' ἐν τῷ Διΐ, καί πως τάχα ἐρᾷν μὲ φήσειν αὐτὸ, οἱ δὲ πιστεύσουσιν, ὡς ἐκ λόγου ἂν νεφέλη σωθῶ. Ζ. ὥστε ἐμὲν λίθῳ τινὶ ἔοικον ἄπιστον τὸν ἔλεγχον ἐμπεσόντα, προχῷ ἀδίκως κρεμάσθαι, συμπεσεῖσθαι τε αὖτε ἀεὶ, ὡς πόνον ἄπαυστον ἔχειν, λίνῳ λιλὸς τὸν ἔρωτα. Ηρα. ὁ γὰρ λανὸν τὸν πόνον ἀεὶ μηχανήσεται.

dicis. neque enim nubes hæc vnquam Iuno erit, neque tu nubes: Ixion autẽ solùm decipietur. IVN. Sed (vt omnes homines arrogãtes sunt) gloriabitur descendens forsitan, & narrabit omnibus, dicens coisse cum Iunone, & Iouis vxalem esse. forsitan etiã dixerit me ipsum amare: illi verò credetur, quando non videtur quomodo cũ nube coierit. IVP. Igitur si quid tale dixerit, in infernũ præcipitabitur, ac rotæ miser alligatus, cũ ipsa perpetuò circumuoluetur, et laborem nunquam cessaturum sustinebit: pœnas videlicet has pro amore dependens. IVN. Non enim graue hoc quidem ob iactantiam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

COnqueritur Iuno apud Iouem se de stupro ab Ixione appellatam. De Ixione notissima fabula est, quã ex Pindari interprete ἀδ. β. aliàs attingemus, in postrema Saturnalium epistola fortassis.

a DVCITte & fert nato, vt aiunt, trahens.] *Erasmus noster sic transtulit: Ille quidem modis omnibus tibi dominatur, ducitque te, & circumagit ipsa, quòd dici solet, nare trahens. Hoc rursus Lucianus vsus est in Hermotimo, siue de Sectis, vbi plura ex eodem Erasmo annotauimus.*

b Simula-

b Simulachrum ex nube.] *Ixion Iunonem persequutus, eiq; stuprum inferre conatus in nube libidinē suam exprompsit, specie deceptus.* c Acrotæ.] *Ixion cùm Iunonem ad adulterium sollicitauerat, pœnas dat apud inferos. Nam perpetua rotæ vertigine circumtorquetur, de quo sic Tibullus:*

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi,
Versantur sceleri noxia mēbra rotę. *Ouid. 4. Met.*
Voluitur Ixion & se sequiturq; fugitq;.

Ea fusius explanantur in 10. Metam. Ouid. & in 6. Aen. Virg.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ Σελήνης.

VENERIS ET Lunæ.

Iacobo Micyllo interprete.

VENVS.

Τί ταῦτα, ὦ Σελήνη, φασὶ ποιεῖν σε, ὁπόταν ἄρα κατὰ τὸν Καρίαν χίονα, ἐλθοῦσα μὲν σὺ τὸ ζεῦγος, ἀφορῶσα ἐς τὸν Ἐνδυμίονα κατώδοντα πάθειον, ἄτε λευκοχίτωνα ὄντα, νήστιν ἔτι καὶ καταβάνδα ἐπ' αὐτὸν ἐκμίσεως τὸ δόδε. Σελήνη. ἐρώτα, ὦ Ἀφροδίτη, τὸν τοῦτων αἴτιον. Ἀφρο. ἔα ἐκεῖνον ὑβριστὴς ὄντα, μᾶλλον δὲ αὐτὸν τὸν μητέρα οἷα δὴ ἔφαγε, ἄρτι μὲν ἐς τὸν Ἴδην κατάγων, Ἀγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλίου. ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον, ἐπὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, καὶ τῇ Περσεφόνῃ ἐπίρα-

QVid hæc, ô Luna, facere te aiunt, quoties ad Cariā peruenit, vt currū sistas, ac desuper aspectes [a] Endymionē dormientē sub dio tanquā venatorem aliquē: interdum autē etiam descendas ad ipsum ex media via? LVN. Interroga, ô Venus, filium tuū qui mihi harum rerum author est. VENVS. Sine: contumeliosus ille est. [b] Me quippe matrem ipsius quibus modis affecit! nunc quidem in Idam adigens Anchisæ causa Troiani: nunc autem in Libanum ad [c] Assyrium illum adolescentem, quem & Proserpinæ desiderabilem

τον ποιήσας, ἐξ ἡμίσειας ἀφαίρετό μι τὴν ἐρώμενον, ὥστε πολέμιός ἐστί μοι; ἃ μὲν γὰρ οὐ τοιαῦτα ποιῶν, ἐλάσαιμι μὲν αὐτὸ τὸ τόξα, καὶ τῶν φαρέτραν, ψειλαρύσαιμι δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δὲ καὶ πολλάκις αὐτῷ ἐπέτεινα ἐς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. ὃ δὲ ἐκ οἶδ' ὅπως τὸ παρὸν τίμα λιθίως, καὶ ἐπιτιθῶν, μετ' ὀλίγον ἐπιλήσεται ἅπάντων. ἀτὰρ ἆρά μοι, καλὸς ὁ Ἐνδυμίων ἐστίν; ὑπαραμύθιόν γε ἄτω τὸ δεινόν. Σ. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς, ὦ Ἀφροδίτη, δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαλόμενος ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τῇ λαιᾷ μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τῆς χαρὸς ὑποῤῥέοντα. ἡ δεξιὰ δέ, περὶ τὸν ὑπτιαλὸν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ὑπερίσπα, τῷ προσώπῳ περικαμένη. ὀδὶ ἀπὸ τῆ ὕπνου κινυμένου, ἀναπνέει τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄθμα, τότε δίνων ἐγὼ ἀφοφητὶ κατιδὼν

lem fecit, & me ex dimidia parte amoribus meis priuauit. Quare iam sepe illi interminata sum: ne desinat talia facere, fraeturam esse me ipsius & arcus & pharetram: ampuaturam autem etiam alas: Iampridem verò & plagas ipsi in nates incusi sandalio: sed ille, nescio quo pacto, tum quidem statim metuens ac supplicans, paulò pòst omnium oblitus euiscitur. Verùm dic mihi, formosúsne Endymion iste est? Nam hoc quidem solatio fuerit malo huic. LVN. Mihi quidem etiam admodum formosus, ô Venus, videtur, & maximè quando instrata super rupem chlamyde dormit, laeua tenens sagittas paulatim è manu prolabentes. Dextra autem circa caput sursum versus reflexa, decorem affert faciei, cui circunfunditur. Ipse verò solutus somno, anhelat ambrosium illũ habitum. Tunc igitur tacitè equidem, & sine

καθιδοσα ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βιβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνηρόμενον ἐκταραχθείη. οἶσθα τί ἄρ' ὃν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἀπομνημονεύσω γε ἕνεκα τῶν ἐρώτων.

vllo strepitu descendens, ac summis digitis insistens, vt ne expergefactus ille perturbaret posset. Scis igitur quid tibi post hæc dictura fuerim, sed pereo equidem amore.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENDYMIONEM dormientem.] *Endymionẽ in monte Cariæ Latmo, diuturno somno iacentem, Luna ita adamasse fertur, vt sæpe ad ipsum de cœlo ascenderit. Occasio fabulæ insumpta videtur, quòd Endymion motum Lunæ primus obseruasse, atque alijs ostendisse dicitur, teste Plin. lib. 2. cap. 9.*

b Me matrem ipsius.] *Conquiritur quoque de filij sui nequitia in amore fugitiuo, carmine scripto.* c Assyrium illum adolescentem.] *Assyrij enim præ cæteris studiosi & periti rerum Magicarum fuerunt, & veneficiorum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

μυθικὸς quòd Luna deperiat Endymionem, & ὀδυρτικός.

Cynthia perpulchri capitur forma Endymionis,
Quem solita è media viscere sæpe via est.
Pòst etiam queritur Cytherea mater Amoris,
De gnati factis, nequitiaq; graui.

QVID hæc, ô Luna.] τὸ ἐγκλημα κατ' ἀφήγησιν θαυμαστικὸν Interroga, ô Venus, filium.] μετάστασις ἀφωρετικὴ. Sine: contumelioſus ille est.] παρομολογία ὀδυρτικὴ ἀπὸ τῶν ἐλάσσονι κατ' ἀπειλήμενον, τὸ καθολικόν. Sæpe illi interminata.] αἰ ἀπειλαί. Fracturam esse me.] αἰ πληγαί. Verùm dic mihi.] ἐπάνοδος κατ' ἐρώτησιν. Mihi quidem admo-

[illegible] Quandoquidem [illegible] Tuncigitur tacitè.] *ab eventu.* Scis [illegible]

4. MERCVRII ET Apollinis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τὸ δὲ καὶ χαλὸν αὐτὸν ἄντα, Ἡφαιστον καὶ τὸ κυλλὸν ἔχοντα βάναυσόν, ὃ Απολλον, τὰς λαμπροτάτας γυναῖκας ἔσχες, τήν τε Αφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; Απ. Ὑποτιμᾷ τις, ὦ Ερμῆ καλὸν ἐμὲ ὄντα; Ἐρ. Ἀλλὰ θαυμάζω, τὸ δυσχωραίνουσας αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅταν λουσάμενον ἴδωσι ἐξόμβρου ἐς τὴν χάμινον ἐκπηλυρότα, καὶ τὸν ἀπὸ κόπου ἱδρῶτα. καὶ ὅλως ἐπὶ τῷ πόδητι ἔχοντα. καὶ ὅταν βίαιόν ὄντα αὐτὸν περιπτύσσηται, καὶ φιλῇ, καὶ ἀναπαύσῃ. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγαναντῶ, καὶ ὦ Ηφαιστε φίλτατε. σὺ δὲ, ὦ Απολλον, καὶ λιθάρα, καὶ μίτρα ἐπὶ τῷ κόμῃ φορῶν,

ITan' autem Vulcanum, cùm & claudus ipse sit, & artem adeò fabrilem & contemptam exerceat, Apollo, pulcherrimas duas uxores duxisse, Venerem atque Gratiam? APOL. Pulcritudo quædam hæc, Mercuri. Veruntamen illud equidem miror, quòd cum illo rem habere sustinent, & maximè quando vident sudore fluentem, in fornacem demittere atque incurvare sese, multa adeò fuligine facie illius oppleta. Et tamen talis ipse cùm sit, amplectuntur ipsum & osculantur, & vnà dormiunt. MERC. Hoc & ipse indignor, & Vulcano inuideo, qui tu comam nutri Apollo, ac citharam persona, animumque pulchritudinem habitum atque superbum præ te fe

gens:

σα, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῇ ὀνείρᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. ἔστω ἑκάτερα· ἐμοὶ δὲ καὶ μόνοι λαθωλύσομαι. Απ. ἐγὼ δὲ καὶ ἅπαξ ἀναφροδίτους εἶναι ἃ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ λύρᾳ, οὐδὲ μάλιστα ἐπιτηδείως ἔχω πρὸς Δαφνίδα, καὶ τὸν Υάκινθον, ἃ μὲν ἅπαντας ἀπεδιδράσκουσι μοι, καὶ μισεῖ ὥστε ἄλλο ξύλον γοῦν ἁπτόμενον ἐμοὶ σιωπᾶναι. ὁ δὲ καὶ τὴν λίσσα ἀπώλεσε, καὶ νῦν ἀντ' ἐκείνων στέφανος ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τῶν Αφροδίτων. ἀλλ' ὁ μὲν οὐχᾶδε. Απ. οἶδα, καὶ τὸν Ερμαφρόδιτον ἐκ σοῦ κλέψασα τιθήνα. ἀλλὰ ἐκεῖνό μοι εἰπὲ, ἔστι οἶσθα, πῶς ἡ ζηλοτυπὴ ἡ Αφροδίτη τῷ Χάει, ἢ ἡ Χαεὶς τῷδε; Ερ. ὅτι, ὦ Απολλον, ἐκείνη μὲν αὐτὸς ἐν τῇ Λήμνῳ συνίσιν, ἡδὲ Αφροδίτη ἐν τῷ ὐρανῷ. ἄλλως τι περὶ ἐμοῦ Αρῶν ἔχει τὰ νοσήματα, ἐμὲ κείνης ἐρᾷ, ὥστε ὀλίγου αὐτῇ τὸ κεφάλαιον

rens: ego autem etiam ob habitudinem corporis, & lyram: cæterùm vbi cubitum eundum fuerit, soli dormiemus. APOLL. Ego verò aliàs quoque habeo Venerem minùs propitiam ad res amatorias: quippe etiam quos duos maximè præter cæteros amaui, [a] Daphnem & Hyacinthum, illa quidem aufugit atque odit me, adeò vt in lignum conuerti maluerit, quàm mecum rem habere: hic autem à disco interfectus est, & nunc pro illis coronas habeo. MERC. Atqui ego iam aliquando Venerem, sed non oportet gloriari. APOL. Noui, atque etiam [b] Hermaphroditum istum ex te aiunt peperisse ipsam. Veruntamen illud mihi dic, si nosti quomodo non æmulatur Venus Gratiam, aut contra illa Venerem? MERC. Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetudinem habet. Venus autem in cœlo: præsertim autè hæc [c] cũ Marte plerũq; versatur, atq; illũ amat: quapropter nõ ita multùm fa-

brum

brum istum esse. APOL. Atq; hæc putas ipsum Vulcanum scire. MERC. Scit, sed quid agat, cùm generosum adeò adolescentem, & præterea militarem ipsum esse videat? Quare silentium agit, nisi quod timatur quidem vincula quædam excogitasse contra illos sese, ut ipsos comprehensurum esse, circundato veluti retibus [illegible]. APOL. Nescio sanè: optarim verò ipse, ille ipse [illegible] esse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

2 DAPHNEM.] *Daphne cùm ardentiùs amaretur à Phœbo, quæ virginitatem perpetuam vouerat, implorato patris sui Penei fluminis auxilio, in laurum arborem est commutata, quam medium amplexus Phœbus sibi dicauit. Hanc fabulam vide apud Ouid. lib. 1. Metamorph. b* Hermaphroditum.] *Ex hac statim vocis compositione apparet Mercurij & Veneris filium esse. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. De hoc iterum in dialogo Apollinis & Bacchi, & Musæ encomio. c* Cum Marte.] *Hic Deus inter alias multas Venerem adamauit, & Cupidinem genuit. De quibus vide lepidissimam fabulam apud Homerum Odyss. 11. Ouidium quoque libro quarto Metamorph.*

ΠΑΝΟΣ ΚΑΙ Ερμῆ.

PANOS ET MERcurij.

Iacobo Micyllo interprete.

PAN.

ΧΑῖρε, ὦ πάτερ Ερμῆ. Ερ. νὴ καὶ σύγε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Πα. ἐκ ὁ Κυλλήνιός σ' Ερμῆς ὧν τυγχάνει; Ερ. καὶ μάλα. πῶς δ' ἂν ἐγὼ ἐμὸς εἴη; Πάν. μοιχίδιός ἐμι, ἐξέρωτός σοι γεγώς. Ερ. νὴ Δία, φάσκων ἴσως τινὸς μοιχεύσαντ' ἄρα, ἐμὸς δὲ πῶς εἶρπα. τὰ ἴχνη δῆνα ζητῶν, καὶ πόγωνα λάσιον, καὶ σκέλη δίχηλα, καὶ τραγικὰ, καὶ ὀρὰν ὑπὲρ τὰς πυγάς. Πάν. ὅσα ἂν ἀρσενόψῃς ἐς ἐμὲ, τὸν σεαυτῆ ἐγὸν, ὦ πάτερ, ἐπονειδίσον ἀφραίνῃ, μᾶλλον δὲ σεαυτὸν, ὃς ζεαῦτα γεγενᾶς, καὶ τοιοῦτοις ἐγὼ δὲ ἀναίτιος. Ερ. τίνα δὲ καὶ φῂς σου μητέρα; ἔπου ἔπαθον ἄρα μοιχεύσας ἐγώ; Πάν.

SAlue, pater Mercuri. MERC. *Salue vtique & tu. Sed quomodo ego pater tuus sum?* PAN. *An non Cyllenius ille Mercurius es tu?* MER. *Atque admodum. Quo pacto igitur filius meus es?* PAN. *Adulterius sum, ex amore tibi natus.* MER. *Per Iouem hirci fortasse cuiusdam, qui capram per adulterium cognouit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, & nasum talem, & barbam hirtam, & pedes bifidos, hircinosque, præterea & caudam super natibus?* PAN. *Quæcunque in me conuiciando dicis, ijs tuum ipsius filium, pater, probrosum ac turpem declaras: imò potius teipsum, qui eiusmodi generas, & tales liberos procreas: ego verò extra culpam sum.* MER. *Quam autè etiam matrem tuam ait esse? Num ignorãs alicubi cũ capra adulterium exercui ego?* PAN.

ἐάσω ἱμείρωσας, ἀλλ' ἐμαυτὸν ἀναπείσω, ἀ- ἀρκαδίας παῖδα ἐ- ἀφείλω. τί δακὼν ἔγρας, καὶ ἐπι- ἰκανὸν λέγω ἐρωτᾷς. Ερ. ἆρα τί πάθοι ἐμοῦ ἀπὸ τοῦ φάγω σε ὁμοίαν γενέσθαι; Π. ἔοικεν ἱκα- γενέσθαι. ὅτι γάρ μοι ἐν τῷ Ἀρκα- δίᾳ, μήτηρ μέν σου, ἔφη, ἐκ Πηνελόπης ἀ- τὴν μητέρα ἐκ ἔφην, Ερμοῦ δ' ἐκ Διὸς ἀ- μὲν μαγοσκιλὺς ἔ, ὁπότε γάρ ὁ πατὴρ ὁ σὸς, ἐρασθῆναι ἐκέλευσε, ὃς ὁμοίως ἀπ- Ερ. νὴ Δία μ- ἔοικας τι δίβδερ. ὁ μὲν δὴ ἔφη μιγα- ἔτι δ' ἀγνῶ- ὡντὸς πατὴρ ἀπέσομαι,

PAN. Non cum capra, sed tibi ipse in memoriam reuoca, num in Arcadia quandoque puellam liberam per vim stupraris. Quid mordendo digitum, quæris, ac diu dubitas? Icarij filiam, dico Penelopen. MERC. Quid igitur illi accidit, quòd pro me, hirco similem te peperit. PAN. Dicam tibi, quæ ex illa ipsa audiui. Quando enim me in Arcadiam ablegabat: O puer, inquit, mater quidem tua ego sum, Penelope ex Sparta nata: cæterùm patrem nõ- ris habere tę Deum, Mercurium illum Maiæ ac Iouis filium. Quòd si igitur cornutus ipse es, ac pedes hircinos habes, ne id ægrè feras. Quando enim mecum rem habebat pater tuus, hircò seipsum assimilauerat, quò facilius

lateret; & ob id similis hirco tu quoque euasisti. MER. Per Iouem, memini me tale quiddam facere. Ego igitur formosus ille, qui ob formam ac pulchritudinem animũ elatum præ me fero, qui adhuc imberbis ipse sum, pater tuus vocabor? & ab

ἡ γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ εὐπαιδίᾳ. Πάν. καὶ μὴν δὲ διατασχοῦσι, ὦ πάτερ, μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ λαπυρόν. καὶ ὁ Διόνυσος ὅδε ἐμὲ ἄνω ποιεῖν δεδύναται, ἀπὸ ἱπποκόμου καὶ διασώστου ποιήσας μέ, καὶ ἡγεμόνα αὐτῶν τῶν χορῶν. καὶ τὰ ποίμνια δὲ θεάσασθέ μου, ὅπόσα περὶ Τέγεαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, πάνυ ἥδιστα, ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἁπάσης. πρόθυμός δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας. οὕτως ἀείσομαί σε ἐν Μαραθῶνι, ὡς καὶ ἀσπίδα μοι δοκεῖν ἠρίθμησθαι, τὸ ἄντρον τὸ ἀκροπόλεως σπήλαιον. ἦλθον γοῦν εἰς Ἀθήνας ἔνθης, ἐπεὶ ὅσον ἐκεῖ τῶν Πανὸς ὄνομα. Ερ. ἐπεὶ δή μοι, γενάμενος, ὦ Πάν, ἄδηλον τόδε γε οἶμαι καθεστί σε. Πάν. εὐδαιμῶς, ὦ πάτερ, ἐμπαστικὸς γάρ εἰμι, καὶ ἐκ ἂν ἀπαπήσαιμι σωθεὶς μιᾶς. Ερ. τῆς αἰτίας δηλαδὴ ἐπιβάσεως. Πάν. σὺ μὲν σκώπτεις. ἐγὼ δὲ

& ab omnibus risu acciˈpiar ob præclaram liberorum procreationem. PAN. *At verò dedecòri tibi pater non sum. Nam & musicus sum, & fistula cano, admodum pleno spiritu: & Bacchus ille nihil absque me facere quicquam poˈtest: sed & socium & consultatorem fecit me, & duco ipsi chorum. Iam & ouilia mea si videas, quot & per Tegeam & per Parthenium habeo, admodum delectaret te. Impero autem & Arcadiæ toti. Nuper verò etiam Athenienſibus auxilium ferens, ita præclarè rem gesˈsi in Marathone, vt ceu donum militare quoddam retulerim, antrum illud quod eſt ſub arce. Quòd ſi igitur Athenas veneˈris cognoſces quantum ibi ſit nomen Panos.* MER. *Ac dic mihi, duxiſtine vxorem iam? Hoc enim opinor, dicitant te.*

PAN. *Nequaquam, pater, amator enim ſum: neque cum vna aliqua rem habere contentus forem.* MERC. *Capras videlicet conſcendis.* PAN. *Tu quidē irridebis me, at ego tamen*

τι Ηχοῖ, καὶ τῇ Πυθοῖ σώμαμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. Ερμ. οἶσθα δήπου, ὅτι χαίσῃ, ὦ τίτυρε, τὰ πρῶτα ἀπάντων μοι; Πάν. πρόσταξον, ὦ πάτερ, ἡμᾶς δὲ ἴδωμεν ταῦτα Ερμ. καὶ πρόσιθι μοι, καὶ φιλοφρονοῦ. ὡς εἰ ὄρα μὲ καλοῦσης μὴ, ἀκούοντός γε τινός.

tamem [a] & cum Echo & cum Pythi rem habeo, præterea & cum omnibus Bacchi Mænadibus, atq; admodum studiosè ab illis observor. MERC. Scisigitur quid te gratificari mihi, fili, primum omnium velim? PAN. Impera pater, nos autem videbimus hæc vti fiant. MERC. Et accedas ad me, & prehensos licet: patrem autem vide ne me appellâris quoquam audiente.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PAn Deus Arcadię, Pastorum musicus, Bacchi socius, Mercurio patre, Ioue Mercurius natus creditur. Superiori parte humana effigie erat, reliquum capripes: cui insuper in Nimphas procacitas, & nunquam satiata libido attributa fuit, qui caprinis pedibus Tragoscelos vocabatur De eo Herod. libro. 2. circa finem, & Plin. lib. 35. cap. 9. Penelope autem cùm apud Patrem Icarium adhuc in patria Lacedæmone viueret, & in montẽ Taygetam ad inspicienda patris pecora egressa esset, conspecta à Mercurio, & adamata atque appetita dicitur Cùm autem ea alio modo potiri non posset, in hircum seipsum transformauit, atq; ita sub specie hirci cum ea ludens, & admissus, ex ea genui Pana capite cornuto, barba & pedibus hircinis. Quem illa furtim natum in vicinam Arcadiam ablegauit, vbi deinde & præcipuo honore cultus est. Alij ipsum ex promiscuo

procorum concubitu, absente Vlysse, conceptum ferunt, & inde Panā dictum: vnde & sine patre natum ipsum Theocritus in Syringe ait. Porrò Pan Baccho socius expeditionis in Indiam fuisse dicitur, & Atheniensibus ope sua peperisse victoriam contra Persas in campo Marathonio, vbi quum Miltiades cum hoste congressurus esset, Pan exercitui Græcorum maiore quàm humana statura præijsse dicitur, & nouo atque horribili sono inflatæ conchæ hostibus terrorem incussisse, vnde subiti terrores & tumultus, quorum neque causa, neque auctores apparerent. Postcà prouerbiali figura Panici motus dicti sunt. In Philopseude aliquid addidimus.

a ET cum Echo.] *Iactat Pan amorē suū, tùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo. Et conuenit hoc. Cùm enim in solis scopulis & syluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἐπιπωμπάζοι, præter solam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi respondere potest. Ouid. lib. 3. Met. de Echō:*

Inde latet syluis, nullóque in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ Διονύσου. *APOLLINIS ET Bacchi.*

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

Τί δ' ἂν λέγοιμι ὁμοπατρίους, ὦ Διόνυσε, ἀδελφοὺς εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἑρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον ἀνδρείους ὄντας τὰς μορφάς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ πάγκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δυσμαμὴς ὁ μικρὸς, καὶ μειδιᾷ ἀεὶ, καὶ ἁπαλός ἐστιν· ὁ δὲ Ἑρμαφρόδιτος ἀμφοτέρων μετέχει, καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· ὁ δὲ Πρίαπος ἀνδρεῖος μὲν, ἀλλ' ἀγροικότερος καὶ ἀμουσότερος τῶν ἄλλων.

QVid igitur? dicente dumne est, Bacche, fratres esse a Cupidinem, b Hermaphroditū & c Priapum, adeò dissimiles forma & studijs cū sint? Nā hic quidem formosus omninò & iaculator est, d & potestate nō parua comparata sibi, om-

ψ& ἀπάντων ἄρχων. ὁ Κ. θῆλυς, καὶ ἁπαλὴ ψ&, καὶ ἀμφίβολος ψ& τῷ ὄψιν, ὑπὸ δὲ ἀγνοίας, ἂν τε ἔρωδός ὄν, ἂν τε μὴ πρὸς ἄνδρα ἀποβλέψ&, ὁ Κ. καὶ πάρα τῶν ἀνθρώπων ὁ Πρίαπος. Διό. μοι μὴ θαυμάσῃς, ὦ Ἀπολλον. οὐ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αὐτία τούτ&, ἀλλ' οἱ πατέρες, διάφοροι γεγενημένοι ὄντες γὰρ καὶ ὁμοπάτριοι γαμετὼ γυναῖκα ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν Ἄρειος, ἡ δὲ Ἀφροδίτη, ὥσπερ ὑμᾶς, γίγνεσθαι Ἀπόλλω. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπηνδόμεθα, ζῆν ὅτου γὰρ ἕμπω. Διόμηδες μὲν τόξα, τὰ αὐτὰ, ὦ Ἀπολλον. ἱκανὰ δ' ἐκ ὅμοια, ὅτι ἡ μὲν Ἄρτεμις ξανθὴ καὶ χρυσῆ ἐν Σκύθαις, σὺ δὲ μελανόθριξ. καὶ ἰᾷ τὸς κάμνοντας. Ἀπολ. οἶσθα γὰρ καὶ Ἀφροδίτ& χαίρειν ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, ἤν τι καὶ φρονήσασα. λύσ τις ἐπὶ τῷ ἀφίκνηται ποτὲ ἐς τὴν ταυρικὴν, σωνηπανῦσαι, μετ' αὐτῆ μυσῆ τὰς σφαγὰς; Διό. νῦν γε ἱκανὴν ποιοῦσα ὁ μὲν γὰρ τοι

sibi, omnib. imperat. Ille aut mulierosus ac semiuir, ambiguam quoq; faciem præ se ferens, vt non facilè dignoscat adolescésne sit, an virgo. Tertius verò etiam supra modum virilis est. Priapus vix delicet. BAC. *Ne mireris, Apollo. nō enim ipsa Venus in causa est, sed patres, qui diuersi fuere: quandoquidem & e ij qui eodē patre, eadēq; matre nascūtur, sæpenumerò alius vir, alius fœmina, quēadmodum & nos, nascūtur.* APOL. *Ita sanè est, vt dicis: f sed nos tamē similes sumus, & circa eadem studia versamur: & sagittariij enim ambo sumus.* BAC. *Quātū quidem ad aream & sagittas attinet, eadem ambo exercetis, Apollo: illa verò similia nequaquā sunt, quòd Diana quidem h hospites macta apud Scythas, tu autē vatiē cinaris & medicaris ægrotantibus.* APOL. *An tu putas sororem delectari Scythis? quæ quidem etiam adornauit, si quis Græcus aliquando in Tauricam aduenerit, vt cum eo inde enauiget, iam olim perosa mactationes illas.* BACC. *Rectè sanè illa. Sed hic*

Πείαπ& (γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι) πρώην ἐν Λαμψάκῳ γενόμην&, ἐγὼ μὲν παρῆα τὴν πόλιν· ὁ δὲ Πριαπίδης με καὶ ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ἐθύθημεν, κατ' αὐτὰς που μέσας νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γενναῖος&, ἀδθῦμα δὴ λέγειν. Ἀπολ. ἐπέρασε; Διόν. τοιῦτόν ὄν. Ἀπολ. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διόν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Ἀπολ. οὐκοῦν τὸ μὲν χαλεπῶς, μὰ Δία εἰκῆ. συγγνώσῃ γὰρ, ἐὰν δοκῶ σοι ἄστεως ὄντα ἐπέρα. Διόν. τοῦτο μὲν ὄν ἕνεκα, καὶ ἐπὶ σοὶ ἄρα, ὦ Ἀπολλον, ἀγάγοι τὴν κῶμαν. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομᾷς, ὡς καὶ σύφορα ἄν σοι ἡ Πείαπος ἐπιχαρίσαιτο. Ἀπολ. ἀλλ' οὐκ ἐπιχαρίσεται γε, ὦ Διόνυσε· ἐφ' ὧ γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

Priapus? Ridiculũ enim quddam narrabo tibi, quod cum Lampſaci nuper eſſem, mihi accidit. Ego quidem ad vrbẽ acceſſeram, ille autẽ me recepit hoſpitio apud ſe præbito. Poſteaquã igitur quieti nos dedimus in conuiuio affatim madefacti, circa mediam prope noctem exurgens generoſus ille: ſed pudet dicere, APOL. *Solicitauítne te?* BAC. *Huiuſmodi quippiam eſt.* APOL. *Quid tu autem porrò ad hæc?* BAC. *Quid enim aliud quàm riſi?* APOL. *Rectè ſanè, quòd neque acerbè, neque ruſticè quicquam Venia enim dignus eſt, ſi te formoſum adeò ſolicitauit.* BAC. *Huius igitur gratiã etiam te Apollo ſolicitatum meritò venerit. Formoſus enim & tu, & præterea comatus, vt vel ſobrius Priapus ille aggredi te queat.* APOL. *Sed non aggredietur, Bacche, me facilè: nam præter comam etiam arma cum gero.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Diuersi patres diuersorum in liberis causa.

a CVPIDINEM.] *Hunc Semonides & Cicero ex Venere & Marte natum volunt: Sappho, ex Venere & Calo: Seneca ex Venere & Vulcano: alij ex Venere & Ioue. Socrates in Symposio Xenophontis ideò phavetratum dici ait, quòd amantes quasi sagittis feriat.* *b* Hermaphroditum.] *Mercurij & Veneris filiũ, vt ex ipsa statim vocis compositione apparet. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. In Dialogo Apollinis & Mercurij, Hermaphroditum inquit Apollo, ex te Mercurio aiunt Venerem peperisse. Hinc factum est, vt omnes ἀνδρόγυνοι. i. vtrumque sexum habentes ab huius vnius nomine vocentur ἑρμαφρόδιτοι. Vide Musca encomium, vbi, vt Mercurij & Veneris filius, qui mista natura fuit, & duplici forma.*

c Priapum.] *Liberi patris & Veneris filium, quem superstitiosa antiquitas hortorum præsidem credidit. Idem Lampsacenus dicebatur, à Lampsaco non ignobili Troadis vrbe ad Hellespontum sita, in qua natus creditur, vbi cùm mater recèns natum deformem vidisset, pudore affecta, pro neglecto habuit. Vide Ouid. lib. 1. Fast. & Hyginum.* *d* Et potestate non parua.] *Hinc notissimum est distichon:*

Perfringunt, penetrant, vrunt mea spicula fulmen.

Scilicet hinc nomen est mihi παυδαμάτωρ. i. omnium domitor. Nam etiam dijs imperat. *e* Ij qui ex eodem patre.] *In Græco est prolepsis explicata, genere.* *f* Sed nos tamen similes sumus.] *Apollo Iouis & Latonæ filius, in Delo insula eodem cum Diana partu editus. Quatuor in primis artibus præfuisse legimus, idque ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. Nam citharœdum primùm & citharœdorum deum putauit antiquitas: deinde Medicinæ inuentorem, & ipsum etiam Medicum constituit tum iaculatorem, & sagittarium: postremò vatem & vaticinij deum existimauit. Sectator promiscui coitus, vocatur λυκοκτόνος, à nostris Crinitus, vt Cicero in Academ. Intendit crinitus Apollo arcum. Pindarus in Pyth. καίτας. quasi iubatus*

& comosus. g Sagittarij ambo.] *Diana arcum & pharetram ferebat, succincta semper incedens, & cothurno induta.*

h Hospites mactat.] *Fuerunt Tauri omninò inhospitales, moribusq; immanissimis, vt qui hospites omnes Dianæ solerent immolare, à quibus Taurica appellatur regio. Sunt Sarmatiæ Europeæ populi, Scythia à meridie Tauro terminatur. Vtriusque variæ sunt gentes.*

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ Ερμῆς. — *APOLLINIS ET Mercurij.*

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

ΕΧης μοι εἰπεῖν, ὦ Ερμῆ, πότερος ὁ Κάστωρ ἢ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν διακρίναιμι αὐτούς. Ερμ. ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυγγενόμενος, ἰατρὸς Κάστωρ ἐστίν, οὔτε δὲ Πολυδεύκης. Απ. πῶς διαγιγνώσκεις, ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι οὗτος, ὦ Απολλον, ἐκ τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παρὰ τὰ ἀνταγωνισῶν πυκτεύων, καὶ μάλιστα, ὅσα ὑπὸ τῆ Βέβρυκι Αμύκου ἐπάθε, ὡς ἔοικε συμπλέων Ἄτροις δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνει, ἀπὸ καθαρός ἐστι, καὶ

POTÉNE mihi dicere, Mercuri, vter istorum Castor est, aut vter Pollux? Nam ego quidem non facilè discreuero ipsos. MER. Ille qui heri conuersatus nobis est, Castor erat: hic autem Pollux est. APOL. Quomodo dignoscis? similes enim sunt MER. Quòd hic quidem, Apollo, habet [a] in facie vestigia vulnerum, quæ aliquando ab ijs accepit quibuscum pugillatu certauit, & maximè quibus à [b] Bebryce Amyci filio vulneratus fuit, quando cum Iasone in Colchum nauigabat. Alter autem nil tale præ se fert, sed purus est, atque

[illegible] τὸ πρόσωπον. ΑΠ. [illegible] ἐξῆς τὰ γοῦν ὀ[illegible] ἄμα πάντα ἀ[illegible] ἀνίσου ἡμίτομον, καὶ ἀ[illegible] καὶ ἀνώμαλον ὑ[illegible] ἡ δὲ ἑκατέρου τῶν [illegible] πολέμιος ἐγὼ μὲν [illegible] Κάστορα, Πολυδεύκη [illegible] Πολυδεύκην ἐπιφθέγ[illegible], ἀτὰρ ἐπί μοι μ[illegible] ἄμφω ἐξ ἴσου ἐμέθ[illegible], ἀπ' ἐξ ἡμισείας [illegible] ἀστὴρ, ἄρτι δὲ θεός ἐ[illegible] ΕΡΜ. Βρ. τὸ φιλαδελφεῖν τοι ποιοῦσι· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἐμὲ πολλάκις τῶν λόγων ἀπέστησαν, ἵνα δὲ ἀθάνατον τὸν τεθνεῶτα ποιοῦσι τῷ ἀδελφῷ. ΑΠ. ὁ ξυντιθὼ ὦ Ἑρμῆ, τὸν νομὶζω ἄγειν δὲ ὃ ὁ συντεθνήκοντος ἀπέκνου. ὅτῳ τοίνυν, οἶμαι, μάλιστα σῶς ἐστὸ μὴ παρὰ θεοῖς ὁ δὲ πα[illegible] τοῖς φθιτοῖς ὢν, οὐδὲν ἀν[illegible] ὃ μὴ ἐγὼ μαντεύομαι, ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς ἰᾶται, εὐ

atque integer facie totus. APOL. Operæpretium fecisti, qui discrimina, quibus internosci queant, docueris me. Nam cætera quidem omnia æqualia sunt, oui pars dimidia, & stella supernè imminens, & iaculum in manu, & equus utrique candidus. Quare sæpè equidem appellaui hunc Castorem, qui Pollux erat: & rursus Castorem Pollucis nomine. Sed & illud mihi dic, cur non ambo pariter nobiscum versantur, sed ex diuiso nunc quidem mortuus, nunc autem Deus est alteruter ipsorum? MERC. Fraterno amore hoc faciũt. Nam cùm oporteret [c] alterum ex Ledæ filijs [d] mortem obire, alterum autem immortalem, esse, diuiserũt ita inter se ipsi immortalitatem. APOL. Non sanè prudenti, Mercuri, diuisione. Siquidem nec aspernetur sese mutuò hoc pacto

quod pelmaximè opinor desiderant. Aut quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud homines existat? Veruntamen, quemadmodum ego [illegible] cinor, Æsculapius medetur, tu

ἢ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὢν, ἢ Ἀρτέμιδι μαίνῃ, ἢ τῶν ἄλλων ἐστὶν ἃς ἢ ἔχει τινὰ τέχνην, ἢ θεοῖς ἢ ἀνθρώποις χρησίμην. οὗτοι δὲ τί ποιήσουσιν ἡμῖν, ἢ ἀργοὶ ὑπάκουσονται, τηλικοῦτοι ὄντες; Ερμ. Δεῖ σαμῶς, ἀλλὰ πρέσταχται αὐτοῖν ὑπηρετεῖν ὧν Ποσειδῶνι, καὶ διαβητεύειν δεῖ τὸ πέλαγος, καὶ ἅμα ναύτας ἐξαιρομένους ἴδωσιν, ἐπὶ διαβούσαντας, ἐπὶ τὸ πλοῖον, σώζειν τοὺς ἐμπείρους. Απ. ἀγαθῇ τύχῃ, ὦ Ερμῆ, καὶ σωτήριον πλῦσαι τὸν τέχνην.

palæstricam doces, puerorũ exercitator optimus. Diana autem obstetricatur, atq; aliorum suam quisque artem habet, vel dijs vel hominibus vtilem: hi verò quid agent nobis? an inertes atque ociosi conuiuabuntur nobiscum, tam grandes cũ sint? MER. Haudquaquam, sed iniunctum illis est, Neptuno, vt ministrent & subseruiant, & obequitare ipsos oportet pelagus: & sicubi[e] nautas tempestate periclitantes aspexerint, insidentes nauigio præstare incolumes nauigantes. APOL. Bonam, Mercuri, & salutarem narras artem.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DE Pollucę, quomodo à Castore internoscatur, quorum diuersa studia fuerunt: nam Pollux pugil clarissimus fuit, Castor verò optimus eques. Horatius lib. 2. Serm. Sat. 1:

Castor gaudet equis, ouo prognatus eodem
Pugnis. — Homerus:

Κάστορα δ' ἰππόδαμον, ἠδ' πὺξ ἀγαθὸν πολυδεύκεα.

[a] IN facie vulnerum vestigia.] *Castor eques nobilis & victor, Pollux pugil præstantissimus. Colchos profecti cum Argonautis, Pollux Amycum Bebryciorũ regẽ, insidias sibi struentem interfecit. Deinde demum reuersi, Helenam sororem à Theseo ra-*

seo raptam, receperunt, Aphina vrbe, Theseo absente recepta.
b Bebryce.] *Hæc aliter ab alijs referuntur: nam Castor à Lynceo occisus dicitur. Theocritus Eidyllio 27. de laudibus Castoris & Pollucis Dioscurorum:* id est, geminorum, *Iouis Ledæq; filiorum, commemorat certamen inter Pollucem & Amycum, Neptuni & Melies Nymphæ filium Bebrycioru principem, athletam crudelem, atq; hospitum interfectorem. Is enim cum robore corporis & arte pugilum superaret omnes, crudelem tulit legem, ne quis hospes aut peregrinus, qui ea loca adijsset, inde discederet, quin prius secum cæstu decertaret. Atqui cum ita multos hospites interfecisset, tandem & Pollucem, qui cum Iasone & Argonautis eò venerat, secum decertare cogit, à quo victus & occisus est. Hæc pugna etiam describitur ab Apollonio lib. 2. Argonaut. Sunt autem Bebryces Bithyniæ populi, quos olim Thraces fuisse Strabo testatur, à Bebryce rege suo nomen sortiti. Ex hac gente & Buthen athletam producit Virg. in 5. Aeneid cuius victorem Darentem facit his versibus:*

Idem q; ad tumulũ quo maximus occupat Hector
Victorem Buten immani corpore, qui se
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat,
Perculit, & fulua moribundum extendit arena.

c Alterum ex Ledæ filijs mortẽ obire.] *Castoris mortis occasio fuit hæc. Castor & Pollux rapuerunt filias Leucippi, Phœben & Talayran, Lynceo atque Idæ fratribus, filijs Apharei desponsatas. Sponsi eas bello repetierunt. In eo bello Castor à Lynceo interfectus est & Pollux Lyncea interemit: fuisset q; & ab ipso Ida interfectus, nisi Iupiter id fulmine prohibuisset, à quo Ida interfectus est. Hæc ab Ouidio referuntur in fine lib. 5. Fastorum, & à Propertio. Theocritus etiam hoc certamen describit in Dioscuribus.* *d* Mortem obire.] *Homerus Castorem & Pollucem vocauit ἑτεραμέρους,* hoc est, *qui alternis diebus fata subirent. Virg. 6. Aeneid.*

Si fratrem Pollux alterna morte redemit
Itq; reditq; viam toties——.

Castore autẽ occiso, Polluci optio data est, vtrum immortalitate solus vti vellet, an cum fratre vitam communicare. Ille cum fratre maluit alternis viuere, proinde apud superos nunc Castor, nunc Pollux, & contrà appa-

tere videntur. Hinc Homerus ἐτεραμήρους, ait eos vivere & mori. e Nautas tempestate periclit.] *In magna tempestate Gemini cœleste signum apparent quasi stellæ in cælo insidentes: adiunariq; se tunc periclitantes existimant Pollucis & Castoris nomine.* A' *Columella dicitur Geminum astrum, quod* 14. *Cal. Iunij Sol ingreditur, Plin. lib. 2. naturalis hist. Cùm geminas illas flammas inquit, quæ Castoris ac Pollucis esse putabantur salutares ac prosperi cursus prænuncias esse dixisset. Harum, inquit, aduentu fugari diram illam ac minacem appellatam Helenam ferunt. Quinetiam Franc. Vicomercatus Arist. Meteorologica exponens cur Castor & Pollux salutares sint, explicat.*

IO. ANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

De Castore & Polluce colloquuntur.
Michaël Toxites.

Mercurius fratres Helenæ discernit, & alter
Cur cœlo stygijs luceat alter aquis.
Quodq; sit illorum munus, quæ gratia, quorum
Sumimus diuisa morte refulsit amor.

POTES'NE mihi dicere.] κεφ' ἱερώτησιν. Non ego quidem.] *Ratio.* Ille qui heri conuersatus.] *Responsio.* Quomodo dignoscis.] *Rogatio de modo.* Quod hic quidem habet.] αἰτιολογία κατὰ ἀποδόσιν. Operæpretium feci sti.] ὀχαεσία, & *post discrimina simultatis dum indicat* Quare sæpe equidem.] *Ratio.* Appellaui hunc Castorem.] *Conclusio.* Cur non ambo.] *Secunda interrogatio.* Fraterno more hoc faciunt.] *Expositio causæ.* Nam cùm oporteret.] ἔκθεσις. Non sanè prudenti.] *Improbatio.* Aut quomodo enim.] *Tertia interrogatio per comparationem.* Haud quaquam.] *Responsio ab officio illorum.* Bonam, Mercuri.] ἐπίκρισις.

MARI-

MARINORVM DIALOGI.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥμώνης καὶ Ποσειδῶνος.

TRITONIS, AMYmones, & Neptuni.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

Ἐπὶ τὴν Λέρναν, ὦ Πόσειδον, παραγενόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑφορῶμαι παρθένους, παγκαλόν τι χρῆμα, οὐκ οἶδα εἴ γε καλὸν παῖδα ἰδών. Πο. εἶδες γάρ τινα, ὦ Τρίτων, λέγε, ἣ δεσποινάτις ὑφορᾷ ἐστίν; Τρί. οὔμενοῦν. ἀλλὰ τῶν Δαναοῦ ἐκείνου θυγατηρ, μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτή, Ἀμυμώνη τοὔνομα, ἐπυθόμην γάρ, ἅτις καλεῖται, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, καὶ πίμπει ὕδωρ τι ἀρυσομένας, καὶ πρὸς

AD Lernam, Neptune, quotidie venit aquatum virgo, pulchra omnino species. Haud equidem scio formosiorem vllam puellam vidisse me. NEP. *Liberáme dicis, Triton, an verò serua quæpiam est, quæ aquam ferre solet?* TRITON. *Minimè verò. sed Danai illius filia, vna ex quinquaginta istis etiam ipsa est, Amymone nomine. Interrogaui enim & quæ vocaretur, & genus ipsius. Danaus autem duriter admodum educat filias, & opus manu facere ipsas docet; & ad aquam hauriendam mittit, & ad*

πρὸς τὰ ἄλλα, παιδόνια ἀόρατους ἔχων αὐτάς. Πρ. μόνη δὲ παραγίνεται μακρὰν ὅτω τιὼ ὁδὸν ἐξ Ἄργους ἐς Λέρναν; Τρί. μόνη. πολυδίψιον γὰρ τὸ Ἄργος, ὡς οἶσθα, ὥστε ἀναγκαίως ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τρίτων, οὐ μετρίως μεθυστέραξας, ἐπὼν τὰ περὶ τὴν παῖδός, ὥστε ἐωμὲν ἐπ' αὐτιώ. Τρί. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορίας, καὶ σχεδόν τι κατὰ μέσην τιὼ ὁδὸν ἐστὶν, ἔνθα ἐς τιὼ Λέρναν. Πο. ἀνὴρ ξυνέρχεται τὸ ἅρμα, ἢ τοῦτο μὲν πολλιὼ ἔχει τιὼ διαφορίαν, ἀπάγειν τοὺς ἵππους τῇ ῥύμῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκευάζειν; σὺ δὲ ἀλλὰ Δελφῖνά μοι τινὰ τῶν ὠκιστων παράσπασον. ἐφιππάσομαι γὰρ ἐπ' αὐτὸ τάχιστα, Τρί. ἰδοὺ σοι ἔτοιμός ὁ Δελφὶν ὠκύταλος. Πο. ὀρθῶς ἀπολαύνω μὲν, σὺ δὲ παραμύχου, ὦ Τρίτων, ἐμπεδὰ πάρισμεν ἐς τιὼ Λέρναν. ἐγὼ μὲν λοχήσω

ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ vt sint. NEP. Solane autem venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam vsque? TRI. Sola. nam siticulosum ipsum Argos est, vt nosti: quare necesse est semper aquatum venire illam. NEPT. Non mediocriter affecisti me animo, ô Triton, qui mihi hæc de puella narraris. Quare eamus ad ipsam TRIT. Eamus. iam enim tempus quoque est cùm aquatum ire solet. Ac propè mediam circa viam alicubi est petendo Lernam. NEPT. Proinde currum iunge, vel, an hoc longiorem rebus moram iniiciet, submittere equos iugo, & currum apparare? Tu verò potius delphinem mihi aliquem ex velocibus illis huc fiste: insequitando enim illi quamcelerrimè prouehar. TRIT. Ecce tibi hunc delphinum omnium velocissimum. NEP. Probè sané. proueharmur igitur. Tu verò iuxta natando consequere me, Triton. Ac posteaquam ad Lernam iam aduenimus, ego quidem hîc in

ἐνταῦθά πω, οὐδ' ἂν ἐκεῖ σκέψαι, ὁπότ' ἂν ἄνωθεν προϊδεσθαι αὐτόν. Τρι. αὕτη σοι πλησίον, Πο. ἀκλὴ, ὦ Τέιτων, καὶ ὡραία παρθένος, ἀλλὰ συμπαθείᾳ ἡμῖν ἐστιν. Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρπάσας ἄγεις; ἀνθραποδισὴς ἔ, καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' αἰγύπτου τοῦ θείου ἐπιτιμᾶσθαι, ὥστε βούσομαι τὸν πατέρα. Τέισιφόνησον, ὦ Αμυμώνη, Ποσειδῶν ἐστι. Αμ. τί Ποσειδῶν λέγεις; τί βιάζῃ με, ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἐς τὸν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δ' ἀποπνιγήσομαι ἢ ἀθλία καταδῦσα. Πο. θάῤῥει, οὐδὲν δεινὸν πάθῃς, ἀλλὰ καὶ σωθῆναί σοι ἐπόντως ἔσω ἐνταῦθα, κατάξας τῇ ῥιαίνῃ τὸν πέραν, πλησίον ἔον, καὶ μόνη καὶ οὐ δυσάμαχον ἔον, καὶ μόνη τῶν ἀδελφῶν ἐκ ὑδραφόρησας ἀφθανάτου.

hîc in insidijs ero: tu autem speculando obserua quando illam accedentem sentiat. TRIT. *Eccam tibi, propè est* NEP. *Formosa, Triton, & in ipso ætatis flore puella hæc: sed comprehendêda nobis est.* AMY. *Heus homo, quò me hinc correptâ abducis? plagiarius quispiam es, ac videris ab Aegypto patruo nostro allegatus esse: quare clamando patrem vocabo.* TRI. *Tace, Amymone, Neptunus hic est.* AMY. *Quid Neptunus mihi narras? Cur mihi, ô homo, vim facis, atq; hinc in mare abstrahis? Ego verò suffocabor misera, submersa aquis.* NEP. *Bono animo sis: nihil graue patiaris, faciam: sed & fontem cognominem tibi emanare hîc sinam, pertusso tridente saxo hoc iuxta æstuarium, & tu ipsa felix atque beata eris, ac sola sororum obita morte aquam non gestabit.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaus Beli filius, in Aegypto regnauit, & quinquaginta filias habuit, quarum vna dicta Amymone, cuius amore obtentus, Neptunus fontes aperuit Lernæos. Vnde aquis abundare contigit Argiuis, atque factum est vt Amymoniæ aquæ dicantur Argiuæ.

4 FONTEM cognominem.] *Est Amymone fons iuxta Lernam, ab Amymone Danai filia nomen habens, cuius meminerunt Plinius lib 4. cap. 5. & Strabo lib. 8.*

ΝΟΤΟΥ ΚΑΙ ΖΕΦΥΡΟΥ.

NOTI ET ZEPHYRI.

Iacobo Micyllo interprete.

NOTVS.

ΤΑύτὴν, ὦ Ζέφυρε, τὴν ἁλμαλίην, ἣν ἀφ' οὗ πλάγους ἐς ἄγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς διεκόρησεν ἐρῶν τις; Ζεῦ, ὦ Νότε, οὐ ἁλμαλὶς ἦν τότε, ἀπὸ μὲν ὧν τοῦ ποταμοῦ ἰνάχου· νῦν δὲ ἡ Ἥρα διὰ τὴν εἰποῦσαν, αὐτὴν ἠλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ὡραία ἐρᾶται

NVm hanc, Zephyre, iuuencam, quam per mare in Aegyptum Mercurius ducit, Iupiter amore captus vitiauit? ZEPH. Hanc ipsam. Note, sed iuuencatum non erat, sed puella, Inachi fluuij filia. Nunc autem Iuno talem ipsam effigiauit, æmulatione amoris commota, propterea quòd videbat Iouem illam prorsus

τὴν Δία. No. νεῶ ὄν ἔτι ἱερᾶς τῆς βοός; Ζε. καὶ μάλα, καὶ ἅμα τοῦτο ἡμῖν ἄγκυραν αὐτὴν ἔσεσθαι, καὶ ἡμῖν πρόσταξεν μὴ κυμαίνειν τὴν θάλασσαν, ἐς ἂν ἀφικώμεθα, ὡς ἀρτιγόνου ἐκείνης. Καὶ ἀληθῆ, θεός γε ὢν οἶδε καὶ αὐτὸ, καὶ τὸ τιχθησόμενον. No. ἁβρὰ μάλα εἶς θεός; Ζε. καὶ μάλα, ὦ Νότε. ἄρξῃ τι, ὁ Ἑρμῆς ἔφη, τῶν πλούντων, καὶ ἡμῶν ἴσως δέσποινα, ὁπόταν ἔλθωμεν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ πνεύσασ' ἐπιπνεῦσαι. No. θεραπευτέα τοιγαροῦν, ὦ Ζέφυρε, ἤδη δέσποινά γε οὖσα, νὴ Δία. ἀνυστέα γὰρ οὕτως ἔσεσθαι. Ζε. ἀλλ' ἤδη γὰρ δίκην πειράσει, καὶ ἐξέσεσθαι ἡμῖν ἔλεγεν. ὁρᾷς, ὅπως οὐκέτι μὴ τριαποδίσῃ βαδίξῃ, ἀνορθώσας δ' αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα καταλλήλως αὖθις ἐποίησεν; No. παράδοξα γοῦν ταῦτα, ὦ Ζέφυρε. οὐκ ἔτι τετράπατα, οὐδὲ οὐρὰ, καὶ διχηλὰ τὰ σκέλη, ἀλλ' ἐπίπεδος ὀρθὴ πόρη.

prorsus deperire. NOT. *Proinde etiam nunc bouem illam amat.* ZEPH. *Atque admodum: & propterea in Aegyptum ipsam misit, nobisque edixit ne conturbaremus mare, donec illa transnataſſet, vt quæ illic parituraſit: fert autem vterũ mòdò, Deusq; fiet* a *cum ipsa, tum quod ex ea partum erit.* NOT. *An iuuenca Deus?* ZEPH. *Atque admodum, Note, imperabilisq; (inquit Mercurius) nauigantibus, ac nostra erit domina, vt quemcunque nostrũm volet, emittat, vel prohibeat spirare.* NOT. *Colenda igitur obseruandaque nobis erit, Zephyre, iam domina certè cùm sit. nam per Iouem, beneuolentior eo pacto nobis erit.* ZEPH. *Sedenim iam traiecit, & in terram enatauit. Videt vt non ampliùs quadrupes incedat, sed erectam ipsam Mercurius denuò mulierem formosam prorsus reddidit.* NOT. *Mira nimirum hæc, Zephyre: nusquam ampliùs neque cornua illius, neque cauda, neque tibiæ bifidæ, sed amabilis puella est.*

λόρη, ὁ μήτοι Ερμῆς τι πα-
θὼν μεταβέβληκεν ἑαυτὸν, ἢ
ἀντὶ νεανίου, λιποπρόσωπος
γυνὴ γέγονεν; Ζε. μὴ πολυπρα-
γμονῶμεν, ὅτι ἄμεινον ἐκεῖνος
οἶδε τὰ πρακτέα.

puella est. Cæterùm Mercurio quidnam accidit, qui seipsum mutauit, & ex adolescente factus est quispiam caninam faciem præ se ferens? ZEPH. Ne curiosiùs persequamur ista, quandoquidem melius ille quæ facienda sunt nouit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

FAbulàm quidem vulgàtam apud poëtas de Io, minus hìc ascribo, eam cùm ex Græcis tum Latinis leges, sed in primis apud Ouid. in 1. Metam. & Luciani nostri dialogũ Iouis & Mercurij, vbi eã descripsimus.

a CVM ipsa.] *Io coniugis loco habita fertur ab Osyride Aegyptiorum rege, & post mortem culta pro Dea nomine Isidis, quam singulari superstitione coluit & Germania, ante receptã Christianam religionem. Huius sacra ex Aegypto Romam sunt translata, eiusq; templum in campo Martio fuit. Isidis capillos Memphitæ pro miraculo ostendunt. Idem Lucianus aduersus Ind. ctum.*

ΔΟΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.

DORIDIS ET THETIDIS.

Iacobo Micylo interprete.

DORIS.

ΤΙ λαχρύσας, ὦ Θέτι; Θέτ. καθίσω, ὦ Δωρὶ, λόρῳ ἅδον εἰς λιθωτὸν ἀφ' ἡμῶν βεβλημένην ὑπὸ πατρὸς ἰμβλυωθεῖσαν ὑπὸ

QVid lachrymaris, Thetis? THE. Pulcherrimam, Dori, puellam vidi in arcam à patre coniectam, tum ipsam,

τλοῦ τι, μὴ βρίφος αὖτ' ἀρτιγέννητον κλαύσασι. Κελεύσασι δ' ὁ πατὴρ τὸς ναύτας, ἀναλαβόντας τὸ λιβάσιον, ἐπαλλὰν πολὺ ἀπὸ γῆς ἀποστάσασιν, ἀφεῖναι εἰς τὸν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ ἄθλια μὴ αὐτὴ, μὴ τὸ βρέφος. Δω. τίνος δ' ἕνεκα, ὦ ἀδελφὲ, ἐκεῖ ἔμαθεν ἀκριβῶς ἅπαντα; Θέ. Ἀκρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, παμπάσιν οὖσαν εἰς παρθενῶνα, ὡς χαλκῆν τινὰ θάλαμον ἐμβαλὼν: ἔτα τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἴσμεν ἁπλῶς φασὶ δ' ὄρνιν τὸν Δία, χρυσὸν γενόμενον ῥυῆναι διὰ τοῦ ὀρόφου ἐπ' αὐτὰν, λιξαμένου δ' ἐκ κάνθου εἰς τὸν κόλπον καταρρέοντα ἔνθεν, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο ἀναπυθόμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις, καὶ ξηλότυπος γέρων ἐγένετο, καὶ ὑπό τινος μεμοιχεῦσθαι οἰηθεὶς αὐτὰν, ἐμβάλλει εἰς τὸν κιβωτὸν ἅρτι τεκοῦσαν. Δω. ἦ δέ τί ἔπραττεν, ὦ Θέτι, ὁπότε καθείρκτο; Θέ. ὑπὲρ αὐτῆς μὲν οὐδέν, ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφι-

ipsam, [a] tũ infantem absentem paulò antè genitũ. Iussit autem pater nautas, arcè illam acceptam; postquam in altum à terra prouecti essent, in mare abijcere, vt ita periret & misera illa, & infans vnà cum ea. DOR. Quamobrem autem, ô soror, hoc? quando quidem comperta habes exactè omnia. THE. Pater illius Acrisius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamũ includere perpetuæ virginitati destinârat. Deinde, verum quidem dicere non possum, Iouem autem aiunt, conuersum in aurum, delapsum per impluuium ad ipsam esse. Accipiente autem illa in sinu demanantem Deum, grauidam ex eo factam fuisse. Quod cùm pater animaduertisset, vtpotè durus quidam & zelotypus senex, grauiter indignatus est. Et quia ab aliquo stupratam fuisse illam arbitratus est, conijcit in arcam hanc cùm paulò antè peperisset.

DOR. Cæterùm illa quid agebat, Thetì, quando abripiebatur? THE. Pro se quidem nihil dicebat, Dori, sed tacitè

ρι τῶν λαταδίκλω, τὸ βρέφος δ παρητᾶτο μὲ ἀφθανῶν δακρύουσα, καὶ τῷ πάππῳ δακνύουσα αὐτὸ, ἀάπισον ὄρ· τὸ δ', ὑπ' ἀγνοίας τῶν λαπῶν, καὶ ἡμαθία πῶς τῶν θάλασσαν. ὑποπέμπλαμαι αὖθις τὸν ὀφθαλμὸς δακρύων, μνημονεύουσα αὐτ. Δω. κἀμὲ δακρύσαι ἐποίησας, ἀλλ' ἤδη τεθνᾶσιν; Θέ. ὀδλαμῶς. νύκτωρ γὰρ ἔτι ἡ λιβῶτὸς ἀμφὶ τῶν Σιειφον, ἕωντας αὐτοὺς φιλάβλοσα. Δω. τί οὖν οὐχὶ σόζομεν αὐτῶν, τοῖς ἁλιεῦσι τοῦ ζῆς ἐμβαλῶσαι ἐς τὰ δίκτυα ζῶντ Σιειφίοις; οἱ δ' ἀνασπάσαντες σώσουσι δηλονότι. Θέ. εὖ λέγεις, οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἁρμόζοι μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον, οὕτως ὂν λαλόν.

ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, atque illum auo ostentando pulcherrimũ sanè puerum, Dori. Ille autem præ ignorantia malorũ, etiam arridebat matri. Oppleor rursum lachrymis, cùm in mentem illius venit. DO. Et me flere fecisti. Sed nũquid iã mortui sunt? THE. Haudquaquam, natat enim adhuc arca circa Seriphum, viuis illis custoditis. DO. Cur igitur non conseruamus ipsam, piscatoribus istis Seriphijs in retia immittendo, qui extractos illos, incolumes præstabunt scilicet? THE. Recte dicit, atque ita faciamus. Non enim perire decet, neque ipsam, neque infantem, adeò cùm sit formosus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaë Acrisij Argiuorum regis filia, à patre in quãdam turri concluſa fuit, ob id quòd in responsis habuit, se manu eius qui ex filia nasceretur, moriturum; ac hanc Iupiter (cùm alia via non pateret) in aureum imbrem

mobrem ex tegulis per impluuium in gremium eius se demisit, quæ ex eo congressu Perseum genuit, qui ob crudelitatem erga se, & matrem Danaën Actisium Argiuorum regem, auum maternum interfecit. Ea fabula in fine quarti, & initio 5. lib. Metamorphoseôn commemoratur, cuius etiam in alio quodam Dialogo meminit Lucianus noster. Iouis autem Metamorphoses Ouid. alias habet lib. 6. Metamorph. Idem Lucianus in Gallo. In taurum conuersus est proximo dialogo Noti & Zephyri.

a TVM infantem.] *Hanc fabulam tangit Lucianus in Tritonis & Nereidum dialogo: vbi de Balæna cui Andromeda erat exposita à Perseo occisa.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Δανάης de vnica filia Acrisij Danaë, à Ioue in aurum conuerso decepta, & à patre in mare exposita.

Notum est quod Danaën clausam deluserit imber
Aureus: vt ponto post dederitq; pater.
Heu nil tam firmum quicquam sanctéq; pudicum,
Quinetiam maculet pernicioſus amor.

QVID lachrymaris.] *Interrogatio.* Pulcherrimam Dori.] *Narratio generalis.* Iusſit autem pater.] *ἐπεξήγησις, qua copiosiùs exponit superiora.* Vt ita periret.] *λοιμὸς τελικὸς* Quamobrem autem.] *Rogatio causæ.* Pater illius.] *ἐπιδιήγησις διλώσεως, & fabulæ expositio διηγηματική.* In thalamum inclusam.] *Factum & causa.* Deinde verum quidem.] *παρεσθησις & præmunitio.* Accipiente autem illa.] *τὸ παρὰγμα* Stupratam fuisse illam arbitratus.] *τὸ μίσον. Horat. lib. 3. Carmin. oda. 16.* Ferebat damnationem.] *τὸ πάθημα.* Oppleo rursum oculos.] *πάθος muliebre.* Sed nunquid iam.] *Alia interrogatio.* Cur igitur non.] *Effectus commiserationis, hortantis interrogatio.* Rectè dicis.] *Assensus ad illam.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝΙΠΕΩΣ. NEPTVNI ET Enipei.

Iacobo Micyllo interprete.

ENIPEVS.

Ο Υκαλὰ ταῦτα, ὦ Πόσειδον, ἁρπάσοντα γὰρ τὴν ἀληθῆ. ὑπελάμβανε γὰρ ἐμὲ ἐρωμενόν, ἀπατᾶσθαι ἐμοί, διακόρησας τὴν παῖδα, ἣ δὴ ᾤετο ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεπονθέναι, καὶ διὰ τοῦτο παρέχειν ἑαυτήν. Πο. οὐ γάρ, ὦ Ενιπεῦ, ὑπερόπτικὸς ἔσθα, καὶ βραδύς, ὃς κόρης ἔτω καλῆς φοιτώσης ὁσημέραι παρὰ σὲ, ἀφημύνης ὑπὸ τοῦ ἔρωτος. ὑπερώρας, καὶ ἔχαρδον λυπῶν αὐτήν. ἡ δὲ παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα καὶ ἐπιμβαίνουσα, καὶ νομίζουσα ἐνίοτε οὐ χιτόν σοι ἐντυχεῖν: σὺ δ' ἐθρύπτου πρὸς αὐτήν. Εντί δῆτα, διὰ ἣν ἐγὼ σοι προσαράσσω τὴν ἔρωτα, καὶ καθυποκρινόμενος Ενιπέα ἀντὶ Ποσειδῶνος ἦναι, καὶ διαπαίσασθαι τὴν Τυρὼ, ἁρπαγῆ μόρῳ οὖσαν; Πο.

MInimè verò præclara hæc, Neptune (dicetur enim verum) qui circumuenta amica mea, assimilatus in formam meam, vitiasti puellã. Putabat enim illa me, ἡ rem esse sibi, & ob id exhibebat seſe. NEP. Tu enim, Enipeu, fastuosus es & tardus, qui puella adeò formosa quotidie ad te nante, ac præ amore pereunte, desperexeris illam, & gauisus sis si posses illi ægrè facere. Illa verò iuxta ripas mœrore affecta, atque ibi mambulans, seſeq; lauans, nõ semel optabat in conſpectum sibi venire te, at tu fastuosus deludebas illam. ENIP. Quid igitur? an propterea oportebat te præripere amorem mihi, & velut histrionem aliquem pro Neptuno Enipeum te gerere, atque ita decipere [a] Tyro istam, puellam adeò simplicem? NEP.

Πο. ἀλλὰ ζηλοτυπᾶς, ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπλως πρότερον ὢν ὑπὲρ Τυροῦς δὲ ἄκρον λανὸν πίπουθας, οἰομένη σὲ ὑβρικορῆσθαι. Ἐνι. ὄμνυμι; ἔφης γὰρ ἀπιὼν, ὅτι Ποσειδῶν ἴοιτο, ὁ μὲν μάλιστα ἐλύπησε σὺτιλῶ, καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδίκημαι, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ ᾤφραίνε τότε, καὶ παρισῶσας πορφυρέον τι κῦμα, ὅπερ ὑμᾶς συνέκρυπτε, ἅμα σωθῆναι τῇ παιδὶ ἄνευ ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες, ὦ Ἐνιπεῦ.

NEP. *Serò verò nunc zelotypus es* [b] *Enipeu, cùm priùs superbum & contemptorem te gesseris. Ipsa autem Tyro mihil graue passa est, quando se putauit à te vitiatam esse.* ENIP. *Nihil autem? Dixisti enim abiens Neptunum esse te, quod vel maximè dolore affecit ipsam: atq; ipse eò abs te miuriai affectus sum, quòd & quæ mea esse debuerat, eam voluptatem percepisti tu, & præterea compositò circa vos fluctu purpureo, sub quo absconditi iacuistis, cùm puuella pro me tute rem habuisti.* NEP. *Tu enim non volebas, Enipeu.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

[a] TYRO.] *Virgunculafuit Thessala, Salmonei filia, & Enipei amica, ex qua Neptunus Neleum & Peliam suscepit: de qua inferiùs in Philopatre, & lib. 2 Historiarum verarum.*

[b] Enipeu.] *Thessaliæ fluuius est.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ALEXANDRI ET Philippi.

Ottomaro Luscinio interprete.

PHILIPPVS.

ΝΥΝ μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἂν ἐξαρνοῖο, μὴ οὐκ ἐμὸς

ON *igitur inficiaberis,*[a] *Alexãder, ex me prognatũ te esse filium.*

ὑὸς εἶν; σὺ γὰρ ἂν ἐτιθνήκεις, Ἀμύντου γε ὤν. Ἀλλ' ὅτι μὲν οὐ τὸ ἀληθὲς ἀγνοεῖς, ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τὸ Ἀμύντα ὑὸς ἀμι. ἀλλ' ἰδιξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα εἰσόμενος ἦν. Φί. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἰδόκεσοι, τὰ παρόντα σιωπῇ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν προφητῶν; Αλ. οὐ τοῦτο, ἀλλ' οἱ Βάρβαροι ἐκατωλάγησάν με, καὶ οὐδὲς ἔτι ἀνθίστατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι, ὥστε ῥᾷον ἐκράτησα αὐτῶν. Φί. τίνων ἐκράτησας σὺν ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς ἀπὸ σοῦ ἀπεσώθης, τοξέων καὶ πελτάσεων, καὶ ἱππέων ἀσυνήθων ταῖς τοιαύταις μάχαις; Ἐπιὼν στρατὸν ἴργον ἴδιον. Βοιωτοὺς καὶ Φωκέων καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ἀπλιτικὸν, καὶ τῶν Θετταλῶν ἵππον, καὶ τοὺς Ηλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελτασικὸν, ἢ Θρᾴκας,

se filiũ nam & Iouem Hammonem genus paternum referens, mortem non obiisses. ALEX. *Neq; verò nescius eram pater, Philippi Amyntæ me esse filium: sed quia ad res gerendas sic mihi visum erat conducere, commento hoc vsus sum vaticinij.* PHIL. *Quid ais? Conducibile id tibi visum, vt* [b] *vatibus impostoribus fallendum te exponeres?* ALEX. *Non istuc, sed barbaros in mei admirationem tractos, facilius hoc prætextu nostro subdidimus imperio: quum nemo vnus viribus nostris hactenus restiterit, quippe hac sola opinione ducti, quòd aduersus Deũ sibi esset prælianduũ.* PHIL. *Quos tu igitur tanto conatu dignos vsquã vicisti, quũ cum timidis illis* [c] *arculis,* [d] *peltarijs ac* [e] *gerris vinceris pugnare solitis, semper congressus es?* *Atqui Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses, & id genus alios, operis fuerat strenui atque magnifici.* [f] *Arcadum insuper sustinere armaturam, & equitatũ Thessalum* [h] *Eleorum iaculatores,* [i] *Mantineos* [k] *peltis instructos, aut eũ* [l] *Thracibus*

ας, ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μικρὰ. Μάλιστα δὲ καὶ Πέρσας καὶ Χαλδαίους, καὶ χρυσοφόρους ἄνδρας καὶ τρυφῶντας, ἐκ οἵας ὡς τὸ σῶμενοι, μετὰ Κλεάρχου ἀναθόντας, ἐπράτησαν, ὀλίγας χώρας ἐπαμυνάντων ἐκθεῖν ἐπάνω, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξωμα ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε, ὦ πάτερ, καὶ οἱ ἐνδόξως ἐπίφανοι, οὐκ ἀνεπαφρόδιτόν τι ἔργον, καὶ ὅμοιον ἀνεπίσαις αὐτοῖς, οὐδὲ θρασείαις ἀνέμοις τὰς νίκας, ἐπράτην αὐτ. ὀλίγον ἐπιθέμενα πόνον ἢ δυσχώλῳ & ἐψωσάμενον, ἢ ἄπιστον ἐπραξάμην ἔνικα, καὶ τὰς Ἕλληνας δὲ, τὸν μὲν ἀναμωλὶ παρέλαβον, Θηβαίους, ἵνα μὴ ἀνόσιος ὁ πόνος μισθὸν ᾖ. Εἰ. οἶδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὲ ἀπίγγαμέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ ἀνελάσας, μεταξὺ λαπαρύνας ἐφόνευσας, ὅτι μὴ θεὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησας.

bus, [m] Illyrici, [n] Paeonibus ve manum conferre, operosum profectò atque arduum id fuisset in primis. Cæterùm [o] Medos, Persas & Chaldæos delicatos, aeplurimo auro conspicuos, non satis compertum habeo quonam modo ante te [p] duce Clearcho mille viri bello adorti expugnárint, fœdè in fugam actos antequam ad manus ventum fuisset. A. LEX. At verò [q] Scythæ pater, & [r] Indici elephantes, rès sunt non vsquadeò abiectæ & contemptibiles: [s] & tamen neque concitatis inter ipsos inteſtinis odijs, neque per proditionẽ mihi venundari passus sum victoriam. Sed neq; peieraui vnquam, aut per vugas à pollicito recessi, fidemq; solui victoriæ gratia. Adde quòd & Græcos alios sine sanguine in deditionem accepi: [t] Thebanos autem fortaſsis ipſe audiſti quomodo aggreſſus fuerim. PHIL. [u] Noui hæc omnia ex Clito, quem tu inter epulas, eò quòd nomen meum celebraret, & meas res gestas cum tuis conferre auderet, traiecto per corpus telo tũ iugulárat.

ὦ Ἀ κ ἀ ἀλλ Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, καὶ ἀνδίλω, ὥσφασι, μιτρηφόρυς, καὶ πάραρρῖδα ἐνύσω, καὶ πρόσωπα ἐπὶ Μακεδόνων, ἐπ' ἀνθρώπων ἀνθρώπῳ ἐξιὼν, καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμὲ μὲ τὸν τῶν ἀνικμένων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἅμα ἔπραξας λέουσι συγκατακλεῖσαν πεπαιδευμένοις ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραχθῶν. ἂν ἔπειτα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς, καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπιμελείας, βασιλικὸν γὰρ τοῦτο. Αλ. τὸ φιλονίκημα ἔλυσον ἄν, ὦ πάτερ, ἐκ ἐπαινῶ, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον καθάπτωμαι εἰς τὸ ἐν τοῖς τείχεσι, καὶ τοσαύτα καταβὰς πραύματα; Φίλ. ἐκ ἐπαινῶ τοῦτο, ὦ Ἀλέξανδρε, ἐχ ὅτι μὴ καλὸν

Tu verò & [x] Macedonicam chlamydem abijciens, & candyn Persicum amictum accepisti (vt aiunt) [z] & tiaram reflam. Vt ne interim commemorem, quòd à Macedonibus viris vtique liberis, A adorari debere, te in animũ duxeris, & qui quod maximè omnium erat ridiculum, hominum abs te B vitiorum mores imitatus es. Tempero mihi ne memorem alia quæ turpiter admiseris, C viris doctis in leonũ claustra inclusis, & D nuptijs talibus peractis: quod & E Hephæstionem plus quàm esset satis, amaris. Vnum est quod solum laudo abs te gestum, in F Darij vxore videlicet, forma præstante, quia ab illius complexu abstinueris: & genetricis illius, atque filiarum, ne vim paterentur, curam susceperis. Regium certè id opus extitit, quod tum facilitasse te accepimus. ALEX. Quomodo autem tibi non probatur, pater, quòd G in Oxydracis, gente Indica lubens me in periculum coniecerim, atq; acceptis plurimis vulneribus, muros primus omniũ transilierim? PHIL. Non probo, Alexander: neque id quia pulchrum

λαπὸν ἂν οἶμαι τὴ τιμῶσι-
σθαι ποτὲ τὴ βασιλία, τὴ προιὼ
λωσάμεν τ στρατὸ, ἀπ' ὀτι τοι
τοιῶτο κίνδυνο σωίφερι. θεὸς
γὰρ ἔνδικα λοκῶν, ἃ ποτε πρω
θάγης, τὴ βλίπεσφ σι φοράδην
τ πολέμι ἱππομιξόμενον, αἵ-
ματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ἐπὶ
τῶ τραύμασι, ταῦτα γέλως ἦν
τοῖς ὀρῶσι, τὴ ὁ Ἄμμων, γόνε
τὴ ψευδόμαντις κλίζηχθ', τὴ οἱ
πεφῦτα, λόλαπθ', ἢ τίς ἐκ
ἄμ' ἐλίλασφ, ὁρῶν τὸ Διὸς
ὑὸν λαπορυχθέντα; λεόμενον
τ ἰατρῶν βοηθᾶν; νεῶ μὲν γὰρ
ὁπότε κάλ' τίθνηκας ἐκ οἵα
πολλὰς ἂν τὰς τλὺ πεσοίη-
σιν ἱκανὺν ἐπικυρόμενος τας,
ὁρῶν τας τ νικηρὸν τ θεῖ ἱκτά
δλιο λείμενον, μηδὲν τα κάλ'
πὴ ἐξοδύνατα, κατὰ νόμον
σωμάτων ἀπάντων; ἅπας
τι, τὴ τὸ χρύσιμον, ὦ ἵφις, Ἀλέ
ξανδρι, τὸ δὴ τοῦτο κρατᾶν,
ῥαδίως, πολύσ τ δόξης ἀφε
ψᾶτο

pulchrum esse negem vulnerari, quando Imperatorē, & in subeūdis periculis prætentare viam sed quia H ex re tua isthuc erat minimé. Si quidem pro Deo habitus, quos, oro, risus præbebas spectatoribus, quando post acceptū vulnus, ab exercitu magno tumultu direptus, mœrens ac eiulans sanguine fluitabas? Adde quòd Iupiter Hammon tanquam præsligiator quispiam & vanus propheta, reus mendacij palàm tum arguebatur. Non enim video qualiter visum contineat, qui Iouis filiū viderit animū deïcere, & I in desperatione rerum efflagitare medicorū auxilia Demique quum iam tandem mortem obieris quē credas obsecro esse, qui conflictam illam adoptionē, qua Iouis dictus es filius, non carpat maledi-

ctis? Potissimùm vbi Dei istius cadauer porrectum iacere, turgidum sanè & iuxta aliorū corporū morem contactu suo omnia labefactans aspexerit. Cæterùm quòd ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, & quò facilius rerum potireris: id profectò multum tibi gloriæ ex benè etiam ac strenuè ge-

φᾶτο ἢ λαλοῦσιν ὑμῖν. πᾶν γὰρ ἰδιόκτητον ἐκ θεῶν γίνεσθαι δοκεῖ. Αλλὰ ταῦτα ἐρροῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ὅταν Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐμὲ παραβάλλωσι, καί τι μικρὸν ἐπαίρωμαι, ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἐπαίνου λαμβάνω, ἐγὼ μόνος ἐχαρασάμην. Φίλ. ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς ὑὸς Ἄμμωνος ἔλεγες, ὅτε Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλοις σαυτόν, οὐκ ἂν ἀπαξιώσας, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐδ' ἡντινοῦν ἀγαθὸν ἐπιμαθόντος, καὶ γνῶναι σε αὐτόν, καὶ σωφρονῆσαι πρὶν ἢ νικρὸς ὤφθης; *stis eripuit. Nã quanquã insigniter multa, tamẽ diis longè inferiora agere visus, vacillare ob hoc iudicatus es, & tota ratione deficere.* A L. *Haudquaquam de me isthuc sentiunt mortales: sed cum Hercule me & Baccho conferunt, veluti æmulum, parique cum illis gloria certantem. Nam & L. Aornum à neutro etiam illorum armis subactum, ego facilè cœpi.* PHIL. *Etiam dum videris ista vt Hammonis filius dicere, quando nec Baccho quidem cedis, aut Herculi.* M *Sed nec erubescere nosti, Alexander, solitámve dediscere arrogantiam, teipsum dein noscere vel iam tandem sapere, etiamsi seriùs, vbi fato occubueris?*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilippi Macedonum regis & Alexandri filij comparatio. Duo aũt contraria sunt exempla, alterum moderati animi, alterũ immoderati. Quorum historiæ requirantur è Plutarcho, Q. Curtio Arriano, & Diod. Siculo lib. 6. De ijs Cic. lib. 1. Offic. cap. de prudentia, Philippum quidem Macedonũ regem, rebus gestis & gloria superatum à filio, facilitate & humanitate video superiorem fuisse. Itaque alter semper magnus, alter sæpè turpissimus fuit. Cicero rebus gestis animi constãtiam & moderationem antefert. Increpuit Philippus Alexandrum

[illegible] commemorat, quòd [illegible] Thebanos [illegible] largitione ad se attraherit, quam [illegible] Græciæ mercator, & victor fuerit: [illegible] Diuitiarum statur, auro sibi quàm imperio magis [illegible] fuerit. Nam à Demosthene alio nomine pèius audi[illegible] quàm qui [illegible] artibus imperium sibi acquisiuerit. Quod [illegible] secundùm fortunæ afflatum, tyrannum [illegible] legibus. Eius vituperatio habetur apud Aphthonium [illegible] Progymnasmatis, vbi dicitur, quod Græcâ iuuentus in vituperando Philippo se exercuit. Cæterùm ergo vera & solida gloria, quæ, vt Cic. dicit, incorrupta vox bene iudicantium est, & consentiens laus bonorum. [illegible] historiæ Philippi Macedonis cognitionem [illegible] quæ Iustin habet lib 8. & 9. Thucyd. Plut. Pelop. lib. 2. Plutar. in vita Alexand. Paul. Orosius [illegible] 11 & 15. Philippo autem primum certamen [illegible] Atheniensibus, quibus per insidias victis, in Illyricos [illegible] transtulit, & nobilissimam Larisseam cepit, vt ait Iustinus lib. 10. Diodor. lib. 2. de rebus Alexandri, Philippus anno secundi regni sui in Illyrici fines [illegible] millibus pedium & 600. equitibus intrauit.

a ALEXANDRO Amyntæ me esse fil.] *Amyntas Alexandri Magni auus & Philippi Macedonis pater, Macedonum rex, rei militaris peritissimus, rebusq; gestis clariss. de quo Diodor. & Trog. lib. 7. 8 & 9. & Iustin.*] *Scilicet Hammonis. De Hammone verò & eius ritibus in Dialogis Diogenis & Alexandri. Item Alexandri, Annibalis & Scipionis Latè annotauimus.*

Arculis] *Arculus diminutiuum ab arcus, τὸ ἁρκίον, ἀρκύς diminutiuum Arcellus. d* Peltastis.] *πέλτη scutum Amazonicum, lunæ minoris imaginem referens, quo genere Amazones præcipuè in prœlijs vti solebant. Virg. 1. Aeneid.*

Dixit Amazonidum lunatis agmina Peltis.

Peltas Amazonicas vocat Naeuius. Pelta cetræ haud dissimilis [illegible] quæ armatus [illegible] & [illegible] dicitur: [illegible] peltatus. Liu. lib. 8. bel. Pun. Menippũ quendam [illegible] mille peltatis Chalcidem mittit. Hi etiam [illegible] Cetrati dicuntur. Liu. lib. 1. bel. Maced. Noctis cura-

tos, quos peltaſtas vocant, loco opportuno inter bina caſtra in inſidijs abdiderat. e Gerris vimineis] *Suidas neutro genere γέρρα refert, vt Perſicam vocem, quæ quidem tũ arma declaret, tũ quoduis defenſaculum ſiue protectionem ſiue è corio, aut alia quauis materia: dicitur & σκίπασμα. Porrò gerras Græci crates vimineas appellant.* f Arcadũ armaturã.] *Peloponneſi regionis intimæ populorũ.* g Equitatũ Theſſal.] *Theſſalorum, quos ingenti clade profligauit Philippus ipſe in agro Theßalonico.* h Eleorũ iaculatores.] *Eleï populi in Peloponneſo Elidem incolentes.* i Mantineos.] *Mantineã Arcadiæ vrbem incolentes, apud quã contigit prælium inter Thebanos & Lacedæmonios.* k Peltis] *Scutis.* l Thracib.] *Europæ populis feris & aſperis, Macedonib. finitimi ab Oriente.* m Illyricis.] *Regionis Europæ populis, qui hodie Sclauones dicti ſunt, Macedonibus finitimi ab Occidente.* n Pæonib.] *Populis Pæoniæ regionis Macedoniæ, qui fortiſſimi olim habiti ſint, magnumq; ſibi ex rei militaris ſcientia nomen pepererunt. Vide Plin. lib. 4. Macedonib. finitimi à Septentrione.* o Medos.] *Aſiæ populos, de quib. antè in dialogo Alexandri, Annibalis, Minois & Scipionis. Aduerſus Medos & Armenios, qui anteã quiſpiam ſequatur, fugiunt.* p Duce Clearcho.] *Darius nothus Perſarum rex moriẽs duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem: inter hos fratres cũ excitatum eſſet bellum, Clearchus vnus fuit de ducib. exercitus belli, qui deinde interfecto iam Cyro ab Artaxerxe captus, necatus eſt, de quo Plutarch. in Artax.* q Scythæ.] *Septentrionales populi Europæi & Aſiatici ad bella magis quã ad vllum humanitatis ſtudiũ idonei.* r Indici elephantes.] *India orientalis regio Aſiæ terminus elephantis abundat, & in ea maiora quã in cæteris regionibus naſcuntur animalia.* s Et tamẽ neq; cõcitatis.] *Domoſthenes Philippũ Macedonem depingit, verſutũ hominem, qui in omnẽ partem animũ verſabat, nihilq; intẽtatum relinquebat, quo ſuis rationib. conſulturus eſſet, ſi ne vllo veritatis, virtutis conſtantiæ reſpectu. Mentiebatur, fallebat, fraudabat, peierabat. aſſent abatur, ſi expedire videretur.* πολύτροπος καὶ ποικίλος *dicebatur. Diuturno enim rerum vſu ita prudens, ex alioriũ incommodis ſua vt pararet commoda, vt loquitur*

[illegible] ibus abhorrebat. Gr[illegible]ā tirann[illegible] domuit. Omn[illegible] vsp. 12. [illegible] regionis, à Thebe præcipua vrbe, [illegible] dictos. u Nouitæ ex Clito] Secundum [illegible] similis Alexandrū ab ann pat 150; [illegible] Ptol. Lysimachi & Lysimachi optimorum amicorū [illegible] Erat aūt Clitus inter præcipuos Alexandri [illegible] charissimus, tum & filius esset nutricis ipsius [illegible] dubio vitæ discrimine fuisset seruatus. Hūc tamen [illegible] quendam liberius in Persicos mores inuectum, [illegible] ira sua traiecit. Cuius facti eū postridie tam[illegible] ebrietate, vt totum triduū cibo abstinuerit, omnino inedia sibi necem consciscere, [illegible] in fide, ac pulchrè meritū ad inferos persequi. Tandem agrè [illegible] consolatione, qui Clitum iure occisum asserebant, [illegible] sepeliuit. Latius habetur hæc historia apud Arrianū, Diodor. & Plutar. in vita Alex. Non igitur [illegible] Alexandro fuit, sed ἀναγκαία quæ in ipso non [illegible] ἀπάθεια. Enimverò enim Alexandrū præcipuè egis impetus [illegible] amicissimos et à ferrū distrinxerit. x Macedonicā chlamydē.] Paludamentū dicitur, autore Nonio, [illegible] à Polisiano vertitur. y Candyn Persicum [illegible] De quo Curt. Lect. ant. lib. 14. cap. 56. z Et tiaram [illegible] Ornamentū capitis, quod erectū soli reges apud Persas gestabant, duces verò inflectū. Herod. lib. . Lucian. [illegible] a Adorari debere te.] Alexandrum Magnū Iouis Ammonis filium fabulosè creditum & adorari [illegible] in Scipione annotasse me recordor. Verū de [illegible] vanitate ambitione, ac execranda scelerati sacerdotis [illegible] Qui Curt. lib. 5. & lib. 9. vbi stolida eius ambitio de[illegible] Dei filiū non solùm dici, sed vt credi voluit, in[illegible] Poëtis, Agide Argiuo, & Cleone Siculo, [illegible] omnibus omnib. Macedonibus & præcipuè Callisthene. [illegible] viro. b Victorum mores imitatus es.] Victis mortū externorū desiderio & se & suos perdidit, [illegible] lib. 7. c Viris doctis in leonū claustra [illegible] Lysimachus Agathoclis filius è successorib. Alexandri Ma-

ri Magni, Pergamo præfuit, vbi thesauri regis fuerunt. Hic illustri quidem Macedoniæ loco natus, virtute illustrior fuit, amore literarum ac philosophiæ ardebat adeò, vt Callisthenem tunc ab Alexandro afflictum, atque in vinculis habitu, de virtute differentem sæpiùs audiuerit, poculumque ei ac remedium miseriæ optanti propinauerit. *Quod ægrè ferens Alexander, Lysimachum leoni obiecisse dicitur: sed ille viribus fretus, rem posteris prodendam fecit, manu amiculo conuolutam in os leonis inferens, accepta lingua feram exanimauit, quo facto vehementiùs postea Alexandro dilectus, & apud eum maximo honore fuit. Vide Trogum lib. 15. Alexandri autem rebus prosperis Theophrastus angebatur, interitum Callisthenis deplorãs. Itaq; dicebat, Callisthenem incidisse in hominẽ summa potentia, summaq; fortuna, sed ignarum quemadmodum rebus secundis vti conueniret. Cic. Tuscul. quæst. 3. Q. Curt. lib 9.* D Nuptijs talibus peractis.] *Alexander Rhoxanes Oxyartis fratris sui filiæ amore deuinctus, eam vxorem cepit, non absq; Macedonum indignatione. Plura lege apud Q. Curtium lib. 9 & Arrianum*

E Hephęstionem.] *Inter amicos quos habebat præcipuos, omnium maximè videbatur honorare Craterũ, sed omnium maximè diligere Hephæstionem. Illum ornauit dignitate, hunc ad intimam admisit familiaritatem quem postea apud Babylonem vita functum, tanta funeris magnificentia prosequutus est, vt facilè omnes, quæ toto terrarum orbe editæ sunt, pompas superaret. Vide Q. Curt. & Plutar. in vita Alex.* F Darij vxorem.] *Sysigambem Darij genitricem, vxorem & puellas captiuas quanta integritate seruauerit, ignorat nemo, quas nisi demissis oculis salutauit, idq; raro, sibi metuens ab illarum insigni forma.* G In Oxydracis, gente Indica.] *Ab his Indiæ populis cùm Alexandrum liberasset Ptolemæus, Soter: i. Seruator cognominatus est. Cùm autem in illo bello crus esset illi vulneratum, ac Chirurgum accersisset, multiq; accurrerent, qui ipsum frequenter Deum appellare consuerãt, exporrecta hilariq́ue fronte inquit: Omnes me prædicant Iouis esse filium, sed vulnus hoc, hominem esse me declarat. Alijs item duabus potissimùm rebus, se quòd mortalis esset, deprehendere dicebat, somno & coitu, quòd hæc præcipuè proderent humani corporis im-*

vis imbecillitatem. Somnus enim mortis imago est, & coitus species est morbi comitialis. Periculum autem Alexandri graviter vulnerati in Oxydracis, aliÿ authores, in Mallis factum perhibent. H Ex re tua.] *Alexander cum latronibus pugnans sagitta vulneratur. Ad Memacenos urbem, saxo in cervicem acto, vulneratur. Deinde in Oxydracis graviter vulneratur. Q. Curs. lib. 4 9. & 10.* I In desperatione rerum.] *Apud Curtium lib. 4. Alexander fatigatur deficit, desperat, & dubius est: vulneratus Medicos habet Philippū & Critobulum.* K. Quò facilius.] *Alexandri ingens conatus de acquirendo orbis imperio describitur à Q. Curtio lib. 11.* L Aornum.] *De Petra, quæ Aορνος, expugnatione oppidò difficili Q. Curt. lib. 9. Arrianus lib. 4. Scribit Plutarchus Alexandrum, quum intellexisset hanc Petram teneri ab homine meticuloso, dixisse: Nunc locus iste facillimus est captu.* M Sed nec erubescere nosti.] *Alexander modestiæ mediocritatisque oblitus, sibi blandiebatur, & quantum aliÿs præter æquum detrahebat, tantum sibi philautiæ vitio præter meritum tribuebat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Culpatur Alexandri arrogantia & commentum, quo Deum se haberi voluit.

Factus Alexander successibus ipse superbus:
Innumeris voluit cultibus esse Deus.
Vituperat cæcos sensus, mentemq; Philippus
In quibus & fuerit strenuus enumerat.

NON igitur.] *Propositio.* Nam.] *Ratio à repugnantibus* Neque verò nescius.] ὑπόθεσις αὐτοσαγωγική. Quid ais?] ἀπόφησις Non isthuc.] ἐπιβεβαίωσις ὀπὶ δ' ἐνθάδε χρεοῖμι. Hac opinione dicti.] ἀπόπτωσις δ' ὀνήσεως. Atqui Græcos.] *Cōparatio.* Arcadū insuper.] τὰ χαλεπώτερα αἰχμητότερα. Cæterū Medos.] ὑπόδοσις, *facilia non tā præclara.* At verò Scythę.] ἔνστασις: *opponit ea quæ difficulter vinci poterant.* Adde q& &.] αὔξησις κατ' ἀπαρίθμησιν.

Assumit

Assumit quod antè de Græcis ille affirmauerat. Noui hæc.] *Obijcit illi Clitum ὀναδισμῷ.* Tu verò.] πὸ ἄλλα ψευδὲ πρόχειρα. Tempero mihi.] σφάλλῃ. Vnum est.] *Correctio κατ' ἐξαίρεσιν.* Regium certè id.] ἐπιφώνημα ἐγκωμιαστικόν. Quomodo aũt tibi non probatur.] *Compescat ἐπιτίμησιν oppositione audacissimi facti.* Non probo.] ἐπίκλησις ἐκ ἐπαινετική. Neq; id quia pulchrũ.] αἰτιολογία κατ' ἄρσιν τῆς ἕξεως. Adde quod.] *Latior probatio* τῷ πὸ ψευδὲ. Non eũ video.] *A repugnantibus.* Denique.] *Expolitio.* Cæterùm quod ais.] *Occupatio.* Id profectò.] ἀφαίρεσις. Nam quanq̃.] *Ratio.* Haudquaq̃.] *Inficiatio.* Sed cum Hercule.] *collatio.* Nam &.] *A suo præclarè facto.* Sed nec erubescere.] *Arguit eum arrogantiæ, & concludit.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Ηρακλέους.

DIOGENIS ET Herculis.

P Virunio interprete.

DIOGENES.

Οὐχ Ηρακλῆς οὗτός ἐστιν, ὄμφυν ἄν μὰ τὸν Ηρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλον Ηρακλῆς ἐστίν. ἆρα τίθεμαι Διὸς υἱὸς ὤν; ἆρα μοι, ὦ Καλλίνικε, νεκρὸς ἦ; ἐγὼ γάρ σοι εἶπον ὑπὲρ γῆς, ὡς θεῷ. Ηρακ. καὶ ὀρθῶς εἶπας. ἀνὸς μὲν γὲ ὁ Ηρακλῆς ἐν οὐρανῷ σὺν τοῖς θεοῖς σύνεστι; καὶ ἔχει λαμπρότερον Ηρακλέα; ἐγὼ δ' ἄδωλον ἀμὶ αὐτὸν.

NVnquid a Hercules hic est? Haud quisquam mehercule alius. arcus, clauа, pellis leonina, magnitudo ipsa, totus denique Hercules est. Igitur è vita decessit, qui Iouis erat filius? Dic, quæso, ô victoriose, mortuúne es? Ego enim cũ terræ superessem, tibi haud secus quàm deo sacrificaui. HER. *Rectè quippe sacrificâsti: Hercules enim ipso in cœlo vnà cũ dijs immortalib. consistit. Heben apud se habens crurib. formosissimã. Ego verò qui te alloquor, sua sũ vmbra.*

DIO.

DIOG. Quæ tibi dixi amabò? vultne ipsum deū fieri eum posse, alterum ex parte Deum esse, alterum vitâ desciſſe? HERC. Vtiq. Ille enim nequaquā mortuus eſt, ſed ego dumtaxat imago ipſius ſum. DIOG. Intelligo rem. Te verò pro viro Thuoni pro ſalledit, & tu illic pro illo mortuus es. HERC. Sic res ſe habet. DIOG. Quo pacto igitur callidiſſimus cùm ſit Aeacus, te nequaquam illum eſſe non nouit, ſed admiſit tanquam ſuppoſititium Herculem? HERCVL. Quoniam ille ipſe eſſe videor. DIOG. Vera autumas: nam ita perſimilis es, vt ſi ille ipſe ſis. Caueas igitur ne contra ſit: vt tu quidem Hercules exiſtas, imago verò apud Deos immortales Hebes in vxorem duxerit. HER. Audax omnium es atque loquax: & niſi à ſcommatibus, quæ in me [illegible] ueris, ſenties quamprimùm qualis Dei imago ſim. DIOG. Arcus enim nūdus eſt atque paratus. Cur autem de cetero te timeam, quem ſemel mortuus ſis?

ἀτὰρ ἀπέ μοι πῶς ἔ σὺ Ηρα-
κλέους, ὁπότε ἐκεῖνον ἔζη, συ-
νῆσθα αὐτῷ, καὶ τότε ἄδωλον
ἄρ; ἢ τὶς μὲν ἦν πρὶ τὸν
βίον, ἐπεὶ δ' ἀπεθάνετε, ὥσπερ
σκιαί τινες, ἡ μὲν εἰς θεὸς ἀπέπτα-
το, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ
ἀκούομεν, ἦλθες; Ηρ.
ἐμοὶ μὲν γοῦν ἐκεῖνα οὐκ
ἔδοξεν ἐπιτηδὲς ἀρτιχα-
νῆναι· ὅμως δ' οὖν καὶ τῶν
ἄκουσον. ὁπόσον μὲν Αμφι-
τρύωνος ἦν ὁ Ηρακλῆς, ἔ-
θνησκε, καὶ ἐμοὶ ξυνῆν ἐκεῖ-
νο μόν. ὁ δὲ τοῦ Διὸς, ἐν ὐ-
ρανῷ σώζεται τοῖς θεοῖς. Δι.
Φῶς νὴ μανθάνω. δύο γάρ,
φῂς, ἐτέκνωσε Αλκμήνη κατὰ
τὸν αὐτὸν Ηρακλέας, τὸν μὲν ἐκ
Αμφιτρύωνος, τὸν δὲ παρὰ τοῦ
Διός, ὥστε ἐκεῖνα δίδυμοι
ὄντες ὁμομήτριοι. Ηρ. ἔπ, ὦ
μάταιε, ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦν.
Δί. οὐκ ἔσ μαθὼν τοῦτο
ῥᾴδιον, σιωπᾶτε δύ' ὄντας
Ηρακλέας, ἐκτὸς ἀπὸ τοῦ
ἵππου

Sed per tuum Herculem dic quæso, dum ille viuebat, tu ne cum ipso, & tanquam imago existens, aut vnus quidem eratis in vita, postquam autem è vita decessistis separati: ille quidem ad deos immortales auolauit, tu verò vmbra, vt dignum videtur, ad inferos aduenisti? HER. *Etsi fas equidem foret nec quaquam respondere viro sophisticè percunctanti: attamen aures quoque ad hoc porrigas. Quicquid enim Amphytrionis in Hercule erat, idipsum morte affectum est, quod nempe ego sum (vt dixi) totum: quod autem ex Ioue erat, cum Dijs immortalibus conuersatur.* DIO. *Perspicuè nunc intelligo. duumas enim eadem vice Alcmenam duos peperisse Hercules: vnum quidem ex Amphytrione, alterum verò ex summo Ioue: ex quo factum est, vt gemini vnius matris vtero latueretis.* HER. *Nequaquam, ô insane: idem profectò ipsi eramus ambo.* DIOG. *Neque adhuc ad intelligendum id facile est, duos Hercules in vnum esse compositos, nisi quis diceret vos tanquam Hippo-*

[illegible] Hippocentauro in vnum fuisse copulatos homine videlicet & Deo. HER. An non & homines eodem pacto ex duobus compositi videntur, animo videlicet & corpore? Vnde quid prohibet animum quidem ipsum ex Ioue natum adesse, mortem verò mortalem ad inferos venisse? DIOG. Vtique eleganter hæc disseruisses, & optime Amphitryoniade, si corpus hoc tempestiuum esses: sed incorporea es imago: itaque periculum est, ne triplicem iam feciſſe Hercule. HER. Quonam modo triplicem? DIO. Hoc quidem modo: nam si vnus in Oeta iam in puluere cinisque, hæc tria iam sunt. animaduertas igitur velim, quæ tertium corpori esse interligas partem. HER. Audax es, atque sophista: sed quod nomen tibi est? DIO. Diogenis Sinopei imago: ipse autem per Iouem [illegible] immortalibus, sed cum mortuorum o[illegible] Homerū atq; huiuscemodi fabulas deridens;

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

ANnidola siue formæ defunctorum aliæ sint ab animalibus, videndum hîc & in Platonis Phædone.

a HERCVLES.] *Vlysses* ὀδ. λ. ἄιδολον *quidem Herculè apud inferos esse narrat, ipsum autem in cœlo cum cæteris dijs immortalibus oblectari, vnde hic facetissimus & argutissimus dialogus fluxit. Sic Virgil. 4. Aen.*

Et nunc magna mei sub terras ibit imago.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ridetur diuinitas Herculis.

Diogenes ridet celebrem præstantibus ausis
Amphitryoniadem, quòd Ioue natus erat.
Ridet: nihilominus diuinos esse putamus,
Dotibus heroïs quid valuêre boni.

NVNQVID Hercules.] ἔκφασις συνεπαγωγική. Igitur è vita discessit.] πύνθασις. Dic quæso.] ἐρώτησις. Ego enim.] *A repugnanti.* Rectè.] *Collaudatio.* Hercules enim.] ἀνάπεμψις *ad rogationem.* Quidnam dicis.] ἀπόφασις. Vtique.] κατάσκευή. Quo pacto igitur.] ἐπιμονή *in eadem re.* Cauea igitur.] σκῶμμα. Audax nimium.] ἀπορία. Cur autem.] *Contemptio.* Sed per.] *Sophistica percunctatio.* Etsi fas quidem.] *Occupatio.* Nequaquam respondere.] ἀξίωσις. Quicquid enim.] ἀνάπεμψις ἀγωγική. Perspicuè nunc.] πάρεσμα. Nequaquam.] *Confessionis illusio.* Neque adhuc.] *Confirmat eam ab absurdo.* An non &.] *A simili distinctio probatur.* Vnde quid prohibet.] *Conclusio.* Vtiq; eleganter.] σκῶμμα. Nam si vnus.] σκώμματος *& ridicula ratio.* Audax es.] *Epilogus.* Minimè cum dijs.] *Epicurea de animorum immortalitate sententia.*

MENI

Erasmo Rotorodamo interprete.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ἀκούεις, ὦ Τάνταλε, ταῦτα τοῦ ὕδατος, ἐπὶ τοσοῦτον ἐγγὺς ὄντος; Τάν. Πάνυ μὲν οὖν ἀπόλωλα ὑπὸ τῆς δίψης. Μεν. οὔκουν ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δένδρον, ἐπὶ μὲν τὰ κλῶνα τὰ ὑπὲρ σεαυτοῦ ἐπιβὰς ἐπὶ τὰ ἄκρα, ἐπειτα ἐπικύψας πρὸς τὸ ὕδωρ πίε; Τάν. ἐπειρώμην, ἀλλ' ἐπειδὰν πρὸς τὸ ὕδωρ ἐπικύψω, ἀφανὲς γίγνεται τὸ ὕδωρ, καὶ ἡ γῆ ἀναπίνει αὐτό. Μεν. τί οὖν ἐμοὶ μέλει τοῦ ὕδατος, ὃ Τάνταλε, ὃς ἐπειδὰν ἐπὶ τὸ στόμα σου ἐπιφέρῃς, οὐκ οἶδ' ὅπως διὰ τῶν δακτύλων ἐκρεῖ; Μεν. Ἀκούσεταί τι καινὸν, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ ἀπὸ τίνος ἐπιθυμεῖς πιεῖν καὶ τίνος ἔρᾳς, ἀπ' ἐκείνης τῆς Λυδίας σου τῆς ταφῆς καὶ τοῦ μνήματος; Τάν. οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐπιθυμῶ ὕδατος. Μεν. ἀλλ' οὐκ ἐπιθυμεῖς, ἢ ζῶσι; Τάν. ἀπολοῦμαι διψῶν. Μεν. ἀλλὰ τί ἂν ἐγὼ ποιήσαιμι; φάρμακόν σοι δοῦναι δύναμαι πρὸς τὴν δίψαν;

Quid audis, ô Tantale, haec de aqua, tam prope adstante? TAN. Omnino perii siti. MEN. Quid igitur non ascendens arborem, ramos quos supra te habes, ascendens ad summos, deinde inclinans te ad aquam bibis? TAN. Conabar, sed quando ad aquam me inclino, evanescit aqua, & terra absorbet eam. MEN. Quid igitur mihi curae est aquae, Tantale, quae quando ad os tuum admoveris, nescio quomodo per digitos effluit? Audies aliquid novi, Tantale. Sed quam ob rem cupis bibere, & cujus rei desyderio teneris, ab illa Lydia tua tumba & monumento? TAN. Non est, sed desyderio aquae. MEN. Sed non desyderas, an vivis? TAN. Pereo siti. MEN. Sed quid ego possum facere medicamenti ad sitim?

[a] Ἀκούεις, ὦ Τάνταλε, ταῦτα τοῦ ὕδατος, ἐπὶ τοσοῦτον ἐγγὺς ὄντος; Τάν. Πάνυ μὲν οὖν ἀπόλωλα ὑπὸ τῆς δίψης. Μεν. οὔκουν ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δένδρον, ἐπὶ μὲν τὰ κλῶνα τὰ ὑπὲρ σεαυτοῦ ἐπιβὰς ἐπὶ τὰ ἄκρα, ἐπειτα ἐπικύψας πρὸς τὸ ὕδωρ πίε; Τάν. ἐπειρώμην, ἀλλ' ἐπειδὰν πρὸς τὸ ὕδωρ ἐπικύψω, ἀφανὲς γίγνεται τὸ ὕδωρ, καὶ ἡ γῆ ἀναπίνει αὐτό. Μεν. τί οὖν ἐμοὶ μέλει τοῦ ὕδατος, ὃ Τάνταλε, ὃς ἐπειδὰν ἐπὶ τὸ στόμα σου ἐπιφέρῃς, οὐκ οἶδ' ὅπως διὰ τῶν δακτύλων ἐκρεῖ; Μεν. Ἀκούσεταί τι καινὸν, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ ἀπὸ τίνος ἐπιθυμεῖς πιεῖν καὶ τίνος ἔρᾳς, ἀπ' ἐκείνης τῆς Λυδίας σου τῆς ταφῆς καὶ τοῦ μνήματος; Τάν. οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐπιθυμῶ ὕδατος. Μεν. ἀλλ' οὐκ ἐπιθυμεῖς, ἢ ζῶσι; Τάν. ἀπολοῦμαι διψῶν. Μεν. ἀλλὰ τί ἂν ἐγὼ ποιήσαιμι; φάρμακόν σοι δοῦναι δύναμαι πρὸς τὴν δίψαν;

Quid audis, ô [a] Tantale, haec de aqua, tam prope adstante? TAN. Omnino perii siti. MEN. Quid igitur non ascendens arborem, ramos quos supra te habes, ascendens ad summos, deinde inclinans te ad aquam bibis? TAN. Conabar, sed quando ad aquam me inclino, evanescit aqua, & terra absorbet eam. MEN. Quid igitur mihi curae est aquae, Tantale, quae quando ad os tuum admoveris, nescio quomodo per digitos effluit? Audies aliquid novi, Tantale. Sed quam ob rem cupis bibere, & cujus rei desyderio teneris, ab illa Lydia tua tumba & monumento? TAN. Non est, sed desyderio aquae. MEN. Sed non desyderas, an vivis? TAN. Pereo siti. MEN. Sed quid ego possum facere medicamenti ad sitim?

Quid audiat, ô [a] Tantale, dum tantum deploras fortunam stagno imminens? TAN. Quoniam siti enecor, Menippe. MEN. Vsque adeò pigeat atq; mersi, vt non vel pronus incumbens bibere noris, vel caua vola hauriri? TAN. Nihil profecero si procumbam: refugit. n. aqua simul atq; me propiùs admoueri senserit, quòd si quando hausero, oriq; coner applicare, priùs effluit, quâ summa rigem labia: atq; inter digitos effluit aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. MEN. Prodigiosum quiddam de te narras Tantale: verùm dic mihi, ista huc ipsum quorsum opus est bibere, quû corpore careas? nam illud quòd esurire potest, aut fatire, [b] in Lydia sepulcrum est: cæterùm tu quum sis animus, quinam posthac aut sitire queas, aut bibere:

Ταν. τῦτ' αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχήν, ὡς φῦμα ἔσαν. Μι. ἀπὰ τοῦτο μὴ ἔτω πισύσομέν σοι φῆς ὦ διψακολάσθαι. τί δ' οὖν σοι τὸ λανὸν ἔσαι; ἢ δίκαιας, μὴ ἐνδεία τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ τῶν Ἅιδην, ἢ θαλάττην ἐντυθῆναι ἔτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὴ λέγεις, καὶ τῶν δ' ἔμ μέρος τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν πιεῖν, μηδὲν ἀπόμενον. Μι. καρᾶς, ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκριβῶς γε ἐπιβόρου, νὴ Δία, ὄντος τοιαύτου ὃς ἐναντίον ἔχει τὸ τῶν ἐντεταυτωμένων ἀνθρώπων ἀπέχθημένοις πόπουθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀπὰ τὴν δίψαν πιφοβημένος. Ταν. ἀλλ' ἐπιβόρου, ὦ Μένιππε, ἀναύρμαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. Μι. θαῤῥεῖ, ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος πίεται τῶν νεκρῶν. ἀδύνατα.

TANT. *Atqui hoc ipsum supplicij genus est, vt anima perinde quasi corpus sit, ita sitiat.* MENIP. *Age, hoc ita habere credamus, quandoquidem affirmas te siti puniri: at quid hinc acerbi tibi poterit accidere? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidem haud video alteros inferos, si quis hos relinquat, neque locum alium in quem morte demigret quispiam.* TANT. *Rectè tu quidem dicis: verùm hoc ipsum supplicij genus est, sitire, quum nihil sit opus.* MENIP. *Desipis, Tantale, & vti verum tibi fatear, non alio potu videris egere, quàm & veratro mero, nam diuersum quiddam pateris ijs quos canes rabiosi memorderint, vt qui non aquam quemadmodum illi, sed sitim horreas.* TANT. *Ne veratrum quidem recusárim bibere, Menippe, si liceat modó.* MENIP. *Bono es animo, Tantale, certum habens, nunquam fore vt vel tu vel reliquorum manium quispiam bibat.*

nec

[illegible] nec enim fieri potest: quanquam non omnibus quemadmodum tibi, pœna adiudicata est, vt sitiant aqua illos non expectante.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TANTALI.] Poëtæ tradunt Tantalum Iouis ex Pluto Oceani filium, ac Phrygiæ regem, amicum dijs fuisse, quibus ab eo frequenter hospitio susceptis, & quodam tempore deesse epulæ filium suum Pelopem occidit, ac dijs coctum epulandum apposuit, vt eorum diuinitatem experiretur. Solis tantum Ceres, reliquis abstinentibus, humerum exedit. Vitæ demum restitutus Pelops, pro humero comesso à dijs eburneum recepit: vt testatur Seneca in Thyeste, & Virgilius tertio Georgicôn:

—humeroq; Pelops insignis eburno.

Tantalum verò propterea apud inferos fingunt damnatum, atque sitientem Eridano flumine egredientem, quòd si quando admouerit, se potaturus repente aquam à labris contactam refugere. Tum capiat imminere arborem pomis onustam, sed eam subito porrigentis manum aliò subducere sese, atque ita miserum esse, & inopia discruciari. Bolognius ex 4. Metamorph. Ouid.:

Tantalus hic etiam sitiens potare vetatur,
Corpora quod Pelopis dijs epulanda dedit.

Meminit etiam Virgilius 6. Aen. Ouidius scribit hoc illi tormentum iudicium esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.

Idem lib. 2. Elegiarum:

Proditor in medio Tantalus amnesitit.

b In Lydia.] *Minoris Asiæ regio est, Tmolo rege & Pactolo aurifero flumine notissima, Phrygiæ ab exortu Solis vicina.*

c Veratro.] *Elleboro poto tibi opus est, eoque sanè meraco. Qui autem parùm animo constant, & insaniunt, elleboro opus habere dicuntur, & elleboro sese purgare iubentur. Rhadamanthus in secundo. Verarum narrationum libro, ita pronunciat, vt Aiax traditum ab Hippocrate elleborum bibat, priusquam in heroum consortium recipiatur: alludens ad eius insaniam. Ibidem scribitur, non licuisse Chrysippo in beatorum insulam immigrare, nisi quarùm iam sumpto elleboro. Nimirum illuc alludituv, quòd ter in vita bibisse memoratur, vt testatur etiam Petronius in carmine quodam. d* Canes rabiosi.] *Canes rabie perciti, quæcunque momorderint, rabiescunt, aquam horrent, & tandem intereunt.*

IOANNIS SAMBVCI ANOTATIONNES.

Διηγηλικὸς *de Tantalo fabulæ Ouid.*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

ARGVMENTVM.

Tantalus ob factum fugientia flumina captat:
Quo dijs vix alius gratior antea erat.
Ausus consilium tandem est aperire Deorum,
Cogitur idcirco nunc tolerare sitim.

QVID ciulas.] ἐρώτησις Τάντου. Quoniam siti. *Causæ reddidio querula.* Vsque adeó.] ἐρώτησις ἢ ἐπίπληξις. Nihil profecero.] *Narratio.*

Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina —.

Hor. lib. 1. Satyra 1. Prodigiosum quiddam.] Ὑπόμνησις. Dic mihi isthuc.] ἀποσκοπὴ ἀπὸ διαλωβάτου. Cæterùm cùm

ςὴν ſis.] *Sublata re eius quoque actio deſinit.* Atqui hoc ipſum.] *αὐτάναγωγή.* Age hoc ita habere.] *ὁμολογία σὰ ἀξιωσίας.* Num metuis.] *Extenuatio.* At equidem haud.] *Inueſtigatio cauſa ſitis.* Verùm hoc ipſum.] *ἀξίωσις.* Deſipis, Tantale.] *Reprehenſio.* Bono es animo.] *Concluſio.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Μαυσώλου. — *DIOGENIS ET Mauſoli.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

DIOGENES.

Ὦ Κὰρ, ἐπί τίνι μέγα φρονεῖς, ἢ πάντων ἡμῶν πρωτεύεσθαι ἀξιοῖς; Μαύ. πρὸς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσε Καρείας μὲν ἁπάσης, ἔρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων, καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἔτι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος, καὶ πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας, καὶ ἐν πολέμοις καρτεροῦς. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα

O Hea tu Car, quare tandem inſolentes, tibique places, ac dignum te credis qui vnus nobis omnibus antepoſnare? MAVS. Primùm regni nomine, ô tu b Sinopenſis: quippe qui Cariæ imperauerim vniuerſæ, præterea c Lydiæ quoque gentibus aliquot: tum autè & inſulas nonnullas ſubegerim: d Miletum vſque peruenerim, pleriſque e Ioniæ partibus vaſtatis. Ad hæc formoſus eram ac procerus, ac bellicis in rebus præualibus. Poſtremò quod eſt omnium maximum, in Halicarnaſſo

μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπὶ πάμφορον, ἀλίκον οὐκ ἄλλου τινὸς, ἀλλ' ὅσον ἔστιν ἐς λάλλου ἐξοικημένον, ἵππον τε καὶ ἄνδρα ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀκασμένον, λίθου τοῦ λαμπροτάτου οἷον οὐδὲ γυνὴ ὑφαντὶς ἂν ῥᾳδίως. ἀλλὰ καὶ οἱ λιθοτόμοι ἐπὶ τέλει μέγα φρονοῦσιν, ἐπὶ τῇ βασιλέως φλιᾷ, μὴ ὦ κάμοι, μὴ ὦ βαρὺ τάφου Μαύσωλλον ἐπὶ τέλει. Δί' ἀλλ', ὦ καλὴ Μαύσωλε, ὅτι οὐ ἰσχὺς ἔστι σοὶ ἐκείνη, ὅτι οὐ μορφὴ πάρεστιν. ἆ γῶν τινα ἐλοίμεθα δικαστὴν ὑμορφίας πέρι, ὃς ἔχω ἐπαγ, τίνος ἕνεκα τὸ σὸν μνῆμα πεποίηται ἄμφω ἐμοῦ· φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά. μὴ τὰς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν μὴ τὰς ὀφθαλμὰς ἀφῃρήμεθα, μὴ τὰς ῥῖνας ἀφεσιμώμεθα. ὁ γὰρ, μὴ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, ἀλλὰ κρύσταλλοι ἦσαν ἐγὼ ἐπιλάκνων, καὶ φιλοτιμοῦμαι πρὸς τοὺς ξένους, ὡς λύπη μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ὄν.

monumentū erectū habeo ſin gulari magnitudine, quantū videlicet defunctorum alius nemo poſsidet, neq; pari etiā pulchritudine conditū, viris ſcilicet atq; equis pulcherrimo è ſaxo ad viuam formam abſolutiſsimo artificio expreſsis, adeò vt vel phanum aliquod ſimile haud facilè quis inueniat. Nū iniuria tibi videor has ob res mihi placere atq; efferri? DIO. Num ob imperium ais, ob formā, atque ob ſepulchri molem? MAV. Per Iouem ob hæc inquam. DIO. Atque, ô formoſe Mauſole, neq; vires iam illæ, neq; forma tibi iā adeſt, adeò vt ſi quē arbitrū de formæ præcellētia delegerimus, haudquaquā dicere potis ſit, quamobrē tua caluaria meæ ſint anteferēda: ſiquidē vtraq; pariter tum calua, tū nuda: vtriq; dentes pariter oſtendi mus: pariter oculis orbati ſumus: pariter naribus ſumis ac ſurſum hiantibus deformati. Cæterùm ſepulchrum ac ſaxa illa preciosa Halicarnaſſeis forſitan iactare licebit, & hoſpitibus gloriæ cauſa oſtentare, tanquam qui magnificā quandam apud ſe ſtructurā habeant: verùm

φὴ ἦ, ὦ βέλτιστε, ἐχ ὁρῶ ὅ,τι ἀπολαύσῃς αὐτὸ, πλὴν ἁμὴ τῦτο φῄς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορήσεις, ἐπὶ τηλικύτοις λίθοις πιεζόμενος. Μαῦ. ἀνόνητα δῆτα μοι ἐκεῖνα πάντα, ἢ ἰσότιμος ἔσται Μαύσωλος, ἢ Διογένης; Δι. ἐκ ἰσότιμος, ὦ γενναιότατε, ἐγὼ γάρ. Μαῦσωλος μὲν γὰρ ἀπόλλυται, μιμνησόμενος τῶν ἐπὶ γῆς, ἐν οἷς ἐλλαμπρύνετο ὡιζό· Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτῦ. καὶ τάφον ὁ μὲν ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρᾶ ἑαυτῦ, ὑπὸ Ἀρτεμισίας γυναικὸς, καὶ ἀδιαφθόρως κατασκευασμένον· ὁ Διογένης δὲ, τὸ μὲν σῶμα, ἃ καί τινα διαφορ ἔχει, ἐκ οἶδεν. ἐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ περὶ τύτων λόγον δὲ τοῖς ἀείδοις περὶ αὐτοῦ καταλείποις πνῦν, ἀνδρὸς βίον βιβλιακὸς ὑψηλότερον, ὃν Καρῶν ἀνδραποδωλίσατο, τοῦ τῦ μνήματος, καὶ ἐμβιβαστέρῳ χωρίῳ κατασκευασμένον.

verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie, nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus ac laborans. MAV. Itáne nihil illa mihi conducunt omnia? planéque pares erunt Mausolus ac Diogenes? DI. Imò haud pares, inquam, vir clarissime: nam Mausolus discruciabitur quoties earum rerum in mentem veniet, quibus in vita florere consueuit: at Diogenes interim eum ridebit. Atque illeque quidem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso, memorabit, ab vxore Artemisia atque sorore parato: contrà Diogenes ne id quidem suo de corpore nouit, nunquid habeat sepulchrum. Neque enim illi res ea curæ est, verùm apud viros excellentissimos sui memoriam famamque reliquit, vt qui vitam peregerit virò dignam, tuo monumento, Carum abiectissime, celsiorem, ac tutiore in loco substructam.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Tv Car.] *Mausolum Cariæ regem intelligit, qui fuit maritus Artemisiæ, quæ illum tam ingenti amore prosecuta est, vt eius fato perfuncti cineres vino permistos, tradatur ebibisse. Adhæc sepulchrum eidem sumptuosissimum extruxit, quod à nomine eius Mausoleum est appellatum, ob operis magnificentiam inter septem orbis miracula numeratum: vt Plinius scripsit lib. 36. cap. 5. Opere nondum absoluto periit Artemisia. Caria autem regio est minoris Asiæ inter Lyciam & Ioniam sita, à quo Car caros, aliquis de Caria. Hinc Aristophanes in Auibus:* ἐὰν ὁ Δᾶλος ἦι κὰρ: *Quòd si seruus est, & Car. Carum mores quoque prouerbijs aliquot locum fecêre, de quibus Erasmus noster. b* Sinopensis.] *Sinope vrbs Ponti, frequenti gymnasio clarissima, & patria Diogenis. Hinc Ouid. lib. 1. de Ponto:*

Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus.

c Lydię.] *Lydia quoque Asiæ minoris regio est, Cræso rege & Pactolo aurifero flumine notissima. d* Miletum.] *Miletum Cariæ oppidum, præstantissimæ lanæ prouentu nobilitatum: hinc Milesij populi, & Milesiæ vestes. e* Ionię partibus.] *Ionia regio est in extremitate minoris Asiæ: media inter Cariam & Aeolidem, tum cœlo bonitate, tum situs commoditate nulli regionum posthabenda. Huius incolæ dicti sunt Iones, & metropolis Miletus, vt Cariæ Halicarnassus, in qua nobile Mausoleum extat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de sepultura, alterius quidem magnificentissima, alterius verò negligentissima.

Vult alijs se Mausolus prędferre sepultis,
Forma quòd multos vicerit, atq; manu.
Diogenes ridet formam monumentaq; clara,
Illo & felicem se magis esse probat.

Ohę tu

ΟΗΣ τυ Car.] *Propositio ἐρωτηλική, καὶ ἐλεγκτικὴ κατ' ἐπιμονήν.* Primum regni nomine.] *κατάκλασις μετὰ ὕβρεως κατ' ἀπαρίθμησιν.* Postremò quod est omnium.] *Amplificatio postremi membri per κατάγελωτα.* Adeò vt vel phanum.] *Conclusio.* Num ob imperium ais.] *Negatio. Per Iouem.*] *Asseueratio.* Atqui, ô formose.] *αἰσχρὸν ἐστὶ φαίνεσθαι καὶ εἶναι μιαρὸν.* Siquidem.] *Ratio ab æqualitate.* Cæterùm.] *Responsio ad quartum membrum.* Verùm quid huic.] *Remotio.* Vir egregie.] *ἐξαίρετος ἀνήρ.* Illud commodum vocas.] *Epilogus comparationis.* Itáne nihil illa mihi conducunt.] *Propositio.* Nam Mausolus discruciabitur, quoties ear. rer.] *Ratio: antefert autem Diogenes se Mausolo.* Neque enim illi res ea curæ est.] *Approbatio.* Apud viros excellentissimos.] *καλοκαγαθίαν, quæ animi bona reliquis anteponit.*

ΝΙΡΕΟΣ, ΘΕΡΣΙ. Συ ἢ Μενίππου.

NIREI, THERSITE, & Menippi.

Erasmo Roterodamo interprete.

NIREVS.

ΙΑὸ δὴ Μένιππος οὗτος δικαιοσύνη, πότερον ὄμορφότερός ἐστιν, ἢ οὔ, Μένιππε, σὺ λαμβάνεις δοκῶ. Μέν. τίνα δὲ καὶ ἐστὶ πρόσχημα, οἶμαι; καὶ γὰρ τοῦτο ἀδύνατον. Νι. Νιρεύς, καὶ Θερσίτης. Μέν. πότερος ὁ Νιρεύς, καὶ

ECce denique vel Menippus hic iudex erit, vter nostrûm sit formosior. Dic, Menippe, ánnon tibi videor forma præstantior? MENIP. Imò quinam sitis, priùs arbitror indicandum: nam hoc opinor scito est opus

NIR. Nireus ac Therſites. MENIP. Vter? Nireus, vter

καὶ πότερ' ἔμ' ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. ΘΕΡ. Ἐμοὶ μὲν ἤδη ταῦτὸ ἔχω, ὅτι ὅμοιός τε ἐμοὶ καὶ ἐμοὶ σὺ οὐδὲν τἀλλοκρέας, ὑπέρογκός τε καὶ ὁμηρικὸς ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἀπάντων ἄμορφον. φάσκων πεφάνθαι. ἀλλ' ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψιλὸς, οὐδὲν χαίρων ἐφαίνομαι τῷ δικασῇ ὥρᾳ δή τοι, ὦ Μύιππε, ὅτῳ τινὰ ἀμορφότερον ἤγῃ. ΝΙ. Ἐμέ γε ἢ Ἀγλαΐας καὶ Χάροπος, ὃς ἐκάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἰλίου ἦλθον. ΜΥ. Ἆρ' ἀλλ' ὑπὲρ ἐμὲ ὑπὸ γλῶ, ὃς οἷμαι, κάλλιστος ἦλθες, ἀπὸ τὰ μὴ ὅσα ὅμοια, τὸ δὲ λαμπρὸν ἀγλαΐου ταύτῃ μόνον ἄρα δήπου πεύσοιο, ὡς ἔοικε Θερσίτου λαμπρόν, ὅτι ἔνθρυπτον τὸ σόν· ἅπαν γὰρ αὐτὸ, ὦ ἑκὰς ἀνθρώπων ἔχεις. ΝΙ. Ἀλλ' ἔρου Ὅμηρον, ὁποῖος ἦν, ὁποῖ' ἄττα ἐστράτευον Ζεὺς Ἀχαιοῖς. ΜΥ. Ἐνέ-

vter Therſites? nondum enim vel hoc ſatis liquet. THER. Iam vnum hoc vinco, quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere mè præcellis, quantopere tè [b] cæcus ille Homerus extulit, vnum omnium formoſiſſimum appellans: quem ego faſtigiato vertice, rariſq; & impexis capillis ille, nihil te inferior viſus ſum arbitro. Iam verò tempus eſt vti pronuncies, Menippe, vtrum altero forè moſiorem exiſtimes. NIR. Mirum ni me, Agalia Charopéque prognatum:

— qui vir pulcherrimus vnus,

Omnibus è Graÿs Priameia ad Pergama veni.

MEN. Atqui non item ſub terram opinor pulcherrimus veniſti, quippe qui reliquis quidē oſſibus alÿs appareat diſſimilis: porrò caluaria hoc vno inſigni à Therſitæ caluaria dignoſci poſſit, quòd tua delicata eſt ac mollicula: quandoquidem iſthuc habes effœminatum, ac neutiquam viro decorum. NIR. Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, quum inter Græcorum copias militarem. MEN. Tu qui-

ἐνύπνια μοι λέγεις, ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, νῦν ἔχεις, ἱκανὰ δὲ οἱ τότε ἴδωσιν. ΝΙ. ἔκπυε ἐγὼ ἐντεῦθεν ὑμορφότερός εἰμι, ὦ Μένιππε; ΜΕ. ἔστι σὺ, ἔστι οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ὑμορφος. ἰσοτιμία γὰρ ἐν Ἅιδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. ΘΕ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Tu quidem c *somnia mihi narras: at ego ea spectio quæ video, quæque tibi absunt in præsentia: cæterum ista non curant qui id temporis viuebant.* NIR. *Quid igitur tandem? annon ego formosior, Menippe?* MEN. *Neque tu, neque quisquam alius formosus hoc loco: siquidem apud inferos æqualitas est, paresque sunt omnes.* THER. *Mihi quidem vel hoc sat est.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

THersites cum Nireo de forma contendit apud inferos, vbi pares sunt omnes, sub Menippo iudice, & moriendum esse omnibus docetur.

a NIREVS ac Thersites.] *Nireus Charopi & Aglaiæ filius, Græcorum omnium formosissimus, quemadmodum Thersites omnium maximè deformis. Ouid. lib. 4. de Ponto:*

Tam mala Thersiten prohibebat forma latêre,
Quàm pulchra Nireus conspiciendus erat.

Homerus Iliad 2. Thersiten totum à capite, quod aiunt, vsque ad pedes ita graphicè depingit, vt corporis vitia & animi morbos, vt dicas pessimum ingenium in domicilio se digno habitasse. Itidem fecit Lucianus noster aduersus Indoctum librorum copia tumentem. Hinc cùm hominem vehementer fœdum significare velibus, Θερσίτειον βλέμμα id est, Thersitæ faciem habere dicamus. Iuuenal. Satyra 8:

Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis
Acacidæ similis —.

b Cæcus ille Homerus.] *Quum prius Meleſigenes diceretur,*

ceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset, ob id tamen quòd cæcus esset, Homeri nomen sortitus est. Cumæi namque & Ioues captos oculis ὁμήρους appellant, quòd ὁμηρεῖν: id est, itineris ducibus egeant. Hinc cæcutiens Mæonius nuncupatur à Martiano lib. 1. de Nuptijs Philolog. c Somnia.] *Lucianus hic & in Harmonide, ὀνείρατα proverbio dicit rem futilem, inanem & nihili. Idem in Somnio suo, introduxit quempiam, qui suum somnium, tanquam orationem ineptam ac futilem reijcit. Vide in nostro adagiorum chiliarcho Extra somnium.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de pulchritudine, quæ apud inferos nulla est.

Lis est egregia de forma: pulchrior alter
Vult esse, Aglaia de genetrice satus.
Cedere Thersites non vult, turpissimus olim:
Omnia mors æquat: gratia nulla valet.

ECCE deniq;.] *Propositio.* Dic, Menippe.] *Iussio, cum negatione.* Imò quinam sitis.] ἐρώτησις. Niteus ac.] *Responsio.* Vter Niteus.] *Alia rogatio.* Nondum enim.] *Ratio.* Iam vnum hoc vinco.] *conclusio.* Neque tantopere.] *Homeri reprehensio.* Quin ego.] αὔξησις. Iam verò tempus.] ἀπορρητικόν. Mirum ni me.] *Asseueratio à parentibus, & Homeri testimonio.* Atqui non item.] *Refutatio, cum Menippi comparatione.* Attamen Homerum.] *Iussio, & confirmatio ἀτεχνός.* Tu quidem somnia.] *Contemnit testimonium comparatione.* Quid igitur.] *Rogatio.* Neque tu.] *Epilogus cum generali sententia.*

Iacobo Micyllo interprete.

DIOGENES.

ΑΝτισθένη, καὶ Κράτητα, σχολὴν ἄγωμεν. ἆρά τί οὖν ἄπιμεν ἐπὶ τὰ βαθέα τῆς ὀρχήστρας, ὑπόμενοι τοὺς καταίοντας, οἵτινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; ΑΝ. ἀπιμεν, ὦ Διόγενες· ἦ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γένοιτο, τοὺς μὲν δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν, τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφελῶμεν, τοὺς δὲ καὶ ἀπαγομένους ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ, τοὺς δὲ ἀντιβαίνοντας, καὶ ἐνίους ἀντιπαλαίοντας οὐκ ὀλίγους. Κρ. καὶ ἐγὼ μὲν δι' ἐμαυτοῦ ἐπιθυμῶ, ὦ ἄδον, ὁπόταν καταβῶμεν ἐπὶ τὸν ὀδόν· δι. ἀλλὰ ἐγὼ, ὦ Κράτης, ἐθέλω ἐπιδεῖξαι ἃ εἶδον. ἴσως δὲ καὶ ὑμεῖς ἐθέλοιτε ἰδεῖν.

Κρά.

OCium nunc agimus, Antisthenes, & tu Crates: quare cur non, obsecro, imus deambulatum rectà ad ingressum & fauces orci, vt ibi spectemus eos qui descendunt, quinam sint, & quid quisque eorum agat? ANT. Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc iucundum fuerit, videre alios quidem ipsorum lachrymari, alios autem vt demittantur supplicare: quosdam autem aegrè descendere, & quanquam ceruicem vrgente ac impellente Mercurio, reluctari tamen, & resupinos obniti, nulla necessitate aut commodo suo. CR. Ego verò etiam exponam vobis quae ipse vidi quando hùc descendebam. DIOG. Exponas licet, Crates, videris enim quaedã omnino risu digna dicturus esse.

Κρά. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνηκολούθουν ἡμῖν, ἐν ἀσ-
φαλείᾳ δ' ἐποιοῦμεθα, ἰσμηνόδω-
ρός τε ὁ Θηβαῖος ὁ ἁρπίστρος,
καὶ Ἀρσάκης, ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Ὀροίτης ὁ Ἀρμέ-
νιος. ὁ μὲν ἰσμηνόδωρος (ἐπ-
εφέρετο γὰρ ὑπὸ λῃστῶν πα-
ρὰ τὸν Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευ-
σῖνα οἰόμενοι βαδίζειν) ἐπώνη-
το, καὶ τὸ τραῦμα ἐν τῷ χεῖρι
ἔχει. καὶ τὰ παιδία τὰ νεογνά,
ἃ. καταλιποίπη, ἀνακλαίων,
καὶ ἑαυτῷ ἐπιμύρων τῆς τύλ-
μης. ὁ δὲ Κιθαιρῶνα ὑπερβαλ-
λων, καὶ τὰ περὶ τὰς Ἐλευθε-
ρὰς χωρία, ναυάγημα ὄντα
ὑπὸ τῶν πολεμίων, διοδεύων,
μόνους οἰκέτας ἐπηγετο, καὶ
ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς
καὶ κυμβία τέτταρα μετ' ἐαυ-
τοῦ ἔχων. ὁ δὲ Ἀρσάκης γέρων
ἦδη ἦν, καὶ νὺ Δί' ὑπ ἄσθε-
νείας) ἠθύετο, καὶ ἠναλάτει,
πεζὸς βαδίζων, καὶ ἠξίου τὸν
ἵππον αὐτῷ προσαγθῆναι,
καὶ

CRA. Cùm alij multi nobiscum descendebamus, tum inter ipsos maximè noster Ismendorus ille diuitiacus nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Armenius Orates. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Cithæronem, quando Eleusinem, vt arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus præ se ferebat, liberos suos paruos, quos reliquerat, identidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo, qui cùm Cithæronem transissent, ac loca illa circa Eleutheras deserta ac bellis vastata peragrassent, non amplius quàm duos seruos secum adduxissent, idque etiam cùm phialas quinque aureas & cymbia quatuor secum haberet. Arsaces autem senior enim iam erat, & per Iouem, pro Barbarico illo rutu, facie non adeò inhonesta aut contemnenda) grauiter ferebat atque indignabatur quòd pedibus incederet, volebatq; sibi equum suum adduci.

Nam

Nam & equus vna cum eo mortuus fuerat, vna plaga amborum [illegible] Thracensi quodam [illegible] in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluuium commissum fuerat. [2] Nam Arsaces quidem infesto cursu in hostem ferebatur, longè vt quidem ipse narrabat, ante alios euectus. Thrax autem expectato illo subsistens, ac scutum præ se tenens, venientem Arsacis hastam excutiendo diuertit: ipse autem submissa parumper sarissa sua, & equum & insidentem illum transuerberat. ANT. Sed quo pacto fieri potuit, Crates, vt vno ictu ambos transuerberaret? CRA. Facillimè Antisthenes: nam ille quidem cursu ferebatur, contum quendam viginticubitalem prætentum habens: Thrax autem vbi pelta obiecta plagam excussit ipsum præterrectta esset, in genu procumbens, sarissa venientis impetum, ac equum sub pectus [illegible] mox præ furore ac vehementia cursus se ipsum

λα. διελαύνεσθαι ὑπὸ Ἀρσάκης ἐκ τῶν βυβώνων ἀμφοτέρωθεν, ἄχρις ἐπὶ τὸν πυελὸν ὁρᾷς, οἷόν τι ἐγένετο; ὁ δὲ ἀνδρὸς, ἀπὸ τοῦ ἵππου μᾶλλον τὸ ἔργον ἦν ἀνάκτου ὅμως. ὁμότιμος δὲ ὢν οἷς ἄλλοις, καὶ ἥκιστα ἱππεύς. ἐλατίνου. ὁ δὲ γε Ὀροίτης, ὁ ἰδιώτης, ὑπὸ πάνυ ἀπαλοὺς τοὺς πόδας, καὶ οὐδ' ἐπαναι χαμαὶ, ἐκ ὅπως βαδίσεται ἰδιώτας. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτεχνῶς Μῆδοι πάντες, ἐπεὶ ἀφ' ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν ἀκανθῶν ἐπιβαίνουσιν ἀκροποδητί, μόλις βαδίζουσιν ὥστε ἐπὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἔκλαιε, καὶ οὐδεμιᾷ μηχανῇ ἀνίστασθαι ἤθελεν, ὁ βίαιος δὲ Ἑρμῆς ἁράμενος αὐτὸν, ἐκόμιζεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον, ἐγὼ δὲ ἐγέλων. Αν. Κἀγὼ δὲ, ὅτι κατέβαινον, οὐδ' ἀνέμιξα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἀφεὶς οἰμώζοντας αὐτοὺς, προέφθασα ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, καὶ κατέλαβον χώραν ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσωμι.

transfadigente. eadem hostia etiam Arsaces per inguina vtrinque ad nates vsque penetrante transfoditur. Intelligis mirum quo pacto acciderit, cùm non viri, sed equi magis hoc opus fuerit. Veruntamen indignabatur ille, quòd non ampliore honore quàm cæteri habebatur, volebatq; eques huc descendere. Orœtes autem priuatus quispiam erat, atq; admodum debilis pedibus: quippe qui neq; stare humi, nedum incedere vllo modo poterat. Accidit autè hoc prorsum Medis omnibus vt postquam ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis vix atq; agrè incedant. Quamobrem cùm per se ipsum humi deiectus iaceret, neque vllo prorsum pacto resurgere vellet, bonus ille Mercurius sublatum in se hominem ad cymbam vsque portauit: ego verò sequens ridebam. AN. Et ego porrò quando huc descendebam, neque admiscui me ipsum cæteris, sed relictis plorantibus illis ad cymbam accurrendo, præoccupaui mihi locum, quò commodiùs nauigarem,

[illegible] ἐπὶ μὲ ἐς
[illegible] ἐπιπλέομεν, ἐγὼ
[illegible] συνεπλεον αὐτοῖς.
[illegible] Κράτης, καὶ Αντι-
[illegible] σθένες, ἐπ' ἐμοὶ ἐπιχειρήσαντες ξυνο-
[illegible] πλοῦν. ἐμοὶ δὲ Βλεψίας τε
ὁ Λαμπεὺς, ὁ ἐκ Παιανιῶς, καὶ
Λάμπις ὁ Αχαρνεὺς, ξυναχθεὶς
ὢν, καὶ ἄλλοι πλείους ἐκ Κο-
[illegible] ἐπλεον. ὁ μὲν Δαμὶς
[illegible] παιδὸς ἐκ φαρμά-
[illegible] ἀπεθανών· ὁ δὲ Λάμπις
[illegible] Μυρρίᾳ τῇ ἑταίρᾳ,
[illegible] ὡς ἔοικε· ὁ δὲ Βλεψίας,
[illegible] ἄθλιος ἐλήλυθε ἀπὸ κλη-
[illegible] ἐδόκει ἀχρὸς ἐς ὑπερ-
[illegible] καὶ λιπὴς ἐς τὸ ἀκριβὲς
[illegible] ἐπιτήδειος ἦν ἐμοί, καὶ ἐφ-
[illegible] ἐκεῖνον ὃν τρόπον ἀ-
[illegible] ἔτι ὠὴ μὲν Δαμίδι
[illegible] τὸν υἱὸν, οὐκ ἀδη-
[illegible] ἐς ὑγιᾶ, ἔφη, ὡς
[illegible] τάλαντα ἔχων ὁμῶ
[illegible] καὶ πυνθάνομαι αὐτὸς, ἐς
[illegible] ἐτῶν ὤν, ὀκτὼ καὶ
[illegible] ναυσὶν
[illegible] ὀβολὸς ὑπῆρχεν. σὺ δέ, ὦ

uigarem. Inter nauigandum verò alij quidem ludo exercebantur, alij autem pugnabant: ego verò inter ipsos sedens admodum oblectabar. D I O. *Tu quidem, Crates, & tu Antisthenes, huiusmodi sortiti eltis itineris comites. mecum autem Blepsias ille fœnerator ex Pæone, & Lampis Acarnan, qui mercenarios milites ducebat, & Damis dimer ille Corinthius, simul descendebant. Quorum Damis quidem à puero veneno interemptus fuerat, Lampis autè ob amorem Myrtij meretricis se ipsum iugulârat: Blepsias verò fame miser periisse dicebatur. & apparebat sanè adhuc pallidus supra modum, ac tenuis maximè. Ego verò quâquam antea noram, interrogabam tamen quo pacto quisq; mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium: Non iniusta ve-*

ANA. *quidem, passus es ab illo, qui talenta cùm haberes coacervata mille, ac ipse in deliciis viueres annos nonaginta natus, adolescenti illi quatuor obolos scilicet suppeditabas. Tu*

Ἀκαρνὰν (ἔστι γὰρ καὶ κἀκεῖνος, καὶ καταδακρύει τὴν Μυρτίῳ) τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δὲ οὔ; ὃς τὸς μὲν πολεμίους οὐδὲ ποτε ἔτρεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἐκφοίτας πρὸς τὰ ὅπλα, ἵνα δὴ τυχόντ' ἀναιδισαίεις, καὶ παρὰ μικρὸν ἐπὶ πλείστων καὶ σφαγὰς, ἕως ὁ γενναῖος, ὁ μὲν γὰρ βλέψιας, αὐτὸς ἑαυτὸν κατηγόρει, φάσκων ποιεῖν τὴν ἄνοιαν, ὅτι κτήματα ἐφυλάττε τισὶ δὲ μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, ὡς ἀεὶ βιώσεσθαι μάταιον νομίζων, πολὺ ἔμοιγε ἐκ τοῦ τυχόντος τρόπου πολὺ παρέσχοντο σύνοντες. ἀλλ' ὅδη μὲν ἐπὶ τῷ στόμα ἐσμὲν ἀφθόνιτον καὶ, καὶ ἀφοσκοπῆν πόρρωθεν τὲς ἀφικνουμένους. βαυκὰ, ποικίλοι, καὶ παντοδαπὰ κλαίοντες, πολὺ τῶν νεογνῶν τέτων, μὴ νηπίων. ἀλλὰ μὴ οἱ πάνυ γεγηραικότες ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτὰς

verò Acarnan, (gemebat enim & ille, ac deuouebat Myrtium) quid amorem accusas, inquam, & non potius te ipsum? qui hostes quidem haud vnquam perhorruerit, sed te vltrò periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis, à puella verò vulgari illa quidem, ac fortè oblata, & à lachrymis atque singultibus fictitijs, generosus ipse tu captus fueris. Nam Blepsias quidem ipse sese accusat ob nimiam stultitiam, quòd pecuniam videlicet custodiens heredibus nulla necessitudine sibi coniunctis, dum vanus ipse in perpetuum vita fiturum esse se putat. Verùm mihi quidem non vulgarem voluptatem præbuerunt tunc lamentantes isti. Sed iam circa fauces sumus. Aspicere nos illuc oportet, atque à longè contemplari aduenientes. Papæ! multi certè, & varij, omnésque lachrymantes, præter pullos istos & infantes. Quin & ætate nimia confecti illi lugent. Sed quid hoc? num philtro a-

liquo

liquo vitæ tenentur? Istum igitur decrepitum interrogare lubet: Quid ploras, heus tu, tam provecta ætate mortuus? Quid indignaris, bone vir, præsertim cùm senex huc aduceris? Eccubi rex fuisti? MEND. Haudquaquam. DIOG. Verùm satrapa. MEND. Neque hoc. DIOG. Num igitur diues fuisti, ideóque malè te habet, quòd relictis multis deliciis ac voluptatibus mori coactus fueris? MEND. Nihil tale: sed annos quidem circiter nonaginta natus fui, vitam autem difficilem egi, arundine & limea victum quæritans, vltra modum egenus ac pauper, liberis carens, & præterea claudus quoque, & parùm oculis videns. DIOG. Et viuere cupiebas, cùm talis esses? MEND. Certè qui dem. dulcis enim eras lux [illegible] autem graue & horrendum. DIOG. Deliras, ô senex, & iuuenliter te geris erga necessitatem: & hoc, cùm sis coæqualis portitori huic. Proinde quid iam de adolescentibus dicamus, quando etiam decre-

κᾶδοι φιλόσωοι ἐσίν, ὃς ἐχθὲς μὲν ἀπέκτεινε τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ γήρᾳ κακῶν φάρμακον· ἀπ' ἀπίστου δέ, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑπίδηται, ὡς ἀπόδρασιν βουλόμενος, ὁρῶν περὶ τὸ στόμιον ἑλκόμενος.

piti isti tantopere viuere cupiunt, quos decebat ipsam mortem etiam consectari, tanquam remedium quoddam eorum malorum quæ secum fert senectus? Sed abeamus iam, ne quis & nos suspicetur tales esse, qui hinc aufugere cupiamus, quando circa fauces hic nos oberrare viderit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NAM Arsaces.] *De Arsace Medorum præfecto, qui à Thrace pedite vnà cum equo suffossus fuit. Tale quoddam certamen peditis cum equite describitur in Commentarijs Cæsaris lib. 4. vt videre possit vnusquisque, quomodo à peditibus suffoderentur equi.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηματικὸς καὶ ἐρωτηματικός.

Tænarias adeunt fauces & limina nigra,
Vt spectent ducat quos ibi Atlantiades.
Quisq; suos narrat comites: quos inter habetur
Pauper, qui vitæ stamina longa petit.

OMNIVM nunc.] *Occasio.* Cur non obsecro.] *Hortatio.* Recta ad.] *Ab loco.* Vt ibi spectemus.] *Ab causa* Eamus.] *Assensus.* Etenim.] *Ratio à iucundo & vtili.* Ego verò exponam.] ἀποκρισις ὑποκρίσεως. Exponas licet.] ἀξίωσις. Tum alij multi.] ἔκθεσις καὶ ἀφόσλυψις. Ismenodorus ille.] τὸ πρόσωπον ὠνόμασμένον. A latronibus:] *Mortis genus.* Circa Citheronem.] *Locus.*

Quando

Quando Eleusinum.] *Tempus.* Et gemebat.] πεπαχθώς. Arsaces autem.] *Secunda pars de Arsace.* Nam Arsaces.] ἡ μάχη. Thrax.] *Narratio luminosa.* Ille quidem cursu.] ὁ τρόπος. Contum quendam.] *Modi luculenta descriptio.* Intelligis nimirum.] *Conclusio.* Veruntamen.] ἐπάνοδος μὴ τὸ ἀπωλαίπειν. Et ego porrò.] *Interfatio Antisthenis, per narrationem.* Tu quidem.] *Diogenis narratio.* Ac Damidi quidem.] *Capita orationis sua ad singulos habita.* Tu verò Acarnan.] ἀπορροφή. Qui hostes quidem.] *Comparatio ab indigno.* Verùm mihi quidem.] τὸ σὸν δὲ δή. Sed iam circa.] *Ambulationis finis.* Papæ.] θαύματος. Quid ploras.] ἐρώτησις. Quid indignaris.] *Multiplex scisciatio.* Nihil tale.] *Responsio negans.* Sed annos.] *Affirmatio, & narratio.* Mori autem graue.] ἀπόφασις. Deliras.] ἐπιτίμησις. Proinde quid iam.] ἔξοδος παραινετική. Sed abeamus.] *Conclusio.*

ΑΙΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ. *AIACIS ET AGAMEMNONIS.*

Iacobo Micyllo interprete.

AGAMEMNON.

Εἰ σὺ μανεὶς, ὦ Αἶαν, σαυτὸν ἐφόνευσας, ἡμᾶς δὲ καὶ ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ πρόλοιπ' ὅτι πεσὼν οἰδήλυσας αὐτὸν, ὁπότε ἥκειν μαντευσόμενον, ὅτι προσεπέμψω ἀξίως ἄνδρα συστρατιώτην, καὶ ἐτάφρου, ἀλλ' ὑπερφρονήσας μεγάλα βαίνων, παρῆλθες.

Si tu, dum furore correptus fuisti, [a] *Aiax*: te ipsum interfecisti: nos autem cunctos etiam membris vt putabas, detruncatis, deformâsti: quid quæso Vlysses accusas? Ac paulò antè neque aspicere ipsum voluisti, cùm venisset huc vates consuluturus: neq; alioqui dignatus es virum commilitonem ac socium: sed superbè admodum ac grandi incedens gres-

ρῆλθες. Αἴ. ἀκότως, ὦ Ἀγάμεμνον. οὗτος γάρ μοι τὸ μανίας ἄτιτ' ἐατέον, μόνος ἀντεξιῶσθαι ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγ. ἄξιους δὲ ἀναντᾶνεσθ' ἅπαντας; Αἴ. ναὶ, τάχα διαῦτα· οἰκεία γάρ μοι ὦ μανοπλία, οὗ ἀντιβιῶσι δ'. καὶ ὑμᾶς οἱ ἄλλοι, πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπέπαυσε τὸν ἀγῶνα, καὶ πρίχωρά τί μοι τῶν ὅπλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ ποτάκις ἔσωσα, διενδωδότα κατακεκόφθαι ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἄξιον εἶναι, καὶ ἐπιτυδότερον ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγ. ἀτιμῶ διαρρῆν, ὦ γύναι, τὴν Θέτιν, ἢ δίκην δι τὴν κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι, συγγενῆ γε ὄντι φέρουσα, ἐς τὸ δοινὸν κατίθεσα αὐτά. Αἴ. οὔκ, ἀλλ' ἡ Ὀδυσσία, ὃς ἀντιποιήθη μόνος. Αγ. συγγνώμη, ὦ Αἴαν,

superateristi. AIAX. *Meritò Agamemnon. Ille enim mihi furoris huius author extitit, vt qui solus mecum pro armis iudicio contendere ausus fuerit.* AGA. *An verò dignum censebas te, qui absque aduersario, atque absque puluere, vt dicitur, superares omnes?* AIAX. *Quid mi in tali vtique causa? Nam armatura ea cognitionis quodam iure ad me pertinebat, cùm fratris mei patruelis certè fuerit. Deinde vos cæteri, qui multò quàm ille præstantiores eratis, detrectastis certamen, & cessistis mihi arma: iste autem* b. *Laërtæ filius quem ego non semel in summo periculo seruaui, cùm iam à Troianis propè concideretur, melior esse me voluit, ac dignior qui armis illis potiretur.* AGA. *Accusa igitur, ô generose,* c *Thetim, quæ cùm tibi debuisset armorum successionem ac hæreditatem, vtpotè cognato, tradere, in medium allata illa posuit.* AIAX. *Haudquaquam, sed Vlyssem, vt qui solus sese mihi opposuerit.* AGA. *Ignoscendū,*

Aiax,

Αἶαν, ἀ ἄνθρωπος ὢν ὠρίχθη λόξυς, ἁδίκου πράγματος, ὑπὲρ οὗ καὶ ὑμῶν ἕκας ἂν δικαιωσάμην ἀπομάχεσθαι, ἐπεὶ καὶ κρατίστου ὄντος, καὶ ταῦτα παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. Αἴ. φίλτατα ἐγὼ ἤ τις μοι λατρεύσασαν· ἀπ' οὐ θέμις λέγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Πηλεσίδαν μὴ οὐχὶ μισεῖν οὐκ ἂν δυναίμην, ὦ Ἀγάμεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

Aiax, eſt, ſi homo cùm eſſet, appetiuit d *gloriã, rem dulciſſimam, cuius gratia etiam noſtrûm quilibet obire pericula ſuſtinet: præcipuè quando & vici te poſtea, & hoc Troianis ipſis iudicibus.* AIAX. *Noui ego quæ me damnârit, ſed fæs non eſt de dijs aliquid dicere. Vlyſſem igitur aliud quàm odiſſe non poſſum, Agamemnon, non ſi mihi ipſa Minerua hoc imperet.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AIAX.] *Poſt Achillem præſtantiſſimi Græcorum fuêre apud Troiam, Aiax & Vlyſſes, id quod paſſim Homerus in ſua Iliade docet. Lege apud Ouidum lib. 3. Metamorph. orationes contrarias Aiacis & Vlyſſis pro armis Achillis contendentium. Duo fuêre Aiaces furioſi, alter amore, alter iracde quibus Plutarchus in vita Sertorij. Hic adeò graviter tuliſſe legitur, Vlyſſem ſibi prælatum in capeſſenda ſucceſſione armorum Achillis, vt præ dolore in inſaniam verſus ſit. itaque gladio diſtricto in gregẽ pecorum inſilijt, exiſtimans ſeſe Græcorum copias cædere. Tũ duos quoſdã maximos ſues à trabe ſuſpenſos, flagris cæcidit, arbitrans hos eſſe Agamemnonẽ et Vlyſſem, quorum alterũ vt iudici, alterũ vt victori potiſſimùm erat iratus. Deinde poſtquam reſipuiſſet, partim pudore, partim metu ſibi mortẽ conſciuit.* b Laërtę filius.] *Vlyſſes, qui ab eo Laërtiades dicitur.* c Thetin.] *Achillis matrẽ, ex Peleo Aeaci filio.* d Gloriam.]

riam.] *Insignis enim gloria non nisi magnis periculis contiꝛ gitur. Nequi triumphum egit quisquam, qui non sit ausus Martis euentum experiri. Omnes enim qui maximo ingenio præditi sunt, stimulis gloriæ concitati, res præclaras aggrediuntur. Gloria nihil est in rebus humanis pulchrius, nihil dulcius, & amabilius, nihil cum virtutis altitudine copulatius.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγορητικὸς, καὶ ἀπολογητικός.

Ausus quòd pro armis Aiaci congredi Vlysses,
Iudicio captus ille furore fuit:
Idcirco semper contemnens odit Vlysses,
Nec Thetidos culpam cæruleæ esse putat.

Si tu dum furore.] *κατηγορία αὐτικατηγορική.* Meritó.] *αὐτίκλημα.* An verò dignum.] *Obiectio.* Quid ni.] *Responsio.* Nam armatura.] *Ratio à iusto, & ἀφύγεσις.* Accusa igitur.] *Regestio.* Haudquaquam.] *Inficiatio.* Ignoscendum est.] *παραίτησις ἠθική.* Sed fas non est.] *Præcisio.* Vlyssem igitur.] *Conclusio.*

ΜΙΝΩΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΡΑΤΟΥ.

MINOIS ET SOSTRATI.

Iacobo Micyllo interprete.

MINOS.

Ὁ Μὲν ἡγεμὼν οὗτος Σώστρατος, εἰς τὸν Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁδὶ ἱερόσυλος ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος, ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἐκτεταθείς, ὑπὸ τῶν γυπῶν ἐσθιέσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ.

PRædo hic quidem Sostratus in Pyriphlegethontem præcipitetur, sacrilegus autem ille à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste, Mercuri, iuxta Tityum in longum extentus, arrodendum & ipse hepar præbeat vulturibus.

Vos

ὑμᾶς ὦ οἱ ἀγαθοὶ, ἅπιτε κατὰ τάχος ἐς τὸ Ηλύσιον πεδίον, καὶ τὰς Μακάρων νήσους καζικάτε, ἀνθ' ὧν δίκαια ἐπράξατε πρὸς τὸν βίον. Σώ. ἄκουσον, ὦ Μίνως, εἰ σοὶ δίκαια δόξω λέγειν. Μί. νῦν ἀκούσομαι αὖθις· νῦν γὰρ ἐξελήλυθας, ὦ Σώστρατε, νοσηρὸς ὤν, καὶ ἴσως ἀπολούμενος; Σώ. ἐλήλυθα μὲν, ἀπ' ὄρα δὲ δικαίως ἀπαφύσομαι. Μί. καὶ πολύ, εἴγε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. Σώ. ὅμως ἀπόκρινά μοι, ὦ Μίνως· βραχὺ γάρ τι ἐρήσομαί σε. Μί. λέγε, μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τὸς ἄλλους ἀπολύσομεν ἤδη. Σώ. ὑπὸ τῶν πραπλοκάμων ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἐκὼν ἐπράπλοκα, ἢ ἐπικλωσθέν μοι ἐκ τῆς Μοίρας; Μί. ἐκ τῆς Μοίρας δηλαδή. Σώ. οὐκοῦν καὶ οἱ χρυσοὶ ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ πλουτοῦντες ὑμᾶς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες; ταῦτα δρῶμεν. Μί. ναὶ, τῇ Κλωθοῖ, ἢ ἐκάστῳ ἐπέταξε γενηθέντι τὰ πρα-

Vos autè boni ac probi, abite quàm celeriter in campũ Elysium, insulasq; beatorum habitate, pro ijs quæ rectè ac iustè in vita feciſtis. SOS. *Audi, ô Minos, num tibi iusta dicere videar.* MIN. *An ego denuò nunc audiam? An non conuictus es, Sostrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris?* SOS. *Conuictus quidem fui, ſed vide num iuſtè ob id ſupplicio afficiar.* MIN. *Atque admodum, ſi modò id iuſtum eſt, pro merito quemque ſuo pœnam dependere.* SOS. *Attamen reſponde mihi, ô Minos. breue enim quiddam interrogabo te.* MIN, *Dic, ſed ne prolixè modò: quò deinceps & cæteros dijudicare poſsimus.* SOSTR. *Quæcunque in vita egi, vtrum volens ea feci, an ita à Parca agglomeratum mihi fuit?* MIN. *A Parca ſcilicet.* SOS. *Proinde & boni pariter omnes, & nos qui mali videmur, eadem agimus, dum illi obſecundamus.* MIN. *Ita profectò, Clotho videlicet, illi parentes: quæ vnicuique iniungit, cùm primùm natus eſt: quæ*

agen-

πραπτία. Σώ. ἀ οὖν τις ἂν ὑπ' ἄλλου φονεύσας τινά, ὁ ἀναγκασθεὶς ἀντιλέγειν ἐκείνῳ, βιαζόμενος οἷον λίμνος ἢ λοιμός, ὁ μὴ δικασὴ πειθόμενος, ὁ δὲ τυράννου, ἵνα αἰτίαν τὸ φόνου; Μί. ἄλλον ἢ τὸν δικαστὴν, ἢ τὸν τύραννον, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τοῦτο, ὄργανον ὂν πρὸς τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. Σώ. εὖγε, ὦ Μίνως, ὅτι καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. ἴσως δέ τις ἀποφαίνοιτο τὸ δεσπότου, ἢν μὴ αὐτὸς, χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίσῃ, τίνι τὴν χάριν ἴσμεν, ἢ τίνα ἐνεργέτην ἀναγράπτομεν; Μί. τὸν πέμψαντα, ὦ Σώστρατε· δίκαιον γὰρ ὁ δομέστης ἴσως. Σώ. οὐκοῦν ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς, ὑπηρέτας ἡμᾶς ἡγούμενος ὧν ἐκέλευε Κλωθὼ πρᾶξαι, καὶ τούτου τιμῶν

agenda ipsi sunt. SOST. Si quis igitur vi compulsus ab alio, occiderit aliquem, cùm non possit illi contradicere à quo compellitur, vt verbi gratia, si carnifex aut satelles quispiam alter iudici parendo, alter tyranno, quemnam cædis istius reum ages? MIN. Quem alium, nisi iudicem aut tyrannum: quoniam neque ipsum gladium accusare possumus: subseruit enim hic tanquam instrumentum quoddam, animis atque furori accommodatus illius qui primò causam hanc præbuit. SOST. Rectè sanè, ô Minos. laudo quòd hac etiam exemplo quasi quodam anclario locupletas. Si quis autem mittente hero veniat ipse, aut rum vel argentum afferens, vtrinam ea gratia haberi debet, aut vtri beneficium hoc acceptum referendum est? MIN. Et qui misit, Sostrate: nam ille qui attulit, minister tantùm fuit. SOSTR. Vidésne igitur quàm iniusta facis, dum supplicio afficis nos, qui ministri tantùm fuimus eorum, quæ Clotho nobis imperauit: & turfum, dum

ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς; ὁ γὰρ ἀκίνδυνον μέν τι ἔχοι τὸ ἔργον, ὡς ἀντιλέγειν ἀδυνατὸν ὦ τοῖς μετὰ πολλῆς ἀνάγκης πρόσταγμά τι, ποιᾶ ἄθοις ἂν καὶ ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, ἀλλ' ἀκεραίως ἐξηταζοις· πλὴν ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀφελοῦσα τῆς ἐπερωτήσεως, διότι οὐ λυτὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον οὖν τοῦτον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι ἐνδελαζέσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

dum honore prosequeris eos qui in alienis bonis veluti dispensatores quosdam sese gesserunt? Non enim illud dicere quisquam poterit, quòd contradicere, aut imperata detrectare, licitum fuerit in ijs quæ cum omni prorsum vi ac necessitate imperata fuêre. MIN. Multa, & Sostrate, & alia videas, licet minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequêris, quandoquidem non prædo solùm, verumetiam Sophista quidam esse videris: Solue ipsum, Mercuri, néve deinceps ampliùs puniatur. Cæterùm illud vide, ne & cæteros manes similia interrogare doceas.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HVius Sostrati idem Lucianus meminit in Alexandro Pseudomante, & inter sceleribus nobilitatos annumerat. Hic Prædo habetur, & suæ nequitiæ conuictus peccatorum causam in fatum transfert.

IOAN.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Disputatorius, Num iure puniantur fontes, locus communis de Stoico fato: Si fatali neceſſitate omnia peraguntur, immeritò puniuntur fontes.

Iudicium expectant Minois, qui periêre,
Quorum de vita iudicat atq; ſtatu.
Soſtratus excuſat facinus, fatoq; coactum
Se dicit, quicquid fecerit vſq; mali.

PRAEDO hic.] *σοφιστὴς κληρονόμου.* Vos autem boni.] *ἀποστροφὴ ad bonos & probos, quos beatos eſſe vult.* Audi, ô Minos.] *Αξίωσις ad defenſionem.* An ego denuò.] *Recuſatio.* An non conuictus es.] *κατηγορία, καὶ τὸ ἔγκλημα* Conuictus quidem fui.] *περοµολογία, confeſſio facti.* Sed vide num iuſtè.] *Aſſeueratio ex defenſione.* Attamen reſpondè mihi.] *ἀπαίτησις τῆς ἀποκρίσεως.* Dic, ſed nè prolixè.] *Permiſſio conditionalis.* Quæcunque in vita egi.] *σοφίσασις ἀγωνιστικὴ κατὰ δίλημμα.* A Parca ſcilicet.] *ἀπόκρισις µεταφορικὴ ex cauſis.* Rectè ſanè, ô Minos.] *ἐπίκρισις.* Si quis autem mittente hero] *Aliud ſimile τῆς σωκρατικῆς ἐπαγωγῆς.* Et qui miſit.] *Reſponſio Minois ad ἐπερώτησιν.* Nam ille qui attulit.] *Concluſio.* Vidésne igitur.] *µεταίτησις σωκρατικὴ ἐπὶ τὸ µοχθηρόν.* Et rurſum.] *Altera pars.* Non enim illud.] *ἀπολογία.* Multa, ô Soſtrate.] *ἐπίλογος.* Veruntamen tu.] *τὸ σκληρότατον.* Soluе ipſum.] *σοφίσασις.*

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. DE SACRIFICIIS.

Eraſmo Roterodamo interprete.

ΑΛΛ' ἐν µὲν τοῖς θυσίαις οἱ µάλιστα πράττουσι, καὶ τοῖς ἑορταῖς καὶ προόδοις τῶν θεῶν,

Nimiuero [a] ſi quis recenſere velit quæ fluxa tiſſimi mortales faciũt in ſacris, in feſtis diebus, in adeũdis ſaluũdiſq; dijs,

θεῶν, καὶ ἃ ἀπόδοσι, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ γινώσκουσι περὶ αὐτῶν, ὡς οἶδά τις ἄτοπα λαπτηφὼς ὅδι, καὶ παλυπραγμόν, ὃς τις ἐγελάσεται, τῷ ἀδόλτηςίαν ἐπιβλίψας τῶν θρωμένων. καὶ πολύ γε, οἶμαι, πρότερον τὸ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἐξετάσας, πότερον ἀσεβῆς αὐτὸς καὶ ἀλαζών, ἢ τοὐναντίον θεοῖς ἐχθρὸς, καὶ κακοδαίμοναις, οἵοις ὅτῳ παπαῖ, καὶ ἀγνοεῖς τὸ θεῖον παπαῖ φασιν, ὥστε ἂν ἀνθρώπων ἐνδεεῖς, καὶ δολακώδη ἄδικα. καὶ ἀγανακτᾶν ἀμελῶν. τὰ γὰρ Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τὸς τοσούτους φόνους, καὶ τῷ Μελεάγρῳ διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν εἶναι Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρήσαντος ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τῷ θυσίᾳ ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. ὅ. ἴσως ἄρα βαρέως καθεῖχε αὐτὸς ἡ τῶν ἱερέων ὀφθαρτία· καὶ

dijs tum quas res ab illis petant, quæ vota faciant, cum iusmodi sint quæ de illis sentiunt, statuantq; : equidem haud scio, sine quisquam animo curis ita confecto, vsq; adeò mœsto, quin risurus sit, vbi perpenderit negoeij tum absurditatem, tum amentiam. [b] At multò antè quàm ridere incipiat, opinor secum illud expendet, verum pios istos appellari cõuenat an contrà dijs inimicos, atque infelices, ac Genios malos, qui quidem nunmen ipsum, rem vsqueadeo humilem atque abiectam eixstimant esse, vt humanis egeat obsequijs, vtique adulatione capiatur ac gaudeat; rursum vt stomachetur, atque iracundè ferat si negligatur. [c] Nam Aetolica illa mala, simulq; Calydoniorum calamitates, totq; hominum cædes, ad hæc & Meleagri interitũ, hæc omnia à Diana authore profecta esse prædicant, quæ videlicet grauiter ferret quòd ab Oeneo non esset ad sacrificium adhibita. Vsqueadeò nimirum alitè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis esset frustrata.

καί μοι δοκεῖ ὁρᾶν αὐτὼ ἐν τῷ ἐραστῷ τότε μόνω, τὸν ἄπορον θεὸν ἐν Οἰνέως ἀποροῦντα, δεῦρο ποιῆσαι, καὶ σχολαιάζοντα, οἷας ἑορτῆς ἀπολαμβάνοντα. τὸς δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρίους ἢ τρισευδαίμονας ἄττοι τις ἂν, ἄγε ἁρμηνευόντων τῶν χάριν αὐτοῖς ὁ Ζεύς, ἢν ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπιδείξαντος, δώδεκα ἐξῆς ἡμέρας ἐπάσαντας, καὶ ταῦτα, ἐπαγόμενον καὶ τὸν ἄπαντας θεούς. ὥστε δῆλον, ὡς ἔοικεν, ἀμιγεῖ ποιοῦσιν, ἅμα ποιοῦσιν, ἀπὸ πολλοῖς τοῖς ἀνθρώποις τἀγαθά. καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸν μὲν ὑγιαίνοντα, ἀ τύχοι, βοιδίου τὸν δὲ πλουτοῦντα, βοῶν τεττάρων· τὸν δὲ βασιλεύοντα, ἑκατόμβης· τὸν δὲ σῶον ἐπανελθεῖν ἐξ Ἰλίου εἰς Πύλον, ταύρων ἐννέα· καὶ τὸ ἐκ τῆς Αὐλίδος εἰς Ἴλιον διαπλεῦσαι, παρθένα βασιλικῆς. ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβης, τὸ μὲν ἀλῶναι τότε τὴν πόλιν

Quin illam iam mihi videre videor, vt erat id temporis, in cœlo solitariam, reliquis dijs ad Oenei conuiuiũ profectis foras, miseris modis gerentem sese, ac miserabiliter eiulantem, quòd ab eiusmodi festo esset abfutura. Contrà Aethiopes illos fortunatos, ac multis modis felices quis dixerit, si modò Iupiter illis gratiam referret pro humanitate quam in initio poëmatis Homerici in ipsum exhibuerant, duodecim perpetuos dies epulis acceptum, idq; quum reliquis etiam dijs comitatus ad conuiuium veniret.[d] Vsque adeò nihil, vt apparet, quicquid faciunt illi, gratis faciunt: verùm sua bona vendunt mortalibus: atq; emere quidem ab illis licet omnia, puta bonam valetudinẽ buculo, diuitias bobus quatuor, tum regnum bobus centum: præterea à sospitem ab Troia in Pylum reditum tauris nouem, iam ex Aulide ad Ilium transmittendi facultatem regia puella. Nam alius quidam, ne id temporis

verba

ἀγὼ ἐπάλαι παρὰ τ Ἀθωνᾶς, βοῦν λιβύκια, ἢ πέπλον. ἀπάξαμεν καὶ πομπὰ ἐν ἢ ἀλικρυνόνος, ἢ στεφάνῳ, ἢ λίβανῳ τ μόνῳ παρ' αὐτοῖς ὄντα ταῦτα ἢ, εἰμαι, ἢ Χρύσης ἐπισάμενος, ἅτε ἱερεὺς ἢ γέρων ἢ τὰ θεῖα σοφὸς, ἐπειδὴ ἄπρακτος ἀπίει παρὰ τ Ἀγαμέμνονος, ὡς ἂν καὶ πεπαιδευμένος τῷ Ἀπόλλωνι τιὼ χάριν, δικαιολογήσατο καὶ ἀπαλλαγὴ τιὼ ἀμοιβῶν, καὶ μόνον οὐ ὀνειδίζων λέγων, ὦ βέλτιστε Ἀπόλλον, ἐγὼ μέν σε τ νεὼν, τέως ἀστεφάνωτον ὄντα, πομπαῖς ἐστεφάνωσα, καὶ ζοιῶτά σοι μηρία ταύρων τε καὶ αἰγῶν ἐκαύσω ἐπὶ τ Βωμῶν, σὺ δ' ἀμελεῖς μοι τοιαῦτα πεπονθότος, καὶ παρ' ὀλίγα τίθησι τὸν ἀργύρεον. ζοιγαροῦν ὅτῳ ἔστι λυσιτελοῦν αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων, ὥσπερ ἅπασιν ἄμφορος τὰ τόξα, καὶ ὑπὲρ τῦ ναυσάθμῳ καθίσας ἑαυτὴ ἐπὶ τὸ ξωσι τῷ κοινῷ τὸς Ἀχαιὸς, αὐτοῖς ἐμπύοις καὶ λυσίν. *vrbs caperetur, à Minerua mercato est bos duodecim, ac peplo. Verisimile est autē esse præterea quædā, quæ vel gallo, vel corolla, vel solo thure ab illis redimi queant.* [e] *Hæc igitur quū non ignoraret, opinor, Chryses ille, vipotè tum sacerdos, tum senex, diuinarumq; rerū egregiè peritus, posteaquā re infecta redisset ab Agamemnone, tanquā qui pridem Apollini mutuum dedisset beneficium, ita nūc imputat ac reposcit vicem, quin conuiciatur etiam propemodum, nempe quum sic ait: Equidē, Apollo egregie, templum tuū, quū id temporis adhuc esset incoronatū, sæpenumerò coronis ornaui, deindè tam multas tibi in aris adoleui coxas taurorum pariter atq; caprarum: at tu contrà me negligis, quum huiusmodi patiar iniurias, proq; nihilo ducis hominem bene de te meritum. Qua quidē oratione in tantum ille pudefactus est, vt protinus arrepto arcu, ac supra nauium stationem sese collocans, pestem in Græcorum copias iacularetur, ne mulis quidem & canibus intactis.*

ἐπὶ δ' ἅπαξ τῦ Ἀπόλλωνος ἐμνήσθην, βέλομαι καὶ τἄλλα ἀπᾶν, ἃ περὶ αὐτῦ οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν. οὐ δὴ περὶ τῦδε ἐρῶ τὰς ἰδυσύχησον, οὐδὲ τῦ Υακίνθυ τὸν φόνον, οὐδὲ τῆς Δάφνης τὴν ὑπερῳφίαν, ἀπ' ὀτι καὶ καλαδισκάθης ἐπὶ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, διὰ ξοφακισθὲς δὴ τὸ ἐκ τῦ οὐρανῦ καταπίμφθη ἐς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησόμενον τῇ τύχῃ. ὅτι δὲ καὶ ἐθέλων σὺν ἐμὶ Θετταλία παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τέτῳ μὲν γε μόνος, ἅμα μετὰ Ποσειδῶνος, ἀμφότεροι πλινθεύοντες ἀφείας, καὶ ἐργαζόμενοι ἐς τὸ τεῖχος· καὶ δὴ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τῦ Φρυγὸς, ἀπὸ πεσσάρων δεόντων πλέον, ἢ τριάκοντά, φασὶ, ἁρμὰς Τροϊκάς. ἢ γὰρ ὃ τοῦτο συμβολοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῦ θεῦ, καὶ πολὺ τέτων ἐπιφορτίσαι τι Ἡφαίστῳ καὶ Προμηθέως, καὶ Κρόνῳ καὶ

f *Sed quoniam de Apolline incidit mentio, referam de eodem & alia quæ de illo sapientes isti tradunt: non illa quidē, quoties, quàm infeliciter amarit: non Hyacinthi eadem, neq; Daphnes superbiam: verùm, quemadmodū damnatus etiā fuerit, & ob Cyclopes interfectos in exilium exactus. Vnde factū, vt è cœlo in terrā demitteretur, humana iam sorte vsurus, nostriſq; malis factus obnoxius. Præterea aūt quemadmodū in Theſſalia mercenariā operam ſuā locārit apud Admetū, tum ītē & in Phrygia apud Laomedontē: atque apud hunc quidē haud ſolus, verùm cū Neptuno, quū ambo propter egeſtatem lateres componerent, inq; conſtruēdis mœnibus operā præſtarēt. Ac ne mercedē quidē ſolidam à Phryge illo tulerūt, verùm debebat illis adhuc de ſumma, vt ferūt, plus triginta drachmas Troiani nomiſmatis. Quid enim? An non hæc in Deorum honorem fabulantur poëtæ? atque his etiam multò diminora de Neptuno, de Prometheo, de Saturno, de Rhea,*

Ρίας, καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς τῶ Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παραπαίσαντος τὰς Μέσας σιωπῶντος ἐν ἀρχῇ τῶν ὑπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἔνθεοι γιγνόμενοι, ὡς τὸ ἀληθὲς, ὡς ὁ μὴ Κρόνος, ἐπεδὴ τάχιστα ἐξέτυμεν τὸ κατέρα τὸ οὐρανὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν κόσμῳ, καὶ τὰ τέκνα καλέσθη, ὥσπερ ὁ Αργᾶς Θυέστης ὕστερον ὁ Ζεὺς, ἐλαφρὰς ὑπὸ τῆς Ρίας, ἀποβαπτομένης τὸ λίθου, ἐς τὸν Κρήτην ἐκπεθὲς, ὑπ' Αἰγὸς ἀνιπράφη· ἐλαβάρ ὁ Τιτὰν ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πίρσης (Κῦρ ὁ πρότερον) ὑπὸ τῆς κυνός. ἔπειτα ἐξελάσας τὸν πατέρα, καὶ ἐς τὸ Διομωτήριον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τὸν ἀρχεῖον, ἔγημε δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑσάτην δὲ τὴν Ηραν τὴν ἀδελφὴν, κατὰ τὸς Περσῶν τῶν καὶ Ασσυρίων νόμους ἐρωτικὸς ἦν, καὶ ἐς Αφροδίσια κιχυμένῳ, ῥᾳδίως ἐνίκησεν πάντων τὸν οὐρανὸν, τὸς μὲν ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος

Rhea, deniq; de vniuersa fermè Iouis familia, idq; inuocatis vt adsint canētibus, in exordio poēmatū, Musis: àquibus tandē velut afflati numine, id quod apparet huiusmodi quædā cantant, quēadmodum Saturnus vt primùm Cœlū patrem suū execusset, ipse in eo regnauerit, deinde [h] liberos suos deuorārit, sicuti ferū fecisse & [i] Argiuū illum Thyestem. Deinde quemadmodum Iupiter furtim occultatus à Rhea, tam xū pueri loco subiĉiente, in Cretam sit ablegatus, atque inibi [k] à capella nutrice sit alitus: itidē videlicet vt Telephus à cerua. Cyrus Persa (is qui prior regnauit) à cane narratur enutritus. Postea, quemadmodum expulso patre, atq; in vincula coniecto, ipse [l] potitus sit imperio. Duxerat autem vxores complureis quidem alias, sed postremo loco [m] Iunonem germanam, [n] idq; iuxta Persarū & Assyriorū institutum. Tum autem quòd esset in amores propensus, atque in Venerem effusus, facilè [o] cœlum liberis expleuerit. Quorum alios ex suæ sortis deabus creā-

ρ᾽, ἐνίοις δὲ καὶ νόθους, ἐκ τῆς θνητῆς καὶ ἐπιχθονίου γένους. ἄρτι μὲν ὁ γεννάδας γιγνόμενος καὶ χρυσίον, ἄρτι δὲ ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετὸς, καὶ ὅλως ποικίλος τὴν ὄψιν καὶ πρωτίως. μόγις δὲ καὶ τὰ Ἀθηναῖα ἔφυσεν ἐκ τῆς ἰδίας κεφαλῆς, ὅτ᾽ αὐτὸν ἀτιχνεῦσα τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν δὴ Διόνυσον ἡμιτελῆ, φασὶν, ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι ἀποκύοντος ἁρπάσας, ἐν τῷ μηρῷ φέρων ἐβάστασε, κἄπειτα ἐξέτεμε, καὶ ὠδύνος ἐνέπλησε. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ περὶ τῆς Ἥρας ἔδοξεν, ἄνευ τοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας, ἀπολώμενον αὐτὸν παῖδα γεννῆσαι, τὸν Ἥφαιστον, ὃ μάλα εὐτυχῆ τέκνον, ἀπὸ βάναυσον καὶ χαλκέα καὶ πυρίτην, καὶ ἐν ἀπυρῷ τὸ πᾶν βιοῦντα καὶ σπινθῆρων ἀνάπλεων, οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ δὴ ἄρτιον τὸν πόδα. χωλεύθρων δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πτώματος, ὁπότε ἐρρέφθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐξ οὐρανοῦ. καὶ

rit: alios contrà nothos ex mortali terrestriq; genere fusſtulerit, quum interim generosus ille nunc in aurum, nunc in taurum, nunc in cygnum aut aquilam verteretur: ac in summa plures sibi formas assumeret, P quàm vel Proteus ipse. Porrò Mineruam è suo ipsius capite progenuit, hanc planè sub ipso cerebro complexus. Nam Bacchum imperfectum adhuc (vt aiunt) è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit: deinde vrgente partu exeruit. Nec his dissimilia de Iunone etiam canunt. Nempe hanc ♀ citra virilem congressum subitaneo concepiu grauidam, puerum edidisse Vulcanum, atque eum quidem non admodum fortunatum, verū excusorem ac fabrū ararium: quiq; perpetuò tum in igni, tum in fumo versetur, ac scintillis oppletum: quippe cuius ars in fornacibus exerceatur. Tum autem ne pedibus quidem integris. claudicare enim è ruina, quum à Ioue præceps datus esset è cœlo.

Quòd

καὶ [illegible] οἱ Λήμνιοι, ἐκλῦσαι
[illegible], ἔτι φερόμενον αὐτὸν
[illegible] ἐντεθύκασιν ἂν ἡμῖν
ἐξίτηλον, ὥσπερ ὁ Ἀστύναξ
ἐκ τῆς Τύρου καταπεσών. καίτοι
μὴ Ἡφαίστου μίτρια, τὸν δὲ
Προμηθέα τίς ὀν οἶδεν οἷα
ἔπαθεν, διότι καθ' ὑπερβολὴν
φιλάνθρωπος ὢν τὸ γένος ἐκολάσθη
τὸν ἐπὶ τῷ Σκυθίαν ἀγα-
γὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσκόλοπισεν ἐπὶ
τῷ Καυκάσῳ, ἢ τὸν ἀνθρώπειον ἐν-
καρδιασάσας, τὸ ἐπαρ ὀ-
σημέρα πολλάψονται. οὕτω δὴ
ὃν ἐξέτιλεν τῷ Καταδίκῃ.
ἡ Ῥέα δὲ (καὶ γὰρ ἴσως καὶ ταῦ-
τα ἀπᾶν) πῶς ἐν ἀσχημοσύνῃ,
καὶ δεινὰ ποιεῖ, γραῦς ἤδη
καὶ ἔρως ὅσα, καὶ τοσού-
των μήτηρ θεῶν, παιδικὰς
ἔσσα δ' ἔτι, καὶ φιλοτυπεῖ-
σα, καὶ τὸν Ἄττιν ἐπὶ τῶν
λόφων φέρουσα, καὶ ταῦτα,
μηδέτι χρήσιμον ἐν ἀνδρὸς
μέρει; ὡς καὶ ἂν ἔτι μί-
χοιτό τις ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅτι
μοιχόν.

Quòd ni Lemnij pro sua bonitate rum, dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm Astyanax è turri deiectus. Quamquam quæ de Vulcano narrant, toleranda videantur: cæterùm de Prometheo, cui non cognitum est, quàm atrocia sit passus, propterea quòd supra modum humanæ gentis amans fuerit? Siquidem hunc Iupiter in Scythiam deportatum, super Caucasum montem cruci suffixit, adhibita illi aquila, quæ iecur illius assiduè circumroderet. Hic itaque pœnas pendit. [8] Porrò Rhea (nam sunt hæc quoque simul referenda) annon indecorè atque indignè facit? Iam anus quum sit, & ætate exacta, ijsq; rebus intempestiua, deinde tam multorum mater deorum, dum pueros adhuc adamat, eosq; satyrpia prosequitur, dumq; Attin ipsum leonibus secum circumvectat, præsertim quum iam utilis esse non queat? Quæquidem posthac vitio vertat aliquis vel Veneri quòd

μοιχεύεται, ἢ τῇ Σελήνῃ, πρὸς τὸν Ενδυμίωνα καταύσῃ πολλάκις, ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ, φέρε δὴ καὶ τούτων ἀφώμεθα τῶν λόγων, ἐς αὐτὸν ἀνέλθωμεν τὸν οὐρανὸν, ποιητικῶς ἀναπτάμενοι κατὰ τὸν αὐτὸν Ομηρον καὶ Ησίοδον ὁδὸν, καὶ θεασώμεθα ὅπως ἕκαστον διακεκόσμηται τῶν ἄνω. καὶ ὅτι μὲν χαλκοῦς ὁ τὲ ἔξω, καὶ πρὸ ἡμῶν τὸ Ομήρου λίγον τε καὶ ὑπέσαμβ. ὑπερβάντι δὲ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἀτυχῶς ἐνὶ τῷ νῦν γνωμένῳ, φῶς τι λαμπρότερον φαίνεται καὶ ἥλιος λαμπρότερος, καὶ ἄστρα λιπαρώτερα, καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ λάπιδον. ἐσιόντι δὲ πρῶτον μὲν οἰκοῦσιν αἱ Ωραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ Ἶρις, καὶ ὁ Ερμῆς, ὄντες ὑπηρέται, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἐξῆς δὲ τοῦ Ηφαίστου τὸ χαλκεῖον, ἀνάμεστον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ αὐτῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τοῦ Διὸς

adulteretur, vel Dianæ quòd ad Endymionem frequenter medio è cursu diuertens descendat? Sed age missas faciamus has fabulas: atq; ipsum cælum conscendamus, poëtico illo more subuolantes: ea nimirum via, quam vnam pariter cum Homero Hesiodus commonstrat, contemplaturi quem in modum singula apud illos sint ordinata. Ac primùm quidem quòd ex ferro sit ferreum, vel ab Homero, qui id ante nostrã ætatem dixit, audiuimus. Quod si superas, ac sublato paulùm capite sursum aspexeris, ac planè in ipsum quasi dorsum perueneris, ibi simul & lumen apparet candidius, & serenior sol, & astra fulgentiora, nihilq; vsquam oculis occurrit nisi clarus dies, ac solum vndique aureum. Cæterùm introgredienti, primo loco manſitant [c] Horæ: quippe portas seruant. Post eas Iris, ac Mercurius: vtpote ministri, ac Iouis internuncij. Deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Posteà deorum ædes, ac Iouis

ἐπὶ βασίλεια, ταῦτα πάντα τοῦ περικλυτοῦ τῦ Ηφαίστου κατασκευάσαντος. οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Διὶ καθήμενοι (πρέπει γὰρ, οἶμαι, ἄνω ὄντα μὴ χαλεπαίνειν) ἀκροκονοῦσιν ἐς τὸν ὄλυμπον, καὶ πάντη περιβλέπουσιν ἐπαιώρτους, εἴ ποθεν ὄψονται πῦρ ἀναπτόμενον, ἢ ἀναφερομένην κνίσαν ἐλισσομένην περὶ καπνόν. κἂν μὲν θύηται, ὠσὶ χοιῶται πάντες, ἐπικνώντες ὡς καπνῷ, καὶ τὸ αἷμα πίνουσιν, οἷς βωμοῖς προσχύμενον, ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς. ἢν δ' οἰκόσιοι ὦσι, νίπτασθαι καὶ ἁβρόσια τὸ λίπνον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνεστιῶντο, καὶ συνέπινον αὐτοῖς ὁ Ιξίων καὶ ὁ Σάνταλος. ἐπεὶ δὲ ἔσαν ὑβρισταὶ καὶ ἀλάστορες, ἐπαύσατο μὲν ἔτι καὶ νῦν πολάζοντα· ἄβατος δὲ ὧν τῶν ἀνυπωρόφων, καὶ ἀπόῤῥητος ὁ οὐρανός. διὸ καὶ ὁ βίος τῶν θεῶν. διὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι

uis ipsius regia; quæ quidem omnia Vulcanus pulcherrimè fabricatus sit. At verò dij iuxta Iouem assidentes (conuenit enim opinor, vt in supernis illis sedibus magno strepitu fastuq; viuatur) in terram despiciunt & quoquouersum intento capite circūspectant, sicunde [u] subuolantem ignē videant, aut nidorem in aëre surgentem, circaque fumum rotantem sese. Quòd si quis fortè sacrum faciat, epulantur omnes fumo inhiantes, ac nunc sarum in morem sanguinem exugentes, circumarat effusum. Alioqui si domi cibum capiant, nectare atque ambrosia victitant. Nam olim homines etiam ab illis in conuiuium sunt adhibiti, vnaque cum eis potárunt, [x] nempe Ixion, [y] Tantalus: verùm illi quoniam vim & raptum parárent, essentq; futiles & garruli, ob id in

hunc quoq; diem pœnas luunt. Porrò reliquo mortalium generi cœlum iam inaccessum est, atq; occultū. Et in hunc quidem modum viuitur à dijs. Proinde videlicet etiam morta-

ποι σωφρονὰ τέχνοις, καὶ ἀκόλαθα περὶ τὰς θρησκείας ἐπιτηδεύοσι. καὶ πρῶτον μὲν ὕλας ἀπενέμοντο, καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνια καθιέρωσαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπιφέμισαν ἑκάστῳ θεῷ, μετὰ δὲ ναμάμβροι καλὰ ἔθνη σέβεσι, καὶ πολίτας αὐτῶν ἀποφαίνουσιν, ὁ μὲν Δελφὸς τὸν Απόλλω, καὶ ὁ Δήλιος, ὃς δ' Αθλωῖος τὸν Αθλωΐαν. μαρτυρῆται γὰρ τὰν οἰκειότητα τᾷ ὀνόματι, καὶ τὸν Ηραν ὁ Αργεῖος, καὶ ὁ Μυγδόνιος τὰν Ρειαν, καὶ τὸν Αφροδίταν ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, ὰ γεγόθαι παρ' αὐτοῖς, οὐ ταφῶσι μόνον τὸν Δία λέγεσι, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτῷ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα δοῦτον ἀπατώμεθα χρόνον, οἰόμενοι τὸν Δία βροντᾶν τε καὶ ὕειν, καὶ τἄλλα πάντα ἐπιτελεῖν· ὁ δὲ λιλαίεται πάλαι τεθνεὼς, παρὰ Κρησὶ τεθαμμένος. ἔπειτα δὲ ναὸς ἐγείρουσι, ἵν' αὐτοῖς μὴ ἄοικοι,

les ipsi in colendis illis consimilia quædam, atque istis consentanea moliuntur. Nã primùm lucos illis attribuerunt, tum & montes dicárunt, præterea aues consecrárunt, deinde suam cuique arborem assignárũt. His factis, per regiones illos distributos colunt, eosq; velut in ciuitatem suam receptant, nempe Apollinẽ Delphi Deliũq;, Mineruam Athenienses, quæ quidem Græcis Athena dicta, vel ipso vocabulo se ei Reip. familiarem esse testatur. Argiui Iunonẽ: Myglonij Rheam: Venerem Paphij. Rursum autem Cretenses Iouem affirmant non modò vixisse apud sese, nutritumq; fuisse: verùm etiam sepulchrum illius ostendunt. At nos scilicet interim tam multis iam seculis fallimur, qui quidem opinemur Iouem tonare, pluere, reliquaq; omnia peragere. Et illud nos latuit

eum iam olim fuisse defunctum, & apud Cretenses sepultum. Deinde verò phanis in honorem illorum erectis, ne tecta

videli-

ἕοικοι, μὴ ἀ ἀνίσιοι λίθῳ ἕσιμ, ἀκόνας αὐτῶν ἀπακάσ-
σοσι, παραπλήσιαν τις ἂ Πραξιτέλη, ἂ Πολυκλείτου, ἂ Φι-
δίαμ· οἱ ἀ, ὡς οἶδ' ὀπτ ἰδόντις, ἀναπάπασι χρυσίῳ
μὴ τὸν Δία, πᾶδα ἀ ἐς αὖ τὸν Ἀπόλλωνα, μὴ τὸν Ἑρμᾶν
ἀπλώτῳ, μὴ Ποσειδῶνα
λιπαρωχαίτᾳ, μὴ γλαυκῶπιν
τὰν Ἀθωνᾶν. ὅμως ἀ ἔμ οἱ
παιεόντα ἐς τὸν νιὸν, ὅτι ἦ
ἐξ ὑδῶν ἀλίφαντα ἔτι οἷονς
τα ὁρᾶμ, ὅτι τὸ ἐκ Θρᾴκης
μιτακάθιν χρυσίον, ἀπὰ
τὸν Κρόνα μὴ Ῥέας ἐς τὰν γᾶ
ὑπὸ Φαδίᾳ μιτωκισμένον,
μὴ τὰν Πισαίαν ἐρημίαν ἐπι-
σκοπᾶν ἀνακλινομένον, μὴ ἀ
γαπᾶν τὰ ἐν ἅπαντι ὅλῳ ἐπ
θύσαι τις αὐτῷ πάρεργον Ο-
λυμπίαν. θύμβροι ἦ βωμὸς μὴ
πρήσας μὴ πυρφόρους
εια, πρὸς ἄγοισι τὰς θυσίας,
βῶν μὲν ἀροτῆρα ὁ γεωργὸς,
ἄρνα ἀ ὁ ποιμὴν, μὴ αἶγα ὁ
ἀπο-

videlicet aut penatibus careant, formas illorum exprimunt, adhibito ad id vel Praxitele, vel Polycleto, vel Phidia. At hi quidē artifices haud scio vbinam visam eorum effigiem repræsentant. Ac Iouem quidem barbatum fingunt, Apollinem verò semper puerum. A Mercurium iam pubescentem, primamq; ducentem laniginem. B Neptunum nigro capillitio, cæsiis oculis Mineruam. Attamē qui templa ingrediuntur, non iam arbitrantur sese videre vel ebur ab Indis aduectum, vel è Thracum venis effossum aurum: verùm ipsum Saturni Rheæq; filium à Phidia in terram hospitem adductum, iussum Pisanorum in solitudine custodem ac speculatorem assistere: idque hoc contentum præmio, boniq; consulentem, si intra quinq; perpetuos annos, dum Olympia celebrantur, interim obiter illi sacrificet aliquis. Tum autem constitutis aris, designatis sacrorum septis, puris vasis collocatis, victimas offerunt, bouem aratorem agricola, agnum opilio, capram

capra-

ἀπόλῃ, ὁ δὲ τις λιβανωτὸν ἢ πόσανον. ὁ δὲ πτωχὸς ἱλάσε-
το τὸν θεὸν, θελήσας μόνον τῷ αὐτῷ δικαίῳ. ἀπ' οὖν
θύοντες (ἐπ' ἐκείνους γὰρ ἥκω) προανάσαντες τὸ ζῶον,
καὶ πολὺ γε πρότερον ἐξετάσαντες εἰ ἐντελὲς ἔοι, ἵνα μη-
δὲ τῶν ἀσήμων τι ἐλαττοφάτ-
τωσι, προάγουσι ὡς βωμῷ,
καὶ φονεύσαι ἐν ὀφθαλ-
μοῖς τὸ θεῖον, γόνιμόν τι μυκό-
μενον, καὶ ὡς τὸ ἀπὸ ἱερ-
μῶν καὶ ἀμίφωνον ἤδη τῇ
θυσίᾳ ἐπαυλῆν. τίς οὐκ ἂν ἐ
κάσειεν ἤδιόν τι τοῦτ' ὀρῦν-
τας τὰς θεάς: καὶ τὸ μὲν πρό-
γραμμα φησὶ μὴ παυσόμε-
νον ἕως πυρρίαντικείων, ὅτις
μὴ καθαρός ἔστ τὰς χεῖρας. ὁ
δὲ ἱερεὺς ὡς τὸς ἔσηκεν ἡμας-
μένος, καὶ ὅσπερ ὁ Κύκλωψ
ἐκεῖνος, ἀναζήμενος, καὶ λαὶ ἱερ-
παλα ἐξαίρων, καὶ παραδιαπ-
ρῶν, καὶ τὸ αἷμα ὡς βωμῷ πε-
ριχέων, καὶ τί γὰρ οὐ ἀσεβὲς
ἐπιτελῶν; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ

caprarius. Est quibus, est qui placentulam offerat. At si quis pauper, is ita deo litat, vt dextram duntaxat suam ipsius exosculetur. Iam verò quum immolant (nam ad illos redeo) primùm sertis coronant pecudem, multoq; antè explorant num legitima sit, & sacris idonea, ne quid fortè mactent ex his quæ religio repudiat: deinde ad aram applicant, ac sub oculis dei iugulant, flebile quiddam emugientem, beneque (sicuti licet coniicere) ominatam, denique voce iam leuiore ad sacri tibias respondentem. C Quis verò non facilè coniecter gaudere deos, quum ista spectent? Quin & in frontispicio posita scriptura denunciat, ne quis intra pura, vasa consistat, qui manibus sit impuris. Atqui sacrificus ipse sanguine fœdatus, neque aliter quàm Cyclops ille pecudem incidit, intestina educit, cor euellit, cruorem aræ circumfundit, & quid tandem non obiens peragensq; quod ad pietatem, sacrorumq; ritum pertineat? Post omnia demum incenso igni,

capram

ἀποπώσας, ἐπίθηκε φέρων ἐπιτήδειον ἐπὶ τὸν ὄγκον, καὶ αὐτὸς ἐδίοις τὸ πρόβατον. ἐν ἐνίοις θυσίαις καὶ νῦν ἐφαπτικὸς χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν ἐξ ἀέρος ἀφανὲς ἀφανιζόμενα ἄρτια. ὁ μὲν γε Σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἐγκελεύσας ταῦτας, αὐτὸς ἀνθρώποις τοῖς Ἀσσυρίοις πάσι, καὶ οὕτω ποιῶν ἀρίστα ἐδόκει. ταῦτα μὲν ἴσως μείρια, καὶ τὰ ὑπ' Ἀσσυρίων γινόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. εἰ δ' ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθοις, τότε δὴ τάχα ὄψει ἅπερ ποιεῖ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τῆς ὄψεως, λεοντοπρόσωπον μὲν τὸν Δία, κυνοπρόσωπον δὲ τὸν βίττιον Ἑρμῆν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον τράγον, καὶ ἴβιν τινὰ καὶ κροκόδειλον ἕτερον καὶ νίθικον. ἃ δ' ἐθέλοις καὶ ταῦτα λαμβάνε, ὅρα μὴ ἃ ἄλλῃ, ἀνέσας ποικίλων σοφιστῶν καὶ γραμματέων καὶ κωμῳδῶν ἐξορμήσας, διηγεμόνων πρότερον δὲ φησὶν ὁ λόγος (θύρας

capram ipsam pariter cum pelle deportatam imponit: ipsam item cum lanis ouem. Nidor interim ille sacer atque diuinus sursum fertur, atque in ipsum vsque cœlum subuectus paulatim dissipatur. Iam verò Scythæ reliquis omnibus hostijs omissis, vt quas viles atque humiles existimet, ipsos homines mactent Dianæ, atque eo ritu deam placent. Verùm hæc fortassis modesta videantur, cum his ea quæ faciunt Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi: D verùm si in Aegyptum proficiscaris, ibi demum, ibi videbis permulta religiosa, planéque cœlo digna: puta Iouem arietino vultu. Mercurium illum optimum, facie canina, Panem vesrò totum hircum. Ad hæc alium ibin, alium crocodilum, alium etiam simiam. Quod si his quoque de rebus, Quò planè pernosse queas, didicisse libebit, complureis sophistas audies, tum scribas ac prophetas mento raso, qui tibi narrent (sed

priùs,

ρας δ' ἐπίθυρα βέβυηλοι (ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν Γιγάντων τῷ ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἦκον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ ἐνταῦθα κηδόμενοι τὸν πολεμίων. ἔδει δ' ὁμῶς αὐτῶν ὑπόδυ πράγον. ὁ δὲ λεὼν, ἀπὸ τῦ θείους, ὁ δ' ἐλαφος ἀπὸ ὄρνιον, διὸ δὴ καὶ ἐσθῆτι καὶ νῦν φυλάττωθαι τὰς τότε μορφὰς ἔοις θεοῖς, ταῦτα γὰρ ἀμέλει τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γεγραμμένα, πρὶν ἢ πᾶσι τῶν μυστείων. αἱ δὲ θυσίαι καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταὶ, πλὴν ὅτι πρόβατον τὸ ἱερεῖον, καὶ κόπτουσα πειρασάντες ὕδωρ πεφυσημένον. οἱ δὲ καὶ θάπτουσι, μόνον ἀπροφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Απις, ὁ μέγιστος θεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς ἔτι περὶ πολλῶ ποιεῖται τὸν πόλεμον, ὅστις ἂν ἀνιχνεύσῃ, καὶ ψιλὸν ἐπὶ τῆ κεφαλῆς τὸ πῖνεθ' ἐπιδείξατο, ἐὰν ἢ Νίσον ἔχῃ

priùs, vt dici solet, fores ob-clude prophane) quemadmodum videlicet quondam ea seditione territi, quam mouerant hostes atque Gigantes, in Aegyptum deuenerint, vt illic in posterum tuti ab hostibus latitarent: & ob eam causam alius hircum induerit, alius arietem, nimirum præ formidine, alius feram, alius auem. Atque hinc esse, vt diy nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis assumpserant. Nam hæc diligenter mandata literis, idq; annos plus decies mille, in adytis illorum reposita seruantur. Porrò sacrorum peragendorum idem fere mè apud illos ritus, nisi quòd hostiam luctu prosequuntur, iamq; mactatæ circumfusi membra laniant. Sunt qui sepeliant duntaxat, posteaquam occiderint. E Nam Apis ille, qui quidem deus apud illos est maximus, siquando moriatur, quis vsqueadeò magni faciat cæsariem suam, qui non eam detondeat, ac nudo capite luctum præ se ferat, etiam si vel purpuream. Nisi

ἐχρῆν πάντωμεν τὸν νοῦν ἐπιστρέφειν ἢ ὁ Ἄπις ἐξ ἀγέλης θεὸς, ἐπὶ ᾧ πετάλῳ χαρασσόμενος, καὶ λαμπρῶν καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν, καὶ ἐκ τῶν γινομένων, καὶ ἐκ τῶν ποιμένων πιστούμενα λέγουσι δὲ μὴ δεῖν τοῖς ἐπιλιμένοις καὶ ἀλγοῦσι, Ἡρακλείτου μᾶλλον, ἢ Δημοκρίτου, τοῖς μὲν γελασομένοις τὴν ἄνοιαν αὐτῶν, τοῖς δὲ κλαυσομένοις ὀλοφυρομένοις.

comam habuerit? F Est autem hic Apis deus, ex armento iamantea suffragijs designatus, vtpote multò formosior ac venerabilior reliquis illis priuatis, & gregarijs bubus. G Hæc igitur quū sic habeant, & tamē à vulgo vera seriaq; credantur, mihi quidē postulare videntur nō qui reprehendat, sed vel Heraclitum potius aliquem, vel Democritum: quorum hic amentiam eorum rideat, ille deploret insciti am.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENIMVERO.] *Propositio.*
Mōstrat vbi, p quos, q, quomodo, quādo, libellus, Sacra sui gentes exhibuēre deis.
Atque adeò in primis de templis, aris, simulachris, sacerdotibus, celebritatibus & variis & multiplicibus sacrificiorum gentium ceremonijs, pro etiam personæ sacrificantis qualitate.

b At multò antē.] *Amplificatio propositionis à finitione nominis.* c Nam Aetolica.] *Confirmatio per expositionem, quæ & causam tamē superstitionis continet.* d VL. quecadeò nihil.] *Epiphonema.* e Hæc igitur.] *Amplificatio à consequentibus.* f Sed quoniam.] *Redit ad expositionem, & propositæ rei confirmationem.* g In Phrygia apud Laomedontem.] *Fabulæ tradunt Apollinem & Neptunū conditores fuisse Troiæ, vnde & eos semper à Troianis partibus stetisse fingit Homerus. Cæterùm de ipsa Troia, ac* [illegible]*itē tasibus & bellis, lege Strabonē lib. 13. & Palinurū.*

h Liberos

h Liberos suos deuorârit.] *Cùm Saturnus liberos mox natos deuoraret, Rhea pro Ioue ei saxum deuorandum obiecit. Iupiter illum regno expulisse dicitur. Virg. 8. Aeneid.*

Primus ab æthereo venit Saturnus olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Suos liberos denique ideo deuorasse dicitur, quòd sit dominus temporis, & tempus omnia deuoret. i Argiuum Thyestem.] *Thyestæ fabula satis protrita est. Habetur antè, de Mercede conductis.* k A capella nutrice.] *De Iouis origine, successione & rebus gestis, & quòd à capra fuerit enutritus, vt Romulus à lupa.* l Potitus sit imperio.] *Regnare in cœlo Iouem vulgus existimat (inquit Lactant. lib 1. de falsa religione c. 11.) id doctis pariter & inductis persuasum est, quod & religio ipsa, & precationes & hymno, & delubra, & simulachra demonstrant.* m Iunonem germanam.] *Iunonem quo pacto duxerit Iupiter, olim Theocriti Scholiastes in Syracusanas ostendit: Iupiter, inquit, insidians sororis pudicitiæ, quam fortè vidisset illam semotam ab reliquis dijs (nam de dijs quidem virginibus tutum est obambulare solas) seipsum vertit in cuculum, cõsediteq; in monte qui priùs dictus erat Thronax, nunc Coccyx dicitur. Eo verò die Iupiter excitauit ingentem tempestatem. Iuno itaque sola peruenit in montem, consedit que eo loci vbi nunc est Iunonis Telia, hoc est, perfecta, templum. cuculus autem ob tempestatem horridus ac tremens deuolauit, consedit que in Iunonis genibus. Eum Iuno miserta, texit veste sua. Hic rex deorum repentè è cuculo factus Iupiter, Iunonem complexus est. Quumq; illa metu matris recusaret coitum, Iupiter promisit se ducturum illam in vxorem. Virgil. lib. 1. Aeneid.*

Ast ego quæ diuûm incedo regina, Iouisq;
Et soror & coniunx —.

Lucianus in Tragopodagra, vocat Iunonem coniugem & sororem Tonantis. Sed cur ita dicatur, refert Macrobius in Somnium Scipionis lib 1. cap. 17. n Idq; iuxta Persarum.] *De Persis & alijs quibusdam nationibus sæpe id legimus. De Atheniensibus nihil tale nisi quod habetur apud Aemilium Probum de Græcis imperatoribus, in præfatione: Negat enim, Cimoni, summo Atheniensium viro, turpe fuisse, sororem germanam habere in matri-*

in matrimonio. o Cœlum liberis expleuit.] *De Iouis adulteriis & turpibus amoribus vide Annotationem nostram in Deorum concilio.* p Quam vel Proteus ipse.] *Iouem ποικιλώτερον αὐτοῦ Πρωτέως appellat, quod se subinde in alias atq; alias formas transfiguraret.* q Citra virilem.] *Vulcanum ex sola Iunone natũ Hesiodus ait, quem multi sequuti sunt, inter quos Apollonius Rhodius in primo, qui deius planiùs ostendunt interpretes. Idem Lucianus noster & Ouid.* r Præceps datus.] *Vulcanus simulatque natus fuit, à Ioue præcipitatus fingitur è cælo in Lemnum insulam. Causa autem deiectionis huius fuit, summa infantis deformitas. Vnde quidam de Vulcano intelligunt verſus illos apud Virgilium:*

—cui non risêre parentes.

Nec Deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est,

Ab hac autem præcipitatione dicitur Homêro. Iliad. v. χυλοποδίων: id est, *claudicans. Huius præcipitationis alia habetur occasio apud eundem Homerum in fine primi Iliad. Iupiter aliquando cum Iunone, quod inter coniuges non itarum est, rixatus, cùm verbera huic infligere cœpisset, Vulcanus qui tum fortè aderat, accurrens Iunoni subsidium ferre volebat. At Iupiter iratus, hunc pedibus arreptum è cælo præcipitauit, qui quum totum diem decidendo consumpsisset, tandem in Lemnum insulam (manè enim deiectus fuerat) sub vesperam lapsus, ibi statim ab indigenis sublatus est. Quod apud Homerum ipse testatur, dum Iunonem monet, ne marito aduersetur, sin illius in se furorem conciret, Vulcanum nequaquam suppetias laturum, vtpotè qui Iouis iram olim senserit.* s Porrò Rhea.] *Rhea, quæ & Cybele, Berecynthia & Ops dicitur, filia fuit Cœli & Vestæ, & Saturni fratris coniunx. Hanc Poëtæ Iouis & aliorum plurium deorum matrem dixerunt, eiúque quadrigam à quatuor leonibus tractam assignauerunt, & capiti eius turritam coronam, & sceptrum manibus addiderunt. Et cùm incederet, sacerdotes dicti Galli, tympana tangentes & æra, præcedebant, & corybantes armati illam ambibant. Atys puer Phrygius, à Rhea adamatus, cùm ei castitatem promisisset, quam non seruauit, in furorem versus, seipsum excaſſrauit. Vide Dialogum Veneris & Cupidinis, in quo etiam de Endymione pasto-*

re ex Caria, quem cùm Diana siue Luna ob formæ præstantiam adamaret, in Latmo monte sopiuit, vt cum dormientem exoscularetur. Ouid. 2. Amorum:

Latmius Endymion non est tibi Luna rubori.

s Horæ portas seruant.] *Horas Homerus Iliad. 8. ait cœli portis præesse, curamque habere vt modò serenum, modò nubilum sit. Ouid. lib. Metam. 2. Horas Solis affectas cum alys temporis partibus facit. ita enim ait:*

A dextra læuaque dies & mensis & annus,
Seculaque, & positæ spatijs æqualibus Horæ.

De his idem Lucianus in Tragœdo. *u* Subuolantem ignem.] *In hostijs eam dicabant Aruigera, quæ cornua habeat, quoniam is cui oui mari tessiculi dempti, & ideò vt natura versa veruex declinatur, sed etiam coxas cum inguinibus cnissa, quam & cnissarion dicebant:* id est, *adipe operientes comburebant.* Κνῖσα *enim propriè in sacrificijs nidor, euaporatio & aruina dicitur. Hinc Lucianus hic* τὸν ἀναφερόμενον κνῖσον: id est, *insurgentem nidorem, vel ascendentem dixit, quod & κνῖσος ἄερον vocatur. Censebatur enim hæc pars preciosa præcipuè, & propter incessum, & quia inde semen genitale deducitur.* *x* Nempe Ixion.] *Ixion apud inferos rotæ alligatus, assiduè circunfertur.* *y* Ac Tantalus.] *Pœna, qua Tantalus apud inferos torquetur, nostis. ma est. Is enim, licet in medijs aquis adusque humeros constitutus sit, siti tamen enecatur. Ouidius quoque scribit hoc illi tormentum inditum esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit:*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

De Tantalo diximus in Timone, & in Dipsadibus. *z* Rursum Cretenses iouem.] *Iupiter Cretæ rex apud suos consecutus est, diuinitatis opinionem stulto gentilium errore, quorum ineptias circa cultum & religionem tanquam effectum describit Lucianus, postquam vanas opiniones de dijs recensuit, tanquam causam superstitionis.* *A* Mercurium pubescentem.] *Iuuenis effingebatur Mercurius. Hinc Galenus in Isagoge: Mercurium, inquit, vt orationis parentem & artium omnium auctorem, in aliam effigiem quàm Fortunæ, effi-*

xe-

runt

rios tum pictores, tum plastæ. effinguntur enim iuuenem formosum, non tamen fucatum, aut compsum, sed natiua quadam virtutis specie, vultu hilari, acribus oculis: in basi quadrata, quæ stabilitatis & firmitatis figura est: tum cætera quæ in eius dei commendationem & assectarum comitumque subiungit. Hic à Luciano Cerberus, labro matisque barbatus nominatur. B Neptunum nigro capillitio.] *Neptunus varijs modis pingebatur, nunc placatus & tranquillus, nunc commotus, vt in Homero & Virgilio videmus. nunc nudus etiam, cum tridente & concha: nunc in veste cyanea, vt Phurnutus ait. Lucianus hic nigris capillis effingit.* C Quis verò.] *Amplificatio vanitatis à repugnantibus.* D Verùm si in Aegyptum.] *Aegyptiorum superstitio & prodigiosi dij.* E Nam Apis ille.] *Apud Aegyptios, gentem præ cæteris nationibus superstitioni altissimè immersam, à mortuo Api boue, nemo non comam radebat, si vel puniceos Nisi cincinnos (vt Luciani verbis vtar) illa superasset: itaque alium quæsitum, qui in exuncti locum sufficeretur, velut publico luctu præpediti capita radebant, testante Plinio libro 8. Natur. hist. Idem faciebant & Bibly in sacris Adonidis, authoritate Luciani de dea Syria.* F Est autem hic Apis Deus.] *Apis rex Argiuorum & Sicyoniorum, filius Iouis & Niobes filiæ Phoronei, à quo Græcia Apis & Apia dicta est: vixisse dicitur tempore Abrahæ. Hic quum Aegialeum fratrem regno argiuorum præfecisset, ipse in Aegyptorum traiecit: & ibi ducta Isidem vxore regnauit. Cumque homines ibi multis beneficijs affecisset, & vini vsum illis ostendisset, post mortem pro maximo deo sub specie bouis viui, cultus est ab Aegyptijs. & dictus Apis atque Serapis: de quo Eusebij historiam Ecclesiasticam vide. Beneficium inundationis Nili & fertilitatis terræ illi acceptum referebant.* G Hæc igitur.]

Epilogus.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1882

VITARVM AVCTIO.

Martino Bolero interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum huius Dialogi planum est vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim Philosophos, enumerando omnes propè illorum sectas, & exagitando ea quæ in vnaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autem venales illas proponi hominibus à Ioue, mercatorum exemplo: vt quemadmodum illi, cùm mancipia, iumenta, aut etiam alias res venundat, vsum ac precium cuiusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, ac totam denique vitæ omnium rationem, maiore licentia exponere atq; irridere posset.

ΔΙΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Αγορήτου, Πυθαγόρου, Δημοκρίτου, Ηρακλείτου, Σωκράτους, Διογένους, Χρυσίππου, ἢ Φιλοσόφου.

INTERLOCVTORES, Iupiter, Mercurius, Mercator, Pythagoras, Diogenes, Democritus, Heraclitus, Socrates, Chrysippus, Philosophus.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ.

IVPITER.

ΥΜΕΙΣ μὲν δὴ τὰ ἄθρα, καὶ παρασκεύασαι τὸν τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ Κύνισκε ἔξω παράγαγε τὸν βίον· ἀπὸ λοσμήσας πρότερον, ὡς ἐπιφανέστατοι φανῆναι, ἢ ὅτι πλείστου

VOS quidem eō pone scamna, & locum adorna hiis, qui adueniunt: tu verò vitas (id est, philosophorum sectas) adducito, easque ordine statue: verumtamen exornatas priùs, *vt formosæ appareant, & quàmplurimos emptores allici-*

παξουσα. σὺ δ', ὦ Ερμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τὰς ὠνητὰς ὅλης παρέναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀφικνεῖσθω δὲ βίος, φιλοσόφου παντὸς εἴδους, καὶ ἀφορίσεων ποικίλων. ἐὰν δέ τις ἀκριβὲς τὸ παραινετικὸν τάχος ἐπιθυμῇ καταβαλεῖν, ἐᾶς νικᾶσαι ἐκτίσας ἐγγυητάς. Ερ. ποιήσω ταῦτα, ὥστε καὶ μὲ ἀφεῖναι, μὴ ἓν κατίχειν αὐτὸς Ζεύς. πολλῶν ὄντων. Ερ. τίνα θέλεις πρῶτον προαγάγωμεν; Ζεύς, τουτονὶ τὸν λοιπόν, τὸν ἰατρικὸν, ἐπὶ καὶ σιμός τις ἐν φαίνεται. Ερμ. οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς καταβὰς βηθι, καὶ πάρεχε σαυτὸν ἀναθεωρεῖν τοῖς συναλλαττομένοις. Ζεύς. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, τὸν σιμόταττον τίς ὠνήσεται; τίς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐν βούλεται, τίς ἀφυγὴν τοῦ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν; Αγό. τὸ μὲν ἀδικον ἐκ ἀγνοῶ. τίνα μάλιστα οἶδας; Ερ. ἀριθμητικὴν, ἀστρονομίαν, τερατολογίαν. σὺ δ', ὦ Ερμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τὰς ὠνητὰς ὕλης παρέναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀφικνείσθω δὲ βίος, φιλοσόφου παντὸς εἴδους, καὶ ἀφορίσεων ποικίλων. ἐὰν δέ τις ἀκριβὲς τὸ παραινετικὸν τάχος ἐπιθυμῇ καταβαλεῖν, ἐᾶς νικᾶσαι ἐκτίσας ἐγγυητάς. Ερ. ποιήσω ταῦτα, ὥστε καὶ μὲ ἀφεῖναι, μὴ ἓν κατίχειν αὐτὸς Ζεύς. πολλῶν ὄντων. Ερ. τίνα θέλεις πρῶτον προαγάγωμεν; Ζεύς, τουτονὶ τὸν λοιπόν, τὸν ἰατρικὸν, ἐπὶ καὶ σιμός τις ἐν φαίνεται. Ερμ. οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς καταβὰς βηθι, καὶ πάρεχε σαυτὸν ἀναθεωρεῖν τοῖς συναλλαττομένοις. Ζεύς. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, τὸν σιμόταττον τίς ὠνήσεται; τίς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐν βούλεται, τίς ἀφυγὴν τοῦ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν; Αγό. τὸ μὲν ἀδικον ἐκ ἀγνοῶ. τίνα μάλιστα οἶδας; Ερ. ἀριθμητικὴν, ἀστρονομίαν, τερατολογίαν.

allicient. Tu autem, Mercuri, quod felix faſtumque ſit proclama, & aduoca emptores, vt iam adſint ad forū. Proclamabimus autē omnis generis Philoſophicas vitas, & variarum ſectarum. Quòd ſi quis in præſentia pecuniam numerare nequit, ſit ſaltem conſtituto aliquo qui pro ſe ſponſor ſit, in futurum annū ſoluat. MERC. *Multi accidunt. itaq; non oportet differre, neque diu detinere eos.* IVP. *Vendamus igitur.* MERC. *Quem vis vt primum producamus.* IVP. *Iamicum illum comatū: grauitatem enim quandam præ ſe fert.* MERC. *Heus tu Pythagorice, deſcende. teq; conſpiciendum præbe his, qui cōgregati ſunt.* IVP. *Proclama.* MERC. *Optimam vitā maximeq; venerandam vendo. quis emet? quis maior homine eſſe vult? quis cupit vniuerſitatis, adeoq; omnium rerum harmoniam cognoſcere? quis vult reuiuiſcere?* MERCAT. *Forma certè eſt non illiberali: verūm qui potiſſimum ſcit?* MERC. *Arithmeticam, Aſtronomiam, prodigiorum*

τέαν γεωμετρέαν, μουσικὴν, γοητέαν, μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αγο. ἔξεστιν οὖν ἀνακεῖσθαι; Ερ. ἀνάκεινται ἀγαθῇ τύχῃ. Αγορ. πόσα πᾶς ἔσῃ; Πυθ. Σάμιος. Αγορ. πῶς οὖν παιδεύσεις; Πυθ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς Αγορ. φίλον δή μοι σοφιεῖσθαι, τί με διδάξεις; Πυθ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αγορ. πῶς ἀναμνήσεις; Πυθ. καθαρὰν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, ἢ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκκλύσας. Αγορ. καὶ δὴ νόμιζον ἤδη με κεκάθαρθαί μοι, τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυθ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχίη μακρὴ, καὶ σφωνίη, ἢ σχέτι ὅλως ἐτέρου λαλεῖν μηδέν. Αγορ. ὥρα σοί, ὦ βάπτιστα, τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν· ἐγὼ γὲ κάλλιον, ἐπ' ἀνδρὶ ἄνευ βέλομαι. τί δὲ μετὰ τὴν σιωπὴν ὅμως, ἢ τὴν ἡσυχίαν; Πυθ. μουσικὴν καὶ γεωμετρίην ἐνασκήσεις. Αγορ. χαίρω λίγας, ἐπεὶ πρότερον

scientiam, Geometriam, Musicam, præstigiorum artem: vatem vides summũ. MERCAT. *Licétne eum interrogare?* MERCV. *Quod faustũ sit, interroga.* MERCAT. *Cujas es tu?* PYTH. *Samius.* MERCA. *Ubi nerò institutus es?* PYTH. [b] *In Aegypto apud sapientes qui illic sunt.* MERCA. *Age, quòd si te emam, quid me docebis.* PYTH. *Nihil equidẽ docebo te, verũ commonefaciã.* MERCA. *Quomodo?* PYTH. *Primùm quidẽ animam tuã purã faciam, repurgans eam à sordibus, quibus nũc immersa est.* MERCA. *Equidem finge me iam purũ esse, quis modus est commonefaciendi?* PYTH. *Principium quidem est lõga quies, & taciturnitas, et totis quinque annis nihil loqui.* MERCA. *Ergo, bone vir,* [c] *Crœsi te filium erudire conuenit: ego enim loquax, non ſtatuta esse volo. verùm quid post illud silentium & quinquennium fiet?* PYTHAG. *In Musica & Geometria exercebere.* MERCAT. *Rem sanè gratam narras, si priùs quàm*

quàm [illegible] iens fiam, citharizandum me esse oportet. PYT. Post hæc numerandi artem addisces. MER. Nunc etiã numerare scio. PYT. Quomodo numeras? MERCA. [d] Vnum, duo, tria, quatuor. PYTH. Vides decẽm esse ea quæ tibi videtur quatuor, & [e] perfectum trigonum, [f] nostrum iusiurandũ? MER. Per maximũ igitur iuramentum quatuor, nũquã neq; diuiniores, neq; sanctiores seremones audiui. PYTH. Post hæc verò hospes, de terra, aëre, deq; aqua & igne scies, cuiusmodi sit illius impetus, quã habeant formã, & quomodo moueãtur. MERCA. Formámne habẽt ignis, aër, & aqua? PYTH. Certè minimè obscuram neq; enim sine specie & forma mouëri possent. Præterea ipsum etiã Deum numerantem esse & harmoniam cognosces. MERCAT. Mira narras. PYTH. Ad hæc te ipsum quoque v- [illegible], neque pro eo qui es, conspici. MERCA. [illegible] alius sum, & nõ is, qui nunc tecum colloquor?

Πυθ. νυῶ μ' οὕτω, πέλαι δ' ἐν ἄλλῳ σώματι, καὶ ἐν ἄλλῳ ὀνόματι ἐφανέρου, χρόνῳ δ' αὖθις ἐς ἄλλο μεταβάσεαι. Αγ. Ζεῦ βασιλεῦ, ἀθάνατόν με ἐσιδεῖν μοι, ἀπαθάνατον ἐς μορφὰς πλάττεις; ἄλλα τάδ' ἐμὲ ἐκανὸν νῶν, τὰ δ' ἀμφὶ λίαν ὁποῖός τις ἦν; Πυθ. ψυχῆς μὲν δὴ ἓν τι σημανῶ· τὰ δ' ἄλλα, πλὴν λυάμου. Αγ. τίνος ἕνεκα μυσάττῃ τὸν λυάμου; Πυθ. ὅτι ἄλλοι ἐσμὲν, καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ἡμᾶς πρῶτον μὲν γε τὸ πάντων κυάμους ἐσθίειν, καὶ λίαν ἀφθόνως λυάμου. ἔτι χλωροῦ τοῦ λου, ὄψιαν τοῖσιν ἀνθρώποις μορφὴν ἐμφερίαν πλὴν φυλλῶν, ἐψηθέντος δὲ λίαν ἐπαφῆς ἐς τὸν σπλανχνώλην, νυξὶ μὲν μιτρηφόρησιν, ἅμα ποιήσεις. τὸ δὲ μέλαν, Αθηναίοισι νόμος, λυάμοισι τὰς ἀρχὰς ἀρεῖσθαι. Αγ. καλῶς παίζεις, καὶ ἰσορροπῶς. ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ηράκλεις, χρυσᾶς αὖ

PYTH. *Nunc quidem ita es, quondam verò in alio corpore, & alio sub nomine videbaris, & temporis progressu rursum aliud corpus indues.* MERCAT. *Iámne dicis? Immortalem me fore subinde alias atque alias formas induendo? Verùm de his satis. Iam quod ad rationem victus attinet, qualis es?* PYTH. *Nullum quidem animal edo, reliqua verò omnia præter fabas.* MERCA. *Quamobrem odisti fabas?* PYTH. *Nullo quidem odio illas prosequor: verùm, quia sacræ sunt, & mirabilem quandam naturam obtinent, ab illis abstineo. Primùm quidem planè genitales sunt: & si fabam adhuc viridem exuas, videbis eam omninò virilibus membris similem naturam habere: elixam autem si imponas, certis noctibus sanguinem feceris: & quod maius est, Athenienſium lex est, fabis magistratus eligere.* MERCAT. *Præclarè & religiosè omnia dicis. verùm exue te vestibus: nam nudum te videre cupio. O Hercules, aureum illã*

ὠνῇ ἐμπρός ἐστι. θεὸς, οὐ βροτός τις ἄνευ φαίνεται, ὥστε οὐκ ἀνήσομαι πωλοῦντος αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀγοραζεῖς; Βρ. ἐννέα μνᾶς. Αγο. ἔχω, τοσούτου πάλαι. Ζώς. γράφε τὸ ὄνομα, καὶ ὅσου ἐστίν. Βρ. Ἰταλιώτης, ὦ Ζεῦ, λοιπόν τις ἐστὶν, τῶν ἀμφὶ Κρότωνα καὶ Τάραντα, καὶ τῆς ἐσχατῆς Ἑσπέρας, καὶ δι' ὀλίγου ἦλθε, ἀπὸ τριακοσίοι σχεδὸν ἐληλύθασι, καὶ τὰ πλεῖστα ὠνοῦνται. Ζώς. ἀπαγίτωσαν. ἅπαν παραγόρασμα. Βρ. βάλε τὸν ἀγχόνην ἱκανὸν τὸν Ποντικόν; Ζώς. πολύν μὲν. Βρ. ἦ καὶ ὁ τῆδε νύμφην ἐξηρτημένος, ὁ ἐξαμίας; ἰλιθί, καὶ περίθου ἰμάντα τὸ σωρίδιον. βίον ἀνδρικὸν πωλῶ, βίον ἄριστον καὶ γενναῖον, βίον ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγ. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλᾷς ἐλεύθερον. Βρ. ἔγωγε. Αγ. ἔστα δ' ἐλεύθερος, μή σοι λιπάσω δυσφημοδιώκτης, ἢ μὴ καλῶς πωλεῖς σὺ τοὺς Ἄρειον πάγου; Βρ. ἐμὲ

illi femur est. Deus aliquis & non mortalis esse videtur. itaque omnino illum emam. Quanti illum æstimas? MERCV. Decem drachmis. MER. Habeo tanti acceptum. IVP. Scribe nomen emptoris, vnde sit. MER. CV. Ex ea parte Italiæ esse videtur, quæ circa Crotonem & Tarentum, atq; eius loci Græciam sita est. Atqui non vnus tantùm, sed propè trecenti communiter ipsum emerunt. IVP. Abducant, alium adducamus. MERCVR. Vis squalidum illum ex Ponto? IVP. Omnino quidem. MERCV. Heus tu peram dependentem habens ex humeris, accede, & totum hunc consessum circumeas. Vitam vendo planè virilem, vitam optimam & generosam, vitam liberam: quis emet? MERC. Quomodo inquis præco? an liberum tu vendes hominem? MERCV. Maximé. MERCAT. An non times, ne te accuset tanquam plagiarium, aut in Areopago litem intendant? MERCV.

ἐᾶν αὐτῷ μέλειν τῆς πράσεως, φέρεται γὰρ ἅπαντα πάσαν ἐπιθυμίαν. Αγ. τί δ' ἄρα τις αὐτῷ χρήσαιτο ῥυπῶντι, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως διακειμένῳ; πλὴν ἐμὲ γοῦν σκαπανέα καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἂν δέξαιτο. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢν θυρωρὸν αὐτὸν ἐπιστήσῃς, πολὺ πιστότερον ἕξεις τῶν ἐνδον, ἀμείνων κύων αὐτὸς καὶ τοὔνομα. Αγ. ποῖ δαπὸς δέ ἐστι, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐροῦ, κάλλιστον γὰρ οὕτω ποιεῖν. Αγο. δῆλος τὸ σκυθρωπὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπαρρησίαστον, μή μοι ὑπανιόσῃ πόσον ἐπὶ θύραις. ἢ καὶ νὴ Δία δάκνει γε. οὐχ ὁρᾷς ὡς δεινὸν τὸ ξύλον, καὶ σιωπῶσαν τὰς ὀφρῦς. καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες ἐοικέναι; Ερ. μὴ δείδιθι, τιθασσὸς γάρ ἐστι. Αγ. τὸ πρῶτον ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς ἦ; Δι. παυδαπός. Α. πῶς λέγεις; Δι. ἐκ κόσμου πολίτης ὁρᾷς. Α. ἦ γοῦν ἔτι σύ; Δ. τὸν

Non est illi curæ quòd venditur: omnino enim se liberum esse putat. MERCA. *Quis autem illius tam sordidi & miserè affecti usus esse potest? nisi fossorem fortè aut lixam aliquis ex ipso facere velit.* MERCV. *Non hoc tantùm, imò si ipsum quoque custodem domus constituerit, multò fidelior erit quàm ulli canes. siquidem & ille canis appellatur.* MERCA. *Cuias autem est? aut quam artem profitetur?* MERCV. *Ipsum interroga: istud enim præstiterit.* MERCA. *Timeo vultum ipsius, severum admodum, & tristem, & ne me accedentem allatret, aut per Iouem mordeat. Nónne vides quomodo lignum fustulerit, & contractis superciliis minaciter frementi & irato simlis appareat?* MERCV. *Ne time. cicur enim est.* MERCAT. *Primùm quidem, ô bone die unde es?* DIO. *Vnde vis?* MERCA. *Quomodo dicis?* DI. *Mundi ciuè vides.* MERCA. *Què verò imitaris?* DI. *Herculem*

τὴν Ἡρακλέα. Αγο. τί ἦναι, φὴς καὶ λεοντῆν ἀμπίσχῃ. τὸ μὲν γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ. Δι. τουτί μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον· σφαγοῦμαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνος, ἐπὶ τὰς ἡδονὰς, οὐ λεόντως, ἀλλ' ἰκούσιος, ἵνα καθάρσια τὸν βίον ποιήσωμαι. Αγο. ἴθι νυν τῆς ποιήσεως· ἀλλὰ τί μάλιστα ἐθέλεις σοι φῶμεν; ἢ τίνα τῶν τέχνων ἔχεις; Δι. λαθραιότατός ἐμι τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἱκανὸς τοὺς τῶν πολλῶν. τὸ δ' ὅλως, ἀληθείας καὶ παῤῥησίας ποιητὴς ἔναι βούλομαι. Αγο. ἄγε, ὦ ποιητά, ἡμῖν δὲ φίσμασί σι, τίνα μετὰ τρόπον διαγωνίσει; Δι. πρῶτον μὲν παραλαβὼν σι, καὶ ἀφδύσας τὴν τριβωνίαν, καὶ ἀφείς ἐγκαταλείσας, τριβώνιον πείσαλῶ. μετὰ δὲ ποινέμ καὶ κάμηλον καταναγκάσω, χαμαὶ καθήμενον, καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ὧν ἔτυχε μεμαλάκιον. τὰ δὲ χρήματα, ὧν ἔχεις, ἐμοὶ πρόμῳ, ἐς τὴν θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς. γάμου

Hercule. MER. *Cur igitur & leoninam non induis? nam baculo illum quidem refert.* DIOG. *Hoc quidem palliolum leoninæ pellis vice mihi est: pugno autem non secus atque ille aucuersus voluptates: idque nemine imperante, sed mea sponte facio. sic enim vitam meam repurgare constitui.* MERCAT. *Euge quàm præclarum institutum: verùm quid maximè te scire dicamus, aut qualem artem nouisti?* DIOG. *Homines liberos facio, præterea meorum illorum affectibus. In summa, veritatis & audaciæ in loquendo propheta esse volo.* MERC. *Age, ô propheta, si te emam, qua re me exercebis?* DIOG. *Primùm cùm accepero, exuetum delicijs, palliolo amictum, in egestatem conclusam. postea ad labores compellam: tũ humi dormire, aquâ bibere, atq; ijs rebus quæ casu offerũtur, vesci faciam.*

Quòd si pecuniam habes, hanc meo consilio in mare abijcies.

Neque

γάμον & ἀμελήσας, καὶ παῖδων, καὶ πατρίδος, καὶ πάντα σοι πλὴν ὄψεται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀφεὶς ἐρημον, ἢ τάφρον οἰκήσας, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ κὴν κίβωτον. ἢ πύρας καὶ σοι θέρμων ἔσαι μετὰ, καὶ ὑποδορᾴων βιβλίων. καὶ οὕτως ἔχων, εὐδαιμονέστερος δόξεις φήσας τὸ μεγάλου βασιλέως. ἢ μαστιγοῖ τις, ἢ σκιβάλοις, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἡγήσῃ. Αγ. πῶς τοῦτο φῄς, τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χαλάνης ἢ παράβολον τὸ δέρμα πεποίηται βλῆμα. Δι. τὸ Εὐριπίδου ἐκεῖνο ξυλλαβοῖς, μικρὸν ἐναλλάξας. Αγ. τὸ ποῖον; Δι. Ἡ φρλῶ σοι ἀλγήσω, ὁ δ' ἀλγήσας ἴσως ἀνάλγητος. ἃ δὲ μάλιστα δεῖ πεσεῖναι, ταῦτά ἐστιν ἐτοιμότερα καὶ ῥᾴονα, καὶ θρασεῖα, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἐξῆς καὶ βασιλεῦσι καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰρ ἀφελήψονται σου, καὶ ἀνυβρίστου ὑπολήψονται.

Neque tibi vxor, liberi, aut patria curæ esse debebunt: quin ista omnia tanquam deliramenta existimare oportet, & relicta patria domo, specum, aut desertam turriculam, aut dolium inhabitabis. [k] peram præterea lupulo & libris opisthographis refertam habebis. Hoc modo instructus, vel magno aliquo rege felicior eris. Quòd si vapulabis, aut ab aliquo torquebere, nihil horum molestum esse putabis. MER. *Quid narras? num cæsus non dolebo, neq; enim testudinis aut [l] carabi cutem circumfero.* DIO. *illud [m] Euripidis imitari te oportet, paucis tantùm immutatis verbis.* MERC. *Quale hoc est?* DIOG. *Dolente mente, lingua sit dolens mihi.*

Hæc verò ante omnia tibi adesse necesse est, Impudentem te esse oportet, & audacem, & omnibus sine delectu tam regibus quàm priuatis maledicere. ita enim fiet vt omnes in te oculos conjiciant, teq; fortem esse existiment.

Bar-

βάρβαρος ἡ φωνὴ ἔσται, καὶ ἀπηχὴς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτυχὴς ὅμοιος ἔσται. καὶ πρόσωπον ἡ ἐντεταμένον, καὶ βάδισμα τοιοῦτο περόσω πίπτων. καὶ ὅλως, θηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδὼς δὲ καὶ ἐπιείκεια, καὶ μετριότης ἀπέστω. καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἂν ἀπόξυσον τοῦ προσώπου πανταχῶς. ἀπόπλυνε δὲ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος καὶ ἀκοινώνητος ἄνακτι θίασι, μὴ φίλος, μὴ ξένος προσιών. κατάλυσις γὰρ τὰ ζῶντα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει δὲ πάντων, ἃ μὴ δ' ἰδίᾳ ποιάσειν ἄντις, θαρρῶν ποίει. καὶ τῶν Ἀφροδισίων ἄρου τὰ γλυκύτατα. καὶ τέλος, ἵν' σοι λοιπὸν, πολύποδα ὠμὸν, ἢ ἀκτῖνα φαγὼν, ἀπόθανε. ταῦτ' ἔλεω σοι τὴν ὠφελιμονίαν πεφυκυῖαν. Αγ. ἄπαγε, μιαρὰ γὰρ, καὶ οὐκ ἀνθρώπινα λέγεις. Δ. ἀπαλλάττου, ὦ οὗτος, καὶ πάσῃ ὠχρᾷ μετὰ τηλοῦ.

Barbara quoq; vox, & absonus sonitus tibi fit, quique canino planè similis existat. Vultus sit intensus, tum ingressus sit qui talem vultum deceat. In summa, belluinæ & agrestes planè sint tibi mores, pudor autem & mansuetudo & modestia procul absint. Ruborem quoq; omnem de facie abstergas: loca autem quæque celeberrima, & in quibus maxima est hominum frequentia, accedito, & in his ipsis solus sine vllo commercio esse velis, neque amicum neque hospitem accedendo. his enim rebus hoc regnum soluetur. In conspectu verò omnium ea facias, quæ ne priuatim quisquam alius facere: & audenter in re venerea exercenda, ea quæ sunt maximè ridicula eligito. Postremò, si tibi videtur, crudũ aliquem polypum vel sepiam deuorando morere. Hæc illa felicitas quam tibi procuramus.

MER. *Apage, scelesta enim & inhumana sunt ista quæ narras.* DIOG. *Sed heus tu, nemo non ista facilimè assequi potest.*

τιλθᾶν. ὑγιὲς γάρ σοι λιμοῦ φαινέσθαι, καὶ πόνων, καὶ πόρων, ἀπ' ἐπίτομον αὐτὴ σοι πρὸς πλοῦτον ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς, κἂν σκυτοδέψης, ἢ τεκτοναρχοπάλης, ἢ τίκτων, ἢ τραπεζίτης, ὅμως σε λανθάνειν θνητὸν ὄντα, ἢν μόνον ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺ παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. ΑΓΟ. πρὸς ταῦτα μὲν ἐγὼ μὰ Δία σε ναύτης δ' ἄρτιος ἢ κυβερνήτης ἐν καιρῷ γενόμενος καὶ ταῦτα, ἢν ἐθέλῃ σε πωλοδόσθαι οὗτος, τὸ μιγιστον δύ' ὀβολῶν. ΒΡ. ἔχει καλῶς. καὶ γὰρ ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, λιποχολοῦντες αὐτῷ, καὶ βοῶντος, καὶ ἅπαντας ἀπαξαπλῶς ὑβρίζοντος, καὶ ἀποδυρόμενος λαικῶς. ΖΩΣ. ἄπιθι κἄπα τὸν Κυβιωτὸν, τὸν ἐν τῇ ποφυρίδι, ἵνα φανερὸς γένωμαι. ΕΡΜ. ἄγε δὴ, πρόσχες ὦς. ὠνητὰς τὸ χρῆμα, καὶ πωλοῦμεν ἀλύμφορον. βίος οὗτος ἡδύς, βίος πρωμπάσεως. τίς

test. Neque enim ad gloriam consequendam opus erit eruditione, orationibus, atque his nugis: verùm compendiaria ad illam via est. Etiâsi ex vulgo aliquis fueris idiota, coriarius videlicet, aut salsamentarius, aut faber, aut numularius, tamen nihil vetat quò minus te mirentur, si modò insigniter impudens & audax fueris, atque omnibus egregiè conuiciari didiceris. MERCAT. Ad has artes tui minimè indigeo. Nauta verò, aut hortulanus fortasse per occasionem fieri possis; præsertim si te ille ad maximum duobus obolis vendere velit. MERCVR. Recipe eum. etenim libenter liberamur ab illo qui clamoribus sic nos obtundit, prorsus quique omnes iniuria & contumelijs afficit. IVP. Alium accerse; Cyrenæum illum purpura amictum, & coronatum. MERCVR. Agite, animum aduortite omnes. Res sumptuosa est, quæque diuitibus indiget. Vita est hæc iucunda, vita ter beata.

Quis

Quis cupit delicias? quis
emet molliſſimum? MER-
CATO. Accede tu, &
dic quid noris: emam enim
te, ſi utilis fueris. MER-
CVRIVS. Ne obturba, ô
bone, neq; interroga ipſum.
ebrius enim eſt: itaq; non po-
terit tibi reſpondere, lingua,
vt vides, ſitubãs. MERCA.
Quis mentis compos emat
tàm corruptum & immode-
ſtum mancipium, quódque
tot vnguenta olet? quàm
verò greſſo lubrico, & ra-
tione carente incedit? Sed
vtique, Mercuri, dic quibus
artibus præditus ſit, vt quæ
tractare ſoleat. MERCV.
In ſumma, conuinator eſt,
& compotor egregius. quin
ad exercendas impudicas &
laſciuas ſaltationes vnà cum
tibicina admodum idoneus
eſſet amatori cuidam &
perdito hero. Quod ad
alia attinet, parandorum
bellariorum gnarus eſt: &
in adornandis edulijs exercis
tatiſſimus. Breuiter, volu-
eſt: inſtitutus enim eſt Athenis, atque Siciliæ
tyran-

τοῖς τυράννοις, ᾗ σφόδρα ἠν-
δοκίμει παρ' αὐτοῖς. τὸ δὲ κε-
φάλαιον τῆς πραγματείας, ἅ-
πάντων καταφρονεῖν, ἅπασι
χαίρειν, παντὶ χόρτῳ ἐπανίσ-
ασθαι τὴν ἡδονήν. Αγ. ὥρα σοι
ἄλλον περιβλέπειν τῶν πλου-
σίων τούτων καὶ πολυχρημά-
των, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιτίθεμαι ἐ-
παρτὸν οἰκεῖσθαι βίον. Ερ. ἄ-
γαγε δὴ ἕοικεν, ὦ Ζεῦ, οὗτος
ἡμῖν μένειν. Ζεύς. μετάσπ-
σον. ἄλλον παράγαγε, μᾶλ-
λον δὲ τὸν δύο τούτω, τὸν γε-
λῶντα τὸν Αβδηρόθεν, καὶ
τὸν κλαίοντα τὸν ἐξ Εφέσου·
ἅμα γὰρ αὐτὼ ἐπιτρέπεσθαι βούλ-
λεσθον. Ερ. κατάβητον εἰς τὸ
μέσον. τὸν ἀρίστω βίω πωλῶ,
τὸν σοφώτατον πωλοῦντων ἀπ-
κηρύττομαι. Αγ. ὦ Ζεῦ, τῆς
ἐναντιότητος. ὁ μὲν οὐ δύ-
νάμενος γελᾶν, ὁ δὲ τιθὴ ἕοι-
κεν ἐπιθᾶν, δακρύει γὰρ τὸ
παράπαν. τί ταῦτ' ὦ οὗ-
τος, τί γελᾷς; Δη. ἐρωτᾷς;
ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ
τὰ πράγματα ὑμῖν, καὶ οὐ-
τοι

tyrannis seruiuit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò propositi sui, seu doctrinæ est, omnia contemnere, & omnibus rebus vti, vndique voluptatem conquirere. MERCAT. Tempus est vt alium emptorem, nempe diuitem, & multas habentem pecunias, quærat: ego enim minimè idoneus sum, qui tam hilarem vitam emam. MERCV. Ille, ô Iupiter, quātum apparet, inemptus nobis manebit. IVP. Traducito, atque alium adduc, vel potius duos istos, quorum alter, Abderites scilicet, ridet: alter verò Ephesius, plorat: simul enim vendi volūt. MERCV. Descendite in medium. Optimas vitas vendo, omnium sapientissimos proclamo. MERCA. O Iupiter, quāta dissimilitudo: alter enim non desinit ridere, alter autem aliquem lugere videtur: omnino enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, cur rides? DEMOC. Interrogas? quia mihi omnia quæ vos facitis, ridicula videntur, adeoque vos ipsi

ipſi etiam. MERCAT. Quid narras? nos omnes tu derides? atq; omnia noſtra opera nihili facis? DEM. Sic ſane eſt. Nam in illis nihil eſt præclarum, aut ſtudio dignum, mania enim ſunt omnia, & atomorum cumulus, & infinitum quippiam. MERCAT. Nequaquam: imò tu vanus es reuerà, & experientia cares. O contumeliam, nondum deſinis ridere? Tu verò, ô bone, quid ploras? multò enim melius erit, vt exiſtimo, tecum quàm cum Democrito aliquo. HERA. O hoſpes, ego omnes humanas res calamitoſas & deflendas eſſe exiſtimo, atque in illis nihil non eſſe fato obnoxium: ideoq; miſeret me ipſarum, & deploro eas. Neque magnifacio præſentia, futura verò puto planè ærumnoſa fore: conflagrationes dico, & totius mun-

calamitatem. Iſta ſunt quæ ego deploro, quodq; nihil feliciter eſt, ſed quodammodo omnia in cyceonem euoluuntur, tum quòd eadem res delectat & offendit,

γνῶσις, ἀγνωσία, μέγα, μικρὸν, ἄνω, κάτω, πάντα ῥέοντα, καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῷ τοῦ αἰῶνος παιδιᾷ. Αγο. τί γὰρ ὁ ἀνὴρ ὅδε; Ηρ. παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηρ. θεοὶ θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις, ὦ οὗτος, ἢ γρίφους συντίθης. ἀτεχνῶς γὰρ, ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἐξεφαίνεις. Ηρ. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμῶν. Αγο. τοι γαροῦν οὐκ ὠνήσεταί σε τὶς, νὴ φρονῶν. Ηρ. ἐγὼ δ' οὐδὲν μᾶλλον ἥδομαι ὑπὸ τῶν ὠνουμένων, ἢ τῶν ἀνωνήτων. Αγο. τοῦτο τὸ λοιπὸν οὐ πάνυ μοι λυπηρόν ἐστιν, ὅτι ἕτερον ἐγὼ τῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἅπαντες νὴ οὗτοι μισθοῦσιν. Ζεὺς ἅλμον ἐκκύψειε. Ερ. βούλει τὸν Ἀθλιώτατον ἐκεῖνον, τὸν σωμύλον; Ζεὺς. πάνυ μὲν οὖν.

Ερ.

est & cognitio ignorantia, magnum, parvum: atque sursum deorsum & feruntur omnia, & per vices mutantur in ludo huius seculi. MERCV. *Quid est seclũ?* HER. *Puer ludens, ludens talis, cõtendens.* MERCA. *Quid verò homines sunt?* HERACL. *Dij mortales.* MERCAT. *Quid verò dij?* HERA. *Homines immortales.* MERCAT. *Heus, tu ænigmata loqueris, an griphos componis? planè enim tanquam Apollo, nihil explicas.* HERACL. *Nihil vos curo.* MERCA. *Igitur neq; quisquam mentis compos te emturus est.* HERAC. *Ego verò à pueris iubeo plorare omnes, tam eos qui me emũt, quàm qui non emunt.* MERCA. *Hoc certè malum parũ differt ab insania: neutrum horum emam.* MERCVR. *Et illi quoq; apud nos manebunt, cùm non sint vendibiles.* IVPIT. *Alium accerse.* MERCVR. *Visne Atheniensem illum facundum?* IVPITER. *Maximẽ.*

MERC.

Ερ. Ἀνδρείκλεισόν. βίον ἀγα-
θὸν καὶ σωτῆρα ἀφικνούμε-
θα. τίς ὠνεῖται τὸν ἱερώτα-
τον; Αγο. ἆρ' ἡμῖν, τί μά-
λιστα ἐθέλεις τυγχάνειν; Σω.
παιδεραστὴς ἐμί, καὶ οὐκ ἐς τὰ
ἐρωτικά. Αγο. πῶς οὖν ἐγὼ
πείσωμαί σε; παιδαγωγοῦ γὰρ
ἐδεόμην ὅστις παιδὶ ἁβρῷ ὄντι
μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐπιτη-
δειότερος ἐμοῦ γένοιτο συ-
νεῖναι καλῷ; καὶ γὰρ οὐ τῶν
σωμάτων ἐραστής εἰμι, πολὺ
ψυχῆς ἀγαθοῦ μοι καλῶ. ἀ-
μέλει δέ μοι καὶ τοῦτον ἡμᾶς
τιθόμενον μοι κατακείσονται, ἀκού-
ουσι αὐτῶν λεγόντων μηδὲν
ὑπ' ἐμοῦ ἀπόρου παθεῖν. Αγ.
ἅπαντα λέγεις, τὸ παιδεραστὴν
ὄντα, μὴ πέρα τῆς ψυχῆς τι
ποιήσειν ἀγαθόν, καὶ ταῦτα,
ὑπ' ἐξουσίας ἐν ᾧ αὐτῷ ἐσο-
μένῳ κατακέμενον. Σο. καὶ
μὲν ὀμνύω γέ σοι τὴν ἀΐδα, καὶ
νὴ τὸν πλάτανον οὕτω ταῦτ' ἔ-
χειν. Αγο. Ηράκλεις, τῆς ἀβε-
λτερίας τῶν θεῶν. Σω. τί δὴ λέγεις;
οὐ δο-

MERCV. Heus tu, huc veni. Vitam bonam & prudentem proclamamus. quis emet sanctissimum hominem? MERCAT. Dic mihi, quam potissimum nosti artem? SOCR. Paederastes sum, & in rebus quæ ad amorem spectant prudens. MERCA. Quanti igitur emam te? nam pædagogo indigeo. est enim mihi puer egregius. SOC. Quis magis idoneus me esse queat, qui cum formoso puero versetur? Neque enim corporum amator sum. animam enim formosam esse existimo: & quanquam sub eodem palliolo mecum recumbat, audies illos, vel ipsis testibus, nihil graue à me perpeti. MERCAT. Incredibilia sunt quæ dicis, paederastes cùm sis: tamen nulla de re te esse solicitum, quàm de anima, præsertim cùm copia fiat vt sub eadem veste iaceatis. SOC. Atqui per canem & per platanum iuro, rem sic habere. MERCAT. Hercle, quanta absurditas deorũ. SOC. Quid ais?

οὐ δοκεῖ σοι ὁ Διὸς ἐν θεοῖς οὐχ ὁρᾶν τὸν Ἀνουβιν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσος καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριος, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγο. εἶ νὴ γάς, ἐγὼ δὲ διημάρτανον· ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἴκοθεν μὲν, ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀναπλάσας· χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐγὼ βουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μίγιστον, ὦ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν μηδενὸς εἶναι μόνου, παντὶ δὲ μετεῖναι ὡς βουλομένῳ τοῦ γάμου; Αγο. τί δῆτα φῄς, ἀνῃρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ οὗτοι ἴσονται τοῖς ἀείσοις ἄθλον φιλῆσαι, καμπύλον τι καὶ γναθικὸν ἐργασαμένοις

An non videtur tibi canis esse deus? Nonne vides quàstus sit in Aegypto? Anubis, atque ille in cœlo Sirius, necnon apud inferos Cerberus? MERCA. *Rectè dicis: ego verò peccaui. Verùm quale habes genus vitæ?* SOCRAT. *Mihi ipsi ciuitatem quandam extruo: peregrina autem vtor politia, meatque præscribo leges.* MERCAT. *Vnum aliquod ex tuis dogmatibus audire cupio.* SOC. *Audi ergo maximum quidem illud, in quo mea de vxoribus sententia comprehensa est. Videtur mihi nullam debere cuiusquam esse propriam, verùm vnam quamque passim debere accedere ad eum qui eam apperat.* MERCAT. *Quid ais? Num abrogandas esse leges de adulterio?* SOC. *Per Iouem non illas solùm, verùm omnes reliquas nugas ea de re constitutas.* MERCA. *Quid verò tibi de pueris iam maturis videtur?* SOC. *Et illi quidem optimatibus qui aliquid præclari gesserunt, præmium erunt, vt eos a-*

ment scia-

φαμψεῖς. Αγο. βαβαὶ τῆς φιλοδωρίας. τῆς δὲ σοφίας τί σοι τὸ λυφάλαιον; Σω. οὐ ἴδιον, ἀλλὰ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὲ ὁρᾷς, τὴν γῆν, ταύτην γῆς, τὸν οὐρανὸν, τὴν θάλατταν, ἃ πάντων ἀτόπων ἀκούεις ἀφανῆ ἐστίν, ἔξω τῶν ὅλων. Αγο. ποῦ δ' ἐστίν; Σω. ἐπαμῦναι γάρ που ἔφην, οὐκ ἄρα ἔστιν. Αγο. οὐχ ὁρῶ ταῦθ' ἃ σὺ λέγεις τὰ παραδείγματα. Σω. ἀκότως, τυφλὸς γὰρ ἂν τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμόν, ἐγὼ δὲ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, λάθρα ἄλλον, καὶ ὅλως διπλᾶ πάντα. Αγ. τοιγαροῦν ὠνητέον σοι, σοφὸς καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξεις μικρὸν ὑπὲρ αὐτοῦ σύ; Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ὠνησάμην ὅσον φῆς. ταργύριον μέντοι εἰς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων Συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ

mēi scilicet. MERC. *Pa*pæ quanta libertas, quæ sa*pientia. Verùm quæ est tua doctrinæ summa?* SOC. *Ideæ, & eorum quæ exi*stunt paradigmata. *Quæ*cunque enim vides, *terram ipsam, quæque super terram sunt, cœlum, mare, horum omnium imagines obscuræ* existiunt *extra totius vniuer*sitatem. MERCA. *Vbi autem existiũt?* SOC. *Nus*quam. *Nam si alicubi essent, non essent.* MERCAT. *Non video ista quæ tu dicis paradigmata.* SOC. *Me*ritò: cæcus est enim tibi ani*mæ oculus. ego verò omnium video imagines, & te latentem, & me alium. in summa, duplicia video omnia.* MERCA. *Ergo emendus es, sapiens cum sis, & acutè cernas. Age, scire volo quid tu à me exigas pro ipso.* MERCV. *Da duo talenta.* MERCA. *Emi ita, vt dixisti, pecuniam verò in posterum numerabo.* MERCVR. *Quod igitur tibi nomen est?* MERCAT. *Dion Syracusius.* MERCVR. *Age, quòd felix*

ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν Ἐπικούρειον φιλόδημον καλῶ. τίς ὠνεῖται τῦτον; ἦσι μὴν τοῦ γελοίου καὶ ἰκέτου μαθητὴς, καὶ τοῦ μεθύοντος, οὗς μικρῷ πρόσθεν ἐπικηρύξομεν· ἦν δὲ πλείονα οἶδεν αὐτῶν, παρ' ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει, τὰ δ' ἄλλα ἀνύσας, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή; Ερμ. δύο μνᾶ. Αγο. λάμβανε. τὸν δὲ ἄλλα δὲ ὅπως ἴδω, τίσι χαίρει ἐδωδιμάτων; Ερ. τὰ γλυκία φίλεται, καὶ μιλτόδη, καὶ μάλιστα τὰς ἰσχάδας. Αγο. χαλεπὸν μὴν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτὸν καλάθας τῶν καρυκῶν. Ζώς. ἄπιον κάλα τὸν ἐν χερσὶ κουείας ἰκέτην, τὸν φιλυθρωπὸν, τὸν ἀεὶ τῆς συκῆς. Ερμ. ὦ λίχνας. ἐοίκασι δ' ἔμπολύ τι πλῆθος αὐτῶν συνειλεγμένον, τῶν περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπιόντων. αὐτὸν δὲ ἀρτίως πολῶ, τὸν τελεσίβιον, τὸν τελεώτατον, τίς πάντα μόνος ἀδίκως βίλα; Αγο. πῶς τῦτο φῄς; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφὸς,

fauſtum & ſit, recipe eum. Te iam voco, Epicure. Quis emet hunc? Eſt enim illius riſoris diſcipulus, nec non illius qui ebrius eſt, quos haud multò antè proclamauimus: vnius autem cuiuſdam rei cognitione illos vincit. multò magis enim impius eſt, quàm illi. Quod verò ad cætera attinet ſuauis & gulæ amãs eſt. MERCAT. *Quo precio venditur?* MERCV. *Duabus minis.* MERCAT. *Accipe: verùm vt hoc quoque ſciam, quibus delectatur edulijs?* MERCV. *Dulcia edit, & mellita, maximè veretò ficus.* MERCAT. *Benefe res habet. emam enim illæ li totas maſſas carycarum.* IVP. *Alium accerſe, illum corpore hirſuto, vultu ſeuero,* [r]*ex Stoa.* MERC. *Rectè dicis. videtur enim magna ipſum multitudo, quæ ad forum accurrit, expectare. Ipſam virtutẽ vendo, vitam perfectiſsimam. Quis cupit omnia ſcire ſolus?*

MERCA. *Quid tu dicis?* MERCV. *Quia ſolus ille ſapiens*

pient est, solus bonus, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & quæcunq; alia sunt his similia. MERCAT. Num, ô bone, & cœquus solus est, & pellem coriarius, & faber, & his similia? MERCVR. Sic videtur. MERCA. Accede, ô bone, & dic mihi tuo emptori, qualisnam sis: ante omnia autem, num tibi doleat quòd venderis & seruis. CHRYS. Nequaquàm, neq; enim in nobis hæc sunt: quæcunq; verò in nobis non sunt, ista indifferentia esse solent. MERCA. Non intelligo quid dicas. CHRY. Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam verò rursus non prælata? MERCAT. Ne nunc quidem intelligo. CHRYS. Meris tò quidem. neque enim assuetus es nostris nominibus: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat: ve-

studiosus Dialecticæ contemplationis, non hæc tantùm, verùmetiam qualiter & quantum accidens, &

ἀπόσων ἀπίπλων διαφέρει. Αγο. πῶς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἄν τοῦτο ἐπεῖν, ὅ,τι σύμβαμα, καὶ τί παρασύμβαμα καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρ. ἀπ' ὀδὰς φθόν· ἤν γάρ τις χωλὸς ὢν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ πεσπλάσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ μὲν οὕτω ἔχει μὴ λίπου σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δὲ παρασύμβαμα πεπλάβηκεν. Αγο. ὦ τῆς ἀρχαιότητος. τί δ' ἄλλο μάλιστα φὴς εἶναι; Χρύ. τῶν λόγων συλλήπτανας, ὡς συμποδίσω τοὺς πεσομιλοῦντας καὶ ἀφροράπω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ διαμάχῃ ταύτῃ, ὁ λοίδιμος συλλογισμός. Αγο. Ηράκλες, μάχην τινὰ καὶ βίαιον λέγεις. Χρύ. σκόπει γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτο [illegible] προκόψαν & ἀρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ

præter accidens inter se differant. MERCAT. *Per Philosophiam quæso, ne inuideas explicare, quid nam accidens sit, & præter accidens: nescio enim quomodo perculsus sim præ numero vocum istarum.* CHRYS. *Citra inuidiam dixero. Si quis claudus existat, illiso pede quo claudicat, ad lapidem, ex inopinato vulnus acceperit, is præter accidens habet claudicationem, vulnus autem præter accidens accepit.* MERCAT. *O argutiam: præterea verò, quid nam scire te potissimùm profiteris?* CHRYS. *Retia sermonum, quibus capio & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frenū quoddam illis imponens. isti verò tantæ orationis vi nomen est, Syllogismus celeberrimus.* MERCAT. *Hercle fortem quendam & inexpugnabilem syllogismum refers.* CHR. *Vide ergo, éstne tibi puer?* MERC. *Quid ni?* CHRY. *Quid si hunc ad flumen fortè ambu-*

μοῦ παραβόμενον ἀνδρῶν, ἵνα τοῦ σοι ἀφοβώσαν ὑπισχνῆται αὐτὸ, ἢν ἄρης τάλαντα, ἢ, τι διοίσεται περὶ τῶν ἀφοβώσεως τοῦ βρέφους, τί φέρεται αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγορ. ἀνσαπόκριτον ἐρωτᾷς, ἀφροδίσιε, ἐπέτρεψεν ἐπὸν ἀφοβοῦμι. ἀπορῶ γὰρ πῶς Διὸς ἀφικνεύσομαι, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φθάσῃ αὐτὸ καταπιών. Χρύσ. θάρρει, καὶ ἄπαγε σι διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγορ. τὰ ποῖα; Χρύσ. τὸν θεσσαλὸν, καὶ τὸν μυελοῦντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκαλυμμένον. Αγορ. τίνα ζῶον τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὴν Ηλέκτραν λέγεις; Χρύσ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην τὴν κάνν, τὴν Αγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τι ἅμα, καὶ οὐκ οἶδεν. παρεστῶτος γὰρ αὐτῇ τῷ Ορέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδεν

ambulante × crocodilus rapiat, posteà verò se redditurum polliceatur hac lege, vt illi verum dicas, quidnam de puero reddendo apud se decreuerit: quid tu dicis ipsum in animo constituisse? MERCAT. Quæstionem rogas, ad quam difficile admodum est respondere. dubito enim vtrum dicere debeam, quò puerum recipiam. Sed per Iouem, quæso te, respondeto, & puerum mihi serua incolumem, ne præuortat, ipsumq; deuoret. CHRYS. Bono es animo. etenim & alia quædam docebo te, quæ plus admirationis habēt. MERCAT. Quænam sunt ista? CHRYS. Istum inquam, colligentem sermones, tum quoque illum dominantem, præterea illam quæ supra omnes est, Y Electram, tandem opertum illum sermonē.

MERC. Quis ille z opertus sermo, aut quæ illa tandem Electra est, de quibus dicis? CHRYS. Electrā illam dico Agamemnonis valdè celebrē, quæ quidem eādem rem simul nouit, & non nouit. Astante enim illi Oreste adhuc incognito,

οἶδε μὴν Ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκέσῃ λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶσθα τὸν σαυτοῦ; Αγορ. ναί. Χρυσ. τί οὖν, εἰ σοι παρασείσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔροιμι, ζῶντα οἶσθα; τί φήσεις; Αγορ. Δηλαδὴ ἀγνοῶν. Χρυσ. ἀπὰ μὲν αὐτὸς οὕτως εἰ ὁ πατὴρ ὁ σός· ὥστε τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγορ. ἐμμένω. ἀπ' ἀρκαλύψας αὐτὸν, ἴσομαι τοῖς ἀληθέσιν. ὅμως δ' οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος; ἢ τί πράξεις, πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρυσ. περὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ φύσει καταγινόμενα, λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγείαν, περὶ τὰ τοιαῦτα. πρόπαν γ' ἀνάγκη πολὺ προπονεῖσθαι, πολυγράφοις βιβλίοις παραβύσσοντα τοῖς ὦσιν, καὶ

A nouit quidem, Oreſtem ſuum eſſe fratrem: quòd verò ille Oreſtes eſt, ignorat. Rurſum verò opertum illum, adeóque omninò miſerabilem, audies ſermonem. Reſponde mihi: noſtin' tuum patrem? MERCAT. Maximé. CHRYS. Quid igitur, ſi propè te ſtatuerem aliquem coopertum, atque interrogarem, Noſtin' hunc? quid diceres? MERCAT. Scilicet me non noſſe dicerè. CHRYS. Sed ille ipſe pater erat tuus. Itaque ſi iſtum non noſti, patàm eſt te patrem tuum non nouiſſe. MERCAT. Nequaquam. verùm ego detracto velo, num verum ſit, explorabo. Sed quisnam tuæ ſapientiæ finis eſt? aut quid tandem facturus es, ſi ad virtutis ſummum peruenieris? CHRYSIP. In his, quæ in natura prima ſunt, verſabor. Dico autem diuitias, ſanitatẽ, & his ſimilia. Primùm autẽ oportet multos laborẽt impendere. libris enim exiguis literis deſcriptis incumbere oportet,

G

καὶ σχόλια συναγαγόντα, καὶ διοικισμῶν ἐμπιπλᾶν μόνον, καὶ ἀτάκτων ῥημάτων, καὶ τὸ λιφάλακτον, ὁ θέμις γυναῖκα σοφὸν, δὲ μὴ πρὸς ἰφικλῆν ξῆν τὸν ἰπποβόρου πίης. ΑΓΟ. γίνεσθαι σε ταῦτα καὶ δεινῶς ἀνεφάνου· τὸ δὲ γνήφωνα ἄναι, καὶ τοκογλύφον (καὶ γὰρ τοῦτο ἐν ὁρῶ σοι πεφασόντα) τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἐλλέβορον, καὶ τιλεῖς πρὸς ἀρετὴν; Χρύσ. καὶ, μόνῳ οὖν τὸ δανείζειν πρέπει ἂν ὡς σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συναγορίζουσα, τὸ δανείζειν δὲ καὶ λογίζεσθαι ζῶντόκους, πλησίον ἄναι δοκεῖ τοῦ συλλογίζεσθαι, μόνῳ ἂν εἴη τοῦτο σπουδαίῳ, καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο. καὶ ὁ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς, ὅτι τῶν τόκων οἱ μὲν πρῶτοί τισιν, οἱ δὲ δεύτεροι καθάπερ αὐτῶν ἐκείνων ἀπόγονοι; ὁρᾷς δὲ ταῦτα καὶ τὰν συλλογισμὸν, ὁποῖα

& interpretationes congerere, & solœcismis, & absurdis vocibus impleri. In summa, nequaquam decet sapientem fieri prius, quàm ter ex ordine helleborum bibas. MERCA. Egregia sunt ista tua, & forti viro digna. Verùm auarum fœneratorem esse (ista enim tibi inesse video) num illa dicemus esse viri, qui helleborum biberit, & iam ad virtutē idoneus sit? CHRYS. Certè: solùm enim sapientem fœnus exercere decet. Quandoquidem enim illius proprium est, syllogismis concludere: vsuras autem colligere, & fœnus computare, atque syllogismis colligere, parùm differre videntur: quemadmodum hoc soli studioso competit, ita quoque illud: nec decet illum fœnus simpliciter, quemadmodum alij solent, accipere, verùm etiam alterius quoq; fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras, fœnus aliud esse primū, aliud secundū, velut quandam illius progeniem. Vides autem & syllogismum quendam

ἔπειδή φησιν, ἃ τὸν πρῶτον τόκον λήψεται, καὶ τὸν δεύτερον· ἀπὸ μὲν τὸν πρῶτον λήψεται, ἆρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγορ. ἀκούω· τὸ μισθῶν περὶ τοῦτο φῶμεν, ὃς σὺ δεδιδάχθαι ὑπὸ τῆς σοφίας, ὡς παρὰ τῶν νέων; καὶ δῆλον, ὅτι μόνοις ὁ σοφιστὰς μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται. Χρ. μανθάνεις, ἐφ' ᾧ μανθάνῃς ἕνεκα δεδίδαχε, καὶ ἀποδίδωσιν ἐκ χάριν· ὑπὲρ ἐκ χάριν δὲ ὁ μέν τις ἐκ χύτης· ὁ δὲ περιπλόος ἐμαυτὸν μὲν ἀσκεῖ ἕνεκα τοῦ περιπλεῖν, τὸν δὲ μάθητὴν ἐκχύτην. Αγορ. καὶ μὲν δὴ τὸν ἐμαυτὸν φῂς, τὸν νέον μὲν ἐγὼ περιπλεῖν, σὺ δὲ τὸν μόνον παίσιον ἐκχύτην. Χρυσ. φαίνει, ὦ οὗτος· ἀλλ' ὅρα μή σε ἀποξέω ἀναποδέκτῳ συλλογισμῷ. Αγορ. καὶ τί δεινὸν ἀπ' ἐμοῦ βίλος; Χρυσ. ἀπορία καὶ σιωπὴ, καὶ διασφαλῶ τὴν διάνοιαν ὁ δὲ μέγιστον, ἂν ἐθέλω, τάχιστά σε ἀπο-

quendam vulgò iactari; & primum fœnus acceperit, accipiat etiam secundum. Verùm accepit primum, igitur & secundum accipiet. MERCAT. *Num ergo & de mercede, quam tu adiuenibus, quos instituis, capere soles, similia dicenda sunt: quippe cùm manifestum sit, solos studiosos mercedem à virtute acceptoros esse?* CHRYS. *Discis: certè non meâ causâ accipio, verùm illius gratia qui dat. Nam cùm alius sit effusor, alius verò comprehensor, me quidem ipsum comprehensorem paro, discipulum verò vt fiat effusor.* MERCAT. *Atque contrarium dicis, iuuenem esse comprehensorem: te verò, qui solus diues es, effusorem.* CHRYS. *Heus tu, scommate me perstringis? sed vide tu, ne te petam syllogismo ineuitabili.* MERCAT. *Quid verò mali ex hoc telo accidet?* CHRYS. *Dubitatio & silentium, prætereà mentis & intellectus subuersio: & quod omnium est maximum, si voluero, in lapi-*

dem

ἀ ἀπολέξω λίθον. Αγορ. πῶς λίθον; ὦ γὰρ Περσεύς, ὦ βέλτιστε, ἔναί μοι δοκᾶς. Χρ. ἦ κακῶς. ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγορ. ναί. Χρύσ. τί δέ, τὸ ξῶον σῶμα; Αγορ. ναί. Χρύ. σὺ δὲ ξῶον; Αγορ ἴσικα γοῦν. Χρύσ. λίθος ἄρα ἦ, σῶμα ὤν. Αγορ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἀνάλυσόν με πρὸς τὸ Διός, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον. Χρυσ. οὐ χαλεπόν, ἀλλ' ἔμπαλιν λύσι ἄνθρωπος. ἀπὸ γάρ μοι, πᾶν σῶμα ξῶον; Αγορ. ὄ. Χρύσ. τί δέ. λίθος, ξῶον; Αγορ. ὄ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα ἦ; Αγορ. ναί. Χρύσ. σῶμα δὲ ὤν, ξῶον ἦ. Αγορ. ναί Χρύσ. οὐκ ἄρα λίθος ἦ, ξῶον δὲ ὤν. Αγορ. νῦν γε ποιήσεις, ὡς ἥδη μετὰ σοῦ λαβάντες τῆς Νιόβης, ἀπιψύχω, καὶ πάγια λῶ. ἀλλὰ ὠνήσομαί γε σοί. πόσου ὑπὲρ αὐτῆς λαβὰν λῷς; Ερμ. μνᾶς δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερμ. μόν

dem te conuertam. MERCAT. *Quomodo lapidem feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris.* CHRYS. *Hoc modo. Lapis est corpus.* MERC. *Certè.* CHRYS. *Quid verò? Nónne & animal corpus est?* MERCAT. *Imò maximè.* CHRYS *Tu verò animal es.* MERCAT. *Sic videtur.* CHRYS. *Lapis igitur es, cùm corpus sis.* MERCAT. *Nequaquam. sed per Iouem solue me, & de nodo hominem me fac.* CHRYS. *Non est difficile factu. igitur rursus sis homo. Dic verò mihi, nónne omne corpus animal est?* MERC. *Non.* CHRYS. *An verò lapis animal est?* MERC. *Non.* CHRYS. *Tu verò corpúsne es?* MERCAT. *Maximè.* CHRYS. *Corpus autem cùm sis, animálne es?* MERCAT. *Euge, effecisti, vt mea crura non aliter atq; Niobes refrigerata & saxea facta sint. verùm coëmãte. Quantum pro ipso numerabo?* MERCV. *Duodecim minas.* MERCAT. *Accipe.* MERCV. *Solus*

οὐ δοκᾶ σοι ὁ Διὸς ἂν θεός εἶναι; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἀνουβίν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσῳ καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς ἐκάτερ Κέρβερον; Αγο. εὖ λέγεις, ἐγὼ δ' ἁμαρτάνω· ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἵαν μὲν, ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀνεπλάσας· χώραν δὲ πολιτείας ξένης, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐν ἐβουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκᾶ. δοκᾶ μηδεμίαν αὐτῶν μηδενὸς εἶναι μόνου, σαυτὴ δὲ μετεῖναι ὧν βουλομένῳ τοῦ γάμου; Αγο. τί τοῦτο φῄς, ἀνηρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι δοκᾶ; Σω. καὶ οὗτοι ἴσονται τοῖς ἀρίστοις ἄνδρα φιλῆσαι, καμπήν τι καὶ γναθικὸν ἐργασαμένοις

An non videtur tibi canis esse deus? Nónne vides quàm tuus sit in Aegypto? Anubis, atque ille in cœlo Sirius, necnon apud inferos Cerberus? MERCA. *Rectè dicis: ego verò peccaui. Verùm quale habes genus vitæ?* SOCRAT. *Mihi ipsi ciuitatem quandam extruo: peregrina autem vtor politia, meatque præscribo leges.* MERCAT. *Vnum aliquod ex tuis dogmatibus audire cupio.* SOC. *Audi ergo maximum quidem illud, in quo mea de vxoribus sententia comprehensa est. Videtur mihi nullam debere cuiusquam esse propriam, verùm cuiusque quamque passim debere accedere ad eum qui eam appetat.* MERCAT. *Quid ais? Num abrogandas esse leges de adulterio?* SOC. *Per Iouem non illas solùm, verùm omnes reliquas nugas ea de re constitutas.* MERCA. *Quid verò tibi de pueris iam maturis videtur?* SOC. *Et illi quidem optimatibus qui aliquid præclari gesserunt, præmium erunt, vt eos amen scie-*

φαμίψοις. Αγο. βαβαὶ τῆς φιλοδωρίας. τῆς δὲ σοφίας τί σοι τὸ ἀνωφελέστερον; Σω. ἀλλ' ἔμοιγε, καὶ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὲ ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὴν θάλατταν, τὸν οὐρανὸν, τὴν ἀπάντων τούτων εἰκόνα ἀφανῆ ἴσασιν, ἔξω τῶν ὅλων. Αγο. νοῦν δ' ἴσασιν; Σω. οὐδαμῶς ἔγωγε μοῦ ἄφνω, οὐκ ἂν ἔμοιγε. Αγο. οὐκ ὀρῶ ταῦθ' ἃς μὲν λέγεις τὰ παραδείγματα. Σω. εἰκότως, τυφλὸς γὰρ ἐμοὶ τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμὸν, ἐγὼ δὲ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, ἐμοὶ ἄμουσον, καὶ ὅλως διπλᾶ πάντα. Αγ. τοιγαροῦν ἀνυτέον ἐστὶ, σοὶ μὲν καὶ ὀξυδερκής τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξεις μοι ὑπὲρ αὐτοῦ αὖ; Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ἀνησάμην ὅσον φῆς. ταργύριον μέντοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τοὔνομα; Αγο. Δίων Συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ

mēt ſcilicet. MERC. *Pa*
pæ quanta libertas, quæ ſa
pientia. Verùm quæ eſt tua
doctrinæ ſumma? SOC.
Ideæ, & eorum quæ exi
ſtunt paradigmata. Quæ
cunque enim vides, terram
ipſam, quæq; ſuper terram
ſunt, cœlum, mare, horum
omnium imagines obſcuræ
exiſtunt extra totius vniuer
ſitatem. MERCA. *Vbi*
autem exiſtũt? SOC. *Nuſ*
quam. Nam ſi alicubi eſſent,
non eſſent. MERCAT.
Non video iſta quæ tu dicis
paradigmata. SOC. *Me*
ritò: cæcus eſt enim tibi ani
mæ oculus. ego verò om
nium video imagines, &
te latentem, & me alium.
in ſumma. duplicia video
omnia. MERCA. *Ergo*
emendus es, ſapiens cùm
ſis, & acutè cernas. Age,
ſcire volo quid tu à me exi
gas pro ipſo. MERCV.
Da duo talenta. MERCA.
Emiita, vt dixiſti, pecuniam verò in poſterum nume
rabo. MERCVR. *Quod igitur tibi nomen eſt?* MER-
CAT. *Dion Syracuſius.* MERCVR. *Age, quòd felix*

ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν Ἐπικούρειον φιλόδημον καλῶ. τίς οὗτος ἐστιν; ἴσως μὲν τοῦ γελωτοποιοῦ ἐκείνου μαθητὴς, καὶ τοῦ μεθύσου, οὐκ μικρῷ πρόσθεν ἀπεκυρηχθέντος· ἐγὼ δὲ πλέον οἶδα περὶ αὐτῶν, παρ' ὅσον ἀσθενέστερος καὶ τυχόντα, τὰ δ' ἄλλα ἀνδρώδης, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ τιμή; Ερμ. δύο μνᾶ. Αγο. πάμβαναι. τὸν δὲ ἄλλα δὲ ὅπως ἔδω, τίσι χαίρει ἐδέσμασιν; Ερ. τὰ γλυκέα φιλεῖται, καὶ μιτυληνίδη, καὶ μάλιστα ἰσχάδας. Αγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ὠνήσομαι γὰρ αὐτὸν καλάθους τῶν καρυκῶν. Ζωΐς. ἄκουε κἀμοῦ τὸν ἐν χοιρουείας ἐπαινοῦντος, τὸν σκυθρωπὸν, τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς. Ερμ. εὖ λέγεις. ἐοίκασι δ' ἅμα πολὺ γε πανθ' αὐτὸν φιλεῖν, τῶν περὶ τὸν ἀγοράμ ἀπωτέρω. αὐτὸν τὸν ἀρετὴν πωλῶ, ἢ βίον, τὸν τελεώτατον, τίς πάντα μόνος ἀθλεῖ καλὰ θέλει; Αγο. πῶς τοῦτο φῄς; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφὸς,

fauſtumq́ ſit, recipe eum. Etiam voco, Epicure. Quis emet hunc? Eſt enim illius riſoris diſcipulus, nec non illius qui ebrius eſt, quos haud multò antè proclamauimus: vnius autem cuiuſdam rei cognitione illos vincit. multò magis enim impius eſt, quàm illi. Quod verò ad cætera attinet ſuauis & gulæ amãs eſt. MERCAT. *Quo precio venditur?* MERCV. *Duabus minis.* MERCAT. *Accipe: verùm vt hoc quoque ſciam, quibus delectatur edulijs?* MERCV. *Dulcia edit, & mellita, maximè veretò ficus.* MERCAT. *Beneferes habet. emam enim illi totas maſſas carycarum.* IVP. *Alium accerſe, illum corpore hirſuto, vultu ſeuero, ex Stoa.* MERC. *Recte dicis. videtur enim magna ipſum multitudo, quæ ad forum accurrit, expectare. Ipſam virtutẽ vendo, vitam perfectiſsimam. Quis cupit omnia ſcire ſolus?*

MERCA. *Quid tu dicis?* MERCV. *Quia ſolus ille ſapiens*

[illegible] καὶ ἀγαθὸς, μόνος δὲ [illegible] ἀνδρεῖος, βασιλεὺς, [illegible] ῥητορικὸς, νομοθέτης, [illegible] ποιητικὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀγο. [illegible] ὦ φίλε, νὴ μὰ τὸν Δία οὐ [illegible] ἔμπορος, καὶ κάπηλος, καὶ σκυτοτόμος, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλ. ἰατρὸς, ἀλλὰ [illegible] καὶ λιχνεύτης τὴν ὀψοποιικὴν, καὶ κολακευτικὴν. καὶ [illegible] ἆρα ἄλλο τι πάντα [illegible] καὶ ἀγορᾷ; ἆρ' οὐχὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἂν ταῦτα πράττῃ, ὅσα δὴ οὖν ἐν ἡμῖν, ἀδιάφορα ἂν φαίνοιτο. Ἀγ. ἀμαθάνω ἔτι τί φῂς· οὐ μανθάνω, εἰ μὴ τῶν τοιούτων τὰ μὲν [illegible] τὰ δ' ἔμπαλιν; Ἀγο. οὐκ ἄρα μανθάνω. Χρύ. ἐνίοτε, ὦ [illegible] ἐνίοις δοκεῖ ἐμπείρως [illegible] ἀλλὰ καταγνῶναι. [illegible] τοσοῦτον ἴσως, ὦ [illegible] ἀλλὰ λογικῶν θεω- [illegible] μόνον τοῦτ' [illegible] ἀλλὰ καὶ σύμβανα, [illegible] ἐπόσον

pient est, solus bonus, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & quæcunq; alia sunt his similia. MERCAT. Num, ô bone, & coquus solus est, & per Iouem coriarius, & faber, & his similia? MERCVR. Sic videtur. MERCA. Accede, ô bone, & dic mihi tuo emptori, qualis nam sis: ante omnia autem, num tibi doleat quòd venderis & seruis. CHRYS. Nequaquã, neq; enim in nobis hæc sunt: quæcunq; verò in nobis non sunt, ista indifferentia esse solent. MERCA. Non intelligo quid dicas. CHRY. Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam verò rursus non prælata? MERCAT. Ne nunc quidem intelligo. CHRYS. Meritò quidem. neque enim assuetus es nostris nominibus: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat: ver-

studiosus Dialecticæ contemplationis, non hæc tan- [illegible] uit, verùmetiam qualiter & quantum accidens, &

ἐπόσων ἀπίπλων διαφέρει. Αγο. πῶς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς γάρ τοῦτο ἀνῆρ, ὅ,τι σύμβαμα, ἢ τί παρασύμβαμα· καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρ. ἀπ' ὀλίγης φθόνου· ἐμοῦ γάρ τις χωλὸς ὤν, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ πεσπαίσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ μοὶ οὗτος ἔλαχε μὲν λίπου σύμβαμα τῷ χωλείᾳ, τὸ τραῦμα ἢ παρασύμβαμα πεσὸν λαβών. Αγο. ὦ ἀρχαιότατε. τί δ' ἄλλο μάλιστα φὴς εἶναι; Χρύ. τῶν λόγων πλεκτάνας, οἷς συμποδίζω τοὺς πεσομιλοῦντας καὶ ἀφαρπάζω, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτεχνῶς αὐτοῖς περιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ λοίδιμος συλλογισμός. Αγο. Ηράκλες, μάχαιρά τινα καὶ βίαιον λέγεις. Χρύ. σκόπα γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτον ἐπὶ τὸν πρόκοιτα καὶ ἀρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ

præter accidens inter se differant. MERCAT. *Per Philosophiam quæso, ne inuideas explicare, quid nam accidens sit, & præter accidens: nescio enim quomodo perculsus sim præ numero vocum istarum.* CHRYS. *Citra inuidiam dixero. Si quis claudus existat, illiso pede quo claudicat, ad lapidem, ex inopinato vulnus acceperit, is certè accidens habet claudicationem, vulnus autem præter accidens accepit.* MERCAT. *O' argutiam: præterea verò, quid nam scire te potissimùm profiteris?* CHRYS. *Retia sermonum, quibus capio & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frenū quoddam illis imponens. isti verò tantæ orationis vi nomen est, Syllogismus celeberrimus.* MERCAT. *Hercle fortem quendam & inexpugnabilem syllogismum refers.* CHR. *Vide ergo, éstne tibi puer?* MERC. *Quid ni?* CHRY. *Quid si hunc ad flumen fortè ambu-*

μοῦ παιζόμενον ἀρὰν, ἵνα. τοῦ σοι ἀρθῆναι ὑποχυθέντα αὐτὸ, ἢν ἅπαξ πάλιν ἔλθῃς, ἢ, τι διδοῦσα περὶ τοῦ βρέφους, τί φήσεις αὐτὸν ἐννοηθῆναι; Αγορ. Ἀνσαπόκριθον ἐρωτᾷς, ἀφρῶ γε, ἐπέτρεψεν ἐπὼν ἀφελέσθαι. ἀπὸ σοῦ πρὸς Διὸς ἀφαιρεῦμαι, ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ καὶ φάσκῃ αὐτὸ καταπιεῖν. Χρύσ. θάρρει, καὶ ἅπαντα γάρ σοι διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγορ. τὰ ποῖα; Χρύσ. τὸν θρέψοντα, καὶ τὸν κυνεῖσοντα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῦ Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκαλυμμένον. Αγορ. τίνα ζῶντα τὸν ἐγκαλυμμένον, ἢ τίνα τοῦ Ηλέκτραν λέγεις; Χρύσ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνου τοῦ πάνυ, τοῦ Αγαμέμνονος, ἢ τὰ αὐτὰ οἶδέ τι ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεστὼς γὰρ αὐτῷ τῷ Ορέστῃ ἔτι ἀγνῶτι, οἶδε

ambulante [x] crocodilus rapiat, posteà verò se redditurum polliceatur hac lege, vt illi verum dicas, quidnam de puero reddendo apud se decreuerit: quid tu dicis ipsum in animo constituisse? MERCAT. Quæstionem rogas, ad quam difficile admodum est respondere. dubito enim vtrum dicere debeam, quòd puerum recipiam. Sed per Iouem, quæso te, respondetu, & puerum mihi serua incolumem, ne præuortat, ipsumq; deuoret. CHRYS. Bono es animo. etenim & alia quædam docebo te, quæ plus admirationis habēt. MERCAT. Quænam sunt ista? CHRYS. Istum inquam, colligentem sermones, tum quoque illum dominantem, præterea illam quæ supra omnes est, [y] Electram, tandem opertum illum sermonē.

MERC. Quis ille [z] opertus sermo, aut quæ illa tandem Electra est, de quibus dicis? CHRYS. Electrā illam dico Agamemnonis valdè celebrē, quæ quidem eādem rem simul norat, & non norat. Astante enim illi Oreste adhuc incognito,

οἶδε μὲν Ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐκπεπλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκόσμητον λόγον. ἀπόκριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶσθα τὸν σαυτῆς; Αγορ. ναί. Χρυσ. τί οὖν, εἰ σοι παρὰ πάσας τινὰ ἐκπεπλυμμένον, ἔρωμαι, ζῶντον οἶσθα; τί φήσεις; Αγορ. ληρεῖς ἀγνοεῖν. Χρυσ. ἀπὸ μὲν οὖτος οὗτος εἰ ὁ πατὴρ ὁ σός· ὥστε ἐστοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγορ. ἐμμανοῦς. ἀπ' ἀρχαλύψας αὐτὸν, ἴσομαι τοῖς ἀλιτηριαν. ὅμως δ' οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος; ἢ τί πράξεις, ἐὰν τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρυσ. περὶ τὰ πρῶτα καὶ τὰ φύσει καταγινόμενα, λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρόπειρον γὰρ ἀνάγκη ποιεῖσθαι προπονούμενον, ἀπλογράφοις βιβλίοις παραβάλλοντα τοῖς ὄψιν, καὶ

A nouit quidem, Oreſtem ſuum eſſe fratrem: quòd verò ille Oreſtes eſt, ignorat. Rurſum verò opertum illum, adeóque omninò mirabilem, audies ſermonem. Reſponde mihi: noſtin' tuum patrem? MERCAT. Maximé. CHRYS. Quid igitur, ſi propè te ſtatuerem aliquem coopertum, atque interrogarem, Noſtin' hunc? quid diceres? MERCAT. Scilicet me non noſſe dicerè. CHRYS. Sed ille ipſe pater erat tuus. Itaque ſi iſtum non noſti, palàm eſt te patrem tuum non nouiſſe. MERCAT. Nequaquam. verùm ego detracto velo, num verum ſit, explorabo. Sed quisnam tuæ ſapientiæ finis eſt? aut quid tandem facturus es, ſi ad virtutis ſummum peruenieris? CHRYSIP. In his, quæ in natura prima ſunt, verſabor. Dico autem diuitias, ſanitatẽ, & his ſimilia. Primùm autẽ oportet multos labores impendere. libris enim exiguis literis deſcriptis incumbere oportet,

&

καὶ ἀχόλια σωματάρουτα, καὶ ζηλοικισμῶν ἐμπιπλάς μῆνον, καὶ ἀτάπων ῥημάτων, καὶ τὸ λιφάλαιον, ὁ θέμις γυναῖκα Θρῆν, λῶ μὴ πρὶς ἱερὸς ξῆς τὸ ἐμβόρυπίης. Αγο. γνησιώτατα ταῦτα καὶ θεοῦς ἀνδρικά· τὸ δ' γνήσιον ἄνευ, καὶ τοκογλύφον (καὶ γὰρ τοῦτο δ' ὁρῶ σοι πεσόντα) τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἄδη πεπαιδευμένου τὸν ἐμβόρον, καὶ τελείως πρὸς ἀρετὴν; Χρύσ. ναὶ, μόνῳ οὖν τῷ δανείζειν πρέποι ἂν τῷ σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συλλογίζεσθαι, τὸ δανείζειν δὲ καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους, πλησίον ἄνευ δοκεῖ τοῦ συλλογίζεσθαι, μόνα ἂν εἴη τοῦ σπουδαίου καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τοῦτο. καὶ ὁ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄπροι, τοὺς τόκους, ἀπὸ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς, ὅτι τῶν τόκων οἱ μὲν εἰσι πρῶτοι τίκτοι, οἱ δ' δεύτεροι καθάπερ αὖ ἐκείνων ἀπόγονοι; ὁρᾷς δὲ ταῦτα καὶ τὸν συλλογισμὸν, ὁποῖα

& interpretationes congerere, & solœcismis, & absurdis vocibus impleri. In summa, nequaquam decet sapientem fieri priùs, quàm terex ordine helleborum bibas. MERCA. Egregia sunt ista tua, & forti viro digna. Verùm auarum fœneratorem esse (ista enim tibi inesse video) num illa dicemus esse viri, qui helleborum biberit, & iam ad virtutẽ idoneus sit? CHRYS. Certè: solùm enim sapientem fœnus exercere decet. Quandoquidem enim illius proprium est, syllogismis concludere: vsuras autem colligere, & fœnus computare, atque syllogismis colligere, parùm differre videntur: quemadmodum hoc soli studioso competit, ita quoque illud: nec decet illum fœnus simpliciter, quemadmodum alij solent, accipere, verùm etiam alterius quoq; fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras, fœnus aliud esse primũ, aliud secundũ, velut quandam illius progeniem. Vides autem & syllogismum

quendam

ἀποδοῦναι φησίν, ἂν τὸν πρῶτον τόκον λάβῃς, καὶ τὸν δεύτερον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον λήψεσθαι, ἆρα καὶ τὸν δεύτερον. Αγορ. ἀκούω καὶ μισθὸν ἀπαιτεῖν τὰ ὠνητὰ φῂς, ἐς οὐ δαμβάνει ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, παρὰ τῶν νέων; καὶ δῆλον, ὅτι μόνῳ ὁ σπουδαῖος μισθὸν ἀποδώσει τῇ ἀρετῇ λήψεσθαι. Χρ. μανθάνεις, ἐγὼ μανθάνω ἕνεκα δαμβάνω, ἵν' ἀποδῶ· ὡς ἔχεις· ἐπεὶ χάριν ὅτου ὁ μισθὸς ἀκούεις· ὁ μὲν πειθαρχικὸς ἐμαυτὸν μὴ ἀσκῶ ἕνεκα πειθαρχεῖν, τὸν δὲ μάθημα τῶν ἀκούειν. Αγορ. καὶ μὴν τοῦ ναυτίου ἔφης, τὸν νέον μὴ ἕνεκα πειθαρχεῖν, σὲ δὲ τὸν μόνον παθεῖν ἀκούειν. Χρυσ. σκόπει, ὦ οὗτος· ἀπ' ὄρας μή σε ἀπροσδόκητα ἀναποδείξω συμβουλεύων. Αγορ. καὶ τί δεινὸν ἐκ τοῦ βίλτιος; Χρυσ. ἀπορία καὶ σιωπὴ, καὶ διαστραφῶσα τῶν διάνοιαν ὃ δὲ μέγιστον, ἂν ἐθέλω, τάχιστά σε ἀπο-

quendam vulgò iactari? Si primum fœnus acceperit, accipiat etiam secundum. Verùm accepit primum, igitur & secundum accipiet. MERCAT. *Num ergo & de mercede, quam tu diuenibus, quos instituis, capere soles, similia dicenda sunt: quippe cùm manifestum sit, solos studiosos mercedem à virtute acceptoros esse?* CHRYS. *Discis: certè non mea causa accipio, verùm illius gratia qui dat. Nam cùm alius sit effusor, alius verò comprehensor, me quidem ipsum comprehensor vt sim præparo, discipulum verò vt fiat effusor.* MERCAT. *Atque contrarium dicis, iuuenem esse comprehensorem: te verò, qui solus diues es, effusorem.* CHRYS. *Heus tu, scommate me perstringis? sed vide tu, ne te petam syllogismo ineuitabili.* MERCAT. *Quid verò mali ex hoc telo accidet?* CHRYS. *Dubitatio & silentium, præterea mentis & intellectus subuersio: & quod omnium est maximum, si voluero, in lapi-*

dem

ἀλλ' ἀναλέξω λίθον. Αγορ. πῶς λίθον; ὦ γὰρ Περσεύς, ὦ βέλτιστε, δοκεῖ μοι λοιδᾶς. Χρ. ἔμπαιγε. ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγορ. ναί. Χρύσ. τί δέ, τὸ ξῶον σῶμα; Αγορ. ναί. Χρύ. σὺ δὲ ξῶον; Αγορ. ἴσικα γοῦν. Χρύσ. λίθος ἄρα ἔ, σῶμα ὤν. Αγορ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἀνάλυσόν με πρὸς τὸν Διόσ, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον. Χρυσ. οὐ χαλεπόν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἴσθι ἄνθρωπος. ἀπὸ γάρ μοι, πῶς σῶμα ξῶον; Αγορ. ὄ. Χρύσ. τί δέ, λίθος, ξῶον; Αγορ. ὄ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα ἔ; Αγορ. ναί. Χρύσ. σῶμα δὲ ὦν, ξῶον ἔ. Αγορ. ναί Χρύσ. οὐκ ἄρα λίθος ἔ, ξῶον γὰρ ὤν. Αγορ. οὔκουν ποιήσεις, ὡς ἥδη μετὰ σοῦ λαβάπερ τῆς Νιόβης, ἀπιψύχω, καὶ πάγια ὦ. ἀλλὰ ἀνύσομαί γοί. πόσου ὑπὲρ αὐτῆς λαβαλῶ; Ερμ. δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερμ. μόν

dem te conuertam. MERCAT. *Quomodo lapidem feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris.* CHRYS. *Hoc modo. Lapis est corpus.* MERC. *Certè.* CHRYS. *Quid verò? Nónne & animal corpus est?* MERCAT. *Imò maximè.* CHRYS *Tu verò animal es.* MERCAT. *Sic videtur.* CHRYS. *Lapis igitur es, cùm corpus sis.* MERCAT. *Nequaquam. sed per Iouem solue me, & de nodo hominem me fac.* CHRYS. *Non est difficile factu. igitur rursus sis homo. Dic verò mihi, nónne omne corpus animal est?* MERC. *Non* CHRYS. *An verò lapis animal est?* MERCAT. *Non.* CHRYS. *Tu verò corpúsne es?* MERCAT. *Maximè.* CHRYS. *Corpus autem cùm sis, animálne es?* MERCAT. *Euge, effecisti, vt mea crura non aliter atq; Niobes refrigerata & saxea facta sint. verùm coëmãte. Quantum pro ipso numerabo?* MERCV. *Duodecim minas.* MERCAT. *Accipe.* MERCV. *Solus*

μόνον δ' αὐτὸν ἰδόντα; Αγορ. μὰ Δί' ἀλλ' οὔτοι πάντων, ὅς ὁρᾷς. Ερμ. πολλοί γε καὶ ζῶν ὤμους καρτεροὶ, καὶ ζῶν διείλ[ον]τον λόγου ἄξιοι. Ζεύς. μὴ διατρίβε, ἄγουσα κάλει. Ερμ. τὸν περιπα[τη]τικὸν σεμνὸν, τὸν καλὸν, τὸν πλούσιον. ἄγε δὴ, ἀνύσασα τὸν σεμνότατον, τὸν πάντα ὅσα ἐπισάμενον. Αγορ. ποῖον δή τινα λέγεις. Ερμ. μέσον, ἐπιδεᾶς, ἀρμόδιον· ὡς βέλτιστον δὲ μέγιστον, διπλᾶς. Αγ. πῶς λέγεις; Ερμ. ἆρα μὴ ὁ ἵππος φαινόμενος, ἆρα καὶ ὁ ἔνδοθεν εἶναι δοκεῖ. ὥστε ἰὼν πεῖσον αὐτὸν, μίμνησο τὸν μὲν ἐσωτερικὸν, τὸν δὲ ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγορ. τί δ' ἂν γένοιτο μᾶλλον; Ερμ. τρία εἶναι τὰ ἀγαθὰ, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν τοῖς ἐκτός. Αγο. ἀνθρώπινα ῥητά. πόσου δὲ ἄν; Ερ. ἄκοσι μνῶν. Αγορ. πολὺ λέγεις. Ερμ. οὐκ, ὦ μακάριε, ἀλλὰ

Solúsne ipſum emiſti? MERCAT. *Non per Iouem, verùm illi omnes, quos videt.* MERCV. *Certè multi ſunt, & fortes habentes humeros; & digni ſermone colligante.* IVP. *Quid moraris? alium aduoca.* MERCV. *Peripateticum accerſo, te inquam honeſtum & diuitem. Age, te quidem aptiſſimum, qui vendaris; quippe qui omnia ſolus nôris.* MERCA. *Qualis'nam ille eſt?* MERCV. *Modeſtus, æquus, vitâ benè compoſita: & quod maximum eſt, duplex exiſtit.* MERCAT. *Quomodo dicis?* MERCV. *Alius quidem foris apparet, quàm intus eſſe videtur. Itaque ſi ipſum emes, memento vt hûc internum, illum verò externum appelles.* MERCAT. *Quid verò potiſſimùm nouit?* MERCV. *Nouit* B *triplicia eſſe bona: animæ ſcilicet, corporis, & rerum externarum.* MERCA. *Humanè ſapit. quanti verò venditur?* MERCV. *Viginti minis.* MERCAT. *Pluris certè.* MERCV. *Nequaquam equidem: &*

ipſe

ἢ ἀὐτὸς ἔχει τι ἀργύριον δοκεῖ, ὥστ' ἂν ἄρ' φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δ' ἄσην αὐτίκα μάλα παρ' αὐτοῦ, πόσον μὴν ὁ λίνως βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα ἐπὶ μὴν ἥλιος καταλάμπει, καὶ ὁποῖά τις ἔστιν, ἢ ψυχὴ τῶν ὀστρέων. Αγορ. Ηρακλεῖς, τῆς ἀκριβολογίας. Ερμ. τί δέ, ἃ ἀκούσοις ἄμα ποτὰ τούτων ὀξυδερκέστερα, γονῆς τε πέρι, καὶ γενέσεως, καὶ τῆς ἐν τοῖς μήτραις τῶν ἐμβρύων πλασικῆς; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὴν γλαστικὸν, ὄνος δ' οὐ γλαστικὸν, οὐδὲ τικτανόμενον, οὐδὲ πωλιζόμενον; Αγορ. πάνσοφα φῆς, καὶ συνετὰ φορᾶ, καὶ τὰ μαθήματα, ὥστε ἀνῆμαι αὐτὸν ἑκοσιν. Ερμ. ἄγε τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλέλειπται; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. σὺ δὲ πορεύου πρόσθι, καὶ ἀπεκρύπτου κατὰ τάχος. κἂν μὴ πορεύσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ἐν ὀλίγοις ἢ πράσις ἔσται. ὅμως δὲ τίς καὶ τοῦτον ὠνήσεται; Αγορ.

ipse pecuniam habere videtur. Itaque non est quòd in illo emendo possis esse celerior quàm deceat: praeterea non ita multò post dijsces ab eo quamdiu vivat culex, & quàm profundè Sol radios immittat in mare: denique qualem animam habeat ostrea. MERCAT. O Hercules, quanta argutia? MERCV. Quid si audias alia multa his acutiora, de semine videlicet & generatione, deque embryonis formatione in vtero, & quomodo homo risibilis sit: asinus verò animal quod neque videre, neque aedificare, neque nauigare possit? MERCAT. Planè admiranda sunt ea, quae narras, & valdè vtilia dogmata. Itaque emam ipsum viginti minis. MERCV. Quis adhuc reliquus est? O Scepticus ille. Heus tu Pyrrhia, accede, illicò proclamandus es: iam enim multi abeunt, & diffluunt, atque in paucis erit venditio. Veruntamen quis emet illum?

MERCAT.

Ἀγορ. Ἔγωγε· ἀλλ' οὐ πρῶτον αὐτό μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλ. οὐδέν. Ἀγορ. πῶς δῆτ' ἔφυσθα; Φιλ. ὅτι οὐδὲν ὅλως ἔοικέ μοι λοιπὸν. Ἀγορ. οὐδὲ ἡμᾶς ἄρα ἰσομέν τινων; Φιλ. οὐ τοῦτο οἶδα. Ἀγορ. οὐδ' ὅτι σύ τις ὢν τυγχάνεις; Φιλ. πολὺ μᾶλλον ἴστ' ἀγνοῶ. Ἀγορ. ὦ τῆς ἀφελείας· τί δαὶ σοὶ τὰ σάθμια ταυτὶ βούλεται; Φιλ. ζυγοστατῶ· ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, ἢν πρὸς τὸ ἴσον ἀπισθμήσω, καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τινὰς καὶ ἰσοβαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ ἤδη ἀληθέστερον. Ἀγορ. τῶν ἄλλων δέ τι πράττοις ἐμμελῶς; Φιλ. τὰ πάντα, πλὴν φακέλλου μεταδιώκειν. Ἀγορ. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδύνατον; Φιλ. ὅτι, ὦ γαθέ, ἀκατάληπτόν ἐστι. Ἀγορ. ἀπόπτως βρασὺς γάρ, καὶ νωθής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπὸ τί σοι τὸ τίλος τῆς ἐπισάσεως; Φιλ. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκέαν, μήτε δι-

MERCAT. *Ego, Sed primùm dic mihi,* D *quid nôsti?* PHILOS. *Nihil.* MERCAT. *Quid ita?* PHILOS. *Quia omninò nihil videtur existere.* MERCAT. *Igitur neque nos aliq; sumus.* PHILOS. *Nec hoc quidem scio.* MERCAT. *Neque tu aliquis existis.* PHILOS. *Hoc ego multò magis ignoro.* MERCAT. *O ignorantiam: verùm quid sibi volunt hæ stateræ?* PHILOS. *Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem illos planè similes, &* E *æquale pondus habere cognouero, tunc ignoro quis horum verior sit.* MERCAT. *In alijs autem rebus quid potissimùm facere soles?* PHILOS. F *Omnia facio, præterquam quòd fugitiuos non persequor.* MERCAT. *Quid? An'ne hoc tibi impossibile est?* PHILOS. *Quia, ô bone, non comprehendo.* MERCAT. *Iure, tardus enim & piger esse videris. Verùm quis tuæ sapientiæ finis est?* PHILOS. *Ignorantia, & nihil ne-*

que audire.

ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Αγο. ἐκ-
κλῆν γὰ κωφὸς ἅμα καὶ τυφλὸς
ἄνωθεν λέγεις; Φι. καὶ ἄκριτός
γε πρόσιτι, καὶ ἀναίσθητος, καὶ
ὅλως ἐ σκόλοψιος ὀλίγα διαφέ-
ρω. Αγ. ὀνηστὶ δὲ ταῦ-
τα. πόσου τοῦτον ἄξιον καὶ φά-
ναι; Ερ. μνᾶς Αττικῆς. Αγο.
λάμβανε. τί φῄς, ὦ οὗτος, ἐκεῖ
σοὶ λέγω σοι; Φι. ἀδήλον. Αγο. μὴ
λάμβανε. ἀνύσαι γὰρ, καὶ ἀργύ-
ριον ἀπολεῖς. Φι. ἐπίσχω τὴ
ῥητόρα, καὶ διασκέψομαι. Αγ.
καὶ μὲν ἀπολοῦσθαί μοι, ἀναβά-
τα καὶ ἐμὸν σκίνιλον. Φι. τίς
οἶδεν, εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς; Α-
γο. ὁ λῆρος, καὶ ὑμεῖς, καὶ
οἱ παρόντες. Φι. πάρεσι γὰρ
ὑμῖν τινες; Αγο. ἀλλ' ἴσως
σι ἄδηλα ἐμβαλὼν εἰς τὰ μέσα,
πάσαν ἅπασι διαστήσῃς ἀπὸ τὴ
χείρα λόγον. Φι. ἐπίσχω περὶ
τούτου. Αγο μὰ Δί' ἀλλ' ἤδη γε
ἀπαγκάλιλω. Β. σὺ μὴ παῦσαι
ἀντιτείνων, καὶ ἀπολοῦσθαι δεῖ
πρὸ αμφο

audire, neq; videre. MERCAT. *Num ergo & surdus simul & caecus es?* PHIL. *Imò sensu etiam & iudicio careo. breuiter nihil à vera me differo* MERCAT. *Propterea emendus es. Quãtillum æstimas?* MERCV. *Attica mina.* MERCA. *Accipe. Heus tu quid ais? ego te emi.* PHILOS. *Non est certum.* MERCAT. *Nequaquam. emi enim, & pecuniam numerauí.* PHILOSO. *De eo nunc cogitato, atque ô istud considero.* MERCAT. *Atqui sequere me quemadmodum seruum decet.* PHILOS. *Quis nouit nũ vera sint quæ dicis?* MERCA. *Præco, & Attica mina, & illi qui adfuerunt.* PHIL. *An aliqui etiam nobiscum sunt?* MERCAT. *At ego te iam coniiciens in pistrinum, persuadebo tibi secundum priorem causam, me tuum esse herum.* PHILOS. *Ea de re nunc mecum delibero.* MERCAT. *Sed per Iouem iam pronunciaui, & sententiam tuli.* MERCVR. *Tu quidem desine te huic opponere, atque sequere eum,*

πριαμένῳ. ὑμᾶς δ' ἐς αὖθις παρακαλοῦμεν. ἀπεκηρύξαμεν γὰρ τὰς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μίαν λοιπήν.

quandoquidem te emit. Vos autem eras aduocabimus, proclamaturi idiotas & fabriles atque viles vitas.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

NOn est dubium quin sapientissimi quique semper homines malè de philosophia senserint. id enim testantur non solùm comœdiæ, in quibus exagitantur philosophi, sed noster etiam Lucianus. Nec immeritò id factum esse iudico à prudentissimis viris. Quid enim ineptius, quid magis vnquam ridiculum fuit, quàm istæ stultissimæ philosophorum opiniones, quas commenti sunt de Deo, de infinito, de rerum principijs, de bonorum fine, dum alius Deum vult esse nullum, alius infinitos, hic per canem, ille per numeros iurat, alius atomos rerum principia, alius ideas statuit, & si qua similia sunt deliramenta? Cùm itaque Lucianus miro quodam artificio illorum stultitiam irriserit allàs sæpè, elegantissimè quoque hoc Dialogo, dum omnis generis philosophicas vitas vendi fingit: vt clariùs cerni posset, quàm absurda & à communi sensu aliena phanatici homines docuerint. Neque verè existimandum est, totum philosophiæ studium abijciendum esse. Nam qui de moribus, de rebus naturalibus ita scripserunt, vt nõ omnino à communi sensu discesserint, optimè de rebus humanis meriti sunt. Sed Lucianus noster commodissimè arrepta ex falsa Pythagoræ opinione, ansa, in eo Dialogo qui Ὀνειρος ἢ ἀλεκτρυών inscribitur, & in hac Vitarum auctione, miris modis eum derisit, cùm in illo, Pytha-

Pythagoræ animam gallo in esse iocosè fingat: hic verò primùm ei in philosophorum auctione locum tribuerit, credo quòd Græcorum philosophorum vetustissimus extiterit. Miranda de fabis quoque scribit, & illud præcipuè, quòd si viridem fabam folliculo exuas, apparere virilibus genitalibus similem, coctam autem si nocturno tempore ad lunam certo spacio dimiseris, sanguini persimilem fieri.

a Tv quidem compone scamna.] *Exordium ab ipsa auctione & more vendentium.* *b* In Aegypto.] *Plerique philosophorum discendi & videndi varia, causa eò profecti sunt: Pythagoras, Plato, Euripides, quòd ibi & studia florerent, & multisapientes viri reperirentur, de quo Laërtius & Philostratus de Apollonio Tyaneo.* *c* Crœsi te filium.] *De quo ex Herodoto, Gellio, atque Celio Rhodigino prolixè multa habes alibi.* *d* Vnum, duo, tria, quatuor.] *Hic sanè numeri simul compositi decem efficiunt.* *e* Perfectum trigonum.] Τέλειον τρίγωνον. *Si eos ita colloces:*

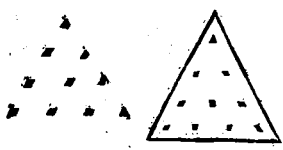

τετρακτὺς τρίγωνον vocat, cui quin sit perfectius triangulis, nihil deest: neque enim rectangulo aut obtusiangulo triangulo absolutior est. *f* Nostrumque iusiurandum.] *Per quaternarium numerum iurare consueuerunt Pythagorei, decem scilicet, vt admonui, valentem, quo quidem omnia contineri putabant. De hoc iureiurando & triangulo perfecto, Idem Lucianus pro eo quod inter salutandum verbo lapsus fuerat. Sed minus vsitatè interpres iuramentum dicit. Est autem iusiurandum, vt Cic. in 3. de Officijs ait, affirmatio religiosa. De obseruata autem & custodita apud Romanos iusiurandi sanctimonia. Gell. lib. 7. cap. 18. scribit.* *g* Nullum animal edo.] *Athenæus Lyconis testimonio Pythagoram animatis victitasse probat, & Philoxeni musici, Gell. lib. 4. c. 11: vbi & fabas (fabulum vertit κύαμον) elitasse indicat.* *h* Fabæ mirabilem naturam obtinent.] *Idem ferè his verbis Acron. A faba, inquit, Pythagoras abstinuit quòd viridis in*

pixide ærea seruata vertitur in sanguinem. Plutarchus verè in eo qui est de educandis Liberis, abstinendum interpretatur à suffragijs, quæ per bicolores fabas vt plurimùm ferunturi id quod Athenienses in primis feciſſe in principibus & magistratibus sortiendis, testis est hic Lucianus: vnde τὸν μυρτὸν ἔχεις apud Græcos prouerbij vice dicitur, in eum qui inde vilitas, hoc est, in dandis præstandisq; suffragijs, quasi Latinè dicas, fabæ vosor. Hinc fortassis & illud emanauit, quod in ænigmatibus L. Gregor Giraldus refulit: Ne allium neve fabam edas. i Canis appellatur.] *Cùm assisteret Alexander Diogeni, ac diceret: Ego sum Alexander Magnus rex: Ego sum, ait Diogenes, canis. Rogatus quidnam faciens canis vocaretur? Quod, inquit, eis blandior qui dant: in eos verò qui non dant, oblatro, malos autem mordeo. k* Peram.] *Baculus & pera erat ὁ κυνικὸς παντοδαπὸς. l* Carabi.] *Locustæ marinæ. m* Euripidis] *in Hippolyto. n* Quorum alter Abderites, rideti alter verò Ephesius plorat] *De Democrito Abderite hoc memoriæ proditum est, quod quocunq; fortunæ casu & mutabilium rerum auditu in risum soluebatur, sicut Heraclitus in fletum, vnde Gelasinus dictus est. Omnia enim illi ineptiæ videbantur quæ agimus, alteri, miseriæ. Horat. lib. 2 Epist.*

Si foret in terris, rideret Democritus—.

Hunc quoq; commemorat Cic. de riſu verba facturus lib. 2. de Oratore ad Q. Fratrem: Atq; illud primum, quid sit ipse risus, quo pacto concitetur, vbi sit, quomodo existat, atq; ita repentè erumpat, vt eũ cupientes tenere nequeamus, & quomodo simul latera, os, vultũ, oculos occupet, vide. it Democritus. De viroq; Rudæus lib. 4 epist. Philetoo scribens: Qui rerum, inquit, præposterus status, & si hodie multos Democritos excitat inter homines diuaces, ridiculisque gaudentes, vereor tamen ne Heraclitos longè plures mox faciat. Et Aloysius Lucinus de compescendis animi affectibus lib. 2 cap. 10. Frustra Democritus esse contendis, cùm iam ob habitum diu contractum Heraclitus effectus sis. o Sursum ac deorsum.] *Metaphora, qua nullum ordinem, nullumque rerum discrimen significamus. Ea vtitur Plato in Theæteto, & in Parmenide: Aristides rhetor cùm alijs aliquot locis, tum in Cimone. iisdem Lucianus. p* Quan-

quam

quam ſub eodem palliolo.] *Hîc Alcibiadem digito oſtendit Socrates, qua de re Plato in Sympoſio, non procul à fine q* Anubis.] *Mercurius in forma canis ab Aegyptijs veneratus. Alij filium Oſyridis, quòd canem inſigne geſtaret, ſub canis imagine cultum dicunt.* r Ex Stoa.] *Quum ſectarum omnium philoſophos ſugillet Lucianus, tum Stoicos maximè tangit, qui præferebant magnam in vultu ſeueritatem, cùm tamen interea clàm fœdis libidinibus dediti eſſent. Hi quod alere comam delicatum putarent, & parum virile capillum raſerant, & τὸ κρῆ κυρίαι erant. Hinc illud Iuuenalis in eos:*

Atq; ſupercilio breuior coma——. *Idem Lucian. in Hermotimo.* s Quia ſolus ille ſapiens.] *Chryſippus Solenſis Stoicus philoſophus, Cleanthis diſcipulus (vt ait Laërtius in Lucullo) floruit Olympiade 143. & tantum ſe ſcire dicebat, vt neminem in Philoſophia ſibi parem eſſe diceret: vnde paſſim illud carmen de eo:*

Hic ſolus ſapit aſt alij velut vmbra feruntur.

Et niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet. Dicitur finitor acerui à Perſio Satyra 6. & ab eo 4. libros de ſoritis conſcripſiſſe refert Laërtius. t Quædam ſunt prælata, quædam rurſus non.] *προηγμένα & ἀποπροηγμένα Cicero producta & præcipua vertit. Vide 3. de Finibus bonorum, vbi hæc Chryſippi ænigmata explanat. Itidem facit Laërtius in Zenone.*

u Quidnam accidens ſit.] *Sciendum eſt, inquit Priſcianus, quòd has quidem conſtructiones quæ per nominatiuum abſoluuntur, Stoici ἀξιώματα καὶ συμβάματα: id eſt, dignitates vel congruitates vocabant. Vt: Ego Priſcianus ſcribo, Apollonius ambulat. Illa verò quibus tranſitiones ab alia ad aliam fiunt perſonam, in quibus neceſſe eſt cum nominatiuo etiam obliquum aliquem caſum proferri, παρασυμβάματα dicebant, hoc eſt, minus quàm congruitates: vt, Cicero patriam ſeruat.* x Crocodilus rapiat.] *Ex hac fabula Crocodilus ſophiſma nomen habet. Hanc fabulam fuſiùs tractauit in libro 1. mearum Narrationum. Cuius Lucianus iterum meminit infrà in Hermotimo.* y Electram.] *Electram ſophiſma etiam proponunt Stoici.* z Opertus ſermo.] *Qui ſit γυμνὸς κεκαλυμμένος λόγος, ipſe Lucianus docet atque aperit, à*

quo dissentit Laërtius in Zenone : quem si hæc tibi cura sunt, consule. A Nouit Oresten.] *Sophocles in Oreste.* B Triplicia bona.] *Bona animi nostra sunt, quæ nec viuentibus nobis, nec etiam vita defunctis auferri possunt, imò per illa viuimus in perpetuum. In his absque dubio primas tenet eruditio, quæ hoc nobis præstat, vt ea re cæteris hominibus superiores habeamur. Bona quæ corporis appellantur, cuilibet iniuriæ sunt obnoxia. Quæ verò rerum externarum, hoc est fortunæ dicuntur, in ipsius sunt potestate.* Lucianus, *cùm exteros philosophos penè omnes derisisset, Aristotelem autem audiret tria bonorum genera animi, corporis & fortunæ, recensentem : Nunc demum, inquit, vocem hominis audio. Aristotelica enim philosophia naturæ consentanea est. Vide quæ adscripsimus dialogo Diogenis & Alexandri.* C Scepticus ille.] *Scepticè philosophi sunt, qui nihil vnquam constituunt, sed semper consultare se dicunt, ob id Budæo de asse Epicheci dicti. Academici, quod nihil certò, neque pronunciare, neque constituere de re aliqua volebant more aliorum philosophorum, sed sententiam suam animo continebant, semperque se melius adhuc consulturos dicebant. Ideo idem Budæus Com. σκεπτικὸς cunctatores & hæsitatores dici posse autumat, ἀπὸ τοῦ ἐπέχειν, quod assensionem retinere significat. Dicebantur etiam ζητητικοὶ καὶ ἀπορητικοί. Vide Lucian. in Icaromenippo & in his Accusatorem Hermotimum, qui nihil præter incertas opiniones reliquit.* D Quid nosti.] *Lucianus quidem facetissimè, suo more in verbo ἐπίσχεσις & ἐποχὴν & iudit cuius tamen loci sensum Bolerus non assequutus est, quippe, qui ἐπίσχεσιν, quæ Lucianus significare vult restitutionẽ, siue insistentiam (si à verbo insistere hoc nomen formare fas est) interpretatus est sapientiam. Quia videlicet ἐπισχεσίαν (quo ab ἐφίσχεσις deductum est) ab ἐπίσχεσις, vnde & ἐπίσχημι, o: tum est credidit.* E Æquale pondus habere. *Scepticus interrogatus quid sibi vellent lances, quas circunferebat, ἰσοβαρεῖς λόγους appellat, quos Sextus philosophus in Pyrrhoniis ἰσοσθενεῖς.* F Omnia facio.] *Introducit Scepticũ philosophum mercatori respondentẽ se omnia præstare posse præterquam θρανίτιν μελάνθιον, & causam reddentem ὅτι ἐκ τοῦ λαμβάνειν. Elegantissimè enim ludit in significa-*

tione

tatione, huius verbi καταλαμβάνω. i. non comprehendo, non percipio, pro quo etiã reperitur ἀκαταλήπτως cùm apud alios, tum apud Sextum philosophum in Pyrrhoniarum hypotyposeon libris. De Academicis Scepticis Cic. in Lucullo: Quoniam enim id haberent Academici decretum, nihil posse percipi. Et paulò pòst: Certè hoc ipsum, ex quo omne veri falsíq; iudicium esset, percipere eos debuisse. In eodem libro: Nec definiri a ebant necesse esse quid esset, cognitio, aut perceptio, aut (si verbũ è verbo volumus) comprehensio, quam καταληψιν illi vocant: eosq; qui persuadere vellent, esse aliquid quod comprehendi, & percipi posset, inscienter facere dicebant. G Istud considero.] *pro Διαστατικῶς, quo hic vtitur Scepticus, apud Xenophontem dicitur συνιστάμενος, qui aliquid considerat de quo interrogatus est, responsionem ad id meditans.*

PISCATOR, SEV REVIVISCENTES.

Bilibaldo Birkheimero interprete.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus quasi quædam apologia superioris est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hic, cur toties in philosophos inuehatur: nempe quòd plerique simulato nomine pro veris falsos se gerant, quæstumque magis quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet. Finguntur philosophi illi vetustiores, Pythagoras, Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes. atque alij ad vlciscendum Lucianum, cùm propter alia conuicia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idque etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reuiuiscere, commeatu in vnum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conuersum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò prouocando ad ipsam philosophiam, eoque obtento, vt causam sibi dicere liceret postquam à Diogene, vtpote Cynico & cæteris liberiore, communi omnium nomine accusatus esset, tan-

set tanquam qui contumeliosissimè omnes Philoso-phiæ cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proscidisset, ita sese defendit, vt diceret se minimè negare obiecta, sed consilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe: non quidem in veros philosophos, sed in eos qui nomine tantùm illo sese iactarent, cùm interim non modò philosophiam veram ignorarent, sed planè diuersa etiam à præceptis & regulis illius factitarent. Proinde se non modò supplicio nullo dignum esse, sed contrà etiam præmijs tanquam veræ philosophiæ amatorem atque assertorem donari debere. Hoc iudicio peracto, cùm ille non solùm ab accusatione liberatus verùm etiam in societatem eorum à quibus antè accusabatur, ascitus fuisset, à Philosophia deinceps & falsi illi philosophiæ simulatores citantur, vt suæ professionis causam redderent. Qui cùm iudicium hoc omnes fermè declinâssent, mittitur Lucianus vnà cum Elencho, vt illos inquirant, ac bonos quidem honoribus afficiant, malos autem adempto habitu stigmate inurant. Sed priùs quàm id faceret, Lucianus, seu Parrhisiades (ita enim se apud Philosophiam appellat) puta quò iam re ipsa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eoque auro, carycis & placentis abscondito, quasi piscator aliquis allectos & attractos simulatores istos capit, captos autem de communi reliquorum consensu de saxo præcipites mittit. Habet autem Dialogus hic duos titulos, quorum alter ab ijs quæ à principio geruntur, nomen accepit: alter ab exitu seu castrophe sumptus est: similimusque, quod ad argumentum & cuius tractationem attinet, alicui veteris comœdiæ fabulæ est.

ΑΛΙΕΥΣ,

ΑΛΙΕΥΣ, Η ΑΝΑ-
βιώντες.

PISCATOR, SEV
Reminiscentes.

SOCRATES.

ΒΑΛΕ βάλε τὸν κατάρατον τοῖς ἀρθόνοις λίθοις, ἐνιβάλε τὸ βάλος, πρόσκειβαι καὶ τὸ ὀρύκτρον. ποῦ τοῖς ξύλοις τὸν ἀνδρεῖον. ὅρα μὴ διαφύγῃ. καὶ σὺ, ὦ Πλάτων βάλε, καὶ σὺ, ὦ Χρύσιππε, καὶ σὺ πάντες ἅμα ξυναναισώμεθ' ἐπ' αὐτὸν, ὡς πάντη πάντως ἀράξῃ, βάλλε ἀβάλλητος. λοιπὸν δὲ καὶ μόνος ἐστὶν ἡμῖν ὄφλημα ἡμῶν ἐχ οὐδενός. σὺ δ', ὦ Διόγνητε, ἄπτου ἄπου, καὶ τῷ ξύλῳ, μὴ δ' ἀνῇς. διδότω πλὴν ἀξίας, βλαπτέον ἤδη. τί τοῦτο ἐλιπάνατο, ὦ Ἀείσπη; καὶ μὴν οὐκ ἐχλῶ. Εἰ σοὶ δοκεῖ, μένωμεν καὶ θέωμεν ὀργῆς. Ἀεισύτιλε, ἐνισκοπεῖ λαβεῖν τὸ βάσβε, λαβὲ ἔχε, ἐκλαβοῦ τὸ θηρίον. ἀπόφαμέν σοι, ὦ μιαρέ. ἔσχες γὰρ οὐτίνα, οὔτε τινὰς ὄντας

NYCE inyce lapides crebros execrãdum in hunc: proÿce glebas, adÿce testas, persecute fustibus calumniatorẽ videsis ne effugiat. & tu Plato iacta, & tu Chrysippe, tu quoque: agite omnes pariter in illum obarmemur,

[a] *Pera vt reddat opem*
peræ, baculúsque bacillo.

Siquidem communis est hostis: nec quispiam è nobis existit quem non iniuria afecerit. Tu verò, ô Diogenes, si vnquam aliàs, præcipuè nũc baculo vtere. nõ desinas dignas conuiciator pœnas luat. Quid hoc rei est? nunquam, Aristippe, defessũ estis? atq minimè oportebat:

[b] *Este cati, atque acrio*
nemo nunc immemor iræ.

Aristoteles, accelera, quin propiùs accede. Bene habet, capta est fera. deprehensa fúisne es scelerate? Porrò confestim intelliges, quósnam

ἁμᾶς ἐκακηγόρας. τῷ πόπφ δέ τις αὐτὸν καὶ μιτύλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον κατ' αὐτὸ, πᾶσιν ἡμῖν ἐξαρκέσοι διαπεμψον, κατ' ἕκασον ἐπαγκις γὰρ δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀφικνεῖσθαι. Πλά. ἐμοὶ μὲν ἀνισκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν, νὴ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον, τὸν ἕτερον μὲν ἐκκοπέντα, τῷ γλώττῃ δὲ αὐτῷ ἐπιπολὺ πρότερον ἀποτιμώμενον. Ἐπὶ τί Ἐμπεδόκλεα δοκεῖ; Εμ. ἐς τὸν κρατῆρα ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι. Πλά. καὶ μάλα ἄξιον γε. καθάπερ τινὰ Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, διασπασθῆναι μόρον, ἵνα ἕκαστος τοῦ ἰδίου μέρους ἀπενεγκάμενος. Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πεδικοῦ φείδου μοι. Σωκράτους ἕνεκα ἄφες αὐτὸν ἀφιέναι τινά. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν Ὁμήρου Δία λέγοντα, Ὡς οὐκ ἔστι λέων καὶ ἀνδράσιν ἄρκια εἰδώς;

viros maledictis tuis lacessieris. Verùm qualénam fatum ipsum manebit? siquidem varium quoddam mortis excogitabimus genus, crudelitate cuius omnes exatiari valeamus. etenim æquum est septies eum singulis nobis morte pœnas expendere. PLATO. Mihi quidem per Iouem, eruto oculo, abscisáque lingua, cruci suffigendus videtur, priùs tamen flagris cæsus. Tibi verò Empedocles quid? EMP. In Aetnæ craterâs præcipitandus, vt meliores conuicijs incessendos haudesse addiscat. PLAT. Quinimo optimum esset, si Penthei vel Orphei instar inter petras dilaniatus inueniretur, ita vt particulam vnusquisque digrediens secum auferre posset. LVCIANVS. Minimè, verùm mihi pareatis obsecro. SOCRAT. Arcetius adstringe. Amplius non dimittêris. num quid Homerus dicat, vides:

Nam est tuta fides hominum generi atque leonum?

LVCIAN

Λυ. καὶ μὴν καθ' Ὁμήρου ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἐκτενῶ. ἀκροάσεσθε γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ παρόψεσθε ῥαψῳδούμενά μου. Ζωγρεῖτ' οὖν ἀκόλουθον ἄνδρα, καὶ ἄξια λήψεσθε ἄποινα, Χαλκόν τε χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι βροτοὶ ὑμεῖς. Πλα. ἀλλ' οὐδὲ ἡμεῖς ἀφροῦμεν τὸν Ὁμηρικὴν ἀντιλογίας. ἄκουε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε λαιψηρὸν βαλλέο θυμῷ, Χρυσὸν πρὸ λίξας, ἐπεὶ ἴκετο χάρματα σοῖς ἀμάων. Λυ. οἵμοι τῶν λακῶν, ὁ μὲν Ὁμηρος οὐ μάτην ἄπρακτος, ἡ μοῖρα ἐλπίς· ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον· τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνος σώσειέ με. Μὴ κτεῖνε τὸν ἱκέτην· ὁ γὰρ θάνατος καταθνῄσκειν. Πλά. τί δὲ ὄχι ἀφήσω σε ἀποθανεῖν, οὐ παρὰ θεσπεσίου, οὐ παρὰ ζῶντας ἐργασαμένους; Λυ. νῦν ὄντως ἐκαλῇ ῥήματα μάτην κτείνειν με; Πλά. νὴ Δία, φησὶν γὰρ ἐκεῖνος αὐτὸς,

Αχαιοί

LVCIANVS. *Atqui & ego quoque per Homerum vos oro. forsitan enim illius reuerenimini carmina, méque versus connectentem haud spernetis.*

[d] *Me viuum capite, haud hominē prauum. hæc quaque dona*

Suscipite, æs, aurum, quæ curant & sapientes.

PLATO. *Verùm neq; nobis aduersum te Homerica deerit responsio. audi igitur:*

Nec mihi mente fugam tu persuadere valebis,

Postquam te teneo, licet aurea verba loquaris.

LVCIA. *Hei malorum. siquidem spes maxima Homerus nos frustratur ad Euripidem igitur mihi confugiendum erit. siquidem ille me forsitan saluabit:*

Ne supplicem interficite, haud fas occidere est.

PLATO. *Atqui nunquid & hæc sunt Euripidis:*

Scelesta qui patrârunt, mala decet pati?

LVCIA. *Igitur iuxta verba hæc me interficietis?* PLAT. *Recte per Iouem. inquit enim ille idem:*

Effre-

Ἀκαλίνωτ σωφάτωρ, ἀνόμως τ' ἐφροσώνας, τὸ τέλος ἀυσχία. Λυ. ἐπεῖρ ἐκφὺ λιδοκῆσι πάντως ἀκαλινωτῶσι, καὶ ἀδικία μεγάλη τὸ ἄχθος μι, φέρετε ἔτοιμον, ἔφατέ μοι, οἵτινα ὄντα, ἢ τί πεπονθότα ἀς νέκυσορ πᾶς ἡμῶν, ἀνήκεστα ἔργάζηται, καὶ ἐπὶ θανάτῳ σωφρόνα μεγάλα. ἄττινα δ' ἄρα σας ἡμᾶς τὰ λίαν σκαιὰ ἐργάσατο, ἢ λάκιστ, καὶ τὰς λαλὰς ἐκάστοτε λόγους, ἐφ' οἷς φίλοσοφίαν τιν αὐτῶν λακῶς ἐχόρευσε καὶ ἐς ἡμᾶς ὕβρεις, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀρπαγέντας ἔρεις ἔνθας. καὶ τὸ μέγιστον ἐλαθέτερος. ἐφ' οἷς ἀναπεπόμφατε, ἀριστοκράται ἐπὶ σε, παρατηρούμενοι πᾶς ὀλίγον ἢ Αλλαλὰ, Χρύσιππος ἀδοί, καὶ Επίκουρος, καὶ Πλάτων ἐγὼ καὶ Αριστοτέλης ἐκεῖνος, καὶ ὁ σιωπᾷν οὗτος Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες ὑπόσοι λίαν ἐφ' ὑμῖν λόγοις. Λυ. ἀνέπνευσα ἔγωγ' ἤδη ἀκριβῶς μι, ἃ μάτην

Effrenioris & ex legis dementiæ extremum infœlicitas occupat.

LVCIA. *Proinde quoniam omnino me interficere decreuistis, nullumq; mihi restat effugium, agite saltem hoc mihi iudicate, quinam estis, quæve tam intolerranda à nobis perpessi sitis, vt tam intoleranter iratsca-mini, ac me mortis causa experiri-tis.* PLAT. *Quibus nos affeceris contumelijs, à teipso, scelerati ssime, perquire, bellisq; illis tuis sermonibus, in quibus Philosophiam ipsam conuicijs lacessiuisti, ergaq; nos iniurius fuisti, cùm tanquam ex conciliabulis viros sapientes præconio diuulgares, & quod maximum est, liberos: quapropter indignatione moti, propter te emersimus, ac tantisper inferos dereliquimus, Chrysippus iste ac Epicurus, ego quoque Plato, & Aristoteles ille, siléntque hic Pythagoras, necnon Diogenes, omnes denique quos sermonibus tuis infamásti.* LVCIA. *Respirauí. siquidem non me interficietis, si intellexe-*

ὅτι οὐοεῖς ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐ-
γκώμιον. ὥστε ἀφορίσατε τὸν
λίθους μᾶλλον ἢ φυλάξατε κατ'
οἶκον ἐμοὶ αὐτοῖς καταλιπεῖν.
Πλ. λυπρὸς. οἱ δὲ καὶ τάμβος
ἀπολογίαν ἢ ὕβριν τι λάβινον
ἴσως χιτῶνα λαιμᾶν ἐνίκ', ὅσῳ
ἔοικας. Λυ. μὴ μὰ, ὦ ἄνδρες,
ὅν ἐγὼ μόνον ἐξ ἁπάντων
ἀσπάζομαι, οἰκεῖόν τι ὑμῖν ὄν-
τα, καὶ ὥσπερ καὶ ὁμογενέμο-
να, καὶ ἁμὰ φορτικὸν ἀνδρὶ,
καὶ μόνα τῶν ἐπιτηδευμά-
των. ἵν' ἴδῃ ἀρτιτενῆντες, εἰ
μὴ ἀρτιτένητε, ζῶσιν ἂν ὑπὲρ
ὑμῶν πονηρότατοι ὀρᾶτε τῶν
καὶ τὸ τῶν νεῶν φιλοσόφων
αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι καὶ ὀργί-
λοι, καὶ ἀγνώμονες φανόμενοι
πρὸς ἄνδρα ἀξιόπιστον. Πλ. ὦ
ἀναισχυντίας, καὶ χάριν
ἐν τῇ καπηλείᾳ πεφορη-
κόμενοι; οὕτως ἀνθρωπόδοις
ἀληθῶς οἷα δηλήσεσθε; ἢ
καὶ ἀνεγνωσίαν καταλογίῃ
πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῷ τοσούτῳ
ὕβρει, καὶ παροινίᾳ τῶν λό-
γων; Λυ. πῶς γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς,
ἢ νό-

tellexeritis qualisnam ego erga vos extiterim: quam propter lapides abijcite, quin potius reseruate: nam contra meritos vsui erunt. PLA. *Nugaris. Ie etenim hodie perire necesse est: iáq; adeò, ob perpetrata scelera, lapideũ induas amictum.* LVCIA. *Atqui viri optimi quem solum ex omnibus laudare oportebat, familiarem vestrum, beneualum & conuenientem, quin (si prolocutus non est) sinu diorem vestrorum procuratorum, vt intelligatis, interficietis, si me occideritis, qui tot propter vos labores exantlaui. Videte igitur ne instar Philosophorum qui nunc sunt, agatis, vt ingrati, iracundi, ac perfidi erga virum beneficum videamini.* PLATO. *Proh impudentiam: nunquid tibi ob conuicia gratias debemus? Verè hic cum mancipijs sibi rem esse existimat, quando-*

quidem ob tantas iniurias, verborúmque debacchationem, beneficia nobis enumerare conatur. LVCIA. *Vbinam ego,*

vel

ἢ πότε ὕβρικα; ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων ἀγλαΐτιδα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπερεπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, οἷς διαταλαιπώρατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γὰρ ἃ φημι, ταῦτα πόθεν ἄλλοθεν, ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβὼν, καὶ κατὰ τὴν μελίσσαν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἑκάστου τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀνελέξαμεν· καὶ λύχνῳ μὲν ἐμὲ χρῶνται τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον οἱ τοιαῦτα ἐξωθούμενοι ποιήματα, καὶ πολυανθῆ τὰς βαφὰς, ἅτις ἀναμίξασθαί τε αὐτὰ ἐπίσταιτο, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπολάβῃ βάτερον βατέρου, ἴσως ὅς τις σὺν ταῦτα νῷ πεπονθὼς παρ' ὑμῶν, καλῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχράσειεν; ἀνεγίτας ἄνθρας, ἀφ' ὧν ἔναί τίς ἴδοξεν; ἐκτὸς ἐμὲ κατὰ τὴν Θάμυριν, ἢ τὸν

vel quando vos iniuria affeci, qui semper philosophiam sum admiratus, ac vos ipsos summis extuli laudibus cum sermonibus quoq; à vobis derelictis assiduè conuersatus? Quin & hæc ipsa quæ proloquor, vnde quàm à vobis accepi, ac instar apiculæ decerpens, hominibus ostendo? at illi laudant, ac vniuscuiusque florem, vnde, à quo, & quemadmodum collegerim, cognoscunt, méque oratione quidem ob florigeram hanc messem commendant, sed veriùs vosipsos, ac prata vestra amœnissima, qui tam varia & versicoloria produxistis extollunt: quæ si quis rectè secernere, connectere, ac concinnare nouerit, ita vt minimè alterum ab altero discrepet, nunquid cùm tam egregiè quis à vobis affectus fuerit, obloqui conabitur viris benefactoribus, quorum gratia existimationis alicuius esse reputatur? ni eiusdem sit naturæ, cuius & Thamyris, vel

τὸν

e Eurytus

[illegible] Eurytus, ita vt vel Musas à quibus canendi normam acceperit, canendo, vel Apollinem iaculationis præceptorem iaculando prouocare audeat. PLAT. Verùm generosè, hæc omnia Rhetorum more, ac maximè rebus contraria protulisti: siquidem proteruiorem tuam ostendunt audaciam, manifestamq; præ se ferunt iniustitiam ac ingratitudinem, si cùm à nobis (vt ipse fateris) iacula acceperis, ea contra nos iaculatus es hunc vt nam scopum obseruans, vt nos omnes conuicijs lacessas. Talem siquidem à te consequimur gratiam, quoniam prata illa floriuda tibi reseruauimus, nec vt ne decerperes, finúque repleto discederes, inhibuimus. ideò maximè ob hanc noxam mori dignus es. LVCIA. Videte, ire aures præbetis: & quæ insita sunt, minimè consideratis. ego [illegible] nusquam in Platonis, vel Chrysippi, seu Aristotelis

σαντας, ἢ τ ἄλλων ὑμῶν ἕκα-
στοις ἂν ἐπ' ἐμοὶ ἐδόκουν
μόνοι ἀν πόρρω ἄνω ἐ ζώιε-
τε. πολὺ δὲ μὴ ἄκριτόν γε,
ὦ θαυμάσιοι, μὴ δ' ἐμὲ δί-
κης ἀφανίσητε μηδ. ὑμίτερον
μὲν γὰρ τῶ ἴσως, μὴ βίᾳ, μηδ'
ἐμὸ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύ-
σωμαι. δίκη δ' τὰ διάφορα δίκ-
ας λύσῃ, διδόντας λόγους καὶ δε-
χομένους ἐν ᾧ μέρα. ὥστε δίκα
πολὺ ἐπάμυνοι, κατηγορέσθω
μὲν ὑμῶν, ἓ ἅμα πάντων, ἓ
ἔν τινα ἂν χαροζωσίῃ ἀνὴρ
ἁπάντων. ἐγὼ δ' ἀπολογήσο-
μαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα ἐκά-
στα ἃ μοὶ δόξει ἀδικῶν φαίνωμαι,
καὶ τῶ περὶ ἐμοῦ γνῶ τὸ δίκαι-
ότατον, ὑφέξω δίκην δ' τῶν ἀν-
δίαν, ὑμᾶς δ' βίαιον ἐδὲν ζη-
μιώσει. ἂν δ' τὰς ἀνθρώπας ὑ-
ποσχὼν, καθαρὸς ὑμῖν καὶ ἀν-
ένοχος ἐνείσομαι, ἀφέτε-
σι μὲν οἱ δικασταί. ὑμᾶς δ' ἂς
τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, καὶ
προξωάντας κάτ' ἐμοῦ. πολὺ
ὀργὴν φίψετε. πλὰ. τῶν ἐκεῖ
νῦν, ὡς ἀνδίον τὸν ἵππον, ὡς
πρακτέον μὴ τοὺς δικα-
σὰς,

telis aut reliquorum ve-
ordinis iram incidere po-
existimāssem: sed longè
illis mihi distare videmini.
Verùm, ô admirandi, ne in-
demnatum causaq; non c-
gnita me interficiatis, quan-
uis & id vos deceat, ne ve-
hementia ac manifesta vio-
lentia grassari videamini,
iure scilicet controuersiam
dissoluere, rationes dantes
pariter & decipientes, indi-
cem eligete: meque vel vna
omnes accusare, aut qui o-
mnium vice id agat, eligere.
Ego verò obiectis re-
spondere sum paratus: & si
aliqua in re iniurius esse
conuictus fuero, ac ita de
me statuerit iudicium, meri-
ta expendam supplicia, vos
violentum nil perpetrabi-
tis. Si verò crimina dilue
videbor, ac insons & ab
mni culpa alienus esse inue
niar, me iudices dimittent
vos verò in eos qui vos de
ceperunt, ac contra nos in-
stigârunt, iram conuertetis.

PLAT. f Hoc illud est, & equũ in campũ, vt iudices eludere-
quem,

quæas, educere conaris. ſi quidem te Rhetorem & cauſidicum vehementem, & orationibus ad modum calidum eſſe dicunt. Proinde quémnam iudicem fieri cupis? quem muneribus, vt prote ſententiam ferat (quæ iniuſta multa perpetrare conſueuiſtis) corrumpere haud valeas. LVC. Confidite. huius enim rei gratia nullam arbitrium ſuſpectum, vel ancipitem, ſiue qui pro me iniuſtè calculum ferat, mihi euenire deſidero. vt certius id cognoſcere poſſitis; ego Philoſophiam ipſam vnà vobiſcum iudicem eligo. PLAT. At quisnam accuſabit, ſi nos iudicauerimus? LVCIA. Vosmetipſi accuſate, & iudicate: neque enim illud timeo, quoniam tam iuſta antecello cauſa, támque luculenter & abundè me reſponſurum confido. PLA-

[illegible] Pythagoræ & Socratis: nam vir iſte quos [illegible] ducit, haud abſurdè prouocare [illegible] Soc. Quid vero aliud, quàm vt ad iudicium perga-

μον. καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντα, ἀκέσωμεθ', ὅ, τι καὶ ἀπολογίσεται; τὸ γὰρ δίκης οὐκ ἀμύητον ἐσμεν, ἀλλὰ διὰ νῶν ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν ταῖς χερὶ τιθεμένων. παρέξομεν γὰρ ἀφορμὰς τοῖς κατηγόροις ἐθέλουσι, καταλούειν τις ἄνδρα, μὴ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δίκαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοῖς λέγοντες. ἢ τί ἄν ἐποιμεν Ἄνυτον καὶ Μελίτον περὶ ἐμοῦ κατηγορήσαντον, ἢ τότε δικασταῖς, ἃ οὗτος θυμοῦται, μηδὲ ὕδατος μεταλαβόν; Πλάτ. ἄγε δὴ παραινεῖς, ὦ Σώκρατες, ὡς ἀπιόντι σοὶ τὴν φιλοσοφίαν ἢ δικασάτῳ, ἢ ἡμεῖς ἀγανακτήσομεν οἷς ἂν ἐκείνη δόξῃ. Λυκ. οὕτως, ὦ σοφώτατοι, ἀμείνω ταῦτα, καὶ νομιμώτερα· τὸν μὲν οἶνον φυλάττειν, ὡς ἥδιον δικάσῃ γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. τὴν δὲ τὴν φιλοσοφίαν ὅπου τις ἄρα οὐ γὰρ οἶδα

mus, assumptáque philosophia, quídnam responsurus sit audiamus. nam absque cognitione quid conari, non ad nos, sed potius ad viros quosdam iracundos, & qui iustitiam in manibus sitam continent, spectare videtur. præbebimus enim occasionem obloqui volentibus, si virum lapidabimus, nec pro se respondere permittemus, & hæc nosmetipsi iustitiæ valedicentes. Proinde quid Anyto & Melito accusatoribus meis, vel qui me iudicibus damnárunt, respondebo, si hic inauditus occubuerit, & h aquæ omnino compos non fuerit? PLAT. *Recte, ô Socrates, admones, ad Philosophiam igitur pergamus: & illa quidem diiudicet: nos verò, quicquid statuerit, amplectemur.* LVCIA. *Euge viri sapientiss. meliora hæc & iustiora: lapides verò, vt dicebam, seruate, siquidem paulò pòst in iudicio indigebitis. Verùm vbinam philosophiam quis inueniet? vbi enim habitet,*

ἐθέλω ἔνθα οἰκεῖ· καί τι πάνυ πολλὰ ἐπανέσθαι χρόνον, ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγενοίμην αὐτῇ ἅτε ἐντυχὼν ἀνὴρ ἄντισι πιθάνια ψεύδεα βλημένοις, καὶ πάνυ νεανίας βαθέως καθεσμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκάνης ἥκειν φάσκουσιν, οἱόμην αὐτοὺς, ἀνηρώτων, οἱ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντες, ἢ οὔτ' ὅλως ἀπεκρίνοντό μοι, ὡς μὴ ἐπίσταιντο οὐκ ἀδότως, ἢ ἄλλο θύραν ἀντ' ἄλλης ἀπεδείκνυον. τότε μὲν οὖν καὶ τάμβος ἐξώρει με δυσώνυμα τὴν οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς ἁπάσαις, ἢ ξυναγωγός τινα, ἦλθον ἄρα τοῖς τινὰς θύρας, βεβαίως ἐλπίζων τότε γὰρ εὑρήσειν. τυμπανόμην δὲ πολλάδε τῶν ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἁπάντων σὺν θορύβῳ, καὶ τὰ ἱμάτια ἀνεσπᾶτο. καὶ φρόνημα τὴν πρόψιν. μετὰ τοῦτον δὲ ξυμπαθυνθείς, καὶ αὐτὸς ἐσῆλθον ἄρα ἅτε ἰδὼν τι οὐκ ἀπρεπὲς, ἢ μὴ ὅτι

habitet, non noui, quamuis lõgo circumeuauerim tempore, domum, vt eam conuenire possem, quærens: inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbasq; promissas gestantes incidi. qui cùm ad eandem se pergere assererent, eos scire existimans, interrogaui. at illi, quoniam me longè plus ignari essent, ne de ignorantia redargui possent, vel omnino nil respondebat, vel ianuam aliam pro alia ostendebant: ego verò in hunc vsque diem domum reperire haud quiui. Sæpiùs verò ipse suspicans, vel ductore quopiam, ad quasdam ianuas peruenì, certissimè tum inuenisse sperans, à multitudine ingredientium & egredientium conjecturam sumens, qui omnes seueritatem quandam præ se ferebant: forma erant decora, vultu verò meditabundi. hosce insecutus, & ipse quoque fum ingressus. ibi viraginem conspexi quandam, non incuriosè, sordi-

ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον ἑαυτὸν ἐπιῤῥύθμιζον, ἀπὸ κατιφάνη μοι αὐτῶν τὰ, εἰ τὸ ἄφιλον λουδὸν ἐ λόμης ἀκαλλώπιστον ἐῶεν, οὐκ ἐμαλίζ τὸν ἀναβολὴν ἀνιπτηδότως ἐσιείμου. πρὸς δὲ καὶ ἐν ἀκοσμησύνῃ αὐτοῖς καὶ πὸς ἀπρέπειαν ἐῶν ἐθβαπάτω λοιοιῶ τι πεσκεκωμῳύη. ἐπιφαίνετο δὲ τι καὶ ψιμύθιον, καὶ φύκ, καὶ τὰ ῥύματα πολυτελικά. καὶ ἐναυσμῳύη ἐπὸ τῶν ἐρασῶν ἐς ἦθος κάλλος, ἔχαιρε καὶ ἀ λοίη τις, πεχαίρως ἰδέχετο. καὶ τὸς πλουσιωτέρους ἂν παρακαθίζεμῳύη πλησίον, ἐνς σῳύη τας τῶν ἐρασῶν οὐκ πεσέβλεπε, πομάκις ἢ καὶ ἐνυνοθέσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκόσμον, ἐώρων ψευδέρια χρυσᾶ, ἢ ἐγχείλια παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖ ὠθὲς ἀνέστρεφον, οἰτέρας δηλαδὴ τὸς ἁπλοϊκωτέρους ἐκείνους, ἁλκομένας πὸς αὐτῆς, οὐ τῆς ῥίνὸς, ἀπὸ τοῦ πώγωνος, καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα, ἀδόλῳ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυιόντας.

Πλ.

dè vel inconcinnè excultam: verum quamprimum deprehendi eā dependulos cincinnos minimè ornando negligere, vestitumq; cultum studiosè affectare: & quamuis tam exquisitis mundicijs ornata esset, cultum tamen decoris: gratia dissimulare nitebatur. apparebat & fucus quidam, lenocinium que: & verba perquam meretricia. ab amatoribus verò laudata, admodum gaudebat, & si quis aliquid dedisset, auidè suscipiebat: opulentiores quoque iuxta se locabat, amatores autem inopes nec aspicere dignabatur. Sæpiùs quoque cùm se casu denudasset, torques cureas anquillis crassiores conspicieban. Hæc cùm vidissem, confestim ad pedes sum conuersus, oppidoquam miseratione commotus ob infelices illos non naribus, sed barbis ad illam pertractos, ac Ixionis instar pro Iunone idolo congredientes.

PLATO.

Πλ. τᾶδε μὴ ὀρθῶς ἔλιξας. οὐ γὰρ πρόδηλόν, εἰ πᾶσι γνῶσιμόν ἐστιν θύρα. πλὴν ἀλλ' εἰ δὴν διάσοι βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐνταῦθα γὰρ ἐν μικρῷ ποιησόμεθα τὴν ἐφοδον ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ὡς πειρατέσται καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ· τοῦδε γὰρ ὁσημέραι τοῦτο ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δ' ἤδη πρόσαντες ὁρᾷς τὴν λόφιον τὴν ἀπὸ τοῦ σχήματος, τὴν ἐπὶ σωφρονίᾳ ἐρίμα βαδίζοντα; Λυ. ποῖας ὁμοίας ὁρῶ τὸ γε σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν, καὶ δὴ μία πάντων ἄρα ἀληθὴς φιλοσοφία ἐν αὐτοῖς. Πλ. οὐ λέγεις. ἀπὸ δηλόσει τις ὅτι φθεγξαμένη μόνον. Φι. Παπαῖ, τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ λειφάλαια μαθημάτων; τί αὖθις ἐς τὸν βίον; ἆρα τις ὑμᾶς ἐπέπαυκε τῶν ἐμῶν; ὀργιζομένῳ οἱ γοῦν ἐοίκατε. καὶ

PLATO. *Hæc quidem rectè dixisti. non enim manifestum, nec cunctis notum est ostium. atque haud necesse erit ad illius accedere domum. hic enim in Ceramico ipsam opperiemur. illa iam verò aderit, ex Academia reuertens, vt etiam in Pœcilo obambulet: id enim quotidie facere consueuit. quin potius iam est præstò. Vidêne ex effigie decorem, mansuetudinem ex aspectu: ipsam verò cogitabundam placidè incedere?* LVCIA. *Multas effigie, incessu & vestitu similes video: atqui inter has omnes solùm vera vera est Philosophia.* PLAT. *Rectè loqueris. verùm quænam sit, cùm solùm loqui cœperit, ostendet.* PHILOSOPHIA. *Papæ: cur Plato, Chrysippus quoque, & Aristoteles, nec non reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita, apud superos? Cur rursus in vitam? Equis vos ex inferis læsit? Iracundis similes estis. Quis-*

καὶ τίνα τῶν ξυναδόντων ἄγετε; ἢ που λωποδύτης τις, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλός ἐστι; Πλά. νὴ Δία, ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσυλώτατόν τε καὶ βιαιότατον, ὃς τὴν ἱερωτάτην σε κακῶς ἀγορεύειν ἐπιχειρήσει, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καταλοιδορήσομεν. Φι. ἆρα γὰρ καὶ τοιοῦτόν τι λοιδορησάμενόν τινος, καὶ ταῦτα ἀδόντων ἐμοί, οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούσασα ἐν Διονυσίοις, ὅμως φίλον τι ἐνόμισα, καὶ οὔτε ἐδικασάμην, οὔτε ἐγκαλοῦσα προσῆλθον. ἐφίημι δὲ παίζειν τὰ ἀκόλαστα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ· οἶδα γάρ, ὡς ἐκ ἄν τι κακὸν σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ ξυναντίον, ὅπερ ἂν ἐν ἁλὸς, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποστόμωμον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποσταλὲν καὶ φανερώτερον γίνεται. ὑμᾶς δὲ οὐκ οἶδα ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀγανακτητικοὶ γεγόνατε. τί δ' ἔστιν αὐτὸν ἄχθε-

nam hic exiſtit, quem comprehenſum ducitis? nunquid fur eſt, ſeu homicida, vel ſacrilegus? PLATO. Ita per Iouem, ô Philoſophia, & omnium ſacrilegorum inquinatiſſimus, qui te ſanctiſſimam maledictis inceſſere conatus eſt, paritérque nos omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac poſteris vtendum dereliquimus. PHILOS. Itaque maledicente quopiam indignamini, cùm ſciatis quænam ego à Comœdia in Dionyſiis audire ſoleo? attamen ipſam amicam eſſe duco, neque in ius voco, ſeu accedens incuſo, verùm conuenientia & feſto congruentia ludere permitto. Noui enim quòd nil ob ſcommata redditur deterius, ſed econtrà quodcunque bonum exiſtit, tanquam aurum cùm erutum inciditur, clarius relucet, fitq; ſplendidius. At vos neſcio quemadmodum iracundia ac indignatione accenſi eſtis. proinde cur

eum

eum strangulatis? PLAT. Vnū hunc postulauit deum, contra illum emersurum, vt ob commissa malefacta dignas persoluat pœnas. Facta etenim cognouimus, qualia contra nos in vulgus sparserit. PHIL. Igitur eum indemnatum ac maledictum interficietis? Atqui dicite, quid velle videtur. PLAT. Minimè: verùm negocium omne tibi committemus, vt cognita causa, quicquid visum fuerit, statuas. PHIL. Quid tu ais? LVCIA. Hoc idem, ô hera Philosophia, quam doquidem sola veritatem inuenire potes: vix enim multis obtinui precibus, vt tibi causa delegaretur. PLAT. Nunc, ô execranda, ipsam appellas, paulò antè verò rem esse turpissimam philosophiam asserebas, cùm in tāto theatro etiam pro duobus obolis vnūquemque singulatim venalem proponeres meministine sermonum? PHIL. Atqui videte ne non philosophiam istę, verùm sub vestri nominis obtentu multa ac fœ-

ἀνορ. ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν Αν. da committe-
ἔτι οὐτινα, ἢν εἰπὴς ἀν- citis insciam
θρωπον ἀπλῶν μόνον ἀπὸ Quamprimum
μηδὲν Ἀρεσον πάγον, μᾶλ- si saltem reſp
λον δὲ ὡς τὴν Ἀπροπολιν ἀπ- dire velis, tant
τιὼν, ὡς ἄρ' ἐν περιωπῇ ἅμα Arium abeun
καταφανεῖ πάντα τὰ ἐν τῇ seu potius in
Θηλ. Φι. ἡμᾶς δ', ὦ φίλε, vt tanquam ex
ἐν τῇ Ποικίλῃ τινὰ περιπα- ôa pariter
τήσαντ' ἔξω γὲ ὑμῖν, ἐκλιπά- ſunt; manifeſtè
σασ' ἐκεῖνο δίκιον. Λυ. Πρὸς PHILOSOPH
δὲ ἄρα, ὦ Φιλοσοφία; πάνυ vos, ô cœca
γὲ κόσμια καὶ αὐτὰ δοκῦ- tantiſper dea
σιν. Φι. Ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώ- ticu, adero
δης αὕτη, Σωφροσύνη δ' ἐκεί- primùm dijudi
νη, καὶ Δικαιοσύνη παρ' αὐ- LVC. Quænam
τὼ. ἃ πεζῇ ἐμοὶ Παλλὰς loſophia, hæ
ἃ ἀμφὶ δὲ αὖτε, καὶ ἀσα- & ipſe admodu
φὲς τὸ χρῶμα, ἃ Ἀλήθειά ἐ- eſſe videntur. PHI
στιν. Λυ. οὐκ ἔχω λέγειν τινα καὶ Virilis hæc Virtus
λίγησ. Φι. τὴν ἀναιδίστερον la verò Modeſtia
ἐκείνων ἐκ ὁρᾷς; τὴν γυμνὴν, quàm Iuſtitia: c
τὴν ὑποφαύσκουσαν ἀεὶ καὶ διολι- gnana Diſciplina: d
σθάνουσαν; Λυ. ὁρῶ νυὶ μόλις. colore, & vix
ἀλλὰ τί ἐκεῖ καὶ ταῦτας ἄγ- illa. Veritas eſt
γας, ὡς πλήρως γέλοιὰ καὶ ἐν- Non video, quam
τιλὺς τὸ σωφρόνιον; τὴν Ἀλή- cis? PHIL. Nón
θειαν natam illam cerni
tam inquam, ſubterfugientem ſemper, ac ſubter
em? LVC. Vix nunc tandem cerno: verùm
& has ducis, vt penitùs repleatur conſeſſus? ſiquid

θαυμ. Λέγε καὶ ξυνέπεσθαι ἀναβιβάζεσθαι πρὸς τὸ δίκαιον βούλομαι. Φι. νὴ Διὰ, ἀκολουθῶ καὶ ὑμᾶς. οὐ βαρὺ γὰρ, μίαν δικάσαι δίκην· ἢ ταῦτα, περὶ τῶν ἡμετέρων ἰδιωμένων Αλ. ἄκουε ὑμᾶς· ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ἄκουμι ἀκέραν, ἃ πάλαι οἶδα ὑποδίκως ἔχοντα. Λυ. ἀλλ' ἡμῖν, ὦ Ἀλήθεια, ἐν ἀντιξυνδικάζοις ἄμεινον, ὡς καὶ διαπαμψόμεθα ἕκαστα. Φι. ὑμῶν ἐπόμεθα καὶ τῷ θεραπαινιδίῳ τούτῳ, ὀνοπωτάτῳ μοι ὄντι; Λυ. καὶ μάλα ὀπόσον ἂν ἐθέλῃς. Φι. ἕπωμαι, ὦ Ἐλευθερία καὶ Παῤῥησία, μεθ' ὑμῶν, ὡς τὸν ἀληθῆ φίλτατον ἄνθρωπίσκον, ἐρασθὲν ἀπλήστου ὄντα, καὶ διαφθαρέντα ὑπὸ μανδραγορικῆς φράσεως ἀπαλῆς, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δ' Ἐλεγχε αὐτοῦ πρίμανον. Λυ. μανθάνομεν, ὦ Δύσκοινε. ἀλλ' οὕτω δὴ καὶ οὕτως, καὶ ἄν τις ἄκων· οὐ γὰρ τοῖς τυχοῦσι θυμοῖς φθονολογοῦσα ἀνάσσει μοι, ἀλλ' ἀναῤῥίπτει ἀνθρώπους. ritatem & Patrocinium ad iudicium pariter ascendere volo. PHIL. Recte per Iouem. sequimini igitur & vos: non enim difficile erit vnicum iudicare iudicium precipuè cùm de nostris agetur. VERITAS. Abite vos. nil enim mea refert ea audire, quæ quidem qualia sint noui. LVCIA. Verùm, ô Veritas, vt iudicio adsis, ac singula diligenter exquiras, maximè nostra interest. PHILO. Nunquid famulitium hoc mihi admodum beneuolum deducam? LVCIA. Valde quidem, & quemcunque volueris. PHIL. Sequimini, ô Ingenuitas, Loquendique libertas, vt miserum hunc homuncionem amatorem nostrum, ac nullo prætextu iusto periclitantem, saluare possimus. at tu, Elenche, illic remane. LVCIA. Minimè. ô hera: quin ille quoque veniat, & si quis alius. haud enim cum fortuitis necesse est me depugnare seriis, verùm cũ arrogãtibus difficilimæq; redargutionis homi-

θρήνοις, καὶ λυσιλίνοις, ἀεί τινας ἀφροσύνας ὑφαίνοντες μύθοις, ὥστ' ἀναγκαῖον ὁ Ἐλεγχος. Φι. ἀναγκαιότατον μὲν οὖν. ἄμεινον δέ, εἰ καὶ τοῦ ἀποδείξεως παρακάθοιο. Αλ. ἕπεσθε πάντες, ἐπεὶ πρὸς ἀναγκαῖοι λοιπὸν ἕπεσθαι τοῦ λόγου. Αριστ. ὁρᾶς, πρόσεστι σοι καθ' ἡμῶν, ὦ Φιλοσοφία, τοῦ Αληθείας. Φι. ἔτα δὲ διὰ τί, ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Αριστοτέλες, μή τι ψεύσηται ὑπὲρ αὐτοῦ Αλήθεια ὅσα; Πλά. ἐ τῶν, ἀπὸ λαμπρᾶς παῤῥησίας ὄν, καὶ κολακικὸς, ὥστε παραπέσαι αὐτοῦ. Αλή. θαῤῥεῖτε, οὐδὲν ὑμῖν γένηται ἄδικον, Δικαιοσύνης τοιούτης συμπαρούσης. ἀπίωμεν οὖν· ἀλλ' ἀπὸ μοι σύ, τί σοι τὄνομα; Λου. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης Αληθίων ὁ τῶ Ελεγξικλέους. Φι. ποῦ δὴ; Λου. Σύρ, ὦ Φιλοσοφία, τῶν ὑπὲρ Βόφρατα τιδίων· ἀπὸ τί τῶν; καὶ γὰρ τούτων τινὰς οἶδα τῶν ἐντιδίκων μου, οὐχ ἥκιστα ἐμὲ βαρ-

nibus, & qui semper effugia quædam inueniant, ita vt necessarius sit Elenchus. PHILO. Igitur admodum necessarius. melius verò si & Demonstrationem tecum assumas. VER. Sequimini omnes, quandoquidem ad iudicium necessarij videmini. ARISTO. Cernisne, ô Philosophia quemadmodum propter nos Veritati subbläditur? PHILOS. Numquid, ô Plato, Chrysippe, & Aristoteles, veremini ne sui causa, cùm Veritas sit, mentiatur? PLA. Non hoc: sed admodum callidus est, & blandiculus, ita vt illi persuadere posset. PHIL. Confidite. nil iniqui, cùm Iustitia hæc adsit, fieri poterit. Abeamus igitur. Verùm die mihi tu, quod tibi nomen est? LVC. Mihi? Parrhisiades Alethionis Elenxiclei. PHILOS. Patria verò quænam? LVC. Syria, ô Philosophia, iuxta Euphratem. Sed quid hoc est? noui. n. quosdam ex his meis aduersarijs, non minùs quàm ego sum,

[illegible] ἢ Συρόφοι-
[illegible] ἢ Καππάδαξ, ἢ Κιλίξ, ἢ Βα-
[illegible] ἢ Στα γειρίτας. καὶ
[illegible] ὁ ἀνὴρ ἂν γνοίης
[illegible] ἀλλ' ἐὰν φωνὴν
[illegible] ἄφυτος. ἄπερ ἐγὼ
[illegible] ἀνθρώπων δικαίαν φαί-
[illegible] ἐπὶ πᾶσι δὲ, ὦ Λύκιννας. ἄλ-
λως γὰρ τοῦτο ἐρήσομαι, ἢ τίχνην
[illegible] σοι τὴν μεγίστην γὰρ ἐπίστα-
[illegible] τίχνη. Λυκ. μισαλαζ-
[illegible], καὶ μισογόης, καὶ
[illegible], καὶ μισότυφος, καὶ
[illegible] ἔχει τὸ τοιοῦτόδε
[illegible] τῶν μιαρῶν ἀνθρώ-
[illegible] πάνυ γὰρ οἶδα τοὺς τοιούτους, ὅτι Ἡράκλεις, πολυ-
[illegible] τινα μῖσος ἔχω τίχνην. Φιλ. Λύκιννας. ὁρᾷς γὰρ αὐτὸ-
[illegible] ἐπιχειρεῖν, τοῖς μιν-
[illegible] ἐπιδείκνυσθαι μέλλοντα. ἀλ-
[illegible] καὶ τὴν ἀρχὴν μὲν ἀπ-
[illegible] ἀγνοῶ. λέγω
[illegible] τοῦ φιλεῖν τὴν ἀρ-
[illegible] ἐπιτηδεύειν. φιλαλήθης γάρ,
[illegible] φίλανδρος, καὶ φίλος
[illegible] ἐπιτηδεύων καὶ ὃ ὢν φιλεῖσθαι
[illegible] συν-

sum, barbarus genere, moribus verò & disciplina non Solensis vel Cyprius, seu Babylonius, aut Stagirita. Siquidem quantum ad te pertinet, nil refert cuius voce sis barbarus, dummodo iuste ac rectè sentire videatur. PHILOS. *Benè dicis: verùm & hoc quæro, quamnam artem nosti? quoniam & id scire decet.* LVCIA. *Arrogantiæ sum osor, & versutiæ osor, & mendacij osor, & insolentiæ osor: omnésque eiusmodi coinquinatorum hominum odi species: sunt enim, vt nosti, perquàm multæ.* PHILOS. *Hercules, odij plenam exercet artem.* LVCIA. *Rectè dicis, cernis etenim quibúsnam odio sim, & quemadmodum propter eam periclitor. Verùm & contrariam admodum probè noui artem, eam inquam, quæ ad amare exordium sumit. sum enim veritatis amator, & honesti*

[illegible], & sinceritatis amator, ac omnium quæ ad amare

spectare

σκοπεῖ· πλὴν ἀπ' ὀλίγοι πάνυ τούτων ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ πολλοὶ τῇ ναυτίᾳ ταῦτόμενοι, καὶ τὰ μέσα οἰκαδίσκοι, πρωτοπλόοι. διὸ δὴ οὖν τοιγαροῦν πλὴν μὴ ἀπ' ἐμοῦ ἀρχέτω ἀμαθία πλὴ, πλὴν δὲ πάνυ ἀκριβωτέα. Φι. καὶ μὰν οὐκ ἐγὼ. τὸ γὰρ αὐτὸν καὶ τὰλλ φασὶ, καὶ τὰλλ. ὥστε μὴ διαφέρειν τὼ τέχνα. μία γὰρ ἐστὸν ἀμφοῖν ἕνεκα λοιδοροῦσαι. Λουκ. ἄμεινον οὖν οἶσθα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. τὸ μὲν τοι ἐμὸν δοκεῖν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστούς, καὶ φιλεῖν. Φι. ἔχει δὴ, πολυπραγμονῶ γὰρ ἐνθα ἐχρῆν. ἐνταῦθα μοι ἐν τῷ νεὼ τῆς πολιάδος δικάσεις ἔοικεν. ἀλλ' ἄγε σὺ δίκαθε ὑμῖν τὰ βάθρα, ὑμᾶς δὲ ἐν τοσούτῳ τὸ κοσκινώσωμεν πλὴν θύρ. Λουκ. ὦ πολιὰς, ἐνθύμιόν μοι καλῶ τῶν ἀναξόνων σύμμαχον, ἀναμνησθῆς ὑπὸς ἐπιορκούντων ὀσυμέρα ἀκέσας αὐτῶν. καὶ ἃ πραττουσι δὲ μόνη ὁρᾷς, ἆρα δὴ ἐπίσκοπος ἔς, *specture videantur, pauci admodum sunt digni: qui verò uerso sunt constituti, ac magis familiares, in Perielitor igitur illam dem ob segnitiem iam discere, hanc verò nimium callere.* PHILOS. *Atqui haud oportebat: eiusdem enim ferunt esse illa & ista, ita vt ind sibilis sit ars. vnica nimes, quanuis bi videantur.* LVCIA. *lius tu hæc, ô Philoso noſti: meum verò, ita habet, vt praua odio habere, bonos autem lau re & amare consuet* PHILOS. *Age, portebat, iam deuerti hîc in Mineruæ iudic mus veſtibulo. Heus fa dos, diſpone ſedilia: no terim deam adorabim* LVCIA. *Obſecro, P las, contra arrogantes hi auxilium ferto, ac recor dare quanta ipſorum pe- turia quotidie audis: ſola enim tanquam ſpeculatrix*

que

Ἴσα, νυῦ λοιπὸς ἀμυνάσθω αὐτός. ἐμὲ δ' ἐῶ που μεταξὺ μόνον εἶναι, καὶ πλέονος ἄξιον ἀμύνασθαι, οὐ πολλᾶς δ' τῶν σαυτοῦ, σοφέ. Φι. Ἄγε δὴ ἡμᾶς μὲν ὑμῖν καὶ δὶς καὶ τρὶς λόγων· ὑμᾶς δὲ πειρόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄν σε κατηγορῆσαι ἄριστος ᾖ, ξυνάρπασι πρὸς κατηγορίαν, καὶ ἀντιλέγκτει. ἐγὼ οἶδ' ὅτι πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, ἀρχὸς ἀκούσῃ μετὰ τοῦτο. Αν. τίς οὖν ὁ ἐπιτιμήσεται δ' ἐξ ἡμῶν ἂν γένοιτο δ πρὸς τὸν Πλάτωνα, ἄνθρωπε, μεγαλόνοια θαυμαστὴ, καὶ λαμπρηφωνία πανοῦς Ἀττικὴ, καὶ τὸ κεχαρισμένον, καὶ πειθοῦς μέσον, ἔτι σαφὴς σις, καὶ τὸ ἀπερίττὸν, καὶ τὸ ἐναγώνιον ἐν λόγῳ τῶν ἀρμάξων· πάντα ταῦτά σοι ἀθρόα πρόσεστιν, ὥστε τὸν πρὸ κηγορίαν λέγον, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων ἀνὴ τὰ δίκαια. νυῦ ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρα

quæ perpetrant vides, nunc tempus illos ulciscendi adest: si verò me victum cernes, nigrôque superare, [m] tuum adjice calculum méque saluato. PHILOS. Agite iam consectemur, aestras paratí audire querelas: vos verò ex omnibus quempiam eligatis, qui egregiè accusare ac redarguere nouerit, quandoquidem impossibile est vos omnes pariter loqui. Tu autem Parrhisiades dehinc respondebis. REVIVISCENTES. Quis igitur è nobis, vt potissimùm hanc agat causam, idoneus erit? [n] Tua, ô Plato, excellens prudentia est admiranda, eloquentia verò redundans, & Attico lepôre referta, flexanima & venusta: cognitio autem ac diligentia, necnon tempestiua demonstrationum inductio, hæc omnia copiosè tibi adsunt: quapropter accusationem susci pe, & pro cunctis, quæ digna sunt, eloquere: ac omnium illorum nunc reminiscaris, & in hos

συμφόρα ἐς τὸ αὐτό, ἤ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν ἄρτιον. Δαιμονίως γε οὗτός γε ἦν· ἐν μὲν παιδιᾷ οὖν καὶ τὰς εἰρωνείας, καὶ τὰ λοιπὰ ἐκεῖνα, καὶ σωρηδὸν ἑρώτα. ἂν σοι δοκῇ ἀκούειν που παράβυλον, ὡς μέγας Ζεὺς πληγὴν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσαντ' ἄν, εἰ μὴ οὕτω πάσχει τῶν ἀλλων. Πλάτ. μηδαμῶς, ἀλλά τινα τῶν σφοδροτέρων ἐχεπεισόμεθα, Διογένη τοῦτον, ἢ Ἀντισθένη ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σὺ, ὦ Χρύσιππε. οὐ γὰρ δὴ κάλλους, ἐν τῷ παρόντι, καὶ λειότητος συγγραφικῆς ὁ καιρὸς, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς καὶ δικανικῆς παρασκευῆς. ῥήτωρ δὲ ὁ Παρρησιάδης ἐστίν. Δι. ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς κατηγορήσω, καὶ γὰρ οὐδὲ πάνυ μακρῶν οἶμαι δεῖν λόγων δεῖσθαι. καὶ ἅμα δέ, ὑπὲρ ἅπαντας ὕβρισμαι δι' ὀβολῶν πρᾴλου ἀποκηρυγμένος. Πλά.

in hoc vnum confer siquid aduersus Gorgiam, aut Polum, seu Prodicum, vel Hippiam à te dictum est. Vehementior hic existit: expedi igitur ironias & sales, copiosasq; illas & iucundas comitates: quin, si videbitur, nonnunquam exuperes, vt magnus Iupiter ad latum impellat currum, ac indignatione moueatur, ni ille debitas expendat pœnas. PLAT. *Minimè, sed vehementiorem quendam eligamus. Diogenem hunc, vel Antisthenem, aut Cratetem seu te, Chrysippe. non enim elegantiæ perpolitæ in præsenti, nec conscribendi acrimoniæ est tempus, sed redargutionis cuiusdam, ac iudicialis exercitationis. Rhethor enim est Parrhisiades.* DIOG. *Proinde ego ipse accusabo. non enim set monibus nimiùm longis opus est, arbitror. Accedit, quòd præ cunctis reliquis iniuria sim affectus, paulò antè precio duorum obolorum præconis voce venalis expositus.* PLAT.

Πλατ. ὁ Διογένης, ὦ Φιλοσοφία, ἱρᾶ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησό γε, ὦ γενναῖε, μὴ τὰ σαυτοῦ μόνον προσβάλλειν ἐν τῇ κατηγορίᾳ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾶν. ἐγὼ γάρ τι καὶ πρὸς ἀμάθους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις, οὐ διὰ τοῦτο μὲν μὰ ἐξέτασι, μηδ' ὅσις ὀρθῶς ἐληθέσ ἐστιν, νῦν λέγω· ὅλως δὲ, ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτα πεπονθυίας, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παρρησιάδου λόγοις. καὶ τὰς προσρήσεις ἀφὰς, ἐν αἷς διαπαλαίομεν, ὁ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμάχα. ὅρα σὺ μόνον προσησάμενος, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν νῦν κινδυνεύοντα, ἃ συμφέρειν δοκεῖ, ἃ ζητοῦντα πεισθῆναι, οἷα οὔτ' ἀπίστων.

Δι. Θαῤῥεῖτε. οὐδὲν ἐκπαίσομεν. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ, ἐὰν ἡ φιλοσοφία μὴ πρὸς τοὺς λόγους ἐκπλαγῇ (φύσει γὰρ ἥμερόν καὶ πρᾶόν ἐστιν) ἀφάνως βουλεύσεται αὐτὸν, ἀλλ'

PLAT. Diogenes, ô Philosophia, pro cunctis loquendi prouinciam subibit. Verùm, ô generose, memineris te accusatione ista non solùm rem tuam, sed communem agere. si enim inuicem in quibusdam discrepamus, tu id nunc minimè scruteris: nec quis rectius sentiat, inquirere curabis: sed ob hoc solum, quoniam philosophia ipsa iniuria sit affecta, ac malè in Parrhisiadis audierit sermonibus, indigneris. Opiniones verò in quibus disidere videmur, omitte: pro ea re quæ omnibus communis est, digladiare videsis. Te solum præposuimus, ac nunc in te cuncta nostra periclitantur, vt vel maximè syncera videantur. vel talia, qualia ille designauit, esse credantur.

DIOG. Confidite. nihil prætermittemus: pro omnibus verba faciam. Proinde etsi Philosophia sermonibus commota, (natura enim mansueta ac mitis est) ipsum absoluere statuerit, non

ἀλλ' οὐ τὰ ἐμὰ ἐνδήσεις. Δάξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφορῶμεν. Φι. τοῦτο μὲν μεταλαμβάνεις, ἀπὸ τοῦ λόγου μᾶλλον· ἄμεινον γάρ, ὥσπερ τοῦ ξύλου. μὴ μέντοι γ' οὖν, ἤδη γὰρ ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πᾶς σὺ τὸ λοιπὸν ἀβράλιπτα. Λυ· οἱ λοιποὶ καθιζέτωσαν, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν· Διογένης δὲ κατηγορείτω μόνος. Φι. ἢ δίκαιος οὖν, μή σε καταψηφίσωνται; Λου. οὐ λαμβάνεις, πλείονι γοῦν κρατῆσαι βέλομαι. Φι. γνωσθεὶς σου ταῦτα. καθίζετε δ' οὖν· σὺ δ' ὦ Διόγενες λέγε. Δι. οἷοι μὲν ἡμᾶς ἄνθρωπον ἐγχωμιάζομεν περὶ τοῦ βίου, ὦ Φιλοσοφία, πάνυ ἀκριβῶς οἶδα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ καθ' ἑαυτὸν μὴ σιωπήσω, ἀπὸ Πυθαγόρου τοῦτον καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους τίς οὐκ οἶδεν, ὅσα εἰς τὸν βίον καλὰ εἰσηνέγκατο; ἃ δὲ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς

non tamen mea deerunt. illi enim, quòd baculos haud frustra geramus, ostendam. PHIL. Minimè hoc: verùm potius sermone, P satius enim lingua quàm lingno rem agere. ne igitur cunctaris: iam enim effusa est aqua, conciliumq; in te oculos coniecit. LVC. At reliqui quoque, ô Philosophia, consideant, ac vobiscum dijudicent: Diogenes verò solus accuset. PHIL. Verùm nunquid vereris ne contra te calculum ferant? LVC. Minimè: plures enim superare volo. PHIL Generosa hæc tua: desidete igitur tu verò Diogenes loquere. DIOG. Qualemnam circa vitam, ô Philosophia, viri extiterimus, tute optimè nosti, verbisq; minimè indiget: nam vt de me fileam, quisnam ignorat quanta bona Pythagoras iste, & Plato, & Aristotelis, & Chrysippus, reliqui denique in vitæ humanæ vsum contulerint? Verùm quibusnam contumelijs, quamuis tales extiterint

ἡμᾶς ὁ φιλοπάραττος τότε Παρθενιάδης ὕβρεσιν, ἤδη γὰρ τις, ὡς φασιν, ὢν, ἀφεὶς τὰ δικαστήρια, καὶ τὰς ἐν ἐκείνοις ἀνθρωπείας, ὁπόσον ἦν δυνατὸν, ἡμᾶς ἐπιτείνει τοῖς λόγοις, τὸν πᾶν ἐφ' ὑμᾶς συγκινήσας βόρυβον, ὁ πανοῦργος μὴ ἀνέρρωτος λακτῶν, γόητας καὶ ἀπατεῶνας ἀφαλεῖς, τὰ πολλὰ δ' ἀναπείθων καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν ὡς τὰ μηδὲν ὄντων, μᾶλλον δ' καὶ μισεῖσθαι πρὸς τῶν πολλῶν ἤδη πεποίηκεν οὐκ ἐκ τοῦ ἡμᾶς, καὶ σὲ τὸν φίλον σοφίαν, φιλοῦφρις καὶ λάρυς ἀφαλεῖς τὰ σὰ, καὶ τὰ σπουδαιότατα, ἅπερ ἡμᾶς ἐπαίδευσας, ἐπιχλευασμῷ λοιδορῶν, ὡς ἑαυτὸν μὲν ἐροτᾶσθαι καὶ ἐπαινεῖσθαι πρὸς τῶν θεατῶν, ἡμᾶς δ' ὑβρίζεσθαι φύσει γὰρ ζηλότυπον ὄντα ὁ πολὺς πλοῦς, χαίρουσι δὲ τοῖς ἀφανιζομένοις καὶ λοιδορουμένοις, καὶ μᾶλλον ἕταιρα τὰ συμφέροντα ἔπ-

extiterimus, sceleſtiſsimus hic Parrhiſiades nos laceſſierit, iam dicere pergam. Cùm enim Rhetor, vt aiunt, fuiſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ ac orationis vigoris conſecutus eſt, vniuerſo illo contra nos ſe inſtruens, non deſinit maledictis inſectari, præſtigiatores ac deceptores ſubinde vocans: multitudinemq; vt nos derideat & contemnat, tanquam nullius ſimus momenti, perſuadet: quimo multorum iam odium non in nos ſolùm, ſed contra te quoque, ô Philoſophia, ſuſcitauit, potiſſima etiam tua mendacia ac nugas appellans, & quæ nos edoceriſti, ſubſannatione meſſens, ita vt à ſpectatoribus laudemur, ac non vulgariter illis applaudatur, nos verò intolerandis afficiamur iniurijs. ¶ Vulgus ſiquidem eiuſmodi eſt vt plurimũ eſt naturæ, vbi cũ res cauillatione ac maledicentia agatur, gaudeat: præcipuè cùm ea quæ abſoluiſſi-

τα ἐν λοιδωρίᾳ δικαζόμενα. ὥσπερ ἀμίλητα καὶ πάνυ ἴχαρον ἀεισοφάνη καὶ ὑπόλιθι, σκωπτόμενον τοῦτον ἐπὶ χλευασίᾳ παράγουσιν ἐπὶ τὸν σκηνὸν, καὶ λωποδύτην ἀπαγορεύοντες τινὰς περὶ αὐτῶ λωποδύσιας. καί τοι ἐκεῖνοι μὲν καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφεμένου αὐτὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι ἑόρτιον τῆς ἑορτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελως ἐστὶν ὤν. ὃ δὲ τοὺς ἀεὶ ξυγκαλῶν ἐκ παντὸς φροντίσας ἡ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίας τινὰς ἐς παχὺ βιβλίον ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀγορεύει λαοῖς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀεισοφάνη τοῦτον, χρυσίπποις ἐκεῖνον, ἐμοί, καὶ ὅλως ἅπασι, ὅτι ἑορτῆς ἐφιέσης, οὐτιδία τις ἐς ὑμῶν παιδιὰ. ἔχει δὲ ἄντινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμυνόμενος, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔδρασε, καὶ τὸ παυσόμενον ἀνύτασον, ὅτι

ma esse videntur, morsi. cus arripiuntur: quemadmodum olim gaudebat, cùm Aristophanes & Eupolis irrisionis gratia Socratem hunc in scenam introducerent, Comœdiasq; absurdas quasdam de illo commentarentur. Et illi quidem contra virum vnum talia sunt ausi: ac in Dionysiis, cùm id facere concessum esset, scommatáq; pars quædam festiuitatis viderentur, forsitanq; deus, cùm lepidus quispiam esset, delectaretur. at iste deliberatè, ac multo studio instructus, in optimos quosque inuectus est: librum enim ingentem blasphemijs quibusdam refertum conscripsit, magnáq; voce Platoni, Pythagoræ, Aristoteli huic, Chrysippo illi, mihi, omnibus deniq; maledicit, cùm id nec festiuitas permittat, nec priuatim aliqua in re à nobis læsus fuerit. Parcendum enim illi foret, si talia iniuriam repellendo non inferendo ageret. Et quod omnium gra-

[illegible] grauissimum exiſtit; ſub tui nominis prætextu talia, ô Philoſophia, facere audet: nec non eodem conatu, dialogo familiari noſtro auxiliatore & mimo; contra nos vtitur. Quinetiam [8] Menippo, viro nobis amico perſuaſit, vt quamplurimum in comicis illis cauillis ſibi aſſit: qui ſolus non adeſt, neque nobiſcum, prodita ſocietate, accuſat. pro quibus omnibus pœnas luere eſt dignus. Quid enim contrà hæc dicere poſſet, cum exactiſſima quoque coram tot teſtibus carpere auſus fuerit? In quorum vtilitatem hoc quoque redundabit, ſi ipſum pœna affectum ſpectauerint: nemo enim deinceps philoſophiâ tam facilè contemnere audebit. Proinde in hac re quietem agere, & iniuriantem tolerare, non mediocritatis, ſed extremæ ignauiæ & amentiæ indicium cenſendum eſſet. Cæterũ poſſunt ferenda ſunt? Siquidem nos tanquam man-

γκῶμεν ὑμᾶς ἐπὶ τὸ πολυτέλειον, καὶ κάρυκα ἐπισήσας, ἀναμπέλησεν, ὥς φασι, τὰς μὲν ἐπὶ πολλῶν, ἐνίους δὲ μυᾶς ἀλλικῆς, ἐμὲ δ' ὀλιγωρότατον οὕτω δύ' ὀβολοῖς λαβόν. εἰ παρόντα δ' ἐγέλασα, ἀλλ' ὅμως γε αὐτοί τι ἀνελογιζόμεθα ἀγανακτήσαντες· καὶ οὐκ ἀξίωμεν τιμωρήσασθαι ὑμᾶς, τὰ ἄσχετα ὑβρισμένοι. νῦν, ὦ Διόγενες, ἐπὶ τῶν λοιπῶν, ὁπόσα ἐγελῶ, ἅπαντα ἄρνησαι. παῦσαι δὲ παινῶν τὸν ἄνδρα· ἔγχεε γὰρ ἐμοὶ λέγω. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἐφ' ὅτῳ ἐν τῷ μίσει. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν, μὴ μέλλε δή. ΠΑΡ. ἀκούσεται μου, ὦ Φιλοσοφία, διατιθέμενος Διογένης, ἀπὸ τῶν πλείω, ὅσα ἐν καλλιπάτρᾳ, ἐκ οἷ' ὅ, τι πάθοι, παρείληφεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτο μόνον ἐξαρνοῦμαι γενέσθαι, ὡς ἐκ ἔπαρ αὐτὰ, ἢ ἀπολογίαν τινὰ μιμιλιτικὸς ἀφεῖχθαι, ὥστε μή τινα ἢ αὐτὸς οὐδὲ ἀπιστιώμενος, ἢ ἐγὼ μὴ πρότε-

cipia in venalitium [illegible] cens, praeconis, vt ait[illegible] ce diuendidit, [illegible] precio ingenti, quos[illegible] mina Attica, me verò [illegible] ratissimus ille obolis [illegible] bus, ita vt circumstantibus risum moueret. Eam ob causam indignatione prouecti, in illum manus iniecimus, & rogamus, vt nos turpissimis affectos iniurijs vlciscaris. REVIVISC. Euge, ô Diogenes, pro cunctis, vt decebat, te gregiè perorâsti. PARRHESIADES. Desinite inuicem laudare. Infunde responsuro: tu verò Parrhesiades dicere pergas: nunc enim tibi aqua defluit. ne igitur cunctetis. PARR. Non omnia mea, ô Philosophia, in accusatione sua Diogenes recensuit: verùm multa ex parte, quæ difficilia erant, nescio qua [illegible] ductus, prætermisit. [illegible] tum verò aberit vt me illa

minus dixisse negem, vel præmeditatem excusationem quandam prætendam, vt si qua ille idem reticuit, vel ego [illegible] haud

πρότερον ἔφθων ἀφηκὼς, νυνὶ πεφύκεσαν μοὶ δοκῶ. ἔτι γὰρ ἐν μάλοις ὅς τινας ἀπυρύνω λογιεῖν λαικῶς ὑπόφωνον, ἀλαζόνας καὶ γόητας ἀκροατῶν. ἐμὲ μόνον τοῦτο παραφυλάττειν, ἃ ἀληθῆ περὶ πάντων ἐρῶ. ἃ δ' ἂν βλάσφημον, ἐπ' ἐμοὶ φαίνοιτο ἔχειν ὁ λόγος, ὑπὲρ ἁπάντων εἰμὶ, ἐμὲ ἐκείνους ἄν οἶμαι δίκαιόν τι πρὸς ἀπαιδεῦσαι, τὰ ζιαῦτα ποιοῦντας. ἐγὼ γὰρ, εἰ μὲν τάχα ξυνῆδον ἐκόσα ζῆς ἐμοὶ ζημιώσει τὰ δυσχερῆ ἀναγκαῖον κακὸν εἶναι, ἀπάτῃ καὶ ψεύδεσθαι, καὶ θρασύνεσθαι καὶ βοᾶν, καὶ ὑβρίσαι καὶ μυεῖσθαι ἄλλα. ταῦτα μὲν, ὥσπερ ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἐξήρυγον. ἐπὶ δὲ τὰ σὰ, ὦ Φιλοσοφία, καλὰ ἐρασθεὶς ἐξίουν, ὅσον ἔτι μοι λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ ζάλης καὶ κλύδωνος, ἐς ὅσ' ἄλιόν τινα λιμένα ἐκπλεύσας, ἐπὶ σοὶ σκιπέσθαι καταβιῶναι. λιπαρὴ μόνον περιευψία ἐς τὰ ὑμέτερα, οἱ μὴ, haud protulerim, nunc vel præcipuè expedire videar. ita enim intelliges quosnam arrogantes & præstigiatores appellans diuulgarim, aut maledictis meis lacessierim. Proinde hoc solùm mihi considerate, nunquid in cunctis veritatem dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid in se, oratio hæc habere videbitur, non me redarguendum, sed rectiùs (vt arbitror) illos qui talia committunt, accusandos esse puto. Ego siquidem confestim ac percepissem, quantis incommodis Rhetores degrauari necessum esset, deceptionibus scilicet, mendacijs, temeritate, clamore, pressionibus infimitis denique alijs: hæc quidem, vt decebat, cuncta declinaui, ad tuaq; ô Philosophia, bona aspirãs. quantũ mihi vita adhuc reliqui esset, tanquam ex fluctuatione ac tempestate in tranquillum quendam subiens portũ, sub tua protestione viuere expectabã, ac posteaquam ad vestra tantummodo transgressus essem,

φὶ μὲν, ὅσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τὸς ἄλλους ἅπαντας ἐθαύμαζον ἀεὶς βίς νομοθέτας ὄντας, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπαγομένοις χεῖρα ὀρέγοντας, τὰ μάλιστα τὴ ξυμφορώτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παραβαίνοι αὐτὰ, μὴ κ' ἀολισθάνοι, ἀλλ' ἀϛεῖς ἀκριβῶς ἐπὶ τὸς νόμους, ὃς πεοτιθέκασι, πὸς τρόπους ῥυθμίζοι καὶ ἀπευθύνοι τὸν ἑαυτοῦ βίον, ὅπως νὴ Δία καὶ τῶν ἄλλων ἡμᾶς αὐτὸς ὀλίγοι ποιῶσιν. ὁρῶν κ' πομνὺς, ἐκ ἔρωτι φιλοσοφίας ἰόμενος, ἀλλὰ λόξης μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχαρα ταῦτα, καὶ ἀημόσια, καὶ ὁπόσα παντὶ μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, εἶ μάλα ἐοικότας ἀναβοῖς ἀνθρώποις, τὸ γνώριμον λέγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀναβολήν. ἐπὶ κ' τὸ βίε, καὶ τῶν πραγμάτων ἀντιφθεγγομένους ὧν σχήματι, τἀναντία ἡμῖν ἐπιτηδεύοντας, καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ἐποσχίσεως, ἠγανάκτουν, καὶ τὸ

te quidem, prout conueniens erat, ac reliquos omnes qui vitae optimae institutores fuissent, admirabar, tanquam qui manus ad eos festinantibus porrigerent, ad optimaque & vtilissima adhortarentur, si quis solùm ea transgressus non esset, seu neglexisset, verùm firmiter regulas quas tulissetis inspexisset, ad illasque vitam suam direxisset ac instruxisset: quod quidem per Iouem inter nos pauci facere consueuerunt. Cùm verò quàm plurimos cernerem philosophiae amore minimè teneri, verùm ob huius rei gloriolam solam, prompta haec ac vulgaria, & quaecunque omnino faciliter imitantur, admodum rectè bonorum instar virorum assimilare, barbam inquam, ac incessum, necnon induuium, caeterùm vitam ac eorum actus formae contradicere, vobisque penitùs contraria exercere, ac professionis dignitatem corrumpere: indignabar, videba-

πὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι, καθάπερ ἄν εἴ τις ὑποκριτὴς τραγῳδίας, μαλθακὸς αὐτὸς ὤν, καὶ γύναιος φύσις, Ἀχιλέα ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐτὸν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγόμενος ὡς ῥᾳδιόν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτου πρόσωπον, ὃν οὐδ' ἂν ἡ Ἑλένη ποτὲ ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιτο, εἰ μὴ τοῦ μιμεῖσθαι αὐτὰς προθυμότερα, ἢ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ἐλαμπύνεται. ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ' ἄν ἐπιτρίψαι τῷ ῥοπάλῳ παίων τὸν ἄνδρα, ὡς τόν τι καὶ τὸ πρόσωπον, ὅτως ἀτίμως κατατεθηλυσμένος πρὸς αὐτόν. ταῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας ὑπ' ἐκείνων ὁρῶν, οὐκ ἐδύνατο φέρειν τὴν ἀσχημοσύνην τῆς ὑποκρίσεως. ἀναίσθητοι ὄντες ἐτόλμησαν ἡρώων πρόσωπα περιθέσθαι, καὶ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι, ὃς λεοντῆν περιβαλόμενος, ὑφεὶς λέων αὐτὸς δὴ πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους, ἐφοβεῖτο μάλα πρὸ καὶ κατα-

videbatur q mihi res admodum similis esse Tragico mimo, qui mollis esset ac muliebris, Achillem verò seu Theseum vel [u] Herculem ageret ipsum: cùm tamen neque heroicè incederet, neque loqueretur, verùm ita sub tali lasciuiret persona, vt nec Helena vel Polyxena, cùm id earum modestiæ minus conueniret, tolerare possent. taceo Herculem Callimicum, qui, vt mihi videtur, quam primum conuersus claua talem verberasset, ipsum inquam, ac personam illam quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Talia igitur cùm vosipsos quoque ab illis perpeti viderem, non tuli hypocriseos impudentiam, si cùm simiæ essent, heroum personas assumere, vel [x] Cumanum illum asinum imitari auderent, quæ leonina indutus pelle, leoquoque ipse videri volebat, cùm aduersus [y] Cumenses ignaros admodũ horrendè ex-

λατάπληξιν ἐμβαλεῖν, ἄχρι οὗ τις αὐτὸν ξύῃ, καὶ λέοντα ἰδὼν καὶ ὄνον, πολλάκις ἤλεγξεν, ἢ ἀπολείψει παῦρα ζῶντος. ὃ δὲ μάλιστά μοι ἐλεεινὸν, ὦ Φιλοσοφία, ἐφαίνετο, τόδε ἦν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι, εἴ τινα τῶν ἱερῶν πονηρὸν, ἢ ἄσχημόν τι ἢ ἀσελγές τι ἐπιτηδεύοντα, ἐκ τούτων ὅς τις ἐφιλοσοφίαν αὐτῷ ἠτιᾶτο, καὶ τὸν Χρύσιππον οὗτος ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτῳ αὐτὸν ἐπώνυμον ὁ ἁμαρτάνων ἐκάλεσεν ἐποιεῖτο, καὶ τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνου βιβλίων πονηρὰ πρὸς ὑμῶν ἕκαστον, τῶν πάλαι τινὰ γνώμην ἐξενηνόχατον· ὁ γὰρ παρὰ τούτους ὑμᾶς ἢ ἐξέτασις αὐτῷ ἐγίνετο, ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ἐκ πολλῶν. ἐκείνους δὲ ἐφ' ὁρῶν σαφῶς ἅπαντες ἀνὰ καὶ ἄσημα ἐπιτηδεύοντα, ὡς τὰ πρόσθεν ἀπόντων ὑμῶν ἐξητάσθαι μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ ὁμοίαν ἀμφισβητῶ συνκατισπᾶσθαι. ταῦτα οὖν ἐγὼ ἐκ ὁρῶν ἔχων, ἀπ' ἐκείνου αὐτὸς καὶ λίθον

asperè rugiret, donec hanc spes quidam ipsum non leonem, sed asinum esse deprehendisset, verbis redarguisset, fustibusque insecutus verberasset. Proinde quod maximè intolerandum mihi videbatur, id erat: nemo non hominum, si quempiam ex illis flagitiosum, seu turpe, aut impudicum aliquid committere vidisset, confestim Philosophiam ipsam, siue Chrysippum, aut Platonem, seu Pythagoram, vel cuiuscunque commenti vel doctrinam delinquens ille assumpserat, accusabat: & quoniam illic cōquinatè viuebat, homines malè quoque de vobis multis antea seculis defunctis, coniectabantur (non enim de viuentibus vobis inquisitio fiebat, sed iam expendebatur sublatis) omnes verò cùm manifestè cernerent quàm molesta & impudica ille committeret, vos quoque indicta causa condemnabant, ac pari calumnia dilacerabant. Ego verò cū hæc cernerem, ferre non potui: verùm eos redar-

καινον ἐφ' ὑμῶν· ὑμᾶς ἐγὼ, χειμῶν ἐπὶ τούτοις ἦνον, εἰς δικαστήριον ἄγαγε. ἐκεῖνο λοίτινα καὶ τῶν μυστηρίων ἐδόκουν, ἐξαγορεύοντα τῶν θεῶν τὰ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐξορκοῦντα χθόνιον ἀγαναπτόσω, καὶ δικάζοντα, ἐμὲ τὸν ἀσεβῆντα ἐγκαλεῖσθαι ἐᾷν; ἀλλ' ἐδίκαιον, ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μαστιγίαι ἀθέσιοι, ἐὰν τις ἀσεβαίνειν Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία παρίδωσι, μὴ ἀκαλῶς ὑποκρινομένοις, μὴ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν· καὶ ἐμὲ νῦν ἐργίζονται αὐτοῖς ἐκεῖνοι, ὅτι τὸν νεανίσκον αὐτὸν τὰ πρόσωπα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδιδύσκοντα, ἐπέτρεψαν καίειν τοῖς μαστιγοφόροις, ἀλλὰ καὶ ἤδοιντο ἄν, οἶμαι, μαστιγούμενον· οἰκέτην μὲν γὲ, ἢ ἄγγελον μὴ δικαίως ὑποκρίνασθαι, μικρὸν τὸ κακὸν· τὸν Δία δὲ, ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεαταῖς, ἀπρεπὲς ὡς, καὶ αἰσχρόν.

redarguebam à vobis? fecernebam: vos virò honore propter hæc me dignum, in iudicium rapistis. Numquid igitur si initiatum quempiam viderem occulta deorum prodentem, ac in publicum efferentem mysteria, ideoq; indignarer & reprehenderem, me impium esse existimaretis? Atqui minùs iustè, quandoquidem certaminum quoque præfecti, mimos qui vel Palladis, vel Neptuni, seu Iovis assumpsêre personam, non tamen commodè nec ex deorum egere dignitate, flagellare consueuerunt: at ij minimè irascuntur illis, si flagellifero quempiam personæ ornatum, seu formæ decoratum verberare iusserunt, verùm (vt arbitror) vapulantes potiùs laudare consueuerunt. Seruum enim, vel nuncium minus aptè repræsentare, paruus error: at Iovem ipsum, seu Herculem, haud pro dignitate spectatoribus ostendere, turpe ac piaculo simile esse

φασχόμ. καὶ γὰρ οὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ὄν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν πάνυ ἀκριβῶσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν· καθάπερ δὲ ἐπὶ τέχνῃ μόνον ἀναγινώσκοντες αὐτὰς καὶ μελετῶντες, ὡς τὰ ναυτία ἐπιτηδεύοντες, οὕτω βιῶσι. πάντα μὲν γὰρ, ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων κατα φρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴεσθαι ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, καὶ τῶν λαμπρῶν τούτων ὑπεροράν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς δεῖ ζῆν δοκεῖν, καλὰ, ὦ θεοί, καὶ σοφὰ καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς. οἱ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τεθήπασι, καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον κατα χύνασιν, ὀργιλώτεροι μὲν τῶν ἰωνιδίων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγωῶν, κολακευτικότεροι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσελγέστεροι δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονεικότεροι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ἀθλίζόμενοι ἐπὶ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν πλουσίων. θύρας ἀνάλυτα πορευ-

videtur. Quinimò & hoc omnium est absurdissimum, quòd cùm multi dogmata ex eis vestra exactè calleant, ita tamen viuunt, ac si ideo tantùm illa legerint, ac meditando operam impenderint, vt contraria exercere posint. Cuncta enim quæ dicunt, veluti pecuniæ contemptum, & gloriæ contemptum, solumq; honestum bonum esse arbitrari, ita vacuum esse, & splendida quoque despici debere, bonis æqualiter perfruendum esse, honesta per deum admiranda: sapientiæ & veritatis sunt plena. at ij qui hæc ipsa submercede docent, & diuites admirantur, & argento inhiant, A canieulis iracundiores, leporibus timidiores, simijs blandiores, asinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis cõtentiosiores. ita igitur affecti, quid aliud quàm risum mouent, inuicem circa diuitum ianuas se conculcantes, cœnasq; diuersas

φαραιθέμενοι, καὶ λάπανα πολυάνθρωπα λαπίζοντες, καὶ ἐν αὐτοῖς τότοις ἐπαινοῦντες φορτικῶς, καὶ πίρα τῶ καλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μυμψίμοιροι φανόμενοι, καὶ ἐπὶ τῆς αὐλικῆς ἀτιρπῆ καὶ ἀκροαλὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸν ἄκρατον, φίροντες. οἱ ἰδιῶται δ', ὁπόσοι ξυμπίνουσι; γιλῶσι δηλαδὴ, καὶ λαταπαύουσι φιλοσοφίας ἐ τοιαῦτα λαθάρματα ἐκρίφα. τὸ δ' πάντων ἀσχιστον, ὅτι μὴ λίγοις λάθωα λίγων ἔκας ἑαυτῶν, ἀκὰ μόνον πλούσιον ἕνα τὸν σοφὸν εἰκραγὰς, μικρὸν ὕστερον ἀπὸ πλουτῆσαι, καὶ ἀγανακτῆ μὴ λαμβὰν, ὅμοιον ὡς ἄ τις ἐμβαφιλικῷ σχήματι ὀρθὸν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα καὶ λάμα, ὅσα βασιλέας γνωρίσματα πρόσωπα, τῶν ἄλλων διαστόρων διόμενον. ὅταν μὲν ἔν αὐτὸς τὶ δίκ λαμβάνων, πολὺς ὁ περὶ τῶ λοιδωνικὸν ἕνα λέγ λόγ, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλῆ, καί τι ἦν τὸ χρυσίον; ἢ ταπεινότερον, ὅκν ἐν τοῖς ἀχιαλοῖς ψηφίδων

appetentes, & in illis ipsis modeste laudantes, ac vltra honestatem se ingurgitantes, cuncta reprehendentes, & inter calices illepida & absona philosophantes, merum denique minimè ferentes? Idiotæ verò, quos conuiuio interesse contingit, ridet scilicet, ac Philosophiæ, quoniam piacula talia producat, insultant. Est & illud omnium absurdissimum, quòd cum vnusquisque nullius rei indigere affirmat, sed solum sapiente diuitem esse vociferatur, paulò tamen pòst accedens postulat: & si non accipit, indignatur, pariter ac si quis regiè ornatus arduam gestet tiaram, nec non diadema, & reliqua signa regia, friuolarum tamen rerum indigus mendicet. Proinde cùm ipsi quid accipere debent, multus quòd omnia communia esse conueniat, sermo, & quòd indifferentes diuitiæ, & aurum vel argentum nil à lapidibus differat lapillis.

ἐπιφέρῃ. ὅταν δέ τις ἐνδεὴς
ἀνὴρ ἑταῖρος ἐκ πολλοῦ καὶ φίλος ἀφῖκται, ἢ τι αἰτήσων, ἢ
συμπονήσων, ἢ ἀμαθία, καὶ πενία ῥημάτων, καὶ τὸ ἀνεπιτήδειον. εἰ δὲ μοι καὶ περὶ φιλίας ἐπαινοῦσι λόγοι, καὶ ὑπὲρ ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ, ἐκ οἶδ' ὅπως οὐκ ἔστι ποτὲ οὕτως ἁπλᾶ ταῦτα ἀνθρώποις, πλοκῆς δεόμενα καὶ βασάνου, ἐς ἀληθῶς ἐστι, μάτην ὅσην μέρος πρὸς αὐτῶν ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν συναμαχόμενα μέχρι δὲ τούτου φίλος ἕκαστος αὐτῶν, ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ πολλάκις ἐν τοῦ μέσου, ἢν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, πλὴν ἀνταῦθα μὲν ἡ φιλία, ἄσπονδα καὶ ἀκήρυκτα πάντα, καὶ τὰ βιβλία ἐξέλιπλαι, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφευγεν. οἷόν τι καὶ οἱ κακοὶ κύνες πάσχουσιν. ἐπαδάν τις ὀστοῦν ἐς μέσους αὐτοὺς ἐμβάλῃ ἀναπηδήσαντες δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ τὸν πλησιάσαντα τὸ ὀστοῦν ἀλακτοῦσι. λέγεται δὲ καὶ βασιλεύς τις Αἰγύπτιος, πιθήκους ποτὲ συρίγγιλαν διδάξαι, καὶ τὰ θηρία

At cùm vetus quispiam amicus & familiaris auxilij indigens accedit, & paucula quædã ex multis postulat, taciturnitas & indigentia, & ruditas, & dictorũ in contrarium palmodia, varijq; de amicitia sermones illi, nec non virtus ac honestum quònam abeant, ignoro. Sunt enim B *verba hæc verè pennata, & penitùs euanescentia, quæ illi frustra in quotidiana conuersatione, vmbratili inter sese iactitant pugna. Eorum enim vnusquisq; amicus existit, quousq; ne de argento neq; de auro, seu de cõmodo agitur. quòd si quis obolũ tantummodo ostenderit, confestim pax soluitur, ac omnia turbantur, implacabilesq; redduntur: libri excidũt, & virtus ausugit: quëadmodum & canibus euenit, inter quos si quispiã os proiecerit, conuestim exiliunt, ac inuicẽ mordent, & illi qui prior os rapuit, allatrant. Fertur Aegyptius rex quidam simias vt tripudiarent instituisse, ani-*

malia-

(μιμηλότατα ἂν δόξειε τὰ ἀνθρώπινα) ἱκανὰ θᾶττον τάχιστα καὶ ἐρχήσεως, ἁλυρχίδας ἀμπεχόμενα, καὶ κεφαλὰς περικειμένα, καὶ μίκρι πολλοῦ ἀδοκιμάστως πλὴν θέας, ἄχρι δή τις θεατὴς ἀνὴρ ἁβρὸν ἰδὼν, ἀφῆκεν εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι ἐλάνθανον, καὶ ἐκλαθόμενοι τῆς ὀρχήσεως, τῶν ὄντων ἕκαστα, πίθηκοι ἐγένοντο ἀντὶ σχηματιστῶν· καὶ ξυνέτριβον τὰ πρόσωπα καὶ τὰς ἐσθῆτα διαρρήγνυντο, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς σκηνῆς πρὸς ἀλλήλους· τὸ δὲ σύνταγμα τῆς σχηματικῆς διελύετο καὶ διατριπτὸν ἦν τῷ θεάτρῳ. ταῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι, καὶ ἔγωγε τοὺς ἰδίους διαφθορὰς ἡγοῦμαι, καὶ ὅποτε πρόσοιμα διελέγχω καὶ λοιδορῶ περὶ ὑμῶν δὲ, ἢ τῆς ὑμῖν παρακλήσεως (εἰσὶ γὰρ, εἰσί τινες οἳ ἀληθῶς φιλοσοφίαν ἐγκύπτουσι, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένουσιν) μὴ οὕτω μανείην ἐγὼ, ὡς βλασφήμημον ἀπᾶν τι ἢ σκῶμμα· ἢ τί γὰρ ἂν ἀπᾶν ἔχοιμι; τί γὰρ ὑμῖν τοιοῦτο βλάπτοιμι;

maliaq; (nam admodum ad res humanas imitandas fuit apta) celerrimè didicisse ut personata ac purpurata saltarent: eratq; admodum ridiculum res digna, donec spectator quispiam urbanus murices è sinu deprompsas in medium abjecerit id simiæ videntes tripudij oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus euasserunt, personas conterebant, vestitum discerpebant, inimicemq; pro fructibus depugnabant, ita ut pyrriches ordo dissolueretur, à theatro q; rideretur. Talia & hi perpetrant, quos ego conuicijs infectatus sum, nec vnquam redarguere & conuicijs morsibus impetere desinam. Verùm non ita insanio, vt in vos, seu vobis similes (sunt enim, sunt profectò nonnulli qui verè philosophiam amplectantur) blasphemiæ quid, vel simile strum euomam, quamuis si quid haberem quod dicerem, nunquid hoc non ad vitam reduceret?

At ver-

τὸς δ' ἀλαζόνας ἐκείνος, καὶ θεοῖς ἐχθρὸς, ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὲ, ὦ Πυθαγόρα καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε καὶ Ἀριστοτέλες, τί φατὲ προσήκειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους; ἢ οἰκεῖόν τι καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; νὴ Δία Ἡρακλῆς, φασὶ, καὶ Πίθηκε. ἢ διότι πώγωνας ἔχουσι, καὶ φιλοσοφεῖν δοκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, δι' τοῦτο καὶ ὑμῖν ἀκόλουθα αὐτοὺς; ἀπ' ἰδίου γοῦν ἂν, εἰ καὶ θανοὶ γεγόνασιν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκείνων αὐτῆς· νυνὶ δὲ θᾶττον ἂν γύψ ἀηδόνα μιμήσαιτο, ἢ οὗτοι Φιλοσόφους. ἔρρηκα τὰ πάντα ὅσα ἔχον· σὺ δὲ, ὦ Ἀλήθεια, μαρτύρα πῶς αὐτὰς εἰ ἀληθῆ ὄντα. Φιλοκτάσηθι, ὦ Παρρησιάδη, ποτερώτερον ἔτι. τί ποιοῦμεν ὑμεῖς; πῶς ὑμῖν ἀρήκομαι ἀνὴρ ἔλλογος; Ἀρε. ἐγὼ μὲν, ὦ Φιλοσοφία, μετὰ ξὺν λέγοντος αὐτοῦ, ἐπεὶ τῆς γῆς ἐλπίδα ἀνεχόμην, οὕτως ἀληθῆ πάντα ἔφερε. ἐγνώκειν

At verò vt glorioſi illi ac deo inimici odio habeantur, admodum dignum exiſtimo. Proinde tu Pythagora & Plato, & Chryſippe, & Ariſtoteles, nunquid tales vobis congruere, vel in humanæ vitæ vſum familiare ſeu conueniens quid oſtendiſſe dicitis? Ita per Iouem, inquiunt Hercules & ſimia. An quid barbas nutriunt, & ſeueritatem præ ſe ferre, philoſophiam quoque exercere videntur; ideo vobis ſimiles erunt? Quinimò pertuliſſem, ſi ad ſimulationem ipſam quoque apti fuiſſent: nunc verè citiùs vultur luſciniam imitabitur, quàm illi Philoſophos. Proinde quæ pro me ipſo dicenda erant, expoſui: at tu Veritas, nunquid vera ſint teſtificare. PHIL. *Nunc longiùs, ô Parrhiſiade, abſiſte. quid vobis agendum erit? quomodo vobis vir dixiſſe videtur.* VIRT. *Ego quidè ô Philoſophia, interim cùm iſte ſe*

oraret, terram ſubire optabam. adeò vera omnia protulit. Siquidem

ἐγὼ ἐσομαι ἑκάστου τῶν ποιούντων αὐτὰ, καὶ ἀφόρμου μὲν ταῦτ' ἐστὶ, ταῦτα δὲ ὁ δᾶνα ποιᾶ. καὶ ὅλως ἐδήλουν ἄνθρας ἐναργῶς· καίπερ ἐπί τινων γραφῆς, τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας. ΧΙ. Καὶ ἐγὼ πάνυ ἠρυθρίασα, ὦ Ἀρετή. ὑμᾶς δέ τί φατε; ΑΝΑ. τί δ' ἄλλο ἢ ἀφεῖσθαι αὐτὸν τῆς ἐγκλήματος, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ συνήθη ἀναγεγράφθαι; τὰ γὰρ τῶν Ἰλιέων ἀτυχήματα πανόδυνα, παγώδη τινα τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς ἐκκινήσαντα, ἀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ἀδίκως γὰρ, καὶ τοῖς θεοῖς ἐχθροῖς ἐκφαγωδεῖτο. ΔΙ. καὶ αὖ, ὦ Φιλοσοφία, σὺν ἐπαίνῳ τὸν ἄνδρα, καὶ ἀπατήματα τὰ κατηγορήματα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γενναῖον ὄντα. ΦΙ. εὖ γε, ὦ Παρρησιάδη, ἀφίημί σε τῆς

quidem audiens vnumquemque qui talia faceret, agnoscebam, interimq; dicta alia qua in hunc, alia verò in eum qui grauia perpetraret, referebam. etenim perquàm manifestè viros tanquam picturam quadam cuncta conferens, expressit: ac non solùm corpora, sed & animas ipsas admodum exactè designauit. PHIL. *Et ego quoque, ô Virtus, admodum erubui: vos verò quid dicitis?* REVIVISC. *Quid aliud, quàm à crimine eum absolui, inter amicos q; & benefactores nostros ascribi debere? Planè etenim & nobis idem quod Ilienſibus euênit, qui hunc tanquam Tragœdum quempiam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum decantaret calamitates. Canat igitur, & dei inimicos tragicè exagitet.* DIOG. *Et ego quoque, ô Philosophia, admodum virũ laudo, ac cuncta quæ illi obieci execror: & quia generosus est, amicum eum facio.* PHIL. *Euge, ô Parrhisiades, quoniam in omni-*

σι τῆς ἀτίας, καὶ ἀπάσας τῆς, καὶ τὸ λοιπὸν ἴσθι ἡμίν τηρ' ὤν. Παῤ. πᾶσι καὶ πάντα μᾶλλον ἢ παγκράτηρον αὐτὸ νικᾶσαν μοι δοκῶ· ὀμμάτηρον γάρ, ὦ μίτια σεμνὴ νίκη, τὸν ἐμὸν βίοτον λατρίζοις, καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα. Αρε. ἀκὰ δὲ λώτηρον κρατῆρ' ἤδη κατάρχεσθαι, πᾶσι καλῶν καμένους, ὡς δίκλιο ἀποχωσιν, ἀνθ' ὧν ἐς ἡμᾶς ὀφείλουσι. κατηγορῆσα ἢ Παῤῥησιάλης ἐκάσε. Παῤ. ὀρθῶς, ὦ Αρετὴ, ἔλεγας, ὥστ' σὺ πᾶσι Συλλογισμὶ, κατακύψας ἐς τὸ ἄστυ, καλέσον τοὺς φιλοσόφους. Συλ. ἄκου, σίγα· ζοὺς φιλοσόφους ἴκαν ἐς Ακρόπολιν, ἀκροκησομένους ἐπὶ τῆς Αρετῆς, καὶ Φιλοσοφίας, καὶ Δίκης. Παῤ. ὁρᾶς; ὀλίγοι σωρχονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα· ἅπαξ γὰρ δικάσασι τὴν δίκλιο. οἱ πολλοὶ ἢ αὐτῶν ἐκ σχολῆς ἔχουσιν, ἀμφὶ τὰς πλουσίας ἔχοντες.

in omnibus superior euasisti, ab accusatione te absoluimus. dehinc verò noster eris. PARRH. *Hanc ptimam adoraui: verùm aliud magis Tragicum opus mihi superesse puto: siquidem, ô valde* D *veneranda Victoria, quotidie vitam meam venerabilem reddis, nec coronare desinis.* VIRTVS. *Nunquid igitur & illos citemus, ac* E *à secundo iam ordiamur cretere? vt pœnas ob ea propter quæ in nos iniurij fuêre, expendant: Parrhisiades autem vnumquemque accusabit.* PARRH. *Rectè, ô Virtus, elocutaes. quapropter heus tu minister Syllogisme, ocyùs in vrbem deflectere, Philosophosque vt præstò sint, citare pergas.* SYLL. *Audi, tace. philosophos vt in arcem ascendant, ac de virtute, philosophia, ac iustitia rationẽ reddant, cito.* PAR. *Vidêne? pauci citationi obedientes conueniunt: partim verò iudicium timẽt. ac plurimi ocioſi non ſunt. circa diuites enim verſantur. ſi ve-*

ἀ Ἀβύλα πάντας ἔκαρ, λαὸς τὰ τάδε, ὦ Συλλογισμὲ, λέγε φωνῇ. Φιλ. μυδαμῶς, ἀπὰ σὺ, ὦ Παῤῥησιάδη, πρόσκλησιν λαβόντι σοι λοιπόν. Παῤ. ὑμῖν τόδε χαλεπόν. ἄκουε, σίγα· ὅσοι φιλόσοφοι ἔνοα λέγουσι, καὶ ὅσοι πρόσκαρ αὐτοῖς οἴονται δεῖν ὀνόμα]σθαι, ἥκειν ἐς Ἀριόπολιν ἐπὶ τὸν ἀγορμόν. δύο μνᾶ ἑκάστῳ λοβάσσουσι, καὶ σησαμᾶς πλακοῦς· ὃς δ' ἂν πώγωνα βαθὺν ἐπιδείξηται, καὶ παλάθην ἰσχάδων, οὗτός τε πρωτιστεῖα λομίζεται δ' ἕκαστον σωφροσύνῃ ἢ καὶ δικαιοσύνῃ, ἢ ὑπερέτησαν μυδαμῶς· ἐκ ἀναγκαῖα γὰρ ταῦτα γε, ἢν μὴ παρῇ πρότερ ὁ συλλογισμὸς ἐξ ἅπαν]σθ'. ὁ γὰρ θέμις ἄνευ τούτων εἶν σοφόν. λεῖται δ' ἐν μισθοῖσι δύο χρυσοῦ τάλαντα. Τῷ δόμῳ, ὃς μετὰ πᾶσιν ἰσχύμῳ ἴσχ]σθ' ἄγ. βαβαὶ, ὡς πλέρης μὲν ὁ ἄνοδ]σθ' ὁθνεῖος μεγάλων

si verò cunctos aduenire cupis, de ijs præconium, ô Syllogisme, pronuncia.

PHILOSOPH. *Minimè: verùm tu, Parrhisiade, ex arbitrio tuo illos conuoca.*

PARRH. *Atqui minimè hoc difficile erit. Audi, tace: quicunque se philosophos esse dicunt, & quicunque nomen hoc ad se spectare arbitrantur, ad distributionem in arcem veniant. singulis enim minæ dabuntur duæ, sesamnáque placenta. Quicunque verò barbam profundam ostenderit, ille & carycarum massam accipiet. Nemo verò seu modestiam, vel iustitiam, aut continentiam afferat: siquidem hæc si non aderint, necessaria sunt minimé. Quinque præterea syllogismos vnusquisque apportet: non enim fas absque his sapientem esse.* ¶ *Duo denique auri talenta in medio exponentur, quibus illum donabimus:*

Qui verbis omnes possit contendere contra,

Papæ: quàm refertus est impellentium multitudine ascen-

μιγέωρ, ἐπὶ τὰς δύο μνᾶς ὡς ἥκιστα μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄστυ, καὶ κατὰ τὸ Ασκληπιεῖον ἕτεροι, καὶ περὶ τὸν Αρειον πάγον ἔτι πλείους. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὸν Ζῆ Ταλῳ τάφον. οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸ Αγκαῖον προθύμως κλίμακας, ἀνέρπουσι βομβοῦντες, νὴ Δία, καὶ βομβοῦντες, ἰσμοῦ δίκην, ἵνα καὶ κατ' Ομηρον εἴπω, Ἀμὰ πάντες ἔθεν μάλα πολλοὶ πάντοθεν Μυεῖοι, ὅσσά τι φῦλα καὶ ἄνθια γίνεται ἔαρος. μετὰ δὲ ἡ Ακροπολις ἐμβραχεῖ, ἀλαγμοῦ πεπληθύνται, καὶ πανταχοῦ πέρα, πώγων, κολακεία, ἀναισχυντία, βακτηρία, λιχνεία, συκοφαντία, λογισμὸς φιλαργυρία. οἱ δὲ δίγοι δὲ, ὁπόσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκουσαν, ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀναμεμιγμένοι τοῖς πολλοῖς τῶν ἄλλων καὶ λελήθασιν ἐν τῷ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο γὰρ τὸ δυνατώτατον ὄφελος, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ὅτις ἂν μιμήσατό σου μᾶλλον, τὸ μὲν δὲ ἐπιβάλλεσθαι

sus, quemadmodum ob duas tantùm accelerant minas, & apud Pelasgicũ quidam, & iuxta Aesculapij templum alij, circa Arion pagum quoque multi, nonnulli & penes Tali sepulchrum. quin reliqui admotis scalis per Hemnorum ædem tumultum, vt pœnas dent, irrumpunt: & per Iouem aptum instar racematim, vt Homeri verbis vtar. sed & hinc quamplures, illinc quoque innumeri,

I Quot folia & flores nascuntur tempore verno.

Atqui breuiter, confidentiũ clangore repleta est arx, ac vndique pera, barba, assentatio, impudentia, baculi, gulositas, syllogismus, auaritia. ac pauci illi quicunq; ad primum illud conuenerant præconium, latentes & ignoti reliquorum multitudini intermixti, sub aliarum formarum similitudine delitescunt. Est & hoc, ô Philosophia, modestissimum, & in quo te maximè quis reprehendere queat, quòd minimè notas

ἐπίδειγμα γνώσεσθαι καὶ σημεῖον αὐτοῖς πιθανώτεροι ἢ οἱ γοῦν θοῦτοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Φιλ. ἔσται ταῦτα μετ' ὀλίγον, ἀλλὰ λιχνώμεθα ἤδη. Πλατωνικός. αὐτοὺς ἡμᾶς πρώτους χρὴ λαβεῖν Πλατωνικοὺς λαβεῖν. Πυθαγ. ὄπ, ἀλλὰ τοὺς Πυθαγορικοὺς ἡμᾶς· πρότερος γὰρ Πυθαγόρας ἦν. Στωϊκός. μηδαμῶς, ἀμείνους ἡμεῖς, οἱ ἀφ' ἡμῶν Στωϊκοί. Περιπατητικός. ὁ μὲν οὖν, ἀλλ' ἔγωγε τοῖς χρόνοις πρῶτοι ἀφ' ἡμῶν ἄρξῃ, οἱ ἐκ τῆς Περιπάτου. Ἐπικούρειος. ἡμῖν τοῖς Ἐπικουρείοις τὰς πλακοῦντας δότε, καὶ τὰς βαλάνους, περὶ ἃ τῶν μετρίων διατριβήσεσθε, ἕως ἂν ὑμᾶς ἀφίῃ λαμβάνειν. Ακα. πῶς τὰ δύο τάλαντα; ἀξιοῦμεν γὰρ οἱ Ακαδημαϊκοὶ, ὅσον τὸ ἄκρον ἰσχύομεν ἐπιτείνεσθαι. Στω. ἔχ, ἡμῶν γε τῶν Στωϊκῶν παρόντων. Φιλ. παύσασθε φιλονεικοῦντες ὑμᾶς δὲ οἱ Κυνικοὶ, μήτε ἀθρόοι ἀκόντες, μήτε τοῖς ξύλοις παίοντες ἀλλήλους,

notas & signa illis mustistiquidem præstigiatores isti sapitis ad persuadendum verè philosophantibus sunt accommodatiores. PHILOS. *Paulò pòst fiet, verùm iam animum aduertamus.* PLATO. *Primos nos Platonicos ipsos accipere decet.* PYTHAGORICVS. *Minimè, sed nos Pythagoricos; prior enim erat Pythagoras.* STOICVS. *Desipitis: præstantiores nos, qui à portico.* PERIPATETICVS. *Minimè quidem, verùm nos de Peripato Κ in rebus sumus priores.* EPICVREVS. *Nobis Epicureis placentas, date & caryocarum massas: de minis verò expectabimus, donec vltimi accipere debeãt.* ACADEMICVS. *Vbi duo sunt talenta? siquidem nos Academici ostendemus quantum simus aliis contentiosiores.* STOIC. *Nõ, nobis Stoicis præsentibus.* PHIL. *A contentionibus desistatis: vos verò Cynici ne inuicè impellatis, néve baculis verberetis. nam*

ἅπαντα γὰρ ἴσα λειτημένοι. καὶ νῦν ἴσωμεν, ἢ φιλοσοφία, καὶ ἡ Ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ Ἀλήθεια, λυκάσομεν, τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες εἰσιν, ἔνα, ὅσοι μὴ ἄρ' ὑμῖν λοιδοῦνται βιῶντες, ὠφελιμώτεροι εἶναι λειτημένοι· τοὺς γόητας δὲ, καὶ οὐδὲν ὑμῖν προσήκοντας, λακοὺς λακῶν ἐπιτρέψομεν, ὡς μὴ ἀντιποιῶνται τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς, ἀλαζόνες ὄντες. τί οὖτος; φεύγεις; μὴ Δία, κατὰ τῶν γε λειτημένων οἱ πολλοὶ ἀπόμβροι; ἐγὼ δ' οὖν ἡ Ἀκρόπολις, πολὺ ὀλίγαι τούτων ὅποσοι μεμφήσασιν, οὐ φοβηθέντες πολὺ λείσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλιθοι πολὺ πέραν ὧν ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν τῇ τροπῇ, φέρε ἴδω τί καὶ ἔχει, ὅπου θέρμος, ἢ βιβλίον ἢ ἄρτους τῶν αὐτοπυριτῶν; Παρ. οὐκ, ἀλλὰ χρυσίον ὄντι καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν, καὶ πάτοπτρον, καὶ κύβους. Φι. νῦν γε, ὦ γέννατε τοιαῦτα σοι ὧν τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως, καὶ μᾶλλα

propter alia vocati estis. Ego enim Philosophia nunc vnà cum Virtute & Veritate dijudicabimus, quinam sint, qui verè philosophentur: inde qui nostris institutis viuere inuenientur, felices erunt, & optimi esse iudicabuntur. At subdolos illos, nihilq; ad nos spectantes, malos malè perdemus, ne dum sibijpsis contraria committunt, arrogantia tamen efferantur. Verùm quid hoc est? fugitisne? Ita per Iouem. multi per confragosa desiliunt, adeò vt penitùs euacuata sit arx, præter paucos illos, qui iudicium haud formidantes remanêre. Vos verò ministri peram, quam Cyniculus fugiendo abiecit, tollatis. Sed quid in illa latet? num quid lupini, seu libri, vel panes tosti? PARR. Minimè, sed aurum hoc & vnguentum ac CULTER sacrificulus, speculum quoq; & tali. PHIL. Euge, ô generose, hæc tibi exercitij erant viatica? cum illis

μετὰ τούτων ἐξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοὺς ἄλλους παιδαγωγεῖν. ΠΑΡΡ. Τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν οὗτοι. καὶ δὴ ὑμᾶς σκοπεῖν. ὅ τινα τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα ἐπανόρθωται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες. οἵ τινες αὖ οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵ τινες αὖ πάλιν οἱ τοῦ ἑτέρου βίου. σὺ δέ, ὦ Ἀλήθεια, ἐξέτασον· σοὶ γὰρ τοῦτο μέλοι ἂν, ὡς μὴ ἐπιπράτῃ σου τὸ ψεῦδος, μηδὲ ὑπὸ τῇ ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν, ἐν τοῖς χρηστοῖς μεμιγμένοι. ΑΛΗ. Ἐπαινῶ, ὦ Παρρησιάδη, ποιησόμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπεὶ καὶ ἡμῖν, καὶ σοὶ, ὦ Φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μεθ' αὐτοῦ τὸν Β. Λιγχον, ἅπασι τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐντυγχάνειν. ἓν δ' ὅμως ἂν εὕροις γνώριμον ὡς ἀληθῶς Φιλοσοφίας, κἂν ἀνωσάτω θαλῶ κἂν φάνω, καὶ ἐς τὸ πρυτανεῖον καλησάτω. ἢν δέ τινι (οἷοι πολλοί εἰσι) λαταγήσατο ἀνδρὶ πονηρῷ Φιλοσο-

illisq; omnibus conuiciari, ac alios docere audebas? PARRH. Nobis itaque illi tales. Cæterùm vos considerare decet, quo pacto error hic tollatur, ac homines agnosci queant, quinam ex illis boni, & qui rursus alterius vitæ existant. Tu verò, ô Veritas, inquire: tua enim interest, ne tibi mendacium præualeat, néve propter errorem viri mali bonis intermixti deliteant. VERITAS. Hac in re ex Parrhisiadis arbitrio, quoniam probus, ac nobis beneuolus esse videtur, tèque Philosophiæ præcipuè admiratur, ita agemus. secum Elenchum assumat. & omnes qui se philosophari profitentur, conueniat, ac quemcunque inuenerit legitimum, & veræ Philosophiæ alumnum, illum corona coronet oleagina, & in Prytaneum conuocet. Si verò alicui (quemadmodũ multi sunt) viro execrando ac Philoso-

φίας ἐντύχῃ τὸ τειβώνιον περιεσπάσας, ἀρπεραύτου τὸν πώγωνα ἐν χῷ πάνυ τραχυκουρικῇ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ τῷ μετώπῳ σίγμα τι ἐπιβαλέτω, ἢ ἐγκαυσάτω καὶ τὸ μισόφρυον. ὁ δὲ τύπος τοῦ ἀνδρὸς ἔσω, ἀλωπηξ, ἢ πίθηκος, Φιλοσοφίας, ὦ Ἀλήθεια. ὁ δὲ Ἔλεγχος, ὦ Παρρησιάδη, ζοῖός τις ἔσω, οἷος ὁ τῶν ἀετῶν πρὸς τὸν ἥλιον ἔναντίζεται, ὃ μὰ Δία, ὥστε καὶ ἐκείνους ἀντιβλέπειν τῷ φωτί, καὶ πρὸς ἐκεῖνο δοκιμάζεσθαι. ἀπὸ τοῦ θέσ χρυσίον. καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὴν, ὃς μὴ ἂν αὐτῶν ἔτι δύνηται ὑπερορᾶν, καὶ μηδὲν μᾶλλον ἐπικόμψον πρὸς τὸν ὄψιν, οὗτος ἔσω ὁ τῷ θαλῷ καφόμενος. ὃν δ' ἂν ἀτενὴς ἀφορᾷ βλέπειν, καὶ τὴν χεῖρα ὀρέγοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ κανθήλιον τοῦτον, ἀρπάραντα πρότερον τὸν πώγωνα Παῤῥᾶ ὡς ἔδοξε, ἴσως ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. καὶ ὄψῃ αὐτίκα μάλα τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ἀλωπεκίας, ἢ πίθηκος φορᾶς, ὀλίγους δὲ ἐστεφανωμένους ἴσως, ἢ ἐκείνου τινὸς ἀλωπεκίου ἢ πιθηκίου.

phiæ hypocritæ, obuiam factus fuerit, attritam dilaceret vestem, barbamque. M Tragica abradat nouacula, frontique stigmata imprimat, vel intermedia. N inurat supercilia: sit verò deus stionis figura, vulpes, vel simia. PHILOS. Euge, Veritas, siquidem Elenchus, & Parrhisiade, talis erit, qualis & aquilarum pulli, contra Solem esse feruntur, non per Iouem, tamen vt ij quique luminis splendore probentur, ac æstimentur: verùm coram illis aurum, gloriam ac voluptatem exponas: & quemcunque videris ea negligere, ac minimè eorum aspectu moueri, is erit, qui oleagina coronetur. quem verò fixè intuentem, manumque ad aurum protendentem videbis, hunc vt inuratur abducas, abrasa tamen prius barba. PARRH. Hæc, ô Philosophia, vt censes erunt, ac confestim perquàm multos eorum simia, vel vulpecula notatos, videbis, paucos verò coronatos.

τοῦτον. ἐὰν βούλησθε μέντοι πάλιν ἀνάξω τινὰς ὑμῖν, καὶ δὶς αὖτις. Φιλ. πῶς λέγεις; ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παῤῥ. νὴ μάλα, εἰ ἐμοὶ μὲν τοῦτον τὸν ὀλίγον χάλασον σὺ ἁμιλλαν ἐπαινῶ, νὴ τὸ ἄγκιστρον, ὥσπερ ὁ Ἀλιεὺς ἀνέσπασεν, ἃ ἐκ Παρασῶς λέγ. ἔστιν δὲ καὶ τὸν λάλαπα μόνον χάλασα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παῤῥ. ἐποίησ', ὦ λέγδα, νὴ ἰσχάδας μοί τινας δὸς ἀνύσασα, νὴ ὀλίγον ζῦ χρυσίο. Λέγ. λάμβανε. Φιλ. τί πράττειν ἀνὴρ ἄμυητος; Λέγ. λιλιάσας τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι καὶ χρυσίῳ, κάθησθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον ζῦ τοίχου, καθῆκεν εἰς πόλιν πόδα. Φιλ. τί ταῦτα, ὦ Παῤῥησιάδη, ποιεῖς; ἵνα τοὺς λύθους ἁλιώσαν λίγυωνας ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ; Παῤῥ. σιώπησον, ὦ Φιλοσοφία, καὶ πλὼ ἄγρας πειρᾶσθαι. σὺ δ' Πόσειδον ἀγρεῦ, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη πέμπουσ ἡμῖν ἀναπλήσαντ ἰχθύων ἐκ' ἀρᾶ τινα λάβρα καὶ ἐρίβρεμα, μᾶλλον δὲ χρύσοφρυν.

tos. quimimò, si placuerit, nonnullos per Iouem vobis huc reduxero. PHILOS. Quid ais? nunquid fugientes reducet? PARRH. Et maximè, si sacerdos parumper O funiculum hunc & hamum, quos ex Piræo piscator sacrauit, mihi commodare voluerit. SACER. En accipe, pariter & eas lamum, vt cuncta habeas. PARRH. Nunquid, ô sacerdos, & carycas aliquas mihi suppeditabis, ac auri pauxillum? SACERD. Accipe. PHILOS. Quidnam vir hic facere intendit? PARR. Hamum placenta & auro inescare, in summitatéque muri consident, in vrbem demittere. PHILOS. Quid agis, ô Parrhisiade? nunquid ex P. Pelagisco lapides piscari decreuisti? PARRH. Tace, ô Philosophia, ac pradâ expecta. Tu verò, Neptune venator, ac optima Amphitrite, varios nobis mittito pisces.

Verùm O lupum quendam maximum cerno, quin potiùs au-

σοφρων. Ελ. ἐκ. ἀπὸ γαλιόσ ὄσι, πεσίρχεται. ἀλλ' ὦ ἀγαπίσφο ἰλιγγιάς. ὀσφρᾶται τῦ χρυσίου, πλησίον ἤδη ἐσίν. ἔψαυσεν. ἥλκυσται. ἀναστωσώμεθα. Παρ. καὶ σύ, ὦ Ελεγχε, νυνὶ ξωγκεκλεισθῦ τῦς ὁρμιᾶς. ἄνω ἔσι. φερ' ἴδω τίς ἔ, ὦ βέλτισε, ἰχθύων αὖων οὗτος ἦν. Ηράκλεις τῶν ὀδόντων. τί ἔτο, ὦ γενναιόταλε, ἥλκυσα, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἔνθα λέσαν ἅλιπισας ἀποδύνκός; ἀπὸ νυνὶ ἔσι φανερὸς ἅπασιν, ἐκ τῶν βραγχίων ἀπηρτημένος, ἐξέλωμέν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τετί. κινδύνει σοι τὸ ἄγκιστρον, ἀλλ' ἰσχὰς ἤδη πεσέχηλε καὶ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ; Διογ. μὰ Δία ἐξεμισάτω, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους ἀλιεύσομεν. Παρ. τί φῄς, ὦ Διόγνωσε; οἷσθα ζῦτον, ὃς τίς ἐσιν ἢ πόσκε σοι τί ἀνήρ; Διογ. ἐδαμῶς. Παρ. τί οὖν, πόσου ἄξιον αὐτὸν καὶ φάνει; ἐγὼ μὲν γὰρ ἀν' ὀβολῶν πράλιν αὐτὸν ἐτιμιάσαμεν. ratam. LIBERT. Minimè, sed R felis est. hians enim ad hamum natare videtur. aurum subolet. propè iam adest, tetigit. captus est. attrahamus. PARRH. Et tu, ô Elenche, pariter nunc funiculum apprehende. attractus est. Age, ô optime, inspiciamus quis nam piscis existat. hiat iste. Hercules, quales nam dentes: quid hoc rei est? Nunquid, ô generose, circa petras liguriendo discurrens, captus es? Vbi prædari sperabas, ibi tu præda facta es: at nunc omnibus à branchijs appensus manifestus eris. Extrahamus illecebras huic, & hamum. vacuus en hamus. placenta iam cum auro in ventre descendit. DIOG. At per Iouem euomuit: quapropter & alios inescemus. PAR. Benè habet. quid ais, ô Diogenes? tu hunc quis nam siet nostinum ad te attinet? DIOG. Minimè. PAR. Proinde quo precio dignum hunc asserere oportet? ego etenim paulò antè duobus obolis eum appreciaueram.

μισάμωυ. Διο. πολὺ λίχνος, βδρωτός γε γάρ ἐστι, καὶ ἀθυμὸς καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος. ἄφρων αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς ἀπὸ τῆς πέτρας. σὺ δὲ ἄγκιστρον ἀνάσπασον, καθὰς τὸ ἄγκιστρον. ἰκανὸν μέντοι ὅρα, ὦ Παρρησιάδη, μὴ καμπτόμενός σοι ὁ κάλαμος ἀποκλασθῇ. Παρ. θάρρει, ὦ Διόγενες, καὶ σοῦφοί ἐσμεν, καὶ τῶν ἀφύων ἴσως ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφνίσματός γε· ἀνάσπα ὅμως. Παρ. ἰδοὺ τίς ἄνω οὗτος ὁ πλατύς, ὥσπερ ἡμέτερος ἰχθὺς προσέρχεται; ψάπτά τις κιχλυνὸς ἐς τὸ ἄγκιστρον κατέπιεν. ἔχεται. ἀνασπάσω. τίς ἐστίν; ὁ Πλατωνικὸς ἄνωθεν λίχνος. Πλ. καὶ σύ, ὦ καθάρατε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον. Παρ. τί φῂς, ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλά. ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὕτως. Διο. ἐπ' ἄλλον καθάσθω. Παρ. καὶ μὲν ὁρῶ τινα κάγκαλον πρόσθεν ὡς ἀργὸν βυθῷ δόξαι ποικίλον τὴν χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῇ

ciaueram. DIOG. *Nimium dicis: mollis enim est, & turpis, & morosus, & iners. verso capite hunc tu à petra præcipitato, & alium demisso hamo attrahe. At qui videris, ô Parrhisiade, ne tibi calamus inflexus abrumpatur.* PARRH. *Confide, ô Diogenes, tenues sumus, & Aphyis leviores.* DIOG. *Et per Iouem leuissimi quoque. subinde tamen extrahe.* PARR. *En, quisnam alius hic latus tanquam semifectus piscis accedit?* T *Pfetta quædam in hamum impegit. deglutiuit. capta est.* DIOG. *Attrahatur. quisnam est?* PARRH. *Platonicum se asserit.* PLAT. *Et tu execrande, ad aurum accedis?* PARR. *Quid ais, ô Plato? quid cum illo agamus?* PLAT. *Ab hac eadem petra & ille.* DIOG. *Ad alium capiendum consideas.* PARR. *Proinde perquàm bellulum quendam accedere video) veluti in profundo apparet colore vario, ac vittas*

τὰ νότου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς, ὦ Ἐλεγχε; ὁ τὸν Ἀριστοτέλη πεσπειράμενος, οὗτός ἐστιν. ἤλθεν, εἶτα πάλιν ἀπενίξατο, περισκοπῆ ἀκριβῶς, αὖθις ἐπανῆλθεν. ἔχεται. ἤκπεσε· ἀνιμῶμαι. ΑΡΡ. μὴ ἀνέρῃ με περὶ αὐτοῦ, ὦ Παῤῥησιάδη· ἀγνοῶ γὰρ ὅστις ἐστίν. ΠΑΡ. οὐκοῦν καὶ ἔστ' Ἀριστοτέλους κατὰ τῶν πετρῶν; ΔΙΟ. ἀπ' ἰδοὺ πολλούς σου τοὺς ἰχθῦς ὁρῶ, κατὰ ταὐτὸν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις, καὶ τὼ ἐπιφάνειαν ἐκτετραχυσμένους, ἰχίων λυσπηλοτέρους. ἆπον σαγλώσῃς ἐπ' αὐτοὺς ἀλιέα; ἀπ' οὐ πάρεστιν, ἱκανὸν, ἀκάρ' ἵνα τινὰ ἐκ τῆς ἀγέλης ἀνασπάσωμεν. ἥξει δ' ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον πλησθείς, ὃς αὐτῶν θρασύτατός ἐστι. ΕΛ. μάθοι, ἐὰν δοκῇ, σὺ φυράσας γε πρότερον ἐπίπολὺ τῆς ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀκρεμόνες ὀδοῦσι, καταπίοι τὸ χρυσίον. ΠΑΡ. καθῆκα· σὺ δέ, ὦ Πόσειδον, ἐπιτίθει τὼ ἀγκίστρω. βαβαὶ, μάχονται ἤδη ἀλλήλοις.

quasdam aureas in humeris habentem cernisne, ô Elenche? Aristotelem hic refert. accessit. Atqui rursus abijt. diligenter arbitratur. iterum redit. degustauit captus est. extrahatur. num hic tibi Aristoteles cognitus est? ARISTOT. *Ne me, ô Parrhisiade, de ipso interroga. nam quis sit ignoro.* PARRH. *Nunquid igitur & hunc, ô Aristoteles, per petras?* ARISTOT. *Et Maximè.* DIOG. *Sed ecce multos hîc conspicio pisces paricolores, spinosos, in superficie asperiores, Vechinis magis aculeatos. verriculo aliquo opus esset, verùm non adest. satis erit, si vnum ex grege tantùm extrahamus, atqui ad hamum accessit, qui ipsorum est ferocissimus.* ELENCHVS. *Conside, si videtur, ac priùs funiculum longè ferro circunda, ne dentibus abrodant, & aurum deglutiant.* PARRH. *Desedi. at, tu Neptune, capturam secunda. Papæ: pro illecebris depug-*

ἀλιέαι· καὶ οἱ μὲν ξωάμα ποσὶ συμπράγουσι τὴν ἰσχάδα, οἱ δὲ πεφωτισμένοι ἔχουσι τὸ χρυσίον. ἐν ἔχει, ἀμφιπάρηται μάλα παρτικός. φιλῶ δῶ τὸν ἐπώνυμον σαυτὸν ἄναλίσκεις. καί τοι γελοῖος τί ἀμι, ἀναγκάζομαι ἐχθὲς λαλεῖν· ἄφωνος γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ελεγχε, ἀπὸ ὅμ τινα ἔχει διδάσκαλον αὐτῶ. Ελ. Χρύσιππον τουτονί. Παρ. μανθάνω, διότι χρυσίον, οἶμαι, πεφυκὸς τὸ ὄνομά τι. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε πρὸς τῆς Αθηνᾶς ἀπὸ οἵων τοὺς ἄνδρας, ἢ τοιαῦτα παρένεις αὐτοὺς ποιεῖν; Χρ. νὴ Δία ὑβρισικὰ ἐρωτᾷς, ὦ Παρρησιάδη, πεφύκαμεν ὑμῖν ὑπολαμβάνων τοιούτους ὄντας. Παρ. οὖν, ὦ Χρύσιππε, γενναῖός ἆ, ἄτε γὲν νὴ αὐτὸς ὑπὸ κεφαλῆς μετὰ ἄμου, ἐπεὶ νὴ ἀνανθάδης εἶ νὴ Δία, μὴ δηπαρῇ τις τὸν λαιμὸν, ἐσθίων. Φι. ἅλις, ὦ Παρρησιάδης, ἀγρας, μὴ καί τις σοι, οἷον ποσὶ ἄσιν, οἴχηται ἀποσπάσας

depugnant. partim congregati carycas circumroduat, alij verò deuorantes, ab auro detinentur. Bene habet, adhæsit quidam admodum robustus. Age dic, cuius tu cognomen refers? Atqui ridiculus sum, piscem loqui cogens: muti siquidem sumus. cæterùm, tu Elenche, dic, quémnam hic magistrũ habet? ELENCH. Chrysippum hunc. PARRH. Intelligo, quoniam aurum, vt arbitror, nomini conuenire videtur. At, tu Chrysippe, per Mineruam refer, nostine viros? vel talia ipsos facere docet? CHRYS. Contumeliosè per Iouẽ, ô Parrhisiade, interrogas, qui nobis quicquam cũ his qui tales existant, conuenire suspicaris. PARRH. Euge generosus es, ô Chrysippe: igitur & iste cum alijs in caput præcipitetur, quoniam spinosus est, ac timendum ne si à quopiam comestus fuerit, guttur offendat. PHILOS. Satis, ô Parrhisiade, piscatus, ne quis (veluti multi solent) abrupta

σάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ἅτά σι ἀφτίσα τῆ ἱε-ρεῖ ἀλύσει. ὥστ ἡμᾶς μὴ ἀπιόντας περιπατήσομεν· καιρὸς ἂν καὶ ὑμᾶς ἀπίναι, ὅθεν ἥκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γένησθε τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὦ Ελεγχε, ὦ Παρρησιάδη, πύκλῳ ἰσὶ πάντας αὐτοὺς ἰόντε τῷ στεφανῆτι, ἢ ἐγκαλακαύστι, ὡς ἔφην. Παρ. Ἴσως ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. χαίρετε, ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμᾶς δ' καὶ τιμῶμεν, ὦ Ελεγχε, καὶ τιμῶμεν τὰ παρηγγελμένα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπίναι δίωσι; μῶν ἐς τὸν Ακαδημίαν ἢ ἐς τὸν Στοάν; ἀρ' ἐξ Λυκείου ποιησόμεθα τὸν ἀρχὸν, οὐδὲν διοίσει τοῦτο. καίτοι οἶδα ἐγὼ, ὡς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν ἐστεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν κανσκείων δεησόμεθα.

pto auro & hamo aufugiat, indeq; sacerdoti abstetere sit necesse. Proinde nos ad deambulationem pergamus. Tempus quoq; instat vt & vos eò vnde venistis, reuertatis, ne vltra præscriptũ tempus moram ducere videamini. Tu verò, Parrhisiade, & Elenche, per gyrum ad cunctos accedatis, & quemadmodum iussi, illos aut coronate, aut inurite. PARRH. Fient hæc, ô Philosophia. Valete virorum optimi: nos verò, ô Elenche, proficiscamur, ac iussa exequamur. Verùm quò primùm pergere necesse erit? nunquid in Academiam, vel Stoam? Ab Lyceo exordium faciamus: nil hoc refert. Attamen hoc nos ui, quocunque gentium perueniemus, paucis equidem coronis, multis verò indigebimus cauterijs.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HAbet hic dialogus, captiui titulum apud Erasmum in adagio: In planiciem equum. In eo introducuntur Philosophi in Lucianum, quòd is & ipsos & Philosophiam scriptis suis infectatus esse videretur.

a PERA

a PERA vt reddat opem.] *Alludit ad hunc Homericum versum. Iliad.* 16.

ὡς φρήτη φρήτησιν ἀρήγῃ, φῦλα κ φύλοις.

Ferebant autem peram & baculum aliquando philosophi, sed in primis Cynici. In Græco pro ἀρήγῃ *sunt qui legunt* ἀρήγῃς.

b Este cati.] *Homerus Iliad.* ζ. θ.

— μνώοντ' ἐπὶ τάφρῳ & ἀλκῆς.

c Actnæ Crateras.] *In quos præcipitem se dedisse memorantur Empedocles. d* Me viuum.] *Homerus Iliad.* ζ:

ζώγρει Ἀτρεΐδη ἐπὶ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα, &c.

Lucianus è suo μὴ δὴ φιλίσῃ σφοίπῃς *addidit. e* Eurytus.] *Eurytus artem iaculandi sagittis, ab Apolline accepit, à quo deinde Hercules didicit. f* Hocillud est.] *Scilicet, quod dici solet. g* Equum in campum.] *Hic* παροιμιῶδες, *aut quid simile eleganter subaudiatur. In campum, id est, planiciem videlicet hominem rhetoricum significans, & in agendis causis exercitatum. Hac vsi sunt Plato in Theæteto, & Synesius in epistola quodam h* Aquæ omnino compos non fuerit.] *Oratores ad aquæ mensuram perorabant. Et idem Lucian. in Solœcista. i* In Ceramico.] *Ceramicus locus Athenis, vbi qui in bello ceciderant, sepeliebantur, autore Suida. A' varietate verò picturarum Pœcilus porticus dictus est: nam ibi bella, quæ Athenienses aduersus hostes gesserant, depicta erant. meminit Pausanias & Lucianus in Scytha: item in Meretricio Melissæ & Bachitis. k* Ad Arium abeamus pagum.] *Arium pagum, pro Areopagum vnico verbo, locus est Athenis, vbi Orestes causam dixit, & vbi quæ ad Rempub. spectabant, seuerissimè administrabantur. Sic dictus, teste Pausania in Atticis, quod eò primò vocatus sit Mars (quem Græci Arem vocant) in ius, eò quòd Alirhothoum interfecerat.* Ἀρεοπαγίτης *propterea quòd cædes ibi iudicarentur, vt ait Suidas:* πάγος ὅτι ἐν τῷ πάγῳ ἐστί.

l Parrhisiades.] παῤῥησιάσης *dicitur, qui liberè loquitur. vnde Demochares ob nimiam & procacem linguam Parrhesiastes dictus est. Is Demosthenis ex sorore nepos, missus ab Atheniensibus cum aliis ad Philippum regem legatus, expositis mandatis, petenti regi, quid gratum Atheniensibus facere posset: respondit procaciter: Suspende te. indignantibus ob eam rem cæteris,*

teris, rex dimisit incolumem, vos (inquiens) rogate ab Atheniensibus, quos censeant superiores, qui talia dicunt, an qui audiunt patienter. Senecà lib. 3. de Ira. m Tuum ad jce calculum.] Hæc ad fabulam de iudicio Orestis spectant, in quo ei Minerua auxilium tulit, ac suo illum suffragio liberauit. n Tua, ô Plato, excellens prudentia.] De Platone quis & quantus fuerit, & quid scripserit, vide Diogenem Laërtium in Platonis vitâ. o Vt magnus Iupiter] Lucianus Platonem sub annat, cuius in Phædro verba hæc sunt: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡμῶν ἐν ἡγεμὼν ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων. p Satius enim lingua, quàm ligno rem agere.] Omnia priùs consilio quàm armis experiri decet. q Vulgus siquidem.] Vulgi & multitudinis natura. In Græco syntheſis numeri: vulgus enim non tam prudentia, ad iudicandum ducitur, quàm animi quodam impetu & furore rapi solet. Nec mirum cùm delectu careat, si etiam absq; discrimine sententiam ferat. Quo pacto enim rectè iudicare posset? vbi stoliditas prudentiam, temeritas rationem, consilium animi superat impotentia: vnde & diuus Plato rectè censebat, quicquid vulgo placeret, vel solum ideo suspicione dignum esse etiam si virtutis specimen quoddam præ se ferre videretur.

r Aristophanes & Eupolis.] De ijs priscæ comediæ scriptoribus, sic Horatius 1. Serm. Sat. 4:

Eupolis atq; Cratinus Aristophanesq; poëtæ,
Atque alij, quorum comœdia prisca virorum est;
Si quis erat dignus describi, quòd malus aut fur,
Quòd mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui,
Famosus, multa cum libertate notabant, &c fuerunt summa ingenij dexteritate, & libertate, qua etiam principes lacessiuerunt dignum philosophis ingenium, nisi in Philosophiæ parentem Socratem stylum impiè exercuissent. Aristoph. meminit Cic. 2. de leg. cùm ait: Nouos verò deos, & in ijs colendis nocturnas peruigilationes sic Aristophanes facetissimus poëta veteris comœdiæ vexat, vt apud eum Sibaxius, & quidam alij dij de peregrino iudicati, è ciuitate ejiciantur. Eupolis floruit 88. Olympiade, principe Apollodoro, vt Eusebius obseruauit. Huius meminit Cic. in Bruto, ac Quintil. de priscâ comœdia agens. Bapias eiusdem fabulæ à nostro Luciano celebratur, s Menippe.]

pe.] *Consule in eius vita Laërtium.* *t* Infunde re-ſponſuro.] *Verte horologium.* *u* Herculem ageret.] *Herculem ſaltantem & Cerberum ab inferis extrahentem meminit Heſychius* *x* Cumanum illum aſinum.] *Refertur hic apologus & in fugitivis, ſed ſtrictiùs: Planeque ita mecum agunt, quemadmodum Aeſopus Cumanum illum aſinum feciſſe refert, qui cùm leoninam indutſſes pellem, & aſſereè deriſiſſet, ſe quoque leonem eſſe videri cupiebat, & erant fortaſſis nonnulli qui ei crederent* *y* Cumenſes.] *Cumanos autem hic appellat, non qui ſunt in Italia, ſed qui ſunt in Aeolide ſupra Lesbum. Nam & Lesbij & Cumani notati ſunt ſtolidiſatis, vt indicat Stephanus.* *z* Coinquinatè viuébat.] *Et propter eos qui improbè viuerent, malè de vobis (philoſophis & veris philoſophis) exiſtimabant. Sic propter malè viuentes doctrina ſana malè audit.* *A* Caniculis iracundiores.] *De improbis philoſophis ac monachis per comparationem aliquot proverbia congeriit ab animantibus ſumpta.* *B* Verba pennata.] *Imitatur Homerum qui dicit: ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.* *C* Nobis idem quod Ilienſibus.] *Ilienſis tragœdos conducens, dicitur vbi quis vltrò provocat quempiam, vnde ſua audiat probra, veluti ſi Troiani accerſant hiſtrionem, qui ipſis calamitates, quas ſemel pertulêre, denuò quaſi renouet. Idem in Pſeudologiſta. Poſtquam enim iuxtà prouerbium, Ilienſis cùm ſis, tragœdos conduxiſti.* *D* Veneranda victoria.] *ὦ μέγα σεμνὴ νίκη. Hoc in fine quasi rundam tragœdiarum videre licet.* *E* A' ſecundo cratere?] *Aut à competitoribus translatum, aut ad clepſydram reijciendum.* *F* Duo denique auri talenta.] *Homerus Iliad. σ:*

Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δικλυ ἰθυντατα εἰπῇ.

G Apud Pelaſgicum circa Arion.] *Locus Athenis iuxtà arcem.* *H* Geminor. ædem.] *Pollucis & Caſtoris templum intelligit.* *I* Quot folia.] *V. de Homer. Iliad. β.* *K* In rebus.] *χρήματα* quæ inter bona annumerant Peripatetici. *L* Culter ſacrificulus.] *μαχαιρίδιον πυθικὸν, Delphicum gladium.* *M* Tragica nouacula radebat.] *ἐν χερὶ, ἐν χερσὶ:*

ad

ad viuũ, ad cutẽ. N Inurat ſupercilia.] *Alludit ad veterum morem, qui fugitiuorum front. bus ſtigmata inurebant.* O Funiculum & hamum.] *Inſtrumenta piſcatoria.* ὁμωνὸς *funiculus piſcatorius ex ſetis equinis contextus: Theocritus in Piſcatoribus vſus eſt.* P Ex Pelaſgico.] *Pelaſgicum locus fuit Athenis iuxta arcem, vt iam diximus.* Q Lupum.] *Lupus marinus. Meminit Ariſtot. & Plin.* R Felis.] *Galeus. Gaza muſtellam interpretatur. Eſt piſcis rapax.* S Aphyis leuiores.] *Aphyæ piſciculi quos parit limus, vermiculorum inſtar ſcaturientes, meminit Aelianus. Plinius verò aquas à Latinis appellari dicit, quòd ex aqua & pluuia procreentur.* T Pſetta.] *Piſcis latus, Meminit Ariſtot. & Suidas.* V Echinis.] *Echinus, Latinè Erinaceus, ſpinis aculeatis.*

PRO EO QVOD INTER SALVtandum verbo lapſus fuerat.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟρεύσει πταίσματος.

Iac obo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

REſpondet hac apologia pro errato quod inter ſalutandum ipſi exciderat, cùm mane & in prima ſalutatione quando χαῖρε, *hoc eſt*, aue ſeu ſalue dicendum fuerat, ipſe ὑγίαινε, *hoc eſt*, vale dixiſſet. Orationis ſtatus eſt iuridicialis aſſumptitius. Fatetur enim & ipſe peccaſſe ſe, quia ordinem inuerterit, & quod poſtremum dici conueniebat, à principio vſurpârit: ſed tamen culpam hanc mitigat atque eleuat, primùm vſu ac poteſtate ipſorum verborum, oſtendens τὸ χαίρειν non in principijs tantùm à veteribus, ſed etiã fine atque diſceſſu vſurpatũ fuiſſe, ὑγιαίνειν autem vtroq; loco frequenter à multis, à quibuſdam etiam in principio ſemper poſitũ fuiſſe: deinde & efficaciorem atque auſpicatiorem vim ac ſignificationem habere: idq; probat multis & poëtarum & aliorum teſtimonijs, adductis item hiſtoriarum exemplis, vbi vel eodem errore ὑγιαίνειν pro

pro χαίρειν positum fuisset, vel aliàs vsurpatum, commodum alquod vtentibus attulisset. Post hæc ordinis inversioni opponit euentum erroris, quòd tale verbum pro alio dixerit, cuius vis seu potestas, *hoc est*, valere seu sanum esse, cuius tempori non matutino tantùm conueniat, & quòd hæc salutatio cæteris potior atque efficatior sit. Deinque & principes hoc idem primum atque præcipuum suis mandant, vt salutis seu valetudinis curam gerant: & priuati quoque in resalutando salnos esse iubeant. Hinc & causam erroris siue euentus huius in deum aliquē transfert. Animi autem consternationem, quæ causam errori dederit, à consueto & obiecto seu casu defendit. Deinde & voluntatem principis pro se interpretatur, ficta conformatione. Ad finem ficta alia ac noua obiectione, orationem in votum seu precationem desinit. Exordium à loco communi sumitur. Verbum χαίρειν vbique salvere exposuimus, propter commodum versionis: quanquam non ignorem à Martiale atque aliis frequentiùs per Auere reddi, quando salutantis est. Nam alioqui & gaudere significat, interdum & valere, vt infrà, cùm discedentium mutuò est: vt & τὸ ὑγιαίνειν, quod nos vbique valere vertimus, & saluum siue sanum esse interim significat, ad quas significationes infrà in Græcis testimonijs quæ citantur, crebræ alluſiones fiunt, præsertim cùm à principio ponitur.

Ἀλλὰ μὴν, ἄνθρωπον ὄντα δαίμονός τινος ἐπιῤῥοὴν ἁμαρτεῖν πολὺ δὴ χαλεπώτερον, ἀσθενείαν ψυχῆς παραλογισμὸν ἢ δαιμονίου πλάσματος.

Difficile[a] *sanè est, homo cùm sis, alicui Dei impulsioni ac vim euitare. Multò autem difficilius, defensione inuenire errati eius, quo quis præter rationem, & ceu numine quodam impellente lapsus est.*

ἄπῃ ἀμφότερα νῦν ἰμοὶ συμ-
βέβηκεν, ὃς ἀρτιπόμπους παρὰ
σὲ, ὡς πρωΐαιτοι τὸ ἰωθὸς ἦν
λέγων τοῦτο ἡμῖν ἐπιτάττων φω-
νεῖν, ἀφῆνα μὴ χαίρειν κελεύ-
σας, ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμε-
νος, ὑγιαίνειν σε ἄξιος, οὐ-
φρονῶν μὴ κοὴ τοῦτο; οὐκ ἐν κα-
ρῷ ἦ, ὡς ὁ παλὰς τοῦτο ἔω. ἐγὼ
μὲν ὄν ἐπὶ τούτῳ οὐδὲν ἰδίαν ἦ-
κον ἐρυθείων καὶ παντοῖος ἐγὼ
ἐν ἀποείαις οἱ. παρόντες δ', οἱ
μὲν παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκὸς, οἱ δὲ
πληγὴν ὑφ' ἁλικίας, οἱ δὲ χθεσι-
νῆς κραπάλης ἀνάμνησιν ἔτι
ἔφερον μικρὰν, ἀ μὴ ὅτι μάλιστα
σὺ ἐπιλήσῃ λέγεσθαι τὸ γεγο-
νός. ἐδ' ὅσον ἄκρῳ τῷ μεδιά-
ματι ἐπισημαινόμενος ἦ γλώτ-
της τοῦ διαμαρτίαν. ἔδοξεν
ἔμοι καλῶς ἔχειν παραμυ-
θίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι,
ὡς μὴ πάνυ ἀνιῶμαι ἐπὶ τῷ
παθήματι, μηδ' ἀφόρητον ἡ-
γοίμην ἐ τηλικοῦτος ἐπὶ τῷ
σώματι ἀπροφάσιστος ἦ ἰατρὸς ἔ-
χοντος, ἐπὶ δισσῶν μαρτύρων.

quod vtrunq; mihi nunc acci-
cidit, qui cùm ad te venissē,
quòd te ex more primo mane
salutarem, deberémq; con-
sueta ista voce vti, ac te sa-
luere iubere: ego aureus ille,
nescio quo pacto oblitus, va-
lere te iussi, verbo & ipso nō
malo aut ominoso, sed item
pestilo tamen, vt quod ve-
speri non auroræ conueniat.
Ipse igitur confestim sudaui
atq; erubui, varieq; meipsum
gessi, cùm quid agerem, non
haberem. At cæteri qui tum
aderant, alij quidem lapsum
me esse lingua, ita vt consen-
taneum erat, alij præ ætate
delirare, alij verò ex hesterna
crapula repletum atq; ebrium adhuc esse existima-
bant: tametsi tu ipse animo
maximè æquo accipiebas: id
quod tum acciderat, ne risu
quidem modico notando lin-
guæ erratum. [b] Visum igitur
mihi sum operæ quoddam
præcium facturus esset, si consolationem aliquam mihi ipsi com-
ponerem, ne nimis ægrè ob lapsum hunc animo afficerer: neu-
ve intolerabile putarē, si senex aliquis præsentib. tot testibus
nonnihil ab eo quod decorum fuerat, aberrando deflexissem.

Nam

Ἀπολογίας μὲν δὴ οὐδὲν ἔδει, ὦ πάτερ, οὔτε πρὸς γλῶτταν, ἃ ἐσύτων ἐφημοσθήλω ὀλιγωρήσας· ἀρχόμενος μὲν οὖν ἐγραφῆς, καὶ νῦν ἀπόρως ἐν τοιούτῳ ἔρωτι τῷ πεπλάσθαι. πειόντι δ' ὅσα πρόφαντα τὰ πλεῖστα, οὐ μὲν πρότερον ἐμοὶ αὐτὰ, ἢ μὴ περὶ χαίρειν αὐτῷ, καὶ τοῦ ἐν πράττειν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν πᾶσιν τὰ ἄκοτα· τὸ μὲν δὴ χαίρειν ἀρχαία μὲν ἡ ἔθεσα χώρωσις οὐ μόνον ἐωθόσι μόνον, οὐδ' ἂν τῶν πρώτων ἐν τοιούτῳ, ἀπὸ καὶ πρῶτον μὲν ἐλθόντες ἀλλήλοις, ἔλεγον αὐτὸ, ὡς τὸ, Χαῖρ', ὦ Διώσεια τῆς Διὸς Τιρινθίας. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς νόσους ἔθη παροινίους ἐπιόμενοι, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ, Ἀτρεΐδη μὲν ὄϊστε οὐκ ἐπιδώσει. Ὀδυσσεὺς δ' ἐπότε τῶν ἐπιπαλαιόνων ἐπὶ θάνατον αὐτῷ ἐρέτορος.

Nam quantum quidem ad ipsam linguam attinet, defensione aliqua opus puto non erat, præsertim quãdo in tam bonam & auspicatam precationem errando prolapsa fuerit. Incipienti itaq; mihi ab initio statim videbar in difficilem quæstionem incursurus esse: at verò vbi iã progressus aliquantulũ fuissem, offerebant se multa quæ commodè dici posse videbantur. Quæ tamen non amea dicã quàm de ipso verbo Saluere, de verbo Bene agere, & de verbo Valere, quæ consentaneum atq; æquum erit, expofuero. Verbum igitur χαίρειν (quod saluere nos dicimus) antiqua vox est, & in salutationibus iam olim vsurpata, veruntamen nõ manè tantùm, neq; in primo solũm congressu, sed etiã cùm qui inter se mutuò nunquam viderant, alius in alium incideret, salutatione hac vti solebant, quale illud est: Salue, ô Sosia rex istius Tirynthij. Deinde & à cœna, cùm iam ad mutuas confabulationes vẽtum esset, vt apud Homerũ: Salue Pelide, nil cœnæ æqualis eges nunc. quo tum Vlysses vsus est, quando in legatione missus, oratorio modo mandata illi exponebat.

καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαῖρε τ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, ἔκτοτε θνητός. ἴδιόν τι καιρὸς ἐδέδει ἀσπασμένου τῇ προφάσει· ἐδέδει δὲ καὶ νῦν μὲν ὁ ἐνθένδε, ἵνα μὴ ἐπὶ τὸν ἀπαίσιον καὶ ἀσκληστάτων ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῷ, ὡς ὁ τὸ Εὐριπίδου Πολυνείκης, ἤδη τεθνεῶτ' ἐβίου. Καὶ χαῖρε, ἤδη γάρ με καὶ σκότος καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἕνεκα τοῦτο συμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπηχθείας, καὶ τὸ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις, τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντίδειν ἀλλήλοιν. πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης, ὁ ἀμφοδρομήσας, ἀπὸ τοῦ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, ἅπαξ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀναβοήσας, καὶ προφθάσας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν· καὶ

Prætereà & cùm à se mutuò iam discedere vellent, eadem vtebantur, quale est illud: Saluete, atq; deum me agnoscite, morte carentem. Certum autem tempus nullum præfinitum fuit salutationi huic, neque vt nunc, matutino solùm tempore vsurpabatur, quandoquidem & in infaustis & abominabilibus rebus eadem aliquando vsi quidam reperiuntur. vt apud Euripidem Polynices iam moriturus: Saluete (inquit) nam totus tenebris iam tegor. Neque etiam amicorum inter se nota tantùm siue indicium erat, sed & aduersis quibus infensi erant, adhibebatur, cùm significare vellent nihil rei sibi mutuò cum illis posthac fore. nam hoc, cùm c μακρὰν χαίρειν, hoc est, longum saluere dicunt, intelligunt, nempe nullam amplius curam alterius alteri futuram esse. Primus autem hoc verbo vsus fertur Philippides, is qui vno eodemq; die narratur ex Marathone cursu itimere peracto Athenas victoriâ annunciasse, & ad magistratus quo loco considerant, atq; anxij de euentu pugnæ cogitabãt, dixisse: Saluete, vincimus.

eoq;

τοῦτον ἅτε ὂν σωματοθυτοῦσαν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ ὡς χαίρων σωτηρίοις. ἐπὶ τούτοις ἦρχεν Κλέων ὁ Αθμονεὺς δημαγωγός, ὃς Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν πρόθυμος ἀναγγελοῦσι τοῖς ἐκεῖθεν, καὶ τοῖς τῶν Σπαρτιατῶν ἄλλοις. καὶ ὅλως ἐπιμετεκόμενος ἐκεῖνος ὁ Νικίας ἐκ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν ᾧ ἀρχαῖόν τι ἐπιτολῶν διήμαρτεν, ἀπ' αὐτῆς ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων. ἐπ' ὁ θαυμαστὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος, νομοθέτης τε δίκαιος, τὸ μὲν χαίρειν λυπηρόν, καὶ φάσκων ἀφροδισιάζειν, ὡς μοχθηρὸν ὄν, καὶ οὐδὲν σπουδαῖον· τὸ δ' εὖ πράττειν αὖτ' αὐτὸ ἀσπάζεσθαι, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων τε τῷ Διονυσίῳ, ἀντιτίθεται αὐτῷ, ὅτι ποιητὴς ἦν τὸν Απόλλωνα, χαίρειν τε λέγειν πρόσταγμα, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου,

eo & dicto statim concidisse mortuum, peracto iam nuncio, unà cum ipso illo verbo expirans. In epistola autem initio Cleon ille Athemensium tribunus, cùm ex Sphacteria scriberet, primus omnium hoc verbum præposuit gratulari videlicet illis volens ob victoriā eo loco partam, & quòd Spartanos captos in potestatē redegisset. Ac prorsus certè post illum Nicias dux cùm ex Sicilia scriberet, antiquā epistolarū formam retinuit, statim ab ipsis rebus exordiendo. Quin & admirabilis ille Plato, vir fide dignus, ac legislator huiusce modi rerū, verbum hoc salvere, planè valere iubet, atq; omnino improbat veluti malum ac prauū, & quod nihil serium aut dignū præ se ferat: contrà autem [d] τὸ εὖ πράττειν, hoc est, bene agendi verbum, pro eo introducit, tāquam commune tam corporis quàm animi bene rectèq; affecti symbolū siue indicium: ac missis ac Dionysium literis, reprehendit ipsum, quòd cùm ad Apollinem versus quosdam cōposuisset, deum ipsum salutare iussisset, quippe quod hoc ipso Pythio indignum foret,

μὴ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δικαίοις πρέπον. ὁ μὲν γοῦν θειότατος Πυθαγόρας, ἃ μὴ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον κατελιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰνόμαος, ὡς Λουκιανός, καὶ Ἀρχύτας, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητοῖς αὐτοῦ τιμιώτερον, οὔτε τὸ εὖ πράττειν πρόρρησιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γὰρ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπόταν φυσιλαῖόν τι γράφωσιν, ὑγιαίνειν ἐν ἀρχῇ παρακελεύονται, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῆς τινὸς καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ σωθῆναι ἅπαντα μᾶλλον ἐκ τοῦ ὑγιαίνειν ἀγαθά. καὶ τόνδε μὲν αὐτοῖς πρέπον ἦν, τὸ εὐφημεῖν, τὸ ὑποτάττεσθαι, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοῦτο ἐχρῶντο, ὑγιείᾳ πρὸς αὐτὰν ὀνομάζοντο. καὶ ὅλως ὑγιαίνω τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι, οὔτε δὲ τὸ εὖ πράττειν,

& non modò dijs, verumetiã ne hominibus quidem paulò dexterioribus decorũ. Diuinus quidem Pythagoras ille, tametsi ipse nihil proprium suorũ scriptorũ nobis relinquere posse voluerit, quantũ tamen ex Occello, Lucano, & Archyta, & cæteris ipsius discipulis cõiecturã facere licet, nec verbũ bene agere, ab initio literis suis præmisit, sed ab ὑγιαίνειν quod est valere seu sanũ esse exordiri iubebat. Cuncti itaq; illi qui professionẽ atq; doctrinã ipsius secuti fuêre, quoties miserint inter se mutuò literias graue aut seriũ aliquid scriberẽt, valere siue sanos esse se, statim ab exordio iubebãt, tãquã & hoc ipsũ verbum tã animæ quàm corpori accommodatũ maximè foret, summatim q; cõprehenderet vniuersa hominis bona. Præterea & triplex ipsorũ triangulus ille, qui alternatim inter se iũctus, quinquelinearẽ figurã constituit: quo symbolo ac veluti nota quadã ijdẽ ad eos qui eiusdẽ professionis erant, eandem q; doctrinã fectabantur, vti solebant, valetudo, siue salus ab ipsis appellatur. Et in summa ipsum quidem valere putabant esse: verùm neq; bene agere, neque

φῦτι τὸ χαίρειν πάντως ἢ τὸ ὑγιαίνειν. ἐσὶ δ', οἶ ἢ τὴν τιμὴν πραττῶν, τὸν μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἢ τὸν ἐντελῆ, αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν οἶδε καὶ ὑγιάσας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ἢν καὶ Φιλόλαος ὅτι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος, ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἀδολίαν πᾶσι ἀποφαινόμενος, ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῖς ἐπιστολικοῖς (ἐσὶ δ' αὗται ὀλίγαι) καὶ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς πρεσάλλει; πολὺ δ' ἂν καὶ ἐν πρώτοις φίλοις, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον ἀπὸ τῆς λεγόμενον. Τὸ δὲ χάρ· Οὐλέ τι καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς πρὸς τὴν παραμύθιον τὸ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁδ' Ἀλεξις, Ὦ δέσποθ' ὑγίαινε, ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. ὁδ' Ἀχαιὸς, Ἥκω πεπρακὼς δηνὰ, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ

neque ſaluere, omnino idem quod valere. Sunt aũt & quã quaternionem maximum ipſorum iuſiurandum, aut perfectiſſimum ipſis numerũ perficere dicant: alij verò etiam ſalutis ſeu valetudinis principium vocárunt, inter quos & Philolaus eſt. Et quid attinet vetuſtiores commemorare, quãdo & Epicurus, qui alioqui τὸ χαίρειν, hoc eſt, gaudendi verbo, admodũ gaudebat, voluptatẽq; cæteris rebus omnibus anteponebat, in epiſtolis quas de rebus paulò grauioribus ſcribebat (ſunt autem earum perquàm paucæ, & non niſi ad præcipuos amicorum datæ) ſtatim à principio valere iubebat? Frequens autem & in Tragœdia & Comœdia, veteri illa quidem, repetitas idem hoc verbũ à principio fermè poſitum. nam illud: Vale & multum mihi ſalue: doctè prudenterq; valendi verbum, auere, ſiue ſaluere, illi præpoſitum habet.

Alexis autem: O here, vale (inquit) vt tardè admodum aduenis? Et Achæus:

Venio peracta re graui, at tu mihi vale.

καὶ οἱ Φιλήμων. Αἰτῶ δ' ὑγιαίνειν πρῶτον, εἶτ' ὠφελίαν, εἶτα χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδέν. ὁ μὲν γὰρ τὸ σκόλιον γράψας, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί μὴ οὕτως φησίν; Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον, τὸ δεύτερον καλὸν γενέσθαι, τρίτον δὲ πλουτεῖν. τὸ χαίρειν δὲ τὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐμνήσθη, ἵνα σοι τὸ γνωριμάτατον εἰπῶ, μὴ πᾶσι δῆτα σώμασι λέγω, ὑγιείαν πρεσβίαν μακάρων, μετὰ σοῦ νέοι μοι τὸ λοιπόμβιον βιοτᾶς. ὥστε ὁ πρεσβύτης ἐστὶν ὑγιὴς καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ τὸ ὑγιαίνειν, πάντων τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. μνεία δὲ καὶ ἄλλα ἔστι ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων. καταδεῖξαί σοι ἔχων πρότιμώντων τὸ ὑγιαίνειν· τοῦτο μὲν παραιτήσομαι, ὡς μὴ εἰς ἀπεροκαλίαν τινὰ μεταχωδῆ ἐκπέσῃ μοῦ τὸ σύγγραμμα, μὴ κινδυνεύσω μὲν ἄλλῳ ἐκτρέπειν τὸν

& Philemon quoque:

Primùm (inquit) valere eupio, deinde agere bene: Saluere tertiò, ultimò debere nil. Nam qui [h] *conuiuiale illud carmen compoſuit, cuius & Plato meminit, annón & ille ait: Equidem hoc iudico primùm, Valere, deinde pulchrum videri, Pòſt eſſe ditem? Verbi autem ſaluere, ſiue auere, omnino ne meminit quidem. Et vt notiſſimum quoq; illud, & quod omnibus in ore eſt, tibi dicam, Superùm antiquiſſima diua ſalus, Tecum mihi liceat Viuere quod ſupereſt. Quare ſi antiquiſſima ſalus ſeu valetudo eſt meritò etiam ipſius opus, hoc eſt, valere, ſaluumq; ac ſanum eſſe, reliquis omnibus anteponendum eſt. Infinita autem & alia exempla tum ex poëtis, tum ex hiſtoricis & philoſophis commemorare tibi poſſim, vbi idem hoc verbum valere, antepoſitum reliquis atque prælatum reperitur. Quæ tamen omnia in præſentia omittam, ne mihi ſcriptum hoc in loquacitatem quandam ineptam ac puerilem adeò prolabatur, videarque ipſe* [i] *clauo alio a-*

lium

ἔλεγον. ὀλίγα δὲ οἱ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐμπειρίας, ὁπόσα μέμνημαι σὺν τῷ παρόντι, συγκρᾶναι ψῶ, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. ὅτι Ἀλέξανδρος τὸν ἐπὶ Ἰσσῷ μάχην ἀγωνιᾶσθαι μέλλων, ὡς Εὐμένης ὁ Σαρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἔωθεν ἐσιόντα εἰς τὸν σκηνὸν αὐτοῦ τὸν Ἡφαιστίωνα, ἔτ' ἐκκαθόμενον, ἔτ' ἐκ παραχθὲς, ὥσπερ εἰώθει, ἔτι κεῖσθαι τινὰ δοῦλον καταναλώσαντα, τοῦτον ἰδόντα εἰπεῖν, Ὑγίαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττειν. παραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τὸν Ἡφαιστίωνα ὀλίγου δεῖν ὑπ' αἰδοῦς ἐκβανόντα, Ἀλέξανδρος· δέχομαι, ἔφη, τὸν οἰωνόν. τὸ γὰρ σῶας ἐπανήξειν ἐκ τῆς μάχης ἤδη μοι ὑπισχνεῖται. Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτὴρ, ὅτι τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν

liam trudere velle. Pauca verò veteris historiæ, quantum adhuc memoria teneo, quantumq; ad hanc præsentem causam pertinere prorsùs videtur, non incommodùm huc ascribi posse existimaui. Nam cùm Alexander Magnus pugnam illam ad Issum initurus esset, quemadmodum Eumenes Sardianus in epistola ad Antipatrum refert, manè in tabernaculum eius ingressus Hephæstio, siue tum ita oblitus sui fuerat, siue consternatus, quemadmodum & ego, siue etiam numine aliquo impellente, idem tum quod ego, dixit, ὑγίαινε βασιλεῦ, hoc est, Vale rex: tempus iam est in aciem educi exercitum. Conturbatis autem cæteris, qui tum aderant, ob inopinatam ac nouam salutandi formam, ac ipso Hephæstione propemodū præ metu emorientem, Alexander respondens: Recipio, inquit, omen. nam nos salvos atque integros è pugna reuersuros esse, hoc verbum mihi nunc pollicetur. Antiochus autem cognomento Soter, quando cum Gallis conserturus prælium esset, per

ξεν ὄναρ ἐπισάντα τοῦ τὸν Ἀλέξανδρον, κελεύειν σύνθημα τοῖς στρατιώταις τὸ ὑγιαίνειν, καὶ ἅμα ζώντα σωθήμασι πολλὰ θαυμαστὰ ἐπανελθεῖν νίκῃ ἐνίκησεν. καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέγραψε τοῦ τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσαγορεύειν· ἐπὶ τέλει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐρρῶσθαι ἐπιγράψαι τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ συναγαγών φησιν. ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ Ἠπειρότου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον, τὰ δεύτερα ἐν στρατηγίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μνείας προσῆκε τῆς τύχης ἐνίκησεν. οὕτω τοίνυν ἀεὶ θεοῖς ἐπεύχεσθαι, καὶ θύειν, καὶ ἀναιτεῖσθαι δηλαδὴ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ ὄνησιν κλέους, ἢ πλούτου ὑπερβολὴν ἄτοπον παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τούτοις νικᾶν, ὑγιαίνειν, ὡς ἔστ'

quietem vidit adstare sibi Alexandrum, & iubere vt tesseram hanc ante pugnam militibus daret, ὑγιαίνειν vincere licet, ac sub hac tessera seu nota militari præclaram illam victoriam mox consecutus est. Præterea & Ptolemæus Lagi missus ad Seleucum literis planè ordinem inuertit, principio quidem epistolæ valere illum iubens, pro eo autem vbi alij vale scribunt, in fine τὸ χαίρειν, hoc est: auere subscribens: quemadmodum Dionysodorus tradit, is qui epistolas illius collegit. Non iniquum autem fuerit & Pyrrhi Epirotæ illius mentionem facere, qui post Magnum Alexandrum secundas in re militari tenuit, variasq; fortunæ mutationes ac vices pertulit. Hic igitur cùm Deos precando, sacrificando, donariaq; consecrando quotidie veneraretur: nunquam tamen vel victoriam ab illis, vel regni alicuius ampliorem maiestatem, vel gloriam, vel diuitiarum abundantiam postulauit, sed vnum hoc ὑγιαίνειν, hoc est, valere.

ἦν ἄρ' ὅτ' ἔχη ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων προσγίγνεσθαι μόνον. καὶ ἄδικα, οἶμαι, ἐρῶν τα, λογιζόμενος ὅτι ὑμῖν ὄφελος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, εἰ ἄρα τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῆν, ἀπὸ νεῦ ἐκείνου λοιπὸς ἦν ἐμοῦ καὶ ὑμῶν ἀφαιρεθείς, τάχα ἄν τις ἄλλος, ἐν ᾧ τοῦτον ἐνεκάλεσας, ἂν καὶ μηδὲν ἄλλο ἔρρωτο, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ οὐκ ἂν εἶχεν ἔγκλημα τοῦ ὑμᾶς τι ἁμαρτεῖν ἐρῶντας, ὥσπερ ἄν εἴ τις περὶ τὴν ἐνέμησιν τὸ ἁρμόττον, ἢ περὶ τὸν ἐπαναλῆ τὰς ἐνημερίδας ἐπιδίδοσαν. ἀπ' ὀβελίσκου φαίλου ἄν ἐκρέμετο, ἀπόρους ἄν ταῦτ' ἔλεγεν, ἤ τις ὀλίγους λοιπὸς καὶ ὑγιεῖς μὴ δύο μόνον. νῦν δὲ καὶ ἑωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον, καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ

valere ac sanum esse, precari solebat: vt qui putaret, quandiu hoc vno frueretur, & cætera facillimè euentura sibi esse. Ac reclissimè, opinor, sentiebat, illud vnum secum reputans, quòd cæterorum bonorum omnium nullus fructus fores, quamdiu vnum τὸ ὑγιαίνειν, hoc est, sanitas ista corporis atque animi sola abesset. Sed iam satis de eo, quo quicque horum verborum tempore propriè dici solitum fuerit, à nobis expositum est. Fortasis autem dixeris quispiã, Tu verò immutato ordine illo, etiam si nihil aliud dixisses, tamen iure optimo accusandus, ac reprehendendus fores, perinde ac si quis galeam tibiæ, aut rursum ocreas capiti alligatas imponat. Verùm, ô optime, (responderem & ego illi) merito sanè hæc diceres, si quid in vniuersum tempus foret, quod sanitate siue salute opus non haberet. Nunc autem & mane, & meridie, & noctu quoque salute ac sanitate semper opus est, & maximè principibus vobis qui multis occupati negotijs estis, eoq; ad plura corpore integro ac

sano

πολλὰ πράττουσιν ὑμῖν, ὅπου οὐ καὶ πρὸς πολλὰ δεῖσθαι δοκεῖ; ὅτι δέ, ὁ μὲν χαίρειν εἰπὼν, μόνον ἀφέμενος τῆς ἀρχῆς χρήσαιο, καὶ ἴσως οὐκ ἂν τὸ πρᾶγμα· ὁ δὲ ὑγιαίνειν κελεύσας, καὶ χρήσιμόν τι ἅμα, καὶ παραμυθούμενος τῶν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν φιλτάτων καὶ σωθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις βιβλίοις, ἃ μὴ παρὰ βασιλέως λαμβάνεται, δοῦτο πρῶτον ἡμῖν ἐπιπαράγγελμα, τῆς ὑγείας, τῆς ἐμπειρίας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ μάλα ἀκόπως· ὃ γὰρ ἂν ἐγὼ ἄλλῳ φράσω, ὡς πρὸς πάντα μὲν ἅπερ ἐπαπειλήσω· ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, ἅτε λαχόντας τῆς Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαίειν, ζῆν πεφυκότας ἀντιδέξιους μόνοις, ὧν τῆς ὑγείας ὀνόματι πολλοὶς ἀμείβεσθαι. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐν προσοίας ἀφιλὸν μὲν τὸ χαίρειν ἐπιτη-

sano necesse habetis. Præterea autem ille qui χαῖρε, hoc est, aue, seu gaude dicit, auspicato tantùm principio vtitur, ipsáq; rei non aliud quàm precatio, siue optatio quædam est. at qui valere iubet, ille & vtile quiddam facit, & omnium eorum admonet simul, quæ ad sanitatem, siue salutem aliquid conferunt: neque solùm comprecatur, verùm etiam denũciat, atq; imperat. Quid autem? ánnon & in libello mandatorum seu negotiorũ, quod semper & à rege quoque accipitis, hoc primum esse solet, quod vobis præcipitur, quod sanitatis atque salutis vestræ curam habeatis? Ac meritò sanè. Neque enim vlla vestri vtilitas ad res cæteras obeundas foret: nisi integri ac salui essetis. Sed & ipsi vos (si modò Romanum sermonem ego quaque nonnihil intelligo) cùm salutãtes vicissim verbis accipitis, salutis nomine plerunq; respondere illis soletis. Atque hæc omnia dixi, non quod de industria omisso verbo χαίρε pro

ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτῆς ἐμαυτῷ τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τῷ τοῦ μὴ ἄκων παθεῖν ἡγησοῖ & ἂν ἐμοὶ ξυμβῆναι, καὶ ὑβρίσαι τῶν πλησιοχωρούντων ἐναπάθων. χάριν δ' ὁμολογῶ ὑμῖν, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄπαξ μακρῷ ἀπεκάτηρον τὴν εὐπραξίαν, καὶ ἐς τὸ ἄμεινον παρέλιθον. καὶ τάχα τῆς Ὑγείας ἢ Ἀσκληπιοῦ αὐτοῦ ἐπίσκοπός ἐστιν, ἀλ' ἐμοῦ δὲ τὸ ὑγιαίνειν ἐπισχυμένης, ἐπεὶ ἔγωγε πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνω θεῖ, μηδέπω πρότερον ἐμαυτῷ μακρῷ βίῳ ταραχθεὶς ὅμοιος; ἢ δ' ἀεὶ καὶ ἀνθρωπίνως τινὰ ὑπὲρ τῆς γνησιότητος & ἀκριβείας ἐπᾶραι ἐλπίδα ἔχων, ἢ πάνυ ἐσπουδακὼς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ἐμαυτὸν σεσωφρονίσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας ἢ τἀναντίον διαταραχθεὶς ἐνίπτω. τάχα δ' ἂν τινα ἐπανόρθωσιν

pro eo ὑγιαίνειν dicere studio quodam affectârim, sed quia hoc ipsum mutuo mihi accidit. Aut quomodo enim non ridiculus forem, si & aliena lingua loquerer, & tempora salutationum immutarem? Gratiam autem & dico, quòd mihi erranti hoc in aliud longè auspicatius verbum conuersum fuit, atque ipse in melius, errando prolapsus sum. Et quid si hoc Saluus, aut etiam Aesculapij ipsius prouidentia quadam factum est, qui tibi per me salutem ac sanitatem promittere ita voluerit? Nã quo pacto ipse equidem, P nisi à Deo aliquo impulsus, quicquam eiusmodi committerem, quã anteà per omnem ætatem multo simili pacto turbatus atque animo perculsus fuerim? Q Quod si verò & humanam quandam defensionem pro eo quod accidit, afferre conuenit: nihil nouum aut peregrinum hoc est, si cùm admodum in eo elaborauerim, vt ex optimo atq; potissimo tibi notus fierem, deinde ex nimia cupiditate ac festinantia in diuersum animi consternatione quadam incido? Iam & à recta cogita-

ξαι τ καὶ ὀρθὴν λογισμὸν κὴ στρατιωτῶν πλῆθος, ἂν οἱ μὲν προυθοῦντο, οἱ δ' ἐν τῇ τάξει τῆς πθσαγορέυσεως μὴ μένοντες. σὺ δ' ἐν οἷς ὅτι λάβοι οἱ ἄποι ἐς ἄνοιαν ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραθροσωίλω παραφέρωσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ σὺτὸ σύμβολον κὴ ἀφελείας ἐποιήσω, κὴ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον κὴ ἐντεχνον ἰχνύσης, ὡς τόγε παλαν θαρραλέον ἐν τοῖς τοιούτοις, ὑ πόρρω θρασύτητος κὴ ἀναισχυντίας ἐσί. κὴ ἴσως ἂν μηδὲν μᾶλλον τοιοῦτον προλαμβάνεσθαι, ἀλλ' εὐλαβείᾳ πᾶς ἀφυμίαν αὐτὸ κρίνεσθαι. ἐπὶ γοῦν τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ κὴ ζιόν τί τι λέγεται γενέσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, κὴ ἀφελόμενος ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συνοφανθύμενον ἄνθρωπον,

cogitatione atque animi tui cepit facile etiam deturbauerit aliquem militum multitudo atque frequentia, quorum alij quidem aduersos protrudunt & impellunt, alij autem ordinem salutantium impediunt, & disturbant. [r] Tu verò, sat scio, [s] quantumuis alij dementiam, aut insciciam, aut etiam deliberationem quandam, factum hoc interpretantur, pro verecundiæ & simplicitatis quodam symbolo atque indicio ipse accepisti, animique nihil forense aut vafrum, nihil artis aut calliditatis habentis signum esse existimasti: quando certè nimia in his rebus audacitas, non multùm à temeritate atque impudentia distat. [t] At ipse quidem optârim, vt ne vnquam contingat mihi in hunc modum errare: quòd si verò aliquando contingat, vt id in faustam & auspicatam comprecationem aliquam semper euadat. Temporibus igitur primi Augusti etiã tale quiddam accidisse dicitur. [u] Nam cùm ipse forte quadam iudicio cuidam præsedisset, atque causa rectè ac legitimè iudicata, hominem

κον, ὦ χάριν ὁμολογῶν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ χάριν οἶδα σοι, ἔφη· ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι καλῶς καὶ δικαίως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σιβύρτιον ἀγανακτησάντων, καὶ διασπάσασθαι θέλοντα ἄνθρωπον ἰδιωτικόν, καὶ σπασαμένων ξιφίδια, καὶ ἔφη· ἀλλὰ τοῦ γε καλοῦ ἀνδρὸς, ἀπὸ τοῦ γνώμου ἔξιστάσαι ἄξιον. ἐκεῖνον μὲν οὕτω, σὺ δ' ἄπιθι τοῦ γνώμου σκέψασθαι, πάνυ ὤνησε ἐυρόντας ἄλλο τοῦ γλώττης, ὥφθη μὲν καὶ αὐτὰ, ἴσως δ' ἐνταῦθα δεῖ ἐμοῦμεν ἀκόσως ἄμεινόν τι φυλάξασθαι. μή τίσι δόξω ἐξιστάσθαι τῆς ἀληθείας, ὡς τοῦ ἀσελγείαν τούτου συγγράψαμι. καὶ δὴ γε, ὦ φίλτατε Ασκληπιέ, δοκοῦσι φανεῖσα τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀσελγείαν, ἀπ' ἐπιθέσεως ἀφορμὴν ἔν λαβεῖν.

minem quendam iniustè calamitosè delatum, à maximo quodam crimine absoluisset, ille gratiam agere volens, alta voce proclamauit: Gratiam tibi, inquiens, Imperator, habeo, quòd malè atque iniustè iudicásti. Ibi cùm cæteri, qui circa Augustum erant grauiter indignarentur, hominemq; discerpere ac lacerare vellent: Desiste, inquit ille, ab indignatione. Neque enim linguam ipsius, sed animum examinare atque inspicere æquũ est. Ita tum ille: At tu siue animum inspicere & contemplari voles, benevolum reperies: siue linguam, neque ipsa fausticatum aut ominosum aliquid dixit. × Cæterùm videor hoc loci iam constitutus non immeritò & aliud quiddam vereri debere, videlicet nè qui me putent ex composito errasse hoc pacto, quòd hanc apologiæ scribendæ causam haberem, atq; vtinam quidem, ô optimè Æsculapi, eiusmodi hæc appareat oratio, vt non apologiæ speciem, sed ostentationis alicuius captatam occasionem præ se ferat.

GILBER-

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

LVcianus in hac apologia vsum verborum τὸ χαίρειν τῷ ὑγιαίνειν ostendit, & cui tempori, à quibusque accommodata fuerint: atque exempla eorum recenset, qui vel simili errore aliquando lapsi fuêre, vel meditatò, eodem quo ipse, verbo vsi, magnũ ex eo commodum consecuti sunt, Hephæstionis & Alexandri, Antiochi, Ptolemæi, Lagi, Pyrrhi. Hoc ego vnum addam ex Dione in Adriano: Cornelius, inquit, Fronto peruesperi quandoque ab cœna domum repetens, officium cuidam præstituturus, cùm τὸ πολὺ ὀλίγον ἐπὶ δεῖπνον est iudicium ingressus: iudices ita salutauit, vt non matutino vteretur verbo χαῖρε id est, aue, sed vespertino ὑγίαινε, quod salue interpretantur. Cæterùm ὑγιαίνειν ambiguum verbum ferè in malum sonat, quum significamus abesse sanitatem mentis. Eo verbo quidam Cæsari exprobrauit insaniam, Philippus Menecrati. Augustus Cæsar Eulũio dicenti χαῖρε, ille respondens, non retulit χαῖρε, sed ὑγίαινε, id est, sanus sis. velut insaniam exprobrans, non precans salutem. Agesilaus Menecrati, cui cognomen erat Iupiter, quum is ad ipsum scribens, non abstinuisset ab ambitioso titulo, sic exorsus epistolam: Menecrates Iupiter Agesilao χαίρειν salutem rescripsit hunc in modum: Rex Agesilaus Menecrati ὑγιαίνειν hoc est, sanitatem, vnius verbi mutitione exprobrãs illi insaniam, qua Iouis cognomine gloriaretur, quũ nihil aliud esset, quã homo, fortasse cæteris deterior. Græci quibus benè precantur χαίρειν dicunt. Semper verò χαίρειν dicunt Græci, quibus benè precantur. Erasmus noster in opere de Conscribendis epistolis: Græci, inquit, ferme in hũc modum salutant, Πλάτων τῷ Διονυσίῳ εὖ πράττειν. Quæ verba non hoc sonant Græcis, quod quidam existimant, quasi iubeamus illos, quos ita salutamus, benè viuere, sed quod felicitatem precemur. Nam quibus res sunt secundæ, ij

Græcis-

Græcis ἀπρόπτως dicuntur. Quidam pro ἀπρόπτως, dicunt χαίρων, quod apud nos ſonat gaudere. Vtrunque vno verſu expreſſit Flaccus lib. 1. Epiſt.

Celſo gaudere, & bene rem gerere Albinouano.

Pythagoras quoque in Epiſtolis non alia vſus eſt conſalutatione, quàm vt iuberet ὑγιαίνειν. Inter Mazas porrò dijs ſacra erat & ὑγίεια: quo nomine propriè ſignificatur ſanitas. Compertum id quoque nobis, eum qui tuendæ ſanitatis artem profiteatur omnifariam, ὑγιεινὸν à Græcis nuncupari. χαίρειν primus ſcripſit in Epiſtolis Cleon, cùm iam Athenienſis imperij habenas gubernare cœpiſſet, quem Ariſtophanes in Pluto comico ſale perſtringit, dicens: Verbum eſſe vetus iam & obſoletum. Pro quo ſubiungit aliud, nempe ἀσπάζομαι

χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐᾷ τὸν αὐλητὴν δημόσιον
ἀρχαῖον ἤδη πρόσρημ' εἶναι καὶ σαπρόν·
ἀσπάζομαι hoc eſt,
Gaudere vos inbeo, populares ô viri:
More alloquendi iam obſoleto atque vetero,
Saluto vos.

a DIFFICILE ſanè eſt.] *Exordium à loco communi.*

b Vſus igitur.] *Propoſitio.* c μακρὸν χαίρειν.] *Eraſmus meus hunc locum ita vertit in Chiliad. Hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Metaphora eſt, inquit, ſumpta ab iis qui diſcedunt diutiùs abfuturi, ſeu nunquam redituri. Eſt ſæpiculè apud noſtrum Lucianum, vt in Ioue Tragœdo, item in Gallo, dialogo de Humanorum ſtatuum vanitate pulcherrimo, μακρὸν χαίρειν φράσας: id eſt, longum valere iuſſit Ieſ. Cicero ad Atticum lib. 8: At ille πολλὰ χαίρειν τῷ καλῷ dicens, contu'it te Brundu ſium. Item Hippolitus apud Euripidem: τὸν σὸν δ' ἐγὼ κύπριν πολλὰ χαίρειν λέγω. Veneri: uæ multum valere renuncio Cicero lib. 15 Epiſt. famil. pro μακρὸν χαίρειν, dixit nuncium remittere: Virtuti, inquit, nuncium remiſi ſti, delinitus illecebris voluptatis. Virgilius:*

Et longum formoſe, vale, vale, inquit Iole.

d τὸ δ' ἁπλῶς.] *Socrates apud Platonem in Euthydemo*

docet. τὸ δὲ πρόσφορον: *id est, commoditatem prosperitatemque agendi, non ex ijs, quæ materiæ & organi rationem subierint potiùs, quàm ex vsus cognitione, quam securitatem esse vult, pendere. In hac enim illud est stabile, de quo Cebes loquitur, firmum & immutabile, ἐγκαθίδρυ.] Inter innumeras & eximias cùm corporis tum animi dotes, quas diuina homini largitas est benignitas, non est sanitate vel vilior alia, vel iucundior: id quod (quisque ille tandem fuerit) breui testatus est scriptor: ἐπ' ὑγείας γὰρ πρῶτον ἐλθὼν ἐνέβη. Siquidem ea est, cuius, vel vulgo teste, nunquam obrepit homini satietas. Fastidiuntur opes, libido, luxus omnis, atque, vt semel dicam, omnia, non rarò & ipsa vita: hæc sola, siue animum spectes, siue corpus, non fastiditur vnquam. Pyrrhus Epyrotarum bellicosissimus rex, solam salutem precatus est, ratus facilè ad futura reliqua, vbi illa adesset: optimèque putans, nihil deesse homini, si illa adsit. Id contemplati olim veteres illi Græcorum philosophi, hanc vnam precabantur ijs, cum quibus de rebus essent arduis collaturi, arbitrati (id quod res erat) ὡς τῷ ὄντι τὸ ψυχῆς καὶ σώματος ἀρμοδίως ἔχον, ἢ σωτῆρος ἄπαλλαγὴ τῆς ἀνθρώπου ἀγαθῆς. Tantumque fuit illis cordi sanitas, vt contracta illius Græca voce, quæ ὑγίεια est, in hanc figuram expresserint, quam*

Lucianus hic triplicem quinque linearem triangulum vocat. Græcè verò hæc figura, seu schema σχημάτων dicitur, qua voce & nostri vtuntur. Hæc est militaris illa tessera, cui Antigonus Soter, vt testatur idem Lucianus hic insignem illam & admirabilem de Galatis victoriam acceptam retulit. Hoc est nobile illud insigne, quo nobilitari cupiebat Asclepiadem nauem Hippocrates, cuius in epist. quadam ad Damagetum amicum meminit. Hoc denique illud est numen, quod non puduit in sacro sancto illo iureiurando eundem iurare Hippocratem. Huic tam eximiæ dotis diuinitùs additæ est conseruatrix ac custos Medicina, quæ hoc præstare potest, vt salua nobis sit sanitas, aut si cubi vel nostra vel naturæ iniuria labefactata fuerit, si bijs si postliminio restituatur. f Quaternionem.] *De perfecto triangulo, deque Pythagoreorum iureiurando, quædam*

annota-

nnotatissimus in Visarum auctione. g Philemón quoque.] *Sententia est de ordine votorum, seu summi boni, à multis authoribus celebrata.* h Conuiuiale carmen] *Locus Platonis est in Gorgia, & hic ordo votorum olim popularibus etiam cantilenis celebrabatur. Idem Plato de Legibus 1. effert ad hunc modum. Primum locum obtinet bona valetudo. Secundum forma, tertium robur, quartum opes, haud cæcæ, sed acutum cernentes. Idem de leg. 2: Aiunt enim optimum ac potissimum esse bonam valetudinem, proximam formam, tertium diuitias. Huc etiam illud Iuuenalis satyr. 10. spectat:*

Orandum est vt sit mens sana in corpore sano.

Memitit eius rei Theodoritus Cyrensis lib. 11. Therapeuticæ.

i Clauo alio alium clauum.] id est, *malum alio malo. Idem Lucianus in Philops.* κῆλον φασὶν ἐκκρούειν τῷ ἥλῳ: id est, *Et clauo, quod aiunt, extundis clauum. Sed hunc apologiæ locum Erasmus noster sic vertit: Vereor ne si ad intentatum crimen, etiam adulationis accusationem adiunxero, clauum quod aiunt, clauo pellere videar, maiore minorem. Hoc prouerbio vsus est Aristot. lib. 5. Polit. cap. penult. & Cic. Tusc. 4. libro 4.*

k χαίρειν.] χαίρειν *ad secundam valetudinem in epistolis atque salutationibus locum inuenis communi loquendi vsu, tametsi Plato mauult ὑγιαίνειν. Est enim lætitia affectio animi in corpore sano. Hinc Horat. lib. 1. Epistol. 8:*

Celto gaudere, & bene rem gerere Albinouano.

l Pyrrhi Epirotæ.] *De Pyrrho Epirotarum rege, vide lib. 18. Iustini.* m Tu verò.] *Obiectio mutati ordinis, cui respondet primò à vi & potestate verbi, quòd ea omni tempori conueniat.* n Præterea] *A collatione salutationum.* o Quid autem.] *A proprio exemplo & vsu eorum, à quibus reprehenditur.* p Nisi à deo.] *Translatio erroris in Deum aliquem.* q Quòd si verò.] *Alia defensio qua & pro errore & animi perturbatione respondet.* r Tu verò] *A consueto.* s Quantumuis alij.] *A remotione causæ.* t At ipse quidem.] *Confirmatio qua voluntatem principis pro se interpretatur, à consequentibus.* u Nam cùm ipse.] *Ab exemplis.* x Cæterùm.] *Alia obiectio κατ' ἀνθυπόφορον, cui respondendo orationem concludit κατ' ἀλήθειαν.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

Ostendit hac præfatione Lucianus, sed exemplo Herodoti, & post hunc Actionis pictoris, adductum vt in conuentu totius Macedoniæ exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas ciuitates circumeundo, magno negocio, multoque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, pòst narratione vtriusque Herodoti & Actionis exemplum exponit: quæ quia maiorem scripti huiuspartem absoluit, vtriusque nominis titulum quoq; dedit. Hinc adoptatio sequitur qua suũ institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conuentu cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit vt illorum exemplo se quoque pro aliquo mediocri oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

Ποθότε ἔθε μὲν καὶ τἄλλα μιμεῖσθαι λωατὸν ἐών, ὑπάντα φημὶ, ὅσα πεπόνηκε ἀνήρ· μᾶλλον γὰρ ἂν ἴσως τοῦτό γε, ἀλλὰ διαφέρειν ἐν τῷ ἅπαντα, οἷον ἢ κάλλει τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίᾳ

Vtinam verò & alias Herodoti virtutes mihi imitari conceſſum fuiſſet, non omnes dico quibus ille præditus præcelluit (maior enim voto hæc res fuerit) verùm vnam ex omnibus, videlicet aut orationum elegantiſſimarum mundiciem, aut illarum numeroſam concinnitatem,

σίαν αὐτῶν, ἢ τὴν οἰκείαν τῇ Ἰονίᾳ καὶ πεζοφωνίς, ἢ τὰς γνώμας τὸ ψυχικὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνον ἅμα συμβῶν ἔχει, πῶς ἂν τις ἐπιμίμοιτο ἐκεῖνον. ἃ δὲ ἐποίησεν ἐπὶ ταῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχοῦ ταῖς Ἑλλησιν ἐμβριθῆ κατίδῃ, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. πλὴν ἐγὼ οἴκοθεν, ἐν τῇ Καείᾳ, σὺθ' τῆς Ἑλλάδος, ἐσκοπεῖτο πῶς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα καὶ ἀπραγμονέστατα ἐνέλθοι καὶ πειρῶτο ἐμοὶ, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγράμματα· τὸ μὲν δὴ πρῶτον ἐπιτυχὸν, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγινώσκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες καὶ μακρὸν ὑπῆλθε ἔσεσθαι, καὶ τριβὴν ἐν μικρῷ ἐν τῷ διατρῖψαι ἐκεῖνον.

tem, aut propriam & naturalem linguæ Ionicæ dictionem, aut sententiarum grauitatem & præstantiam, aut quæcunque alia (quæ & infinita sunt & elegantia) ille vno quasi fasciculo comprehensa possidet, omnem imitationis spem excedentia. Cæterùm quæ cùm libris à se elucubratis fecerit, tum quemadmodum passim in breui temporis spacio apud Græcos in notitiam venerit, mihi & tibi & alteri cuicunque tandem imitari haudquaquam fuerit difficile. [b] Cùm enim relicta patria soluisset ex Caria, recto cursu in Græciam delatus est, vbi de seipso eam cogitationem suscepit, quo pacto quamcelerrimè & minimo cum negocio inclarescceret, ac fatigabilis fieret cùm ipse, tum eius quoque elucubratæ vigiliæ. Atenim obambulantem, nunc quidem Athenien-sibus, nunc autem Corinthijs recitare historiarum monumenta à se condita, mox Argiuis aut Lacedæmonijs, partim laboriosum esse existimabat & longum: partim cunctationem & moram non mediocrem in illo fore prospiciebat.

ἠκουῶ ἄξιον διασπᾶν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' κατὰ διαίρεσιν ἅτε κατ' ὀλίγον ἀγείρων καὶ συναλίγων τῷ γνώσιμ, ἐπιβόητος ᾖ, ἐλαυνόμενος ἔῃ, ἀθρόους ὡς μάλιστα ἀθροίζων καὶ συνάγων ἅπαντας. ἐνίστατο δὲ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα· καὶ ὁ Ἡρόδοτος τότ' ἐκεῖνο, ἥκειν οἱ νομίσας τὸν καιρόν, οὗ μάλιστα ἐκλίχνα. πλήθους γὰρ ἤδη τῶν ἀεὶσων συνειλεγμένων, παρελθὼν ἐς τὸν Ὀπισθόδομον, οὐ θεατὴς, ἀλλ' ἀγωνιστὴς Ὀλυμπίων παρῆκεν ἑαυτὸν, ἅδων τὰς ἱστορίας, ἃς ἐκ πασῶν τὰς ἀρίστας, ἃς ἔχει ἅμα καὶ Μούσης ἐκπεπόνηται τὰς βίβλους αὐτὸς, ἐνθένδε καὶ αὐτὰς ἔσης. ὥστε ἤδη ἅπαντες αὐτὸν ἤδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς Ὀλυμπιονίκας ἀνδρας. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνήκοος ὢν τοῦ Ἡροδότου ὀνόματος. οἱ μὲν οὖν

Voluit ergo negocium omnem in compendium contrahere, neque ita particulatim innotescere, notitiam modicè & pedetentim congregans & colligens. Callis dè verò obseruabat, si vspiam locorum Græcos vnà congregatos omnes deprehenderet. Commodùm itaque instabant magna Olympia. Herodotus autem hanc solam sibi venisse occasionem arbitratus, cuius maximè erat cupidus, frequentissimis ludis obseruatis: iámque ex omnibus locis collectis Græcorum optimatibus, progressus in Opisthodomum, non spectatorem, sed certatorem se ipse exhibebat, cantillans historias memoriæ à se proditas, ac præsentium aures orationis suauitate demulcens, donec & Musarum omnibus eius libri nobilitari & vocari cœpti sint, & illis c nouem existentibus. Proinde iam omnes illum nouerant, multò profectò magis quæ Olympicorum certaminum victores: nec quisquam erat, cui Herodoti nomen inauditum fuerat, quem nonnulli ipse

pse audiuerant in Olympia: aliqui verò ex his qui ex India regressi fuerant, audita & ipsi perceperant. Tum verò vbicunque in publico salutem apparuisset, certatim commonstrabatur digitis: Hic ille est Herodotus qui pugnas Persicas lingua Ionica condidit atq; conscripsit, qui victorias nostras venustissimè concelebrauit. Talem ipse laudem historiarum nomine consecutus est, in vno conuentu ab omni populo totius Græciæ communem nactus suffragium, non ab vno per Iouem præcone ebucinatus, sed in omnibus quaquauersum ciuitatibus, vnde quisque erat eorum qui ad ludos publicos confluxerant. Hoc cùm animaduertissent postea ad parandam cognitionem viam esse compendiosissimam, & Hippias illius gentis Sophista, [d] Prodicus Cius, & A-

[illegible] Olynthius, [illegible] Colus Acræphnius, aliiq; complus [illegible] habuerunt, & in [illegible] publicis, vnde [illegible] meruerunt. Quorsum verò tibi priscos

ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον, ἐν ᾗ τὸν Ἀντίοχον καὶ τὴν ἰατρίδα τὴν Ῥοξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν αὐτῇ ἀγαγόντα, τῷ ἄκρῳ ἐφιδρύσαθαι, ὅτι Προξενίδαν, Ἐπανοδίαν τότε ὄντα, ὑφηγήτην τὸ τέχνης, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀντίοχον. καὶ τί τὸ θαῦμα ἐνταῦθα γραφῇ αὐτῇ, ἤ τις ἐστὶ, ὡς τὸν Ἐπανοδίνην ἐκ τοῦ ἐμπυρίου ἐν ἐπιχωρίῳ τῷ Ἀντίοχον σὺν ἀψαῦι ἐρυθρᾷ τὸν γάμον; ἔστι γὰρ ἐν Ἰταλίᾳ, λέγω δὲ ἄλλον, ὅτι καὶ ἐγὼ ἄρ' ἐπῆλθον ἔχοιμι, θάλαμός ἐστι περικαλὴς καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ῥοξάνη κάθηται, πολὺ κάλλος παρθένου, ἐς ἐμὲ ὁρῶσα, ἀδημονήσασα ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρου. ἔρωτες δέ τινες μαθηταὶ τοῦτο, ὁ μὲν κατόπιν ἐφεστὼς, ἀπάγει τῆς κεφα-

illo [illegible] ad [illegible] ut [illegible] modò lectum [illegible] Etenim [illegible] nem quoque pictorem [illegible] Alexandri [illegible] in thalamo nuptiali, [illegible] piam peruulisse, [illegible] nem spectandam [illegible] adeò vt Proxenidem [illegible] tume certaminum iudicem Græci constituerant, [illegible] præstantia delectatus. [illegible] tionem generum sibi [illegible] uerit. Sed quæret [illegible] quódnam tantum [illegible] picturæ miraculum [illegible] quod adductus Prox[illegible] Aetioni peregrino [illegible] suam nuptam tradi[illegible] e Est enim quidem [illegible] in Italia, quam ego [illegible] di, adeò vt tibi quoque de [illegible] compertam veritatem [illegible] re possim. Thalamus e[illegible] pra modum elegans, [illegible] Rhoxane virgo, corpore & facie venustissima, terram [illegible] destè intuens, Alexandri assistentis præsentiam honorificè [illegible] uerens. Cæterùm Cupidines quidam ridentes, alter quidem à

tergo

τὸν φαλῆς τὴν κεφαλὴν φέρων, καὶ ἀπὸ τοῦ ὤμου τὴν ἀπὸ τοῦ Ῥωξάνην· ὁ δὲ τις μάλα ἀπαλῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τῶν ποδῶν, ὡς καταπλήσσοιτο ἤδη. ἄλλος τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπαλλαττόμενος ἕρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πολὺ βιαίως ἐπισπώμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτὸς μέν τινα στέφανον ὁρίζει τῇ παιδί. πάροχος δέ, ὁ νυμφαγωγὸς Ἡφαίστου συμπαίζει, ἁδρὰ λαμπάδα ἔχων, μειρακίῳ πολὺ ὡραίῳ ἐμβεβλημένος. Ὑμέναιον, οἶμαι δῆτα· ὁ γὰρ ἐπιγέγραπται τοῦνομα. ἐπίρρωθι δὲ τῆς ἀκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν ὅπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου· δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντε, μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὁπότε λοιπὸν φέροντε βαρεῖαν· ἄλλοι δὲ δύο ἕνα τινὰ, ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης καὶ λαλακείμενον, βασιλικὰ πάθος· καὶ αὐτὸν σύρουσι τῶν ὀχάνων τῆς ἀσπίδος ἐμπλεκόμενοι. τὶς ἢ τὶς ἕ θώρακα ἐσπλεθὼν,

tergo ſtans digitis redimi culum aufert à capite, ac Rhoxamen ſponſo commonſtrat: alter nimiùm ſeruiliter à plantis aufert ſandalium vt iam decumbentem. alius Alexandri chlamyde inuolutus, illum ad Rhoxamen pertrahit, valde violenter annixus. Sed enim ipſe rex coronam quandam puellæ porrigit. Adeſt præterea & Parochus ſponſæ ductor Hephæſtion, ardentem facem tenens in manibus, formoſo admodum adoleſcenti innixus. hunc ego Hymenæum eſſe opinor: neque enim nomen adſcriptum fuerat. Ex alia autem parte tabulæ alij Cupidines in armis Alexandri colludebant. duo quidem haſtam illius ferentes, eos imitabantur, qui ferendis oneribus grauari videntur. Alij duo vnum alium iacentem, ſuper clypeum penè ipſum vt regem

trahunt, ſcuti loris inuoluti.

Porrò vnus in thorace ſupinè iacen-

θὴρ, ὕπνιον λεόντος, λοχᾶνλι ἔοικεν, ὡς φοβέσθαι αὐτὸς, ὁπότε λαθόντες αὐτὸν γένοιντο συρόντων. οὐ παιδιὰ δ' ἄρα τὰ τοιαῦτα θήρ, οὐδ' ἐπιτερπῆ ἐργάσασθαι αὐτοῖς ὁ Αἰτίων, ἅμα δηλοῦν τὸν Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα, καὶ ὅτι ἅμα καὶ Ῥωξάνης ἦρα, καὶ τῶν ὅπλων οὐκ ἐπιλήσμων· πλὴν ἀλλ' ἔγωγε ἀκὰν αὐτὰ καὶ ἄμωσγαμέλιόν τι ἐπὶ τῆς ἀληθείας διαφάνη ἔχειν, πεφαντασμένῳ τὸν Αἰτίωνι, πλὴν τῶν Προξενίδου θυγατέρα, καὶ ἀπῆλθε γάμας, καὶ αὐτὸς, παρεργον τὸν Ἀλεξάνδρου γάμον, ὑπὸ συμφορᾶς γαγὼν τὸν βασιλέα, μισθὸν ἀκαμπῆ τοῦ γάμου, πορισάμενον ἀληθῆ γάμον. Ἡρόδοτος μὲν οὖν (ἐπανέρχομαι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνον) ἱκανὸν τῶν Ὀλυμπίων πλὴν πανήγυριν ἡγεῖτο, καὶ συγγραφέα θαυμαστὸν λέξαι τοῖς Ἕλλησι, τὰς Ἑλληνικὰς ἀνεξιόντα

nè iacentem ingressus insidias tendenti similis esse videtur, vt illos ex improuiso perterrefaciat, vbi trahendo ad se peruenissent. Neq; verò hæc ludicra sunt aut puerilia, & in quibus exprimendis temerè elaborasset Aetion, sed quibus Alexandri ad res bellicas amorem adumbrare voluit, & quòd eadem opera & Rhoxanes amore flagrârit, & armorum curam per obliuionem non abiecerit. Quanquam verò & aliàs ipsa imagine nuptiale quidam reuera ostensum est, nempe Proxenidæ natam antè Aetioni fuisse desponsam, illáq; in matrimonium ducta abijt, lusis succesiua opera Alexandri nuptijs, sub rege sponso ductore pro nuptijs colore & penicillo expressis, veras nuptias præmium reportans. f Proinde Herodotus (regredior enim ad illum) satis superq; sufficere Olympiorum ludos existimauit ad faciendam fidem. Græcis eum scriptorem esse admiratione non indignum, qui Græcorum gesta illis

ξιόντα, ὡς ἐκεῖνος ἀνέξηλθον. ἐγὼ δὲ (καὶ γὰρ φίλιον μέ μοι Λεοντιάδην ἐπολάβετε, μὴ δὲ τὰμὰ ἀκάρπως ζῆς ἐκείνου, ἴλεως ὁ ἀνὴρ) ἀπὸ τοῦτό γε ὅμοιον πεπεῖσθαι φημι αὐτῷ. ἔστι γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιδημήσας τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμενος ὅ, τι μοί χρήσιμον ἐν πράγματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως οὔτε νῦν, ἄνδρες γνωσιμώτατοι, καὶ ὅτι πλείοσι Μακεδόνων ἐλάλησα τὰμὰ, τὸ δ' αὐτὸν καὶ φιλόντα ἐπιπαῦτα ζῆν ἔζυν ξυγγίνεσθαι πόλεσι ἑκάστῃ, οὐκ ἀμαρτὼν ἐφαίνετο. ἐπὶ δὲ τῇ πρώσσαμι πλὴν δι' ὑμᾶς πλὴν σμικρὸν, ἔτα παρελθὼν ἐς λόγον οὕτως ἀρξάμενός μοι τὰ τῆς ἐκκλησίας. αὐξάνει δὲ ἤδη σαυτὸν ἐπιδιδοὺς, ὅτι πρὸ ὁρμώμενος ἐξ ἑκάστης πόλεως, αὐτὸ δὲ τὸ ἐμφανέστατον Μακεδόνων ἅπάντων, *stia illis recitaret, quemadmodum ipse facilitare solitus est. Ego verò ac per Iouem Philium vos precor ne insanire me suspicemini, neque mea mecum illius conferre velle. Propitius sit mihi vir ille. Verùm hoc mihi cum illo non dissimile accidisse arbitror. Etenim quo tempore primùm in Macedoniam suscepta peregrè profectione veni, apud me ipse cogitabam, strenuè mihi adnigilandum esse, eáq; iam tenebar cupiditate omnibus innotescendi, ac quamplurimis Macedonum vigilias meas ostendendi. Porrò autem singulas adeuntem ciuitates, interea ingraueſcere aetate conſeneſcere, haudquaquam facile factu apparebat. Sed enim ſi conuentu veſtro ob ſeruato, deinde progreſſus in medium orationem propalàm habuiſſem, ſpernebam omnibus ex ſcientia ſuccedentibus voti me compotem futurum. Vos itaque conueniſtis, ex ſingulis equidem ciuitatibus quique praſtantiſſimi, neque non ipſa ſumma vniuerſorum Macedonum delectiſſima,*

πάντων, ἡ πολίχνια πόλις ἄριστη οὖσα, οὐ κατὰ Πίσαν, μὰ Δί', οὐδ' ὅλως ἐπαθλοφοροῦσαν, ἡ σκηνὰς καὶ καλύβας καὶ πνῖγος, οἵτις αὖ πανηγύρεσι καὶ συρφετώδης ὄχλος, ἀπαθληφόρῳ μᾶλλον φιλοθεάμονα, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ καὶ Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀπὸ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ λοιμώττοντες, ὅσον οὐ μικρὸν ἤδη, μὴ τὸμὸν πανταπολὺ ἐνδεέστερον φαίνηται τῶν Ὀλυμπίων. ἀπ' ἐμοῦ μὲν ὑμᾶς Πολυδάμαντι ἢ Γλαύκῳ ἢ Μίλωνι παραθαρρῆσαι, νομιοῦμεν ὑμῖν δόξω θρασὺς ἄνθρωπος ἅπαν. ἢν δὲ πολὺ ἐπάνω ἀπαγαγόντες τοῦ μυθολογεῖν ἐμοῦ μόνου ἐφάπτησθε ἅπαξ ἴδητε, τάχ' ἂν ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἐν γε τηλικούτῳ πλήθει ἱκανὸν ἴσως ἐμοί γ' ἔν γε τοῦτο.

lectissima. Excepit verò vestrum conuentum ciuitas omnium optima, qua cum nulla ex parte Pisa conferenda est, neque ea quæ illic est loci angustia, neque tabernacula aut tuguria & suffocatio. [h] Iam neq; conuentum celebrantes, vulgaris fex & turba est, magis cupida spectandi athletas, nempe vulgus Herodoti negligens, sed profectò cùm rhetorum tum scriptorum atque sophistarum omnium celeberrimi, adeò vt parùm mihi deesse videatur, quòminus & mea actio perinde vt Olympiorum piorum celebris habenda sit. [i] Cæterùm si me cum Polydamante, aut Glauco, aut Milone compositum contemplamini, valde audax homo vobis esse videbor.

Sin verò ab illis memoria longè latéq; auocata, in hunc solùm intenti fueritis, fortasse non admodum vobis flagellandus esse videbor, ita vt in tanto stadio & hoc mihi sufficiat.

GILBER.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

Hîc nihil aliud agit Lucianus quàm quòd felicissimè; sed obscuriùs indicat, qubúsnam modis solida nominis existimatio atq; adeò minimè personata gloria comparanda sit: deniq; quorum iudicio cum primis fidere conueniat. Eiusdem argumenti ferè est Harmonides.

a VTINAM.] *Exordium à voto.* *b* Cùm enim.] *Narratio.* *c* Nouem.] *Herodoti libri inscripti Musarum nominibus. Sunt autem nouem Musæ, & totidem libri, videlicet Clio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Therpsichore, Erato, Polymnia, Vrania & Calliope. id quod Suidas eiusdem poëtæ vitam succinctè & suoque more perstringens, testatur: & idem Lucianus, Quomodo historia scribenda sit.* *d* Prodicus Cius.] *Prodici Cei Sophistæ Socrates in Protagora se discipulum fatetur, eiusque doctrinam & sapientiam diuinam ad Simonidem refert. Quintilianus etiam hunc Protagoræ σύγχρονον facit. Plato in Lachete hunc mirificum in explicandis nominibus artificem fuisse testatur: & in Axiocho, neminem cum gratis docuisse, quod & Laërtius in Protagora fatetur. Et in Hippia maiore ex priuata doctrina, magnam pecuniæ vim lucratum fuisse legitur. Xenophon lib. 2. ἀπομνημονευμάτων, i. commemorationum de amico comparando cum Aristippo disputans, ex Prodico σύγγραμμα τοῦ περὶ ὀνομάτων citat. ὅσῳ huic operi, vt Suidæ credimus, titulus fuit.* *e* Est equidem.] *Tabula & pictura Aetionis.* *f* Proinde.] *Adaptatio sui instituti ad exempla superiora.* *g* Vos itaque.] *Collatio præsentis conuentus, & Olympiaci veteris.* *h* Iam neq;.] *A conditione hominum.* *i* Cæterúm.] *Petitio.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PHalaris Agrigentinorum tyrannus fuit, cui fabr[illegible] dam Perillus, siue Perilaus taurum æreum [illegible] sta factum, vt in eum homines damnati coniect[illegible] censo igne torrererentur atq; inter cruciandum dum [illegible] ciferarentur, mugitus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, vt ibi in templo inter cæteras donaria Deo consecraretur. Et quia apud omnes pro crudelissimo atq; immanissimo idem habeatur, & ob id metuebat ne donum hoc Delphi, vt ab impio & nefario profectum, reijcerent, oratione hac contra Phalarim hanc de se sparsam, per legatos sese defendit. Status generis iudicialis est, status qualitatis. Nam & tyrannidem occupasse, & nocentes quosdam punisse se fatetur, sed id iure ac necessitate quadam factum ostendit. Exordium à voto incipit. Narratione consilia & causas susceptæ tyrannidis, & quomodo eandem gesserit, postremò etiam qua necessitate ad suppliciis sumenda, & custodiam corporis comparandam compulsus fuerit, exponit, quæ & ipsa confirmandi vicem habent. Post hæc autem confirmatio sequitur, qua se à carmine crudelitatis defendit, argumentis à simili, à legibus, & causa, à signis & comparatione sumptum, eleuando interim etiam tyranni nomen, & inuidiam ab exemplis, & exaggerando necessitatem puniendi, ob multitudinem periculorum in dies in hoc genere succrescentium. Peracta causa ad commendationem muneris transit, quam à causis & honestate dedicationis trahit. Peroratio ex persona legatorum fit, quæ assueratione dictorum, & ipsorum obtestatione perficitur.

Ery-

Πεμψῶ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δωσόμενος Φάλαρις ἄξοντας τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν ἀμελήσομένους τὰ ἀκόρα ὑπὲρ τοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἥκομεν, ταῦτά ἐστιν. ἃ δέ γε πρὸς ὑμᾶς ἐπίστειλεν Ἐγώ φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, δοκεῖν ὑπολαμβάνεσθαι, οἷός εἰμι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτος ἐκ παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φέρομαι τὰς τῶν ἀγνοούντων ἀκοὰς παραδεδωκὼς ἀντὶ τῶν πάντων ἀπαξαίμην ἄν, μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅτῳ ἴδοι τις ἔστι, καὶ πάρισθι τὸ Πυθίου, καὶ μονονοὺ σωφρονοῦσι, καὶ ὀμμωρόφιοι τοῦ θεοῦ ὑδμεν γάρ, ἃ ὑμῖν ἐκλογισάμενος, καὶ πείσασι, μᾶλλον ὑμὸς ὑπολάβοι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, δι' ὑμῶν, ἐκλογιζόμενος ἴσοι

Mittit nos huc legatos, ô Delphi, princeps noster Phalaris, taurum hunc Apollini adducturos, ac vobis pauca quædam auditu non idonea, cùm super duce nostro, tum super oblato munere verba facturos. Itaq; quorum gratia huc profecti venimus, hæc sunt. Cæterùm hæc vobis exponenda nobis in mandatis dedit. Ego, inquit, ô Delphi: talè de me apud omnes Græcos esse existimationem, qualis sum, at non qualem me odio prosequētium, aut inuidiorum mendax fama apud ignotos traduxit: præ omnibus rebus permutatione facta amplecti velim. Maximè verò omnium apud vos talem de me opinionem esse optārim, qui & cæteros vitæ sanctimonia antecellitis, & Pythij assessores estis, ac tantum non Dei familiares atque domestici. Etenim persuasissimum habeo, si me vobis purgauero, atque ostendero frustra crudelitatis suspicionem de me incidisse, etiam aliis omnibus me per vos purgatum fore.

ὀνι. ἐκπῶ ἢ ἄφρ ἰρῶ ἢ διὰ
ἀντὸν μάζηνρε. ὅρκοις ἴσι ἀλ-
λων παραλαμβάνω, ἢ ψευ-
δῆ λόγο παραγαγῶν. ἀν-
θρώπους ἢ γὰρ ἴσως ἐξαπατᾶ-
σαι ῥᾴδιον, διὸ ἢ, μὴ μάκισα
τοῦτο, ἀγνοῶν, ἀλλ' ἀλόγο·
ἐγὼ γὰρ οὐ ἀφανῶν ἐν Ακρά-
γαντι ὤν, ἀκ' ἐν λαμπρῷ τις ἄνος
ἐν γεγονὼς, καὶ παρὰς ἐλαθι-
ώτας, καὶ παιδεία πεσοχικὼς,
καὶ δικτίνερ, τῇ μὲν πόλει δη-
μοτικὸν ἐμαυτὸ παρίχων, ζοῖς
δ' συμπολιτευομένοις ἐπιει-
κῆ καὶ μέτριον· βίωνρ ἢ σκλη-
ὸν, ἢ ὑβριτικὸν, ἢ αὐθίκασον
ἄλλὰς ἐκ ἐπικάλει μου, ὧν
πολίτῃ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπαλὰ
ἑῶρων ζοὺς τἀναντία μοι πο-
λιτευομένους, ἐπιβουλευον-
τας, καὶ ἐξ ἅπαντ' τρό-
που ἀνελῶν μιζηθέντας (δίη-
ρηζο δ' ἡμῶν τότε ἡ πόλις)
μίαν

re. Perdere ipsi
eorum quæ dicun
testem innoxa, qui
modo possum decipere
falso & ficto sermo
cunducere. Portasse
hominibus imponere
operosum est: at Deo
bada dare, maximè vero
id verò nullo modo fie
test. Cæterùm ego
Acragantinos non ex
scuris sum maioribus
rùm si quisquam alius
illustri loco natus, ac
raliter educatus, tum
genuis disciplinis &
bus imbutus, vrbi m
populatem exhibere
destiti: ijs verò qui
cum in eadem versa
Repub. aquum &
stum me præstiti. Vio
autem, aut illatæ iniu
aut contumeliæ, aut præcipitati iudicij, nemo me vnquam
sub prioribus vitæ annis insimulauit. Verùm cum argu-
eis non dubijs perspicerem eos qui diuersam à me in ad
ministranda Repub. rationem sequebantur, vitæ meæ mol
ri insidias, ac omnibus modis mei è medio tollendi occasio
nem captare ac quærere, nostra verò ciuitas seditionibus
ctionis dissecta ferueret: vnicum illud effugium in tantis re-

tum

μίαν ταύτην ἀσφαλῆ καὶ ἀσφάλειαν εὑρεσκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, ἐπιβιβάσας τῇ ἀρχῇ· ἐκείνους μὲν ἀνασείσαμι, καὶ κωλύσαμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν ἐκ σαφρονεῖν καταναγκάσαμι. καὶ ἦσαν γὲ οὐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες, ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τὴν νόμιμον ἦσαν τῇ πόλει, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην τοῖς σωτηρίοις χρησάμενοι· ῥᾳδίως ἐπράτθη ἡ ἐπιχειρήσεως. τοῦτο οὖν ἐμοὶ οὐκ ἔτι ἐπάρατον, ἀπ' ἐπίνοιαν· ἐγὼ δ' ἦρχον, καὶ πόλις δ' ἀπαρρησίαστος ἦν, σφαγὰς δ' οὐκ ἐλάσας ἦν, οὐ δημώσεις, οὐδ' ἐλάσας ἦν τῶν ἐπιβουλεύσαντων ἀργαλέαν, καί τι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν, ὦ ἀρχῇ ἦν ἀνασείας μάλιστα. Φιλανθρω-

rum difficultatibus, securitatémque reperi, pariter & ciuitati tuendæ salutem, si occupato per vim principatu, illorum ferociam refrenarem eo & à struendarum insidiarū studio sedatos traherem, eadémque opera ciuitatem popularium factionibus flagrantem, ad modestū & tranquillum statum adigerem. Et erant sanè non parùm multi hoc meum instituum collaudantes viri & modesti, & amantes Reipub. quibus & mea sententia & instituti iam conatus necessitas non fuit obscura. Horum itaque vsus & opera & consilio, haud difficulter voti compos reddebar. Ex illo itaq; illi quidem non amplius rebus nouandis, aut turbis concitandis studentes inter se discordantes diffidebant, sed iussis obtemperabant: ego verò imperium obtinebam: ipsa autem ciuitas sua libertate carebat. Cæterùm cædes aut infectationes, aut proscriptiones, ne in eos quidem à quibus sæpenumerò insidiosè petitus eram, vsurpaui, aut exercui. Atqui operæprecium audere eiusmodi, in tuendo principatus imperio potissimùm. Etenim humani

θρωπίᾳ δὲ καὶ πραότητι, καὶ τῷ ἐμπείρῳ, καὶ ξενικῆς, θαυμασίας ἐγὼ ἤλπιζον τὸ πάθος ἅπαντας ἕξεσθαι τέλους. ἀνθ' ὧν γοῦν ἐπὶ μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσαμεν, καὶ διηλλάγημεν, καὶ συμβούλοις καὶ συνεδροις ἐχρώμεθα τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρίᾳ τῶν πολιτῶν διαφθειρομένην, τῶν πολλῶν ἐκπλεόντων, μᾶλλον δὲ ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιῤῥοίας ἀνακτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασωσάμην ἐκόσμησε, καὶ ταχῶν ἀρχῶν ἐκράτησα, καὶ τὰς πόρους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ, τῇ τῶν ἐφεστώτων ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηυξήσω, τῇ τῶν νεωλαίας ἐπιμηθούμην, καὶ τῶν γεγόντων πεῦνόων· καὶ τὸν δῆμον ἐν θέᾳ, καὶ θεωρίαις, καὶ πανηγύρεσι καὶ δημοθοινίαις ἄλυγον. ὕδατος δὲ

tate, comitate, & manſuetudine, præterea ex honoris & dignitatis æqualitate mirificam in ſpem veniebam, fore vt ad obediendum omnes pertraherentur. Statim igitur omni ſimultate depoſita, cum inimicis in priſtinam & gratiam & concordiam redij, ac illorum plurimis & in dandis ineundisq; conſilijs, & in conuerſatione domeſtica vtebar familiariſtimè. Porrò cùm ipſam vrbem animaduerterem magiſtratuum negligentia atque incuria incurruptam, multa furantium, aut potius communes ciuitatis opera pientium, & aquæ ductus reparaui, & ædificiorum ſumptuoſis extructionibus exornaui, ac muro circumducto firmaui: prouentúsque, quotquot magiſtratuum cura communes erant, acceſſione non modica cumulaui: iuuentutis rectè educandæ impendiò magnam curam habui: ſenes peculiari reuerentia proſequebar. Populum verò ſpectaculis ac largitionibus, præterea ſolennitatibus atque epulis publicis mihi deuinctum detinui. Virginum verò

καὶ παρθένων, καὶ ἐφήβων διαφθοράς, καὶ γυναικῶν ἀνοσίους γοργάς, καὶ λορυφόρων ἐπιπέμψεις, καὶ δυσωποτικὰς ἀπολύσεις, ἀπηνόπαά μοι ἐδόκει εἶναι τοῦτο ἐφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν. ἐλογιζόμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς καθέξω ἅπαντα τὰ ἐμαυτοῦ. ἐπὶ τὸ γὰρ ἄρχειν αὖθις, καὶ πάντα πράττειν, ἐναχθεὶς ἤδη καὶ σὺν φθόνῳ ἐδόκουν μετιέναι. ἐβούλευον, τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς ὀξαπάτης δεήσοιτο ἡ πόλις, τοῦτ' ἐφιλοτιμούμην ἔτι. ἐμοὶ μὲν ὁ ἀρχὴ καὶ περὶ ταῦτα ἦν ἔχθρα, οἱ δ' ἤδη τι σωφρονεῖν ἐπ' ἐμοί. καὶ περὶ τοῦ φόβου τῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀσφαλείας ἐσκοπούμην. καὶ σωφροσύνας σωτηρίαν, καὶ ὅπλα ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐπορίζουν,

contumelioſas corruptiones, aut ephebórum ſtupra abominanda & nefaria, aut iniurioſas ſatellitum immiſſiones, aut comminationes tyrannicas ita aduerſabar, vt ne audire quidem fas putarem. Iam verò de demittendo quoque imperio, principatúque deponendo mecum inito conſilio deliberabam, ſi quo modo tranquillè atque ſecurè à curarum fluctibus liberatus quieſcerem. Etenim principem agere, ac res omnes vt rectè fierent adminiſtrare, prouinciam grauem ac odioſam eſſe exiſtimabam, & rem non ſine inuidia laborioſam. Sedenim ne poſthac tali adminiſtratione egeret ciuitas, in ea cogitatione ſuſcepta adhuc verſabar, ac iam olim ea animo cogitabundo quærebam. Porrò autem ciues mei concitata ſeditione iam aduerſus me inſurrexerant, déque ſtruendarum inſidiarum ratione, faciendáque defectione deliberabant. Quin etiam clandeſtinis conſpirationibus iam coniurauerant, armáque collegerant, pecunias priuatis impenſis comportauerant, ciuitates finitimas ad ferendum

βουλὸ, καὶ τοὺς ἀσυγάτους ἐπικαλουμένους, εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, ἀληφθείσης, ἐβεβούλευτο αὐτοῖς, καὶ ὅσους μετ' αὐτοῦ ἐξαπολέσθαι ἐπάλουν, καὶ ἃς λοιδορίας ἐπῆγόουν, δημοσίᾳ συνελόμενοι, ἐξέπεμπον τὰ μὲν δὴ μεθ' ἡμῶν παθεῖν τοιοῦτον οἱ θεοὶ ἄτιοι, φορᾷ ἀντιτυπῶν ἐπιβουλῶν, καὶ μάλιστα γὲ Πυθίου, ἐναρπάτην τὴν δόλους, καὶ τοὺς μιαιφόνους ἔκπαλαι ἐπιπέμπων. ἐγὼ δ' ἐντεῦθεν ἔνθα ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ αὐτὰ δίους νῦν τῷ λογισμῷ γνωμένους, ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πραχθέντων μοι συμβουλεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγου δεῖν ληφθείς, ἐξέλωσα τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον οὖν,

dum missis copijs auxilium accersiuerant, iamq; in Græciam ad Lacedæmonios atque Athenienses legatos petitum subsidium miserant. Quorum autem criminum reum me facturi essent, iam illis deliberatum erat, tum quemadmodum ad mortem memetipsum mihi conscisendam adducturi forrent, atrociter comminabantur. Præterea quæ supplicia excogitabant his qui publicè puniendi forent, occultè non tulerunt. Atenim quòd nihil tale, præter illorum spem atque sententiam perpessus sim, dijt immortalibus acceptum refero, quorum opera mihi detectæ sunt insidiæ: omnium verò, maximè Pythio, cuius beneficio & insomnia mihi ostensa sunt, illiq; missi, quorum indicio singula cognoui, atq; sagaciter deprehendi. Ego verò hoc loco vos, ô Delphi, in hoc ipso meu, quem nunc ipsa oratione quàm acerbus fuerit, facilè sentitis, volo super his quæ tunc acta sunt, consilium mihi detis, quo tempore nulla munitus custodia fermè captus, rebus difficilimis vrgentibus salutem quærebam. Proinde paulisper

ἐγνώμην ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀφιγμένον, καὶ ἐς ἅπαντα τὰ παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀκοὰς ἀκούοντα τῶν, ἅπαντι, τί δῆτα ποιῶμεν; ἢ ἀνθρωπίνῃ χρώμεθα πρὸς αὐτοὺς ἔτι, καὶ φείδωμεθ', καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσα μὴ αὐτίκα μιαιφονοῦντα πάσχομεν τὰ ὕστατα. μᾶλλον δ' ἐμοὶ ἁρμόττει τὸν σφαγεῖον, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀφαιρούμενα; ἢ τὰ μὲν ἰδιαῖτα παθεῖν ἀνιαθίου τινὸς ἔνεκα, γυναῖα δ' ἐμοὶ ἀνθρώπῳ σφαγησόμενα, καὶ χρῆναι ἔμφρονα καὶ ἀδικημένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μιαιφόνους ἐκείνους, ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, πᾶσι τὸ ἐμοὶ καὶ σφᾶς ἀσφάλειαν πρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι οὐκ ἐβουλόμην. τί δ' ἂν; τί ἔδρων μετὰ ταῦτ' ἐς ποίησιν; μιαιφονοῦμεν καὶ ζῶν ἀτίους, καὶ λόγου μηδενὸς

paulisper animo saltem fuscepta Acragantem versus peregrinatione ad me, visisque illorum apparatibus, ac minis auditis, dicite quidnam faciendum sit. Humanitatémne erga illos ampliùs utendum est, concessaque impunitate, perditorum ciuium malignitati & nefariis conatibus parcendum, & dissimulanter ferendum scelus illorum est, tametsi mihi actutùm extrema perpetienda forent? Magis autem conueniebat, vt nudus à cruentis ciuibus miseram eadem sustinerem, eosque qui mihi fuerunt charissimi, coràm crudeliter peremptos perire cernerem? An verò talia hominis fuissent nimiùm insensati, sed consentaneum erat generosiori, viróque digniore cogitatione animo concepta, hominisque prudentis & iniuria affecti, iracundia suscepta illos prosequi: mihi verò ipse è præsentibus periculis emerso in posterum securitatem præpararem? Hæc sat scio mihi facienda fuasissetis. Quid ergo ego post hæc feci, qui accersitis reis atque noxiis, & concessa illis fandi atque respondendi copia, & adductis ar-

ταδοῦς αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐλέγχους παραγαγὼν, καὶ ὡς φῶς ἐξελέγξας ἕκαστα, ἐπεὶ μηδ' αὐτοί τι ἐξαρνοῖ ἦσαν, ἠμωνόμην ἀγανακτῶν τὸ πρᾶγμα, οὐχ ὅτι ἐπεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ ἐάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πεπαρίσει μέλαν, λῦσαι ἐξ ἀρχῆς ἐπεχειρήσαμεν. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲν ἐμαυτὸν διατελῶ, ἐκείνων δὲ τὰς ἀεὶ ἐπιβουλεύσεις μοι κολάζων, ἕως οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος καὶ αὐτοὺς τοιούτους, οὐκέτι λογιζόμενοι, παρὰ ποτέρου ἡμῶν λῶ ἡ πρᾶσιν ζώντων ἀρχή. συνεπόντες δὲ τὰ μέσα, καὶ ἐφ' οἷς ἐπολάζοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἐτίμων, καὶ τὰς λοιπὰς ὡμότητας. ὅ μοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἐπὶ ῥόδου νύν τινα ἰδὼν ἀφ' τῆς πίτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὴ ἐτόλ-

gumentis, singulisq; dilligenter & accuratè exploratis atque convictis posteaquam nihil amplius insiciari poterant meritum de illis sumpsi supplicium, vehementer exeandescens, non quòd mihi perniciem machinati fuerant, sed quòd in illo proposito me permanere non siuissent, quod ab initio prosequendum mihi constitueram? Et iam ab illo tempore me ipse comitatu satellitum stipatum custodire non desino, atque ex illis quotquot ex occulto insidiosè me petiuerint, supplicio afficere pergo. Deinde homines crudelitatis me accusant, non valde reputantes ab vtro nostrùm primum huius mali initium subintroductum sit: ea quæ in medio euênere, & quam ob rem de ciuibus nefarijs sumptum sit supplicium, negligenter complectentes: pœnas tamen sceleritatis ciuibus irrogatas, in crimen vocant, easq; quæ sibi in illis excruciandis committi visæ sunt crudelitates. Non dissimile factum, si quis apud vos sactilegum quendam præcipitio mulctatum vidisset, cæterùm quæ nefariè

…ssariè designasset, non re-
…putaret, quemadmodum nos
…tu in templum ingressus,
…sublatis furtim preciosissi-
…mis quibusq; donarijs fanum
…religiosissimum impiè depe-
…culatus esset, ac etiam statuis
…manus sceleratas admouis-
…set, magnæ tandem crudeli-
…tatis vos accusaret, quòd
…cùm & Græci & sancti esse
…perhibeamini, supplicio af-
…feciss etis hominem Græcum
…prope templum. Etenim non
…ita procul ab vrbe fertur
…esse petra huic destinata sup-
…plicio. At vos, vt opinor, e-
…iusmodi hominis stoliditа-
…tem risu prosequuturi esse-
…tis, si quis hæc aduersus vos
…dicere auderet: alij autem o-
…mnes vestram aduersus im-
…pios maleficos crudelitatem
…collaudabunt. In summa po-
…puli non perpendentes qua-
…lisnam ille sit qui rebus im-
…perio præest, siue iustus, siue
…, simpliciter ipsum nomen tyrannidis prosequuntur
…ipsique tyranno extremè infesti sunt, & tametsi Aeacus
…Minos, Rhadamantus principatum gesserit, omnes
…è medio tollere approperant, malos illorum

πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τιθέντες, κοινῇ τοῖς ἄλλοις ἐπιβουλεύοντες. ἐγὼ δὲ ἀκούω, καὶ παρ' ὑμῖν δοκεῖν τοὺς Ἕλληνας σοφοὺς γίνεσθαι τυράννους, ἵνα φαύλῳ ὀνόματι λοιδωρῶ, χρηστὸν καὶ ἥμερον καὶ ἰδιώτην μόνους, ὧν ἐνίων καὶ λόγους ἔναυβραχᾶς, ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀκροωμένους, ἀγάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ ὁρᾶτε ἐν τοῖς νομοθέταις, ὧν λοιδορεῖσθαι ἅδην τὸ πλῆθος νενόμισται, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, ἀ μὴ φόβος παιδεύει, καὶ ἐλπὶς τῆς λοιδόρου. ὑμῖν δὲ ζοῦν τοσοῦτον ἀναγκαῖον τύραννον δοκεῖ τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα, καὶ μισοῦσί τι ἅμα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις σώζεσθαι, ὅπου

ante oculos sibi propponentes, bonos vna communi accusatione malorum obnoxios eodem odio complectentes. Ceterum audio apud vos quoque in Græcia multos sapientes tyrannos, sub hoc vitioso (vt videtur) nomine commodos & mansuetos omnibus sese vtendos præbuerint: è quorum numero nonnullorum orationes quoque breues & succinctæ in delubro vestro vnà cum statuis ac muneribus Pythio apposita continentur. Accedite autem ad legum scriptores etiam irrogandarum pœnarum rationi & consuetudini plurimùm tribuentes, quasi cæterarum rerum nulla expectanda sit vtilitas, nisi metus malefactoribus esset propositus, ac certa spes constituta luendi pro flagitijs supplicij. Cæterùm nobis tyrannis in hoc longè maior imposita est necessitas, qui cæteris necessarijs præsumus, quique communem cum nobis odiosè inuidentibus, tum necem machinantibus consuetudinem agimus, vbi ne personati quidem vllam se-

curitatis

των μηδὲ τῶν μορμολυκείων ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ ὡς περὶ τῆς Ὑδρας μῦθο τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐκκόπτωμεν, τὸ σῶμα πλείους ἐκ μίας ἀναφύονται τοῦ Ἰολάου ἀφορμαί. φέρε δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν ἀεί, καὶ ἰσπυρίαν νὴ Δία, κατὰ τὸν Ἴολεων, ἐμπυρίσαι· τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ ζειαῦτα ἐμπεσόντα λυσιτελοῦντα, ὅμοιον καὶ τῇ ἀποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι, ἢ φαδύμενον τῶν πλησίον, ἁρπαγήσεσθαι. ὅλως δὲ, τίνα οἴεσθαι οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἄθλιόν εἶναι μαστιγούμενον καὶ οἰμωγῶντα ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁρῶντα, ἃ μὴ ἔχοι τινὰ μιγάλλειν τῷ Ἰολάου αἰτίᾳ; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιζομένων ἄνωθεν; ποσάκις δὲ θρηνῶν, καὶ ὀδυρόμενος τὴν ἐμαυτοῦ

curitatis vtilitatem sentimus, sed omnis nostra res perinde vt fabula, quæ de Hydra fertur, se habet. Quantò enim plures præcidermus, tantò plures nobis puniendi occasiones suppullulant. Est autem operæpretium, vt istia feramus, ac capita subinde recrescentia semper recidamus, & per Iouem iuxta Iolai institutum, igne quoque absumamus, si salui rerum potiri cupimus. Etenim eum qui necessitate coactus semel in hæc inciderit, & ipsum materiæ non dissimilem esse necesse est, aut sceleratis ciuibus parcentem, perire funditùs. In summa, quem putatis vsque adeò mentis esse agrestis, efferatæque immanitatis hominem, cui voluptati sit alios flagellis cædere, aut cruciatorum audire gemitus, aut cædes & carnificinas spectare, nisi vehementem impligendarum pœnarum causam haberet? Quoties igitur dum alij flagris cæderentur, lachrymatus sum? Quoties autem meam ipsius fortunam lugere ac deplorare cogor,

ἐμαυτῶ τυχὸν ἀναγκαίομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς, καὶ μονιωτέραν ὑπομένων; ἀνθρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῶ, ἀναγκαίω δὲ πικρῶ, πολὺ τῶ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. εἰ δὲ δεῖ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν, εἰ αἵρεσίς μοι πρόκειται πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀφανίζεσθαι, τῦ ἴσε, ὡς οὐδὲν μᾶλλον θέλοιμι ἂν τινὰς ἀποκτεῖναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικουῦτας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλεσθε, ὦ Φαλάρι, αὐτὸς τινὰς ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τὸς ἐπιβάλλοντας, τῶδε βουλοίμην ἄν. αὖθις γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, συμβάλλειν καλῶ, πότερον αἱρεῖσθε εἶναι, ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸς ἐπιβεβουλευκότας. εὐδὲς ὅτως, οἶμαι, ἀνόητός ἂν εἴη, ὅς ὀκ ἂν ἥττιμώτερα ἕλῶ μᾶλλον, ἢ σώζειν τὸς ἐχθρούς, ἀπολωλεκώς. καὶ

grauius ego ſupplicium & diuturnius ſufferens? Etenim viro natura bono, neceſsitate autem ſæuo & amarulento, multa durius eſt de alijs ſumere, quàm de ſe ſumi ſupplicium. Si verò liberè quod ſentio proferendum eſt, ego profectò, ſi mihi daretur optio, vtrum velim nonnullos innocenter punire, an me ipſum patiùs mortem oppetere: planè perſuaſum habete, quòd nihil cunctatus mori potiùs eligerem, quàm homines mihi nihil mali præter æquum commeritos, ſupplicio afficere. Dixerit verò aliquis: Præoptas potiùs, ô Phalari, ipſe iniuſtè interire, quàm iuſtis ex cauſis pœna afflictos inſidiatores? Velim profectò hoc. Rurſus enim vos Delphos in conſilium voco, vtrum præſtabilius eſſe putatis, iniuſta morte oppetere, an iniuſtè ſeruare eum qui exitium machinatus ſit? Nemo, vt opinor, adeò vecors eſt, & egens animi, qui non viuere potiùs præeligat, quàm ſeruatis hoſtibus interire.

Et

καί δι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχαρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐπηνεσαμένων, ὅμως ἔσωσα: οἷον Ἀχαιόν τινα, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, πασῶν σωηθείας τῆς πρὸς αὐτὸς μνημονούσης. ὅταν δὲ βέλτιστε τύχῃ ἀδίκως, τοὺς ἀφοιτῶντας ἐς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε, ὁποῖός ἐγὼ περὶ αὐτοὺς εἰμι, καὶ φιλανθρώπως κεκόσμημαι τοῖς καταπλέουσιν· ὅ γε καὶ σκοπὸς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πανθένας, τίνων, καὶ ὅθεν κατανήνοχασιν, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀφικομένους αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φόνου σι τὴν σωφροσύναν τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμείνων καὶ πρόθυμος ὁ Θρᾷξ πρὸς Πυθαγόρας ἦλθεν εἰς ἐμᾶς ἀκοὰς, ἐμοῦ ἀκηκοὼς, ἐπεὶ δ' ἐπαράθη, ἀπῆλθεν

Et quòtnam ego ex ijs qui mihi admouere conati sunt, seruaui, (quorum de numero est Achaeus ille cum Temocrate & Leogora) Veteris quæ mihi cum illis fuit consuetudinis & amicitiæ recordatus? Cæterùm si ita vester fert animus, atque adeò vobis cordi est meos mores nosse propiùs, eos qui in Acraganta frequenter commeant hospites interrogate, cuiusmodi ego me erga illos gerere soleam, aut ostendere, & num humanum & liberalem me præbeam accedentibus, qui exploratores etiam in portis constitutos habeo, neque non auditores, quinam & vnde nauigârint, vt certior factus, pro dignitate honorem habens dimittam illos. Nonnulli quoque studiosè & sua sponte me visunt, Græcorum quidem sapientissimi, neque nostram conuersationem respuunt, aut subterfugiunt: quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad me venit, cùm longè alia de fama mea inaudisset. Postea verò quàm omnia fecisse

ὑφ' ἑαυτῶν μὲ τῆς ἀπαιδευσίας καὶ ἀπειρίας τῶν ἀναγκαίας ὠμότητος. ἅτα οἰόμενος, τὸν πρὸς τὰς ὀθνείας φιλάνθρωπον οὕτως, ἀδίκως ἴσως οἰκείοις προσφέρεσθαι, ἢ μή τι δεξιῶς ἀπαιδεύτως ἠλάκηζε; ταῦτα μὲν δὴ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογήματα ὑμῖν, ἀληθῆ καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς ἐμαυτὸν πάθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τῶν ἀναθημάτων, ἀκροᾶσθαι ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ὅσα ὀφ', καὶ ὅπως τὸν τοῦρον ἐζωγράφησα μόλις, οὐκ ἀδολὸς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ· μὴ γὰρ οὕτω μανείην, ὡς ζωιοῦντων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀπὸ Πρίνα δὲ λῶ τις ἁμιλλατὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, ποιητὴς δὲ ἄνθρωπος· οὗτος πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διημάρτηκὼς, ὥστο χαρίεσθαί μοι, ἃ ἀνιλύ τινα λόγοισιν ἐπινοήσω, ὡς ἐξ ἁπάντων

cus se habere comperit, discessit collaudans me insciitiæ: ob crudelitatem verò necessariò mihi exercendam meî miserescens. Postremò putatisne eum qui erga peregrinos tam humano affectus est animo, aduersus domesticos tantam exercere iniustitiam, nisi præter modum iniuria afficeretur? Hæc ferè sunt quibus me vobis abundè purgatum esse opinor, vera profectò & iusta, ac multò magis laude, vt ego mihi persuadeo, quàm odio digna. Sedet nim de missio donario iam tempus est, vt audiatis vndénam & qua ratione tauorum hunc possederim. statuarij opera non locata. Neque enim tam dementis sum animi, vt tales possessiones mihi desiderandas esse putem. Sed erat quidam Perilaus nostratis gentis homo, egregius quidem & ingenioſus artifex, cæterùm naturâ malus & improbus. Ille tota via cùm à sententia mea aberrasset, putauit se mihi rem admodum gratam facturũ, si nouum quoddam supplicij genus excogitasset, quasi præ omnibus rebus præcipuam in sumendis

ωάντ' ἀσπάζομαι ἐπιθυμῶντι
μὴ ἀλλ' ἀπατασκευάζειν τὸν βοῦν
ἐμοί μοι δοκεῖν, ἀσμενέστατον
ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατα
ζῶν ἀπεσκευασμένον. ἐλύπουν γὰρ
αὐτὸν, μὴ μυκηθμοῦ ἰδεῖν μόνον
πρὸς τὸ καὶ ἀμυχθὲν ἔναι δοκεῖν
καθ' ὁλοκληρίαν. ἀνέκραγον δὲ
εὐθὺς· ἄξιον τὸ ἀγάλμα τῷ Πυ-
θίου, ἔφην, τὸν ταῦρον τῷ
θεῷ· ὁ δὲ Περίλαος παρε-
σώς, τί δ' ἂν μάθοις, ἔφη, τῷ
θεράπαινα, τῷ ἐν αὐτῷ, καὶ τῷ
κεφαλῇ ἐν παρέχεται μὴ ἀνοί-
ξας ἅμα τὸν ταῦρον, καὶ
τὰ νῶτα. ἐῶ τινα, ἔφη, δοκεῖν
ἐμοὶ εἶναι, ἐμβιβάσας ἐς τὸ
μηχάνημα τοῦτο, καὶ ἀπατή-
σας, πεισθήσεσθαι μὲν ἂν ὑπὸ
τοῦδε τοῦ πρὸς ταῦτα μηχα-
νᾶσθαι, πῦρ δὲ ὑποκαύσαν-
τας ἔσω, μὴ ὀλίγῳ καὶ βοᾶσεται, ἀλλὰ
μεγάλοις τοῖς ὀδυ-
νηροῖς ἐχόμενον. ἀλλὰ βοᾶν, ἀλλὰ τῶν
αὐλῶν μίαν ἐκείνην ἐκπνεῖσαν
οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλῆ-
σαι θρηνῶδες, καὶ μυκήσεται
γοερόν.

mendis suppliciis voluptatem cupientissimè caperem. Iam verò bouem fabricatum ad me venit ferens illum, aspectu sanè pulcherrimum, atque accuratissimè ad veri bouis imaginem expressum. Tantum illi motus & mugitus deerant, quò minus viuus esse putaretur. Viso autem illo, statim exclamabam: Dignum munus Pythio, mittendus est hic taurus Apollini. Porrò Perilaus assistens: Quid si, inquit, sapientiam quæ in illo est, perdisceres, ac vsum cui præbendo formatus est? Et cum dicto taurum per dorsum aperuit. Si quem, inquit, cruciatibus torquere volueris, conjecto illo in machinam, ac dorso iterum concluso, hasce tibias naribus bouis admotas accommoda: ignem autem succendere iubeas: ac ille quidem incluſus plorabit vociferabitur, inusitatis & ineffugibilibus detentus doloribus, cæterùm vociferatio per tibias cantum tibi absoluet nimium stridulum, & lugubre quiddam modulabitur:

quin

γοράταλον, ὡς ἡ μὲν λολάξε-
σθαι σὲ δὲ τίρωνα θαι, μιταξὺ
λαταλείψον. ἐγὼ δὲ ὡς τῶν
ἥκιστ' ἐμυσάχθην τῷ λακο-
μηχανίαν τῷ ἀνθρὸς, καὶ τῷ
ἐποίνοιαν ἐμίσυν τὸ λατας
κευάσαι, καὶ οἰκείαν αὐ-
τὸ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε
δὴ, ἔφυν, ὦ Περίλαε, ἐμὲ
ἐγὼ ἄκων ὑπόσχεσις ταῦτά
σοι, λέξον ὑμῖν, αὐτὸς εἰσπη-
θὼν, τῶν ἀληθειαν ἡ τέχνης,
καὶ μίμεσαι τὸς βοῦντας, ἵν'
ἐθῶμεν, εἰ καὶ ἃ φῄς, μέλη ἐξ
τῶν αὐλῶν φθέγγεται, πάθεσαι
μὲν τύτοις ὁ Περίλαος. ἐγὼ δὲ,
ἐπεὶ ἤνθομ ἐν, λατακλείσας
αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτω κἀκεῖνον·
ἀρπάσαντ, ἐπᾴδομ, τὸν ἄν-
ξιον μισθὸν τῆς θαυμασῆς σε
τέχνης, ἵν' ὁ λιθάσκαλος
τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸν
αὐλῇς. καὶ ὁ μὲν λίκαια ἔπα-
σχεν, ἀρπάσας ἡ αὐτὸ θυμ-
χανίας· ἐγὼ δὲ ξύντα, καὶ ἔτι
ἔμπνοιν ὄντα τὸν ἄνθρα, ἐξ-
ωριθλῶσα λιθάσας, ὡς μὲ
μιάνει

quinetiam insuper mugitus ciebit tristissimos, ita vt ille inter modulandum tormentis crucietur: tu verò singulari voluptate afficiaris. Porrò ego his auditis crudelem machimã extremè auersatus sum, & immanem illam instrumenti indolem prorsus respui, conueniensq; & debitum illi supplicium imposui. Et age, inquam, ô Perilaë, ne vana videatur esse tua promissio, ipse nobis in taurum ingressus, veram artis tuæ industriam comprobato, ac vociferantes imitare, vt certò cognoscam num ea quæ iactas carmina per tibias cantata exaudiantur. Perilaus nihil cunctatus his dictis promptè obtemperat. Ego autem postquam ingressus est, conclusa tauro, ignem iussi succendere. Recipe, dixi, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium, vt magister musices ipse primus omnium canas. Ac ille enimuerò iustissima passus est, sua ipsius excellenti fruens industria. Porrò autem ego venientem, & adhuc semiuiuum spirantem iussi eximere, ne si immo-

μιάναι τὸ ἱρὸν ἀναιθα-
νόμ. ἐκεῖνον μὲν ἄταφον λα-
τὰ ἁρμυνῶν ῥίπτειν ἐπὶ πα-
ῶ καθάρας δ τὸν βοῶ,
ἀπέπεμψα ὑμῖν, ἀνατιθὴ
νόμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγρά-
ψαι γενέσθαι αὐτῷ ἐπὶ πᾶσιν
ἀπάγησιν, ἐν ἀνατι-
θέντ ἐμὸ τόνομα, τὸν τε-
χνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐ-
πίνοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν δι-
καιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρὸ-
τεσθεν τιμωρίαν, τὰ τὸ θορυ-
βαλέως μέλη, τὴν πρώτην
πεῖραν τῆς μουσικῆς. ὑμᾶς
δ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιή-
σετε. θυσάντων μὲν ὑπὲρ ἐ-
μοῦ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀνα-
θέντων δ τὸν ταῦρον ἐν λα-
κῷ τοῦ ἱροῦ, ὡς πάντων ἂν
δῆλον, οἵ τ ἐμοὶ ἐχθροὶ τὸς πο-
νηρὸς ἅμι, καὶ ἔγως ἀμαύ-
ομαι τὰς φρένας ἐς δικαίαν
ἐπιθυμίας αὐτ. ἱκανὸν γὰρ μὴ
ἓν μόνον, ἀλλὰ σαί μοι τρό-
πον, Περίλα θρασυδεὲς, μὴ ὁ
ταῦρ ἀνατιθὰς, μηκέτι
φυλα-

immoreretur, nec suæ o-
pinionis contaminatum impie-
ret: illum inhumatum per
scopulos præcipitari impe-
raui. Taurum verò piacu-
lis mundatum deo dedican-
dum legaui, omnemq; de il-
lo historiam iussi ascribe-
re, dedicantis mei nomen,
Perilaum artificem illius,
immanem sententiam, meam
in puniendis maleficis æ-
quitatem, conueniens sup-
plicium, primos artificij
concentus & modulatio-
nes, præterea primam mu-
sices experientiam. Vos au-
tem, Delphi, iustè facietis
si pro me vnà cum legatis
sacra feceritis, taurumq;
deo in eleganti delubro de-
dicaueritis, vt omnibus per-
spicuum fiat, quo ego ad-
uersus criminosos sim ani-
mo, tum qua acerbitate vl-
cisci soleam superuacuas il-
lorum ad perpetrandam
malitiam cupiditates. Ita-
que hoc ipso solo facto sa-
tis superq; quibus moribus præditus sim, manifestatum est.
Perilao supplicijs affecto, ac tauro dedicato, neque amplius

ad

φυλαχθὰς πᾶς ἄπων λοιπὰ-
ξομένων αὐλήματα, μηδ' μι-
λῳδίας ἄπο ἴτι, πλὴν μόνα
τὰ τῶ τιχνίζου μυκήματα. καὶ
ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πάραν
ἐλαβον τῆς τίχνης, καὶ λατί-
παυσα τὴν ἄμουσον ἐπάνλω
καὶ ἀπωνθρωπον ᾠδλήν. καὶ
τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ'
ἐμοῦ τῷ θιῷ, ἀναθήσω δ' καὶ
ἄπα ποπαϊκις, ἐπαδάν μοι
πρᾶσχῃ μηκίτι δᾶσθαι λοι-
δόρων. ταῦτα μὲν, ὦ Διλ-
φοὶ, τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος,
ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπρά-
χθη ἕκαστα. καὶ δίκαιοι ἂν
ἦμεν πισθῆναι ὑφ' ὑμῶν,
μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ ἐκ
δότου, καὶ μηδεμίαν ἔ ψεύδι-
σθαι νιῶ αἰτίαν ἔχοντες. ἐ δ'
δᾶ καὶ δληθῶσαι ἐπὶρ ἀνδρὸς
μάτλω πονηροῦ λοκοῦντος, καὶ
ἄκοντος λοιδόρων λωβητα-
σμοῦ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡ-
μᾶς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλλη-
νες

ad aliorum torquendorum musicam reſeruato, quem nihil aliud modulatum eſſe pro certo affirmo, præterquam ſolos mugitus artificis: quódque in ſolo ipſo artis periculum feçerim, ac ſtatim barbaram illam & inhumanam muſicam compeſcuerim. Atque hæc quidem in præſens Deo offerre libuit. Dedicabo verò illi & alia ſæpenumerò, vbi tantùm illius munificentia conſecutus fuero, vt ampliùs pœnarum acerbitate erga noxios non egeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta ſunt, ſingula quàmveriſimè percenſuimus. Iuſti verò vtique habendi ſimus, ſi fidem vobis facientes, veritatis teſtimonium illi præſtiterimus: quippe qui harum rerum non imprudentes, nullam nunc mentiendi occaſionem aut cauſam habeamus. Quòd ſi quoque neceſſe eſt pro viro nos eſſe ſupplices, quem falsò multi ſuſpicantur eſſe improbum, quippe qui inuitus & coactus in malos animaduerit: ſupplicamus vobis nos Acragantini, qui & Græci ſu-

ἡμετέρου, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωρικῆς, πεπλάσθαι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐν φιλοῦντα, καὶ κοινωνίᾳ καὶ ἰδιώτῃ χαρὸν ὑμῶν τὸν ποιοῦσαν ἁρμοσμένον λάβετε δὴ αὐτὸ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ακράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ὑμᾶς ἀπράκτους ἐκπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀφανίσητε λαμπρόν τι ἄγαλμα καὶ λιπαρώτατον ἀναθήματος.

ci sumus, & ex antiquo Dorum, complectamini humanitate vestra virum amicitiam vobiscum iungere cupientem, ac eum qui multùm & publicè & priuatim vnicuique vestrûm benefacere & prodesse studeat. Assumite igitur vos ipsi taurũ, deoq; dedicatum offerte, ac pro Acragante ipsiusq; Phalaridis salute precantes, vota facite. Et nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illũ contumelia afficiatis, eademq; opera Deum elegantissimo iuxtà ac iustissimo munere priuetis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

PHalaris Astyalensis tyrannus Siculus fuit, cui Perillus taurum æneum conflauit, quo nouum haberet miseros torquendi genus. In quem tamen ipse autor inclusus, subiecto igni primus (vt decuit) artificij sui verum experimentum præbuit, mugitumq; pro humana voce moriens dedit. Phalaris postea taurum Delphos misisse legitur, vt Phœbo dicatus, in eius templo reponeretur, monumentum simul futurum & artis exquisitissimæ, & inuenti crudelissimi, & pœnæ meritò in autorem retortæ. Verùm Delphi munus vt à tyranno missum repudiârunt. Hisce verò duabus Luciani orationibus Phalaridis legati taurum Delphis principibus commendare fatagunt. Historiam scribunt Orosius lib. 1. cap. 20. Sa-

bell lib. 4. Ennead. 2. Huius taurus nobilitatus est ab omni autorum genere. Facit quoq; huius mentionem Augustin. ad Maced. de Vera felicitate. Cic. Tusc. quæst. 2. Seneca de Ira & Clementia lib. 2. cap. 4. Pindarus Ode 1. Pyth. Persius Satyra. 3. Ouid. lib. 1. de Arte amandi:

Et Phalaris tauro vsolenti membra Perilli
Torruit —. idem lib. 3. Tristium:
Quiq; bouem Siculo fertur donasse tyranno,

item lib. 5. ibidem:

Vtq; dedit iustas tauri fabricator aheni,

Postremò meminit quoq; eius Pontanus, videlicet:

— *clausus boue mugit aheno*
Infelix faber —.

a ETENIM viro natura bono.] *Viro bono natura nihil æquè aduersum, quàm pœnas sumere de merentibus.*

ΦΑΛΑΡΙΣ Β. PHALARIS II.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DEclamatio breuis, sed arguta est, qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis de quo in superiore oratione agitur, in templum recipiatur, ac Deo consecretur. Genus causæ deliberatiuum est; status negocialis. Exordium habet densum, vt in quo vna ferè periodo & suspiciones eas quibus fauore aliquo adductus aut aliàs corruptus ad suadendum accessisse videri poterat, à se remouet, & solã beneuolentia studioq; communis vtilitatis ad dicendũ se progressum esse docet: deinde & dociles & attentos eadem breuitate facit. Post exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex locis honestatis, ostendens impium, ac propè sacrilegum fore, si donum hoc à templo excludatur: neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse, & deum suis sacris ac debito cultu priuatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius Dei esse, vt qui certis indicijs ac signis declarârit gratam

istam

stam legationem sibi esse. Hinc quod de crudelitate tyranni objiciebatur, diluit, confutatis testimonijs à conditione personæ, & incertitudine: & contrà ab officio admonet, vt sacra magis procurent, & deo operentur potiùs, quàm iudicijs vacent. Posthæc ad locum vtilitatis transit, docetque contra communem vtilitatem fore, si dona excludantur. Nam ex his omnem prouentum esse Delphorum, & omnem item famam & gloriã: Denique nullo veterum exemplo hoc fieri. Et si maximè in deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos vti debere iustè ac liberè iudicantium, non ex affectu aliquo rem æstimare. Peroratio repetitione argumentorum, cum admonitione eorum incommodorum quæ ex hac re consecutura sint; & quòd nihil temerè innouandum sit, perficitur.

Ὅτι Ἀκραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενός ὢν, ὅτι μοι Φαλάριδι τῷ αὐτῷ ἐστὶ ξενία, οὔτε ἄλλῳ ἔχων πρὸς αὐτὸν ἢ ἰδίοις ἰδίαν αἰτίαν, ἢ κοινὴν ἑταιρείας ἐλπίδα, τῷ μὴ προσδεῖσθαι ἀκόντων ἢ ἀκόντων παρ' αὐτοῦ, ἰδιωτικῇ μὲν μισθοῦ ἀντιδόντων, μὴ τὸ ἀσυμβίωτον ἄμα, μὴ τὸ κοινῇ συμφέρον, μὴ μᾶλλον τὸ Δελφοῖς ἀσύμφορον προλιμπάνων, ἀντιλαβὼν παρανίσων ὑμῖν, μήτε

Quum antehac nulla mihi, ô viri Delphi, neq; cum Acragantinis ciuibus hospitalitas mo terceſsiſſet; neque cum ipso Phalaride priuatim vlla domesticæ familiaritatis contracta esset societas, neque aliam haberem erga illum, aut peculiarem causam ſociandæ benetolentiæ, aut olim iungendæ cum illo amicitiæ ſpem, tantum verò missos ab eo legatos audierim æqua & modeſta perorantes, callideq; prospicerem, & quid piè à vobis fieri posſet, & quid publicæ vtilitati conducibile foret, cum primis verò quid Delphis non indecorum factu futurum esſet: ſurrexi in medium oratione med

ὑβείσαν ἄνδρα δίωασθαι ἀσεβοῦντα, μήτ' ἀνάθημα ἧδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον ἀπαμοτρίβειν, μήτε ταῦτα, πρίν τῶν μελλόντων εἰς ἀεὶ κτήμενον γεγενόμενον, τίνεσθαι καμίσης, καὶ ἐπινοίας καλλίστης, καὶ διαιρέσεως καλλίστας· ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ ἐνθουσιάσαν ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, καὶ λαμπρυνόμενον ἐμοὶ πεθῆναι τῷ διαφυλάξαι, οὐ χρὴ λείπεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὑπόπτως αὖθις ἀπαίρειν, ἀνόσιον ἤδη ἐὰν νομίζω· μᾶλλον δ', εἰ δοκεῖ ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀφελόμενοι· εἰ μὲν γὰρ ἀμφοτέρα τὸ πρᾶγμα ὄν, μᾶλλον τῶν ἄλλων καλλιπωτέρα, καὶ ὅσον τὸ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα φυλάττειν, τὸ μηδὲν τῶν ἀρχαίων τοῖς ἀνατιθεῖσι βουλομένοις ἐπιτρέπειν, ἀσεβέστερον. δίομαι δ' ὑμᾶς Δελφοὺς καὶ αὐτὸς ὤν, καὶ τὸ ἴσον μέτεχον

vos cohortatus ne & virum principem, & pie agentem, contumelia temere afficeretis: neque munus ipsum quod Deo iam destinatum est, à vobis alienaretis: præsertim trium maximarum rerum perpetuò monimentum futurum, artis præstantissimæ, cogitationis crudelissimæ, & iusti supplicij. Itaque ego, quòd & in incerto habetis quid hac de re statuendum sit, quódque magistratus deliberandum vobis proposuerint num munus suscipiendum, an iterum retrò ablegandum sit, parum religiosum esse arbitror. Multò autem potius impietati nullum modum relinquetis: neque enim aliud hæc res erit, quàm nefarium sacrilegium, quòd turpitudine sua omnia longè lateq; excedit flagitia. Nec minus impium erit factu, Deo donaria dedicare volentibus, ne facultatem quidem offerendorum munerum concedere, quàm ea quæ Deus iam oblata possidet, depeculari. Precor autem vos, cùm & ego unus sim è Delphorum numero, ac ex æquo publicæ glo-

riæ par-

τὴν ὀργὴν τὴν Φαλάριδος, ἀ φυλάττοιτο καὶ τῆς ναυλίας δόξης, ἃ ἐν τῶν παρόντων πρόσχυσιν, μήτ' ἀφελέσθαι τὸ ἱερὸν ὅσιον ὄντα, μήτε τῷ πόλει πᾶσι ἅπασιν ἀνθρώποις ἀβάπτιστον, ὡς τὰ νόμιμα κόμιζα τῷ θεῷ συνοφαντῆσαι, καὶ ψυχῆς καὶ δικαστηρίου δοκιμάζουσαν τὸν ἀναθέντα τὰς ἐλπίδας· ἢ ἔτι ἀναθέναι τολμήσαντα ἄν, ἐλπίδας ἐπισυσσόμενον τὸν θεὸν ὃ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελφοῖς δοκῇ. ὁ μὲν οὖν Πύθιος τῷ δικαίᾳ καὶ μὴ περὶ τὸ ἀναθήμα καὶ ψυχῆς ἐψηφίσατο. ἀγαθὸν μίσος τὸν Φάλαριν, καὶ τὸ δῶρον αὐτοῦ ἐμισάπτῃ, ῥᾴδιον ἦν ἐν ᾧ Ἰονίῳ μίσει καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ τῆς ἀγόνου ὀλκάδος. ὁ δὲ νῦν τἀναντίον ἐν ἀδίκῳ τι διαπεπραγμένῳ, ὡς φασι, παρέσχεν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς

riæ particeps, si conseruata fuerit: tum diuersæ opinioni obnoxius, si quid in præsens aduersus existimationem nostram perperam admissum fuerit, ne templum obseretis pijs & religiosis hominibus, neque ciuitatem nostram omnium mortalium contumeliæ atque calumnijs traducendam obijciatis, quasi ea quæ Deo offerenda mittuntur, sycophantijs illudentem, calculisq; & iudicio donaria dedicantes rectificantem. Siquidem nemo quicquã posthac muneris offerre audebit, certior factus, Deum nulla beneuolentia suscepturum, quod priùs Delphis non visum sit probabile. Proinde Pythius iam antè non iniquam de misso donario tulit sententiam. Si enim aut Phalarim odio haberet, aut eius munus contemptim auersaretur, facilè ac promptum illi fuerat illud vnà cum naui oneraria, qua allatum est, in medijs Ionij maris fluctibus submergere. Iam verò ille à vestra sententia longè lateq; dissentit, cùm & sereno cœlo illis Ionium traijcere præstitit (quemadmodum ipsi testificantur) ac

φῶς ἐς τὴν Κίρραν διατάραξαι, ὃ καὶ δῆλον ὅτι πρόσεστι τῷ τὸ μονάρχου εὐσέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθέναι καὶ τὸν ταῦρον τοῖνυν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ πάντων ἂν ἄγη τοῦτ' ἀτοπώτατον, εἰ μηδὲν ἄλλο μιαρὸν ᾖ, τὴν διαδικάσασαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν νομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ ἐκκρίθηναι μηδὲ τὸν ἀνατιθέντα ἄξιον. ὁ μὲν οὖν τὰναντία μοι ἐγνωκὼς, διαβάτω ἐκ τοῦ Ἀκράγαντος· ἄρτι διαπεπλωκὼς σφαγάς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ἀναγωγὰς ἀφαγώδεις τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐλόπτης γιγνόμενον λέγω, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τοῦ πλοίου ἀκλαύμονα. καὶ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ τοῖς πονηροῖς φάσκουσι πάνυ πισεύειν δίκαιον·

saluos in Cirram vsque pertulit: quo facto satis manifestum est a monarcha pietatem sibi non improbari. Oportet autem & vos diuinæ sententiæ adiectis calculis, & hunc taurum reliquis templi ornamentis adiungere: quandoquidem hauddubiè res foret omnium absurdissima, si quis adeò magnifico & excellenti munere huc missa, vestris calculis ab ingressu templi arceretur, ac præmium impietatis auferret, videlicet indignus iudicatus qui donum offerret Apolloni. Cæterùm ille cuius diuersa est à me sententia, quemadmodum ex Acragante huc delatus nauigio, cædes quaspiam & iniurias, & rapinas, & depræ dationes, à tyranno factas sustinuit, nimium tragica vociferatione extulit, dicens propemodum omnia sibi coràm visa esse oculis: quem non ignoramus, ne ad portum quidem vsque peregrè profectum esse. Non autem dissentaneum est, talia ne ijs quidem omnino credere, qui ista se perpessos esse, comemoranti.

ἀνεχνιχρίοις· ἄδηλον γὰρ ἃ
ἐκεῖθεν κίνησιν, οὐχ ὅπως αὐτὰ
τὰς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, καλῶς ἐ-
ρᾶν. ἃ δ' οὖν τι καὶ πέπρακται
τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ' ἐ
Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπρα
γμονεῖν, ἃ μὲ αὐτὶ ἐμοὶ ἔδη,
λικασὶ ἂν ἀξιῶμεν. καὶ
θεὸν θύειν, καὶ ἅπα θύειν
κόμεν τὸν θεὸν, καὶ ἀπαρ
χατιθέναι, ἃ τύμφαί τις, ἀπο-
κομιοῦσι καθάπερ ἔ τινος
τῶν ἐκ τοῦ ἰόνιον δικαίως,
ἃ ἀδίκως τυραννοῦντας καὶ τὰ
μὲ τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπη καὶ
βέλεται. ἡμῖν δ' ἀναγκαῖον
εἶναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀ-
δόντα, ὅπως τι κάλον δικαῖε,
μ ὅπως νικᾷ ἔχει, καὶ τί ποιῆ-
σι κρεῖττον ἔσαι. ὅτι μὲν δὴ ἐν
ὑρημένοις τι οἰκοῦμεν αὐτ
τοί, καὶ πίστας χαρακοῦν
μὲν, οὐχ Ὅμηρον καὶ πεμέ-
σαν ἀγαθόντα ἡμῖν, ἀλ'
ἐρᾶν πάρεστι ταῦτα καὶ ὅσον

memorāt. Etenim nobis ob-
scurū est num vera prædicēt,
ne quo modo eos de quibus
nihil certi nobis compertum
est, iniustè sceleris accuse-
mus. Quòd si tale quippiam
in Sicilia quoq; peractū est,
quid hac de re Delphos so-
licitè curiosos esse attinet, ni
si pro sacerdotum officio, iu
dicum partes nobis præpo
sterè vēdicemus? Et iam no-
bis sacrificandum erat, atque
cæteris omnibus deus colen
dus: ac si quis misisset dona-
ria, ea dedicare nostri fuerat
officij. Num hîc expenden-
tes sedemus, si qui ex illis
qui trans Ionium continen-
tem incolunt, legitimè an se-
cus administrent imperia?
Atque aliorum quidem res
prout ipsi voluerint, se ha-
beant: porrò nobis perneces-
sarium esse opinor, ne nostra
ipsorū nobis ignota sint, tum
qui olim rerum nostrarum status fuerit, & quomodo nunc in
præsens eadem se habeant, & quid magis ex vsu nostro sit fa-
cere. Nam quòd in præcipitijs & arduis cautibus habitemus,
ac steriles petras colere soleamus, Homerus monitor nobis
non est expectandus, qui nobis hæc palàm faciat, sed ista

ἐπὶ τῷ γῇ, βαθεῖα λιμνὴ ἀὴρ συν-
ῳδὸν ἄεν. τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ
Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
οἱ θύοντες, καὶ οἱ ἀνακοινῶν-
τες, ταῦτα διαφανῆ τὰ πα-
ντία, ταῦθ' ἅ προσεστί, ἐν-
τεῦθεν ἡ ἀπορία, ἐντεῦθεν
τὰ προφανῆ· καὶ γὰρ τὰληθῆ
πρός γε ὑμᾶς αὐτοὺς λέ-
γειν. καὶ τὸ λειόμβροτον τῶν
ποιητῶν, ἄσπαρτα ὑμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ
πάντα, τῷ γεωργῷ ὧν θεῷ.
ὅτι μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλ-
λοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέ-
χει, ἀπ' ἄκρου Φρυξίης ἕ Δύ-
δοις, ἕ Πέρσαις, ἕ Ἀσσυρίοις,
ἕ Φοίνιξιν, ἕ Ἰταλιώταις, ἕ
Ὑπερβορείοις αὐτοῖς, πάντα ἐς
Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ
πάτρια μετὰ θεὸν, ὑμᾶς
τι μέμνηται ὑφ' ἁπάντων
καὶ ἀποῤῥήτως καὶ ἀνδαμοῦ-
μεν. ταῦτα τὸ ἀρχαῖον, ταῦ-

coràm ipsi oculis intuemur: tum quantum semper in terra versemur, cui porrus sit profundus, haud obscurè animaduertimus. Cæterùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, tum sacrificantes, & pietatis operibus seruientes, ij sunt Delphorum campi, ij prouentus: inde abundantia, inde commeatus nobis abundè & affatim offunditur. Par enim est, vt apud vos, quod verum mihi videtur, tacitum non habeam, aut dissimulanter præteream: [b] & quod à poëtis dicitur, citrà sementem, citràque arationem nobis omnia prouenire, Dei agricolæ opera: qui non solùm ea quæ apud alios bona nascuntur, nobis ampliter & cumulatè exhibet: sed si quid precios aut rari apud Phryges est, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, aut apud ipsos denique Hyperboreos, omnia celeriter ad Delphos perferuntur. Ac nos secundo loco post Deum ab omnibus mirificè colimur, paratáque rerum copia affluentes felicem vitam agimus. Sed hæc iam olim vobis ignota non

ta non

σατὸ μέλλειν ὑμῖν, καὶ μὴ πάντα σαφῶς γε ἕτω βιωτῶν. μέμνησθε δ' ἐλάχ πάντοτε, ψῆφον ὑπὲρ ἀναθέματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθῆσαν, ἐδ' ἀκριβείας τινὰ θύραν ἢ ἀναθέσεως. καὶ δὴ τοῦτ', οἶμαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἤγμαι τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπέπτωκε ἅπαντας ἀναθέμασι. ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ἐν ὧ παρόντι ἀκούομεν μικρὸν, μηδὲ παρὰ τὰ πάτρια νόμον ἀθεσίας, ἀπαγορεύειν τὰ ἀναθέματα, καὶ γνωσιμαχεῖν τὰ πρέποντα, ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτου, καὶ ὁποῖα ἀφικόμενα, καὶ παραχρῆμα ἀναθεῖναι, ὑπερβαλλόντως ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς ἀνατιθεῖσι. δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἀπὸ τούτων βουλεύσασθαι περὶ τῶν παρόντων, ἀλογίστως πρᾶξαι.

ta non sunt. Quod autem ad præsentem deliberationem attinet, danda est nobis opera, vt in hoc vita semel institutæ tuendæ propósito constanter perseueremus. Nullus, vt mea fert opinio, memoria tenet, vllo tempore de quoquam donario apud nos latam esse sententiam, neque quenquam à sacrificando aut donario dedicando fuisse exclusum aut prohibitum: eamq; ob causam opinor delubrum Apollinis tantopere auctum esse, in tantum, vt iam supra modum abundet muneribus. Oportet itaque neque in præsens quicquam temerè innouare, neque aliquid præter morem patrium constituere. Sed nec amoris respectu iudicanda sunt nobis donaria, nec generis ratione ea quæ mittuntur æstimanda, vndénam, aut à quo, aut cuiusmodi sint quæ huc legantur. Suscepta autem munera nulla curiositate delubro sacranda sunt, ac ambabus manibus per nos inseruiendum est cùm Deo, tum pietatis gratia huc venientibus. Videmini verò mihi, ô viri Delphi, super rebus quas in præsentia deliberationi expenden-

τορ, ὑπὲρ ὅσων καὶ ἀλίκων ἐσ-
σθε σκέψις· πρῶτον μὲν
ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ
θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων,
καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν
παλαιῶν, καὶ λόξης τῆς μαν-
τείας· ἔπειτα ὑπὲρ τῆς πόλεως
ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων
ὧν τι κοινῶν ὑμῶν, καὶ ἰδίᾳ
ἑκάστῳ Δελφῶν, ἐπὶ πᾶσι δέ,
τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τού-
των δὲ οὐκ οἶδα ἔ τι μεῖ-
ζον, ἐσωφρονεῖτε, ἢ ἀναγ-
καιότερον ὑπάρχειν ἄν. περὶ μὲν οὖν ὧν βουλόμεθα,
ταῦτά ἐστιν, ὦ Φάλαεως τύ-
ραννοι, καὶ τῶν οὐ-
τοι, οὐ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ
πάντων βασιλέων, καὶ πάν-
των ἀνδρῶν, ὅσοι νῦν κρῶν-
ται ἱεροῖς καὶ χρυσοῖς, καὶ ἄρ-
γυροι, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια,
πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησό-
μενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν δὲ
τὸ καλὸν τὸν θεὸν ἐξιλάσθαι
ἄξιον.

das subiecisti, consultissimè facturi, si primùm omnium eam cogitationem susceperitis, de qualibus nam ac quantis rebus consilium ineatis. Principiò enim super deo ipso ac templo, tum sacrificijs atque donarijs, super ritibus ac moribus antiquis, simul atque legibus vetustis, ac gloria vaticinij: exinde super vniuersa ciuitate, acrebus priuatim & publicè omnibus Delphis conducentibus. Præter hæc omnia consultantes non contemnendum in discrimen venietis apud omnes homines, aut fruendæ gloriæ, aut tolerandæ infamiæ. His profectò nihil maius (siquidem rationis compotes estis) aut perinde necessarium esse existimabitis. De quibus igitur in præsens consultabimus, hæc sunt, non equidem solùm Phalaris, neque taurùs ille, neque æs tantùm, sed omnes reges ac principes, quotquot nunc templi ornantur opera. Prætereà aurum, argentum, & quæcunque alia preciosa multa, ac sæpenumero deo dedicanda venium

θεῖον. τίνι δ' οὖν ἕνεκα, μᾶλλον ὡς ἀεὶ, μᾶλλον ὡς πάλαι, τὰ περὶ τὰ ἀναθήματα ποιήσομεν; ἢ τί μιμούμενοι τοῖς πάλαι τοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν; ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἱέρεια ἐμπνέῃ, γιγνώσκομεν ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα, μείνωσι καὶ ἐξιάσωσι τὰς ἀναθήκας, καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τὰ παλαιὰ ἔθεμεν, τῷ ἀνδρὶ καὶ πᾶσιν ἐξέσται, ὁρᾶτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπίπλησι τὸ ἱερὸν ἀπάντων ἀναθέντων, καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν ἔνιον ἀνερωμένων τὸν θεόν. ἀλλ' ἡμᾶς αὐτὸς δοκιμασὰς καὶ ἐξετασὰς ἐπισήσῃ τοῖς ἀναθήμασιν, ὅπως μὴ ἀχρήσομεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἀλλ' ἐς νὸς ἀφίξονται, ἀφέλιμον αὐτὸν

niunt. Primùm enim iuxta dei consilium expendere cõuenit. Cuius ergo rei gratia non vt semper nobis moris fuit, neque vt iam olim consueuimus, de dedicandis muneribus faciemus? Aut quid in antiquis constitutionibus censoria nota reprehendentes, rebus nouis studemus? Et quod nunquam ex quo hanc vrbem incolimus, ac Pythius interrogatus reddidit oracula, & tripos loquitur, & ipsa sacerdos diuino afflatur numine, fecimus, nunc faciendum constituemus, iudicantes videlicet, ac expendentes e quo qui huc missitant munera. Quin potius illud apud animum vestrum cogitatis ex prisco illo more & instituto, quo munerum offerendorum facultas intercluſa fuit nemini, quantis bonis templum auctum & cumulatum sit, omnibus offerentibus, ac quibusuis pro substantiæ suæ modulo donarijs deum cumulantibus. Quòdsi nobis ipsi iudicum & censorum prouinciam sumemus missorum huc munerum, nereor ne citò eorum qui nobis probandi aut expendendi sunt, penuria laboremus, nemine scilicet sufferente semet-

αὐτὸν καθίσαντα, καὶ ἀναλίσκοντα καὶ καταναλίσκοντα, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν κείνων, καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ξυνδαπανῶντα. ἢ τίνι βίῳ τὸν, ἃ χειδίσσαι τῷ ἀνατιθέναι ἀνάξιον; *semetipsum reum obiectare iudicio, & in hoc ipsum impensas & sumptus facientem, vt iudicetur, de q omnibus in periculum veniat. Aut cui humaniter patiendum existimatis, si donariorum dedicandorum libertate indignus esse iudicabitur?*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MONARCHAE pietatem.] μοναρχης seu μοναρχος, *pro, tyranno, & μοναρχειν, pro, tyrannidem gerere apud Græcos sæpe dicuntur. vt hic. Nimirum id vocabuli tum eum significat, qui solus rerum potitur, idq; iniuste. b* Et quod à poëtis dicitur citra sementem.] *Quæ autem citra nostram operam casu nobis eueniunt,* ἄσπαρτα & αὐόμενα *contingere dicunt Græci. Idē in Parasito, & in Rhetorum didascalo vtus est. Natum à fabula insularum fortunatarum, de quibus Lucianus & Horat. in Odis. Hom. Odyss. lib. 9.*

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟ-ΛΟΓΙΑΣ. *DE ASTROLOGIA.*

D. Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

ASTrologiæ defensio quædam est, à dignitate videlicet quam ab antiquitate & præstantia eorum qui illam ab initio coluêre, trahit: & à certitudine, quam ex similibus & signis ratiocinatione quadam colligit. Recenset aũt principiò varias gentes & populos à quibus illa inuenta, tractata ac locupletata fuerit. Deinde & homi-

nes,

ages, & quid quisq; in illa singulatim vel obseruârit, vel tractârit: quo loco & fabulas pleraſque Græcorum poëtarum de Orpheo, Tireſia, Atreo, Thyeſte, Bellerophonte, Phryxo, Dædalo, Endymione, Phaëthonte, ac cæteris quibuſdam explicat. Poſtremò & vtilitatem artis tradit, quòd futuris rebus per hanc obſeruatis, & mala facilius tolerare, vtpote, præuidentes illa, poſſimus: & bonorum ſpe nos ipſos confirmare. Exordio dociles facit, ſtatim propoſito de quo & qualiter dicturus ſit: & obiurgat eos qui artem ob imperitiam vtentium ac profitentium reprehendunt.

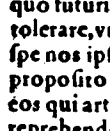

Μερί τι ἀρανῦ, ἀμφὶ τι ἀσίρων ἀγραφὴν ἀν τῶν ἀσίρων ἰδ' αὐτῦ περὶ ἀρανῦ, ἀπὰ μανθάνεις καὶ ἀληθάς, ἃ δὴ ἐκ τῶν τῶν ἐς ἀνθρώπων βίον ἥκει. ὁ δέ μοι λόγ ἐχ ὑποθησόμενος ἦλθε, ἐδ' ἀπὸ λασκαλίης ἐπαγγέλλεται, ὅτ τῶν τοῦτο τὸ μανθανόμενος λυσιτέλεσ, ἀπὰ μιμήσομαι, ἐκόλοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέοσι, καὶ πᾶσι ζοῖς ἑωυτῶν ἀπαγγέλουσι, μάλιστα δ' ἀστρολογίης οὔτι τιμέουσιν, οὔτι ἐπασκέουσι. καὶ ἐμὲ μὲν σοφίη παλαιὴ, οὐδενίσιον ἐς ἀμέας ἀφίκετο, ἀπ'

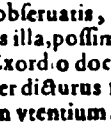

Bª cælo, deq; aſtris eſt nobis inſtitutus ſermo: non de ipſis quidem aſtris, neque ipſo de cælo, verùm de diuinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam profiſciſcitur. Neque rurſum mihi libellus hic ſe traditurum aut doctorum profitetur, quo pacto diuinationem hanc aſſequi liceat: ſed illud quæror, doctos omneis cùm in cæteris omnibus exerceant ſeſe, ſuiſq; omnibus tradant, ſolam Aſtrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus vetuſtum eſt, neque nuper ad nos peruenit, ſed

ἀπ' ἴσης ἔργον ἀρχαίων βα-
σιλέων, θεοφιλίων, οἳ δὲ νῦν
ἀμαθίᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ καὶ πρὸς
τὴν μισοπονίαν, λέγουσί τι ἀντὶ-
ξοα φρονοῦσι, καὶ εἴτ' ἄρ' ἀλη-
θεύουσιν ἐπικρίνουσι, φαῦλα
μαντευόμενοι, ἄστρων τε λα-
τιχορεῖσι, καὶ αὐτῇ ἀστρολο-
γίᾳ μισοῦσιν, οὐδὲ μὴν ὅτι
ὑγιὰ, οὔτε ἀληθῆ νομίζου-
σιν, ἀπὸ λόγων ψευδῆ καὶ
ἀνιαρῶν, οὐδὲ δικαίως, ἐμοὶ
δοκεῖ. φρονίουσιν. ὅτι γὰρ
τίμιον & ἀίδιόν; τίς δὲ σώμης
αὐτῆς ἀφθονία; δεῖ δὲ καὶ τέχνῃ ἀ-
μούσῳ, μουσικῆς ἀβροῖ ἀπ' οἰ
μὴ ἀμαθίᾳ τῶν τεχνίων, ἐ-
κάστη δ' ἐν ἑαυτῇ σοφὴ. πρῶτον
μὲν ὃν Αἰθίοπες τὸν δι τὸν
λόγον ἀνθρώποισι καταδέ-
σαντο, ἀτὰρ ἢ αὐτοῖσι τὰ μά,
ἡ σοφίη τῇ ἑωυτῶν, καὶ γὰρ τὰ πολ-
λὰ τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες,
τὰ δέ, μὲν τῆς οἰκήσιος ἁμοι-
ρίη. διὰ γὰρ σοφίας ἀθλίη καὶ κα-
κὴ χώρη πεπάτηται, διὰ τῶν
μὲν ἔτι & πρόσω ἀνίχνευ-
σαν, ἀπ' ἐμοῦ ὥρῃ οἰκήσιος.
ἐδόκεον δὲν πρῶτα τὸν σι-

*sed inuentum est priscorũ ve-
gũ, quos dij amabãt. At huiuc
ætatis mortales nõ solùm in-
scitia socordiaq́, verumetiã
odio laboris diuersa ab illis
sentiunt. Cumq́ fortè incide-
rint in eos qui falsa prædicũt,
tum & astra culpãt, & ipsam
Astrologiã habent exosam,
neq́ salutaré eam, neq́ veri-
dicã arbitrantes, sed aũt ma-
gis falsam neq́ inanem haud
rectè, siquidẽ mihi quidem vi-
detur, sentientes.* [b] *Neq́ enim
ob impetitiam fabri, ars ipsa
culpatur: neq́ ob cãtoris in-
scitiã ipsa musica parũ est e-
rudita, quin illi potiùs artium
sunt ignari: cæterum ars una-
quæq́ suapte natura scita est.*
[c] *Primũ igitur Aethiopes hãc
rationẽ mortalibus tradide-
runt. In causa fuit partim gẽ-
tis eius sapientia (nam cæte-
ris quoq́ in rebus Aethiopes
reliquos homines antecellunt
sapientia) partim regionis
quam incolũt, opportunitas,
propterea quòd apud eos
perpetua sit cœli serenitas, tranquillitasq́, neq́ patiuntur anni
mutationes, sed eadẽ reperie viuunt. Itaq́ cùm primũ vidẽt lux*

nam

λωάλω οὐκ ἐν πάμπαν ὁ-
μοίλω φαινομένω, ἀπὰ πο-
λυειδία τινὶ γιγνομένω, καὶ ἐν
ἄπασι ἄπαν μορφὴ μεταπομί-
πλω, ἰδίαν αὐτοῖσι τὸ θῶ-
μα θαύμασι καὶ ἀφεῖσι ἄξιον.
ἐρευνῶν δ' ἱστόρησω, εὗρον τὸ
πλῆν τῶν ἀπίλων, ὅτι ἐκ ἴδιον
τῆ σελήνης τὸ φέγγος, ἀπὰ ἀλλ'
ὑπὸ ἡλίε ἔχεσθαι. εὗρον δὲ καὶ τὸ
ἄπαν ἀστέρων πλῆν φορᾶς,
τῶν δὲ πλανήτας ἡμεῖς καλέο-
μεν, μόνοι δὲ τὸ ἄπαν ἀστέρων
κινέονται, φύσιν τε αὐτὴ καὶ δυ-
νάμεώλω, καὶ ἔργα, τάς τε ἰσχὰς καὶ
ἐπιτηδείσιν. ἐν δὲ καὶ ὀνόματα
αὐτοῖσιν ἐπέθεσαν, ἐκ ὀνόμα-
τα, ὅσως ἰδίοιον, ἀπὰ σημέια. ταῦτα μὲν οὖν Αἰθίοπες
ἐν τῷ ἱερανῷ ἐπέβλεψαν μάλ-
λω δ' ἐθέσιν, οὔσιν Αἰγυπτίοι-
σιν, ἀτελῆ τὸν λόγον πα-
ρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ πα-
ρὰ σοφίω ἐκδεξάμενοι ἀμείρω
τέα πλῆν μανθανὼ ἐνὶ μέζον
ἤνεγκαν. μέτρα τε τῆς ἐπά-
στε ἐννέσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μη-
νέων καὶ ὡρέων διετάξαντο.

nam non semper eodem vultu apparentē, sed varia subinde specie & in aliam atque aliā verti formā, visa est illis ea res admiratione atq; disquisitione digna. Deinde cū inquisissent, repererunt hanc esse earum rerum causam, [d] quòd lunae non esset lumen proprium, sed à sole mutuatum. Inuenerunt aūt & reliquarum stellarum motus, harum quas nos errones appellamus (nam stellarū hæ solæ mouentur) naturamq; earum ac potestatem, & effectus quos vnaquæq; præstet nominibus quoque inditis, non illis quidem vtcunq; visum est, confictis, sed quā notæ rerum essent. Hæc igitur in cœlo perspexerunt Aethiopes: mox Aegyptijs finitimis artem imperfectam tradiderunt. [e] Porrò Aegyptij diuinandi ratione quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerunt: quippe qui mensuram etiam ad quam vnaquæq; stella moueretur, indicārint. Ad hæc annorum, mensium, horarumq; numerum instituerunt.

Ac meto

καὶ μὴν τῶν μὲν σῶν μέτρον, ἀ σελήνη, καὶ ἀπὸ ταύτης ἀναφορὰν ἐγράψατο, ἔτι δὲ καὶ ἐνιαυτόν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου περίοδον. οἱ δὲ καὶ ἅπαντα ἐμάσαντο πολλῷ μείζονα ποιῆσαι. ἐκ γὰρ τοῦ παντὸς οὐρανοῦ, καὶ ἀστέρων τῶν ἄπλανῶν τε καὶ πλανωμένων, καὶ ὁμοῦ ἅμα συνιόντων ἐφ' ἑαυτοῦ, δυώδεκα μοίρας ἀπέμοιρον ἐν ζωίοις συνομοίοις, καὶ οἰκεῖα ἕκαστα ἐόντα, ἕκασον αὖ τῶν ἐς ἄπλοα μορφὴν μιμημάτων, τὰ μὲν ἐναλία, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνῶν. ἀφ' ἑνὸς δὴ καὶ ἱερὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῖται· ἐκ γὰρ πάντων Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δ' ἄλλοισι μοίρῃσιν ἐχρέωντο· καὶ κείρων μὲν σίβεσιν, ὀνόσοι ἐς κείρον ἀπέβλεπον· ἰχθύας δ' ἐ σιτέοντα, ὀνόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· οὐδὲ ἤσθιον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τὰς ἀναιρέσεις ἐποιεῦντο. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ οὐρανίου ταύρου σέβεσθαι.

Ac menſes quidem illi lunæ metiuntur, atq; eius recurſu finiunt: [f] annum verò Soli, & huius circuitu metiuntur, Quin his etiam maiora cõ ſtenderunt. Nam ex vniuerſo cœlo, reliquiſq; ſtellis, & errantibus, & fixis, neque ſimul cum cæteris ſeſe mouentibus, duodecim partes effecerunt in his quæ mouentur, & vnamquamque ſuis animantibus repræſentárunt, partim marinis, partim homine, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & ſacra Aegyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Aegyptij ex omnibus duodecim partibus diuinabant, ſed alij aliis vtebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem ſpectabant, piſcibus non veſcuntur, qui piſces annotárant. Nec hircum mactant, qui Capricornum viderant: atque alij item alia venerabãtur, quæ quiſque inueneràt. Quin taurum etiam ob honorem cæleſtis Tauri colunt.

καὶ ὁ Ἄπις αὐτοῖς χρῆμα ἱερώτατον τῷ χάρλῳ ἐπινέμηται, καὶ οἱ ἐπὶ μαντείῳ τινὶ ἀναστρέφεσι, σημεῖον τῆς ἑαυτῶν μαντικῆς, ἐμοὶ δὲ τὰ μὲν πολλὰ δὴ, καὶ Λίβυσσι ἐπέβη ταύτῃ τῇ λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντεῖον τοῦ Ἀμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἤρα, καὶ ἐς τῷ τέτῳ ἔοικεν ἅπτεσθαι, παρὰ τὸν Ἀμμωνα, καὶ οὗτοι λεγόμενοι σαφῶς ποιοῦσιν. ἴσασι δὲ καὶ τετράκις ἑκάστου καὶ Βαβυλώνιοι, οὗτοι μὲν λέγουσι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐμοὶ δὲ δοκεῖν, πολλὰ ὕστερον ἐς τάδε, ὁ λόγος ἀνέκαθεν. Ἑλλησι δὲ, ὅτι παρὰ Αἰθιόπων, ὅτι παρὰ Αἰγυπτίων ἀσφαλῶς μὲν οὐδὲν ἔπεσθαι, ἀπὸ σοφίης Ὀρφεῖ, ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀνηγήσατο· ἐμοὶ δοκεῖν ἐμφανέος, ἀλλ' ἐς φάος τὸν λόγον πεπόνηκε, ἀπ' ὧν γοητείῃ καὶ ἱερολογίῃ, οἵῃ ἄριστα ἐκέκτο. μυξάμενος γέ πῃ λύρῃ, ὄργιά τε ἐποίητο, καὶ τὰ ἱερὰ ἤειδε. ἀ δὲ λύρη,

Nam Apis apud illos res in primis sacra, regionem sortitus est: & qui iam incolunt partem, oraculum quoque dicárunt, signum videlicet diumationis, quàm à cœlesti Tauro petunt. Ac non multò pòst Libyes quoque hanc artem sunt aggressi. Siquidem & h oraculum quod est apud illos Ammonis, ad cœlum & huius sententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis specie fingunt. Calluerunt autem hæc omnia & Babylonij: atque hi quidem affirmant se primos omnium fuisse. Verùm, vt ego existimo, multò posteriùs ad hos scientia peruenit. At verò Græci nec ab Aethiopibus, nec Aegyptijs de Astrologia quicquã audiérunt: verùm illis Orpheus Aeagro Calliopéque prognatus primus ista monstrauit. nõ ille quidem admodum dilucidè, neq; rem clarè docuit, sed præstigijs ac mysticis inuoluerit obtexit. Sic enim illi visum est. Nã concinnata lyra Orgia instituit, sacraq; cantiones decantabat. Porrò

λύρη, ἑπτάμιτος ἱᾶσα τῶν ἑπτὰ διαφωνούντων ἀστέρων ἁρμονίαν συνιβάμιζε. ταῦτα Ορφεὺς διῄει καὶ ταῦτα ἀνακινῶν, πάντα ἐθέλγε, καὶ πάντων ἐκράτει. οὐ γὰρ ἐκείνου τὴν λύραν ἔβλεπον, οὐδὲ οἱ ἄλλης ἐμέλε μουσουργίης, ἀλλ' αὐτὴ Ορφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἐπεὶ οὖν τι τόδε τιμῆσαι θέλοντες, μοίραν ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκειναν καὶ ἀστέρας ποιοί, καλέουσι λύρην Ορφέως. ἢν δέ ποτε Ορφέα ἴδῃς, ἢ λίθοισιν ἢ χοῒ μιμημένον, μέσον ἕζεται ἐκεῖ καὶ ἀείδοντι, μετὰ χεροῖν ἔχον τὴν λύρην· ἀμφὶ δὲ μιν ζῶα μυεῖα ἕστηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος καὶ ταῦρος καὶ λέων. καὶ τῶν ἑκαστον ἢν ἄρ ἐκεῖνα ἴδῃς, μίμημά μοι τούτων, οἷόν τε κεῖνα ἀοιδὴν, οἷόν δὲ καὶ λύρη, οἷόν τε καὶ ταῦρος, καὶ ὁ οἷος λέων, Ορφέως ἐπαΐοντα. ἢν δὲ, τὰ λέγω, ἅπαντα γνοίης, σὺν δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ διάπυστα ἕκαστον ζωτέων. λέγουσι δὲ Τειρεσίαν.

lyra cùm septem haberet chordas, concentum mobilium stellarum repræsentabat. Hæc conquirens atque hæc agitans Orpheus omnia delembat, omnemque vincebat. Neque enim illam hominis lyram spectabant, neque illi alterius musices studium erat, verùm hæc magna illa Orphei lyra. Hisce rebus cùm Græci honorem habere vellent, locum illi in ipso cœlo designârunt, & eò pluſculæ ſtellæ vocantur Orphei lyra. Quòd ſi quando Orpheum videris vel ſaxo expreſſum, vel coloribus effictum, ſedet in medio, canenti ſimilis, manibus tenens lyram. circum hunc animantiũ innumera multitudo, inter quæ & homo, & taurus, & leo. Cúmque horum ſingula videris, fac horũ mihi memineris, cuiuſmodi ſit illius cantus, cuiusmodi lyra, cuiuſmodi taurus, & cuiuſmodi leo Orpheum audiant. Quòd ſi eorum quæ dico cauſas intelligas, tum & in cœlo horum vnumquodque contemplator. Fertur aũt & Tireſia

φησίλω. ἄνδρα Βοιώτιον, ζῶν δὲ ἐπὶ μαντοσύνης πίεσι πολὺν ἀφῖχθαι, τοῦτον δὲ Τιρεσίλω ἐν Ελικῶνι ἀπᾶν, ὅτι τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ μὲν θήλεσι, οἱ δὲ ἄρρεσιν ἐοίκασι, τῷ μὲν μᾶλλον ἀφανίζεσθαι, καὶ ἀμαυρότερον φαίνεσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τιρεσίλω μυθολογήσασιν, ἄλλοτε μὲν θήλεα, ἄλλοτε δὲ ἄρρενα. Ἀτρέως δὲ καὶ Θυέστου, περὶ τῆ πατρώᾳ βασιληίᾳ φιλονεικούντων, κρῖναι τοῖσιν Ελλησιν ἀνάρχαιον ἀστρολογίης τι καὶ ὄφελος τῶν οὐρανίων μᾶλλον ἐμέλλε, καὶ τὸ ξωὸν δὲ Ἀργείων, ἄρχειν ἐγνωσμένου τούτων, ὅσις ζῶν ἑτέρου ὄφελος πλεῖστον ἐνθεῖ. ἐνθα δὴ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι, τὸν ἐν τῷ ὑράνῳ σημαινόμενον ὑπὲ Λαῖου, δεῖξαι τῶν δὲ ἄρνα χρύσεον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέουσι. Ἀτρεὺς δὲ ζῶν ἡλίου πίεσι, καὶ τῶν ἀνατολέων αὐτοῦ, λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίῳ φορῷ ἕκαστός τε, καὶ ὁ κόσμος ἐλαύνονται, ἀλλ' ἐς ἀντίξοον ἀπάλλοις διαφερόμενοι. καὶ οἱ μὲν λύεσθαι, λοχίσασι ζῶν κόσμον λύσιν ἔσεσθαι, ζῶν ἡλίου ἀνατολαί εἰσι.

ressia genere Boeotius, diuinandi gloria multùm celebris fuisse. Hùc Tiresiam ex Græcis aiunt dixisse, stellarum erraticarum alias esse fœminas, alias mares, non tamen eadem efficere. Vnde eundem ancipiti sexu fuisse fabulantur aliquando fœminam, aliquando marem. Porrò Ateo & Thyeste de regno paterno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ cœlestisq; doctrinæ curam fuisse Græcis, palàm est. Ac publico consensu statuerunt Argiui, vt vter scientiâ præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstrauit, atque hunc aureum arietem Thyestæ fuisse proditum est fabulis. At Atreus de Sole, deq; vario illius exortu locutus est, ostendens non eodem modo ferri Solem & mundum, sed contrario inter se cursu rapi: & qui nunc videtur occasus, cùm sit occasus mundi, Solis exortum esse.

τὰ ἅπαντα βασιλεῦσαι μὲν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ αὐτοῦ ἐγένετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντου τοιάδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον εὐδαίμονα πάθημα, λοιπὸν δὲ μὲν ταύτῃ τῷ σοφίᾳ μεθέπουσα, ὑψηλά τε φρονέουσα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέουσα, ἐς οὐρανὸν ἐχὶ ὥς ἵππῳ ἀναβλῶσαι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ. ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθαμαντίδην ἐρέσθαι, τὸν δὴ λευκῷ κριῷ δι' ἀέρος ἐπάσαι μυθίουσι, καὶ μοί τοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξείνην μὲν ἡ ἱστορίην, λοιπὸν γε μὲν ἐκ ἴσον ἀστρολογίης, ἀμὰ δὲ οἱ αὐτὸς μαλλον ἐχθήσαι, καὶ παρὰ τὸ ἐωυτοῦ κατηγήσαι. Ἰκαρον δὲ, νεότητι καὶ ἀταυθαλίῃ χρεώμενον, καὶ ἐκ ἐπιστάμενον μέτρον, ἀπ' ἐς πόλον ἀρπαθὲς τῷ ἠέρι, ἐξέπιστον τῆς ἀληθηίης, καὶ παντὸς ἀπεσφαλῆναι τοῦ λόγου, καὶ ἐς πέλαγος κατενείχθη ἀβύσσου πράγματος. τὸν Ἐπιμηθέα δὲ μῦθος

Hæc locutum Argiui regem creárunt, magnámque doctrinæ laudem eſt aſſecutus. Equidem & de Bellerophonte ſimilia ſentio. Nam alatum equum illi fuiſſe, non admodum credo: verùm arbitror illum hanc diſciplinam ſectantem, ſublimiáq; cogitantem, & inter aſtra verſantem, in cœlum non eo quo aſcendiſſe, ſed animo. Eadem de Phrixo Athamantis filio dixerim, quem aureo ariete per aërem vectum fabulantur. Quin & ipſum ſanè [1] Dædalum Athenienſem, etiam ſi res eſt noua auditu, tamen haud exiſtimo cum ab Aſtrologia fuiſſe alienum: ſed cùm ipſe ea maximè eſt vſus, tum filium ſuum eandem perdocuit. Aſt Icarus cum iuuenilis calore & inſcitia, nó ea diſquireret quæ conueniebant, ſed ad ipſum quoq; poſſe animo tolleretur, delapſus eſt à vero, totáq; aberrauit arte, & in mare præceps

decidit rerum immenſæ profunditatis: de quo Græci ſecus fabulan-

μυθολογήσει καὶ λόγον ἐν αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θαλάσσῃ ἰκάρου ἀκὴ καλέσει. τάχα δὴ καὶ Πασιφάη, περὶ Δαιδάλου ἀκήσασα ταῦρόν τι εἰπεῖν, ἢ ἐν ἄστροις φανομένῳ, καὶ αὐτὸ ἀστρολογίης, ἧς ἐρᾷ ἡ λόγου ἀπίκοιτο, ὅθεν νομίζουσιν, ὅτι Δαίδαλος μὲν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν. οἱ δὲ, οἱ καὶ καθ' μέρεα τὴν ἐπιστήμην διελόντο, ἕκαστοι αὐτῶν ἅπτεσθαι ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ τὰ ἐς ἥλιον σωαγείροντο, ῥόμους τινὰς αὐτέων εἶναι νέους καὶ διαφόρους. καὶ Ἐνδυμίων μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην διετάξατο, Φαίθων δὲ τὸν ἥλιον ῥόμον ἐπεμήρατο, ἐμοὶ γε ἀφρικέως, ἀπ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀφεικότι. ἀπίθανον οἱ δὲ τα γε ἀγνοίοντα τοῦτον, ἥλιον πάϊδα, Φαίθοντα λοιπόν, καὶ μῦθον ἐν αὐτέων ἀθάμβεα εἶναι λεγέοντας· ἐπεὶ ἡ μὲν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα, αὐτέων τὸ ἅρμα λιποχάρη, τὸν δὲ λοιπόν τι οἱ, καὶ ἐπιθέσθαι τῆς ἱππασίης τὸν νόμον,

fabulatur, qui ex huius nomine simum eius mariti Icarium frustra vocant. Fieri potest, vt Pasiphaë quoque cùm ex Dædalo de Tauro audisset, inter stellas apparente, de qua ipsa Astrologia in artis amorē incideret. ob id existimant factum, vt Dædalus illā tauro copularit. Sunt autem qui scientiam in portiones partiti, in singulis partibus singuli elaborārint, alij in ijs quæ ad Lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad Solem pertinent, congerentes, neq; non cursum ac motum & vim illorum. Atque [k] Endymion Lunæ rationem tradidit, Phaëthon Solis cursum deprehendit, non ille quidem verè, sed moriens imperfectam artem reliquit. Hæc qui ignorant, [l] Phaëthontem Solis filium credunt, fabulamq; de illo haud quaquā veram narrant, adijsse Solem patrem, ac postulasse ab eo vt sibi liceret lucis curru moderari. illum id cōcessisse, monuisseq; qua ratione foret aurigandum.

ὁ δὲ Φαέθων ἐπὶ δὲ ἀνίβη τὸ ἅρμα, ἀπειρίᾳ καὶ ἀπαιδευσίᾳ, ἄλλοτε μὲν πρόσω ἐλαύνων, ἄλλοτε δὲ ὀπίσω χαλῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ παρωρούμενος. ὥστε δὲ ἀνθρώπους μὲν καὶ θαλάττας καὶ ἠπείρους ἀνάσχετον ἐποίει τὸ καῦμα· ἐπὶ τοῖσι δὲ τὸν Δία ἀγανακτέοντα, βαλὼν πρηστῆρι τὸν Φαέθοντα μεσοῦντα ἐκ μέσου τοῦ ἀέρος ἐξέβαλε, πῶμα μέγα ἐποίησε, ἵνα μετέβαλε τὰ ἤθεα, καὶ νῦν ἀσμενοι ἀγαροι, καὶ τὸ ἠλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δακρυον καλέουσιν. οὐκ ἔτω ταῦτα ἐγένετο, οὐδὲ ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ εἰκὸς παῖδα ἐποίησε, εἰ δὲ ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέβανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ οὐ μάλα τι πείθομαι. ὡς γὰρ δὴ ὅσιον νενόμισται, παῖδα Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' οὗτοι, ἔφασαν αὐτέων, θνητοὶ ἐγένοντο

Phaëthontem verò confcenso curru, partim ob ætatem, partim ob imperitiam ita egisse, vt aliquando esset vicinus terræ, aliquando longo semotus spatio à terra, interim mortales frigus atque æstus intolerabilis conficiebat. Ob hæc indignatum Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëthontem. eum deiectum sorores circumstantes magno luctu prosequebantur, donec immutaret formas, quæ nunc sunt Populi, ac lachrimarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Haudquaquam hæc ita gesta sunt, neque pium est his habere fidem, neque Soli fuit filius, neque illi filius interijt. Sed narrant Græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodum credo. Nam quî consentaneum est credere [m] Aeneam Veneris fuisse filium, aut Minoa Iouis, aut Ascalaphum Martis, aut Autolychum Mercurij? Verùm hi homines pij, dijsq;

grati

gratiã fuerunt, eoſq; naſcentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium reſpiciebat Mars. Etenim qui patresfamiliãs ſunt mortalibus in hoc progignendi genere, ꝙ veluti parentes ſibi ſimilia producunt omnia, & colorem, & formam, & facie, & animum. At rex quidem Minos Iouis auſpicijs, Aeneas formoſus, Veneris fauore natus eſt, fur Autolycus: at ea furaci tas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter coniecit in vincula, nec in tartara præcipitem dedit, neque cætera machinatus eſt, quæ putãt homines: verùm Saturnus extremus mouetur, procul q; à nobis ſemotus eſt. Segnis illi motus, neque facilis animaduerſu mortalibus: atq; hanc ob cauſam illum ſtare dicũt, ceu vinculis alligatum Cæterùm ingens aëris multitudo, Tartarus appellatur. Sed potiſſimùm ex Homeri poëta, Heſiodiq; carminibus liquidiſſime, priſcorum fabulas cũ Aſtrologia conſentire.

ὑπὲρ ἅπαντων ἐπιλαμβάνεσθαι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πρὸς βοὸς, τὰ δὲ ἐγκαταμάσσειν συμβάσεται, καὶ τὰς πόλεις, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποίησε, καὶ τὴν χώραν, καὶ τὰλλα ἅπαντα. τὰ μὲν γὰρ ἐκόσμει τὴν Ἀφροδίτην αὐτῷ καὶ τὴν Ἄρεος τὴν μοιχείαν λέγεται, καὶ τὰ ἀμφανία, ὃν ἄπορον, ἢ ἐκ τῆς ἢ τῆς ὑφῆς ποιήσεται· ἐν δὲ ὧν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος ὁμοφροσύνη, τὴν Ὁμήρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται μάρτυσιν ἄπασι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτῶν διασώζουσα, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν ἁπαλὰ, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεσσα μετέπρεπε ἰργασιάμοιο. τὰ δὲ τοῦ πολέμου, Ταῦτα γ' Ἄρηι θοῷ, καὶ Ἀθηνῇ πάντα μηλήσεται. Ἀπορ οἱ παλαιοὶ ἐδόκουν, μάλιστα μαντικοὶ ἱκανοὶ, καὶ ἀπράγμονα αὐτὴν ἐποίουν ἀπ' ὄντων πόλεως οὐκ ἐάσειν πορεύεσθαι, οὔτε φόνους ἐργάζονται, ὅτι γυναῖκα παρεῖχον ἀμφίλογον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ

Quippe cùm Veneris & Martis concursum, Homericum cantilenam præbet argumentum: in alijs autem versibus vtriusque diuersum effectum describit: Veneris cùm ait illi:

Tute Venus iucunda regis connubia cura.

Porrò de Martis negotijs:

Cuncta citò hæc curæ fuerint Martis atque Mineruæ.

Hæc cùm intelligerent veteres illi, maximè diuinationibus vtebantur, nec eam ociosam esse putabant, adeò vt nec vrbes conderet, neq; mœnia circunducerent, neque quenquam occiderent, neque ducerent vxores priusquam de sigulis à vate responsum accepissent.

Denique

καὶ γὰρ δὴ τὰ μαντεῖα αὐτοῖσι οὐκ ἔξω ἀστρολογίης ἐών. ἀπὸ παρὰ μὲν Δελφοῖσι παρθένος ἐκάθητο προφητεύουσα, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης· καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται· καὶ ἐν Διδύμοις ἡ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέειν καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀστέων Διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἱρώτατον ἡ μαντοσύνη ἐφάνη, ὥστε δὲ Ὀδυσσεύς, ἐπειδὴ ἐκάμνε πλανώμενος, ἐθελήσας ἀφικέσθαι ἀκούσας περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμάτων, ἐς τὸν Ἅιδην ἀπίκετο, οὐκ ὄφρα ἄλλῃ νέκυσσι, καὶ ἀτρεπὴς χῶρον, ἀλλ' ἵνα νόους ἐνθεῦν Τειρεσίεω πυθοίμεθα. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθε, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, ποταμῶν νικέων πατρόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ, τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, ἀπρόσδοκα ἀφίκτῳ οὐδενί, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν

° Denique nec ipsa deorum oracula ab arte astrologica erant aliena: verùm apud Delphos virgo prædicendi munus administrat, quæ cœlestem illam virginem repræsentat: ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas Draco conspicitur: in Didymis verò templum est Apollinis, & hoc, sicuti mihi videtur, ex his Didymis, id est, geminis qui in cœlo sunt, apellatum. Vsqueadeò verò diuinatio visa est illis res sacra, vt Vlysses etiam cùm errando fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrârit, non quò videret vmbras & locum inamœnum, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Qui simulatque in locum peruenerat, quem Circe monstrârat, foueam fodit, oues mactauit: cumq; complures essent vmbræ, atque inter has matris quoq; sanguinem bibere cupientes: non priùs permisit vlli, ne matri quidè,

πρὶν Τειρεσίαν γεύσασθαι, καὶ ἐξαναχάσαι ἅπαν οἱ τὸ μαντήιον. καὶ ἄντοχθι, λιψῶσαν ὁρίων ἡ μητρὸς τῆς σκιᾶς Λακεδαιμονίοισι ὁ Λυκοῦργος τὴν πολιτείαν πᾶσαν ἐκ τοῦ ἀρχῆ διετάξατο, καὶ νόμον ὥρισεν ἐποιήσατο, μὴ ἄρα μὲ μηδὲ ἐς πόλεμον πρῶτα ἰέναι, πρὶν τὴν σελήνην πλήρια γενέσθαι· ἐν γὰρ ἴσῃ νόμιζον εἶν τὴν διαφορὴν αὐξανομένης, τῆς σελήνης καὶ ἀφανιζομένης, πάντα ὑπ' αὐτῆ διοικεῖσθαι. ἀπὸ μὲν οὖν Ἀρκάδων ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀσφαλείᾳ, ἀνοίᾳ δὲ καὶ ἀσοφίᾳ, φάσκουσι τῆς σελήνης ἔμπροσθεν πρεσβύτεροι. οἱ μὲν ὧν πρὸ ἡμέων οὕτω λάρτα ἔσαν φρονέοντες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδυνάτως ἔχειν λέγουσιν, ἀνθρώποισι τέλος ἴσον φαθὶ μανθάνειν· ὁ γὰρ ἔναγχος μὴ φάτις ἀληθίη οὔτε θεὸν Ἄρεα, οὔτε τὸν Δία, ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων ἔνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ

quàm Tiresia gustasset, ea acturúsque esset sibi vaticinium edere: potuitque interim matris vmbram videre sitientem. P Ad hæc Lycurgus Lacedæmonijs omnem Reipublicæ administrationem è cœlo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent ante plenilunium. Non enim existimabat eandem esse ciuitatis administrationem, crescente luna & euanescente, propterea quòd omnia ab illa regerentur. Porrò P Arcades soli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt astrologiam, sed ijdem ob imperitiam & stultitiam aiunt se luna antiquiores esse. Proinde cùm nostri maiores vsqueadò fuerint astrologiæ studiosi, huius ætatis homines partim aiunt fieri non posse vt homines finem inueniant diuinandi scientiæ, propterea quòd neq; certa sit, neq; ve-

ἀλλὰ

ra, neque Martem, aut Iouem nostra causa moueri in cœlo: verùm

ἀπὸ τῶν μὴ ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐδεμίαν ὥρᾳν ἔχειν αὐτοὺς, οὐδ' εἶναι αὐτοῖσι πρὸς τάδε κοινωνίην, καὶ τὰ σοφίας δὲ χάριν τῆς περιφορῆς ἀνασκίφοντας. ἄλλοι δὲ ἀστρολογίαν οὐ φασὶν εἶναι μέν, ἀνωφελίη δ' ἔμμεναι λέγουσιν· οὐ γὰρ ἂν μεταπεσεῖν ἃ μοῖρα πάσασθαι, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἔχειν ἔχω ἀπαντᾶν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸν σφετέρου ἀγάλλονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσιος τῶν καθ' ἡμᾶς ἕκαστον ἐπιγίνεται. ἢ ἵππους μὲν θέοντας, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνέμων φερομένων, λίθους ἀναπαλάσσεσθαι, καὶ κάρφεα φοιτᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ θρόμου, ὑπὸ δὲ τῆς δίνης τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ τὴν μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀποῤῥοὴν ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐδὲν ἡμέας καίει τι, οὐδὲ οἱ μύρια τοῦ ἡμετέρου θάλπει, ἀστέρων δὲ οὐδεμίαν ἀποῤῥοὴν μηχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ, τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδύνατα ἐστι, οὐδὲ

verùm illis humanarum rerum nullam esse curam, neq; quicquā esse eis cum his negocijs cōmercij, verùm secūdum hos necessitate circūaguntur: partim dicunt Astrologiam non esse quidem mendacem, at inutilem. Non enim mutari vaticinio quæcunq; fatis decreta instant. At ego sanè viri sic respondere possum, stellas in cœlo suo quidem motu volui, cæterùm obiter eius motus effectum ad nos peruenire. An vis equo currēte, & gallinis aut hominibus tumultuantibus lapides subsilire, stipulasq; moueri ventis cursu cōcitatis, siderum verò vertigine nihil præterea efficiri? ūb igni exiguo calor ad nos permanat, neq; nostra tamen causa quicquam erit ignis neque illi curæ est æstus noster, ab astris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri non potest, vt per Astrologiam ex malis bona faciamus, neq;

οὐδὲ ἀπάξια τῶν ἀποβησόντων πραγμάτων, ἀπὸ τοὺς χρωμένους τάδε ὠφελία, τὰ μὲν ἰσθλὰ ἥδιστος ἀφικόμενα ποιοῦν ἀπροσδόκητα φανῆναι, τὰ δὲ ἀγνοίσουσι φαῦλα ἀμαρίως ἥξοντα. οὐ γὰρ σφισι ἐπέρχεται ἀπ' ἐμπλήκτῳ καὶ προσδοκίᾳ φυσίσια μὴ πρηΐα ἀγᾶται. τάδε ἀπολογίης εἵνεκα εἰρῶν ὑπολαμβάνω.

neq; mutare quicquā eorum rerū quæ ab illis ad nos demanant: sed hanc vtilitatem ars adfert vtentibus. Bona multò antè delectant eos qui ventura præsciverint: mala verò facilè cùm non imprudentibus venerint, accipiuntur. Neque enim in illos irruunt, sed quia meditata expectataq; sunt, leuia mitiaq; videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DE COELO.] *Propositio* b Neque enim.] *Assimilis.* c Primùm igitur.] *Commemorat à quibus principiò hæc ars inuenta, culta & locupletata fuerit.* d Quod lunæ non esse lumen propriū.] *Luna ad'citiio lumine:* hoc est, *Solis radijs fulget, vnde ab Apuleio aliena lucis induga vocatur, eiusq; globus, lucens à Virgilio 6. Aen. dicitur, quod (si Seruio credimus) lucens illud sit, quod alijunde illuminatur. Illa ideo in Icaromenippo de philosophis conqueritur.* e Porrò Aegyptij.] *Hic Lucianus apertissimè docet Astrologiam atq; ex ea diuinationem in causa fuisse, vt diuersa animalia maximo in honore apud Aegyptios habita fuerint.* f Annum verò Sole.] *Solis annus quem peragit, ab vno signo ad idē rediens, vnde annus vertens vocatur, & habetur magnus, cùm lunæ annus brevis putetur. Arcades annum tribus mensibus, Acarnanes verò vj. mensibus dimensi sunt. Græci verò cccliij. diebus.* g Nam apis.] *Osiris rex Aegypti tandem in deos relatus cum vxore sua Iside, colitur sub imagine bouis, quam Apim seu*

seu Serapin appellant, propterea quòd ab vxore posti cædem eius à fratre factam, quæsitus & inuentus, laceratus ibidem postea repertus, bos creditus sit fuisse Osiris. *h* Ammonis oraculum.] *Ammon Iouis epitheton, hoc est, arenarius. nam ἄμμος arenam significat. Iupiter enim arietis specie, in extremo Libyæ arenoso colebatur: vt Apollo Clarius est dictus, quòd coleretur in Claro insula. Ammonis oraculum erat olim, vt Mela scribit, fidei inclytæ, vbi responsa oratione non dabantur, vt Delphis, quemadmodum scribit Strabo, sed nutu & signis, quibus & oracula minore indignatione fuisse ex eo dicit, quod Romani, qui rerum potiebantur, alia diuinationis genera colerent, ex auibus, extis, libris Sibyllinis. Lege ea quæ in Diogenis & Alexandri dialogis annotauimus.* *i* Dædalus.] *Dædali architecti insignis Atheniensis, notissima est fabula, qui vnà cum Icaro è Creta alis, quas cera sibi et filio agglutinârat, in altum se eleuans, tyrannidem & iram Minois fugiebat. Virgilius 6. Aeneid. Ouidius libro 8. Metamorph.* *k* Endymion.] *Primus Lunæ motum obseruasse atque alys ostendisse dicitur. Plinius lib. 2. cap. 9.* *l* Phaëthontē Solis filium.] *Hanc fabulam persequitur Ouid. lib. 2. Met. initio. Plato in Timæo, quid hæc fabula significet, docet Arist. ἀεὶ γεωμετρεῖ ἄνευμ. scribit Electridas insulas in latebris & recessu Adriæ, ab Eridano fluuio quondam fuisse exaggeratas. Huius autem loci incolas, dicere Phaëthontem fulmine percussum, in hanc paludem decidisse. Idem lib 4. de mundo in extremo de eadem fabula. Lucr. lib. 5. hanc etiam refert.* *m* Aeneam Veneris.] *Putat Aeneam dictum esse Veneris filium, quoniam eum nascentem respexit Venus: hoc est, quoniam habuit Venerem in horoscopo. At non modò poëtæ, sed etiam historici scribunt, eum fuisse Veneris & Anchisæ filium. De eo Eustath. in lib. 2. Iliad Homericæ. Vnde autem dictus sit, docet Homer. in hymno Veneris 1. vbi loquitur Venus ad Anchisen. Si enim, inquiunt Mathematici, Iupiter, ac Venus Soli, feliciterq́, collocati præsideant in genituris, eos qui nascuntur, efficiunt pios, religiosos, beneficos, puros, innocentes, publici boni, iustiq́; cultores, & prudentes, qualem Virgil. Aeneam describit, tanquam sit ita natus.* *n* Veneris ac Martis.] *Concubitus Veneris ac Martis ab Homero Odyss.* *θ* *luculenter describi-*

tur:

sur: in Colloquijs quoque Luciani, & postea in Metamorphoseos Ouidij lib. 4. o Denique.] *Commemorat quomodo apud veteres oracula ad Astrologiæ rationem relata sint.*

p Adhæc Lycurgus.] *Plenilunium magna superstitione antiquis colebatur, & in eo mulieres partu facilius leuari scribit Plutarchus. Prælium Lacedæmonij ante plenilunium ex Lycurgi præscripto non inibant. In eam superstitionem iocatur Aristoph.* τὴ παναελλώνιον id est, *plenilunio, sero aut nunquam futurum significans. Vide Erasm. nostrum in Adagio: Accessæi luna. q* Arcades.] *Arcades in summam morum immanitatem efferati sunt, quòd cæteris omnibus amplectentibus Astrologiam, cæterasq; liberales disciplinas, quarum cultu mansuescunt: hominum ingenia, soli contempserint, seq; fecerint antiquiores ipsa luna: vnde & προσελήνοι dicti. Seruius in 2. Georgicorum: Arcades se proselenos esse assererent: id est, ante lunam natos esse, Cicero in Fundaniana commemorat.* r Ab ego.] *A similibus & signis.*

EIKONES. IMAGINES.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

EEfigiat hoc dialogo Lucianus typum siue exemplar formosissimæ atque honestissimæ mulieris quæ non tantùm pulchritudine corporis perfecta & numeris omnibus absoluta sit, verùm etiam eas animi dotes eamque morum venustatem ac gratiam habeat, quæ fœminarum proprissimæ sint, & prò personæ qualitate quamque maximè commendent. Ac priorem quidem descriptionem, corporis ac formæ videlicet, ex sua persona effingit, collatione facta omnium earum, & statuarum, & imaginum, quæ vnquam à clarissimis artificibus factæ præcipuè celebrantur, sumendo ex vnaquaque quod in ea potissimum fuit,

ac

laudatissima laude nobilitatum. Alteram autem quæ
[illegible]ropis ac vocis suauitatem, eloquentiam, studia,
[illegible]itionem que liberalium scientiarum, præterea sa-
[illegible]dam quoque ac prudentiam, modestiam, iustiti-
[illegible]m &c (quam in hac cum primis commendat) ani mi
æquabilitatem ac moderationem describit: sub Po-
lystrati cuiusdam persona, cum quo Dialogum hunc
instituit, proponit, etiam ipsam collationibus exem-
plorum cùm poëticorum, tum historicorum eodem
modo illustratam. Vtrum autem Imperatoris alicu-
ius eorum sub quibus ipse vixit, an externi regis cuius-
piam vxorem aut etiam concubinam, hoc tam ex-
quisito ac singulari encomio celebret, dubitari potest.
Nam Traiani quidem atque Adriani vxoribus, sub
quorum imperio pleraque scripsit, & nomen & patria
repugnare videntur, cùm altera Plotina, altera Sabina
dicta fuerit: hanc autem ipse, vt illam apud Xenophon-
tem Abradatæ vxorem, Pantheam vocari dicat, & rex
Smyrnæ Ionica ciuitate natam fuisse. Et tamen appel-
latione regis Magni, qua veteres Græci solum Persa-
rum regem nominabant, idem infrà etiam imperato-
rem Romanum designat: cùm in Toxari ait Diniam à
præfecto Asiæ ad regem Magnum (quanquam ibi re-
gem Persarum, qui tum nullus fuit, Erasmus quo-
que verterit) in Italiam missum, & ab eo
damnatum in Gyarum insu-
lam relegatum
fuisse.

AVCT.

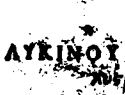

Λλ' ἐ τοιοῦτόν τι ἆρα ἔπαθον ὑπὸ τῶν γοργόνων ἐξ ἐόντες, οἷον ἐγὼ ἐναγχος ἔπαθον, ὦ Πολύστρατε, παγκάλλιστα γυναῖκα ἰδὼν· αὐτὸ γὰρ τὸ μύθωδες ἐκεῖνο μικροῦ δεῖν λίθος ἐξ ἀνθρώπου με ἐγένετο, σπουδῆς ὑπὸ τοῦ θαύματος. Πο. Ἡράκλεις, ὑπερφυές τι τὸ θέαμα φῂς, καὶ ἀξιῶς βίαιον ἄγειν Λυκῖνον ἐξέπληξε γοῦν τις ὅσα· σὺ γὰρ καὶ μὴ τοῦ παρακόπου καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτὸ πάσχεις, ὡς τι θάτερον ἂν τις ὅλον τὸν Σίπυλον μετακινήσειεν, ἢ σὺ τὰ λαλοῦντα ἀπάγοι, μὴ ἐχὶ παρεισάναι αὐτοῖς κιχηνότα τῇ ἐπιδακρύοντά γε πολλάκις, ὥσπερ εἰκὸς ἦν αὐτῷ τῷ Ταντάλου.

ἀτὰρ καὶ μοι, τίς ἡ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ὅτι, καὶ πόθεν, ὡς καὶ ἡμᾶς ἴδοιμεν; οὐ

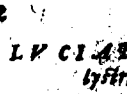

T profectò non tale quopiam abſumpſimus exitio, quibus Gorgonis facies ſe obtulit, quali ego paulò antè ipſe interijſſem, ô Polyſtrate, viſa ſumma forma mulieris, & quod in ea fertur fabulæ, parum aberat quò minus ex homine factus ſim ſpectaculi admiratiõe vigore attracto. POL. O Hercules, inuſitatũ quiddam & nouum dicis ſpectaculũ, & miſcꝰ violentum, ſi Lucinũ quoque ſtuporem indixerit mulierecula. Hoc equidẽ formoſis conſpectis iuuenibus facilè tibi ſolet accidere, ita vt quiſpiam citiùs totum Sipylum loco dimoueret ſuo, quã te à formoſis queat abſtrahere: qui non ſolùm hianti ore illis aſsiſtere conſueuiſti, ſed lachrymas quoq; non raro profundere tibi moris eſt, quemadmodum illam perhibent Tantali filiam. Veruntamen reſponde mihi quæ illa tandem eſt Meduſa ſaxifica, & vnde generis ortum ducit, vt & nos illam videamus?

Neque

δὺ γὰρ οἶμαι, φθονήσας ὑμῖν τῆς ὄψεως, ἀπεστέρηκας ἀμείνονος θεάματος, οὐδὲν ἐλλοιπὸς ἀνιαρὸν μὴ οὐχὶ καὶ σοὶ παρασκευάσαι τὸ εἰδέναι. Lv. καὶ μάλ' οὐ ῥᾴδιόν γε ἔσται, ὃς γε καὶ τὴν ἀκριβῆ μόνον ἀνθρώπου ἰδὼν, ἀχανῆ σε, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀκιβδηλότερον ἐφάνη. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως ἀφελωτέρου δεῖ, καὶ τὸ τραῦμα ῥᾴδιον ἰάσεσθαι, ἂν αὐτὸς ἴδοις· ἂν δὲ κἀκείνην ποτὲ βλέψῃς, τίς ἔσται μηχανὴ ἀποστῆσαι αὐτήν; ἀπάξει γάρ σε ἀναδησαμένην, ἵνα ἂν ἐθέλῃ, ὅπερ μὴ ὁ λίθος ὁ Ἡρακλεία σιδήρου. Πο. παῦσον ὦ Λυκῖνε, τερατῶδές τι κἀμὲ καὶ ἀνακαλοῦν. ἀλλ' ἄπε μοι, τίς ἡ γυνή ἐστιν; Lv. οὐκ ἔγωγε μὴ ὑπερβαλέσθαι ὦ λόγῳ, ὃς δίκαιος, μή σοι ἰδόντι ἀσχάλλειν τι ἐπανίσχω λόγῳ. παραδοῦναι δὲ μένουν φανῇ). πλὴν ἀπὸ ἥτις μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι, *Neque enim, vt mea est opinio, nobis inuidebis spectaculū, neq; zelotypiæ morbo laborabis, etsi nos illa conspecta rigore concreuerimus.* Lvc. *Atqui hoc planè tibi cōperiū esse oportet, quòd si ex sola specula illam mutuitus fueris, mutū ilicò ac ipsis statuis immobiliorem te faciet. Et fortasse quod dixi, leue est præ hoc quod dicturus sum. Vulnere quoq; non admodum tempestiuo te cōsanabiliter, si coràm ipse illam intueberis. At si illa conuersis oculis temet inspexerit, quæ facultas tibi relinquetur te ab illa auellendi? Abducet te alligatum quocunq; collibuerit, quemadmodum lapidem Heraclæum ferrum ad se attrahere perhibent.* Pol. *Desine verò, ô Luciane, prodigiosam quandam & monstrificam effingere pulchritudinem. Sed hoc mihi expedi, quænam illa fuerit mulier.* Lvc. *An tu me oratione eius formam immodicè attollere existimat, qui vereor ne eam tibi iam visam, ingenij culpa atque infirmitate nimis ieiunè laudārim? Tantò tibi eius facies oratione mea amplior videbitur, atque excellentior. Cæterùm quænam sit,*

θεραπεία κόσμῳ, καὶ ἄλλη πολλὴ περὶ αὐτὸν παρασκευὴ λαμπρὰ, καὶ συνέχων τι πλῆθος, καὶ ἄθρουν πάνυ πομπικόν. καὶ ὅσον ὡς μεῖζόν γε καὶ κατὰ ἰδιωτικὸν τύχῃ ἐδόκει τὸ πρᾶγμα ἔναι. Πο. ἐκτέθνημαι ἐπύθου γύναι, ἢ τις παλοῖς; Λυ. οὐδαμῶς, ἢ τὸ μόνον, τῆς ἰωνίας ἐσί. τῶν θεατῶν γάρ τις ἀπιδὼν ἐς τὸν πλησίον, ἐπὶ παρῆλθε, τοιαῦτα μέν τοι ἔφη τὰ Σμυρναικὰ ἰάλλη. καὶ θαυμασὸν οὐδέν, ἀπὸ καλλίσης γε ἰωνικῶν πόλεως, τὴν καλλίσην γυναῖκα λῦσηκεν. ἰδόκει δέ μοι Σμυρνᾶς καὶ αὐτὸς ὁ λέγων ἔναι, οὕτως ἐσπουδάζε ἐπ' αὐτῇ. Πο. ἐκοῦν ἐπὶ λίθῳ τοῦτό γε ὡς ἀληθῶς ἐποίησας, οὔτε παρακολουθήσας, οὔτε τὸν Σμυρναῖον ἐρόμενος ὅς τις ἦν, κἂν τὸ εἶδος, ὡς οἷόν τε, ἐπόησεν ἀκόμενος. τάχα γὰρ ἂν οὕτω

mihi non promptum est dicere. Magnus circa illã cenebatur cultus, & apparatus splendidus. Eunuchorum numeroso satellitio stipata: multis præterea aliis, & illis teneris puellis comitata incedebat. In summa, omnia erãt ampliora, quàm quæ priuatæ fortunæ mediocritas sustentare possit. POL. Ergo ne nomen quidem audisti tu, quænam vocaretur? LVC. Ne nomen quidem teneo, nisi hoc solum, illam esse oriundam ex Ionia. Siquidem spectatorum quispiam, conuersus in proximum oculis, quando præteribat: Tales, inquit, Smyrnææ sunt pulchritudines. Nihil autem mirandum est, si ex Ionicis vrbibus pulcherrima, mulierem produxerit pulcherrimam. Visus verò est & ille mihi Smyrnæus esse, qui ista dixerat, adeò insolenter de illa iactabat. POL. Proinde hoc reuera vt lapis fecisti, qui neque illam consecutus es, neque Smyrnæum illum quæ fuerit, interrogãris. Atqui saltem speciem, quoad eius fieri potest, oratione mihi adumbrato, si quem fortasse ista ratione illam

οὕτω γνωσόμαι. Λυ. ἐρᾷς, illam cognoscere. LVC. Vide quantam rem à me
πλίκον τοῦδε κτήσας, οὐ κα- exigas. Neque enim tan-
τὰ λόγων δύναμιν, καὶ μά- ta præstò est facultas ora-
λισά γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσαι tionibus, præcipuè verò
οὕτω θαυμασίαν εἰκόνα, πρὸς meis, adeò admirandam i-
τὸν μόλις ἂν ἢ Ἀπελλῆν ἢ Ζεῦ- maginem in lucem produ-
ξιν ἢ Παρράσιον ἱκανοὶ ἐνό- cendi, ad quam delinean-
ξαν, ἢ εἴ τις Φειδίας ἢ Ἀλκα- dam vix Apelles, aut Zeu-
μένης, ἐγὼ δὲ λυμανοῦμαι τὸ xis, aut Parrhasius suffice-
ἀρχέτυπον, ἀσφαλῶς τῆς τέχ- rent, aut si quis fuit vspiam
νης. Πο. ὅμως, ὦ Λυκῖνε, Phidias, aut Alcamenes. Ba-
ποιά τις τῷ τῶν ὄψιν; οὐ γὲ go verò artis imbecillitate
ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα. φίλῳ non mediocriter læsum de-
ἀνδρὶ ἐπιδείξασι τὴν εἰκόνα, formabo archetypum. Po-
ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔχῃ. LYSTR. Age tamen;
Λυ. καὶ μὴν ἀσφαλῆ effare obsecro, quali fuerit
σοι ποιήσω μοι δοκῶ, τῶν παλαιῶν τινὰς εἰκό- vultu prædita. Neque enim
νων τεχνητῶν παρακαλέ- periculosa erit audacia, si
σας ἐπὶ τὸ ἔργον. ὡς ἀναγ- familiari tuo ostenderis i-
καίαν μοι τὴν γυναῖκα. maginem, quibus lineamen-
Πο. πῶς τοῦδε φῂς; ἢ πῶς tis adumbrata fuerit. LV-
ἂν ἀφίκοιντό σοι τοσού- CIA. Atenim longè tutiùs
τον ἐτῶν ἀπεθανόντες; Λυ. ipse mihi facturus videor, si
ῥᾴδιος, ἢν μὴ σὺ μὰ ὀ- quos priscorum illorum ar-
κνήσῃς ἀποκρινόμενός τί μοι. tificum ad præsens opus ab-
Πο. solluendum adsciuero, vt
mulieris formam mihi depingam. POLYST. Quorsum
ista dicis? aut quonam pacto illi tibi adsciti venient, qui iam
retrò seculis fato functi sunt? LVCIANVS. Perfacilè; dummodo te mihi non pigeat ad quæsita respondere.

Πο. ἰρώτα μόνον. Λυ. ἐς πάνθ' ὁμοίως ποτὲ, ὦ Πολύστρατε, τὴν Κνιδίων; Πο. κομιδῇ μάλα. Λυ. οὐκοῦν καὶ τὸν Ἀφροδίτην ἄδδα πάντως αὐτῶν; Πο. νὴ Δία τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον. Λυ. ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν, ἔπεσουσας, οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐραστής τις τοῦ ἀγάλματος, καὶ λαθὼν ἐσδραφθεὶς ἐν ἱερῷ, συγγένοιτο, ὡς λιναῖον, ἀγάλματι; τοῦτό μέν σοι ἄπως ἐπορεύσω. σὺ δὲ (ταύτῃ γὰρ, ὡς φῂς, ἄδδα) ἴθι μοι, καὶ τόδε ἀπόκεινα, ἐ καὶ τὸν ἐν Κήποις Ἀθλώνα, τὸν Ἀλκαμένους ἐράκας; Πο. ἔ πάνυ γ' ἄρ', Λυκῖνε, ὁ ῥαδυμάτατος ἐῶ, ἐ τὸ κάλλιστον τ' Ἀλκαμένους θαυμάτων παρεῖδον. Λυ. ἐκεῖνο μέν τοι, ὦ Πολύστρατε, οὐκ ἐξερήσομαί σε, ἐ πολάκις ἐς

ΠΟΛΥΣΤΡ. *Roga quæcunque fert animus.* LVCIA. *Nunquam'ne, Polystrate, ad Cnidios peregrè profectus es?* POL. *Imò maximè.* LVC. *Proinde ante omnia* [a] *Venerem quoque illorum vidisti?* POL. *Sanè per Iouem, Praxitelis monimentum pulcherrimum.* LVC. *Sed nunquid etiam fabulam memorantibus de illa incolis inaudîsti, quomodo vnus ex iuuenibus eius imaginis insano amore correptus fuerit, tum quemadmodum latenter in templo derelictus, noctu cum imagine, quantum fieri potuit, rem habuerit?* *Sed hæc alio tempore inquirito, quippe hæc (vt ais) tibi planè visa est. Age verò, & hoc mihi respondè, nunquid etiam illam Athenis quæ in hortis est, videlicet Alcamenis, conspexisti?* POL. *Sanè omnium inertissimus, ô Luciane, meritò censendus essem, si pulcherrimum Alcamenis figmentum negligenter contempsissem.* LVC. *Illud quidem, Polystrate, te non interrogabo, num sæpe*

in

ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνιόντι, καὶ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν θεάσασθαι. Πο. ἔστω καὶ ταύτην. Λυ. ἀλλὰ καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς. τὸν δὲ Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπήνεσας; Πο. τί δ' ἄλλο, ἢ τὴν Λημνίαν, ἣν καὶ ἐπιγράψαι τοὔνομα ὁ Φειδίας ἠξίωσε; καὶ γὰρ Δία, τὸν Ἀμαζόνα, τὸν ἐπιφαδόμενον ὦ λοφείῳ. Λυ. τὰ κάλλιστα, ὦ ἑταῖρε, ὥς τι οὐκ ἔστ' ἄκρατα τεχνιτῶν λύσας. φέρε δὴ ἐξ ἁπασῶν ἤδη τούτων, ὡς οἷόν τε, σωφρόνως, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω τὸ ἐξαίρετον παρ' ἑκάστης ἔχουσαν. Πο. καὶ τίνα ἂν τρόπον τοῦτο γένοιτο; Λυ. οὐ χαλεπὸν, ὦ Πολύστρατε, ἃ τὸ ἐξ ἑτοίμου παραδόντων τὰς ἀνάγκας ὦ λόγῳ, ἐπιτρίψαμεν ἐνῶ μιᾷ λοιπομάχῃ, καὶ σωτηρίᾳ καὶ ἁρμόσῃ, ὡς ἂν εὐρυθμότατα δυνώμεθα, φυλάττοντα ἅμα τὸ συμμιγὲς ἐκεῖνο, καὶ ποικίλον. Πο. εὖ λέγεις, καὶ

in aream conscenderis, ac Calamidis Sosandram spectaris. POL. *Et hanc vidi saepenumerò.* LVC. *Iam & ista abundè sufficiunt. At ex operibus Phidiae quodnam maximè collaudâsti?* POL. *Quodnam aliud, quàm illam* b *Lemniam, quam hoc quoque titulo nobilitare non dubitauit Phidias? Insuper illam quoque Amazonem, quae hastae innititur.* LVC. *Pulcherrima sunt ista, ô amice: itaque alijs non amplius egebis artificibus. Age verò iam ex omnib. his, quoad eius fieri poterit, vnicam imaginem compositam tibi ostensurus sum, ab vnaquaque praecipuum specimè habentem.* POL. *Et quo pacto hoc fieri potest?* LVC. *Haud difficili, ô Polystrate, si nunc in praesens traditis orationi imaginibus, illi perseuerimus exornandi copiâ, tum cõponendi & coaptandi facultatem, quantum fieri poterit luculentissimè, eâdem opera temperaturam obseruanti, & iucundam varietatem.* POLYST. *Rectè dicis:*

καὶ δὴ παραλαβὼν λακυ-
τω· ἐθέλω γὰρ ἐλέγξαι, ὅ, τι
μὴ χάσεται αὐτᾶς, ἢ ὅπως ἐκ
τοσούτων μίαν τινὰ σιωθεὶς,
οὐκ ἀπόδουσαν ἀπεργάσε-
ται. Λυ. καὶ μὲν ἤδη σοι
ἔρᾶν παρίχειν νομίζω τὴν
ἡκόνα ᾧδι σιωπῶμόζων, τῆς
ἐκ Κνίδου ἰκόνος μόνον τὴν
κιφαλὴν λαβών. οὐδὲν γὰρ
τῷ ἄλλου σώματος, γυμνοῦ
ὄντος, διίσεται τὰ μὴ ἀμ
φὶ τὴν κόμην καὶ μίτραν,
ὀφρύων τε ἐυγραμμον ἰδέ
σθαι ἔχειν, ὥς περ ὁ Πραξιτέ-
λης ἐποίησε· καὶ τὸ ὀφθαλμῶν
κὶ τὸ ὑγρὸν, ἅμα τῷ φαιδρῷ
καὶ κεχαρισμένῳ. καὶ τοῦτα
ἀφυλάξει κατὰ τὸ Πραξιτε-
λες λοιπὸν. τὰ μῆλα δὲ, μὴ ὅ-
σα τῆς ὄψεως ἀντωπὰ, παρ'
ἀλλαμίνους, μὴ τῆς ἐρυθ-
ροις λήψεται καὶ πόσιτι, χα-
ρᾶν ἄκρα. καὶ καετὸν τὸ ἐυ
ρυθμον, καὶ λακτύλων τὸ ὀρ-
θωτον, ἐς κίπλον ἀπολῆγον,
παρὰ

proinde assumptis illic dæmonstret. Perlibenter verò videre gestio, quinam illis ventura sit, aut quomodo ex iis omnibus vnam compositam, nec vlla in parte discrepantem absolutura sit.

LVCIAN. Atqui iam tibi videndi facultas præstabitur nascentem imaginem ita cõponens: Veneris è Cnido adductæ, si tantùm caput sumpserit, reliquis nudi corporis partibus opus non habebit. Porrò quod ad comam & vultum attinet, ac decentem superciliorum ambitum, illi habendum concedes, quemadmodum à Praxitele absoluta est. Quinetiam oculorum nobilem agilitatem amabili hilaritate & gratia temperatam retinebit, sicut visum est Praxiteli. Cæterùm vbera, & quæcunque vultus sunt partes priores, ab Alcamene Venere quæ in hortis sita est, mutuò accipiet. Ad hæc manus teretes, earundemq; concinnam iuncturam, digitorumq; tenellorum dictum non difficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentium,

ab

παρὰ τῆς ἱερείας καὶ ταῦτα· τὴν δὲ τοῦ παντὸς πρόσωπου ἀνεγραφὴν, καὶ παραθὲν τὸ ἀκαλὸν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον ἡ Λημνία παρέξει, καὶ Φειδίας ἔτι, καὶ σόμα τε ἁρμοζὸν ὁ αὐτὸς. καὶ τὸν αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαμις ἀνδρεῖα κοσμήσουσιν αὐτήν. καὶ τὸ μειδίαμα λιπαρὸν καὶ λιγυδὲς, ὥσπερ τὸ ἐκείνης ἔσται, καὶ τὸ ὠτειλὴς δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσάνδρας, πλὴν ὅτι ἀπαλωτέρῳ τῷ ἴσα τὴν κεφαλὴν, τῆς ἀκμῆς δὲ τὸ μέτρον, ἀκμὴν ἂν γνοίης κατὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλην μεμετρῆσθαί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ καλῶς γνώσεσθαι ἀκριβῶς, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἐξητασθῇ; Πο. ἔτι γὰρ, ὦ

ab ea quæ in hortis eſt, & illa vienda recipiet. At verò totius faciei deſcriptionem & lineamenta, genarumque teneram mollitiem, & naſum intra rectum modum cohibitum, præſtabit Lemnia & [d] Phidias. Idem quoque dabit oris conformem compoſitionem: ceruicem verò lacteam ſumet ab Amazone. Porrò autem Soſandra & Calamis eandem ornabunt verecundia. Riſu præterea tenui fallenti intuentis oculos, animi oriſq; hilaritatem oſtendet, qualis & illius eſſe ſolet. Veſtitus frugalem mundiciem à Soſandra conceſſam habebit, præterquam quòd illa nudo & aperto erit capite. Aetatis autem menſura quantacunque illi fuerit, iuxta Cnidorum Venerem metienda eſt. Etenim & hanc Praxitelem diligenter emenſum eſſe video. Eequid tibi videtur, Polyſtrate? eritne imago ſatis ornata & elegans, & maximè poſteaquam exactiſſimè abſoluta fuerit? POLYSTRATVS. *Adhuc,*

ὦ γενναιότατε, καὶ καλλίοι πάσι τι εἶπεν ἢ ἔχω τοῦ ἀγάλματος, οὕτω πάντα εἰς τὸ αὐτὸ συμπεφορημένος; Λυ. τοῦτο μικρότατον, ὦ φιλότης, ἐμοί γε δόξει ὀλίγα πρὸς ὁμορρίαν σωμάτων χρόα, καὶ τὸ ἐκάστῳ πρέπον, ὡς μέλανα μὴ ἄνω ἀπριβῶς, ὁπόσα μέλανα, λευκὰ δὲ ὅσα τοιαῦτα χρὴ, καὶ τὸ ἐρύθημα ἐπανθεῖν, καὶ τὰ τοιαῦτα κινδυνεύειν τοῦ μετρίου ἔτι ἡμῖν προσδεῖν. πόθεν οὖν καὶ ταῦτα ποιησάμενοι ἄν; ἢ παρακαλέσαμεν, ἀμελὰν τοὺς γραφίας καὶ μάλιστα, ὁπόσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγένοντο, κιρᾶσθαι τὰ χρώματα, καὶ ὅπως ἕκαστον πρέπει τῷ ἐπιβολῇ αὐτῶν. καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐφράνωρ ἐκεῖνος, καὶ Ἀπελλῆς, καὶ Ἀετίων. οὗτοι δὲ διελόμενοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ χρώσατω ὦ generosissime, nonnulla formositatis pars in excolenda imagine tibi intermissa est, adeò omnes exornandi rationes in vnum contulisti. LVC. Illud enimuerò, amice, quod dixisti, maximū est, nisi tuo iudicio minimum momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse videantur, & cuius in quaque corporis parte maximè ratio habenda est, decorum: vt exactè, vt perfectè nigra sint, quæcunque nigra: & alba, quæcunque alba esse conuenit: viq; apto decentique rubore floreſcant omnia. Ac iam de his periclitamur, cùm adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiam nobis parabimus aut accersemus, videlicet pictores, cum primis verò illos, quos hoc artificio præ cæteris longè præcelluisse cognouimus, vt colores nobis aptè commixtos temperent, eosdemq; pro decoro luculentè & artificiosè accommodent? Sanè verò accersatur Polignotus, & Euphranor ille, atque etiam Apelles, Actione vnà comitante. Illi diuiso inter se opere, Euphranor comam

φάτω τὴν κόμην, οἵαν τὴν Ἥρας ἔγραψεν. ὁ Πολύγνωτος δὲ ὀφρύων τὸ ἐπιτρεπὲς, καὶ παρειῶν τὸ ἐνερυθρὸν, οἵαν τὴν Κασάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησεν, ἔνθα Δελφοῖς. καὶ ἐν ἱματίῳ δὲ οὕτω ποιησάτω, ἐς τὸ λεπτότατον ἐξεργασάμενος, ὡς σωτάλλεσθαι μὲν, ὅσα χρὴ, ἀλλυμένεσθαι δὲ τὰ πολλά. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ὁ Ἀετιανὸς ἀφέτω, καθάπερ τὴν Πακάτην, μάλιστα μὲν ἄγαν λευκὸν, ἁπαλὸν δὲ ἅμα καὶ αἱμορρόαν ἀπηῶ. τὰ χείλη δὲ οἷα Ῥοξάνης, ὁ Ἀετίων ποιησάτω. μᾶλλον δὲ τὸν ἕκαστον τῶν γραφέων Ὁμηρον, παρόντ' ἂν Εὐφράνορα καὶ Ἀετιανὸν, διδάσκαλον. οἷον γάρ τι δεῖ Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐπᾶναι καὶ ἐπιβαλεῖν, ἐλέφαντι ἔκ ἄσας ἐρίμα πορφυρίσσοντι, τοιοῦτον δεῖ ἔστω τὸ σῶμα. ὁ δ' αὖτος οὕτω καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γράφέτω, βοῶπίν τινα ποιήσας αὐτήν. σωτικὴν

coman pinget, qualem Iunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, & malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandram apud Delphos fecit in conuenticulis, exprimat. Amictum verò ille quoque præparet, quàm poterit tenuissimè elaboratum, vt quæcunque par est, corpori decenter applicet, multa verò ventis diffunden da relinquat. Porrò reliquũ corpus ipse Apelles absoluat, secundùm Pacatæ simulachrum, ita tamen ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubescat. Labia autem non sint alia, atque Rhoxanæ Aetion addidit. Quin potiùs præstantissimum inter omnes pictores Homerum, Euphranore & Apelle posthabito, in partem operis suscipimus? Si quidem cuiusmodi illecolorem Menelai adiecit femoribus, ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali vniuersum corpus colore niteat. Caterũ ille ipse pingat, & oculos bouinos, hoc est, pulchris & nitentib. oculis præditã exprimens,

σωνεπιπόψεσθαι. ζῦ ἔργα αὐτῷ καὶ ὁ Θηβαῖος ποιητὴς, ὡς τὸ βλέφαρον ἐξεργάσεσθαι. καὶ φιλομμεδῆ μὲ Ὅμηρος ποιῆσαι, καὶ λευκώλενον, καὶ ῥοδοδάκτυλον, καὶ ὅλως τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἁπαλόσαι μᾶλλον λιπαρότερον, ἢ τῇ τῶν Βερεκύνθιος. ταῦτα μὲν οὖν πλάττων καὶ γραφέων καὶ ποιητῶν πάντων ἐργάσονται. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπανθεῖ ζύτοις, ἡ χάρις, μᾶλλον δὲ ὃ πᾶσαι ἅμα ὀνόσαι χάριτες, καὶ ὁπόσοι ἔρωτες περιχορεύουσιν, τίς ἂν μιμήσαιτο ἀμώμως; Πολύκλειτός τι σπούδασμα, ὦ Λυκῖνε, φῆς, καὶ λιπαρὲς ὡς ἀληθῶς, οἷόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γέγονεν. τί δὲ πράσσουσαν εἶδες αὐτόν; Λυκ. βιβλίον ἐν τοῖν χεροῖν ἔχων, ἐς δύο συμπεπλεγμένον. καὶ ὤκνει τὸ μέντοι ἀναγινώσκειν αὐτῷ, τὸ δὲ ἤδη ἀνεγνωκέναι. μεταξὺ δὲ

In partem laboris veniat illi opem ferens, & poëta ille Thebanus, vt venustate sua exornet palpebras. Homerus quoq; illam risus amantem & studiosam faciat, & candidis humeris atque lacertis decoram, & rosecs habentem digitos. In summa, totam aureæ Veneris formositati longè iustius illam comparet, quàm Brisei filiã. Hæc, inquam, fictores atque pictores & poëtæ elaborabunt. Quòd autem per omnia amabili quadam elegantia niteat, hoc Gratiæ erit officium, aut potiùs omnium quotquot vspiam sunt Gratiæ atque Cupidines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi possit imaginem? POLYST. *Diuinum quoddam opus producis, ô Luciane, & profectò ab ipso Ioue demissum cœlitùs, & cuiusmodi apud superos absolutum esse credibile est. Quid autem rei ipsam facientem vidisti?* LVC. *Codicillos habebat in manibus, duabus partibus complicatos: videbaturq; alteram iam perlegisse, alteram verò etiamdũ legendo perlustrare. Porrò autem in-*

ἐν δὲ παιδιᾷ, διαλιγίζω τῶν παρομαρτούντων τινὶ, οὐκ οἶδ' ὅ,τι· ὁ γὰρ ἰς ἐπήκοον ἐφθέγγετο. πλὴν μαθιάσασά γε, ὦ Πολύξαινα, ὁδόντας ἐξέφηνε, πῶς ἄν εἴ τοι μὴ σοι, ὅπως μὴ λευκοὺς, ὅπως δὲ συμμέτρους, καὶ πῶς ἀλλήλοις συναρμοσμένους, ἅπου μάλιστα θέρμον ἔδηδε, ἐκ τῶν κάτω τάττων καὶ ἰσομεγέθων μαργαρειτῶν, ὅτως ἐπὶ σίγα ἐπεφύκεσαν. ἐκόσμουν τὸ δὲ μάλιστα καὶ ὡς τῶν χειλέων ἐρυθήματι. ὑπεφαίνοντο γοῦν αὐτῶν λίθῳ τῷ Ὁμήρου ἐλέφαντι, ὡς πειθῷ ὅμοιοι. ἐκ δὲ μὴν καὶ τούτοις αὐτῶν, οἱ δὲ προέχοντες ἦ διεγκότες, οἷοι τοῖς πλείοσι, ἀνὰ τὶς πάντων ἰσοτιμία καὶ ὁμόχροια. καὶ μία γε ἦν, καὶ πρόσχημα ὁμοίως. καὶ ὅλως, μία τὶ θαῦμα καὶ θέαμα, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην ὁμορφίαν ὑπερπεπαικός. Πολ. ἴχ' ἀφίμας· σωίγμι γὲ ἤδη

tem inter progrediēdum nescio quæ verba cum quadam expediſequis faciebat: neq; enim tam clarè vt exaudiri poſſit, loquebatur: verumtamen temperiter ridendo, ô Polyſtrate, dentes oſtendebat, dij boni quàm albos, quàm mediocres, quàm aptè inter ſe conſtitutos. Sicubi ſegmentum aut monile vidiſti pulcherrimum nitidiſsimis & æquali magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam concinna decentiq; ſerie erant enati. Plurimum verò decoris & ornatus illis accedebat ex labijs perpulchrè rubentibus. Elucebant itaque ipſi Homerico ebori recenter ſecto ſimiles. Neque verò alij alios deformi latitudine excedebant, aut alij cæteris altiùs eminebant, aut præcedendo extabant, cuiuſmodi in multis eſt cernere, ſed erat vna omnibus æqualitas, idemq; color & magnitudo eadem, eâdem ſerie connexis. In ſumma, magnæ admirationis ſpectaculum de ſe præbebat, omnem humanæ formoſitatis venuſtatem exuperans. POL. Quieſce paruulus. Iam enim

ἴδῃ σαφῶς πάνυ, ἵνα τινὰ
κηλίδας τὴν γυναῖκα, ἃ ἐν-
τοῖς τὰ αὐτοῖς γνωρίσας, καὶ
ἐξ αὐτῆς ἐμοὶ. καὶ ἀνίχνευε δὲ
τίνας ἔτι ὅμοια αὐτῇ ἔχοις, νὴ
Δία καὶ σπατάλας τινάς.
τὴν βασιλικὴν σωφρόσυνην, ὦ μα-
κάριε, τὴν ἀοίδιμον ταύτην
λέγεις. Λυκ. τί δ' οὐκ εἰρ αὐτῆς
τὸ ὄνομα; Πολ. πάνυ καὶ ζῦ-
τὸ γλαφυρὸν, ὦ Λυκῖνε, καὶ
ἐπίφασον· ὁμώνυμόν γάρ ἐσ-
τι τῇ τοῦ Ἀβραδάτα ἐκείνῃ τῇ
καλῇ, οἵαπερ πολλάκις ἀκέ-
σας ἐξυφοῦν, ἐπαινοῦν-
τός τινος σώφρονα καὶ καλὴν
γυναῖκα; Λυκ. νὴ Δία, καὶ ὡς
μὲν γε ἐρᾷν αὐτὴν, ὅτω ἄλ-
λῳ μᾶλλον, ὁπόταν ἐπ' ἐκείνῃ
σε ἀναγινώσκων γνῶμαι, καὶ
μονονουχὶ καὶ ἀκούω λιγούσης
αὐτῆς, ἃ πρὸς αὐτὸν λέγουσα,
καὶ ὡς ὤπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ
εἶδα ἔγωγε, παραπίμπουσα αὐ-
τὸν ἐπὶ τὴν μάχην. Πολ. ἀλλ',
ὦ ἄριστε, σὺ μὲν, ὡς περ τινα
ἀστρα-

enim planè intelliga, quam tu mulierem dicas. his omnibus quæ dixisti, atq; adeò ex ipsa patria coniecturam facienti mihi cognita est, tum quòd eunuchos quoq; illam æmulatos esse confirmâsti, & per Iouem etiam milites. Regis vxorem, ô beate, illam videlicet multis nominibus memorabilem tu memoras. LVC. Et quod illi nomen est? POL. Planè & illud nimis dulce & delicatum, ô Luciane, & omnibus modis amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Hauddubiè enim nouisti sæpenumerò audito Xenophonte modestam quampiam & formosam admodum mulierem collaudante. LVC. Sanè per Iouem quasi illã oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quotiescunq; eum Xenophontis locum perlego: ac tantùm non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat, & quemadmodum maritum armis induat, tum qualis erat eundem in pugnam emandans. POL. Atqui tu, ô optimè, illam tanquam fulgur

ἀστραπὴν παραθαμοῦσαν, ἅπαξ ἴδον αὐτὴν, καὶ ἱκανὰς τὰ πρόχειρα ταῦτα· λέγω δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὴν μορφὴν ὑπανθοῦσαν, τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθέατον ἔτι. οἶδα δὲ οἶδα, ὅσον τὸ ἁπτὸν ἐκείνου ὕδωρ αὐτῆς, μακρῷ τινι ἔλαττον, καὶ θεοειδέστερον τοῦ σώματος. ἐγὼ δέ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκοινώνησα πολλάκις, ὁμοιοτρόπως ἔχον. καὶ γὰρ, ὡς οἶδα καὶ αὐτὸς, τὸ ἥμερον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σωφροσύνην καὶ παιδείαν πολλοῦ ἁπτοὺς ἐπαινῶ. ἄξια γὰρ προηκριῶσθαι ταῦτα τοῦ σώματος. ἐπὶ ἄλογον ἄρ' ἂν εἴη, καὶ γελοῖον, ὥσπερ ἄ τις τὴν ἐσθῆτα πολλοῦ τοῦ σώματος θαυμάζοι, τὸ δ' ἐντὸς ἁπτὸν, οἶμαι, τοῦτό ὕδωρ, ὁπόταν ἐς τὸ αὐτὸ σωφρόνως ψυχῆς ἀρετὴ,

fulgur prætercurrens saltem semel conſpexiſti: videris{q} facilia & prompta, illa nimirum corpus & formam, illuſtrare laudibus: cæterũ dotes animi, quibus prædita eſt, inuentium oculis non ſunt obuiæ, neque compertum habes quantò præcellat iſta pulchritudine qua mens illius exornata eſt, qua{q} corporis forma longè præſtantior, deabus{q} conformior eſſe ſolet. Atqui ego familiaritate illi iunctius ſum, & ſæpè in colloquium vem, nimirum conterraneus illi exiſtens, planè earum rerum certus ſum. Quippe, quod nec tibi obſcurum eſſe opinor, mihi moris eſt, morum ſuauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modeſtiam, & pudicitiam formoſitati antepone re. Digna enim ſunt quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur: quoniam planè abſurdum foret, atque factu ridiculum, ſi quis veſtitus cultum atq; mundiciem præ corpore admiraretur. Porrò autem ea mihi demum omnibus numeris abſoluta pulchritudo eſſe videtur, quoties in idem concurrunt anima exculta virtutibus,

καὶ δὴ παραλαβὼν λαμπύ-
τω· ἰδίλω γὰρ ἐδίγου, ὅ, τι
μὴ χρήσεται αὐτῇς, ἕ ὅπως ἐκ
τοσούτων μίαν τινὰ σιωθεὶς,
οὐκ ἀπόδουσαν ἀπεργάσε-
ται. Αν. καὶ μὴν ἤδη σοι
ὁρᾶν παρέχειν γινομένω τὴν
φιάλην, ὥδι σιωαρμόζω, πῆς
ἐκ Κνίδου ἰκάσης μόνον τὴν
πυραλίν λαβάν. οὐδὲν γὰρ
τῷ ἄλλου σώματος, γυμνοῦ
ὄντος, δίδοται τὰ μὴ ἀμ-
φὶ τὴν κόμην μίτρωσον,
ὀρρύων τι ἐυγραμμον ἰάσ-
σας ἔχαν, ὥς περ ὁ Πραξιτέ-
λης ἐποίησε· τὴ τ' ὀφθαλμῶν
δὲ τὸ ὑγρὸν, ἅμα τῷ φαιδρῷ
καὶ κεχαρισμένῳ. καὶ τοῦτα
δέ φυλάξε κατὰ τὸ Πραξι-
τέλη δοκεῖν. τὰ μῆλα δὲ, μὴ ὄγ-
κατῆς ὄψεως ἀντωπὰ, παρ'
ἀλλαμένους, μὴ τῆς ἐρυθ-
ρότητος λήψεται μὴ πόσεται, χα-
ρᾶν ἄκρα. μὴ καστῶν τὸ ἐυ
ρυθμον, μὴ λαμπύλων τὸ ὠο-
φόρον, ἐς κάλλος ἀκλῆγον,
παρὰ

proinde assumptis illæ de-
monstret. Perlibenter verò
videre gestio, quinā illis ve-
sura sit, aut quomodo ex ijs
omnibus vnam composi-
tam, nec vlla in parte dis-
crepantem absolutura sit.

LVCIAN. Atqui iam tibi
videndi facultas præstabit
nascentem imaginem ita cō-
ponens: Veneris è Cnido
adductæ, si tantùm caput
sumpserit, reliquis nudi cor-
poris partibus opus non ha-
bebit. Porrò quod ad co-
mam & vultum attinet, ac
decentem superciliorum am-
bitum, illi habendum concē-
des, quemadmodum à Pra-
xitele absoluta est. Quin-
etiam oculorum nobilem
agilitatem amabili hilaritā-
te & gratia temperatam re-
tinebit, sicut visum est Pra-
xiteli. Cæterùm vbera, &
quæcunque vultus sunt par-
tes priores, ab Alcamene
Venere quæ in hortis sita
est, mutuò accipiet. Ad hæc manus teretes, earundemq; con-
tinuam iuncturam, digitorumq; tenellorum dictum non dif-
ficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentium,

ab

παρὰ τῆς ὑπόπους καὶ ταῦτα· τὸν δὲ τοῦ παντὸς πρόσωπον γράψω, καὶ παρειὰν τὸ ἁπαλόν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον ἡ Λημνία παρέξει, καὶ Φειδίας ἔτι, καὶ σῶμα ἁρμοζὸν ὁ αὐτὸς, καὶ τὸν αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαμις ἀσθενῆ τὸν μέσον αὐτῷ. καὶ τὸ μειδίαμα λιπαρὸν καὶ λιγυδὲς, ὥσπερ τὸ ἰκάνης ἔχει, καὶ τὸ ὠτειλὲς δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσάνδρας, πλὴν ὅτι ἀκάλυπτον ὠτὸν ἔσται τῷ κιφαλῷ, τῆς δὲ ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον, ὁλόκαλον ἂν γένοιτο κατὰ τὸν ἐν Κνίδῳ ἐκείνων μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλην μεμετρῆσθαί τί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ καλῶς γεγράφθαι καὶ ἁρμόττειν, καὶ μάλιστα ἐπειδὰν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἐξετασθῇ; Πο. ἔτι γὰρ, ὦ

ab ea quæ in hortis est, & illa vienda recipiet. At verò totius faciei descriptionem & lineamenta, genarumque teneram mollitiem, & nasum intra rectum modum cohibitum, præstabit Lemnia & d Phidias. Idem quoque dabit oris conformem compositionem: cervicem verò lacteam sumet ab Amazone. Porrò autem Sosandra & Calamis eandem ornabunt verecundia. Risu prætereà tenui fallenti intuentis oculos, animi orisq; hilaritatem ostendet, qualis & illius esse solet. Vestitus frugalem mundiciem à Sosandra concessam habebit, præterquam quòd illa nudo & aperto erit capite. Aetatis autem mensura quantacunque illi fuerit, iuxta Cnidorum Venerem metienda est. Etenim & hanc Praxitelem diligenter emensum esse video. Equid tibi videtur, Polystrate? eritne imago satis ornata & elegans, & maximè posteaquam exactissimè absoluta fuerit? POLYSTRATVS. *Adhuc,*

ἐξαναισθάλῃ, καλλίστοις πάσι τι λεῖπον ἔξω τοῦ ἀγάλματος, οὕτω πάντα εἰς τὸ αὐτὸ συμπεφορηκώς; Λυ. τοῦτο μικρότατον, ὦ φιλότατε, ἐμοί δοξειε ὀλίγα πρὸς ὑμορφίαν σωτηλῶν χρόα, καὶ τὸ ἐπάσῳ πρέπον, ὡς μήλανα μὴ ἄνευ ἀκριβοῦς, ὁπόσα μέλανα, λευκὰ δ' ὅσα τοιαῦτα χρὴ, καὶ τὸ ῥύθμα ἐπανθεῖν, καὶ τὰ τοιαῦτα κινδυνεύειν τοῦ μεγίστου ἔτι ἡμῖν πεσεῖν. πῶθεν οὖν καὶ ταῦτα ποιησάμεθ' ἄν; ἢ παρακαλέσαιμι, λιπαλὴ τοὺς γραφίας καὶ μάλιστα, ὁπόσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγένοντο, κιρράσασθαι τὰ χρώματα, καὶ ὥσπερ μοι εἰδῶ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν. καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐφράνωρ ἐκεῖνος, καὶ Ἀπελλῆς, καὶ Ἀετίων. οὗτοι δὲ διελόμενοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ χωσάτω

ô generosissime, nonnulla formositatis pars in excolenda imagine tibi intermissa est, adeò omnes exornandi rationes in vnum contulisti. LVC. Illud enimuerò, amice, quod dixisti, maximè est, nisi tuo iudicio minimum momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse videantur, & cuius in quaque corporis parte maximè ratio habenda est, decorum: vt exactè, vt perfectè nigra sint, quæcunque nigra: & alba, quæcunque alba esse conuenit: víq; apto decentique rubore floreſcant omnia. Ac iam de his periclitamur, cùm adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiam nobis parabimus aut accersemus, videlicet pictores, cum primis verò illos, quos hoc artificio præ cæteris longè præcelluisse cognouimus, vt colores nobis aptè commixtos temperent, eosdemq; pro decoro luculentè & artificiosè accommodent? Sanè verò accersatur Polygnotus, & Euphranor ille, atque etiam Apelles, Actione vnà comitante. Illi diuiso inter se opere, Euphranor

comam

φάτω τὴν κόμην, οἵαν τῆς Ἥρας ἔγραψεν. ὁ Πολύγνωτος κόρρων τὸ ὑπηρκὸς, καὶ παρειᾶν τὸ ὑπωχρωτὸν, οἵαν τὴν Κασσάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησεν, ἣν ἐν Δελφοῖς. καὶ ἐν φθίᾳ ἃ οὕτω ποιησάτω, ἵν' τὸ ἀναπόταλον ἐξεργασάμενος, ὡς σωτισάλθαι μὴν, ὅσα καὶ, ἀλωμᾶσθαι ἃ τὰ πολλά. τὸ ἄλλο σῶμα ὁ Ἀπελλῆς ἀφέτω, καὶ τὴν Πακάτην, μάλιστα μὲν ἄγαν ἀνεπὸν, ἀμὰ ἐναμον ἁπλῶς. τὰς χεῖρας ἃ οἷα Ῥωξάνης, ὁ Αἴτιων ποιησάτω. μᾶλλον ἃ τὸν ἄλλον τῶν γραφέων ὀλίγον, παρόν[ον] ἃ Εὐφράνορ ἃ καὶ Ἀπελλ, ἐρυθρίζοντα. οἷον γάρ τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐπῆν ἃ ἐπέβαλλεν, ἐλέφαντι ἅπασαν ἁρίμα περιειλημμένῳ, τοῖον ἂν ἔτι τὸ πᾶν. ὁ δ' αὐτὸς οὕτω καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γραψάτω, βοῶπιν τινα ποιήσας αὐτόν. σωτικὸν

comam pinget, qualem Iunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, & malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandram apud Delphos fecit in conuenticulis, exprimat. Amictum verò ille quoque præparet, quàm poterit tenuissimè elaboratum, vt quæcunque par est, corpori decenter applicet, multa verò ventis diffunden da relinquat. Porrò reliquũ corpus ipse Apelles absoluat, secundùm Pacatæ simulachrum, ita tamen ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubescat. Labia autem non sint alia, atque Rhoxanæ Aetion addidit. Quin potiùs præstantissimum inter omnes pictores Homerum, Euphranore & Apelle posthabito, in partem operis suscipimus? Si quidem cuiusmodi ille colorem Menelai adiecit femoribus, ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali vniuersum corpus colore niteat. Cæterũ ille ipse pingat, & oculos e bouinis, hoc est, pulchris & nitentib. oculis præditã exprimens,

συνεπιλήψεσθαι τοῦ ἔργου αὐτῷ καὶ ὁ Θηβαῖος ποιητὴς, ὡς τὸ βλέφαρον ἐξεργάσηται. καὶ φιλομαθὴς ἀνὴρ Ὅμηρος ποιήσει, καὶ λευκώλενον, καὶ ῥοδοδάκτυλον, καὶ ὅλως τῇ νεῳ Ἀφροδίτῃ ἁπαλόν τε καὶ λιπαρώτερον, ἢ τῇ τοῦ Διὸς. ταῦτα μὲν οὖν πλάττων καὶ γράφων καὶ ποιητῶν πάντων ἐργάσεται. ὁ δὲ πᾶσιν ἁπανθαῖς τούτοις, ἢ χαρίεις, μᾶλλον δὲ ὁ πᾶσαι ἅμα ὁπόσαι χάριτες, καὶ ὁπόσοι ἔρωτες συνεχορεύουσιν, τίς ἂν μιμήσαιτο ἀμύητος; Πολ. θαυμάσιόν τι χρῆμα, ὦ Λυκῖνε, φὴς, καὶ λιπαρὲς ὡς ἀληθῶς, οἷόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γίνοιτο. τί δὲ πράσσουσαν εἶδες αὐτήν; Λυκ. βιβλίον ἐν ταῖν χεροῖν ἔχουσαν, ἐς δύο συμπλεκόμενον. καὶ ἔοικε τὸ μὲν ἀναγινώσκειν αὐτῇ, τὸ δὲ ἤδη ἀναγινωσκόμενα. μεταξὺ δὲ

In partem laboris veniat illi opem ferens, & poëta ille Thebanus, vt venustate sua exornet palpebras. Homerus quoq; illam risus amantem & studiosam faciat, & candidis humeris atque lacertis decoram, & rosecs habentem digitos. In summa, totam aureæ Veneris formositati longè iustius illam comparet, quàm Brisei filiã. Hæc, inquam, fictores atque pictores & poëtæ elaborabunt. Quòd autem per omnia amabili quadam elegantia niteat, hoc Gratiæ erit officium, aut potiùs omnium quotquot vspiam sunt Gratiæ atque Cupidines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi possit imaginem? POLYST. *Diuinum quoddam opus producis, ô Luciane, & profectò ab ipso Ioue demissum cœlitùs, & cuiusmodi apud superos absolutum esse credibile est. Quid autem rei ipsam facientem vidisti?* LVC. *Codicillos habebat in manibus, duabus partibus complicatos: videbaturq; alteram iam pertegisse, alteram verò etiamdũ legendo perlustrare. Porrò autem in-*

ἐν δὲ πραιδεσα, διελίσσω τῶν παρομαρτούντων τινὶ, οὐκ οἶδ' ὅ,τι· ὁ γὰρ ἐς ἐπήκοον ἐφθέγγετο. πλὴν μαθιάσασά γε, ὦ Πολύστρατε, ὁδόντας ἐξέφηνε, πῶς ἄν, εἰ ποιμί σοι, ὅπως μὴ λευκοὺς, ὅπως δὲ συμμέτρους, καὶ πῶς ἀπλόους συμμορμοσμένους, ἅπου μάλιστα ἕρμον ἕδρας, ἐν τῷ πλήθει τάττων τὸ ἰσομεγέθων μαργαριτῶν, ὅπως ἐπὶ σίχος ἐπιφύκασιν ἁρμονίᾳ τὸ δὲ μάλιστα ἐν τῷ τῶν χηλῶν ἐρυθήματι. ἐπιφαίνουσι γοῦν αὐτῷ δὴ τῷ Ὁμήρῳ ἐλέφαντι, ὦ παιδίον ὅμοιοι. ἐκ οἱ μὲν πλατύτητι ἀλλήλων ὑπερεῖχον, οἱ δὲ προέχοντες ἦ ἀπεσχότων, οἷον τῷ πλήθει, ἀπὸ τινὸς πάντων ἰσοτιμία καὶ ὁμόχροια, καὶ μία γνώμη, καὶ πρόσχεσις ὁμοίως. καὶ ὅλως, μία τις θαῦμα καὶ θέαμα, πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην ὑμορφίαν ὑπερπαίοντος. Πολ. εὖ γ' ἀφίμας· σωίγμι δὲ ἤδη

tem inter progrediẽdum nescio quæ verba cum quadam expediſequis faciebat: neq; enim tam clarè vt exaudiri poſſit, loquebatur: verumtamen tenuiter ridendo, ô Polyſtrate, dentes oſtendebat, diy boni quàm albos, quàm mediocres, quàm aptè inter ſe conſtitutos. Sicubi ſegmẽtum aut monile vidiſti pulcherrimum nitidiſsimis & æquali magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam concinna decentiq; ſerie erant enati. Plurimum verò decoris & ornatus illis accedebat ex labijs perpulchrè rubentibus. Elucebant itaque ipſi Homerico ebori recenter ſecto ſimiles. Neque verò alij alios deformi latitudine excedebant, aut alij cæteris altiùs eminebant, aut præcedendo extabant. cuiuſmodi in multis eſt cernere, ſederat vna omnibus æqualitas, idemq; color & magnitudo eadem, eâdem ſerie connexis. In ſumma, magnæ admirationis ſpectaculum de ſe præbebat, omnem humanæ formoſitatis venuſtatem exuperans. POL. Quieſce paruper. Iam enim

ἴδῃ σαφῶς πάνυ, ὡῶ τίνα
καὶ λέγεις τὴν γυναῖκα, ἐν-
τοις τὶ αὐτοῖς γνωρίσασι, καὶ
ἐξ πατρίδι. καὶ ἀνέχουσι δὲ
τίνας ἐπίσθαι αὐτῇ ἔφης, νὴ
Δία καὶ σπαδίτας τινὰς
τὴν βασιλᾶ συμοῦσαι, ὦ μα-
κάρι, τὴν ἀοίδιμον ταύτην
λέγεις. Λυκ. τί δ' ἴσιμ αὐτῇ
τοῦνομα; Πολ. πάνυ καὶ ζῦ-
τε γλαφυρὸν, ὦ Λυκῖνε, καὶ
ἐπίρασον· ὀμώνυμον γάρ ἐσ-
τι τῇ τοῦ Ἀβραδάτα ἐκάνῃ τῇ
καλῇ, οἶσθα πομπάκις ἀκέ-
σας Ξενοφῶν]τ', ἐπαινοῦ-
τές τινα σώφρονα καὶ καλὴν
γυναῖκα; Λυκ. νὴ Δία, καὶ ὡς
νῦν γε ἐρῶν αὐτὴν, ἔτω σχε-
τλίως, ὥστε ἐπειδὴ ἐκατ' ἐκάνό
σε ἀναγινώσκων γύνομαι, καὶ
μονονοχὶ καὶ ἀκόω λιγούσης
αὐτῆς, ἃ ψιποίη]σαι λέγουσα,
καὶ ὡς ὤπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ
εἴα ὧῶ, παραπίμπουσα αὐ-
τὸν ἐπὶ τὴν μάχην. Πολ. ἀκ',
ἔ ἄνερ, σὺ μὲν, ὡς νῦν τινα
ἄγα-

enim planè intelligas, quam tu mulierem dicas. his omnibus quæ dixisti, atq; adeò ex ipsa patria coniecturam faciens mihi cognita est, tum quòd eunuchos quoq; illam comitatos esse confirmasti, & per Iouem etiam milites. Regis vxorem, ô beate, illam videlicet multis nominibus memorabilem tu memoras. LVC. Et quod illi nomen est? POL. Planè & illud nimis dulce & delicatum, ô Luciane, & omnibus modis amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Haudubiè es nim nouisti sæpenumerò ab dito Xenophonte modestam quampiam & formosam admodum mulierem collaudante. LVC. Sanè per Iouem quasi illã oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quoties cumq; eum Xenophontis locum perlego: ac tantùm non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat, & quemadmodum maritum armis induat, tum qualis erat eundem in pugnam emandans. POL. Atqui tu, ô optimè, illam tanquam fulgur

ἐξαπίνης παραφαμῆσαν, ἅπαξ εἶδόν σε αὐτίκα, καὶ ἔοικας τὰ πρόχαρα ταῦτα· λέγω δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὴν μορφὴν ἐπαινεῖν, τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθίατος ἄ. οὐδὲ οἶδα, ὅσον τὸ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν αὐτῆς, μακρῷ τινι ἄμεινον, καὶ διαφέρον τοῦ σώματος. λέγω δέ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκοινώνησα πολλάκις, ὁμοιότατος ὤν. καὶ γὰρ, ὡς οἶδα καὶ αὐτὸς, τὸ ἄμορφον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σοφροσύνην καὶ παιδείαν πολλοὺς ἐπαινῶ. ἄξια γὰρ προνοεῖσθαι ταῦτα τοῦ σώματος. ἐπὶ ἄλογον ἂν ἄγοι, καὶ γελοῖον, ὥσπερ ἄν τις τὴν ἐσθῆτα πολλοῦ σώματος θαυμάζοι. τὸ δ' ἐντελὲς κάλλος, οἶμαι, τοῦτό ἐστιν, ὁπόταν εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωσι ψυχῆς ἀρεταὶ,

fulgur prætercurrens saltem semel conspexisti: videris facilia & prompta, illa nimirum corpus & formam, illustrare laudibus: cæterū dotes animi, quibus prædita est, inuentium oculis non sunt obuiæ, neque compertum habes quantò præcellat ista pulchritudine quæ mens illius exornata est, quæ corporis forma longè præstantior, deabusque conformior esse solet. At ego, qui & familiaritate illi iunctus sum, & sæpè in colloquium veni, nimirum conterraneus illi existens, planè earum rerum certus sum. Quippe, quod nec tibi obscurum esse opinor, mihi moris est, morum suauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modestiam, & pudicitiam formositati anteponere. Digna enim sunt quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur: quoniam planè absurdum foret, atque factu ridiculum, si quis vestitus cultum atq; mundiciem præ corpore admiraretur. Porrò autem ea mihi demum omnibus numeris absoluta pulchritudo esse videtur, quotiès in idem concurrunt animæ excultæ virtutibus,

τὴ, καὶ ὐμορφία σώματος. ἅμιλλα γοῦν ἄν σοι λέξαιμι, μορίων μὲν τὸν ἀκόσας, τὰ δ' ἄλλα ἀσχωνίσας τὸ λάλον, ὡς καὶ μόνον φθεγξαμένων, ἀφανὲς αὐτὸ, καὶ ἀφαιρεθέντα, ἀλυχόμενόν τι καὶ ἀσχημονοῦν, καὶ παρ' ἀξίαν σώου νενηρῶ τινι διαπονεῖν τῇ ψυχῇ. καί γε τὰ τοιαῦτα ὅμοιά μοί ἐστι πάσχουσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεροῖς· λάκκος γὰρ αὐτοῖς μὲν ὁ νεὼς, βάμισός τε καὶ μίτρις, λίθοις τοῖς πολυτελεστάτοις ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς διαθεσιμωτάτοις, ἔνδοθεν δὲ, ἐὰν ἐντύχῃς τῷ θεῷ, ἢ πίθηκός ἐστιν, ἢ ἶβις, ἢ τράγος, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πολλὰς ἰδεῖν ἔνεστιν, ἃ τοίνυν ἀπόχρη τῷ λάκκῳ, ἢν μὴ ἐπισόμιζα τοῖς ἀνοίκοις ἐσομένοις. ἀλλ' ἐγὼ δὴ ὅτι ἐνθένδε ἀλυρὰ καὶ ὄρμοις,

virtutibus, & corpus amabili forma exornatum. Omnino enim non paucas tibi commonstrare possum coreas equidem & formæ elegantia videndas, & sciulas & nitidas, cæterum formæ præstantiam morum fœditate deturpantes, adeò vt id quod solum in tam speciosa corpore laudandum fuerat, ferè emoriatur atque flaccescat, reprehensioni & turpitudini obnoxium, ac planè præter dignitatem, heræ tam præclaræ, vitiosæ nimirum animæ conuersans. Et sanè tales templis Aegyptijs iudicio meo videntur esse persimiles. Illic enim ipsum quidem delubrum forinsecùs pulcherrimum est, simul atque maximum, sumptuosis lapidibus extructum atque compositum: cæterùm si intus deum requisieris, aut simiam inuenies, aut circoniam, aut hircum, aut felem. Eius generis mulieres non parùm multas passim est cernere. Proinde corporis nitor & venustas non sufficit, nisi veris & iustis ornamentis decorata & exculta sit. Non autem dico vt vestimentis purpureis & aureis,

quis

ἁρμοῖς, ἀπ' οἷς πρόσπορ, ἐκ-
κάνοις ἀρετῇ καὶ σωφροσύνῃ,
καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ φιλανθρω-
πίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσοις
ταῦτα ὅρ ἐστίν. Λῦκι ἀκουε,
ὦ Πολύστρατε, μύθον ἀντὶ μύ-
θου ἄμειψαι σὺ μὲν ἡμῖν, ὡς
φασιν, ἢ καὶ πλέον, διδάσκα-
λε γὰρ· καί τινα εἰκόνα γράψας
μοι ὅ τῆς ψυχῆς, ἐπίδειξον,
ὡς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάζοι-
μι αὐτήν. Πολ. ὑμικρὸν, ὦ
ἑτᾶρε, τὸ ἀγώνισμα προτέτα-
ται· οὐ γὰρ ὅμοιον, τὰ μὲν
πρόδηλα ἐπαινέσαι, καὶ τὰ
ἄδηλα ἐμφανίσαι τῷ λόγῳ.
καί μοι δοκῶ σιωπᾶν καὶ
αὐτὸς ἀνίσως πρὸς πολ-
λούς, ὑ πλασῶν, ὃ γρά-
φων μόνον, ἀπὸ καὶ φιλο-
σόφων, ὡς πρὸς ὀλίγους ἐκείνων
ἀνόνας ἀποθλῶν τὸ ἄγαλ-
μα καὶ λεῖον κατὰ πλὴν ἀρ-
χαίαν πλασικὴν κατασώσα-
σμένον. καὶ δὴ ποιήσω,
καὶ μάλιστα μὲν τὸ πρῶτον, καὶ
λίγα,

aut gemmeis monilibus exornata sit, sed iis quæ prædixi, nempe morum elegantia, virtute, temperantia, æquitate, humanitate, ac aliis, quocunque tandem fine comprehenduntur. LVCIAN. Proinde, ô Polystrate, sera monem pensabis ipsa mensura (quod aiunt) aut etiam cumulatius (potes enim) ac quandam animi imaginem adumbratam nobis ostendes, ne tantùm ex dimidio illam admiremur. POL. Durum & difficilem mihi iniungis prouinciam, ô amice: neq; enim perinde facile atque promptum est, ea quæ obscura sunt, oratione retegere, quàm id quod manifestum est omnibus, laude extollere. Videor verò & ipse ad hãc imaginem exprimendam multorum egens esse operæ, non fictorum saltem & pictorum, sed philosophorum etiam, vt ad illorum canonem & regulam hoc simulachrum rectè absoluatur, & in lucem ad antiquam plasticen formatum producatur. Sed ad rem accingamur. Sit ergo primùm fandi facultate prædi-

ta, ac

λίγεα, καὶ τὸ γλυκίον μέλι ⟨ϛ⟩ ἀφ' τῆς γλώττης, περὶ αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ Ζῆ Πυλίου γέροντ⟨ϛ⟩ ἱκανόν, ὁ Ὅμηρ⟨ϛ⟩ ἂν ἄρασι. πᾶς ⟨ὁ⟩ τόν⟨ϛ⟩ Διῦ φθέγμα τ⟨ϛ⟩, οἷ⟨ϛ⟩ ἀπαλάτα⟨ϛ⟩, ὅ τι βαρύς, ὡς ἐς τὸ ἀνθηρὸν ἁρμόσθαι. οὔτε πάνυ λιπὴς, ὡς θηλύτατός τι εἶναι, καὶ λεπτὸς ἱκανῶ⟨ϛ⟩, ἀλλ' οἷ⟨ϛ⟩ γέγονεν ἂν παιδὶ μὴ πω ὑβάσαντι, ἁδὺς καὶ προσηνὴς, καὶ πρᾶος παραδύμῳ⟨ϛ⟩ ἐς τὸ ἀκολὺ, ὡς καὶ παρθενικῆς, ἐναυλον εἶναι τῷ βοῷ, καί τι λείψανον ἐνδιατρίβειν, καὶ πειθομένη τὰ ὦτα· λαβάπερ ἀχώ τινα, παρατάνουσαν τῷ ἀπροάσιν, καὶ ἴχνη τῶν λόγων μιλιχᾷ ἄττα, καὶ παθοῦς μισὰ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀφεῖναι πάνυ. ὁπόταν δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ᾄδῃ, καὶ μάλιστα πῶς

ta, ac dulci voce instructa, vt orationem melle dulciorem de illius fluxisse veriùs, quàm de senis illius Pylij concionatoris lingua Homerus dixisse videatur. Omnis autem verborum & loquelæ tonus, cuiusmodi delicatissimus esse solet, neque nimiùm grauis & aspero tinnitu insonet, quasi ad virilem vocem informatus sit: neque rursùs nimiùm tenui, quasi impenitè effœminatus, aut fermè fractus sit: sed qualis esse solet pueri nondum pubescentis, dulcis & blandus, comiter & mansuetè in auditum semet inserens, vt etiam illa loqui desinente, verba audita iucundo murmure tinniat, ac quædam dulcissimæ vocis reliquiæ aliquantisper perdurent, auresq; blando susurro circumsonent. Tum quandã [f] Echo alterna vocis imitatione auditum prorogantem imitetur, mellitissima quædam verborum vestigia, neque non persuasionis plenissima in animo audientium relinquens. Cæterùm quando voce illa tinnula canere adorta fuerit, præcipuè verò ad ci-

πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὲ τότε ὥρα μὴ σιωπᾶν ταῦτα ἀηδόσι καὶ τέττιξι, καὶ ζωῖς ἄδουσι· ἅπερ ἐστὶ ὡς πρὸς ἀοιδὴν ἄπαντα. εἰ γὰρ τὴν Παν δίονος ἄκρις, ἰδιώτις τε οὖσα, καὶ ἄτεχνος, ἃ καὶ πολυήχεια τὴν φωνὴν ἀφίησιν. Ὀρφεύς τε καὶ Ἀμφίων, οἷς ἐπαγωγότατοι ἐγγίνονται τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλεῖσθαι πρὸς τὸ μέλος, καὶ ξύλα ἄρ, οἶμαι, ἅγε ἄκουσα, καταικνούντων ἂν τὰς κιθάρας παρισταμένων, σιωπῇ ἂν προσάιδοι· τὸ γὰρ τῆς τέχνης ἀρμονίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν τι τῆς ῥυθμοῦ, ἀλλ' ὑπακούειν τῇ ἄρσει καὶ θέσει διαμετρεῖσθαι τὸ ἆσμα, καὶ συνοδὸν εἶναι τὴν κιθάραν, καὶ ὁμοχορεύειν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον, καὶ τὸ ἁφὲς τῶν δακτύλων, καὶ τὸ ἀναμπὲς τῶν μελῶν, πόθεν ἂν ταῦτα ὑπῆρχε τῷ Θρᾳκὶ ἀνδρί, καὶ τῷ ἀνὰ τὸν Κιτ-

ad citharam, tum verò tempus est ex æquo tacendi, & halcyonibus & cicadis & canoris oloribus aliena enim à Musis hæc sunt omnia, si ad hanc collata fuerint. Et si Pandionis natam dixerit, rudis & inepta est, quanquam vocem multisonam edere soleat. [h] Orpheus autem & Amphion (à quibus maximè motos auditorum animos esse constat, quique sylvas & saxa sequentia cantus dulcedine ad se pertraxerunt) illi, vt ego opinor, si hanc audissent, posthabitis citharis adstitissent auscultantes cum silentio. Quippe omnes harmoniæ rationes accuratissimè observare, vt ne quid rhythmus deliret, sed tempestiua decentiáque elevatione atque depressione modulari ac emensurare concentum: prætereà voce per omnia respondere citharæ, viáque plectrum à lingua non discrepet, aptiáque digitorum tactus, & agilis membrorum flexibilitas, vndenam hæc suppetissent huic Thraci, ac illi in

Κιθαιρῶνα μεταξὺ βουκολοῦντι, καὶ ἀκούσαντα μελῳδοῦντος, ἢ τι τοιοῦτον, ὦ Λουκῖνε, καὶ ἀλόγους αὐτοὺς ἀκόρεστον ἀκούειν τὸ τῶν Γοργόνων μόνον ἔοικε πεπονθέναι, λίθῳ ἐξ ἀνθρώπου γενόμενοι. ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Σειρήνων ἆρα ὁποῖόν τι ἴσως. καὶ γνώσῃ δήπου, εἴ γε οἶδας, ὅτι ἀκηκοότες μὲν πατρίδος καὶ οἰκείων ἐπιλαθόμεθα. καὶ ἴσως ἀμφοῖν ἐπιλήσῃ τὰ ἄστα, καὶ δοκεῖ τὸ ἀηδὲς δοξάζουσαί σοι τὸ μέλος. διὸ τοῦτό τι ἄκεσμά σου τὰ ὦτα Τερψιχόρης τινὸς, ἢ Μελπομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς παίδευμα μυεῖα τὰ θέλγητρα, καὶ παγδοῖα ἐν ἐμοὶ ἔχον ἑνί τινι κόλπῳ συνειλῆφθαι φαίης ἄν, ζωιάτητος μυρίας ἀκοὰς ἀκόρεστον νόμισιν, οἷαν ἀνὴρ ἂν ἄλλος δοξάζοι χαλᾶν, λιτανεύων ἤ τι ὀδόντων ἐξοῦσθαι. ὁράκαις δὲ καὶ αὐτὸς, ἵνα φημὶ, ὅτι τι καὶ ἀκηκοέναι νόμιζε· τὸ τῆς ἡδονῆς τοῦδε ἢ φωνῆς, καὶ

Cithærone boues paſcenti? Itaq; Luciane, ſi quando illam cantantem audieris, non amplius illatam à Gorgonibus monſtrificam vllam immutationem patieris, lapis factus ex homine, ſed Sirenum modulantium virtutem qualitnam ſit cognoſces. Ita enim, ſat ſcio, adductus demulceberis, vt patriæ ac familiarium tibi obreptura ſit oblivio. Atq; etiam auribus cera obſtructis, per ceram quoq; oppoſitam penetrabit iucundiſſimæ vocis modulatio. tantam cantando voluptatem audientibus exhibet. Terpſichores aut Melpomenes aut Calliopes vocem dixeris, infinita & omnifaria aurium animorumq; demulcimenta in ſe complectentem. Vt vno verbo dicam, optárim cum primis talem mihi & tam concinnam modulandi rationem auditam, cuiuſmodi paret per talia labia & dentes illos emiſſam erumpere. Vis ſa verò eſt tibi hæc eadem quam dico: itaque & auditam eſſe exiſtima. Sedenim exacta & perfecta linguæ eloquentia,

καὶ καθαρῶς Ιωνικὸν, καὶ ὅτι ὁμιλοῦσα σωμένη τὴ φωνὴ τῶν Ἀθηναίων χαίτωρ ἔχοι, ὃ δὲ θαυμάζειν ἄξιον· πάντων γὰρ τῶν τὴ φωνὴ τὴ παρ' Ιονικὸν, ὃ δὲ ἅπαξ ἐχεῖν μέτεστι τοῖς Ἀθηναίων τὰ πολλὰ δεξιότητος. ὃ δὲ ἐκείνου θαυμάσαιμ' ἄν, ὅ καὶ ποιήσει χάριν, καὶ τὰ ποικίλα τοῦτ' ἐμπλέα, τὴ Ομήρου πολλὴν τοῖς ἔργοις μίαν τὴν δίκαιον, ὦ Λυκῖνε σε, ἐκπεφωνίας αὐτὴ τὴ ῥᾳδίως ἐκεῖνον, ὡς ἄρα τις ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἀπόσοι, σκόπει δὲ μὴ τὰς ἄκρας. οὐ γὰρ μίαν, ὅτε τοῦ οὐ δὲ, ἐν ποικίλοις σωθεὶς, ἐπιδεῖξαι διηγήσεται· ἔπειτα γὰρ τοῖς, καὶ γραφικῶς σωστικὸν ἔργον, ἐάσῃ ἔσαυτα τὴ πολυδαίδαλα τι ἐν ποικίλοις ἀεὶ τινὲς αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον, ἀπ' ἀκάτου τῆς ψυχῆς ἀρι-

quentia, ac vocis Ionicæ puritas; tum illa in familiari colloquio extemporalis dicendi facultas atq; suauitas, quæ gratijs Atticis vbiq; cõsperſa eſt & condita, ne admiranda quidem eſt. Habet enim hoc à maioribus quaſi hæreditario iure patrium, neq; alia ratione conuenie bat illam in hæc peregrinatione Athenienſium eſſe participem. Atqui ne illud quidem admiratione mihi proſequendum videtur, poëtis lectionibus illam volupiuosè oblectari & gaudere, eandemq; multo iam tempore ſtudiosè in illis verſari, quando vnà cum Homero eiuſdem vrbis ciuis ſit & incola. Vnam equidem, Luciane, illius iucundæ & amœnæ

vocis ac modulationis imaginem expreſſam eſſe vides, ſi quis tenuiter admodum exprimere ſtuduerit. Iam verò & alias non oſcitanter conſidera. Neque enim vnam ſaltem, ſicuti ea, ex multis compoſitam conſilium eſt abſoluere, (nam hoc eſſet perexile, & ieiunum, tam more graphico abſolutum, ex tot formis támque multiplicibus ſpeciebus hinc inde collectam, vnam corporis pulchritudinem componere, ſibiipſi diſcrepantem) ſed omnibus animi virtutibus vi-

τοῦ, λαβὼν ἐκάστου, ἀκὸν μία γεγράψεται, πρὸς τὸ ἀρχέτυπον μιμημένη. Λυ. Ἑορτὴν, ὦ Πολύστρατε, καὶ παρασκευὴν ἀναγγέλλεις. ἔοικας δ' οὖν πολὺν ὡς ἀληθῶς ἀπολαύσειν μοι τὸ μέτρον. ἐπιμετρεῖ δ' οὖν, ὡς ἐκ ἔστιν ὅ, τι ἂν ἄλλο ποιοῖεν, μᾶλλον χρήσιμόν μοι. Πο. οὐκοῦν ἐπεὶ πάντων μαθημάτων παιδείαν ὑπάρχειν ἀνάγκη, καὶ μάλιστα τούτων, ὁπόσα μετέωρα, φέρε, καὶ ταύτην ἤδη συνθώμεθα, ποικίλην μέν τοι καὶ πολυμορφον, ὡς μηδὲ κατὰ τὸ ἀκριβοίμεθα τῆς οἴας παρεῖναι. καὶ δὴ γεγράφθω πάντα συμβάλλοντα τὰ ἐκ τοῦ Βαικῶν ἀγαθὰ ἔχουθα, ἐκ ὅσ' ἂν ἡ Κλειὼ, καὶ ἡ Πολύμνια, καὶ ἡ Καλλιόπη, καὶ ἅπασαι, ἔφ' τι ἑκάστη ἐπιστήμη, ἄνω κάτω, καὶ πόθεν τὰ Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος. ὁπόσα

na imago depingatur, imitata formam archetypi. LVC Diem festum & epulas publicas omnifariam instructas mihi annuncias, ô Polystrate. Videris itaq; multò cumulatiùs mensuram mihi remetiri. Proinde perge admetiendo Nulla enim nunc res est quæ perinde mihi possis gratificari. POL. Ego, quoniam omnium honestarum liberalium q; disciplinarum cognitio necessaria esse putatur, maximè verò earum quæ usu ac meditatione constant: age & illam iam constituemus multifariam quandam, ac multiplici venustate conspicuam, ne qua in parte fingendi artificio te inferiores appareamus. Et sanè ita pingitur, vt omnia bona comprehensim possis deat, quibuscunque Helicon affatim atq; abundanter affluit: nequaquam verò vt Clio, aut Polymnia, aut etiam vt Calliope, vtq; omnes aliæ, quarum vnaquæque vnius tantùm rei perita excellente: præcellit, verùm nostra omnium ex æquo gnara & prudens sit: præterea nec minus Mercurij atque Apollinis

doctibus

ἀπόδε χρὴ ἅ ποιητὰ μίμοις διαχοσμούμενα τυγχάνουσιν, ἐγγλυφόμενα, ἢ συγγραφᾶς ἐνρήματα, ἢ φιλόδοξοι παρεύρηματα, πᾶσι τίζεις ἀκόρεστα ἐκπομπεύθω, ἐκ ἄχρι τῦ ἐπικτᾶσθαι μόνον, ἀπ' ἐς βάθος, ἀλλὰ ἐπὶ τοῖς τισι φαρμακοῖς, ἐς βόρον καταβαφέντα. καὶ συνγνώμην, ἀμηθὲς ἀρχέτυπον ἐπιδέξαι ταύτης διαιμίλλω τῆς γραφῆς. ἐγὰρ ἐῶ ὅτι ζωῦ δεῖ ἐν τοῖς παλαιοῖς παιδίας πέρι μνημονεύεται, πολλὰ ἀλλὰ ἄχρι δοκεῖ, ἀνακέκραται καὶ αὐτῦ· οὗ μιμεῖσθαι χρὴ, ἃς ἐμοὶ φαίνεται. Λυ. καλῶς μὲν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πάσας τὰς γραμμὰς ἀπηκριβωμένης. Πο. μετὰ ταῦτα δὲ, ὦ Θέμις, καὶ σωφρόνως ἀκόρεστα ἀνάθες ἐνταῦθα πολλῶν τῶν παραλογισμάτων, ἀρχαίων τῶν παλαίων, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸ ἐπανίκῃ.

dotibus prædita sit. Quæcunque enim poëtæ lepidissimis celebrata versiculis in lucem dederunt, quæcunque à scriptoribus clarissicis literis ac memoriæ prodita sunt, quæcunque philosophi extulerunt laudibus: hisce simul omnibus imago præclarissimè exornata sit. Neque verò tantum penicillo obiter colorata, sed pigmentis penitùs imbuta, & ad satietatem vsque tincta sit. Et ignoscendum est, si nullum huius picturæ archetypum quem ostendere: neque enim vspiam in veteribus de eiusmodi absoluta disciplinarum cognitione facta extat mentio. Veruntamen, si videtur, & hæc sacra superis dedicetur. neque enim, vt mea fert ratio, vspiam culpari potest. Lvc. Elegantissimè profe-

ctò, ô Polystrate, ac omnibus cùm numeris, tum lineis absoluta. Pol. Iam deinceps post hanc ipsius quoq; sapientiæ & intelligentiæ imago depingenda est. Opus autem nobis erit ad hanc absoluendam exemplis quamplurimis, præcipuè verò multis veteribus, ac vna quidem, & illo Ionico. Cæ-

γινῶ. γραφῆς δ' ἢ ἡμιεργοὶ αὐτῶ, Αἰσχίνης, Σωκράτους ἑταῖρος, ἢ αὐτὸς Σωκράτης, μιμησάμενοι τινὲς τῶν ἀπάντων, ὅσα μὴ μετ' ἔρωτος ἔργασται. τὴν δ' ἐκ Μιλήτου ἐκείνην Ἀσπασίαν, ἢ καὶ ὁ Ὀλύμπιος μάλιστα θαυμασιώτατος ἦν αὐτὸς αὐλῶν, οὐ φαῦλον αὐτῆς παράδειγμα τεθεικέναι φαμέν, ὁπόσην ἐμπειρίαν πραγμάτων καὶ ἀξυνέσεως εἰς τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀγχινοίας καὶ δριμύτητος ἐκείνη πεσοῦσα, τοῦτο μὲν ἐν τοῖς ἰδίοις ἁμαρτήμασι τὴν ἀκόνα μεταχαράξωμεν ἐπὶ τῇ πάθημι, καὶ ὅσον ἐκείνη μὲν ἐν μικρῷ πίνακίῳ ἐζωγράφησε, αὐτὴ δὲ Κολοσσιαίαν μεγέθους δεῖται. Lv. πῶς τοῦτο φῄς; Po. ὅτι, ὦ Λυκῖνε, ἐκ ὁμοιότητος ἔοικε φημὶ τὰς εἰκόνας, ὁμοίας ἂν ὦσιν. εἰ γὰρ ἴσαι, εἰδ' ἐγγύς, Ἀθηναίων ἡ τότε πολιτεία καὶ ἡ παρὸν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὐτὴ,

co. Cæterùm pictores & artifices illius erunt Æschines familiaris Socratis, atque ipse etiam Socrates imitans di dexteritate omnes longo interuallo post se relinquentes, qui aliqua cum gratia & venere vnquam pinxerunt aliquid. Aspasiam porrò illam Milesiam, qua cum & Olympius ipse maximè admirandus conuersatus est, exemplum intelligentiæ non malum proponentes, quanta rerum peritia, quanto in officijs ciuilibus acumine, quanta denique industria atque solertia propolita fuerit, hoc omne ad nostram hanc imaginem translatum accurata amussi applicabimus: præterquam quòd illa modica in tabula depicta fuerat, hæc verò Colossea pugnat magnitudine. Lv c. Quorsum ista dicis? Pol. Quoniam ego, Luciane, neque quaquam æqualiter magnas imagines esse opinor similes existentes. Nequaquam enim similis est vetus Athenienſium respublica, ac præsens Romanorum potentia. Itaque etsi similitudine illa respondeat,

φῆς, ἀλλὰ ὦ μιγάδες καὶ ἀμέ-
φων αὕτη, ὡς ἂν ἐπὶ πλατυ-
τάτου πίνακος καταγράμ-
μῃ. Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον
παράδειγμα, θεανώ τε ἐκεί-
νην, καὶ ἡ Λεσβία μελοποιὸς,
καὶ Διοτίμα ἐπὶ ταύτας. ἡ μὲν
τὸ γεγαλύνουσα, ἡ θεανὼ, συμ
βαλομένη εἰς τὴν γραφὴν, ἡ
Σαπφὼ δὲ τὸ γλαφυρὸν ἐπε-
αρίσειε τῇ Διοτίμᾳ δὲ οὐκ ἂ
Σωκράτης ἐπήνεσεν αὐτὴν,
ἰσκῆψαι ἴσως μόνον, ἀλλὰ καὶ
πᾶσιν ἄλλοις εὐφυέσιν τε καὶ συμ-
βούλιον. τοιαύτην σοι καὶ αὐτὴ,
Λουκῖνε, ἀναπείθω ἡ ἐκεῖνον.
Λυ νὴ Δί', ὦ Πολύστρατε, θαυ-
μάσιον οὐδὲν. σὺ δὲ ἄλλας
γράφε, τὰς τῆς χρηστότητος,
ἐπιτάφιε, καὶ φιλανθρωπίας ἢ
τὸ ἔμφυτον ἱμφανιᾶν φόνου,
καὶ πρὸς τὸς ἀνομένους πρε-
σβείας. Πο. ἐπαίνω οὖν καὶ αὐτὴ
θεανοῖν ἐκείνη, τῇ Ἀντιλύο-
χου καὶ Ἀρήτῃ, καὶ τῇ θυγατρὶ
αὐτῆς, τῇ Ναυσικάᾳ, καὶ εἴ
τις

deat, haec tamen potior est magnitudine, velut in latissimam depicta tabulam. Deinde secundum & tertium exemplum, si lubet, producamus, nimirum illam Theano, ac versificatricem Lesbiam, vnà cum Diotima. Theano quidem animi magnitudinem ad picturam conferet: Sappho autem institutæ vitæ iucunditatem adferet. Porrò Diotimæ non tantùm vt illam laudauit Socrates, similis erit, verùm illi omnibus ingenij ornatissimi dotibus comparata respondebit. Itaque & hanc, Luciane, imaginem dedicatam suspende. LVCIAN Per Iouem, Polystrate, nimium admirandam. Sed enim tu, ô amice, alias quoque benignitatis ac humanitatis imagines pergedepingere, quæ morum manfuetudinem, tum placidam erga egentes comitatem confueuit ostendere. POL. Proinde & illa Theani comparetur illi, nempe Antenoris coniugi, neque non Aretæ & filiæ eius Nausicaæ: præterea

πως ἄπαγε, ὦ μιχθὲ πραγμά-
των ἐσωφρόνησε πρὸς τὸν
χλω, ἐξὸς ἂ μετὰ ταῦτα, ἃ
τῆς σωφροσύνης αὐτῇ γεγρά-
φθω, καὶ τῆς πρὸς τὸν γυνό-
τα ὁμοίας, ὡς ἐοικὲ πλὴν σω-
φρονα ἐκ τὴν περίφρονα ἐ
κὰ τῇ Ὁμήρᾳ γεγραμμένῃ.
Τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνε-
λόπης ἀκόνα ἐπᾶν ἔργα-
ψεν, ἢ καὶ νὴ Δία, κατὰ τὴν
ὑμώνυμον αὐτῆς, τὴν τῆ Α-
βραδάτα, ἧς μικρὸν ἔμπρο-
σθεν ἐμνημονεύσαμεν. Λυ.
παχαίλω καὶ ταῦτα, ὦ Πο-
λύστρατε ἀπεργάσω· καὶ σχε-
δὸν ἤδη τὴν ἓξ ἕξεσιν ἀ-
κόνων. ἅπασιν γὰρ ἐπιπέπλευ-
σας τὴν ψυχὴν, πλὴν τὰ μέγα
τῶν ἐπαίνων. Πο. οὐκ ἄπαγε· ἔτι
γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαίνων
παρείκεται. λέγω δὲ τὸν τῆ-
λικοῦτο ὄγκον γνόμενον αὐ-
τὴν, μήτε τύφον ἐπὶ τῇ εὐ-
πραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε
ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον
ἐπᾶ-

si qua alia in fortunæ indul-
gentis affluentia animus ex-
destiam obtinuit. Deinceps
verò post hanc modestiæ i-
mago depingatur, ac ostento
sæ erga conuersantem be-
neuolentiæ, vt iuxta illam
Icari filiam maximè mo-
desta & pudica sit, quem-
admodum ab Homero ad-
umbrata est. Talem enim
Penelopes effinxit imagi-
nem, atque etiam per Io-
uem propter nominis affi-
nitatem, etiam Abradatæ
coniugis, cuius paulò an-
tè mentionem fecimus. LV-
CIAN. Omnibus profec-
tò modis & hanc præcla-
rè absoluisti immaginem, ô
Polystrate, iámque fermè
exprimendarum imaginum
finem attigisti. nullas enim,
animi ac laudum partes præ-
termisisti. POL. Nondum
omnes: summum enim &
maximæ laudis caput omi-
sum est. Dico verò, cùm
in tantam rerum magnitudi-
nem euecta sit, vt neque fastu ob blandientis fortunæ prospe-
ritatem intumescat, neque vltra humanæ sortis mensuram
efferatur,

ἐκπαθῶν, πισώσασθαι τὴν τύχην, φυλάττων δὲ ἐπὶ ἴσοις ἑαυτὸν, μηδὲν ἀπερόκαλον ἢ φορτικὸν φρονῶν, μήτε τοῖς πάσχουσί τι, μήτε ἐπὶ τῷ ὁμοίου πεσόντι θαρρῶν, ἢ δικαίως καὶ φιλοφρόνως φιλοφρονεῖσθαι, τοῦτο ἰδίως τοῖς πελαμένοις, ὅσοι καὶ παρὰ μέτρον ὅμως γνώμης, οὐδὲν ταπεινὸν ἐμφαίνουσιν. ὡς ὑπόθοι τῷ μέγα φρονεῖσθαι μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀπὰ καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἰσχύειν, οὕτω τοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης δοθέντων ἀγαθῶν ὄφθησαν, οἱ μόνοι ἂν οὕτοι δικαίως τὸ ἐπίφθονον ἐκφυγεῖν. εὐθὺς γὰρ ἂν φθονήσει τῷ ὑπερίσχυντι, ἢν μετρίως τοῖς τυχήμασιν αὐτοῦ ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὸν Ὁμήρου Ἀτην ἐπάνω, ἀλλ' ἀνθρώπων ἐφάπτεσθαι βιβῶντα, καὶ τὸ ἀποδίδρομον παλαιοῦντα. ὅπερ οἱ πολλοὶ τὰς γνώμας

offeratur, temerè fortunæ confidens, sed seruata æquabilitate animi, seipsam cohibeat, nihil procacius aut insolentius, quod alijs foret molestiæ, animo concipiens, sed vt erga accedentes populariter affecta sit, ac dextris copulatis eosdem benignè atque amanter suscipiat. Tantò enim his quibus cum sermonem conferunt, sunt acceptiores, quantò altiori fortuna euectæ, nihil superbi fastidij, aut contemptus tragici præ se ferunt: velut omnes illi qui sua potentia non in hoc vtuntur, vt procaciter contemnant alios, sed potiùs vt benignè aliorum subleuent inopiam, illi soli acceptis à fortuna bonis maximè digni habendi sunt: ac soli inuidentiæ malum possunt effugere. Nemo enim facilè ei fortunato inuidebit, quem proſperis rebus affluentibus moderato vtentem animo conſpexerit, neq; iuxta [k] Atem Homericam illam ſuper hominum capita incedentem, ac inferiorem calcantem. Quod plerunque eumvire ſolet ijs qui

μας πάσχουσιν ἀπὸ προκαλίας τῆς τύχης, ἐπαιρόμενοι αὐτῇ ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίζοντας ἄφνω ἀναβίβασέ τις ἐς πλοῖόν τι, καὶ μετάρσιον ὄχημα, οὐ μεγάροις ἐπὶ τῶν ὑπηχούντων, οὐδ' ἁρμοῖσι λιτῷ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἅρματος βιασόμενον. διχαρουῦσι ὥσπερ ὁ ἵππος, ταχύτητι καὶ τοῖς τροχοῖς τοῦ κυρτοῦ, καὶ τῷ πτερῶν μιμήματι ἐρρωμένῳ χιλιοπλασίως ἐπὶ μεγάλῳ, ἐς ὑπάτην καὶ ὀλυμπίαν ἐμπίπτουσιν. ὅθεν ἤδη κατὰ τὸν Δαίδαλον ἐκείνοις τοῖς πτεροῖς, καὶ μὴ πάνυ ἐπῄρθημεν, ἀλλ' ὅτι ἐκ κηροῦ ἦν αὐτοῖς πεποιημένα, ἐκαμίγμεθα. ἐπὶ τὸ ἀνθρωπικὸν τοῦ φορήματος, καὶ ἀγάπην ἔμοιγε ὑψηλότεροι μόνον τῶν ἐνυπνίων ἐνεχθήσεσθε, ὅσα μοὶ δοκεῖ ποιῆσαι αὐτοῖς ἀεὶ τὰ πτερὰ, καὶ μὴ παρίκαν αὐτὰ μόνον ὑπὸ ἡλίου, οὐδὲ ἤδη ἅπαξ πᾶς

humili atque abiecto sunt animo, [l] fortunæ arridentis procacitate intemperanter efferati. Posteà enim quàm [m] à fortuna nil tale sperantes, ex improuiso sublimes in currum quendam volatilem euecti sunt: intra fortunæ mediocritatem consistere nequeunt: neque deorsum elatos torquent oculos, sem semper nituntur in arduum. Quare non rarò veluti Icarus liquefacta illis quamcelerrimè cera, ac alis defluentibus, per præceps in marinos fluctus deuoluuntur, spectatoribus risum exhibentes. Quotquot autem instar Dædali alarum vtuntur remigio, neque admodum in sublime elati volant, certè quòd alæ ex cera illis conglutinatæ sunt, rerum autem abundantiâ ad humanæ vitæ societatem subleuandam exprommt: neque non contenti sunt saltem ab vndis paulò altiores inferri adeò vt crebrò etiam alas volando humefaciant, nec Solis æstui & feruoribus easdem liquefaciendas exhibent, illi tutò iuxtà ac moderatè volatu vtuntur, quem cursum quis-

λῶς τὸ ἄμα καὶ σωφρόνως διὰ-
πλῆξαι. ὅπερ καὶ τοῦτῳ
ἄν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. δεῖ
γὰρ καὶ ἄξιον, παρὰ πάν-
των ἀκραιφνέστατα τὸν καρ-
πὸν ἐπομένων ταύτῃ τῇ ὥρᾳ
παραμένειν τὰ ἄνθη, καὶ ἐ-
πὶ πλεῖστον ἐπιῤῥεῖν τὰ ἀγαθά.
Αν. καὶ ὅτως, ὦ Πολύστρατε,
γενέσθω. ἀξία γὰρ οὐ τὸ σῶ-
μα μόνον, ὥσπερ ἡ Ἑλένη, καλὴ
καὶ ἀγαθή, καὶ ἐραστὴ ἂν δόξειε, καὶ ἐρα-
σθείη τις ἂν αὐτῶν τῶν ψυχῶν σκίπτου. ἔοικε δὲ καὶ
βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, χρη-
στῷ καὶ ἡμέρῳ ὄντι, καὶ δεῖ
μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἑτοί-
μως ἔχειν αὐτῷ, ἀνδρομύθε-
σθαι, ὡς ἐπ' αὐτῷ τῷ φιλανθρω-
πάτῳ διαιτᾶσθαι, καὶ συνοῦσαν
φιλεῖν, ποθεῖν αὐτόν· οὐ γὰρ μι-
κρὸν ἔτι ἐνδιαμένημα γαμῇ,
περὶ ἧς ἄν τις ἐνθυμούμενος τὸ Ο-
μηρικὸν ἐπαινέσαι, χρυσέᾳ
μὲν αὐτὴν Ἀφροδίτῃ ἰείσαν
τὸ

sum quispiam & in hac maximis efferre laudibus iure optimo posiit. Quocirca dignissimum etiam ab omnibus fructum percipit, optantibus vt hæ alæ quamdiutissimè illi permaneant, bonis subinde affatim effluentibus. LVCIAN. *Sic quidem fiat, ô Polystrate: neque enim corporis venustate solùm conspicua est, vt Helenam admiranda forma fuisse constat, sed animo quoque lepido & amabili talibus expolita dotibus spectantes ad se allicit. Digna verò magno illo rege, mansueto existente & affabili habenda est, vt hac quoque præcipua felicitatis parte cum alijs bonis innumeris quibuscunque amplissimè instructus est, fruatur: vt sub illius imperio ea quoque forma & virtute mulier nata sit, & quæ cum illo conuersans arctissimo desiderio cum complectatur. Quippe haudquaquam mediocris felicitatis mulier existimanda est, de qua aliquis Homericum illud commodissimè dicere possit, quod cum aurea Venere de formo-*

τὸ καλὸν, ἔργα ἂν αὐτῶν Ἀθηναίης Κραναίας. γυναικῶν γὰρ σωφρονεστέρη οὐκ ἂν τις παραβαλοιτο αὐτῇ, οὐδ' Ἄρεως, ὡς φασὶν Ὅμηρος, ἔτι μᾶλλον φιλίας, οὔτε τι ἔργα. Πολλὴ φρὴν, ὦ Λυκῖνε. ὥστε ἃ δοκεῖ, ἀναμίξαντε ἤδη τὰς ἀκόνας, εἰ τι σὺ ἔπαθες, καὶ τὸ σῶμα τὸν, καὶ ἅτε ἐν τῷ τῆς ψυχῆς ἐγραφάμενα, μίαν ἐξ ἁπασῶν συνθέντε, βιβλίον καταβάλωμεν, πρὸς ἅπασι θαυμαζόμενον, τοῖς τε νῦν οὖσι, καὶ τοῖς ἐπὶ τοῦ χρόνου ἐσομένοις. μονιμώτερα γοῦν τῶν Ἀπελλοῦ καὶ Παρράσιον καὶ Πολυγνώτου γέγονεν ἄν, καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα παρὰ πολὺ τῶν νῦν ἐπαινουμένων, ὅσα μὴ ξύλου καὶ λιθαρίου καὶ χρωμάτων πεποίηται, ἀλλὰ τῆς παρὰ Μουσῶν ἐπινοίας ἅπασα, ἧς ἀκεραιότατον ἀκόνα

formositatis palmaria tendere posiit, ingeniosiùs autem operibus Minervam aequiperare. Neque facile quispiam ex omni mulierum numero aliquam illi comparabit neque corporis neque ingenij gloria, vt idem ait Homerus, neque item mente & artificiosis operibus. Pol. Vera sunt quae dicis, ô Luciane. Quare si consultum factum tibi videtur commixtis iam in vnum imaginibus, & ea quam tu corporis effinxisti, & ijs quibus ego mentis ingenij dotes adumbraui, vnam ex omnibus compositam collecto libello omnibus contemplandam admirandámque exhibeamus, & ijs qui hoc aetatis degunt apud superos, tum etiam illis qui paulò pòst futuri sunt. Itaq; longè, vt mea fert opinio, haec erit stabilior & diuturnior, quàm vlla fuit aut Apellis imago, aut Parrhasij, aut Polygnoti. Eaq; ipsa multò plus gratiae spectantibus exhibuit, quatenus non ex ligno, aut cera, aut coloribus formata, sed solertia atque industria à Musis ad hoc adscitis expressa est: quae haudquaquam dubiè

imago

ἀκὸν γένοιτ' ἄν, σώματος ἀκρίβειαν, καὶ ψυχῆς ἀρετὰς ἅμα ἐμφανίζων. imago omnium accuratissimè absoluta futura est, & corporis elegantiam & virtutes animi iuxtà contemplandas ostendens.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HIc ostendit ad cuius archetypi regulam formosa & pudica mulier exploranda sit. Cùm enim absolutissimam imaginem sibi perfici vellet, non ab vno, aut Apelle, aut Polygnoto, aut Euphranore, aut Actione, sed ab his simul omnibus diuiso inter se opere, sibi depingi optauit: ita vt Euphranor comam, Polygnotus decora supercilia, conuenientemque malorum ruborem amictumque: Action labia, Apelles autem reliquum corpus absoluat: cùm tamen Apelles (vt de tribus alijs nihil dicam) non minus egregius pictor fuerit, quàm Cicero orator. Quin potius, quasi quatuor ij quos nominauimus, pictores id opus omnibus modis consummatum reddere non possent, Homerum etiam in eius negocij partem susceperit, plurima quæ ille diuersis excellentissima tribuit, in vna exprimi gestiens: nempe quòd, licet quis aliquo in negocio maximè excellat, fieri tamen non possit, quin alij peculiaribus quibusdam virtutibus, magis quàm ille, emineant.

a VENEREM quoque illorum.] *Venerem Gnidiam marmoream, Euploiam à Gnidijs nuncupatam, quam Praxiteles fecit, magni æstimat Lucianus in Amoribus: eam omnium illius statuarum pulcherrimam appellans, vt cui amore captus Macareus Perinthius cùm delituisset noctu, cohæsit. Nec me fugit id Sami contigisse, ab Athenæo id esse proditum, qui volumine 13. Gnidiæ Veneris simulachro effingendo Phrynes amicæ corporis venustatem quasi exemplar imitatum esse Praxitelem contexuit. Valerius Maximus: Vulcani coniugem Praxitelos*

xitelæ in marmore quasi spirantem, in templo Cuidiorum [illegible] locauit, propter pulchritudinem operis, à libidinosis [illegible] complexu parum tutam. b Lemniam.] *Lemniam Venerem Phidiæ operibus anteponit, cui & nomen suum adeò fauisse Phidiam refert, ab his qui eam dicârunt, nomen sortitam, credit in Atticis Pausanias: nonnullis à loco, quia Lemnia Athenienſium λίμνη nuncupato, vnde & Dionyſius λιμναία.*

c Venere quæ in hortis.] *De Venere Hortenſi, vel potius in hortis posita, (Græcè enim ἐν κήποις Ἀφροδίτη.) pluribus in dialogo Meretricio, Mater & Muſarium docebimus.* d Phidias.] *Phidias ſtatuarius dijs quàm hominibus effingendis melior artifex traditur. Ebore verò longè citra æmulum: vel ſi nihil niſi Mineruam Athenis, aut Olympium in Elide Iouem feciſſet, cuius pulchritudo adieciſſe aliquid etiam receptæ religioni videtur adeò maieſtas operis deum æquauit. Author eſt Quintilianus lib. 12. Cicero in libro de Oratore ad Brutũ inquit Phidiæ ſimulachris quicquam in illo genere videri perfectius. Hic ſpeciem ſui ſimilem in Mineruæ clypeo incluſit, cùm liceret habere non liceret, vt ait Cicero lib. Tuſc. quæſt. 1. Eam ſi quis ex ſoluiſſet, collocationis vniuerſam ſpeciem ſuſtuliſſet, vt ait idem libro de Oratore ad Brutum. Vide ea quæ de eo annotauimus in Paraſito. De Phidia quoque memoranda tradit Plinius lib. 36. cap. 8.* e Bouinis.] *Bouis oculo quidem oculorum pulchritudo & nitor ſignificatur. Neque tamen illud omitti debet obtutum amatorium, qui modeſtia ſeruata ſit, ad tauri oculos referri ſolitum à peritiſſimis: inque plurimum fieri ſolet in obtutu quum, & id torueum eſt. Vnde illud βλέπειν ταυρηδόν: id eſt, tueri taurinè, ſiue toruè, quod in Platonis, tum in Xenophontis conuiuijs & Phædone, & alibi eadem ferè ſententia poſitum animaduertas. Tametſi nonnulli rem ad indignationis ſignificatum retraxêre, torueumq; tueri interpretantur, quo ſignificato apud Ariſtoph. ſuper Aeſchylo dictum: ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω: id eſt, Aſpexit igitur taurice ad humum lumina deiectus. Hac enim facie iratus Aeſchylus inducitur ab Ariſtoph. Neq; ſum neſcius torui tatem à taurorum ferocia dictam, vt etymologiarum authores tradunt, qui torui tatem tauri accerbitatem interpretantur. Vide Chiliarcho noſtro, Tau-*

rinã

vinè tueri, & limis oculis. *f* Echo.] *Est ἠχὼ vocis imago: quæ in rupibus cauis aut vallibus repercussa resonat. Vltimæ enim voces acceptas iterat, sunt Ouid. de ea ait:*

Reddere de multis vt verba nouissima posset. *Idem:*
Ingeminat voces auditaq; verba reportat.

Physici vocant repercussionem soni ex obiectu laterum loci cauernosi aut concaui. *g* Pandionis natam.] *Philomelam intelligit, respiciq; ad fabulam de Progne & Philomela, Pandionis filiabus, tandem versis in aues, hæc in lusciniam, illa in hirundinem: de quibus passim multa extant apud poëtas, præcipuè Ouid. in Metamorph.* *h* Orpheus & Amphion.] *De Orpheo alibi scripsimus. Amphion Mercurij & Antiopes filius testudinis suauitate saxa commouisse perhibetur ad cõstruendos Thebanæ vrbis muros. Cuius meminit Horat. in arte Poëtica. Extatq; illius simulachrum apud Plinium, hist. li 36. ca. 5.*

i Aspasiam Milesiam.] *Huius & aliarum illustrium mulierum Lucianus meminit in Eunucho & Amoribus.* *k* Aten Homericam.] *Ἄτη dea fingitur ab Homero, li. τ: quam interpretantur noxam, grauissimis morsales implicans calamitatibus, mentesque seducens & perturbans. cui repellendæ & placandæ, Litæ filiæ Iouis sunt oppositæ, quæ tantò sunt tardiores, quantò noxa est grauior. Vide Erasmum in Prouerb. Ira omnium tardissimè senescit, & Budæi annotationes, & lib. 5. de Asse.* *l* Fortunæ arridentis procacitate intemperanter efferati.] *Cicero in Lælio: Non enim sola ipsa fortuna cæca est, sed eos etiam plerunque efficit cæcos, quos complexa est. Itaque illi efferuntur fastidio & contumacia: neque quicquam insipiente fortunato intolerabilius fieri potest. Atqui hinc quidem videre licet, eos qui antea commodis fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari.*

m A fortuna nil tale sperantes.] *De fortunæ inconstantia Michaël Hospitalius in Epistola ad Franciscum Lotharingium sic scribit:*

Si gaudet rerum vicibus fortuna, diuq;
Stare loco nescit, si nos huc versat & illuc,
Arbitrioq; suo spoliat, vel honoribus auget,
Idq; alijs belli ducibus si contigit antè

Innume-

Innumeris: tibi si contingere posse putabis.
Noli præteritis nimiùm confidere factis,
Néve feras cœlo caput altius, aut timidum cor:
Neu metue euentus dubios, tristemq; futuri
Temporis inuidiam, leuis aut opprobria vulgi:
Sed quemcunq; dabit finem Deus, accipe grato
Præsentiq; animo causas mortalibus esse
Ignotas voluit, tua sit modò culpa, caueto.

Idem de Caleti & Guinæ expugnatione:

Si mutat fortuna vices, & ludit atrocem
More suo ludum, nunc his, nunc æquior illis.

Veteres cùm Fortunæ plurimùm tribuerent, eamq; negotiorum penè omnium quæcunq; mortales gererent, arbitrum opinarentur, simulachrum eius dextera clauum, sinistra cornucopiæ tenere finxerunt, quòd bona & commoda ab eadem omnia proficisci crediderint: vnde diuitias & opulentiam, fortunas appellauêre (vt diximus in Luciani Somnio seu Vita) vni illi regendi largiendiq; facultatem concessam arbitrati. Vt verò inconstantiam eius notarent, vtpotè, quæ vt Horat. ait lib. 1. Carm. Od. 35. possit

Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ἀνδρῶν. *PRO IMAGINIBUS.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia hæc est eorum quæ superiore dialogo, nimio extollendi studio, vltrà quàm decet ac pium est, de Panthea dicta videri poterant. Priore igitur loco Polystratus accusationem ac reprehensionem Pantheæ recenset, quæ hisce duobus capitibus potissimùm continetur. Primò, quòd immodicè ac nimiùm illam laudârit Lucianus. Deinde quòd etiam cum dijs illa comparârit: quorum prius contra modũ atq; officium verè laudan-

laudantium sit, & adulatoris speciem præ se ferat: alterum verò etiam impium: & periculosum. & ab illius natura & ingenio alienum: adeoque contraria sibijpsi facere Lucianum, qui cùm tantum illius modestiã prædicet, interim vltra deos eandem efferat. Hanc accusationem postea etiam ex sua persona confirmat Polystratus, hortaturq; vt scripium siue encomium hoc mutet. Ad quæ Lucianus ita respondet, primùm, vt dicat se neq; adhuc dum satis laudasse illam, nedum nimiùm: & quicquid huius fecerit, ex libertate atque officio laudatorum fecisse: neque hoc adulatorum esse. nam alia ratione alioq; fine adulatores laudare, atque verè laudantes. eaque omnia exemplis ac rationibus ostendit. Alterum autem, quòd illam cum diis contulerit, ita defendit, non esse in eo aliquam impietatem, aut insolentiam. Neque enim illam cum dijs ipsis, sed cum eorum imaginibus ac statuis comparasse. Deinde etiam si hoc fecisset, aliorum tamen exempla extare, quibus factum hoc suum tueatur, qui non modò homines cum dijs cõtulerint sed & deorum nomina sibi vsurpârint. Ideoque nõ esse periculum hinc al quod metuendum, cùm idem antea tam multi etiam philosophi fecerint.

ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, καὶ Λουκίνου.

ΕΓῶ γοῦν, ὦ Λουκῖνε, φησὶν ἡ γυνὴ, τὰ μὲν ἄλλα πολλὴν εὐνοίαν σου πρὸς ἐμὲ, καὶ τιμὴν ἐκ τῆς συγγράμματος ἐφάνην ἰδοῦσα· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ὑπερεπῄνεσε, εἰ μὴ κατὰ μικρὸν ἀνοίας ἐπιγράφοιτο. τὸ

POLYSTRATVS, & Lucianus.

EGO, Luciane, inquit mulier, aliàs quidem magnam tuam erga me benevolentiam euidenter perspexi: tum etiam honorem ex libello edito per te mihi habitum, nõ obscurè animaduerti. Neque enim ita effusè quispiam me laudaret, nisi benevolentia adductus talia scriberet. At vt nescius

HHH non

ἢ μόναρ ὡς ἂν ἀλλῆς, ζιόμ Δι δεῖν. ἐλλ' ἄπως μὴ χαίρω τοῖς λοιδορικοῖς τὸν τρόπον, ἀλλά μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι, γόητα ἔναι, καὶ ἥκιστα ἐπιθυμοῦσι τῶν φύσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με, φορτικὰς καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τι, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπιορκῶ τὰ ὦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα, χαλεπὸν μᾶλλον, ἢ ἐπαίνου ἐοικὸς μοι δοκεῖ μᾶλλον· καὶ γὰρ τοῦτ οἱ ἔπαινοι ἀνιῶσί μου, ἃς ὅδ' ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνοείης ἕκαστον τῶν λεγομένων πρὸς ἑαυτὸν· τὸ δ' ὑπὲρ τοῦδε, ἀπόρριπτον ἦτε, καὶ λοιδορεῖτε ὀφθέν. καί τοι πολλοὺς οἶδα, ἔφη, χαίροντας, εἴ τις αὐτοὺς ἐπαινῶν, καὶ ἃ μὴ ἔχουσι, προσάπτοι ὡς πλοῦτον, οἷον, ἀγαθοὺς ὄντας ὑπὲρ

non sis quo ego sim animata animo, sic de me plane persuasum habe. Neque aliàs quidem hominibus ad assentandum eruditis gaudere soleo, sed qui sunt eiusmodi, subdoli præstigiatores mihi esse videntur, ac minimè natura liberi. Cæterùm in laudibus quoties quispiam præter modum me extulerit, molestis ac immoderatis amplificationibus attollens atque exaggerans omnia pudore quodam afficior, nec parùm abest quò minùs ferè semper aures obstruere solcam. Eáque res subsannatione magis & risu quàm laude mihi digna videtur. Eatenus enim laudes tolerabiles atque ferendæ sunt, quatenus ille qui laudatur, sibi conscius est ab his quæ dicuntur, se non discrepare, sed parem esse encomio. Quodcunque super hoc additum fuerit, alienum est, & apertæ assentationis suspitione non carebit. Atqui ego permultos noui, in quit, quibus voluptati est, si quis eos laudibus cohonestans, etiam ea oratione adiecerit, à quibus longè latéque alieni sunt: veluti si quis confectæ ætatis vetulos ob iuuenilium annorum

ἢ δαιμονίοις τῆς ἀκμῆς, ἢ εἰς μόρφοις οὖσι Νιρέως ἢ Φάωνος περιθείη, βίαιον γὰρ τὸ τῶν ἐπαίνων ἁμαρτάνεσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφὰς, καὶ αὐτοὶ ἀναβιώσεσθαι δοκοῦσι, ὥσπερ ὁ Πελίας ὤιτο, τὸ δ' οὐκ οὕτως ἔχει πρὸς ἡμᾶς ὑπειλήφαμεν, ἔστι καὶ ἔργον ἀποδοῦναι ἀφανοῦσα δαπανῶν ἀνθρωπίνων. νῦν δὲ μοῦνόν μοι φθονῆσαι, ἔφη, πάντα ἔχαρ, ὅσπερ ἂν εἴ τινι ἀμόρφῳ προσωπεῖον εὔμορφον ἐπιθείη τις φέρων· ὁ δὲ μίαν ἐπὶ τὸ κάλλος φρονοίη, καὶ ταῦτα, πρὶν ἀφαιρεθῆναι, ἢ καὶ δοῦναι τυχόντα διωρισάμενα δίκαια. μᾶλλον, ὅτι καὶ γελοίῳ ἂν γένοιτο, καὶ προσώπῳ φανείς, οἷος ἂν, ὑφ' ὑὸς λιαρυθείς. ἢ καὶ τὰ Διί τις ἐπιθειάζων ἀοθέρνους, μὴ πρὸς αὐτὸν ἀμείνους ᾖ μιχθῆναι

annorum vigorem felicet pronunciauerit: aut illis qui informi sunt corpore, Nireï aut Phaonis adiungat pulchritudinem. Siquidem arbitrātur immodicis laudum testimoniis suas formas immutatum iri, & senem denuò repubescere. qua in opinione Peliam quoque fuisse non sum ignara. Hoc verò longè secus se habet: nam laus res esset quantiuis pretij, si illa quoque re perinde frui possemus ex eiusmodi dementiente superiectione. Iam verò tale quiddam mihi pati videntur, inquit, ita falsò laudati, ac si quis cuipiam turpi facie atque deformi, laruam admodum venustam efferens apponat. porrò ille ob pulchritudinem sibi vehementer placeret, præsertim cum hæc ab illo auferri posset, & ab occurrente comminuis

vnde maiori quoque risu subsannandus foret, natiuæ faciei deformitate detecta, quam adscititia forma occultauerat. Aut per Iouem, si quis pusilla statura existens, indutis cothurnis super magnitudine contendat cum iis qui toto cu-

γέλους ζῆς ἀφ' ἑνὸς ἀνδρὸς ὅλῳ πλήθει περιέχεσθαι, μίμημά τι ἢ ζωγράφου τινός. ἔφη γοῦν τῶν γυναικῶν τινα τῶν πρωτευουσῶν, τὰ μὲν ἄλλα καλὴν καὶ εὐσταλῆ, μικρὰν δέ, καὶ πολὺ τοῦ συμμέτρου ἀφεστῶσαν ἐπαινέσαι πως τὴν ποιητὴν ἐπὶ ἕξει τινί, καὶ τὸ ἄλλα, καὶ ὅτι καλὴ τὴν κόμην καὶ μεγάλη· ὦ ἄριστε ἀνδρῶν ἐπαίνων· τὸ εὐμεγεθὲς τε καὶ ὀρθιον, πλὴν μὴ λίαν γένυσθαι ἐπαινῶ, καθάπερ ὑπερμηκύνω πως τὸ μέγα, καὶ πλὴν χάριτός τινος, τὸν ποιητὴν τε πολλάκις τὸ αὐτὸ ἔλεγεν, ὁρῶντα ὡς ἥδοιτο ἐπαινούμενα, ἄχρι δή τι παρόν. ἦν γάρ τις, πεσὼν ἅπτεσθαι τοῦ ὠτὸς αὐτῆς, μὴ καὶ ἀναστῆναι ποιήσῃς πλὴν γυναῖκα. παραπλήσιον ἦν, καὶ μακρῷ τάττα γελοιότερον Σφαδνικλῆν ποιήσαι πλὴν Σιληνοῦ

bito ex æquo illi collaudationem excederent. Mentionem faciebat, & huiusmodi cuiusdam. Aiebat mulierē quandam ex matronis primariis, aliàs quidem pulchram & lepidam, corpore autem pusillam, & cui multùm de iustæ staturæ mensura deesset à quodam poëta carminibus celebratam, cùm ob alias quidem virtutes quamplurimas, tum quòd formâ esset scitula, & corpore magno & prægrandi: cuius staturam & longitudinis rectitudinem assentator ille Populo conferre non dubitabat. Cæterùm illam laudum illecebris vehementer lætatam esse, quasi mendacii carminis assentatiuncula aliquid exiguo corpusculi modulo accessisset: maximumque gestiendo concussisset. Porrò autem poëtam hoc illi crebriùs occinuisse, cùm videret mulierem laudibus vehementer delectari: donec quispiam ex præsentibus admoto ad aurem eius capite, dixisset illi: Desine, ô amice, nè mulierem etiam exurgere facias. Non dissimile quiddam huic, multò tamen magis ridiculum affirmabat fecisse

Seleuci

ἀλλάξαι χωμῶντα. τοῖς δὲ πρώτοις ἀγῶνα προθεῖναι αὐτὴν περὶ τηλάντου, ὅστις ἂν ἄριστον ἐπαινέσαι αὐτῆς τὴν κόμην. καὶ ἦν φαλακρὰ ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ ἀπὸ ὀλίγας ὀλίγας τρίχας ἔχουσα, καὶ ὅμως οὔτω διακειμένη τὴν κεφαλὴν, ἁπάντων ἀδόξων ὄντι ἐκ νόσου μακρᾶς τοῦτο ἐπιπόνου, ἤδη τῶν καταρρύτων ῥοιητῶν, ὑακινθίνους τὰς τρίχας αὐτῆς λεγόντων, καὶ οὐλάους τινὰς πλοκαμους ἀναπλεκόντων, καὶ σιλίνοις τὸ μηδ' ὅλως ἄντας ἀκαλύπτων. ἀπάντων οὖν τῶν τοιούτων καταγέλα, τῶν μαρτυρόντων αὐτὸς τοῖς λόγοις. καὶ πρωτίστη ἐστί, ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς, τὰ ὅμοια ποιοῖ κολακεύεσθαί τε καὶ ἐξαπατᾶσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν, ἔφη, τῶν γραφίων ἀνάνδροις μάλιστα, οἷ ἂν τὸ ἀμορφότατον αὐτῆς ἀνά-

Seleuci vxorem Stratonicen, quæ poëtis oblato talento certamen proposuit, quicunque maiori arte atque ingenio eius comam laudibus illustrasset. Atqui caput habebat turpi deformatum caluitio, cui non pauci quidem capilli inerant. Sedenim cùm deformiter calua esset, omnibus exploratum habentibus, ex diuturno morbo ægrotanti capillos defluxisse: nihilo setius tamen audiebat à poëtis execrandis illis assentatoribus, hyacinthinos illius crines dicentibus, & molles quospiam capillorum globos nectentibus, ac apŷ nusquam existentem eæ sariem comparantibus. Itaque hæc omnia deridebat, vnde adulandi materia assentatoribus suppetit. Addebat præterea illud non in laudibus tantùm

vsuuenire solere, sed in picturis quoque easdem assentandi & decipiendi occasiones homines studiosè quærere. Gaudent enim, inquit, mortales picturis, cumprimis

ἐκάσασιν, ἄνευ δὲ τινας, οἳ καὶ πεσσαίνουσι ταῖς τυχούσαις, ἢ ἀφιλάργυρόν τι τῆς ἐπινοίας μιλάντρια γράψασθαι τὰ ὁμοιώματα, ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἐπιθυμήσασιν αὐτοῖς πεποίηται, ἢ τὰ ναυθάνειν αὐτοὺς, ἄλλοις ὀρίας εἰκόνας συνουσίτας, καὶ ὑβρι αὐτοῖς ἐοικυίας. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε. τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινῶ τῷ συγγράμματι, ἓν δὲ τοῦτο οὐ φέρω, ὅτι θεοῖς κωμῳδεῖ, Ἥρᾳ καὶ Ἀφροδίτῃ ἐπαχθής. ὑπὲρ ἐμὲ, γοῦν φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπαν ἀνθρώπειον φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ σε οὐδὲ ἐπαινῶ ἀξίουν, τοῖς ἡμετέροις παραβιάζεσθαι με, Ἥλιον λόγῳ καὶ Ἄρτεμιν καὶ Θεανοῖ, ἐφ' ὅπασι θεῶν τοῖς ἀρίστοις. καὶ γὰρ αὖ κἀμὲ τόδε πάνυ ἔρως, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δεισιδαιμόνως, καὶ ψοφοδεῶς ἔχω. δέδοικα τοίνυν, καὶ κατὰ τὸν Κασ-

verò illis, à quibus paulò formosiores depicti sunt. Esse autem nonnullos qui eiusmodi artificibus iniungerent etiam, vt aut aliquid deformitatis aut magnitudinis nasō detraherent, aut oculorū nigritiem atriorem depingerent, aut aliud quiddam quod suæ formæ adiectum concupiuerint. Deinde fraudulenter imponunt alienas imagines coronantibus, quæ nullo modo illis respondent similitudine. Hæc atque eiusmodi dicere solebat, alia quidem in libello tuo collaudans, hoc autem vnum minimè sufferens quòd illam deabus Iunoni atque Veneri comparaueris. Longè enim ista me, ait, aut potius omnē humanam naturam excedūt. Cæterùm ego ne illud quidem vnquam in votis habui, vt priscis heroidibus, nimirum Penelopæ & Areta, & Theani meam formam conferret: tantum abest vt deabus omnium maximis & præstantissimis comparari postulārim. Etenim vehementer, inquit, res diuinas horreo, atque sum perstitiosa animo reuereor. Itaque periculum est, ne vt

Cassiepea

Καθείπαμεν ἄνω λόξω, τὸν ζηλοῦν ἔχοντον πθσιμῶν. καὶ δὴ Νηρέισιν ἐπίνη ἀντιξυνάζω, Ηραν δ' καὶ Αφρο. λίτῃ ἴσον γ. ὥσπ, ὦ Λυκῖ νι μεταγράψαι σοι τὰ διαῦτα ἐπέπαυσεν, ἢ αὐτὴ μὲν μαρτύρασθαι τὰς θεὰς, ὡς ἀκόντος αὐτῆς γέγραφας. σὺ δὲ ἀξίωσας, ὅτι ἀνέῳξα αὐτῷ τὸ βιβλίον, οὕτω μεμνοσωῦ, ὥσπερ νῦν σοι ἐπέπαυσα, οὐ μάλα ἀνεκῶς, οὐδ' ὡδίως τὰ πρὸς τὸς θεός. ἐλάκη τι ἀσύθημα ἑαυτῆς, καὶ πλημμέλημα τῦτο λόξαν, ἐκκομίσοι τῷ Κνίδῳ, καὶ τῷ ἐν Μύροις ὁμοίᾳ πλησθαι. καί σε ὑπομιμνήσκει τῶν πλατταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς ἀρμόττοντα, ὅτι μικρίαν μὲν ἄνυσον ἔφης αὐτῷ, ὑπ' ἀναξιομένῳ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ἀλλὰ πρόσωπον τῷ πλησίον ποιημένῳ. ὑπὲρ ταῦτα ἀνάγκη

Cassiepéa eam laudem cupidè ac desideranter affectasse videar. Atqui Nereidibus hæc tantum formæ præstantia opponebatur, Iunonem & Venerem religiosè coluit. Quocirca, Luciane, ista te sacra recantatione iussit transscribere, aut ipsas deas testatura est, hæc ipsa se inuita perte scripta esse. Te autem scire voluit, quòd libello non mediocriter dissecrucietur ita propalàm obambulante, vt nunc is à te informatus est, non nisi mium piè neque sanctè admodum deorum cultum perdocens. Existimabat verò ab omnibus se visum iri non vulgari peccato obnoxiam, si sustineret Veneri Gnidiæ aut Hortensi se dici similem. Quare te eorum quæ libelli tui in extremis à te de illa prolata sunt, iussit vt submonefacerem, quibus eius animi moderationem omnis fastus nesciam testatus es, quippe quæ super humanam mensuram semet non efferret, sed terræ vicina seruata mediocritate volaret. His ille di-

τὴν πόλιν τὴν ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ γυναικὶ, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀνω ἀναιρήσων. ἐξιόντα δὲ αὐτὸν ἀξιωτικωτέραν αὐτῷ ἐνδεῖξαι τὴν Ἀλεξάνδρου, ὃς τὸ ἀρχιτέκτονι ἰσχυρομυθήσατο τὸν Ἄθω ὅλον μετασχηματίσαι, καὶ μορφῶσαι αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν ἀνδρὸς γιγάντου τὸ βασιλέως, ἔχοντα δὲ πόλεις ἐν ταῖν χερσὶν, οὐ προσκαλῶ τὴν θρασύτητα τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλὰ τὴν αὐτὸν ἀγεννῆ καὶ τὸ ζόλιμμα, ὅπως τὸν ἄνθρωπον, ὑπὲρ ἀνδρὸς Κολοσσὸν ἀνδριάντα, καὶ τὸν Ἄθω κατὰ χώραν ἐᾶν ἱκέλευσεν, μὴ καταμικρύνων ἄρα οὕτω μέγα πρὸς μικροῦ σώματος ὁμοιότητα ἐκεῖνα δὴ τὸν Ἀλεξάνδρου τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἀνδριάντα μᾶλλον τοῦ ὄρους Ἄθω ἐλεγχθῆναι αὐτὸ ἀντάξιον, ἐν τοῖς τῶν ἀεὶ μνημονευομένων ἐξουσίας· οὐ γὰρ μικρὸς ἄνω νεύει, tunc sui oblitus, per ipsum cœlum mollitiem extollit, deabsque illam ejulatam. Postulat verò à te ipsum Alexandro incognitum esse putes, qui architecto quopiam pollicenti se Athonem in transformationem, & ad eius simulachrum accommodaturum, ut tertium montis vastissima moles regis effigiem obtineret, dextram in manibus urbes habentem: tam prodigiosæ pollicitationibus non accessit animo, sed opus architecti viribus maius esse opinatus, hominis temeritatem audaciam compescuit, non admodum credibiliter Colossorum magnitudinem effingendo assequutum. Iussit itaque ut suo loco Athon intactum relinqueret, neque montem ita magnum adeo parui corpusculi similitudinem imminueret. Laudabat autem Alexandrum animi magnitudinis, dicens illum sibi hoc facto maiorem statuam quàm Athon erexisse in hominum animis, apud quos eius memoria nunquam esset immoritura. neque enim parui aut

χθήμενος ὑπερεπᾶρ οὕτω καὶ ῥαδίως τιμᾷς. ἢ ἑαυτὸν οὐ τὸ μὴ καταφρονεῖν σε ἱκανὸν, μὴ πλὴν ἐπίνοιαν τῶν ἀνδρῶν, μὲ γνωρίσαι ἢ τὴν ὁμοιότητα· μὰ γὰρ ἔναι τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδ' ἴσην, ὅτι μηδ' ἄλλην τινὰ γυναῖκα γνῶναι. ὅσα δ' ἀφίνοι σοι ταύτην πλὴν τιμὴν, μὴ προσιέναι σε τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπινα τούτοις ἐπαίνοις σκιάζειν, μηδ' ὑπὲρ τὸν πόδα ἴσα τὸ ὑπόδημα, μὴ ἡμεροσμίου μὶ, φησὶν, ἐμφερίσαι τὸν αὐτῶν. ἐκέλευσε δὲ ὅτι ἐκ παῖς ἐντελὴς, ἀκόλουθος, ἔφη, ποιῆσαι τὸν γράφοντα, ἃ δὴ ἀνυθὲς, ὑμᾶς οἱ ἄνδρες ἴστε, μάλ' ὀλυμπιάσιν ἐξάγειν, ζῶις νικῶσι μᾶλλον ἢ σωμάτων ἀνδράσι τοὺς ἀνδριάντας, ἀπ' ἐπιμηκέσθαι τοὺς Ἑλλανοδίκας, ὅπως μηδ' εἰς ὑπερβολὴν τοῦ ἀληθοῦς, ἢ τῶν ἐξέτασιν τῶν ἀνδριάντων ἀκριβεστέραν γίγνεσθαι

aut abiecti erat animi, honorem adeò amplum atque inusitatum cõtemnere. Quin se quoque quum figmentum laudare aiebat, neq; nõ imaginum industriam admirari: cæterùm similitudinem non agnoscere. Quippe nequaquam dignam esse tantis ac talibus, & minimè harum esse affinem, sed ne aliam quidem mulierem ullam ad eos posse aspirare. Itaq; libenter tuos admirandos honores si habitos tibi remitte tu, teq; orat vt natiuo ac proprio archetypo suam faciem adumbres, vtque humano more illam laudibus illustres, neque pedis modum excedat calceus: ne os quoq; mihi, inquit, fortè illi occrescendi obturet. Illud quoque vt tibi exponerem, mihi mandatis dedit. Audio, inquit, multis confirmantibus (num autem verum sit, vobis viris exploratè compertum) neq; victoribus Olympicis maiores corpore statuas erigi concessum esse: sed cure esse Hellanodicis, vt ne vnus quidem veritatem excedat temerè, atq; exactissimè statua expen-

φαι δ' ἀθλητὴν ἐγκείσεται. ἄνω ὄρα, ἔφη, μὴ σὺ τίαρα λάβοις ψεύδεσθαι ἐν τῷ μίτρᾳ, ἃ τὰ ὑμῶν ἀναπίψωσιν οἱ Ελλανοδίκαι τὰ ἐκεῖνα. ταῦτα μὲν ἐκείνῃ ἐκείνη. σὺ δ' ἐκεῖνα, ὦ Λυκῖνε, ὅπως μεταπεμψόμενος τὸ βιβλίον, καὶ ἀφελόμενος τὰ ἐπιόντα, μηδ' σφαλῇς πρὸς τὸ θεῖον, ὡς ἐκείνη πάννυχον αὐτὰ ἐλυσχέραινε, καὶ ἐπέφαλε μεταξὺ ἀναγινωσκομένων, καὶ πρηνὴς τὰς θεὰς ἔλιπε ἔνια αὐτῆς καὶ συγγνώμην, ἀγωνιακόν τι ἔπασχε· καί τοι ἐ καὶ τάληθὲς ἀπέβη· καὶ αὐτὸ ἐμοὶ ἐπιστόν τι ἀπέβη ἐλθὸν· τὸ μὲν πρῶτον ἀκέων, ἐδεδιὼς ἐπαγγελίαν, ἐνορῶν δὲ ἐγγραμμένοις. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἐπαγγείλατο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι λέγειν ὅμοια ἐκείνῃ σαφῶς πρὸς αὐτῶν, καὶ παραπλήσιόν τι ἔπαθον, οἷς ἐπὶ τῶν ὁρωμένων πάσχομεν. ἦν

datur ad athletæ certamen & corporis quantitatem. Quocirca tibi videndum est, inquit, necunde mentiendi causam sumamus in mensura, ac deinde Hellanodicæ vestram subuertant imaginem. Hæc profectò ab ipsa dicta sunt. Cæterùm tu, Luciane, eam cogitationem suscipe, vt diligenter consideres quo pacto libellum mutatum aliter exornes, eáque auferas, ne impietate adducta in deos flagitiosè peccet, veluti ipsa omnium grauissimè ista tulit, ac planè inter legendum inhorrescebat animo, ac deas vt sibi essent propitiæ suppliciter precabatur. Et sanè ignoscendum est si muliebre quiddam passa est. Atqui si veritas non diffitenda est, ego mihi ipse talè quiddam dixisse visus sum. Quippe initiò audiens delictum non animaduerti, oculos in scripta defixos habens. Postea verò quàm illa mihi fecit indicium, incipio & ipse sentire de illis non dissimilia. Ac propemodum consimile quiddam passus sum, quod in ijs quæ intuemur, sæpenumerò nobis euenit.

Contem

ἐν μὴ πολὺν ἐγγὺς σκοπῶ μηδ' ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ὧν ἀκριβὲς διαγινώσκομεν· ἂν δὲ ἀφεστῶτα, εἰς τὸ συμμέτρως διαστῆναι ἥλιον, ἅπαντα σφῶν διαφαίνεται τὰ νῦν, καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔχοντα, τὰ δὲ ἄνθρωπον ὄντα Ἀφροδίτῃ καὶ Ἥρᾳ ἁμᾶσαι, τί ἄλλο ἢ ἀγωνιῶντας ἂν ἰσοτιμίαν τὰς θεὰς; ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις, ἐκ οὕτω τὸ μικρὸν μᾶλλον αἰσθητὸν παραθέσει, ὡς τὰ μᾶλλον ἀνομοιούμενα, πρὸς τὸ ταπεινότερον διαστάσεως ὄντα. οἷον, εἴ τινω ἅμα βαδίζοιτον, ὁ μὲν μείζων, ὁ δὲ πολὺ βραχύτερος, εἶτα διάστασιν ἀποῶσαι ἀλλήλους, ὡς μὴ ὑπερέχειν τὸν τὸν ἕτερον, οὐ ῥᾳδίως ἂν ἐπαναπαταμόνους, τάδε γένοιτ' ἄν, διὰ ὅτι μηδὲν ἀπροσδιόνυσι ἑαυτῷ. ἀλλ' ἀμήχανον ὁ μείζων φανεῖται,

Contemplantes enim quippiam in propinquo sub ipsis oculis constitutum, neque quam accuratè peruidere possumus: at si iusto interuallo disiuncti illud intuemur, omnia liquidiùs comparent obtutui, & quæ bene, & quæ secus se habuerint. Iam hanc hominem existentem Iunoni conferre ac Veneri, quid aliud est quàm præfractè eleuare tantarum dearum existimationem? Siquidem in eiusmodi comparationibus non tam quod modicum est, collatione crescit & magnus fit, quàm quod maius est, imminuitur, dum ad id quod vilius fuerat, pertrahitur. Exempli gratia, si duo pariter incederent, alter quidem corpore prægrandi, alter verò per ætatem admodum exiguo, penè humi repens, tandem si æquandi essent, ne alter alterum longitudine excederet: illud nunquam breuiore quantumuis semet extendente fiet, etiamsi summis pedibus ipse semet arrexerit. Atsi eadem ipsis longitudinis obtinen

γάθαι, ὁ μείζων ἐλάττονος ἐπιτάττεται, καὶ ταπεινότερον ἑαυτὸν φανῆναι ἑαυτοῦ. ὡσαύτως καὶ τὴν τῶν θειοτάτων ἀκόσμιν, οὐχ οὕτως ἄνθρωπος μείζων γένηται, ἵνα τις αὐτὸν θεῷ ἀπεικάσῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκην ἔχειν ἀπίθανον εἶναι, πρὸς τὸ ἧττον ἐπιτάττεσθαι. καὶ ἃ μὲν, ὑπὸ ἀπειρίας τῶν ἐπιγείων, ἐπὶ τὰ οὐράνια ἐκτείνοιτέ τις τὸν λόγον, ἴσως ἄν ὁ ζῆτος ἀστίαν ἴσχοι ὑπὸ ἀσεβείας αὐτὸ πρᾶξαι. σὺ δὲ τοσαῦτα ἴσχων ἐκπεπωκὼς Ἀφροδίτης καὶ Ἥρας ἁπάσας αὐτῷ ἐπόμενος, ἄλλο δίου, ὥστε τὸ ἄτοπον νῦν καὶ ἐπιφθονον ἀφαίρει, ὦ Λυκῖνε· οὐ γὰρ πρὸς τὸ σὸν τρόπον τὸ ζῆτος, ὃς οὐδὲ ἅπασι ῥᾴδιον πρὸς τοὺς ἐπαίνους, καὶ πρόχειρον ἂν εὑρεῖν ἀπὸ νεῦ ἐπὶ δεῦρο ἀθρόαν ὑποίσασθαι μεταβολήν, ὑπάρχειν δοκῶ τινος φαύλου

da est æqualitas, maior ille demittat caput necesse est, ac se humiliorem ostendat oportet. Non secus in eiusmodi accidit imaginibus. neque enim perinde tantis incrementis hominis virtus augetur Deo comparati, quàm Dei magnitudo imminuitur ad id quod vilius est inæqualiter deriuata. Atq; si quis terrestrium imperitus ad cœlestia oratione temerè raperetur, minorem ille suspicandi causam præstaret hominibus, hoc à se impietatis impulsu factum esse. Sed enim tibi nulla fuit necessitas tot mulierum specioſissimarum pulchritudinibus extantibus, hanc tam audacter cum Venere atque Iunone comparandi. Itaq; vide, Luciane, quo pacto hoc tam graui inuidiæ te & illorum exoneris. Neq; enim valde hoc moribus tuis familiare est, qui ne aliàs quidem ad laudandũ facilis ac propensus esse consueuisti: at nunc, nescio quo fato impulsus tam subitò mores mutaris tuos, omnem laudum mediocritatem excedendo. Et qui hactenus laudum eras parciſſimus,

ἐκεῖνο ἄδοξον ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἀναπίφηνας. ἀλλὰ μὴ ἐκεῖνο γε ἀσχημόνησε, ἀμετρηθυμίας τὸν λόγον ἔδει διαλυομένου. ἐκεῖ καὶ Φειδίαν φασὶν οὔτε ποιῆσαι, ὁπότε ἐξαργάσατο τοῖς Ἠλείοις τὸν Δία. σάνυτα δὲ αὐτὸν κατόψιν τῶν ὑπερθεν, ὁπότε τὸ πρῶτον ἀνεπτάσας ἐπιδείκνυτο τὸ ἔργον, ἐπαινέσαι τ' ἀπιόντων τι, ἢ ἐπανίστων. ἐπεὶ δ' ὁ μὲν τὸν βοῦν, ὡς μαχεῖται, ὁ δ', ὡς ἐπιμηκέστερον τὸ πρόσωπον, ὁ δ' ἄλλο τι, ἂν ἐκεῖνα ἀνακάμψαι οἱ θεαταὶ, αὖθις τ' Φειδίαν ἐγκαλέσαι ἑαυτὸν, ἐπανορθῶσαι δοκεῖν τὸ ἄγαλμα, κἂν τὸ τοῖς πλείοσι δοκοῦν. οὐ δὲ ἠνέσχετο μικρὰν ἄνω συμβαλὼν ῥοπὴν τοῖς πολλοῖς. ἀλλ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν τοῖς νομοθετοῦσι τῶν ἱερῶν τ' ἐνίοις, καὶ Φειδίαν τῶν.

cissimus, nunc in eisdem eo fundendis, omnium apparet intemperantissimus. Sed ne hoc quidem dedecori tibi fore putato, si orationem iam editam adhibita lima tractes: quandoquidem hoc Phidiam quoque fecisse perhibent, quo tempore apud Eleos Iouem iam absolucrat. Stetisse enim illum posti iamuam, vbi primum opus in lucem productum hominibus visendum ostendisset, sub auscultasiéque quid quisque spectantium laudaret aut reprehenderet. Cæterum hic quidem nasum reprehendebat, quasi plus æquo crassiorem: alius verò faciem tanquam oblongam: tertius aliud quiddam pictori vertebat vitio. Deinde dimissis spectatoribus, rursus Phidiam semet concludentem correxisse, atq; ad multorum opinionem & iudicium imaginem emendasse. Neq; enim mediocre aut contemnendum esse existimabat populi tam numerosi consilium, sed hoc sibi persuaserat necessariò fore, vt multi semper plus plàm vnus peruiderent: tametsi ipse semet Phidiam esse

λῶ. ταῦτά σοι ἀπ' ἐκείνης λαμίζω, καὶ αὐτὸς παρεσκεύασμαι, ἐπαρός τι ἄνους ὤν. Λυ. Πολύστρατε, οἶδ' ὅτι ἐγὼ οὕτω μακρὰν, καὶ λατηγορίαν ἐσκώπτω ἐξενεγκάσας κατὰ τὸ συγγράμματος, ὥστε μοι δοκῶ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἔτι καταλείπεσθαι. πολὺ ἂν ἐκεῖνό γε οὐ δικαστικὸν ἐποίησε, καὶ μᾶλλον σὺ, ἐμὲ μὲν κατασχίσας τοῦ βιβλίου, μὴ παρόντος αὐτοῦ συνηγόρου. ῥᾷστον δὲ, οἶμαι, τοῦτό ἐστι, κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατῆσαι. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ἐλάνθανε, οὔτε ὕδατος ἐμοὶ ἐχυθέντος ἔτι ἀπολογίας ἀφειδούσης. μᾶλλον δὲ τοῦτο πάντων ἀδιάβατόν, οἱ αὐλοὶ, κατήγοροι καὶ διώκαι ἐστὶ, πότερα δ' ἂν ἐθέλῃς, ἀγαπᾶσε τοῖς ἐγνωσμένοις τοῦ-

esse non ignorabat. Hæc ibi ab illa venio adferens, quæ & ipse non possum non probare; ac tibi suadere vt facias, qui & singulari familiaritate & benuolentia tibi coniunctus sim. LVCIAN. Flacteus quidem ignorauí, Polystrate, te tantùm esse rhetorem. Itaque orationem ita prolixam, accusationem ita verbosam aduersus libellum meum effudisti, vt nullam parandæ apologiæ spem mihi feceris reliquam. Verùm enimuerò in hoc forensis iudicij ratione & morem egressi estis; cum primis verò tu, quòd lucubrationem meam indicta causa condemnauerit, non assistente illi patrono. Facillimum autem, vt opinor, illud est, iuxtà paræmiam, solum currentem vincere. Itaque nihil mirandum est, si nos comprehensi simus, neq; aqua nobis effusa, neque respondendi facultate concessa. Quin potiùs illud omnium est absurdissimum, si vos & accusatoris & iudicis officio iuxtà functi estis. Verum ergo vis, vt rebus iàm senatusconsulto decretis contentus

δοκίαν ἄγω, ἢ καὶ ἕξομεν ἱμεραῖον ποιητὴν, καλινῳδίαν τινὰ συγγράφων; ἢ δώσετέ μοι ἔριν αἰμόν τινα γνῶναι τῶν δίκην; ΠΟ. νὴ Δί', ἐμοὶ γοῦν ἔχειν τι δίκαιον ἀπάντ. οὐ γὰρ ἀντιδίκοις, ὡς σὺ φῂς, ἀπ' ἐμφανοῖς ποιήσῃ τῶν ἀπολογίαν. ἐγὼ δὲ οἶμαι συντεταχθαί σοι τὰ ζητούμενα ἐπὶ τῆς δίκης. ΛΥ. ἀπ' ἐκείνου ἀνιαρὸν, ὦ Πολύστρατε, ὅτι μὴ ἱκάνης παρεῖ, σὺν ποιήσομαι τὸν λόγον. μακρῷ γὰρ ἂν οὕτως ἄμεινον ἐμοὶ γοῦν ἂν ἀνάγκη, ἀπ' ἐνδείξεως ἀπολογήσασθαι. ἀπ' ἐμοὶ μὲν ζητοῦντι ἀγωνιαφόρῳ γένοιτο πρὸς αὐτῶν, οἵῳ παρ' ἐκείνης πρὸς μηχήσασθαι, τολμᾶν ἀναρρίψαι τὸν λόγον. ΠΟ. θάρρει, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο γὰρ ἔνεκα, ὡς οὐ φαῦλόν μοι ποιεῖ ἐλῶ ἕξειν τῆς ἀπολογίας, πάνυ ῥᾳδίως δὲ βραχέων ἀπάντ, ὡς ἂν μᾶλλον μνημονεύσαιμι.

contentus quiescam, an potius iuxta Himeræum poëtam, palmodiam quandam conscribam? Aut dabitis mihi, prouocandi copiam ad aliud iudicium? POL. Sanè per Iouem, dummodo habeat quod probabiliter & iustè ad obiecta respondere possis. Neq; aduersarijs præsidentibus, vt tu ais, sed amicis cognoscentibus causam perorabis tuam. Ego verò vnà tecum iudicium perpendere quoque paratus sum. LVCIAN. Athoc me non mediocriter conturbat, Polystrate, quòd illa non præsente causa mihi dicenda sit. etenim hoc longè fuerat præstabilius. Nunc verò mihi iusso velim nolim necessarium est defensionem aggredi. At si pollicitus fueris, te talem mihi fore apud illam internuncium, qualem illius apud me egisti, [a] audebo iactare aliam. POL. Enimuerò illius rei gratia bonum habe animum, Luciane, quòd me non malum habiturus sis in defendendo responsorem aut interprete, si quampauciss. mis dicere conatus fueris, quò facilius memoria complectar singu-

μι. Λυ. καὶ μὰν οὐδὲν μὴ ἴδῃ μακρῶν τῶν λόγων, ἀλλ' οὕτω σφοδρὰν τὴν κατηγορίαν ὅπως ἂν οἷόν τε ἐπιτεμοῦμαι τὴν ἀπολογίαν. καὶ παρ' ἐμοῦ δίκην τοῦδε αὐτῇ ἀπάγγελε. Πολ. μηδαμῶς, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὅσον αὐτῆς ἐπάνεις ποιήσεις λέγειν τὸν λόγον, ἔπειτα γὰρ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτήν. Λυ. οὐκοῦν, ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ, ὦ Πολύστρατε, ἀκουε τὰ μὲν πάντα, καὶ πρῶτα μὲν ἀπὸ τοῦ ἐπαίνου, ὁπόθεν αὐτὴ παρ' αὐτῆς ἀνήγγελκε, ἡμᾶς δὲ χρὴ τῶν ἀστέρων λόγων ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι. καί τοι (ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα πρὸς σὲ ἀκριβῶς, ὦ κήπουρε θα) ἐκ οἶδ' ὅπως φοβοῦμαί σοι τὸ πρᾶγμα ποιοῦμαι· καὶ ὡς ὁρᾷς, ἰδρῶτι κλύζομαι, καὶ λιποψυχῶ, καὶ μονονουχὶ καὶ ὁρᾷν αὐτὴν οἴομαι, καὶ τὸ πρᾶγμα ποιεῖ μοι τὴν παραχρῆμα ποιοῦντα. ἀρξομαι δ' ὅμως, οὐ γὰρ οἶόν τι ἀναβαλέσθαι ἔτι παρόντος. Πο. καὶ τὰ Δία

singula. LVC. *Atqui tibi modum mihi opus fuerit orationem longissima ad tam vehementem & acerbam accusationem refellendam. In tuam tamen gratiam quantum potero defensionem decurtabo. Itaque illi haec à me annunciandà curabis.* POL. *Nullo modo, Lucian, sed tanquam illa praesente orationem habebis. Deinde ego te apud illam imitabor.* LVC. *Proinde quando ita tibi videtur, Polystrate, illa praestò est, eaque praedixit videlicet, quaecunque tu ab illa mihi annunciâsti. Nobis autem secunda oratio exordienda est. Et sanè non verebor hoc tibi palàm facere quod mihi accidit. Nescio quam mihi trepidationè incusseris, ut plane mediculoso sim animo: & quemadmodum vides, iam totus sudo & horreo, ac tantum non illam videre videor, ipsáque res magnam mihi iniecit perturbationem. Attamen incipiam: neque enim ille iam praesente mihi patet locus effugij.* POL. *Verùm per*

Iouem

Ἀλλ᾽ ὁρᾷς τὸν ἀνδρ᾽ οὕτω πρόθυμον καὶ πρόσφατον ὡς ἀληθῶς, ὡς ὁρᾷς, καὶ πρόσωπον, ὥστε θαρρῶν ἤδη τὸν λόγον. Λυ. ἐγώ σε, ὦ γυναικῶν ἀνδρειοτάτη, μεγάλα, ὡς φῂς, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐπῄνεσα, οὐκ ὀρθῶς ὅτι τιμιωτέραν ἐποίησα, ἀλλ᾽ ὅμως οὐ τοσοῦτον ὑπὲρ σε αὐτῆς ἐξεφοίτησας, τόσον πρὸς τὸ θεῖον τιμιωτέραν μεγάλῳ τιθεμένη. σχεδὸν γὰρ ἅπασιν ἅπερ μᾶλλον, ἂν ἔρημα περὶ σοῦ, καὶ συγγνώμην, ἐὰν μὴ καὶ τοῦτο δοκῶ γράψαι τῷ ἀκόνα, ἀπ᾽ ἀγνοίας μὲν ἐξαπατῆσαι. ὃ γὰρ ἂν ἄλλῳ πρὸς αὐτὴν εἰπὼν ἐπαινέσαιμι. ὥστε ταύτην οὐκ ὄπισθεν ἐπιβάλλεσθαι τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας ἐρηκέναι. σκόπει γοῦν, ἄλλον τὸν παρόντα, ὡς παμμίγα θεῶν ἐς ἐπίδειξιν τρόπον χρυσῆ καὶ γνάθους ὀρθῆς. ὡς ὅσοι τὸ θεῖον

Iouem magnam vultu præ se fert beneuolētiam. Videō vt læta sit atque alacris, & mansueta animo: quare sumpta audacia animo præsentis orationē aggredere. Lv. *Ego te, fœminarum præstantissima, mirificè, vt ais, & præter modum laudata, non video quo tanto præconio tuas virtutes extulerim, quanto te ipsa nobilitaris encomio, cùm Deorum cultum ita in magnis ponere soleas. Hoc enim fermè omnibus quæ à me dicta sunt, maius est, atque excellentius. Et precor vt benignè mihi des veniam, quòd neque hac adscripta imagine te honestárim, quæ obstante ignorantia nunquam mihi in mentem venit. Neque enim aliam ante hanc depinxissem citiùs: non vt hæc adiuncta aliquo modo reliquas excelleret, sed mihi multò minus dixisse videor, quàm rei dignitas exigebat. Igitur cōsidera, quantum à me solidæ laudis testimonium prætermissum sit, quanta significatio ad faciendum indicium vitæ optimæ & mentis probatissimæ neglecta. Nam*[b] *quibuscunque*

θεῶν μὲν γὰρ παρέργων σέβεσιν, οὗτοι καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἄ- ειστοι ἂν ἔργα. ὥστε καὶ σωφρο- μιτακοσμῆσαι λίαν τὸν λόγον καὶ τὸ ἄχαλκα ἐπανορθώ- σασθαι, ἀφελοῦμην μὲν ἂν τι ὀλιγόστιμι αὐτῷ, προσθεὶς δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τινα ἐκφα- λῆ τῷ παντὸς ἔργῳ, καὶ ἐυ- ρυφεῖ. ἐπ' ἐκεῖνον μέν σοι καὶ πάνυ πρωΐαν ἀδίκημα τὴν χάριν ὁμολογῶ· ἐμοὶ γὰρ ἐπαι- νέσαντι τὸ μέτριον τῆς σῆ πρόπου, καὶ ὅτι μηδὲν ὑπερ- πτὰς μηδὲ τύφου μετὸν ἐνε- ποίησάς μοι ὁ παρὼν ὄγκος τῶν πραγμάτων, οὐ τὰ δικαῖ- τα ἀπιασαμένῃ τοῦ λόγου, ἐπισῶσα τὸ ἐπαίνου πλῆ ἀ- πέδωκας. τὸ γὰρ μὲν πρεπάτ- ζειν τὰ δικαῖα τῶν ἐγκω- μίων, ἀπ' ἀδείας ἐπ' αὐ- τοῖς, καὶ μέτριον, ἢ κατὰ σὲ, ἔ- νια κἀγὼ, μετρίας καὶ ἀημο- τικῆς τινος διανοίας λέγε- μά ὄν. πλὴν ἀπ' ὀλίγῳ πε- ἂν κἂς τὸ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ ἔτι

moris est debitum immortalium numina non negligenter colere, illi quoque in humanis actionibus optimi censendi sunt. Itaque si omnis oratio retexta demtegrò mihi exornanda foret, & imago emendanda, nihil esset quod perperam adimere auderem, illud verò essem additurus, tanquam totius corporis caput atque fastigium. Magnas ergo mihi gratias debere hoc nomine non dissitebor. Siquidem ego cùm animi tui moderationem laudâssem, & quòd nihil procacitatis, aut insolentiæ, aut fastus tanta tibi conciliasset rerum magnitudo: his tu in oratione mea reprehensis, veram laudandi rationem compleuisti. Quippe tales laudationes non animi arripere, sed hisce audientis rubore affici, easque maiores esse testari, quàm vt tuæ mediocritati conueniant, moderati & popularis animi est indicium. At tu quanto impensius hoc erga laudes affectus es animo, tanto te diligentiorem

ἔτε δήκαμψύη τυγχάνης, ὃ: gniorem esse ostendis, quàm
ὑτῷ ἀξιωτέραν ὑπερπαινέ- immodicis laudibus certa-
σθαι ἀφράινας σαυτὸν. καὶ tim celebreris. Ac penè tibi
σχεδὸν ἐς τὸν Διογένους λό- res iuxta Diogenis cecidit
γον περιπλεῖν δοκῶ τὸ πρᾶ sententiam, qui interrogan-
γμα. ὃς ἐρομένου τινὸς, ὅπως te quopiam, quo pacto quis
ἄν τις εὐδοξοῖ γνοίη, ἐάν σὺ gloriam potissimùm con-
ξυν, ἔφη, καταφρονήσας. sequi posset: Si gloriam, in-
φαίλω δ' ἄν καὶ αὐτὸς, εἴ τις quit, contempserit. Dicerem
ἐροιτό με, τίνος ἂν μάλιστα nimirum & ipse interrogan-
ἐπαίνου ἄξιοι, ὁπόσοι ἐπαινεῖ- te me quopiam, quinam lau-
σθαι μὴ θέλουσιν. ἀπὸ ταῦτα de digni essent, maximè
μὲν ἴσως ἐξαγόμενα, καὶ πόρ- quotquot laudari grauatè
ρω τοῦ πράγματος. ὑπὲρ δὲ ferunt. At hæc aliena sunt,
οὗ χρὴ ἀπολογήσασθαι, τοῦτό & præsenti instituto parùm
ἐστιν, ὅτι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ respondentia. Cæterùm de
Κώοις, καὶ Ἡρᾷ, καὶ Ἀθηνᾷ, quo mihi respondendi cura
ἣν μόρφιδι ἀναπλάττω, εἰς incumbit, illud est, quòd Ve-
κασα. ταῦτά σοι ἔκμετρα ἴδοι- neri Cnidiæ, atque ei quæ in
ξεν, καὶ ὑπὲρ τὸν πόδα. περὶ hortis est, ad hæc Iunoni
αὐτὸν δὴ τοῦτον ἐρῶ. καί σοι & Mineruæ formam tuam
παλαιὸς οὗτος ὁ λόγος, ἀ- effingens comparauerim.
νοθεύοις ἂν ποιητὰς ἢ γρα- Hæc, inquam, tibi omnem
φέως, τὸς δ' ἐπαινέτας καὶ modum excedere, & vltrà
μᾶλλον οἶμαι, ἐὰν καὶ χάμαι, ἢ pedem visa sunt. Adhæc iam
βάδην, ὥσπερ ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲ mea delabitur oratio. Et sa-
νοῖ μέτρον φέροιντο. ἐπεὶ nè vetus verbum est, c poë-
δὲ ὁρῶ tas atque pictores esse libe-

ros. Ego verò laudantes maiori libertate dignos esse censeo; d tametsi humani aut gressim incedant, quemadmodum nos; hæc vlla versiculorum inferantur magniloquentia. Etenim

θεσμον γάρ τι ὁ ἔπαινος, ὁδ' ἔστιν αὐτῷ μέτρον ἀς μέγιθος ἢ βραχύτητος νενομοθετημένον. ἀπὰ τοῦτο μόνον ἐξ ἁπάντων ὁρᾷ ὅπως ὑπερθαυμάσεται, καὶ ζηλωτὸν ἀφρανῆ τὸν ἐπαινούμενον, ἃ μὲν ταύτῃ ἐγὼ βαδιοῦμαι, μὴ καί σοι δόξω ἀπ' ἀρχείας αὐτὸ θεᾶν. ἐκεῖνο δέ σε φημὶ διαύτας ἁμῆν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τόπων λόγων, ὡς χρὴ τὸν ἐπαινοῦντα καὶ ἀκόσι μὴ ὁμοίοις σοι προσχεῖσθαι, καὶ σχεδὸν ἐν τούτῳ ὡς μέγιστον ἔστιν ἐν ἁπάσαις. τὸ δὲ ἐν ὑφ' ἁπλῶς μάλιστα εἰκόνος, ἐκ τίνος ἐστὶ τοῖς ὁμοίοις παραβάλλῃ, ὅτ' ἂν πρὸς τὸ ὑποβεβηκὸς ποιῇ παραβολήν, ἀπ' ἐλάττους πρὸς τὸ ὑπερέχον, ὡς ῥᾴδιόν τι, ἐμβιβάσῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἷον. εἴ τις λαῖδα ἐπαινῶν, ἄποι ἀλώπεκα μέλλῳ ἐν αὐτῷ, ἢ ἀλούργου, ἄρα-

laus res quædam libera, cuius licentia nullis mensuræ aut magnitudinis, aut breuitatis legibus adstricta est: sed in hoc solo præ omnibus elaborat, vt admirandum, vt omnium amore dignum declaret eum quem laudarit. Ad ego hac via non incedam, ne imprudens ductu imperitiæ hoc tibi facere videar. Illud autem puto tibi non obscurum esse, eiusmodi nobis esse laudatoriarum orationum occasiones, quemadmodum oporteat laudantem vti ad demonstrandum comparationibus, imaginibus, atque similitudmibus. Et fermè summa in hoc sita est, rectè aliquid adumbrandi & effingendi: quod ita optimè iudicari potest, non si quis quiddam cum similibus composuerit, neque si cum eo quod vilius est, illud comparauerit: sed si id quod effertur laudibus, quàm poterit effusissimè ad excellentioris archetypum extulerit. Exempli gratia, si quis canem laudaturus, eundem dixerit vulpe maiorem esse, aut fele-

ἆρά σοι ὁ ζιῦς δοκεῖ ἐπαινέσαι; ἐκ ἂν ἔποιεν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀλύκῳ φαίη ἴσον αὐτὸν ἐπάρχειν, οὐδ' οὕτω μεγάλως τι ἐπένευσεν. ἀλλὰ τῷ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀπολαβόντα, ἓν ὁ λύκῳ ὅλον τῷ λέοντι ἐοικέναι λέγηται καὶ μέγεθος καὶ ἀλκήν. ὡς τὸν Οἰωνὸν ἐκεῖνα ἐπαινῶν, ἔφη ποιητὴν λοιπὸν ἀλάμαν αὐτόν· οὕτως ἡ ἀληθὴς ἔπαινος. καὶ πάλιν, εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος, ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλοι, ἔποιτο λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γενέσθαι γνώμης ἄν, ἐκ ἂν οἷόν γε ἀλαθῶς αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαίνου; ὅπου γε καὶ ἐκεῖνός ἂν ἁβρὸς ἔλεγεν ἀμείνω ἓν αὐτὸν, οὐδὲν τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν πρὸς ἔπαινον. ἀλλὰ ταῦς ἐπαίνοις ποιητὴς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον, οὐκ Πολυδεύκους βίαν

nunquid ille laudandi rationem tibi callere videbitur? non vtique dixeris. Sed neque, quanquam lupo illum æqualem esse dixerit, admodum laudauit magnifice. Sed ibi tandem vero laus absoluitur, si canis leonis similis esse perhibetur, & magnitudine, & membrorum robore: veluti Orionis canem laudans poëta, leonicidam illum esse affirmauit. Et hæc perfecta laus canis est. Rursus sicuti Milonem Crotoniten, aut Glaucum illum ex Caryſto, aut Polydamantem laudare foret animus, ac tandem vnumquenque illorum vsque robuſtiorem fuiſſe perhiberet, nónne iure optimo ob laudis vecordem ſtultitiam deridendus eſſet: quem ſi vniut viri fortitudinem exceſſiſſe dixiſſet, neque tamen hoc ad emulatam laudem ſuffeciſſet? At quibus laudibus ille eminentis ingenij poëta Glaucum extulit, neque Polluecem

βίαν φήσας ἀνατείναντα ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας, μὴ σιδήρου Ἀλκμάνας τε καὶ ὁρᾷς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς ἔπαινον, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀπίφηνε; καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἀγαπᾷ κτησιν τοῖς ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν, θεοῖς ἀντεπαινέσαι καὶ, ἔτι ἐκεῖνοι ἠμύναντο τὸν Γλαῦκον, τὸν ποιητὴν, ὡς ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ εὐδοκίμουν ἄμφω, καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὁ μὲν ἐπὶ τῇ ἀλκῇ, ὁ Γλαῦκος, ὁ δὲ ποιητὴς ἐπί τε τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἁρματι. μὴ δὴ θαυμάσῃς, ἐὰν καὶ αὐτὸς ἐκάστοτε βαλόμενος, ὅσον ἐπὶ τῷ ἐπαινοῦντι ἀναγκαῖον, ὕψηλον τέρψιν ἐμποιήσαι τῷ παραδείγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τὸ λόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐμοὶ λακείας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὴ καὶ σὺ μισεῖς τοὺς λοιδορικοὺς, ἐπαι-

robustissimum, cùm eo ex aduerso manus ausurum cõserre, neque ferreum & animosum Alcmenæ filium: vides cuiusmodi illum dijs comparauit, quin potiùs ipsis imaginibus illum quàm verissimè expressit? Et neque Glaucus ipse indignanter tulit, Deis inter athletas primarijs collatus celebrari: neque illi vlti sunt aut Glaucum, at poëtam, quasi impiè & contumeliosè in Deos circa laudes agentem: sed vtrique in magna fuerunt gloria, & apud Græcos honore & gratia floruerunt, alter quidem ob præcipuum inusitati roboris specimen, nempe Glaucus: poëta verò cùm propter alia, tum in primis tertij carminis editionem. Itaque ne mirandum tibi veniat, si & ego assimilare volens, quod laudanti perneceſſarium eſt, exemplo altiori vſus ſim, oratione illud ſubijciente. Poſtea verò quàm & in aſſentationis mentionem incidiſti, confirmans & te homines aſſentatione gratiam eblandientes habere odia, lauda-

ἐπαινῶμέν σε, καὶ ἐκ ἰσχίου ἔπως ἰδίκαιον δὲ οἶδ' ἁμαρτάνειν, καὶ ὁσίαν τό, τε τῦ ἐπαινοῦντος & ἔργον, καὶ τὸν τῦ κόλακος & ὑπερβολήν. ἐμοὶ μὲν γὰρ κόσμος ἄν, ἅτε τῆς χάριτος ἕνεκα τῆς ἑαυτῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος & τὸν πρὸς ἡδονὴν, ἅπαντα ὑπερεπαινῶν φύσει δῶν, ἐπιψευδόμενός τε, καὶ πεισθεὶς παρ' αὐτῦ τὰ πλείω, ὡς μὴ ἂν ὀκνῆσαι καὶ πέρ Θερσίτην ἀμορφότερον ἐπιφλῦσαι τῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὸν Νέστορα φάναι τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων τὸν νεώτατον εἶν· διομόσασθ' δ' ἂν καὶ τὸν Κροίσου γὸν ὀξυηκοώτερον ἔναι τοῦ Μιλάμπο. δος, καὶ τὸν ἰρνίθα ὀξύτερον διοράσθαι τοῦ Λυγκέως, λίαν γε μέντοι ἀγροικέ. ναί τι ἐπλήσθη ἐπὶ τῷ ψώσθαι τι. ὁ δὲ γε αὐτὸ τῦτο ἐπαινῶν, ἔχ ὅπως οὐκ ἂν ψεύσαιτό τι, ἢ πεισθείη τῶν μυθολόγων πεσόντων, τάχ' ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἀγαθὰ,

laudo te equidem, nec aliter fieri conueniebat: sedenim ego tibi & laudantis opus & adulatoris dementiam superiectionem ἐ discernere & diffimire volo. Itaque assentator quæcunque sui compendij gratia laudat: nulla veritatis ratione habita, ea omnia immodicis laudibus extollenda esse existimat. Impudenter autem mentiendo, plura addit de suo, adeò vt non vereatur Thersiten quoq; forma turpissimum, ipso Achille pulchriorem esse ostendere, ac Nestorem inter omnes eos quotquot ad Ilium pugnaturi venerant, natu esse minimum. Persanctè quoque dieieraret Crœsi filium acutiori auditu esse præditum Melampode, præterea Iphnea acutiùs cernere quàm Lyncea, dummodo spes aliqua consequendi lucri ob mendacium appareat. Porrò autem laudator nequaquam mentitur, aut addere solet aliquid quod in totum in laudato non compareat: sed ea quibus natura præ-

θὰ, μὴ πολὺν μιγάλα ἢ πυραλαβὼν ἐπένεγκοι, καὶ μάζω ἀπόφυκι, καὶ τολμήσοιμ ἂν ἐπᾶν, ἵππον ἐπαινέσαι βέλτιον, φύσει βέλτιον, ἢν ἴσμεν ἔχων, καὶ θρομικὸν, ὅτι Ακρον ἐπ' ἀετοειδῶν καρπὸν θέοι, δὲ κατέκλασε καὶ πάλιν ἐπ' ἄκρ' ὀκυάσοι φάναι ἀκροπόδων θρόμον ἵππων. καὶ ἢν οἰκίαν ἐπαινῇ καλὴν, καὶ ἄξιον κατοικήσασθαι λόγου, ἅποι ἂν, ζλιός σε τοιάδι γ' Ολυμπίου ἔνδοθεν ὠδαί. ὁ δὲ λόλαξ τοῦτο τὸ ἐπὶ μὲν πυρὶ τῆς συβώτου καλύβης ἅποι, ἃ μόνον τι παρὰ τοῦ συβώτε λαβὼν ἐπίσοιτο, ὅπε Κώσαι ὁ Δημητρίου τῦ πολιορκητῦ λόλαξ, ἁπάντων αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν λολακείαν καταναλωμένων ἐπῆνε τὸν βηχὸς ἐνοχλούμενον τὸν Δημήτριον, ὅτι ἐμμελῶς ἐβήσσετο. ὁ μόνον δὲ τοῦτο

ditus est bonis, tametsi non admodum magna sint, nec tollit, ac maiora cumulatione præ se ferre ostendit. Nec dubitaret dicere, equum laudare volens, naturæ iquem (vt ea scimus esse animantia) & cursu valentem:

Ille per intactæ segetis vel summa volaret
Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas.

Rursus non formidaret dicere velocipedum cursus equorum. Præterea si domus elegans & sumptuosissimè exornata illi laudibus illustranda foret, nihil hæsitans bundus diceret:

Talis & intus erat magni
Iouis aula suprema.

At hûc versiculû assentator etiá subulci ferospasci foro didissimo tugurio accómodare auderet, si qua modò muneris à sybota recipiendi spes reluceret: veluti Cynæthus ille Demetrij Poliorcetæ assentator, cùm iam omnes assentandi rationes & vias sua parasitatione consumptas cerneret, laudare solitus est Demetrium, quem frequens tussis molestissimè infestabat, quòd dulciter atq; modulatè tussiendo sonaret. Non solùm autem hoc

τοῦδε ἑκατέρου αὐτῶν γνώσεσθαι δύναιτο, τὸ τοὺς μὲν λόγους ἐπαινεῖν ἐπὶ ἀνδρῶν καὶ φιλοσοφίαν καὶ χαρίσασθαι ἕνεκα ζητεῖν ἐπαινουμένοις, ἐξαίρειν δὲ τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ὑπάρχοντα παρέλθειν, ἅμα δὲ μικρόν τι σωμάτιον ὑπερβάλλειν, ὅτι οἱ μὲν λόγοις, ὑπὲρ ὅσον οἷόν τι κόσμῳ ζητεῖ χρῆσθαι τοῖς ὑπερβολαῖς, οἱ ἐπαινεῖσθαι δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις σωφρονεῖν, καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων μένειν. ταῦτά σοι ἀεὶ ποιῶν ὀλίγα μὲν λόγια καὶ ἐπαίνους ἀληθεῖς λέγοιμι, ὡς μὴ πάντας, ἁπλῶς τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ διαφέροντας, καὶ παραμιμῆσῃ τῷ οἰκείῳ μίτρῳ ἐς πάτερα. φεῦ οὖν, ἐ λοιπὸν, πρόσεχε τοῖς ἐμοῦ ἀρχομένοις τὸν καιρὸν ἀμφοτέρους, ὡς μάθοις, ἔστι τοῦτο, ἢ ἐκείνου λοίπασιν. ἐγὼ γὰρ ἃ μέν τινα ἄμορφον ὅσαν ἥλιο τῷ ἐν Κνίδῳ ἀγάλματι

hoc discrimine vterq; ab altero internosci potest, quòd ij qui ad assentationem eruditi sunt, non vereantur ad gratiam laudatorum inuerecundè mentiri: laudatores verò, corporis animiq; dotes plus iusto extollere; sed & in hoc non mediocri interuallo inter se discrepant, quòd assentatores vbiq; cunq; potuerint, immodicis vtuntur hyperbolis: porrò autem encomiastæ in hisce vtendis moderationem magistram sequuntur, ac intra certos fines se cohibent. Hæc sanè perpauca ex infinitis adduxi, adulatoris & veteri laudatoris signa atque discrimina, ne omnes quotquot aliorum concinnandis student præconijs, innocenter in suspicionem à te rapiantur: sed diligenter discernas, atque vtrunque proprio pede ac modulo metiaris. Age itaque si videtur, & ea quæ à me dicta sunt, ad vtriusq; canonem expende, vt cognoscas num rectiùs huic an illi sim conferendus. Siquidem ego si inamabilis atq; odiosæ formæ Cascam quandam Ouidio simula-

νεομαχαιρόδης ἄρ', καὶ τοῦ Κνιδίου λοιμικτέρᾳ ὄντως νομιζοίμην. ἐπὶ δὲ Διὸς οὐδὲν ἀπάρχεσθαι, οἶμαι πάντα ἴσασιν, ἐφόδου ἐκ πολλοῦ δεήματος ὧν τὸ τόλμημα. τάχα δ' ἂν ὑμῖν φαίην, μᾶλλον δ' ὕβρεως ἄρνησαι, ἐπαισχύνῃ μοί ἐστι τὸ κάμνον ἐφάδῳ, ἀνυπέρβολον μού τοι ποιήσασθαι τὴν ἔκπληξιν ἐγὼ, ἀλλὰ μὴ θεᾶς ἀπαράξαι ἄνθρωπον ἔσαν. ἐγὼ δ' (ἤδη γάρ μοι κἀξέστω τἀληθὲς εἰπεῖν) ὁ θεᾶς γε, ἀβελτέρως, ἄκασα, τάχιστ' ἂν καθὸν δημιουργήμασι λίθου καὶ χαλκοῦ, ἢ ἐλέφαντος ποιουμένοις. τὰ δ' ἐπ' ἀνθρώπου γλυφὴν, οὐκ ἀσεβὲς οἶμαι ἀνθρώποις ἀκάρπαν. ἐκτὸς εἰ μὴ σὺ τοῦτο ἐν τῷ Ἀθωνίᾳ ὑπέλαβες, τὸ τοῦ Φειδίου πλάσμα, ἢ τὸ τῷ ἀρᾳ νίαν Ἀφροδίτην, ὁ ἐποίησε Πραξι-

chro comparâssem, meretricis praestigiatoris vituperationem apud te incurrerem, ipsoque Cynatho adulantium esse iustissimè existimer. Sin verò eam quam omnes eiusmodi esse non ignoramus, non erit mihi vehementer vitio vertenda ista audacia. At dicet forsasse, aut potiùs iam dixisti. Quod ad pulchritudinem laudandam attinet, tibi concessum sit: fecenim conueniebat laudem nulli inuidiae obnoxiam facere, neque deabus immortalibus hominem me existentem comparare. Ego verò (id enim adducor, verum reticere non possim) te, praestans animi mulier, nequaquam deabus comparasti, sed eximiorum artificum monumentis atque operibus ex lapide, aut aere, aut ebore confectis. Iam ea quae hominum elaborantur industria, hominibus assimilare, impium esse non arbitror. Nisi forte tu Mineruam esse suspicata sis, simulachrum illud cuius auctor atque opifex extitit Phidias: aut hoc caelestem Venerem, quod in Cnido non ita pridem penicillo & coloribus adum-

Πραξιτέλους ἐν Κνίδῳ, ἢ ἀνδρὸς ποιητοῦ τινος. ἆρα δ' ἔστι, μὴ ἀπείρως ἔχειν, τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν θεῶν διαλαμβάνειν, ἂν τὰς ἀληθεῖς εἰκόνας ἀνεφίκτους ἡ ἀνθρωπίνη μίμησις ἔχῃ καταμαθεῖν. ἀλλὰ γάρ, τί μάλιστα καὶ αὐτὰς ἐπαινεῖς ἁπάσας, ἢ ἐμὸν τοῦτο οὐ. ἀλλὰ πρῶτος τοιοῦτον ἐπεμβαλὼν τὸν ὀδόν, ἀπὸ ποιητοῦ, καὶ μάλιστα ὁ ποιήτης ὁ θεῖος Ὅμηρος, ὃν καὶ νῦν ἀναβιβάσομαι συμπαρορώσοντά μοι ὀκνηρίᾳ μιχανὴ, μὴ ἀχθῇ αὐτὸν σὺν ἐμοὶ ἁλῶναι. ἐρήσομαι δέ σου αὐτὸν, μᾶλλον δ' οἷς ἐκεῖνος αὐτὸς ἔχῃ ἐρωτήσεσι, τὰ ποιοῦσα, τὰ χαριεστάτα τῶν ἐρασθέντων μνήμην ἐποιήσατο. τί σοι ἔοικεν ὁ λοκὸς, ὑπόταν περὶ Ἀχιλλέως ὁ μάλιστα ἡμῖν ἐραστὴς Βατυλλὸς ὅτι μνησθῇ Ἀφροδίτης ἐλθὼν, ἐπεύξεται Πάτροκλον; ἆρα μικρὰ μισθὸν, ὡς οὐκ ἐπαινῶν, ἢ μόνα τὴν Ἀφροδίτην ἐοικυῖαν ἴσθι,

adumbratũ fabricauit Praxiteles. At vide ne absurdum sit talem de deabus opinionem animo concipere, quarum veras imagines nulla (vt ego arbitror) humana industria aut imitatio possit assequi. Quòd si etiam maximè illis te assimilassem, non meum hoc erat inuentum, neq; ego primus hanc laudandi viam inuenì aut aperui, sed poetæ sanè multi & eximij, cumprimis verò Homerus, concìuis tuus, quem etiam nunc ab inferis excitabo, vt suo me tueatur patrocinio: neque periculum est, ne & ipsa vnà mecum capiatur. Itaq; ipsum interrogabo, aut potiùs te illius loco, (etenim crebra lectione monimenta ab illo multis vigilijs elaborata percurris: quod præclarè facis) quid tibi illud videtur, vbi de captiua Briseide sic loquitur, quòd aureæ Veneri similis Patroclum ce

Εἶτα

ciderit? Deinde paulò pòst, quasi parùm esset illam Veneri formosæ adsimilare, addit parem esse, ac Diis ita iubentibus

Sic

Εἰπὲ δ' ὅμως, φησὶ, ἀκούσασα γυνὴ ἀνῆρ θεώτερα, ὁπόταν σοῦ ἔταῖρα λέγῃ, μισεῖς ἀμέσως, καὶ ἀφορίσας τὸ βιβλίον, ἢ δίδως αὐτῷ ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν ἃ ἐκεῖνος ἐπαινεῖ; ἀλλὰ ἐλεύθερον μὲ ἴσως, ὃ γε τοιοῦτος ἀνὴρ λέγεται, δὲ ἔτερ ὅτι καὶ τοῦτο ἐπέτρεψας αὐτῷ· δὲ ὁ μαίξας τολμήσας αὐτῷ πλὴν ἀκόνας, δὲ ὁ τὰ νόθα ἐπισυμπλέκων τῶν ἐτῶν, ἐν ᾗ παραγραφῇ τῶν θεσπιῶν. ἔτι ἐκεῖνο μὴ ἐφθάσατε, βάρβαρον γυναῖκα, καὶ ταῦτα κλαίουσαν, τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἐπαίσαι· ἐγὼ δ', ἵνα μὴ τὸ κάλλος ἄπω, διότι μὴ ἀνίσχει ἀκούουσα, οὐκ ἂν παραβάλοιμι ἀκόσι θεῶν γυναῖκα φαιδρὰν καὶ μαθοῦσαν τὰ ποικίλα, ὅπερ θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἔχουσιν; ἐπὶ μίαν δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα ὅρα, ὁποίαν αὐτὸς φαλὸν ἐποίησατο τῶν

Sic itaque eſt mulier lachrymans effata deabus. Conſimilis.

Haec ergo quoties dixerit, num propterea illum odio proſequeris, ac librum e manibus proijcis: an potius illi eam in laudando libertatem permittis? Atqui etſi tu illi eandem non permiſeris, tamen tanta ſeculorum ſeries atque vetuſtas illi conceſſit, neque vnquam inuentus eſt qui hoc in eo malitioſè reprehenderit, neque ille qui eius imaginem flagellare auſus eſt, neque qui verſiculos nothos atque ſuppoſitios cenſoria virgula aut obeliſcis notare aggreſſus eſt. Iam ſi illi permiſſum eſt mulierem barbaram inſuper & plorantem aureae Veneri comparare: ego, vt pulchritudinem taceam, propterea quòd non ſuffers coràm laudari, non comparem Dearum imaginibus mulierem lætam & hilarem, & cumprimùm ridentem ſuauiſſimè, quod homines cum dijs communem habent? In Agamemnone verò laudando vide quantum

Deorum

τῶν θεῶν πρὸς ὁμοιότητα τὰς εἰκόνας εἰς τὸ συμμετρον· ὡς ὄμματα μὲν φησι, καὶ λιφαιλὶὼ ἴκελον αὐτὸν ἔμεν τῷ Διΐ, καὶ Ἄρεα δ' ἐπὶ ζώνην, στέρνον δὲ τῷ Ποσειδῶνι, ἐλαφρῶν τὸν ἄνθρωπον καὶ μέλη, πρὸς ζοότητα θεῶν ἀπεικάζων. καὶ αὖ πάλιν βροτοειδεῖ Ἄρει φησὶν ὅμοιον ἔμεν, καὶ ἄλλον ἄλλῳ, θοοσσῶ τ' Ἐρύγα, τὸν τῷ Πριάμῳ, θοοείκελον παῖδα τὸν Πηλέως. ἀπὸ ἐπάνειμι αὖθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῶν παραδειγμάτων. ἐκεῖσε γὲ δή που αὐτὸν λέγοντα, Ἀρτέμιδι εἰκέλῃ, ἢ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ οἵῃ δ' Ἀρτεμις ἔσι κατ' ὄρεα. ἐ μόνον δὲ τὰς ἀνθρώπους αὐτὰς θεοῖς ἀπεικάζει, ἀπὸ καὶ τῷ Εὐφόρβῃ λόμῳ, τῶν Χάρισιν ἐφάμιλλον· καὶ ταῦτα, ὥμασι τε ἀλλομένῳ. καὶ ὅλως, τὸ σαυτὰ ὅτι τὰ ζειαῦτα, ὡς μηδὲν ἔμ τῆς ποιήσεως μέρος, ἢ μὲ τῶν θείων ἀκοῦσι κεκοσμημένον.

Deorum exiſtimationi pariter, & quàm vndique ad cõcinnitatem imagines ſumptas à Dijs exprompſerit, quem & oculis & capite Ioui ſimilem eſſe perhibet, porrò Marti cinctura, pectore autem Neptuno, diuidens hominem penè membratim, ad tantorum Deorum imagines collatum. Et rurſus hunc homicidæ Marti ſimilem eſſe ait, ac alium alij Deo conferens, deformem Phrygа illum Priami filium, quoties eſſe oſtendit? Sepe numerò Deo ſimilem Pelidam pronunciat. At rurſus ad muliebria exempla regrediar. hauddubiè enim illum alicui dicentem audiſti:

Hæc pulchræ eſt ſimilis Veneri, ſimulatq; Dianæ.

Nõ ſolùm aũt ipſos homines Dijs cõponit, verũ Euphorbi quoq; comam aſſimilauit Gratijs, & hanc ſanguine madentem, & puluere deturpatam. In ſumma, earũ rerum tanta eſt apud Homerũ copia, vt nulla ſit pars poëſeos, quæ non diuinis comparationibus exornata

κινόσμηται. ὥστε ἢ μὰ Δία ἀφεῖναι ἐξαλειφθῆναι, ἢ καὶ ἐμοὶ τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφεῖσθαι. οὕτω δὲ τὸ μετὰ τῆς ἀνάγκης, καὶ τὰς ὁμοιώσεις, ἀνεθείσης ἐστὶν, ὥστε Ὅμηρον καὶ τὰς θεὰς αὐτὰς ἐκ κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων ἐπαινέσαι. τὰς γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοὺς βοῶπας τῶν βοῶν ἄπασιν. ἔστι δὲ τις εὐβουλίφρονα τὴν Ἀφροδίτην ἔφη. τὴν μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλον τὴν ἠῶ, τῶν δὲ ἐπ' ἐλάχιστον τῇ Ὁμήρου ποιήσει ἐμπεπλεγμένων: καί τοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς ἔστι μετριώτερα, εἴ τις θεῷ ἐοικέναι λέγεται, ἀλλὰ τὰς προσηγορίας αὐτὰς ὅσοι ἐμιμήσαντο τὰς τῶν θεῶν, Διονύσιοι καὶ Ἡφαίστιωνες, καὶ Ζήνωνες, καὶ Ποσειδάνιοι καὶ Ἑρμαῖοί πως ἐπωνόμαστοι. λυτὰ δ', ὡς τις ἐγγύς Εὐαγόρου, τῶν Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως ἐκ ἠγανάκτησεν ἡ θεὸς, ἀλλὰ μὴν λίθον αὐτὴν, ὥσπερ τὴν Νιόβην,

nata sit. Itaque aut hæc vel luti perperam scripta expungantur; aut mihi similia audendi libertas non intercludatur. Tanta verò est in similitudinibus & comparationibus adducendis licentia, vt Homerus etiam deas ipsas non dubitarit laudare ab inferioribus. Nem Iunonis oculos boninis comparauit: alius autem quispiam Veneris palpebras composuit violis. Nam auroram rhododactylum quis ignorat, vel ex iis qui minimum operæ in euoluendo Homero ponunt? Atqui quod ad formam attinet, planè temperanter & moderatè mihi factum videtur, si quis Deo similis esse perhibetur. Verùm quo namero illi comprehendendi sunt, qui deorum cognominationes imitati sunt, ac Dionysij, & Hephæstiones, & Zenones, & Neptunij, & Mercuriales nominati sunt? Fuit quædam Latona Euagoræ Cypriorum regis vxor: nec tamen dea indignata est, quamuis illam in lapidem, quemadmodum Niobem

Νιόβην, δύνασθαι ἂν ἴσως τὸν Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δεισιδαιμονέστατοί εἰσι πάντων, ὅμως τοῖς θεοῖς ὀνόμασιν ἀβροῦν ἐπιχωριάζουσι. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα αὐτοῖς ἐξ ἁπάντων ἔθνων, ὥστε πρός γε σὲ τὸ πλεῖον φαφλάσθαι πρὸς τὸν ἴσως ἄνω. ἀ γάρ τι ἐν τῷ συγγράμματι πεπλημμέλεται εἰς τὸ θεῖον σὺ μὴ ἀνάθεμα αὐτῷ, μὴ τὸν ἀ μή τινα νομίσας ἀκριβέστερον ἐξετάσεως ἀθυμάλιν ἄν. εἰ δ' ἀμαυρόταται, οἱ θεοί, ἀπαλλὰ πρὸς ἐμὲ τὸν Ὅμηρον, καὶ τὸν ἄλλους ποιητὰς ἀμαύρωτα, ἀλλ' ἐλάχιστον ἐπὶ τὸν ἄκεστον φιλοσόφων ἠμαύρωτο, ἵνα τὸν ἄνθρωπον μὴ πάντα ἐᾷν. τοιαῦτά ἔτι ἔχων πρὸς σὲ ἀπᾶν, Πολυστράτου ἕνεκα τότε παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεύσας λωιτὸν τὰ ἀρεμνύα. Πο. οὐκ οἶδα, εἴ μοι τοῦτο λωιτὸν ἔτι, ὦ Λυκῖνε, μακρὰ

Nioben, potuisset conuertere: vt silentio præteream Aegyptios, qui tametsi ex omnibus gentibus Deos habeant infelicissimos, diuinis tamen nominibus ad satietatem vsque vtuntur. penè itaque plurima pars è cœlo illis petracta est. Quare nihil est, quod ob laudem hanc vlla animi consternatione perturbatâ suæ vltionem aut supplicium à superis metuens. Nam si quid in eo libello aduersus Deos peccatum est, tu extra noxiam es, nisi putes & in auditione culpam quandam esse: de me verò deorum vltio sumpturæ est supplicium, posteaquam ante me Homerum & alios poëtas irati superi vlti fuerunt. At nondum philosophorum omnium principem punierunt, qui hominem Dei simulachrum esse testatus

est. Multa adhuc ad te dicenda supersunt, attamen huius Polystrati gratia dicendi finem faciam, vt dicta nostra facilius memoria repetita tibi referre possit. POL. Haud scio, Luciane, num hoc mihi amplius prompium factu sit

tam

μακρὰν ἡ ἔρη]σαι σε, καὶ] αὖ-
τα, ἢ πλὴρ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυ-
θὲν ἦρ. παράσομαι δ' ὅμως
ἀπομνημονεύων αὐτῶν· καὶ ὡς
ὁρᾶς, ἤδη ἐγρηγορὼς παρ' σὲ-
πλῶ, ἐπιβυσάμενος τὰ ὦτα,
ὡς μή τι παρενοχλήσῃ ἄπο
συγχύσεως τὴν τάξιν αὐτῶν,
ἅτά μοι συνείληφεν συμβῆ
πως τῶν θεατῶν. Λυ. αὐτῷ
σοι μελήσει, ὦ Πολύστρατε,
ὅπως ἄξεις ἐκεῖνα. ἐγὼ
δέ, ἐπεὶπερ ἅπαξ σοι τὸ φάρ-
μακον παραδέδωκα, νῦν μὲν
ἐκ ποδῶν ἐκχωρήσομαι· ὀπό-
ταν δὲ τὰς φωνὰς ἀνακη-
ρύττωσιν τῶν ἀκροατῶν, τότε ἥξω
πάλιν καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ὁ-
ψόμενός τι ποιῶν τὸ τέλος
τῶν ἀγώνων ἔσω.

tam enim verborum ista pro-
loquutus es, ac vitra ego
esse aquæ spacium. Attamen
quoquo modo meminisse co-
nabor: & quemadmodum
vides, iam ista ad illam
deferre studeo obstructis
auribus, ne qua pars ela-
psa, orationis seriem mihi
confundat, ac ego demum
de à spectatoribus explo-
sus, ronchis & sibilis il-
ludar. LVC. Istud sanè
tibi curæ erit, Polystrate,
vt quamoptimè respondeas.
Cæterùm ego, quoniam ti-
bi semel fabulam desaltan-
dam tradidi, in præsens
quidem excedam è medio:
proclamatis autem iudicum
calculis, iterum præstò ero, visurus quémnam finem hoc certa-
men habiturum sit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AVDEBO iactare aleam.] *In prouerbio est, iacta est alea: cùm sic incœpta est res, vt desistere integrum non sit. quòd Cæsar traiecturus Rubiconem vsurpauit, & pro euentu rei dubio ponitur. Lucianus:*

—placet alea fati
Alterutrum mensura caput—.

Aleam ab inuentore dictam quidem tradunt. Est autem tabula lusoria, quæ & latruncularia & pyrgus, & alueus, & alueolus

tabellæ vocatur, rotunda illa tabella rotulæ instar, quæ mouetur. Idem Lucianus in Harmonide: Itaque iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. In Saturnalibus aleam dixit naufragium. Vide quæ ibi annotauimus. b Quibuscunque moris est deorum numina colere.] *Viri pij, viri sunt optimi. Pietas enim fons virtutum. Vbi autem non pietatis, ibi nihil est boni in homine quantumuis erudito, sapiente, eloquente, potente, opulento.* c Poëtas atque pictores.] *Sentit liberum esse poëtis atque pictoribus, impunè quicquid velint fingere. Nam poëtæ numine aguntur, eoque illis frustra præscriberetur. Idem in Demosthenes encomio: Atqui poëticum genus liberum. Est plurimũ cognationis inter poëticen & picturam. Proinde Horat. de Arte poët.*

Vt pictura poëtis erit, quæ si propiùs stes,
Te capiet magis, &c.

d Tametsi humi incedant.] *Humi incedere dicuntur, qui pressiore humiliorèque vtuntur oratione, semper quasi iacente, nunquàm assurgente.* e Te homines assentatione gratiam.] *Nullum enim animantium genus assentatoribus, ait Plutarchus, pernicioſum magis, nullum quod citiùs inuentum tem in præcipitium agat: nullum quod faciliùs fortunas, honores, vitam denique ipſam radicitùs euertat. Ideoque Diogenes interrogatus, quæ beſtia morſum haberet nocentiſſimum: Si de feris, inquit, interrogas, ebrioſtator: ſi de cicuribus, adulator. Nam veluti aucupes blandulo quodam ſtridore ſimplices aucellas in viſcum implicant, aut in pedicas inijciunt, ita pellicis hominem adulatio, & mox in omne ſcelus impellit.* f Diſcernere & diffinire.] *Qui pabuli cauſa potentiori alicui aſſentatur, & riſum mouet, eum βωμολόχον, & παράσιτον vocant Græci. Neque verò multùm intereſt inter ſcurram & aſſentatorem, quem illi κόλακα nominant, aut ſi quid intereſt, Lucianus tamen ſæpè ſcurram pro aſſentatore accipit. Hic autem aſſentatorem à laudatore diſtinguit, ac ſeparat Horatius lib. 1. Epiſt. ad Lollium 2. ab amico. M. Tullius libro 2. de Oratore ad Q. Fratrem, ſcurrem ab Oratore faceto & vrbano. Ariſtoteles libro 2. de Moribus ad Nicomach.* φίλον: id eſt, *amicũ. medium conſtituit, inter eum, qui omnia loquitur ad voluntatem, nun-*

quam alterius orationem improbat, aut refellit: & eum, qui in omni sermone & congressu acerbum, atque insuauem se præbet, quem δύστροπον & δύσκολον nominat. Assentator, siue parasitus, siue scurra, plus æquo officiosus est, ita vt facilè appareat, arcessitam, & de industria quæsitam, & simulatam esse blanditiam. Sic enim orationem potentioris amici blandissimè excipit, atque iterat, vt eum quammaximè admirari, probareq; videatur. Soles porrò de se, quammaximè fieri potest, detrahere vires, & facultatem, suaque omnia quammaximè extenuare, atque eleuare, eipsum denique deridere: Diuitis autem parcere, ei omnia tribuere, eumque suspicere & admirari. Verba diuitis cadentia tollit, & excipit, vt ait Horatius. Ad hæc, si sit ei, exempli causa, sermo aliquis cum diuite indoctissimo, & infantissimo in Fictitus, cùm sit ipse disertus, eruditus & eloquens, is suam eloquentiam, quammaximè potetit, extenuabit, & occultabit, atque viro hæsitabit, ac balbutiet, vt diues ille quàm disertissimus, ac facundissimus esse videatur. Vide Plutarchi librum de dignoscendo amico ab adulatore.

ΛΟΥΚΙΟΣ Η ΟΝΟΣ. LVCIVS, SIVE ASINVS.

ARGVMENTVM.

IOcosa quædam & ficta narratio est, quo pacto videlicet in Thessaliam profectus studio discendæ artis Magicæ, ibi à puella quadam, dum in auem conuerti, eóque periculum artis facere cupit, in asinum mutatur, ac deinde varia fortunæ atque locorum vicissitudine, rusticis, vrbanis, sacris, profanis diuenditus, ad postremum cùm in theatrum quoq; spectaculi de se præbendi causa introductus esset, deuoratis, quas ibi tum fortè cõspexerat rosis, in pristinam hominis figuram iterum redierit. Præcipuè autem admiratione digna est, mira casuum atq; periculorum varietas, quibus sursum atq; deorsum iactatum sese, interim etiam benè acceptum fingit, vt non immeritò prorsus putârint quidam volu.sse Lucia-

hum totius humanæ vitæ speciem atque imaginem quandam sub hoc lusu proponere, videlicet quàm varij casus, quàm fallax & inconstans fortuna, quàm incerti consiliorum etiam benè ac sapienter captorum exitus, quamque insperati quandoque earum rerum, quas nunquam cogitârit, euentus esse soleant, asini huius exemplò (qui corporis quidem permutatione facta, ex homine transformatus fuerit, animum tamen & mentem hominis retinuerit) adumbrando. Hanc fabulam Apuleius vndecim libris imitatus est, affictis etiam alijs compluribus ad idem argumentũ, quorũ quædam mythologicè Fulgentius interpretatus est, is qui in cæteras quoque poëtarum fabulas, mythologias scripsit.

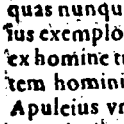

Πλεῦσαι ποτὲ εἰς Θετταλίαν, ὧν δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ πρὸς ἄνδρωπον ἐπιφανέστατον, ἵππους δὲ μετὰτὴν ἀγυιὰν, ἣ τὰ σκεύη, ἣ θεράπων ἀκολουθεῖ εἶς. ἐπορευόμην οὖν πεζὸς πολλὴν ὁδόν. καί ποτε ἔτυχον ἐν ἄστει τινὶ τῶν Ὑπάτων, πόλιν δ' Θετταλίας· ἐκεῖθεν δ' ἐγὼ, καὶ ἑλῶν ἐκείνων ἐν ὁμιλίᾳ. ἐν ὅτῳ ἐκείνων πρὸς ἀρχαιολογίαν ὁδὸν ἀνύοντες, πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἦμεν. ἐπειδὴ ἐρόμην τοὺς Θετταλοὺς, ἅτε ἐπίσημοι ἄνδρα οἰκοῦντα εἰς τὰ Ὑπατα ἱππάρχου τοῦ νομὰ γράμματ' ἢ αὐτῷ ἐνόμιζον οἴκοθεν, ὅτι νεανίσκῳ παρ' αὐτῷ.

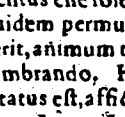

Vũ in Thessaliam, vbi quædam mihi paternæ rationes erant cum eius gentis viro proficiscerer, in Thessalos quosdam incidi, qui in Hypatam Thessaliæ vrbem redibant. Vehebar equo, necessaria quædam vasa ferens, vnico comitatus seruo, qui sequebatur pedes. Inter eundum, cùm varijs de rebus loquentes, iam vrbi appropinquaremus, à Thessalis petij, num eius vrbis ciue nosset nomine Hipparchum. Cui me ad eum literas, quas ipsum velut hospiti erem.

οἴ ἐ ἀσπάσαι τὸν Ἱππαρχον τῶν τοῦτον ἔλεγον, καὶ ὅποι τῆς πόλεως οἰκεῖ, καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχοι, καὶ ὅτι μίαν θεράπαιναν τρέφοι, καὶ τὴν αὐτὴ γαμετὴν, μόνας ἔσι δὲ φυλαγχρυσία] & λαπῶς. ἐκεῖ δ' ἐπὶ σίον τ' πόλεως ἐγεγόνεμεν, ἔνθα πός τις ἔνδον ἴων, καὶ οἰκίδιον ἀνεκτὸν, ἔνθα ὁ Ἱππαρχ & ὅμιλοι οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοί μι, ἔχονδ ἐγὼ δ' ἐκόπω πρόσιμι τὴν θύραν, καὶ μόλις μὲν, καὶ βραδέως. ἀπέκρισι δ' οὖν γυνὴ, εἶτα καὶ προσέλθοι· ἐγὼ μὲν ἐρώμιν, ἐ ἔνδον ἐγὼ Ἱππαρχ & ἔνδον, ἔφη, σὺ δ' τις, ἤ τι βουλόμ & ποιῆσαι; γράμματα ἔπορ, λομίζω αὐτῷ, περὶ Δικειανῦ, ζῦ, Παταρέως σοφισοῦ. μένομ μι, ἕως αὐτοῦ, καὶ τὴν θύραν συγκλείσας. ὤχε δ' ἔσω πάλιν. καί ποτε ἐξελθοῦσα, κλινίδα ἡμᾶς ἔσιβεν. ἐγὼ δ' παρελθὼν ἔσω, ἀσπάζομαι αὐτὸν, καὶ τὰ γράμματα ἐπέδωκα. ἔτυχε δ' ἐν ἀρχῇ δειπνῦ ὤν, καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίε σχοῖ. γυνὴ δ' αὐτοῦ καθῆτο σκυφίον, καὶ πράπεζα μικρὰν ἔχουσα παρέκειτο. οἱ δ' ἐπὶ δὲ τοῖς γράμμασιν ἐνέτυχε· ἀπ' ὀ μὲν φίλτα] & ἐμοὶ, ἔφη, καὶ τ

Illi & hominem sibi notum dixerũt, locupletem quarum, qui solùm domi vxorem, & vnicam ancillam haberet, & quo in loco vrbis habitaret describentes, hortum quempiam, in quo esset eius habitaculum: data deinde salute, acceptaq́, abierunt. ego domũ Hipparchi adiens. ostium leuiter pulso. accessit vxor, quam rogo an sit Hipparchus domi. illa cùm & quis essem, & quid mihi vellem, quæsisset, à Deciano Sophista Patarensi habere me literas respondi. Mulier manere paulùm hortata, occluso ostio abijt: paulóque post rediens, me iubet introire. Ingressus salutato homine, epistolam trado. Erat ille in cœnæ principio, in lectulo sedens admodum paruo, vnà muliere discũbente, mensa cibis vacua. Lectis literis: Amicissimus mihi, inquit, Græco-

βελώων ἐξοχώτατος, Δι-
ογενὲς τὸ ποιεῖν, καὶ βαρέως
πάνυ παρ' ἐμὲ ἔνδς ἑταίρου
ἔνδεχεσθαι· τὸ δὲ οἰκίδιον τὸ
ἡμέτερον ὁρᾷς, ὦ Λύκιε, ὡς ἔστι μι-
κρὸν μέν, ἀπὸ δὲ εὐνομίας τὸν
οἰκοδεσπότην ἐνεχάρη ποιήσας ἢ
αὐτὸ σὺ μεγάλην οἰκίαν ἀντ-
εξεπάτησας, οἰκήσας. καὶ καλῶ
τὸν παιδίσκην, ὦ Παλαίστρα,
δὸς τῷ ἑταίρῳ τουτῳνὶ, καὶ
δὸς λαβοῦσα, εἴ τι λομίσα
σκεῦος. ἔπειτα πέμπε αὐτὸν ὡς
βαλανεῖον· ἐγὼ γὰρ μετείαρ ἐς
πόλιν ὁδὸν ταύτα ἀπόνως,
τὸ παιδισκάριον ἡ Παλαίστρα
ἄγει μοι κλίνην μαλακὴν στρῶμα
οἰκημάτιον· καὶ σὺ μέν,
ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης
κοιμήσῃ, ὦ Λύκιε παιδίῳ σκιμ-
πόδιον αὐτῷ παραβάσεω, καὶ
τὸ σκιφάλαιον ἐπιβάσω. ταῦτ-
α εἰπόντος, ἡμεῖς ἀπήμεν λου-
σόμενοι, δόντος αὐτῷ ἀριθ-
μὸν λίαν τιμιὸν ἐς τὸ δεῖπνον. ἐ
δ' ἐκεῖνα ἔφερε λαβοῦσα ἅπερ,
καὶ ἐπεύθυνεν. ἡμεῖς δ' ἐλθόν-
τες, ἀνεῤῥιψάμεθα, ἅπερ ἐν-
θὲν παρέλαβομεν. καὶ ὁ Ἱππαρ-

Græcorúmque excellentissimus Decimus fecit optimè, qui suos ad amicos fidenter misérit. Vides, Luci, habitaculum hoc paruum esse, sed quod satis sit habitanti: verùm reddes tua præsentia domum, si equo animo tuleris ampliorè. Vocata deinde ancilla Palæstra: Des, inquit, huic hóspiti nostro tunicam, & si quid secum detulit, conde: dehinc mitte ipsum ad balneum, quod longa via à nobis abest. Cæpit me Palæstra, ostensóque domo pulcherrima: In hoc, inquit, lecto nocte dormies. huic puero tuo lectum substernam, & addam puluinar. Cùm hæc dixisset, ego in balneum profecturus, hordeum in cibum equi ancillæ dedi. Lotus cùm redissem, Hipparchus me benignè excipiens, penes se iussit sedere. Cœna splendida fuit, vinum suaue, & vetus: post cœnam

χός μ' ἐνεχείσαμενος ἐκέλευσε παρ' αὐτὸν καθίζειν. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν πολυτελὲς καὶ ἡδὺς ὁ οἶνος, ἐπὶ δὲ τῷ δει-

ἀπανύσαμεν, ποτὸς ἱκανὸς καὶ ξεῖνος, οἷ' ἐπὶ δεῖπνον ἔρχεο καὶ ἤδη τὴν ἑσπέραν ἱκάνομεν. ποτῷ δόντος, ἐκοιμήθημεν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὁ Ἱππαρχος ἤρετό με, τίς μοι ἔσται νοῦς μὴ ὁδοῦ, καὶ ἐν πάσαις τοῖς ἡμέραις αὐτοῦ παραμένω. ἄπειμι μέν, ἔφην, ἐς Λάρισσαν, ἔοικα δ' ἐνταῦθα διατρίψειν, τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ μὲν ἐμοῦ σπουδῆς, ἐπιθυμῶν δὲ σφόδρα, μάνας ἐνταῦθα, ἐξευρεῖν τινα φαρμακώδη ἐπιπεμφθέν μοι κακῶν, καὶ θαύμαστόν τι παράδοξον, ἢ μιτρόμορφον ἄνθρωπον, ἢ λιθάμορφον. καὶ ὃς ἔρωτι δ' ἔφασκε τούτης δῆθεν ἐμαυτὸν παραδῶν τῇ πόλει, ἄκρῳ μὲν δ' ἐρᾶν τοῦ ζητήματος, ὅμως δὲ παρεῖναι. ἦν δὲ τοῦτο γυναῖκά τινα ἰδεῖν ὀρῶ πλουσίαν, ἔτι νέαν, ἀπορημένην, ὅσον οὐκ ἐκ δόξης συμβαλεῖν ἱμάτια δὲ ἐνδεδυκὰ καὶ πάλαι συχνοῖ, καὶ χρυσίον παρεῖ. ὡς δὲ πλησιάσατερον γίγνομαι πλαγιαζούσῃ μετὰ χαλεπῶς, καὶ ἀμύδρως ἀπεδόμοιος. καὶ φησίν, ἐγὼ Ἀβροιὰ εἰμί, ἔ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκούεις, καὶ ἡμᾶς δὲ

nam & potus & fessus dignus hospite. Ita potando vespere absumpto, dormitum profecti sumus. Postridie rogat me Hipparchus, quò pergerem, & quot diebus essem apud se affuturus. Larissam peto, inquam, sed hic ferè quinque diebus morabor. Id nequaquam dixi ex animi sententia. optabam siquidem ibi aliquandiu esse, quoad aliqua à me magna reperta essent, cuius veneficijs, aliquod monstrum conspicerem, hominem aut volantem, aut lapidem factum. Huic curæ deditus cœpi urbem perambulare: quamuis quo id modo inquirendum esset, nescirem. Interim mulierem video accedentem, ve ex via conjici poterat, iuuenem opulentam: vestis enim erat florib. intexta, serui plures, aurum sumptuosius appropinquans mulier me compellat: Ego, inquit, Abrœa sum, amicæ si qua vnquam fuit, matris tuæ: quæ quum eius filios non secus ac meos diligam,

diligam, volo, fili, apud me diuertas. Magnas, mquam, gratias tibi ago mater. Cupio tecum esse, sed pudore impedior, ne videar hospitem amicum contemnere: si eius domum relinquam: animo autem & benigno tecum ero. Nunquid Hipparchus auarus ille tuus est hospes, inquit. Non his verbis vtaris mater, inquam: splendidus quippe ac sumptuosus in me fuit, adeò vt ex nimia impensa lautitiáque culpari soleat. Illa subridens, manúque apprehensa seorsum ducès: Caueas, ait, velim omni cura Hipparchi vxorem: ♀ maga etenim est præcipua, admodum veneficiorum potens appetens virgs: atque si quos in adolescentes oculos coniecit, visi quis voluntati eius pareat, omni conatu illos vlciscitur, hos perimens, ♀ hos in belua transmutans. tu verò, fili, adolescens es, ac formosus, vt facilè placeas mulieri, præterea ♀ externus & aduena, qui vt plurimùm contemnuntur. Adhæc animad-

μὴ Θ. ἔτι δὲ πάλαι μοι ἐμνή-
μην, οἷοι παρ' ἡμῖν λάθυ-
ται, καθεῖχον αὐτὴ, ὅλην ἴτε
ὡς δὲ νῦν ἀφάθλω, ἀπῆρα,
οἴκαδε, λαθὼν πῶς ἐμαυτὸν
ἐν τῇ ὁδῷ. ἄγε δὴ σὺ, ὦ φαί-
δρε, ἐπιθυμεῖν τάχιστα τὴν
παραδόξου δίας ἡγεμόνα μοι
σκαιτὸν, τὴ τέχνην ἐπίστα-
σθαι, ἢ τοῦξ τέτων, ὧν ἱερᾶς.
καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν
Παλαίστραν ἤδη ἀφθόνως τῆς
γὰρ γυναικὸς ζηλοτύπου, καὶ φύσει
πόρρω ἴσως. μᾶλλον τάχιστα
συνιόμεν Θ., καὶ γυμναζόμε-
ν Θ., καὶ ταύτην συμπαλαίσο-
μεν Θ., ἵν' ἴδῃ, ὡς ῥᾳδίως γνώ-
σῃ. πάλαι γὰρ τὰ δισπότων
ἐπίσανται καὶ καλὰ καὶ αἰ-
σχρά. ταῦτα λέγων πῶς ἐμαυ-
τὸν, ἀσμένην οἴκαδε τὸν μὲν
Ἱππαρχον ἐκ κατέλαβον ἐν τῇ
οἰκίᾳ, δεῖ γὰρ ἐκεῖνον γυμνά-
σια. ἐκ Παλαίστρα τὴν ἑτέραν πα-
ράδρων, κάθηνον ἡμῖν ὑφηνή-
μενα. κἀγὼ ὀνθὺς ἔνθεν ἀρξά-
μεν Θ., ὡς ὑρύθμως, ἴδοιμι, ἅ
καλὴ Παλαίστρα. τὸν πυγὴν
τῇ χύτρᾳ ὁμῦ συμπεριφέρε-
σα, καὶ κλίνες. ἐκ, ὁσφῦς ἐκ
μὴν ὑγρῶς ἐπινένατο, μαχά-

uertem, ne id quidem [illegible]
quæritо, subeo [illegible] fe-
minam relinquo, [illegible]
meum ipse capiti[illegible] ipse
qui: Age, inquam, tu quo ta-
pore hanc mirandam ar-
tem te profiteris adpetere,
excita teipsum paulò; atque
eam diſciplinam condiſce,
qua quod libuerit, poteris.
Et quandoquidem amici ha
ſpitis uxorem non licet, ag-
grédere ancillam Paleſtrã;
tibi illam omni ratione con-
cilia. Nam ſi illamexpugnã-
ris abſque labore quod cupis
cognoſces. [e] Seruilem enim et
honeſta & turpia omnia do
minorum nota eſſe conſueue
runt. Hæc meeũ loquens do-
mum intro, vbi neq; Hippar-
chum, neque uxorem offen-
do. Paleſtra penes focum ſe-
debat, textum nobis parans.
Hîc ego: O pulchra [f] Pa
læſtra, inquam, quam venu-
ſtè, & admodum nates ſi-
mul, & ollam circumfers,
atq; euoluis. Tum illa: Lum-
bis meis paulum humoris ſu-
perabundat, ex quo beatum

erit

ψ@ ὅσις ἐνταῦθα ἐνιδάψασ
θ. ἀ Κορόϊδα γὲ ὦ Ἰταμὸν
καὶ χαίτην μισὸν τὸ κορά-
σιον, φεύγοις ἄ, ἔπγ, ὦ νε-
ανίσκε, ἄγχι νῦν ἔχοις, καὶ ζῶν
ἰδίοις, ὡς ποθοῦ συρὸς καὶ
καπνοῦ μεσά. ἢν γὰρ αὐτοῦ
μόνον ἅψῃ, πραῦμα ἕξων
πυρίκαυστον, αὐτῷ μοι πάρι-
θι ἅπας, θεραπεύσω δί σε οὐ
δὲς ἄλλ@, οὐδὲ ἰατρὸς,
ἀλλὰ καταφύσασά σε μόνη
ἰγώ. καὶ τὸ παραδοξότατον,
ἰγὼ μίαν σε ποιήσω πλίον πο
νῆρ, καὶ τῆς ἐμὲ ἀ θεραπείας
ἀδιώνης ἀρδόμ@, ἀδ' ἀνι
ξῃ, οὐδὲ λίθοις βαπόμενος,
πλὴν γυναικὸς ἀδιώνης φεύξῃ.
τί γὰρ ἐς, ἀνεμέϐ βλίπας ἀν-
θρωπομάχαρον· οὐ γὰρ μό-
να ταῦτα φαῦλα ἰδώδιμα
παρασκευάζα, ἀλλ' ἤδη τὸ μέ-
γα τοῦτο, καὶ καλὸν. τὸν ἄν-
θρωπον οἶδα ἔγωγε καὶ σάρκα
τὴν καὶ δέρμα καὶ καπρό-
βαρ. ἤδισα δ' αὐτῶν σπλάγχ-
νων αὐτ καὶ ἀ καρδίας ἄλλο
μαι. τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἔφιν, λέ
γεις· καὶ γὰρ ἐμὶ, πόῤῥωθεν καὶ μὰ
δ' ἐγγὺς ὄντα, ὁ καταχώσας
τι, μὰ Δί', ἀλλὰ ὅλως μικρο-

erit si quis paulùm degustâ
rit. Illa lasciuior admo-
dum, & vultu grata: Abi
hinc, inquit, si sapis ado-
lescens, nisi tibi mauis vitam
eripi, & loca fuge ignis &
fuliginis plena. Nam si me
tetigeris, vulnus tibi infe-
retur igneum, quo apud me
deficies. ab hoc neque me-
dicus alter, neque Deus po-
terit te seruare: sed ego te
vrens mirum in modum do-
lore afficiam, cuius curam
haud facilè sustinebis, nec
que lapidibus pulsatus dul-
cem vitabis dolorem. Quid
autem rides ita respicis
hominum coctricem, dea
tam non solùm hos viles
parare cibos, sed homines
quoque quod his maius est,
iugulare, pellem adime-
re, partiri in frusta, visce-
ra quoque ipsorum & cor-
da rimari? Hoc inquam
enarrâsti rectè: nam me,
quanuis procul à te remo-
tum, non solùm concalefeci-
stì, sed ignem in mea visce-
ra, absque aliqua iniuria

φωῦ ἐπίθηκας. καὶ δὴ τῶν ἑμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σόν μοι φανόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα τἀμὰ ῥίψασα, φρύγης, καὶ ταῦτα, οὐδὲν ἀπολιπωῦτα. ὥστε πρὸς θεῶν ἵλαθί μοι ταύτας, ἃς λέγης αὐτὴ, τῆς πικρᾶς καὶ ἀθέσμου θεραπείας. καί μ' ἤδη ἀπὸ φαγμένον καθοῦσα, λέγε, ὅπως ἂν αὐτὴ ἱλέως ἔχῃς. ἐμὲ μὲν γὰρ καὶ ἤδιστον ἐν τούτου ἀφαρπάσασα, ἐμὲ τὸ λοιπὸν ἐμίσησε. καὶ ἀνέκλαιε ἡμῖν ἅπαν ἐπαδὰν κατακοιμίσῃ τοὺς ἀκολούθους, ἵνα ἅσα παρ' ἐμοὶ, καὶ καθωδύσῃ, κἀν παδὰ ἀφίκηται ποτὲ ὁ Ἱππαρχος, λουσάμενοι ἐδειπνοῦμεν. καὶ ποτὸς ἓν συχνὸς, ἡμῶν ὁμιλούντων ἅτα ὕπνου λαβόντος, ἀνίσταμαι καὶ ἔργα ἀπάρα, ἵνα ἅπαντα. καὶ τὰ ἔνδον εὖ παρεσκεύαστο. ὧδ' ἐμὲ παιδὶ ἔξω ὑπέστρωτο, τράπεζα δὲ ἐπὶ τῇ αὐλίνῃ παρασήκη, ποτήριον ἔχουσα, καὶ οἶνον ἀπ' αὐτοῦ παρίκατο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν καὶ θερμόν. πᾶσα δὲ ἓν αὐτῇ τῆς Παλαίστρας παρασκευή. τῶν δὲ στρωμάτων ῥόδα πολλὰ κατασπάσασ, τὰ μὲν ἄτε γυμνὰ ἐπ' αὐτὰ, τὰ δὲ λεπτύνα, τὰ

exurenda coniecisti. Itaque te oro, vt mihi salutem afferas his asperis & suauibus, quas dixisti, medelis, méque iam mortuum excoria, vt lubet. Illa his verbis arridens, cùm iam mihi facta esset propitior, pollicita est, postquam domini issent dormitum, se mecum esse concubituram. Interea cùm rediisset Hipparchus, loti imus cœnatum. Potus fuit frequens nobis inuicem coëpulantibus. Ego somnum fingens, cùm surrexissem, abij dormitum. vbi omnia mihi optimè intus præparata erant: extrà lectus seruo stratus, mensa iuxta lectum sita, & in ea calix ac vinum vnà cum frigida calidâque aqua. quæ singula dispositerat Palæstra: quæ & lectum plurimis quoque rosis sparserat, & serta supermi-

γὰ, τὰ δὲ παράνοις συμπίνειν μέλλει. ἐγὼ δὲ τὸ συμπόσιον ἑτοῖμον, ἔμοιγε τὸν συμποτὴν. ἀλλ' ἐπεδὴ ἐμοὶ φίλον τοῦτο ἐποίησεν, σπουδῇ παρ' ἐμὲ ἔλθε. καὶ ἐγὼ ἀφροδισίοις ἡμῶν τὸν οἶνον, καὶ τὰ φιλήματα ἀντιδώσομεν ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ παροξυνθῶμεν ἑαυτοὺς εἰς τὰς νύκτας, λέγε πρός σε ἡ Παλαίστρα· τοῦτο μὲν πάντως ἐκεῖ σε μνημονεύσει, ὅτι ἐς Παλαίστραν ἐμπεσὼν, καὶ κύσεσι νῦν ἐπιδείξαι, ἐν οἷοις ἐν τοῖς ἐφήβοις γοργὸς, καὶ παλαίσματα ποικίλα ἐμάθες ποτε· ἀπ' ἀρχῆς ἄρ' ἴδωσι, ἔφην, φύγον τὰ μὲν τὴν ἔλαιον τούτων ὥσει ἀπόδυσαι, καὶ ἄδην παλαίσωμεν. ἀλλ' οὕτως, ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παράσχου μοι τῷ ἐπιδεξίῳ· ἐγὼ μὲν, νόμῳ δὲ φασκάλου καὶ ἐπισάτου, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ἅπερ οἶσθα, ἐρουῦσα ἐρῶ, σὺ δὲ ἕτοιμος γίγνεσο τῷ ὑπακούειν. καὶ ποιῶν πᾶν τὸ λεγόμενον. ἀπ' ἐπιτάττε, ἔφην, καὶ ἐγώ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὑ-

permiserat ex eis confecta. Ego sympositum promptum videns, compotricem censui expectandam. Illa vt patronam in lecto collocauit, quæstigiò ad me venit. Erat autem hilaritas inuicem vobis & potum & oscula propinantibus, sumpto potu qui nos efficeret in noctem paratiores. Tum illa: Hoc præ cæteris, adolescens, memineris oportet, te in Palæstram incidisse; nunc ostendas licet, an sis factus inter adolescentes agilis & huiusmodi certamina exercitatus. Cui, Haud inquam, defugiam hanc prouocationem, vt iam nudari, & Palæstræ exercitio incumbere sum paratus. Tum illa: Vola obtemperet mihi, ait: ego doctoris & præsidis more, certaminum quibus te exerçeri volo, præscribam nomina: tuum erit iussis prompte parere. Manda, inquam, quod lubet, sed aduerte vt nostra certami-

χρῶς τὰ παλαίσματα, καὶ ἀντόνας ἴσα. ὑπὸ ἀφλυσμοῦ τὸν ἱδρῶτα, καὶ σῶσα ὅλη γυμνὰ, ἐνθρῴξατο ἐς μεσοπάλαι. ὦ μειράκιον ἔτι ἁβρυσα, καὶ ἀλαψάμενος ἔτι ἐφ' ἐμὲ τοῦ μύρου, συμπλέκου ἀνταγωνιεῖ, δύο μηρῶν σπάσας, κλίνον ὀπίσω. ἐπὶ μετὰ ἀνώτερος ἐμβάσας μηρῶν, καὶ διασκέλας ἀμφω, καὶ τῶν ἄνω τὰ σκέλη. καὶ χαλάσας καὶ σῶσας, ἴσας λῷ αὐτῷ, καὶ παρεισελθὼν βάλε, καὶ πᾶσας, νῦσσε ἤδη παντοχοῦ, ἕως πονέσῃς, καὶ ὑ ἰσχνέτω. ἔπειτα ἐξικνούσας ἰσχὺν πλαστοῦ, διὰ βουβῶνος, λάξον, καὶ πλαγίῳ σωθῆναι ἐς τὸν τοῖχον, ἅπτα, τύπτε. ἐπαδὰν δὲ χάλασμα ἤδῃς, τότ' ἤδη ἐπιβὰς, ἅμα, παν' ἐξύος λάσας, σώιχι, καὶ παρὼ μὲ σπάδαν, ἀπ' ὀλίγου διαπαρτιρήσας, σώπτιχι, ἤδη ἐφελίλυσα. ἰὰγὼ ἐπαδὴ ῥᾳδίως, πάντα ὑπήκουσα, ἡ ἐς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ παλαίσματα· καὶ λέγω πρὸς τὸν Παλαίστραν, ἅμα, ἐπιγελάσας, na in tempore continuè cum humore fiant. Illa stans nuda, & exuta veste, insperat: Exue te adolescens, sumptoque vnguento aggredere contrà certantem. Femori coniuncto femore, prosterne me resupinam, deinde superincumbens, meis in alium cruribus erectis, femori inhære, & quacunque uersus percute vulnera, telum etiam ferens, quoad fueris defessus, & lumbi bellum egregium peregerint. tum educto telo, rursus illud in inguen iunge, ac validiùs percute, atque insta quousque aduersarium ad parietem impellas. Sed cùm lapsus eris, paululùm tibi indulge, neque festines: postmodum communi mare te pugnes. His dictis quum omnia quæ mandata erant, perfecissem diligenter, finisque iam nostri certaminis adesset: tum ego paulò subridens Palæstram alloquor: Magistra, inquam, vidi

δὲ λιθάσκαλι, ὁρᾷς ὅπως ἀγχιρρῶς καὶ ὠμέως παίσαι μοι. σκόπει δ', μὴ οὐκ ἐν πόσμῳ τὰ παλαίσματα ἐποιήσω, ἀπὸ γὰρ ἐξάπαρ ἐπιτάξεως. ἀλλ' ἐπὶ πόρρης πλάξασά μι, ὡς φλύαρον, ἔφη, παρείλκυσον τὸν μαθητήν. σκόπει σοῖ, μή πως ἀγνοῇς ὅτι παῖε λάβρως, ἀπὸ λαίου τὰ ἐπιταλάντια παλαίων. καὶ ταῦτ' ἀπούσας, ἐπανίσταται καὶ θαρραλέως ἑαυτῷ, φοῖ, ἔφη, λάξας, ἆπερ νικᾷ, καὶ ὦτον σπασικλῆς, καὶ ἀπίσσω παλαίσῃ, καὶ ποιεῖ τὰ ἐκ γονατίς. καὶ πτοηθεὶς ἐπὶ τῷ λίχνος ἐς γόνυ, ἄγε δὴ σὺ ὁ παλαιστής, ἔχεις τὰ μέσα, ὥσπερ νάξας ὑξάραν, ἐπιπρωσον, καὶ βάθυνον. ψιλὸν ὁρᾷς αὐτὸ παρακάμψον, τούτῳ χῶσον. πρᾶδον δὲ κατὰ λόγον, ὡς ἄμμα σφίγγι, ἕτα ἀνακλάσας, ἐμβαλε, καὶ σώιχει, καὶ μὴ λίθε λιάσημα. ἐὰν δὲ χαλάσῃ, θᾶσσον ἐπάρας, ἀνάτρεσον μετάθες, καὶ κρύσας κρύψον. καὶ σκόπει, ὅπως μὴ ἀνασπάσῃς θᾶσσον, ἢ κλωσθὰς, ἀπὸ

vides vt facilè prompteque paruerim tibi. Sed animaduertas velim, an satis rectè has mihi imposueris collusiones. commutas enim luctandi genus, aliud ex alio iubens. Illa me in faciem percutiens: Quem nugatorem discipulum habeo? inquit. Videsne vt pugiles, ni dictis pareat. Dehinc furens, fœdq; ad nouum certamen parans: Nunc, inquit, ostendes si viribus validis luctator egregius existas, sisq; in eo luctandi genere exercitatus, quod genicularium appellant. Tum subnixa genibus, in lecto prona: Age tu luctator, mediam corporis partem valenter aggressus percute, vulnusq; adige profundius. nudam vides. vtere promptius. ingice introrsius telum, deinde introrsius flectens iterum impellens absconde & comprime, nec quicquam huic certamini adijcias interualli. Caue autem ne citiùs quàm iusserim, telum extrahas, sed

ἀπὸ δὲ κυρτώσας πολὺ αὐτὸν ὕψιλε. καὶ ὑποδὺς αὖ κάτω αὖθις πλὴν παρὰ βολὴν, ὑμοίχι, καὶ κίνου, ἄρα ἄρα σοι τὸν πόπλακι γὰρ, καὶ λιπαρῶ, καὶ ὕδωρ ὅλον ἐπὶ σοὶ ὁ ἀγωνιστής. ἐγὼ δὲ ὕδωρ μὲν ἐκεῖνο, ἐφίλιν, καὶ αὐτὸς, ὦ διδάσκαλε, πολλάσματα δὲ οὐκ ἄλλα ἐπιτάξαι. σὺ δὲ ὑπάκουσόν μοι πανασκάσα, καὶ κάθυσον, ἄρτα λοῦσα κατὰ χεῖρας, γράψαι τὸ λοιπὸν, καὶ κατάμαθον, καὶ μὴ πρὸς τοῦ Ἡρακλέους περιλαβοῦσα, ὕδωρ κοίμισον, ἐν τοιαύταις ὁδοῖς, καὶ παιδιᾶς πάλαισμάτων, ἀγωνιζόμενοι νυκτὸς νοὺς ἀγῶνας, ἐπιφανούμεθα. καὶ ἐγὼ πολλὴ μὲν ἐν τούτῳ ἐρυθρὰ, ὅτι τῆς ἐς τὸν Λάρισσαν ὁδοῦ πανταπασιν ἐπιλελήσμην. καί ποτε ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθε τὸ μαθεῖν, ὧν ἐνεκα ἦλθον καὶ φημὶ πρὸς αὐτὸν ὁ φιλτάτη λάξον μοι μαγγανεύσασαν, ἢ μεταμόρφωσίν τινα δύσποιναν πάσαν δὲ τῆς παραδόξου ταύτης θέας ἐπιθυμῶ, μάλιστα, εἴ τι οὖν οἶδας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὅτι φαύλως μοι ἄπλυ ἐξ ἄπλυ ἐξ

sed incitatus aduersa[rium] insequere: quo profu[gi] rursus certamini incu[mbe]quoad lassus victusq[ue] cias, & sudore sis made[ns] dus. Ego risum effu[gi]. Vellem, magistra, aliqua à me quoq; aliqua huiusmodi tibi præcepta tradi, quibus mihi obiemperet lim. sed iam id erige, pos[ea] sedens data dextra mihi concilieris: nam tempus iam dormiendi. His valetudinibus atque exercitiis tradūcta, obliuionem pe[ne]tus attulit itineris in Lari[s]sam. Cum autem in mentem venisset occasio quæ cupiebam discendi: O dulcissima Palæstra, inquam, ostende, oro te, dominæ tuam suis præstigijs vsam in aliquam se formam vertentem. Iamdudum enim aliquod huiusmodi mirandum spectaculum videre exopto, sed à te præcipuè, si quod

ψιρ, εἰμὶ δ' ἐγὼ οὐκ ἀ-
μάθους τῆς δ' τῆς τέχνης
ἔχω· τοῦτο δ' οὐ παρ' ἑτέ-
ρου μαθὼν, ἀπὸ παρὰ τῆς
ἐμαυτοῦ ψυχῆς λαβὼν, οἵᾳ
δὴ, ἐπεί μοι τὸν παλαι ἀδα-
μάντινον, ὡς ἔλεγον οἱ γυ-
ναῖκες, ἐς μικρὰν χρυσᾶ
τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρω-
τικῶς πως ἐπέστρεψε, συλ-
λαβοῦσα τῇ τέχνῃ ταύτῃ, ἀ-
μάθαστον ἔχεις, ἐρωτικῷ
σκήπτρῳ ψυχαγωγοῦσα· ἢ δ'
Παλαίστρα· καύσαι, φησὶ,
προσπαίζων. τίς γὰρ ἂν δύ-
ναιτο μαγεῦσαι τὸν ἔρω-
τα, ὄντα τῆς τέχνης κύριον.
ἐγὼ δ', ὦ φίλτατε, τοῦτον μὲν
οὐκ οἶδα οὐδέν, μὰ τὸν Ἀφρο-
δίτην τὸν σόν, καὶ τὸν δ' τὸν
μαλακίαν τὸν ἐμὸν, οὐδ' ἢν
γράμματα ἴσασον. καὶ δὴ πο-
τε καὶ, βάσκανον ὄσα τυγ-
χάνει ἐν τῷ ἐμοῖς τέχνῃ.
ἀλλ' μοι καιρὸς ἐπιστῆσαι, πε-
ράσομαι πράξειν σοι ἃ
δεῖ μεταμορφουμένῳ τὸν
ἐπιτηδείῳ. καὶ τότε μὲν ἐπὶ

noſti, quam credo mini-
mè huius artis ignaram. hoc
à nullo alio te præter (quæ
anima mea es) percipere
cupio. Me quidem qui hã-
clenus velut & adamantī-
nus (vt aiunt) in nullam
vnquam mulierem oculos a-
moris cauſa conieci, ſeruum
effeciſti, animo amatorio
deuictum. Tum Palæſtra:
Iocaris, inquit. Quis enim
amantibus ſuperare amorem
poteſt eius artis magiſtrum?
Ego per hoc caput, ac be-
neuolentiam erga te meam
iuro, me (neque enim lite-
ras noui) inſciam horum
penitùs eſſe: verùm ſi fa-
cultas dabitur, dabo ope-
ram, vt videre queas domi-
nam in aliam formam trãſ-
mutatam. His dictis, quum
dormiſſemus, paucis diebus
poſt quum nunciat mihi Pa-
læſtra dominam ſe in auem
cõuerſuram, vt adſuũ amatorem

τούτοις ἐνεμείναμεν. ἡμέραι δ' ὕστερον οὐ πολλαῖς, ἀγγέλ-
λει μοι ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δέσποινα κατὰ τὴν ἐμοὶ δοκεῖ γε-
γονυῖα

νομφὴ, πίτυθαι πῶς ἐ ἰρόμηρον. ἀλλ' ὡ γυῖ, ἔφιν, ὁ καιρὸς, ὃ Παλαίσφα, τῦς ἐς ἰμὶ χάαι & ἦ νυῖ ἔχῃς, τὸν σαυτῦς ἱκίτλω ἀναπαῦσαι πολυχρονίς ἰπιθυμίας. θάῤῥα, ἔφη, κἀπαδὴ ἰσπίρα λῶ, ἄγε μι λαβοῦσα πῶς τλὼ θύραν τοῦ δωματίου, ἔνθα ἰκεῖνοι ἰκάθωδον, κὴ κινώα μι πῶς άγαν ὀπῖ τινι τῦς θύρας κινῆσαι κὴ ἐφικοπᾶν τὰ γινόμφα. ὁρῶ οὖν τλὼ μὴν γυναῖκα ἀπολυομίνλω, ἔτα γυμνὴ ὠν λύχνῳ πῶς ιλθοῦσα, κὴ χόνδρους δῦο λαβοῦσα, τὸν μὴ δυνατὸν ὢν πυρὶ ζῦ λύχνου ἰπίθηκι, καὶ σᾶσα, πολλὰ ζῦ λύχνου διατπάλησιν. ἔτα δι βάτιον ἀφὲν ἀνοίξασα, πολλὴν πομὰς ἴχον πυξίδας ἰν αὐτῷ, ἔνθῳ ἀμαιρᾶται, καὶ πῶφίρι μίαν. ἃ δ' ἔχῃ ἰμβιβλημίνον, ὅ, τι μὴν ἐκ οἶδα, τῦς δ' ὄψιως ἀὐτῦς ἔνιπα, ἔλαιον αὐτὸ ἰδόκει ἔναι. ἰκ τύτε λαβῦσα, χρίκα ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνίχων ἀρξαμίνη τῶν διάτω, κὴ ἄφνω πῦ ρὰ ἰκφύτου αὐτῇ, κὴ ἐρίμ δι ρατίνη, καὶ χρυσὴ ἰχῴτο, καὶ ἀπὸ δ, ὅσα ὀρνίθων διάματα,

torem aduolet: Nunc tempus, inquam, adest, quo diutino noſtro deſiderio poſsis facere ſatis. Bono animo ſis, ait, & quum iam nox aduentaret, me apprehenſum ad oſtium domus ducit in qua illi dormiebant, meq; iubet per vimulam oſtij introſpicientem, quæ fierent, animum aduertere. Video patronam depoſita veſte nudam prodire, accenſa lucerna, duo tenentem grana, quorum altero thuris ardenti lucernæ impoſito, multa in lumen locuta eſt. Deinde grandiuſculam reſerans arcam, plures continentem pyxides, vnam effert, quid in ea contineretur, incertum: ſed quàtum oculi conijcere poterant, oleo plena videbatur. Ex hoc aſſumens, à ſummo vſque ad imas partes totum corpus peruxit, ſtatimq; alæ innaſcuntur illi, & roſtrum corneum & aduncū: omniq;

καὶ σύμβολα πάντα ὤχει, καὶ
λῶ ἄπο οὐκέτι πόρρω νυκτὸς
ὄντος. ἐπὶ δ' ἄδηλον ἑαυτὸν ἐπ-
ιστρωφήσαντα, κρώξασα ἀλύων,
καὶ οἷον ἐπάνω οἱ πόρακος, ἀ-
νασᾶσα ὤχετο, μετομένη τὸ
ξύλον, ἐξ οὗ τὴν ὄνυχα ἐλαβόμην. ἐγὼ δ' ὅτι
μὲν ἐπάνω οἱόμην ὁρᾶν, ὥστε
δακτύλοις τῶν ἐμαυτοῦ βλε-
φάροις ἁπτόμενον· οὐ πιστεύων
τοῖς ἐμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς, οὔθ'
ὅτι βλέπουσιν, οὔθ' ὅτι ἐγρη-
γόρασιν. ὡς δ' βούλομαι καὶ βρα-
δέως ἐπαύσθην, ὅτι μὲν λαθόν-
τα, ἐβουλόμην τότε τῆς Πο-
δαλείρας πειρῆσαι λάθρᾳ, καὶ
χρίσασθαι ἐξ ἐκείνου τοῦ φαρ-
μάκου, εἴ πως πτερωθείην· ἐ-
βουλόμην γὰρ παρ' αὐτῆς μαθεῖν,
ἢ μιταμορφωθεὶς ἐκ τοῦ ἄν-
θρώπου, εἶτα καὶ τῇ ψυχῇ
ὄρνις ἴσομαι. ἢ δὲ τὸ ἀμαύ-
τιον φάρμακον ξήσασα, κομίξα τῷ
πυξίδα. ἐγὼ δ' σπεύδων ἅλη,
ἐκδύσας, χρίω ὅλον ἐμαυ-
τὸν, καὶ ὄρνις μὲν οὐ γίγνο-
μαι, ὁ δυσυχῆς, ἀλλά μοι οὐ-
ρὰ ὄπισθεν ἐξῆλθε καὶ οἱ δάκ-
τυλοι πάντες ὤχοντο, ἐκ οἷδ'
ὅπου. ὄνυχας δ' τοὺς πάντας
τέσσαρας ἔχομ, καὶ τούτους ἐκ ἄπο, ἢ ὀπαδὰς καί μοι ἐκ χᾶ-

omnisque in auem conuersa esse nocturnæ cornici persimilem. Vt verò se volantem aspexit, asperè cantans, prout hæ aues solent, perque ostium euolans, abiit. Ego qui mihi videbar insomnium vidisse, palpebras oculorum tetigi, nequaquam oculis fidens, aut quòd ea aspexerim, aut quòd essem excitatus à somno. Tandem vt vix sensi me haudquaquam dormire, Palæstram rogaui, vt ego quoq; eo vnguento vnctus in auem commutarer. cupiebam enim experimento discere, an ex hoc anima quoque auis possem fieri. Illa ostium domus aperiens, pyxidem profert, ex qua festinans exutus perungor totus: auis verò infelix nequaquam fio, sed cauda euestigiò à posteriori innascitur parte. digiti omnes nescio quorsum abierint, vngues in quatuor vngulas versi, manus

ρῶν καὶ οἱ πόδες, ὄνου τοὺς πόδας ἐγένοντο· καὶ τὰ ὦτα μακρὰ, καὶ τὸ πρόσωπον μέγα. ἐπεὶ δὲ κύκλῳ περιεσκόπουν, αὐλῶνα ἑώρων ὄνου φωνὴν δ' ἀνθρώπου, ἂς τὸ μίμψασθαι τὴν Παλαίστραν, οὐκέτι ἔχον, τὸ δὲ χάλω ἐπιτάνυσας ἐζήτει, καὶ αὐτῷ δὴ τῷ σχήματι, ὡς ὄνῳ ἐποδύνιπτον, ἐτιθάμιζον αὐτὴν, ὅση δυνάμεως, ὄνῳ ἀντὶ ὄρνιθος γινόμενον. ἐδὲ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας τυψαμένη τὸ πρόσωπον, τάλαινα, ἔφην, ἐγὼ, μέγα ἥμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν συρίγγων, καὶ ἄπειρος ἐσαθρον, οὐχὶ τὰ τῶν πολλῶν φόρτου. ἀλλὰ θάρρει μοι, ὦ φίλτατε· ῥᾴων γὲ ἐκ τούτου θεραπεία. ῥόδα γὲ μόνον ἃ φάγοις, ἀφλύσῃ μὲν αὐτίκα τὸ ὄνειον, τὸν δὲ ἐραστήν μοι τὸν ἐμὸν αὖτις ἀποδώσεις. ἀλλά μοι φίλτατε, μίαν νύκτα τλῆθι ἀνεχόμενον ἐν τῷ ὄνῳ, ὄρθριον δὲ ἀφαμοῦσα, οἷός σοι ῥόδα, καὶ φαγὼν ἰαθήσῃ.

nus ac pedes iumenti erant effecta auriculæ longæ, magna facies: quæ omnia circumspiciens, [h] cognoui me asinum euasisse. Vox hominis ad querendum de Palæstra defecerat sed labia demittens, ipsamq; quæ potentia forma respiciens, accusabam, quòd me pro aue in asinum vertisset. Ilia manibus demulcens caput: Miseram me, inquit, quantum mali feci: festiuantem simiolo pyxidum me decepit, non capientem ea quibus homines in auem cõmutantur. Sed confide, anime mi, facilis erit huius erroris curatio. nam si rosas comedes, statim exues iumenti formam, & in amatorem meum redibis. ac vna nocte æquo animo: asini formam diluculo curabis. afferam sanè rosas, quas tu ederis, fies homo. Hæc quum dixisset, iracundiam me, & aures, & reliquum corpus demulcebat. Ego

ταῦτα ἔλεγε, καταψήσασά μου τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν.

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὄνος ἦν μῶλις, τὰς δὲ φρένας, καὶ τὸν νοῦν ἄνθρωπος· ἐκεῖνος ὁ Λούκιος, πλὴν τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμψάμενος τὴν Παλαίστραν, ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, δακὼν τὸ χεῖλος, ἀπῆα, ἵνα καὶ σάμιλα ἴσωτα τὸν ἐμαυτοῦ ἵππον, καὶ ἄλλον ἀληθινὸν ὄνον ζῷον ἵππαρχον. οἱ δὲ ἀλλοθρόοι μισήσαντα, λελύκεσαν μὲν οὖν χόρτου αὐτοῖς κοινωνὸς ἐπεισέρχομαι, τὰ ὦτα κατακλινάντων, ἕτοιμοι ἦσαν ταῖς ποσὶν ἀμύνειν τῇ γαστρί. κἀγὼ σωφρονῶν, πορρωτέρω ποι τῆς φατνῆς ἐποχούμενος ἑστὼς ἐγέλων. ὁ δὲ μοι γέλως, ὀλκυθμὸς ἦν. ταῦτα γὰρ ἐνενόουν πρὸς ἐμαυτόν, ὦ τῆς ἀκαίρου ταύτης σωτηρίας· τί δή, ἐὰν νῦν θᾶττον ῥόμβος ἐπέλθοι, ἢ πλοῖόν τι θηρίον ἐπιφωνοῦνταί μοι, μήπω καλὸν ἐπιποιήσῃ, διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐνοῦν, ἐννόουν ὁ δυσνυχὴς τὸ μέσον καιρόν. ἐπὰ γὰρ ἦν ἤδη νὺξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ πολλὴ, καὶ ὕπνος ὁ γλυκύς, φοβῆ μὲν ἔξωθεν ἐτοίμη, ὡς ἀμφιπόμπος.

Ego corpore asinus, sensu tamen mentéque hominis fungebar, ipse ille Lucius; præter vocem. Mecum igitur multus erat, tum Palæstræ conquestus, labiaque mordens abij vbi sciebam equum meum & alium verum asinum Hipparchi esse. Qui vt me ingressum conspexêre, i veriti ne fœnum ipsorum comederem, demissis auribus parati erant ad me calcibus repellendum: quod ego perpendens, longè à præsepe recessi, stans ac mecum ridens: sed risus ruditus erat. Cœpi verò interim mecum cogitare: Quid si lupus nunc aliquis ad not intret, aut alia fera insiliet mihi, qui nihil mali commisi? Hæc detentus cura, timebam aliquam malam futuram esse fortunam. Nox enim intempesta cùm esset, ac silentium & dulcis somnus, strepitus quidam exterius tanquam effossi parietis est factus:

καὶ διωρύττετό γε καὶ ὀπὴ ἤδη ἐγεγόνει, ἄνθρωπον δίεξαθαι διαμένην. καὶ οὗτος ἄνθρωπος τοῦτο παρῆν, καὶ ἄλλος ὁμοίως, καὶ σωμοὶ ἔνδον ἦσαν, καὶ πάντα εἶχον ξίφη. ἐπὶ τὰ καταδήσαντες ἔνδον, ἐν τοῖς δωματίοις, τὸν Ἵππαρχον καὶ τὴν Παλαίστραν, καὶ τὸν ἐμὸν οἰκέτην, ἀφικόμην ἤδη τὴν οἰκίαν κενὴν, τὰ χρήματα, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ σκεύη κομίζοντες ἔξω ὡς ἐπὶ ἅμαξαν ἔνδον ἄμα κατελέποντο, καὶ δοῦναι τὸν ἄμον ὄνον, καὶ τὸν ἵππον ἐπισάξαι, ἐπικατίδησαν ἡμῖν. καὶ οὕτω μὲν ἄχθος φέροντας ἡμᾶς, ξύλοις παίοντες, ἤλαυνον, ὡς δὲ τὸ ὄρος ἀπρόσβλητον ὁδῷ φόνῳ παρέμενον. τὰ μὲν οὖν ἄμαξα κτλῶν, οὐκ ἔχω ἀπεῖν ὅ, τι ἔπασχεν ἐγὼ δὲ ἀνυπόδητος, ἀσιωπήθης ἀπιὼν, πέτρας ὀξείας ἐπιβαίνων. τοσαῦτα σκεύη φέρων, ἀπολυμένου καὶ σωμάτης κρύπτοντος καὶ οὐκ ἐῶντος κατασιωπᾶν, καὶ ὠθοῦς ἄμος ὄπισθεν κατὰ τῶν μέρων ἔπαιε δὲ ξύλῳ. ἐπὶ δὲ σωμάτης, ὁ Καῖσαρ,

Iamque adeò diruptus erat vt ingressui hominis pateret. Tum vnus & item alter, pluresque intrant, armati omnes. Hipparchum, Palæstram, ac seruum meum colligant, domum spoliant: pecuniam, vestiem, omnémque supellectilem auferunt, adeò vt nil relinqueretur domi. Tum me equumque atque alterum educentes asinum straurunt, impositisque rebus quas apportauerant ad graue onus, ligno nos abigentes, ad montes via desueta effugerunt. Ignarus eram quantum pressii pondere mei soliy paterentur laboris, egodesuetus absque soleis iter facere, saxis præacutis admodum offendebar: ideóque sæpiùs cespitans deficiebam sub pondere: sed euestigiò vir subsequens me sæpiùs feriebat baculo, quum Cæsarie

φωρ, ἀναβοῶσα ἐπιθύμουν, φθέγμα ἄφωνον, ἢ ὠνούμην, καὶ τὸ μὲν ὦ, μέγιστον καὶ μεγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ, οὐκ ἐπηκολούθει ἀλλὰ μὲν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐτυπτόμην, ὡς κωδιδοὺς αὐτοὺς τοὺς ὀνυθμούς. μαθὼν δέ, ὅτι ἄφωνα ἐβόων, ἔγνων σιγῇ κρίνειν, καὶ πραδαίνειν τὸ μὴ κακοῦσθαι ἐπὶ τούτῳ. ἡμέρα τις ἦν ἤδη, καὶ ἡμᾶς ὄρη μεγάλα ἀνελεύκαμεν, καὶ σώματα δύο ἡμῖν ἀνομῷ ἐπέχιτο, ὡς μὴ πανδοκεύοιμεν, πλὴν ὀδὸν ἐς τὸ ἄριστον ἀναλύσοιμεν. ὥς ἐστιν ἔστιν τότε καὶ ἔμενα ὄνος. ἐπεὶ δὲ λῷ αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν ἄς τινα ἔπαυλιν σωιθῶν ἐκείνοις ἀνθρώποις, ὅσον ὧν ἐκ τῶν γινομένων σκοπεῖν. καὶ οἱ φιλόμασιν ἐσπάζοντο ἀπάλους, καὶ καταλύειν ἐκέλευον αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ. καὶ παρέθηκαν ἄριστον, καὶ τοῖς κτηνίοις ἡμῖν παρέβαλον κριθίδια. καὶ οἱ μὲν ἀρίστων, ἔγω δὲ ἐπείνων μὲν λαπᾶς. ἐπεὶ δὲ ἐπαλὺ ὁ πάππος κριθὰς ὑμᾶς

saris inuocans præsidium, pro voce ruditum edebam, ô, solùm absurdè proferens voce maxima: Cæsaris verò nomen minimè sequebatur: & ob hoc vapulabam magis, veluti qui ruditu proderem nocturnos fures. Nil ergo proficiens rudendo, statui verbera silentio redimere. Iam dies adeerat, & nos multos transieramus montes, neligati ora. ne pascendo iter moraremur. Meridie ad diuersorium quoddam peruenimus hominum quibus cum nostris latrombus veterem esse consuetudinem, tum ex mutua salutatione, tum ex oculis poterat percipi. Iubent illi farcinas deponere, & prandium parant. Nobis iumentis hordeum præbuêre: quod quum cæteri comedissent, ego valde esuriens (nam is cibus mihi esui difficilis erat) cogitans quare famem sedarem, hortulum retrò diuersorium conspicio, multis oleribus

ὁμᾶς ἀρτίκαμεν, ἰσκοπούμην δ, τι καὶ καταφάγοιμι. ὁρῶ κῆπον αὐτοῦ ὀπίσω τῆς αὐλῆς, καὶ ἄχρι πάχανα πολλὰ καὶ ῥόδα ἐπὶ αὐτῶν ἰφάνη τὰ λαθὼν πάντας ζοὺς ἔνδον, ἀσχολουμένους περὶ τὸ ἄριστον, ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τοῦτον μὲν ὁμῶν λαχάνων ἐμπλησθῆναι δόμην, τῶν δὲ, τῶν ῥόδων ἔνεκα. ἐλογιζόμην γὰρ, ὅτι λῦσαι φαγῶν τῶν ἀνθίων, πάλιν ἄνθρωπος ἔσομαι. ἅπτα ἐμβὰς ἐς τὸν κῆπον, θριδάκων μὲν καὶ ῥαφανίδων καὶ σελίνων, ὅσα ὁμὰ ἐδίη ἄνθρωπος, ἐνεπλήσθην· τὰ δὲ ῥόδα ἐκᾶνα, οὐκ ἐῶ ῥόδα ἀληθινὰ, τὰ δ' ἐῶ ἐκ τῆς ὀχρίας λάφυρα φυόμενα, ῥόδα ἐκᾶνα. λάφυρα καλοῦσιν ἄνθρωποι, κακὸν ἄκεστον ἄνω τοῦ πάντα καὶ ἵππον φασὶ γὰρ ἀφανίσαι τὰ φάγουλα ἀνθρώπων αὐλίκα. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς ἀνθρωπος, καὶ ξύλον ἁρπάσας, ἀσκεπὲς ὡς τὸ κῆπον, καὶ τὸ πολέμιον ἰδὼν, καὶ τῶν λαχάνων τὸ ὀλιθρον, ὡς πᾶν τις ἀνάσις μισοπόνης καὶ πλήκτου λαβὼν, οὕτω μετὰ ξύλου μήτε πλωρῶν πεσάμην, μήτε μηρῶν. καὶ μέλη καὶ τὰ ὦτά μου κατέκλασεν, καὶ τὸ πρόσωπον σωρηδὸν ἐποίησεν. ἐγὼ δὲ

plenum, in quo & roſæ eſſe videbantur. Itaque videns omnes prandio intentos, ac cedo ad hortum, tum vt paſcerem olera, tum vt ederem roſas, quibus in cibum ſumptis, ſperabam me in hominem reuerſurum. Hortum ingreſſus, raphanos, lactucas, atq; apium, quibus etiam crudis vtuntur homines, ad ſaturitatē comedi. Quæ viſæ fuerant, non erant roſæ, ſed lauri ſyluestris flores. [k] Laurum vocant homines, malum & aſino & equo cibum, cùm ferant ex eo edentes ueſtigiò mori. Hoc aſpiciens horti cuſtos, rapto ingreſſus ligno, vt olera ita depaſta vidit, tanquam irati domini erga fures deprehenſos ſolent, neq; natibus, neque lateribus pepercit: aures inſuper ac totum caput fuſte contriuit. Ego iam verbe-

οὐκέτ'

ἀρχόμ@, ἀλλακτί-
ζουσι προϊοῦσι, καὶ κατέβα-
λον ἔδιον ἐπὶ τῶν λαχά-
νων, ἔφυγον ἄνω ἐπὶ τὸ ὄρ@.
ἐγὼ, ἐπειδὴ ἔδει φέρειν ἀ-
μέλγοντα, ἀντήραγχ λύσσα τοὺς
κύνας ἐπ' ἐμέ. οἱ δ πλέ@ες πολ-
λοί τε ἦσαν καὶ μεγάλοι, καὶ
ὄψεσι μάχεσθαι ἱκανοί, ἔ-
γνων, ὅτι ἢν δηκάσωσί
με οὗτοι ἀποθνήσ@. καὶ ὁλί-
γου ἐπιστρεψάμην, ἵνα τὸν
ἐκ τοῦ γόνου, καλινδούμενος μᾶλλον, ἢ λάθοιμι
φεύγων ὀπίσω ἔτι ἀπέρα, καὶ
ἅμα μὲ ἔσθοις ἂν πλεῖ ἐπανα-
πεῖν. οἱ δ τοὺς μὲν λαιμὰς, φόβ@
ἐπιφερομένους ὑπέσχοντο, καὶ κατέδυσαν ἐμὲ δ παί-
οντες, οὐ πρότερον ἀφῆκαν,
πρὶν ἔνιοι τῶν ὀδόντων πάν-
τα τὰ πάχεα κατέθηγον ἐξ-
μένοι. καὶ μὲν ὅτι ἐβαστασ
ρᾶν ὕρα ἦν, τὰ βαρύτατα
τῶν ἐπιμμάτων καὶ τὰ πλεῖ-
α ἐμοὶ ἐπέλιπον, μόνῳ
τότ οὕτως ἐξηλαύνομ@. ἐπὶ
ξένης ὁρῶν ἤδη, παιόμενός
τε, καὶ ὦ φορτία ἀχθόμε-
νος, καὶ τὰς ὠμὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτρεμμίν@, ἔγνων αὐτοῦ
κατακεῖσθαι, καὶ μήθ' ἅψ ἀποσφάπτοι με τοῖς πλησίοις,

verberū impatiens, cum ambobus calcibus resupinum supra olera straussem, aufugi ad montes: quod ille vt animaduertit, canes aduersus me incitauit. Hi cùm plures essent, atque ad vrsos expugnandos validi, veritus ne me dilacerarent, si me comprehendissent: decreui satius esse domum reuerti. itaque eodem cursu ad stabulum eum fugiò sum regressus. illi conticuerunt canes currentes: me verò haud priùs percutere destiterunt, quàm ex dolore cacarem olera comesta. Et iam abeundi tempus aduenerat, cùm illi grauioribus rebus quas furto surripuerant, dorso meo impositis abierunt. Ego & verberibus & onere admodum defatigatus, vngulis insuper de via contritis, decreui me inuia prosternere, neque exurgere, etiam si me verberando necassent. eo

ἀναπαῦσαι ποτε τῶν ἀλγηδόνων μόνας δὲ ὁρᾶν καὶ ἐσεσθαι ἐν τῷ βιβλιδίῳ καὶ ἀκούειν. ἢ ὅτι πεσόντες ἀπέθανον, τὰ μὲν ἀνθρώπεια ἀγνοοῦσι ὡς τι ἔπαθον, καὶ ὡς ἀμείνονα, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐάσουσι παῦσαι τοῖς λόγοις. ἀλλά τις δαίμων βάσκανος, συμφορᾶς τῶν ἐμῶν βουλόμενος, εἰς τοὐναντίον περιώλισεν. ὁ γὰρ ἵππος καὶ ὄνος, ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας πεσὼν ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ μὲν τὰ μὲν πρῶτα, ξύλα φαίνοντο, ἀναπαῦσαι τὸν ἄθλιον ἐπίλοιπον. ὡς δὲ ἐδόκουν ἐπιπονώτερα τῶν ὤμων, λαβόντες αὐτὸν, οἱ μὲν τῶν ὤμων, οἱ δὲ τῶν ὠδῶν, ἀνῆραν ἐπαρῶντο. ὡς δὲ ἔδοξε λίθος. ἐν τῇ ὁδῷ ἀπολοφύρασθε, λογισάμενοι ἐν ἀφύλοις, ὅτι δὴ μάτην πονοῦσι, καὶ τὸν χρόνον τῆς φυγῆς ἀναλίσκουσιν, ὅπως νικηφόρῳ παρισφόνλῳ, τὰ μὲν σκεύη πάντα, ὅσα ἀκόμιζεν ἐπῆν, διανέμουσιν ἐμοί τε καὶ τῷ ἵππῳ, τὸν δὲ ἄθλιον, κοινωνὸν καὶ τῆς ἀχμαλωσίας καὶ τῆς ἀχθοφορίας, λαβόντες, ὡς ξίφει ἀποτίμνουσιν ἐκ τῶν σκελῶν, καὶ σκαίροντα ἔτι ἀπῆκαν ἐκ τῆς πραγμυιᾶς. ὁ δὲ ἀπὸ κάτω, τὸν θάνατον ὠρχήσατο. ἐγὼ δὲ ὁρῶν

eo pacto sperans [illegible] fatale compulsos, [illegible] qua pressus eram [illegible] & asinum partituros, [illegible] vt inutilem relicturos. Sed nescio quis dæmon [illegible] dia motus, mea cõsilia [illegible] trarium vertit. Nam [illegible] asinus fortasis idem cogitans, in via cecidit, quumilli miserum baculis percutientes, vbi exurgere nequibat, neque prodesset verbera, alij cauda, alij auribus [illegible] prehensum surgere impe[illegible] Cùm vano labore [illegible] tempus tererent, (asinum enim in via stratus velut lapis iacebat) illi ad fugam [illegible] tenti, ne frustra tardarent, dempta ab asino onera, quibus & equo imposuerunt: asinum verò miserum, captiuandis & oneris ferendi socium, abscisis ense cruribus, [illegible] huc semianimè è loco [illegible] cipiti deiecerunt, mors illi attulit laborum finẽ. Ego, vi-

dens

ὁρῶν

ἐρῶν ἐν ᾧ σωροδοκοπόρῳ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων τὸ τέλος, ἔχων φέρειν ἀγχίνους τὰ ἐν νοσοῖ, καὶ προθύμως πανταχῇ, ἐλπίδας ἔχων παντοίας, ποτὲ μὲν ἐπιτεύξεσθαι εἰς τὰ βέλτια, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τοῦτον εἰς ἐμαυτὸν ἀνασωθήσεσθαι· καὶ τῶν λοιπῶν ἀπόντων, ὡς ἐκ ἄλλου τινὸς ἐπὶ τὴν ὁδὸν, καὶ ὅτι καταλύσουσι λοιπὸν, ἔνθα καθαμίλλησιν· ὥστε πάντα ταῦτα ὀρέμου ἐκομίζομεν. καὶ πρὸς τῇ ἑσπέρᾳ ἤλθομεν εἰς τὰ οἰκεῖα. γραῦς δὲ γυνὴ ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ πολὺ ἐκαίετο. οἱ δὲ πάντα ἐκεῖνα, ἅπερ ἐτυγχάνομεν ἡμεῖς κομίζοντες, ἅσσα κατέθηκαν. εἶτα ἤρετο τὴν γραῦν, διὰ τί ἄτω καθῆται, καὶ οὐ ποσκυφάλας ἄνισον; ἅπαντα πάντα, ἔφη ἡ γραῦς, ἀπρεπῆ ὑμῖν. ἄρτοι μὲν παλαιοὶ, οἶνος παλαιοῦ πίθοι· καὶ τὰ κρέα δὲ ὑμῖν τὰ ἄγεια ἀπώσασθε ἔχω. οἱ δὲ τὴν γραῦν ἐπαινέσαντες, ἀφλαστάκτοι, ἐπείγουσι πρὸς τὰ πῦρ, καὶ λίθῳ καὶ ἔνδον ὕδωρ θερμὸν ἔχοντι, ἀρυσάμενοι ἔνθεν, καὶ καταχυσάμενοι, αὐτοσχεδίως ἐν λουτρῷ ἐχρίσαντο.

dent quorsum mea euasissent consilia, statui æquo animo ferre sarcinam, & prompte iter conficere, sperans tosis aliquando repertis, me pristinam formam recuperaturū: præsertim cùm ex latronū percepissem verbis parum itineris superesse ad locum in quo depositis sarcinis manerent, meq; etiam cursu, si opus fuerit, ad proficiscendum paro. Ante vesperam venimus domum. Anus vetula intus sedebat ad ignem. illi depositis sarcinis vetulam rogant cur sedeat, ac non potiùs prandium paret. Illa omninò esse se prompta ait, panes plurimos, vinum vetus, ac syluestrem carnem. Collaudata vetula, vestibúsque depositis ad ignem se oleo vnxerūt. Vas erat æquæ plenum calidæ, qua se lauerunt. Superuenêre paulò pòst adolescentes, aurum, argentum, vestes,

ἅτα ὀλίγον ὕστερον ἦκον νεανίσκοι κωμοί, κομίζοντες ἁπάντων πλῆσαι, ὅσα χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἱμάτια, καὶ κόσμον γυναικεῖον, καὶ ἀνθηρὸν σκηνὴν, κοινούμενοι καὶ οὗτοι ἀπόκλοις. καὶ ἑστιᾶτο ταῦτα ἔνδον λαβόντες, ὁμοίως ἐκείνοις καὶ οὗτοι. λοιπὸν μετὰ ζῶντος, ὦ ἄεικες Δαφνίδιον, καὶ λόγῳ σκοπῶ ἐν ᾧ συμποσίῳ τῶν ἀνδροφόνων. ἐγὼ δὲ χρᾶσι μοι καὶ ὡς ἵππῳ λειπὰς παρθένῳ, ἀπ' ἐκείνου μὴ σπουδῇ τὰς λειπὰς κατέπινον, δεδιὼς, οἷα ἀκὸς, μὴ τὸν σωφρονέστερον. ἐγὼ δὲ ἑπόμην ἤδοιμι τῷ γραῒ ἐξιοῦσαν, τὸν ἔνδον ἄρδην ἔνθιον. τῇ δὲ ἑσπέρᾳ καταλιπόντων τῷ γραῒ, καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ σκόλυτον ἐπὶ ἔργον ἀπῆσαν. ἐγὼ δὲ ἔσχον ἐμαυτὸν, καὶ τῷ ἀπειθῆ φρονεράν· τὸς μὲν γὰρ γραὸς καταφρονοῦσα ἐῶ μοι, καὶ φυλᾶν ἐκ τῶν ἐκείνης ὀμμάτων ἀναγκάζει μοι· ὁ δὲ νεανίσκος μίγας τις ἦν, καὶ φοβερὸν ἔβλεπε· καὶ τὸ ξίφος ἀεὶ ὑφεῖρε, καὶ τὴν θύραν ἀεὶ ἐπῄει. τρισὶ δὲ ὕστερον ἡμέραις, μισούσης σχεδὸν τὰς νυκτὸς

flet, ac muliebrem, virilémque ornatum portantes, communem omnibus prædam: quibus rebus intus delatis, eodem & ipsi pacto se lauerunt. Erat illis prandium fertile, sermo homicidarum varius. Anus mihi & equo hordeum præbuit. Ille cibum auidè vorauit, timens (vt par erat) ne essem in edendo socius. Vbi mulier abest, ego panem, qui intus erat, comedi. Postridie relicto eum vetula adolescente quodam, ad opus suum abierunt. Ego sentiens custodes mihi impositos diligentes, ingemiscebam. Ac anum quidem contemnebam, cùm facilè ex eius conspectu aufugere possem. Sed adolescentem præcinctum ense in me sæpiùs respicientem, atque adseruantem ostium, formidabam. Postridie circiter nonam

ἐπὶ ἀναψυχὴν οἱ λῃσταὶ, ἐπὶ δεῖπνον μὲν δὴ ἀριστόν, ἐπὶ γάμον δὲ ἐμοὶ δοκεῖν, μέλλοντες ἅμα καὶ παρθένον ὡραίαν, σφόδρα καλὴν, κλάουσάν τε καὶ κατεσπαραγμένην τὴν εἰσθῆτα καὶ τὴν κόμην, καὶ καταθέμενοι ἐπὶ τῶν σιβαδίων, ἐφύλαττον, καὶ τὸν γραῦν ἐκέλευον, καὶ τὸν ὄνον ἐκέλευον ἔνδον μένειν, καὶ τῇ παιδὶ ἐμβεβλῆσθαι ἔλεγον. ἡ δὲ παῖς, ὅτι μὲν φαγεῖν τι ἤθελεν, ὅτι δὲ πιεῖν, ἀπὸ φωνῆς ἔκλαιε, καὶ τὸν κόμην τὸν αὐτῆς ἐσπάραττεν, ὅτι καὶ αὐτὸς πλησίον ἐτύγχανε, παρὰ τῇ φατνῇ, σωλήνιον ἐκάνῃ τῇ δεξιᾷ παρεστώς. ἐν δὲ τούτῳ, οἱ λῃσταὶ ἔξω ἐν τῷ προδόμῳ ἐδείπνουν. εἷς δέ τις ἡμέραν ἀπὸ τῶν σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φυλαττόντων, ἔρχεται ἀπαγγέλλων, ὅτι ξένος ταύτῃ πλησιάζοι μόνος, καὶ πολὺν πλοῦτον δοκεῖν οἱ ἕπεσθαι ὡς ἔκ τινος, ἀναβάσης καὶ ἵππου ἐπομένου, ἄδηλον καὶ τὸν ἵππον εἰ σωματοφόρος ἦν, ἢ φόρτου. ἐγὼ δὲ ἀκούσας, ἐπεκάμπτομαι ἐπὶ μάχην καὶ πόλεμον ἐξοπλίσασθαι, ἐπειγόμενος τάχιον, ἵνα μὴ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπὶ

them mediam reuersi fures, neque aurum, neque argentum tulere, sed virginem formosam sanè, flentem, capillis sparsis, ac scissa veste. Hanc in stramimbus posita tam bono animo esse iubent, mandantes vetulæ, vt continuò domi esset, virgineméque adseruaret diligenter: quæ neque potum, neque cibum capere voluit, solùm gemens ac lacerans capillos, adeò vt ego quoque illius cómotus fleui, sibi intùtà propinquus lachrymarem. Interim extra domum fures in porticu cœnant. Facto die explorator quidam aduenies, nunciat quendam aduenam ea die multis cum opibus transiturum. Hi vt erant armati consurgentes, me & equum stratos abeuntes dueunt. Ego infelix ignorans me ad pugnam & bellum duci, cùm tardè irē, ligno percutiebar. Post-

ἐπεὶ δ' ἔκειτο ἐς τὴν ὁδόν, ἔνθα ὁ ξυ- ναρπάσας ἔφευγε, συμπεσόντες οἱ λησταὶ ταῖς ὀχήμασιν, αὐτόν τε καὶ τὸν ἐκείνου θεράποντας ἀπέκτειναν, καὶ ὅσα ἐν τιμιώτατα ἐξενόντο, ὥσπερ ἐμοὶ ἐπίθηται, τὰ δ' ἔντρα τῶν σκευῶν αὐτὸν, ἐν τῇ ὕλῃ ἔκρυψαν. ἔπειτα ἥκλασον ἡμᾶς ὄπισθεν ὀπίσω, κἀγὼ ἐπαγόμενος καὶ ὦ ξύλῳ τυπτόμενος, ἐρέω πρὸς ὀπλὴν παρὰ πέτραν ἐς ξᾶσαι. καί μοι ἀκὴν τῆς πληγῆς γίγνεται πρᾶγμα ἀλγεινόν, ἐπεὶ καιρὸν ἔνθεν τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον. οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· τί γὰρ ἡμῖν λοιπὸν πρέπει τὸν ὄνον ζῶντον, παῦλα κατανίσσοντα; ῥίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ, οἰωνὸν ἐκ ἀγαθόν. ναί, φησὶ ῥίψωμεν αὐτὸν καθαρσιμὸν τοῦ στρατοῦ ἰσόν μοι. καὶ οἱ μὲν σιωπᾷ πολὺ ἐπ' ἐμέ· ἐγὼ δ' ἀβέως τοῦτα, τὸ πρᾶγματι λοιπὸν ὡς ἄμοι νεῖν ἐπίβασιν. ὁ δὲ τῆ θανάτου μὲ φόβος, ἀνάσθησεν τῆς ὀδύνης ἔθηκεν. ἐπεὶ δ' ἤλθος μὴ ἄσω. ἔνθα κατανόησε,

Postquam ad locum peruentum est, qua aduena ille profecturus erat, in vehicula & sacrinas incidentes, hominem cum familia occidunt: precioſioribus rebus mihi & equo impoſitis, cùm reliqua in ſyluis abſcondiſſent, reuerſi ſunt. Ego cùm baculo ſæpiùs ictus eſſem, vngula offendo in lapidem acutum. ex offenſione fit ſummo cum dolore vulnus: quo factum eſt, vt reliquum viæ conficerem claudus. Tunc illi: Quid opus eſt inuicem autem hunc aſinum nutrire ſæpiùs ceſpitantem? Ex aliquo demus eum præcipitem loco, inutilem beſtiam, tanquam futuram exercitus expiationem. Cùm hæc aduerſum me machinarentur, ego intelligens omnia, quod timeris ſuperfuit, oblitus vulneris peregi. timor enim mortis, omnem abſtulit vulneris dolorem. Vt verò ad diuerſorium peruentum eſt, o-

nera

τὰ μὲν σκεύη τῶν ἱματίων ἅμαμαξαν ἀφιλόνεικον ἐν ἀστίοις καμαρ, αὐτοὶ δ' ἀναπεσόντες ἐδείπνουν. καὶ ἐπειδὴ νὺξ ἦν, ἀπήειμεν, ὡς τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἀναστῶσαι. τὸν δ' ἄθλιον ζῦτον ὄνον, ἔφη τις αὐτῶν, τί ἐπάγομεν, ἄχρηστον ἐν τῇ ὁπλῇ; τῶν δὲ σκευῶν ἃ μὲν ἡμεῖς εἴσομεν, ἃ δὲ καὶ ὁ ἵππος. καὶ ἀπήειμεν, τὸν ἵππον ἄγοντες. νὺξ δὲ ἦν λαμπρὰ τότε ἐν τῇ σελήνῃ, ἐμοὶ δὲ τότε πρὸς ἐμαυτὸν ἔλεγον· ἄθλιε, τί ἔτι μένεις ἐνταῦθα; γνώσονται, καὶ γυπῶν τίνα δεπνήσουσιν, οὐκ ἀκόντες, οἷα περὶ σοῦ ἐβουλεύσαντο; θέλεις οὖν ἐρημίᾳ πειρήσομαι; νὺξ μὲν αὕτη, καὶ σελήνη ποικίλη, οἱ δὲ οἴκοντες ἀπιόντες. φυγῇ σῶσι σαυτὸν ἐκ δικαίων ἀνθρωφόνων. ταῦτα πρὸς ἐμαυτὸν ἐνενοοῦμην, ὁρῶ ὅτι οὐδὲ προσδιδράμω οὐδείς μοι, ἀπαγαγὼν δὲ ὁ σύρων ἐπὶ τοῖς ἐδοῖς ἡμᾶς παρεπρίαμαι, τὸ μὲν καὶ παρέξωσιν ὡς μάλιστα πρὸς τὴν φυγήν. καὶ δρόμῳ ἐχρώμην, ἀπήειμεν δὲ γραῦς, ἐπὶ

nere cùm depositissent à nobis, discumbentes cœnant. Deinde noctu cùm recedere vellent, quò reliqua è sylua deportarent: Quid, vrus inquit, hunc miserum deducamus asinũ, inutilem propter vngulæ vulnus? hæc quæ sua persunt, partim nobismedipsis, partim equo deferenda imponemus. His dictis abierunt, vnà equum decentes. Nox cùm lucere Lunæ beneficio, ego mecum loquutus: Quid amplius, inquam, expectas miser, esca vulturibus & eorum pullis futurus? Nunquid nõ intellexisti quæ isti de sumt inuicè col loquuti? Vitne ex alia crepidine deijci? Nox resplendet, fures abiêre, pete fugá ab istis homicidis salutem. Hæc mecum cogitans, cùm viderem me solutum (laqueus enim suspensus pendebat) ad fugiendum maximè sum cõmotus. Itaque domum exiens cœpi cursu fugere. Quod

ικανὸν ἦν διαφάσκειν ἑτοίμως, καμοὶ ἀνῆσαί μου τὴν τῶν ὀρῶν, καὶ ἄχλο. ἐγὼ δ' ἄξιον λῆρον καὶ θανάτου ἄλλων ἀπὸν ἦναι, τὸ ὑπὸ γραῶς ἁλῶναι, ἔσεσθαι αὐτῷ. ἡ δὲ μάλ' ἀνίκατα βοᾷ ἐνδοθεν τῷ παρθένου. τὴν οὖν μάλα δὴ ἀκούσασαν, καὶ ἰδοῦσα γραῦν, δίκλω λύκος ἐξ ὄνου ἁμιλλᾶται, τοιαῦτα τὸν μῦθον γινώσομαι, καὶ ἄξιον ἀκροᾶσθαι μᾶλλον τὴν ἀνίκατα. ἀναπηδᾷ γὰρ ἐμοὶ, καὶ ἐπιβαίνουσά μοι, ἤλαυνε, λέγουσα τῷ ἱππῳ τὴν φυγὴν, καὶ τὴν τῶν λύκων σπουδὴν, ἵππου δρόμον. ἡ δὲ γραῦς ὀπίσω ἀπελείπετο. ἡ δὲ παρθένος τοῖς μὲν θεοῖς ηὔχετο, σῶσαι αὐτὴν τῆς φυγῆς. πρὸς δὲ ἐμὲ· λῦσόν με, ἔφη, λοιμὸς πρὸς τὸν πατέρα, ὦ ἑταῖρε σὺ, ἐλεύθερον μόνον σ' ἀφέντες ἔργα ἀφύσω, λέγουσα δὲ μάθημ' ἔσται σοι, ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας, τὸ ἄριστον. ἐγὼ δὲ, καὶ ζῶν φονεὺς, καὶ ζῶν ἐμαυτῶν φωξόμην, καὶ πολλὴν ἐπιτείαν ἡ θρασυτέραν, ἐν τῇ ἀνασωθέντος, ἐμοὶ λύκος ἐπίσαν ἕτερον, ζῶν ποιῶμαι, καὶ ἀμιλλᾶσθαι. ἐπὶ δὲ ἄκρου, ἔνθα ἐσχίζετο ὁδὸς εἰς

Quod anus ubi conspexit, me per caudam retinebat: ego rem dignam præcipitatio & alia quauis morte putans, si à vetula retinerer, mulierem trahebam. illa magna voce implorat virginis opem. Quæ cùm prodisset, conspectare, facinus est ausa nobile & memoratu dignum. Nam super me ascendens, fugæ comes facta est. Ego tum fugiendi cupidus, tum puellæ gratia, extento cursu abibam, anicula post nos relicta. Virgo orabat pro salute deos. ad me verò: Si me, inquit, ad paternam domum perduxeris, primùm ab omni opere te liberum faciam, tum hordeì medimnus erit tibi singulis diebus cibus. At ego tum interfectores meos fugiens, tum pollicitationibus puellæ motus, neglecto vulnere currebam. Vt verò ad triuium quoddam peruenimus, in

οἱ ἀβλέπτοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν, ἀναρίφουσιν, καὶ πάρεσθε ἀθεῖς πρὸς τὸν σελήνην ἔγνωσαν ἡμᾶς ἀνευχαῖς ἀχμαλώτους. καὶ πρὸς θαμόνιον καταλαμβάνοντά μου, καὶ λέγουσιν, ὦ καλὴ κόρη θεὸν σὺ παρθένος, τοῖ βαθίης ἀφείκε ταλαίπωρε; ἐδὲ τὰ δαιμόνια δίδοικας; ἄπαξ δεῦρο ἴσθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμεῖς σε ζῶσι οἰκείοις ἀποδώσομεν. Σαρδόνιον γελάσαντος ἔλεγον, κόρη ἀφρίψαντες, εἶλκον ὀπίσω. κόρη πυρὶ τοῦ ποδὸς, καὶ τοῦ τραύματος ἀναμνησθεὶς, ἐκόλαπτε. οἱ δὲ, ναῦ, ἔφασαν, χωλὸς, ὅτι ἀφλιφάσκαν ἐλάθοκας; ἀπ' ὅτι φεύγαν ἐδόκει σοι, ὑγιαίνων; ἔπου ἀκύτερον, καὶ πίλιος ἴσθα. ζῆς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον ἔωτο. καὶ ἤδη ἔλκος ζοῦ μιρῷ ἔχον, νοβιτόμεν. ἐπὶ δ' ἄκω κάλιν ἀνισρίψαμεν, πλὴν μὴ χρεῶν ἐρόμιν ἐπ' κόπας λριμαμένων ἐν καλαθίῳ. λάσασα γὰρ, οἷον ἀσκός, ζὺς λαπόταις, ἐπὶ τῇ τῆς παρθένου φυγῇ, λριμᾶτο, σάκξασα ἐπ' κραγάλῃ.

in hostes nostros redeuntes incidimus, qui à longè propter Lunam infelices captiuos cognouêre. Currentes cùm me comprehendissent in virgine versi: O speciosa virgo, quid misella, inquiunt, per ignota pergis loca? nunquid dæmones non extimescis? redi igitur. nam te tuis restituemus. Quæ quòd ridentes dixissent, me retrò verterunt. tum pedis & vulneris memoria quum renouata esset, claudicare cæpi. Illi: Nunc tandem captus, claudus factus es, aiunt: cæterùm fugiens non sentiebas vulnus, sed fœnus videbâre, equo & auibus velocior esse. Hæc inter verba adeò me lignis percutiebant, vt iam vlceribus posteriora infecta sunt. Domum ingressi, anum laqueo è petra suspensam inueniunt. Veritatem (vt æquum erat) latrones, propter virginis fugam laqueo vitam finierat. quod illi admirantes, scisso fune in imum præcipitem egêre.

Deinde

πλὴν ἢ παρθένον ἐνδον καθιλάσαμεν, εἶτα ἐπάνειμι. καὶ πότου δὲ μακρὸς ἦν τότε ἄλλη περὶ τῆς κόρης διαλεγόμενος πρὸς ἀλλήλους· τί ποιῆμεν, ἔφη τις αὐτῶν, πλὴν φυγείτην τί ἄν, ἄν δ' ἄπορον, ἕτερον, ἢ τῇ χρεὼ τούτῃ κάτω ἐπιῤῥίψωμεν αὐτήν, ἀφικομένην μὴ ἡμᾶς χρήματα ποιῆσαι, ὅσα περ ἐπ' αὐτῇ, καὶ πεῖσαι ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον; εὖ ἴστε γάρ, ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη γε τὸν οἶκον ἐφάξαι, εἰ καὶ εἷς ἄρ' ἡμῶν ζῶν ὑπολείποιτο· πολλοὶ γὰρ ἄρ' ἐάλωμεν, ὅταν ἐχθρῶν ἐπαρασκευῆς ἡμῖν ἐπιπεσόντων, ὥστε ἀμυνόμενοι μὴ πλὴν πολλοὶ μίαν. ἀπὸ μὲν ὅτου ῥᾳδίως ἀφθήσεται, πεισθεῖσα εἰς τὸ οἶδε· θάνατον δ' αὐτῇ τὸν ἀνηνύτατον καὶ μακρότατον ἐξεύρωμεν, καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ καὶ βασάνῳ φλάξας, ὕστερον ἀφελῇ, ἔτα ἐπιτοῦ θάνατον. καὶ τις ἔπη, οἶδα ὅτι ἐπαισθήσεται τὸ ἀρχίλυπον. τὸν ὄνον λέγει ἀφελεῖσθαι, ἀκηρὸν ὄντα νῦν δὲ μὴ χωλὸν ἔναι ψεύδόμενον, καὶ μὴν καὶ τῆς φυγῆς ἡ παρθένος γε

Deinde ligata virgine sunt ad cœnam profecti: qua multo potu traducta, quum de virgine colloquerentur: Quid, ait quispiam ex eis, de hac fugitiua agendum? quid censes, alter, nisi eosdem illam loco, quo vetulam nostram præcipitem agamus? nam & pecuniam nobis auferre conata est, & nos artémque nostram prodere. Scitis enim, si ad suos peruenisset, in quanto periculo versaretur vita nostra: nam omnes à pluribus ex improuiso circundati fuissemus capti. Quare vlciscamur hanc vitæ nostræ insidiatricē: sed non ita, vt è saxo proiecta morte pereat repentina mortis genus, quo longo dolore afficiatur, reperiundum est nobis. Cùm de illius morte disceptarent: Adijciā, ait, huic (quod & vos probabitis) asini interitum, quoniam semper tardum, nunc verò fidē claudicantem oportet perdere: etenim fuga virginis factus est so-

cius

νόμιον ὑπηρέτιν καὶ διάκονον. ἔδοξεν οὖν ἡμῖν ἀφροφάξαντες, ἀνατέμωμεν ἐκ τῆς γαστρὸς, καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἔξω βάλωμεν, τὸν δὲ ἀγαθὸν τοῦτον παρθένον ὄντα ἐγκαθεικίσωμεν, τὸν μὲν κεφαλὴν ἔξω τοῦ ὄνου πρόχειρον, ὡς ἂν μὴ ἀθρόως ἀποπνιγείη, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν ἔνδον ἐγκρυπτόμενον, ὡς ἂν αὐτὸν ἐκτακτομένῳ μάλα συρράψαντες, ῥίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα ὀρνίθων γυπί, ἐκεῖνα τὸ ὠκκασαμένον ἄθλιον, σκοπᾶτε δή, ὦ φίλοι, τῆς βασάνου τὸ δεινόν. πρῶτον μὲν, τὸ νεκρῷ ὄνῳ σωζοιπᾶν, ἔπειτα τὸ θέρους ὥρᾳ, βρωθᾶσθαι ὑπὸ ἰλιγγιῶντος ἐκείνου, καὶ πιμπρᾶσθαι ἐντεύθεν ἀφθονώτερον, καὶ μάλ' ἑαυτὸν ἀφανίσαι ἔχειν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλ', ὅσα πάσχειν, ὑπομενῶ τὸν ὄνον τῇ τοιᾷδε καὶ τοῖς σκώληξι περιφερόμενον, ἐκεῖνο δὲ· τέλος δὲ οἱ γύπες, ἀλλὰ τὸν ὄνον καταφαγόντες ἅμα, καὶ ταύτην, ὡς ἱκανὸν, ἴσως καὶ ζῶσάν τι ἀναβόσασθαι, ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ, ὧν στρατιώτας ζώντων ῥήματι. ἐγὼ δὲ ἀνίεσθαι αὐτὸν,

eius & minister. hunc interficiamus primùm, tum scindamus ventrem, atque intestinis abiectis, intus virginem includamus, ita vt solum superextet caput, ne euestigiò suffocetur: reliquum corpus intra ventrem lateat: quo consuto, ambos vulturibus ejiciamus nouo more præparatum cibum. Aduertite quaeso ad hoc tormenti genus. primùm viua mortuo asino inhærebit, deinde sole vrente in eius ventre decoquetur: insuper fame ad mortem torquebitur, neque poterit se ipsam perimere: cætera quibus excruciabitur, tum ex putrefacti cadaueris fœtore, tum ex vermibus scaturientibus, prætermitto: vultures denique cadauer depasti, & viuentem quoq; vnà lamabunt. Ad hoc monstro simile acclamantes omnes, rem comprobauêre. ego meipsum deplorabam tanquam

ὡς ἂν ἀσφαλησόμενον, καὶ μηδὲ νικηρὸν ὀτυχὲς κῆδος μενον, ἀπὸ παρθένου ἀθλίας ἐπιπλεξόμενον, καὶ βάπτην ἐλεγ ἀδικήσης κόρης ἐσόμενον. ὄρθρου δὴ λοιπὸν ἤτι, καὶ ἐξάφνης ἐφίσταται πλῆθος στρατιωτῶν, ἐπὶ δοὺς μιαροὺς τούτους ἀφιγμένον. καὶ αὐθίως πολυτας ἐπομοῦν, καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ἠγημόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τοῦ κόρου μεμνησαμένος, σὺν αὐτοῖς ἐληθών· αὐτὸς γὰρ λῶ, ὁ καὶ τὸ καταγώγιον τῶν λῃστῶν μεμαθὼς. παραλαβὼν σὺν τὴν παρθένον, καὶ καθίσας ἐπ' ἴππου, ἔπεσθαι ἐκέλευε. οἱ δὲ κωμῆται, ὡς ἕλον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν, ἔγνωσαν ὀτυχοῦντας· ἀναγκαῖον αὐτοῖς ἐμοῦ πεσοχλησαμένου, καὶ πεσθαμένου ἐσπαίζοντο, καὶ ἔχον ἔσω, ἡ δὲ παρθένος, πολλὰ λόγον ἔχουσα ἐμοῦ, δίκαιον ποιοῦσα, ζῆν σὺν αἰχμαλώτου σῶσαποφασαντο, καὶ τὸν λοιπὸν ἐκεῖνον αὐτῇ θάνατον συγκινδυνεύσαντες· καί μοι ζῶσι κτημένοις ἄδηλον παρέσεσθε, μέλιμνον δὲ λειβῶν, καὶ χέρ[illegible] ὅσον καμάλῳ ἐπαρκές. ἐγὼ δὲ τότε μάλιστα

tanquam iam moriturum: neque tantum meo interitu dolebam, quantum quòd receptaculum essem futurus infelicis puellæ, quæ nihil admiserat mali. Iam diluculum aderat, quum subitò manus aduentat militum ad hos sceleſtos latrones capiendos: quos omnes vinctos ad eius oræ præſidem perducunt. Inter hos milites, qui puellam deſponderat, latrónum inueſtigator aderat. Hic virginem dorſo meo impoſitam, ad ſuos reduxit. Domeſtici nos etiam à longè conſpectos vt agnouêre, me illis aduentum noſtrum voce ſignificante, proſecti obuiam, domum perducunt. Virgo multùm de me locuta, & captiuitatis & fugæ ſocio, & vnà ad mortem deſtinato, cura mei demandata cæteris, medimnum hordei præberi iuſsit, etiam fœnum quantum ſufficeret camelo. Ego conſpectis canibus, qui in aulam

μάλιστα

μάστιξι κατηρέμιλλον τὴν Παλαίστραν, ὡς ὄνον με, ἡ δὲ λύσσα τῆς τύχης μεταβέβηκεν ἐπ' ἐμὲ καὶ γὰρ τὸς ἵππους, ἐς τοὐπλανὲς παρασιούσας, καὶ ληρούσας ποτὲ, καὶ ὅσα ἐν γάμοις πλησίον συμφίλημα. ἡμέρας δὲ ὑστέρου, μετὰ τὸν γάμον, ἡ μοῦσα, ἐπειδὴ χάριν μοι ἔφη ἡ δέσποινα ἔχειν παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἀμείψασθαί με ἀμοιβῇ τῇ δικαίᾳ βούλεται· ὁ πατὴρ ἐκέλευσεν ἐλεύθερον ἀφιέναι σε παιδείαν, ἡ σοὶ ὅτις ἀγελαίας ἵππος νέμεσθαι. καὶ γὰρ, ὡς ἐλεύθερος ἔφη, ἔσῃ ἐν ἑλόνῃ, καὶ τοῖς ἵπποις ἐπιβήσεται. καὶ αὖτη δικαιοτάτη ἀμοιβὴ ἐδόκει τότε, ἃ ἐμοὶ τὰ πρόγμα ταῖν δυοῖν δικάσῃ. καλέσας οὖν τῶν ἱπποφορβῶν τινὰ, τότε μὲ παρέδωκεν. ἐγὼ δὲ ἤχαρον, ὡς ἐπὶ τῇ ἀχθοφορήσων. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἐς τὸν ἀγρὸν, τοῖς ἵπποις μὲ ὁ νομεὺς συνέμιξε, καὶ ἦγε ἡμᾶς, τὴν ἀγέλην, ἐς νόμον. ἐγὼ δὲ ἄρα ἐμαντοῦ ἦν, ὥστε καὶ λάθοιμι ἂν ἀφανὴς γενόμενος. ὁ γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἵππων, τῇ αὐτῇ γυναικὶ Μυρτάλῃ ἐρῶν μου κατέλιπεν· ἡ δὲ τῇ μὲ-

introeuntes, multa vt in diuitis hominis nuptijs vorabant, Palæstram sum execratus, quæ me non in canem, sed asinum sua arte transmutâsset. Haud multos post nuptias dies, volens mihi virgo promissam gratiam referre, patrem, vt me liberum dimitteret, hortata est. Ille sub diuum cum equarum armentis liberum in voluptate, & equas subagitare cùm vellem, permisit. Quæ tum mihi optima redhibitio visa esset, si mei arbitrij res fuisset. Aduocaro itaque equarum pastore, me sibi permisit lætum, tanquam non amplius sarcinarum molestiam subiturum. Equabus pastor immiscuit, ducens simul ad pascendum. Oportebat autem & hîc mihi accidere, quod olim Candauli. Sed contrà atque opinabar, accidit: nam qui armento præerat, inclusum me reliquit vxori: illa ad

λη μι ὑπεξῳγνυσθ, ὥστε ἀλεῖν αὐτὴ καὶ πυροὺς, καὶ κριθὰς ὅλας. καὶ τᾶδε μὲν ὧ μίτριον ἂν ἀνὸν ἀχαείσω ὄνῳ, ἀλεῖν ζῆς ἑαυτᾶ ἐπισάτας. ἀ δὲ βελτίστη, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀγροῖς (πολοὶ δὲ πάνυ ἦσαν) ἄλφα τὸν μισθὸν αὐτᾶς, ἐξημίουτὸν ἐμὸν ἄθλιον πράκτορα. καὶ τὰς μὲν κριθὰς, τοὺμὸν ἄεισον φρύγουσ, κἀμοὶ ὥστε ἀλεῖν ἐπιβάλλουσ, μάζας ὅλας ποιοῦσ καπίπτυγν, ἐμοὶ δ' πίτυρα ἄεισον ἐῶ. ἀ δέ ποτε καὶ σωτλάσαι με τοῖς ἵπποις ἐνόμιζε, παύομένός τι, καὶ λαβόμενόν τοῦ τῶν ἀρσένων, ἀπωθεῖτο· ἀεὶ γάρ μοι ἐπεπλέοντο ἕνεκα τῆς ἵππων, τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐρῶσα ἀκόλουθον, ἀμφοτέροις ἐς ἐμὲ ἀχθαλτίζοντος, ὥστε φίρειν ἐκ κόλπων ἐμοὶ ζηλοτυπίαν ἐπὶ πολύ. κἀπὸς οὖν καὶ ἄμορφος ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ ἐγενόμην, ὅτε ἔνδον ἀφροντιστῶν τοῦ κρεμάμενον τοῦ τῆς μύλης, ὅτε πάθοι τοῦ νεμόμενον τοῦ. ἐπὶ τ' σωνόμων πολλὰ μάλα τοῦ. καὶ μὲν καὶ τὰ πολλὰ ἐς τὸ ὄρος τοῦ ἄνω ἐπεμπόμην,

piſtrinum illigatum, & triticum & hordeum molere cogit. Mediocris hic erat labor, grato præſertim aſino, molere quantum domino ſat eſſet. Sed mulier intenta quæſtui, & in aliorum quoque, qui plurimi in agris erant, opera ad farinæ mercedem miſerum fatisgabat collum. Inſuper hordeum mihi debitum cibum confricans, ac molere cogens, placentas ex eo in ſuum uſum faciebat: dabatur mihi furfur pro hordeo. Si quando paſtor inter armenta ire ad pabulum equorum ſineret, quia me velut adulterum ſuſpicabantur, calcibus & morſibus moleſtabar, adeò vt nullo pacto zelotypiam valerem fugere. Macilentus igitur paruo tempore factus ſum ac deformis, neque domi à piſtrinæ labore quietus, neque in agris paſcens, quum non eſſem ab equorum perſequutione tutus. Deſtinabar etiam quandoque ad montes, lignorum

καὶ ξύλα τοῖς ὤμοις ὑπόμιζον· τῶν δὲ ὧν τὸ λιφάλαιον τῶν ἐμῶν λακῶν. πρῶτον μὲν, ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἐδεῖ, ὀρθιώτατον καὶ ὄλον, ἔτα καὶ ἀνυπόδητος ὁρᾷ τις λιθίνῳ, καί μοι σωτῆριον ὂν ἠλάτλω, παιδάριον ἀκάθαρτον. τοῦτό μοι καινῶς ἑκάστοτε ἀπώκνει· πρῶτον μὲν ἔπαιεν ἰόντι, καὶ ὀξέσι. καὶ ἀεί τι παιὼν ἐς τὸ αὐτὸ τοῦ μηροῦ, ὥστε ἀνίφκτό μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ ῥάβδῳ. ὁ δὲ ἀεὶ τὸ πρᾶγμα ἔπαιεν, ἔτά μοι ἐπιτίθει φορτίον, ὅσον χαλεπὸν ἦναι καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. καὶ ἄνωθεν ἀναβάσεως ὀξείας ἰόντι, ὁ δὲ καὶ ἐντεῦθεν ἔπαιεν. ἀ δέ μοι περιπλέον ἦλθε τὸ φορτίον, καὶ ἐς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον. δίον τῶν ξύλων ἀφαιρεῖν, ἢ ὡς ἀφορτίρῳ πόσβαλεῖν, καὶ τὸ ἴσον ποιεῖν, ἵνα μὴ ὀδὶ ποτὶ ἀρχάζῃ, λίθους δὲ μικάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρούμην, ἐς τὸ κουφότερον, καὶ ἄνω νιῦον τῷ φορτίῳ πόσιτίθει, καὶ κατῆκεν ἄθλιον, ὧν ξύλοις ὁ μὲν καὶ λίθοις ἀχθέσι περι-

lignorum farcinas laturus: quod malum cæteris erat in omnibus deterius. nam primùm ascendendus mons erat saxosus, aspera ac dura mihi (vt qui absque soleis essem) via ducebar ab impubero puero asinario, qui me aliquanto nouo more perderet. Is percutiebat currentem, neque simplici solùm ligno, sed eo cui frequentes atque acuti stimuli essent infixi. Is semper posteriora dorsi perurgebat, adeò vt nates vlceribus inquinatæ, semper ab illo eodem loco vapularent. Onus præterea imponebat & elephanto graue. Descensus montis licet esset præceps, tamen continuis premebat verberibus. Si quando farcina in alteram declinaret partem, nequaquam aut demebat ligna, aut imponebat leuius, vt æquaret latera, sed graues addebat lapides leuiori parti. ita redibam miser tum ligna tum

φέρων καὶ ποταμὸν διὰ ἀκύνητος ἐν τῇ ὁδῷ· ὁ δὲ τὸν ἀποδημάτων φειδόμενος, ὀπίσω τῶν ξύλων, ἐπ' ἐμοὶ καθίζων, ἐπείρα τὸν ποταμόν. ἐπεὶ δέ ποτε, οἷα εἰκὸς μνων καὶ ἀφθοφορῶν, καταπίζομαι, τότε δὴ τὸ δεινὸν ἀπεφόρητον ἦν. ἐγὼ γὰρ ἐν καταβὰς τὴν χεῖρά μοι ἐπιδιδοῦσα, κἀμὲ χαμόθεν ἐπιγείρει, καὶ τὸ φορτίον ἀφιεῖσα, ἄν ποτε καὶ δέοι, ἐπεὶ ἔτι κατῆλθεν, οὔτε χεῖρα εἶχε ποτε ἐπιδιδοῦσαν, ἀλλ' ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν ὤτων ἀρξάμενος, συνέκοπτέ με ὁ ξύλινος ἕως ἐπιγέρωσί με ἀναγκαί. καὶ μὴν καὶ πολὺ ἐς ἐμὲ ἀφόρητον ἔπασχε συνεχῶν ἀκανθῶν ὀξυλάβων φορτίον, καὶ δὴ καὶ σπυρίδα πεισφίξας, ἀπείρατα ὄπισθεν ἐκ τῆς ὁρᾶς· ἀὴρ, οἷον εἰκὸς ἦν, ἐπιόντος τοῦ ὁδοῦ ἀχρειμάμενα, πρόσπιπτόν μοι, καὶ πάντα μοι τὰ ὄπισθεν νύττουσα, ἐτίτρωσκον. καὶ ἐγὼ μοι τὸ ἀμύναμαι ἀδυνάτως, τὴν προσκόπτοντων ἀεί μοι ἐπομένων. καὶμὲ ἀρτημένων. εἰ μὲν γὰρ ἀτρέμα πρόοιμι, φυλακτόμην τῶν ἀκανθῶν τοῦ προβολοῦ, ἐπὶ δὲ

saxa inutilia ferens. Flumen erat in itinere absque naui. ille calceis parcens, à posteriori parte post ligna supra me, quoad fluuium transuiissem, insidebat. si verò (vt sæpe contigit) labore atq; onere nimio lapsus cecidissem, tum mihi calamitas aderat non ferenda. non enim deseta me subleuabat manibus, aut chamo erigebat, aut reddebat sarcinam leuiorem: sed à capite atque auribus incipiens, me ligno percutiebat continuè, quoad plagarum multitudo me cogeret ad surgendum. Aliud quoque malum intolerabile sum perpessus: spinarum quippe acutarum fascem, quem ferebam à posteriori parte suspensum, caudæ alligauit, vt pendens crura mouentem (vt ambulanti necesse erat) acerrimè pungeret. Neq; verò huic malo obuiare potis erã, hærctib. semper spinis, ac pro pter incessũ repercutientibus: nã si remissiùs incedens deuitarem spinarum ictus, ligno valde

τῶν ξύλων ἀπωκνύμην· ἀλλ' ἐφοβούμην τὸ ξύλον, τότ' ἤδη τὸ ἀεινὸν ὄπισθεν ὀξὺ πρόσιτον, καὶ ἔλαττον ἔργον ἦν ὑπὸ τοῦ ὀνηλάτου ὑπ' ἐμοῦ, ἀφικέσθαι με. ἐπεὶ δέ ποτε ἅπαξ κατὰ πάσχων πολλὰ, οὐκ ἔτι φέρων, πρὸς αὐτὸν λάξ ἐκίνησα, ἔχων δὲ τοῦτο τὸ λάξ ἐν μνήμῃ. καί ποτε κελεύοντα συσσαγον ἐξ ἑτέρου χωρίου ἐς ἕτερον χωρίον μεταφέρειν, δόμισε σοῦ μοι, καὶ τὸ συσσαγον τὸ πολὺ σωρηδὸν, κατέλαβεν ἐπ' ἐμοί. καὶ δὴ ἐμοῦ ἀργαλέου ὑπὸ μάλα πρόσθεν ἀγομένου μοι ὑπὸ φορτίου, κακὸν ἐμοὶ μέγα τυρόω. ἐπεὶ δὲ πρόσω ἦν ποιούμενος ἐδόκουν ἐκ τῆς ἐπάνω, κλέψας δολόν τι θρασὺν, ἐκβάλλω πόρρω τῆς ὁδοῦ ἐγκυλισθησόμενος δὴ δολοῦ ἐνέκρυψα ἐς τὸ συσσαγον. τὸ δὲ (τί γὰρ ἄπο ἐλπιοῦμαι) αὐθὺς ἀνεφλέγετο, καὶ ποιῶν οὐδὲν ἔφερον ἄπο, ἢ πῦρ ἄπλετον. μαθὼν οὖν, ὡς αὐτίκα ἀπόλοιμαι ἐν τῇ ὁδῷ, τέλμασι τισὶ βαθέσιν ἐντυχὼν, ῥίπτω ἐμαυτὸν ζοῦ τέλματος· ἦν δὲ ἐπὶλιον ἐνταῦθα τὸ συσσαγον, καὶ δεινῶν καὶ σφοδρὸν ἐμαυτῷ, ὥστε καὶ σβεσθὲν τὸ θερμὸν ἐκεῖνο, καὶ πικρὸν ἐμοὶ φορτίον. καὶ ἔτι λοιπὸν, ἀκινδυνότερον ἐβάδιζον ἤδη τὸ

valde vapulabam: si baculum euitarem citiùs ambulans, grauiùs posteriora torquebantur à spinis. erat asinario illi omnino me perdendi animus. Itaque cùm illum aliquando calce percussissem, nunquam est id oblitus. Iussus stuppam de vna regione in aliam transferre, illam super dorsum meum arctè alligauit, interituméq; ex eo mihi machinatus, cùm paululùm processissem, raptũ ex igne torrem exustum, infra stuppam abscondit: qua subitò incensa, ego ignem sentiens me comburentem, in conspectũ fortè de via stagnum me conieci, méque in aqua vnà cum stuppa conuolui sæpiùs, quoad ignis extingueretur. ita abscq; discrimine reliquum con-

ἀπολειπομ· δεῖ γὰρ ἔτι ἀνάψαι μι τῷ παιδὶ λιμπατὸν λῶ, ζῦ σοπεὰς πλῆρ ὑγροῦ πεφυρμένυ, καὶ ζῦτός γι, ὁ ζημιηρὸς πᾶς πεσιλθὼν, ἐμοῦ κατιψώ@ζ, ἐπὼν, ὡς παιὼν, ἐπικὼν ἑαυτὸν ἐνσείσαιμι τῇ ἐστίᾳ, καὶ τότι μὴ ἐκ τῦ συπείσ, μηδ' ἐππίζειν. ὑπεξῆλθον. ἀπ' ἕτιρον ὁ ἀναθαρσ@ πᾶς ἐξεῦρεν ἐπ' ἐμὶ μακρῷ κάκιον, κομίσας γὰρ μι ἐς τὸ ὄρ@, καὶ μοι φορτίον ἀβρὸν ἐπιθεὶς ἐκ τῶν ξύλων, τῦτ' ἦ πιπράσκει γειτονῶ, πλησίον οἰκοιῦντι, ἐμὲ δ' υμνὸν, ἦ ἄξυλον κομίσας οἴ παιδι, καταψώδίζά με πὸς τὸν αὐτ' δισπότην ἔργον ἀνόσιον τῦτον, δίσποτα, τὸν ὄνον, ὃν οἶδ' ὅτι βόσκομεν, δαπανῶς ἀργὸν ὄντα, καὶ βραδύν. ἀπὰ μὲν νιν ἐπιτηδεύει καὶ ἄλλο ἔργον, ἐπὰν γειτονικὰ ἢ παρθένον καλὴν καὶ ὡραίαν ἴδῃ, ἢ γῶδα, ἀγκαλίσας, ἔπιτα ῥόμῳ ἐπ' αὐτὸς, ὡς ἔτις ἐρᾷ ἄνθρωπ@ ἁρπάζειν, ἐπὶ ἐρωμενίῃ γειτονικὶ κινούμενος, ἦ λάκνα ἐμ φιλήματ@ σήμαντι, καὶ πλησιάζαν βιάζεται. ἐκ δὲ τότε, σοὶ λίκας ἦ πράγματα παρέξα,

confeci viæ, cùm non daretur illi facultas stuppam ampliùs incendendi, limo atque aqua plenam. At sceleſtus ille aſinarius domum reuerſus, omnem in me culpam coniecit, oſſerens me mea ſponte in ignem proſiluiſſe. Alter deinceps impurus puer ingens aduerſum me excogitat malum: nam cùm me ad montem deduxiſſet grandi lignorum impoſito onere, rediens vicino agricolæ ligna vendidit, meque vacuum lignis domum reducens, apud dominum veluti inutilem accuſat, inquiens: Quid hunc aſinum ampliùs nutrimus fruſtra, difficilem, tardum, grauem? Inſpice quæ ſit eius cura: ſi mulierem aut virginem formoſam conſpicit, eueſtigiò calcibus proſiliens, curſu ad eam fertur, tanquam homines ad mulieres dilectas ſolent, & morſu tanquam oſculo appetens, nititur concumbere: ex quo lites tibi & odia

παρίξη, πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀναφυρομένων. καὶ γὰρ νυν ξύλα λομίζων, γυναῖκα ἀς ἀργὸν ἀπιδὼν ἐλθὼν, τὰ μὲν ξύλα πάντα χαμαὶ ἐσκόρπισεν ἀφοσιόμενος, τὴν δὲ γυναῖκα ἐς τὸν ὀλέθρον ἀναπείσας, γαμεῖν ἐβούλετο, ἕως ἄλλοθεν ἐκθραμούσης, ἡμιώλεθρον τῆ γυναικὶ, ἐς τὸ μὴ δύσπαθῶσαι ἐπὶ τῷ ἁλῶναι τότε ἐρασθ. ὁ δὲ ταῦτα συβόλλων, ἀπ' ἐμοῦ μέτι καθίζειν, ἔφη, ἐθέλει, μέτι φορτηγεῖν, καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐρᾶ, ἐπὶ γυναῖκας καὶ παῖδας οἰσυβόλλων, ἀφοσιοῦται αὐτόν καὶ τὰ μὲν ἔγκατα ζῶις κυσὶ δότι, καὶ τὰ κρέα ζῶις ἐργάταις φυλάξαι. καὶ λῦν ἔρικα τὰ πῶς οὗτος ἀπέθανε, λύκος γὰρ κατασφάξαι. ὁ μὲν οὖν ἀκάθαρτος πᾶς, ὀνηλάτης ἐμὸς ἔχαιρε, καί μοι ὠλίγα ἤθελεν ἀφοσιάσασθαι. ἀπ' ἐτυχήσαρ τις παρὼν τότε γεωλόνομος γαρ ἦν, καὶ οὕτως ἐρύσας τόμοι κατὰ θανάσιμος, λαβὼν ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος· μυδαμῶς, ἔφη, ἀφοσιάσῃς ὄνον, καὶ ἀλλὰ καὶ ἀχθοφορᾶν δυνάμενον. καὶ ἅ

omnibus conquerentibus pe-uentibusq; insurgunt. Enimuerò nunc ligna ferens, conspecta in agrum abeunte fœmina, ligna abiecta dispersit, mulierem tanquam coiturus insequitur, donec alijs aliunde accurrentibus, mulier ab huius formosi amatoris impetu liberata est. Hæc patronus credens: Posteaquam, inquit, neque piger ire vult, neque sarcinam ferre, sed mulieres appetens, amores hominum imitatur: occidite eum, & intestinis vulturibus datis, carnes operarijs seruate. Si quis quomodo sit mortuus, quæret, fingite à lupo interemptum. Ad hoc absurdus ille puer gauisus, me subitò parat iugulare. Sed fortè accidit vt vicinus quidam agricola me ab interitu vindicaret, quædam consulens aduersum me grauiora: Nequaquam hunc asinum occidas, inquit, pistrino aptum, atque oneri ferendo. Neq; etiam magnum,

μέγα ἔργον, ἐπαθλὰ γὰρ ἃς ἀνθρώπους ἔρωτι καὶ οἴστρῳ φέρεται· παῦσαι λοιδορῶν αὐτόν, ἔφην. τῆς γὰρ ἀφροδίτου ταύτης ὁρμῆς ἀφαιρεθεὶς, ἁμαρός τις ἀνθρ, καὶ πίων ἔσται, καὶ οἷα φορτίον μέγα, οὐδὲν ἀχθόμενος. ἐὰν αὐτὸς ἀπείρως ἔχῃς ταύτης τῆς ἰατρείας, ἀφίξομαι πρὸς, μιᾶς ἡμέρας ἢ τριῶν ἡμερῶν, καί σοι τὸν σωφρονέστερον ἀποδείξω παρίξω τῇ τομῇ. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἐπῄνουν τὸν γνώμην· ἐγὼ δὲ ἀδύνατον ἐλάκρυον, ὡς ἀπολέσων αὐτίκα τὸν ἐμὸν ὦ ὄνον ἄνδρα. καὶ ἦν οὐκ ἔτι ἐθέλων ἄλλο ἔρῳ, ἀ γνωσίμως ἀνεῖχον, ὥστε καὶ ὅλως ἀφεσιῆσαι τὸ λοιπὸν ἐγνώκειν, ἢ ῥίψαι ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ ὄρους, ἵνθα ἐκπνεύσω, θανάτῳ οἰκτίσῳ ὁλόκληρον· ἔτι, καὶ ἀκίρατον γυναικὸς τεθνάξομαι. ἐπεὶ δὲ ὦ ἐξ βαθείας, ἄγγελός τις ἀπὸ Ἰώμης ἦλθεν, ἀπὸ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸν ἐπαυλιν, ταύτην λιφύραν τὴν νενυμφον κόρην, τὴν ἀπὸ τῆς λησᾶς γνωσίνην, καὶ τὸν ταύτης νυμφίον, περὶ λεπτὸν ὑφίαν, ἀμφοτέρους ἀποδύς, ἐν θαλάσσῃ περιπαλαίοντας ἐπιπολάζουσαν ἄφνω τὴν θάλασ-

sit in amores mulierum labitur. castra ipsum. summota enim veneris cupiditate, mitis erit & pinguis, cui non sit difficile etiam grauissimum onus ferre. Si, quomodo castretur, ignoras, triduo aut quatriduo virum adducam huius artis peritissimū. Approbatur à singulis qui aderant, consilium. Hoc audiēs, fundebam lachrymas, tanquam vir essem in asino desiturus. nec enim viuere amplius cupiebam, si fierem eunuchus. Potius ergo aut inedia deficere decreui, aut ex monte aliquo me præcipitem dare, vt morte misera effugerem vitam miseriorem. At nocte intempesta superuenit in agros & villam nuncius, puellam à latronibus nuper raptam, & eius sponsum meridie iuxta littus deambulantes, ab inundantis maris aqua raptos atque absorptos

θάλασσαν ἀπράξασα, καὶ ἀφανεῖς ποιῆσαι, καὶ τέλος ἀνδρῶν τῶν τοιούτων τὸ συμφορᾶς καὶ θανάτου γνῶναι. οἱ δὲ, οἷα δὴ κτηνῶν ἀνομίους οἰκίας ἴσως πολλῶν, ἔννοιαν μικρὰν μέσην ἐν τῇ ἀναλέᾳ, ἀπὸ πάντα ἀφαιρούμενοι τὰ ἔνδον, φυγῇ ἐσθέουσι. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων κἀμοὶ παρατιθεὶς, καὶ πάνυ, ὅσα ἀναγκαῖα ἦν, ἀναβαίνω, ἐπικαίριόν μοι καὶ τοῦτο ἵππος. ἐγὼ δὲ ἀχθόμενος μὴν, φέρων φορτίον ὄνος ἀληθινὸν, ἀλλ' οὐκ ἄσμενος τὸ ἐμπόλιον τοῦτο τῶν ἐμῶν ἐπιξαίνων ἐκόμην. καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐπορεύοντο ὀξὺν ἀργαλίαν. καὶ τριῶν ἅλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν ἀνύσαντες, ἐρχόμεθα εἰς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέροιαν, μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον. ἐνταῦθα ἔννοιαν οἱ ἄγοντες, ἡμᾶς ἰδόντες καὶ ἐαυτούς. καὶ τοῖς μὲν πράσις ὧν ἡμῶν τῶν πλησίον. καὶ κῆρυξ ὤφην, ἐν ἀγορᾷ μέσῃ ἑστὼς, ἐκήρυττεν. οἱ δὲ πρὸ ἀνδρὸς ἐμοῦ ἤθελον, τὰ σώματα ἡμῶν ἀνοίγοντες, καὶ τὴν ἀκρίαν ἐν ὀδοῖς ἐκάστῳ ἴδιον. καὶ τὸν μὲν ἀνέῳγε, ἄπορον, ἐμὲ δὲ ὑπεῖδον ἀκριβῆ.

absorptos fuisse, hunc finem & rerum & vitæ sortitos. Serui nouis dominis vacua domo, decreuêre omnes nequaquam decæterò seruitutem pati: raptisq; quæ in agris erant, aufugiunt. Qui equis præerat, adsumptis quæ poterat, mihi & equis imponit. Aegrè ferebam non ferre me onus asino dignum: lætabar tamen me euasisse id periculum exectionis. Vniuersa nocte confecimus longum iter, tertia die in vrbem Macedoniæ peruenimus Beræam, quippe magnâ ac populosam, in qua habitare fatuerat qui me ducebat, & simul iumenta vendere. Præco medio stans in foro nos proscribebat. emptores diligenter inspiciebant omnia, aperientes os, atque ex dentibus ætatem cuiusq; coniectãtes: & emerunt ald iumenta reliqua, me vltimum relictum præco iussit reduci domum,

λαμβάνον, ὁ δὲ πρυξ ἐπίλωσιν
αὖθις ἐπανάγαγε εἰς οἶκον, ὁ-
ρᾷς, λέγων, οὗτος μόνος
οὐκ εὗρηκε λύσιον. ἡ δὲ πολλὰ
πολλάκις διανυμφίη, καὶ μετα-
πίπλους καὶ νέμεσις, ἄγαγε κρά-
μοι τὸν δεσπότην, οἷον οὐκ
ἂν ἀξιώμιλλον. κίναιδος γὰρ καὶ
γέρων ἦν, τούτων εἷς, τῶν τὴν
θεὸν τὴν Συρίαν ἐς τὰς κώ-
μας καὶ τὰς ἀγορὰς περιφόρη-
τον, καὶ τὴν θεὸν ἐναίρειν ἀ-
ναγκαζόντων, τοῦτο πρά-
σκομα, πολλοῦ πάνυ τιμῆς,
τριάκοντα δραχμῶν. καὶ ἐγὼν
ἤδη, ὡς δεσπότην ἀπόμλων ἄ
γοντι. ἐπὶ δὲ κώμην, ἔνθα ὠ-
νεῖτο Φίλης (τοῦτο γὰρ ἦεν
ὄνομα τῷ ὠνησομένῳ μοι) μί-
γα αὐθις πὲς τὰς θύρας ἀνακί-
κραγον, ὦ κοράσια, δοῦλον ὠ-
νεῖσθε, ἀκοὴν καὶ ἄφωνον,
καὶ Καππαδόκιον τὸ γένος. ὡς
δὲ τὰ κοράσια ταῦτα, ὅ-
χλος κινάιδων, συνεργὸν ἑ
Φιλήβε. καὶ πάντες πὲς τὸν
βοῦν ἀνακρότιον· ὡς δὲ
ἀληθῶς ἄνδρα πον ἄναντ ἐ τὸν

domum, inquiens: Hunc ſolum vides non reperiſſe emptorem. At ſors multa reuoluens ſæpiùs & commutans, dominum minimè gratum parauit. Cinædus erat ſenex, vnus ex iis qui deam Syriam per villas & agros circumferentes, ſtipem deæ offerre impellunt. huic magno vendor precio, drachmis triginta: quem ligatus ſequor. Vbi domum Philebi (hoc emptori noſtro nomen erat) peruenimus, magna ad oſtium voce: ô Coraſia, inquit, ſeruum vobis emi pulchrum ac grandem, genere Cappadocem. Erant ea Coraſia cinædorum turba Philebi coadiutorum. qui omnes ad illius vocem applaudentes, exiſtimabant verum emptum eſſe: vt verò aſinum vidêre, Philebum increpant, qui non ſeruum, ſed ſponſum ſibi adduxerit ſuis nuptijs dignum.

νυμφῶνα. ὡς δὲ ἦλθον ὄνον ὄντα ἀντ ἀνδρὸς, ἄλλα ταῦτα εἰς τὸν Φί-
λιππον ἐσκώπτον, τὸν οὐκ ἄνδρα, ἀλλὰ νυμφίον σαυτῷ πόθεν
ἔχεις λαβοῦσα; ὄνος δὲ τούτων τῶν καλῶν γάμων, καὶ τί-
νοις

κοις ταχέως ἡμῖν πάλας ζοιμοτος. καὶ οἱ μὲν ἐγέλων, ἡ δὲ ὑπεραίσα, σωτὰ ἔλεγτο ἐπ' ἔργον, ὥσπερ αὖθις ἔλεγον. καὶ τὴν θεὸν ἐνσκευασάμενοι, ἡμεῖς ἐπέβημεν, ἄλλα τῆς πόλεως ἐξηλαύνομεν, καὶ τὴν χώραν περιήειμεν. ἐπειδὴ δ' εἰς κώμην τινὰ παρεγενόμεθα, ἐγὼ μὲν ὁ θεοφόρητος ἱσάμην, ὁ δὲ ἀνηλὴς ὄμιλος ἐφυγε ἔνθεον. οἱ δὲ τὰς μίτρας ἀφαρπάσαντες τοῦ, τὴν κεφαλὴν κάτωθεν ἐκ τῆ αὐχένος ἐκόντου, τοῖς ξίφεσιν ἐτέμνοντο τὰς σάρκας. καὶ τὴν γλῶτταν τῶν ὀδόντων ὑπερβάλλοντες ἔκας, ἔτι μὴν καὶ τὰ ὦτα, ὥστε ἐν ἀκαρεῖ πάντα αἱματοῦ. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν, τὰ πρῶτα ἐτρόμουν ἐσὰς, μή ποτε καὶ ἐμὲ τῇ θεῷ καὶ ὀνάῳ αἷμα τοῦ χύσοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἐκαστα κόψαντο οὕτως ἐκαστος, ἐκ τῶν περιεστηκότων θεατῶν συνέλεγον ὀβολὸς καὶ δραχμάς. ἄλλος ἀχάλας, καὶ οἶνον καὶ τυρὸν ἐδίδου ἐπίδοκει, καὶ πυρῶν μέδιμνον, καὶ κριθῶν ὡσαύτως οἱ δὲ ἐκ τῶν περιφορὰ, καὶ τὴν ἐπ' ἐμοὶ λομι-

ex quo certè pullos eiusmodi quam primùm pararet. Ad hæc cùm risissent omnes exercitio suo intenti, paratis domi sacris, mihi deam superimposuerunt. Ciuitatem ingressi, cùm patriam perambularemus, in quandam villam peruenimus, in qua ego deam ferens constiti. Quidam qui rei sacræ præerat, cùm veluti deo plenus nonnulla protulisset verba, reliqui mitra proiecta caput subitus guttur ligantes, ensibus lacerato feriunt, limguam insuper foris dentes extensam quisque incidit, vt breui tempore omnia sanguine manarent. Hîc ego valde extimescebam, ne asini quoque sanguine deæ opus esset. Eo pacto cùm sibi sanguinem eduxissent, drachmas & obolos à circumstantibus colligunt. Alij carycas præbent, & vinum, caseiq; fiscellas: alij medimnos tritici atque hordeum in asini cibū Ex his & habebant victū, & sacra deæ faciebant.

κομιζομένῳ θεὸς ἐθέσπισεν
καί ποτε ἐς κώμην τινὰ τῶν
ἀσβολούντων ἡμῶν, ἐπ-
νίκιον τῶν κωμητῶν μέγαν
ἀγοράσαντες, ἀσάγοσιν ἔσω,
ἔνθα καταλύοντες ἔτυχον.
ἔπαθα ἔπασχον ἐκ τῆ κωμή-
τε, ὅσα σιμύθη καὶ φίλα ζιβ-
τ& ἀνοσίοις κιναίδοις λω.
ἐγὼ δ' ὑπεραλγήσας ἐπὶ τῇ ἐ-
μαυτῆ μεταβολῇ, ὅτι μέχρι νῦ
ἀνίχομαι κακῶν, ἀναβοήσας,
ὦ Ζεῦ σχέτλιε, ἐθέλησα, ἀλλ'
ἃ μὲν φωνὴ οὐκ ἀνέβη μοι ἐ
ἐμὲ, ἀλλ' ἐ τῆ ὄνου, ἐκ τῆ φά-
ρυγ&, καὶ μέγα ὠγκησα-
μην. τῶν δ' κωμητῶν τινὸς
(ἔτυχον γὰρ τότε ὄνον ἀπολω-
λεκότος, καὶ τὸν ἀπολωλότα
ζητοῦντος) ἀκούσαντές μου
μέγα βοήσαντ&, παρέρ-
χονται ἔσω, ἐλθόντες δὲ οὐδὲν ἐ-
πόντος, ὡς ἐμὲ ἐκείνων ὄν-
τ&, καὶ καταμαθόντες τὸς
κιναίδους, ἀρρήτα ἐνδον ἐργα
ζομένους. καὶ γέλωτος ἐκ τῶν ἐ-
πισταμένων πολὺς γίγνεται
ἔξω, καὶ ἐκβαμόντος, ὅλῃ τῇ
κώμῃ &λόγῳ διέδωκαν τῶν ἔργων τὴν ἀσέλγειαν. οἱ δ' ἀλλ-
βροι δεινῶς τἀπὸ τοιαύτης μηχανῆς, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀνθ' ὧν
ἔνθεν ἐξέπλασαν. καὶ πάλιν ἐγὼ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὄλου,

ἐκαλέ-

faciebant. Per ambulantibus illis aliquando villam quandam, iuuenem grandiorem à se conspectum expiscati, domum in quam forte diuerterant, deducunt. Illi mulierbria (nam illis nefarijs cinædis mos erat (perpessi sunt: ego dolens me in asinum esse versum, cùm tantum scelus non possem ferre: O scelesti, cùm vellem exclamare, pro voce hominis magnum rugitum dedi. Quidam ex ea villa amissum asinum quærentes, repentè audita rugitu, nullo præmonito ingrediuntur domum, quam æstimarent me suum asinum esse, repertis qui infanda patrabant cinædis, multo cum risu locum egressi, sceleſtam sacerdotum nequitiam per totam villam diuulgant. Illi ob eorum scelera deprehensa, pudore territi, proxima nocte abeunt. Cùm in locum solitariũ peruenissent,

ἐχαλίπαινον, καὶ ὠργίζοντο ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τὰ ἐκείνων μυσάρια. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτὸν τὸ δεινὸν ἦν, ἀκούειν κακῶς πρὸς ἀνδρὸς ἀλλότρια· ἀκούειν γὰρ οὐ φερόν. δεῦρο γοῦν ἀνακλινάντων μου, καὶ καμὰς καταθύμιος, καὶ τὰ στρώματά μου πάντα περιπαλσαντες, γυμνὸν ἤδη με προσλίσοι μαστίγων μεγάλων, εἶτα ἐκείνης τῆς ἐκ τῶν ἀσφοδέλων μαστιγὸς θιγόντες, ὀλίγον ἐδέησαν ἀποκτεῖναι, ἀναθέμενοί με ὡς τὸν ποιητὴν ἄφωνον εἶναι θυροδόκον. καὶ μὰ καὶ ἀφροδίσια μετὰ τὰς μάστιγας ἐβιάσαντο, ὡς ἐς ὕδερον αὐτὸς βαλόντα πολλὰ, καὶ τῆς λώμης ἐνεργασαμένης ἐκβαλόντα. ἀπ' ἄκρου με μὲν ἔφθασαν, πάντως αὐτὸς ὁ θεὸς ἐβουλήθησαν, χαμαὶ καθημένην, καὶ ἐκ ἔχουσαν ὅπως ὀδύνοι. ἐγὼ δὲ οὖν, μετὰ τὰς μάστιγας, καθὼς τάχιστα ἐδυνάμην, ἐβάδιζον· ἐδόκουν δέ πως ἰσχυρὸν ἤδη καταλαμβάνειν εἰς ἀγρὸν πλουσίου τινὸς ἀνθρώπου, καὶ ἐνταῦθα ἔδοξεν μοι ἀναπαύσασθαι, καὶ θύσας μάλα ἀσμένως τῇ οἰκίᾳ ὑποδέξασθαι, καὶ θυσίας αὐτῇ προσαγαγεῖν. ἐβάδιζον οἶδα μίαν κἀνθαυτὸν αὐτὸς ἐμαυτοῦ. τῶν φίλων γάρ τι

increpabant me irati admodum, quòd eorum mysteria patefecissem. Tolerabile hoc erat damnum, verbis mala audire: quod sequitur, non ferendum. deam quippe deponentes, sublata sella, nudum arbori robustæ alligant, deindè fuste ex neruis facto, me ad necem verberant, iubentes in futurum esse taciturnum. & simul post verbera me statuunt iugulare, qui villicorum iram in se incitárim, neq; per me licuerit facere confectum quæstum: sed ope iacentis hominis deæ id prohibentis, ne deesset qui eam ferret, eædem effugi: post multas tamen plagas reposita supra me dea, iter prosecuti sunt. Vesperi in hominis opulenti prædium peruenimus, qui liberalis nos domi excipiens, sacra Deæ peregit. Hic ego ingens periculum adij. Amicus quidam

τις ὢν ἀνοσότης τῶν ἀγρῶν ἔωμψε λῶρον, ὄνου ἀγείου μηρόν. τοῦτον μάγαρος σκοάσας λαθὼν, ῥαθυμίᾳ ἀνθρώπων, καὶ ὠμὸν ἐφάγοσιν ἐμὸν, ἀλλὰ μήτε ἀποθνήσκειν, ἔασον, ὦ φίλταται, μήτε ἀθυμίᾳ τοιαύτῃ δῶς σαυτόν· καθόλου γάρ μοι, πράξας τὰ πάντα. τῶν ἀνακάλων τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω, ἀς ἔρημον χωρίον, ἀπάγξας σφάξας αὐτὸν, τὸ μὲν μὴ ἐκεῖνο, τὸν μικρὸν ἀρτιμῶν, ὁμοίως ἀνθρώπου, καὶ σκοάζος, ὦ ἀνοσότη ἀπόλοι. καὶ τὸ ἄλλο ἔσται, ὅτι τὸν ἀρημονὸν ἄφω· πόξεις γὰρ ἀφθὰς, οἴχεσθαί μοι, καὶ ἄνοια ἀφανίς. ὁρᾷς δὲ, ὡς ἔσιν ἐυσαρκος, καὶ τὸ ἀγείου ἐκείνου πάντα ἀμείνων. ὁ δὲ μάγαρος, τῆς γνωσκοσ ἐπαινέσας τὸ βούλευμα, ἄειτα, ἔφη, σοὶ ὦ γύναι ταῦτα. καὶ τούτῳ μόνῳ ὦ ἔργῳ τὰς μάσιγας φυγὼν ἔχω, καὶ τοῦτό μοι ἤδη πεπράξεται. ὁ μὲν οὖν ἀνόσιος οὕτως, οὐμὸς μάγαρος,

quidã noſtri hoſpitis m partem ſyluestris aſinici dono miſit, quam canes qui intus occluſi erant, coqui negligẽtia comederunt. Hic præter modum, ne domini iuſſu vapularet, cùm demorte cogitaret, conſilio mulieris peperecit vitæ. Si mihi credes, inquit, & te ſaluabis, & reſarcies hoc damnum. Habẽt hi cinædi aſinum, quem ſi deduxeris in deſertum locũ, facilè illum poteſ occidere, ſumtamq; ex eo partem parare in cibum domino: reliquuũ corporis in præceps abiẽce. exiſtimabunt cinædi aufugiſſe aſinum, neq; amplius deprehẽdi poſſe. hic verò aſinus pinguis eſt & perſimilis ſyluestri. Approbato mulieris conſilio coquus intelligẽs hoc pacto iram patroni declinaturũ, mihi propinquat, vt conſultum facinus patraret. At ego quid de me futurum

ἰμᾶ πλυσίον ἐσὼς, τῇ γωναικὶ ταῦτα συμβαλών· ἐγὼ δὲ, τὸ μέγιστον ἤδη κεφάλαιον ὁρῶν ἐφέστηκε τὸ σώζειν ἐμαυτὸν ἐκ τῆς καινοῦ. καὶ ῥῖψας τὸν ἐμάντα, ᾧ διηγούμην, καὶ ἀνασκιρτήσας, ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὸ μόνον ἔσω, ἵνα ἐφέποιμι τοῖς λύχνοις, σωὴν ὡς δεσπότην τῶν ἀγρῶν. ἐνταῦθα ἀσφαλῶς, ἀναπίπτω πάντα ὡς σκιρτήματι, καὶ λυχνίαν καὶ τραπέζας. ἀγὼ μὴν ὅμως κομίζω τι ζοῦν πρὸς σωτηρίαν ἐμαυτῷ εὑρήσειν, καὶ τὸν δεσπότην τῶν ἀγρῶν διαλάθειν ἀνίους, ὡς ἀγρίῳ χορὸν ὄνον, ἐπὶ κατακλασθέντα, φαλάντιδα ἀσφαλῶς. ἀλλά μοι ἔζω τὸ κομψὸν, ὡς ἴσχατον λύχνου κινδυνεύσει, καθεῖρ δόξαντές μοι, ἐξίφη που κατὰ ἄδου, καὶ δόχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπαρένζο, καὶ ξύλα μακρὰ, καὶ ἔχον οὕτως, ὥστε ἀπεῖναί μοι. ἐγὼ δ' ὁρῶν τὸ μανὸν τὸ μέγιστον, φόμῳ ἔσω παρέρχομαι, ἵνα οἱ ἐμοὶ

futurum esset præuidens, optimum factu duxi id periculum subterfugere. Igitur effracto quo ducebar loro, prosiliens feror intus cursu, vbi cimædi cum hospite cœnabant, subitò eo aduentu & lumen & mensam subij, existimans hoc scitum inuentum salutì mihi futurum, dominumq; euestigiò me ociosum alio quo tuto in loco detenturum: verùm hæc res in extremum est mihi versa discrimen. nam furiosum me opinati, ensibus, iaculis, longis baculis, velut occisuri me appetiuerunt: quo periculo perspecto, in interiora domus, vbi cimædi dormituri erant, curro. Illi ostium loci exteriùs occludunt. Diluculò nebulones illi, dea mihi fusperposita, recedètes, ad aliam ciuitatem copijs & opibus potentem perducunt: in qua

δεσπότα λοιμωθήσειν ἔμελλον. οἱ δ' θρασάμβροι τοῦζο, συγκλείσει τὰς θύρας ἔξω μάλα ἔξωθεν. ἐπεὶ δ' ἤδη ὄρθρος λῶ, ἀράμβρος τὼν θεὸν αὖθις, ἀπήειμεν ἅμα ζοῖς ἀγρόταις. καὶ ἀπικόμεθα ἐς κόμην ἄπλω μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον,

ἐν ᾗ καὶ καινότερόν τι ἐτέθη τῶν ἐνταῦθα, τὴν θεὸν μὲν ἄνω ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ τῆς παρ' ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένης, ἐπιχωρίᾳ δαίμονος τὸν ναὸν οἰκῆσαι. οἱ δὲ καὶ μάλα ἀσμένως τὴν ξένην θεὸν ὑπεδέξαντο, ὡς σφῶν αὐτῶν θεῷ συνοικήσουσαν, ἡμῖν δὲ οἰκίαν ἀπέδειξαν ἀνθρώπων πενήτων, ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας οἱ δεσπόται διατρίψαντες, ἀπιέναι ἤθελον εἰς τὴν πλησίον πόλιν, καὶ τὴν θεὸν ἀπάξειν τοὺς ἐπιχωρίους. καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ τέμενος παρελθόντες, ἐκομίζοντο αὐτήν, καὶ θύσαντες ἐπ' ἐμοί, ἄλλοσε ἔφερον. ἔτυχον δὲ οἱ δυσσεβῆς, ἐκ τοῦ τεμένους παρελθόντες, ἀνάθημα, φιάλην χρυσῆν ἐκλιπόντες, ἣν ἀπὸ τῆς θεοῦ ἔφερον. οἱ δὲ δεισιδαίμονες ἀσθόμενοι τοῦτο, δύο θύσαντες ἰδίωτον, ἔπειτα πλησίον ἐλθόντες, καταπηδήσαντες ἐς τῶν ἵππων, ἄγουσι αὐτῶν ἐν τῇ ἐλάᾳ, καὶ δυσσεβῆς μὲν ἱεροσύλους ἐκάλεσαν, καὶ ἀπήγαγον τὸ ἁλατὸν ἀνάθημα, καὶ ἱερονόμους τοὺς ἁλόντας, εἶρον αὐτὸ ἐν ᾧ κόλπῳ τῆς θεοῦ. διώκοντες δὲ τοὺς γυναικείους, ἔχον ὀπίσω, καὶ τοὺς μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν ἐμβάλλει,

nouum interuenit prodigium. nam cùm dea priuatæ domui diuersorium abnueret, in templo seponi iussit eius loci, qui à ciuibus maximè coleretur. Illi libenti animo deã exteram propè suum deum in templo collocant: nobis tradunt pauperculæ hospitium domus. Hic plures cinædi dies commorati, cùm abire vellent, deam à ciuibus peterent, templum ingressi deam asportant: verùm facinorosi homines phialam auream è templo ablatam furto, infra deam recondunt qua re palàm facta, ciues nos insecuti, vt appropinquârunt, ex equis desilientes, cinædos capiunt, impios illos ac sacrilegos appellantes, cùm phialam ereptam repeterent: & scrutati singula, eam reperiunt in sinu Deæ absconsam. Quam ob rem hos muliebres viros colligatos, in vrbémque traductos, in carcerem conijciunt:

ἄπασι, τὸν δὲ θεὸν, τὸν ἐπ' ἐμοὶ
δομιζομένῳ ἀργύριον, ναῷ
ἄπιμεν ἔδωκαν, τὸ δὲ χρυσίον τῷ
πολίτῃ θυῷ πάλιν ἀπέδωκε
καν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, τά τε σκεύη,
ἃ μοι παρῆσαν ἀπέδομεν. καὶ
ἀπέδοντό μοι ξύλῳ ἀνθρώ-
πῳ, τὸν πλησίον ἐμοῦ οἰ-
κοῦντι. τέτταρας ἔχοντι ἄρτους
πίθους. οὗτός με παραλαβὼν,
καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ὠ-
νησάμην, ἐπιθείς μοι τοὺς
ὤμους, ὡς ἑαυτὸν ἤλαυνεν, ὁ-
δὸν ἀργαλέαν. ὡς δὲ ἤκομεν,
ἔσαξέ με εἰς ἕδος μυλῶνα, καὶ
ὁρῶ πολὺ πλῆθος ἔνδον ἐμο-
δέλων ἑτέρων. καὶ μάλα πολ-
λοὺς ἄνδρας, καὶ πᾶσι τόδε ἱερεῖ-
φορον. καὶ πάντα ἐκεῖνα μετὰ
ταῦτ' ἀλήθεια. καὶ τότε μέν με,
οἷα ξένον δῆθεν, καὶ φορτίον
βαρύταλον ἀράμενον, καὶ ὁ-
δὸν ἀργαλέαν ἀνύσαντα, ἀναπαύεσθαι ἔνδον ἀφῆκαν.
τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ὀθόνια ζῶσι ὁμ-
μασιν ἐπιτιτάσσοντες, ὑπο-
ζωννύουσί με τῇ μάπῃ τῆς μύ-
λης, εἶτα ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ κα-
πισάμην, ὅπως μὲν ἀλήσω, πολλάκις μαθὼν, πεποιημένῳ δὲ ἀ-
γνοεῖν, ἀπὸ μάτην ἤπιστάμενον. ἦ δὲ πολλοὶ τῶν ἔνδον βα-
κτηρίας, πρίσμασί με, καὶ μὲ πεσόντα, ὡς ἐγὼ ὁρῶντα

conjiciunt: deamq́ alio in templo ponentes, aurum suo deo restituunt. Postera die & res eorum, & me insuper vendunt. Ego à pistore incolæ propinquioris villæ emptus sum, impositisq́ decem tritici quos emerat medimnis, in villam difficili atque aspera via perductus. Erant domi iumenta conserua, molæq́ plurimæ ab illis agitatæ, omnia intus farinæ plena: me verò, veluti seruum nouum solent, ac de via propter grande onus fessum, eo die quiescere sinunt. postrio die me iugo molæ alligatum, linteo velatis oculis, molere iubent. planè noram, id sæpiùs expertus, quo pacto esset molendum: sed simulans me eius operis rudem, frustra quietem speraui: nam plures qui aderant, acceptis baculis de improuiso me id minimè expectantem (neque enim aspicere poteram)

πανύσιν ἀθρόᾳ τῇ χειρὶ, ὥσε μι ἐκ τ' ὠλιγῆς, ὥσπερ σρόμβον, ἐξανίνης σρίφεσθαι. καὶ πάρα ἔμαθον, ὡς χρὴ τὸν δῆλον εἰς τὸ τὰ λίνια ποιεῖν, μὴ πρεμμένην τὴν χεῖρα ὡς δεσπότης. πτωχὸς οὖν πάνυ γέγονα, καὶ ἀσθενὴς ὥσ' ὅλῳ σώματι, ὥσε ἔγνων μι ὁ δεσπότης πωλῆσαι. καὶ ἀπέδιδοτό μι ἀνθρώπῳ κηπουρῷ τὴν τίχνην· οὗτος γὰρ ἔχε λάχανα, λαβὼν γεωργεῖν, καὶ τῦτ' ἔχομεν ἔργον. ὁ δεσπότης οὖν ὤρυττέ μοι τὰ πάχανα, κἀγὼ μιχλίζων ἐν τὴν ἀπορίαν, καὶ παραδὺς τοῖς ταῦτα πιπραίσκεσιν, ἔχε μι πολλὴν ἐν τῷ λάχανα. ἔτα ἐκεῖνος μὲν ἐκάθευδε, καὶ ἐφύτευε, καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς ἐπῆγεν, ἐγὼ δ' ἐν τότῳ ἐσήκειν ἀργός. ὦ δέ μοι πανῦς ἀηδὼν ὁ τότι βίος. πρῶτον μὲν, ἐπὶ χαμαὶ ὕδη ὦ, ἐκεῖνος δ' ἐδὲ αὐτῶ σρῶμα ἔχε ἀπορύσαι, οὐχ ὅπως ἐμοί. καὶ ἀνυπόδητος, ψυχρὸν ὑπορρὸν, καὶ πάνυ σκληρὸν καὶ ὀξὺ ἐπάζων. καὶ φαγεῖν τῦτο μόνον ἀμφοτέροις ὦ, θείλακας ἐπὶ πρὰς τὴ σκληρὰς. καί ποτε ἐξιόντων ἡμῶν εἰς τὴ κῆπον, ἐν τῷ χάνα ἀνὰ

adeò percussserunt, vt euisti gió more turbinis circumdu cerem molam: expertúsque sanè didici seruum ad ea quæ fienda sunt, promptum esse debere, neque expectare domini manum. Eo labore admodum macer euasi, & corpore debilis: quapropter hortulano me vendidit, qui hortum ceperat colendum. Is olera in forum mea opera ferebat sæpiùs, agro deinde effodiendo, plantandóque ac rigando intentus, ego interim ociosus, sed vita propter frigus (erat enim hyems) satis molesta, cùm patronus nedum mihi, sed nec sibi lectum parare posset: me tum molle lutum, tum dura terra atque acuta multùm offendebat. Cibus item lactucæ amaræ, ac præduræ erant. Ambobus contingit aliquando nobis ad hortũ adeũtibus, vt obuiare-

mus

να ἀνὴρ γέρων, στρατιώτου
στολὴν ἀμφιεσμένος, καὶ τὰ
μὲν πρῶτα, λαλᾶ πρὸς ἡμᾶς τῇ
Ἰταλῶν φωνῇ, καὶ ἤρετο τὸν λη-
στρικὸν, ὅπου ἀπάγοι τὸν ὄνον
ἡμῖν. ὁ δ', οἶμαι, τῆς φωνῆς ἀ-
κούσας, ὢν, ἐδόκει ἀπιδεύεσθαι. ὁ
δὲ ὀργιζόμενος, ὡς ὑπηρορε-
μένος, καὶ παίσας τῇ μάστιγι τὸν λη-
στρικὸν. ἐκεῖνος συμπλακεὶς
αὐτῷ, καὶ ἐκ ποδῶν ἀποσπά-
σας, ἐς τὸν ὁδὸν ἐπάτησε, καὶ
ἐμέμορμον ἔπαιεν ἄτε, καὶ χερσὶ
καὶ ποσὶ, καὶ λίθῳ τῷ ἐκ τῆς ὁ-
δοῦ· καὶ ὡς τὰ πρῶτα καὶ ἀντε-
μάχετο, καὶ ἠπείλει, εἰ ἀνασταίη,
ἀφεκτέον τῆς μαχαίρας. ὁ δὲ,
ὥσπερ ὑπ' αὐτῷ ἐκείνῳ διδαχ-
θεὶς τὸ ἀκινδυνότατον, σφᾶς
τὸν μάχαιραν αὐτὸς, καὶ ῥιπτᾷ
πόρρω, ἔστα αὖθις ἔπαιε κείμε-
νον. ὁ δὲ τὸ καιρὸν ὁρῶν ἤδη ἀπ-
φέρεσθαι, ψοφήσας ὡς τεθνηκὼς
ἐμοῦ πληγῶς. ὁ δὲ δείσας ἐπὶ
τούτῳ, ἢ μὴ αὐτὸς, ὡς ἔχει, λείπει-
νον ἀφηλάπῃ· τὸν δὲ μάχαιραν
βασάσας ἐπ' ἐμοὶ, ἤλαυνεν ἐς
τὸν πόλιν. ὡς δ' ἤλθομεν, τὸν
μὲν λύπον αὐτὸς, σωτῆρί τινι
ἐπίδοκον γεωργῷ· αὐτὸς δὲ,
τὸν λιθόδωρον τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀναλύσας, ἀφελόμενος ἄμαξάν τινα

mus generoso viro, veste in duto militari: qui primùm verbis Italis hortulanum alloquutus, petijt ab eo, quò asinum ducat. ille vocem militis (vt opinor) non intellexit gens, nihil respondit. Miles id veluti se contemptum ferens molestiùs, hortulanũ fuste cùm percussiſſet: ille militem amplexus ad terram in via proſtrauit. iacentem tum manibus, tum pedibus, tum saxo ferit. Miles cùm se tutaretur, minaretúrque, ſi exurgeret, ſe illum enſe interfecturũ: hortulanus quid de ſe futurum eſſe præmonitus, extractum è vagina enſem, additis verberibus longè proiecit. Miles vitæ periculo motus, ſe ob verbera mortuum ſimulat. quod veritus hortulanus, iacentemq; relinquens, enſe ſupra me poſito, in ciuitatem pergit: datoq; alteri ad colendum horto, ob timorem penes amicum vnà me dicens, ibi latenter diuertit: deinde

τιν & τῶν ἐν ἄσει σιωπῶντων. τὸ δ' ὑστεραῖα, πόξαν αὐτοῖς ἅτω ποιῆσαι, τὸ μὲν ἐμὸν ἀσφάτλιν διβῶσι· τὸν δ' ἀρχιατρὸν ἐμὲ ἀρτίως ἐκ τῆς πολλῆς, λοιμίζοντα ἄνω, τῇ ἐλίμακι, ἐς οἴκημα ὑπερῷον, ἀχθῆναι μι ἄνω συγκελεύουσιν. ὁ δὲ στρατιώτης, ἐκ τῆς ὁδοῦ τότε μόνις ἐξανασὰς, ὡς ἔφαμεν, ἀρκούντων τῶν ὠνητῶν, ἔκειτο ἐς τὸν πόδα, καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς σὺν αὐτῷ ἐντυχὼν, λέγει τὴν ἀπόνοιαν τὴν ἐκείνου. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ σιωπηθέντων, μανθάνουσιν ἔνθα ἦμεν κεκρυμένοι, καὶ παραλαμβάνουσι τὸν τῆς πόλεως ἄρχοντας· οἱ δ' ἔσω τινὰ τῶν ἀγοραίων πίμπουσι, καὶ τὸς ἔνδον ἅπαντας πεπυθέσθαι ἔξω ἐκάλουσιν. ὡς δὲ πεπύσθοντο, ὁ κήρυξ ὁδαμοῦ ἐφαίνετο. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, ἔνδον ἔφασαν εἶναι τὸν ἐκπεφοβημένον, ἐμὲ, τὸν ἐκείνου ὄνον. οἱ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐπυνθάνεσθαι ἔλιττον, οὔτε ἄνθρωπον, οὔτε ὄνον. βοῶ δὲ ἐν τῷ σφυρῷ, καὶ πολλὰς βοὰς ἐκ τούτου ποιούμενος, ὁ ἀγέροχος, καὶ πάντα πείθων ἐγὼ, βελόμενός τινας ἄγειν οἱ βοηθοῦντες, ἀνακλίνω ἄνωθεν κάτω, ὡς τὸ θυείδιον. οἱ δὲ μὴ ἰδόντες,

amici consilio se in aream inclusit: me pedibus per gradum attractum recludunt in superiori ædium parte. Miles vbi de via surgens, vix & ambulans ob susceptas plagas, in vrbem redijsset, narrat commilitonibus qui obuiam fortè facti sunt, iniuriam hortulani. Hi cùm nôssent quo essemus in loco, sumpto magistratu venientes domum, lictorem intus deducunt, iubentes eos qui domi essent, educi. Cùm lateret hortulanus, exclamant milites, illum & asinum intus esse. quū domi erant, nullos esse alios præter se, neque virum neque asinum, affirmant. Cùm tumultus & clamor plurimus in paruo loco esset excitatus, ego quidnam esset, cupidus sciendi, caput è fenestra extuli: quo illi viso, ßatim

ἰδόντος, αὐθὶς ἀνέκραγον· οἱ δ' ἰατρὸς ἐφ' ψευδεῖ λέγοντος. καὶ οἱ ἄρχοντες ἔσω παρελθόντες, καὶ πάντα ἀνερωτῶντες, ὑπέσχοντο τὸν μὲν δεσπότην, τῇ διβωΐ ἐγκαμμένον καὶ λαβόντες, τὸν μὲν ἐς τὸ δεσμωτήριον πέμπουσι, λόγον τῶν τιθαμιαίων ὑγίξοντα, ἐμὲ δὲ κατω βασκάνοντες, ὅτις πρατιώτας ἐπίδωκαν. πάντες δὲ ἄσβεστον ἐγέλων, ἐπὶ τῷ μισθωσαντι ἐκ τῶν πεντακοσίων, καὶ πεδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην. ἐκ τοῦτο ἐξ ἐμοῦ πράξον ἔλθῃ ἐς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος, ἐξ ὅσου παρακύψεως. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τί μὴ ἔπαθεν ὁ ἐμπορὸς, ὁ ἐμὸς δεσπότης, ἐκ οἶδα, ὁ δὲ πρατιώτης πωλήσας με ἔγνω, καὶ πιπράσκει μὴ μόνον καὶ ἄκουσιν Ἀθηναῖον, ὁ δ' ἀνησάμενος, θεράποντα ἑῷ ἀνδρὶ σφόδρα ἡδυσίου, πόλιος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ δευτέρας, Θεσσαλονίκης. οὗτος τίκτει ἔκ τινος ταύτῃ τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἡσυάζει, καὶ ἔχει καὶ ἀδελφὸν σωΐδιον, ἄρτος πίπλεν, μελίπηκτα ἐπὶ νᾶϊν ἐπισάμβυον. ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ, σύσκηνοί τε ἀεὶ ἦσαν ἀπάντων, καὶ διατίθενται ἐν ταὐτῷ, καὶ τὰ σκεύη τὰ τυχόντα ἔχουσιν ἀναμεμιγ-

statim exclamant in mendacio deprehensos. Scrutantes singula hortulanum inuenerunt in arcula iacentem. extractum iudicibus tradunt, errati pœnam daturum. Me inferiùs demissum dant meretricibus Ridebant in me versi omnes qui meo indicio prodidissem dominum: ex quo id verbum primùm prodiit in vulgus. Et asino conspecto. Quid deinceps patrono acciderit, ignoro: miles me emit minùs viginti, qui minister erat viri prædiuitis Thessalonicæ Macedoniæ ciuitatis. Eius munus erat epulas parare diuiti. Cum isto conseruus frater habitabat pistor, placentas melle conficiens: et mmunia suæ his erant artis vtensilia atque instrumenta. Hi-

μεγάα. καὶ μετὰ ταῦτα ἐκμὶ ἕτερα ἔνθα καθίλνον, καὶ οὐ-ζι μετὰ τὸ δεῖπνον τὸ δεσπότε, πομὰ λέψανα ἄμφω ἔσω ἐκθμιζον· ὁ μὲν ἐρεῶν καὶ ἐχθύων, ὁ δ' ἄρτων καὶ πλακοιώτων. οἱ δ' κατακλέ-ἔντος ἔνδον ἐμὶ μετὰ τέ-των, καὶ φυλακλὺ ἐμδὶ γλυ-κυτάτω ψδισήἔντος, ἀπή-ἔρ, ὥστε ἀκρὸἔω. ἐκγὼ ζοῖς πραπεμμένοις ἀεὶ δίοις μα-κρὰ χάρεν λέγων, τῶς τέχ-ναις, καὶ ζοῖς ἐέρδεσι τῶν δε-σποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτὸν, καὶ δοκῶ μακρῶ πάνυ ἐγκμιζόμεν ἀνθρωπείου προφῆς. οἱ δ' ἀ-ναρρίψαντος ἅπα, τὰ μὲν πρῶτα οὐδὲν ἠθάνουζο τῆς ὀ-ψοφαγίας τῆς ἐμῆς, ἐκ τ' πλή-θους τῶν παρακεμμένων, ἐκμὶ ἔτι ἐν φόβῳ καὶ φθόνοῖ ἐκλείπον τὸ ἄπεσον. ἐπὲ δ' καὶ τέλεον ἤμελν αὐτῶν ἐκπα-γὲς ἄνοιαν, τὰς κακίσας τ' μεέδων, καὶ ἅμα πομὰ κα-τέπρωγον, καὶ ἐπειδὴ ἠθονζο ἤδη τῆς ἐμίας· τὰ μὲν πρῶτα, ἄμφω ὑποπλον πὸς ἀλλήλους ἔ-βλεπον, καὶ ἐκλείπλω ὁ ἕτερος τ' ἕτερον, καὶ ἄρπαγα τ' ἐοινῶν, καὶ ἀναίσχυζον ἔπιγον καὶ ἤἔρ ἀπειθῶς λοιπὸν ἄμφω, καὶ τ' μεέ-δων ἀεὶ θμὸς ἐγίνιζο. ἐγὼ δὲ τ' βίον ἔχον ἐν ἡδονῇ καὶ πνφῇ, καὶ τὸ σῶμά

Hi mihi diuersorium dede runt in eo loco vbi reliquiæ cœnæ domini ab ipsis importabantur perplures, ab altero carnes ac pisces, ab altero placentæ. inter has me inclusum relinquentes, abeunt lauatum. Ego omisso hordeo, humano cibo ventrem referti Cùm redijssent, tum ex ciborum multitudine non animaduertunt cibos à me comestos, tum quia parcè, ne quid percipe rent, comedi. Vbi illos id non perspexisse sensi, eorum fretus ignorantia, meliori bus fruſtis corpus repleui. Tandem vt damnum cognouêre, alter alterum illa surripuisse suspicatus, pudore inuicem reticebant. Dilẽgentiùs igitur asseruantes, reliquas portiones dein ceps & fruſtra adnumerant. Ego vitam voluptuosam in delicijs agens, factus

σῶμά μου ἐκ τῆς σωτύθης προφῦς πάλιν καλὸν ἐγεγόνει, καὶ τὸ δέρμα ἐπανθέσαι τῇ πρὶν ἀπείληφεν. οἱ δὲ γνωσόμενοι, μίγαν τι μοι καὶ πίονα ὁρῶντες τὸν, καὶ τὰ ἐλευθέρια μὲν ἀπαναίμφια, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ μὲν προῦντα, ὡς ἐπόψοιαν ἥξοντα τοῦ ζημιώσαντος τῶν ἐμῶν. καὶ προσιόντος, ὡς ἐς τὸ βαλανεῖον ἀπιόντος, ἔπλητα τὰς θύρας συγκλείοντες, προσδαλόντες ὀπῇ τινι τὰ ὄμματα τῆς θύρας, ἐσκοποῦντο τὰνδον. ἐγὼ τότε τὸ δόλου μηδὲν εἰδώς, εἴσω προσιόν· οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐγέλασαν, ὁρῶντες ἄφνω ἄπονον. ἔπειτα δὲ τὸν ὁμοδούλους ἐπὶ δεῖπνον ἐπὶ τὸ ἐμὸν θέατρον καὶ γέλως πολὺς ἦν. ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἅπασι τοῦ γέλωτος, θορυβοῦντος ἔξωθεν, καὶ ὅστις τινα, ἐφ' ᾧ τοσοῦτον οἱ ἔξω γελῶσιν ἐπεὶ ἤκουσε, καὶ ἐξανίσατο τὸ συμπόσιον, καὶ διακύψας ἄφνω, ὁρᾷ με συὸς ἀγρίας μειδιάσαντα

sum corpore pinguior, adeò vt pellis ex pilis nitidis admodum luceret. Illi me pinguiorem factum videntes, hordeum verò nequaquam minui, in suspicionem mei ducti simulant se foràs ire lauandi gratia. clauso ostio, quid agam, per rimulas aspiciunt. Ego ignorans dolum, ad prandium proficiscor. Illi primò ridere incipiunt in cibo asini desueto. Conseruis deinde ad id spectaculum vocatis, rident simul omnes vehementiùs, adeò vt patronus peteret, quidnam accidisset vt adeò esse venturrisu. Vt causam percepit, surgens à symposio, atq; introspiciens, posteaquam me vidit sylue-stris apri frusta edentem, statim ridens se intus corripuit. Ego aegerrimè tuli me in furto & gula fuisse deprehensum. Ille suborto risu me iubet

καταπίνοντα, καὶ μίγα ἐν γέλωτι ἀναβοήσας, ἀσρίχα ἔσω. ἐγὼ δὲ σφόδρα ἀχθόμενος ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, ὑπέπλης ἅμα καὶ λίχνῳ ἐοικὼς. ὁ δὲ πολλὰ ἔλεγέ μοι ἐπ' ἐμοὶ γέλωτα, καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐκέλευέ με

ὅσω ἄχθοιτο, ἀεὶ τὸ ἐκείνου συμπόσιον. ἔπειτα παρεσκεύαζέν μοι πλαθάνας ἔτι, καὶ ἐν ἐπ' αὐτῇ πόᾳ τῇ, ὃ μὴ δυνατὸν ἄλλο ὄνον καταφαγεῖν, λιτία, λοπάδας, ζωμὸς, ἰχθῦς ἓξ ὧν, γάρων καὶ ἐλαίῳ κατακεκμηκώς, ἦτο δ', νάπυϊ ἐπινενιμμένος. ἐγὼ τὰ τύχῃ ὁρῶν ἤδη ἀναλόν μοι παρασκευάζεσθαι, καὶ μαθὼν ὅτι μετ' ὀλίγον τὸ φαγητὸν ἀναστήσεται, καί τι ἤδη ἐμπεπλημένος, ὅμως ἐπέκεινα, τῇ παρεσκεύῃ παρασκεύῃ. τὸ δὲ συμπόσιον ἐκλυόμενος ὑπὸ γήλωτι. καί τις ἔτι, καὶ οἶνον αἰτοῦντος ὄνου, ὃ ὄνος, ἐὰν τις αὐτῷ ἐνέγκαι ὑπιδὼν καὶ ὁ Δημόκριτος ἐκείνῳ, ἀφ' ὧν τὸ παρωξυμμένον ἔπινον. ὁ δ', οἷον ἀνὴρ, ὁρῶν με λιτῆμα πρᾶδος ξον, τῷ μὲν ἐμοὶ τῷ ἐμοὶ πα λαῷ τ διοικητ τινι καταβα λεῖν ὡς ἐμὲ ὠνησόμενον, καὶ ἄλ λο ζῷον. ἐμὲ δ' πρὸς ὃ πως ἀπ πιλοθέρω τινὶ τ ἑαυτ νανί σκων, καὶ ἔτι καλῆχεν, ὅ τι ποι ῶν μάλιστα, χυραγωγεῖν αὐτ λωκάμιλο. τῷ δὲ γε ῥᾳδίᾳ ὦ πανλα· ἀπήκουον γὰρ ἀνὸς, ὡς ἄ.

iubet & conuiuium deducit: deinde mensam parari adeò multis cibis, vt nullus alter asinus eos potuisset edere. Cochleæ crudæ erant, pisces partim garo & oleo, partim sinapi cõditi. Fortunam ego arridentem mihi sentiens, cogitansq; hit iocis salutem mihi afferri posse, mensæ adstans prandium sumpsi: quæ ex re vniuersum conuiuium se in risum effudit. Cùm dixisset quispiam: Bibet hic asinus & vinum, si quis ministret: idq; patronus iussisset afferri oblatum potaui. hoc ille præter modum admiratus, duplex eius quo vendiitus eram, precium annumerari emptori iussit, meq; dari adolescenti cuidam liberto suo, tum nutriendum, tum instruendum, quæcũq; illum oblectare possent. Facilè fuit illi me docere, parentem sibi, facientemq; singula quæ monstraret. Primùm flecti me in genua supra lectum velut

πανλα, διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν, καλαικλινεσθαί με ἐπὶ κλίνης,

ὅσω δ

ὅσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκῶνος, ἐποίησεν, εἶτα καὶ πόσον παλαίειν αὐτῷ, καὶ μιμεῖσθαι καὶ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοῖς δυσὶ ἐπανιστάμενον ὀρθὸν, καὶ κατανεύειν, καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνὰς, καὶ πολλὰ ὅσα ἐμιμούμην καὶ δίκα τοῦ μανθάνειν ποιῶν. καὶ τὸ πρᾶγμα πιεῖν βόηζον ἦν, οὗ καὶ ὁ τοῦ δεσπότου οἰνοπότης, παλαιὸς, ἀρχέμιμος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευόν μοι καιρῷ, καὶ διατίνουσι καὶ πιεῖν δ' ὁπότε θελήσαιμι, ἤτοιμα, τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ οἰνοχόον κινήσας καὶ οἱ μηδὲν ἀνάλωμα τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἀναγνοῶντες ἄνθρωπον ἐπὶ τῷ ὄνῳ κάμνοντα. ἐγὼ δὲ πρυφῆ ἐποιούμην, τὴν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίζειν ἐμάνθανον, καὶ κομίζειν ἢ δεσπότην, καὶ πίπτειν ῥόμον ἀληπόταζον, καὶ τῷ ἀναβάτῃ ἀνάσθησον, καὶ σκιά μοι ἦν πολυτελής. καὶ σφόδρα τὰ πορφυρᾶ ἐπιβάλλομαι, καὶ

velut hominem docuit, tum sibi alludere, ac ſtantem pedibus anterioribus erectis pſallere, ad eius quoque vocem annuere atque abnuere. omnia deniq; quæ poteram, imitabar. Vulgatum iam per vrbem erat, aſinum vinum bibere, ludere, ſaltare, & quod mirabilius videretur, vocibus hominis obtemperare. Cùm vellem bibere, oculorum nutu admonebam miniſtrum. Mirabantur hæc omnes vt rem inſuetam, inſciij hominem in aſino eſſe. Lætabar eorum ſtultitia, diſcens ambulare, ferre patronum, currere abſque vlla ſeſſoris moleſtia. Eram ſumptuoſius ornatus, purpureis phaleris, freno auro atque argento diſtincta. Pendebant inſuper tintinabula, ſuauem ſonum præbentia. Menecles patronus in Theſſalonicam abijt, ob hanc cauſam, vt fe-

χαλινὸς ἀσημότερος ἐμοὶ ἐχόμην, ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένος, καὶ κώδωνες ἐξέπλουτόν μου, καὶ μουσικώτατον ἐφθέγγοντο. ὁ δὲ Μενεκλῆς, ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφην, εἰς τὴν Θεσσα-

λονίκην

λονίκης ἀνὴρ ἐληλυθὼς ἐπ' ἀσπίδι διαύτης, ὑπισχνεῖτο τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν ὅπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχοῦντων· ἡμεῖς οἱ μὲν ἄνδρες, τῆς μάχης ἥδη κύριον παρασκευῇ, καὶ ἀφικόμεθα ὡρακότες, ἐξηλαύνομεν οὐδὲν εἰωθότες. διὰ γὰρ τὸν ἀνισότιμον ἅπαντα, ἐπὶ σταδίου μὲν τῆς ὁδοῦ πρᾶγμα, καὶ ζεύγεσιν ὀχήμασιν ἐπιβαίνειν χαλεπόν. ὡς δὲ διατεθήμην ἐπὶ Θεσσαλονίκῃ, οὐκ οἶδ' ὅστις ἐπὶ θέαν ἐκκαίεται, καὶ πᾶν ὅ,τι ἡμῖν ἀπήντα, καὶ τὸ πολυπρόσωπον, καὶ τὸ ἀνθρώπινον ἅπαν ὀρχημάτων ἀκροβατισμάτων· ἀπὸ μὲν δεσπότης ζῆν ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτῆ πολιτῶν, παρὰ δὲ τὸν πότον ἐκάνυέ με, καὶ τὰ πρὸς ῥάδιον ἐκεῖνα ἐν ἐμοὶ ποιήσεια ἐν τῷ δείπνῳ παρετίθει. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπεισάκτους πρόσωπον ὑπῆρχεν ἐξ ἐμοῦ πομπῶν πάνυ θαυμασίων. καταπλήσεις γάρ με ἔνδον, ἔχων ἐσθῆτα, καὶ ζῶντα, καὶ ὅσα

rebat, quòd erat pollicitus patriæ, se gladiatorios ludos daturum: qui cùm ad pugnandum parati adessent, nos manè profecti sumus. Perebam dominum via dura & vehiculis difficili. Vbi Thessalonicam venimus, omnes ad spectaculum & me videndum conuenerunt: iam enim fama diffusa longiùs vulgauerat, me in modum hominis saltantem, varios ludos edere. Patronus post potum suis conciuibus (hi nobiles erant) in cœna me iocos illos incredibiles iubet edere. Libertus qui mihi præerat, faciens ex me quæstum, tenebat inclusum, eos qui meos ludos volebant aspicere, aperta ianua, datis nummis intromittens. illi, aliud alter in meum cibum afferebant, & ea præsertim, quæ ventri asini minimè conuenirent. Me & domini & alios

μιζόμοις ἰδεῖν ἐμὲ, καὶ ἅμα πρᾶδοξα ἔργα, μισθὸν τὴν θέαν λέγοντος. οἱ δ' ἀσκώμιζον, ἄλλος ἄλλο τι ἐλωδίμων, μάλιστα δὲ ἐχρῆν θρόμβον ἔνα ὄνου γάρι λοκοῦ· ἐγὼ δὲ ἤθελον, ὅτι ὀλίγων ἡμῶν, τῷ

ὦ δεσπότα, μὴ ζῆς ἐν τῇ πόλει σωφρονεστάτῳ, μίγας τι, μὴ πίων λαγῶς ἢ ὗς ἐγγόνῳ. καί ποτε γυνὴ ξένη, ἐμὲ ἰδεῖν ἱμερτὴ λιχνευομένη, τὸν ὄψιν ἐκανὴ, παρελθοῦσα ἅσω ἐδάμη ἐμὲ ἀειεσῶντα, ἀς ἐρωτά μου θερμὸν ἐμπέπλη, τοῦ μὲν, τῷ λαμὸς ἐδοῦς τὸ ὄνος, τοῦ δὲ, ὡς φαιδρὸξ τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀς ἐνιαύσιαν σωφροσίας πρεμοῦς. καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν, καὶ μισθὸν ἀδρὸν αὐτῷ ὑπέσχετο, ἐ συγχωρήσειν αὐτῇ, σωὶ ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσασθαι. ἀκέλευστος δὲ οὐδὲν φροντίσας, ἔτι καὶ ἀνύσαντι ἐκείνῃ ἐξ ἐμοῦ, ἔτι μὴ μὲν λαμβάνει τὸν μισθὸν. ἐκπεδὴς ἐσάτρατι ἤδη μὴν, ἐκ ἔ συμποσίοις ἀφῖκτο ἡμᾶς ὁ δεσπότης, ἀναστρεφόμενος, ἔνθα ἐκαθεύδομεν. καὶ τὴν γυναῖκα εὗρομεν, πάλαι ἀφιγμένην ἐπὶ τὴν ἐμὴν αὐλὴν. ἐκεκόμιστο δὲ αὐτῇ πρόσκεφάλαια μαλακὰ, καὶ σώματα ἅσα ἐατέθετο καὶ χαμαιπετὲς ὑμῖν ἀνθρωπίνης λῶ. ἔτα οἱ μὲν γυναικὸς θεράποντες αὐτοῦ πως πλησίον, πρὸ ἔ λαμπάδος ἐκάθευδον. ἐ λύχνον ἔνδον ἔκαιε μίγαν, ὡς πυρὶ λαμπόμενον· ἔπειτα ἀφεδυομένην, πρίεσθαι

and aliorum ciuium epulæ & magnum & pinguiorem reddiderant. & mulier quædam externa mei videndi cupida accedit, vt me aspiciat prandentem. vt aspexit, cuestigio in cupidinem mei exarsit, tum asini specie adducta, tum impulsa ludorum venustate. Hæc cum liberto vt venam noctem mecum esse sinat, magno precio pacisci tur: qui parùm curans mei iacturam, precio accepto, cùm adue sperasceret post cœnam domini iussu abiens, me ad locum vbi dormiebam, perducit. Ibi mulierem inuenimus lectum ingressam. puluinaria mollia importata erant, vestes quoque, & stragulæ, & stratum decens humi positum. Mulieris serui alio in loco abeunt iuxta domum dormitum: illa lumen intulit permagnum, igni simile: exutaque veste, nuda propter lu-

men stetit : deinde ex alabastro proferens vnguentum, se primùm tum mungit, narescq; vnguento replet: postmodum exosculatur, ea loquens, quæ amor in hominem dilectum proferre cogit. Deinde me fune in stratum trahit. Ego nequaquam tertio egens hortatore, quò ducor accedens, cùm vino veteri essem respersus, vnguenti quoque odore incitatus, pulchritudine insuper puellæ commotus, inclino me, dubius quónam pacto concumberem cum muliere. nam ex quo asinus fui, expers coitus fui: neque cum asinis in ea re consueueram, neq; asinam cognôram. Itaq; haud paruus mihi timor inesset ne scinderem dilacerarémq; in coitu mulierē, ac postmodum tanquam homicida meritā subirem pœnam. sed hæc incassum à me cogitabantur. nam mulier multis amatorijs me osculis prouocans, vbi me ad opus paratū sensit, vt homini superincumbens

ὡς πλήρωσε γυμνὴ ὅλη. ἡ μὲν μύρου ἄκρατον ἀλαβάστρου προχεαμένη, τὸ πρῶτον αὐτὴ ἀπεψιστο, καμὲ ἀπομύξῃ, ἔνθεν μάλιστα τῷ ῥῖνα μου μύρων ἐνέπλησεν. ἔπειτά με λαμπρύνασα, καὶ οἷα πρὸς αὐτῆς ἐρώμενον, καὶ ἄνθρωπον διαλέγεσθαι μαί με ἐκ τῆς φορβάδος ἐπιλαβομένη, ἐπὶ τὸ κατάγειον εἵλκει. κἀγὼ ἤδη τρίτου παρακελεύοντος ἐς τὸ δωμάτιον, καὶ οἴνου πάλαι παλαιοῦ πολλοῦ καταβρεχόμενος καὶ τῷ χρωτὶ τοῦ μύρου ἐξεμμανόμενος, καὶ τῷ παιδίσκῃ ὁρῶν πάντα καλλίω, κλίνομαι, καὶ σφόδρα ἀπόρουν, ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἄνθρωπον. καὶ γὰρ ἐξότου ὄνος γεγόνειν οὐ συνουσίας, ἀπ' ἐκείνης τῶν ὄνων συμβάσεως ἔτυχον ἐφαψάμενος, οὐδὲ γυναικὶ ἐμισγόμην ὄνῳ. καὶ μὲν καὶ τόδε μ' ἐς δίος ἀχλὴ μέγιστον ἦν, μὴ σχοινίσω καὶ ἀπορήξω ἀνὴρ διασπαθείς, καγὼ ὥσπερ ἀνδροφόνος, καλλίω δώσειν. ἐνόουν ἄκ ἐς δίον διάθεσιν ἡ δὲ γυνὴ πολλοῖς τοῖς φιλήμασι, καὶ λόγοις ἐρωτικοῖς, προσκαλουμένη, ὡς ἔδειν ἑαυτὴν παρατετυχότα ὥσπερ ἀνδρὶ παρα-

ἐξέμινυ, περιβάλλεται μοι, καὶ ἄρας ἔσω, ὅλον πρόσ ἐμε ἔλαβε. ἐγὼ μὲν ὁ ἀλλὰ, ἰδὼν δοκεῖν ἔτι, καὶ ὀπίσω ἀπῆγον ἐμαυτὸν ἀφίημι· ἡ δὲ τι ὀσφρανθεῖσα τῆς ἐμῆς ἀγκύλης, ὥστε μὴ ἀνασχωρεῖν, καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοῦ σώματος, ἐπὶ ἀκεμβῶς ἐπέσθιεν. ἔτι μοι καὶ πόθος ἦν πρὸς τὴν γυναῖκα ἀδυνάτου τι καὶ τέρψιν, ἀθλίως λοιπὸν ὑπηρέτουν, ἐννόμφος, ὡς ἀδὴν ἄλλο κακίων τῆς Πασιφάης μοιχῆ. ἡ δὲ γυνὴ, ἅτε ὡς ἐμὲ ἄρα εἰς τὰ Ἀφροδίσια ἰδίμη, καὶ τῆς ἀεὶ τῆς σωτηρίας ἀδονῆς ἀκόρεστος, ὥστε ὅλην τὴν νύκτα ἐν ἐμοὶ ἐλαπάνησεν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ μὲν ἀνασᾶσα ἀπῆλθε, σωθεῖσα πρὸς τῶν ἐμὸν, οἷάπερ ἐπὶ ζεῖς πολλοῖς τὸν μισθὸν τῶν πολὺν τῆς νυκτὸς. ὁ δὲ ἅμα μὲν πρωΐ, καὶ ὡς ἐμοῦ γνόμφος, καὶ ὡς δεσπότῃ ἀνύτερον ἐν ἐμοὶ ἐπιλαξάμενος, συνκαταλείφθη μετὰ γυναικὸς. ἡ δὲ ἀτυχὴς τότε μοι ἀνδρὸς. ἀεί ποτε ἐν τοῦτον ὁ ἐπισώτης, ἀπαγγείλας τῷ δεσπότῃ τὸ ἔργον, ὡς ἐλθὼν αὐτὸς διδάξας. καὶ ἐμοῦ

cumbens me complectitur, ac paulùm eleuans, totum inguen accepit. Ego cùm retrocederem, adhuc reformidans, illa meos amplexa cluneis, ad sese trahit, cedentem paulò Quorsum, inquiens, refugis? atq; ita complexui inhæret. Vetus sensi supellectilem iam mihi deesse ad explendam fœminæ libidinem ac voluptatem, timore depositio, haudquaquam amplius insequenti cedens, eius obtemperaui libens cupiditati: existimauiq; non esse me Pasiphaës adultero deteriorem. Hoc pacto vniuersa nox veneri data est, in voluptatem coitus frequenter consumpta. Cùm dies aduenisset, abiens mulier custodem meum conuenit, precibusq; noctem aliam redemit. Ille ditior meo opere factus, quum rem domino significasset, cum fœmina reliquit inclusum: quæ priori exercitio intenta, voluptati operam summo cum desiderio impendit. Libertus interim vesperi,

μὴ ἀδόξῳ, ἄγει αὐτὸν ἐσπέρας ἤδη, ἔνθα ἐκαθῴδομεν, καὶ διὰ τινος ὀπῆς τῆς θύρας διανυσί μοι, ἔνδον τὴν μείρακιον γυναζόμενον. ὁ δὲ ἀσθεὶς τῇ θέᾳ, καὶ δημοσίᾳ μὲ λάξαι ταῦτα ποιοῦντα ἐπιθυμήσειν οὐκ οἰόμενος δεῖν μηδ' ὁντινοῦν ἔξω ἄγεσθαι, ἵνα, ἔφη, ἐν τῇ ἀμίρᾳ, τῆς θέας παραγωγῶμεν ἐς τὸ θέατρον, σώ τινι τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν γυναικῶν, καὶ πάντων ὀφθαλμοῖς ἐπὶ τῶν γωνιῶν ἀναβύσεται καί τινα τῶν γυναικῶν, ἥ τις ἰατρικὴ θεῖος ἀποδανεῖν, ἄγουσιν ἔνδον παρ' ἐμὲ, καὶ πρόσχημά τι ἐπίλεσθον, καὶ ψαύειν ἐμοῦ. ἔστα τὸ τελευταῖον, τῆς ἀμίρας ἐκείνης ἐνεάσης, ἐν ᾗ τὰς φιλοτιμίας ἔχων ὁ ἐμὸς δεσπότης, ἐσαγαγὼν ἐγνωσάν με ἐς τὸ θέατρον, καὶ ἀσμένως ἔτω, κλίνην ὦν μεγάλην, ἀφ' ἑκάτερα ἐνδεδεμένην πορφυρᾷ, χρυσῷ ἰσφύρῳ νομιζόμενον· ἐπὶ ταύτης με ἀναπλίνουσι, λαβεῖν μοι τῶν γυναικῶν προσπατάκλινον. ἔστα οὗτος ἡμᾶς ἐπέθεσαν ἐπί τινος μηχανήματος, καὶ ἅσα ἐς τὸ θέατρον προσφέρεται, διατέθηκαν ἐν ᾧ μέσῳ. καὶ οἱ ἄνθρωποι μίαν ἀνιβόησαν, ὡς ἐρόσας πάσης.

vesperi, me insscio, ad interiorem in quo dormiebamus locum perducto patrono, me per rimulam ostendit cum adulescentula coëuntem. Eo aspectu oblectatus, rem prohibet efferri, cupiens me in theatrum duci ludorum tempore, quò id meum spectaculo in aliqua ex his quæ ad bestias damnatæ essent fœmina, in conspectu omnium videretur. Ac ad me introductam mulierem mihi hærere, & demulcere manibus iubent, vt cùm ludorũ instaret dies, in theatrum deduceremur, omnibus spectaculo futuri. Lectus erat magnus, ex Indica factus testitudine, atque ornatus auro. In hoc me collocant, & iuxtà ponunt mulierem: deinde supra machinam lectũ positum in mediũ theatri ferunt, magna cũ acclamatione populi plausuq;

manus

χαρὰς

χερὸς ἐξήλατο ἐπ' ἐμοί· καὶ πρά-
πιστα ἡμῖν παρέκειτο, καὶ πολ-
λὰ ἐσκευασμένα ἐν αὐτῇ ἕκα-
στο, ὅσα τρυφῶντες ἄνθρωποι
ἐν δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ὡ-
ραῖοι παρειστήκεσαν, οἰνοχόοι
καλοί, τοῖνον ἡμῖν χρυσίῳ
δεδακτυλιωμένοι. ὁ μὲν οὖν ἐπιστά-
της, ἵνα μὴ ὄπισθέν με, ἐκέλευέ μι
ἀκριβῶς· ἐγὼ δὲ ἅμα μὲν ἐδέ-
δοικον, ἐν θεάτρῳ καθακεί-
μενος, ἅμα δὲ ἐδεδοίκειν, μή τις
ἄρκτος ἢ λέων ἀναπηδήσῃ-
ται, ἐπὶ τούτῳ δή τινα ἄνθρω-
φάγον, παρεδεδόκουν· ἐν
τοῖς ἄλλοις ἄνθεσιν ὁρῶ καὶ
ῥόδων χλωρῶν φύμα, καὶ μι-
κρὸν ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας ἦ
λθον, ἐκπίπλω. καὶ οἱ μὲν ὥρουτό
μι ἀνίστασθαι ὀρχησόμενον.
ἐγὼ δ' ἐπ' ἐξ ἑνὸς ἐπιτρέχων, καὶ
ἀπανθιζόμενος ἀπ' αὐτῶν τὰ
ἀνθία, τὰ ῥόδα, κατέπινον.
τῶν δὲ ἔτι θαυμαζόντων ἐπ'
ἐμοὶ, ἀπέθεσα ἐξ ἐμοῦ ἐκείνη
ν τὴν κατάστασιν ὄψεως, καὶ ἀπόκτυ-
ποτε, καὶ ἀφανὴς ὧν ἐκεῖνος
ὁ πάλαι ὄνος, ὁ δὲ Λού-
κιος αὖτος ἐνδον μοι γυμνὸς
ἐστέκετο. τῷ δὲ παραδόξῳ τού-

manus aduersus me extenderat. Nobis mensa erat pluribus præparata rebus, quæ in cœna deliciarum causa hominibus apponuntur. Adstabant nobis formosi pueri pincernæ, vinum nobis aureo poculo ministrantes. Ibi custos adstans meus, iubet me prandere. Verecundabar in theatro situs, & simul extimescebam ne quis vrsus aut leo ac me dilaniandum prosiliret. Hic ego inter alios flores recentium rosarum folia conspicatus, statim è lecto prosilio. Arbitrabantur reliqui me veluti saltaturum ad ludum præbendum surrexisse: at ego inter homines ad flores vsque delatus, rosas selectas pascor. tum singulis rem admirantibus, iumenti specie depono, omnique prioris asini sublata forma, in Lucium illum priscum ante eos nudus rediy. Hoc inspe-

rato veluti murando monstro stupefactus populus

νὸν ἐπιθορύβησαν, ὡς τὸ θέατρον ἀς λύο γνώμας ἰσχίζε. εἰ μὲν γὰρ ὥσπερ φάρμακα ἀλλὰ ἐπισάμβρον, καὶ ἀκανόν τι μονύμορφον, ἀξίουν αὐθὶς ὕδωρ πυεῖ μι ἀρθανᾶν· οἱ δὲ πειμᾶναι καὶ τὸς ἀπ' ἐμᾶ λόγους ἔλιγον ἀλᾶν, καὶ πρότερον ἀκουσᾶναι, ἕθ' ὅτω ἀπόσαιμι περὶ τότων. κἀγὼ βαμὸν πὸς τὸν ἄρχοντα τᾶς ἐπαρχίας (ἔτυχε δὲ τᾷ θέᾳ τοῦτᾳ παρὼν) ἔλιγον κάτωθεν, ὅτι γυνά μι Θετταλὰ, γυναικὸς Θετταλᾶς ἀδελφὰ, χρίσματι μεμαγωμένῳ ἐπαλείψασα, ὄνον ποιήσαι. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτὸν, καθ' ὅντα ἔχαρ μι ἐν φουρᾷ ἔτ' ἂν αὐτὸν πέσαιμι, ὡς ἀ καταψώδομαι, οὕτω γνώσας. καὶ ὁ ἄρχων, πάλιν ἐφησί, ἀμῖν ὄνομα τὸ σὸν, καὶ γονέων τῶν σῶν, καὶ συγγενῶν, ἄ τινας φὴς ἔχαν ὧν γένος πεπόηκοντας, καὶ πόλιν. κἀγὼ πατὴρ μέν, ἔφην, ἔστι μοι Λύκιος, ὧν δ' ἀδελφὸν ὧν ἐμῷ, Γάιος· ἄμφω δέ, τὰ λοιπὰ λύο ὀνόματα κοινὰ ἔχομεν, κἀγὼ μὲν ἱστορικὸς καὶ ἄπαντα ἐμοὶ συγγραφεὺς, ὁ δὲ ποιητὴς ἐπιγράμων δέ, καὶ μάντις ἀγαθός. πατρὶς δὲ ἡμῖν Πάτρας

magno coorto murmure, in diuersas sententias distrahebatur. alij vt magnum, inq; varias formas mutarī solitum, statim igni comburendum: alij paulò expectandum, meq; priùs audiendum censebant, ac postea sententiam ferendam. At ego ad præfectum vrbis, qui aderat in theatro, currens, dixi me à serua Thessalæ mulieris, quæ magna erat, vnguento perfusum, in asinum fuisse conuersum, rogo me in custodia detineat, quoad certior fieret me loqui vera. Dic, inquit præses, tuorum parentum & cognatorum, si quos habes, & ciuitatis nomen. Patrem esse mihi Lucium respondi, fratrem Caium, eodem quo ego vocatus cognomine: me historiarum aliarumq; rerum scriptorem, fratrem poëtam atque augurem esse, patriam vrbem Achaiæ Patras.

ὡς Ἀχαΐας. ὁ Ἀλκαῖος, ἐπὶ τοῦτο ἥκουσι φιλτάτῳ ἐμοί, ἕρμαιόν ἀνθρώπῳ ὑβριστῇ, καὶ ξενώσῃ, οἵτινά τι μὴ ὑποδέξαιμενόν, καὶ ἄθροις τιμήσαντα. καὶ ἐπίσταμαι ὅτι ἀληθῆ φάτιν, ὡς ἐκείνῳ ὤν. καὶ τὸ λίθρον ἀναπηδήσας, περιβάλλεται, καὶ φιλεῖ, καί με καὶ οἴκαδε ἄγει, ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ δή, καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ κομίζων. ὡς δὲ τοῦτο μὲν ὁ ἄρχων ἅπασιν, πάντων ἀκουόντων, ἀπέλυε. καὶ ἐλθόντες ἐπὶ θάλατταν, νεῶν ἐσκεψάμεθα, καὶ τὴν ἀρίστην ἐνεθέμεθα. ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἐβουλόμην ἔγνων, ἐλθεῖν παρὰ τὴν γραῦν ἐκείνην τὴν ἐραστήν μου τοῦ ὄνου, καὶ σὺν αὐτῇ φανῆναι λίαν, ὡς ἐν ἀνθρώπῳ ὤν. ἡ δὲ μ' ἀσμένη τε ἀσπάσατο, ὥσπερ φασὶ ξένον, οἶμαι, τὸν πάλαι τε ἐπιτρέπουσαν, καὶ λαμπρὰν αὐτῇ χύσιν, καὶ λαθοῦσαν ἐπὶ τοῦτο. κἀγὼ ἐπαθόμην, ὡς μίσους ἄξιον ἂν νομίσων, τὸ ὄνου ἀναπηδῆσαι, νῦν γοῦν ἄνθρωπον ὑπερφυᾶ, καὶ τὴν ἐραστὴν ὑπερφυᾶ. καὶ

Patras. Quæ vbi præses audiuit: Hospitis, inquit, filius es, homini mihi amicissimi, qui me domi solitus est excipere, & donis prosequi. Scio te nil mentiri, tali parente natum: de sella descendens, me amplexus exosculatur, ac deducit domum. Interim meus aduenit frater, argentum afferens, aliáque multa. Cum præses adstantibus omnibus me missum fecisset, ad mare descendimus. Præparata iam naui, commeatuq; imposito, optimum factu sum ratus, priusquam abirem, fœminam conuenire quæ me asinum adeò dilexerat. multò enim magis virum me asino pulchriorem fore sibi charum existimaui. Illa admodum læta me vidit, rei miraculo delectata, ac cœnare cubareq; secum hortata est. Existimabam illam quæ asinum dilexisset, multò maiorẽ in homine voluptatem sumpturam. Quum cœnassemus,

ἀλειφῶ σὺν αὐτῇ, ἡ ἐκ μύρων ἀλήφομαι, καὶ στεφανοῦμαι ὡς φιλτάτῳ, καὶ ἐς ἀνθρώπους μὲ ἀνατώσαντι ῥόδῳ. ἐπεὶ δὲ ὧν νὺξ βαθεῖα, ἤδη καὶ καθώδηεν ἦν. ἐμοὶ δὲ ἐπανίσταμαι, ἡ ὥσπερ ἐμίγα τι ποιῶν ἀγαθὸν, ἀσμένομαι, καὶ ἵσταμαι γυμνὸς, ὡς δῆθεν ἔτι μᾶλλον ἀρίσων, ἐκ τῆς πρὸς τὸν ὄνον συνκείσεως. ἡ δὲ, ἐπειδὴ ἔδε μὲ πάντα ἀνθρώπινα ἔχοντα, προσπύθεσθαί μοι, ἀφθέρῳ ἀπ' ἐμοῦ, ἔφη, καὶ ἐμῆς οἰκίας. καὶ μακράν μοι ἀπελθών, λοιμός, ἐμοὶ δ' ἐδόκεις, τί γὰρ καὶ ἁμάρτημά μοι ζωὸν ἐποίεις; ἐγὼ δὲ, ἔφη, μὰ Δία, οὐκ οἶδ', ἀπὸ τοῦ ὄνου τοῦ σὲ ἐρῶσα τότε κεῖνο, καὶ οὐκ σοὶ συνεκάθευδον. καὶ ὤμην σὲ καὶ νῦν ἔχειν κεῖνό γε μόνον τὸ μέγα ἔ ὄνε σύμβολον ἀφαίρεμα, καὶ σύρειν· σὺ δέ μοι ἐκύλυθας, ἐξ ἐκείνου ἔ ἁλῶ καὶ χρησίμου ζῴου, ἐς οἶθ' ὅπου μεταμορφωθείς. καὶ καλεῖ ἤδη ἀνθ' ὧν τὰς οἰκέτας, καὶ κελεύει με, τῶν νώτων μέτριον, ποιεῖσθαι ἔξω τῆς οἰκίας. καὶ ἐξωθεῖ τοῦ δωματίου, ἔξω γυμνὸς, καλὸς ἐστεφανω-

vnguento vngor: corona & ex amantissimis rosis, vt quæ mihi formam hominis restituissent, impositâ capiti, quum tempus dormiendi iam nocte intempestâ adesset, vestes exuo adstans nudus, veluti rem gratam fœminæ facturus, quum pro asino virum haberet. At illa vt me nudum aspexit, & singula hominem esse, in me expeuns: Abi hinc in malam rem, ait: abscede ocyùs, alibi dormituus. Cùm peterem quòdnam ob erratum meum id diceret: Quoniam non te, ait, sed asinum dilexi, quo cum non tecum concubui. Equidem arbitrabar te asini solam speciem deposuisse: insigne illud quod dilexeram, seruasse: tu verò omisisti id, quod solum in asino pulchrum videbatur atque vtile, in simium quærendâ conuersus. statimque vocatis domesticis mandat, extra domum foràs me nudum ejici. Ego ante domum nudus,

ἐστεφανωμένος καὶ μυρισμένος, πλὴν γυμνὸν πρὸς λαβὼν, ἀύτῃ σωτικάθωδον. ἅμα δὲ ὠδύρετο γυμνὸς ἂν, ἔθεον ἐπὶ ναῦν, καὶ λέγω πρὸς τὸν ἀδελφὸν, πλὴν ἐμαυτὸν ἐν γέλωτι συμφορᾶν. ἔπειτα ἐκ πόλεως, ἀφικόμενοι καὶ ἀνέμου, πλοῦν ἔνθεν, καὶ ὀλίγας ἡμέρας ἔρχομαι εἰς πλὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐνταῦθα θεοῖς σωτῆρσιν ἔθυον καὶ ἀναθήματα ἔθηκα. μὰ Δί', ἐκ ἐκ πλωὸς πρωτῆ, τῆδε ἀλλὰ τὸ τῆ λόγῳ, ἀπ' ἐξ ὄνου στειρείας, δεῦρο μακρῆ πάνυ, καὶ ὅτω δὲ μόλις, οἴκαδε ἀνασωθείς.

coronatus, vnctus, in nudo solo iacui. Diluculò mare versus respiciens, nudus fratri narraui non absque risu infortunium meum. Vento deinde flante nauem ascendentes, paucis diebus in patriam venimus: vbi Dijs meæ salutis authoribus sacra persolui, ac in templo dona suspendi: non quòd ex canis podice (vt vulgò aiunt) sed ex longa asini peregrinatione, ac vix tandem in patriam redierim, salutem cõsecutus.

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Magiæ studiosus, scribit se petijsse Thessaliam, desiderio discendæ magiæ flagrans, ibiq; dum se in auem verti cuperet, in Asinum à Palæstra ancilla vnguenti & veneficij potentia, humano tamen permanente animo, esse demutatum, multasque ærumnas exantlasse, donec gustatis rosis, in pristinum hominem reformaretur, atque pristino decori & venustati redderetur. Lucianum imitatus est L. Apulcius.

a THESSALIAM.] *Græciæ regionem, cuius montes sunt 24. nobilissimi, flumina quoque insigniora aliquot, & inter celebres vrbes Hypata, Patara, vbi Apollo dabat responsa hyemalibus mensibus & Larissa, à qua Achilles Larissæus*

dictus est. *b* Magâ est præcipua.] *Non erant olim Magi plebeiæ sortis homines, sed apud Persas, Aethiopes, Chaldæos ac Indos, ex regia stirpe proceres, qui in secretioribus philosophiæ & artis Mathematicæ arcanis educati, sagacissimi sympathiæ rerum naturalium & divinarum exploratores exquarum sympathia & antipathia admiranda & vulgo incredibilia opera producebant.* c Hos in beluas transmutans.] *De hominum & brutorum metamorphosi in alias formas Aristot. de Mirabilibus auditu. Ouid. lib. 14 Metamorph. Plinius lib. 8. cap. 22. & lib. 10. Aristot. lib. 9. cap. 36. & 8. cap. 5. Solinus lib. 9. Augustin. lib. 18. de ciuitate Dei cap. 16. 17. & 18. cuius verba hæc sunt: Nec enim ait, Dæmones aliquid, præcipuè in animam, operari possunt, nisi is permiserit, cuius iudicia occulta sunt multa, iniusta verò nulla. Nec enim Dæmones naturas creant, sed specie tenus, quæ à vero Deo creata sunt, commutant: & præstigiator ille phantasmatibus homines, obseratis sensibus illudit. Has seruiles hominum metamorphoses Virgil. quibusdam herbis ponticis, & carminibus Circes Homerus acceptas referunt. Virg. Ecl. 8.*

Hic ego sæpe lupum fieri, & se condere syluis
Mœrim, sæpe animas imis exire sepulchris,
Atq; satas aliò vidi traducere messes.

De Diomedis sociorum, & Arcadum in lupos metamorphosi Varro. d Externus & aduena.] ξένος, ἀπαταφέρουσα πρᾶγμα, aut χρῆμα. πρᾶγμα dicit vt Latini interdum negocium. *Cicero in epistola quadam ad Q. Frat. Callisthenem dicit esse vulgare & notum negocium. Idem alibi: Teucris illa, lentum lanè negocium. Vulgare autem & notum, triuiale, in quo nihil admodum excellas Theocritus:*

——σοφρόνι χρῆμ' ἀνηρ ὀπωρᾶ e Seruis enim & honesta & tu pia.] *Quibus in domibus, aut paterfamilias, aut materfam. nequiter libidinoseque viuat, in eis seruos non esse seruos, neque communi conditione seruitutis vti, sed liberiùs, licentiùs, dissolutiùs viuere, & quotidiana docet experientia, & Cicero in Cœliana defensione grauissimè & sapientissimè dixit. Serui enim, vt hîc Lucianus noster, po-*

mis,

nis, omnium conſcij ſunt, quæ à dominis aut pulchrè aut turpiter fiunt. Quocirca qui ea deſignant flagitia, quæ latere atque occultari expediat, ij, tantum abeſt vt metuantur à ſeruis, ipſimet metuunt ſeruos: vtpote quos neceſſariò habeant aſſiduos ſuorum facinorum teſtes. Miſerrima igitur eſt impurè ac turpiter viuentium conditio quibus ad cætera damna illud etiam accedit, vt in quos imperium exercere debuerant, eos reuereri ac metuere adigantur. f Palæſtra penes focum.] *Palæſtra iocosè inditum ancillæ nomen, vt apud Plaut. in Ciſtellaria, cuidam Gymnaſium.* g Adamantinus.] *Solidæ firmæque ſententiæ, inexorabilis, inexpugnabilis. Huic prouerbio incredibilis huius lapidis duricies locum fecit, vt tam de animi fortitudine, quæ virtus ſit, hoc eſt, honeſti iuſtique cauſa ſuſcepta, quam etiam de obtuſata aliqua mentis deſtinatione, quæ nulla queat ratione loco dimoueri, poſſit intelligi. Hinc idem Lucianus in Pſeudomante mentem adamantinam dixit, & in Tragopodagra Chorus dixit, podagram adamantinum habere ingenium.* h Cognoui me aſinum euaſiſſe.] *Vitia quidem non tam corpus quam animam, verùm hominem immutant. Sunt enim vitia animorum veneficia, quibus auari & raptores in harpyias, libidinoſi, in Satyros, obſcœni in porcos, aſinos ſiue iumenta, tyranni in lupos & alias beſtias tranſfigurantur. Vide Platon. circa finem octaui dialogi de Iuſto. Auguſtin. de ciuit. Dei lib.* 18. *cap.* 17. *&* 18. *Plato dum antiquorum figmenta ſequitur, ne ſacratioris illius doctrinæ, quam apud Ægyptios percepe-rat, arcana propalaret, hæc non incuriosè tractauit, ac de alijs quidem animalibus paſſim multa: de aſino verò hoc præcipuè dixit diſputante apud Phædonem Socrate: Homines quæ ſadis concupiſcentijs manus dediſſent, ventríque dediti per inertiam atque laſciuiam in gloriam inutilemque egiſſent vitam, neque quicquam penſi pudoríue habuiſſent, in aſinos poſt obitum deijci.* i Veriti ne fœnum.] *Non ſolùm zelotypia etiam ita equi laborant, ſed etiam inuidia & æmulatione: vt Ariſtotelis illud rhet. lib.* 2. *ſit veriſimum, docens inuidiam viri erga vicina & cognata. Nullus enim inuidet diuerſi generis τὸ συγγενὲς γὰρ τῷ φθονεῖν ἐπιτήδειον. Etenim inuidere nouit*

ipſa affinitas. Sic equi rivales dentibus & calcibus caſtigant.

k Laurum vocant homines, malum & aſino & equo cibum.] *Aſini & anſeris auerſum adeò eſt à poëticis ſtudijs ingenium, vt Phœbeam arborem laurum, quam ſibi exitialem, ſi eius folia veſçantur, intelligunt, pertinaciſſimè fugiant.* *l* Quod olim Candauli.] *Videtur alludere ad hiſtoriam Candaulis, quæ eſt apud Herodotum libro primo.* *m* Partem ſylueſtris aſini ei dono miſit, quum canes.] *Aſini Sylueſtres in delicijs ciborum olim fuêre: qui licet ſint generis valentiſſimi, in quo plurimum eſt alimenti, vt docet Celſus: Galenus tamen eius carnem mali ſucci, & digeſtu difficilem tradit. Plinius verò lib. 8. ſic ait: Onagri in Phrygia & Lycaonia præcipui. Pullis eorum ſeu præſtantibus ſapore, Africa gloriatur, quos Laliſiones appellant ἀπὸ τῆς ὄνου ἀγρίου, Latini onagrum, aſinum agreſtem, ſylueſtrem & ferum vocant.* *n* Aſino conſpecto.] *Adagium dici ſolitum in eos, qui ſtoliditatem ſuam dum inepiè ſtudent aſſimulare, ridiculè produntur.* *o* E canis podice, vt vulgò aiunt.] id eſt, culo. *Dictum videtur à Luciano, pro eo quod eſt, rebus anxijs atque angustijs: quòd ea pars arctior ſit huic animanti, quamobrem & excernunt difficilius: Laërtius ait, vulgò iactatum fuiſſe in Zenonem, quòd in canis poſtico de republica conſcripſiſſet, vel quòd nimis anxiè, vel quod inepiè.*

ΖΕΥΣ ΤΡΑ-γῳδῶν. IVPITER TRAgœdus.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

EIuſdem propè argumenti & hic dialogus eſt, niſi quòd hic Epicureum etiam quendam introducit, qui deos omnino negat vllos eſſe, nedum prouidentia ſua mundum gubernare: fortuitúque ac temerè omnia geri contendit. Deinde & ipſa tractatio in plures perſonas ſpargitur, ac tota dramatica eſt. Principiò enim Iupiter fingitur audita diſputatione Timoclis Stoici & Damidis, eius quem modò dixi, Epicurei, grauiter incenſus, ac metu pariter atque dolore commotus eſſe. Cuius rei cauſam dum cæteri ab eo inquirunt, eandemque diſputationem ab ijſdem illis iterum inſtaurari audiunt, tandem conſilijs mutuò inter ſe collatis, generale deorum omnium concilium ſuper eadem re congregandum decernitur. Conuocátis itaque per præconem Mercurium vniuerſis, & ijſdem pro ſua cuique dignitate aſſignatis ſedibus, cùm diu inter ſe de conſeſſu altercati fuiſſent, poſtremò imperato ſilentio, Iupiter cum magna perturbatione totum negocium ac ſummam diſputationis illius exponit, admonens, & ob oculos imminente poſito periculo exhortans, vt in commune omnes cõſulere, & malo huic remedium aliquod quærere velint. Primus igitur accepta dicendi poteſtate Momus, graui obiurgatione deorum ſecuritatem ac negligentiam reprehendit, vt qui & malos euehi ſinant, & contrà bonos ac iuſtos opprimi, neq; reſponſa certa & expedita hominibus dent, neq; etiam poëtarũ ſcripta aboleri faciant, per quæ ſtupra, adulteria, bella ac ſeditiones ipſorum euulgentur: quare quicquid huius accidat, ipſorum culpa atque inertia accidere. Atq; hinc oratione ad ipſum Iouem cõuerſa, etiã exemplis hæc confirmat. Poſt quem cùm alij alia cenſerent, omnium ferè ſententias idem cõfutat: vel quòd per ſe abſurdæ & inutiles eſſent, vel quòd abſur-

da & incommoda ex ijs secutura. Præcipuè verò Apollinis consilium reprehendit: cuius etiam oraculũ superuentu & victoria disputationis huius prolatũ, ob vanitatẽ irridet. Ob quæ Hercules, cùm ipse postremus sententiam dixisset, audiretq; satis prohiberi sese quò minus sacra ac templa sua vi contra impios tueri posset, eò tandem redit, vt dicat se malle apud inferos esse, atq; ibi ab vmbris metui, quàm inter deos contemni, ac pro nihilo haberi. Quæ dum ita geruntur, interea noua occasione fingitur Hermes ille Agoræus, qui Athenis ad porticum Pœcilen consecratus stabat, properè aduenire, ac nunciare disputationẽ Damidis & Timoclis iterum iã inceptam esse, & ad eam magnã hominum multitudinẽ confluere. Relicto igitur concilio, ad auscultandũ omnes cõuertuntur. Porrò tota Timoclis disputatio in hoc versatur, Deos esse, ac prouidentia illorum omnia gubernari: idq; argumentis hisce cõfirmat. Primò ab ordine ac cursu rerum naturaliũ, quę omnes suis ac certis vicibus redeant ac varientur. Deinde authoritatibus & testimonijs poëtarũ, Homeri & Euripidis. Post hæc cõmuni consensu gentiũ, quæ deos venerentur sacrificijs & aris constitutis. Inde & ab effectis, quia oracula dent, & fulmina Iupiter iaciat. Postea aũt & à minori collatione ac similitudine à nauium gubernatoribus sumpta, quòd vt illi nauigia sua, sic deorũ prouidentia mundũ administret. Vltimò etiã à signo & consequenti, quia aræ deorũ sint, quæ nullo modo futuræ fuerãt, nisi & dij essent. Ad quę singulatim respondens Damis, primũ argumentum de naturali rerum ordine, à diuisione diluit, etsi talia quędã fiant, non tamẽ eum ordinem à Dijs ideo certum constitutum esse, confutatione, vt apparet, non satis efficaci. Authoritates autem poëtarum, ab ipsorum officio, & contrarijs testimonijs eleuat. Consensum præterea gentium, ab eo, quòd quanquam deos colant, non tamen eosdem omnes, & quidam etiam fœda ac turpia pro Dijs habeant, impugnat. Deinde oracula & fulmina eiusmodi esse ait, vt hæc ex naturali causa fiant. Ioue iam olim

olim in Creta sepulto : illa autem ambigua & obscura nihil certi prædicant. Similitudinem verò naucleti dissoluit ex dissimilitudine rerum comparatarum, ostendens diuersa omnia in hoc mundo atque in nauibus esse. Vltimum à signo locum, vt frigidum ac friuolum, eludere tantum satis habet.

ΕΡΜΟΥ, ΑΘΗΝΑΣ, Ζηνὸς, Ηρας, Ποσειδῶνος, Ἀφροδίτης, Κολοσσοῦ, Μώμου, Ἀπόλλωνος, Ηρακλέους, Ἑρμαγόρου, Τιμοκλέους καὶ Δάμιδος.

MERCVRIVS, MINERVA, Iupiter, Iuno, Neptunus, Venus, Colossus, Momus, Apollo, Hercules, Hermagoras, Timocles, Damis.

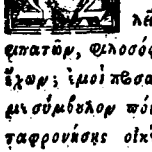

Ζεῦ, τί σιωπᾷς, καὶ κατὰ μόνας σαυτῷ λαλεῖς, ὠχρὸς ὑπὲρ ἐμπατῶν, φιλοσόφου τὸ χρῶμα ἔχων; ἐμοὶ πρόσανάθες, λάθε μὲ σύμβολον πόνων. μὴ καταφρονήσῃς οἰκίτου φλυαρίας. Αθη. Νὴ πάτερ ἐμῖτερ Κρονίδη, ὑπαὶ λιπαρῶν, γοωῶμαί σε θεὰ γλαυκῶπις, Σειζυγία, Εξαύδα, μὴ ἐμῦθε νόῳ, ἵνα ἄδολον ἔχω μῦθον. Τίς μῆτις λάκνα σε κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν. Η τί βαρὺ σφάζας, ὦχρὸς τί σιγᾷς παρειάς. Ζώς.

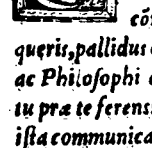

[a] *Iupiter, quid animo cogitabũdo tecũm cõsentiens cõminiscens loqueris, pallidus obambulans, ac Philosophi colorem vultu præ te ferens? Quin mecũ ista communicas, & me propter rerum difficultatẽ qua premeris, in consilium adhibes? Haud enim famuli tui nugas habebis contemptui.* MIN.

[b] *Sanè, magne parẽs, hominum rex atq; deorum,*
Te precor en glaucis o,
culi Tritonia Pallas,
Pare age, ne celes, quòd sint hæc cognita nobis:
Quod te consilium dubio sub pectore versat?
Cur gemis? & tacito pallor subsurgit in ore?

IVP.

οὐκ ἔστιν οὐδὲν πάνυ ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἴπου, οὐδὲ πάθος, οὐδὲ συμφορὰ πρωφθεῖσα, ἢ οὐκ ἂν ἄροις ἄχθος φύσει. ΑΘΗ. Ἀποκνῶ, οἷοις προοιμίοις ἄρχῃ λόγων. ΖΕΥΣ. Ὦ παγκάκιστοι, χθονιά γε πάθη. σύ, ὦ Προμηθεῦ, οἷά μ' ἠργάσω κακά; ΑΘΗ. τί δ' ἴσις; οὐ γὰρ οἰκτίρεις γε. ΖΕΥΣ. Ω μυκηθμοῦ γέμουσα βροντῆς ῥοίζημα, τί μοι ῥίπτεις; ΑΘΗ. λοίμιον ὀργὴν, ἃ μὴ λωποδύτην ὥσπερ οὖν ἀπώλεσα, μηδὲ τὸν Εὐριπίδην ὅλον καταπεπωκώς, ὅτι σοι ὑποθραματουργῶν. ΗΡΑ. ἀγνοῶ ἡμᾶς νομίσας τὴν αἰτίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐστί σοι; ΖΕΥΣ ὦ οἶδ', ἀπό σοι λάβρον ἐκβυθοῦ μέγα. ΗΡΑ. οἶδα τὸ ληφθὲν αὐτὸ, ὃν πάσχεις, ὅτι ἐρωτικόν ὄντα. ἐμοὶ μὲν πωκύω γε, ὑπὸ βοὸς, ἥτις ἤδη ποτάκις ὑβρισθεῖσα ὑπὸ σοῦ τὰ τοιαῦτα. ἀκὸς γοιῶ, ἤτοι

IVP. *Nunquam grauis res vlla sic dici potest, Non passio non vllus vspiam dolor, Sed nec calamitas vlla sic tragica & mala est, Quæ sit dolori conferenda cœlitum.* MI. *O Phœbe, qualibus incipit proœmijs!* IVP. *O pessimũ genus mortalium, Tuq; ô Prometheu, me quibus afflixti malis!* MI. *Quid est? nec enim celabis hæc domesticos.* IV. *O murmur ingens fulminis magnicrepi, Quid vilitatis addis aut affers mihi?* MI. *Compesce iracundiam, si tragica magniloquentia, quemadmodum illi, tibi pares esse nequeamus. Neque enim totum Euripidem deuorauimus, vt tibi dictis poëticis è fabula petitis subseruiamus.* IVN. *An nobis obscuram esse opinaris tristitiæ tuæ causam, cuiusmodi sit?* IVP. *Nosti nequaquã, etsi grauius quidã dam boes.* IVN. *Noui ecastor dolorum tuorum summam, quibus discruciaris: neque tamen vociferor aut coeicio, quippe quæ iam sæpenumerò præter morem eiusmodi per te sim passa contumeliam. Valde igitur credibile*

ἢ τοὶ Δανάλω τινὰ, ἢ Σεμέλῃ
ἢ Εὐρώπῃ αὖθις εὑρέντα, σὲ
ἀνιᾶσθαι ἁπὸ τᾶ ἔρωτ', ἔπα
βαλὼν θαι ταῦρον ἢ Σάτυ-
ρον, ἢ χρυσὸν γενόμενον ἐνῦ-
σαι δι' ὀρόφω, ἁς τὸ λόπον
τ' ἀγαπωμένης. τὰ σημεῖα γὰ
ταῦτα, οἱ στεναγμοὶ, καὶ τὰ
δάκρυα, καὶ τὸ ὠχρὸν εἶν', οὐ
ἄλλο τι, ἢ ἔρωτός ἐσίν. Ζεύς.
ὦ μακαρεία, ἤ τις ἐν ἔρωτι, καὶ
τᾶς ζηλωτὰς ποιεῖ, οἵα
τὰ ἐμὰ τέρα πράγματα εἶν'.
Ηρα. ἀπὸ τί ἄλλο, ἢ μὰ τοῦτο
ἀνιᾷ σε, Δία ὄντα; Ζεύς. ἐν
ἰσχάτοις, ὦ Ηρα, τὰ θεῶν
πράγματα. καὶ τοῦτο δὴ, τὸ τὸ
λόγε, ἐπὶ ξυρὸν ἵσταται, ἤτι μὲ
ἡμᾶς τιμᾶσθαί τι, καὶ τὰ γέ-
ρα ἔχειν τᾶν τῷ γᾷ, ἤτι καὶ
ἀμελεῖσθαι πανταπάσι, καὶ
τὸ μηδὲν εἶν' δοκεῖν. Ηρα.
μῶν Γίγαντάς τινας ἡ γᾶ
ἔφυσεν; ἢ οἱ Τιτᾶνες τὰ δε-
σμὰ διαῤῥήξαντες, καὶ τᾶς
φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, αὖ-
θις ἡμῖν ἐπανίστανται ἄφρονται τὰ

bile est iterum aut Danaës
cuiuspiam, aut Semeles, aut
Europæ inuentæ amore te
angi: deinde verò assumpta
imagine aut tauri aut sa-
tyri, aut aurum te factum
velle per impluuium in si-
num amatæ puellæ influe-
re. Hoc enim haud dubi-
tanter significant crebri isti
tui gemitus, & suspiria, ne-
que non lachrymæ. Præ-
terea pallor quoque non alte-
rius rei quàm amoris argu-
mentum est certissimum.
IVP. O beata, quæ res no-
stras in amore & talibus lu-
dicris sitas esse opinaris.
IVN. Et quid aliud te mi-
si hoc soliciat, Iouem exi-
stentem? IVP. In extremum
discrimen res nostræ per-
ductæ, ô Iuno, & planè vt
est in prouerbio, in acie
nouaculæ constitutæ sunt, vt
aut colamur ampliùs, obla-
tis in terra sacris fruentes,
aut neglectui demur, ab omnibus habiti contemptui, ac nul-
lius quidem momenti esse videamur. IVN. Nunquid terra
Gigantes produxit iterùm? aut nunquid Titanes disruptis vin-
culis, demictaq; custodia rursum aduersus non arma & vim
parant?

ὅπλα; Ζεύς. θάρσα, τὰ νήρθψν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς. Ηρα. τί οὖν ἄλλο ἀλγεινὸν ἂν γένοιτο; οὐχ ὁρῶ γάρ, ὅτι μὴ τὰ ἐπιεῖκτα παραλυποῖ, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος ἢ Ἀριστόδημος, ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀναπέφηνας. Ζεύς. Τιμοκλῆς, ὦ Ηρα, ὁ Στωϊκὸς, καὶ Δάμις ὁ Ἐπικούρειος, χθὲς, ἀπ' οἴκου ὁρμηθέντες σοφίσιν ἀρξαμένῳ ἐπὶ λόγους πανοίας πεπλανημένους, παρόντων μάλα συχνῶν καὶ δοκιμώντων ἀνθρώπων, ὅπερ μάλιστα καὶ ἰδιάσει με. καὶ ὁ μὲν Δάμις, ἅτ' οὐκ ἐᾶν θεὸς ἕκαστα, οὐδ' ὅλως ἐπιγινόμενα ἐπισκοπεῖν ἢ φροντίζειν. ὁ Τιμοκλῆς δὲ βέλτιστος καὶ ἐπιφανῶς ξυναγωνίζετο ἡμῖν, ἕως ὄχλος πολὺς ἐπιῤῥυέντος, ἀλλ' οὐ πρὸς ἐγώνισιν τῆς σωτηρίας. ἀπελύθημεν γάρ, ἐπὶ σαθροῖς ἐπισκέψασθαι τὰ λοιπὰ συνθήμενοι. καὶ νῦν μετέωροι πάντων ἐσμὲν

parant? IVP. Confide: nam res inferæ cœlestibus extrà omne sunt periculum. IVN. Quid ergo aliud rei grauis & acerbæ accidit? Neque enim video, quando talia nihil te conturbant, quam obrem nobis Polus aut Aristodemus pro Ioue apparueris. IVP. Timocles ille Stoicus, ô Iuno, & Damis Epicureus heri nescio quo initio in eam delati disputationem de prouidentia disseruerunt in magna probatorum hominum frequentia, & celebritate populari: id quod omnium maximè me conturbauit animo. Ac Damis quidem neque Deos esse, neq; omnino eorum quæ fierent, curam vllam habere, aut ea ordine gubernare, impudenter affirmare non verebatur: cæterum optimus ille Timocles nostras partes omni studio tueri conabatur. Deinde multa turba hominum certatim accurrentium confluente, nullum finem sortita est disputatio. Etenim hoc fœdere initio ab vtrisq; discessum est, vt in diem posterum de integrò reliqua nondum discussa accuratiùs examinarent atque perpenderent. Et nunc omnes suspenso ad audiendum

inhiant

πρὸς τὸν ἀκρόασιν, ὁπότερ' ἂν πρατήσῃ, τοῦτον ἀληθέστερα δόξαι λέγειν. ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν ἑνὶ πάντα πᾶσι τὰ ἐμέτρια, ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ κινδυνεύεται; καὶ θάτερον, ἢ παρωρᾶσθαι ἀνάγκη τὰ ἐμέτρια, ὀνόματα μόνον ἐν δόξαντα, ἢ τιμᾶσθαι, ὥσπερ πρὸ τοῦ, ἂν ὁ Τιμοκλῆς ὑπερσχηλίσῃ. Ηρα. δεινότατα ὡς ἀληθῶς, ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ, ἐπιτραγῴδας αὐδᾷς. Ζεὺς. σὺ δ' ὦν Δανάης τινὸς ἢ Αντιόπης ἔνδον μοι λόγον ἐν παράσχῃ τοιούτῳ. τί δ' οὖν, ὦ Ἑρμῆ καὶ Ηρα καὶ Αθηνᾶ, πρόπλοιμεν ἄρ'; σωφρονίσκετε γὰρ καὶ αὐδὲ τὸ μέρ. Ερ. ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὸ λοιπὸν φημι δεῖν τοῦτο ἐπισκέψιν ἐπαναγαγεῖν, ἐκκλησίαν συναγαγόντα. Ηρα. ἐμοὶ ταῦτα συμβουλεῖ, ἄπερ καὶ τότε. Αθη. ἀλλ' ἐμοὶ τἀναντία δοκεῖ, ὦ πάτερ, καὶ

inhiant animo, uter victoriam adepturus sit, ac veriora prolaturus. Videtis periculum, quàm omnibus modis in angustum res nostræ coactæ sunt. In uno viro periclitamur, & ex duobus alterum euenire necesse est: vt aut omnia nostra habeantur contemptui, & solùm inania quædam videantur vocabula: aut vt ea pietate colantur, qua priùs culta sunt, si Timocles disputando superior euaserit. IVNO. Periculosissima profectò sunt illa, nec temerè Iupiter more tragico propter illa efferebare. IV. Tu verò Danaës aut Antiopes alicuius potiundæ cogitatione me implicitum esse opinabare, cùm ita exanimatum me esse conspiceres. Quid igitur, ô Mercuri & Iuno & Minerua nobis faciendū est? quin & vos consilij promptè inuenti partem expromitis? MER. Ego quidem coacto prosperè concilio hanc rem communi omnium deliberationi offerendam esse existimo. IVN. Et ego huius accedo sententiæ. MI. Atqui mihi diuersum videtur, ô pater, ne videli-

καὶ μὲ συνταράξαι τὸν οὐρανὸν, μηδὲ λίθον ἄνω σε βορυβάμβου ὦ πράγματι, πράξαι δ' ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ἧς ἰρατήσει μὲν ὁ Τιμοκλῆς νικῶν, ὁ Δάμις δὲ ἀνατανυσθεὶς, ἄπιοι ἐκ τῆς συνουσίας. ΕΡ. ἀπ' ὄντι ἀγνοῦσι ταῦτα, ὦ Ζεῦ, ἐφ' ἁπερῷ ἰσομύης τῆς ἐειδ@ ζοῖς φιλοσόφοις· καὶ σὺ λόξας τυραννικὸς ἂν, μὲ ἴσιν νόμῳ @ περὶ τῶν ὅτω μιγάλων, καὶ ἰσινῶν ἅπασιν. ΖΕΥΣ. ἰκοιῶ κἀγὼ λύρυδι, καὶ παρίσωσαν ἅπαντες. ΕΡ. ὀρθῶς γὲ λίγας. ἰδοὺ δὴ, ὡς ἐκκλησίαν συλέλθετε οἱ θεοὶ· μὲ μίμιστε, ξυλέλθετε πάντων, ἥκιστε, περὶ μιγάλων ἐκκλησιάσομεν. ΖΕΥΣ. ὅτω ψικὰ, ὦ Ερμῆ, καὶ ἁπλοϊκὰ καὶ περὶ λυρύδας, καὶ ταῦτα, ἐπὶ ζοῖς μιγίστοις συγκαλῶν; ΕΡ. ἀπὰ πῶς γὲ, ὦ Ζεῦ ἀξιοῖς;

videlicet excitato tumultu cœlum terrore compleas, néve palàm fiat hanc ob rem te tumultuari aut consternari animo. Cæterùm priuato tecum consilio effectum reddas, vt Timocles disceptando potiatur victoria, Damis verò omnium risui expositus atque subsannatus ex disputatione abeat. MER. Atqui ista non manebunt obscura & tacita, Iupiter, cum philosophis in propatulo futura sit disceptatio. Ac tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis rebus ad omnes communiter pertinentibus, cum reliquis nihil communicaueris. IVP. Quin ergo iam vt 8 in concionem veniant proclamas, vt mox præstò sint omnes? MER. Rectè mones. Heus vos superi otyùs in concilium omnes conuenite: ne cunctemini: confluite omnes: venite maximis de negocijs collaturi consilia. IVP. Adeóne nudis, ô Mercuri, verbis & simplicibus, ad hæc solutis præconem agis, præsertim maximis de rebus deos conuocans? MER. Et quinam alia ratione expetis

ἀξιοῖς. Ζεύς. ὅπως ἀξιῶ; ἀλλ' ὀμνύω σοι φημὶ Λᾶν τὸ λύρυγμα μίτροις τισὶ καὶ μιγαλοφωνίᾳ ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον σωλήθοις ἂν. Ερμ. μὰ ἀπ' ἰαπετιῶν, ὦ Ζεῦ, καὶ ῥαψῳδῶν τὰ τοιαῦτα ἰγὼ ἥκιστα ποιητικός εἰμι, ὥστε διαφθερῶ τὸ λύρυγμα. ὑπέρμιτρα κἀνδρὰ ξωνέρανρ, καὶ γέλως ἔσται παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐπῶν. ὁρῶ γοῦν καὶ τὸν Ἀπόλλω γελῶντα ἐπ' ἐνίοις τῶν ἐμῶν, καὶ δοκῶ ἐπικρυπτόμενός τὰ πολλὰ τῆς ἀδολεσχίας ὡς μὴ πάνυ σχολὴν ἄγειν τοὺς ἀκούοντας, ἐξιτάζοντα μὲν ὀλίγα. Ζεύς. ἀκοῦσον, ὦ Ερμῆ, ἢ Ὁμήρῳ ἐπῶν ἐγκαμίγνυσι τὰ πολλὰ τῷ λυρύγματι, ὡς ἐκείνους ἡμᾶς σωκαλεῖ· μιμνῄσκου δέ σου ἀκός. Ερ. ἀ πάνυ μὲν οὖν ὅτω σαφῶς καὶ προσχέρως παρακόμα ἅμως. Μὴ τί τις οὖν θύεται θεός, μὴ τί τις ἄρσιν, Μηδ'

expetis Iupiter? IVP. Rogas? Aequum esse opinor, vt præconium tuum nonnullis versiculis ac magniloquentia poëtica exornes, vt hac impulsi studiosiùs & frequentiùs confluant. MERC. *Sanè: veruntamen hoc poëtarum & rhapsodorum est officium. Porrò ego minimè sum poëticus adeò vt præconium quoque corrumpturus sim, si versiculis consarcinatis & malè cohærentibus proclamarem. Acrisui ero ommbus ob versiculorũ structuram parùm concinnam. Itaque & Apollinem in dandis oraculis rideri à nonnullis video, dum multa securo animo inuoluit, & data opera obscurat, ne omninò audientes ocio indulgeant, sed expendant versiculos:* IVP. *Promde, Mercuri, Homericos versiculos plerosq; admisce præconio, quemadmodum ille nos conuocare consueuit. Credibile aureum est illorum te commeminisse.* MER. *Profectò non admodum prompte & callidè, tamen periculum faciam.*

[h] *Ergo Dêum nemo nec mas nec fœmina desit,*

Μήδ' αὖτῶν ποταμῶν μηδέ-
τερον, νόσῳ Ὠκεανοῖο, Μηδ' ὅσαι
Νύμφαι, ἀπ' ἰς Διὸς ἔλθωσι
τὸ πάντων. Εἰς ἀγορὴν, ὅσοι
τὰ ἑκατὸν ἀλφαίνουσ' ἑκατόμ-
βας, Οσοι τ' αὖ μίσαυλοι ἢ
ὕπαυλοι, ἢ μάλα πάχυν Νάνυ-
μοι, βωμοῖσι παρὰ, ἰνίσσησ-
σι λάθηδε. Ζεύς. νῦν, ὦ Ερ-
μεῖ, ἄειρε λευκόγυιαι Ὧραι κοὶ
σωίασι γὰρ ἤδη. ὥστε παρα-
λαμβάνων, λάθρῃ αὐζοὺς,
λατὰ τὴν ἀξίαν ἕκασον, ὡς
ἂν ὕλης ἢ τέχνης ἔχῃ, μὴ πθε-
λήσῃς μὴν ζοῦς χρυσοῦς, ἅτα
ἐπὶ ζύτοις τοὺς ἀργυροῦς, ἅτα
ἐξῆς, ὁπόσοι ἐλεφάντινοι, ἔ-
τα ζοὺς χαλκοῦς, ἢ ζοὺς λιθί-
νους. ἢ ἐν αὐζοῖς τούτοις, οἱ Φα-
δίου μὲν ἢ Αλκαμένους, ἢ Μύ-
ρωνος ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν
ὁμοίων τυχόντων, πθετιμέ-
σθων. οἱ συρφετώδεις δὲ οὗτοι,
καὶ ἄτιμοι. πόρρω γε σιωπῇ
σθήτωσαν, λατὰ δοιῶτα σιωπῇ,
ἀναπλη-

Insuper Oceani sint omnia fluminna præsto,

Omnes summa Iouis Nymphæ quoque tecta frequentent.

Cuncti in concilium gressu properare citato.

Vos quibus oblatis cedunt sua munera sactis.

Præterea quotquot mediæ, seu fortè secundæ

Classis erunt, seu quos tenet vltima, seu qui

Obscura penitus diuorũ sorte fruuntur,

Degentes pingues cupidi nidoris ad aras.

IVP. *Euge, ô Mercuri, optimum egisti præconem, ac iam plenis vijs conueniunt: Quapropter assumens illos* [i] *in sedes collocata, pro sua quenque dignitate.* [k] *Prioret quidem sedes occupẽt aurei, post hos locentur argentei, deinceps verò subsequantur quotquot sunt elephantini: his postremò succedant æneiatq; lapidei. Verùm in his etiam ipsis Phidiæ, aut Alcamenis, aut Myronis, aut Euphranoris, aut talium consimilium artificum gratia præhonorentur. Cæterùm vulgares illi nulla arte nobiles, longè alicubi concluſi in angulum locentur cum silentio, complen-*

ἀνάπλεων τοῦτο μόνον τὸν ἐκκλησίαν. Ερμ. ἴσως ταῦτα καὶ διαθήσουσιν, ὡς σοὶ δοκεῖ. ἀλλ' ἐκεῖνο ὑπόλοιπον ἀδύνατον, ἕως τις αὐτῶν χρυσὸς μὲν, καὶ πολυτάλαντος ἢ τὸν ὄλον τὸν ἐκείνης ἄξιος τὸν ἐργαστήριον, ἀλλὰ δημοσίᾳ ἰδιωτικὸς, καὶ ἀνόμματος, τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος καὶ Πολυκλείτου, καὶ τῶν Φειδίου καὶ Ἀλκαμένους λιθίνων, καθεσθῆναι, ἢ τιμιωτέραν καὶ νομίσαι ἐν τῷ τέχνῃ Ζεύξεως ἢ μῶν ἔστως, ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅπως τιμιώτερος. Ερμ. μανθάνω, ὅτι πολλὴν ἀνοῦς, ἀλλὰ μὴ ἀξιόλογον καθίσαι, καὶ ἀφ' τιμημάτων. ἴκετε δεῦρο ἐς τὸν θεατρείαν ὑμεῖς οἱ χρυσοῖ. ἔοικασι δ' οἱ, ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ πεπραγόσθαι μόνοι, ὡς ζῆν γε Ἑλλῆνας ὀλίγας, ὀποῖοί ἐσι, χαλκοῦν ἢ μὴ ὑπρόσωποι, καὶ κατὰ τέχνην ἠσχηματισμένοις. λίθινοι δὲ ἢ χαλκοῦν

complentes tantùm concionem. MERC. *Fient ista vt imperas, ac sua quisque vt par est sede dignabitur.* [l] *Atqui hoc neutiquam promptum aut nosse procliue est, si quis illorum aureus fuerit, ac multitudine talentorum præponderet, opere verò non ita insignis sit, sed priuato penè ac vulgari, & minimè artificioso, si Myronis æneis ac Polycleti, & Phidiæ & Alcamenis lapideis conferatur, quónam locandus sit, si artem præferèdam esse putas.* IVP. *Oportebat quidem ad hunc modum fieri, sed tamen aurum anteferendum est.* MERC. *Intelligo, nempe iubet vt per opulentiores delectu habito, non ex optimatibus electim locentur, atque etiam à precio. Proinde venite, priora sedilia occupaturi vos aurei.* [m] *Attamen, vt vides Iupiter. Soli barbari præsidebunt. Etenim cuiusmodinam Græci sint, animaduertis, pleni quidem venustatem ac gratia neq; nō vultu honesto & liberali, & quantum ad artificij præstantiam attinet, probè culti & perpoliti, non tamen nisi lapidei aut*

ἢ χαλκοῖ ὅμως ἅπαντες· ἢ οἵ γε πολυτελίσαιο αὐτῶν, ἐλεφαντίνοι, ὀλίγον ὅσον ἐπιχρυσοῦ ἐπισίλβον ἔχοντες, ὡς ἐπιτηρῶσθαι καὶ ἐπηγάσθαι μόνον, τὰ δ' ἔνδον παύξυλοι, καὶ οὗτοι μιμῶν ἀγέλας ὅλας ἰμαπολιτοδομίας σκίπουτος. ἡ Βενδὶς δ' αὖτη, καὶ ὁ Ανουβις ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτὸν, ὁ Αττις καὶ ὁ Μίθρης, καὶ μᾶλλον ὅλοι ὁλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς. Πο. καὶ πῶς ζῆτος, ὦ Ερμῆ, λίαν παῦρον, τὸν λιμοπρόσωπον τοῦτον πεκαβίζαν μου, τὸν Αἰγύπλιον, καὶ ταῦτα, Ποσειδῶν ὄντα; Ερμ. ναὶ, ἀλλὰ σὶ μὲν, ὦ Ενοσίχθων, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος καὶ πλαχὸν ἐποίησεν, ἐκ ἰχθύλων τότε Κορινθίων χρυσόν. οὕτω δ', ὅλοις μυριάσιν πλουσιώτερός ἐστιν. ἀνέχεσθαι οὖν χρὴ παρρησιαζόμενον, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, εἴ τις ῥῖνα τηλικαύτην χρυσῆν ἔχων,

æneï vniuersi: aut qui ex illis maximis sunt, ac sumptuosissimis impensis fabricati, elephantini sunt, modicum ab aspersо auro splendorem retinentes, quippe quo tantùm colorati sunt, paulóque facti nitidiores: cæterùm intus snblignei quidem illi, totáque muscarum examina internè conuersantia coopertentes. Porrò autem ipsa Bendis, & Anubis ille, & propter hunc Attis, præterea Mithres, in vniuersum ex solido auro conflati sunt, & graues. & multi reuera precij. NEPT. [n] Et quî hoc tibi iustum videtur, Mercuri, vt Aegyptium illum canino victu deformem, mihi anteferre non verearis, præsertim Neptuno existenti? MERC. Rectè dicis: at te quidem ô Neptune, Lysippus tantum fecit æneum & pauperem, quippe Córinthijs tunc aurum non habentibus: hic autem omnibus metallis longè est opulentior. Videsque itaque patienter & placatè hoc tibi sufferendum esse, si huic postponaris: neque indignandum est, si is cui tantus nasus est aureus,

χρῦσ, πεπιμέσται σε. Αφρο. ἀκουω, ὦ Ερμῆ, καμὶ λαβὼν, ἰμ τοῖς πεδίοις με κάθισ· χρυσῆ γὰρ ἐμι. Ερμ. ὀχ, ὅσα γι, ὦ Αφροδίτη καμι ὁρᾶν, ἀπ' ἐ μὴ πάνυ κυμῶ, λίθε τὸ λευκὸ Πρωτιληθφ οἶμαι, λιθ τομηθᾶσα, ἔτα λόξαν ἔτυ Πραξιτέλε, Αφροδίτη γνομμύη, Κνιδίοις παρισάθης. Αφροδ. καὶ μᾶλλ ἀξιόπισόν σι μάρτυρα, τὸν Ομηρον παρίξομαι, ἄνω καὶ κάτω τ ῥαψωδίῶν, χρυσῆν μετὰ Αφροδόπλω ἔνν λίγουσα. Ερμ. ἡ γὰρ ἡ τὸν Απόλλω ὁ αὐτὸς πολύχρυσόν φημ ἔφη ἔναι, καὶ πλούσιον· ἀπὰ καὶ ὅτε καπάνον ἰμ τοῖς ζωγίτοις που καθήμενον, ἀπτεραυωμένον γι ὑπὸ τ Κηπῶν, ἡ τὰς λόπτας ἑ λιβάρας περιστυλημένον, ὥστ ἀγάπα ἡ σὺ, μὰ πάνυ ἰμ τῷ θεατικῷ ἐκκλησιάζεσ. Κολ. ἰμοὶ δ τίς ἂν ἐλέσθαι τολμήσαιεν, ἀλίφ τὶ ὄντι, καὶ τηλικούτῳ τὸ

aureus, tibi prælatus fuerit. VEN. *Proinde, Mercuri, me quoq; assumptam transfer ad Deos aureos, qui præsident. sum enim aurea.* MERC. *Minimè, ô Venus, quantum quidem ego video: sed nisi prorsus hallucinor aut cæcutio, ex lapide candido o ex monte Penteli excisо opinor, cùm ita visum esset p Praxiteli Cnidÿs Veneri facta traditaes.* VEN. *Atqui grauissimum simul ac fide dignissimum testem Homerum tibi producam, sursum ac deorsum suis in rhapsodÿs auream Venerem me esse perhibentem.* MERC. *Sedenim ille ipse quoque Apollinem prædiuitem & opulentum esse affirmat: nihilo secus tamen iam ipsum q in extremis sedentem conspicies à latronibus contumelioſè affectum, atq; etiam fidibus citharæ compilatum. Quare & tu contenta esto, æqui bonique consulens si nō prorsus in locum seruilem & sordidum detrusa, concioni interesse cogare.* r COL. *Quis verò mecum in contentionem descendere audeat, cùm & Solem me esse conspicatis, & tanta mole*

τὸ μέγεθος; ἀλλ' οἶδ' μὲν ὑπερφυᾶ, μέτριον δ' οἱ Ῥόδιοι κατασκευάσασθαί μοι ἠξίωσαν, ἀλλὰ τοῦ ἴσου τελέσματος, ἐλαφύρινα χρυσοῦς θεοὺς ἐπιποίησε, ὥστε ἀνάλωσε πολυτελέστερος ἂν νομίζοιμι, καὶ πρόσεστιν ἡ τέχνη, καὶ τῆς ἐργασίας τὸ ἀκριβὲς ἐν μεγέθει τοσούτῳ. ΕΡΜ. τί δ' ὦ Ζεῦ, καὶ ποιᾷ; δύσκολον γὰρ ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐς τὸν ὕλιν ἀφορῶν ἐποίμι, χαλκᾶς εἶναι· ἐγὼ δὲ λογίζοιμαι ἀφ' ὁπόσου ταλάντου λιχάνωσι, καὶ ἐν τοῖς πεντακοσιομεδίμνοις τῷ ἵππαδα ἂν ἔχη. ΖΕΥ. χαρίεν γὰρ ἂν εἴη καὶ τοῦτο, εἰ ἐξουλα τῶν ἄλλων μικρότητα, καὶ ἐνοχλήσουσα τῇ λατίδῃ; πλὴν ἀπ' ὧν Ῥόδιοι ἄγουσι, καὶ ὅτι μάλιστα πεπιμπτὸν ἐκ τῶν χρυσῶν, πᾶσ ἂν καὶ πεντήκοις, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἀναστῆσαι πάντας, ὡς

spectabilem? Cæterùm si non magno admodum ingenio & artificio Rhodij me sculpere dignati sunt, tamen & alios pari arte ad nostri archetypum sedecim deos aureos formauerunt: quapropter ratione probabili omnium precioſiſsimus meritò æſtimandus eſſem. Artis verò atque operis præſtantia & nobilitas tanta præſatur magnitudine. MER. Quid verò facto opus eſt, ô Iupiter? ſiquidem & hoc non mediocrem mihi affert iudicandi difficultatem. Etenim cùm ad materiam oculos deflexero, totus quidem æneus eſt: porrò cùm apud animum meum perpendo ex quot talentis conflatus eſt, præter hippada quingentos excuſurus eſt modios. IVP. Quorſum verò attinebat & hunc intereſſe concioni, ſua magnitudine alio-

rum paruitatem expoſiturum contemptui, neq; vllo ob dignam ſedem nos perturbaturum? Verùm enimuerò, ô Rhodiorum optime, etſi maximè omnibus aureis anteponendus eſſes, quomodo præſidere poſſis, niſi cæteri omnes exurgant

foràs

ἐμοὶ καθίσοιο, τῷ σὺν-
εμ ὅλῳ βατίρα τῶν συγῶν
τηκαλῶν, ὅς ἄμεινον ποιεῖς
σὺς ὀρθοτάσιν ἐκκλησίας
ἔχων, ἐπικεκυφὼς τῷ σωτ-
ρίῳ. Ερμ. ἰδὲ πάλιν ἄλλο,
λύσανδρε καὶ τᾶτο. χαλκῶ μὲν
ἔχ ἀμφοτέρω ἴσον, κ τέχνης
τῆς αὐτῆς, Λυσίππε ἑκάτε-
ρον τὸ ἔργον. καὶ τὸ μέγιστ
ἔχον, ὁμοτίμως ἀμφὰ ἐγγόν, ἄμ-
τι δὲ παῖδ ὄντ Διὸς, ὁ
Διόνυσ ἱστορεῖ, καὶ Ηρα-
κλῆς. πότερ οὖν αὐτῶν
προκαθιζάτω; φιλονεικοῦσι
γὲ, ὡς ὁρᾷς. Ζώσ. βατέον
μὲν, ὦ Ερμῆ, πάλαι δέον ἐκ
ἐκκλησίας. ὥστ νικᾶν μὲν ἀνα-
μίξ καθιζόντων, ἔνθα ἂν ἕκα
σ ἐθέλῃ, ἀσαῦθις δ ἀφόρ-
θητοι περὶ τούτων ἐκκλη-
σία, ἐκάλω ἄσομαι γάρ, λύ τι-
να χρὴ ποιήσασθαι πρὸ τοῦ-
ξιν ἐπ αὐτοῖς. Ερμ. ἀλλ Η-
ράκλας, ὡς θορυβῶσι τὰ λοι-
πὰ, καὶ τὰ καθ ἡμέραν τοῦ-
τα βοῶντ δημοπίας. σοῦ τὸ
νίκαρι

foràs, vt soli tibi ad sedendum locus pateat atq; sufficiat omni spatio vel alteris tantùm natibus occupato. Quocirca rectissimè feceris si stans concioni intentus fueris, inflexo in aconiliùcapite. MER. Ecce rursus altera in discernendo mihi difficultas obijcitur. aerei enim estis vtriq;, eiusdemq; artificij, nimirùm in Lysippi officina vterq; formas: & quod maximum est, generis nobilitate pares, vtpotè Iouis filius Dionysus ille cũ Hercule. Vter ergo illorum anteferendus est alteri? siquidè de loco pugnant inter se, vt vides. IVP. Nimiùm verò cunctamur, Mercuri: iamdudum concionatum esse oportuit. Quare in præsens quidē multo habito discrimine sessum erant promiscuè, vbi cuiq; visum fuerit: deinceps verò hisce de rebus cogetur de integrò conciliũ, ac deinde certũ habebo qui mihi hac in re ordo constituendus sit. MER. Sed, ô Hercules, quā pro more solito tumultuantur, cum vociferatione quotidianam illam distributionem efflagitantes. Vbi est

νικ]αρ, καὶ ἀμβροσία ἐπὶ-
λιπε; ποῦ αἱ ἑκατόμβαι λοι-
ναὶ τὰς θυσίας; Ζεύς. κατα-
σιώπησον αὐτούς, ὦ Ερμῆ, ἵνα
μάθωσιν ὅτε ἕνεκα ξυνήλ-
θομεν, τίς ἡμῖν τέτυκται ἀφυ-
στέρα. Ερμ. ἐκ ἄπαντος, ὦ Ζεῦ,
τῷ ἑκόντι σωτῆρι· ἐγὼ
δὲ πολύγλωσσός εἰμι, ὥστε καὶ
Σκύθαις καὶ Πέρσαις, καὶ Θρᾳξὶ
καὶ Κελτοῖς σαφῆ τὰ ῥήματα.
ἄμεινον οὖν οἶμαι, τῇ χειρὶ
σημαίνων, καὶ παρακελεύσα-
σθαι σιωπᾷν. Ζεύς. οὕτω ποίει.
Ερμ. σῦγε, ἀφωνότεροι γεγέ-
νησθε τῶν ἰχθύων, ὥστε
ὥρα δημηγορεῖν, ὁρᾷς, πολ-
λοὶ πᾶς σὲ ἀρβλέπουσι, σιω-
μηνίσω δ', τι καὶ ἱερᾶς. Ζεύς.
ἀπ' ὀ γε πέπονθα, ὦ Ερμῆ, ἐκ
ἂν δυνήσαιμι πᾶς σὲ ἀπέρ,
ἡδὺν ὄντα. οἶσθα ὅπως θαῤῥα-
λέως ἀεί, καὶ μεγαλήγορ ἐν
τοῖς ἐκκλησίαις εἶ. Ερ. οἶδα,
καὶ ἰδιώτην γε ἀκέων σε δημη
γορεῖν, καὶ μάλιστα, ὁπό-
ταν

nectar? vbi relicta ambro-
sia? vbi sunt hecatombæ? vbi
sacrificia? IVP. Compe-
sce illos, Mercuri, indicto si-
lentio, vt intelligant, cuius
gratia accersiti sint, eiusmo-
di magis posthabitis. MER.
Atqui non omnes Græcam
linguam capiunt, Iupiter: e-
go verò varias linguas mi-
nimè sonare calleo, vt Scy-
this & Persis & Thracibus
ac Celtis intelligibilia præ-
dicem. Consultiùs itaque fa-
cturum opinor, si manu signo
dato, silentium imposuero.
IVPIT. Quin ergo facis?
MERC. Euge, Pythagoræ
ricis taciturniores, tibi facti
sunt. itaque iam tempus est
concionandi. Vides vt om-
nes oculos in te coniectos ha-
beant, cupidè atque deside-
ranter expectantes quidnam
dicturus sis? IVPIT. At
quod ego patior, Mercuri,
cur tibi exponere verear, fi-
lio existenti meo? Haud tibi obscurum esse reor, quàm impendiò audax ego semper & magniloquus in concionibus esse soleã. MER. Satis comperiè noui, ac profectò magno me tu consternatus eram concionantem te audiens, maximè verò

quan-

ταῦ ἁπάλυς ἀνασπάσαν ἐς βάθρον τῆὐ γῆὐ καὶ θάλασσαν, αὐτοῖς θεοῖς, τῆὐ σειρᾶς ἐκείνης τῆὐ χρυσῆὐ ἐκβεβάς. Ζεύς. ἀπὸ γῆὐ. ὦ τέκνον οὐκ οἶδα, εἴ τι ἐκ μείζους τῶν ἐφεστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ ἐκ πλήθους τῶν παρόντων (πολυθρυλλητάτη γάρ, ὡς ὁρᾷς, ἡ ἐκκλησία) δέδοικα τῆὐ γνώμης, καὶ ὑπόφρομός εἰμι, καὶ ἀγλῶττά μοι πεπεδημένη ἔοικεν· τὸ δὲ ἀτοπώτατον ἁπάντων, ἐπιλέλησμαι τὸ πρόοιμιον ἁπάντων τῶν λόγων, ὃ παρεσκευασάμην, ὡς ἂν πρωτοπειράτη μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς αὐτούς. Ερ. ἀπολώλεκας, ὦ Ζεῦ, πάντα· οἱ δ' ἐκπεπλέουσι τῆὐ σιωπῆὐ, καί τι φήμης κακὸν ἀκούσεσθαι προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμένεις. Ζεύς. βούλει γοῦν, ὦ Ερμῆ, τὸ Ομηρικὸν ἐκεῖνο προοίμιον ἀναῤῥαψῳδήσω πρὸς αὐτούς; Ερμ. τὸ ποῖον; Ζεύς. Κλυτὶ

quando minabare te terram ex ipsis fundamentis euulsam, & pontum vnà cum dijs sursum tracturum aurea illa catena ex alto demissa. IVP. Atqui nunc, ô fili, nescio quomodo, siue præ magnitudine periculorum impendentium, siue præ multitudine p̃sentium (x conuentus enim, vt vides, est frequentissimus) animus confusa mente mihi penitùs obstupuit, planéq; subrepidat, & lingua constricta esse videtur. Et quod omnium est absurdissimum, orationis quoque multùm diuque meditatæ proœmium mihi excidit, quod adornaueram, vt exordio erga illos vterer bellissimo atq; luculentissimo. MER. Perdidisti omnia, ô Iupiter: cæterùm illi tuo silentio in suspicionem venient, ac grande aliquod malũ se audituros expectabunt, cuius gratia tu ita lentè & cunctanter ad dicẽdum pragrederis. IVP. Vis ergo, Mercuri, Homericum illud proœmium illis occinam? MER. Qualénam? IVP. O susperi,

πλουτέ μου πάντες θεοί, πᾶσαί τε θέαιναι, Ερ. ἄπαγε, ἱκανὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαρῴνηκάς σοι τὰ πρῶτα. πλὴν ἐκ λοιποῦ, τὸ μὴ φορτικὸν τῶν μίσηρων ἄφες. σὺ δὲ τῶν Δημοσθένους δημηγοριῶν, τῶν κατὰ Φιλίππου, ἴσως τινα ἂν ἐθέλοις, σμίκρυνον, ὀλίγα ἐναλλάξαι μόνον. οὕτω γοῦν οἱ πολλοὶ νῦν ῥήτορες ποιοῦσιν. Ζώς. νὴ Δία σωτομόν τινα ῥητορείαν, καὶ ῥᾳδιουργίαν ταύτην ὤνπερ τοῖς ἀρρυμίνοις· ἄρξομαι δ' οὖν ποτε. Αντὶ πολλῶν ἄρα, ὦ ἄνδρες θεοί, χρημάτων ἡμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο ὑμῖν, ὅ, τι ἅπαντ' ἄρα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ νῦν σωπλέγκτι. ὅτι τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, πᾶσίν πᾶσιν ἐθύμως ἀκροᾶσθαί μου λέγοντος, ὁ μὲν νῦν παρὼν καιρὸς, ὦ θεοί, μονονουχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρρωμένως ἀντιλαβέσθαι μου βούλεσθε, διὰ τί ποτε ἐγὼ τοσαύτην ἐπιδείκνυμαι σπουδὴν, καὶ τοσοῦτον ἀγῶνα περὶ τοῦ μὴ ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν ῥητόρων; ἐγὼ δὲ ὑμῖν ἐρῶ. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ἐπιδείξεων ἐγνωκέναι μοι δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα ἐν τοῖς ἐπιδεικτικοῖς λόγοις ἐπιτηδεύω, ἐν δὲ τοῖς δικανικοῖς καὶ τοῖς δημηγορικοῖς ἰδιώτης εἰμὶ καὶ ἀμαθὴς, ἐκ τούτου δὲ ἐπιστεύσατε ἐμοὶ

ἀνάγκην ἡμῖν ἴσιμ· ἡμᾶς δ' πάνυ ἀπιγόρως ἴχαν λοιδοῦσ μὲν πὲς αὐτά. βούλομαι δ' ἤδη, καὶ γὰρ ἐπιλάπα ὁ Δημοσθένης, αὐτὰ ὑμῖν δηλῶσαι σαφῶς. ἐφ' οἷς διαταραχθεὶς, σωπᾶν ὁμολογῶ τῷ ἐκκλησίαν. χθὲς γὰρ, ὡς ἴστε, Μνησιθέαν τοῦ ναυκλήρου θύσαντος τὰ σωτήρια ἐπὶ τῇ νηΐ, ὀλίγου δεῖν ἐρημουμένη πρὸς τὸν Φαφκρίαν, ἀσιδήμισθα ἐν Πειραιεῖ, ὀπέσους ἡμῶν ὁ Μνησίθεος ἐπὶ τῷ θυσίᾳ ἐκάλεσεν. ἔπειτα μετὰ τὰς σπονδὰς, ὑμᾶς μὲν ἄνω & κάτω ἐπάνιθι, ὡς ἑκάστῳ ἔδοξεν· ἐγὼ δ' (ἐδείπνουν γὰρ πάνυ ὀψὲ ἐν) ἀνῆλθον ἐς τὸ ἄστυ, ὡς περιπατήσαιμι τὰ δεκινδὲν ἐν Κεραμεικῷ, ἅμα τῇ Μνησιθέᾳ τῷ μικρολογίαν, ὅς ἐκκαίδεκα θεὸς ἑστιῶν, ἀλικτρυόνα μόνον καταθύσας, χίρους

nobis occurrendum esse. Nos autem ad haec summa ope prouidenda parùm solicitè affecti videmur: Iam verò quoniam Demosthenis subsidiaria verba me deficiunt, haec ipsa vobis manifestiùs declarare statui, propter quae perturbatus animo, conuocata concione concilium coegerim. Heri enim, ut nemini vestrum obscurum esse opinor, cùm Mnesitheus nauclerus ob seruatam ex vndis nauem, quae ad Cepharei scopulos fermè illisa perisset, sacra persoluisset, accepti epulis in Piraeo conuiuium agitabamus, quotquot nostrùm à Mnesitheo vocati eramus ad sacrificium. Deinde oblatis libaminibus vos, alius aliò, quò cuiusq; ferebat animus, secessistis: porrò autè ego (nec dum enim profunda erat vespera) in vrbem regressus sum, vt tempore pomeridiano otiosus ab animo deambularem in Ceramico: simul mecum sedula agitatione Mnesithei tenue ac frugale, ne dicam sordidum, conuiuium perpendebam, qui cùm sedecim Deos epulis acciperet, solummodò gallum sacrificauit,

senem

γέροντα λακᾶνον, ἤδη καὶ πορρῶντα, καὶ νιβαυωτοῦ χόνδρους τέτταρας; ὧν μάλα ὀλιγωτῶντας, ὡς αὐτίκα ἀποσβεσθῆναι ἔδει ἄνθρακι, μηδ' ὅσον ἄκρα τῆ ῥινὶ ὀσφραίνεσθαι τοῦ λιβανωτοῦ παρασχόντος, καὶ ταῦτα, εἰ κατόμβας ὅλας ὑποσχόμενος, ὁπότε καὶ ναῦς ἤδη προσφέροιτο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἑρμάτων. ἐπὶ δὲ ταῦτα ἐν νοῷ, γίγνομαι κατὰ τὴν Ποικίλην, ὁρῶ πολὺν ὄχλον ἀνθρώπων πάμπολυ φλυαρικός· ἐνίους μὲν ἔνθεν, ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῷ παλαίστρᾳ, καί τινας βοῶντας, καὶ διαπληττομένους, ἐπὶ τῶν θάκων καθημένους. ἁπάσας οὖν ὅπερ ἦν, φιλοσόφους ἅπαντας τῶν ἐσεσικῶν τούτων, ἐβουλήθην ἐπισὰς ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅ, τι ποτὲ λέγουσι. καὶ ἔτυχον γὰρ νεφέλην τινὰ παχεῖαν περιβεβλημένην, σχηματίσας ἑαυτὸν ὡς

senem quidem illum, ac iam muco & pituita laborantem. Thuris præterea grana quatuor, iam prorsus putrida, adeò vt prunis iniecta statim extinguerentur, vt neque summas nares emergente fumo contingeret, præcipuè verò cùm totas hecatombas amplè & liberaliter polliceretur, iam naui appropinquante scopulis certo incluſa periculo. Interea dum hæc mecum voluerem in animo, ad porticum Variam progrediendo delabor: vbi conſiſtens, ex imo prouiſo inuſitatam hominum multitudinem cõſpicio, partim quidem illorum intra porticum, partim verò ipſo ſub Ioue: inſuper nonnullos vociferantes, ac mira peruicacitate diſceptantes, in ſedibus conſidentes. Tandem verò rem ipſam facilè coniectura aſſequutus, nempe Philoſophos eſſe ex contentioſis illis & rixoſis, volui propiùs admoto greſſu, exploratiùs intelligere. quidnam illud eſſet, cuius gratia inter ſeſe tantopere digladiarentur. Ac me illicò nube ex craſſioribus illis circumuoluũ, illorum habi-

tu exor-

ἐπὶ τὸν ἱκανὸν πρόπορ, καὶ τὸν πώγωνα ἐπισπασάμενος, εἰς μάλα ὠμὴν φιλοσοφ. καὶ δὴ παραχωρισάμενος τοῖς πολλοῖς, ἀσίρχομαι, ἀγνοούμενος ὅσις ἄλω. ἐνθένδε δὴ τὸν Επικούρεον Δάμιν, τὸν ἐπίρπιστον, καὶ Τιμοκλέα τὸν Στωϊκὸν, ἄνδρῶν βέλτιστον, ἐκθύμως πάνυ ἐρίζοντας. ὧν Τιμοκλῆς καὶ ἴδρω, καὶ τῷ φωνῇ ἤδη ἐξεκόπτετο ὑπὸ τῆς βοῆς. ὁ Δάμις δὲ τὸ Σαρδόνιον ἐπιχέων, ἔτι μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα. ὧν δὲ ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος αὐτοῖς ὁ μὲν γὰρ καθάρας Δάμις, ὅτι πονοῦμεν ἡμᾶς ἔφασκε τὰ ἀνθρώπων, ὅτι ἐπισκοποῦμεν τὰ γιγνόμενα παρ' αὐτοῖς, ἐδόκει ἄπλο, ἢ μηδ' ὅλως ἡμᾶς εἶναι λέγων· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἀηλαδὴ ὁ λόγος ἰδιώτας καὶ ἴσως τινὲς, οἳ ἐπένοουν αὐτόν. ὁ δ' ἕτερος, τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφρόνει, καὶ περιλάχῃ, καὶ

tu exornaui: prolixoque barbe attracta, per omnia non inepte philosopho similem turbæ memet immisi. Multis verò qui mihi obsistebant, cubito è via protrusis, ingredior, omnibus ignorantibus quis essem. Cæterùm intra turbam iam consistens, offendo Damin illum Epicureum, hominem perditissimum, ac Timoclea Stoicum, virorum longè optimum, pertinacissimè disceptantes. Itaque Timocles largo sudore perfluens, præ nimio clamore iam penè vocem amiserat: Damis verò risu Sardonio diffluens, magis ac magis Timoclea exasperabat. Prorsùm omnis illorum sermo de nobis habebatur. Etenim execrandus ille Damis, humanorum rerum nihil à nobis prouideri affirmabat, neque eorum quæ in terris fierent, quicquam nobis curæ esse: breuiter, nihil aliud quàm in vniuersum nos non esse. Tanta vi comprobandi eius valuit oratio, eranique nonnulli qui laudarent illum. Alter verò, nempe Timocles, nostra optimè sentiens propugnabat, indigna-

καὶ ἡγανάκτει, καὶ πάντα τρόπον σωφρονίζετο, τὴν ἐπιμέλειαν ἡμῶν ἐπαινῶν, καὶ διεξιὼν ὡς ἐν κόσμῳ τι, καὶ τάξει τῇ προσηκούσῃ ἐξηγούμενα, καὶ διατάττομεν ἕκαστα. καὶ ἔλεγε μέν τινας καὶ αὐτὸς τοὺς ἐπαινοῦντας καλῶς. ἐκπεπλῆχθαι γὰρ ἤδη, καὶ πονηρῶς ἐφέρεσθαι, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τὸν Δάμιν ἀπίδλεπεν. σωφρόνως δὲ ἐγὼ τὸ διενδιασύμενον, τὴν νύκτα ἐκλύσασα πρόφασιν, ἐξαιτοῦμαι τὴν σωφροσύνην. ἀπῆλθον οὖν, ὡς τὴν ὑστεραίαν σωθησόμενοι εἰς τέλος ἐπιξηλώσοντα τὸ σκέμμα. ἐξῆν δὲ παρομαρτῶν τοῖς πολλοῖς, ἐπήκουον μοτάξῦ ἀπιόντων οἷα καθ' παρ' αὐτὸς, ἐπαινούντων τὰ τῇ Δάμιδι, καὶ ἤδη παρὰ πολὺ ἀρεσκόντων τὰ ἐκεῖνος. ὅσαν δέ τοι οἱ μὲ ἀξιοῦντες τὸν ἕκαστον γνωσθῆναι τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τοσούτου

indignabatur: ac omnibus modis hostem pugnis inuadens lacessebat, curam & sedulitatem nostram collaudans, ac planum faciens cum ex mundo, tum omnium rerum cōuenienti ordine, Deos esse, quodq; per nos ordinatim disponerentur singula. Nec defuerunt quibus & ille fuit admirationi; eius orationem non improbantibus. Verùm iam extremè defessus erat, ac grauiter & laboriosè loquebatur. Vniuersa autem turba in Damin coniectos habebat oculos. Cæterùm cùm ego Deorum existimationem periclitantem animaduerterem, iussi noctem oculis circumfusam cōuentum dissoluere. Abierunt ergo ex composito vt die postero inchoatam de dijs disputationem ad finem deducerent. Inde ego multis me domum abeuntibus comitem adiungens, inter eundum audiebam Damidis verba certatim in cœlum ferri, atque à pluribus supra modum probari. Præstò tamen aderant etiam qui dicerent, c nihil esse præiudicandum; sed expectandum si quid in crastinum

ὁ Τι-

ὁ Τιμοκλῆς σὺν ἐμοὶ ἐρᾷ. ταῦτ' ἴσως, ἐφ' οἷς ὑμᾶς συνεκάλεσα· οὐ μικρὰ, ὦ θεοί, ἃ λογίσασθε, ὡς ἅ πᾶσα μὲν ἡμῖν τιμὴ, καὶ δόξα καὶ πρόσοδος ἀφ', οἱ ἄνθρωποι ἐσμεν. ἃ δ' αὐτοὶ παθόντες, ἢ μηδ' ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ ὑβρίστας, ἀπρονοήτους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄθυτα καὶ ἀγέραστα, καὶ ἄτιμα ὑμῖν ἔσται τὰ ἐν γῆς, καὶ μάτην ἐν οὐρανῷ καθιδρυόμενοι, λιμῷ ἐχόμενοι, ἑορτῶν ἐν πάνυ, καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν καὶ πανυχίδων καὶ πομπῶν στερόμενοι. ὡς οἶῶ ὑπὲρ τηλικούτων φημὶ δεῖν, ἅπαντας ἐν πενθεῖν τι σωτήριον τοῖς πάσχουσι, καὶ ἀφ' ὅτου ἐρατόσα μὲν Τιμοκλῆς, καὶ δόξα ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις δ' καταγελασθήσεται πρὸς τῶν ἀκού-

num ipse quoque Timocles dicturus esset. Hæc fermè sunt quorum gratia vos conuocari iussi D Non modica verò sunt hæc, ô Dij, si ratione diligentiùs inita consideraueritis omnem nostrum cultum, omnem gloriam nostram ac prouentum ipsos esse homines. Porrò autem illi si persuasi in eam cogitationem discesserint, aut omnino deos non esse, aut si sint, res tamen humanas nulla illorum administrari prouidentia: E periculum est ne omnia nobis in terris negentur sacrificia, subtrahantur munera, cultus intercipiantur, ac nequiquam sublimens in cœlo collocati cum fame conflictemur, diebus festis & solemnitatibus, & certaminibus, & sacris, & ludis nocturnis & pompis orbati. F Super tantis itaque rebus in præsentia quidem æquum esse opinor, vt omnes collatis consilijs accuratè perpendamus, si quam imminentibus periculis salutem inuenire queamus. Tum qua potissimùm ratione adiutus Timocles potiatur victoria, ac veriora dixisse videatur: Damis verò conuictus atq; cõfusus, auditoribus risui exponatur.

Cæterùm

ἀκυδύντων. ὡς ἔγωγε ἐμάνυ τῷ Τιμοκλεῖ πίποιθα, ὡς κρατήσας καθ' ἑαυτὸν, εἰ μὴ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῷ προσγενήσεται. κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἀνίσαμβοι συμβουλεύσουσιν. Ερ. ἄκουε, σίγα, μὴ τάραττε, τὰς ἀγορεύσαι βουλομένων τιλάσων θεῶν, οἷς ἔξεστι τι τοῦτο, εὐθὺς ἀνίστανται, ἀλλ' ἡσυχάζουσι, πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἀγγελλομένων ἐκπεπληγμένοι; Μῶ. ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ἅπαντας ὕδωρ μὴ γᾶα γένοιτο· ἐγὼ δέ, εἴ γέ μοι μετὰ παῤῥησίας λέγειν ἐλεύθην, ὥσπερ ἄρ, ὦ Ζεῦ, ἔχοιμι εἰπεῖν. Ζεὺς λέγει, ὦ Μῶμε, πάνυ θαῤῥῶν· ἀλλ' γὰρ ἔοικε μοὶ τὸ συμφέρον τι παῤῥησιασόμενος. Μῶ. οὐκοῦν ἀκούετε, ὦ θεοῖ πάντες, τά γε ἀπὸ καρδίας φασίν. ἐγὼ γὰρ καὶ πάνυ προσιδόκων ἐς τὸ μέσον ἀμηχανίας περιστήσεσθαι τὰ ἀμείνονα, καὶ σοφὸς δοκῶν ἀναφυσ-

Cæterùm ego Timocli non admodum confido, quasi per omnia destitutus auxilio victurus esset, nisi non nihil opis per nos illi allatum fuerit. Facito, Mercuri, præconium quod lege fieri cautum est, vt surgentes consulant. MER. *Audi, ac silentio linguam cohibe, ne turba. Quem ex Diis maioribus animus ad cōcionandum impellit, quibus consentaneum est? Quid ergo rei est? Nemo surgit in medium, sed cuncti ora tenetis, fortasse earum rerum magnitudine, quæ expositæ sunt, obstupefacti.* MOM. H. *At vos sic muti tellus fiatis & vnda. Ego verò si mihi cum quadam dicendi libertate copia fandi concessa fuerit, permulta haberem, ô Iupiter, quæ in præsentiarum conferrem in medium.* IVP. *Confidenter dic, ô Mome, atq; interrito animo. Videre enim vtile quiddam ad rem præsentem liberè proloquuturus.* MO. I *Proinde, ô Dei agite cuncti attentissimis estote animis. Ego enim iam olim admodū expectabam in eam difficultatē res nostras delapsuras, ac multos eiusmodi Sophi-*

προσδοκῶσιν ἡμῖν σοφιστὰς, ἤδη ἡμῶν αὐτῶν τὴν ἀτιμίαν τῆς τόλμης λαμβάνοντας: καὶ τὸ τῶν Θλιβ, οὔτε τῶν Ἐπικούρου ἄξιον ὀργίζεσθαι, οὔτε τοῖς ὁμιλητὰς αὐτοῦ, καὶ διαδόχοις τῶν δογμάτων, ἢ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπολάβοσιν. Εἴ τί γὰρ αὐτοὺς ἀξιόσοί τις ἂν φρονεῖν, ὅταν ὁρῶσι τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ τῶν πραγμάτων, καὶ τοὺς μὲν χρησοὺς αὐτῶν, ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ καὶ νόσοις, καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους, πανωνύμους καὶ, καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους, πεπιεσμένους καὶ ὑπερπατουμένους, καὶ ἐπιτάπλουτας τοῖς κρείττοσι, καὶ τοὺς ἱεροσύλους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ καὶ δεδιλανθάνοντας, ἀνασκολοπιζομένους καὶ καὶ τυμπανιζομένους ἐνίοτε, τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας; ἀπόπτως τοίνυν ταῦτα ὁρῶντες, *Sophistas nobis suppullulaturos iamdudum prospexi animo, à nobis ipsis tam abominandæ atque inauditæ audaciæ causam suscipientes. Et sanè per æquitatem indignum facinus est, eam ob rem irasci Epicuro, aut eius affectis, eiusq; disciplinæ successoribus, si taliade nobis suspicati sunt. Quam enim æquam opinionem de nobis illis habendam esse contendat quispiam, quando tantam omnium rerum perturbationem in vita videant? Et bonos quidem ex illis, vt quisq; agit vitâ maximè inculpatâ, potissimùm negligi, paupertate, morbis, ac iugo seruili indignissimè afflictos opprimi: cæterùm homines facinorosos, nefariis sceleribus contaminatissimos, honore & dignitate priores esse, diuitijs extrudelissimis effluere, melioribus imperitare? Quinetiam sacrilegos nullis suppliciis mulctari verùm concessa impunitate tutò latére: in crucem verò subigi, ac variis modis pulsari eos qui nihil mali sunt commeriti per iniustitiam delinquentes? Hæc itaq; cùm videant,*

τῶν, οὕτω διακοσιῶται περὶ ἡμῶν, ὡς οὐδὲν ἄλως ὄντων, καὶ μάλιστα, ὅταν ἀκούσωσι τῶν χρησμῶν μιγόντων· Ὡς δὲ βάσ τὸν Ἀλιον, μιγάλιον ἀρχὴν καταλύσει. οὐ μὲν τοι ἀπλοώτων, ἄτε τὸν κοτοῦ, ἄτε τὸν τῶν πολεμίων. καὶ πάλιν· ὦ θεὰ Σαλαμὶς, ἀρπαῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι γὰρ, οἶμαι, καὶ Ἕλληνες, γυναικῶν τέκνα ἔσαν. ὅτι μὲν γὰρ πάλιν τῶν ῥαψῳδῶν ἀκούουσιν, ὅτι καὶ ἐρῶμεν, καὶ τιμωρούμεθα, καὶ δεδουλώμεθα, καὶ δεδουλούμεθα, καὶ στασιάζομεν, καὶ μυρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα, μακάριοι καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦσιν εἶναι, τί ἄρα, ἢ δικαίως διαλαγησόμεθα, καὶ οὐδενὶ λόγῳ τίθενται τὰ ἡμέτερα; ἡμεῖς δὲ ἀγανακτοῦμεν, εἴ τινες ἄνθρωποι ὄντες, οὐ πάνυ ἀνόητοι, διανοίγουσι ταῦτα, καὶ τὴν πρόνοιαν ἡμῶν παρωθοῦνται,

iure optimo talem de nobis opinionem obtinent, nihil prorsus nos esse. Maximè verò quando Oracula prædicentia audierint, quale est illud: Traiecto Hale maximum subuertes imperium. haudquaquam planè manifestantia, num suum ipsius, an hostium imperium subuersurus sit. Et iterum:

Vxorum Salamis charissima pignora perdes.

Etenim & Persæ, vt opinor, & Græci iuxtà è mulieribus editi sunt. Cæterùm auditis etiã rhapsodis illis quòd & amori M operam demus, quòd vulneremur & seruiamus, quòd vinculis constringamur, quòd motis seditionibus disideamus, atque id genus innumeris aliis rebus satis ridiculè simus implicati, præsertim cùm beati atque immortales esse contendamus: quid verò aliud perinde quàm riderent facerent, ne flocci quidem nostram diuinitatem æstimantes? Nos porrò indignè ferimus, si qui sunt homines non prorsus vecordes, & mentis inopes, qui ista disserunt, ac omnem nobis prouidentiam extorquent

è manu

τὰς, πλὴν ἀγαπᾷν, ἢ τιν' ἐστὶ μεῖν ἔτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. ἐμοί γοῦν, ὦ Ζεῦ (μόνοι γὰρ ἐσμὲν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος πάρεστιν ἐν τῷ συνόδῳ ἔξω Ἡρακλέους καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν παρεγγράπτων τούτων) ἀπόκρινά μοι μετ' ἀληθείας, ἢ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐξετάσαι εἴ τινες αὐτῶν οἱ φαῦλοι, ἢ εἴ τινες οἱ χρηστοὶ εἰσιν, ἀπ' οὐκ ἄρ' ἄποις. ἐγὼ μὲν ὁ Θησεὺς, ἐκ Τροιζῆνος ἐς Ἀθήνας ἰὼν, ὁδοῦ παρῆγον ἐξέκοψε τοὺς κακούργους, ὧν ἐπὶ σοὶ, καὶ τῇ σῇ πόλει, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε ἓν ἐνυφοῦντας τὰς τῶν ὁδῷ βαδιζόντων σφαγὰς, τὸν Σκείρωνα, καὶ τὸν Πιτυοκάμπτην καὶ Κερκύονα καὶ τοὺς ἄλλους. καίτοι μὲ ὁ Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος καὶ πολιτικὸς, διὰ φιλανθρωπίαν ἀνα-

è manibus: cùm potiùs contentos nos esse oporteat, si nobis etiamdum nonnulli sacra facerent, talia flagitiosè delinquentibus. Ne mihi hoc loco, ô Iupiter (soli enim sumus, nec vllus hominum in hoc cœtu præstò est, extra vnum Herculem ac Dionysum & Ganymedem & Aesculapium, quâ nothi sunt, & Dij asscriptitij) cum veritate respondeto quando verò in tantum rei humanæ tibi curæ fuêre, vt habita ratione perpendisses quinam illorũ praui & mali, aut iusti ac boni essent? Haudquaquam verò in hâc cura vnquam te incubuisse dixeris. Itaq; nisi ô Theseus ex Træzene Athenas profectus, iugulasset in itinere maleficos, famè quantum ad te & prouidentiam tuam attinet, nihil obstaret quò minus viuerent & Sciron & Pityocãptes, & Cercyon, aliiq; innumeri parricidij & latrocinio viatoribus negocium valdè securi facessentes. Ac nisi ꝑ Eurystheus homo cùm iustus, tum malùm prouidens, singulari humanitate

ἀναπωβαρόμ@ τὰ παρ' ἑκάστοις, ἐξέπεμπε τουτονὶ τὸν οἰκέτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρόθυμον ἐς πόνους, ὦ Ζεῦ, σὺ ὀλίγου φρόντισας ἂν τῆς Ὕδρας, καὶ τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνέων, καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν, καὶ τῆς Κενταύρων ὕβρεως καὶ παροινίας· ἀλλ' εἰ καὶ τἀληθῆ χρὴ λέγειν, καθύβρισα, τοῦτο μόνον ἐπιτηδειωτάτῳ, εἴ τις θύει, μὴ κινήσαι περὶ τοὺς βωμούς, τὰ δ' ἄλλα κατὰ ῥοῦν φέρεται, ὡς ἂν τύχοι ἕκαστον, παρασυρόμενα· τοιγαροῦν ἀκότα νῦν πάσχομεν, καὶ ἔτι πεισόμεθα, ἐπειδὰν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύψαντες, ἐνθυμήσωσιν οὐδὲν ὄφελ@ αὐτοῖς ὄν, εἰ θύοιεν ἡμῖν, καὶ τὰς σπονδὰς αἴμοιεν, ἢν ἐν βραχεῖ ὄψει καταγελῶντας μὲν τοὺς Ἐπικούρους,

impulsus, singulis apud quosq; diligenter exploratis, hunc famulum suum emisisset, hominem manu promptum, factisq; strenuum, & ad obeunda pericula ac labores suscipiendos interritum, nunquā tibi, ô Iupiter, Lernæa Hydra in mentem venisset, nunquā aues Stymphalides curæ fuissent, multò minus equi Threicij. Quando verò Centaurorum contumelioſæ temulentiæ memor fuisses vnquam? Atqui, si verum proferendum est, tantùm compressis manibus in Olympo desidemus, tantùm hoc inconniuenter obseruantes, siquis litet atque sacrificet, ac circa aras incenso thure vaporet. Porrò autem res cæteræ temerè iuxtà feruntur, vt quisque illas fortuitò attraxerit. Itaque meritis nostris digna ac iusta patimur, atque etiam ampliùs patiemur, vbi homines post pusillum suspicientes animaduerterent nihil se vtilitatis consequi, tametsi nobis sedula pietate sacrificārint, & oblatis libaminibus litauerint. Deinde breui videbis ab ipsis Epicureis nos rideri contemptissimè, haberi pro abiectissi-

πούρους, καὶ Μητροδώρους καὶ Δάμιδας, πρατουμένους ἀεί, καὶ ἀφοσφαδομένους ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἡμετέρους σωηγόρους. ὥστε ἡμέτερον ἂν ἄγη, παῦσαι τὴ ἰδίαι τὰ τοιαῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ πεφαγότων. Μέμφεσθε οὖν μέγας ὁ κίνδυνος, ἀ ἄτιμος ἔσται· οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμουμένων ἐγώ, ὑμῶν ἔτ' ἐντυχούστων, καὶ τὰς θυσίας καρπουμένων. Ζεύς. τοῦτον μέν, ὦ θεοί, λῆρον ἀσωμεν, ἀεὶ πραχὺ ὄντα, καὶ ἐπιτιμητικόν. ἔστι μὲν γὰρ, ὡς ὁ θαυμασὸς Δημοσθένης ἔφη· τὸ μὲν ἐγκαλεῖσθαι, καὶ μέμψασθαι καὶ ἐπιτιμῆσαι, ῥᾴδιον, καὶ τοῦ βουλομένου παντός· τὸ δέ, ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γένηται, συμβουλεύσαι, τοῦτ' ἔμφορτον καὶ ὡς ἀληθῶς συμβόλου ὄντος, οἱ ἄλλοι, οὐκ οἶδ' ὅτι ποιήσουσι, καὶ τάχα σιωπῶντος.

iectissimis, Metrodoros verò & Damidas suis disputationibus inualescere, propugnatores autem nostros ab illis iugulari. Quare nos strarum erat partium, his rebus finem imponere, ac periculis emergentibus mederi, illisq; summa ope obniti, quorum opera hæc eò perducta sunt. Equidem quod ad me attinet, non valde periclitabor si despectus ero. Neq; enim olim in eorū censebar numero, quibus honos habebatur rebus vestris adhuc stantibus & florentibus, vobisq; oblato sacrificio fruentibus. IVP. Enimuerò hunc, ô cœlites, deliramentem & nugantem missum faciamus, semper aliàs quoque asperum obiurgatorem agentem. Est enim, vt præclarè dixit admirandus ille Demosthenes, criminari & insectari, atq; etiam obiurgare, cuiuis volenti promptum ac facile: cæterùm demonstrare qua ratione rebus præsentibus commodissimè succurratur, profectò consultoris officiū est, non nisi impensè cordati. Quod quidem vos alios sedulò facturos etiam hoc tacente constantissimè persuasum habeo.

ΠΟ.

Πο. ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα ὑποβρύχιός εἰμι, ὡς ἴσῃ, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, διατ' ἐμαυτόν. ἐς ὅσον γε μοι λωφᾷ τὸν πλέοντας, καὶ παραπίμπων τὰ πλοῖα, καὶ τὸς ἀνέμους καταμαλάττων. ὅμως δ' οὖν (μέλει γάρ μοι καὶ τῶν ἐνταῦθα) φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον ἐκ παντὸς ποιήσασθαι, πρὶν ἐπὶ τοῦ ἔργου ἥκειν, ἤτοι κεραυνῷ τινι, ἢ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπέρογκα λέγων. φῆς γὰρ ὦ Ζεῦ, πιθανόν τινα εἶναι αὐτόν. ἅμα γὰρ καὶ δείσομεν αὐτοῖς, ὡς μετρίοις χρώμεθα τοὺς τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντας. Ζεύς. πῶς εἶπας, ὦ Πόσειδον, ἢ τίνιον ἐπιλήσῃ; οὐδὲν γὰρ ἡμῖν τῶν τοιούτων ἴσμεν, ἀλλ' οἱ Μοῖραι ἐπάσῃ ἐπιστάμεθα, τὸν μὲν κεραυνῷ, τὸν δὲ ξίφει, τὸν δὲ πυρετῷ ἢ φθόῃ ἀναιρεῖν. ἐπεὶ ἄγε μοι ἐπ' ἐξουσίας ὃ πράγμα ἐῶ, ἅσσα ἄμ, οἷα,

NEP. R *Ego quidem alias, quod vobis obſcurũ non eſt, ſub vndis dego, & in profundum marinæ Reip. procurationem obiens, pro viri li quoad eius fieri poteſt, nauigantes ſeruo, puppeſq; ſurſum ac deorſum magna cura deduco, neq; non violentam ventorũ rabiem mollio atque demulceo: nihilo ſecus tamen & earum, quæ hîc aguntur, rerum cura me habet ſolicitum. S. Proinde. Damin è medio tollendum eſſe opinor, priuſquã ad contentionem deſcenderit, aut ictu fulminis, aut alia quapiam machina, ne diſputando victor euadat. Siquidem perhibes illum Iupiter omnes perſuadendi vias ac artes callere. Quo facto illud quoq; teſtatũ faciemus, nos ſupplicium de illis ſumere qui iſta aduerſus nos petulanter affirmãt. IVP. Ludis, ô Neptune, aut T præfiniti ordinis oblitus es? Nihil enim tale in noſtramanu ſitũ eſt: V verùm Parcæ ſunt quæ cuiq; fatali lege decernũt, hunc quidem fulmine, alterũ ferro, tertiũ febricula, quartum tabe cõſumptiũ interire. Etenim ſi meæ facultatis*

[illegible] τοὺς ἱεροσύλους φθεῖ[illegible]
[illegible]ῶν ἀνεφανδρᾶτας ἐξ Ο[illegible]
[illegible]ου, δυοῖν τῶν πλοκ[illegible]
[illegible]ν ἀκρεάρτας, ἐξ μιᾶς
[illegible]ν ἕκοντα; ἢ σὺ αὐτ[illegible]
[illegible]ς ἐπεδόμαν ἐν Γεραιῷ
[illegible]ν ἁλιέα, τὸν ἐξ Ὠρεοῦ, ὑ-
[illegible]μενόμον σου τὴν τρίαι-
[illegible]αν; ἆρα τι καὶ δόξομεν ἀ-
[illegible]ρακτῶν, πλυνημένοι ὑπ'
[illegible]μαι, καὶ δυσῆσαι τοὺς
παρὰ τῷ Δαμοῖδι λόγους,
μὴ δὴ αὐτὸ ἀφροσυάζεσθαι
τὸν ἄνδρα; οὐ πεισμένανε
[illegible]ξασθαι αὐτὸν ὑ
[illegible]ῳ. ὥσει τί ἄλλο, ἢ ἐξ
[illegible]ὡς κρατῶν οὕτω δόξο
μεν; Πο. μὴ μὲν ἀλλ' ἑαυτομόν
τινα τοιοῦτον ὤμην ἐπιτηδεύ
σειν ἔχοντα πρὸς τὴν νίκην.
Ζωπ. ἄπαγε, θυννοδόκον τὸ
ἐνθύμημα, ὦ Πόσειδον, καὶ
κομιδῇ ψαχύ, πεφυσημέ-
νον τὸν ἀνταγωνιστήν, ὡς
ἐμοὶ δοκεῖ ἀνήκητον, ἀμφίνε
μον ἔτι, καὶ ἀδιάκριτον κα
ταλιπὼν τὸν λόγον. Πο.
οὐκοῦν

tatis fuisset punire maleficos, dimisissem scilicet nuper sacrilegos nullo ictos fulmine ex Olympia, cùm duos torti capillitij nodos mihi detondissent, sex minas ponderantem? Aut tu ipse dissimulanter neglexisses Geræstio piscatorem illum ex Oreo, qui furtim tibi tridentem abstulerat? X. Accedit his, quod etiam indignãter & iracundè ferre videbimur hoc facto perturbati, & Damidis sermones perhorrescere, ac propterea ea insidiosè moliti, ne nobis expectandum esset dum ille ex aduerso cum Timocle compositus congrederetur. Quod quid aliud q̃ Y desertam causam vincere videbimur? NEP. Atqui compendiosam ad parãdam victoriam ego me viam excogitasse arbitrabar. IVP. Z Apage furiosum & illiberale consilium, ô Neptune, ac propemodum pingue & stolidum, de tollendo ante tempus aduersario, vt nondum conuictus mortem oppetat, relicta in ambiguo disputatione.

οὐκοῦν ἄμεινόν τι ὑμεῖς ἐπινοῆτε ἄπο, ἀ τάμὰ οὕτως ὑμῖν ἀπεθώνιστα. Αω. ἀ καὶ τοῖς νέοις ἔτι, καὶ ἀγενέσιν ἡμῖν ἐφάνετο ἐκ τοῦ νόμου δημηγορεῖν, ἴσως ἂν ἐπόνει συμφέρον αἰτῶ δίαις σκιψιν. Μω. ἀ μὴ σκίψις, ὦ Απολλον, οὕτω πρὸς μὲ γάλωφ, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀπὰ κοινὸν ἅπασι πεφάσθαι τὸν λόγον· χαίρω γὰρ, ἀ καὶ περὶ τῶν ἰσχάτων κινδυνευόντων, περὶ τῆς ἐν τοῖς νόμοις ἐξουσίας σμικρολογοίμεθα. σὺ δὲ καὶ πάνυ καλῆ ἔννομον ἐπιδημηγόρον· πρόπαλαι μὲν ἐξ ἐφήβων γεγονὼς, ἐγγεγραμμένον δὲ ἐς τὸ τῶν δώδεκα δημιαρχικὸν, καὶ ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὤν. ὥστε μὰ μακαρισίου πρὸς ὑμᾶς, ἀπὰ λίγι θαῤῥῶν ἤδη τὰ λοιποῦν-

NEP. *Proinde vos eligite quod factu sit præstantius excogitate, si mea consilia vobis tantopere repudianda videntur.* APOLL. *Si nobis quoque natu minoribus, & nondum barbatis, per legem conderetur concionandi copia, fortasse vtile quiddam & frugiferum afferremus in medium rei super qua deliberatis.* MOM. *Equidem ea nobis est, ô Apollo, de rebus illa arduis proposita deliberatio, vt non ætatis respectu, sed communis vtilitatis seruandæ gratia omnibus quoque sermo sit propositus. Quàm verò lepidum esset atque festiuum, si in extremis periclitantes discriminibus, circa legis facultatem atque licentiam ambitiosè disceptaremus. Cæterùm tu iam admodum concionatores legitimus, nempe iam olim ex ephebis egressus, prætereà β in duodecim virorum tabulam relatus. Ac parùm abest, quò minus etiam in Saturni concilio versatus sis. Quare non est quòd iuueniliter te geras erga nos, verùm sumpta audacia confidenter quæcunq; tibi optima factu visa, sunt,*

ἀσκληπιόν. ἄμως τι καὶ πρέπον ἂν ἔη σοι, νιῶ μάλιστα ἐν φανερῷ τῶν σοφιῶν, ἃ μὲν μάτην ὦν ἐν τῷ Ελικῶνι μάθησαι, τοῖς Μούσαις συμφιλοσοφῶν. Απολ. ἀλλ' ἔστι, ὦ Μῶμε, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐφιέναι τὸν Δία ἔοικεν, καὶ ἐμοὶ οὕτω δοκοῦντι, τάχ' ἄν τι καὶ ἄμεινον ἔποιμι, ἢ ἐκ τῶν ἐν τῷ Ελικῶνι μαθήτης ἄξιον. Ζώς. λέγει, ὦ τύφλ' ἐφίημι γάρ. Απολ. ὁ Τιμοκλῆς οὗτος ἔοικε χρηστὸς ἀνὴρ καὶ φιλόθεος, καὶ τοὺς λόγους πάνυ ἀκριβῶς τοὺς Στωϊκούς. ὥστε καὶ σωτηρίαν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ πολλοῖς τῶν νέων, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ ζούτῳ ἐκτήσατο, σφόδρα πιθανὸς ὤν, ὁπόταν ἐλέγχειν ἐθέλῃ τοὺς μαθητὰς ὀλιγοθρύλλητα ἢ ἀπεῖν ἀτολμότατα.

sunt, proloquere: neque propterea pudore afficiare, quòd imberbis existens concionatus fueris, præsertim cùm ita profunda barba tibi sit filius Aesculapius. Quin etiam alioqui non indecorum tibi erit, id ætatis maximè specimen aliquod sapientiæ exhibere, ne frustra videâre in Helicone consedisse vná cum Musis philosophando. APOL. *Atqui nequaquam peneste est, ô Momе, facultas eiusmodi permittendi, sed penes Iouem: quisi fandi potestatem mihi dederit, fortassе quippiam expromam non ineruditum aut inconditum, sed quod ei quæ mihi in Helicone fuit, cõuersationi respõdeat.* IVP. *Dic, inquam, ô fili: iam enim permisi tibi.* APOL. *At Timocles ille vir profectò non malus esse videtur, & pius, & qui disputationes Stoicas ad vnguẽ excussерit, vnde compluribus quoq; conuersatur iuuenibus propter exactã philosophiæ cognitionem, & mercedem nõ mediocrem, hac ratione colligit, persuadendi faculate impendio pollẽs, quoties priuatim*

τόν δὲ, μὴ πλὴν φωνὴν ἰδιώτης, μὴ μιξοβάρβαρον, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν ἀξιόν. τοῦτο μὲν τοῖς σωφρονεστέροις, οὐ συνέρωμι, ἀλλὰ βαιλαείζων, καὶ παραπλήσιον, μὴ μάλιστα, ὁπόταν ὅτῳοῦν ἔχωμεν, μὴ καλῶς ἁρμοσαίμεθα ἐπιδεικνύσθαι βέλτιον σωφρονοῦσι μὲν γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ὀξύς ὁ νοῦς, καὶ πιθανὸν γνώμονα, ὡς φασιν, οἱ ἄμεινον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἀδόντες λέγω δὲ μὴ ἑρμηνεύων, ἀλλ' ἀσθενείας διαφθείρει αὐτὰ, καὶ συγχεῖ, οὐκ ἀφροσύνῃ ὅ, τι βέλτιστε, ἀλλ' ἀνίγματι μᾶλλον ἐοικότα προτείνων, καὶ πάλιν αὖ πολὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀπεκρινόμενος. οἱ δὲ οὐ σωτηρίως, καταγελῶσιν αὐτοῦ. Λέγω δ', οἶμαι, σαφῶς λέγων, καὶ ἴσως

uatim inter discipulos differendo verba facit: cæterùm in hominum frequenti cœtu aut celebritate populari ad dicēdū insantissimus & timidissimus existit, voce instructus vulgari ac planè barbara, ita vt ineptè & vitiosè dicendo in conuentibus, non rarò auditoribus risum excutere soleat: nihil aptè inductum connectens sed argumentis puridis & barbaris cōmiscet omnia. Maximè verò omnium hoc illi vsu venit quoties eloquentissimus videri gestit. Enimuerò alioqui quod ad ingenij acumen attinet, vir est perspicacissimæ intelligentiæ, & mentis planè diuinæ: quemadmodum testantur illi, quibus res Stoicæ propiùs atque compertiùs notæ sunt. Dicendo verò atque interpretando præ imbecillitate corrumpit pleraque omnia, non valdè planum faciens quid sibi velit, verùm ænigmatū inuolucris non dissimilia proponens obscurat omnia. Ac rursus multò inuolutiora ad quæstiones propositas respondere illi moris est. Porrò auditores parùm intelligentes quid affectata obscuritate sibi velit, ferè subsannant eum. Consentaneum aūt esse opinor, perspicuè & significanter dicere;

τὴν μάλιστα ποιεῖσθαι πολλὴν τὴν προνοιαν, ὡς σωφρονοῦσιν οἱ ἀκούοντες. Μω. Οὕτω μὲν ὀρθῶς ἔλεξας, ὦ Απολλον, ἐπαινέσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, ἐὰν καὶ μὰν ποιᾷς σὺ τοῦτο ἐν τοῖς χρησμοῖς, λοξὸς ὢν καὶ ἀμφίβολος, καὶ τὸ μὲν τάχιστον ἀσφαλῶς ἀπροϊδήτως τὰ προφερόμενος, ὡς τοὺς ἀκούοντας ἅπαν ἀδῆσαι Πυθίᾳ, πρὸς τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ συμβουλεύσεις, τίνα ἔασιν ποιήσασθαι τῆς Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις; Απ. σιωπήσομαι, ὦ Μῶμε, ἅπως δυνηθέντος μοι ὧν παρασχεῖν ἄλλον, τῶν ἀπορημάτων τούτων ἐρῆσθαι κατὰ ἀξίαν, ἅπερ ἂν ἐκεῖνος ἐνθυμηθεὶς ἐπιβάλῃ. Μω. ἀγνώμων ἦτο ὡς ἀληθῶς ἅρπαξ, ἵνα μοι λαμπρῷ τινος συμμάχου, σιωπήσομαι ἐν συνουσίᾳ φιλοσόφων παρασκευασθῆναι, ἐρμηνεύσοντα πρὸς τοὺς παρόντας, ἅπερ ἂν δοκῇ Τιμοκλεῖ, καὶ ἐμοὶ μὲν Δάμιε,

cere: cui rei plurima cura impendenda est, vt audientes, ea quæ loquimur, nullo cum fastidio intelligant. MOM. Equidem hoc rectè dixisti, Apollo, collaudatis ijs qui in orationibus perspicuitate vtuntur: quanquam tu hoc ipsum in promendis atq; reddendis oraculis non admodū vsurpare soleas, ancipitia & ambiguitate intricata multa in medium securè proijcient, adeò vt audientes alio ad interpretandum oracula opus habeant Pythio. Sed qd est quod adferri consilij? Quo remedio Timoclis in discendo infantiæ succurrendū esse existimas? APO. Si quo modo patronum illi, ô Momе, queamus adiungere aliū, qui facultate dicendi polleat, eaq; pro dignitate eloquatur quæcunq; Timocles, excogitata illi effanda suggesserit. MOM. Non sapis profectò hoc quod dixisti, pi los, sed adhuc pædagogi eget adminiculo, de patrono in conuictu Philosophorū adiungendo, ad ꝑsentes interpretaturo quæcūq; Timocli dictu necessaria vi-

Δέμιρ. ἀντοπάσσιον καὶ ἀλλοῦ λέγε. τὸν Ἀπολλωνίου σοφιστὴν, ἰδίᾳ πῶς τὸ ὃς ἐκεῖνο ἀνδράποδα τὰ δοκοῦντα τὸν Ἀπολλώνιον ἐξετορεύσαν, ἐπ' αὐτὸν ἴσως συνιόντα ὄ, τι ἀπόσαι. τοῦτα πῶς ἂ γέλως ἂν εἴη ὧν πολλάκις ἀπὸ ὄψιτο μὴ ἄπαυ ἐπιεννούσομεν. σὺ δ', ὦ θαυμάσιε, (φὴς γὰρ καὶ μάντις εἶναι, καὶ μισθὸς ὃν ὁλίγας ἐπὶ τῷ δοίητο ἐξελιξας, ἄχρι οὗ καὶ πλίνθους χρυσᾶς ποτε ἁλίσκεσθαι) τί οὐκ ἐπιδείξῃ ἡμῖν κατὰ καιρὸν τὴν τέχνην, πεπαὼν ὁπότερ' ἂν τῶν σοφιστῶν ἐρατήσαι λέγων; οἶδα γάρ που τὸ ἀφεβησόμενον, μάντις ὤν. Απολ. πῶς, ὦ Μῶμε, δικαίως ποιεῖν τοῦτο, μήτε τρίποδ' ἡμῖν πρόντ' μήτε θυμιαμάτων, ἢ πυγῆς μαντικῆς, οἵα ἡ Κασταλία ἐστίν; Μῶμ. ὁρᾷς; ἀφθίσεσθαι

ria vitiaverint: Damis verò ipse perfectè loquatur. Quod verò alter interpretis vitatum opera, privatim in aurem illi susurrans quæcunque sibi placuerint: cæterum interpres rhetoricetur, cùm neque ipse fortassè quicquam ex his intellecturus sit, quæ Timoclem suggerentem audierit. Hæc quomodo turbæ non videri possint extremè ridicula? Atqui hoc alia via aggrediamur, quando hoc parum successerit. Tu verò, ô admirãde (etenim & vatem esse te confirmas, ac mercedem non mediocrem his præstigijs cumulâsti, donec aliquando & lateres aureos consecutus es) cur non data iam occasione in tempore aliquod egregium artis tuæ specimen exhibes, & prædicens nobis penes quê ex Saphistis disputaturis futura sit victoria? Siquidem cùm augurij peritia excultus sis, credibile est futurarum rerum euentum te prædiuinare posse. APOL. Qui hoc vllo pacto fieri possit, Mome, neque præsente nobis tripode, neque thymiamatis, nec fronte augurali, cuiusmodi est Castalia? MOM. Vide vt confutatus tergiuer-

ἠάσκης τὸν ἴλιγγον ἐν ζῶ σινῷ ἐχόμ᾽ ὦ. Ζεύς. ὅμως, ὦ τέκνον ἀπὸ, καὶ μὴ παράσχῃς ὦ συκοφάντῃ ζύτῳ ἀφορμὰς ἀβάσκαρ ἡ χλανιδαρᾶ τὰ σά, ὡς ἐπὶ τείποδι καὶ ὕδατι καὶ λιβανωτῷ λέμψα, ὥσ᾽ ἃ μὴ ἔχοις ταῦτα, σφιν σόμενός σι τῆς τέχνης. Απολ. ἔμπαν μοὶ ἰὼ, ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς ἢ Κολοφῶνι τἀλλα ποιεῖν, ἁπάντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔθος· ὅμως δ᾽, καὶ ἔτω γυμνὸς ἐκείνων, καὶ ἄσκαν ὦ παράσομαι πειρᾶσθαι, ὁποῖόν τὸ μαντ ὦ ἔσται. ἀναδέξεσθαι δ᾽, ἃ μὴ ἔμμηνα λέγοιμι. Μῶμ λέγει μόνον ὦ φῶ δ᾽ ὦ Απολλον, καὶ μὴ σωηγόρα καὶ αὐτὰ, καὶ ἑρμηνέως δεόμενα· καὶ γὰρ ἂν ἄρνεα μαία ἐλιὰ ἢ χελώνη γυῖν Λυδίᾳ ἴψεται, ἀλλὰ οἶσθα περὶ ὅτου ἡ σκέψις. Ζεύς. τί ποτε ἐρεῖς, ὦ τέκνον; ὡς ταχὺ πρὸς ζῦν χρησμῷ, ταῦτα ἤδη φοβερά.

tergiuerſeris, dum in angu-ſto conſtringeris. IVP. *Attamen dic, ô fili, neque huic ſycophantæ calumniandi oc caſionem, tuaq; ſubſannandi concedas, quaſi omnis tua vaticinandi peritia in tripode & aqua & thure ſita ſit: adeò niſi hæc tibi præſtò ſint, omni arte priuatus ſis.* APOL. *Equidem iſta in Delphis aut Colophone meliùs à me fieri poterant, ô pater, oraculis omnifariam, vt aſſolet, mihi præſentibus. Attamen vel ſic his omnibus nudus imparatuſq; tentabo prædicere vtrum ſeruatura ſit victoria. Suſcipietis verò hauddubiè, niſi verſiculis incluſum oraculum protulero.* MOM. *Dic modò: vide vt clara & aperta proferas Apollo, quæ nullo patrono egeant, aut interpretis requirant operam.* θ *Etenim neq; quaquam iam ouilla caruncula aut teſtudo in Lydia coquitur. Verùm quibus de rebus nobis ſit propoſita deliberatio, non te præterit.* IVP. *Quid, ô nate, dicturus es? Quàm verò quæ oraculi prædictionem antecedunt, q̃ plena terroris ſunt?*

φᾶ. ἐχρόα τετραμμένη, οἱ ὀφθαλμοὶ πεπερῶσαι, κόμαι ἀνασεσυρμέναι, κίνημα κορυβαντῶδες καὶ ὅλως, κατέχιμα πάντα, καὶ φρενικόν τι καὶ μυστικόν. Απολ. Κίκλωπι μαντιπόλου τόδ' ἱερώτερον Απόλλωνος, ἀμφὶ ἱεραῖς λιτυπῆσι, τῷ ἀνιρῶτι πάσαν ὀξυδόρκα, μύθοισι, κορυσσόμενοι πυκινοῖσι. Ποῖα γὰρ ἔνθα ἢ ἔνθα μέθες, ἑτεραλκέϊ λώτῳ. Ταρφεῖς ἄρα κόρυμβα καταπλήσσουσιν ἰκέτης, Ἀπ' ὄταρ ἀγυιτιὸν γαμψώνυχος ἀκεῖδα μάψῃ, Δὴ τότε λοίθιον ὄμβροφόροι κελάδησι κορῶναι. Νίκη δ' ἁμοίναν, ὁδ' ὄνος θοὰ τίνα κορύψει. Ζεύς. τί τὸ ἀνακάγχασες, ὦ Μῶμε; καὶ μάλα ἐπιτηδείως ἐν ποσί. παῦσαι κακόδαιμον, ἀφηνιάσει ὑπὸ σοῦ γέλως. Μῶμ. καὶ πῶς δυνατόν, ὦ Ζεῦ, ἐφ' ὅτῳ σαφῆ

sunt: nempe color pallore immutatus, oculi hinc inde mobiles, comarum semper erigentium horror, mortis simulacri furore incerti, ac omnino omnia numinis præsentiam testantia, plena sunt mysteriorum atque terriculi. APOL.

Percipe Vaticani diuûm miracula Phœbi
Lite super dura, quam constituêre Sophistæ
Clamosi, largis armati vocibus omnes.
Multa quidem varij alterno clamore tumultus
Miscentes, stiua complebunt rostra carinæ.
Astvbi iam curuo comprenderit vnguę cicadam
Vultur, postrema cornices voce sonabunt,
Excipiet sperata suos victoria mulos.
Verùm asinus feriet longo sua pignora cornu.

IVP. *Cur aût sublato cachinno risisti, ô Mome? Atqui ista minimè risu prosequêda sunt, quæ nostris ceruicibus iam imminent. Desine verò sedato risu, infelicissime, aut immodicis cachinnis præfocaberis.* MOM. *Et quinam risum queã comprimere,*

φῆ καὶ πρόδηλα ὦ χρησμῶ; Ζεύς. ἀκουω ἤδη καὶ ὑμῖν ἱρμηνεύσοις ἅμα αὐτόμ, ὦ, τι καὶ λέγει. Μῶμ. πάνυ πρόδηλα, ὥστ' ἐκεῖν' ὑμῖν Θεμιστοκλέους ἔργα. φησὶ γὰρ τὸ λόγιον ἅπασι διαρρήδην γράφειν μὴ εἶναι ζῶντα, ἡμᾶς δ' ὄνους ἀναθηλίνους, νὴ Δία, καὶ ὑμέτερους τοὺς πισεύοντας αὐτῷ, ὅσον οὐ καπεύδειν τὸν νοῦν ἔχοντας. Ηερακ. ἐγὼ δέ, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μετοικός εἰμι, ἀκροάσωμαι ὅμως τὰ λοιπὰ μοι ἅπερ ὑπόταν γὰρ ἤδη σωτῆρα θόρυβον διαλέγονται πλουσίων, ἵν' μὴ ὁ Τιμοκλῆς ὑπέρσχῃ, ἀσφαλῶς χωρεῖν τὴν σωτηρίαν ὑπὲρ ἡμῶν. ἢν δέ τι ἐτεροῖον ἀρρωδήσῃ, τότε ἤδη τὴν στοὰν αὐτὴν ἐνώσω, εἰ λοιπὰ, διασείσας, ἐμβαλῶ τῷ Δαμίδι, ὡς μὴ κατάρασ[ῶ], ἢν ὑβρίζῃ εἰς ἡμᾶς. Μῶ. Ηράκλες, ἦ Ηράκλεις, ἄγριόν τοῦτο ἔργον

primere, ô Iupiter, tali tam claro & perspicuo audito oraculo? IVP. Quin igitur & nobis interpretaris quidnam sibi velit? MOM. Valdè quidem aperta & liquida, ita vt nihil nobis opus sit Themistoclis opera. Sic quidem perspicuè hoc testatur oraculum, hunc videlicet esse præstigiatorē, nos autem asinos clitellarios, ac per Iouem etiam mulos, qui tam facilè persuasi, illius verbis credamur, neque tantum habeamus mentis aut cerebri, quantum habent lanistæ. HER. Ego verò, pater, tametsi inter superos inquilinus sim & adscititius, tamen quæ nostris rebus in præsens vsui fore visa sunt, non grauabor exponere. Cū enim iam ad disputandum in vnum coierint, tunc si Timocles superior euaserit, sinemus conuentus de nobis habiti disceptationem progredi: sin res secus cesserit, tunc ego ipsam porticum concussam radicitùs super Damin præcipitabo, ne homo execrandus ore blasphemo amplius nos inuadat. MOM. Hercules, heu Hercules, quàm immane & bar-

ἔρημας, καὶ δανῶς βοιώτιον, ξωγραφίσαι ἐπὶ τοιχῳ τοὺς θύοντας, καὶ πρόσειτα πλὴν σοὶ τῷ Μαραθῶνι, καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν ὑπὲρ τούτων συμπεσόντων, οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν, πλὴν μιγίστων ἐς τοὺς λόγους ἐσόδοισιν ἀφθονημένοι; ἄπολωστι, ἴσως σοι δοκῶ τὸν λῷστόν τι πρᾶξαι βιοὺς· ἀφ' οὗ καὶ θεὸς νενόμισαι, μεμάθηκας, οἶμαι, ὡς οὐ μοῖραι μόναι τὰ ξιαῦτα δυνάμεθα, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν. Ηρ. οὐκοῦν ὁπότε τὸν λέοντα ἢ τὴν Ὕδραν ἐφόνευσα, οὐ μοῖραι μοι ἐπῆσαν ἐπράξαμεν; Ζεύς. καὶ μάλα. Ηρ. καὶ νῦν ἴδ τις ὑβρίζῃ ἐς ἐμὲ, ἢ περισυλᾷ μου τὸν νεὼν, ἢ ἀναπρήσῃ τὸ ἄγαλμα, οὐ μὴ τῶν μοίρας πάλαι ἀδυνάμεθα; ἢ οὐκ ἐπιτρέψω αὐτόν; Ζεύς. οὐδαμῶς. Ηρ.

& barbarum eſt quod dixiſti, & vehementer Bœoticum conſilium, eadem opera volens tot vnà cum ſceleſto Damide exitio abſumere: & ad hæc ipſam quoque porticum vnà cum Marathone & Miltiade atque Cynægiro diruere? Et quónam pacto his collapſis rhetores amplius debito fungerentur declamandi officio, maximò ad conſcribendas orationes argumento priuati? Equidem iſta viuenti tibi licuiſſet perpetrare: ex quo verò in Deorum numerum relatus es, factus & ipſe diuinitatis particeps, didiciſti, vt opinor, ſolas Parcas effecta reddere poſſe talia, porrò nos eiuſmodi perficiendæ facultatis expertes eſſe. HER. Proinde quando leonem aut Hydram claua illiſa letho dedi, Parcæ per me iſta operatæ ſunt?

IVP. Sanè verò. HER. At nunc ſi quis contumelia petulanter me impeteret, aut templum nefario ſacrilegio compilaret, aut ſtatuam meam ſubuerteret, niſi iam olim Parcis viſum foret, non conteram illum ſcilicet? IVP. Nequaquam.

HER.

Ηρ. οὐκοῦν ἄκουσόν, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας. ἐγὼ γάρ, ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη, ἄγροικός εἰμι, τῷ σκαλῷ σκάλῳ λέγων. εἰ δὲ ταῦτα δεῖ τὰ ἐμὰ τέρατα, μακρὰν χαίρειν φράζειν τοῖς ἐνταῦθα τιμαῖς, καὶ λιτοῖς, καὶ ἱερείων αἵματι λοιπαμὶ ἀντὶ τοῦ Ἄιδου, ὅπου μικρὸν, ἔχουσα τὸ τόξον, καὶ τὰ ἄλλα ἃ φοβεῖσθαι τὴν ἐμὴν μορφὴν θηρίων Ζεῦς. εἶεν, οἶσθα ὁ μάρτυς, φασίν. ἀπίσω ζητοῦντι τῷ Δάμιδι, ταῦτα ἀκοῦσαι ἀποβλωσκων. ἀλλὰ τίς ὁ σπουδὴν ποιούμενος οὗτος δεῦρο ὁ χαλκοῦς, ὁ οὐρανομῆτωρ, ὁ ἀνεψιὸς ἡμῶν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς λόμπης: μᾶλλον δὲ ὁ σὸς, ὦ Ερμῆ, ἀδελφός δεῦρο, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ τῷ Ποικίλῳ πίπλης γοῦν ἀναπεπταικώς, ὁσημέραι ἀναπλαττόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. τί ὦ παῖ, θρομεῖς καὶ ἡμῖν ἀφίξαι, κἄπου τι

HER. *Ergo me cum libertate dicentem quæ sentio, audi, ô Iupiter.* § *Ego enim, vt Comicus ait, homo sum agrestis & rusticus, ligonem ligonem vocans. Si ad hunc modum res nostræ se habêt: honoribus, nidori, ac sacrificiorum sanguini, quibus hic fruimur, longum valere iussis, in Orcum descendam, vbi me nudum arcum habentem, saltem demortuorum vmbræ & idola pertimescent, propter feras terribiles ac monstra à me pessimè trucidata.* IVPIT. *o Euge testem, quod aiunt, domo adductum. Conseruâsti igitur Damidi ista ad dicendum subiiciens. Sed quis tanto accedit properandi studio? nempe arcus ille est, probè politus, & exactè expressus, subligata in morem priscorum coma. Magis verò tuus est, ô Mercuri frater, forensis ille, cuius circa porticum Variam crebra est conuersatio: proinde pice oppletus est, quippe qui in dies singulos à statuarijs refingitur. Quid hoc, nate, cur tanto cursu ad nos contendis? Nunquid nouarũ rerum*

τι ἐκ γῆς νεώτερον ἀναγγέλλεις; Ερ. Σπέρμειγα, ὦ Ζεῦ, καὶ μυείας τῆς σπουδῆς ἀνόμοιον. Ζεύς. λέγε ἤδη, εἴ τι καὶ ἄλλο ἡμᾶς ἐπανισάμενον λελήθαμεν. Ερ. ἐπὶ γὰρ ἄνδρα μὲν ἄρτι χαλκεργῶν, ἐπὶ πώλῳ δὲ σίδηρον τινὰ μετάφρενον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἀμφὶ ὦμα ἔτι πλατεῖαν, παρηορίδα, μιμησάμενος τὴν τέχνην, σφαιρίδια χαλκᾶ ἐκ τοῦ ἐντυπόμενος, ὁρῶ δ' ὄχλον σείοντα, καὶ ἵππους δύο ὠκεῖς, καὶ λοφίας, πυρίμαχους θρασυμάτων, ἀσπίδα τε λαβόν. Ζεύς. παῦσον, ὦ Ερμῆ· ὁρᾶ βιαίως, πρᾳωδῶν· οἶδα γὰρ οὓς τινας λέγεις. ἀπ' ἐκείνου μοι, φράζε, ἢ πάλαι συγκροῦονται αὐτοῖς ἤδη; Ερ. ἐδόκουν, ἀπ' ἐμπροσθολισμοῦ ἔτι ὄντες, ἀκροφυλακοῦντες ἀκμάζοις, πόρρωθεν ποθὲν λοιδορούμενοι. Ζεύς. τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπὸν, ὦ θεοί; ἢ ἀκροβολισμοῖς

quippiam è terris anunciatis? HER. *Ingens quiddam, ô Iupiter, quodq; summam & maximam requirat operam & diligentiam.* IVP. *Quin ergo aclutum expromis, ſi cubi aliquid fortè mali nobis ignorantibus ſubortū ſit?* HERM. *Cùm ad porticum iã fabricarer æreus, ac perq; dorſum perq; pectus iungerer, & factus inepte corpori thorax meo appenderet, nec arte diſpari foret ex ære tortus additus mihi balteus, turbam video tumultuantem accurrere, qua cum duo ſophiſtici certaminis ibant periti, fronte triſti ac pallida pugiles, Damis &* IVP. *Parce precor, optime Hermagora, verbis intonare tragicis. Noui enim quos dicis. Sed age hoc mihi expedi, num iam dudum conſertis manibus in pugnã deſcenderunt?* HERM. *Nondum, ſed adhuc in ihitio velitaris pugnæ ac intra teli iactum conſtituti ſunt, funda iaculantes: & alternis eminùs conuiciis mutuò ſe petunt.* IVPIT. *Quid ergo nobis porrò faciendum eſt, ô ſuperi? an'non prolato*

θαι ἐπικλύσαντας αὐτῶν; ὥσ-
τε ἀφαρπάσωμεν ἄν ὅρμους τὸν
μοχλὸν ἤδη, καὶ ἀπάγωμεν τὰ
σίφνα, ἀναπετάσαντες τὰς
πύλας τοῦ οὐρανοῦ. Ἡράκλεις,
ὅσον τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἀ-
κρόασιν ἀπλιτύκασιν. ὁ Κ
Τιμοκλῆς οὗτος οὐ πάνυ μοι
ἀρέσκει, ταραττόμενον καὶ τα-
ραττόμενος, ἁπλῆ πάντα
οὕτως τίμιον. ἁπλοῦς γὰρ
ἐστιν, οὐκ ἀνταράσσεται τῷ Δά-
μιδι ἀλλὰ πᾶσόμενος. ἀπ'
ἄλλου ἡμῖν ἀναστάτου,
ὡς ἡμεῖς, ἵνα μὴ Δάμις γε-
νόμενος. Τι. τί φῄς, ὦ ἱερό-
συλε Δάμι, θεὸς μὴ εἶναι, μη-
δὲ πρόνοιαν τῶν ἀνθρώπων;
Δά. ἔκ. ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀ-
πόκρινέ μοι, ᾧ τινι λόγῳ ἔπει-
σθης εἶναι αὐτούς. Τι. ὄμφοιν.
ἀλλὰ σύ, ὦ μιαρὲ ἀπόκρινα. Δά. ὄμνυμι, ἀλλὰ σύ. Ζεύς.
ταυτὶ μὲν παραπολὺ ὑμῖν
ἄμεινον, καὶ ἀφωνό-
τερον

lato capite auſcultandum? Quocirca Horæ hoſtiariæ iam auferãt ianuæ paſſulum; ac deductis nubibus Olympi portas referent. O Hercules, quanta multitudo hominum ad audiendum confluxit. Cæterũm Timocles ille non admodum mihi placet, ita perturbato animo trepidans, funditus hodie perditurus eſt omnia. Neque enim duobus argumentis indicat, nullo modo Damidis impreſſionem ac impetum ſe perpeſſurum. Sed quod nobis factu eſt facillimum, vota pro illo faciamus nobiſcum, ac tacitè, ne Damis inaudiat iſta. TIMO. Quid verò ais, Dami ſacrilege? nullos eſſe deos, neque eoſdem quicquam in rebus humanis prouidere? DAM. Non: ſed tu mihi reſponde, quo ſermone perſuaſus illos eſſe credidiſti? TIMO. Nequaquam, ſed tu mihi, ô ſcelerate, reſponde. DA. Non, inquam, ſed tu. IVPIT. Hac equidem vna ratione noſter præpollet multò maximè: nam vocaliùs & intenſiùs exa-

τερον πραχθήσεται. ΤΙΜ. Εἶεν, ὦ Τιμόκλεις, ἐπύθου τῶν βλασφημιῶν· ἐν γὰρ τούτῳ σοι τὸ κράτος, ὡς ταῦτά γε ἅπαντα, ἐξαρκῶ σε ἀφανεῖ, ἰσχυρὸς ἦν. ΤΙ. Ἀπὸ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, ἐκ ἂν ἀρκεσάμενόν σοι πρότερον. ΔΑΜ. Ἀκούω, ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα· ἑτοίμη γὰρ τούτου γε ὁμοσαμένου, ἀπ' ἄνδρ τῶν βλασφημιῶν, ἢ λοκᾶ. ΤΙ. Οὔ λέγεις. ἆρ' οὖν μοι, οὐ λοιπόν σοι, ὦ κατάρατε, θεὸν οἱ θεοί. ΔΑΜ. οὐδαμῶς. Τιμόκλ. τί φῄς; ἀπονήφτα οὕτω ταῦτα πάντα; Δάμ. ναί. ΤΙ. Ἀλλ' ὑπό τινι οὖν θεῷ τάττεται ἢ τῶν ὅλων ἐπιμέλεια; Δάμ. οὔ. ΤΙ. πάντα δὲ ἀκῆ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορᾷ; Δάμ. ναί. ΤΙ. Ἆρ' ἄνθρωποι ταῦτα ἀκούοντες. ἀνέχονθι, καὶ οὐ κατανεύσετε ἢ ἀλιτήριον; Δά. τί τὸς ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ προξένους,

sperat omnia. Euge verò, ô Timocles, multa mala in hominem perditum ingere conuicia. In hoc enim omnis tua vis sita est, vt maximè aliàs ipsis piscibus muriorem te esse declaret, os tibi opprimens. TIM. Atqui per Mineruam, prior tibi nunquam respondebo. DA. Proinde, ô Timocles, roga. Siquidem in hoc iam vicisti, postquam iuraueris. Sedenim, si videtur citra blasphemias. TIM. Rectè mones, ô execranda bellua. Nulláne videntur tibi superi vti prouidentia? DA. Nulla. TIM Quid ais? omnia ergo fortuitò continguntur, & citra deorum prouidentiam? DA. Sanè verò. TIM. Neque vllius dei cura quicquam ordinatur aut disponitur? DA. Non. TIM. Cuncta verò temerè feruntur, & casu fortuito? DA. Sanè. TIMO. Cæterùm vos ciues ista audientes, impunè sufferetis huius execrandas in deos blasphemias, nec sceleratum hunc saxis obruitis? DA. Quid verò hominum animos in me

νει, ὦ Τιμόκλης; ἢ τίς ἂν ἀγανακτῆς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα, ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων, οἵ γε ἐμὲ μηνὸς δεκατέλεσί μι, καλοῦντός, ἢ γε ἀκούσι. Τι. ἀκούσι γάρ, ὦ Δαμί, ἀκούσι, ὡσπερ μετέσι ποτὲ χρόνῳ ὕστερον. Δά. καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἄγαλμάτων ἐμοί, τοσαῦτα, ὡς φῄς, πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἅπαντα περὶ τῷ πλήθει ὄντα, οἷς πονοῦμβροι; ὥστε οὐδ' εἰ πω ἐμαίνετο, ὦ ἐπιορκῆς ἀεί, καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὲ βλασφημῇ καὶ αὐτὸς ἀναπλήσω παρὰ τὰ συγκείμενα. καίτοι ἔχ ὁρῶ ὅτῳ τινὰ ἂν ἄλλῳ ἐπίδειξιν ἑαυτῶν ποιοῖτο μείζω ἐξεργάσειν ἐθύσαντός, ἢ σε κακὸν κακῶς ἐπιτρίψαντος. ἀπὰ ἄλλοι ἀοίρ ἀρε

me exasperat, ô Timocles? Aut quémnam te esse dicam, qui deorum gratia magno aduersus me stomacho exacerbatus es, præsertim illis ipsis nequaquam indignè istaventibus? Iam enim olim se audientes, nondum vlla re mala aut acerba me affecerunt. Nec tamen si ista audiunt. TIM. Audiunt ista, ô Dami, audiunt: cæterùm in aliud tempus grauibus supplicijs te excarnificandum reseruant. DA. Et quando illi de me cogitando tantum à rebus suis sibi sumerent ocij, tot ac tantis, vt tu mihi perhibes, districti occupationibus, res quæ sunt per mundum innumeras disponentes, adeò vt te quoque nondum ob tua nefanda periuria dignis supplicijs affecerint, neque non ob cætera nefaria flagitia, ne & mihi necessitate coacto ad conuicia & maledicentiam propter probra falsò obiecta confugiendum sit? Et me hercule non video quo certiore argumento suam testatam facere posint prouidentiam superi, quàm si te malum & nefarium malis exemplis cruciatum perderent. Atquì pro certo

ἀφ' ἡμῶν ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἴσως, μετ' ἀμωμήτους Αἰθιοπῆας. εἰθ' ὑμῖν γὰρ αὐτοῖς συνηκόως ἴσμεν παρ' αὐτοὺς, ἐπὶ θῦσίαν, καὶ ἀνυπαγωγήτοις ἐντυγχάνετε. Τιμ. τί πρὸς τοσαύτην ἀναισχυντίαν ἔπειμι, ὦ Δάμι; Δά. ἐκεῖνο, ὃ Τιμόκλεις, ὁ πολλαχοῦ ἐπόθουν ἀκοῦσαί σου, ὅπως ἐπείσθητε οἱ θεοὺς προνοεῖν τῶν θνητῶν. Τι. ἡ τάξις μὲ πρώτην τῶν γιγνομένων ἔπεισεν ὁ ἥλιος ἀεὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰὼν, καὶ σελήνη κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὥραι τρεπόμεναι, καὶ φυτὰ φυόμενα, καὶ ζῶα γεννώμενα, καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως ἀμηχάνως κατασκευασμένα, ὡς πίστεσθαι καὶ κινεῖσθαι καὶ ἐννοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τικτοποιεῖσθαι, καὶ σκυζομᾶν, καὶ τἆλλα ταῦτα, προνοίας ἔργα ἔναι μοι δοκεῖ. Δά.

constat illos peregrè esse profectos, supra Oceanum fortasse: ad inculpatos Aethiopas. Solent enim crebrò ad illos ire comessatum, & profectò nonnunquam inuocati. TIMO. Quid ad tam impudentem & blasphemam contumeliam tibi respondeam, ô Dami? DA. Nimirum illud quod iam olim audisse iamè audire desiderabam, nempe qua ratione persuasus deos prouidere existimas. TIMO. Equidem e ipso rerum quotidie accidentium ordine primùm ad hoc credendum inductus sum, nempe quòd sol subinde diurni spacij cursu suum iter conficiat: ad eundem quoque modum luna perpetuo tenore eat ac redeat. Tum alterna stellarum vicissitudo, & plantæ è terra succrescentes, & animantia in dies singulos nascentia. Quodque eadem tanta industria procreata sic alantur, sic moueantur, sic cogitent, sic incedant. Quodque ea sit ratio ædificandi ac inciendi coria. Quæ omnia, aliaq; id genus innumera mihi clarissima & certissima videntur esse diuinæ prouidentiæ indicia.

DA.

ἀλλ' αὐτό μου τὸ ἐρώτημα, ὦ Τιμόκλεις, σωφρονίζεις· οὐδὲν γὰρ δῆλον, ἀπρονοήτως τὰ πράγματα ἅπαντα γίνεται. ἀλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι τὰ γιγνόμενα φαίνεσθαι ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου· σὺ δὲ ἴσως ἀνάγκην τινὰ καὶ πεπρωμένας αὐτὰ γίνεσθαι· ἵνα γὰρ μὴ ἄλλως ἀρξάμενος, οὕτω ὁμοίως καὶ κατὰ ταὐτὰ φαίνεσθαι, τὴν τάξιν αὐτῶν, ὀνομάζεις τὴν ἀνάγκην, ἔπειτα ἀπαιτεῖς ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ἅττις ἐστὶ μὴ ἀκολουθία, τὰ γιγνόμενα μὴ, ὁ δὴ, καταπεπεμμένῳ καὶ ἐπαινοῦντι σοι μᾶλλον ἢ ἀποδέχεσθαι ταῦτα εἶναι τοῦ καὶ προνοίᾳ ἄγεσθαι αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν ἰωμικὸν· Τοῦτ' μὲν ὑπόκωφον, ἄλλο δέ μοι λέγε. Τί. ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ ἄνευ τούτοις ἂν δείξεως, ὅμως δ' ἔν γε ἐμοὶ ἀπόκειναι γάρ μοι, Ὁμήρου δοκεῖ ἄειδε θοιητὴς γενέσθαι

DA. *Tu quidem, Timocles, quæstionem discerpis: neque enim clarum aut certum est, num horum quodque disponente prouidentia conficiatur. Cæterùm quòd hæc fiant, nec ipse negauerim: non tamen ideo mox persuasus sum, vt credam ista necessariò ac quodam coactu prouidentiæ fieri. Iam enim aliàs incepta sunt, & nunc pari vicissitudine eademq; via constituuntur: tu verò harum rerum ordinem necessitatem vocas. Deinde videlicet indignaris si quis à sententia tua dissentit, cùm ea quæ fiant, enumeres, ac laudibus efferas, existimans hisce demonstrasse etiam vnumquodque illorum immutari posse prouidentia. Itaque iuxta Comicum hoc profectò quod adduxisti, friuolum est. proinde aliud adducito.* TIMO. *Equidem ego in ea sum sententia, vt putem aliam demonstrationem huic rei comprobandæ, mihi non esse adducendam: attamen ego te interrogabo, cæterùm tu mihi respondeto. Videtur tibi & Homerus fuisse poëtarum præ-*

γνώσθαι; Δά. καὶ μάλα. Τι. οὐκοῦν ἱκανῶς ἐπείσθην, τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ἐμφανίσοντι. Δά. ἐμοὶ, ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν Ομηρον γενέσθαι πάντες ὁμολογήσουσι· μαρτύρα δ' ἀληθῆ περὶ τῶν διάτων, ὅτι ἐπαινον, ὅτι ἄμουσον ποιητὴν οὐδέγα. ὅτι γὰρ ἀληθείας μέλημα αὐτοῖς οἶμαι, ἀπὸ τ' ἐμοῦ λέγειν τὸς ἀκούοντας, καὶ δῶ τ' ἐμοὶ μέτριος τι καταθύσει, καὶ μύθοις κατακηδεσι. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑπὲρ τ' τρωϊκῆ μηχανᾶσθαι. ἀτὰρ ἥδιστα ἂν ἀκούσαιμι, οἷς τισι μάλιστα ἐπείσθης τῶν Ομήρου, ἄρα νὶς περὶ Διὸς λέγει, ὡς ἐπιβάλοιτο σωθῆναι αὐτὸν ὑ θυγατηρ, καὶ ὁ ἀδελφὸς, καὶ ἡ γυνή; καὶ ἆρα μὴ τὸν Βριάρεων ἡ Θέτις ἐκάλεσεν, ἱκέτιδα ποιησαμένη τὸ γιγάντιον; ἐπιπίδυτο ἂν ἐπ' ἐμοῦ

ſtantiſſimus? DAM. *Et valde quidem.* TIMO. *Huic ergo ipſi ego fidem habui, deorum prouidentiam haud obſcurè aſſerenti.* DAM. *Atqui, ô admirande, poëtam me hercule excellentem fuiſſe Homerum, omnes tibi haud difficulter aſſentimur: porrò autem, ut teſtem ſuper hiſce rebus fide dignum, aut hunc aut alium poëtam vllum eſſe, id verò nullo modo concedimus. Neque enim veritatis proferendæ [illegible] illis fuiſſe conſtanter opinor, ſed vt auditorum animos verborum lenocinijs atque dulcedine demulcerent. Quapropter & verſiculos cantillant, & fabularum inuolucris perſtrepunt, ac breuiter, ſuper fumo machinantur omnia. Perlibenter verò ex te audirem, quibúsnam Homeri dictis maximè in hanc opinionem eſſes adductus.* A *Nunquid ijs, quæ de Ioue memoriæ prodidit, quomodo illum inſidioſè petitum vinculis conſtringi voluerint, & ſibi, & frater, & vxor eius?* *Et niſi Thetis indignum facinus miſerata,* B *Briareum Ioui in auxilium aduocaſſet, optimè*

ille

μῖρ' ὁ βίητις & Ζεὺς, σωαρ-
παθέις. ἀνθ' ὧν μὴ ἀθμονε
μονώων τῇ Θέτιδι τλῶ ἀνερ-
γεσίαν, ἐξαπα]ᾶσ' Ἀγαμέμ-
νονα, ὄνειρόν τινα ψευδῆ ἐπι-
πέμψας, ὡς πομπὸν Ἀχαιῶν
ἀρβάνοιεν. ὀρᾷς; ἀδωίατον
& τῶ ἀστρῷ, πυρανὸν ἐμβα-
λόνλι, καταφλέξαι τὸν Ἀγα-
μέμνονα αὐτὸν, ἄνακτ' ἀπα-
τιῶνα ἔπεα δολόεν. ἦ μὴν ἀνὰ
φρ μάλιτα ἀς τλῶ πίστιν ἐπι-
σπάσ]ο ἀπόνι]α, ὡς Διομήδης
μὴ ἔφασκε τλῶ Ἀφροδίτην,
ἅτε τὸν Ἄρεα αὐ]όν, Ἀθήνας
πρακτικάσαν. μι]ὰ μικρὸν ἄ,
αὐ]οὶ συμπεσόντες οἱ θεοὶ, ἐν
μονομάχαν ἀναμὶξ ἄῤῥηξέ
τε κὴ θύελλα. κὴ Ἀθήνᾶ μὲν
Ἄρεα κατανίκησε, ἅτε κὴ
πεπονηκότα, οἶμαι, ἐκ τοῦ
πρώμαχος &, παρὰ τῇ Διο-
μήδους ἐλκέα. λήθει δ' ἀν-
τίσας σθνος & ἰσοῦνι & Ερ-
μῆς, ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμι-
δός οἱ πιθανὰ ἔδοξεν, ὡς ἐκέ-
νν.

ille Iupiter nobis conflictus atq; discerptus fuisset. Pro quibus memor dati à Thetide beneficij, ludit Agamemnonem somnio quodam fallaci immisso, in hoc, vt multi ex Achiuis hostili manu perempti occumberent. Vide verò quàm non facile & promptum Ioui fuerit, fulminis extorti incendio inflammare Agamemnonem, nisi miseris modis illum decepisset. Aut illa fortasse omnium maximè tibi audienti fidem fecerunt, quemadmodū Diomedes Veneris manum vulnere violauerit, atque etiam Martem ipsum Mineruæ impulsu. Aliquanto verò pòst ipsi cœlites furore collapsi, singulari inter sese certamine mixtim masculi & fœminæ præliati sunt. Ac Minerua quidem Martem superatum prosternit, quippe quem tardatum ac fessum, vulnere opinor, quod paulò antè à Diomede acceperat, adorta sit.

Contra Latonam steterat Cyllenia proles.

Aut fortè ea quæ super Dianam iugatus est, probabiliter tibi

μὴ μεμψιμοιρῆς, ἀγανάκτησον, οὐ λαμβάνων ἐφ' ἑπάσοις τοῖς τῶν Οἰνέως, καὶ δι' ἃ τοῦτο, σιωπῇ τινα ὑπερφυᾶ ἀνυσόμενον, ἐπαφῦκεν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτῶν; ἆρα ἔμοιγε τὰ Διομήδεια λέγων σε Ὁμηρος ᾔπατε; Ζεὺς βάσαι, ἠλίκον, ὦ θεοί, ἀνιβόησε τὸ πλῆθος, ἐπαινέντων τὸν Δάμιν· ὁ δὲ ἀμήτωρ καὶ ἀπάτωρ ἔοικεν. Λίθοι γοιῶν, καὶ ἐποτρύνομαι, καὶ λαλός ὅτις ἀηδόνα, καὶ ἄδην πεπλάνηται οἱ παρικιδῆς ἀηδόνιτα. Τί. οὐδ' Εὐριπίδης ἆρα σοι λοιδορεῖσθαί τι ὑγιὲς, ὁπόταν αὐτὸς ἀναβιβασάμενος τὸν θεὸν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, λακνύῃ σβέσοντας μὲν τοὺς χρεὼν τῶν ἡρώων, τοὺς πονηροὺς δὲ, καὶ τὴν ἀσέβειαν κατά σε ἐπιτρίβοντας; Δά. ἀλλ', ὦ γλυκύτατε φιλοσόφων Τιμόκλεις, ἃ ταῦτα ποιοῦντος οἱ τραγῳδοὶ πεπάκασί σε

dicta, visa sunt, quemadmodum ipsa nimium queruba indignanter & malignè tulerit, quòd sola ad epulas cõuiuales ab Oeneo vocata non fuerat: ac propterea aprum inusitatæ magnitudinis ac roboris inauditi in regionem illius immisit. Nunquid ergo talia legentem te persuasit Homerus? IVP. Papæ: quanta turbæ acclamatio, ô superi, confecuta est Damin collaudantis: noster verò hæsitanti & perplexo similis esse videtur. Proinde animo meticuloso turbatus subtrepidat, Δ ac planè clypeum se abiecturum, haud obscurè præ se fert. Et iam quidem circumfert oculos, vbinam è turba elapsus aufugiat. TIMO. Proinde neque Euripides quicquam sani tibi dicere videtur, quoties in cœnam introductis diis perspicuè indicat illorũ auxilio bonos ex heroibus seruari improbos autem propter impietatem crudeliter perdi. DA. Atqui Timocles philosophorũ generosissime! si hæc facientes poëtæ Tragici te persuasere

φί σι, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ ζῆν Πῶλον καὶ Ἀριστόδημον, καὶ Σάτυρον, ἢ θεοὺς εἶναι τούτους, ἃ τὰ πρόσωπα τῶν ὑπὲρ αὐτὰ, καὶ τὰς ἐμβάδας, καὶ τὰς ποδήρεις, χειρίδας καὶ χλαμυδίας, καὶ πέδιλας, καὶ περισκέλια καὶ σαμάτια, καὶ ταῦτα, οἷς ἐκεῖνοι σιμνύονται τὴν γαστρίδιαν· ὅπερ καὶ γελοιότατόν οἶμαι, εἰκὰ ἐαυτὸν ὑπόταν ὁ Εὐριπίδης, μηχανὰς ἐπαγάγῃς τῆς σκηνῆς, τῶν φαμάτων τὰ δοκιμώτατα λέγῃ, ἀκούσῃ αὐτῷ ποτὲ παρέκβασιν ποιουμένου. Ὁρᾷς τὸν ὑπὲρ, κόσμον δ' ἄπειρον αὐθέρα, Καὶ γῆν πίεζ ἔχουθ' ὑγρᾶς ἰσχάδος κύκλωσις, Τοῦτον νόμιζε Δία, τόδ' ἀληθῶς θεόν. Καὶ πάλιν Ζεύς, ὅστις ἔστιν ὁ Ζεύς, εἰ μὴ σὺ οἶδα, πλὴν κόσμῳ κείμενον, καὶ τὰ δίκαια. Τί. ἐπεὶ οὖν ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔθνη ἐξηπάτηται, θεοὺς νομίζοντες, καὶ πανηγυρίζοντες. Δά. ἴθι, ὦ Τιμόκλεις, ὅτι μὲν ἀπίμυμι

rum, neceſſum eſt alterum ex his duobus conſequi, vt aut Polum, & Ariſtodemum, & Satyrum deos eſſe exiſtimes, aut deorum perſonas eſſe hæc ipſa, nempe calceos ac tunicas, ac pedes vſque porrectas, & chlamydes, & chirothecas, & ventriculos, & corpuſcula. Aliáque id genus innumera, quibus illi tragœdiam exornare ſolent: quod ego abſurdiſſimum eſſe arbitror. alioqui per ſe quoties nulla neceſſitate vrgente ſuam in fabulis opinionem explicat. Audiuiſtine vnquam & hæc prolata ab illo liberè? Θ. Vides ſuperanum ſimul & immenſum æthera. Terram humidis circa tenentem in brachijs? Illum Iouem arbitrare, necnõ hanc deam. Et rurſus: Quicunque Iupiter deus ſit, neſcio, niſi quòd Iouem ſermone vulgi audiuerim. TIM. Proinde omnes homines & gentes turpiter decipiuntur deos eſſe exiſtimantes, eorumq; dies feſtos magna religione celebrantes. DA. Euge, ô Timocles, quoniam in memo-

ἐκ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν νομίζωμεν. ὥστε ἀφ' ὧν μάλιστα σωίδοις τις ἄν, ὡς γε οὐδὲν βέβαιον ὁ περὶ τῶν λόγων ἔχει. πολλὴ γὰρ ἡ ταραχὴ, καὶ ἄλλοι ἄλλα νομίζουσι. Σκύθαι μὲν Ἀκινάκῃ θύουσι, καὶ Θρᾷξὶ Ζαμόλξιδι, βραχίστη ἀνθρώπῳ, ἐκ Σάμου ὡς αὐτοὶ φασι. Φρύγες δὲ Μητρί, καὶ Αἰθίοψι Ἡμέρᾳ, καὶ Κυλλήνιοι Φάλητι, καὶ Ἀσσύριοι Περσεῖ, καὶ Πέρσαι πυρὶ, καὶ Αἰγύπτιοι ὕδατι. καὶ τοι μὲν ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ ὕδωρ· ἰδίᾳ δὲ, Μεμφίταις μὲν ὁ βοῦς θεὸς, Πηλουσιώταις δὲ ἱερόμυον, καὶ ἄλλοις ἶβις ἢ ἱεροκόδειλος, καὶ ἄλλοις λευκόπρωτος, ἢ ἄλλο τι· καὶ ἔτι κατὰ κώμας, τοῖς μὲν ὁ λιχνὸς ὦμος θεὸς, τοῖσδε κατ' ἀντιπέρας οἰκοῦσιν, ἄρσην καὶ ἄλλοις λευκαῖς ἡμίσμορον καὶ ἄλλοις πρόσωπον ἀβαμβῆν, ἢ πρόβλιον. ταῦτα πῶς οὐ γέλωτος ἄξια,

riam mihi reuocásti gentium opinionem quam de dijs obtinent. Ab illa verò maximè licet intelligere, quàm K nihil firmum & stabile in se habeat quæ de dijs fertur oratio. Multa enim est & conturbata opinionum confusio, ac planè alij alia opinantur. Siquidem Scythæ Acinaci sacrificant, Thraces Zamolxidi homini fugitiuo quē ex Samo ad eos delatum esse constat. Phryges autem Lunæ, Aethiopes diei, Cyllenij Phaleti, columbæ Assyrij, Persæ igni, Aegyptij aquæ ac omnibus quidem Aegyptijs aqua pro deo communiter colitur. Cæterùm priuatim Memphitis quidem bos deus est, Λ Pelusiotis verò eepe. Iam alijs eicoñia aut crocodilus, alijs cynoeephalus, aut feles, aut simia. Præterea vicatim his quidem dexter humerus deus est, cæteris verò eregionē habitantibus siniſter. Item alijs dimidia pars capitis, alijs poculum Samium, aut catinus. Nonne hæc tibi videntur risu prosequenda esse,

ἆρα, ὦ καλὲ Τιμόκλεες; Μω. ἐκ ἐλλογον, ὦ θεοὶ, ταῦτα πάντα ἤξειν ἐς τὸ μωφαίνεσθαι, καὶ ἀνεμέως ἐξεταζόμενα; Ζεύς. ἐλλογῶ, ὦ Μῶμε, καὶ ἐστιτίμας ὀρθῶς. καὶ ἔγωγε παρακέλευμαι ἐπανορθώσασθαι αὐτὰ, ἐν ὀλίγῳ γὰρ ποιεῖ διόρθωσιν ἀφελούμενον. Τι. ἀλλ' ὦ θεοῖς ἐχθρὲ σὺ, ἐγὼ μὲν, ἐπειδὴ παρακελεύεσθε τῶν ἐμῶν, σὺν ἔργῳ ἄρ' ἄπεισι, καὶ θεῶν καὶ προνοίας τῆς ἐκείνων. Δικ. σιώπησον, ὦ ἄθεε, περὶ τῶν μυσικῶν, ἐπεὶ ἐρήσομαί σε, τίνος αὐτῶν μάλιστα μεμνῆσθαι ἀξιοῖς· ὃ τι ἐκεῖνο, ὃν ὁ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἔχρησεν; ὃς ἀνεμέως ἀμφίλογος ἐστὶν, καὶ διπρόσωπος· οἷοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἔνιοι, διπλοῖ, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὁμοῖοι, καὶ πρὸς ὁπότερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπισκοπήσῃς, ἕτερόν τι μᾶλλον, ὁ Κροῖσος διαβὰς ἅλυν, τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν κατέλυσε; καί τι ἂν ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἰχθὺς ὅλεθρος, τὸ ἀμφι-

esse ô bone Tmocles? MO. Nónne prædicebam, ô dij, ista omnia venitura in proœmium, ac fore vt exactè indignarentur? IVP. Dixisti, ô Mome, & nos rectè obiurgásti. Ego verò his ommibus diligenter emendatis, mederi conabor præsenti euitato periculo. TIMO. Atqui tu, ô deorum hostis acerrime, oracula & rerum futurarum prædictiones, cuius opus esse dices? nónne deorum, eorundémq; prouidentiæ? DA. Tace verò de oraculis, virorum optime, alioqui ex te quæram, cuius rei gratia illorum potissimùm mentionem feceris. N Nunquid illius gratia, quòd Pythius Lydo respondit? Quàm verò callidè sermone vsus est ancipiti: cuiusmodi sunt quædam Mercuriales imagunculæ duplices, & vtrinq; similes, ad quamcunq; illarum partem te verteris. An potiùs Cræsus traiecto Hale, suũ ipsius, an Cyri imperium subuersurus est? Attamen non paucis talentis Sardianũ illud exitiũ

vocem

ἀμφιδέξιον τὸν ἐπ' ἐμοὶ ἐπῳδήν. Μω. αὐτά ἐστι, ὦ θεοί, ἀνὴρ δυσχεραίνων λέγων, ἃ ἐγὼ ἐθαύμαζον μάλιστα. πῶς γάρ ὁ καλὸς ἡμῖν κιθαρῳδός; ἆρα ὁ γηραιὸς αὐτῷ καταλοιδορεῖ Ἰαπετὸς Ζεύς. σὺ δ' ἡμᾶς ἐπισφάττεις, ὦ Μῶμε, ὃς ἐν καιρῷ γάρ ἐπιτιμᾷς. Τι. ὁρᾶ οἷα ποιεῖς, ὦ ἀλιτήριε Δῶμι, μόνος γὰρ τὰ ἴδια αὐτὰ τῶν θεῶν ἀναπείθεις τῷ λόγῳ, καὶ βωμοὺς αὐτοῖς. Δω. ἀναιρεῖς ἔγωγε δῆτα βωμούς, ὦ Τιμόκλεις. τί γὰρ ἡμῖν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, ἢ θυμιαμάτων καὶ ἀνθράκων μισθοὶ ἀεὶ τοῖς ἐν Ταύροις τῆς Ἀρτέμιδος ἁπλῶς ἅπασι καθορᾶν ἐκ βάθρων τοὺς ἐναγεῖς ἀναστρεφομένους, ἐφ' οἷς διατελοῦσι πρὸς ἀνθρώπων ἐπαχθεῖς ὄντες. Ζεύς. τοιγαροῦν ἡμῖν δέδοκται πανδημεὶ ἐκ πηλοῦ ὡς δαιμόνων ἀλιτηρὸς ἀνὴρ φανῆναι, ἀπ' ἐξ ἁμαξιᾶς παρ-

vocē hanc ambiguam vtitur. Mo. Hæc ipsa, ô superi, vir iste commemorat, quæ omnium maximè pertimui. Vbi nunc noster est festiuus ille Citharœdus? Quin profectus tuam existimationem ipse tueris, obiecta refellendo? Iup. Tu quidem nos maledicis, ô Momē, nequaquam in tempore nunc obiurgationibus increpans. Tim. Vide dē qualia facias, ô scelerate Dami, qui propemodum ipsa quoque deorum simulacra vnà cum aris non vereaberis subuertere. Da. Haud omnes aras subuerti cupio, ô bone Timocles. Quid enim mali adferunt, si thymiamatum odore & frangrantia plenæ sint? Cæterum. O Dianæ aras quæ in Tauris substructæ feruntur, non illibenter funditùs euersas viderem, super quasipsa virgo conuiuium magna alacritate agitare solet. Iupit. Vnde verò nobis hoc insuperabile malum obijcitur? Quòd nulli deorum parcit hic vir, nullius numen reuerentur, sed tanquam ex plaustro magna libertate omnes carpit ac lacerat,

ωδρῦσιάζητα, καὶ μάρτυρα ἐξέης, ὅτι ἄτιος, ὥστε καὶ νεκί. Μω. καὶ μὲν δὴ ὀλίγους ἄν, ὦ Ζεῦ, τοὺς ἀναπτίους ὑμῶν ἐν ἡμῖν. καί που καὶ τοιχα πεισῆν ὁ ἄνθρωπος, ἄψιτος καὶ τῶν λοιδορησόντων τινός. Τι. ἀλλ' βρουτᾶντος αὐτὸ τὸ Διὸς ἀκούσας, ὦ θεόμαχε Δεῦμι; Δεῦ. καὶ πῶς ἂ μὴ κω βρουτῆς ἀκούσαν, ὦ Τιμόκλεις; ἢ δ' ὁ Ζεὺς ὁ βρουτῶν ὅτι, σὺ ἂρ ἄμαυρον ἀλλείης, ἐκεῖθεν πόθεν περὶ τῶν θεῶν ἀδιαμφίσβητον. ἐπεὶ οἵ γε ἐκ Κρήτης ἥκοντες, ἄλλα ἡμῖν διηγοῦνται, τοιαῦτά τινα λέγει λέληνθεν, καὶ σήμερον ἐφεστάναι, ἀγλεοῦσιν ὡς ἐνάτῃ βρουτήσαν. ὧν ἂρ ὁ Ζεὺς, τηνικῦτα πολλὰ νεκ. Μῶ. τοῦτ' ἐγὼ πῶς πολλὰ λέγειν ἐμέμνημαι ῥηθέντα τὸν ἄνθρωπον. τίνι δ' ὦ Ζεῦ, μνήμια καὶ ἡμῖν, καὶ συμπότῃς τοῖς ἐνθάδοντας ἐκ τῆς τρόμου; θαρρεῖν χρὴ, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρω-

cerat, nulloque discrimine in vniuersos debachantur, iaxtà fontes atque innocentes? MO. Atqui perpaucos inter nos reperies, ô Iupiter, à culpa immunes. Statim verò progressus homo vnum ex optimatibus inuasurus est. TIMO. Neque Iouem ipsum audis, ô deorum impugnator, ciere tonitrua? DA. Et Σquònam pacto, ô Timocles, non audirem tonitrua? Caterùm num cies tonitrua sit Iupiter, ipse melius calles qui in deorum immortalium concilio quondam conuersans, inde huc delatus es. Quanquam illi qui huc ex Creta frequenter commeãt, longè alia nobis, atque tu cõmemorare solent, sepulchrũ quoddam illic ostendi, iuxtaq; positam columnam indicantem non amplius Iouem tonare, sed iam olim fato functũ esse. MO. Enimverò hoc iam multò antè non ignorabam hominem dictum fũ. Quid ergo, Iupiter, ita albescẽs expalluisti, ac dentes præ tremore concutis? Bonum habere animum conuenit, ac tales homines

ἀνθρωπίσκων καταφρονᾷν. Ζεύς. τί λέγεις, ὦ Μῶμε, καταφρονᾷν; οὐχ ὁρᾷς ὅσοι ἀκούουσι, καὶ ὡς συμπεπαισμένοι εἰσὶν ὅδη καὶ ἡμῶν καὶ ἁπάντων αὐτὸς, ἀναδησάμενος τῶν ὦτων, ὁ Δάμις; Μῶμος δὲ σὺ, ὁπόταν, ὦ Ζεῦ, θέλῃς λύσας, σαρκὸν χρυσέαν καθεὶς, ἅπαντας αὐτοὺς Αὐτὴ ἰσχυρᾷ ἑρμῇ ἀνελκύσας, αὐτῇ τε θαλάσσῃ. Τι. ἔπι μοι, ὦ κατάρατε, πλοῖόν τι ἤδη ποτὲ; Δα. καὶ πολλάκις, ὦ Τιμόκλεις. Τι. ἀκῦρ ἔφερεν ὑμᾶς τότε ὁ ἄνεμος, ἐμπεσὸν τῇ ὀθόνῃ, καὶ ἐμπίπλας τὰ ἀκάτια, ἢ οἱ ἱερόπλοντοι; ἐκυβέρνα δέ τις ἐφ' ἡσυχίας, καὶ ἴσως τῶν ναυῶν; Δα. καὶ μάλα. Τι. ἔτα ἡ ναῦς μὴν οὐκ ἂν ἔπλεμὴ κυβερνωμένη, τὸ δὲ ὅλον ζόφος, ἀκυβέρνητος οἷα, καὶ ἀνηγεμόνευτος φέρεσθαι; Δα. οὔκουν σωτῆς ναῦτα, ὁ Τιμόκλης, καὶ ἰσχυρὸν

homuneiones magna mente contemnere. IVPIT. Quid ais, ô Mome, contemnere? Nonne vides, quanta hominum frequentia, ista differentem audiat, tum quemadmodum iam persuasa ista de nobis constanter credat, iamq; illos sententiæ suæ dissidentes Tabducat Domitab aure reuinctos? MO. At, tu Iupiter, quando lubitum est, aurea ex alto demissa catena, omnes illos vnà cum terra & Oceano haud difficulter sursum trahere potes. TIMO. Y Dic mihi, hominum sceleratissime, nunquámne nauigâsti? DA. Ac sæpenumerò, ô Timocles. TIMO. Proinde nónne ferebat id temporis vos ventus illapsus in carbasum, ac puppim propulit, aut remiganteς: cæterùm vnus supernè assistês gubernaculo, nauim regendo seruauit? DA. Maximè. TIM. Deinde nauis nullo modo, nisi gubernaretur, posset progredi: tu verò vniuersum hoc omne citra gubernatoris & ducis operam temerè sursum ac deorsum ferri

ἰσχυρῶς ὡς παραδείγματι. ἀλλ', ὦ θειοτάτη Τιμόκλεις, τὸν μὲν εὐθυρρύτμως ἐπαινῶν ἄδην ἄν, ἀτὰ συμφέροντα ἐπινοοῦντα, καὶ πᾶν ἤδη καιρῷ παρασκευαζόμενον καὶ προσάπτοντα τοῖς ναύταις, ἀνυσιτελεῖς δέ, οὐδὲ ἄλογον ἐθελήσει τι ἔχειν ἡ ναῦς, ὁ μὲ κατοπτεύων ἐν αὐτοῖς. ὁ δὲ θεὸς οὔτ' εὐβρύτης, ὃν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νηῒ ἐφιστάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ συναύται αὐτῷ, ἐδὲ κατὰ πλῶ ἀξίαν διατάττουσιν· ἀλλ' ὁ μὲν πρόσω, ἀ τύχοι, ἀς πλῶ πρύμνιον ἀφιέταται, οἱ πόδας δὲ εἰς πλῶ πρῷραν ἀμφότεροι. καὶ χρυσᾶ μὲν ἀ ἄγκυραι ἐνίοτε, ὁ χλωίσκος δὲ μολιβδοῦς. καὶ τὰ μὲν ὕφαλα κατάγραφα, τὰ δὲ ἴδια ξύλα ἡ νεὼς, ἄμορφα. ἢ αὐτῶν ἢ τῶν ναυτῶν ἴλλοις ἄμ ἢ μὲν ἀργὸν καὶ ἄτεχνον, καὶ ἄζυλ-

ferri existimas? DA Φ Euge significanter ista Timocles atque firmiter exemplo corroboras. Sedenim, ô decorum amantissime, gubernatorem illum quidem vidisti nunquam non ea quæ ex vsu sunt nauigantium, considerantem animo, ac ante tempus necessaria adornantem, neque non nautis quæ factu sunt conducibilia, imperantem. tota verò nauis nihil habet inutile, aut temerè importatum, quod illorum alicui necessitati non sit additum. Cæterùm tuus ille gubernator, cui tu magnæ illius nauis regendæ curam attribuis, & eius connautæ nihil cum ratione, nihil ex dignitate ordinant aut instituunt: sed si fuerit rudens ad puppim vsq; protenditur, vtrique verò pedes ad proram. Ipsa autè anchoræ nonnunquam sunt aureæ, cætera pars plumbea. Quinetiam inferiora nauis colore variegata sunt, porrò superiora inuenusta atque informia. Præterea ipsis ex nautis cernere est hunc quidem inertem, & ab omni arte nautica alienum,

ἄδολμον πρὸς τὰ ἔργα, διημοιρίτην ἢ τριημοιρίτην, τὸν ὑπὸ καταπολυμβῆσαί τι ἄσχημον, καὶ ἐπὶ τὴν κεραίαν ἀναπηδῆσαι ῥᾳδίως, καὶ ἑλόντα τῶν χρησίμων ἕκαστα, μόνον τοῦτον ἀντλίᾳ προσταγμένον. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐν τοῖς ἐπιβάταις, μασιγίαν μόνην τινὰ ἐν πρόθυρίᾳ παρὰ τὸν ἐυβενήτην καθήμενον, καὶ θεραπαινούμενον, καὶ ἄπορον λίνα ἁλῶν, ἢ παπαλοίαν ἢ ἰβδόσυλον ὑπερτιμώμενον, καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεὼς καταληφότα, χαίροντας καὶ πολλοὺς, ἐν μυχῷ δὲ σκάφης συνοχωρημένους, καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλήθειαν χειρόνων πατεμένους, ἐννόησον γοιῦν, ὅπως Σωκράτης μὲν καὶ Αἰσχίνης ἔπλωσαν, καὶ Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄφθιτα δόρατα ἔχοντες, οὐδὲ

& ad labores obeundos meticulosum, dimidia aut tertia parte drachmæ dignum. At verò eum qui ad vrinandum sit impiger, & ad excurrendum ad antennas vsque appositus, quique ad gubernandum vtilia omnia ad vnguem calleat, hunc exhauriendæ tantùm sentinæ destinatum esse videmus. Eadem quoque rerum facies circa eos est, qui à remigando immunes sunt, vbi verbero quispiam cæteris honore & præsidentia prælatus iuxta gubernatorem sedere atque coli conspicitur. Mox alius quispiam cinædus spurcissimus, aut impiatus parricidio, aut cõtaminatus sacrilegijs, præ alijs habitis honoribus veneratur, & nauis summa apprehendit fastigia. Porrò autem non pauci spectatæ cùm gratiæ tum probitatis viri in fecessu carinæ in angustum locum coacti ab improbioribus, & quantum ad veritatem & rectam viuendi rationem attinet, deterioribus, indignis modis calcantur pedibus. X Considera verò apud animum tuum, quemadmodum Socrates & Aristides & Phocion nauigârint, qui ne victu quidem necessario pro sufficienti copia instructi fue-

οὐδ' ἀρτᾶναι τὰς πόδας δυ-
νάμενοι, ἐπὶ γυμνῶν τῶν
σανίδων, παρὰ τὸν ἄντ-
λον. ἐν οἷς δ' ἀγαθοῖς Καλ-
λίας καὶ Μαδίας καὶ Σαρ-
δανάπαλος ἐνεπεφύκεσαν,
καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς κατα-
πλουτεῖν. τοιαῦτα ἐν πᾶσιν
ἔστι γίγνεται, ὦ σοφώτατε Τι-
μόκλες, διὰ τὰς ἀναναγίας
πολλάς. ἐὰν δ' τις ἐυδιαπνέῃ
πρὸς ἐὰν ἔρα, καὶ διέπλευσε
ἴκανα, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν δι-
ἐνόησεν, οἵ τινές εἰσι, καὶ οἱ τινές οἱ φαῦλοι τῶν
ἐμπλεόντων. ἔπειτα ἑκάστῳ
κατὰ τὴν ἀξίαν τὰ πρόσ-
κοντα ἀποδιδοὺς ἂν, χώραν
τε τῶν ἀμείνω τοῖς ἀμείνο-
σι παρ' αὐτὸν ἄνω, τὸν κά-
τω δὲ τοῖς χείροσι· καὶ συνοίσ-
τους ἕξει, οὓς ἀμείνους καὶ σύμ-
βουλους ἐποίησεν ἄν. καὶ τῶν ναυ-
τῶν ὁ μὲν πρόθυμος, ἢ πρό-
φας ἐπιμελητὴς ἀποδείξειεν ἄν,

cli fuerint, neque pedes in nudas tabulas per sentinam potuerunt extendere. Contrà quanta in omnium rerum vbertate & affluentia Callias atque Midias & Sardanapalus moliter & luxuriosè vixerint super omnes homines aduersus illos expuentes. Eiusmodi verò in tua naui contingunt, ô sapientissime Timocles, propter quod etiam infinita fiunt naufragia. Atenim si gubernator quispiam assistens videret, ac ordine singula facienda imperaret, primùm quidem nequaquam ignoraret, qui boni, qui item mali essent ex nautis gantium numero. Deindè cuique pro sua dignitate conuenientem prouinciam obeundam traderet, & locum melioribus in superiore parte nauis apud se obtinendum deligeret, infrà verò deteriorem peioribus. Prætereà præstantiores quoque in consilium socios sibi adiungeret: tum ex nautis, quo quisque foret cùm manu tum mente promptior, illi quidem proræ regendæ curam dele-

ἄρ, ἢ ζέφυρος ἄρχων, ἢ πάντως τῶν ἄλλων· ὁ Κόκυτος, καὶ ῥᾴθυμος ἐκάστοτε ἄρ' ὢν καὶ ἀλόγιστος πρόσκειται τῇ ἡμέρᾳ, τὴν κιβωτόν. ὥστε οἱ, ὦ θαυμάσιε, τὸ τῆς νεὼς τοῦτο παράδειγμα ἐνδεδωκὸς πως ἐστιν πράξεσθαι, κακοῦ τοῦ ἐνδεχομένου τετυχηκός. ΜΩ. ταυτὶ μὲν ἤδη κατὰ ῥοῦν πεχώρει τῷ Δαμοκλεῖδι, καὶ πλησίοις ἐπὶ τὸν λιμένα φέρεται. ΖΕΥΣ. ὁρᾷς, ὦ Μῶμε, ἀκριβῶς. ὁ δ' ἄνηρ ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀλλὰ τὰ μὲν κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν, ἅπαξ ἐπ' ἄλλοις ἀνωρίτοις πλοῖα πάντα ἐκπλεῖ. Τι. οὐκοῦν ἐπὶ τῇ νεὼς τὸ παράδειγμα ὁ πάνυ σοι ἰσχυρὸν ἔδοξεν εἶναι· ἄκυρον δὲ τῷ ἐρᾶν, φασιν, ἀγκυραν καὶ ὧν ἀλιμιᾶς μηχανῇ ἀπρόῤῥηξες. ΖΕΥΣ. τί ποτ' ἄρα μὴ ἐρᾷ; Τι. ἄλλοις ἴσως, ἐμοὶ δὲ οὐ πάνυ ταῦτα συμπίπτοντα, καὶ

garet, Ω huic laterum tuendorum officium daret: porrò autem alteri in omnes imperium credidisset. Cæterùm ignaui segnities per diem quinquies cæsi in vinculis emendaretur fustibus. Quare, ô admirande, periculum est ne exemplum quod de naui adduxisti, subuersum sit, quippe quòd gubernatorem malum & imperitum naclum sit. MO. aa Hæc quidem ex voto ac iuxta fluxum succedunt Damidi, & iam plenis velis fertur ad victoriam. IVPIT. Rectè putas, ô Mome. Etenim nihil firmi Timoeles excogitat, sed communia illa, & protrita, & quotidiana, quæ nullo negocio refelluntur, alia aliis agglomerando ingerit. TIMO. Proinde quando exemplum de naui productum, parùm firmum & vehemens tibi visum est: bb audi iam nunc sacram (quod aiunt) anchoram, & quam nulla machina perrupturus es. IVPIT. Quidnam dicturus es? TIMO. cc Haudubiè enim cognosces num ista syllogismis probabilibus

καὶ ἄγκυρα σοὶ τὰ βωμοὶ εἰσιν ἱερώτατα. ἆρ' οὖν καὶ θεοί εἰσι βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦτα φὴς; Δαῖ. ἦν πρότερον γελάσω ἐς τέρμα, ἀφορμὴν μοι δοκεῖς παρέξειν γελῶν· ἐπὶ δ' ὅμως, ὅπως σοι γελάσιμον ἔσται τὸ ἀνημμένον ἄνια Δά. ὅτι οὐκ ἀποδάκνει, ἀλλ' λιπαρῶς ἱκέτευσα καὶ ἐδεήθην σου τῷ ἄγκυρᾳ, καὶ ταῦτα, ἱδοὺ οὖ. Τι. τὸ γὰρ ἐὰν θεὸς, ὦ βωμὸς ἄνια σωθῆναι, ἰσχυρὰν οἶμαι ποιεῖσθαι τὴν ἀγ]κυραν τοῦ ὄρμου· ὥστε ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο τοῦτο φῆς ἔχειν ἀσφαλὲς ἰγκύρτερον, ἀπίωμεν ἤδη. Τι. ὁμολογεῖς τοίνυν ἡττᾶσθαι σοφιστής; Δαῖ. ναί, ὦ Τιμόκλεις· σὺ γὰρ, ὥσπερ οἱ ἀπό τινων βιαζόμενοι ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν κα]ταπέφευγας, ὥστε νῦν τῷ ἀγκύρᾳ τῷ

babilibus collegero, & num aliqua ratione ea confutare queas. Etenim si sunt aræ, sunt etiam dij: atqui sunt aræ, sunt ergo etiam dij. Quid habes quod ad ista vel musitites? DA. *Vbi priùs ad satietatem risero, respondebo tibi.* TIMOCL. *At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare obsecro, quam ob rem ista tibi dicta tam ridicula visa sunt?* DA. *Propterea quòd non senseris à tenui chordula anchoram tibi esse alligatam, præsertim sacram existentem. Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, propterea deos esse, quia aræ sunt, firmam existimas impressionem te fecisse. Quocirca quando aliud te negas habere firmius, abeamus in præsentia.* TIMOCL. *Pateris ergo priùs ex arena discedens, te victum esse?* DA. *Ita profectò, ô Timocles: tu enim quemadmodum ij qui ad supplicium repetuntur ab aliquo, ad aras nobis confugisti. Itaque per sacram illam anchoram ego*

τὴν ἱερὰν, ἤδη σοι καθῶ ἤδη πρός σε, ἐπ' αὐτῶν τι τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζωμεν. Τι. ἆρα νοεῖς ταῦτα πρὸς ἐμὲ τυμβορύχε καὶ μιαρὲ καὶ καλλάπυξ, καὶ μαστίγια καὶ ἀλάστορα. οὐ γὰρ ἴσμεν, οὗ τινος μὲν πατρὸς εἶ, πῶς δὲ ἡ μήτηρ σου ἐπορνεύετο; ὃς καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μειράκια διαφθείρεις λυχνότατε, καὶ ἀναισχυντότατε, μὴ φεύγεις δ' οὖν ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λαβὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τῷ ὁμοίῳ τῷ ὀργίλῳ ἀφορμώσω, παμμίαρον ὄντα. Ζωΐς. ὁ μὲν γελῶν, ὦ θεοί, ἄπεισιν, ἐμὲ δ' ἀκολουθεῖν λοιδορήσων, ὑφίρων καταφυσῶντα τὸν Δῶριν, καὶ ἔοικε κατάξειν αὐτὸν τῷ κεράμῳ εἰς τὴν ἱερὰν λίμνην. ἡμᾶς δὲ τί ποιεῖν

iam oblatus sacris aduersus te libare constitui, ac superipsas quidem aras, ne posthac de his amplius contendamus. TIMO. Ista quidem cauillaris illudendi mihi gratia, mortuorum deprædator sceleste, execrande, mastigia, propudium. Neque enim nobis compertum est quo patre natus sis: quomodo autem mater tua lasciua meretrix, pudicitiam in quæstu habuerit, scimus: tum quemadmodum fratris cæde ac sanguine manus tuas impiaueris: qui mulieres ingenuas mœchus infamis constuprare, ipsos verò iuuenes corrumpere soles, homo gulæ ac ventri deditissime, atque impudentissime. Ne igitur fuga te priùs subducas quàm à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hæc testa tibi vulnus inexitiam, omnibus modis scelerato ac nefario existenti. IVPITER. Alter quidem, ô diij, risu ac cachinnis diffluens discedit, alter verò à tergo sequitur, affatim ingerendo conuicia, cauillis insultantem Damin non perferens. Planè & caput illius testa obuerberaturus esse videtur. Cæterùm vos quid

ποιῆμεν ἐπὶ τάδε; Ερ. ὀρθῶς ἐκεῖνό μοι ὁ Ἑρμιππὸς εἰρηκέναι δοκεῖ· Οὐδὲν οὕτω φοβεῖσθαι δεῖ, ἂν μὴ πάσχειν. τί γὰρ καὶ ὑπέρμεγα κακὸν, ἃ ὀλίγοι ἄνθρωποι πεπεισμένοι ταῦτα, ἀπειάσει; πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ τἀναντία γινώσκοντες. πλείους Ἑλλήνων, ὁ πολὺς λεώς, καὶ ὁ σύμφορος, βάρβαροί τε πάντες. Ζεύς. ἀλλ', ὦ Ἑρμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου πάνυ κακῶς ἔχον ἐστίν, ὃ ἔφησεν ἐπὶ τῷ Ζωπύρου, ὥστε καὶ αὐτὸς ἐβουλόμην ἂν ἔχειν τοιοῦτον ἔχειν, οἷον τὸν Δάμιν συμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ἀφεῖναι.

super his rebus faciendum consulitis? MER. *Præclarè mihi illud Comicus dixisse videtur:* ff *Graue passus es, nihil boni si consulas. Quàm enim hoc nostris rationibus admodum nocere potest, si pauci homines persuasi eam de nobis opinionem obtinentes abiermęt? Sunt enim permulti diuersum sentientes, plures profectò quàm Græci, nimirum promiscua illa vulgi multitudo, insuper omnes illa gente barbaræ.* IVPIT. *Atqui ô Mercuri, Darÿ illud quod* 88 *de Zopyro dixisse memoriæ proditum est, nimiùm pulchrè se habet. Quare ego quoque vnum talem præoptârim à me stare auxiliarem socium potiùs, quàm infinitas Babylonas mihi superesse.*

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hìc loci Lucianus concilium deorum arduis de rebus (de religione enim controuertitur, & ἀδιλομαχία, quod omnibus vndique in conuentibus noſtra tempeſtate fit) ſuo quodam naſo depingit. Sed quàm hic dialogus cum noſtri temporis & moribus, & hominibus non omnino diſſimili argumento conueniat, ego equidem meam in præſentia non interpoſuerim ſententiam, ſed omnium adeò iudicij acrimoniæ in medio relinquam: id tantùm addere libet, omnibus penè retroactis ſeculis idololatriam fuiſſe fugillatam.

a O IVPITER.] *Exordium ab attentione & rei magnitudine, quam ipſis etiam verbis exprimit.* *b* Sanè, magne parens.] *Ionis periphraſis, qui eſt, aiis Iuno, 1. Aen.*

—diuûm pater atque hominum rex.

Et vt eadem lib. ait Venus:

—rex hominumq; Deûmq;
Alternis regit imperijs & fulmine terret.

c In acie nouaculæ.] *ἐπὶ ξυρῆ ἀκμῆς, prouerbiali figurâ dicitur, cùm res eſt in ſummo diſcrimine, & præſentiſſimum imminet periculum.* *d* Polus aut Ariſtodemus.] *Hiſtrionum ſunt nomina, vt infrà.* *e* De prouidentia.] *Res & cardo totius negotij.* *f* Quid igitur.] *Deliberatio de concilio cogendo.* *g* In concionem veniant.] *Gellius lib. 18. cap. 7. docet concionem tria ſignificare, videlicet locum ſuggeſtumq; vnde verba fierent: item ſignificare catum populi aſſiſtentis: item orationem ipſam, quæ ad populum diceretur. Sic M. Tul. in Oratione quæ inſcripta eſt contra concionem Q. Metelli docet: Aſcendi, inquit, in concionem, concurſusque populi factus eſt. Hic concio pro verbis & oratione accipitur, quam habuit Metellus.* *h* Ergo Deûm.] *Concio indicitur carmine.* *i* In ſedes colloca.] *Ordines ſeu claſſes deorum, & conſeſſus eorundem* k Priores.] *Magni dij ebore, auro & argento ſculpebantur: at plebeij & minutili, qualibet materia fingebantur,*

ligna

ligno nonnunquam, & luto. l Atqui hoc neutiquam.] *Facetè fictio, qua tamen hominum quoq; mores perstringit, apud quos vbique illud : τὸν ἀγαθὸν κ) τὸν σοφὸν μικῶσι χαλκίνων.* m Attamen vt vides.] *Contentio de concessu Græcorum.* n Et qui hoc.] *Ita & nostri prælati vixantur.* o Ex monte Pentheli.] *Penthele pagus Atticus fuit, ad tribum Antiochidem pertinens, vt Stephanus & Penthelicus mons ibidem, vbi Latomiæ fuêre, vt Pausanias in Atticis.* p Praxiteli.] *Vide Plinium lib. 3. cap. 6.* q In extremis sedentem.] *Inter Zeugitas Græcè, quæ tertia classis Athenienſium erat. Solon autem Athenas in quatuor classes distribuit, vt inquit Plutarchus in Solone, in Pentacosiomedios, Hippida, Zeugitas & Thetas. Testatur etiam Aristoteles lib. 2. Politicorum. Ad illas alluſit Lucianus.* r Colossus.] *Rhodium intellige, de quo Plin. lib. 34 cap 7. Is septuaginta cubitis altus erat, hoc est, iuxta Festi Pompeium, pedes centum & quinq;, cuius pollicem vix pauci potuerunt amplecti.* s Atqui.] *Mercurius multilinguē se negat. quum sit callentiſſimus omnium linguarum, & deorum interpres.* t At quod.] *Amplificatio negatiua ex confternatione animi.* u Satis comperte noui.] *Eadem dicuntur à Cynisco in Ioue confutato ex Homeri Iliad. lib. 8. & in dialogo Martis & Mercurij.* x Conuentus enim.] *Conuentus intelligitur multitudo ex compluribus generibus hominū contracta in vnum locum, aut iudicij, aut ſupplicationis, aut gratulationis gratia.* y Pro magna.] *Oratio Iouis ad deos omnes, qua cauſam conſilij conuocati exponit. Exordium ab attentione ex prima Olynthiacæ Demoſthenis ſumptum.* z Heri enim.] *Narratio.* A Itaq; Timocles.] *Semina argumentorum diſputationis ſophiſtarum.* B Risu Sardonio.] *Ridere riſum Sardonium dicuntur, qui riſum vident τὸν ἐπὶ σαρδοῖ γιγνόμενον :* id est, *omnino inſanum. Sed iuxta Luciani ſententiam Sardonius* γλαυκὸς : id est, *amplum ſignificat, vbi quis ore vehementer diducto videt. Eundem* γλαυκὸν συγκρέοντα *quidam appellant.* i. *riſum concutientem, cui quidem interpretamento ſuffragatur ipſius etymologia vocabuli* ἀπὸ τοῦ σαίνεσθαι τὰς ὀδόντας, *quòd dentes aperiat, atque renudet, cuiuſmodi riſus eſſe loſet eorum, qui nō ex animo rident. Idē in Aſino.* σαρδόνιον γελᾶντες ἔλεγον:

id est, *Sardonicè videntes aiebant.* C Non præiudicandũ.] *Qui indignũ iudicarent causam indictam damnatũ iri.* D Nõ modica.] *Amplificatio à periculo.* E Periculum.] *Ab incommodis.* F Super tantis.] *Sententia, siue petitio per epilogum, consultandum esse.* G Audi.] *Præco sententias vocat, & alludit ad morem Athenienſium.* H At vos.] *Refert hunc versum Hom. Iliad. 7.* I Proinde.] *Oratio Momi mordax, qua deorum obiurgat securitatem, eamq; causam esse dicit totius huius mali & contemptus.* K Bonos.] *Et hæc hodie multos offendunt. Socordia in puniendo malos, & prosequendo bonos.* L Oracula.] *Obscuritas oraculorum.* M Operam demus.] *Stupra, adulteria & bella. Iupiter quàm insignis stupris & adulterijs fuerit, non ipse tantùm, sed & reliqua deorum caterua, poëtarum carmina personant, & numerosa ex varijs mulieribus suscepta soboles docet.* N Ac mihi, ô Iupiter.] *Asseueratio per apostrophen, qua Iouem exemplis quoq; suprà dictis conuincit.* O Theſeus.] *Vide Boccatium lib. 10.* P Euryſtheus.] *Argiuorum rex, Herculem varijs laboribus & certaminibus exercuit, & ipsius liberos, ipso mortuo, persecutus est. Nota est fabula ex Homero & Ouidio. Item Theocritus in Eidyl. 32. Vbi Hercules quomodo à se leo Hemæus interfectus sit, commemorat. Etiam apud Pindarum in Isthmijs Ode sexta, hoc primum certaminum sibi fuisse dicit.* Q Quare.] *Sententia Momi vafra.* R Ego quidem.] *Neptuni consilium vehemens, & planè Pæsificum. Exordium à sua persona.* S Proinde.] *Sententia cum ratione ad finem & effectu.* T Præfiniti ordinis.] *Confutatio Iouis à lege fatorum in quorum potestate vitæ ius est.* V Verùm Parcæ sunt.] *Parcas fata esse omnes testantur, qua sit per contrarium dicuntur, quòd nemini parcant, vel quòd parcè & penè auarè vitam tribuant.* X Accedit his.] *Alia ex consequentibus.* Y Deſertam causam.] i. *indefensam. Deserta enim causa vincere, est vincere nemine repugnante: translatum à iudicijs, vbi nonnunquam altera pars cedens tradit causam aduersario.* Z Apage furioſum.] *Græcè:* Ἀπαγε θυμῶδες τὸ εἰρημενον, ὃ πρόσωδον ἐκ κωμῳδῆς πυχὸν: id est, *Thymicum enthymema Neptune, & supra modum pingue.* Ἰυνίζει Græcè transfe-

transferunt pro stimulum pungereq́, vel quòd hic piscis admirat, pugnatq́, contactu. De Thynno pisce Plinius lib. 9. cap. 15. & Athenaus lib. Dipnosophistarum 7. Lucianus rursum in hoc dialogo ad idem verbum alludens, εἰ δὲ ἀμὴ ὕτως ὑμὶν δόκει θωΐνεον: id est, si mea vobis ita expuncta sunt. α Si nobis.] Apollinis consilium. παρασκευὴ ab ætate. β In duodecim virorum.] Vocat Apollinem ἐπιγραμμάτιον: id est, scriptum in duodecim lexiarchicon: id est, album. Erat autem eo nomine libellus, in quo adulterorum iam nomina perscribebantur. Quibus denique paterna dirigere ac gubernare permitteretur τὸ τῆς ἡλικίας ἄρχειν, quia hæreditatis iam & bonorum sunt compotes, quæ ἥλιξις nuncupatur. γ Imberbis.] Apollo imberbis barbatum habet filium Æsculapium. Ideo ab Æschylo in Eumenide dicitur νεηνίης iuuenis. δ Timocles.] Descriptio Timoclis, eademq́; ratio sententiæ. ε Quanquam.] Reprehensio ex repugnantibus. ζ Non sapit.] confutat sententiam Momus ab absurdo. η Prædicens.] Alia occasio ex personæ officio, qua Apollinem de victoria vaticinari iubet. θ Etenim.] Alludit ad historiam Crœsi quæ est lib. 1. Herod. ι Percipe.] Oraculum Apol. super victoria carmine descriptum. κ Ego verò.] Herculis fortissimum consilium. λ Hercules.] Confutatio à consequentibus periculis & incommodis. μ Ad hęc ipsam quoq; porticum.] In ea porticu illorum effigies & tota Marathonia pugna depicta erat, vt Paus. testatur. ν Ac nunc.] Fati vis occasio mutandæ sententiæ. ξ Ego enim.] Paraskeue à persona ex Aristoph. ο Euge testem.] Hermes ἀγοραῖος. i. forensis ideo dictus est, quòd in medio foro simulachrum eius locari soleret: est enim mentium & vendentium deus, & res venales vt plurimùm in foro exponi consueuerunt. Eius templum fuit apud ποικίλην porticum. i. variam, & annotauit Paus. π Ingens quiddam.] Noua occasio, qua relicto consilio, ipsos sophistas iã contendentes auscultatũ eunt. ρ Quocirca horæ.] Homerus cœli horas ostiarias fecit, Iliad. θ. de his Lucian. in orat. de Sacrif. σ Quid verò ais.] Disputatio Damidis & Timoclis Sophistica, de deorũ prouidentia & administratione. Negat deos Damis. fuerũt & alii, q nullos crederẽt esse deos, quia illi & excordes, omniaq́; agi fato, animasq́; cum corporibus interire

insevire vnd. Inter hos Diagoras Melius, Theodorus Cyreneus, aliiq́; plures, qui ἄθεοι dicti sunt. τ Nullàne.] *Thema disputationis seu propositio.* υ Adinculpatos Aethiopas.] *Alludit ad Hom. locum ἰλ. α. Sic Prometheus in Caucaso: Non grauamini vel vltra oceanum proficisci, post inculpatos Aethiopas,* &c. φ Ipso rerum.] *Rerum & naturæ ordo deorum prouidentiam arguit.* χ Tu quidem.] *Confirmatio Damidis à confessione. Hic interpres malè vertit, τὸ ζητούμενον συναρπάζει quæstionem discerpit. Dicitur enim τὸ ζητούμενον συναρπάζειν, qui arripit & quasi per vim aufert alicui, quod concedere non vult, & eo tanquam confesso vtitur, de quo alioqui quæstio est.* ψ Homerus.] *Aliud argumentum ab authoritate Homeri.* ω Testem super hisce rebus.] *Confutatio ab officio poëtarum.* A Nunquid ijs.] *Labefactat Homeri fidem & authoritatẽ promptis illius exemplis, Iliad. 1 & 2.* B Briareum.] *Briareus fuit Titanis & Terræ filius, fratresq́; Cotti & Gygis, centimanus, de quo poëtæ hanc referunt fabulam. Commoti dij aduersus Iouem, Iuno puta & Neptunus vnà cum Pallade in domo Nerei patris Thetidis deliberauerunt catenam facere, & dormienti Ioui inijcere. quod Thetis cœlum ascendens Ioui retulit & secum Briareum Ioui auxiliatum adduxit. quem cùm vidissent coniurati, confestim à cœpto destitêre. Vnde latiùs in dial. Mart. & Merc.* Γ Diomedes Veneris manum.] *Diomedes in bello Troiano Venerẽ fertur vulnerasse.* Δ Aut planè clypeum se abiecturum.] *Clypeum abijcere dixit, pro eo quòd est causæ diffidere, & contentionem relinquere. Translatum à militia. Desperat enim quisquis arma in bello abijcit, & aut fugam spectat, aut mortẽ expectat. Græci simplici vocabulo ῥιψάσπιδας vocant timidos, & in bello fugitiuos, nimirũ à clypei iactu. Id cognominis Demosthenes in vrbio quodã emeruit: tam ignauus in bello, quàm in concionibus inuictus, de quo nobis facta est mentio postea in Parasito. Cleonymus apud Aristophanẽ in Fucis: ἀσπιδοπετὴς appellatur. Plato libro de Legibus duodecimo, declarat ῥιψάσπιδα nomen multo probrosissimũ esse. Desertoris pœna est apud eundem Lucianum in Nauagio seu votis, vbi plura annotauimus.* E Euripides.] *Aliud ab authoritate Euripidis.* Z Atqui Timocles.] *Confutatio ex*

consequen-

consequentibus. H Aliaq; id genus.] *Opponit alios eiusdem locos, quibus deos confutas.* Θ Vides Iupernum.] *Carmina Euripidis, Iouem nihil esse.* I Omnes homines.] *Tertium argumentum à consensu gentium.* K Nihil firmum.] *Confutat à diuersitate opinionum, quæ ostendit nihil certi id esse de quo opinantur.* Λ Pelasiotis cepe.] *Inter herbarum, bulborum, caudicum, furculorumq; genera memoriâ sibi primâ cepe apud Aegyptios vendicauit, quin etiam inter hortensia eorum numina principatum obtinuit. Pelusii autẽ sunt Aegypti populi.* M Acqui tu.] *Quartum argumentum ab effectu.* N Nunquid illius.] *Confutatio à qualitate & natura eorundem.* Ξ Haud omnes aras.] *A crudelitate sacrificiorum.* O Dianæ aras quæ in Tauris.] *Sacra quibus humano sanguine litatur, Dianæ vt immania execratur. Extat inter Euripidis fabulas Iphigenia in Aulide, vbi Iphigenia Agamemnonis filia Dianæ sacrificatur. Deinde alia Iphigenia in Tauris, vbi Orestes mactandus, deæ iussu à Thoante absoluitur, qui huius sacrificij author fuit. vnde Diana Thoantea Silio:*

Sacra Thoanteæ ritusq; imitata Dianæ. *Et Tauropolitana sacrificia Pompon. Mela lib. 2. cap. de Scythia Europea. Tauri Iphigeniæ & Orestis aduentu maximè memorati, immanes sunt moribus, immanemq; famam habent. Solere vitiis aduenas cedere.* Π Tanquam ex plaustro.] *De his qui palam ac liberè conuiciantur, dicitur hoc adagium. De quo Eras. noster in Adag. chiliadibus. vbi de veteris comœdiæ licentia.* P Neq; Iouem ipsum.] *Aliud argumentum ab effectu.* Σ Quónam pacto.] *Confutatio à causa, & Iouis sepulchro ac morte.* T Abducat ab aure reuinctos.] *Notum est de Herculis Ogmij catena auribus hominum inserta, qua eos circumducebat ex Luciani opusculo, ad quam hîc videtur alludere Iupiter. Herculis autem Gallici & Mercurij catena prouerbialis specie vsurpatur ab autoribus, pro inuictæ eloquentiæ homine, quoquò velit linguæ lenocinio auditores rapere & transducere possit. Herculem verò eundem cum Mercurio existimauit Druidarum religio, & Aegyptiorum schola.* Υ Dic mihi.] *Aliud argumentum à simili.* Φ Euge significanter.] *Confutat similitudinem ex repugnantia per inuersionem.* Χ Consi-

dera

sidera verò.] *Subijcit exemplum doctorum.* ✝ Sardanapalus.] *Sardanapalus rex Nini Persicæ regionis, delicijs vsque adeò effœminatus fuit, vt inter Eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Dignum tali vita fuit epitaphium, quod incidi iussit in busto, vt refert Cicero:*

Hæc habeo quæ edi, quæq; exaturata libido
Hausit: at illa iacent multa & præclara relicta.

Ω Huic laterum tuendorum.] *Τοῖχοι, latera nonnunquam etiam πλάγια, aliàs πλευραὶ Græcis dicta. Sunt autem latera nauis, quæ sunt inter proram & puppim, sed id ex longitudine, non latitudine consistere debemus. Cic. de Orat. In nauigio, latera, carinæ, prora, puppis.* a a Hæc quidem ex voto.] id est, *secundo æstu. Momus deos incusat, quòd negligant res mortalium, sinentes eos veluti prono flumine quolibet ferri. Metaphora sumpta à nautis, quibus facilior cursus, cùm flumen, aut etiam maris æstus secundus est.* b b Audi iam sacram anchoram.] id est *argumentum insolubile, & quam nulla machina perrumpi uris es, quamque nulla vi queas abrumpere. Metaphora est translata à nautis, qui maximam & validissimam anchoram sacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant discrimine. Ea vtimur, quoties ad extrema præsidia confugitur. Idem rursum vtitur in Fugitiuis, & iam vsus est in Apologia.* c c Hauddubié.] *Argumentum à finis, per hypotheticum syllogismum. Perstringit autem obiter Stoicum disputandi genus.* d d Ita profectò.] *Illusio à voce.* e e Ista quidem.] *Epilogus Timoclis per conuicia. Rursum autem ingenia istorum hominum notat, qui cùm per veritatem quod volunt efficere nequeant, tandem ad vim & contumelias confugiunt.* f f Graue passus est nihil.] *Menandri versiculus est satis notus, ad quem alluserunt Iustinian. in Institutionibus iuris de Actione iniuriarum loquens lib. 4. Hæc actio dissimulatione aboletur. Budæus Salmonio Macrino: Patiere igitur eam siue iniuriam, siue aliud quicquid est, mutua inter nos dissimulatione adoleri. Hermannus Buschius Pasiphilus:*

— ronchos, nec non ludibria turbæ
Nasutæ, & quicquid fingere liuor amat.

Dissi-

Dissimula. —. gg De Zopyro.] *Zopyrus Darij Regis amicus erat, qui sibi nares & aures conscidit, & omne corpus flagris cruentauit, vt his argumentis Babyloniis fidem facerat, se Dario malè velle, à quo tam immaniter esset acceptus. Itaque Babyloniorum ciuitatem ingressus, eam Dario prodidit. Vnde Darium dixisse ferunt, se vnum Zopyrum integrum malle, quàm centum Babylonas capere. Et oblato malo granato, tantum optauit sibi Zopyrorum, quantum ibi granorum inesset: vt narrat Herodotus lib. 3. & Plutarchus in Apophthegmatis.*

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ἢ πότ' ἔστι τέχνη ἡ Παρασιτική.

DE PARASITO, siue quòd ars sit Parasitica.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalici generis Dialogus, in quo contendit & docet, Parasiticam artem esse, eamque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principiò ex diffinitione artis ostendit, singulis eius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet quoniam & sua ac certa principia habeat, exercitationeque & vsu constet, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autem voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonio Homeri defendit. Et quòd his finis parasiticæ magis proprius quàm Epicureorum philosophiæ sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hanc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, collatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum ijs

quæ

quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam philosophiæ & rhetoricæ, & vtpotè artium cæterarum summis, ac maximè laudatis anteponit: Primùm, quia illæ incertæ, aliis aliter de illis sentientibus atque tradentibus, parasitica autem vbique eadem ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam aut rhetoricam: contrà autem parasiticam, rhetores ac philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum qui artes has sectantur & profitentur, duplici: videlicet, altero in bellis, altero in pace. Vbi ad vtrunque tempus philosophos & rhetores inutiles & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem, parasitos idoneos ac paratos maximè, idque ex Homero, & item ex historijs probat, addita etiam hypotyposi, qua parasitum ad prælium parantem & expedientem sese describit. Præterea & priuatam atque domesticam vtrorumque vitam inter se comparat, multò meliores atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras vel philosophos. Sub finem ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia & analogia defendit.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Παρασίτου.

TYCHIADES, Parasitus.

Τί ποτε ἄρα, ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστος τινα ἐπίσανται, ἢ ἐς ἰωνδῆς τί ἐσι καὶ ἄλλῳ χρήσιμοι· οὐ

Vid tandem in causa est, Simo, quòd cùm alij homines, [a] siue serui sint siue ingenui, quisque artem quandam calleat, qua cùm sibi ipsi, [b] tum alijs sunt vtiles: tu verò

δὲ ἴσ, ἵνα ἔοικεν, ἱερὸν ἐκ τῶν ἐμῶν ἐμπορίων, ἢ οὐ; ἄνευ ἐμοῦ, ἃ ἄκνος μεταδοίης; Πα. πῶς γάρ; ἐρωτᾷς, ὦ Τυχιάδη, ἐμὲ ὁποῖα ὁρᾷ πρὸς ταῦτα. Τυ. ἴσως ἐγὼ τινα τυγχάνω ἐπερόμενος καὶ τίχνην, οἷον μουσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί δῆτα, ἰατρικήν. Πα. οὐδέπω ταύτην. Τυ. ἀλλὰ γεωμετρίαν; Πα. οὐδαμῶς. Τυ. τί δῆτα ῥητορικὴν φιλοσοφίας μὴ γὰρ ἔοικεν ἀκριβῶς, ὅσον κατ' ἐμαυτόν. Πα. ἐγὼ μὴ, ἃ οἶδά τι εἶναι, κτήσεσθαι ὧν μὲν ἕνεκα τοῦτο καθάπαξ ἀγνοῆσαι, οὐκ ἐθέλοιμι. φημὶ γὰρ ἐμαυτὸν εἶναι, κατ' ἐμὲ ὧν, ἄμουσον καὶ ἀγεώμετρον, καὶ ἀπαίδευτον. Τυ. καὶ, ἀλλὰ ταῦτας μὴ ἴσως τὰς τίχνας ἐπιζημιοῦσθαι μέγιστον ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀπολείπειν τῶν ἀναγκαίων τινά, τυχὸν δὲ καὶ ἀναγκαιοτάτων; καὶ γὰρ ἐγὼ τἄλλα οὐδὲν ἔχω σοι, ὡς μὴ καὶ τοιαύτην ἄν ἀγνοεῖν τίχνην.

tu verò quantum ego perspicio, nulli rei aut negocio mentem es, vnde aut tu aliquid fructū caperes, aut alteri benignè impertiendo, adiumēto esse posses? PAR. Quid haec tua sibi vult interrogatio, ô Tychiade? nondum enim capio. promde planiùs ac manifestiùs me interrogato. TYC. Est'ne aliqua ars, cuius tu scientes & peritus es, [c] vt delicet Musica? PAR. Non per Iouē. TYC. Quid autē, [d] Medicina? PAR. Ne illius quidē TYC. Atqui [e] Geometriae? PAR. Nequaquam. TYC. Quid autē, Rhetoricae? [f] Nā à philosophiae studio vsq; adeò abhorres, quantū ipsius vitij cōtagium à philosophia alienum est? PAR. Atq; etiā, si fieri poteſt, adde quiddā amplius. Proinde ne animum inducas hoc te mihi ignorantia exprobrare: fateor enim me ignauum esse, atque etiam tua opinione longè peiorem. TYC. Sanè, sed hasce fortassē artes propter illarum magnitudinem atque difficultatem non perdidicisti: at ex popularibus illis quā tandē tenes? num architectonicā, aut sutrinā? Neq; enim ea est rerū earū conditio, vt nō talis alicuius artis egeat adminiculo.

ἄρ, ἢ δίφρε ἄρχων, ἢ πάντως πᾶσιν ἄλλοις ὁ Κόκυτος, καὶ ῥάδιον ἦν ἀπαντᾶν ἄρ' ὧν ἁλισκόμενος ὑπὸ τῆς ἀμαθίας, τὸν ἕτερον ὠφελήσειν. ὥστε οἱ, ὦ θαυμάσιε, τὸ τῆς νεὼς πάθος παράδειγμα διαδιδοὺς πεπράφθαι, κακοῦ τὸ δυστυχὲς τυχόντος. ΜΩ. ταυτὶ μὲν ἤδη κατὰ ῥοῦν πεχωρεῖ τῷ Δαμοιδί, καὶ πλησίοις ἐπὶ τὸν λιμένα φέρεται. ΖΕΥΣ. ὄρᾷς, ὦ Μῶμε, ἀκαίρως ὁ δ' ἀνὴρ ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀπὸ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν, ἅπαξ ἐπ' ἄλλοις ὠνησόμενα πάντα ἐκ παντελοῦς. ΤΙ. οὐκοῦν ἐπὶ τῆς νεὼς τὸ παράδειγμα ὑπάντοι ἰσχυρὸν ἔδοξεν ἔναι· ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἐξάρμ, φασίν, ἀγκυραν καὶ τὸν ὀθόνιον μηχανῆ ἀφῃρέθησαν. ΖΕΥΣ. τί φατε ἄρα καὶ ἱρᾶ; ΤΙ. ἴδιοις ἔρ, ὦ ἀπόλλοθα ταῦτα συμοχλίσομαι, καὶ

garet, Ω huic laterum tuendorum officium daret: porrò autem alteri in omnes imperium credidisset. Cæterùm ignaui ſegnities per diem quinquies cæſi in vinculis emendarentur fuſtibus. Quare, ô admirande, periculum eſt ne exemplum quòd de naui adduxiſti, ſubuerſum ſit, quippe quòd gubernatorem malum & imperitum nactum ſit. MO. [aa] *Hæc quidem ex voto ac iuxta fluxum ſuccedunt Damidi, & iam plenis velis fertur ad victoriam.* IVPIT. *Rectè putas, ô Momе. Etenim nihil firmi Timocles excogitat, ſed communia illa, & protrita, & quotidiana, quæ nullo negocio refelluntur, alia aliis agglomerando ingerit.* TIMO. *Proinde quando exemplum de naui productum, parùm firmum & vehemens tibi viſum eſt:* [bb] *audi iam nunc ſacram (quod aiunt) anchoram, & quam nulla machina perruptum ri ei.* IVPIT. *Quidnam dicturus eſt?* TIMO. [cc] *Hauddubiè enim cogноſces num iſta ſyllogiſmis probabilibus*

καὶ ἄπτε αὐτὰ λιθάτερ ὡς πυρίφλεκτα. ἆρ' ἔστι βωμοὶ, ἐστὶ καὶ θυσίαι ἀπὸ μιᾶς ἑκάστου βωμοῦ, ἔστιν ἄρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦτα φής; Δαί. ἦν πρότερον γελάσω ἂς λόρον, ἀφυεστέρως ὡς. Τι. ἀλλ' ἔοικας ἤδη παύσεσθαι γελῶν· ἀπὸ Κρόνου, ὅπως ὡς γελασίμου ἔδοξε τὸ ἐρώμενόν σου εἶναι Δά. ὅτι οὐκ ἀσθενὴς, ἀλλ' ἀκτῆς μόνης ἰσχυρότερος εἶ καὶ τῷ ἄγκυραν, καὶ ταῦτα, ἴσως οὖ. Ερμ. τὸ γὰρ ἐν θυσίᾳ, ὦ βωμὸς ἕνα σωθῆναι, ἰσχυρὰν οἶει ποιεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν τὴν ὁρμήν· ὥστε ἵνα μηδὲν ἄλλο τούτου φῇς ἔχειν ἐπαγωγότερον, ἀπίωμεν ἤδη. Τι. ὁμολογεῖς τοίνυν ἡττᾶσθαι πεπαικώς; Δαί. ναί, ὦ Τιμόκλεις· σὺ γὰρ, ὅταν οἱ ἀπό τινων βιαίως ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν καταφεύγωσι, ὥστε νῦν τῷ ἄγκυραν τῷ

babilibus collegero, & num aliqua ratione ea confutare queas. Etenim si sunt aræ, sunt etiam dij: atqui sunt aræ, sunt ergo etiam dij. Quid habes quod ad ista vel mustities? DA. Vbi priùs ad satietatem risero, respondebo tibi. TIMOCL. At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare obsecro, quam ob rem ista tibi dicta tam ridicula visa sint? DA. Propterea quòd non senseris à tenui chordula anchoram tibi esse alligatam, præsertim sacram existentem. Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, propterea deos esse, quia aræ sunt, firmam existimas impressionem te fecisse. Quocirca quando aliud te negat habere firmius, abeamus in præsentia. TIMOCL. Pateris ergo priùs ex arena discedens, te victum esse? DA. dd Ita profectò, ô Timocles: tu enim quemadmodum ij qui ad supplicium repetuntur ab aliquo, ad aras nobis confugisti. Itaque per sacram illam anchoram ego

πλὴν ἱερὰν, ἐθέλω σπένδεσθαι πρός σε, ἐπ' αὐτῶν τι τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ ἄντων ἐείσομεν. Τι. ἐρωνάν ταῦτα πρὸς ἐμὲ τυμβορύχε καὶ μιαρὲ καὶ λαξάπυστε, καὶ μασιγία καὶ κάθαρμα. ἀλλ' ἴσμεν, οὗ τινος μὲν πατρὸς ἐβλάστησας, οἵα δὲ ἡ μήτηρ σου ἐπορνεύετο· ὃς τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτανας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μειράκια διαφθείρεις μιχνόστατε, καὶ ἀνεσχαυτότατε, μὴ φεῦγε δ' οὖν ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λαβὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τάφῳ ὧδε ὀρθρικῷ ἀφθορώσω, παμμίαρον ὄντα. Ζεύς. ὁ μὲν γε λῷον, ὦ θεοί, ἄπεισιν, ἕδε δ' ἀκολουθεῖ σοι λοιδορούμενος, ὑφίρων καταπυγοῦντα τὸν Δάμιν, καὶ ἔοικε κατάξειν αὐτὸν ὧδε κραμόνος τὴν κεφαλήν. ἀμῶς δέ τί ποιοῦμεν

iam oblatus sacris aduersus te libare constituti, ac super ipsas quidem aras, ne posthac de his amplius contendamus. TIMO. Ista quidem cauillaris illudendi mihi gratia, mortuorum deprædator sceleste, execrande, mastigia, propudium. Neque enim nobis compertum est quo patre natus sis: quomodo autem mater tua lascivus meretrix, pudicitiam in quæstu habuerit, scimus: tum quemadmodum fratris cæde ac sanguine manus tuas impiaueris: qui mulieres ingenuas mœchus infamis constuprare, ipsos verò iuuenes corrumpere soles, homo quælac ventri deditissime, atque impudentissime. Ne igitur fuga te priùs subducas quàm à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hac testa tibi vulnus inuentiam, omnibus modis scelerato ac nefario existenti. IVPITER. Alter quidem, ô dij, risu ac cachinnis diffluens discedit, alter verò à tergo sequitur, affatim ingerendo conuicia, cauillis insultantem Damin non perferens. Planè caput illius testa obuerberaturus esse videtur. Cæterùm vos quid

super

ποιεῖμεν ἐπὶ τάδε; Ερ. ὀρθῶς ἐκάνό μοι ὁ κωμικὸς ἀπεφήνασθαι δοκεῖ· Οὐδὲν πάσχοιμι δεινὸν, ἂν μὴ πᾶσι δόξῃ. τί γὰρ καὶ ἐπιτήδευμα κακὸν, εἰ ὀλίγοι ἄνθρωποι πεισθεῖεν ταῦτα, ἀπιόντες; πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ τἀναντία γνώσονται. πλείους Ελλήνων, ὁ πολὺς λεώς, καὶ ὁ σύμφαξ, βάρβαροί τε πάντες. Ζεύς. ἀκήκοας, ὦ Ερμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου πάνυ καλῶς ἔχον ἐπίκουρον, ὁ ἥκων ἐπὶ τὸ Ζωπύρου, ὥστε καὶ αὐτὸς βουλόμενος ἄν τινα ζεῦγος ἔχειν, οἷον τὸν Δάμιν. σύμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ἀφέλκειν.

super his rebus faciendum consulitis? MER. *Præclarè mihi illud Comicus dixisse videtur:* ff *Graue passures, nihil boni si consulas. Quàm enim hoc nostris rationibus admodum nocere potest, si pauci homines persuasi eam de nobis opinionem obtinentes abierint? Sunt enim permulti diuersum sentientes, plures profectò quàm Græci, nimirum promiscua illa vulgi multitudo, insuper omnes illæ gentes barbaræ.* IVPIT. *Atqui, ô Mercuri, Darij illud quod 88 de Zopyro dixisse memoriæ proditum est, nimium pulchrè se habet. Quare ego quoque vnum talem præoptârim à me stare auxiliarem socium potius, quàm infinitas Babylonas mihi superesse.*

ARGVMENTVM.

Hîc loci Lucianus concilium deorum arduis de rebus (de religione enim controuertitur, & ἀδιλομαχία, quod omnibus vndique in conuentibus noſtra tempeſtate fit) ſuo quodam naſo depingit. Sed quàm hic dialogus cum noſtri temporis & moribus, & hominibus non omnino diſſimili argumento conueniat, ego equidem meam in præſentia non interpoſuerim ſententiam, ſed omnium adeò iudicij acrimoniæ in medio relinquam: id tantùm addere libet, omnibus penè retroactis ſeculis idololatriam fuiſſe ſugillatam.

a O IVPITER.] *Exordium ab attentione & rei magnitudine, quam ipſis etiam verbis exprimit.* *b* Sanè, magne parens.] *Ionis periphraſis, qui eſt, ait Iuno, 1. Aen.*

—diuûm pater atque hominum rex.

Et vt eodem lib. ait Venus:

—rex hominumq; Deûmq;
Alternis regit imperijs & fulmine terret.

c In acie nouaculæ.] *ἐπὶ ζυρῆ ἀκμῆς, prouerbiali figurâ dicitur, cùm res eſt in ſummo diſcrimine, & præſentiſſimum imminet periculum.* *d* Polus aut Ariſtodemus.] *Hiſtrionum ſunt nomina, vt infrà.* *e* De prouidentia.] *Res & cardo totius negotij.* *f* Quid igitur.] *Deliberatio de concilio cogendo.* *g* In concionem veniant.] *Gellius lib. 18. cap. 7. docet concionem tria ſignificare, videlicet locum ſuggeſtumq; vnde verba fierent: item ſignificare catum populi aſſiſtentis: item orationem ipſam, quæ ad populum diceretur. Sic M. Tul. in Oratione quæ inſcripta eſt contra concionem Q. Metelli docet: Aſcendi, inquit, in concionem, concurſuſque populi factus eſt. Hîc concio pro verbis & oratione accipitur, quam habuit Metellus.* *h* Ergo Deûm.] *Concio indicitur carmine.* *i* In ſedes colloca.] *Ordines ſeu claſſes deorum, & conſeſſus eorundem* k Priores.] *Magni dij ebore, auro & argento ſculpebantur: at plebeij & minutuli, qualibet materia fingebantur, ligna*

ligno nonnunquam, & luto. l Atqui hoc neutiquam.] *Facetta fictio, qua tamen hominum quoq; mores perstringit, apud quos vbique illud: τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν σοφὸν πανταχοῦ χαλκοῦν.* m Attamen vt vides.] *Contentio de conceſſu Græcorum.* n Et qui hoc.] *Ita & noſtri prælati rixantur.* o Ex monte Pentheli.] *Penthele pagus Atticus fuit, ad tribum Antiochidem pertinens, vt Stephanus & Penthelicus mons ibidem, vbi Latomiæ fuêre, vt Pausanias in Atticis.* p Praxiteli.] *Vide Plinium lib. 3. cap. 6.* q In extremis ſedentem.] *Inter Zeugitas Græcè, quæ tertia claſsis Athenienſium erat. Solon autem Athenas in quatuor claſſes diſtribuit, vt inquit Plutarchus in Solone, in Pentacoſiomedios, Hippida, Zeugitas & Thetas. Teſtatur etiam Ariſtoteles lib. 2. Politicorum. Ad illas alluſit Lucianus.* r Coloſſus.] *Rhodium intellige, de quo Plin. lib. 34 cap 7. Is ſeptuaginta cubitis altus erat, hoc eſt, iuxta Feſt Pompeium, pedes centum & quinq;, cuius pollicem vix pauci potuerunt amplecti.* s Atqui.] *Mercurius multilinguē ſe negat. quum ſit callentiſſimus omnium linguarum, & deorum interpres.* t At quod.] *Amplificatio negotij ex conſternatione animi.* u Satis compertè noui.] *Eadem dicuntur à Cynisco in Ioue confutato ex Homeri Iliad. lib. 8. & in dialogo Martis & Mercurij.* x Conuentus enim.] *Conuentus intelligitur multitudo ex compluribus generibus hominū contracta in vnum i. cum, aut iudicij, aut ſupplicationis, aut gratulationis gratia.* y Pro magna.] *Oratio Iouis ad deos omnes, qua cauſam conſilij conuocati exponit. Exordium ab attentione ex prima Olynthiacæ Demoſthenis ſumptum.* z Heri enim.] *Narratio.* A Itaq; Timocles.] *Semina argumentorum diſputationis ſophiſtarum.* B Riſu Sardonio.] *Ridere riſum Sardonium dicuntur, qui riſum vident τὸν ἐπὶ σαρδοῖ γιγνόμενον: id eſt, omnino inſanum. Sed iuxta Luciani ſententiam Sardonius* γλαυκὸς: id eſt, *amplum ſignificat, vbi quis ore vehementer diducto videt. Eundem* γλαῦκα συγκρούοντα *quidam appellant. i. riſum concutientem, cui quidem interpretamento ſuffragatur ipſius etymologia vocabuli* ἀπὸ τοῦ σαίνεσθαι τὰ ὀδόντας, *quòd dentes aperiat, atque renudet, cuiuſmodi riſus eſſe ſoleat eorum, qui nō ex animo vident. Idē in Aſino.* σαρδόνιον γελῶντες ἅλγυον:

id est, *Sardonicè ridentes aiebant.* C Non præiudicandũ.] *Qui indignũ iudicarent causam inflictam damnatiũ iri.* D Nõ modica.] *Amplificatio à perusto.* E Periculum.] *Ab incommodis.* F Supertantis.] Sententia, *siue petitio per epilogum, consultandum esse.* G Audi.] *Præco sententias enuncat, & alludit ad morem Atheniensium.* H Atvos.] *Refert hunc versum Hom. Iliad. 7.* I Proinde.] *Oratio Momi mordax, qua deorum obiurgat securitatem, eamq; causam esse dicit totius huius mali & contemptus.* K Bonos.] *Et hæc hodie multos offendunt. Socordia in puniendo malos, & præcehendo bonos.* L Oracula.] *Obscuritas oraculorum.* M Operam demus.] *Stupra, adulteria & bella. Iupiter quàm insignis stupris & adulteriis fuerit, non ipse tantùm, sed & reliqua deorum caterua, poëtarum carmina personant, & numerosa ex varijs mulieribus suscepta soboles docet.* N Acmihi, O Iupiter.] *Asseueratio per apostrophen, qua Iouem exemplis quoq; suprà dictis conuincit.* O Theseus.] *Vide Boccatium lib.* 10. P Eurystheus.] *Argiuorum rex, Herculem varijs laboribus & certaminibus exercuit, & ipsius liberos, ipso mortuo, persecutus est.* Nota est fabula ex Homero & Ouidio. *Item Theocritus in Eidyl.* 32. *Vbi Hercules quomodo à se leo Hemæus interfectus sit, commemorat. Etiam apud Pindarum in Isthmijs Ode sexta, hoc primum certaminum sibi fuisse dicit.* Q Quare.] *Sententia Momi vafra.* R Ego quidem.] *Neptuni consilium vehemens, & planè Papisticum. Exordium à sua persona.* S Proinde.] *Sententia cum ratione à fine & effectu.* T Præfiniti ordinis.] *Confutatio Iouis à lege fatorum in quorum potestate vitæ ius est.* V Verùm Parcæ sunt.] *Parcas fata esse omnes testantur, quæ sit per contrarium dicuntur, quòd nemini parcant, vel quòd parcè & penè auarè vitam tribuant.* X Accedit his.] *Alia ex consequentibus.* Y Desertam causam.] i. *indefensam. Deserta enim causa vincere, est vincere nemine repugnante: translatum à iudicijs, vbi nonnunquam altera pars cedens tradit causam aduersario.* Z Apage furiosum.] *Græcè:* Ἀπαγε θυμοδὲς τὸ ἐνθύμημα, ὦ ποσείδων· ἐ κρινὲῖ πυχὺ: id est, *Thunnicum enthymema Neptune, & supra modum pingue.* Ἰυνίζειν *Græcè*

transfe-

transferunt pro stimulum pungereq́; , vel quòd hic piscis adoratur, pugnatq́; contactu. De Thynno pisce Plinius lib. 9. cap. 15. & Athenaus lib. Dipnosophistarum 7. Lucianus rursum in hoc dialogo ad idem verbum alludens, εἴτ' ἀμὰ ὕτως ὑμῖν κατεθώνιται: id est, si mea vobis ita expuncta sunt. α Si nobis.] Apollinis consilium. paraskeue ab ætate. β In duodecim virorum.] Vocat Apollinem ἐπιγραμμάτιον: id est, scriptum in duodecim lexiarchicos: id est, altos. Erat autem eo nomine libellus, in quo adultorum iam nomina perscribebantur. Quibus denique paterna dirigere ac gubernare permitteretur λῆξιν τὸ τῶν λαχόντων ἄρχειν, quia hæreditatis iam & honorum sunt compotes, quæ λῆξις nuncupatur. γ Imberbis.] Apollo imberbis barbatum habet filium Æsculapium. Ideo ab Æschylo in Eumenide dicitur νεηνίας iuuenis. δ Timocles.] Descriptio Timoclis, eademq; ratio sententiæ. ε Quanquam.] Reprehensio ex repugnantibus. ζ Non sapit.] confutat sententiam Momus ab absurdo. η Prædicens.] Alia occasio ex personæ officio, qua Apollinem de victoria vaticinari iubet. θ Etenim.] Alludit ad historiam Crœsi quæ est lib. 1. Herod. ι Percipe.] Oraculum Apol. super victoria carmine descriptum. κ Ego verò.] Herculis fortissimum consilium. λ Hercules.] confutatio à consequentibus periculis & incommodis. μ Ad hęc ipsam quoq; porticum.] In ea porticu illorum effigies & tota Marathonia pugna depicta erat, vt Paus. testatur. ν Ac nunc.] Fati vis occasio mutandæ sententiæ. ξ Ego enim.] Paraskeue à persona ex Aristoph. ο Eugeteste.] Hermes ἀγοραῖος. i. forensis ideo dictus est, quòd in medio foro simulachrum eius locari soleret: est enim mentium & vendentium deus, & res venales vt plurimùm in foro exponi consueuerunt. Eius templum fuit apud πανάθηναν porticum. i. variam, & annotauit Paus. π Ingens quiddam.] Noua occasio, qua relicto consilio, ipsos sophistas iã contendentes auscultatū eunt. ρ Quocirca horæ.] Homerus cœli horas ostiarias fecit, Iliad. θ. de his Lucian. in orat. de Sacrif. σ Quid verò ais.] Disputatio Damidis & Timoclis Sophistica, de deorū prouidentia & administratione. Negat deos Damis. fuerūt & alii, q nullos credērēt esse deos, ceci illi & excordes, omniaq; agi fato, animasq; cum corporibus interire

interire vnà. Inter hos Diagoras Melius, Theodorus Cyreneus, alijq́; plures, qui ἄθεοι dicti sunt. τ Nullàne.] *Thema disputationis seu propositio.* υ Adinculpatos Aethiopas.] *Alludit ad Hom. locum* ιλ. α. *Sic Prometheus in Caucaso: Non granamini vel vltra oceanum proficiscí, post inculpatos Aethiopas,* &c. φ Ipso rerum.] *Rerum & naturæ ordo deorum prouidentiam arguit.* χ Tu quidem.] *Confirmatio Damidis à dimissione. Hic interpres malè vertit, τὸ ζητούμενον συναρπάζειν quæstionem discerpis. Dicitur enim τὸ ζητούμενον συναρπάζειν, qui arripit & quasi per vim aufert alicui, quod concedere non vult, & eo tanquam confesso vtitur, de quo alioqui quæstio est.* ψ Homerus.] *Aliud argumentum ab authoritate Homeri.* ω Testem super hisce rebus.] *Confutatio ab officio poëtarum.* A Nunquid ijs.] *Labefactat Homeri fidem & authoritatẽ promptis illius exemplis, Iliad.* 1 *&* 2. B Briareum.] *Briareus fuit Titanis & Terræ filius, fraterq́; Cotti & Gygis, centimanus, de quo poëtæ hanc referunt fabulam. Commoti dij aduersus Iouem, Iuno puta & Neptunus vnà cum Pallade in dolo Nerei patris Thetidis deliberauerunt catenam facere, & dormienti Ioui injicere, quod Thetis cœlum ascendens Ioui retulit & secum Briareum Ioui auxiliatum adduxit, quem cùm vidissent coniurati, confestim à cœpis destitêre. Vnde latiùs in dial. Mart. & Merc.* Γ Diomedes Veneris manum.] *Diomedes in bello Troiano Venerẽ fertur vulnerasse.* Δ Aut planè clypeum se abiecturum.] *Clypeum abijcere dixit, pro eo quòd est causæ diffidere, & contentionem relinquere. Translatum à militia. Desperat enim quisquis arma in bello abijcit, & aut fugam spectat, aut mortẽ expectat. Græci simplici vocabulo ῥιψάσπιδας vocant timidos, & in bello fugitiuos, nimirũ à clypei iactu. Id cognominis Demosthenes in prælio quodã emeruit: tam ignauus in bello, quàm in concionibus inuictus, de quo nobis facta est mentio postea in Parasito. Cleonymus apud Aristophanẽ in Vespis: ἀσπιδοπετὴς appellatur. Plato libro de Legibus duodecimo, declarat ῥιψάσπιδα nomen multo probrosissimũ esse. Desertoris pœna est apud eundem Lucianum in Nauigio seu voto, vbi plura annotauimus.* E Euripides.] *Aliud ab authoritate Euripidis.* Z Atqui Timocles.] *Confutatio ex*

consequen-

consequentibus. H Aliaq; id genus.] *Opponit alios eiusdem locos, quibus deos confutat.* Θ Vides Iupernum.] *Carmina Euripidis, Iouem nihil esse.* I Omnes homines.] *Tertium argumentum à consensu gentium.* K Nihil firmum.] *Confutat à diuersitate opinionum, quæ ostendit mihil certi id esse de quo opinantur.* Λ Pelusiotis cepe.] *Inter herbarum, bulborum, caudicum, furculorumq; genera memoriâ sibi primâ cepe apud Aegyptios vendicauit, quin etiam inter hortensia eorum numina principatum obtinuit. Pelusii autè sunt Aegypti populi.* M Æquitu.] *Quartum argumentum ab effectu.* N Nunquid illius.] *Confutatio à qualitate & natura eorundem.* Ξ Haud omnes aras.] *A crudelitate sacrificiorum.* O Dianæ aras quæ in Tauris.] *Sacra quibus humano sanguine litatur, Damis vt immania execratur. Extat inter Euripidis fabulas Iphigenia in Aulide, vbi Iphigenia Agamemnonis filia Dianæ sacrificatur. Deinde alia Iphigenia in Tauris, vbi Orestes mactandus, deæ iussu à Thoante absoluitur, qui huius sacrificij author fuit. vnde Diana Thoantea Silio:*

Sacra Thoanteæ ritusq; imitata Dianæ. *Et Tauropolitana sacrificia Pompon. Mela lib. 2. cap. de Scythia Europea. Tauri Iphigeniæ & Oréstis aduentu maximè memorati, immanes sunt moribus, immanemq; famam habent. Solere visitatis aduenas cedere.* Π Tanquam ex plaustro.] *De his qui palam ac liberè conuiciantur, dicitur hoc adagium. De quo Eras. noster in Adag. chiliadibus. vbi de veteris comœdiæ licentia.* P Neq; Iouem ipsum.] *Aliud argumentum ab effectu.* Σ Quónam pacto.] *Confutatio à causa, & Iouis sepulchro ac morte.* T Abducat ab aure reuinctos.] *Notum est de Herculis Ogmij catena auribus hominum inserta, qua eos circumducebat ex Luciani opusculo, ad quam hic videtur alludere Iupiter. Herculis autem Gallici & Mercurij catena prouerbiali specie vsurpatur ab autoribus, pro inuictæ eloquentiæ homine, quoquò velit linguæ lenocinio auditores rapere & transducere possit. Herculem verò eundem cum Mercurio existimauit Druidarum religio, & Aegyptiorum schola.* Υ Dic mihi.] *Aliud argumentum à simili.* Φ Euge significanter.] *Confutat similitudinem ex repugnantia per inuersionem.* Χ Con-

sidera

sidera verò.] *Subijcit exemplum doctorum.* ✝ Sardanapalus.] *Sardanapalus rex Nini Persicæ regionis, deliciis usque adeò effœminatus fuit, vt inter Eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Dignum tali vita fuit epitaphium, quod incidi iussit in busto, vt refert Cicero:*

Hæc habeo quæ edi, quæq; exaturata libido
Hausit: at illa iacent multa & præclara relicta.

Ω Huic laterum tuendorum.] Τοῖχοι, *latera nonnunquam etiam* πλάγια, *aliàs* πλευραὶ *Græcis dicta. Sunt autem latera nauis, quæ sunt inter proram & puppim, sed id ex longitudine, non latitudine considerare debemus. Cic. de Orat. In nauigio, latera, carinæ, prora, puppis.* a a Hæc quidem ex voto.] id est, *secundo æstu. Momus deos incusat, quòd negligant res mortalium, sinentes eos veluti prono flumine quolibet ferri. Metaphora sumpta à nautis, quibus facilior cursus, cùm flumen, aut etiam maris æstus secundus est.* b b Audi iam sacram anchoram.] id est *argumentum insolubile, & quam nullâ machina perrupturus es, quamque nulla vi queas abrumpere. Metaphora est translata à nautis, qui maximam & validissimam anchoram sacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant discrimine. Ea vtimur, quoties ad extrema præsidia confugitur. Idem rursum vtitur in Fugitiuis, & iam vsus est in Apologia.* c c Hauddubié.] *Argumentum à signis, per hypotheticum syllogismum. Perfringit autem obiter Stoicum disputandi genus.* d d Ita profectò.] *Illusio à voce.* e e Ista quidem.] *Epilogus Timoclis per conuicia. Rursum autem ingenia istorum hominum notat, qui cùm per veritatem quod volunt efficere nequeant, tandem ad vim & contumelias confugiunt.* f f Graue passus est nihil.] *Menandri versiculus est satis notus, ad quem alluserunt Iustinian. in Institutionibus iuris de Actione iniuriarum loquens lib. 4. Hæc actio dissimulatione aboletur. Budæus Salmonio Macrino: Patiere igitur eam siue iniuriam, siue aliud quicquid est, mutua inter nos dissimulatione adoleri. Hermannus Buschius Pasiphilus:*

— ronchos, nec non ludibria turbæ
Nasutæ, & quicquid fingere liuor amat:

Dissi-

Dissimula. —. gg De Zopyro.] *Zopyrus Darij regis amicus erat, qui sibi nares & aures conscidit, & omne corpus flagris cruentauit, vt his argumentis Babylonij, fidem facerat, se Dario malè velle, à quo tam immaniter esset acceptus. Itaque Babyloniorum ciuitatem ingressus, eam Dario prodidit. Vnde Darium dixisse ferunt, se vnum Zopyrum integrum malle, quàm centum Babylonas capere. Et oblato malo granato, tantum optauit sibi Zopyrorum, quantum ibi granorum inesset: vt narrat Herodotus lib. 3. & Plutarchus in Apophthegmatis.*

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ἢ πολ ὅτι τέχνη ἡ Παρασιτική.

DE PARASITO, siue quòd ars sit Parasitica.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalici generis Dialogus, in quo contendit & docet, Parasiticam artem esse, eamque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principiò ex diffinitione artis ostendit, singulis eius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet quoniam & sua ac certa principia habeat, exercitationeque & vsu constet, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autem voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonio Homeri defendit. Et quòd his finis parasiticæ magis proprius quàm Epicureorum philosophiæ sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hanc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, collatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum ijs

quæ

quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam philosophiæ & rhetoricæ, & vtpotè artium cæterarum summis, ac maximè laudatis anteponit: Primùm, quia illæ incertæ, aliis aliter de illis sentientibus atque tradentibus, parasitica autem vbique eadem ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam aut rhetoricam: contrà autem parasiticam, rhetores ac philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum qui artes has sectantur & profitentur, duplici: videlicet, altero in bellis, altero in pace. Vbi ad vtrunque tempus philosophos & rhetores inutiles & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem, parasitos idoneos ac paratos maximè, idque ex Homero, & item ex historijs probat, addita etiam hypotyposi, qua parasitum ad prælium parantem & expedientem se describit. Prætereà & priuatam atque domesticam vtrorumque vitam inter se comparat, multò meliores atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras vel philosophos. Sub finem ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia & analogia defendit.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Παρασίτου.

TYCHIADES, Parasitus.

Τί ποτε ἄρα, ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστός τινα ἐπίσταται, δι' ἣς ἰδίᾳ τε αὐτὸς καὶ ἄλλῳ χρήσιμος εἶναι

Vid tandem in causa est, Simo, quòd cùm alij homines, [a] sive serui sint sive ingenui, quisque artem quandam calleat, qua cùm sibi ipsi, [b] tum alijs sunt vtiles: tu verò

ἀλλ' ἐμοὶ λοιπὸν, ἵνα σὸν ἐλέγξω ἔπος, εἰ οὗ ἄντι τοῦ αὐτὸς ἀπόνασο, τοῦ ἄπο μηδενὸς; Πα. πῶς φῂς ἐρωτᾷς, ὦ Τυχιάδη, ἀπίπω οἶδα· πάρεσμεν δὲ σιφιστὴν ἐρωτήσων. Τυ. ἔστιν ἴσως τινὰ τυγχάνεις ἐπεσκεμμένος τί χνίω, οἶσθα μυσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί δῆτα, ἰατρικήν. Πα. ἀπίπω ταὐτόν. Τυ. ἀλλὰ γεωμετρίαν; Πα. ἀλλαμῶς. Τυ. τί δ' ἡντινοῦν ἄλλην φιλοσοφίας μὴ γὰρ ἰσοδόξω ἀπεχθάνῃ, ὅδε καὶ ἐμοὶ ἑταῖρος. Πα. ἐγὼ μὴ, εἰ οἷόν τι εἶεν, μὴ πλέον ὧν μὲν ἀσκεῖ τοῦτο ἐκβάπτειν ἀγνοῆσαι, ὀναπίσω. φημὶ γὰρ ἐκεῖνος εἶναι, καὶ χέρσον, ἢ σὺ λοιπὸς. Τυ. νὴ, ἀλλὰ ταύτας μὴ ἴσως τὰς τέχνας ὑπείληφας ἐξ ἐμοῦ μείζω σοῦ, καὶ ἀνοησίαν τῶν δ' ἀμουσικῶν τινα, τετονικὴν ἢ φυτοτομικήν; καὶ γὰρ ἐκ τούτων οὐδὲν ἔχοι σοι, ὡς μὴ καὶ τοιαύτην ἄν ἀγνοίαν τέχνης.

tu verò quantum ego perspicio, nulli rei aut negocio intentus es, vnde aut tu aliquê fructũ caperes, aut alteri benignè impertiredo, adiumẽto esse possis? PAR. *Quid hæc tua sibi vult interrogatio, ô Tychiade? nondum enim capio. prorsus planiùs ac manifestiùs me interrogato.* TYC. *Est'ne aliqua ars, cuius tu scitẽs & peritus es,* [c] *vis delicet Musicæ?* PAR. *Non per Iouẽ.* TYC. *Quid autẽ,* [d] *Medicinæ?* PAR. *Ne illius quidẽ* TYC. *Atqui* [e] *Geometriæ?* PAR. *Nequaquam.* TYC. *Quid autẽ, Rhetoricæ?* [f] *Nã à philosophiæ studio vsq; adeò abhorres, quantũ ipsius vitij cõtagium à philosophia alienum est?* PAR. *Atq; etiã, si fieri poteſt, adde quiddã amplius. Proinde ne animum inducas hoc te mihi ignorantia exprobrare: fateor enim me ignauum esse, atque etiam tua opinione longè peiorem.* TYC. *Sanè, sed hasce fortasse artes propter illarum magnitudinem atque difficultatem non perdidicisti: at ex popularibus illis quã tandê tenes? num* [g] *archiectonicã, aut sutrinã? Neq; enim ea est rerũ nostrarũ conditio, vt nõ talis alicuius artis egeas adminiculo.*

Πα. ἀρθῶς λέγεις, ὦ Τυχιάδη. ἀλλ' ἐκ τούτων ἀλιτήριός εἰμι. Τυ. τίνων δ' ἐστίν; Πα. τίνων; ὡς ἐγὼ οἶμαι γνωσόμενος, ἢν ἀκούσῃς, καὶ σὲ ἐπαινέσεσθαι οἶμαι. ἔρχομαι μὲν ἐκ ἰατροθοινῶν φημι ἥδη, ἃ καὶ σοὶ λόγῳ οὐκ ἔχω ἐκφέρειν. Τυ. τίνα ταῦτα; Πα. οὕτω μοι δοκῶ τὸν περὶ τούτων ἐκμεμελετηκέναι λόγον. ὥστε ὅτι τίχνῃ μέν τινα ἐπίσταμαι, ὑπάρχει ἤδη σοι γιγνώσκειν, εἰ μὴ δι' ὀλίγου χαλεπῶς μοι ἔχειν. ἰῶ τινα ἀκούσῃς. Τυ. ἀπ' οὐκ ἀνίξομαι. Πα. τό γε τίχνης παράλυξον ἴσως φανεῖται σοὶ ἀπόντι. Τυ. καὶ μὴν δι' ὀλίγου σπουδάζω μαθεῖν. Πα. ἀσφαλῶς, ὦ Τυχιάδη. Τυ μηδαμῶς, ἀπ' ἤδη λέγε, εἰ μήπερ ἄρα οὐ σχολή. Πα ἡ παρασιτική. Τυ. ἓν κατὰ σὲ μὴ μανικόν τις, ὦ Σίμων, τίχνην τοιαύτην φαίη ἄρα

PAR. *Rectè dicis, ô Tychiade. neq; enim ab illarum calleo.* TYC. *Quam igitur aliam?* PAR. *Quam? Profectò, vt mea est opinio, generosam, quã & te, si pernoueris, laudaturum planè existimo. Eandem verò operare, atq; reipsa, perpulchrè obire posse me dico, tametsi illam oratione explicare mihi non perinde promptum sit.* TYC. *Quam tandem dicis?* PAR. *Nondum mihi videor super illa orationes satis studiosè exercuisse. Quòd autem vnius alicuius artis non rudis sim, hoc planè iam nosse potes. Quare nihil est quòd hoc nomine mihi sies infensior. Quamcunque autem teneam, alio tempore audies.* TYC. *Verùm ego omnis moræ impatiens sum.* PAR. *Fortasse si audires,* [h] *inopinata tibi ars mea videretur.* TYC. *Atqui propter hoc ipsum tanto impensius scire laboro.* PAR. *Alio tempore tibi exponetur, ô Tychiade.* TYC. *Nequaquam, sed iam quamcunq; tandè pernosti exponito, nisi adeò te pudeat.* PAR. *Parasiticam.* TYC. *Et quis ita vesani atq; dementis est animi, ô Simo, qui hanc artem esse prædicet?*

PAR.

Πα. ἔχομαι. ἐὰν δὲ μαίνεσθαι δοκῶ ἐπὶ μηδεμιᾷ ἄλλῃ ἐπιστῆσθαι τέχνῃ, αὐτῷ, αὐτίαν εἶναί μοι τὴν μανίαν δόκει, καὶ μετὰ τῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἄρξασθαι· φασὶ γὰρ τὸν δεύτερον ταύτῃ, τὰ μὲν ἄλλα χαλεπὸν ἐν τοῖς ἔχουσι, παρατεῖσθαι δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοὺς, ὥσπερ διάφορον, ἢ παραλογῶν τὸ τοῦτο ἀναδέχομαι ὑπὲρ αὐτῶν τὰς αἰτίας. Τυ. ἀκῦρ, ὦ Σίμων, ὁ παράσιτικὴ τέχνη ἐστί; Πα. τέχνη γὲ, μᾶλλον ταύτης δημιουργός. Τυ. ἦ σὺ ἄρα παράσιτος; Πα. πάντων ὀνείδισας, ὦ Τυχιάδη. Τυ. ἀπ' ὀργῆς; παράσιτον σαυτὸν καλῶν; Πα. ἀλλὰ μὴν αἰσχύνοιμὶν γὲ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁπόταν σὲ βιάζωμεθα γνωρίσαι, τῶν δὲ ἐπισταμένων τοῦτο, ὅτι χρῆσθαι μαθὼν, ὁ παράσιτος, δῆλος ὅτι φάσομεν. Πα. πολὺ μᾶλλον τοῦτο λέγοντες ἐμὲ, ἢ Φαεδίαν

PAR. *Ego. Si verò ob hoc ipsum quòd aliam artem non teneam, tibi insanire videor, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, meque iam durius increpandi finem facito.* [i] *Aiunt enim hanc deam cùm aliàs difficilem esse habentibus, tum quòd delinquentes erratorum excusare soleat, quasi horum omnium magistram atq; authorē culpam vniuersam in se trāsferētem* TYC. *Ergo, Simo, Parasitica ars est?* PAR. *Sanè ars: atq; ego illius author & inuentor sum.* TYC. *Proinde tu parasitus es.* PARAS. *Tu quidem, Tychiade, probro me afficis.* TYC. *Atqui non erubescis te ipse Parasitum compellando?* PAR. *Sanè verò: puderet enim me nisi dicerem.* TYCH. *Atque per Iouem, si tibi notores esse velimus, erga alios te ignorantes, quod tibi nomen esse testabimur: num Parasitum te esse affirmabimus?* PAR. *Hoc nomine compellantes longè magis oblectabitis, quàm si* [k] *Phi-*

διαμ[k] ἀγαλματοποιόν· χαίρω γὰρ τῇ τέχνῃ ὡδί τι ἔχων, ὦ Φειδία ἴσως τὸ Διΐ. Τυ. καὶ μάλα ἱκανό μοι σκοπουῦτι πρὸς οἷς γέλως πάμπολυς. Πα. τὸ ποῖον; Τυ. ἃ τῶν ἐπιστολῶν ἄνωθεν, ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφομεν Σίμωνι παρασίτῳ. Πα. καὶ μάλ' ἂν ἡμῖν μᾶλλον χαείσοιο, εἰ Διόνυσι ἐπιγράφων φιλοσόφῳ. Τυ. ἀλλὰ σὺ μὲν ὅπως χαίρῃς καλῶς, ὡδί τι μικρόν μοι μέλει σκοπεῖν καὶ ἄλλῃ τῇ ἄνω ἀλοπίαν. Πα. ἴσως μέν; Τυ. ἃ γὰ τοῦτο τῶν ἄλλων τέχνων ἐκκαλέσομεν, ὥστε ἐπαθλεῖν τινὰ τοιοῦτον, ὁποία τις αὐτὴ τέχνη δέοι, λέγειν, οἷον γραμματικὴ, ἰατρικὴ, παρασιτική. Πα. ἐγὼ μέν, ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλλον τοῦτο, εἴ τινά σοι ἐτέραν τέχνην φαίην ἄρα. ἀ δ' οὐ σοὶ φίλον ἀνέσθαι, μὴ ὥπως οἴομαι λέγοις μὲν ἄν, καὶ πάνυ ὁ παντάπασιν ὤν, ὡς ἔφθην ἀπὼν, ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένος οὐδέν.

diam[k] statuarium me esse dixeritis. Quippe mea arte non minus gaudio, quàm ipse [l] Phidias Ioue à se fabricato gauisus est. TYC. Atqui hoc mihi attentius considerati, res pridicula spectata est. PAR. Quænam? TYC. Si externè scribentes ad te m epistolis, hûc tibi adijciamus titulum: Simoni parasito. PAR. Atq; impensius mihi gratificaberis, quâ si hoc titulo nobis scripseris, [m] Dioni philosopho. TYC. Quantûm tu quidèm hac cõpellatione gaudere soleas, mihi parû curæ est. Sed & aliud quiddã absurdi considerãdum venit. PAR. Quódnam? TYC. Num & hæc inter alias artium numero nobis recenſenda sit, vt interrogante quopiã cuiusmodi ars sit, respõdeamus, veluti de grammatica aut rhetorica interrogati solemus, parasitica? PAR. Ego verò Tychiade, longè iustius hãc quã profiteor, quã vllã aliã artem dicendam esse contendo. Quòd si tibi iucundũ esse auditu, vt opinor fore, sententiã meã explicare non grauabor, quanquam ad hoc non admodum, vt antè dixi, præparatus aut instructus sum.

TYC.

Πα. ἀ καὶ σμικρὰ ἄ, τοῖ ἀληθέσι λιοίσιν. Πα. ἴθι λὴ, πρῶτον περὶ τῶν τίχνης, ἤ σοι δοκεῖ καλὴ, ἤ τις ποτ' ἔσα τυγχάνει τῷ γένει συμπῶμεν. ἴσως γὰρ ἀπακολουθήσομεν ἄν καὶ τῶν ἄλλων τίχνων, ἅπερ ἄρα ὀρθῶς μετίχομεν αὐτῆς. Τυ. τί. ποτ' ἔν δὴ τίχνη ὡς ἐπίσασαι; Πα. πάνυ μὲν ὄν. Τυ. μὴ δίνιω ἄκρον λίγειν αὐτὴν, ἅπερ οἶδα. Πα. τίχνα δὴν, ὡς ἐγὼ ἀκήκοα τινὸς ἀνδρὸς σοφοῦ τὸν ἀκόσας, σύνεμα ἐγκαταλήψιν ἐγγίγνεται μνησμόνων, πρός τι τέλος ἐνήκουσαν τῶν ἐν τῷ βίῳ. Τυ. ἀρθῶς ἐκεῖνο γε ἀνόητος, οὕτως ἀπεμνημόνευσας. Πα. ἆ ἄ μὴ τίχοι τούτων ἁπάντων παρασιτικὴ, τί ἄν ἄλλο, ἢ καὶ αὐτὴ τίχνη ἂν; Τυ. τίχνη γὰρ ἅπερ ἅπαντες ἴσχοι. Πα. φέρε δή, καθ' ἕκαστον ζῆς τῆς τίχνης ἐξέτασιν ἁρμόζοντες τῇ παρασιτικῇ, ἀ σωάδα, σκοπῶμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος ἀπὸ

Tyc. Tametsi sint exigua, veritate tamen præcellent. Par. Age, sub initium artem ipsam, quo finitionis genere describatur, ad calculos expendendam revocemus. [n] Ad hunc enim modum speciatim, & alijs artibus pensitandis, assequemur, num & hanc rectè teneamus. Tyc. Quid ergo ars est, vt compertum habeas? Par. [o] Ars est, vt ego memoria teneo, quodam sapiente viro audito, præceptionum exercitarum comprehensio, ad vnum exitum vitæ vtilem pertinentium. Tyc. Recte sanè illius auditi verba commeministi. Par. Iam si horum omnium particeps est Parasitica, consentaneum est & hanc nihil aliud quàm artem habendam esse. Tyc. Ita profectò ars habenda est, si quidem hæc ita se habuerint. Paras. Age

iam singillatim ad omnes artis species parasiticam accommodantes, num oratio illi consonet, considerabimus:

ἀπὸ μὴ, καθάπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διαπρόμενοι, μὴ σαπρὸν ἀφθέγγηται. δεῖ τοίνυν ἓν καὶ ταὐτὸν, ὥσπερ καὶ πᾶσαν τέχνην, σύστημα ἐγκαταλήψεσθαι· πρῶτον μὲν τὸ λοιμαίζειν καὶ διακρίνειν, ὅστις ἄρ' ἐπιτήδειος εἰς ποιὸν πέφυκεν αὐλὸν, καὶ οὕτω παρασιτεῖν ἀρξόμενος, ἐκ μὴ μιξολυδοῖσι. κἂν μὴν ἀργυρογνώμονα τέχνην τινὰ φήσομεν ἔχειν. ἔστιν ἐπίσταται διαγινώσκειν τὰ τε λίβδηλα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μὲν ξέειν ἃ ἄνω τέχνης διακρίνειν δεῖ τὰ λίβδηλα τ' ἀνθρώπων, καὶ τὰς ἀγαθὰς, καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων φανερῶν ὄντων; οὐδὲ μὴν δι ταῦτα καὶ ὁ Θρὸς Εὐριπίδης λαλαμίμφιλα λέγων, Ἀνθρῶν δ' ὅτῳ καὶ τὸν λαπὸν λιαδλήσει, Οὐδὲν χαρακτὴρ ἐμπέφυκε σώματι. ᾧ δὲ καὶ μάλιστα καὶ παρασίτῳ τέχνη πέφυκεν ἔστι καὶ τὰ ἄτοπα ἄδηλα καὶ ἀφανῆ μᾶλλον

sed non quemadmodum tibiae vitiosae dum pulsantur, ne malignè resonet. Oportet itaque & hanc quemadmodum omnes artes præceptionum inuentionem in se complecti. Principiò enim præuidere atq; discernere quis aptus & accommodatus sit eum alere: atq; ita facto parasitandi exordio, haudquaquam pœniteat. Aut dicemus argentarios seu numularios artem quandam habere, qua norint adulterina nomismata à probis sagaciter deprehendere: hunc aũt citra artis adminiculũ discernere posse adulterinos homines & probos, præsertim cùm veluti nomismata, hominum mores eiusmodi sint, non statim pateant. Eadem hæc & sapiens reprehendit Euripides, dicens:

At quo malus noscendus
est mortalibus,
Innatus est nulli character corpori.

Ex quo & multò præclarior

Parasiti ars esse ostenditur, qui res ita obscuras, & abditas ma-

gis

ἀμαθῆς μαντικῆς γνωρίσαι, καὶ οἰδεῖ. τὸ δὲ γε ἐπίστασθαι λόγους λέγειν ἐπιτηδείους καὶ πράγματα πράττειν, δι' ὧν οἰκειώσεται καὶ συνέσεσθαι ἑαυτῷ ποιήσεται τὸν ὠφελήσειν, ἀφ' ὧν συνίησιν καὶ καταλήψεται ἐρῶν μήτις ἄνοια ᾖ λοιπὸν. Τυ. καὶ μάλα. Π. τὸ δὲ γε τὰς ἐπιθέσεις αὐτῶν, ὅπως παντὸς ἀπλοῦ πλέον ἴσχων, καὶ παρασκευαζόμενον τὸν μὲν τῷ αὐτῷ αὐτῷ ἐπιμιμήσεσθαι τύχοι, ἂν γοῦν ἐνδέχηται καὶ σοφίας πλάστην σοῦ; Τυ. ἀδαμῶς. Π. τί δέ, τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας τῶν ὄψων, καὶ τῶν σιτίων πολυθρυλλουμένων, ἀτέχνως τινὲς ἔναι σοι δοκοῦσι καὶ ταῦτα, τῇ γαστρὶ τὰ τιμιώτατα πλάττων ἅπασι λέγοντα, τοῦ μὲν ἔσεσθαι ἐπιεικῆ, μὴ μαγειρικοῦ ὄντα, σκώπτομένην δοίνης ἀνυποστάτου ἀκούσεσθαι, ὅτι γε μὴ ἐν καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ

gis quàm vaticinandi peritiæ perſpicit & cognoſcit. Noſſe verò ſermones proferre accommodos, eaque facere per quæ in familiaritatem adiungitur, quibus ſemet quàm beneuolentiſſimum ſuo alumno eſſe oſtenſurus ſit, nunquid non ſingularis intelligentiæ, atq; inuentionis vehementiſſimæ tibi documentũ eſſe videtur? TYC. Admodũ. PAR. Porrò autẽ in ipſis [illegible]uiuijs vt abeat per omnia plus habẽs, eoſq; exuperans qui eam artem ſua negligentia ſibi non parauerunt, an hoc citra rationem & ſingularem ſapientiam Paraſitum facere poſſe arbitraris? TYC. Nequaquã. PAR. Quid autem? noſſe abſonniorum ciborumq; virtutes & vitia, num tu rudis & indocti cuiuſpiam curioſitatem eſſe exiſtimas? præſertim Platone generoſiſſimo ita dicente: [s] Qui conuiuas epulis accepturus eſt, nec rei coquinariæ ſcientiam habuerit, eius in adornando conuiuio pertenue eſt iudicium. Quod autem Paraſitica non coquitionem ſolam,

ἀπὸ συγχυνυασμένης δὲ μὴ παρασιτικὴ, μάθοις ἂν ἐνθένδε ῥᾳδίως. ἂν γὰρ ἄπαξ τινὸς καταλήψεως, καὶ ἂν μίαν καὶ νύκτας, καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτὸς πολλάκις ἀσυγχύτως μένουσι μένουσι, καὶ ὅμως ἐκ ἀπόλωνται παρὰ τοῖς ἐκτὸς μένουσι αἱ τέχναι· οὐ δὲ τῶν παρασίτων καταλήψεις, ἐὰν μὴ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ γυμνασίῳ ἀπόντων ἐμόνον, οἶμαι, τὴν τέχνην, ἀπὸ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην τὸ γε μὴ [illegible] τίτιλ' ἔτυχεσον τῷ βί[illegible] μανίας ἕνεκα ζητῶ; ἐγὼ γὰρ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν ἅπαν ἀνχνεύτορον εὑρίσκω ἐν τῷ βίῳ ὄν, ἀθλίῳ γε ὄντι τούτῳ ἐσί. Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. καὶ μὴν καὶ τοιοῦτόν τι ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, ὁποῖον τὸ μάγειρ', καὶ ἡ ἰσχὺς, ὥσπερ τέχνην μὲν μὴ ἔσχηκεν αὐτὴν, ἀνάγκη δέ τινα τοιαύτην. Τυ. ἀληθῆ λέγεις. Πα. ἀπὸ μιᾶς τοι ἐκ ἀτυχία ἐστίν· ἡ γὰρ ἀτυχία ἐδέποτε ἔστιν ἀκατορθοῖ τῷ ἀκτημένῳ. φέρε

sed exercitationem quæque sibi vendicet, inde perdiscet facilimè, quoniam aliarum artium cognitiones, & dies & noctes, & menses & annos sæpenumerò inexercitatæ permanent, non tamen artes ipsæ apud possidentes depereunt. At verò Parasiti cognitiones nisi quotidie in vsu sint atq; exercitio, perdunt non artem solam, vt opinor, sed ipsum quoq; artificem. Parasiticæ verò vtilitatem ad vnum alium quem vitæ exitum tendentem, vereor ne insaniæ sit perquirere. Ego verò quàm edere & bibere, in vita mortalium nihil inuenio vtilius aut præstantius, & cistra quod vita non potest subsistere. TYCH. *Maximè* PARAS. *Atqui ne eiusmodi quidem res est parasitica, cuiusmodi pulchritudo est, aut fortitudo, vt ars nulla esse videatur, sed quædam vis atq; potentia.* TYC. *Veradicis.* PARAS. *Verùm neque arte caret.* [t] *Quod enim arte caret, nullo modo possidenti est conducibile. Age*

enim

ἐπιτηρήσας σὺ σκαφῶν τινῶν ἐν θαλάττῃ, καὶ χαμένοι, μὲ ἀνεπάφῳ & ἀυβερνήτῳ σου φάγις ἄν; Tyc. οὐκ ἔτο. Pa. τί δὲ ποτε, ὦ τῷ μὴ ἴχαρ τὸ χολὴ, δι' ἃς δωσίοντα σάβαρ ἑαυτὸν; Tyc. καὶ μάλα. Pa. ἐς ἄρ' καὶ παράσιτ & ἐκὼ ἐ παρασιτικὸς, ἅπερ ἐῶ ἀτεχνία, ἂν ἄρ' ἐσάβητο; Tyc. ναί. Pa. ἐπεὶ τέχνη σάβητον, ἀτεχνίᾳ ἆ ὄν; Tyc. φάνυ μὲν ἔν. Pa. τὸν χνη ἄρα ὄν, ἀ παρασιτικὴ. Tyc. τέχνη, ὡς ἔοικε. Pa. καὶμὲν ἀυβερνήτας μὲ ἀγαθὲς, καὶ ἰωιόχυς τεχνίτας, ἐπισσόντας τῶν δίφρων οἶδα ἐγὼ πολλάκις, κ τὸς μὲ ἔνια φιδύτας, τὸς ἆ καὶ πάμπαν ὀλιγαρχήτας παρασίτυ ἆ γοιάτιον ἐκ ἂν ἔχοι τοιοῦτον ἐπάρ. ἐπεὶ ἀμέτ ἀτεχνία ὄν ἀ παρασιτικὴ, μήτ' ἀυάμις, σύστημα ἔτι, καὶ ἐκ καταλήψιμ γε γυμναστικόν, τύχη ὑμονότα ἀνθρωπολόγιτα ἡμῖν σήμερον. Tyc. ὅδ' ἐκ τύτ ἀκάλυ

enim si tibi ipse nauim in mari, commississet fluctibus atque procellis ingruentibus, gubernandi imperito, num euasurus es incolumis? Tyc. Minimè gentium. Par. Quid tandem obstat? an quòd arte careas, cuius ope te ipse seruare potuisses? Tyc. Sanè verò. Par. Proinde arte seruamur, imperitia verò non item. Tyc. Admodum. Par. Ergo Parasitica artem esse constat. Tyc. Artem profectò, quantum apparet. Par. Atque gubernatores quidem præclaros, & aurigas eximios de curru non raro delapsos esse comperi, ac nonnullos illorum luxatos atque delumbatos, porrò nonnullos prorsus extinctos: cæterùm Parasiti naufragium nullum est qui possit producere. Proinde si neque abest arte remota est Parasitica, neque facultas est aliqua, comprehensio autem præceptionum exercitarum: eandem artem esse hodie nobis fatendum est. Tyc. Quantum quidē ex hoc coniecturam facio.

ἀπ' ἐκεῖνο, ὅπως μὴ ὄρος ἁμάρτῃς τινὰ γνώσιμον ἀφελὼν τῆς παρασιτικῆς. Πα. ὀρθῶς σύγε μόνον λοιπὸν ἡμῖν δίελε ὅτου ἕνεκα μάλιστα λιμώττουσι παρασιτικὴ δεῖ τέχνης πατέρων, καὶ βρωτέων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν τοῦ ἕνεκα. Τυ. ὑπέρωγέ μοι λοιπὸν δείξασθαι τὴν σεαυτοῦ τέχνην. ἀπ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐνίους τῶν φιλοσόφων μάχῃ δι' περὶ τοῦ τέλους ᾖ. Παρα. καὶ μὴν ἀπόχρη γε, εἴπερ ἔστι τὸ αὐτὸ τέλος ἀνδιαμονίας καὶ παρασιτικῆς. φανέται δ' ὅτως ὁ θεῖος Ὅμηρος, τὸν τοῦ παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριός, καὶ ζηλωτὸς ἅπασι μόνος· Οὐ γὰρ ἐγωγέ τι, φησὶ, τέλος χερείτερον ἴμμεναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Παρὰ δὲ πλῆθωσι πάσσατοι αἴθοπα οἶνον, καὶ κατὰν, μίθων δ' ἱερητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δαπάσσαι.

Sed in hoc tibi vigilandum esse intelligis, vt [u] *finē aliquē generosum Parasiticæ nobis attribuas.* PAR. *Rectè sanè dicis. videtur autē hac finitione potissimum explicari posse: Parasitica est est ciborū atq; potuum, & sermonum qui horū conquirendorum gratia dicendi sunt, cuius finis est voluptas.* TYC. *Videre mihi tuā artem præclarè definîsse. Illud tamen etiam atque etiam cōsidera, ne aduersus philosophos aliquos* [x] *de fine tibi oriatur pugna atque contentio.* PAR. [y] *Atqui abundè sufficit hunc esse finem & felicitatis, & Parasiticæ: neque aliter apparet. Siquidem Homerus ille sapiens Parasitū vitam admirans tanquam solam beatam atq; felicem, ita inquit:*

Haud ego finem vllum
meliorē vltrà arbitror esse,
Quàm si mente omnis populus lætetur ouanti:
Iuxtà autem mensæ sint pane cibisq; repletæ,
Atq; pocillator dulce è cratere falernum
Fundens, distribuat per pocula parua bibendum.

Iam

ὑπὲρ ἐκ τοιούτων τοσοῦτον μάθοιμι, μᾶλλον τὸν αὐτὸν ἐνδέμενον ποιεῖ φανερώτερον, ἢ λύειν, τοῦτό τί μοι διάφορον ἐν ἐρωτᾷ ἔδοξε εἶναι. ἐκ ἴσως ῥᾴδιόν τι, ἐξ ὧν φησὶν, ἢ τὸ πᾶσα ῥᾳστώνην ὑδόμενον νομίζων. καὶ μὲν δὴ ὧν τυχόντι ἀνδρὶ περιτίθεται τοῦτον τὸν λόγον, ἀπὸ τῶν ὑφοτάτω τῶν ὅλων μακάριον καὶ εὐδαίμονα ὀνομάζοντος τὸν κατὰ τὸν Στωϊκὸν ἐπαινούμενον τίνος, ἀλλὰ τοῦτο ἀνήκαν, ὅτι τὸν Φιλοκτήτην ἀνάγαγεν ἐκ τῆς Λήμνου, ὅτι τὰ Ἴλιον ἐξεπόρθησεν, ὅτι τοὺς Ἕλληνας φεύγοντας διέσωσεν, ὅτι εἰς Τροίαν ἀσπάσατο, ἰαυτὸν μαστιγώσας, καὶ κακὰ, καὶ Στωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς, ἀλλὰ τόπον ἐκ ἄπιστον τοῦ ζῆν καὶ χαρίεντος. ἀπὸ μὲν καὶ ἐν τῶν Ἐπικουρείων βίου γενόμενος καὶ αὖθις, παρὰ τῇ Καλυψοῖ, ὅτι αὐτῶν ἀπῆρε χρόνον ἀργίᾳ τινὶ βιοτεύσας, καὶ τρυφᾷν, καὶ βινᾶν τὸν Ἀτ-

Iam quasi parùm cumulatè hæc admiraretur, sententiam suam longè pleniorem aperiorémque his fere verbis facit, perfestiuè subijcienr:

Hic finis nobis pulcherrimus esse videtur.

Haud aliud ex ijs, beatum ac felix, quàm parasitari existimam. 2 *Sedenim hæc verba non cuilibet è vulgo attribuit, verùm omnium sapientissimo. Etsanè si Vlysti fuisset in animo Stoicos secuto laudare finem virtutem, potuisset illud dicere quando* A *Philoctetem ex Lemno adduxit, quando Troiam subuertit, quando* B *Græcos fugam adornantes compescuit atque detinuit, quando Troiam ingressus est, se ipse* C *indecoris vulneribus flagellatum officiens, ac sordido & planè Stoico indumento amictus. At tunc hunius pulcherrimi finis nusquam commeminit. Cæterùm ne tunc quidem cùm in Epicureorum vita constitutus apud venustissimam Calypso versaretur, illique liceret in otio voluptuosè & molliter viuere, ac in omnibus deliciis Atlantidis*

λαντ& βοηατίρα, καὶ λινᾶρ πάσας τὰς λέας λινύσας, ἐδίκαστι ἐπὶ τῦτο τὸ τέλ& χαίσιφορ, ἀπὸ τῆρ τῶρ παρασίτωρ βίορ. ἐκαλῦντο δὲ δατυμόντθ, οἱ παράσιτοι τότι. πῶς ἔρ λέγω; πάλιρ γὲ ἄρ ξιορ ἀναμνησθῆραι τῆρ ἐρ πῶρ. ἐδὲ γὲ οἶόρ τι ἀκέσαρ αὖτῶ, μὴ ποπάκις λεγομέρωρ, Δατυμόνθ κατάμθροι ἐξάης. καὶ, Παραπλήθωσι τράπεζαι οἵτε καὶ ἱρεῶρ. ὃ γε μὲν Επίκερ& σφόδρα ἀναισχύντως τῆς ὑφηλόμθ& τὸ παράσιτικῆς τέλ&, τῆς ἐαῦτὸρ δεδωμορίας τέλος ἐαῦτὸ ποιᾶ. καὶ ὅτι ἤδοκὲ τὸ πρᾶγμά ὅτι, καὶ ὁδὸρ Επικύρω. μέλλα τὸ ἐς δῦ, ἀπὸ ὧ παράστθ, ὅτ τὸ μάθοις ἄρ. ἔχωγε ἡδέως τὸ ὑδύ, πρῶτορ μὲρ, τὸ τῆς σαρκὸς ἀόκλητορ, ἔπατα τὸ μὲ θορύβ& καὶ ταραχῆς πλὴ ψυχλὸ ἐμπιπλᾶσθαι. τέτωρ τοίνυρ ὁ μὲρ παράσιτ& ἐκατέρωρ τυγχάνα, ὁ δ Επικύρ&

lantidis lectum conscendere, neq; non rebus quas animi libido ferebat, indulgere: illius pulcherrimi finis memor est, sed cùm apud Phæaces parasitum ageret. Vocabantur autem nunc temporis parasiti Datymones. Quomodo enim dicit? Dignum enim est vt iterum atque iterum suauissimorum versiculorum recordaremur. neque enim ad satietatem audiri possunt, nisi sapiùs repetentur:

Datymones sedeant ex ordine.

Et:

Iuxta mensæ adsint epulis & carne repletæ.

D Porrò Epicurus nimiùm impudenter hunc finem detractum parasiticæ, ad felicitatem suam detorsit. Quòd autem hæc res non absit à furto, quódque Epicuro voluptas nihil curæ sit, sed parasito, ita potes colligere. Ego voluptatem existimo primùm tranquillum statũ corporis: deinde neq; mentem vlla perturbatione aut molesta cura, onerari. Horum vtrunque parasitus assequitur, Epicurus

ἕνεκας ἐκ βαπίρου. ὁ γὲ ξυ-
τῶν περὶ σχήματος γῆς, καὶ
κόσμου ἀπειρίας καὶ μυριάδος
πλανήτων καὶ ἀστρημάτων, καὶ πρὸς
τοὺς ἐπιχείρους, καὶ περὶ τῶν
θεῶν ἅτε ἀεὶόντων, ἅτε ἐκ ὄντων,
καὶ περὶ αὐτῆς τελευτῆς ἀπο-
πολεμῶν, καὶ σφοδρόμενος
πρός τινας, οὐ μόνον ἐν ἀν-
θρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν θεοῦ
μιτᾶις δεινὸν ὀχλήσεσιν. ὁ δὲ
παράσιτος, πάντα καλῶς
ἔχειν οἰόμενος, καὶ περιεσώς
καὶ μὴ ἄλλας τοιαύτας ἔχειν ἀ-
μείνονα, ἢ ἔχει, μετὰ πολλῆς
ἀδείας καὶ γαλήνης ἀδεῶς
αὐτῷ τοιούτῳ παρηχολουθη-
τος, ἰσθίει, καὶ λοιμᾶται ὑ-
πνοῖ, ἀφαπὰς τὰς πόδας
καὶ τὰς χεῖρας, ὥσπερ Ὀδυσ-
σεὺς ἐπὶ τῆς σχεδίας ἀφ-
ελόμενος οἰκάδε, καὶ μὰ ὀχὶ
διὰ τοῦτο μόνον ἀλλ' πο-
σῶνα τὸ ἡδὺ τῷ Ἐπικούρῳ,
ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα. ὁ
γὲ Ἐπίκουρος οὕτως, ὅστις
ποτὲ ἦν ὁ σοφὸς, ἴσως φα-

curus autem ne alterutrius quidem sit particeps. Etenim cùm curiosè satis de habitu terræ, de infinitis mundis, de magnitudine Solis, atq; distantijs, de primis elementis atq; etiam de dijs, sive sint sive non sint, deque ipso fine pertinacissimè disputauerit, nunquam non congladiari soleat semper cũ aliquibus contentiosè disti-dens: non humanis solùm sed & mundanis vexationibus atteritur atque consumitur. At parasitus horum omnium securus, omnia bene se habere existimans, creduscq; hæc meliori loco esse se non posse quàm sint, cum multa securitate & animi tranquillitate, nullo istiusmodi nugarum scrupulo illi facessente negocium, edit suauissimè, ac dormit supinus, & porrectis & manibus & pedibus quemadmodum Vlysses rate ad patriam nauigant. Atqui non propter illa tantùm nulla in re Epicurus voluptatis potitor, sed etiam propter hæc. Quippe Epicurus ille quicunque tandem fuerit ille sapiens, aut habet

quod

γᾶρ ἴχει, ἢ δ'. ἀ μὴν ὐκ ἴχει, ὐχ ὅπως ἡδέως ὁ ζήσεται, ἀπ' ὀλί γιστον. ἃ δ' ἴχει, ἆρ' ἀπὸ ἑαυτοῦ, ἢ παρ' ἄλλου. ἀ μὲν ἔχει παρ' ἄλλου τὸ φαγεῖν ἴχει, παράσιτός ὅτι, καὶ ὐχ ὡς λέγει· ἀ δὲ παρ' ἑαυτοῦ. ὐχ ἥδιστα ζήσεται. Τυ. πῶς ὐχ ἥδιστα; Πα. ἀ γὰρ ἴχει τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτοῦ, ποῖα τοῖς, ὦ Τυχιάδη, ὦ τοιούτῳ βίῳ παρασκευάσαι ἀνάγκη, καὶ ὅσα ὀρᾶ πόσα δεῖ τὸν μέλλοντα βιώσεσθαι καθ' ἡδονὰς, τὰς ἐγγινομένας ὀρέξεις ἁπάσας ἀναπληρῶν, ἢ τί φῄς; Τυ. καλῶς μοι δοκεῖ. Πα. ὀκνῶν δ' ἐγὼ μὴ συγχαλεπήσῃ τοῦτο παρίχειν, τῷ ὀλίγα κεκτῆσθαι, ἀνίτινι ὥσπερ ἐγὼ, ἆρ' οὐ φρόνιμος ἂν, ἀρκούμενος τοῖς παροῦσι, καὶ μὴ ἐπιθυμίαις

quod edat, aut non. Sinon, ille quidem voluptuosè viuet minimè: imò ne viuet quidem. Sin aũt habuerit, habebit aut à seipso, aut ab alio. Itaque si ab alio quod edat habuerit, parasitus est & ille, & non is quem je superbè venditat. Sin à seipso, voluptuosè non viuet. TYC. *Quomodo verò non voluptuosè?* PAR. *Si enim suppetiuerit illi apud seipsum victus copia multa, ô Tychiade, eiusmodi vitam consequi necesse est. Vide verò qualia: oportet enim eum qui voluptate duce molliter & delicatè victurus est omnibus incidentibus cupiditatibus abundè indulgere. Aut quid tu aïs?* TYC. *Et mihi idem videtur.* PAR. *Proinde ei qui rei familiari ampliter instructus est, fortasse vnde libidinem suam expleat, non ægrè suppetet: atqui æstiuè atque tenuiter munitus erit opibus, illi harum rerum potiundi, nulla supererit copia. Itaque si pauper fuerit Epicurus, sapiens esse non potest, neque vnquam voluptatis finem sibi propositum consequetur. Sed ne diues quidem copiosæ pecuniæ dominus, cui per facultates suas cupiditatibus*

μέτας χορηγῶν, ἅπαντα παρασκευάζειν τῷ δεσπότῃ. τί δ' ἐστὶ, φησὶν, ἀκόλουθον; ὅτι πᾶσα ἀνάγκη, τὸν ἀναλίσκοντα τὰ ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι μετὰ ἡδονῆς. τοῦτο μὲν, ὦ μακάριε καὶ σωφρόνως σκοπήσαντι τὸ ὀφεῖλον μαχόμενον, ἃ μὲν μάχοιτο, φαῦλα παρὰ τοῦτο ἡγούμενα τὰ ὄψα, καὶ τῇ ἡδονῇ ὑπηρέτην· τοῦτο δὲ, ὦ οἰκουρεμένου τὰ ἐαυτοῦ ἀλλὰ τῶν οἰκείων, ἃ μὲν καλῶς οἰκονομοίη, μαχόμενον. ἢ οὐχ οὕτως; Τυ. νὴ Δία ἀκριβῆ λοιπὸν. Πα. ὦ μὴ Βπικούρου πάντα ξυμβαίνειν ἀνὸς, ὥστε ὀδύνης τοῦτο εἶναι τὸ τέλος· ὦ δὲ παρασίτῳ ὅτι μάγειρος ὄψον, ὦ χαλκιπλοΐη, οὔτε ἀγρὸς, οὔτε οἰκονόμος, οὔτε ἀργύριον· ὑπὲρ ὧν ἀπολογούμενος ἀχθοφορεῖν, καὶ πάντα ἔχειν, ὥστε καὶ φάγοι, καὶ πίοι μόνος οὕτως ἐλεύθερος, ὑπὲρ οὗ ἀνάγκη, ἐνοχλούμενος. tatibus prolixè suppeditare atque inseruire promptum est, præfixum voluptatis finem nanciscetur. Quid ita tandem? Propterea quòd necesse sit eum qui sumptum de suo fecerit, in multas atque adeò odiosas illabi molestias. Iam enim illi cum coco rixandum erit, quòd parum opiparè atque apparatè edulia adornauerit. Aut si citra rixam coci negligentiam dissimulanter habuerit, tum ferculis incondītis, & minimè delicatis vescitur, ac per hoc speratā voluptate priuatur. Aut iam illi cum domus præfecto rem familiarem indiligenter accurante diligentandum est. An verò hæc ita se non habent? Tyc. per Iouem idem quoque mihi videtur. Paras. Hæc ergo omnia vt Epicuro accidant necesse est. itaque nunquam voluptatis fine miser ille potietur. At verò parasito neque cocus est vllus, cui propter incuriam irascereturneque ager, neque villicus, neque argentum, quorum nomine famuli excusationem perferens doleret: & tamen omnia habet, vt edat & bibat, soli illi nulla re existente qua vt Epicurus perturbaretur.

Iam

ἐπ' ὅτι μὴ τέχνη ἐστὶν ἡ παρασιτική, καὶ τούτων, καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς διδάσκαλοι· ἀλλὰ ὅτι μὴ ἀσκητὸν, ἀναπόδραστον, καὶ τοῦτο ἀγαθὸν, ἅμα πρῶτον μέν, ὅτι κοινὴ πασῶν διαφέρει τῶν τεχνῶν, ἔπειτα, ὅτι μὴ ἰδίᾳ ἑκάστης. κοινῇ μὲν οὖν ἁπασῶν ὅτῳ διαφέρει· πάσης γὰρ τέχνης ἀνάγκη, πόσα ἂν μάθησιν, πόνον, φόβον, πληγὰς, ἅπερ οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀποξαίτοι τὸν ἀεὶ τέχνην, ὡς κοινὰ, μόνην ἔξεστι μαθὼν ἄνευ πόνου τινὸς καὶ ἀπὸ σπουδῆς ἀπηλλάχθαι καὶ ἀναπαύεσθαι ὁρῶμεν; τίς δ' ἐπὶ δεῖπνον ἀπιὼν, ὥσπερ ἄνθρωπος, ὥσπερ οἱ ἐς διδασκαλεῖα φοιτῶντες; καὶ μὴν ἡ παράσιτος, ἐπὴν ὀψὲ τὸ ἐπὶ δεῖπνον ἔρχηται, μάλιστα ἐπιθυμῶν τῆς τέχνης. οἱ δὲ τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνοντες, μισοῦσιν αὐτὰς, ὥστε

Iam quòd ars sit parasitica, & ex his iam dictis, atq; aliis satis superq; ostensum est. Reliquum est, vt planè faciam quàm sit etiam omnium optima: & hoc quidem non simpliciter, sed primùm declarabo quàm communiter omnes artes & sua anteire soleat præstantia: deinde quàm etiam priuatim præcellat cæteras. Communiter ad hunc modum præstat aliis. Etenim vniuscuiusque artis studium, discendi adducere laborem, timorem ac verbera necesse est, quæ qui non deprecetur, nullus vnquam inuentus est. Hanc verò artem cuius ergo professor sum solam, vt videtur, licet sine labore perdiscere. Quis enim vnquam à conuiuio flens digressus est, veluti quosdam videmus pueruli à

præceptoribus discedere? Quis proficiscens ad conuiuium, vnquam tristis atque seuerus conspectus est, quemadmodum illi qui ludos literarios frequentare solent? Atqui parasitus sua sponte, atque adeò volens ad cœnam vadit, artis consequendæ omnium cupidissimus. Cæteri verò qui aliis artibus perdiscendis nauant operam, eadem prosequuntur

ἔνιοι δι' αὐτὰς ἀφοδιάσασι. τί δ', οὐ διὰπάνοι ἐννοεῖσθαι σοι δεῖ, ὅτι καὶ ζῶσι μὲν ὑπὸ πάντων τῶν τέχνας πεπονήκασι, οἱ πατέρες δὲ καὶ μητέρες ζῶσι τούτοις τιμῶσι μάλιστα, οἷς καθ' ἡμέραν καὶ τὸν παράσιτον, καλῶς γὰρ Δία ἔχειν φασὶν οἱ παῖς λέγοντες, δότι αὐτῷ φαγεῖν· οὐκ ἔγραψεν ὀρθῶς, μὰ δότι. οὕτω τὸ πρᾶγμα καὶ ἔντιμον, καὶ ἐντιμοτέραν μίαν φαίνεται. καὶ μὴν ἅπαντα τέχνα τὸ ὕστερον ζῶντο ἔχουσι, μετὰ τὸ μαθεῖν καὶ ζῶσι καρπούς ἤδεως ἀπολαμβάνουσι· ποιοῖ γὰρ, καὶ ὅρθι ὁ μισθὸς αὐτό. ἡ δὲ παρασιτικὴ, μόνη τῶν ἄλλων, οὐθὲν ἀπολαύει τῆς τέχνης ἐν αὐτῷ τῷ μανθάνειν, καὶ ἅμα τε ἄρχεσθαι, καὶ ἐν τῷ τέλει εἶναι. ἀπὸ μιᾶς τοι τῶν ἄλλων τεχνῶν, ὅ τινες, ἀλλὰ πᾶσαι, ἐπὶ μόνῳ τῷ προφῆ

quuntur odio, ita vt nonnulli aufugientes, artes suas summa detestatione repudient. Et cur non hoc quoq; considerandum tibi venit, quòd eos qui in aliis artibus feciſſent aliquod operæpretium, parentes his potiſſimùm honorare ſolent, quibus paraſitum quotidie cohonestant? Elegantes, ita me Dij ament, inquiunt, puer pinxit literas, date illi quod edat. Malignas literarum notas deſcripſit, nihil date illi. Adeò res & honore penſanda, & ſupplicio punienda eſſe videtur. Quin etiam cum cæteris artibus ita comparatum eſt, vt primum hoc poſterius habeant, poſtquam iam K multo ſudore paratæ ſunt, dulcem & expetitum voluptatis fructum ſubminiſtrant ſuis cultoribus. ad quam rem multa eſt via, nec minùs aſpera. Cæterũ ſola ex omnibus paraſitica ſtatim initiò inter diſcendum arte ſua fruitur, ac ſimul atque incepta fuerit, quantocyùs eſt in quæſtu. Præterea reliquæ artes non ſaltem aliquæ, ſed omnes ſimul, tantùm victus conquirendi gratia inuentæ

φλὼ γενέσειρ· ὁ δὲ παράσιτος, ὡθὼς ἔχει τὸ προφὶλ ἅμα ὧ ἄρξασθαι τῆς τέχνης. ἢ οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι ὁ μὲν γεωργὸς γεωργᾷ, ἵ ἵνα γεωργᾷ ἕνεκα καὶ ὁ τέκτων τεκταίνεται, ἵ ἵνα τεκταίνηται ἕνεκα; ὁ δὲ παράσιτος οὐκ ἄλλου μέν τοι οὐδενὸς ἅπτεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἕνεκα αὐτοῦ, καὶ οὗ ἕνεκα πράττει. καὶ μάλιστά γε ὑπάρξει δῆλον ὅσοις ἂν ἐπίσκοπα ᾖ, ὅτι οἱ μὲν τὰς ἄλλας τέχνας ἐργαζόμενοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωροῦσι, μίαν ἢ δύο μόνας ἵ μὴν ἡμέρας ἱερὰς ἄγουσι καὶ ἀπόλαυσιν ἔχουσι, διὰ ἔτους, τὰς δὲ ἐμμήνους ἑορτὰς ὀλιγωρεῖν, καὶ ὠφράνθαι λέγοντα τότε· ὁ δὲ παράσιτος τοῦ μὲν τὰς πεντήκοντ' ἡμέρας ἱερὰς ἄγει πᾶσαι γὰρ λευκοῦσιν αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἵ τι οἱ μὲν βαλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας ἰατροί εἰσιν, ὀλιγοσιτίαις καὶ

sunt : at parasito actutum parata est alimentorum felix copia, simulatque artem exorsus fuerit. An verò non animaduertis agricolam agros colere non colendi gratia, & fabrum fabricare non fabricandi gratia? At parasitus nihil sectatur aliud, sed hoc ipsum quod illius negotium est. & cuius gratia ei negotio intentus est. At hæc cui obscura sint, neminem esse arbitror, quòd ij qui reliquarum artium exercendo tractant commercia, per omne tempus afflicti laboribus viuunt ærumnosè atque infeliciter, ac vix vnum atque alterum diem festum per mensem agunt, propterea quòd ciuitates alias quidem per annum, alias per mensem indicta solennitate dies festos agere soleant, & tunc animo remissiore lætari dicuntur : at parasitus ferè singulos semper triginta dies agit in ocio. Omnes enim dies illi videntur sacri deorum numinibus. Præterea quibus consilium aut animus est, reliquis vti artibus cum aliqua laude & existimatione,

illi

καὶ ὀλιγοπορίαις χρῶνται, ἀναγκαῖον μὲν οὕτω διακεῖσθαι τοῖς νοσοῦσιν ὑπὸ πολυτελείας καὶ πολυτρυφίας ἀκίνδυνον δὲ καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν ἀνθρώποις μανθάνειν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τέχνα, χωρὶς ὀργάνων ἐδαμοῦ ἔστι διδάξαι ἀφελοῦντα· οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἔνι χωρὶς αὐλῶν, οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἱππάζεσθαι χωρὶς ἵππου. αὐτὴ δ' ἄτερος ἐστὶν ἀγαθή, καὶ οὐ βαρεῖα τοῖς τυχοῦσιν, ὥστε καὶ ὑπάρχειν μὴ ἔχουσι ὅπλον, χρῆσθαι αὐτῇ. καὶ ὡς ἔοικε, τὰς ἄλλας τέχνας μανθάνομεν, μισθὸν διδόντες, ταύτην δὲ, λαμβάνοντες. ἔτι τῶν μὲν ἄλλων ἀεὶ διδασκάλοις τισὶν ἢ παιδευτικῆς δεῖ, ἀλλ' ὥσπερ ἡ ποιητικὴ, κατὰ Σωκράτη, καὶ αὕτη τινὶ μοίρᾳ παραγίγνεται. λαχάνου δὲ σκόπει, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέχνας

illi tenui frugali & victu & potu vtantur necesse est, tanquam qui morbis decumbunt impliciti. Nam qui victu paulò copiosiore, potuque largiore semet inuitat & oblectat, ille studio minimè est accommodus. Accedit his, quòd reliquæ artes sine instrumentis, magistro suo nihil fructus afferre possunt. Neque enim citra tibiam tibia canere, neque citra lyram psallere, neque absque equo equitare quisquam potest. Porrò hæc vsque adeò bona est, adeóque non onerosa artifici, vt omnibus etiam instrumentis carenti, tamen victum largè suppeditet, eáque commodissimè vti possit. Et sicut videmus, aliæ artes perdiscentes, magistris mercedem persoluimus: hanc autem discentes, præmium accipimus. Præterea aliarum artium omnium sunt doctores quidam & professores: cæterùm qui parasiticam tradat aut doceat, nullus est: sed quemadmodum & poësis iuxta Socratem, & ipsa quidem fato quodam accedit. Quinetiam illud apud animum tuum expendito, quòd aliæ artes

χνας ὁδοὺς ἢ πλοντοῦντα ἀναμένειν ἀφαρκτον, ταύτης δὲ οὐ χρῆσθαι καὶ ἐν ὁδῷ, καὶ πλοντοῦντι. Τυχ. πάνυ μὲν οὖν. Παρ. καὶ μήν τοι, ὦ Τυχιάδη, αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι λοιποῦσί μοι ταύτης ἐπιθυμεῖν, αὐτῆς δὲ ὑπάρχειν ἔτερας. Τυχ. τί δή, ἔχοι τὰ ἀπόπειρα λαμβάνοντος ἀδικεῖν οἱ λοιποῦσι; Παρ. πῶς γὰρ ἔ; Τυχ. πῶς οὖν ὁ παράσιτος τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος; Παρ. οὐκ ἔχω λέγειν καὶ μὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν αἱ ἀρχαί, φαῦλαί τινες καὶ εὐτελεῖς ἀσι, τῆς δὲ παρασιτικῆς ἡ ἀρχὴ πάνυ γενναία τις. τὸ γὰρ θεμιτώμενον ζῆν τῆς φιλίας ὄνομα, οὐκ ἄλλό τι εὕροις, ἢ ἀρχὴν παρασιτικῆς. Τυχ. πῶς λέγεις; Παρ. ὅτι ἐχθρὸν, ἢ ἀγνῶτα ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐκ οἰκεῖον μισεῖν, οὐδὲ πόρρω καλεῖ, ἀλλὰ μὴ πρότερον, οἶμαι. τοῦτον γνῶναι

aut iter facientes, aut nauigantes exercere nequeamus, hac verò vti licet & in itinere, & inter nauigandum. TYCH. *Admodum profectò.* PAR. *Atqui, ô Tychiade, reliquæ artes omnes huius opem mihi desiderare videntur, hæc verò nullius alterius egens est adminiculo.* TYCH. *Quid autem? nónne qui alienas res accipiunt, tibi iniustè agere videntur?* PAR. *Et quî non?* TYCH. *Quomodo ergo parasitus aliena accipiens, solus extra iniusti noxiam habendus est?* PAR *Huius quæstionis causam tibi non possum reddere: verùm aliarum artium principia plerunque sunt vilia atque simplicia, parasiticæ autem principium admodum generosum & illustre est. Etenim omnibus modis iactatum ac tritum illud amicitiæ nomen, non inueneris aliud quàm parasiticæ esse auspicium.* TYCH. *Quomodo dicis?* PAR. *Quoniam nemo inimicum aut ignotũ hominem, sed ne mediocriter quidem familiarem ad cœnam vocat: sed necessarium est, vt antè cum illo amicitiam*

φίλον ἵνα λοιβαίας, ἀπόδῃ καὶ παρίῃς, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουσα τινῶν λεγόντων, πόσος ἀνὴρ οὗτος ὁ φίλος, ὅστις ὁ μὲν οὐδὲν πώποτε μεθ' ἡμῶν, ὡς ἀληθῶς τὸν συμπόσιον καὶ ἑταῖρον, μόνον πιστὸν ἡγεμόνων φίλον. ὅτι γε μὴν ἡ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν ἐστιν αὕτη, μαθοῖς ἂν καὶ ἐκ τοῦδε ἐκεῖσε. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας οὐ μόνον ἐπιπόνους ὁρῶντες, ἀλλὰ καὶ ἐπιμόχθους, καὶ ἱδρῶτος ἐμπίπλαντες, ἀπὸ τῆς Διὸς ἑστῶτες ἐργάζονται, ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ τῶν τεχνῶν. ὁ δὲ παράσιτος μετατίθεται τὴν αὐλητικὴν, ὡς βασιλικὸς ἐπαχθέμενος. ἐκεῖνα γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς ἀνδραποδώδους αὐτῆς, ὅτι δὲ μόνος ἐπὶ σοφὸν Ὅμηρον, ὅτι φυτεύει χερσὶ φυλὸν, ὅτι ἀροῖ, ἀπὸ τῶν ἀσπαρτα, καὶ τὰ ἀνήροτα πάντα νεμεται.

ἡ

citiam contraxerit, quàm eum libationis & mensæ participem fecerit, atque ad huius artis mysteria admiserit. Audiui ego sæpenumerò dicentes quospiam: Cuiusmodi ille amicus est, qui neque edit neque bibit vnquam nobiscum? quasi eum qui vnà cibum capiat atque combibat, solum sodum amicum esse existiment. Quòd autem ars sit omnium præstantissima, inde facillimè poteris cognoscere. Etenim artes reliquas non tantùm grauiter laborantes, & sudore perfluentes, sed per Iouem sedentes aut stantes exercent, quasi artibus seruiliter mancipatis sint: at parasitus veluti addicto mancipio sua arte vtitur, velut rex accumbens, ocioſus ab animo. Illa autem quorsum recensere attinet, certissima felicitatis parasiticæ documenta, quòd solus iuxta sapientem Homerum, neque vllam M plantam inserit manibus, neque terram versat aratro, sed citra arationem, citráq; sementem omnia parasitando consequitur?

καὶ μὴν ῥήτορά τε καὶ γεωμέτρην, καὶ χαλκέα ἔθελε ἂν ἀσκεῖν τὴν ἑαυτοῦ τέχνην ἐργάζεσθαι, κἂν τε πονηρὸς, κἂν τε καὶ μοχθηρὸς ᾖ· παρασιτεῖν δ' οὐδεὶς δύναται, ἢ μοχθηρὸς ὤν, ἢ πονηρός. ΤΥΧ. παπαῖ, οἷον χρῆμα ἀφῆκάς μοι παρασιτικόν· ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλεσθαι δοκῶ μοι παράσιτος ἄνευ ἀντὶ τέτα· ὃς ἀπ' ἐμοῦ. ΠΑΡ. ὡς μὴ τοίνυν δοκῇ πάντων διαφέρειν, δεδέχθαί μοι δοκῶ φέρε δὴ, ὡς καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστης διαφέρει σκοπῶμεν. τὸ μὲν δὴ τῶν βαναύσων τέχνας παραβάλλειν αὐτὴν ἀνόητόν ἐστι, καὶ μᾶλλον πῶς καταφρονῶν τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ὅτι γε μὴν τῶν μηχανικῶν καὶ χαλκέων τέχνῶν διαφέρει, δῆλον. ὁμολογεῖται γὰρ δὴ πᾶσι πάντων. τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἃς δὴ γυναῖκα, καὶ ἐπὶ-

Præterea thori aut mechanico, aut fabro ærario nihil obstare video quò minùs artem suâ exerceat, etiâsi improbus fuerit aut morio: porrò autem parasitum agere nemo potest, qui aut stultus fuerit, aut improbis moribus. TYCH. Papæ: cuiusmodi rem ostendisti esse parasiticam? Itaque & me iam ea inuasit libido, vt parasitus esse cupiam pro eo qui nunc in præsens sum. PAR. Itaq; quemadmodum omnibus alijs artibus potior sit parasitica cõmuniter, abundè mihi demonstratum esse opinor: O age nunc deinceps quomodo priuatim quoq; excellat singulari, cõsiderabimus. Vt autem hanc cum mechanicis aut manuarijs arbitribus conferam, ineptum mihi esse videtur, aut potiùs eius qui huiusce artis dignitatem indignis modis subuerteret. Sed illud potiùs, quomodo maximas atque pulcherrimas sua præstantia exuperet, demonstrandum est. Est autem inconfesso apud omnes, rhetoricam atque philosophiam cæteris longè celebriores haberi, quas plerique

ἐπιφανεστάτη τιμᾶσθαι. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τούτων ἕνεκα προτιθέμαι τὴν παρασιτικὴν πολὺ πρεσβύτερον, σχολῇ δ' ἂν ἄλλου τινὸς ἄπωθεν τυχοῦσαν δόξης καθάπερ ἡ Ναυσικάα τῶν θεραπαινίδων. ὁμοίως μὲν οὖν ἀμφοῖν ὑπερέχειν, καὶ τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον κατὰ τὴν ὑπόστασιν· ἡ μὲν γὰρ ὑφέστηκεν· οὐδὲ ἕν. ὅτι γὰρ καὶ τὴν ῥητορικὴν, ἔν τι καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν, ἀπ' οἰ μὲν τέχνην, οἱ δὲ τοὐναντίον, ἀτεχνίαν, ἄλλοι δὲ κακοτεχνίαν· ἄλλοι δέ που καὶ ὅτι ὁμοίως δὲ καὶ τὴν φιλοσοφίαν, κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ οὐδὲ τοῦτο. ἑτέρως μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δόκει τὰ πράγματα ἔχειν, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ Περιπάτου, καὶ ἁπλῶς, ἄλλῳ ἄλλο ἄξιοῦ

plerique propter generositatem atque cognitionem omnibus anteponunt. Proinde posteaquam ostendero & his longè potiorem esse parasiticam, satis constabit eandem quoque cæteris artibus vniuersis longè lateq; præstare, veluti Nausicaa corporis venustate atque proceritate omnes præcellebat famulas. Equidem communiter vtrasque excellenter anteit, & rhetoricam, & philosophiam: primùm quantum attinet ad artis substantiam. Illa enim subsistit, hæc verò minimè. Neque enim de rhetorica eadem omnium est sententia, neque eandem idem omnes esse sentimus, sed nonnullis ars esse videtur, nonnullis ab arte seiuncta. Q. Plerique etiam prauitatem quandam artis seu impostruram esse existimant, alij, aliud. Haud alia est hominum R. de philosophia disputantium opinio. Aliter enim Epicuro res philosophicæ habere videntur, aliter Stoicis, aliter Academicis, secus quoque Peripateticis. Et quid multis opus est? Omninò alius aliam

ἀξιοῖ τὴν φιλοσοφίαν ἓναι καὶ μίαν γε νῦν, ὅτι οἱ αὐτοὶ νόμους ἁπάντων φέρουσι, ὅτι αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται. ἐξ ὧν ἅπαντα τεκμαίρεσθαι ἔστιν ἐμοὶ μὲν ἀρχὴν γὰρ φημὶ μήτε ἓναι τέχνην, εἰς οὐσίαν ἔσεσθαι ἐπίσασις. ἐπεὶ τί δή ποτε ἀριθμητικὴν μὲν μίαν ὄσαν, καὶ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ἄλλοις, παρ' ἡμῖν, καὶ παρὰ Πέρσαις τέσσαρά ἐστι, καὶ συμφωνεῖ ταῦτα καὶ παρὰ Ἕλλησι καὶ Βαρβάροις; φιλοσοφίας δὲ πολλὰς καὶ διαφόρους ὁρῶμεν, καὶ ἔτι τὰς ἀρχὰς, ὅτι τὰ τέλη σύμφωνα πᾶσιν; Τυχ. ἀληθῆ λέγεις, μίαν μὲν γὰρ τὴν φιλοσοφίαν ἓναι λέγουσιν, αὐτοὶ δὲ αὐτὰς ποιοῦσι πολλὰς Παρ. καὶ μὲν τὰς μὲν ἄλλας τέχνας, ἃ ἴσασί τι ἴσα ταύτας ἀσύμφωνον ἓν τὰ παρίσθοι τις, συγγνώμης ἀξιώσας, ἐπεὶ μέσα γε δοκοῦσι, καὶ οὐ σαλαπύξας αὐτῶν οὐκ

rem philosophiam esse contendit, & comminiscitur: & ad hunc vsque diem neque illi suam obtinent sententiam, neque ars illorum vna esse videtur. Ex quibus omnibus hanc mihi coniecturam facere licet, quòd statim sub initium illam artem esse negem, cuius nulla est substantia: quoniam cur tandem arithmeticam vnam esse videmus, quàm quòd bis duo & apud nos & apud Persas sunt quatuor, nec discrepant hæc neque apud Græcos, neque apud Barbaros? At philosophias varias atque multiplices esse videmus, præterea neque fines, neque principia illarum concordare. TYCH. Vera dicis. Etenim vnam philosophiam esse asseueranter affirmant, ipsi verò multarum sunt authores.

PARAS. Atqui in reliquis artibus, quanquam nonnihil discreparet, quispiam verò progressus illud ignoscendum esse contenderet, propterea quòd alioqui perfectæ essent, earúmque cognitiones non forent ambiguæ aut mutabiles: certè ille repudian-

οὐκ ἂν ἴσως ἀμετάθετοι, πᾶσα δὲ καὶ ὅλως φιλοσοφίαν δέ τις ὡς ἀναγκαίαν, ἀνάσχοιτο μὴ μίαν εἶναι, καὶ μηδὲ σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων. μία μὲν οὐκ ἔστι φιλοσοφία, ἐπεὶ καὶ ὁρᾷ καὶ ἄπειρον οὖσαν ποικίλλει οὐ ῥᾳδίαν εἶναι, ἐπεὶ εἷς ὁ φιλοσοφίας μία. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἑκάστου τῆς ῥητορικῆς ταῦτα φαίη τις ἄν· τὸ γὰρ περὶ ἑνὸς πράγματος ταὐτὰ μὲν λέγειν ἅπαντας, ἅμα μάχεσθαι εἶναι φορᾶς ἀντιδόξου, ἀπόδειξις μεγίστη τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι τοῦτο, οὗ μία κατάληψις οὐκ ἔστι. τὸ δὲ ζητεῖν, τὸ τί μᾶλλον αὐτῶν ἐστι, καὶ τὸ μηδέποτε ὁμολογεῖν μίαν εἶναι, τοῦτο αὐτὴν ἀναιρεῖ τοῦ ζητουμένου τὴν οὐσίαν. ἡ μὲν τοι παρασιτικὴ οὐχ ὅτως ἔχει, ἅμα τε ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις μία ἐστὶ

repudiandus non esset. At philosophiam quis tanquam necessariam sustineret vnam & simplicem non existentem, ac ferè vbique ipsam secum discrepantem, longè magis quàm instrumenta quæ sunt diuersissima? Siquidem non est vna philosophandi scientia aut ratio, postquam innumeras esse conspicio. Multæ autem esse non possunt, quandoquidem philosophia vna est. Non disparia de rhetoricæ quoque substantia quispiam dicere posit. Nam de vna re proposita omnes non idem sentire & dicere, sed super præceptionibus diuersis pugnare, sententijs, documentum est certissimum, ne principium quidem illius artis esse probabile, cuius non est vna cognitio. Etenim quærere quid potissimùm ex illis æstimanda sit rhetorica, ac nondum fateri vnam esse, omnem eius quod quæritur, tollit essentiam. 5 Porrò autem ipsa parasitica non perinde se habet, sed & inter Græcos, & inter Barbaros sui nunquam

ἐστί, καὶ παρὰ ταῦτα καὶ ὧδε σκόπει. καὶ οὐκ ἄν ἄποι τις ἄλλως μὴ τοὺς ἀλ. ἑτέρως δὲ τοὺς ἀλ παρασιτεῖν. οὐδὲ ἀσὶν ὡς ἔοικεν, ἐν παρασίτοις τισὶ, οἷον Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικούρειοι, δόγματα ἔχουσιν διάφορα, ἀπὰ πᾶσι πᾶς ἅπασι τοῖς ὁμολογία τίς ἐστί, καὶ συμφωνία τῶν ἔργων, καὶ τοῦ τέλους· ὥστε ἔμοιγε δοκεῖ ἡ παρασιτικὴ κινδυνώδη παρά γε τοῦτο, καὶ σοφία ἅμα. Τυ. πάνυ μοι δοκᾶς ἱκανῶς ταῦτα ἀρηκέναι. ὡς δὲ καὶ τὰ ἄλλα χείρων ἐστὶν ἡ φιλοσοφία τῶν σῶν τέχνων, πῶς ἀφλαυνύεις; Πα. οὐκ ποιῶ ἀνάγκη πρῶτον ἀπᾶν, ὅτι φιλοσοφίας μὲν οὐδέ ποτε ἠράσθη παράσιτος παρασιτικῆς δ' ἁμπόποι ἐπιθυμήσαντος μνημονεύουσι φιλόσοφοι, καὶ μέχρι γε νῦν ἐρῶσι. Τυ. καὶ τίνας ἄν ἔχοις ἀπᾶν φιλοσόφους, παρασιτᾶν σπεύδοντας;

dissimilis est, sed vna atque eadem parasitandi ratio vbique. Neque quispiam dixerit aliter hos, aliter illos exercere parasiticam. Neque sunt inter parasitos, vt vides, discrepantium sectarum auctores, cuiusmodi sunt aut Stoici, aut Epicurei, dogmata habentes pugnantia: sed vna omnib. apud omnes est professio, operumq; & finis concordia. Itaque vt mihi videtur, periculum est ne ex his omnibus à me adductis, parasitica quoque sit singularis & præcipua quædam sapientia. TVC. *Videre mihi ista sufficienter disseruisse.* T *Quòd autem & in alijs philosophia tua professione parasitica deterior existimanda sit, quomodo planum facies?* PAR. *Ergo illud mihi sub initium dicti per necessariũ est, nullũ parasitum vnquam philosophiam amasse: at parasiticæ desiderio permultos arsisse philosophos, testantur historiæ: quo desiderio etiam nunc tenentur.* TYC. *Et quós nam memorare potes philosophos, qui parasiticæ operam dede-*

φάσαντας; Πα. οὓς τινας μὲν τοι, ὦ Τυχιάδη, καὶ σὺ γιγνώσκων, ὑποκρίνῃ ἀγνοεῖν ἐμέ, ὡς κατὰ τὴν αὐτῶν ἀσχημοσύνην ἐνηνυσθαι γιγνομένους, οὐχὶ τιμῆς. Τυ. οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ Σίμων· ἅμα καὶ ἐρρόβδα ἐρῶ, οὓς τινας καὶ ὕβρεις ἀπῆν. Πα. ἆ γενναῖε, σύ μοι δοκεῖς ἀνήκοον ἔν καὶ τῶν ἀναγραφόντων τοὺς ἐκείνων βίους, ἐπαίνων ἄρ καὶ ἐπιγνῶναι, οὓς τινας λέγω, δεῖ. Τυ. καὶ μὲν τοι νὴ τὸν Ηρακλέα πολλὰ ἀκούειν, τίνα δ' οἴει, Πα. ἐγώ σοι δείξω, μὴ καλέσῃς αὐτοὺς ὅστις ἐχὶ τὸς φαύλους, ἀπ' ὧν ἐγὼ δοκῶ τὰς ἀσελγείας, καὶ ὃς ἔπιστα οἶσθα. Αἰσχίνην μὲν γὸν ὁ Σωκρατικὸς αὐτὸς, ὃ τὸς μαθητὰς μὴ ἀσελγοῦς ἀλλὰ σοφοὺς γράψας, ἔκ πολλῶν

dederint? PARAS. Eos quidem, ô Tychiade, quos neque tu ignoras, sed data opera me quoque ignorare ciuiliter simulas, veritus ne ea ex re dedecus illis potiùs quàm honorem conciliem. TYCH. Non per Iouem hoc mihi in mentem venerat, ô Simo: attamen vehementer aniui pendeo quòs. nam ei rei vnquam seruientes possis producere. PARAS. O generose, equidem tu mihi rudis & imperitus esse vidêre eorum qui philosophorum vitas memoriæ proditas ad posteros transmiserunt: omnino enim eosdem quos dico legere potuisses. TYCH. Atqui per Herculem iam mirabiliter audire gestio qui tandem illi sint. PARAS. V Ego tibi eosdem demonstrabo, & nominatim perstringam, & quidem minimè malos aut infimæ conditionis philosophos, sed vt ego opinor, ferè ex omnibus præstantissimos, & de quibus hoc rel suspicari indignum facinus esse putâsses. Enimuerò Aeschines ille Socraticus, longis illis & lepidis dialogis summo sermonis nitore atque mundicia conscriptis, semel venit in

ἐς Σικελίαν, κομίσων αὐτὸς, ὅπως ἐκ μιᾶς αὐτῇ γνωσθῶσι Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνοὺς, καὶ λόξας ἀνδοκιμήσαντα λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ, παρασίτων Διονυσίῳ, καὶ τῶν Σωκράτους διατριβῶν ἐρᾳδίως ἔχειν φράσας. τί δ', καὶ Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος οὐχὶ τῶν δοκίμων φαίνεταί σοι φιλοσόφων; Τυ. καὶ μάλα. Πα. καὶ οὗτος μέν τοι, καλὸν τὸν αὐτὸν χρόνον, διέτριβεν ἐν Συρακούσαις παρασίτων Διονυσίῳ· πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασίτων αὐτὸς ἀνδοκιμᾶτο παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ λίαν πολύ τι τῶν ἄλλων πρὸς πλὴν τέχνην ἦν φρένας· ὥστε τοὺς ὀψοποιοὺς ὀλίγου συμπράττειν ἔπεμπε παρὰ τοῦτον ὁ Διονύσιος, ὡς παρ' αὐτὸν μαθησομένους. οὕτω μοι δοκεῖ καὶ ἡμῖν ὁ τύραννος ἀξίως. ὁ δὲ Πλάτων ὑμῶν ὁ γενναιότατος, καὶ αὐτὸς

nit in Siciliam, eosdem una secum ferens, vt si quo modo fieri posset, eorum opera Dionysio tyranno innoteſceret. Tandem verò lecto Miltiade, viſus ſibi non mediocrem adiunxiſſe & laudem & opinionem, reliquum tempus permanſit in Sicilia paraſitans Dionyſio, Socraticis diſceptationibus longùm ualere iuſſis. Quid autem? nónne & Xᵗ Ariſtippus ille Cyrenæus vnus ex præſtantibus & eximijs philoſophis tibi eſſe videtur? Tyc. Maximè. Par. Et ille per id ætatis Syracuſis verſatus eſt paraſitando apud Dionyſium. Itaque ex omni paraſitorum numero ille in maximo precio habitus fuit apud illum. Erat enim præter cæteros ad hanc artem ſingulari præditus induſtria: quare & coquos quotidie ad illum miſitare ſolitus eſt Dionyſius, quò apparatiùs tanto magiſtro artem perdiſcerent culinariam. Ille ſanè videtur etiam artem pro dignitate excoluiſſe. Quinetiam Plato veſter generoſiſſimus, & ipſe non aliam

τὸς μὲν ἐκεῖ ἐς Σικελίαν ἐπὶ τοῦτο, καὶ ὀλίγας παρασιτήσας ἡμέρας ὧν τυράννῳ, τὴν παρασιτικὴν ἀπὸ ἀφυίας ἐξέπεσεν. καὶ πάλιν Ἀθήναζε ἀφικόμενος, καὶ φιλοπονήσας, καὶ παρασκευάσας ἑαυτὸν, αὖθις ἀνιέρῳ σόλῳ ἐπέπλευσε τὴν Σικελίαν, καὶ ἀπανήσας πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ἀπὸ ἀμαθίας ἐξέπεσεν. καὶ αὕτη ἡ συμφορὰ Πλάτωνι περὶ Σικελίαν, ὁμοία ἀοκῶ γενέσθαι τῇ Νικίου. Τυ. καὶ τίς, ὦ Σίμων, περὶ τούτου λέγει; Πα. πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, Ἀριστόξενος δὲ ὁ μουσικὸς, πολλοῦ λόγου ἄξιος, καὶ αὐτὸς δὲ παράσιτος Νηλέως ὢν. Εὐριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρέμεινε, καὶ Ἀνάξαρχος Ἀλεξάνδρῳ, πάντως ἐπίσασαι. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ τῆς παρασιτικῆς οὐκ ἥψατο μόνον, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. φιλοσόφους μὲν

liam ob causam in Siciliam profectus est: ac sanè paucos aliquot dies parasitatus, statim ab inepta parasitatione propter artis imperitiam elapsus est. Rursus autem Athenas regressus, cū variis semet studijs exercuisset & adornasset, deinceps secunda vice in Siciliam nauigando contendit, vbi iterum pauculos aliquot dies cœnatus, ob parasitandi imperitiam Dionysio excidit. Et hæc quæ Platoni in Sicilia parùm scitè parasitanti accidit aduersitas, persimilis mihi esse videtur Y Niciæ. TYC. Et quis ea, Simo, de Platone tibi dixit? PAR. Equidem & alij complures: porrò autem Z Aristoxenus Musicus vir clarus atque memorabilis, & ipse a Nelei parasitus fuit. Quòd verò β Euripides apud Archelaum parasitum egerit vsque ad extremum vitæ diem, γ Anaxarchus autem apud Alexandrum, planè tibi compertum est. Neque Aristoteles parasiticam intactam reliquit, sed eandem vt reliquas artes omnes exorsus est. Philosophos quemad-

μὴν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ, παρασιτικὴ σοι δόξαντας, ἴδῃς. παράσιτον δὲ οὐδεὶς ἔχει φράσαι, φιλοσοφῆσαι ἐθελήσαντα. καὶ μὲν δὴ εἰσὶν ἱκανῶν, τὸ μὴ πεινῆν, μὴ διψῆν, μηδὲ ῥιγοῦν, ταῦτα οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἢ παρασίτῳ. ἔστι φιλοσόφου ἢ ἄρ τις πολλοὺς καὶ ῥιγοῦντας καὶ πεινῶντας εὕροι, παράσιτον δὲ ἴσως οὐκ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλὰ δυσχὴς τις ἢ πλωχὸς ἄνθρωπος ἢ φιλοσόφῳ ὅμοιος. Τυχ. ἱκανῶς ταῦτά γε. ὅτι δὲ καὶ καλὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς ἢ παρασιτικὴ, πῶς ἐπιδεικνύεις; Πα. ἀσὶν, ὦ βέλτιστε, καιροὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου, ὁ μὲν τις ἀρίστης, οἶμαι, ὁ δ' αὖ πολέμου. ἐν δὲ τούτοις πᾶσα ἀνάγκη, φάναι γίνεσθαι τὰς τέχνας, καὶ τοὺς ἔχοντας ταύτας, ὁποῖοί τινές εἰσι. πρότερον δέ, ἐὰν δοκῇ, σκοπῶμεν

quemadmodum parasiticæ operam dederint, ostendi à parasitum verò nemo vnquam potest producere qui philosophandi captus sit desiderio. Et sanè si felicitas putanda est, neque fame discruciari, neque siti virgeri, neque algore torqueri: hæc nemini alteri quàm parasito suppetunt. Itaque philosophorum non parùm multos quispiam inuenerit & alacres grauiter & esurientes, parasitum verò nequaquam. At alioqui parasitus habendus non esset, sed infelix quispiam, aut mendicus circumforaneus, aut etiam philosopho simulis. TYC. Hæc equidem tibi satis superque disputata sunt. At Philosophia atque Rhetorica etiam reliquis potiorem esse parasiticam, quomodo comprobabis? PAR. Sunt in vita humana tempora, ô optime, alia quidem pacis, vt opinor, alia verò belli. Iam in his omnibus modis necessariò est, artes cuiusmodi sint manifestas fieri: sed & illi necessum est, vt se aperiant qui artibus sunt imbuti. Primùm autem si ita tibi videtur, tempus

belli

μεθα τὸν τοῦ πολίμου κακὸν, καὶ τίνος ἂν ἕνεκα μάλιστα χρησιμάταζοι, ἰδίᾳ τε ἕκαστος καὶ αὐτῶν, καὶ κοινῇ τῇ πόλει. Τυ. ὡς οὐ μίτριον ἀγῶνα καταγγέλλεις τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἔγωγε πάλαι γελῶ καθ' ἑμαυτὸν ἐννοῶν, ποῖός ἄρ' ἂν εἴη συμβολὴ καὶ παρασίτου φιλόσοφος. Πα. ἵνα τοίνυν μὴ πάνυ θαυμάζῃς, μηδ' ἀπὸ τοῦ πράγματός σοι λοιπὸν χλοάζῃ ἄξιον, φέρε, πρότυπωσόμεθα παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. ἀγγέλθαι μὲν, αἰφνίδιον ἐς τὸν χῶρον ἐμβεβληκέναι πολεμίους· ἵνα δὴ ἀνάγκην ἐξίσχῃ, καὶ μὴ πανσορᾷ, ἵξω δηλουμένην τὴν γῆν. τὸν σφάγιον δ' παραγγέλλειν ἅπαντας ἐς τὴν κατάλογον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δὴ χωρεῖν τοὺς ἄλλους, ἐν δὲ δὴ τέλοις φιλοσόφους τινὰς, καὶ ῥήτορας, καὶ παρασίτους. πρῶτον δίνιν ἀχθύσομεν

belli subducta ratione excutiamus, & quinam ingruente bello omnium maximè tum ibijpsis priuatim, tum Reipublicæ sint vtiles.

TYCH. Quàm non mediocre virorum certamen annuncias? Et ego iamdudum apud me ipse video, cogitabundo animo mecum considerans, cuiusmodi futurus sit philosophus cum parasito comparatus. PAR. Ne verò nimia capiaris admiratione, néue hanc rem cauillo aut subsannatione dignam existimes: age hoc totum expressis typis oculis nostris subijciemus. Annunciatum est, ex improuiso hostes in regionem irruptionem fecisse: perneceſsarium autem est collecta manu illis exire obuiam: neque enim per socordiam committendum est, vt impunè abactis pecoribus agros nostros deuastent atq; depopulentur. At dux belli denunciat, vt ad delectum faciendū iuuenes confluant, alij verò discedant. Sint autem inter hos nonnulli, & philosophi, & rhetores & parasiti. Itaque initiò abiectis vestimentis, exuimus

ἐσθῆτος, ἀνάγκη γὰρ τὸς μέλλοντας ἐπιδύεσθαι, γυμνοῦσθαι πρότερον. θεῶ δὲ τοὺς ἄνδρας, ὦ γενναῖοι, καθ' ἕκαστον, πρὸς ἀσκίμασι τὰ σώματα. τὸς μὲν τοίνυν αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ἐνδείας, ἴδοις ἂν λεπτοὺς καὶ ὠχρὸς καὶ ῥυπαρικότας, ὥσπερ ἤδη πραυματίας παρεμένους. ἀχρῶντα μὲν γὰρ, καὶ μάλα σφοδρὰν, καὶ ὠθισμὸν, καὶ κόνιν, καὶ τραύματα, μὴ γελοῖον ἡγήσεσθαι, λιποῦσθαι φύσεσθαι ἀνθρώπους, ὥσπερ ἐκείνους, τινὸς ἀθλοφόρους ἀναλήψεως. ἆρα δὲ πάλιν μεταβὰς τὸν παράσιτον, ὁποῖός τις φαίνεται. ἆρ' οὐχ ὁ μὲν τὸ σῶμα πρῶτον πολὺς, καὶ τὸ χρῶμα ἁδὺς, οὐ μίλας δὲ, ὁ δὲ λευκός· τὸ μὲν γὰρ γυναικὶ, τὸ δὲ ἄλλῳ προσοικεῖν· ἔπειτα θυμοειδὴς, ἀνὴρ βλέπων, ὁποῖον ἁμᾶς, μέγα καὶ ὕφαιμον· ὁ δὲ καλὸν, λιπόσαρκόν τε καὶ θῆλυν ὀφθαλμὸν ἔχ πόλεμον

mus nos. Quippe qui arma induendi sunt, antè se denudent necesse est. Proinde intentis oculis specta, ô generose, vnumquenque ex ordine, habitoq; delectu probato corpora. Itaq; illos propter victus indigentiã haud dubiè visuros es tenues quoque pallidos, & planè horrore horrido, quasi iam confecti sint vulneribus. Qui ergo non summè foret ridiculum, affirmare eiusmodi viros perferre posse certamen, aut pugnam statariam, aut impressionem, aut pulueremq; atque vulnera, quæ curatione aliqua refocillandi sunt? At iam contrà ab illis regressus, parasitum quo corpore appareat, contemplare. Nunquid non membris præditus est pugilatorijs, & colore viuo atque iucundo, neque nigro, neque rursus peralbo? Hoc enim muliebre esset, illud seruile. Deinde animosus quoque terribile quiddam obtuens, vultu minaci & rubicundo, quod parasitorum est proprium. Neque enim consultum fiducia videtur, hominem meticulosum, aut fœmineis oculis præditum

πόλεμον ἐλθεῖν. ἆρ οὐχ ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ μὲν γέγονεν ἄν, καὶ ξὺν ὁπλίτου σχήματος καὶ ἀποθάνοι καλῶς; ἀλλὰ τί δὴ ταῦτα ἐπάξας, ἔχοντας αὐτῶν παραδείγματα ἁπάντων δὲ ἁπάντων, ἐν πολλῷ τῷ πάντοτε ῥητορικῷ καὶ φιλοσόφων οἱ μὲν ἀρχαῖοι ὅλως ἀπείναντο ἔξω τοῦ τάχους προελθεῖν, εἴ δέ τις καὶ ἀναγκασθεὶς παρεδύσατο, φημὶ τοῦτο λέγοντα πρὸ τάξεως, ὑποφεύγειν. Tv. ὡς θαυμάσια πάσχοντα, καὶ οὐκ ἂν ἀποχωρῆσαι μείονος. Πα. λίγω κ' ὅμως, τὸν ἀποδειλιάσαντα ῥητόρων ἰσοπρατῆ τοῦτον ὅπως ἂς πόλεμον ἐλθεῖν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ δικαστηρίου ἀνίου, δίχα δακρύων, οἶμαι, ὅτι οὐδὲ πρὸ φωνῆς δίχα τοῦτο ἔχει τί ἴτι, οὐχὶ Δημάδης μὲν καὶ Αἰσχίνης καὶ Φιλοκράτης, ὑπὸ δείου, φοβοῦς τῇ καταγγελίᾳ τῇ Φιλίππου πολίμου,

praeditum in aciem producere. Nunquid non ornatus iſtiuſmodi ſit elegans & viuens armatus, elegans etiam ſi honeſtè in prælio ceciderit? Sed quorſum iſtis collationibus vtimur? cùm illorum exempla nobis in promptu parata ſint? Vt enim ſimpliciter quæ ſentio eloquar, à priorum rhetorum atque philoſophorum patrum extra murum in bellum progredi nunquam auſi ſunt. Quòd ſi quis etiam neceſſario coactus militatum egreſſus eſt illum ego deſerta acie turpiter aufugiſſe dico. TYCH. Quàm admiranda omnia, & quàm nihil exiguum aut mediocre polliceris? PARA. Nihilo ſecus tamen orationem ſemel exorſus expediam. Equidem ex rhetorum numero Iſocrates ne ſemel quidem in bellũ egreſſus eſt, at ne in foro quidem iudiciali vnquã orationẽ habiturus aſcendit, propter animi puſillanimitatem. Opinor verò & ob hoc ipſum illi vocẽ defuiſſe. Prætereà nónne Demades & Aeſchines & Philocrates timore ſtatim conſternati, bellũ Phi-

λίμα, τὴν πόλιν προὔδοσαν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ ἀντίλεσαν Ἀθηναίοις ἀεὶ τὰ ἐκείνου πολιτευόμενοι; ὃς ἀεί τις καὶ ἄπτεται Ἀθηναίων κατ' αὐτὰ ἐπολέμει, κἀκεῖνος ἐν αὐτοῖς ἦν φίλος, ὁ Ὑπερίδης δὲ καὶ Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος, οἳ γε λυκοῦντος ἀνδριότεροι, ἂν τοῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντος, καὶ κοιδορούμενοι ὑπὸ Φιλίππου, τί ποτε οὐκ ἐργάσαντο γενόμενοι ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν πολέμοις; καὶ Ὑπερίδης μὲν καὶ Λυκοῦργος οὐδ' ἐξῆλθον, ἀπ' οὐδ' ὅλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν πυλῶν, ἀπ' ἐντὸς χίδιοι κάθηντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκούμενοι γνωμίδια καὶ προβουλευμάτια συντιθέντες· ὁ δὲ δὴ κορυφαῖος αὐτῶν, ὁ τὰ πλείστα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συνηχῶν, Φίλιππος

lippo indicente, vrbem atque seipsos hosti prodiderunt, neque non pertinaciter persueráruntAthenis illius res, atque negocia semper administrantes? adeò vt si quis etiam alius Athenienſium eandem sequeretur bellandi rationem, protinus in illorum amicitiam adscisceretur. At verò Hyperides, & Demosthenes, & Lycurgus, qui parlò videbantur cæteris animosiores, tametsi in conciombus subinde tumultuarentur, ac Philippum contumelioſis dictis proſcinderent, quódnam memorabile facinus in eo bello quod aduerſus illum geſſêre Athenienſes, ediderunt? Equidem Hyperides & Lycurgus nunquã egreſſi sunt, ſed neq; vel modicum exerto è portis capite auſi sunt proſpicere, verùm intra murum clauſi sedebant, iam apud seipſos obſidionem perferrentes, sententiolas atque senatuſconſulta componentes. Sedenim anteſignanus illorum atque coryphæus, nempe Demosthenes, cui iſta pro concionibus ciuium auribus subinde occinere moris erat, μ Philippus

λιππος γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄλιθος, ὅθεν οὐδὲ ἀνθρακοπωλεῖν πρίαιτό τις ποτε, τολμήσας πρωΐθεν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν, πρὶν ξυμμίξαι τὰ στρατόπεδα, καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖρας, ῥίψας τὸν ἀσπίδα, ἔφυγεν. οὐδέπω ταῦτα πρὸ τοσούτου διήκουσας ἐθνικὸς, πάνυ γνώριμα ὄντα, ἐκ ὧν οἱ Ἀθηναίοις, ἀλλὰ Θρᾳξὶ καὶ Σκύθαις, ὅθεν ἐκεῖνο τὸ κάθαρμα ἰῶ; Τυ. ἐπίστασαι ταῦτα, ἀλλ' οὗτοι μὲν ῥήτορες, καὶ λόγους λέγειν ἐσκηκότες, ἐ τοῦτο καὶ οὐ τί δ' περὶ τῶν φιλοσόφων λέγεις. οὐ γὰρ δὴ τούτους, ὥσπερ ἐκείνους, ἴσχεις ἀντιβαλεῖν. Πα. οὗτοι μάλιστα, ὦ Τυχιάδη, οἱ περὶ τῆς ἀνδρίας ὁσημέραι διαλεγόμενοι, καὶ διαπίπτοντες τὸ γ' ἀρετῆς ὄνομα, ποικῷ μᾶλλον τῶν ῥητόρων φανοῦνται λειποτάκται καὶ μαλακώτεροι. ἀκόπτα δὴ οὕτω περὶ τοῦ

lippus Macedonum exitium, à quo ne mancipium quidem aliquis emere sustineret: ausus venire in Bœotiam, priusquàm uterq; exercitus commixtus ad manus deueniret, & abiecto enim clypeo aufugit, magna cũ ignominia atque dedecore. An & hæc antea neminem commemorantem audisti, quæ nedum Athenienſibus pro certo comperta sunt, sed & Scythis & Thracibus, vnde illud piaculum profectum fuerat? TYCH. Ista equidem mihi comperiè nota sunt. At illi quidè fuerunt rhetores, quibus studio fuit concionari, & causas perorare, non virtutem armis exercere. Quid autem de philosophis habes quod dicas? Neq; enim hos quemadmodum illos accusare potes ignauiæ. PAR. Illi equidem Tychiade, quì quotidianis dissertationibus

multa de fortitudine disputare consueuerunt, virtutis nomen nunquam non in ore habentes, multò quàm rhetores apparet fugaciores, ignauiores, atq; etiam effœminatiores. Ad hunc verò modum rem considera. Principiò quidem nemo est

τον μὴ ὅτι ἕνα ὅστις ἀπέρ ἐ-
χοι φιλόσοφον ἐκ πολέμω γε-
νεσθαι κατ᾽ ἀκοὴν γὰρ οἶδ᾽ ὅλως
ἐσφενδόνας, ἢ ἄπερ ἐσφενδό-
νας, φεύγοντας ἑώρων. Αντι-
σθένης μὲν οὖν, καὶ Διογένης
καὶ Κράτης, καὶ Ζήνων καὶ
Πλάτων, καὶ Αἰσχίνης, καὶ
Ἀσσόπικος, καὶ πᾶς οὕτω ὁ
ὅμιλος, οὔτε ἄλλον παράτα-
ξιν. μόνος δὲ τολμήσας ἐξιλ-
θεῖν ἐς τὴν ἐν τῇ πόλει μά-
χην, ὁ σοφὸς οὗτος Σωκρά-
της, φύγων ἐκάθητο, ἀπὸ τῆς
Πάρνηθος, ἐς τὴν Ταυρίου
παλαίστραν κατέφυγε· πολὺ
γὰρ αὐτῷ ἀσεσότερον ἐδόκει,
μετὰ τῶν παρακινδύνων κα-
θεζόμενον ὁρᾶσθαι, καὶ σοφισ-
μάτια πεδάσασθαι ἐπὶ τοῖς ἐν τυγ-
χάνουσιν, ἢ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ
μάχεσθαι. Τυ. ὦ γενναῖε,
ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ᾽ ἄλ-
λων ἐπυθόμην, ἃ μὰ Δία σκώ-
πτειν αὐτοὺς καὶ ἀναδίδασθαι νο-
μίζων. ὥστε εἴ τι μοι δο-
κεῖς, χαρίζομαι τῇ σαυτοῦ
τύχῃ

vsquam qui pro certo affirmare posit, vllum philosophum in bello oppetijsse: aut potiùs in vniuersum nunquam meruêre stipendia, aut si meruerunt, omnes audita tuba aufugerunt. Equidem Antisthenes: & Diogenes: & Crates, & Zeno, & Plato, & Aeschines, & Aristoteles, & illa vniuersa philosophorum turba, nunquam viderunt aciem. § Solus autem sapiens ex illorum numero Socrates sumpta fiducia in bellum quod ciuitati fuit aduersus Lacedæmonios, exire ausus, fuga inde saluti consulens, ex Parnethe in Taurei palæstram diuertit. Existimabat enim sibi longè fore tutiùs atque ciuiliùs sedenti cum pueulis studioseè exorzari ac vnà sermonem sociantes sophisticis captiunculis illaqueare, quàm cum viro Spartano manus conferere. TYCH. *Ego verò ista iam olim, ô generose, memorata accepi ab alijs, quibus per Inuem nequaquam voluntas erat hæc illis illudendi gratia exprobrare, sicut tibi. Itaque parum gratiæ arti tuæ*

conci-

τύχῃ καταψεύδεσθαι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλ' ἐ λοιπὸν, ἦν δ' ἐγώ, φίλε, καὶ σὺ τὸν παράσιτον, ὁποῖός τίς ἐστιν ἐν πολέμῳ, καὶ λέγε, καὶ ἆρ' ὅλως λέγεται παράσιτός τις γενέσθαι τῶν παλαιῶν. Παρ. καὶ μάλ', ὦ φιλότης, οὐδεὶς ἀνήκοος Ὁμήρου, οὐδ' ἂν πάμπαν ἰδιώτης τύχῃ, ὅστις οὐκ ἐπίσταται παρ' αὐτῷ τοὺς ἀρίστους τῶν ἡρώων παρασίτους ὄντας. ὅτι γὰρ Νέστωρ ἱκανός, οὗ ἀφ' ἡδὺς γλώττης, ὥσπερ μέλι ὁ λόγος ἀπερρύη, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως παράσιτος ἦν. καὶ οὔτι τὸν Ἀχιλέα, ὥσπερ ἐλάκη τι, καὶ ἦν τὸ σῶμα γυμνασάτα. τος, καὶ διαπρέπων οὔτε τῷ Διομήδει, οὔτε τὸν Αἴαντα ὁ Ἀγαμέμνων ἔτως ἐπαινεῖ τι, καὶ θαυμάζει, ὥσπερ τὸν Νέστορα. οὐδὲ γὰρ δέκα Αἴαντας ὤχετο γενέσθαι αὐτῷ, οὔτε δέκα Ἀχιλέας. μᾶλλον δ' ἂν ἐκαινίσθη πόλιν Τροίαν, εἰ τοιούτους, ὁποῖος ἦν

conciliare videre, tantos viros falsis contumeliis afficiendo. o At si videtur, ac mihi cuiusmodi vir parasitus in bello sit expedi, & numquid omnino ex veteribus illis quispiam parasitus fuisse credendus est. PAR. Atqui, ô amice, nemnem vsque adeò Homericæ poëseos rudem atque imperitum esse existimo, neque si prorsus à literis alienus aut idiota fuerit, qui nesciat apud illum ex heroicis omniũ præstantissimos parasitos esse. Siquidem ille Nestor, à cuius lingua perinde vt mel fluebat oratio, regis parasitus fuit. Sed neque Achillem, quemadmodum & videbatur: eratque corporis forma atque viribus excellentissimus: neq; Diomedem, neque Aiacem Agamemnon tantis laudibus extulit & admiratus est, quanto laudis testimonio ornauit Nestorem. Neq; enim decem Aiaces sibi dari exoptat, neq; decem Achilles. Quippe iam olim Troiam funditùs excisam cepissent, si eiusmodi

ἰῶ οὗτος ὁ παράσιτος, καὶ πάνυ γέρων ὢν σφαλιάτας ἔχει λίπα. καὶ τὸν Ἰδομενέα, τὸν τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει. Τυχ. ταῦτα μὲν καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι· οὔπω δέ μοι δοκῶ μανθάνειν πῶς λέγει τὼ ἄνδρε τὼ Ἀγαμέμνονι παράδειπνοι ἦσαν. Παρα. ἀναμνήσθητι, ὦ γενναῖε, τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ὧν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει. Τυχ. ποίων; Πα. Σοὶ δὲ πλέον ἀεὶ ἔστω ἐμοὶ πίειν, ὅτι θυμὸς ἀνώγοι. ἕστασθαι γὰρ τὸ ἀεὶ πλέον ἢ πίνειν ἄριστον, ἐπεὶ ὅτι τὸ ποτήριον δεῖ παντὸς πλήρως εἶναι ὡς Ἰδομενέα, καὶ μαχομένῳ καὶ λαβούδουνι, ἀλλ' ὅτι ὡς ἥδιόν τι βίου μόνῳ σωθῆναι ὑπῆρχε τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἐπὶ ὥσπερ ἐπὶ κοπιῶντας στρατιώτας, πρὸς ἡμέρας τινὰς πρὸς παλουμένους. τὸν μὲν γὰρ Αἰακὸν

dere alios milites, cuius di parasitus ille fuerat, quamquam iam confectus senex habuisset. Quin etiam Idomeneα Iouis filium eadem ratione Agamemnonis parasitum fuisse confirmat. TYC. *Hæc equidem & ipse non ignoro. Nondum tamen mihi intelligere videor, quomodo illi duo heroes Agamemnonis parasiti fuerint.* PAR. *Perlege, ô generose, versiculos illos quibus ipse Agamemnon Idomena alloquitur.* TYC. *Quosnam dicis?* PARA. *Semper tibi plenior vni*

Stare solet cyathus, velut & mihi, quando bibendi

Est mens vt potes——.

Inde quod dixit, semper plenior adstare cyathus non ita accipiendum est, quasi semper poculum vino plenum Idomeneo & pugnanti & dormienti sit propositum, sed quod illi per omnem vitam soli cum rege cœnandi facultas concessa fuerit, sed non perinde vt alijs militibus certis quibusdam diebus ad mensam vocatis. Etenim

Aiacem

Ἅπαντα, ἰκὰ λαλῶ ἰμοῦ μάχην ὦ Ἕκτορ, ἐς Ἀγαμέμνονα δίον ἄγων φησί, κατὰ τιμὴν ἀξιωθέντα ὑφὶ τοῦ παρὰ τῷ βασιλεῖ δείπνου. ὁ δὲ Ἰδομενεὺς καὶ ὁ Νέστωρ ὀψὲ ἡμέρας σκοτείνου ὦ βασιλεῖ, ὡς αὐτός φησι. Νέστωρ δὲ παράσιτός μοι δοκεῖ τῶν βασιλίων μάλιστα τιμώμενος, καὶ ἀγαθὸς γνώμων· οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄρξασθαι τῆς τίχνης, ἀλλὰ ἄνωθεν ἐπὶ Καινέως καὶ Ἐξαδίου. δοκεῖ δὲ οὐδὲ ἀναβεβάσθαι παράσιτον, ἐμὲ μὴ καὶ Ἀγαμέμνονα ἀπιδεῖν. Τυ. οὗτοσὶ μὲν γνώμων ὁ παράσιτος· ἐκ καὶ ἄλλους τινὰς οἶσθα, παρὰ λίγον· Πάρα. τὸ οὖν, ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτροκλος τὸν Ἀχιλλέως παράσιτος ἦν, καὶ ταῦτα, δόντος ἄλλου Ἑλλήνων φανερότατος ὤν,

Aiacem quòd singulari certamine congressus cum Hectore optimè se gesserat, proceres ad Agamemnonem diuinum canatum abduxisse commemorat, tanquam propter virtutem in pugna editam honoratum, admodum sera cœna apud regem apparata. At verò Idomeneus atq; Nestor ferè quotidie cum rege cœnitabant, vt idem auctor tradit. Porrò Nestor regum parasitus mihi fuisse videtur multa arte industrius. Neque apud Agamemnonem primùm hanc parasitandi artem exorsus est, sed multis retrò temporibus apud Cœnea atque Exadium. Vius verò est neque parasitandi finem antè fecisse, quàm Agamemnon diem suum obiit. TYCHIADES. *Equidem ille præclarus & insignis fuit parasitus. At si quos alios ingenus heroas parasitos fuisse nosti, hoc mihi nominatim explicare ne pigeat.* PARAS. *Quidigitur, ô Tychiade, nónne & Patroclus Achillis parasitus tibi fuisse videtur, præsertim cùm nullo aliorum Græcorum fuerit*

ρ&, οὔτι τῶ ψυχῶ; οὔτι τὸ σῶμα, νεανίας ὤμι; ἐγὼ γὰρ ἐδ' αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Αχιλλέως, τεκμαίρομαι τοῖς ἔργοις, αὐτὸ χεῖρω εἶναι. τόμ τε γὰρ Εκτορα ῥῆξαντα τὰς πύλας, καὶ παρὰ τὰς ναυσὶν ἤδη μαχόμενον, οὔτ& ἐξέωσε, καὶ τῶν Πρωτεσιλάου νεῶν ἤδη καιομένων ἐπέβη. καί τοι ἐπιλάσταιον αὐτῆς οὐχ οἱ φαυλότατοι, ἀπ' οἰ τοῦ Τελαμῶν&, Αἴας τε καὶ Τεῦκρ&, ὁ μὲν ὁπλίτης ἀγαθὸς, ὁ δὲ τοξότης. καὶ πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν βαρβάρων, ἐν δὲ καὶ τοὺτους καὶ Σαρπηδόνα, τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν ὁ παράσιτ& τοῦ Αχιλλέως. καὶ ἀπέθανε δὲ οὐχὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἀπ' αὐτὸν μὲν Εκτορα Αχιλεὺς ἀπέκτεινεν, εἷς ἕνα, καὶ αὐτὸν Αχιλλέα Πάρις, τὸν δὲ παράσιτον θεὸς καὶ δύο ἄνθρωποι. καὶ τελευτῶν δὲ, φωνὰς ἀφῆκεν, οὐχ οἵας ὁ γενναιότατ& Εκτωρ, πεσπίπτων τὸν Αχιλέα, καὶ ἱκετεύων, ὅπως ὁ νικηθεὶς

deterior aut ignauior, neque animi nepue corporis dotibus, tametsi iuuenis existens? Mihi equidem nulla in re ipso Achille videtur fuisse inferior, ex eius operibus coniecturam facienti. Etenim Hectorem perruptis portarum obicibus, ac intra munitionem iuxta naues pugnantem, fortissimè repulit, & Protesilai nauim iam incensam & ardentem extinxit, quanquam in ea essent non ignauissimi: verùm Telamone nati & Aiax & Teucer, alter hasta strenuus, alter arcu valens. Multos præterea ex Barbaris neci dedit: inter quos & Sarpedonem Iouis filium Achillis parasitus peremit. Prostratus verò occubuit nequaquã ab alio, sed ipsum quidem Hectorem vita spoliauit Achilles, & at Achillē Paris, vnus vnum. Porrò autem parasitum, & Apollo & duo viri occiderunt. Ac iam moriens eas voce edidit, non quales generosissimus Hector ille, Achillem suppliciter precatus vt & cadauer eius sui

ἐ παρὰς ἀδζῶ ζῖς οἰκείοις ἀποδοθῆ, ἄπ' οἵας ἀκὸς ἀφᾶναι παράσιζον, τίνας δ' ταύτας; Τοιοῦτοι δ' ἄπερ μοι ἐάκοσιν ἀντιβόλησαν, Πάντῳ ἐμῷτοῦ ὅλονζε, ἰμῷ τὸ δεμὶ λαμζύτῳ. Τυχ. ταῦτα μὲν ἱκανά. ὅτι δ' μὲν φίλῳ, ἀπὰ παράσιτῳ ἰῶ ὁ Πάτροκλῳ ζῦ Αχιλλίως, παρῶ λέγαν, Παρ. αὐτὸν, ὦ Τυχιάδη, τὸ Πάτροκλον, ὅτι παράσιτῳ ἰῶ λέγουτά ζοι παρίξομαι. Τυχ. θαυμασὰ λέγας. Παρ. ἄκουε τοίνυν αὐτῶν τῶν ἐπῶν· Μὲ ἰμὰ σῶμ ἀπάνωθι τιθέμβραι ὀσί' Αχιλῆι, Απ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημβ, ἰν ἀμιτέροισι δόμοισι. καὶ πάλιν· ἀρβὰς, καὶ ἐμὸ μιθ' ἑξάμβρός φησιν, ὁ Πηλεὺς Ἐτιτρῴσκε ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ἀνόμηνε τετιμῆσθαι παράσιζον ἔχεῖν. ἃ μὲν ζοί, ἔνιο φίλον ἐβάλλε τὸν Πάτροκλον λέγαν, ἐκ ἂν αὖτ' ἀνόμαζε.

suis sepeliendum redderet: sed quales par est parasitum expirantem emittere, cuiusmodi tandem?

ω Si mihi viginti duro in certamine tales

Antè occurrissent, cum clos ego cuspide cæsos

Strauissem letho—.

TYCH. *At de his quidem abundè satis multa verba fecisti. Cæterùm Patroclum nõ amicum, sed Achillis parasitum fuisse, quo pacto testatum faciet?* PAR. *Ipsum, ô Tychiade, Patroclũ quòd parasitus fuerit, dicentem tibi exhibebo.* TYCH. *Admirãda dicis.* PAR. *Audi igitur hosce versiculos:*

Ne mea Pelida condi patiãre seorsim

Ossa, sed amborum sint vno tecta sepulchro,

Sicut & antè domi nutriti viximus vnâ.

Et rursus eodem in loco:

Nam me susceptum Peleus studiosus alebat,

Nomine méq; tuum noto Therapontа vocauit.

hoc est, parasitum esse voluit. Etenim si Patroclum Achillis amicum dicere voluisset, haud illum therapontа nomi-

μαλῆ θεράποντα. ἰλαθεροῦ γὰρ ἦν ὁ Πάτροκλος. τίνας δὲ νῦν λέγει θεράποντας, ἃ μήτε δούλους, μήτε ὑβριλεῖς, μήτε παρασίτους ἀληλονότι, ἢ καὶ τὸν Μηριόνην, τὸν Ἰδομενέως καὶ αὐτὸν θεράποντα ὀνομάζει, ἵππους, οἶμαι, καὶ ἡνιόχους τότε τῶν παρασίτων. σκόπει δ', ὅτι καὶ ἐντεῦθεν τὸν μὲν Ἰδομενέα, Διὸς ὄντα υἱὸν, οὐκ ἀξιοῖ λέγειν ἀταλάντων Ἄρει, Μηριόνην δὲ τὸν παράσιτον αὐτοῦ. τί δ' οὐχὶ καὶ Αἰσχύλος, ἄμμοτις καὶ ὤν, καὶ ψυχῆς, ὥσπερ Θέσπυδός φησι, παράσιτος ὢν Ἁρμοδίου; τί δ', οὐχὶ καὶ ἐρᾶσθαι; ἐπιεικῶς γὰρ οἱ παράσιτοι, καὶ ἐρασταὶ τῶν τρυφώντων εἰσίν. οὕτω δὲ νῦν πάλιν ὁ παράσιτος τῶν Ἀθηναίων πόλιν τυραννουμένην, ἀς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖται, καὶ νῦν ἕστηκε χαλκοῦς ἐν τῇ ἀγορᾷ, μετὰ τῶν παλαιῶν. οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦτοί εἰσιν, μᾶλλον ἀγαθοὶ παράσιτοι ἦσαν. σὺ δὲ δὴ ποῖόν τινα ἀνάξεις ἐν

naſſet. Erat enim Patronum liberalior, quàm vt Achillis ſeruus dici ſuſtinuiſſet. Quos igitur dicit eſſe therapontas, qui neq; ſerui ſunt, neq; amici, nempe paraſitos: quo nomine & B Merionē Idomenei therapontā compellat. Atque ita nunc paraſitos dictos eſſe, planè coniecturā auguror. Quinetiam hoc cōſidera, quamobrem Idomenea Iouis filium non dignatus ſit Γ Marti æqualem dicere, verùm Merionem eius paraſitum. Nónne verò & Ariſtides vir populāris exiſtens & pauper, vt inquit Δ Thucydides, & paraſitus fuit B Armodij? nónne & amator? Sunt enim paraſiti ſuorum alumnorū paramantes. Huius itaq; paraſiti opera, Athenienſium Reipubl. tyrannide oppreſſæ libertas iterum recuperata eſt. Z Et nunc in foro ſtat æreus inter reliqua ciuitatis monimēta ſpectabilis. Illi equidē cùm tanta virtute claruerint, tamen paraſitos agebant. Tu verò quónam animatum

ἐν πολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοιοῦτος ἐκπονηκόσιμος ἔξεσιν, εἶτα τὴν παράταξιν, καλῶς πως καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; ἐπεὶ γὰρ, ἀπ' ἠῶ φησὶν ἐς ἀέθλια μαχήσασθαι, καὶ ὧς δὺς ἄμα ἦῶ μάχεσθαι λίποι. καὶ ὃν ἄριστοι στρατιῶται χρέα πολλὰ λίτο, ὁ μὲν τις ἀκέων βῆς ἀρμόζει τὸν κράνος, ὁ δὲ θωράκιον ἐνδύνεται, ὁ δὲ αὖ τὸ λαιὸν ἐπασπίδιον ἐπιπλώμενος ἐπιμελῶς, πρίν· οὕτως δὲ ἰδίᾳ τότε μάλα φαιδρῷ ὧς πᾶσιν ἐφ' ἡσυχίᾳ μέτα τὴν ἔξοδον, ὧν δὺς ἐν πρώτοις διαγωνίζεται. ὁ δὲ πρίαμος αὐτὸν, ὅτι ἀκρον ἐπιτέτακται ὧν παράσιτος, καλέσας αὐτὸν, ὥσπερ ὁ Αἴας τὸν Τεῦκρον, ἐπὶ ὧν σάκει καλύπτει. καὶ τῶν βελῶν ἀφειμένων, ὑπεκύσας ἑαυτὸν, ζῶντος σώζει· βέλτιον γὰρ ἐκεῖνον μᾶλλον σῶσαι, ἢ ἑαυτὸν ἀποθανεῖν μᾶλλον ἡγήσατο παράσιτος ἐν πολέμῳ, ἢ ἐκ ἄρχῆς φύσει δειλαίου, ὅτι δοκαγὸς σπασιώδης,

animo parasitum in bello esse putas? Hi Nonne sub initium talis curato probè corpore sumpto ientaculo prodit in aciem, quemadmodum & Θ Vlysses fas esse contendit? Quippe cui statim sub auroræ exortum pugnandum erit, ille prius cibum sumat necesse est. Et quo tempore alij milites, præmetu, hic quidem galeam diligenter adornat, ille thoracem curiosè induit, alus aliud quiddam malum belli suspicans trepidat: parasitus vultu prorsus hilaro & exporrecto indulget epulis: ac mox postquam in aciem progressus est, inter primos fortissimè dimicat: cæterùm qui alit parasitum, tum in ordine subsequatur, quem ille Ilonsecus atque Aiax Teucrum, clypeo defendit. Cupit enim impensiùs suum seruare alumnum parasitus quàm seipsum tueri in columem. Quòd si etiam in bello cæsus parasitus occubuerit, neque imperatorem, neque militum

στρατιώτης αἰσχυνθείη, μικρόν τι ὄντι νικρῷ, καὶ ὥσπερ ἐν συμποσίῳ καλῷ καὶ τακεμένῳ· ὡς ἄξιόν γε, φιλοσόφου νικροῦ ἰδεῖν, τοῦτο παρακείμενον ξηρόν, ῥυπῶντα, μικρὸν πώγωνίον ἔχοντα, πρωϊθνικότα τῆς μάχης, ἀθῷῳ ἄνθρωπον. τίς ἂν καταφρονήσειε τούτου δ' οὐ δεινῶς, τὸν ἀπασπισὰς αὐτὸ ὅτω κακοδαίμονας ὁρῶν; τίς δ' ἂν ἀχάσαι, χλωρὸν καὶ λοιμώττας ὁρῶν ἀνθρωπίσκους λαμπύνους, τλῶ πόλιν ἀρρῶσαν συμμάχων, ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ κακοῦργον ἐπιλῦσαι ὦ πολίμῳ; διοῦτοι μὴ ἐν πολίμῳ, πρὸς ῥήτορας καὶ φίλοσόφους ἀσιν οἱ παράσιτοι. ἐν ἀρλιὼ δ' τοσοῦτόν μοι δοκεῖ καὶ διαφέρειν παρασιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτὴ ἡ ἀρλιὼ πολίμου. καὶ πρῶτον, ἃ δοκεῖ σκοπῶμεν τὰ τῆς ἀρλιὼς χωρία. Τυχ. οὔπω ξυνίημι

militum quenquam pudore afficit, tantùm existens cadauer, quali corporis dignitate quondam in sympositis accumbere solitus est, adeò vt indignum sit facinus, philosophi cadauer huic appositum conspici, aridum & sordidum, prolixo barbicio informe, hominem prorsus miserandum, & qui ante initum prælium mortuus sit, imbellis atque inualidus. Quis verò eam ciuitatem non extremè cõtemneret, cuius tam miserandos atque infelices cerneret satellites? Quis non eam vrbem cùm robustis, tum animosis auxiliatoribus egere existimet, qui adeò pallidos & comatos hos munciones inter militum cadauera dispersos intuitus fuerit, eósque qui in excubijs stationes agitant, nullius in bello esse precij? Tales equidem sunt in rebus bellicis parasiti, cum philosophis atque rhetoribus comparati. K Cæterùm in pace tantum præcellit philosophiam, parasitica, quantum ipsa pax bello præstat. Ac primùm, si videtur, pacis loca atq; studia contemplemur. TYCH. Nondum teneo

ξυνίημι ὅ, τι λοῦτρῶν βέλτιον, σκοπῶμεν ἢ ὅμως. Παράσ. ἐκοῦ ἀγορὰν ἢ δικαστήρια, ἢ παλαίστρας ἢ γυμνάσια, ἢ ἰλιγγίσια, ἢ συμπόσια ἔχοντι φαίλου ἄν, πόλιως χωρία; Τυχ. πολλοῦ μὲν οὖν. Παράσ. ὁ δὲ ἐμὸς παράσιτος εἰς ἀγορὰν μὲν ἢ δικαστήρια οὐ πολλάκις, ὅτι, οἶμαι, τοῖς συκοφάνταις πάντα τὰ χωρία ταῦτα μᾶλλον προσήκει, ἢ ὅτι ἐκεῖ μισθοῦ ὄντων τῶν ἐν τούτοις γιγνομένων τὰς δὲ παλαίστρας, ἢ τὰ γυμνάσια ἢ τὰ συμπόσια δικάζει, ἢ λοιμὸν μόνον οὐτος ἐπεί τις ἐν παλαίστρᾳ φιλόσοφος ἢ ῥήτωρ ἀφανὴς, ἄξιος συγκεθλῶσι παρασίτου ἢ σώματι ἢ τίς ἐν γυμνασίῳ ζώντων ὀφθεὶς, οὐκ αἰσχύνῃ ζῶν χωρίου μᾶλλον ὄντων; ἢ μὴν ἐν ἐρημίᾳ τούτων οὐδεὶς ἂν ἐπεσάγη θηρίον ὁμόσε ἰὸν, ὁ δὲ

teneo quid hæc tua sibi velit oratio. consideremus tamen. PARAS. Igitur forum & iudicia, in palæstras, & gymnasia, tum venationes & sympoſia ego ciuitatis loca esse dixerim. TYCHI. Et rectè sanè. PAR. Quòd autem parasitus in forum causas acturus non prodit, quódque in iudicijs nulli clientulorum vocatus patronus præstò est: hanc ego subesse causam opinor, quòd ista loca magis sycophantis & rabulis illis forensibus pateant, atque conueniant, quódque nihil moderati in illis fieri soleat: palæstras verò atque gymnasia vnà cum sympoſijs parasitus frequentat sedulò, quibus solus ille ornamento est, atque decori. quoniam quisnam philosophorum aut rhetorū exutus vestimentis in palæstra dignè componendus esset cum parasiti corpore? Aut quis illorum conspectus in gymnasio, non potiùs probro atque dedecore locum afficeret? Atquī ne in deserto quidem illorū quispiam irruentis alicuius beluæ impetum

ὁ παράσιτος τὸ τί ἐπιοῦσα μηδὲ ἀνίσχοι ῥᾳδίως, μιμητικῶς αὐτῶν ἐν τοῖς πάνυ λιπαροῖς καταφρονῶν, καὶ ὅτ' ἔλαφος, ὅτι σῦς αὐτὸν ἐκπλήξαι πιφαύσκοι, ἅμα καὶ ἐπ' αὐτὸν ὁ σῦς τὸν ὀδόντα θήγοι, καὶ ὁ παράσιτος ἐπὶ τὸν σῦν ἀντιθήγοι. ὃν μὲν γὰρ λάγνος λύκος μᾶλλον τῶν λυκῶν. ἐν δὲ συμποσίῳ τίς ἂν καὶ ἀμιμήσαιτο παράσιτον, ἢ τοι κυνὸς ἢ ἰδιώτου; τίς δ' ἂν μᾶλλον ἀνῳδὰς ᾄσειε τοῖς συμπόταις, πότερον ὥσπερ ὁ τοῦ ἄδων καὶ σκώπτων, ἢ ἄνθρωπος μὲν γελῶν, ἐν τῷ βωμίῳ δὲ κάμνων, ἃ γελῶ ὁρῶν, ὥσπερ ἐπὶ ψόφου, ὀχλεῖ συμπόσιον ἄκων; καὶ ἐμοί γε δοκᾶ, ἐν συμποσίῳ φιλόσοφος τοιοῦτόν τι, οἷον ἐν βαλανείῳ λύκος. φέρε δὴ τούτων ἀφέντες, ἐπ' αὐτὸν ἤδη βαδίσωμεν τὸν βίον τοῦ παρασίτου σκοποῦντες ἅμα. καὶ παραβάλωμεν ἱκανόν.

πρῶτον

impetum sustineret: at parasitus earundem vim atq; ferociam fidenter expectat, ac sine negotio compescit; quippe qui easdem in conuiuijs contemnere didicerit. Sed neque cetuus, neque sus fetis inhorrescens parasitum conterret, sed sue aduersus illum dentes acuente, parasitus aduersus suem contrà acuit terribilis. Cæterùm lepusculos magis insectatur, quàm vllus canis venaticus. Porrò autem in cõuiuio quis cum parasito certamen susciperet, aut iocos ciente, aut comedente? Et quis magis conuiuarum tristitiam discutit? an ille cantillans ridicula, & ludens dicterijs: an homo potius nihil ridens, in sordida tritaque lacerna accumbens, terram tristis intuens, quasi ad luctum, non ad sympositi vocatus venisset? Ac mihi profectò talẽ quiddam in sympositio videtur esse philosophus, ✠ quod canis in balneo. ✠ Sed age istis posthabitis, ad ipsam parasiti vitam nos conferamus, excutientes atq; comparantes illum

✠ Primùm

πρῶτον οὖν ἰδοι τις ἂν τὸν μὴ παράσιτον, ἀλλ' ἀδόξως καταφρονούμενον, καὶ οὐκ αὐτῷ, ἂν οἱ ἄνθρωποι φύσιν περιφρόνητορας ἢ φιλοσόφους ὕβρει τις ἂν, ἢ τισὶ, ἀλλὰ πάντας, οὐ τύφου ἢ δόξης πιθύντας, καὶ ἢ δόξης μόνον ἀλλὰ καὶ ὃ τέτε ἄσχιον ὄν, ὑπ' ἀργυρείε. καὶ ὁ μὲν παράσιτος ἅπας ἴχει πρὸς ἀγόμενον, ὡς ἐκ ἂν τις εἰς πρὸς τὰς ἐν τοῖς ἀκριανοῖς ψυχείδας ἀπλῶς ἴχοι, καὶ οὐκ αὐτῷ λοιδορίαν τὸ χρυσίον τοῦ πυρός. οὐ γὰρ μικρὸν ῥήτορος, καὶ ὁ λανθάνειν ὄν, καὶ οἱ φιλοσοφίαν φάσκοντες, πρὸς οὐδὲν τὰ ἔτω διάκεινται ἀπλῶς, ὥστε τῶν μάλιστα νεανιῶν δοκιμωτάτων φιλοσόφων (περὶ ἧς γὰρ ῥητόρων, τί λέγω;) ὁ μὲν λιπάσων λίθον, λάρος ἐπ' αὐτῇ ἁλὶ, ἂν δ' καὶ μισθὸν σοφιστῶν, ἂς πράττει τοὺς μανθάνοντας. ὁ δ'

Primùm igitur quis eſt qui non videt paraſitum vnquam non contemptorem eſſe gloriæ, quippe cui nihil curæ eſt quam de ſe homines opinionem obtineant? At verò ipſos rhetores atque philoſophos non ſæpenumero illorum aliquos, ſed in vniuerſum omnes, faſtu atque gloria tranſuerſos agi quiſpiam inuenerit, ac non tantùm gloriæ debitos, ſed quòd adhuc turpius eſt, argenti ſitientiſſimos. Sedenum paraſitus hoc erga pecuniam affectus eſt animo, quo non aliquis negligentiore erga lapillos paſſim proiectos in littore animatus eſt. Ac nihil illi inter aurum & ignem videtur eſſe diſcriminis. Rhetorem autem, & quod abſurdius eſt, etiam illi qui philoſophiæ profeſſione ſe venditant, tam auidè argento inhiant, quaſi hac ratione maximam ſibi inire conciliarent & opinionem, & authoritatem philoſophi. De rhetoribus quid multa attinet dicere? cùm ille corruptis largitionibus cauſam orare ſoleat, alius dicendi artem profitens à diſcentibus mercedem exigit.

Tertiùm

ὁ δ' παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπὸρ ἢ σωφρόνως ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ οὐ καταισχύνεται. ἔτι πρεσβύτης ἀνὴρ ἥδεται τοῦτο ἀρλημᾶ, καὶ μισθοφορᾶ, καθάπερ Ἰνδὸς ἢ Σκύθης αἰχμάλωτος· καὶ δὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα αἰσχύνεται, ὅτι μισθὸς ὁ λαμβάνει. ὕβρεις δ' ἂν οὐ μόνον ταῦτα παρὰ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθοι, οἷον λύπας καὶ ὀργὰς καὶ φθόνους, καὶ παντοίας ἐπιθυμίας. ὃ γε μὴν μάλιστα ῥάδιόν ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὑπομεῖναι ἁπάντων· ὅτι γὰρ ὀργίζεται διὰ ἀνεξικακίαν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτῳ ὀργισθείη. καὶ εἰ ἀγανακτήσειέ ποτε, ἢ ὀργὴ αὐτοῦ χαλεπὸν μέν, οὐδὲ σκυθρωπὸν οὐδὲ ἀπεργάζεται, μᾶλλον δὲ γελοῖα, καὶ ὠμφαύνησε ξυνόντας. λυπεῖταί γε μὴν ἥκιστα πάντων, τοῦτο τῆς

Tertius à rege similiter præmium flagitat, non ob aliud, nisi quòd cum illo conuersationem societ: nec pudore suffunditur. Est præterea alius, qui iam ætate confectus, non ob aliud peregrè proficiscitur, quàm vt lucrū faciat, aut stipendio mereat, non aliter atque Indus quispiam, aut Scytha captiuus. Neque eundem pudet nominis, quòd merces sit illud quod accipit. O Non solùm verò his vitijs eos inueniet obnoxios, sed sunt adhuc alij degeneris animi affectus, quibus sunt plenissimi, nempe molestiæ perturbationes, iracundia, inuidentia, ac omnis generis concupiscentiæ. Parasitus autem his omnibus vacans affectibus, neque irascitur, propter animi tolerantiam, tum etiam quòd illi nemo sit cui irascereturAtque etiam si quando victus mentis impotentia indignatur, nihil tamen mali aut iniuriæ, iracundiæ impulsu designat perperam: quin potiùs risum omnibus eius excandescentia excutit, ac oblectamento est conuersantibus. Minimè verò omnium perturbatur, tristitia aut vlla mentis molestia discrucaitur. Etenim tam præsens illi parasiti.

τῆς τύχης παρασκευαζόσης αὐτῷ, μὴ χαριζομένης, μὴ ἴχνη ὑπὲρ ὅτου λυπηθείη. ὅτι γὰρ χρῆμά τ' ὄφελος αὐτῷ, ὅτι οἰκίαν, ὅτι οἰκέτας, οὔτε γαμεῖ, ὅτι παῖδας ἔστιν, οἷς εὐφραινόμενον, πάντας ἀνάγκη δὴ λυπεῖσθαι τὸν ἔχοντα αὐτὰ, ἐπὶ ταῦτα ἀποβλέποντα. ἐπιθυμεῖ δ' ὅτι δόξης, οὔτε χρημάτων, ἀλλ' ὑπ' ἀρχῆς τινός. Τυ. ἀλλ' ὦ Σίμων, εἰκός γε ἐνδεᾶ προφῆτ' λυπεῖσθαι αὐτόν. Πα. ἀγνοᾷς, ὦ Τυχιάδη, ὅτι ἐξ ἀρχῆς δεῖ παράσιτός ἐστιν οὗτος, ὅσις ἀπορεῖ προφῆτ· οὐδὲ γὰρ ἀνδρεῖον, ἀπορίας ἕνεκα ἀνδρεῖον· δεῖ φρόνιμος, ἀπορίας φορτῶν δὲ φρόνιμος· ἄλλως γε ὅτι παράσιτος ἄν ἂν. πρόκειται δὲ ἅπασιν ὅτῳ τρὶ παράσιτος ἐστὶν ὄντος. ὁ δὲ μὴ ὢν τος. οὐ δὲ μὲ ὁ ἀνδρεῖος ἄλλως, ἢ παρουσίᾳ ἀνδρειότητος, καὶ ὁ φρόνιμος, παρουσίᾳ φρονήσεως, καὶ ὁ πλούσιος

parasitica suppeditat adversus omnes molestias remedium, vt nulla etiam causa existat quamobrem afficiatur tristitia. Neque enim illi sunt opes, neque domus, neque famulus vllus, non vxor, non liberi, quibus pereuntibus habentem discruciari animo omnino necesse est, si horum iacturam fecerit. Atqui neq; gloriæ vllius est appetens, neq; opulentiæ: sed nec formosum quenquam desiderat. TYC. Verùntamen, ô Simo, planè consentaneum est, illum ob victus indigentiam perturbari animo. PAR. Ignoras, ô Tychiade, statim initiò hûc non esse parasitum, quicunque laborat victus inopia. Neq; enim fortis, inopiæ fortitudinis fortis perhibendus est: neque sapiens, sapientiæ penuria sapiens putandus: alioqui parsitus esse non posit. Nos enim de eo qui re ipsa parasitum agit, loquimur, non de eo qui solum parasiti nomen falsò obtinet. Iam si fortis non alia ratione, quàm præsente fortitudine fortis, & sapiens præsente sapientia sapiens habendus est: sequitur, neq;

ὁ παράσιτος ἢ, παρουσία τῶν παρασίτων παράσιτος ἴσα. ὡς ἄν γε τοῦτο μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, περὶ ἄλλου τινὸς, καὶ οὐχὶ παρασίτου ζητήσομεν. TY. οὐκοῦν ἀδιάπτωτος ἀφόρητον παράσιτος φορεῖς πᾶ. ἔοικεν, ὥστε ὅτ' ἐπὶ τοῦτο, ὅτ' ἐπ' ἄλλο ἰέναι, ὅτου κινητέα ἄρ. καὶ μὲν καὶ πάντων ὁμοῦ φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες φοβοῦνται μάλιστα, τῶν γε δὴ πλείστους αὐτῶν ὑροί τις ἂν μετὰ ξύλου περιόντας, ἢ ἂν λίθου, ἃ μὴ ἐφοβοῦντο, ὡπλισμένους καὶ τὰς θύρας κλείθρα ἐρρωμένως ἀσκεῖσθαι ὄντας, μή τις ἄρα νύκτωρ ἐπιβουλεύσασιν αὐτοῖς, λαθὼν τας· ὃ κἀγὼ θύραν τὸ λοιπὸν, ἀκῦ μὴ τοῦτο, ὡς μὴ ὑπὸ ἀνέμου ἀνοιχθείη. γενομένης δ' ψόφου νύκτωρ, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον θορυβεῖται, ἢ μὴ γενομένου. καὶ δι' ἐρημίας κἀπιὼν, ἄνω ἴφους ὁδεύει· φοβεῖται

parasitum, nisi parasitandi facultas suppetat, parasitum esse posse. Quare nisi hoc illi suppeditatum fuerit ab alio, nequaquam parasitus existimandus est. TYC. Proinde parasitus nunquam alimenti laborabit inopia? PAR. Ita quidem apparet. Itaque neque huius neque alterius cuiuspiam rei gratia discruciatur animo Verùm omnes ad vnum philosophi pariter atque rhetores, maximo semper in metu sunt. Illorum igitur plurimos plerunque ligno armatos in publicum prodire videmus: quod proculdubiò non faterent, nisi armatos metuerent. Quid quòd etiam ianuas probè oppessulatas concludunt, metuentes nequis noctu domum ingressus, illis pernitiem machinetur? At parasitus aediculæ suæ ianuã quidem claudit, sed planè incuriosè & temerè, ne videlicet venti violentia irruens aperiat. Cæterùm noctu orto tumultu, non magis animo timore concutitur, quam si nullus exitiisset. Præterea per sola loca iter faciens, nullo accinctus gladio ambulat. nihil

ἐθέλειν· οὐδὲν γὰρ ὅλως φοβοῦνται δεινὸν τῶν παρ' ἀνθρώποις ἀδοκήτων· ἐγὼ δὲ πολλάκις ἤδη τῶν ἀδήλων ὄντων καὶ λανθανόντων τοιαῦτα συνεωρακὼς ἐξήλασα μὴ δεδιέναι τοιούτους, μηδὲ ὑποπτεύειν ὅλως ἐν ἀφανεῖ τινα κίνδυνον. παράσιτος μὲν γάρ τοι ὅλως ἔστιν οὐδεὶς ἄτυφος· φθόνου μοιχείας τε βίας τε ἁρπαγῆς, ἢ ἄλλό τι ἀδίκημα ἁπλῶς ἁπὸ ὁτουοῦν, ἐν ᾧ μὴ παράσιτος, ἀντὶ ἑαυτὸν ἐκεῖνος ἀδικεῖ. ὅστις δὲ μοιχός τέ τοι, ἅμα τῷ ἀδικήματι, καὶ τοὔνομα μεταλαμβάνει τοῦ ἀδικήματος. ὥσπερ δὲ ὁ κακὸς, οὐ τὸ ἀγαθὸς, ἀπὸ φαύλου ἄνευ καμάτου, οὕτως, οἶμαι, ὁ παράσιτος, ἐάν τι ἀδικῇ· αὐτὸ μὲν τοῦτο, ὁπόταν ἔσῃ, ἀφανίσας, ἀναλαμβάνει δὲ, ὃ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ τοιαῦτα ἐπιτόρνων καὶ φιλοσόφων ἄφθονα ἐστὶ μόνον ἴσμεν

nihil enim prorsus vspiam gentium metuit. At ego sæpenumerò vidi philosophos nullius periculi ne suspicionem quidem existente arcus apparentes. Semper enim Σ baculis armati incedunt, atque etiam si quando in blancas lotum abeunt, aut vocati ad prandium. Τ Nullus verò est, qui parasitum aut adulterij, aut violentiæ, aut rapinæ, aut alterius cuiuspiam delicti insimulare possit: quoniam qui talibus vitijs esset contaminatus, iam non amplius parasitus foret perhibendus, sed se ipse graussimæ iniuriæ exponeret. Itaque adulterium flagitiosè committens, vnà cum perpetrato delicto etiam flagitij nomen incurrit. Quemadmodum autem qui improbus fuerit, non bonus sed malus habendus est: sic quoque parasitus si quid turpiter in se admiserit, illud ipsum quod fuerat abijcit, assumit autem id quod deliquit per flagitium. Cæterum eius generis praua facinora permulta extant à philosophis & rhetoribus turpissimè perpetrata, quæ non nobis tantùm comperta sunt, vtpote quæ nostro tempo-

οὐδεῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις ἀπολελειμμένα ὑπομνήματα ἔχομεν ὧν ἀδίκων ἔργων. ἀπολογία μὲν γὰρ Σωκράτους δεῖ, καὶ Αἰσχίνου καὶ Ὑπερίδου καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν ἄλλων σχεδόν τι ῥητόρων καὶ σοφῶν· παράσιτος δ' οὐκ ἔστιν ἀπολογία. οὐδ' ἔχει τις ἂν εἴπῃ λόγῳ πρὸς παράσιτόν τινι γεγραμμένῳ. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁ μὲν βίος τοῦ παρασίτου ἀρείττων ἐστὶ τοῦ τῶν ῥητόρων καὶ τῶν φιλοσόφων. ὁ δὲ θάνατος φαυλότερος. Πα πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον, παράπολυ εὐδαιμονίζουσι, φιλοσόφους μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους, καλοὺς καλῶς ἀποθανόντας· τοὺς μὲν ἐκ καταδίκης ἁλόντας ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι, φαρμάκῳ, τοὺς δὲ καταπροϊδόντας τὸ σῶμα ἅπαν, τοὺς δὲ ἐκ δυσουρίας φθιμένους.

re saltem designata forent, sed libris editis relicta monumenta habemus eorum facinorum, quorum illi authores extiterunt. Extat apologia Socratis, extat Aeschinis, atque Hyperidæ, neque non Demosthenis. Ac fermè plurimorum rhetorum atque philosophorum defensiones etiam hodie leguntur. At nulla extat parasiti apologia, nec ullus est qui pro vero affirmare possit, parasitio iniuriarum scriptam esse dicam. TCY. Y At per Iouem parasitus meliori quàm rhetores atque philosophi viuendi conditione fruitur, fato tamen deteriore absumitur. PAR. Equidem longè diuersum est quod dicis. nam & fato multò feliciore functus è viuis migrat parasitus. Quippe compertè exploratum habemus, philosophos ferè omnes, aut illorum maximam partem, malo extinctos esse exitio, nonnullos condemnatione iudicij in maximis flagitijs manifestò deprehensos, & sumpto veneno: alios toto corpore exustos, plerosque vrinandi difficultate absumptos, alios

φάντας, τοὺς δὲ φυγόντας. παρασίτου δ' θάνατον οὐδεὶς ἴσως τοιοῦτον ἀπῆν, ἀλλὰ τὸν εὐδαιμονέστατον, φαγόντα καὶ πιόντα. εἰ δέ τις καὶ λοιπὸν βιαίῳ τιτλωτηκέναι θανάτῳ, ἀπιστεῖται ἀποθανεῖν. Τυ. ταῦτα μὲν ἱκανῶς δεδιήγηται σοι τὰ πρὸς τὴν φιλοσόφους, ὑπὲρ τοῦ παρασίτου. λοιπὸν δή, εἰ καλόν τι λυσιτελὲς ἐστὶ τὸ κτῆμα τοῦτο τῷ πρίαντι, παρῶ λέγειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκοῦσιν, ὥσπερ ὠνητὰ τρέφοντες καὶ χαριζόμενοι, πρίασθαι αὐτοὺς οἱ πλούσιοι, καὶ ἕνεκα τούτου ἀσχάλλειν τροφομένῳ. Πα. ὡς ἀληθῆ γε σοί, ὦ Τυχιάδη, ταῦτα εἰ μὴ λώβασαι γιγνώσκειν, ὅτι πλουσίῳ ἀνδρὶ, εἰ καὶ τὸ Γύγου χρυσίον ἴσχει, μόνῳ ἐν οἴκῳ, ψυχῆς ἐστὶ, καὶ πολὺν ἄνω παρασίτου, πλουτοῦ δοκεῖ λοιπὸν καὶ ὥσπερ στρατιώτης χωρὶς ὅπλων, ἀτιμότερος καὶ ἰδιώτης ἄνω πορφύρας, καὶ ἵππος

alios ex fuga retractos atque occisos. At quis tandem tali quopiam exitio parasitum sublatum esse referre potest? sed mors felicissima ferè illi contingit edenti atque bibenti. Quòd si quis etiam violenta morte defungi videtur, mortuus auolasse creditur. TYC. *Hæc equidem satis superque tibi pro parasito contra philosophos decertata sunt. Superest vt & illud explices, num honesta & vtilis sit hæc alenti possessio. Siquidem opulētiores mihi videntur parasitos alere, tanquam officiosi, & beneuolè gratificantes illorum tenuitati: quod ego ei qui alitur, dedecus esse existimo.* PARA. *Quàm simpliciter fatuum te esse constat, ô Tychiade, si hoc nequeas intelligere, hominem diuitem etiam si Gygis opulentiam*

possideret, solum edentem esse pauperem? Atq; ille progrediens in publicum non comitante parasito, mendicus est. Et quemadmodum miles sine armis habetur despectior, & vestis sine purpura vilior, &

ἵππος ἄνευ φαλάρων, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου, ταπεινός τις, καὶ ἀτιμίας φαίνεται· καὶ μὲν ὁ μὴ πλούσιος κοσμεῖται ὑπ' αὐτῆς, τὸν δὲ παράσιτον πλούσιος ἀδύνατον κοσμῆσαι, ἅτε οὐδὲ ὑπ' αὐτοῦ κοσμούμενος· ἐπεὶ σὺ φῂς, τὸ παράσιτον, ἐκείνῳ μηδενότι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, χάρουα. ὅπως γὰρ μὴ ὦ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελές ἐστι, τὸ τρέφειν τὸν παράσιτον, ἄλλο μετὰ τοῦτο κοσμεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀσφάλειαν τοιαύτην ἐκ τούτου κορυφοῦσθαι ὑπάρχειν. οὔτε γὰρ μάχην ῥᾳδίως ἄν τις ἐπιχειρήσοι τῷ πλουσίῳ ἕξων ὁρῶν παρεστῶτα, ἀλλ' ἐὰν ἄρα ἐπιβάνοι φαρμάκῳ ἑδωδὰς, ἴσχων παράσιτον· τίς γὰρ ἂν ὁλμήσειεν ἐπιδουλεῦσαι ἑτέρῳ, τούτου πρωτίονος καὶ προπίνοντος; ὅτι ὁ πλούσιος οὐχὶ κοσμεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μιγίστων κινδύνων ὑπὸ τοῦ παρασίτου σῴζεται. οὕτω μὲν ὁ παράσιτος ἀμοιβὴ φιλοσοφ-

equus sine phaleris leuior: sic etiam diues egregiè & ampliter nummatus, longè apparet sine parasiti satellitio humilior atque contemptior. Atqui parsitus quoque non parùm ornamento est diuiti, diues parasito non item. Alioqui nec probrum est, vt tu ais, huic parasitari, vt præstantiori deteriorem. Quod autem opulento vtile sit parasitum alere, præterquàm quòd ornamentum non vulgare illi adiungit, etiam securitatem multam parasiti præsentia & comitatus diuiti suppeditat. Neque enim quispiam temerè pugnam adorietur diuitem, qui hunc illius lateri assistentem conspexerit. Sed neque metuendum est eum veneno periturum, qui parasitum conuiuam habuerit. Quis enim auderet insidias parare quempiam hoc præmandente atque prohibente? Itaque diues non tantùm à parasito ornatur, sed eius quoque opera à maximis periculis tutus conseruatur. Ita enim parasitus propter charitatis

φαρμάκων, πάντα λίνδυνον ὑπομένοντα, καὶ ἐκ ἂν παραχωρήσαι τῷ πλησίον φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ἂν θέλει συμφαγόν. Ty. πάντα μοι δοκεῖς, ὦ Σίμων, διηγεῖσθαι, ὑπερφυῶς ἐκεῖνον τῶν σαυτοῦ τέχνην, ἐκ ὥσπερ χρὴ τὸν ἔμπειρον, ἀμελήτην ὄν, ἀλλ' ὥσπερ ἄν τις ἐπὶ τὴν μίμησιν γεγυμνασμένος καὶ ποιητήν, ἃ μὲν ἄσχημον αὐτὰ τὸ ῥῆμα ἐστὶ τῆς παραφυτικῆς, ἐάσω μαθεῖν. Pa. ὅρα δὴ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δοκῶ ἱκανῶς πεπαιδεῦσθαι, καὶ παρῇ πάλιν αὐτὸς ἀκριβάσασθαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἅπαξ οἶσθα. φέρε δή, τὸν σῖτον οἱ παλαιοὶ τί καλεῖν; Ty. προφλύ. Pa. τί δῆτα, τὸ σιτᾶσθαι ἐκὶ τὰ ἰατρεῖα. Ty. ναί Pa. ἐκοῦν καθωμολόγηται τοῦτο παρασιτεῖν, ὅτι ἐκ ἄλλο ἐστί. Ty. τοῦτο γέ, ὦ Σίμων, ἐστίν, ὃ σχεδὸν φαίνῃ). Pa. φέρε δὴ πάλιν ἀπόκριναί μοι πρὸς

tatis affectum qua diuitem ex animo complectitur. omnibus semet obiectat periculit. Neque tantùm concedit solùm cibum sumere sed vnà quoque edens exoptat oppetere. Tyc. Omnia mihi, ô Simo, satis diserte disseruisse videris, nec quicquam quod ad artem tuam commendandam pertinet prætermisisti: neque vi tu dixisti, ad hanc rem inexercitatus accessisti, sed planè omnium instructissimus atque exercitatissimus. Ω Quod reliquum est, scire gestio an parasiti compellatio non turpis & dedecorosa habeda sit. Pa. Vide quod responsum à me exigas, si sufficienter super his verba tibi feciſſe videor. Respondè verò mihi vicissim ad quæstionem, si rectè factum existimas. Age σῖτον prisci illi quo vocarunt nomine? Tyc. Alimenti vocabulo. Par. Quid autem σιτᾶσθαι, nonne alere? Ty. Sanè verò. Par. Est ergo in confesso, neque aliud esse parasitari. Tyc. At illud ipsum, Simo est, quod turpe esse apparet. Para. Age iterum mihi responde quid tibi

τερόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, καὶ πλοιαρίοιν ἀμφοῖν, πότερον ἂν αὐτὸς ἵλοιο, ἀράττειν τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν; Tv. τὸ παραπλεῖν ἴγωγε. Πα. τί δέ, τὸ πρίζειν, ἢ τὸ παραπρίζειν; Tv. τὸ παραπρίζειν. Πα. τί δέ, τὸ ἱππεύειν, ἢ τὸ παριππεύειν; Tv. τὸ παριππεύειν. Πα. τί δέ, τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν; Tv. τὸ παρακοντίζειν. Πα. οὐκοῦν ὁμοίως ἔθ' ἵλοιο καὶ τὸ ἐπὶ θύραν μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν. Tv. ὁμολογῶ ἀνάγκη. καὶ σοι λοιπὸν, ὥσπερ οἱ παῖδες, ἁρμόττομαι καὶ ἐῶ, καὶ μετ' ἄκεντρον, μαθησόμενός τἀληθὲς τὰ νῦν. σὺ δέ μοι αὖθις δίκαιος διδάσκειν ἀρθόνως, ἵνα καὶ πρῶτ' μαθητής σοι γένωμαι. φασὶ δὲ καὶ τὰς μητέρας μᾶλλον τὰ πρῶτα φιλεῖν τῶν τέκνων.

discriminis esse videtur, aut vtrisque propositis vtrum electurus esses, num nauigare, an adnauigare? TYC. *Ego quidem eligerem adnauigare.* PAR. *Quid autem, currere, an adcurrere?* TYC. *Adcurrere.* PAR. *Quid autem equitare, an adequitare?* TYC. *Adequitare.* PAR. *Quid autem, iaculari, an adiaculari?* TYC. *Adiaculari.* PAR. *Proinde non alia quoque ratione pro edere parasitari sat scio quoque eligeres.* TYC. *Velim nolim sententiæ tuæ refragari non possum. Ac te quidem in posterum, veluti puerum, & sub auroram & à prandio accedam, arti tuæ perdiscendæ operam daturus. Tu verò eandem docebis citra inuidiam, ingenuè, quoniam primus tibi ero discipulus. Perhibent autem & matres primam prolem adamare impensiùs.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc in argumento ἀδίξιν καὶ ἄσκησιν, exercendi ingenij gratia lusit. quod veteres sophistas facere solitos esse scribit Gellius, vt ostenderet nihil esse tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile, & nihil esse tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, & tanquam excolatur, teste Cicerone. Persuadet autem & astruit, parasitiçam esse artem non inhonestam & incommodam, si quis ea rectè vti nouerit. Cuius vsum si quis requirit, à Terentiano Gnathone & aulicis discat, vt quicquid dixerint homines, laudet: & si quid negârint, neget, & illis vltrò arrideat. Denique ipsemet sibi imperet omnia assentari, quando hic quæstus nunc est longè vberrimus: donec etiam multo vsu abstrusiora huius artis mysteria cognoscat. Nemo iam veritatis est patiens amplius, quia acerba auditu est. Deponat itaque omnem illam priorem cui assueuerat, libertatem, ac præter genium suum omnibus. Euge illud dulcisonum occinat, & illud: Dixti pulchrè. præterea: Facetè, lepidè, lautè, nunquam vidi melius. Breuiter vt homo etit, ita morē gerat, ita se ad eius mores attemperabit. Parasiti porrò nomen apud veteres honorificum erat, ac minimè ignominiosum. Id quod ex Plutarcho licet intelligere. Sic enim ille scribit in Solone: ἴδιον δὲ τῷ σολωνι, καὶ τὸ περὶ τῆς ἐνδημούσης τάξεως, ὅπερ αὐτὸς παρασιτεῖν κέκλικε: id est, Est autem & hoc è Solonis institutis in publico, plebi conuiuium exhibere, quod is appellat παρασιτεῖν, quasi dicas, ad cibum sumendum accumbere. Athenæus item libr. 6. Dipnosophistōn, authoritate Polemonis Samij, Heraclidis, Mopseatis ac aliorum complurium, ostendit parasiti nomen non aspernandum, nec inglorium apud veteres extitisse, quod & ex varijs & antiquis inscriptionibus probat, quarum & hæc vna fuerit, ἔσχυτις καὶ

παρασίτει αὐθησεται. Cætera ſtudioſus apud Athenæum inueniet. Huc pertinet quod Thomas magiſter ſcribit in Atticiſmis: παρασίτους τὰς δημοσία συμβίους ἐν τοῖ πρυτανείῳ ἀπλῶς, ἃ μόνον τὰς ἐν ταῖς ἕως πλουσίων τραπέζαις παρατρεφομένους κόλακας: id eſt, paraſitos non tantùm appellabant Attici adulatores illos qui apud diuitum menſas nutriuntur, ſed & eos, qui ob rem egregiè geſtam publico ſumptu in Prytaneo alebantur. Cuius & interpres Ariſtophanis in Equitibus meminit, οὐδὲ μυσιτλῶ ἐπίσταμαι: id eſt, ne muſicam quidem ſcio. Apud eundem in Auibus Sycophanta ſimiliter excuſat ſuam profeſſionem: ἀγὼ γὰρ πόθεν, σκάπτειν γὰρ ἐπίσταμαι: id eſt, quid quæſo facerem, quando fodere neſcio. Idem in Veſpis: Σύγγνωθι, κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι: id eſt, ignoſce, neque enim canere edoctus eſt. quaſi dicat, teliquarum imperitus artium, furto tantùm rem parat. Diogenes cùm videret mures ad menſam ſuam accurrentes, exclamabat: Ecce & Diogenes ſuos habet paraſitos. Paraſitandi autem ars ita deſcribitur ab Horatio ep. ſt. lib. 1. ad Lollium a:

Alter in obſequium plus æquo pronus, & imi
Deriſor lecti, ſic nutum diuitis horret:
Sic iteras voces, & verba cadentia tollis,
Vt puerum credas ſæuo dictata magiſtro
Reddere, vel partes mimum tractare ſecundas.

Non enim à mimica arte multùm diſtat. Legitur Epigramma Ioan. Alexandri Braſſicani noſtri, quod cùm huius dialogi argumentum ferè habeat, hîc dignum duxi vt aſcribatur:

Quæ Plauti ſcortum, nitidi quæ Gnatho Terentî,
Per cuneos multo ſæpe lepore mouent.
Omnia nempe aſſentari quæſtum eſſe probatum:
Tum digitis ad crepitum cuncta negare leue.
Eſſe itidem iucundum alienam inuiſere menſam:
Vſqueadeò multis vna aliena placent.
Luciani illa hilaris Simon dum fingula confert,
Longè equidem melius, fuſius atque docet:

Immò

Immò etiam expressum videas de musca elephantum,
Adde & Socraticis cumcta probata modis.
Vsqueadeò nihil esse potest tam vile iacensq;
Quod non ingenij tollere dona queant.
Ingenium credas imponere posse Colosso,
Pigmæum adiuncti viribus eloquij.
Cætera Lucianus per se tibi dicet abundè,
Dum varijs misces seria vbique iocis.

Graphicè hic mores assentatorum describit & quanta pernicies adolescentibus ex eorum consuetudine impendeat exponit. Huc pertinet Terentianus gnato, eiusdemq; Phormio, & quę sunt in assentatores ex professo & eleganti carmine ab Ioan. Rauisio Textore scripta: & apud Plutarchū de Educandis liberis. Verbum tamen hoc apud vetustissimos honestum fuit, parasitiq; vocabantur comites sodalesq; pontificum & magistratuum, vt docet Athenęus lib. 6. Solon sic eos appellauit, qui in Prytaneo publico victu epulabātur, authore Plutarcho.

a SIVE serui, siue ingenui.] *Summa pśonarū diuisio hæc est. Serui aut nascuntur, aut fiunt. Nascuntur, qui ex ancillis nostris nobis gignuntur. Fiunt aut iuregentiū:* id est, *ex captiuitate, aut iure ciuili, veluti quum homo liber maior viginti annis, ad part. cipandum preciū se venundari passus est. Ingenui sunt, qui simul ac nati sunt, liberi sunt, nondū seruitutis iugum experti, vt Libertini. b* Tum alijs sunt vtiles] *Plato in Epist. ad Arch. Tarent.* ἀλλὰ καὶ τοῦτο δῆτα σε εὐφημῶς· οὐκ ἐμοὶ μόνον ἐκ σοῦ μόνον γέγονας, ἀλλὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν τὸ μὲν τι ἡ πατρὶς μείζονι, τὸ δὲ ἕκαστοι οἱ γνησιώτατοι, τῇ τῶν λοιπῶν φίλοι. i. verū, & hoc te considerare conuenit, neminē omnino nostrum sibi solū natum esse, sed ortus nostri partē sibi patriā vendicare, partem parentes, partem etiam amicos. *Quam sententiam & Cicero in Officiis suis retulit. c* Videlicet musicæ.] *Antiquitus nihil eruditiū habebatur sine musica. Vnde apud Comicos, qui literas se didicisse negant, aiunt se non didicisse musicā. Musica & Arithmetica primùm instituebantur iuuenes Athenis, teste eodē Luciano in Gymnasiis. d* Medicinæ.] *De huius artis excellentia, vide Abdicatū Luciani, paulò ante finem, & Erasmi nostri Encomiū*

medicę

medicæ artis. Homerus Iliad. Λ. cùm medici dignitatem explicare vult, ait:

Ἀνὴρ γὰρ ἀνὴρ πολλοῖς ἀντάξιος ἄλλοις. *id est,*

Vnus homo medicus multis æquandus honorę.

e Geometriæ.] *Hanc Lucianus in Hermotimo vocat admirandam. f* Nam à philosophiæ studio.] *Philosophiæ hypotyposis graphica habetur in Piscatore: Laus, in Nigrino. g* Architectonicam.] *Architecturam disciplinam tanquã libero homine dignißimam, Vitruuius lib. 1. capite 1. multis laudibus extulit. Architecturam porrò pulchra domus, habemus in Encomio domus. h* Inopinata.] Id est, *admirabilis. Cicero libro 3. Academicarum quæstionum 4. paradoxa interpretatur admirabilia, Quintilianus lib. 9. Inopinata. Extat hoc nomine libellus Ciceronis inscriptus. Hæc autem quia discrepant ab opinione populari, admirabilia videntur. Vide Aul. Gellium libro 17. capite 12. i* Insaniam deam.] *Pulcherrimum ac verè Lucianicum commentum. Nam quemadmodum Homerici quidam heroës omnem noxam ac perniciem in Athenienses eiecisse. Ita insanus si quid parum rectè fecerit, statim habet cui peccatum imputet, nempe insaniæ, quæ mysta suas nonnunquam à grauibus supplicijs liberat. Ouidius Tesiphoni furiæ comites adiungit, Insaniam, Terrorem, & Pauorem.* k Phidiam statuarium.] *Phidias Atheniensis fuit statuarius insignis: floruit autem Olympiade 83. Plin. lib. 14. Naturalis historiæ. l* Phidias Iouę à se fabricato.] *Pomponius Mela libro 2. In Achaia, inquit, quondam Pisa Oenomai, Elis & numen delubrumque Olympij Iouis, certamine Gymnico & singulari sanctitate, ipso tamen simulachro quod Phidiæ opus est, maximè nobile. Plinius de Ioue Olympio: Quem nemo, inquit, æmulatur: propter scilicet excellentiam. Et alibi, hoc est, lib. 36: Phidiam, inquit, clarißimum esse per omnes gentes, quæ Iouis Olympij famam intelligunt, nemo dubitat. Sedenim de Ioue Olympio omnia plena: nam non modò poëtæ, sed & cæteri scriptores, vt Vitruuius, vt Strabo lib. 8. vt Valerius Maximus lib. 3. capite De fiducia sui: & Macrobius lib. 5. Saturnalium. Phidias cùm simulachrum Iouis Olympij præstantißimè absoluisset, interrogatus ex quo*

exemplari

exemplari vultum Iouis tam insigniter expressisset : respondit, se Homericis versiculis tanquam magistro usum fuisse. Extant autem ij Iliad. α:

ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

De Phidia alia quædam annotauimus in Imaginibus. m Dioni philosopho.] *Dion Alexandrinus natione, præcipuam in philosophia laudem est consecutus. De cuius præstantia lege Suidam, Philostratum in Sophistis, & Synesium in libello de laude Calui͡y. Huius quoque mentionem fecit Lucianus in Peregrino.* n Ad hunc enim modum speciatim.] *Hoc Plato docet in Cratylo, & posteum Cicero noster lib. 1. Officiorum.* o Ars est.] *Confirmatio à finitione artis, quæ est apud Aristotelem libro 6. Moralium. Hanc Diomedes libro 2. Ciceroni adscribit. Hæc propositio parasitus argutissimè inde colligit, Parasiticen esse artem. Deinde probat minorem, secundum partes finitionis. Artes enim vtilitatis communis causa discendæ, vt & proximo, & nobis ipsis adsimus. Deo verò ante omnia. Sed hæc Scriptura multò docet rectiùs, quæ sola de veris virtutibus loquitur, ac virtutum fontem demonstrat.* p Ollæ vitiosæ.] *Vt ærea vasa tinnitu dignoscuntur, ita homines ex sermone. Itaque Diogenes aiebat sibi videri mirum, quòd cùm ollam aut operculum non emerent homines nisi pulsu ac tinnitu exploratum, in emendo homine solo adspectu essent contenti : significans hominem nulla re melius cognosci quàm ex oratione. Vt igitur qui vas fictile terunncio parant emere, digito pulsant, atque ex tinnitu reddito dignoscunt, sitne integrum, probæ argillæ, ac bene coctum : ita priusquam minus emant hominem, oportebat ad dicendum prouocare, atque ex oratione deprehendere qualis sit. Huc allusit Persius Satyra tertia :*

— sonat vitium percussa maligné.
Respondet viridi non cocta fidelia limo.

Et rursus in 5:

— pulsu dignoscere cantus
Quid solidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

q Argentarios, seu nummularios.] Ἀργυραμοιβὸς & argentarius, vulgò mensor & mensarius, à Græcis τραπεζίτης, & nummu-

nummularius, & trapezita ferè idem significant, nisi quòd argentarius maior negociator dicitur in Pandectis; de edendo; qui multorum pecunias acceptas custodit, quum opus fuerit reddituras, & cuius officium publicum est. Plaut. in Curc. nummularium & trapezitam pro eodem accipit. Argentarius porrò non tam is qui pecunias publicas exigit, est, quàm argenti opifex. Vide Alciat. lib. 1. cap. 24. Parerg. r Adulteriños homines.] Quod simplex non est, nec; sinterum, id vulgato verbo Græci κίβδηλον vocant, hinc ducto vocabulo; quod aliud præ se ferant, aliud tegant, παρὰ τὸ κεύθειν τὸ δόλον, vel quòd Athenienses ob summum in Chios odium, si cui malè vellent, huius nomen nomismati solent insculpere, addita litera ὑγιές; in terram abiectis dira imprecari παρὰ τὰς χῖας βάλλοντες. Sed propriè nummum subæratum κίβδηλον appellant. Et κιβδηλίαν insinceritatem seu corruptelam, velut Aristoph. πολλὴν ἀφεῖλε τὴν βίᾳ κιβδηλίαν: id est, corruptionem vitæ ademit plurimam. Et κιβδηλεύειν corrumpere facio, & qui pallent κιβδηλιῶντας appellant, quòd aliquid morbi vitiúq; subesse videatur. s Qui coniuias] Hæc Plat. sententia extat in dial. qui inscribitur Gorgias, siue de Rhetor. t Quod arte caret.] Socrates in Gorg. Plat. μὴ σ' ἔχειν τὸν αὐτὸν, ἐγὼ δὲ τέχνην ἅπασαν. u Finem.] ὅρον finem interpretatur, pro quo definitionem malim. x De fine.] Huc pertinent ea quæ Cic. scribit in lib. de Finibus bonorum & malorum. y Atqui abunde.] Comprobatio finis ab authoritate Homeri quæ est Odyss. 1. in principio. z Sedenim.] Amplificatio testimonij à circumstantijs. A Philoctetem.] Est apud Philostratum in Heroicis & Homer. in catalogo Nauium meminit. B Græcos compescuit.] Homerus Iliad. α:

τὸν δ' ἀχαιοῖς ἰήσονα ἐμμεῖναι πυκάσασκε πυρετούς, &c.

C Indecoris vulneribus.] Hoc ipsum Philostratus in Heroicis commemorat. Et apud Ouid. lib. 3. Metamorph. Aiax in Vlyssem inuehitur. D Porrò Epicurus.] Confutatio Epicureorum finis ac voluptatis à studio & cura illorum & finitione voluptatis. E Porrectis & manibus.] Homerus Odyss. 1:

αὐτὰρ ὁ πρὸς μάλα πολλὰ πατὴρ ἔπεα πτερόεντα

F Reliquum

F Reliquum est.] *Transitio per diuisionem.* G Sua anteire præstantia.] *Conatur ostendere, præstantiam omnibus artibus præstare, idq; variè ab accidentibus, effectu & fine confirmat, & primùm in genere.* H Etenim vniuscuiusq; artis studium.] *Aphthonius in Chria: Isocr. doctrinæ radices amaras esse dicebat, fructus verò dulces. Amator, inquit, eruditionis à laboribus auspicatur, sed laboribus desinentibus inutilitatem, quod quàm philosophicè dictum ab eo sit, hinc licet perspicere. Qui enim bonarum artium amore capiuntur, hi sanè cum professoribus ac studiorum ducibus conuersantur, ad quos accedere formidolosum est. Et pueri quidem nunquam metu vacant. Succedunt præceptoribus pædagogi formidabiliores, qui etiam priusquam verberent timentur. Hieronymus in primum Hieremiæ caput: Et quomodo nux siue amygdalum amarissimum habet corticem, & testa durissima cingitur, vt detractis austerioribus & duris, fructus dulcissimus reperiatur: sic omnis correptio, & labor continentiæ, amara quidem videtur ad præsens, sed fructus parit dulcissimos. Vnde & vetus illa sententia est, Literarum radices amaræ, fructus dulces. Chrysostomus in Epistolam ad Hebræos, Homilia trigesima: Etsi virtus amara sit, tamen fructus profert dulciores, vt in arboribus cortex penè semper amarus & asper est, fructus autem ipsi suauitate iucundi sunt. Hieronymus aduersus Rufinum: Literæ marsupium non sequuntur, sudoris comites sunt & laboris, sociæ ieiuniorum, non saturitatis, continentiæ, non luxuriæ.* I His potissimùm honorate.] *In eandem sententiam Horat. dixit:*

— olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint vt discere prima.

K Multo sudore paratę dulcem fructū subministrant.] *Similem sententiam protulit Hesiodus 1. Georgicōn: Asperam esse ad virtutem viam dicens, acumen verò molle. Nam idem quòd Isocrates docuit. Hesiodus enim viam, Isocrates autē radicem appellauit, diuersis verbis eandem vterq; sententiam demonstrantes. Vide adagium: Difficilia quæ pulchra: Cic. Virtutem sudori dij immortales anteposuerunt, longa autem est & ardua via ipsa, & aspera primùm, vbi in cacumen ventum est, fa-*

eſt, facilis eſt, quæ dura exiſtimat. Baſilius de exhortatione ad Baptiſmum: Quis dormiens trophæum fixit? quis in deliciis ac tibijs corona ſortibus viris debita ornabitur? Nullus minimè currens brauium aſſequetur. Labores gloriam pariunt, & anguſtiæ periculaque coronas promerentur. L Poëſis.] *Plato in dialogo cui titulus Ion, ſiue de furore poëtico, Lucianus in Encomio Demoſthenis in prin. ipso. Atque huc facit illud Ouidij:*

Eſt deus in nobis, agitante calescimus illo.

Poëtæ natura tantum valent, arte ſi qui ſe poëtarum nomen tueri poſſe confidunt, eos idem Plato grauiſſimus author pronunciat, nihil vnquam egregium ac memorabile effecturos. Itaque Pindarus eo ſe gloriatur aduerſarijs ſuis, Bacchilide nimirum & Simonide, eſſe ſuperiorem, quod ipſe natura poëta ſit, illi autem dicerint à magiſtris: in quo tantum eſſe vult, vt eo potiſſimùm nomine ſe aquilæ, illos coruorum ſimiles eſſe dicat. M Plantam inſerit manibus.] *Eſt locus Homeri Odyſſ. 9. de Cyclopum & Inſularum fortunatarum terra:*

Οὔτε φυτεύουσι χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ πάντ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται: *id eſt,*
— nec manibus terræ plantaria fingunt,
Vomere nec ſegetem ptoſcindunt: quin ea cuncta
Nullo ſemente, & nullo naſcuntur aratu.

De ijſdem inſulis Horatius in Odis:

Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
Et imputata floret vſq; vinea.

Hinc ſumptum eſt & natum, vt quæ citra noſtram operam caſu nobis eueniunt, ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicantur. Hoc adagio Lucian. vſus eſt in Phalar. 2. & in Rhetorum didaſcalo. N Itaque.] *Epilogus.* O Age nunc deinceps.] *Tranſitio. Hactenus in genere cum omnibus artibus comparauit paraſiticam: iam & ſpeciatim philoſophiæ ac rhetoricæ præfert.* P Primùm quantum.] *Argumentum à certitudine & conſtantia artis, collatione cum vtraq; facta.* Q Plerique.] *Quintilianus libro 2. capite 17. & Plato in Gorgia.* R De philoſophia opinio.] *Hoc elegantiſimè docet Max. Tyrius Platonicus ſerm. 19. Nimirum quo[dam] philoſophiam artium*

artium omnium constantissimam in multos populos diffraxisse,&c.] S Porrò autem.] *collatio parasiticæ.* T Quod autem.] *Aliud à signo & studio sectantium.* V Ego tibi.] *Exemplo philosophorum, qui parasiticam sectati sunt quorum omnium mentionem facit, quos Lucianus hic commemorat. Suidas in dictione αἰχλιτ.* *Idem Laërtius, qui inter dialogos Aeschinis scribit, Miltiadis titulo quendam inscriptum fuisse.* X Aristippus.] *Genere Cyrenaicus, maximè voluptarius fuit, canis regius à Diogene nominatus, quòd assentaretur Dionysio, ad hunc Stratonem, vel vt alij, Platonem dixisse traduntur: Tibi soli & chlamydem & vestem reijculam ferre datum est. Erat enim ei ingenium facile, vt se accommodaret loco, tempori, personæ, & omnem euentum sine tristitia ferebat. Vitam eius Diogenes Laërtius describit libro 2. Chlamys autem grammaticis vestem purpuream significat. Item Valerius Maximus libro 4. capite 3. Et Horatius lib. 1. Epist. ad Sæuam:*

Si prandere olus patienter regibus vti
Nollet Aristippus si sciret regibus, vti,
Fastidiret olus—. *Inter hunc & Diogenem Cynicum nonnulla fuit æmulatio ob diuersum vitæ institutum. Diogenes Aristippum appellabat canem regium, quod Dionysium Siciliæ tyrannum coleret. In quem vicissim Aristippus: Si Diogenes sciret vti regibus, non vesceretur crudis oleribus. Contrà Diogenes: Si Aristippus didicisset esse contentus crudis oleribus, non esse canis regius.* Y Niciæ.] *Siquidem à Syracusanis in carcerem coniectus sibi mortem conscivit, vt Plutarchus & Iustinus copiosè scribunt. Lucianus ad Sicilianam alluſit, in qua Plato parasiticam infeliciter exercuit: Niciæ autem aduersa cum fortuna pugnauit.* Z Aristoxenus Musicus.] *Musicus dictus fuit à patre, Musicæ præceptore magistro authore Suida. Stephanus de Vrbibus in dictione Tarentum, scribit hunc fuisse patria Tarentinum, quem & inter celebres Pythagoricas commemorat. Hunc etiam Cicero & Gellius sæpe citant.* a Nelei parasitus.] *Hunc Athenæus lib. 4. dipnosophistûn: inter eos reges commemorat, qui bonorum voluminum immensam copiam, ac inæstimabiles thesauros con-*

gesserint. β Euripides apud Archelaum.] *Hoc abundè docet Suidas & Gellius libro 15. Is cùm in conuiuio formosum Agathonem amplecteretur deosculareturque, cui iam barba prouenire cœperat: Archelaus amicis dixit: Ne miremini, nã pulchrorum etiam autumnus pulcher est.* Ciuiliter excusauit amicum apud amicos, *Pausanias in Græcia Attica (qui primus illi liber est) eum recenset inter eminentissimos quosq; viros, qui cum regibus familiariter vixerunt. Siquidem apud Polycratem Siciliæ tyrannorum vixit Anacreon, cum Hierone Aeschylus & Simonides, cum Dionysio qui posterior tyrannus fuit in Sicilia, Philoxenus, cum Antigono Macedonum rege, Antagoras Rhodius & Aratus Solensis,* &c. γ Anaxarchus apud Alexandrum.] *Huius extat hæc improba ad Alexandrum vox, qui, vt Arrian prodit, consolaturus Alexandrum, vino & iræ, consultoribus pessimis succumbentem, atque se ob Cliti necem discrucianten: Anne Alexander sapientes, inquit veteres ignoras, ideo assidentem Ioui iustitiam fecisse, vt quicquid à Ioue decretum sanctumque fores, id iure factum videretur? Ita magni acta & gesta regis primùm quidem ab ipso rege, deinde ab alijs iusta censenda sunt. Sed mea vtique sententia, si approbentur ista, vt ab sapiente ac verè prorsum enunciata, bone deus, quantum inde erumpet malorum? Qui calamitatum laxabitur sinus? Documento sit ipse Alexander, quem ita Anaxarchi præcepto imbutum proditur memoriæ, ad id vsque maniæ productum vt iam diuinos sibi deposceret honores. Quid ita adulanter insinuas, Anaxarche, assidere Ioui iustitiam. Imò verò si coniectatio non me fallit, non assidet iustitia Ioui: sed ipsa iustitia est, ac fas ipsum, & legum vetustissimus omnium, ac perfectissimus. Ita certè veteres prædicant, edocentq; absque iustitia nec ipsum quidem Iouem rectè posse imperare. Ea verò iuxta Hesiodum incorrupta virgo est, pudoris ac castitatis, vtiliumque consubernalis. Proinde reges item audius,* id est, *castos venerabilesque nuncupare poëtæ solent. Hinc ergo colligendum, regiam facultatem esse sublimem, præcelsam, multis virtutibus circumseptam conflipatamque, curis innumeris anxiam, & omnino vitam censeri laboriosissimam, si incumbentem oneris magnitudinem rectè metiaris, gerasque pro-*

pro ratione & dignitate. *Proinde Selaucum regem dicere solitum scimus. Si multi scirent quantum sit negocij tantummodo tot epistolas scribere ac legere : nec humi proiectum diadema tolleret. Quin & Philippus in regione speciosa castra metatus, cùm moneretur illic non esse pabulum pro iumentis : O Hercules, inquit, qualis est nostra vita, si etiam ad asinorum commoditatem viuere cogimur ? Certè Anax veteribus rex dicebatur, quod Plutarchus tradit & repetit Eustathius, quia anacos dicitur medela, quòd illis subditorum cura incumbat. Anaxarchi meminit etiam Laërtius & Theodoritus Cyrensis Therapeutices libro octauo.* ὁ] *Sunt in vita.*] *Ab vsu eorum qui ipsas profitentur, αὐτόψιος per diuisionem temporum belli ac pacis.* ι Annunciatum est.] *De tempore belli : & quales circa hoc philosophi ac rhetores.* ξ At dux belli : denunciat vt ad delectum faciendum iuuenes] *Qui de militari disciplina libros posteris reliquêre, eos haud ferè quenquam minorem septem aut decem annis, aut sex & quadraginta maiorem, militiæ & tyrocinio adscribi voluisse constat. Idque à Seruio Tullio vetere censore cautum fuisse primùm, quod ævo subsequente à Caio Gracchio lege sacrata sanctum fuit. Causa autem hæc est, quòd citra eam ætatem aut supra, velut immaturos aut præduros, & effœtos militiæ rudimenti minimè idoneos putarunt. Ideo vetus constitutum erat, iuuenes nisi post pubertatem, & primo flore ætatis dum per ætatem laborem militarem ferre possent, florentes viribus, & ex vrbana, sæpiùs agresti iuuentute ruffcis operibus duratos, militari sacramento & muneri adigere, singulosque militiæ per numerum in iuniorum tabulis adscribere, qui catalogi dicti : illosque ex corporis habitudine si apti militiæ, si lato pectore, si ceruice erecta, si fortis & strenuus : quæ species, qualisque vigor, & quod robur virium foret internoscere, vt illorum forti fidelique opera resp. vti posset. Nam nimis pinguem, deformem aut mancum, desidem aut vecordem, tanquam minùs vtiles militiæ non adscribebant. Quippe Cato censorius pinguem militem velut reipub. incommodum iure incessit : cuius inter guttur & inguen cuncta sub ventris dominio forent. In qua semel adscriptus nisi propter demerita exautoratus fo-*

ret, ipso nolente deleri nequibat. In quo id sedulò cauebatur, vt primum militiæ vinculum putarent, sacramenti religionem: secundum, singulorum amorem velut inexplicabilem nexum, cùm his qui vnà mœrerent: tertium, deserendi nefas. Eis τὸν κατάλογον.] Suidas: κατάλογος ἡ ἀπογραφὴ τῶν ὀφλόντων στρατείας, ἢ ἡ ἐξαρίθμησις ὁ πίναξ ἐφ' οὗ ἐγγράφονται τῶν στρατευομένων τὰ ὀνόματα: id est, Catalogus est descriptio illorum, qui in militiam delecti sunt, siue connumeratio aut album, in quo describuntur militum nomina. η Nunquid non.] *Collatio Parasitorum* θ Priorum philosophorum atque rhetorum.] *Demochares dixit quemadmodum nemo posset è thymbra, siue satureia facere bonam lanceam, ita nec è Socrate probum militem. Sentiens militibus conuenire ferociam quum Socrates esset omnium iniuriarum tolerantissimus. Quidam hoc tribuunt Cratesi. Vide Athen. lib. 5. Dipnosoph.* ι Equidem ex rhetorum numero Isocrates.] *Notum est, Isocrati defuisse τὸ μέγα καὶ φωνῆς μέγεθος, τὸ κυριώτατον τῆς ῥητορικῆς (vt inquit Dionysius) à gerenda igitur republ. abstinere coactus est. Hinc dixit, se mille drachmis docere: sed à quo ipse doceretur audaciam & vocis magnitudinem illi se decies mille drachmas numeraturum. Is forenses causas fugisse testatur in oratione de permutatione facultatum, cùm inquit: Me verò nemo vnquam vidit, nec in conciliabulis, nec in iudicijs, nec in prætorijs, nec apud arbitros: sed ita hæc omnia fugio, vt nullius ciuis alius. Cicero in Bruto, siue de Claris oratoribus, dicit eum forensi luce caruisse. Sed eam gloriam inter parietes aluisse. Suidas καὶ λέγεται αὐτὸν τῆς φωνῆς τῆς ἀσθενείας ἕνεκα εἰπεῖν: id est, propter vocis infirmitatem causas non egit. Τοὺς γὰρ δήμους ἐδεδίει καὶ ἀνθρώπων δειλότατος ἦν: id est, Isocrates omnium hominum timidissimus. Percontanti quid fieri posset, vt quum ipse non esset ad dicendum accommodus, alios redderet idoneos? Quoniam cotes, inquit, ipsæ quidem secare non possunt, ferrum tamen reddunt acutum. Hoc videtur imitatus Horatius:*

—fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet, exors ipsa secandi.

κ Demades, Aeschines, Philocrates, Hyperides, Demosthenes, Lycurgus, Isocrates.] *Hos omnes antiquos rhetores*

rhetores simul Athenis ætas vna tulit, quorum vitas posteris reliquit Plutarchus, de quorum dicendi charactere abunde Hermogenes περὶ τῦ πολιτικῦ λόγυ. *Cicero de claris oratoribus. Quintilianus libro* 1. *Plutarchus quoq; in Phocione hæc longè fusiùs describit.* λ Antesignanus illorum atque coryphæus.] *Nempe Demosthenes: quod & Plutarchus scribit in Demosthene. Demosthenis claritatem atque virtutem memoriæ animisque hominum commendauit etiam Lucianus in Encomio Demosth.* μ Philippus Macedonum exitium.] *Verba sunt ex Philippicis Demosthenis, qui ad dicendum, quàm pugnandum instructior fuit.* ν Abiecto clypeo aufugit.] *Demosthenes clypeo suo literis aureis inscripserat,* ἀγαθῇ τύχῃ: id est, *bona fortuna. Attamen cùm ad pugnam ventum esset, illicò proiecto clypeo aufugit. Id quum illi probro daretur, quòd ῥιψάσπις esset, eluserit emulgato versibulo:*

Ἀνὴρ δὲ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται: *id est,*

Vir qui fugit, rursus redintegrabit prælium.

Indicans vtilius esse patriæ, fugere quàm prælio mori: mortuus enim non pugnat, at qui fuga quæsiuit salutem, potest in multis prælijs patriæ vsui esse. Græcis autem prouerbiali conuicio dicuntur ῥιψάσπιδες, ignari ac timidi, quiq; in acie locũ deserunt, ac clypeum obijciunt. Vsquedeò verò probrosum habebatur antiquitùs clypeum abijcere, vt Lacedæmonij Archilochum è finibus suis tuissent excedere, quòd scripsisset, satius esse clypeum abijcere, quàm interire, teste Plutarcho in Apophthegmatis Laconicis. Id Archilochi distichon refertur ab Aristophane in fabula, cui titulus, ἀχαρνῆς, estq; huius modi:

Ἀσπὶδ μὲν σαίων τις ἀγαλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ

Ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων: *id est.*

Scuto aliquis gaudet Sainrũ ego quòd bene pul-

Deserui nolens inter opaca rubi (chrum

Interpres admonet, Saios esse Thraciæ populos, aduersus quos bellans Archilochus fugerit, abiecto clypeo. Cuius exemplum posteà secutus est Demosthenes, cui Æschines in aplogia obijcit, ὡς συγγράφῃ λοιποταξίου: id est, *quòd illi dies esset dictus ob desertum ordinem. At ille eum qui diem ipsi dixerat, ad extremum adegit diem, occiso eo Aristarchi præsidio, quemadmodũ*

ibidem criminatur Aeschines. ξ Solus autem sapiens.] *Athenæus libro 5. dipnosophistarũ, Socratis innumeras ψιλοσοφαλείας describit.* ο At si videtur.] *Contraria exempla parasitorum.* π Nestor ille.] *Huic Homerus, vt tria sæcula, ita plus quàm mellitam quandam facundiam effingit. Sic enim ait in Iliad. α:*

—Τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Post hos assurgit Pylius dux ille disertus
Nestor, cuius ab ore fluit vox melle liquenti
Dulcior—.

Quem locum imitatus Theocritus, authore Plutarcho, scripsit in Bucolicis:

Οὕνεκα αἱ γλυκὺ μᾶσον κατὰ στόμα τῶ γέροντος ἔπιπτε: *id est,*
Propterea quòd in os ille prædulce Camæna
Ihfudit nectar—.

ρ Iam confectus.] *Illi tres ætates attribuit Homerus Iliad. α. & in Odyss. ξ*

Τρὶς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνὴρ ἕξ ἔσκε καὶ ἥδη. *id est,*
Illum iam exegisse hominum tria secula fama est.

Et Iuuenalis;

—atq; suos iam dextra computat annos.

Tertiam ætatem indicans. Vide nostram annotationem de Nestore in Macrobijs. σ Idomeneus atq; Nestor.] *Il. β:*

Νέστορα μὲν πρῶτα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα &c.

τ Apud Cænea atq; Exadium.] *Nestor Iliad. lib. α. dicit se cum præstantissimis viris vixisse, nempe Perithoo, Driante, Cæneo & Exadio. Sic autẽ, inquit, Καινεύς τ' Ἐξάδιός τε, &c.*

υ Etenim Hectorem.] *Hæc omnia Homerus describit lucolenter Iliad. lib.* φ At Alexandrum Paris.] *Id quod Quint. Caiaber lib. 7. Paralipomenon. i. derelictorum ab Homero, & Ouid lib. 12. Metam. elegantissimè describunt.* χ Duo viri.] id est, *Hector & Euphorbus.* ψ Cadauer eius.] *Iliad. χ. sic:*

Σῶμα δὲ οἱ γυμνὸν μὲν ἐμῷ δόρατι πάλιν, &c.

ω Si mihi viginti.] *Iliad. ψ. cum sequentibus versibus.* A Ipsum, ô Tychiade.] *Comprobatio ab etymologia appellationis*

nis B Merionem.] *De Merione quis & qualis fuerit, vide Hom. Iliad. ψ.* Γ Martiæqualem.] *Iliad. γ & in catalogo nauium.* Δ Thucydides.] *Locus in sexto est, vbi ἀριστοκράτων αὐτῶν τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης pro, δημοκλυκὸς, πολίτης ponitur pro πένης, μισθ.* Cæterùm latinitus *parasitus per Aristogitona innuit. Θέρος enim prædium, & γείτων vicinus prædio: quemadmodum παράστ. à πυρὸς & σίτ.* E Armodij.] *Armodij copiosè meminit Thucyd. lib. 6. belli Pelop.* Z Et nunc in foro stat.] *Antipho Rhamnusius, quum apud Dionysium quærerentur, quod æris genus esset omnium optimum? Ex quo, inquit, Athenienses statuas fecerunt Harmodio & Aristogitoni, nimium liberè significans tyrannos è medio tollendos. Nam ob electos tyrannos Athenienses illis statuas erexerunt, Author est Philostratus in Sophistis. Hoc ni me fallit memoria, Diogeni Cynico aescribit.* H Nónne sub initium.] *Efficticio parasiti ad prælium euntis.* Θ Vlysses fas esse contendit.] *Vlysses Iliad. lib. τ multis verbis ostendit, militem ieiunũ nequaquam in actũ esse adducendũ. Ad hæc Theocrit. in Syrac. πῶς ἁρμὸς ἐπίσσοις: id est, Impera satur. Cicero scribit populo saturo nihil esse lætius aut alacrius. Ad diuersum sentit Lucanus, dũ inquit:*

——nescit plebs ieiuna timere.

I Non secus atq; Aiax.] *Homerus Iliad. θ:*

Τεῦκρε δ' ἔνθ' ἤλθε παλαιὸν τόξα τιταίνων
Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' αὐτὸν ἐπὶ σάκει πλεμεναίδεω.

K Cæterùm in pace.] *Transitio ad tempus pacis, & quis in eo vsus rhetorum, Philosophorum & parasitorum.* Λ Parasitus non in forum prodit.] *Anacharsis Scytha aiebat forum esse locum mutuis hominum frandibus ac rapinis destinatum. Notans mores vendentium, per fas nefasque lucra venantium. Plutarchus in libello de fanore, esse forum dicit ἀσεβῶν χῶρον: id est, impiorum regionem. Ex quo arbitror Marc. Catonem censuisse, forum muricibus sternendum. Sed & moderatius Columella: Ne canimum quidem, inquit, sicut dixêre veteres, studium præstantius, locupletissimum quemque allatrandi, & contra innocentes, ac pro nocentibus neglectum, à maioribus, à nobis etiam concessum intra mœnia & in ipso foro latrocinium. Quod nisi cupedijs suffarcinatus, & ferentarijs*

onustus libellis pergas, quibus dorophagos expleas, sordidêt-que ac nummarios, luditur opera, &c. *Qui plura de fori vi-superatione volet, legat Cælij cap. 9. libri lectionum antiqua-rum viceſimi octaui.* M Quod canis in balneo.] *Vtitur eo adagio Lucianus in Sermone aduerſus indoctum, libris tu-mentem, vt enim in balneo nullus eſt omnino canum vſus, ſic philoſophus in conuiuio prorſus eſt inutilis.* N Sed age.] *Vita priuata & domeſtica.* Z Primùm igitur.] *Ambi-tio, auaritia.* O Non ſolùm.] *Affectus & perturbatio-nes animi.* Π Ignoras.] *Obiectio.* P Neque enim.] *E-luſio à coniunctis.* Σ Baculis armati incedunt.] *Pallium, pera, baculus Cynicorum inſignia ſunt. Herculis enim ſe ſimiles dicebant, quòd baculum ferrent, vt ille clauam, verùm etiam quia eum in totum ſe imitari profitebantur.* T Nullus ve-ró.] *Adulteria, rapinæ,* &c. *publica crimina.* Y At per Iouem paraſitus.] *Exitus vitæ & mors, quam confert cum exitu rhetorum & philoſophorum malis in hac vita ſo-lent ma-gis quàm boni, ſed exitus acta probat.* Φ Sumpto veneno.] *Athenienſes Socratem Apol. oraculo omnium mortalium ſa-pientiſſ. iudicatum veneno necârunt. ab ijs eodem ſupplicio Phocion eſt interemptus, qui boni appellationem meruit, Æ-ſchines ὑπ' ἀμαθ Socratem ab Athenienſibus veneno ſubla-tum refert, quòd Critiam vnum è 30. tyrannis, popularis ſta-tus euerſoribus erudiſſet. De eius accuſatoribus & morte, plura annotauimus in Bis accuſato. Erga Themiſtoclem quoque Ariſten, Alcybiaden, Tyrtæum, Homerum, & alios permultos viros illuſtres, Athenienſes fuêre ingratiſſimi & crudeliſſimi, vt author eſt Laêrtius.* X Hæc equidem.] *Commendatio paraſitices ex locis finalibus.* Ψ Gygis opulentiam.] *Ex Suida, Heroditi Clio, Cicerone Offic. 3. Iuſtini primo, notiſſimus eſt Gyges, quem locupletiſſimum fuiſſe ex Sirabonis quoque θ. & id ſcimus* Ω Quod reliquum eſt.] *Quòd etiam no-men paraſiti honeſtum, ab etymologia & analogia. Si autem Græcam interpretationem admittamus, ij ſunt, qui παρὰ τὸ* id eſt, *iuxta,* σιτία: id eſt, *cibaria verſantur, quique pabuli cau-ſa potentiori alicui aſſentantur, & riſum mouent, applaudunt, arrident, adulentur, omnemq; indignitatem perferunt, ſrq; videndos*

videndos præbent, vt alienum cibum sectari, & apud illos conuiuari liceat. aa Velim nolim.] *Conclusio. volentem nolentem oportet te sequi, contraq; sententiam animi mei.*

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣ, ἢ ἀπιστων. *PHILOPSEVDES, siue Incredulus.*

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

DIsputatio est de vi magica, de incantamentis, de spectris & mortuorum animis, an eæ videlicet super terram ambulent, seseque quibus libitum fuerit ostendant: cuiusmodi & hodie quædam superstitione atq; illusionibus dæmonum vexati pleriq; credunt. Quanquam autem alia quadam ratione adductus Lucianus (cum enim intelligo sub Tychiadis persona sententiam suam hic exponere) omnia ista pro nugis & impostoris ducat, nempe Democriti authoritatem (vt ipse innuit) secutus, qui animas à corporibus segregatas nihil esse censuerit, illa tamen interim contendit, quæ & nostræ ætatis ac religionis homines saniores paulò, ac prauis superstitionibus minùs dediti plerique sentiunt: videlicet spectra atque phantasmata huiusmodi omnino nulla esse, aut si quæ etiam sint, dæmonum illusiones quasdam esse, quæ veritate ac rectis opinionibus munitis haudquaquam nocere possint. Deinde autem & magicas vires, & incantationes, non aliud quàm meras præstigias esse, quibus imperitorum oculi ac mentes circumueniantur. Fingitur autem res apud Eucratem philosophum agi, quò videlicet iterum philosophorum vanitatem persequatur, vt qui veritatem ac sapientiam apud alios profitentes, ipsi interim apud sese nugis & incredibilibus huiusmodi rebus animo adhærerent, nullis certis rationibus innitentes,

sed febricitantium apparitionibus ac somnijs, & meris anicularum fabulis fidem dantes. Tota enim confirmatio philosophorum exemplis & apparitionibus cõstat, quæ Tychiades partim ridendo, partim ab inconsequentibus & causarum defectu diluit. Exordium ab admiratione sumitur, qua ille affectum mentiendi in plerisque præsertim philosophis & sapientiæ professoribus nulla probabili causa impellente, miratur. Titulus ab vtraque parte impositus est, hinc ab eo qui rebus huiusmodi fidem negat: illinc, ab ijs qui mendacia talia astruunt, & ex ijs quasi quandam voluptatem captant.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Φιλοκλέους.

TYCHIADES AC Philocles.

ΕΧαιρε μοι, ὦ Φιλόκλεις ἀπᾶν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ὃ τοὺς πολλοὺς ἐς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι παράγει τοσαύτην, ὡς αὐτοὺς τε χαίρειν μηδὲν ἀληθὲς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διηγουμένοις μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν; Φιλ. πολλά, ὦ Τυχιάδη, ἐστί, ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐπιόντας ἀναγκάζει τὰ ψεύδη λέγειν, εἰς τὸ χρήσιμον ἀφορῶντας. Τυ. οὐδὲν πρὸς ἐπ' ταῦτα φαίην,

PRotest mihi, Philocles, dicere, quidnam id tandem sit quod multos in mentiendi cupiditatem adducit, vt pariter gaudeant quum & ipsi nihil sani loquuntur, & his qui talia narrant, maximè animum intendant? PHIL. Multa, Tychiade, sunt, quæ nonnullos mortales mentiri compellunt, quia [a] in rem vident conducere. TYCH. [b] Nihil ad rem hæc, vt aiunt:

neque

φθὰς περὶ ζώτερ ἀρόμενο, ἐς πόθι τῆς χάρις ἕνεκα ψεύδονται. συγγνώμης. ζημιοῦσθαι οὖν γε μᾶλλον, καὶ ἐπαίνου τινὸς αὐτῶν ἄξιοι, ὁπόθι ἢ πολεμίους ἐξηπάτησαν, ἢ ὑπὲρ σωτηρίας τῷ ζηνὶ τῷ φαρμάκῳ ἐχρήσθη ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολλὰ καὶ Ὀδυσσεὺς ἐποίησε, τλήμων αὐτοῦ ψυχὴν ἀρνύμενος, καὶ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὦ ἄνερ, φημὶ, οἳ αὐτὸ ἄνευ τῆς χρείας τὸ ψεύδεσθαι περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται ἡδόμενοι τῷ πράγματι, καὶ διατείνουσιν ἐπ' ἀδικίᾳ πάσῃ ἀναγκαίᾳ. τούτους ἐγὼ ἐθέλω ἀδύνατον, τὸν ἀγαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν. Φιλοκλῆς. ἦ που καταγνώσῃ ἡμῶν τινὰς τοιούτους, οἷς ἔμφυτος ἔρως οὗτός ἐστι πρὸς τὸ ψεύδεσθαι; Τυχιάδης. μὰ Δία ποπολλοί γε οἱ τοιοῦτοι. Φιλοκλῆς. τί δ' ἐν ἄπασι, ἢ ἄνοιαν καὶ αἰτίαν ἂν αὐτοῖς φάναι τοῦ μὴ ἀληθῆ λέγειν; ἢ τὸ χεῖρον ἀντὶ τοῦ βελτίονος πεφυκέναι.

neque enim de his rogabam, [c] cui qui quum vsus postulat, mentiuntur. Venia nimirum hi, imò laude plrique eorum digni sunt, quicunque vel hostes fefellerunt, vel ad salutem tali quopiam pharmaco vsi sunt in necessitatibus, cuiusmodi [d] multa Vlysses etiam fecit, vt & vitam suam, & sociorum reditum redimeret. Sed de illis, vir optime, dico, qui nulla necessitate mendacium ipsum vritati longè anteponunt, ipsa re videlicet delectati, atque in ea sine vlla idonea occasione versari. Isti ergo scire cupio cuius commodi gratia, istud agunt. PHILOS. An alicubi tales aliquos iam deprehendisti, quibus haec insita sit mentiendi libido? TYC. Et quidem admodum multi sunt huiusmodi. PHILOS. Quid aliud ergo in causa fit quòd mentiuntur, nisi dementia? si quidem rem pessimam optimae loco praeoptant,

ρέντα. Τυχ. οὐκοῦν τοῦτο, ἐπὶ πολλοὺς ἂν ἐγώ σοι λάξαμι, σωφρόνως τἄλλα, καὶ πλὴν γνώμην θαυμασούς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐαλωκότας τούτῳ τῷ λιχνῷ, καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας, ὡς ἀνιᾶσθαί μοι, εἰ τοιοῦτοι ὄντες ἄριστοι τὰ πολλὰ, ὅμως χαίρουσιν αὐτούς τι, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐξαπατῶντες. ἐκείνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιοὺς πῶς ἐμοὶ σοὶ χρὴ ἐλέγχειν τὸν Ηρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων τοὺς ποιητὰς, καὶ τὸν Ομηρον αὐτὸν, ἀοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφῳ τῷ ψεύσματι ἐκχρωμένους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατᾶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν ἀπὸ καὶ μίχρις ἡμῶν διικνεῖσθαι τὸ ψεῦδος, ἐν διδασκαλείοις ἔνιοι, καὶ μύθοις φιλοπόνως. ἐμοὶ γὰρ πολλάκις ἀδέσθαι ὑπὲρ αὐτῶν ἔπεσιν, ὁπόταν οὐρανοῦ δμιλῶ, καὶ Προμηθέως δεσμὰ διηγῶνται, καὶ Γιγάντων ἀναστάσεις, καὶ πλὴν ἐν Ἅιδου πάντα φοβερὰ,

pcant. Tyc. *Hoc nihil est*: nam ego tibi multos ostenderim ac cætera prudenter, ac sapientia mirabili: nescio tamen quo pacto captos hoc malo, mendaciijq́ studiosos, adeò vt ego certè moleste feram, quòd viri tales, omnibus cæteris in rebus optimi, gaudent tamen & se, & eos in quos inciderint, fallere. [c] *Nam veteres illi, id quod tibi notius est quàm mihi,* [f] *Herodotus, Ctesiásque Cnidius, atque his superiores, denique Homerus ipse, viri celebres, mendacijs etiam scriptis vtebantur, vt non solùm eos fallerent à quibus tunc audiebantur, verùm vsque ad nos etiam mendacium per manus traditum perueniret, in pulcherrimis versibus metrisq́ seruatum. Me ergo sæpe illorum versuum nomine subijt pudor, si quando cœli sectionem, ac Promethei vincula recensent, Gigantumq́ rebellionem, atque omnem illam de Inferis tragœdiam*

γοδίαν, καὶ ὡς δὲ ἴρωτα, ὁ Ζεὺς ταῦρος ἢ κύκνος ἐγγενόμενος, καὶ ὡς ἐκ γυναικός τις εἰς ὄρνιον ἢ εἰς ἄρκτον μεταπεσόντι. ἢ Πηγάσους, καὶ Χιμαίρας, καὶ Γοργόνας, καὶ Κύκλωπας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, πολλὰ ἀπόκοτα, καὶ τερατώδη μυθεύματα, καὶ ὅλως ψυχὰς ληρῶν διαφθείροντα, ἅτε τῷ Μορμὼ, καὶ τῷ Λάμιαν ἀνθρώπους ταῦτα. καί τοι τὰ μὲν τῶν ποιητῶν ἴσως μέτρια· τὸ δὲ καὶ νῦν πόλεις ὅλας καὶ ἔθνη μορμολυττομένους ποιεῖ καὶ δημοσίᾳ φοβεῖσθαι, πῶς ἀνεκτόν; ἀ Κρῆτες μὲν, τὸν Διὸς τάφον δεικνύοντες, οὐκ αἰσχύνονται· Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Ἐριχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναβεβλῆσθαι φασι, καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦναι, καθάπερ τὰ λάχανα, πολὺ σκυθρωπότερον οὗτοι τῶν Θηβαίων, οἳ ἐξ ὄφεως ὀδόντων, Σπάρτοί τινες ἀναβεβλαστηκέναι διηγοῦνται. ὅς δ' ἂν ἓν τούτων, καταγέλαστα ὄντα, μὴ ἡγῆται ἀληθῆ εἶναι, ἀπ' ἀμφοτέρων ἂν ἐξέτα

gædiam: & quo pacto ob amorem Iupiter in taurum & cygnum versus sit: & quemadmodum ex muliere quispiam in auiculam vrsámve mutatus sit: Pegasos praterea, Chimæras & Gorgonas, ac Cyclopas, atque id genus omnia, admodum absurdas monstrosásque fabulas, & quæ mentes afficere puerorum queant, qui laruam adhuc lamiámque metuunt: quanquam poëtica sint fortasse tolerabilia: at vrbes iam gentésque totas vna voce ac publicitùs mentiri, an non hoc ridiculum? veluti cùm Cretenses sepulcrum Iouis ostendere non pudet: & Athenienses Erichthonium editum è terra ferunt, primósque illos homines in Attica olerum more ex terra emersisse. Hi tamen multò verecundiores quàm Thebani, qui ex serpentis dentibus satiuos quosdã progerminasse nar-

ρωμεν. quòd si quis hæc, quum sint ridicula, vera esse non crede

ἓωρ ταῦτα, Κοροίβε τινὸς, ἢ Μαργίτε νομίσοι ἔ πάθοιθαι, ἢ Τυπτόλεμον ἐλάσαι ἀϛ τὸ ἀέρ', ἐπὶ δρακόντων πτερύγων, ἢ Πάνα ἥκειν ἐξ Ἀρκαδίας, σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα, ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ Βορέου ἁρπασθῆναι, ἀσεβὴς οὗτός γε καὶ ἀνόητος ἂν δόξειεν ἅπασι, οὕτω πᾶσιν καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν. ἐς τοσοῦτον ἐνίκησε τὸ ψεῦδος. Φιλ. ἀλλ' οἱ μὲν ποιηταὶ, ὦ Τυχιάδη, καὶ ἃ πόλλα ἄν συγγνώμης τυγχάνοιεν ἄν. οἱ μὲν τὸ ἐκ τοῦ μύθου τερπνὸν ἐπαγωγότατον ὂν ἐγκαταμιγνύντων τῇ γραφῇ, οὗπερ μάλιστα λέγονται πρὸς τοὺς ἀκροατάς· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι, καὶ ἅ τινες ἄλλοι, συμποτῆρας ἀφανοῦντα τὰς παρῴδίας ἐν τοῖς διδύμοις. ἃ γοῦν τις ἀφίλοι τὰ μυθώδη ταῦτα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐκ ἂν ἰωλύσαιμι, τοὺς ἀκροατὰς αὐτῶν ἀφαι-

credat, sed ea prudenter examinans, Corœbi cuiusam piam, aut Margitæ existimet esse, si quis aut Triptolemum credat in alatis draconibus per aërem vectum esse, aut [h] Panα quendam ex Arcadia in Marathonem venisse auxilio, vel [i] Orithyam à Borea raptam esse, impium nimirum hic atque insanus videatur eis: quippe qui tam manifesta veráque non credat. vsqueadeò obtinet mendacium. PHILOS. At poëtis Tychiade, vrbibúsque fuerit fortasis ignoscendum: nam illi delectationem illam quæ ex fabula proficiscitur, vt quæ maxima sit illecebra, poëmatibus suis immiscent, quod potissimùm erga auditores opus habent. Athenienses verò, Thebanique, & si qui sunt alij, patriæ suæ plus maiestatis ex huiusmodi figmentis conciliant. Quòd si quis fabulas auferat è Græcia, nihil obstiterit quò minus earum narratores fame-

inus,

ἀφροβλῶν, μηδὲ ἀμισθὶ τῶν ξύλων τὰ πλοῖα ἀνέμεν ἐθελησάντων. οἱ δὲ μισθοῦ ἕνεκα διαύτης αἰτίας, ὅμως χαίροντες τῷ ψεύσματι, μαγγάνοιοι ἀκότως δοκοῖεν ἄν. Τυ. εὖ λέγεις· ἐγὼ γὰρ παρὰ Εὐκράτους ἥκω οὗ, τὸ πάνυ, πολλὰ τὰ ἄπιστα καὶ μυθώδη ἀκούσας· μέλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων ἀπιέναι, ὑπόπτα μὲν, ὦ φίλε, τὸ πρᾶγμα ἐγένετο τῷ ἀπιθάνῳ, ἅμα δὲ μὴ ὥσπερ ὑπ' Ἐριννύων ἐξέλαβε, πολλὰ τερατώδη καὶ ἀπόκοτα ἀπαγγέλουσα. Φι. καλῶς, ὦ Τυχιάδη, ἀξιόπιστος ὁ Εὐκράτης ἐστί. καὶ γὰρ ἐμὲ μὴ πιστεύσαντα, ὡς ἐκεῖνος, οὕτω βαθὺν πώγωνα καθαμμένος, ἐξευκουτύτης ἀνὴρ ἔτι καὶ φιλοσοφίᾳ ξυνὼν τὰ πολλά, ἐπὶ μέγαν ἄν τινὰ ἡμᾶς ψευσόμενον ἀπὸ σκοπιᾶς παρῶν, οὐκ ὀκνήσειν ἐπιτιμῆσαι τοιοῦτον. Τυ. ἀλλὰ οἶδα ὅ τι τάρτι, ἀλλ' οὐκ ἔπειθον, ὅπως ἐκεῖνα ἐπιστεύθη, ὡς μὴ ἐπώμνυτο τοῖς πλέον

interemat, quando iam nemo futurus sit hospitium, qui verum vel gratis audire velit. At si qui nulla tali causa, gaudent tamen mendacio, hi omnino ridiculi meritò videantur. TYC. Rectè dicis, nam ego protinus ab Eucrate illo celebri venio, vbi multa incredibilia ac faculosa quum audissem, timò verò medio in sermone discessi, non ferens narrationem tam supra fidem, sed me velut furiæ quædam abegerunt, dum monstrosa multa atque ab surda referent. PHILO. Atqui, Tychiade, vir grauis Eucrates, est & nemo certè crediderit illum tam profusa barba, virum sexagenarium, & qui præterea sit plurimùm in philosophia versatus, sustinuisse vt alium quenquam audire se præsente mentientem, nedum vt ipse tale quicquam audeat. TYC. At nescis, amice, qualia referebat: tum ea quàm constanter asserebat: præterea quàm sanctè in pleriſq; iurabat,

πλάσεις, παρασήσαλμένον τὸ παιδίον· ὥστε μοι καὶ ἀμβλύποντα εἰς αὐτὸν, ποικίλα ἐννοῆσαι, ἄρτι μὲν, ὡς μαίνοιτο, καὶ ἔξω αὐτῆς ἴσταιτο· ἄρτι δὲ, ὡς γόης ὢν, ἄρα σοφόν τινα χρόνον ὑπεκρίθη μοι, ἵνα τὸν ἀνοητότερον τινὰ πίθηκον ποιήσηται· οὕτως ἄτοπα διηγεῖτο. Φι. τίνα ταῦτα, πρὸς τῆς Ἐσίας, ὦ Τυχιάδη; ἰδίᾳ γὰρ ἀδολέσχαι, λίαν τινὰ καὶ ἀπαξουσαι τὸν ἡλικιώτην ὦ πώγωνι ἔσεσθαι. Τυ. ἄσθα μὲν καὶ ἄλλοτε, ὦ Φιλόκλεες, φοιτᾷν πρὸς αὐτὸν, ἔστι ποτὲ πολλὴν σχολὴν ἄγοιμι. τότε μὲν Λεοντίχῳ συγγενόμενον (ἐτύγχανε γὰρ δή μοι, ὡς οἶσθα) ἀκούσαι παρὰ τοῦ παιδὸς, ὡς παρ' Εὐκράτους ἑωθεν ἀπεληλυθοι, νοσῶν τι ἐπισκεψόμενον, ἀμφοῖν ἵνεκα, ὡς καὶ τῷ Λεοντίχῳ συγγενοίμην, ἀσχάλλων ἤδειν (ἠγνόουν γὰρ, ὡς νοσοίη) παραμίγνυσθαι πρὸς αὐτὸν. ἰδεῖσθαι δ' αὐτὸν

iurabat, admotis etiam furcillis, adeò vt ego quum eum respicerem, varia mecum cogitarem, interdum quidem illum insanire, neque animo constare: interdum verò ita cogitabam fugisse me quòd impostor esset, ac tantum temporis [k] sub leonis pelle ridiculam quandam simiam circumtulisset adeò absurda narrabat. PHI. Quænam illa per Lares sunt, Tychiades nam cupio cognoscere quámnam præstigiatura sub tam longa barba occuluerit. TYC. Solebam quidem etiam aliàs Philocles aliquoties eum interuisere, siquando videlicet multo ocio abundarem. Hodie verò quum opus esset mihi conuento Leontichо (est autem, vt scis, amicus mihi) edoctus à puero eum se ad Eucratem mane contulisse, vt eum morbi inspiciendi causa viseret: amborum nomine, nempe vt & Leontichum conuenirem, & Eucratem viderem (ignoraueram autem quòd ægrotaret) ad eum peruenio. At Leonti-

αὐτόθι τὸν μὴ Λεόντιχον ἐκ ἔτι, ἐφάκη γε, ὡς ἔφασκον· ὀλίγον πθεξιλημμθὼς, ἄλλως δὲ συχνὸς, ἐν οἷς Κλεόδημός τι ἦν, ὁ ἐκ τοῦ περιπάτου, καὶ Δινόμαχος ὁ Στωϊκὸς, καὶ Ἰάων. οἶσθα τὸν ἐνίοις Πλάτωνος λόγοις θαυμάζεσθαι ἀξιοῦντα, ὡς μόνον ἀκριβῶς καταγνοκότα τὴν γνώμην τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπαφηλῦσαι λωάμισον. ὁρᾷς οἵους ἄνδρας σοι φημὶ, σανσόφους καὶ σανάρετους, ὅτι μὲ τὸ ἀφελόμενον αὐτὸ, ἐξ ἑκάστης πεφαρίσεως, ἀδιάφθορους ἅπαντας, καὶ μονονυχὶ φοβδὸς τὴν πρόφυσιν. ἔτι γὰ ὁ ἰατρὸς Ἀντίχονος σαρὰ τῶν κατὰ χρέαν, οἶμαι, τῦτ' ἐσκεπτόμην. καὶ ῥᾷον ἐδόκει ἔχειν ὁ Εὐκράτης. καὶ τὸ νόσημα τῶν σωφρόνων ἦν· τὸ ῥεῦμα γὰρ ἐς τὰς πόδας αὖθις ἀπὸ κατεπεπλήσθη. καθίζομαι δή μοι σαρ' αὐτὸν, ἐνὶ τῇ κλίνῃ ὁ Εὐκράτης ἐκάθηντο, ἀρίμα ἐγκλίνας τῇ φανῇ τὸ ἀσθενικόν, ὁ πό-

Leontichum ibi iam non inuenio (nam paulò antè, vt dicebant, exiuerat) alios verò confertos reperio, in quibus erat & Cleodemus Peripateticus, & Dinomachus Stoicus, & Ion, noſti virum? Illum dico qui ex Platonica doctrina magnam ſui admirationem expectat, vt qui ſolus mentem viri deprehenderit, quique eius oracula aliis quoque poſſit enarrare. Videſ quos tibi viros nomino, nimirum omni ſapientia atque omni virtute præditos, vtpote ipſum ex quaque ſecta caput, reuerendos heroele omnes, atque aſpectu propemodum terribiles. Aderat præterea medicus Antigonus, vt vſui in morbo eſſet aduocatus opinor. Et meliùs iam habere ſe videbatur Eucrates: ac morbus quidam ex familiaribus erat. humor enim rurſus in pedes ei deſcenderat. Sedere me ergo Eucrates in lecto iuxta ſe juſſit voce, languidulè remiſſa paululùm

ὅπότε ἔλθοι με, καὶ οἱ βοῶντες ἀϋτῇ, ἢ ἄλλο τι θόρυβον παρέχοιεν· ἐγὼ μὲν ἀκροώμενος ἐπήκουον. ἐκεῖνος δὲ μάλα πιφυλαγμένως, μὴ ψόφος τις γένοιτο, ἐπεσκόπει· ἐγὼ δὲ ἀπλῶς καὶ ἀφόβως ἐπεφόρουν τοῖς ῥήμασιν, ἀφελὼν τὰ σωθέντα ταῦτα, ὡς ἀγνοοίην νοσοῦντα, ἢ ὡς ἐπὶ ἰμάθοις, θρομάδι καθεζόμενος ἐλθοιμι, ἵνα θερμὸν πυησίον. οἶ δὲ ἐπεύχανον ἤδη ἐπὶ τῇ νόσῳ καὶ τὰ μὲν ἤδη πεπαυμένα τότε, ἔτι δὲ καὶ τότε διεξιόντα τινὰς ἔλεγον ἐπιβάλλοντες. ὁ γὰρ Κλεόδημος, ἐπεὶ ἐλέγετο, φησί, τῇ ἀειρεσίῃ τις ἀνιλόμενος χαμόθεν τὸν ὀδόντα τῆς μυγαλῆς, οὕτω φονευθείσης, ὡς πεφήναμεν, ἐνδήσας ἐς λέοντος μάλιστα, ἄρτι ἐκπεφυκότος, ἔπειτα πειράσειν περὶ τὰ σκέλη, αὐτίκα παύεται τὸ ἄλγημα. ἐκ ἐς λέοντος, ἔφη ὁ Δινόμαχος, ἐγὼ ἤκουσα, ἐλάφου δὲ θηλείας, ἔτι παρθένου καὶ ἀβάτου. καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω πιθανώτερον· οὐκ ἐγὼ ἔλαφον, καὶ ἐῤῥήθη μᾶλλον ἐν τῷ

quùm me conſpiceret: quanquam interim dum ingrederer, vociferantem eum ac vocem intendentem audiebam: tamen ego admodum curiosè cauens ne pedes eius tangerem, vbi me vulgaribus iſtis verbis purgauetam quòd eum ægrotare neſciuerim: quod vbi reſciſſem, curriculo venerim: adſedi propè. Et illis quidem ſermo iam de morbo erat; & quædam iam antè dixerant, quædam verò etiam tunc narrabant: prætereà medicamenta quædam quiſque proferebat. Cleodemus igitur: Si quis ergo (inquit) ſiniſtra manu tollens humo [m] muſtelæ dentem, ſic interfectæ, vt antè dixi, in leonis pellem alligauerit, nuper excoriati, ac deinde circum crura poſuerit, illicò ſedatur dolor. Non in leonis pellem, inquit Dinomachus, vt ego audiui, ſed in ceruæ potiùs fœmellæ, virginis adhuc, & nondum initæ. & res quidem magis eſt hoc pacto credibilis: velox enim ceruæ eſt, maximéque

velox

τῶν ποδῶν. καὶ ὁ λέων ἄλκι-
μος μέν, καὶ τὸ λίπος αὐτῷ, καὶ
ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ, καὶ αἱ τρίχες ἐκ
τοῦ πώγωνος ὀρθαὶ, μεγάλα
δύναται, ἄν τις ἐπίσταιτο αὐ-
τοῖς χρῆσθαι μετὰ τοῦ οἰκείου
ἑκάστῳ. ποδῶν δὲ ἕκα-
στον ἄκεσιν ἐπαγγέλλεται. καὶ
αὐτὸς, ἦν δ' ὃς ὁ Κλεόδημος,
ἔτω πάλαι ἐγίγνωσκον, ἐλά-
φους χρῶσα τὸ δέρμα ἔνδον, διό-
τι ὠκὺ ἔλαφος· ἐναγχος δέ τί-
νος ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα
μετιδιδάξας με, ἀπῆρ ὠκυτέ-
ρους εἶν τῶν ἐλάφων τοὺς λέον-
τας· ἀμύλλα, ἔφη, καὶ ἀρῆσιν
αὐτοὺς διώκοντες. ἐπένευσαν οἱ
παρόντες, ὡς οὕτω ἅπαντος τοῦ
λίβυος ἐγὼ δή, οἴεσθε γάρ, ἔ-
φην, ἐψεύδετό τι τὰ τοιαῦ-
τα παίζων, εἰ τοῖς ἐξωθεν
παραπλήσασι, τὸ μακρὸν ἔνδον
βλαπτόμενος; ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ
λόγῳ μου, καὶ ἔλεγον κατα-
γνωστός μου ποιεῖν τὴν ἄν-
οιαν, ἐπεὶ μὴ ἐπισάμην τὰ
ἀδηλούμενα, καὶ περὶ ὧν
οὐδεὶς φρονῶν ἀντέποι
μὴ

valet pedibus: & leo quidem fortis est, pinguedóque eius, ac manus dextra, pilíque qui recti è barba prominent, magnam vim obtinent, si quis uti nouerit cum proprio cuique carmine: at pedum curam minimè pollicentur. Et ipse quoque, inquit Cleodemus, olim sic putabam ceruina pelle vtendum, propterea quòd cerua velox esset. at nuper vir quidam Libycus, peritus profectò in rebus huiusmodi, contrà me docuit, ceruis ostendens velociores esse leones: quippe qui eas, inquit, etiam persequendo capiunt. Laudabant qui aderant, tanquam rectè dixisset Libycus ille. Tum ego: Putatis, inquam, incantamentis quibusdam sedari talia? aut forìs admotis appendiculis, quum intus malum grassetur? Riserunt hunc sermonem meum: & palàm in me magnam damnabant amentiam, qui apertissimas res ignorarem, & quibus nemo qui sapiat, contradicat

μὴ ἐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μέν τοι ἰατρὸς Ἀντίγονος ἐδόκει μοι ἀσμένως τῇ ἐρωτήσει μου προσδέξασθαι γε ἤμελλέτο, οἶμαι, βοηθεῖν ἀξιῶν ὡς δυνατὸν μάλα τῆς τέχνης, εἴνεκα τὸ πραγίλεως ἀπέχεσθαι, καὶ πολλάκις σιτεῖσθαι, καὶ ὅλως ὑφαιρεῖν τοῦ τόνου. ὁ μὲν οὖν Κλεόδημος ὑπομειδιᾶν ἅμα, τί λέγεις, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, ἄπιστον ἔοικέναι σοι δοκεῖ, τὸ ἐκ τῶν τοιούτων γίγνεσθαι τινὰς ὠφελείας ἐς τὰ νοσήματα; ἔμοιγε, ἵνα δ' ἐγὼ, ἐὰ μὴ πάνυ τοῦ βίνα καρύξης μισὸς εἶναι, ὡς πιστεύσαμι τὰ ἔξω, καὶ μιᾶμ ἐνοσοποιοῦντα τοῖς ἔνδοθεν ἐπιφέρουσι τὰ νοσήματα, μετὰ ῥημάτιόν γε, ὡς φασι, καὶ φαρμάκου τινὸς ἐνεργεῖν, καὶ τοῦτο ἴσασιν ἐπιπέμπειν πρόσφορόν. τὸ δ' ἐν ἂν γένοιτο ἔτι, εἰ δ' ἂν ἐς τὴν Νεμέου λέοντος τὸ δέρμα ἐνδύσῃ τις ἐκ καὶ δύκα ὅλας μυελάλας. ἐγὼ γὰρ αὐτὸν τὸν λέοντα ἔλεον ποικάκις χωλεύοντα ὑπ' ἀλγηδόνος

quin sic se habeant. At mea dicus certè Antigonus delectari mihi visus est hac rogatione mea. Iamdudum autem neglectui habitus fuerat, opinor, quum opem Eucrati ferre ex arte vellet, denuncians videlicet vino vt abstineret, atque oleribus vesceretur, & vigorem animo omnino minueret. Cleodemus ergo subridens interim: Quid ais, inquit, Tychiade? incredibile tibi videtur esse vt ex rebus huiusmodi parentur quædam aduersus morbos remedia? Mihi certè videtur, inquam ego: nisi naribus adeò mucosis sim, vt credam ea quæ foris applicantur, nihilque cum his quæ morbos excitant, intus communicant: per verbula tamen, vt dicitis, ac præstigiatura operari: & quum appenduntur, sanitates immittere. id profectò nunquam fieri posse, nec si quis vel in Neméi leonis pellem sedecim mustelas integras insuerit. Ego profectò leonem ipsum è doloribus sæpe claudicantem

γυδόνων, ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ αὐτῷ τὸ δέρματι πάνυ γε, ἰδιώτης, ἔφη ὁ Δινόμαχος, ἃ, μὴ τὰ τοιαῦτα σε ἐμέλησεί τοι ἐν μαθεῖν, ὅτινα τρόπον ὠφελῶ τοῖς νοσήμασι πεφορβόμενα. καί μοι δοκεῖς ἐκ τὰ παφανίσιμα ἂν παραδέξασθαι ταῦτα, τὴν ἐν ῥιόδῃ πυρετῶν τὰς ἀνατροπάς, καὶ τ' ἐρυσιπελῶν τὰς καταθλίψεις, καὶ βοβώνων ἰάσεις, καὶ τἄλλα, ὁπόσα καὶ αἱ γραῦς ἤδη ποιοῦσιν. εἰ γὰρ ἔνια γίγνεται ἄπιστα, τί δὲ μὴ ἔστι ἐκ τοιαῦτα οἷόν τε γίγνεσθαι ὑπὸ τ' ὁμοίων; ἀνίρανται, ὦ Δ' ἐγὼ, ξυμπαίσῃ, Δινόμαχε, καὶ ἅλῳ, φασίν, ἐκπρέπει γὰρ ἔλον οὐδὲ γε, ἃ φῄς, ταῦτα δῆλα μετὰ τοιούτων λωπάμενα γιγνόμενα. ἢν γὰρ μὴ πείσῃς, πρότερον ἐπάγων τὸν λόγον, λιόπι φύσιν ἔχει γίγνεσθαι, τ' πυρετ' καὶ τ' οἰδήματα τ' Δι. διότ' ἂν ὄνομα θειότερον, ἢ φύσιν βαρβαρικώ· καὶ δὴ τὸ ἐκ τ' βοβώνων ἡφαιστήσουσι, ἔτι τοι γραῶν μύθοι εἶναι.

dicantem vidi in vniuersa sui ipsius pelle. Nimium idiota es, inquit Dinomachus, neque vnquam tibi curæ fuit, vt disceres quonam modo res istiusmodi aduersus morbos quum adhibentur, conferunt: ac mihi videris ne notissima quidem ista recepturus, febrium videlicet istarum profligationes, quæ certo quodam ambitu recurrunt, tum serpentum demulsiones, ac buo bonum sanationes, & cætera quæcunque anus etiam iam faciunt. quòd si illa fiunt omnia, quur tandem non putabis hæc etiam similibus rebus fieri? Insanita congeris, inquam, Dinomache, & clauumque, vt aiunt, clauo extrudis. Neque enim constat ea quæ commemoras, eiusmodi vi fieri. Quamobrem nisi reddita ratione persuaseris primùm naturam fieri posse, vt febris tumorque vereatur, aut nomen aliquod diuinum, aut dictionem aliquam barbaricam, ob idque ex inguine fugiat: anilis adhuc fabulæ sunt

ἀνδράσι δοκεῖς, σὺ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Δρομάχος, λαλεῖν, εἰ ταῦτα λέγων, οὐκ οἴει δεῖν πιστεύειν. φησὶ γάρ τις ἰᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους οἷόν τε εἶναι διὰ ἱερῶν ὀνομάτων γίγνεσθαι. ἔστω δή, ἦν δ' ἐγώ, μὴ λέγειν, ὦ ἄριστε, κωλύει γὰρ οὐδέν, καὶ θεοῖς ὁρᾶν ὅμως τὰ τοιαῦτα ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ γὰρ καὶ θεοὺς σέβω, καὶ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ, καὶ ἃ αὐτοῖσι τοῖς κάμνουσι, διὰ φαρμάκων καὶ ἰατρικῆς ἀγιάζοντες. ὁ γὲ Ἀσκληπιὸς αὐτοὺς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, πολλὰ φάρμακα πάσοντες ἐπιρράπτουσι τοὺς νοσοῦντας, διδόντες μὴ μυγάλας περιάπτοντες. ἴσα τοῦτο, ἔφη ὁ Ἴων. ἐγὼ δή σοι θαυμάσιόν τι διηγήσομαι. ἐμοὶ γὰρ μειράκιόν τι, ἀμφὶ τὰ τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη σχεδὸν, ἦν δή τις ἀγγελῶν ἥκων παρὰ πατέρα, Μίδαν τὸν ἀμπελουργὸν, ἐρρωμενέστατον εἰς τὰ ἄλλα οἰκέτην καὶ ἐργατικὸν, ἀμφὶ πλήθος ἐμοῦ ἀγοράν, ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα, ἤδη σεσηπότα

quæcunque retuliſti. Tu mihi videris, inquit Dmomachus, quū iſta dicas, ne deos quidem eſſe credere. Siquidem putas fieri non poſſe, vt per ſacra nomina remedia morbis afferantur. Hoc, inquam ego, vir optime, ne dixeris. nihil enim prohibet quò minùs, etiam ſi maximè dij ſint, iſta tamen ſint vana. Ego verò & deos colo, & medelas eorum video, & leuamenta quæ laborantibus conferunt, pharmacis videlicet atque arte medica reſtituentes. Itaque P. Aeſculapius ipſe eiúſque poſteri ſalutaria pharmaca admouentes medebantur ægrotis, non leones aut muſtelas circumligantes. Mitte hunc, inquit Ion. At ego vobis mirabile quiddam narrabo: Eram adhuc adoleſcentulus, annos natus fermè 14. quum quidam ad patrem meum venit nuncians ei, Midam vitis cultorem ſeruum, etiam aliis in rebus robuſtum atque induſtrium, & circa pleraque iam forum à vipera morſum iacére iam putre-

facta

τα τὸ σκέλος. ἀναδοῦντι γὰρ αὐτῷ τὰ κλήματα, καὶ τοῖς χάραξι περιπλέκοντι, πόσον μὲν χρόνον τὸ θηρίον δακεῖν ἐπεχείρησε τὴν μίαν ἄκτυλον. καὶ τὸ μὲν φθάσαι, καὶ καταδῦναι αὖθις εἰς τὸν φωλεὸν τὸν ἑαυτοῦ, ἀπτόητον ὑπ' ἀλγηδόνων. ταῦτά τε οὖν ἀπαγγέλλεται, καὶ τὸν Μίδαν ἰατρῶμεν αὐτὸν ἐπὶ σκίμποδος ἤδη κατὰ τοῦ ὁμολίθου κοσμιζόμενον, ὅλον φθινάτα, μικρὸν ἀνὼ, μυδῶντα τὴν ἐπιφάνειαν, ὀλίγου ἔτι ἐμπνέοντα. λυπουμένῳ δὴ ὦν πατρὶ τῶν φίλων τις παρῆν, θάρρει, ἔφη· ἐγὼ γάρ σοι ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων, ὡς φασιν, κύτινα μίστεμι, ὃς ἰάσεταί σε ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ δισσρίβω λέγων, ἥκω ὁ Βαβυλώνιος, καὶ ἀνίεσθαι Μίδαν, ἐπῳδῇ τινι ἐξαλώσας τὸν ἀπὸ σώματος, ἔτι καὶ προσαναπτόμενος ὡς πολὺ τιθυκυίας παρθένου λίθον ἀπὸ

facto erure. Etenim dum ligaret palmites, ac vallis circumplicaret, adrepentem bestiolam maximum eō pedis momordisse digitum. Tum illam quidem illicò aufugisse, & sese rursus in latebram condidisse. Illum verò eiulare perditum è doloribus. Haec ergo quum nunciarentur, iam Midam ipsum videbamus lectica domum à conseruis apportari, inflatum totum, liuidum, ac superficie tabe factum, vix iam spirantem. Pater ergo quum id moleste ferret, amicorum quispiam, qui tum forte aderat: Bono animo es, inquit. Ego enim virum quendam Babylonium ex Chaldaeis quos vocant, protinus huc adducam, qui sanabit hominem & ne diem narrando conteram, venit Babylonius, ac Midam restituit, effugato ex corpore veneno quadam incantatione, & ad pedem eius appenso virginis defunctae lapillo, quem è calumna exciderat. Atque istud quidem hactenus forsan mediocre

καὶ μὴν εἶπας ἐκπόψας· καὶ τοῦδε μὴ ἕνεκα μύριον· καί τοι ὁ Μίδας αὐτὸς ἀφωμιεῖ σοι τὸν σκίμποδα, ἐφ' οὗ ἐκάθευδεν, ὄγκιτο ἐς τὸν ἀγρὸν ἀνιὼν, ὁσοῦδε ἐπωμάλλ' ἐδωρήθη· καὶ ὁ κηλήτης ἐκεῖνος λίθος. ὁ δὲ καὶ ἄλλα ἐποίησε θαυμάσια ἀσάληθῶς. ἐς γὰρ τὸν ἀγρὸν ἐλθὼν ἑωθεν, ἐπαπὸν ἱερατικά τινα, ἐκ βίβλου παλαιᾶς, ὀνόματα ἐπιλὰ θεῶν, καὶ ἅμα δὲ λαβαγνίσας τὸν τόπον, περιελθὼν ἐς τρὶς ἐξάλασεν ὄφεις ἐνθεν ἐντὸς τῶν ὅρων. ἦκον οὖν ὥσπερ ἐπὶ κόμπῳ πάντες τῷ ἐπῳδῷ, ὄφεις πολλοὶ, καὶ ἀσπίδες καὶ ἐχιδναι, καὶ θριαὶ καὶ ἀκοντίαι, φρυνοίτη καὶ φυσαλοι· ἐλάμβανε δὲ ἐς ὀφθαλμὸν πάντας, ἕνα γέρας, οἶμαι ἐξερπύσαν μὲν ἤδη δ', παρακουσας τοῦ πάσματος. ὁ δὲ μάγος οὐκ ἔφη παρεῖναι ἅπαντας, ἀλλ' ἕνα τινὰ τῶν ὄφεων τὸν νεότατον προχειροτονήσας, πρισβυτῆ ἔπεμ-

fuerit. Tum Midas ipse sublato in quo dormiebat scabello, discessisse agrum. tantum pauca incantatio, & columnarum lapis. At idem iste Alexander alia præterea divina planè fecit. Nempe mane profectus manè, quum nunciassent sacra quædam ex vetusto codice septem nomina, sulphure ac face illustrato loco, in orbem ter obambulans, serpentes omneis inuitos exciuit quotquot intra eam regionem erant. Veniebant ergo tanquam ad incantationem vocati serpentes multi, atque aspides, & viperæ, & cerastæ, & iaculi, phrynique, ac physali: relinquebatur autem vnus draco annosus, prorepere, vt opinor, ob senectam non valens, qui non fuerat audiens dicto. At magus, Non adsunt omnes, inquit. Tum vnum quendam ex serpentibus, eum videlicet qui manu minimus erat, selectum legatum

ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὸν δράκοντα, καὶ μετὰ μικρὸν ἥκει καὶ αὐτός. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐπεφύσησεν αὐτοῖς ὁ Βαβυλώνιος, τὰ μὲν αὐτίκα μάλα κατεπάθησαν ἅπαντα ὑπὸ τοῦ φυσήματος, ἡμᾶς δὲ ἐθαυμάζομεν. ἐπεί μοι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Ἴων, δοκεῖ σοι ὁ ὄφις, ὁ πρωθήκτης, ὁ νεώς, ἆρα καὶ ἐκεραύνου τὸν δράκοντα ἤδη, ὡς φῂς, γεγηραπότα, καὶ σκήπωνα ἔχων ἐπεισέρχεσθαι; σὺ μὲν παίζεις, ἔφη ὁ Κλεόδημος. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιστότερος ἂν σου πάλαι τὰ τοιαῦτα (ὅμως γὰρ ὑπό τινος λόγου δυνατὸν γίγνεσθαι ἄρα καὶ ταῦτα νῦν ἡγοῦμαι) ὅμως ὅτι τὸ πρῶτον ἄφνω πτόμενον τὸ ξῷον τὸν βάρβαρον (ἐξ Ὑπερβορέων δή, ὡς ἔφασκεν) ἐπίστευσα, καὶ ἐνικήθην, ἐπεὶ πολὺ ἀντισχών. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, αὐτὸ ὁρῶντα δι' τοῦ ἀέρος φερόμενον, ἐμέ τε ὄντως, καὶ ἐφ' ὕδατος βαδίζοντα, καὶ διὰ πυρὸς διϊόντα, καὶ σχολῇ

tum mittebat ad draconem: ac paulò pòst venit etiam ille. At postquam iam collecti constitissent, Babylonius in eos insibilauit. Atque illi repentè admodum omnes ab eius flatu incensi sunt, nobis interim admirantibus. Tum ego: Dic mihi, inquam, Ion: serpens ille legatus, iuuenem illum dico: virum manu deduxit draconem, qui iam, vt ais, senuerat, an ille baculum gestans inuitebatur? Ludit tu quidem, inquit Cleodemus: at ego, qui & ipse quoque olim minus talia credebam, quàm nunc tu (putabam enim nulla ratione fieri posse vt ea crederem (tamen quum volantem primùm conspicerem peregrinum illum barbarum (erat autem, vt ferebant, ex Hyperboreis) credidi, ac victus sum, quum tamen multum diù repugnassem. nam quid facerem quum eum cernerem in aëre volantem, atque id interdiu, ac super aquam ingredientem, atque per medium ignem incedentem, id-

σχολῇ μὲ βάδιλω; σὺ ταῦτα, ὦ
ἐγὼ ἄδω τὸν Ὑπερβόρεον
ἄνδρα σιτόμυον, ἢ ἐπὶ τῶν ὕ-
δατος βιβυκότας μὲ μάλα, ἢ
δι' ὃς, ὑποδιδυμόνος μαρβα
τίνας, οἷα μάλιστα ἐκεῖνοι ὑπο-
δοῦνται. τὰ μὲν γὰρ σμικρὰ ταῦτα
τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅ& ἐπε-
δείκνυτο ἵμερος ἐπιπέμπων,
καὶ δαίμονας ἀνάγων, καὶ νε-
κρὸς ἰδίους ἀνακαλῶν, καὶ
τὴν Ἑκάτην αὐτὴν ἐναργῆ
παρεισάς, καὶ τὴν σελήνην μα-
τασπῶν; ἐγὼ γὰρ ἐλιγώμαι
ὑμῖν, ἃ εἶδον γοήμματα ὑπ'
αὐτοῦ ἐν Γλαυκίᾳ τῷ Ἀλεξικλέους.
ἄρτι γὰρ ὁ Γλαυκίας, τοῦ πα-
τρὸς ἀρθανόντος, παραλα-
βὼν τὴν οὐσίαν, ἠράσθη Χρυ-
σίδος τῆς Δημαινέτης θυγα-
τρός· ἐμοὶ δὲ διδασκάλῳ ἐ-
χρῆτο πρὸς τὰς λόγους· καὶ
ἔγε μὴ ὁ ἵμερος ἐκεῖνος ἀπη-
νέχθησαν αὐτὸν, ἅπαντα ἂν
ἤδη τὰ τῶν περιπάτου ἠπίστα-
το· ὃς καὶ ὀκτωκαιδεκαέτης
ὢν ἀνέγνω, καὶ τὴν φυσικὴν
ἀκρόα-

que lentè ac senſim? Tunc, inquam ego, iſta videbat, virum Hiperboreum volantem, aut ſuper aquas amabulantem? Et maximè, inquit ille, carbatinas indutum, quo calceamenti genere illi potiſſimùm vtuntur. Nam minutula iſta quid attinet referre, quæcunque fecit, quo pacto amores immiſerit, ac dæmones exegerit, mortuóſque marcidos in vitam reuocauerit, atque Hecaten ipſam palàm conſpectibus exhibuerit, lunámque è cœlo detraxerit? Quin ego vobis referam quæ ab eo fieri conſpexi in Glaucia Alexidis filio. Glaucias hic quum patris nuper defuncti ſubſtantiam ſuſcepiſſet, Chryſidem amabat Demæneti filiam: ac me quidem præceptore in diſciplina vtebatur: ac niſi amor ille à ſtudio deduxiſſet eum, vniuerſam Peripateticorum doctrinam perdidiciſſet, vt qui octo & decem quum eſſet annorum, iam abſoluerat Analytica: tum phyſicam auſcul-

ἀκροᾶσιν μέχρι τέλους ἐπειγόμενος. ἀμηχανῶν δ' ὅμως ὁ ἔρως, μέλειν μοι τὰ πάντα ἔφη· ἐγὼ δέ, ὥσπερ ἀκὸς ἦν, διδάσκαλον ὄντα, τὸν Ὑπερβόρεον ἐκεῖνον μάγον ἄγω πρὸς αὐτὸν, ἅμα μυσάττεσθαι μὲν τὸ παραυτίκα (ἔδει γὰρ προτελείαν τινὰ πρὸς τὰς θυσίας) ἐκκαίδεκα δὲ, εὐτυχοῖ τῆς Χρυσίδος. ὁ δὲ αὐξομένην τὴν σελήνην (τότε γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἱερώτατα τελεσιουργεῖται) βόθρον τινὰ ὀρύξαντι ἐν αὐθαιρέτῳ τινὶ τῆς οἰκίας περὶ μέσας νύκτας ἀνεκάλεσε φῶς ἡμῖν, πρῶτον μὲν τὸν Ἀναξικλέα τὸν πατέρα τοῦ Γλαυκίου, πρὸ ἑπτὰ μηνῶν τετελευτηκότα· ἠγανάκτησε δ' ὁ γέρων ἐπὶ τῷ ἔρωτι, καὶ ὠργίζετο, τὰ τελευταῖα δὲ ὅμως ἐφῆκεν αὐτῷ ἱερᾶσθαι. μετὰ δὲ, τὴν Ἑκάτην τε ἀνήγαγε, ἐπαγόμενον τὸν Κιρβέρον, καὶ τὴν σελήνην καταίσπασε· πολυμορφόν τι θέαμα, καὶ ἄπορον ἀκροάσασθαι· ἀλλ' ὅμως ὁ ἔρως ἐνίκα, καὶ ἐμοὶ τὰ πάντα ἦν. ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸ τέλος ἐγένετο τῆς τελετῆς, ἐκέλευε τὸν Γλαύκιον ἐπιβῆναι τοῦ βόθρου, καὶ ἐπιβὰς ἐκεῖνος, ἐπεδείκνυε τὴν Χρυσίδα ἐν τῷ βόθρῳ ἀναβαίνουσαν, ὡς ἐδόκει, καὶ ἐπιβαίνουσαν τοῦ Γλαυκίου. ἐγὼ δὲ ἐπιστὰς ἐκ τοῦ ἀντιπέρας, ἐδεξιούμην αὐτὴν ἐρχομένην, καὶ ἐπιβᾶσαν ἐπὶ τὸν βόθρον ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους ἐπιβαίνουσαν τοῦ Γλαυκίου. ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸ μέσον ἐγένοντο, ἐκέλευσε τὸν Γλαύκιον ἐκβῆναι τοῦ βόθρου, καὶ ἐκ

ἄλλοῖόν τι φανταζόμενον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, γυναικεῖα ἂν μορφὴν ἐπιδέικνυσι, ἔπειτα βοῦς ἐγίγνετο σάγκαι, ἔπειτα σκύλαξ ἐφαίνετο. τέλος δ' οὖν ὁ Ὑπερβόρειος ἐκ τινος πηλοῦ ἐρώτιόν τι ἀναπλάττει, ἄπιστον, ἔφη, καὶ ἄκρον Χρυσίδα. καὶ ὁ μὲν πηλὸς ἐξήπλατο. καὶ μετὰ μικρὸν ἡ ἰσχὺς διέπτη καὶ τὸν θύραν ἐκείνη. καὶ ἀναπηδήσασα πρεβάσα τὸν Γλαυκίαν, ὡς ἂν ἐμμανέστατα ἐφῶσα, καὶ σωλῶ, ἄχει δὲ ἀκπεπρυένων ἀκούσαμεν ἀδόντων. τότε δὲ ἅτι σελήνη ἀνέπλατο εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ Ἑκάτη ἅλη κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄλλα φάσματα ἐφανίσθη, καὶ τὸν Χρυσίδα ἐξεπήδησαν περὶ αὐτὸ τοῦ σχεδὸν τὸ κυκαυγές. ἃ ταῦτα ἆθλον, ὦ Τυχιάδη, οὐκ ἂν ἔτι ἐπέστησας, ἄνευ σοῦ ἐν ταῖς ἐφόδοις γέγενημα. εὖ λέγεις, ἐγὼ δ' ἐγὼ εἰς πίστιν γὰρ ἂν, ἔφη, ἔθον αὐτά. νῦν δὲ συγγνώμην, οἶμαι, ἃ μὴ

aliud apparebat. Primùm quidem muliebrem formam referebat: deinde in vaccam formosam vertebatur: postremò verò catula videbatur. Hyperboreus ille tandem quum finxisset quendam è luto Cupidinem: Abi, inquit, atque huc perducas Chrysidem, Ac lutum quidem protinus euolabat: paulò pòst autem adfuit illa, pulsans ostium. Tum ingressa Glauciam complectitur, eum quàm insanissimè deperiens: & cum eo versata est quoad gallos canentes audiuimus. Tum verò luna subuolabat in cœlum, atque Hecate subijt terram, cæteráque spectra disparuerunt: & Chrysidem tandem emisimus circa ipsum fermè diluculum. Hæc Tychiade si conspexisses, haudquaquam ampliùs dubitasses esse multa in carminibus istis commoda. Bene dicis, inquam ego. credidissem equidem, si vidissem ea: nunc verò ignoscendum mihi puto, si qui-

μὲν τὰ ὅμοια ὑμῖν ὀξυδερκῶς ἔχω. πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα, λίαν λίγας, ἱμαστὴν γυναῖκα, καὶ πρόχαρον, ἐκ ὁ ρᾷ δ', τίν' ἕνεκα ἰδιώτην τιν' ἐπ' αὐτὴν τὸν πηλίκου πρόβατον, μὰ μὰ γὰ τὸν ἐξ Ὑπερβορέων, μὴ σκηλύσῃς αὐτ', λῦσ' ἄκοσι βραχμῶν ἀγαγεῖν ἐς Ὑπερβορέους λυσατὸν λῦσ'. πάνυ γὰρ ἐνδίδωσι πρὸς ταύτην τὴν ἐπῳδὴν ἡ γυνή, καὶ τὸ ἐναντίον ἅπασι πέπονθεν. ἐπᾷσα μὲν γὰρ, ἂν ψόφον ἀκούσῃ χαλκοῦ ἢ σιδήρου, πίφαυσκε· καὶ ταῦτα γὰρ ὑμᾶς φατε, αὐτὴ δ', ἂν ἀργυρέου τι ψοφῇ, ἔρχεται πρὸς τὸ ἦχον· ἄλως τι μὴ θαυμάσῃ αὐτ' ἔ μὰ γὰ, ἀδωνάμενον δ' αὐτὸν ἱμαστῆσαι πρὸς τῶν πλουσιωτάτων γυναικῶν, καὶ τάλαντα ὅλα παρ' αὐτὴν λαμβάνειν, ὁ δὲ τριπλάσιον μνᾶν, πάνυ σμικρολόγος ὢν, Γλαυκίαν ἐπείρασεν ἐρᾶσθαι. χιλοῖα ποιᾶς, ἔφη ὁ Ἰων, ἀπιστῶν ἅπασιν· ἐγὼ γοῦν ὑμῖν ἁρπάζω ἑτοίμως

si qualia vos videtis, acutè perspicere non possum: verumtamen Chrysidem illam quam dicis, noui, mulierem planè meretricem, ac facilem: nec video sanè cuius gratia ad illam egueritis luteo illo legato, magóque ex Hyperboreis vsque, atque ipsa insuper luna, quippe quam viginti drachmis ducere in Hyperboreos vsque potuisses. mirificè enim sese offert ad hanc incantationem mulier, & contrarium quiddam spectris istis habet. Nam ea quidem æris ferrive sonum si audierint, fugiunt (nam id vos prædicatis) illa verò si argentum vspiam sonuerit, accurrit ad tinnitum. Præterea ipsum etiam magum admiror, quòd cùm ditissimas mulieres in amorem sui posit elicere, atque ab eis solida talenta suscipere, is tamen ob quatuor minas, admodum tantilli lucelli auidus, Glauciam amoris compotem fecerit. Ridiculè facis, inquit Ion, nihil qui credis. Ego te libenter ergo

ἐροίμην ὅτι, τί χρὴ τούτων φῆς, ὦ δαιμονῶντας ἀπαλλάττεσι τὰ δαιμόνια, ἄτω φῶς ἐξάφοντος τὰ φάσματα. καὶ ταῦτα οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἅπαντα γὰρ ἴσασι τὸν Σύρον, τὸν ἐκ Παλαιστίνης, τὸν ἐπὶ τούτων σοφιστὴν, ὅσους παραλαβὼν καταπίπτοντας πρὸς τὴν σελήνην, καὶ τὸ ὀφθαλμὸ διαστρέφοντας, καὶ ἀφρὸν ἐκμυκωμένους τὸ στόμα, ὅμως ἀνίστησι, καὶ ἀποπέμπει ἀρτίους ἐπὶ μισθῷ μεγάλῳ ἀπαλλάξας τῶν δαιμόνων. ἐπαλλὰν γὰρ ἐπιστὰς δεομένοις, καὶ ἤρηται, ὅθεν ἀσελήνιαζε εἰς τὸ σῶμα· ὁ μὲν νοσῶν αὐτὸς σιωπᾷ, ὁ δαίμων δ' ἀποκείνεται Ἑλληνίσας ἢ βαρβαρίσας, ἢ ὅθεν ἂν αὐτὸς ᾖ, ὅπως τε, καὶ ὅθεν ἐπῆλθεν ἢ ἄνθρωπον. ὁ δ' ὅρκους ἐπάγων, ἢν μὴ πείθηται, καὶ ἀπειλῶν ἐξελαύνει τὸν δαίμονα. ἔγωγ' ὃν καὶ ἄδοντα ἐξιόντα μέλανα, καὶ καπνώδη τὴν χροιὰν, οὐ μέγα, ἔφη

ergo rogauerim quid dicas respondeas, qui dæmonia eos liberant erroribus, adeò manifestè spectra illa carminibus eijcientes. Atque hæc me dicere non opus est, verùm omnes nouerunt, Syrus ille ex Palæstina, qui harum rerum artifex est, quàm multos mortales susciperit qui ad lunam concidant, oculósque distorqueant, spumáque os oppleant: quos tamen erigit, ac sanos remittit, magna accepta mercede diris eos malis liberans. Etenim quum iacentibus instet, rogauerítque vnde sint in corpus ingressi, ægrotus quidem ipse tacet: at dæmon verò respondet, aut lingua Græca loquens, aut barbarica, aut vndecunque fuerit ipse: & quomodo & vnde intrauit in hominem. Ille verò adiurans eum, ac ni paruerit, minitans etiam, expellit abigitq; dæmonem. Quin ego quoque dæmonem quendam exeuntem vidi, nè grum certè, & colore fumidum. Non magnum erat,

inquam

ὦ δ' ἐγώ, τὰ δαιμόνια ταῦτά σοι ὁρᾷς, ὦ Ἴων. ἆρα καὶ αἱ ἰδέαι αὐτὰ φαίνονται, ἃς ὁ πατὴρ ὑμῶν Πλάτων λέγει σφόδρα τι θεῖαμα, ὡς πᾶσι μὲν τοῖς ἀμβλυώττουσι μόνος ὁρᾷ Ἴων (ἔφη ὁ Εὐκράτης) τὰ δαιμόνια, ἐγὼ δ' οὐ καὶ ἄλλοι πολλοὶ καίμοιγε ἐσκήνησαν, οἱ μὲν νύκτωρ, οἱ δὲ καὶ μεθ' ἡμέραν. ἐγὼ δ' οὐκ ἄπαξ, ἀλλὰ μυριάκις ἤδη τὰ δαιμόνια τοιαῦτα τοιαῦτα· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἐταραττόμην πρὸς αὐτά, νῦν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἔθους, οὐδέν τι παράλογον ὁρᾷν μοι δοκῶ, καὶ νῦν μάλιστα, ἐξ οὗ μοι τὸν δακτύλιον ὁ Ἄραψ ἔδωκε, σιδήρου τοῦ ἐκ τοῦ σταυροῦ πεποιημένον, καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐδίδαξε τὴν πολυθρύλλητον, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐμοί γε ἀπιστήσεις, ὦ Τυχιάδη, καὶ πάνυ ἂν δικαίως. ἀπιστήσαιμι Εὐκράτει τῷ Δείωνος, σοφῷ ἀνδρὶ μάλιστα, καὶ ἐπιεικείᾳ τὰ δοκοῦντα οἰκοῖ, οἴκοι, παρ' αὐτῷ, μετ' ἐξουσίας; τὸ γὰρ περὶ

inquam ergo, talia te Ion cernere. cui ipsæ etiam apparent ideæ, quas vestræ familiæ parens ostendit Plato: rem videlicet spectatu tenuem, atque euanidam, quantum ad nos homunes luscioſos. Itáne solus Ion, inquit Eucrates, istiusmo di vidit, ac non alij etiam multi inciderunt in dæmones, alij noctu, alij etiam interdiu? Ego profectò non semel, sed millies iam talia conspexi: ac primùm quidem turbabar ad ea: iam verò ob consuetudinem nihil nouum aut prodigiosum mihi videre videor, maximéque nunc, ex quo annulum mihi Arabs dedit ex ferro de cruce quapiam sumpto factum carmenq; docuit nominibus multis plenum: nisi fortè ne mihi quidem fidem sis habiturus, Tychiade. At qui fieri posſit, inquam, vt Eucrati non credam, Dinonis filio, viro in primis sapienti, ac liberè, quæ sibi videntur, domi in priuato suo cum authoritate narranti. Illud ergo de

statua,

ρὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἔφη ὁ Εὐκράτης, ἅπασι τοῖς ἐν τῇς οἰκίας, ὅσα νυκτὸς φαντάζεται νέμψῃ καὶ παισὶ καὶ νεανίαις καὶ γέρουσι· τῶν οὐ παρ ἐμοῦ μόνον ἀκούσῃ ἄρ, ἀπὰ καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἁπάντων. ποῖος, ὦ Δ' ἐγὼ, ἀνδριάντος; οὐχ ὁρᾷς, ἔφη, ἀσὶν ἐν τῇ αὐλῇ ἑστηκότα, καλὸν ἀνδριάντα, Δημητρείου ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦς; μῶν τὸν λισπούντα, ὦ Δ' ἐγὼ, φῄς, τὸν ἐπικεκυφότα καὶ τὸ χεῖμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεσκαμμένον ἐς τὸ διεσκοφόρον, ἐρίμα ὀκλάζοντα ὦ ἑτέρῳ, οἰκότα ξυναναπηδῶντι μετὰ τῆς βολῆς; ἐκεῖνόν, ἔφ Δ' ὅς, ἀπὸ τῶν Μύρωνος ἔργων ἐν καὶ τοῦτό ὄν, ὁ διεσκοβόλος, ὃν λέγας δὲ τὸν παῖδα αὐτόν φημι, τὸν ἀγαλλόμενον τῷ λιφαπλῷ τῇ ταινίᾳ καλόν· Πολυκλείτου γὰρ τοῦτο ἔργον. ἀπὰ τὰς μὲν ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἀσιόντων ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰς Κοπίδας τὸ

statua, inquit Eucrates, quæ omnibus qui in domo sunt, singulis noctibus apparet tum pueris, tum adolescentibus, tum senibus, hoc, inquam, non à me duntaxat audieris, verumetiam à nostris omnibus. De qua statua, inquam ego? Non vidisti (inquit) quum ingrederis, statuam quandam in atrio collocatam, sanè quàm pulchram, opus Demetrij, qui statuas humana specie fingere consueuit? Nônne illam dicis, inquam, quæ discum iacit, quæ inclinata est ad emissuri gestum, reflexa in eam quæ discum fert, altero pede modicè inflexo, quæque se erectura videtur vnà cum iactu? Non, inquit: nam vnum est ex Myronis operibus ille discì iactator quem dicis. Sed nec eam quæ est ei proxima: eam loquor, cui taniæ caput vinctum est, formosam illam: nam id Polycleti opus est. verùm eas quæ à dextra sunt egredientibus, omitte, inter quas & tyrannicidæ illi stant, Critiæ Nesiotæ

τὸ Νησιώτου πλάσματα ἴσμεν, οἱ τυραννοκτόνοι. οὐκ ἄν, ἔφην ἔγωγε, εἴ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπιῤῥέον ἄλλο πρόσωπον, φαλαντίαν, ἡμίγυμνον πρὸ ἀβολιῶ, λώμα μᾶλλον τοῦ πώγωνος τὰς τρίχας ἰνίας, ἐπίσημον τὰς φλέβας, αὐτοανθρώπου ὅμοιον; ἐπαινῶ λέγω, Πέλιχε, ὁ Κορίνθιος σπαργανώσας ἔοικεν ἄνδρα. φαίνεται δέ μοι καὶ Δι' ὧν ἐγὼ, ἑδόλου τινὰ ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ Κρόνου, ταινίας, καὶ στεφάνους ξηροὺς ἔχοντα, διακεκαυσωσμένον πετάλοις τοῖς σῦκοις. ἐγὼ δέ, ὁ Εὐκράτης ἔφη, ἐπαινῶ ἐκκαυσασα, ἐπότι μ' ἰάσατο δεῖν τρίτης, ἀπὸ τῆς πεντεκαιδεκάτης ἀφικόμενον. ὧν γὲ καὶ ἐκτὸς, ὧν δ' ἐγὼ, ὁ βέλτιστος οὗτος Πέλιχος; ἴσως καὶ μὴ σκόπει, ἃ δ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ἢ σοι ὀκνῶ ἃς μακρὰν μίτασιν ὁ ἀνὴρ. οἶδα ἐγὼ, ὅσον ἀνοίγεται οὗτος, ὁ ἀπὸ σοῦ γελώμενος ἀνδριὰς, ἢ οἴει νομίζειν τοῦ αὐτοῦ εἶναι, καὶ ἐπιπέμπειν πυρετοὺς, οἷς ἂν ἐθέλοι, ἢ γε καὶ ἀφιέμενον δυνατὸν αὐτὸν, ἴσως, ὧν δ' ἐγὼ ἴσως ὁ ἀνδριὰς, καὶ ἅμα

Neſiotæ plaſmata. tu verò an non ad aquam illam quæ influit, quampiam vidiſti ventre prominulo, caluam, ſemmudatam, vulſis quibuſdam barbæ pilis, inſignibus veſtis vero homini ſimillimam? Pelichus dux Corinthius eſſe videtur. Per Iouem, inquam, vidi quandam à dextra Saturni, quæ tæniis coronáſque aridas habebat, pectoreque folia quædam inaurata. Ego, inquit Eucrates, ea inauraui, quum me ſanaſſet triduo, febre pereuntem. Erátne igitur etiam medicus, inquam ego, optimus iſte Pelichus? Eſt. neque ride, inquit Eucrates, alioqui homo te haud multò pòſt inuadet. Noui ego certè quantum valeat hæc quam tu rides ſtatua. An' nō eiuſdem putas eſſe immittere febres in quos voluerit, quandoquidem potis eſt eiicere? Propitia, inquā, plaeatáq; ſit hæc ſtatua mihi,

ἅτως ἀνθρῶ& ὄφ. τί δ' ὄφ
κὴ ἄλλο ποιοῦντα ὁρᾶτε ὠ=
τὸν ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ;
ἐπειδὴν τάχιστα, ἔφη, νὺξ γέ-
νηται, αἱ δὲ καταβᾶσα ἀφ' τῆς
βάσεως, ἐφ' ἣ ἕστηκε, πρεία
σιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν, κὴ
πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῇ,
ἐνίοτε κὴ ἄλλοτε, κὴ οὐκ ἔ=
στιν ὅστινα ἀδίκησεν· ἐκπέ-
πεισθαι γὰρ χρὴ μόνον. ὁ δὲ πα-
ρέρχεται, μηδὲν ἐνοχλή-
σας τοὺς ἐδόντας. κὴ μὴν
κὴ λούεται τὰ πολλὰ, κὴ
παίζει· αἱ δ' ὅλης νυκτὸς, ὥσ-
περ ἀκούω τοῦ ὄδατος& ψοφοῦν-
τος. ὅρα δέομαι, μὴ δ' ἐγὼ,
μὴ οὐχὶ Πέλιχος& , ὁ ἀνθρι-
ὰπὸ Τάλω ὁ Κρὴς, ὁ τῶ Μί-
νωος ἢ· κὴ γὰρ ἐκεῖν& χαλ-
κοῦς τις ὢν, ὑπ Κρήτης πεποι-
ηος. ἀλλ' ἀλλὰ χαλκοῦ, ὦ Εὔκρα.
τις, ἀπὸ ξύλου ἐποιήσατο, ὁ-
μοίαν αὐτὸν ἐκόλυσεν οὖν Δημη-
τρίῳ ἔργον εἶν, ἀπὸ τ Δαι-
δάλου τεχνημάτων. φαπι.
τώα γὰρ, ὡς φῄς, ἀφ' ὑ βά-
σεως κὴ οὗτος. ὅρα, ἔφη, ὦ Τυ=
χιάδη, μή σε μεταμιλήσῃ τῆ
σκέμ.

quæ tantum valeat. Quid. nam ergo aliud facientem eam viderunt omnes qui in domo sunt? Quum primùm nox est, inquit, hæc è base descendens in qua steterat, in orbem totam domum circumit: & omnes occurrunt ei interdum etiam canenti: nec quisquam est quem vnquam læserit. diuertere enim tantum oportet. Illa verò præterit nihil intuentes. infestans, quin & lauat sæpe, & tota nocte ludit, vt ex ipso aquæ strepitu licet audire. Vide ergo. inquam ego, ne fortè non Pelichus hæc statua sit, sed Talus potius Cretensis, qui apud Minoëm fuisse dicitur. nam & ille æreus quidam Cretæ custos erat quòd si non ex ære, sed ex ligno facta esset, nihil eam prohiberet quin non opus Demetrij, sed vna potiùs ex Dædali machinis esse videatur. è base namque, vt ais, etiam ista fugit. Vide, inquit, ô Tychiade, ne te posthac scom-

θεώμαθ' ὕστερον. οἷα δὲ ἐγὼ οἷα ἔπαθον ὁ τὰς ὀβολὸς ὑφελόμην, οὔτε κατὰ τὴν παμμιαίαν ἐκάστην τίθημι αὐτῷ. πάνυ δεινὰ ἐχθὲς, ὁ Ἴων ἔφη, ἱερόσυλον γιγνόμενα. πῶς ἂν οὖν τοῦτο ἡμῶν ἔπραττε, ὦ Εὔκρατες; ἰδίᾳ γὰρ ἀκούσας, ἅτε καὶ ὅτι μάλιστα ἐτοῖς Τυχιάδης ἀπιστήσας. πομποὶ, ἦν δ' ὅς, ἔκειντο ὀβολοὶ πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτῷ, καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια ἀργυρᾶ πρὸς τῷ μηρῷ, καὶ ἐφ' ᾧ κικομημένα, καὶ πίτταλα ἐξ ἀργύρου, οὐκ ἀπό τινος, ἢ μισθὸς ἐπὶ τῇ ἰάσει, ὁπόσοι δὲ αὐτῷ ἐπαύσαντο νοσοῦντες ἐκόμιζον. ὧν δὴ ἡμῖν Λίβυς τις οἰκέτης κατάρατος, ἀποκόμος, οὗτος ἐπιχειρήσει νυκτὸς ὑφελόμενος πάντα ἅπαξ, καὶ ὑφήλετο, καταβὰς πρότερον ἤδη τηρήσας τὸν ἀνθρίσκον. ἐπεὶ δ' ἐπανῆλθον τάχιστα, ἔγνω πρῶτον μὲν ὁ Πίνδαρος, ὅρᾳ ὅσα ἡμῶν, καὶ κατηφόρησε τὸν Λίβυα. δὲ ὅλως

scommatis huius pœniteat. Noui quidem ego quid illi euenerit qui obolos surripuit, quos ei nouilunio quoque suspendimus. Prorsus attrocia, inquit Ion, oportebat accidere: quippe qui sacrilegus erat. quomodo ergo illum vlus est, ô Eucrates? Nam audire cupio, etiamsi quam maximè Tychiades iste diffisurus est. multi, inquit ille, ad pedes eius oboli iacebant, aliáque item numismata quædam argentea ad crus eius affixa cera, ac lamina quoque argenteæ, vota cuiusque, aut merces ob sanationem eius qui ab eo liberatus esset quum febre detineretur. At erat nobis seruus quidam Libycus sceleratus, equorum curator. Hic noctu aggressus est ea auferre omnia, absstulitque, digressum iam quum obseruasset statuam. At quum primùm reuersus intellexit sacrilegio se compilatum Pelichus, vide quo pacto sese vlus est, atque furti prodidit Libycum. Toa

ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς πλανήσῃ ἐν λύκῳ τῷ αὐλῷ, ἄθλιος ἐξελθεῖν ὁ δυνάμενος, ὥσπερ ἐς Λαβύρινθον ἐμπεσὼν, ἄχρι δὴ διατελέσθη, ἔχων τὰ φύσει, γνωμενόμενος τῆς ἡμέρας· καὶ τότε μὲν πληγὰς οὐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἀλούς, οὐ πολλῷ δ' ὑπερθεν χρόνῳ, κακὸς κακῶς ἀπέθανε, μαστιγούμενος, ὡς ἔλεγε, κατὰ τῶν νύκτα ἑκάστην, ὥστε καὶ μέλασπας ἐς τὸν ὑπερθεν φανῆναι αὐτῇ ἐπὶ τοῦ σώματος. πρὸς ταῦτα, ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πελίχον σκῶπτε, ὡμὲ ὥσπερ τὸν Μίνω ἀληθῶς παραπαίειν δόκει. ἀλλ', ὦ Εὔκρατες, ἕως δ' ἐγὼ, ἐς' ἂν ὁ χαλκὸς μὴ χαλκὸς, τὸ δ' ἔργον Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν ἀργασμένος ᾖ, ὃ θνητοποιός τις, ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς ὤν, οὗ ποτε φοβήσομαι τὸν ἀνδριάντα Πελίχου. ὃν ἐγὼ ἔτι ζῶντα πάνυ ἐδεδιήειν, ἀπαλοιῶτα μοι. ἐπὶ τοῖς Αντίγονος ὁ ἰατρὸς ἔφη· Ἀλλ' ἔμοιγε, ὦ Εὔκρατες, ἔφη, δοκεῖ ὁ χαλκὸς, ὅσον

ta nocte artium obambulabat in orbem miser, ea xire non valens, tanquam in Labyrinthum incidisset quoad orta die iam deprehensus est ea tenens quæ furto abstulerat: actum quidem comprehensus, plagas non paucas recepit, nec temporis multum superstes malus malè periit, vapulans, vt dicebat, singulis noctibus: adeò vt vibices posteridie apparerent in corpore. I nunc, et post ista quoque Tychiades Pelichum ride, ac me tanquam coætaneum Minoi iam delirare puta. At, ô, Eucrates, inquam ego, quamdiu æs erit æs, operisq; plastes Demetrius Alopecensis fuerit, qui non deos, sed homines fingere consueuit, Pelichi nunquam statuam verebor: quippe qui nec ipsum etiam viuentem, si mihi minaretur, admodũ timuissem. Ad hæc medicus Antigonus: Et mihi, ô Eucrates, inquit, Hippocr. æreus est magnitudine fermè

πυχνᾶς τὸ μίγνυσθαι, ὅσ μόνον ὑπαλάψ ἡ θυαμὶς ἐκσβῇ ψδίσσι τὴν οἰκίαν ὅλην ἐν κύκλῳ, ψοφῶν, καὶ τὰς πυξίδας ἀναστρέφων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὴν θύραν περιτρέπων καὶ μάλιστα ὑπαλάψ τὴν θυσίαν ὑπερβαλόμενοι διὰ τὸ ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύομεν. ἀξιοῖ γὰρ, φῶ ἐγὼ, καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύεσθαι αὐτῷ, καὶ ἀναπτᾶ, ἂν μὴ κατὰ καιρὸν ἀφ' ἑκάστων τελέων ἱσιασθῇ ὁ ἅλας ἀγκαλῶν, ἤ τις ἐναγίσας αὐτῷ, ἢ μιλίκρατον ἐπισπείσας, ἢ στεφανώσας τὴν κεφαλήν· ἄκρος τοίνυν, ἔφη ὁ Εὐκράτης, τοῦτο μὲν καὶ ἐπιμαρτύρομαι, ὁ πᾶς ἐτῶν πυκτικὸς ἄθλον. ἐτύγχανον μὲν ἀμφὶ πρωϊαίτερον τὸ ἔτος ὅτε ἐγὼ ἀμφὶ τὸν ἀρχὸν μισθωσάμενος ἡμέρας πρωΐας ἀφικόμην τὸν ἀγρὸν, μικρὸν ἔτι τὴν ὥραν ἀπέσαν, μικρὰ ἔτι φροντίσαντι, καὶ ἀνασκοπέμενον. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ σαυτοῦ ἐγενόμην, τὸ μὲν πρῶτον ὑλακτεῖ μοι, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπιγνοὺς ἐμὲ ἐσιώπησε, καὶ ἐπιδραμὼν ἠσπάζετο, καὶ ἐσαλλόμενος ἐπὶ τὰ σκέλη ἐμοὶ ἐπεφύετο, καὶ ἐπιλείχων ἐπεκρότει τὴν οὐρὰν, καὶ ἐπεγήθει ἐμὲ ἰδὼν, ὡς ἐμοὶ ἐδόκει. ἐγὼ δὲ ἐπιμελῶς ἐθεώμην αὐτὸν, καὶ ἐπῄνουν τὸ ἦθος τοῦ κυνὸς, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐμῶν. ἐπεὶ δὲ ἐγὼ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἀπῄειν, ἐπηκολούθει μοι ὁ κύων, καὶ ἐπεὶ ἐγὼ ἐπέβην τοῦ ὀχήματος, ἐπεπήδησε καὶ αὐτὸς, καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς ποσὶν ἐκάθευδεν, ἐπεὶ δὲ ἐγὼ ἐνταῦθα ἐγενόμην, ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἐπιδημοῦντα ἔγνω, ἐπὶ τὴν θύραν ἐπεφοίτα, καὶ ἐπὶ τὸν ἐμὸν θάλαμον ἐπεσκόπει, καὶ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐπεσκίρτα, καὶ

γμὸς ἐγχρίζ λιωῶν. λέγω δὲ
ἅπαξ ον Μνάσωνα τὸν ὑὸν, ὥσ-
περ εἰώθει, παίζων καὶ λωη-
τίζων, ὡς τὸ πάσιον μισθῶν
ἡλικιωτῶν παρεπθόντα. τὸ δ'
ὐκ ἔχων ὅπως. ἀπὸ μιᾶς ὀλί-
γον σεσμῆ τιν & γχρομένης,
καὶ βοῶς, οἷον ἐκ βροντῆς, γυ-
ναῖκα ὁρῶ προσιοῦσαν, φοβε-
ρὰν, ἡμισπαδιαίαν σχεδὸν τὸ
μῆ & , ἔχει δὲ καὶ δᾷδα ἐν τῇ
ἀριστερᾷ καὶ ξίφ & ἐν τῇ δεξιᾷ,
ὅσον ἀκοσάπηχυ. καὶ τὰ μὲν
ἔνερθεν ὀφιόπους ἦν, τὰ δ'
ἄνω γοργόνι ἐμφερὴς, τὸ
βλέμμα φημὶ, καὶ τὸ φοικῶδες
τῆς προσόψεως. καὶ ἀντὶ τῆς
κόμης, τοὺς φακοῦντας βοσφο-
ρυθρὸν περιεῖχετο, ἐλισσόμενος
περὶ τὸν αὐχένα, καὶ ἐπὶ τῶν
ὤμων ἐνίους ἐσπαραμένους. ὁ-
ρᾶτε, ἔφη, ὅπως ἔφριξα,
φίλοι, μεταξὺ λιγυρόμ & καὶ
ἅμα λίγων, ἐδάκνυτο
ὁ Εὐκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ πώ-
γωνος & τρίχας, πᾶσιν ὀρθὰς
ἐπὶ τῷ φόβῳ. οἱ μὲν ὖν ἀμφὶ
τὸν Ιωνα, καὶ τὸν Δανόμαχον
καὶ Κλεόδημον, ἀνεκρύοντο
ἀτρέμα,

tus insonuit. Ego verò Mnasonafilium meum cum æqualibus venientem, ludere venariq; (quemadmodum solebat) conijciebam. At res haudquaquam sic se habebat: verùm paulò pòst facto terræmotu, sonoq; velut è tonitru, mulierem aduenientem video terribilem, proceritate fermè semistadiali. Habebat autem in sinistra facem, in dextra verò gladium viginti circiter cubitorum. Et infernè quidem pedibus erat serpentinis, supernè verò Gorgonem referens, vultu videlicet, atque aspectus horrore: pro coma quidem draconibus tanquam cæsarie circumcincta, aliis collum amplectentibus, aliis etiam per humeros sparsis. Videte, inquit, amici, quo pacto etiam inter narrandum exhorrui, & simul hæc dicens Eucrates, ostendit omnibus brachij sui setas erectas me-

III. Ion ergo ac Dinomachus & Cleodemus vehemen-

ter

ἀνῆις, πᾶσάχομ αὐτῷ γίγροντος ἄνδρας, ἰκπόμποι δ' εἶνος, ἀρίμα πᾶσκιωῦντας ὅτως ἀπίστορ Κολοσσὸν, ἡμίσεα διαῖαν γυμνάκα, γιγάντειόν τι μορμολύκειορ. ἐγὼ δ' ἐνενόουν μεταξὺ, οἷοι ἄνδρες αὐτοὶ, νέοις τὸ ὁμιλεῖσιν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ ἐκ τοῦτῶν θαυμάζονται, μόνῃ τῇ πολιᾷ, καὶ ὧδ' πάγωνι διαφέροντες τῶν βρεφῶν· τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀναγωγότεροι πᾶς τὸ ψεῦδος. ἀγὲ Δινόμαχε, ἔφι μοι, ἔφα, ὦ Εὐκρατες, οἱ λευκοὶ ἐκ τῆς θεᾶ πυλέοι τὸ μέγεθος ὅσαρ; ἐπιφάντωρ, ἦ δ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν Ἰνδικῶν, καὶ μέλανες καὶ αὐδὲ καὶ λάσιοι, πίνναρες καὶ ἀχμάσῃ τῇ τάχυ. ἐγὼ μὲν ἔρ' ἰδὼν ἔσιρ, ἀναρίψας ἅμα τὸν σφραγίδα, ὦ μοι ὁ Ἀραψ ἔδωκεν, ἐς τὸ ἄσω τοῦ λακτύλε. ἡ Ἑκάτη δὲ, κατάξασα τῷ φακονδέῳ ποδὶ τοὔδαφος, ἐποίησε χάσμα πάμμεγεθες, ἐπὶ-

ter mbiantes auſcultabant eum. viri ſenes, tanquam naribus trahierentur, adorantes apud ſe ſe tam incredibilem Coloſſum, mulierem ſemiſtadialem, Giganteum quoddam Mormolyceium. Ego verò conſiderabam interim cuiuſmodi erant hi qui cum iuuenibus ſapientiæ nomine verſentur, vulgoq; in admiratione habeantur: quum ſola nimirum canitie barbaq; ab ipſis differant infantibus, cæterùm etiam illis ipſis facilùs ductiles ad credenda mendacia. Dinomachus ergo, die mihi, inquit, Eucrates, illi canes deæ, quanta magnitudine erant? Elephantis, inquit ille, proceriores Indicis, nigri & ipſi, hirſuti & ſordido ſqualidoq; villo. Ego igitur quum viderem, reſtiti, inuerſo protinus in interiorem digiti partem, quod Arabs mihi dederat, ſigillo. Hecate ergo percuſſo draconicis illis pedibus ſolo, hiatum effecit maximum, & qui immani magnitudine penitùs æqua-

κομ Ταρτάρεσμ τὸ λίχνιβος, ἔπα ὤχετο μετ' ὀλίγον ἀπομιγνύμενος ἐς τὸ αὐτό. ἐγὼ δὲ θαρρήσας ἐπήνυσα λαβόμενος δένδρου τινός, πλησίον πεφυκότος, ὡς μὴ σκοτοδινιάσας ἐμπέσοιμι ἐπὶ κεφαλῆς, ἔπα ἑώρων τὰ ἐν Ἅιδου ἅπαντα τὸν Πυριφλεγέθοντα, τὸν λίμνην, τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκρούς, ὥστε γνωρίσαι ἐνίους αὐτῶν. ἦν δὲ πατέρα ἔδην ἀπεβῶσι, αὐτά τε ἐκεῖνα ἔτι ἀμπεχόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν ἐθάψαμεν. τί δὲ ἔπραττον, ὁ Ἴων ἔφη, ὦ Εὐκρατες, αἱ ψυχαὶ; τί ἄλλο, ἦ δ' ὅς, ἢ ἐπαφῦλα καὶ φρύπας, μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διατρίβουσιν οἷς τε ἀσφοδίλῳ ἐπακάμψοι; ἀντιλέγουσαν ὄμ ἔτι, ἦδ' ὅς ὁ Ἴων, οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον τῷ ἱερῷ Πλάτωνι, καὶ τῷ περὶ τῶν ψυχῶν λόγῳ. σὺ δὲ μὴ καὶ τὸν Σωκράτη αὐτὸν, καὶ τὸν Πλάτωνα ἔδες ἐν τοῖς νεκροῖς; ἦ Σωκράτη ἔγωγε, ἦδ' ὅς, ἐδ' τοῦτον σαφῶς, ἀπὸ ἀπάζω, ret Tartarum. deinde paulò pòst abijt in eum desiliens. Ego verò præsente animo porrecta ceruice inclinatus, inspexi apprehensa arbore quapiam quæ vicina stabat, ne obortis mihi tenebris ac vertigine, in caput præceps inciderem: deinde conspexi ea quæ in inferno sunt omnia, Pyriphlegethontem lacum, Cerberum, manes: adeò vt quosdam etiam eorum agnoscerem. Patrem ergo meum manifestè cernebam adhuc his ipsis amictum quibus eum sepeliuimus. Quid agebant (inquit Ion) ô Eucrates animæ? Quid aliud, inquit ille, quàm per tribus familiárque cum amicis cognatisque versantur, in Asphodelo collati? Contradicant ergo etiam nunc (inquit Ion) Epicurei sacro Platoni, eiusque de anima rationibus. At tu nónne Socratem etiam ipsum Platonémque videbas inter manes? Socratem (inquit) vidi neque illum tamen euidenter, nisi quòd inde conieci,

ὅτι φαλακρὸς κἀγὼ τὸν γάσωρ ἰῶ. Πλάτωνα δ' οὐκ ἐγνώκεσαν χρὴ γὰρ, οἶμαι, τοὺς φίλους ἄνδρας τἀληθῆ λέγειν. ἅμα γοῦν ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἐθεασάμην, καὶ τὸ χάσμα συνέμνυν, καὶ τινων τῶν οἰκετῶν ἀναζητούντων με, καὶ Πυῤῥίας οὗτος ἐν αὐτοῖς, ἐπήκουσαν, οὔπω τὸν λύχνον μεμυκότος τοῦ χάσματος. ἀπὸ Πυῤῥίας, ἦ ἀληθῆ λέγω. νὴ Δί', ἔφη ὁ Πυῤῥίας, καὶ ὑλακῆς δ' ἤκουσα διὰ τοῦ χάσματος, καὶ πῦρ τι ἐπολάμπειν ἀπ' αὐτοῦ δοκοῦς μοι ἐθεώμην. ἐφ' ᾧ γελάσας, ἐπιμετρήσαντος μάρτυρος τοῦ ὑλακτοῦς καὶ τὸ πῦρ. ὁ Κλεόδημος· ἦ καινά, ἔφην, ἐκ ἄλλοις ἀφόρατα ταῦτα ἔδοξα ἐπὲ καὶ αὐτὸς οὐ πρὸ πολλοῦ νοσήσας, τοιοῦτόν τι ἐθεασάμην ἐπισκόπα δέ μοι, καὶ ἐβράσσου Αντίγονος οὗτος. ἐδόκουν μὲν ἐγὼ ὑμέρα, ὁ δὲ πυρετὸς, οἷος καύσων σφοδρότερος. ἅπαντες δέ με ἀφῆκον πόντες ἐπ' ἐρημίας, ἐπικαθάμενοι τὰς θύρας, ἔξω πδίε. μενοι·

ieci, quoniam caluus ac ventricosus erat. Platonem uenò non cognouisti: nam apud amicos nimirum uera fateri oportet. Simul ergo atque ego omnia conspexi, & hiatus coijt, & ex famulis meis quidam quærentes me, atque in his Pyrrhias hic, superuenêre hiatu nondum plenè obducto. dic Pyrrhia, an non uera narro? Per Iouem (inquit Pyrrhias) & latratum audiui per hiatum: & ignis quidem à face mihi suffulgere videbatur. Tum risi ego profectò, teste latratum igneméq; in cumulum addente. Tum Cleodemus: Haud quaquam noua ista, inquit, neque alijs inuisa vidisti. Nam & ipse haud ita pridem quum ægrotarem, tale quiddam conspexi. Prospiciebat mihi curabatque Antigonus hic, ac septima dies erat, febrisq; ô qualis? incendio certè vehementior. Omnes ergo me relinquentes solum, clausis foris ma-

μῶρον· ὅτε γὰρ ἐκείνους, ὦ Αντίγονε, εἰ πως διωθεῖλω ἀ ὕπνον παρεσχὼν. τότε δὴ δοκεῖταί μοι νεανίας τις γυνὴ φόβοι, πάγκαλος, λευκὴν ἱμάτιον περιβεβλημένος. ἔστα δὲ πρὸς κεφαλῆς, ἄγειν δοκῶν τινα χάσμαι εἰς Ἅιδου, ὡς αὐτίκα ἐγνώρισα Τάνταλον ἰδὼν καὶ Τιτυὸν, καὶ Σίσυφον, καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί ἂν ὑμῖν λέγοιμι; ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ δικαστήριον ἐγενόμην (παρῆν δὲ καὶ ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Χάρων, καὶ αἱ Μοῖραι καὶ αἱ Ἐρινύες) ὁ μέν τις, ὅσπερ βασιλεὺς ὁ Πλούτωνος ἐδόκει μοι εἶναι, ἐβούλετο, ἐπιλεγόμενος τῶν τεθνηξομένων τὰ ὀνόματα, ὡς ἤδη πεπληρωκὼς τὸν ἀριθμὸν τῶν ξωῶν συμβαινόντων. ὁ δὲ νεανίσκος ἐμὲ φέρων, παρέσπευδεν αὐτῷ· ὁ δὲ Πλούτων ἠγάπησε τότε, καὶ πρὸς τὸν ἄγοντά μου, ὅπως πιπράσκοιτο, φησὶ, τὸ νέκυα αὐτῷ, ὡς ἀπίστω. ὁ δὲ τὸν χαλκέα Δημύλον ἄγει, πάνυ καὶ τοῦτον ἤδη βιοῦντα. ἐγὼ δὲ ἄσμενος ἀναδραμὼν, αὐτὸς μὲν ἤδη

necant: sic enim iusserat Antigone, si quo pacto possem obdormiscere. Tunc igitur astitit mihi iuuenis quidam vigilanti, pulcher admodum, veste circumamictus candida. Ac me quum excitassem, per hiatum quendam ducit ad inferos, sicuti illicò cognoui, Tantalum quum viderem ac Tityum Sisyphumq. At cætera vobis quid commemorem? Postquam verò ad tribunal perveni (aderat autem & Aeacus, & Charon, Parcæq atque Erinnyes) quidā velut rex (Pluto certè mihi videbatur) assedit singulorum nomina pecensens, qui morituri erant, quos diem iam vitæ præscriptum præterijsse contigerat. Iuuenis ergo me adducens illi exhibuit. At Pluto tunc incanduit, & ad eum qui me ducebat: Nondum illi completum est stamen, inquit. abeat ergo. Tu verò fabrum Demylum adhuc: iam siquidem vltra calum viuit. Tum ego lætus recurrens, ipse quidem

iam

ἀνύριτο ὦ, ἀγγελον δ' ἅπασιν, ὡς τεθνήξεται Δημύλος. ἐν γε τούτοις καὶ ἡμῖν ὤκει, νοσῶν τι καὶ αὐτὸς, ὡς ἀπηγγέλλετο, καὶ μετὰ μικρὸν ἀκέσας μὴ οἰμωγῆς ὀδυρομένων ἐπ' αὐτῷ. Τί θαυμαστὸν, ἔφην ὁ Ἀντίγονος; ἐγὼ γὰρ οἶδα τινὰ μετὰ ἀκοσιὸν ἡμέραν, ἐξηταφέν, ἀνασάντα. θεραπεύσας καὶ πεθεὶς θανάτῳ, καὶ ἐπὶ ἀνίσῃ, τὸν ἄνθρωπον, καὶ νῦν, ὦ δ' ἐγὼ, ἐν ἔπος φημὶ ἡμέρας οὔτε ἐμύδλησε τὸ σῶμα, οὔτε ἄλως ἂν λιμῷ διεφθάρη; ἀμή τινά γε Ἐπιμηθέα σύ γε ἐθεράπευσας. ἅμα ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπαῖλθον οἱ τοῦ Εὐκράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαίστρας. ὁ μὲν ἤδη ἐξεφέβων, ὁ δὲ ἔτερος ἀμφὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη. καὶ ἀσπασάμενοι ἡμᾶς, ἐκαθίζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης, παρὰ τὸν πατρὶ, ἐμοὶ δὲ σκιρωμένῳ. θρόνου καὶ ὁ Εὐκράτης, ὥσπερ ἀναμνησθεὶς τῶν ὄψιν ἡμῶν, οὕτως

iam febre liber eram: denunciabam verò omnibus quòd Demylus esset moriturus. Manebat autem nobis in vicinia ægrotans etiam ipse nonnihil, vt renunciatum est. Ac paulò pòst audimus eiulatum eorum qui lugebant eum. Quid miri est, inquit, Antigonus? Ego etenim quendam noui post vigesimum diem quàm sepultus est, resurrexisse. Nam hominem & antequam moreretur, & postquam resurrexit, ipse curaui. Et quo pacto (inquam ego) in diebus viginti neque tabuit corpus, neque præterea fame corruptum est, nisi fortasis Epimenidem quempiam tu curasti? Hæc quum diceremus, protinùs ingrediebantur Euratis filij, è palæstra redeuntes. Alter quidem iam ex ephebis excesserat, alter verò annos natus erat circiter quindecim. Tum salutatis nobis iuxta patrem adsidebant in lecto, ac mihi quidem sella illata est. Tum Eucrates tanquam è conspectu filiorum admonitus: Sic his, inquit, mihi

contin-

ἐνσάμιλω, ἔφη, τέτωρ; ἐπιβαλὼν αὐτοῖν τὴν χεῖρα, ὡς ἀληθῶς, ὦ Τυχιάδη, πρὸς σὲ ἐρῶ. τὴν μακαρίτην μοῦ γυναῖκα τὴν τέτορ μητέρα, φάντος ἴσασιν, ὅπως ἠγάπησα· ἐδήλωσα δὲ οἷς περὶ αὐτὴν ἔπραξα, ὁ ἔοικα μόνος, ἀπ' ἐκείνης ἀποθανούσης, τόν τε λόγον ἅπαντα συγκατακαύσας, καὶ τὴν ἐσθῆτα ἣ ἔτι καὶ νῦν ἐφόρει· ἐβδόμῃ δὲ μετὰ τὴν τελευτὴν ἡμέρᾳ, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα ἐπὶ δ' κλίνης, ὥσπερ νῦν, ἐκείμην παραμυθούμενος τὰ γενόμενα. ἀναγίγνωσκον δὲ τὸ περὶ ψυχῆς τῆς Πλάτωνος βιβλίον· ἡσυχίας δὲ ἐπούσης ἐπανέρχεται δὲ μετ' ἐξὸν ἡ Δημαινέτη αὖτε ἐπ' ἐμέ, καὶ καθίζεται πλησίον, ὥσπερ νῦν Εὐκρατίδης ἐτοῖσι, δείξας τὸν υἱὸν τρόμῳ τῶν ὀφρύων, ὁ δὲ αὖτίκα ἔρρηξε κλαυθμὸν παιδικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὠχρὸς ὢν πρὸς τὴν μητέρα. ἐγὼ δὲ, κἀκεῖνος ὁ Εὐκράτης, ὡς εἶδεν, ἐπε-

contingat, inquit, simulquè manum eis iniecit, vt apud te Tychiades vera narrabo. Felicis memoriæ vxorem meam horum matrem nouerunt omnes quo pacto dilexerim. Nam declarauì his rebus quas in eam feci, non modò dum viueret, verùm etiam postquam vita functa est, quippe qui mundum eius vniuersum, vestémque qua dum viueret oblectabatur, in rogum illius iniecerim. Septima verò post mortem die, ego quidem hîc in eundem lectum incumbebam. quemadmodum nunc, lectum eum mihi committitans, quem de illa conceperam. Legebam enim tacitus Platonis illum de anima libellum. Ingreditur interim Demænete ea ipsa, atque adsidet iuxtà, quemadmodum nunc Eucratides hic, minorem designans filium. Hic verò illicò tremuit admodum puerìliter, ac dudum ad narrationem pallebat. Ego verò (inquit Eucrates) vt conspexi-

ample-

περιπλεξάμενος αὐτὴν ἰδίᾳ ἀνέκλαιον. ἡ δὲ οὐκ ἔα βοᾶν, ἀλλ' ἠτιᾶτό με, ὅτι τὰ ἄλλα πάντα χαρισάμενος αὐτῇ, θάτερον τῶν σανδαλίων, χρυσοῖν ὄντοιν, οὐ παρακαύσαιμι· ἔνια δὲ αὐτὸ ἔφασκε, παραπεσὸν ὑπὸ τὴν λιβωτόν, καὶ διὰ τοῦτο ἡμᾶς οὐχ εὑρόντας. θάτερον μόνον ἐκαύσαμεν. ἔτι δὲ ἡμῶν διαλογιζομένων κατάρατόν τι κλωιδίον, ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὄν, μιλτιᾶσαν ὑλάκτησεν· ἡ δὲ ἀφανίσθη πρὸς τὸν ὑλακτῶ. τὸ μὲν τοι σανδάλιον εὑρέθη ὑπὸ τῇ λιβωτῷ, καὶ κατεκαύθη ὕστερον. ἔτι ἀπιστᾶν, τούτοις, ὦ Τυχιάδη, ἄξιον ἐναργέστερον οὖσι, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην φανοῖς μιγνύοις; μὰ Δί', ὦ ἐγώ, ἐπὶ σανδάλοις γε χρυσοῖς ἐς τὰς ψυχάς, ὅσπερ τὰ παιδία, πάσθαι ἄξιοι ἂν εἶεν οἱ ἀπιστοῦντες, καὶ οὕτως ἀναισχυντοῦντες πρὸς τὸν ἀλήθειαν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος ἀσχάθη, ὁ καὶ-

amplexus eam singulatim lachrymabam. Illa verò me vociferari non patiebatur, verùm incusabat me, quòd quum ei fuissem in reliquis gratificatus omnibus, è sandaliis aureis alterum non cremaueram. superesse autem id dicebat, quod sub arca ecciderat: atque ob id nos quum non inueniremus, alterum tantùm cremaueramus. Nobis autem adhuc dissentientibus, sceleſtiſsimus quidam canis culus, qui mihi in deliciis erat, in lecto cubans allatrabat: ea verò ad latratum euanuit. At sandalium sub arca repertum est, posteáq; à nobis incensum. An hæc etiam, Tychiades, recusabis credere, quum tam sine euidentia, quotidieq; obseruentur? Per Iouem, in quam ego, digni fuerint quibus aureo sandalio nates puerorum more feriantur: si qui ista non credant, atque vsqueadeò impudenter vero resistant. Interea Pythagoricus intrabat Arignotus co-

matus

ὁ λομάτης, ὁ σπανὸς ἀφ' ἡδονῆς. οἶδα δ' ἀοίδιμον ἐπὶ τῇ θρίξ, τὸν ἱερὸν ὑπονομεύομενον. λάγω δή, ὡς ἄδον αὐτὸν, ἐς ὑπνωθῶ, τότ' ἐκεῖνο ἤκουόν μοι νομίσας, πίλιπώ τινα κατὰ τῶν ψευσμάτων. ἐπισημοιῶ γὲ αὐτὸς ἔλεγον, ὁ θρὸς ἀνὴρ, ἔτω τεράπια διεξιόντας· καὶ τὸ τῶ λόγου, θεὸν ἀφ' μηχανῆς ἐπεισεκυκλῶσά μοι δοκῶ ὧμιλο ἀφ' τῆς τύχης. ὁ δὲ, ἐπεὶ ἐκα θίζετο, ὑπανασάντος αὐτῷ τῶ Κλεοδήμου, πρᾶτα μὲν περὶ τ νόσου ἤρετο, καὶ ὡς ῥᾷον ἤδη ἔχοι ἤκουσε παρὰ τῶ Εὐκράτους, τί δ', ἔφη, πρὸς ἀνάγκης φιλοσοφᾶτε; μεταξὺ γὲ θεσιὸν ἐπήκουσα, καί μοι δοκεῖτε ἐς καλὸν διατεθέσθαι δὲ πλὴ πρίν. τί δ' ἄλλο, ἔπη ὁ Εὐκράτης, ἢ τουτονὶ τὸν ἀδαμάντινον πείθομεν, δόξας ἡμῖ, ἀγάθ' ἀδαίμονας εἶναί τινας ἐν; καὶ φαντάσματα, καὶ νεκρῶν ψυχὰς περιπολᾶν

matus ille, ab aspectu venerabilis. Nôsti illum doctrinæ nomine celebrem, qui cognominatur sacer. Atque ego equidem vt eum conspexi, respiraui: hoc ipsum quod prouerbio dici solet, aduenisse mihi ratus, nempe securim quampiam aduersus mendacia. Occludet, inquam, eis ora vir sapiens, adeò monstrosa narrantibus. atque prorsus, iuxta vulgatum illud adagium repentè Deum immissum esse mihi hunc à fortuna putabam. Hic verò postquam adsedit, assurgente ei ac cedente Cleodemo, primùm de morbo percontatus est, seque audîsse dicebat Eucratem iam se meliùs habere. At quídnam, inquit, inter vos philosophamini? Nam interim dum ingrediebar, subauscultaui, ac mihi certè videmini in re quapiam pulchra conuersari. Quid aliud, inquit Eucrates, quàm vt huic adamantino persuadeamus, me demonstrans, vt dæmones credat aliquos esse, phantasmatáque, ac mortuorum ani-

ma

ἐπὶ γῆς περιῤῥεῖν, καὶ φαίνεσθαι ὀλίγοις ἐνίοτε; ἐγὼ μὲν οὖν ἀρυθριάσαιμι, καὶ κάτω ἐνεσκα, ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν Ἀρίγνωτον. ὁ δέ, ὅρα, ἔφη, ὦ Εὐκράτες, μὴ τὸ φησὶ Τυχιάδης, τὰς τῶν βιαίως ἀποθανόντων μόνας ψυχὰς πλανᾶσθαι οἷον ἄν τις ἀπάγξασθαι, ἢ ἀποτμηθῆναι τὸν λαιμὸν, ἢ ἀνασκολοπισθῆναι, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ζωῆς ἀφῃρῆσθαι ἐκ τοῦ βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖραν ἀποθανόντων ἡσυχίαν ἄγειν. ἀλλὰ τοῦτο λέγει, ἀπαυθαδιάζεσθαι τὸν Δημόμαχον, ἀπ' οὐδὲ ὅλως ἂν τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ σωστέον ταῦτα ὁρᾶσθαι οἴεται. πῶς λέγεις, ἔφη ὁ Ἀρίγνωτος, ἀλλὰ μὰ Δία οὐκ ἂν εἴποι, οὐδὲ ἐγὼ τοσοῦτον ἀπιδεῖν ἐμαυτοῦ, καὶ τοσαῦτα, πολλῶν ἐμοῦ ἀπόντων; ἀλλ' ἐγὼ, φάναι, ἐμοὶ, εἰ μὴ πιστεύω, διότι μηδὲ ὁρῶ μόνος τῶν ἄλλων, ἃ δὲ ὁρῶν, καὶ ἐπίστασθαι ἂν δοκεῖν, ὥσπερ ὑμᾶς. ἀλλὰ, ἔφη ὁς, ὦ πρὸς

mas super terram obambulare, & sese, quibus libitum fuerit, ostendere? Ego igitur erubui, vultumq; dei eo ci reueritus Arignotum. At ille: Vide (inquit) Eucrates, num hoc dicat Tychiades, eorum tantùm qui violenter interierint, animas errare, veluti si quis suffocatus, aut capite truncatus, crucive suffixus fuerit, aut alio quopiam istiusmodi modo è vita discesserit: eas verò quæ fatali morte naturaliq; discesserint, haudquaquam amplius oberrare. Nam si hoc dicat, non vsqueadeò absurda dixerit. Per Iouem, inquit Dinomachus, ne esse quidem istiusmodi, nec præsentia cerni putat. Quid ais, inquit Arignotus, in me torue aspiciens, nihil horum tibi videtur fieri? præsertim quum omnes (vt ita dicam) videant? Ignoscas, inquam ego, mihi, si non credo. nam solus omnium non video quòd si vidissem, profectò & credidissem, quemadmodum & vos. Atqui, inquit ille, si quando

ἐς Κόρινθον ἔλθοις ἐρῶ ἔνθα
οἴκῳ ὁ Εὐβατίδου οἰκία· καὶ ἐ-
ρωτήσας σε ἀχθῇ παρὰ τὸ
Κράνιον, παριὼν ἐς ταύ-
την, λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν
Τίβιον ὡς ἰδόντος ἰδεῖν, ὅθεν
τὸν Δαίμονα ὁ Πυθαγορικὸς
Ἀρίγνωτος ἀνοίξας ἀπήλα-
σεν, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οἰκεῖοι
τὴν οἰκίαν ἐποίησε. τί δὲ τοῦ
τῶ, ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐ-
κράτης. ἀοίκητος τῶ, ἦ δ' ὅς
ἐκ παιδὸς ὑπὸ δεμάτων, ἃ δέ
τις οἰκήσειεν, ὠθεῖται ἐκπλαγείς
ἔφυγεν, ἐκδιωχθεὶς ὑπό τινος
φοβεροῦ καὶ ταραχώδους φάσ-
ματος. συνέπιπτεν ἤδη, καὶ
ἡ σκηνὴ διετέρπετο, καὶ ὅλως, ὁλέ-
τῶ ὁ θαρρήσων παριὼν
ἐς αὐτήν. ἐγὼ δ' ἐπεὶ ταῦτα
ἤκουσα, λάβυς βίβλους λαβὼν (εἰσὶ
δέ μοι Αἰγύπτια μάλα πολλαὶ
παρὰ τοῦ ξένου) ἦκον ἐκ τῆς
οἰκίας περὶ πρώτην ὕπνου,
ἀκροώμενος τοῦ ξένου, καὶ μοι
νοῦς ἐπελαμβάνετο, ἐ-
πεὶ ἐμάθομεν οἱ βαδίζοιμι, ὡς
πρόσω λαπὸν, ὡς ὤρθρ. ἐγὼ δὲ

siquando Corinthum ve-
neris, roga vbi sit Eubati-
dæ domus. Atque vbi tibi
fuerit indicata, nempe cir-
ca Cranæum, in eam in-
greſſus, dic ianitori Ti-
bio, velle te videre vnde dæ-
monem Pythagoricus Ari-
gnotus quum adduxiſſet,
abegerit, ac deinceps ha-
bitabilem domum reddi-
derit. Quidnam hoc erat,
Arignote? rogabat Eu-
crates. Inhabitalis erat, in-
quit ille, diu propter ter-
riculamenta. quòd ſi quis inhabi-
tâſſet, expauefactus illicò
fugiebat, exactus à quo-
dam horrendo ac terribili-
li ſpectro. Deciderat ergo
iam, tectumq; rumpebatur,
neque quiſquam erat om-
nino qui in eam ingredi fue-
rit auſus. Ego verò vbi hæc
audiui, libellos ſumens (ſunt
autem Aegyptij mihi de ta-
libus rebus admodum mul-
ti) veni in domum cir-
ca primam vigiliam, de-
hortante hoſpite, ac fermè detinente, poſtquam didicerat
quò iturus eſſem in certum, vt putabat, exitium. At ego

ſumpta

λύχνον λαβὼν, μόνος εἰσέρχομαι, καὶ ἐν τῷ μεγίστῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς, ἀνεγίγνωσκον ἡσυχῇ, καμοὶ καθεζόμενος. ἐφίσταται δὲ ὁ Δαίμων ἐπί τινα τῶν συνήθων ἴσως, ὡς ἐμοὶ ἐνόμιζον, καὶ δηλαδὴ ξωὸν, ἐμὲ ἐπισόμενος, ὥσπερ τοὺς ἄλλους, αὐχμηρὸς καὶ λοιμώττης, καὶ μιλάντιος καὶ ζοφερός. καὶ ὁ μὲν ἐπεισὰς, ἐπαρᾶτό μου πανταχόθεν πεσβάλλων, ἅ τοιοῦτον ἐρατήσας, καὶ ἄρτι μὲν λύων, ἄρτι δὲ ταῦρος γιγνόμενος, ἄλλοτε. ἐγὼ δὲ προσεσάμενος τὸν φασματιάτην ἐπῳδῇσιν, Αἰγυπτιάζουσῃ τῇ φωνῇ, σωπηλα σα καταθέμενος αὐτὸν εἴς τινα γωνίαν σκοτεινὸν οἰκήματος, ἔδοξα κἀγὼ, οἱ καθεύδω, τὸ λοιπὸν ἀναπαύσεσθαι. ἐπειδὴ δὲ πάντων ἀπεγνωκότων, καὶ νικηρὸν ἐρήσας με ὁλομένων, καθάπερ ἅπασι, πεσιλθὼν ἀπεσδόκητος ἅπασι, πρόσημος Εὐβατίδῃ, ἀναγνωριζόμενος αὐτῷ, ὅτι καθαρὰν αὐτῷ, καὶ

sumpta lucerna, solus ingrediор, atque in vastissimo atrio collocato lumine, humi sedens tacitè legebam. Adest verò dæmonille, cum quopiam è vulgo se congressurum ratus, ac me quoque, quemadmodum alios perterriturum, squallidus, hirsutus, ac tenebris nigrior. Atque hic quum adstaret, vndique me adsultum petens, tentauit si quà posset expugnare, ac modò in canem, modò in taurum, modò in leonem vertebatur. Ego correpto in manum quammaximè horrendo carmine, simulq; vocem imitatus Aegyptiam, & incantans eum, in domicilij tenebrosi angulum quendam compuli. Ac quum animadueritissem vbi se in terram condidit, tum desiti. Manè autem desperantibus vniuersis, ac me quemadmodum alios mortuum sese reperturos putantibus, præter omnium spem progrediens, Eubatidem adeò, feliciter illi annuncians quòd puram sibi

καὶ ἀδέμαντον ἤδη ἔξω τῆς οἰκίας οἰκεῖν. καὶ παραλαβὼν αὐτόν τε, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς (ἄπορον γὰρ ἦν πρᾶγμα ἀδόξου ἕνεκα) ἐκίνουν ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ μάλιστα ἐδόκουν ἐνοικεῖν τὸ δαιμόνιον ἐκεῖνο, σκάπτειν κελεύσας δικέλλαις καὶ σκαφέσι. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησαν, εὑρίσκεται ὡς ἐπ' ὀργυιὰν μάλιστα κατορωρυγμένον τι νεκρὸς, ἴσως, μόνα τὰ ὀστᾶ μάλα σῆμα συγκείμενον. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐθάψαμεν ἀνορύξαντες, ἡ οἰκία δὲ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἐπαύσατο ἐνοχλουμένη ὑπὸ τῶν φασμάτων. ὡς δὲ ταῦτα ἔπραξε ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνὴρ θαυμάσιος τὴν σοφίαν, καὶ ἅπασιν εὐδόκιμος, ἐδεῖς ἐμοὶ ἔτι τῶν παρόντων, ὃς οὐχὶ μάλιστ' ἂν ἐγνωσκέμην πολλὴν τὴν ἄνοιαν, εἰ τοιούτοις ἀπιστοίην, καὶ ταῦτα Ἀρίγνωτος λέγοντος. ἐγὼ γὰρ ὅμως οὐδὲν πρίασθαι ἔτι τῆς ἐμῆς ἀδείας, ἔτι τῆς δόξης τῆς περὶ ἀθανασίας, τί τοῦτ' ἔφην, ὦ Ἀρίγνωτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα ἡμῖν ἐπὶ μόνῃ τῇσδε τῇς ἐλπίδος, καὶ πνεῦ

ac ſpectris liberam domum iam liceret incolere. Atque illum aſſumens, aliosq; multos (ſequebantur autem huius inopinatæ rei gratia) quum ad locum duxiſſem, vbi condentem ſe dæmona conſpexeram, iuſſi vt ſumptis ligonibus matulisq; ſuffoderent: Atque vbi id fecerant, inuentum eſt ferè ad paſſum defoſſum cadauer quoddam marcidum, oſſibus tantùm humana ſpecie cohærentibus. Illud igitur effoſſum ſepeliuimus, domui verò poſteà turbari prodigijs deſiit. Hæc vbi narrauit Arignotus, vir prodigioſa ſapientia, ac reuerendus omnibus, nemo erat ex his qui aderant, qui non multam mihi imputaret inſaniam, qui talia non credam, narrante præſertim Arignoto. Ego tamen nihil veritus, neque eomam, neque illam quam de eo habebant opinionem: Quid hoc, inquam, Arignote? Etiam tu talis eras, in quo mihi ſola ſpes fuit, fumo plenus

πλοῦ μεστὸς καὶ ἐνδαιμάτων; τὸ γοιῶ ζῶ λόγο ἱκᾶνο, ἄνθρακῶ ἡμῖν ὁ θησαυρὸς, φησίν. σὺ δ', ἢ δ' ὃς ὁ Αἰσχύλος, ἀμάρτυρόν μοι πιστεύεις λέγοντι, μήτι Δαμομάχῳ, ἢ Κλεοδήμῳ τούτῳ, μήτι αὐτῷ τῷ Εὐκράτει, φέρε, ἀπὸ τίνος ἂν πιρὶ τῶν τοιούτων ἀξιοπιστότερον ἄχῃ, τἀναντία ἡμῖν λέγοντας; νὴ Δί', ὦ δ' ἐγὼ, μάλα θαυμαστὸν ἄνδρα, τὸν Ἀβδηρόθεν ἱκᾶνον Δημόκριτον, ὃς ἄτως ἄρα ἐπέπεισο μηδὲν οἷόν τι ἔναι συμβαῖνον τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἐπαδὺν καθάρασθαι ἑαυτὸν ἐς μυῆμα, ἔξω πυλῶν, ἐνταῦθα διατελέσαι γράφων καὶ σωλάττων, καὶ νέκυας, καὶ μυθ' ἡμέραν, ἐπί τινων τῶν νεκυσίων, ἐπισχεῖν βουλόμενοι αὐτὸν καὶ διαπαίζειν σπουδῇ νεκυικῶς. ἐσθῆτι μιλαίνῃ καὶ πεδαπαίοις ἐς τὰ κρανία μεμιμημένοις περιάπτων αὐτὸν περιχόρευον ὑπὸ πυκνῇ τῇ βοῇ ἀναπηδῶντες, ὁ δὲ οὔτι ἔλασσον τῶν ποιούντων

plenus ac simulachris? Illud ergo nobis inte, quod dici solet, euēmit, vt thesaurum quum sperauerimus, carbones offenderimus. At tu, inquit Arignotus, si neque mihi credis narranti, neque Dinomacho, aut huic Cleodemo, neque ipsi Eucrati, dic age, quēnam digniorem, cui his de rebus fides habeatur, existimas, qui nobis dicat contraria? Per Iouem, inquam ego virum apprimè mirabilem, Abdera oriundum illum Democritum, cui tam firmiter erat persuasum eiusmodi nihil esse in rerum natura posse, vt quum se in monimento extra portas clausisset, ibique degeret dies noctesque scribens atque componens, iuuenesq; eum quidam illudere cupientes, ac per terrefacere, nigra veste in modum cadaueris ornati, ac personis in capita affictis circumsistentes illum circumsilirent, crebrò subsilientes: hic neque eorum commen-

σιν αὐτῶν, οὔτι ὅλως ἐνίσβησι πᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ μεταξὺ γράφων, παύσασθαι, ἔφη, παίζοντας. ἔτω βεβαίως ἐπίστευσε μηδὲν εἶναι τὰς ψυχὰς ἔτι, ἐξω γενομένας τῶν σωμάτων. τοῦτο φὴς, ἢ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀνόητόν τινα ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκριτον γενέσθαι, εἴγε ὅτως ἐνέγνωσκεν. ἐγὼ δ' ἐμοὶ καὶ ἄλλο διηγήσομαι, αὐτὸς παθὼν, ἐπαρ' ἄλλου ἀκούσας· τάχα γὰρ ἂν καὶ σὺ, ὦ Τυχιάδη, ἀκούων πεισθείης πᾶσι μᾶλλον ἀληθεῖναι τοῦ διηγήματος. ὁπότε γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διῆγον, ἔτι νέος ὤν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείας πεφάλσεα ἀφικόμενος, ἐπεθύμησα ἐς Κόπτῳ ἀναπλεύσας, ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθεῖν, ἀκοῦσαι τὸ θαυμαζόμενον ἐκεῖνο ἠχοῦντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἤκουσα, οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἄσημόν τινα φωνὴν, ἀλλά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς,

ta pertimuerit, neque eos omninò respexerit, sed inter scribendum, desistite, inquit, ineptire. Adeò firmiter credidit animas nihil esse postquam è corporibus exierint. Hoccine ait, inquit Eucrates, dementem quempiam virum esse Democritum, si quidem sic existimauit? Ego verò vobis etiam aliud referam, quod mihi ipsi contigit, non quod ab alio acceperim. fortasis etiam, tu Tychiades, cùm audieris, compelleris accedere, ipsa narrationis veritate coactus. Quum in Aegypto versarer adhuc adolescens, à patre videlicet doctrinæ gratia transmissus, cupiebam nauigio profectus in Coptum, illinc adiens Memnonem, miraculum illud audire, eum videlicet sonum reddentem ad orientem Solem. Illum igitur audiui non hoc vulgari modo quo audiunt alij sonum quempiam inanem, sed mihi oracula etiam edidit Memnon ipse

αὐτὸς, ἀνοίξας τὸ στόμα ἐφ' ἑπτὰ στίχοις ἐπέβη, καὶ εἰ μὴ τις ἀνέβλεψεν, αὐτὰ ἂν ἡμῖν ἔπη ἐπῆν· λαβὼν δὲ τὸν ἀνάπλουν, ἔτυχεν ἡμῖν συμπλέων Μεμφίτης ἀνὴρ, τῶν ἱερῶν γραμματίων, θαυμάσιος τὴν σοφίαν, καὶ τὴν πάσαν Αἰγυπτίων ἐπιστήμην ἀκριβῶς εἰδώς. ἐλέγετο δὲ τεῖα καὶ ἄπορα ἔτι ἐν ταῖς ἀδύτοις ὑπόγαια διατρίβειν, μαγικὴν παιδεύεσθαι παρὰ τῆς Ἰσιδος. Παγκράτην, ἔφη, λέγει, ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερέα ἄνδρα ἐξεγημένον ἐν ὀθονίοις, νοήμονα, καθαρῶς Ἑλληνίζοντα, ἐπιμήκη, σιμὸν, πρόχαλον, ὑπόλισπον τὸ σπέλη. αὐτὸν, ἔφη ὁ, ἐκεῖνον τὸν Παγκράτην, καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀγνοῦμεν ὅστις ἐστὶν, ἐπεὶ δὲ ἐπέβημεν αὐτοῦ, ἅτε τι ἐρμίσαντες τὸ πλοῖον, ἅπαντι τῷ πολλὰ πράσια ἐργαζόμενον, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ ἱπποποτάμων ὁ χοῦμβος, καὶ συνιόντα τοῖς θηρίοις, τὰ μὲν ἐπαλλόσσοντα καὶ σαίνοντα τῇ χειρὶ, τὰ δὲ ἐπιστρέφοντα καὶ σκύοντα τῇ οὐρᾷ, τὸ δὲ ἐπιβρῖθον ἐπιστρωφῶντα καὶ ἐπιλείχοντα, ἐπιστάντα τῷ ἀνοίγματι τοῦ στόματος, ἐπιβάλλειν τὰ ἔντερα, καὶ ἐκκαθαίρειν τὸν ἱπποπόταμον· ἐπεὶ δὲ ἐπλησίασεν ἡμῖν, ἐπιστὰς ἐπὶ τῷ ἀνοίγματι τοῦ στόματος, ἐπέβαλε

χνων ἱερόν τινα ἄνθρωπον ὄντα. καὶ καλὰ μικρὸν φιλοφρονεμένῳ, ἐλαβον ἐπιγνοὺς αὐτῶν, καὶ συνήθης γενόμενος, ὡς πάντων ἐκοινώνει μοι τῶν ἀπορρήτων. καὶ τέλος, πείθει με δεῦρο μὴ οἰκήσας ἅπαξ ἐν τῇ Μέμφιδι καταλιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτῶν. μὴ γὰρ ἀφέσειν ἡμᾶς τῶν ἀπολουσομένων· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ὅτω λέγομεν. ἐπεὶ δὲ ἐλθοιμεν ἔς τι καταγώγιον, λαβὼν ἄνθρωπος τὴν μοχλὸν καὶ βύρας, ἢ τὸ λόρυθρον, ἢ καὶ τὸ ὕπτρον, ἐνδαλῶν ἱματίοις, ἐπεπάρτινα ἐποίει βαδίζειν, οἷς ἅπασιν ἄνθρωπον ἔνδον λοκοῦντα. τὸ δὲ ἀπιὸν, ὕδωρ τε ἀπλύτην, καὶ ὠφάνην, καὶ ἐσκώαξεν, καὶ ἐς πάντα δεξιῶς ὑπηρέτει, καὶ διηκονεῖτο ἡμῖν, ἕως δὲ ἐπεδεῖ ἄλις ἔχοι τῆς διακονίας, αὖθις λόρυθρον τὸ λόρυθρον, ἢ ὕπτρον τὸ ὕπτρον, ἄλλο ἐποίει ἐπᾴδον, ἐποίει ἄρ' τοῦτο ἐγὼ πάνυ ἐπει-

agnoui sacrum quen[illegible] virum esse : pa[illegible] comitate mea qu[illegible] amicitiam ac fam[illegible] tem insinuaui, ade[illegible] nia arcana mihi [illegible] nicaret. Ac tandem persuadet, vt famulu[illegible] bus in Memphide reli[illegible] solus sequerer. neque [illegible] defuturos nobis [illegible] atque ex eo tempor[illegible] tam duximus. Quum [illegible] uersorium quodpia[illegible] reremus, homo accep[illegible] lo, scobináve, aut pessul[illegible] stibus implicans, quum [illegible] carmen quoddam dixisse, effecit vt ambularet, vt [illegible] lijs omnibus homo [illegible] tur. Illud ergo abiens, [illegible] quam hauriebat, & cerem parabat, instruebátque, [illegible] que in omnibus commod[illegible] subseruiebat ministrab[illegible] nobis. Deinde postquam iam satis huius ministerij fuit, scobinam rursus scobinam, ac pessulum pessulum, aliud recitans carmen, reddebat. Hoc ego vehementer conatus

ἐγκαλῶν, ὃν ἔχον ὅπως ἐκμάθοιμι παρ' αὐτοῦ· ἐδόκουν δέ μοι καὶ τοῦ πάνυ τὰ πολλὰ πεχειρότα τοῦτο ἔσεσθαι· μιᾷ δέ ποτε ἡμέρᾳ λαβών, ἐπύνθανόμην τοῦ ἀνθρώπου, ὧδε κρύψας τινὰ τοῦτον, σκιώδη ἐν σκοτεινῷ τινὶ στάσει. καὶ ὁ μὲν ὤχετο εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐντελάμενος τοῦ πίνου, ἃ ἔδει ποιεῖν· ἐγὼ δὲ εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἐκεῖνό τι λαβὼν πραγμάτιον, καθὼς τὸ ὄστρακον, σχηματίσας, ὁμοίως ἐπαπεῖν τὰς συλλαβὰς, ἐκέλευον ὑδροφορεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐμπλησάμενος τὴν ἐμφορέα, ἐκόμιζε πίνακα, ἔφην, καὶ μηκέτι ὑδροφόρει, ἀλλ' ἴθι αὖθις ὄστρακον τὸ δεῦρο μοι κόμιζε ἄνευ, ἀλλ' ὑδροφόρει ἀεὶ, ἄχει δὴ ἐκπλησον ἡμῖν ὕδατος τὴν οἰκίαν ἐπανελθών. ἐγὼ δὲ ἐμηχανώμην ὡς πράγματι (ἐδόκει γάρ, μὴ ὁ Παγκράτης ἐφανεὶς ἀγανακτήσῃ, ὅστρακον καὶ ἐγκόπτω) ἀξίνῃ λαβὼν, διακόπτω τὸ ὄστρακον εἰς δύο μέρη· τὸ δὲ ἑκάτερον τὸ μέρος,

conatus nō reperiebam, quo pacto ab illo expiscarer. Nā id mihi inuidebat, quanquam in alijs esset facillimus. At quadam die in angulo quodam tenebricoso clàm illo delitescens, subauscultaui propiùs incantationem illam. Erat autem trisyllaba. Tum ille quum pistillo mandàsset quæ curanda erant, abijt in forum. At ego postridie illo apud forum occupato, acceptum pistillum quum ornàssem, syllabas illas simili modo pronuncians, aquam iussi vt hauriret. Tum impletam amphoram quum tulisset: Desiste, inquam, neque aquam amplius haurito, sed rursus esto pistillum. At illud mihi haud amplius iam obtemperare volebat, sed aquam hauriebat continuè, quoad hauriendo totam domum nobis impleret. At ego quum resistere huic rei non valerem, timebam autem ne Pancrates reuersus (id quod etiam euenit) irasceretur, correpta securi pistillum in duas

μὲν δ', ἀμφορέα λαβόντα, ὑδροφόρει, καὶ ἀντ' ἐνὸς μόνου ἡμῖν ἤδη δοκοῦσι δύο διακονοῖ ἡμῖν τάττω, καὶ ὁ Παγκράτης ἐφίσταται, καὶ σωθὲν τὸ γεγόμενον, ἵνα μὴ αὖθις ποιήσῃ ξύλα, ὥσπερ ἐμοὶ πρὸ τῆς ἐπῳδῆς· αὐτὸς γὰρ ἀφεῖλκύσατό με, λαβών, ἐκ οἶδ' ὅποι ἀφανὲς ὤχετο, ἀπιόν νυν οἰῶ, ἔφη ὁ Δαναόμαχος, οἶδα μὲν ἐκεῖνο ἄνθρωπον ποιῆσαι ἐκ τοῦ ἀνδρός· νὴ Δί', ἔδοξ' ἐξημισείας γε ἤδη· ἐγὼ γὰρ οὐδὲ τὸ ἀρχαῖον οἷόν τέ μοι ἄγειν αὐτὸν, οἰῶ ἅπαξ γενόμενον ὑδροφόρον, ἀλλὰ δίκαιόν ἐστιν ἐπικαθοῦσαι τοῦ εἰκότος ἐπαντλοῦντα μοι χύτρον, οἰῶ δ' ἐγὼ, τὰ τοιαῦτα τερατολογοῦντα, χείρονα ἔσεσθαι, ἃ δὲ μὴ ἀπὸ μᾶς τραπέζης τάττω ἐνίκα, ἐς ἄλλον καιρὸν ὑπερβάλλεσθε τὰς διηγήσεις ταύτας, καὶ φοβερὰς ἡμῖν ἐμπλήσητε μὴ πως λάβωσιν ἡμῶν τῶν, καὶ ἀποκτόνων μυθολογημάτων. φείσασθε οὖν ἡμῶν καὶ τοιαῦτα ἰδίᾳ ἀκούειν.

partes disseco. At vtraque pars amphoram sumens hauriebat aquam, iámque vnus loco duo mihi ministrii esse cœperunt. Interea Pancrates superuenit, ac re intellecta, illas quidem in ligna rursus, quemadmodum ante carmen erant, mutauit. At ipse me clanculùm relicto, nescio quò clanculùm se subducens abijt. At posiri istud etiam nunc, inquit Dinomachus, hominem ex pistillo facere? Per Iouem, inquit ille, dimidia ex parte scio: nam in priorem formã nunquam à me restitui potest, postquam semel aquarius esse cœperit, sed deserenda nobis domus esset aquæ iam impleta. Non desistitis, inquam ego, huiusmodi monstrosa narrare viri senes? Alioqui horum saltem adolescentium gratia incredibiles istas ac terribiles fabulas aliud in tempus omittite, ne clanculũ terroribus ac prodigiosis fabulamẽtis impleãtur. Parcere ergo eis oportet, ne talia consuescant audire, quæ

ἀφ' ἑαυτὸς τοῦ βίου ἐνοχλέσει συνόντα, καὶ ψοφοδείας ποιήσει, ποικίλης τῆς δεισιδαιμονίας ἐμπιπλάντα. ἀλλὰ ὑπέμνησας, ἦδ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀπὸ τῆς δεισιδαιμονίας. τί γάρ σοι, ὦ Τυχιάδη, περὶ τῶν τοιούτων δοκεῖ; λέγε δὴ χρησμῶν τε θεοφάτων, καὶ ὅσα θεοφορούμενοί τινες ἀναβοῶσιν, ἢ ἐξ ἀδύτων ἀκούσατε, ἢ παρθένου ἔμμετρα φθεγγομένης, προθεσπίζει τὰ μέλοντα; ἢ ἀληθῆ καὶ ταῖς τοιαύταις ἀπιθάσας; ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν καὶ δακτύλιόν τινα ἐκ ἀρχαίου ἔχω, Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου ἀνάγλυφα ἐκτυποῦσθαι τῇ σφραγῖδι, καὶ οὗτος ὁ Ἀπόλλων φθέγγεται πρὸς ἐμέ, ἀκήκοα, μή σοι ἄπιστα δόξω περὶ ἐμαυτοῦ μεγαλαυχᾶσθαι, ἃ ἐν Ἀμφιλόχου τινὸς ἄκουσα, ἐν Μαλλῷ, τοῦ Ἥρωος ἀπροσδιαλειπτόντως μοι, καὶ συμβαλούσαντος ὑπὲρ τῶν ἐμῶν, καὶ ἃ ἔδοξαν αὖθις, ἐθέλω ὑμῖν ἀπᾶραι, ἔτι ἐξῆς, ἃ ἐν Περγάμῳ ἔδοξα καὶ ἤκουσα ἐν Πατάροις. ἐπεὶ

quæ eos per totam vitam commutata perturbabunt, atq; ad omnem strepitum meticulosos reddent, posteaquam eos Y omingena superstitione impleuerint. Recte admonuisti me, inquit Eucrates, quum superstitionem dixisti. Nam quid tibi, Tychiade, de rebus huiusmodi videtur, de oraculis loquor ac vaticiniis, & quæcunque quidam numine afflati proclamant, quæ ve ex adytis audiuntur? aut quæ virgo numeris eloquens futura prædicit? an videlicet nec talia credis? At ego quòd annulum quendam sacrum habeo. Pythij Apollinis imaginem exprimente sigillo, quadq; hic Apollo mecum loquitur, non dico, ne tibi videar ad gloriã meam res incredibiles narrare. Cæterùm quæ apud Amphilochum audiui in Mallo, heroë mecum diu differente, deumq; meis de rebus consulente, tum quæ ipse vidi, volo vobis narrare; deinde ex ordine & quæ vidi in Pergamo, & quæ audiui in Pataris.

ἐκότι γὰρ ἐξ Αἰγύπτου ἐπα-
νήκω οἴκαδε, ἀκούσομαι τὸ ἐμ
Μαλλῷ τοῦτο μαντεῖον ἐπι-
φανέστατόν τε καὶ ἐλεθέστατον
εἶναι καὶ ἀψευδέστατον, πλὴν
ἔπου ἀκριβούμενον, οἷς ἂν
ἐγγράψας τις ἐς τὸ γραμμα-
τεῖον, παραδῷ τῷ προφήτῃ,
καλῶς ἂν ἔχειν ἡγοῦμαι, ἐμ
παρόπλῳ παραβλῶναι τὸ χρη-
σμεῖον, καί τι περὶ μελόντων
συμβουλεύσασθαι τῷ θεῷ.
ταῦτα ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέ-
γοντος, ἐδόκουν τὸ πρᾶγμα
πεχωρήσειν ἐμοὶ, καὶ ὡς
οὐ περὶ μικρᾶς ἐνάρχειν τῆς
περὶ τὰ χρηστήρια παραφλίας,
οὐ δοκεῖν οἰηθεὶς δεῖν μέσ
τοις ἀντιλέγειν ἅπασιν, ἀ-
πολιπὼν αὐτὸν, ἔτι διαπλέω
εἰς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν Μαλ-
λὸν (καὶ γὰρ σωφίλω ὅτι μοι
ἄχθονται παρόντι, καθὰ
περ ἀνίσοφισῇ τῶν ψευσμάτ-
των) ἀπ' ἐγὼ ἄπειμι, ἔφην,
Λεόντιχον ἐπιζητήσων· διέ-
μαι γὰρ αὐτῷ τι συγγενέσα.
ὑμᾶς δ', ἐπεὶ οὐχ ἱκανὰ ὑ-
γεῖσθι τὰ ἀνθρώπινα εἶναι,
καὶ

Itaque quum ex Aegypto redirem domum, audiremque illud in Mallo vaticinium apertissimum simul ac verissimum esse, tamen sic oracula dare, vt ad rem respondeat his quæcunq; prophetæ quispiam in schedulam inscripta tradiderit, rectè me facturum putaui, si dum præternauigarem, experirer oraculum, deumq; de futuris quippiam consulerem. Hæc adhuc Eucrate dicente, quum viderem quàm longè res esset processura, quodq; non breuem incepissem de oraculo tragœdiam, ratus non expedire vti solute contradicerem omnibus, relinquens eum Aegypto adhuc in Mallum nauigantem (nam & intelligebam molestam illis esse præsentiam meam, vtpote qui dissentirem, refelleremq; eorum mendacia) Atqui ego abeo, inquam, quæsiturus Leonichum. nam opus habeo cum eo congredi. At vos quando quidem parùm sufficere vobis res humanas putatis, ipsos

καὶ αὐτοὺς ἤδη τοὺς θεοὺς καλάτε σωπιλιψομένους ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων. καὶ ἅμα λέγων ἐξέφευ. οἱ δὲ ἄσμενοι, ἐλευθερίας λαβόμενοι, ἐδέχοντο, ὡς τὸ εἰκὸς, αὐτοὺς, καὶ ἐπιφορωῦτο τῶν ψευσμάτων τοιαῦτα σοι, ὦ Φιλόκλεις, παρὰ Εὐκράτει ἀκούσας, ἥκω, νὴ τὸν Δία, ὥσπερ οἱ τοῦ γλώττους πιόντες, ἐμεσφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἥδιστα δ' ἂν πιθόμην ἐπί τινι τοιῷδε ἐπῳδῇ μοι λυθιδανόν τι φάρμακον, ὥστε μὴ ἔχεσα, ὡς μή τι ἄλλο ἐργάσεταί μοι ἡ μνήμη αὐτῶν ἐνοικουροῦσα. τέρατα τὰ γοῦν, καὶ δαίμονας, καὶ Ἑκάτας ὁρᾶν μοι δοκῶ.

ΦΙ. καὶ αὐτὸς, ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀνέπαυσα τῆς διηγήσεως· φασί γέ τοι μὴ μόνον λυσσᾶν, καὶ τὸ ὕδωρ φοβεῖσθαι, ὁπόσους ἂν οἱ λυττῶντες κύνες δάκωσιν, ἀλλὰ κἂν τινα ὁ δηχθεὶς ἄνθρωπον δάκῃ, ἴσα ὦ κυνὶ δώσατον τὸ δῆγμα, καὶ τὰ αὐτὰ πάσχειν καὶ φοβεῖσθαι.

ipsos etiã deos deniq; in fabularũ vobis partem vocate. Atque hæc simulac dixi, discessi. Illi verò alacres iam libertatẽ nacti, vt est verisimile, mutuò sese epulis accipiebant, ac mendaciis inuritabãt. Tálibꝰ, ô Philocles, apud Eucratẽ auditis, venio per Iouẽ inflato ventre, non aliter quàm hi qui musto poti sunt, opus habens vomitu. Tũ libenter alicunde magno emerim pharmacum aliquod quod mihi obliuionem induceret eorũ quæ audiui, ne me nonnihil earum rerum lædat inhærens memoria. nempe monstra, dæmones, atq; Hecatas mihi videre videor.

PHIL. Quin mihi quoq; ô Tychiade, tale quiddam hic sermo tuus attulit. aiunt etenim nõ solùm in rabiem verti, atq; aquam formidare, quoscunque rabidi canes mordeant, verumetiam si quẽ mordicùs homo morsus momorderit, illum morsum quoque non minùs canino paliturum, atque eum etiam eodem modo formidaturum.

Quin

μὴ οὐ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς, ὦ Εὐκράτης ἀληθὲς ἀπὸ πολλῶν ψευσμάτων, μεταδιδοὺς αὖ καὶ ἐμοὶ τοῦ ἁλύματος, οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας. TYC. ἀλλὰ θαῤῥῶμεν, ὦ φιλότης, μέγα γοῦν τοιοῦτον ἀνίκητον φάρμακον ἔχοντε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι λόγον ὀρθὸν, ὃν χρωμένους ὑμᾶς, οὐδὲν ἂν μὰ τὰς φάξεις τῶν ψευμάτων τούτων ψευσμάτων.

Quin tu ergo videris quum sis ipse apud Eucratem à multis mendacijs morsus, mihi quoque morsum illum communicasse, adeò mihi mentem dæmonibus impleuisti. TYC. At bono animo simus, amice, quum magnũ aduersus huiusmodi res remedium habemus, veritatem, rectamq; omnibus in rebus rationem: quo si vtamur, nullis huiusmodi vanis stultitiq; mendacijs turbabimur.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilopseudes non sine Socratica ironia totus versatur (id quod titulus ipse declarat) in ridenda coarguendaque mentiendi libidine: dialogus nescio certè lepidiórne an vtilior, in quo non valde me mouet, quod eius animi fuisse videtur, vt non satis immortalitati suæ confideret, atque in eo fuisse errore, quo Democritus, Lucretius, Plinius, plurimiq; itidem alij. Quid enim mea refert quid sentiat his de rebus Ethnicus, quæ in præcipuis habentur fidei Christianæ mysterijs? Hinc certè fructum nobis afferet iste dialogus, vt neque magicis habeamus præstigijs fidem, & superstitione careamus, quæ passim sub specie religionis obrepit: tum vitam vt agamus minùs anxiam, minùs videlicet expauescentes tristia quæpiam ac superstitiosa men-

la mendacia. quæ plerunque tanta cum fide atque authoritate narrantur, vt Augustino viro grauissimo, hostique mendaciorum acerrimo, nescio quisnam veterator persuaserit, vt fabulam illam de duobus Spuriis, altero in vitam redeunte, altero decedente, tanquam rem suo ipsius tempore gestam pro vera narraret, quam Lucianus in hoc dialogo, mutatis tantùm nominibus, tot annis antequam Augustinus nasceretur irrisit. Quò minus mireris, si pinguioris vulgi mentes suis figmentis afficiant ij, qui se tum demum rem magnam confeciſſe putant, Christumque sibi deuinxiſſe perpetuò, si commenti fuerint, aut de sancto aliquo viro fabulam, aut de inferis tragœdiam, ad quam vetula quæpiam aut delira lachrymetur, aut pauida inhorreſcat. Itaque nullam ferè martyris, nullam virginis vitam prætermiſerunt, in quam non aliquid huiusmodi mendaciorum inſeruerint, piè scilicet. alioquin enim periculum erat ne veritas non posſet sibi ipsa sufficere, niſi fulciretur mendacijs. Nec veriti sunt eam religionem contaminare figmentis, quam ipsa veritas inſtituit, & in nuda voluit veritate conſiſtere: nec viderunt vsqueadeò nihil iſtiusmodi fabulas conducere, vt nihil pernicioſius officiat. nempè vbi admixtum subolet mendacium, veritas ilicò minuitur ac labefactatur authoritas. Vnde sæpe mihi suspicio suboritur, magnam huiusmodi fabularum partem, à vafris ac peſſimis nebulonibus confictam, quibus ſtudium fuit, partim ex incauta, ſimplicium potiùs, quàm prudentium credulitate, voluptatem capere, partim fabularum fictarum commercio, fidem veris Chriſtianorum hiſtorijs adimere: quippe qui frequenter quædam, his quæ in sacra Scriptura continentur, tam vicina confingunt, vt facilè se declarent, adludendo luſiſſe. Quamobrem quas ſcriptura nobis hiſtorias diuinitùs inſpirata commendat, eis indubitata fides habenda eſt: cæteras verò ad Chriſti doctrinam tanquam ad Critolai regulam applicantes, cautè & cum iudicio aut recipiamus,

mus, aut respuamus, si carere volumus, & inani[illegible] cia & superstitiosa formidine. Nolo hic damnatam[illegible] giæ, cuius inuentorem Mercurium ferunt, vanitate[illegible] seu potiùs impietatem pluribus coarguere: ne re[illegible] se satis detestandam, in dubium vocare videar[illegible] no excisо capite, innumerabilia (quòd de Lern[illegible] ste legitur) mihi denuò obtruncanda exoriantur. [illegible] enim istius impostura mille species, milleque ludi[illegible] di modi: quos omnes Lucianus lepidè ridet.

a IN REM vident conducere.] *Diues ille apud* [illegible] *ricè Inuentalem dicit:* - quid enim salus infamia nu[illegible] *Et Dorionem Terentianum non pudet vanitatis, dum ob* [illegible] *Orestes in Electra Sophoclis:* Δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σοῦ κ[illegible] ναιον· id est, *nullum vero verbum quod est lucro, malum.* [illegible] *uenerant enim vt fingerent ipsum esse mortuum. Sentie* [illegible] *famam mortis viuo nihil nocituram, sed ad id quod cupi* [illegible] *rant fore accommodam. Venerant enim vituri Agame* [illegible] *mortem, idq; perfecerunt.* *b* Nihil ad rem.] οὐδὲν ἐπ[illegible] est, *ad versum De sensu & vsu huius prouerbij, tum origi* [illegible] *de Erasmum nostrum & Alciatum lib. disputet. suarũ* 2. [illegible] *Odyss. v. & pluribus alijs locis.* *c* Qui quum vsus po[illegible] lat: mentiuntur.] *An alicubi licitum sit mendacium, & q*[illegible] *tenus mentiri licet, præcipuè Christiano, Erasmus noster nu*[illegible] *lùm in lingua sua, sed etiã pluribus alijs locis tractat. Certè P*[illegible] *to, & Stoici mendacium officiosum sapienti permittunt. Au*[illegible] *rectè puerilem indolem falsis laudibus, nonnunquam ad* [illegible] *tutis studium inflammamus? Nónne & optimus medicus qui*[illegible] *in ægrotis affirmat sibi placere colorem, atque oris habitum* [illegible] *quòd tales sint, sed vt tales efficiat? Verũ nullum mendacij genus* [illegible] *existialius, quàm ex scripturæ diuinitùs inspirata, quæ fons* [illegible] *& regula veritatis æternæ. Ex hac Agyrtæ, arioli, anus, lenones & vates responsa dant, morbos curare se iactant. Quoq; fallant* [illegible] *pernicios ius, ex astris & ex inspectis manib. alijs pollicentur vi*[illegible] *ctorias, alijs felix coniugium, ac salubrem vitam, alijs sumptuosos* [illegible] *honores, alijs Cræsi vel Midæ opes. Nimirũ hi sunt, de quib.* [illegible] *scribit Hieremias: Docuerunt, inquit, linguam suam loqui mendaciũ, & vt iniquè facerẽt, laborauerũt. Ars igitur illis mentiri, &*

sceleratum

sceleratam artem sceleratior adiuuat & confirmat exercitatio. Quemadmodum enim frequenter prudentia est, silere aut dissimulare quod verum est, ita decet, vt qui semel veritatis spiritū hauserunt, eiq; dederē nomen qui veritas est, ab omni mendaciorum genere cōpirent: Quisquis mētitur sciens periurio proximus est. d Multa Vlysses etiam fecit.] *Callidi aūt impostores, mendaciorumq; confictores, solent semper aliqua præiicere, quæ vera, clara & aperta videantur, quibus inspectandis dum oculi sunt intentiores, afflutè mox mendacij nubem offundunt. Sic Sinon Virgilianus. sic Vlysses, quē Homerus vbiq; versutum, callidum, affluētū & vafrū facit. ac dissimulantem, simulantemq;: vnde & apud eundem Homerū statim initio Odysseæ, πολύτροπον cognomentum. Is ad Sirenum insulam delatus, ne earū cantus audirent, socijs aures cera obturauit, se autem ad malum alligari fecit, eaq; ratione illarum insidias tutus euasit. e* Nam veteres illi.] *Veteres Græcos, præcipuè quæ Herodotū, Cteſiam, quæ Cnidium, atq; his superiores, & Homerum deniq; etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos, quibus sua ipsi recitabant, sed ad posteros quoq;, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis, metrisq; seruata peruenirent. Idē cùm in tāpis Elysiis diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici se vidisse referat, acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorum Herodotū Cteſiamq; principes ponit facetissimè, æquo se id animo spectasse subiungens, quippe qui nullū sibi mendacij esset conscius. De ijs scriptoribus Luciani iudicium non est improbandum: cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia, Straboque ac Diodorus Siculus non semel eos nugatos asserant, quorum authoritati innixus Iuuenalis ita de Græcis historicis scribit decima Satyra:*

— creditur olim
Velificatus Athos, & quicquid Græcia mendax
Audet in historia, &c.

Demetrius Phalereus in libell. de Elocutione, Cteſiam, quem citāpit Lucianus, meritò poëtam dicendum dixit. f Herodotus.] *Herodotum verius mendaciorum, quam historiæ parentem nuncupaueris. Mira enim ab eo de Xerxis expeditione & transitu, mendacijs quoque admistis prædicata sunt.*

Idem

Idem lib. 2. verarum hist. Inter mendaces Ctesiam, Guidium & Herodotum ponit. g Athenienses.] *Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terra generatum opinantur.* h Pana quendam.] *Pan, cùm Athenienses, duce Militiade, cum Persis essent dimicaturi in campo Marathonio, eo in loco Græcis auxilium tulit, atque repressit Persarum ferociam. Meminit Theocritus in Syringe, & plura annotauimus in dialogo Panos & Mercurij.* i Orithyam.] *Orithyam Erechthei Athenarum regis filiam, rapuit Boreas: raptam tulit in Thraciam, & ex ea Zeten & Calain suscepit. Homeri scholiastes ad calcem Odyss. ξ. & Apollonius primo Argonaut.* k Sub leonina pelle, simiam fouet.] *De leui & mendace sene, præse authoritatem ferente.* l Cleodemus Peripateticus.] *Hic se quum iam pridem graui morbo decumberet, per hiatum quendam ad inferos ductum memorat, atque ad tribunal adductum. Ibi quendam velut regem, qui Pluto ipse visus sit, eorum nomina qui morituri erant percensentem; vehementer ira exarsisse in eum qui se adduxisset. Iussum igitur & se statim abire. Et Fabrum Demylum adduci. Itaque se quidem febri postea liberatum, Demylum autem vita excessisse. Ex hac planè Luciani fabella, illa apud Augustinum in Decretis pontificum de duobus Spurinis, & illa de Stephanis est nata, atque conficta. Vide Dialogum Gregorij primi.* m Mustelæ dentem.] *Magorum superstitio considerata leonis alacritate perniciss imoq; cursu, mustelæ dentem leonino corio adalligatum, ad pedum tumorem atque adeò imbecillitatem adhibere commenta est. Id quod hic Tychiades ridet, orta inter Cleodemum & Dinomachum medicos contentione, vno eorum leoninum, altero ceruinum corium præferente, vt per incantamenta Eucrati laboranti amuletum aliquod apponerent. Controuersia verò omnis inter eos est, dum ille fomentum aliquod miserabiliter implorat, vtrum ceruus an leo magis pedibus valeat, atque eorum vter alacriori feratur cursu. Meritò igitur Virgilianus Aeneas, tergù Getuli immane leonis dat Salio, velocitatis præmium, qui primam in stadio coronam meruerat, nisi dolo Nisi fuisset interturbatus.* n Incantamentis & appendiculis.] *Vt olim & hodie Physicis ligaturis & φυλακτηρίοις καὶ ἐπῳδαῖς & incantationibus, ad perniciem*

vitæ

ριæ & salutis hominum medicina conspurcatur à perditis quibusdam ardelionibus, qui minuti non erubescunt & ob pecuniæ auceptum animas dæmonibus prostituunt, & devouent. Est autem ἐπῳδὴ incantatio, quæ solis ὠδαῖς, id est, carminibus, ac verbis, vt plurimùm barbaris, dæmonibus consecratis, cõstabat ἐδίκουν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι, inquit Pindari interpres in Nemæis & Pythijs, τῇ ἐπῳδαῖς ἰᾶσθαι τὰς ἀλγηδόνας. Arbitrati sunt veteres, carminibus curam morborum inuentre. His freti Autolyci liberi Hæmorrhagiam vulneris Vlyssi, quod ex aper in Parnaso infra genu inflixerat, derepentè sistebant, vt Homerus in Odyssea τ. perbellè cecinit. Quod & Plinius inter magica medicamenta his repetit: Dixit Homerus, inquit, profluuium sanguinis, vulnerato semine, Vlyssem inhibuisse carmine. Theophrastus ita etiam Ischiadicos sanari, & Cato prodidit luxatis membris carmen auxiliari M. Varro etiam podagris. Periapta autem quæ, & quantum illis confidendum audiamus Galenus lib. 6. & 10. de simpl. medic. experientia horum edoctus: Periaptis inquit, sic confidere oportet, vt substantia illorum, & non incantationis magorum verba, iuuet. Cui Theophrastus lib de plant. historiæ 9. ita subscribit: Potius inquit, absurda illa putentur, quæ alligata, & veneficiorum aduersantia vocantur. & tum corporibus, tum domibus vnicè opitulari creduntur, quæ commenta hominum esse planè videntur, qui suas artes magnificare celebrareq; cuperent: vnde non temerè Antonius Caracalla imperator, teste Aelio Spartiano, eos condemnare statuit, qui contra tertianas & quartanas febres periapta gestarent. Quare meritò aniles illos ve siculos, ex sacræ Scripturæ verbis, aut barbaris dæmonum nominibus concinnatos, vnà cum D. Augustino despuimus, qui in Ioan. Euang. sectione 7. ait: Illi qui homines seducunt per ligaturas, per precationes, & per machinamenta inimici, suis precationibus Christi nomen miscent, vt latens ipsa seductio. Et quamuis Costa ben Luca apud Hebræos, quorum Cabala his ligaturis scatet, de his librum conscripsit, ac Alexander Trallianus, iater à Messue dictus: & Gordonius quidam ac alij medici, non parnam illis fidem adhibent: ego tamen eas, præcipuè quæ verbis cõstant, non assis facio. Smulvanitate. præter annulos & sigilla, eos quoque nectere videmus chara-

Eleres, crucis †, Antiochi Δ. Machabæi tetragrämatiꝫ, Conſtantini crucis. Recte igitur Rabi Moyſes ille Aegyptius lib. 1. perplexorum, cap 72. mendaces & ſtultos eſſe illos pronunciat, qui ſoli figuræ, ſoli ſcripturæ, ſolis lineamentis, ſolis denique vocibus, aëre fracto natis, tantam miraculorum vim & poteſtatem tribuant. o Clauũ, quod aiunt, clauſo extrudis.] *Idem in Apologia, pro eo quod inter ſalutandum verbo lapſus fuerat: vereor ne ſi ad intentatum crimen etiam adulationis accuſationem adiunxero, clauum (quod aiunt) clauo pellere videar, maiore minorem. Vide Eraſmum noſtrum in Chiliadibus.*

p Aeſculapius,] *Socrates morieus Phædonem admonuit, vt voto ſe liberans Aeſculapio gallum perſolueret, perinde quaſi ſumpto pharmaco, iam ſanitatis beneficium ſentiret cùm exiret è corpore, vnde omnes animi morbi ſcatent ac pullulant. Putabatur enim hic deus ſalutem hominibus conferre.* q Circa plenum forum.] *Quòd maxima olim populi, circa horam (vt antiqui illi numerabant) ſextam:* id eſt, *meridiem, in foro eſſet frequentia, hoc à Græcis hominibus tempus ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὰν vocabatur.* r Lunam è cœlo detrax.] *Incantatrices Lunæ curſum etiam remorari credebantur, vt Virgilius:*

Carmina vel cœlo poſſunt deducere Lunam.

s Hippocrates æreus.] *Hippocrates maximus Medicinæ parens non ſolùm innumerabiles inopes ægritudinibus oppreſſos homines iuuare quotidie nitebatur, in quorum numero iunt, qui in epidemiorum libris nominantur, ſed etiam totam Græciam à peſtilenti lue, ex Aethiopai vi vetorum allata, Thucydidis tempore, magna cum gloria liberauit, quamobrem etiam aureis ſtatuis aris; tanquam deus à ſeruatis illis populis donatus eſt. Galenus in lib. de Theriaca ad Piſonem. Aelianus lib. 4. cap. 20. Euſebius libro decimo, capite ſecundo.* t Mulierem aduenientem video terribilem.] *Hecates deſcriptio, de qua in Mortuorum dialogis, & in Necyomantia, in Græco* περίεκτο *pro* περιτίθετο u Et incantans eum.] *Demonem.* x Adiens Memnonem.] *Neque dubium eſt, quin è toto ferè terrarum orbe omnes ad hunc Memnonem videndum audiendumq; concurrerint huiuſmodi rerum ſtudioſi. Namque*

ve

Vt Aelius Spartianus teſtatur, Seuerus Imperator è Parthica expeditione reuertens, quum Syriam & Aegyptum, aliasque quaſdam regiones luſtrâſſet, gratam ſibi eiuſmodi peregrinationem propter religionem Dei Serapidis, animaduertq; ac locorum (vt eius verbis vtar) nouitatem fuiſſe ſemper poſtea oſtendit: quando & Memphin, & Memnonem, & Pyramides, & Labyrinthum inſpexit. De Memnone etiam aliquid in Toxaride annotauimus. y Omni gena ſuperſtitione impleuerint.] *Operæpretium eſt conſiderare quàm illuſeris hiſce oraculis humano generi diabolus adiutus nonnunquam naturæ ſecretis. Mirantur autem Cicero & Plutarchus ſuo tempore obticuiſſe oracula, nimirum quia veritatis præſes, mendaciꝰ patrem oppugnaturus iamiam imminebat leo de tribu Iuda Chriſtus ſaluator noſter. Lucianus rurſum in Deorum concilio huiuſmodi deorum Gentilium vanitatem atque ſuperſtitionem deridet. Itidem in Ione confutato: vbi quædam annotauimus aduerſus oracula & prædictiones.*

z Non ſolùm in rabiem verti.] *De rabie canis Dioſcorides libro ſexto, capite trigeſimo ſexto. Galenus de Chirurg. ad Piſo. & libro ſecundo prædictionum Hippocrat. & in tertium Hippocr. Epid. librum. Virus autem ex canis rabioſi morſu conceptum, ac per corporis molem diffuſum, per aliquot menſes, aut annos quoque velut quædam pharmaca δηλητήρια, diu deliteſcit, donec viſcerum & cordis naturam ſenſim infeceriſ, tum ſubitò rabies illa canina in hydrophobis emergit, Galen. libro tertio de Morbis vulgaribus, commentario 3. Solet autem ex eo vulnere, vbi parum oceurſum eſt, aquæ timor naſci, ὑδροφοβίαν Græci appellant. Miſerrimum genus morbi, in quo ſimul æger & ſiti & aquæ metu cruciatur. Quo oppreſſis in anguſto ſpes eſt, inquit Cornelius Celſus libro quinto de Medicina, capite decimoſeptimo, Dioſcorides libro quinto, capite ſecundo. Ab eodem Dioſcoride libro ſeptimo, capite ſecundo, Affectio illa quæ morſu canis rabidi infligitur, dicitur ὑδροφοβικὸν πάθος ab aquæ metu ὑδροφοβικοὶ, qui morſi ſunt à cane rabido, dicuntur propterea quòd aquam horreant, παρὰ τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὕδωρ. Hoc morbi genus intelligit Ouidius de Remed. amoris, quum ait:*

Tollere nodosam nescit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis. *Quæ autem homini accidit ex huiusmodi contage lues, mania est, vt eruditissimi hac ætate viri disputant: nam & Festo rabies propriè morbus caninus est. Vniuscuiusque autem canis morsus tam perniciosus est, vt ferant eum qui semel fuerit à cane læsus, pestilenti contagione gallinarum incubitus, pecorum fœtus, & abortus intersentu suo vitiare, eiusque introitu alterius vulnera aggrauari.*

ΠΡΟΣΑΛΑΛΙΑ, HAIOVVS. *ALLOCVTIO, SEV Bacchus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, quales & nostri homines in enarrandis authoribus, aut alijs rebus tractandis, ipsis operibus præmittere solent. Et extant sanè etiam Cic. quædam ad idem exemplum compositæ. Monet autem Lucianus auditores suos, ne solùm compositionis nouitatem in scriptis suis spectent, néve ideo pro paruis aut contemnendis illa habeant, quia comica ac satyrica quædam sub dialogi grauitate tractet: sed magis ipsam rem spectent: ne idem illis, quod Indis olim accidat, dum Bacchi exercitum vt muliebrem, & à re militari alienum contemnunt. Deinde autem & veniam precatur ætati, si paulò verbosior & loquacior nonnullis fortè videatur, factum suum etiam hic collatione quadam Indorum cohonestans. Omnino autem multum gratiæ habent huiusmodi præfationes, siue cui allocutiones eas vocare magis libet, vbi collationibus atque similibus suis ipsa hypothesis aptè respondet.

Ora

Τὸ δ Διόννσ ἐπ' ἰνδοὺς στρατιὰν ἄγαγειν (καλὰ γὰρ ἐγὼ, οἶμαι, καὶ μῦθον ὑμῖν διηγήσασθαι Βακχικὸν) φασὶν οὔτω καταφρονῆσαι αὐτοῦ τὰ πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε καταγελῶν ἐπιόντος, μᾶλλον δ ἐπιτίθεσθαι τῷ τόλμαν, ὡς αὐτίκα μάλα συμπαταχθησομένου τοῦ θεοῦ τοῖς ἐναντίοις, ἃ ἀντιτάξαιτο. ἦν γοῦν γέ, οἶμαι, τῶν ἀνθρώπων ἀκόντων τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἀγγελόντων, ὡς ἄρα φάλαγξ αὐτῷ, καὶ οἱ λόχοι, γυναικῶν ἔγωγε ἐκφόρητον μὴ μεμνῆσθαι, πλῆθος ἐσκευάσατο, ἐνθέοις ἐνημμένας λόγχας τινὰς μικρὰς ἔχουσαν. ἐσείοντο, ποικιλίαν, καὶ ταῦτα, καί τινα πηλάκεια κῶφα, βομβοῦντα, ἅ τις μόνον προάψειε (ἐσπίσει γὰρ ἄκαιρον καὶ τὰ τύμπανα) ἐλίγξειν δ τινας ἀγροίκους καὶ

Vo tempore Bacchus aduersus Indos ducere exercitum instituit (nihil enim prohibet, vt mea fert opinio, fabulam vobis Bacchicam percenſere) ferunt vſque adeò eum mitiò ad Indiæ incolis fuiſſe contemptui habitum, vt accedentem etiam ſubſannarent. Magis autè temerariam illius audaciam miſeratione proſequendam eſſe opinabantur, tanquam acluitum ab elephantis proculcandum, ſi acie inſtructa illis occurriſſet. Siquidem inaudiuerant, vt ego exiſtimo, ab exploratoribus, abſurda & monſtroſa de illius exercitu renunciantibus, quemadmodum eius phalanx & cohortes ex mulieribus inſanis & furentibus collectæ forent, thyrſo redimitis, pelles ceruinas indutis, & haſtas quaſpiam paruas gerentibus nulla acie ferri acumminatos, & illas ex thyrſo confectas: tum ſcuta quæpiam leuia, & reſonantia ſi quis ſaltem vel leuiter attigiſſet. Quippe clypeis aſſimilabant & tympana. eſſe præterea in exercitu iuuenes

ψίσχους ἐνεῦναι, γυμνοὺς, ὀρχουμένους, οὐραὰς ἔχοντας κεράστας, οἷα τοῖς ἄρτι γεννωμένοις ἐκφύεται. καὶ τὸν μὲν στρατηλάτην αὐτῶν ἐφ' ἅρματος ὀχεῖσθαι, παρδάλεων ὑποζευγμένων, ἀγένειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλίγον χνοῶντα τὴν παρειὰν, κεκρασφόρον, βοτρύοις ἐστεφανωμένον, μίτρᾳ τὴν κόμην ἀναδεδεμένον ἐρυθρᾷ καὶ χρυσῷ ἐμβάδας. ὑποστρατιώτας δὲ δύο, ἕνα μέν τινα βραχὺν πρόσβυτον, ὑπόπαχυν, σφύραινα, ῥινόσιμον, ὦτα μεγάλα ὄρθια ἔχοντα, ὑπότρομον νάρθηκι ἐπεισβόλῳ, ἐπ' ὄνου τὰ ἵππεια ἐποίοντα ἐν προκοσμίῳ, καὶ τοῦτον πάνυ πιθανόν τινα συνταγματάρχην· ὁ δὲ ἕτερος δὲ, τρέσιον ἄνδρωπον, πάγυ τὰ νεύρα ἐοικότα, κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα

nes quosdam agrestes & nudos, qui saltarent cordaca, caudas habentes & cornua, qualia ferè haedis recenter natis solent succrescere. Ipsum autem ducem illorum in curru vehi iunctis pardalibus, imberbem admodum, ac ne tantillum quidem per genas herbescente barbitio pubescentem, cornigerum, tacemis coronatum, mitra purpurea comam inuolutum, ac aureos cothurnos indutum. Caterùm secundas ductandi exercitus partes obiye duos alios, [a] vnum quidem breuis staturæ fenunculum, corpore perobeso & ventricoso, simijs naribus deformem auribus magnis & arrectis, tremulum, scipioni innitentem, pandum alterum, plurimùm equitantem, amictum crocoto, & hunc vehementer fidum illius in ordinanda acie socium. Alterum verò [b] hominem monstrosum, inferioribus corporis partibus hircum referentem, crura crinitum, & cornigerum,

ἔχοντα, βαθυπώγωνα, ἀρχίλοφα καὶ θυμικὰ, θατέρᾳ μὲν σύριγγα φέροντα. τῇ δεξιᾷ δὲ ῥάβδον λαμπύλῃ ἐπιμήκυνον καὶ πεπυκνωμένην τὸ ὄπιον τὸ σπατόπιδον καὶ τὰ γώνια δὲ φοβεῖσθαι αὐτὸν, καὶ σείειν ἐπιμωμένας τὰς κόμας, ὁπότε κρούοιτο. καὶ βοᾷν εὖ οἶδ', τοῦτο δ' ἐκάλουν καλεῖσθαι αὐτῶν τὸν Διόνυσον. τὰ δὲ οὐ πρόσω ποιμνία διηρπάσθαι ἤδη ὑπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ διεσπάσθαι ἔτι ζῶντα τὰ θρέμματα, ὠμοφάγους γάρ τινας αὐτὰς εἶναι. ταῦτα οἱ Ἰνδοὶ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀκούοντες ἐγέλων, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ οὐδ' ἀντιπαράγειν ἠξίουν, ἀλλ' ἄπιεν ἄρα τὰς γυναῖκας ἐπαφήσων αὐτοῖς ἃ πλησίον ἐγένοντο, σφίσι δὲ καὶ νικᾶν ἀσχολὸν ἐδόκει, καὶ φονεύειν γυναῖκα μεμυσμένα, καὶ

nigerum, profunda insuper barba insignem: iracundum, & animo ad furorem propenso praeditum, altera manu ferentem fistulam, dextra verò incuruum baculum, semet attollentem, ac tota castra circumsaltantem, quem mulierculae exterrere solent, comasque vento diffusas concutere quoties accesserit, neque non vociferari Euoe: quo nomine, vt mihi conjecturam facienti visum est, dominum suum compellant. Itaque greges à mulieribus iam discerptos esse, & oues adhuc viuentes dilaniatas: quippe illas exudiuoras esse planè videbant. Haec cùm Indi & rex illorum speculatoribus annunciantibus cognouissent, sublatis, vt par erat, cachinnis ridebant: iamque nequaquam contra exercitum educere, aut instructis ordinibus obuiam procedere illis deliberatum erat, sed reputabant si comminùs mulierculae in eos impressionem ac impetum essent facturae, illis & vincere turpe esse, & mulieres insanientes neci dare

καὶ θηλύμιτριν ἄρχοντα, καὶ μειράκιον σμικρὸν καὶ ἀγένειον, καὶ ἡμιστρατιώτην ἄλλον, καὶ γυμνήτας ὀρχηστὰς, πάντας γελοίους. ἐπεὶ δὲ ἤγγιζεν πυρπολῶν ὁ θεὸς ἤδη τὴν χώραν καὶ πόλεις ἀνταράσσας καταφλέγων, καὶ ἀνάπλεως τὰς ὕλας, καὶ ἐμβραχὺ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν πυρὸς ἐμπιπλὰς· ὅπλον γάρ τοι Διονυσιακὸν τὸ πῦρ, παρῆσαν αὐτῷ μὰν τοῦ πυρὸς ἐν ταῦτα ἤδη σπουδῇ ἀναλάμβανον τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπασάξαντας καὶ ἐξαλινώσαντες, καὶ τοὺς πύργους ἀναβάλλοντο, ἐπ' αὐτοὺς ἀντιπέξησαν, ἐλαυνόμενοι δὲ καὶ τότε, ὀργιζόμενοι δ' ὅμως, καὶ σωφρονίσαι σπεύδοντες αὐτῷ στρατοπέδῳ τὸν ἀγχίθεον ἐπάνοδον στρατηλάτην. ἐπὰ δὲ πλησίον ἐγένοντο, καὶ ἄλλον ἀπ' ἄλλης, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, κατάσαντες τοὺς ἐλέφαντας, ἐπῆσαν τὸν φάλαγγα, ὁ Διόνυσος

vnà cum duce effeminato, ac sene modico & vinoso, adiuncto etiam alio semuiro milite, nudisq; saltatoribus per omnia ridiculis, facinus esse parum memorabile. Postea verò quàm Bacchus regionem incendijs deuastare, & viris deuictis ciuitates igne absumere, ac syluas incendere annunciatus est, iamq; in breui temporis spacio tota Indorum regio flammis conflagraret (etenim ignis Baccho iam vsque à fulmine paterna sunt arma) ibi iam citrà moram armis induti, coactis elephantibus & infrenatis & turribus desuper positis aduersus illos mouerunt aciem, etiamdum bellicosum exercitum extremè contemnentes, & iracundo animo ferocientes, neque non elephantis comminuere atque proterere properantes ipsis cum castris imberbem illum imperatorem. Postquam verò propinquiores facti sunt & vtraque acies vtrique esset spectaculo: Indi locatis ante exercitum elephantis phalangem adegerunt. Cæterùm

Bacchus

ὁ Διόνυσος ἀ, τὸ μέσον μὲν
αὐτὸς ἔχει, ζοῦ λείρας ἀ αὐτῷ
ζοῦ δεξιᾶς ἦν ὁ Σειληνὸς, ἐ δὲ
εὐώνυμος ἀ ὁ Πὰν ἡγεμόνευε. λοχᾶ-
γοὶ ἀ καὶ ταξιάρχοι, Σατύροι
ἐκαθίστασαν. καὶ τὸ μὲν
σύνθημα ἓν ἅπασι τὸ εὐοῖ.
θοῦς ἀ τὰ τύμπανα ἐπάτα-
γεν, καὶ τὰ κύμβαλα τὸ πο-
λεμικὸν ἐκήμαινε, καὶ τῶν
Σατύρων τις κεράτιον τὸ λίγ-
ρας, ἐπήνει τὸ ὄχθιον. καὶ ὁ
ζοῦ Σειληνὸς ὄνος, ἐννάλιόν
τι ὀγκήσατο. καὶ αἱ Μαινάδες
σὺν ἀλολυγῇ ἐνεπήδησαν αὐ-
τοῖς, δράκοντας ὑφλασμένας,
ἐκ τῶν θύρσων ἄκρων ἐκ-
χυμένας τὸν σίδηρον. οἱ ἔλ-
φοι ἀ καὶ ἐλίφανλοι αὐτῶν,
αὐτίκα ἐκλίνανλον, οὐδὲν ἐδύ-
νατο ἔφευγον, ἔδ' ἐντὸς
βίλους γήνεσθαι ἐκμένανται-
καὶ τίλος, κατὰ κράτος
ἐπλάκησαν καὶ ἀκμάλωτοι
ἐκέγοντο ὑπὸ τῶν τοὺς κα-
ταγελωμένων ἔργῳ μαθόν-
των, ὡς ἐκ ἐχθρῶν ἀλλὰ τῆς πρό-
τερον ἀκοῆς καταφρονῶν ξύ-
νων

Bacchus ipse in medio strenui imperatoris fungebatur officio, cuius dextrum cornu Silenus, sinistrum Pan regebat. Porrò autè Satyri manipulares constituti ordinibus instruendis erant intenti. Signum omnibus erat Euohe. Statim verò percussa tympana instrepuerunt, ipsaq; cymbala classicũ cecinerunt. Aè Satyris quispiam correpto cornu carmẽ quod Orthium dicitur, occinebat. Tum Silenj asellus hianti atq; diducto rictu maritum quiddam atq; terribile derudijt. Ipsæ verò Mænades cum vlulatu facto in eos impetu incurrârũt, succinctæ draconibus, atque ex summis thyrsis ferrũ demũdantes. Indi autẽ & elephantes illorum illicò declinantes, nullo seruato ordine in fugã se dederunt, & neq; intra teli iactũ consistere sustinuerunt. Ad postremum aũt omnes vi capti atq; subacti sunt, & captiui abducti ab ijs, quos paulò antè contemptim subsannauerant, re ipsa experti quã non oportuerit prima statim fama adductos pere-

γων σρατοπέδων. ἀλλὰ τί πρὸς τὸν Διόνυσον οὗτος ὁ Διόνυσος; ἄποι τις ἂν ὅτι μοι δοκῆσι (καὶ πρὸς τοῦ Χαρίτων, μή με λορυβαντιᾶν ἢ τελίσκειν μεθύσαι ὑπολάβητε, ἃ τἀμὰ ἀκάζω τοῖς θεοῖς) ὅμοιόν τι πεπονθέναι οἱ ποιηταὶ πρὸς τοὺς ἐμοὺς τῶν λόγων τοῖς ἰνδοῖς ἰκτῖσι, οἷον καὶ πρὸς τοὺς ἐμοὺς οἰόμενοι δεῖν Σατυρικά, καί τινα, καὶ λομιδῆ λωμικὰ παρ' ὑμῶν ἀκούσεσθαι, διαῦτα, πιπισσόμασιν ἐκ οἶδ' ὅτι λόξαν αὐτοῖς ὑπερῆμον. οἱ μὲν δὴ τῶν ἀρχῶν ἀφιχνοῦνται, ὡς δεῖν λέον παρίχειν τὰ ὦτα ἐμοὶ μοι σωμακέοις, καὶ σκιρτῶμασι Σατυρικοῖς, καταβάντας ἀπ' ἐλεφάντων. οἱ δ', ὡς ἐπὶ δοῦτό τι ἥκοντες, ἀντὶ δὲ λιβὸ σίδηρον ἐρούσαν, δ' ὅτος ἐπανῆν τολμῶσι, τῷ παραδόξῳ τῆς πράγματος τεθορυβημένοι. ἀλλὰ θαῤῥῶν ἐπαγγέλλομαι αὐτοῖς, ὅτι μὴ νεωτί, ὡς πρότερον ποτέ, τῶν ἐλεύσεσθαι ἐπιδεῖν πολλάκις

grinum exercitum contemnere. Sed quid ad Bacchum ille Bacchus, dixerit aliquis? Quia permulti mihi videntur (ac per Gratias vos oro, ne me insanire aut prorsus temulentum esse suspicemini, si mea cum Diis immortalibus contulero) idem ergà orationum nouitates cum Indis perpeti, quemadmodum & ergà meas. Existimantes enim Satyrica & ridicula quædam, nimium ne comica apud nos audiri, talibus fidem habuêre, atque haud scio quam illi de me opinionem induerunt. Alij ne exordium quidem assequuntur, quasi nihil necesse sit præbere vinosis & lasciuis mulierculis, & saltationibus Satyricis ab elephantis descendentes. Alij verò, tanquam alicuius rei gratia venissent, thyrsi loco inuento ferro, neque sic laudare audent, inaudita rei nouitate perterriti. At ego fidenti animo illis annuncio, quòd si in præsentia quoque, vt anteà facere consueuerunt, festinitatem spectare sæpè voluerint,

ac

καὶ ἀναμνησθῶσιν οἱ παλαιοὶ συμπόται μάμων λοιπὸν τότε λαμπρῶν, καὶ μὴ καταφρονήσασι τῶν Σατύρων καὶ Σειληνῶν, πιῶσι δ' ἐκ μόρου τοῦ κρατῆρος τούτου, ἐμβακχώσαν καὶ αὐλοὺς, καὶ πομάκις μεθ' ὑμῶν ἱρᾶν τὸ νῦν οἱ. οὗτοι μὲν οὖν (ἀκούειν γὰρ ἀκοὴ) ποιοῦντων ὅ, τι καὶ φίλον. ἐγὼ δ', ἐπειδήπερ ἔτι ἐν Ἰνδοῖς ἐσμὲν, ἐν θέλω καὶ ἄλλο ὑμῖν διηγήσασθαί τι τῶν ἐκεῖθεν, ἃ ἀκοσμιόνησον οὐδ' αὐτὸ, οὐδ' ὧν ποιοῦμεν ἀλλότριον, ἐν Ἰνδοῖς τοῖς Μαχλαίοις, οἳ τὰ λοιπὰ τῆς Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ κατὰ ῥοῦν αὐτοῦ βλέπειν, ἐπινεμόμενοι, μέχρι πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καθήκουσι· παρὰ τούτοις ἄλσος ἔστιν ἐν περιφράκτῳ. ὁ πάνυ μεγάλῳ χωρίῳ, σεσηρυφὲ δ', κύκλῳ γὰρ πολὺς καὶ ἄμπελοι, σύσκιον αὐτὸ ἀκριβῶς ποιοῦσιν, ἐνταῦθα πηγαὶ ἀσι πρῶς,

ac veteres compotores recordati fuerint conuiuiorũ Bacchanalium tunc temporis celebratorum, neque Satyros aut Silenos contempserint. sed æquo largiùs ad satietatem vsque ex cratere illo hauserint: & illos Bacchico numine afflatos indecorè insanituros, neque non persæpè nobiscum Euohe dicturos. Itaque illi (liberum enim est audire) quicquid animo suo gratum fuerit, faciant. at ego posteaquam adhuc in India peregrè versantur, statui & aliud quiddam earum rerum quæ illic aguntur, quod non valdè à Baccho abhorrebit, neque à præsenti instituto alienum erit percensere. Inter Indos, quos Machlæos vocant, qui læuum Indi fluminis litus, si ad fluxum illius respexeris, incolunt atque depascunt vsque ad Oceanum porrecti. apud hos lucus est in loco sepibus obturato & angusto, circumtecto tamen quippe thyrsorũ & vitium vbertas ibi prouenientium, locum opacitate sua pulcherrimè inumbrat. Eo ipso in luco

fres

φᾶς, καὶ λέγου καὶ διηγεῖσθαι ὧν ὕδατος, ἃ μὲν Σατύρου, ἃ δὲ Πανὸς, ἃ δὲ Σιληνοῦ. καὶ ἀφικομένοις ἐς αὐτὸ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαξ τοῦ ἔτους, ἑορτάζοντες τῷ θεῷ, καὶ πίνουσι τῶν πηγῶν ἐκ ἁπασῶν ἅπαξ, ἀπὸ ταύτης δὲ λιτίαν· τὰ μὲν παρὰ τῶν Σατύρων, οἱ ἄνδρες δὲ τῆς Πανικῆς, τῆς δὲ τοῦ Σιληνοῦ οἱ καθ' ἡμᾶς. ἃ μὲν οὖν πάσχουσιν οἱ παῖδες. ἐπὰν πίωσιν, ἃ οἱ ἄνδρες νομίζουσι, καταγόμενοι ὡς Πανὶ, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. ἃ δὲ οἱ γέροντες ποιοῦσιν, ὅταν μεθύσθωσι τοῦ ὕδατος, ἐκ ἀπόρρητον ἄπαν. ἐπειδὰν πίῃ ὁ γέρων, καὶ κατάσχῃ αὐτὸν ὁ Σιληνὸς, αὐτίκα ἐπικονὺ ἄφωνός ἐστι, καὶ βαρυβαρουῖτι καὶ βιβλαπισμένῳ ἔοικεν. ἔπειτα ἄφνω φωνή τις λαμπρὰ καὶ θυμαδὲς καὶ μυθῶδες μέλος ἀνίησιν αὐτῷ καὶ παλαιὸς ἐξ ἀφανοῦς ἐστὶν ὁδ'

tres fontes aquæ sunt elegantissimæ & limpidissimæ: quorum vnus Satyris, secundus Pani, tertius Sileno sacer est. Ingrediuntur verò in lucum Indi quotannis semel, diei solennitate deum celebrantes, bibúntque de fontibus, non tamen indiscriminatim omnes de omnibus, sed iuxta ætatem. Nam iuuenes ex eo qui Satyris sacer est, viri ex Panico, porrò ex Sileni fonte ij, qui in mea ætate constituti sunt. Itaque quæ pueris de fonte bibentibus accidũt, aut qualia designent viri iam numine Panos afflati, perlongum esset enumerare. Cæterùm qualia senes faciunt, vbi iam aqua pota inebriati fuerint, non alienum esse opinor narrare. Senex simul atque hausiam de fonte aquam biberit, ac eundem Silenus ipse inuaserit, illicò ad prodigium vsque obmutescit hominem, cui grauis sit caput, aut ebrium, per omnia referens. Post id ex improuiso voce clara, & loquela graui, tum spiritu dulci rumpit silentium, ac subitò è mutissimo fit loquacissimus. Sed

ἐπ' ἄρ ὑπισχνέεαι, παύσασαι αὐτὰρ μὴ ἐχὶ σαωφρὴ καταῦρ, ἢ ῥέοσας μακρὰς σαωφρῶν. σαωφρὰ μοί τοι πάντα, καὶ λόσμια, καὶ κατὰ τὸν Ομήρου ἐκάτορα ῥήτορα, νιφάδεσσι δὲ οἰκότα χαμαὶ πίπτουσι λιγέως ἐπὶ ἀκρήσσι δὲ λύπνοις κατὰ τὴν ὑλικίαν ἑκάστων αὐδὴν, ἀπὸ τηλίγω. ἅς τι συνιὼν καὶ ὑπέροχον σωπάζουσιν, ἄχρι βαθείας ἐσπέρας ξυντυθῶσι ἢ, ἤδη ἀφιθάσης αὐτοῖς τῆς μέθης, σιωπῶσι, καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀπαφίχθαι. τὸ μὲν τοι παράπαν λεξάτδον ἀδύνατον ἔπον. λῶ γὰρ ἀτελῆ ὁ γέρων μεταξὺ καταλύσας ὧν διεξῆλθε τὸν λόγον, ἀλλ' ἐν ἡλίου καταθάς ἐπὶ πέρας αὐτὸν ἐπεξελθεῖν, ἐς νέωτα πάλιν, αὖθις ἐπᾶναι σωπάσας, ἃ πέρυσι λέγοντα ἡ μέθη αὐτὸν κατέλιπε. ταῦτα μοι κατὰ τὸν Μῶμον ἐς ἐμαυτὴν ἀπισκόφθω, ἢ μὰ τὸν

Sed nec obturato ore illum compescueris quò muris continuis, verbis diffluat, longasq; orationes contexat. Et profectò quaecunq; dixerit, prudenter & ornatè dicta sunt, ac iuxta Homericum illum rhetorem hybernis niuibus consimilia disserit. Neq; verò sufficienter eos cygnis secundùm aetatem conferre posis, sed vocum densitate cicadas imitantur ac referunt ac rotundum quiddam componunt in profundum vsque vesperam. Inde iam dissecussa ab illis ebrietate consticescũt, & ad antiquũ morẽ redeunt. Cæterùm quòd inter hæc maximè omniũ admirãdum est, nondum exposui. Quòd si senex imperfectam, quam inchoauit orationem reliquerit, neque Solis occasu interueniente, & temporis angustia exclusus, eandem ad finem deduxerit, degustata iterum in annum subsequentem aqua, deinceps cætera percurrens orationi inchoatæ adiungit, quæ superiori anno dicentem non in tempore, destituerat ebrietas. Istis ego me ipse scommatibus Momi instar ludere volui. Et

pre

τὸν Δία, οὐκ ἄρ' ἔτι ἐπαχθοῖμι τὸ ἐπιμύθιον· ὁρᾶτε γὰρ ἤδη καθότι τῷ μύθῳ ἔοικα. ὥστε εἰ μή τι παραπαίωμεν, οὐ μάτην ἀπία· οὐ γὰρ ἂν τὰ μὴ δέοντα λέξαιμι τὰ μεθύοντα, ὁ Σειληνὸς ἄρα ἡμῖν ἵλεως.

per Iouem, nequaquam amplius affabulationem adducam. Iam enim hauddubiè videtis me fabulæ esse persimilem. Quare, si quibus in rebus delinquêtes hallucinati sumus, in causa fuit ebrietas. Sin prudenter & cordatè dicta sunt quæ produximus, constat Silenum nobis fuisse placatum & propitium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

SCribit Bacchum, bello aduersus Indos suscepto, exercitu iam in Indiam adducto, ab illis initiò contemptum ac derisum esse, quia totus ille exercitus partim ex mulieribus bachantibus, partim ex iuuenibus rusticis nudis, cordaque saltantibus, hedera coronatis, furiosis atque insanis constare videretur, sed ad extremum illos vim & potentiam Bacchi suo magno malo sensisse.

a VNVM quidem.] *Sileni descriptio, de quo Diodorus Siculus in quinto tradens, Bacchi studiorum formatorem fuisse asserit. Erasmus etiam in Alcibiadis Sileno.* b Hominem monstrosum.] *Pan Bacchi socius, & particeps rerum gestarum, in expeditione Indica dicitur fuisse miles & dux belli: fuit studio & amore rerum militarium incensus. de quo suprà in Panos & Mercurij dialogo habuimus, & in Pseudomante: tum in Deorum concilio, vbi de vtroque, nempe Sileno & Pane nos attigisse recordamur.* c Menades.] *Mulieres bacchantes. à Græco verbo μαίνομαι: id est, insanio. Hæ passim capillis instar furentium celebrabant Bacchanalia.* d Neque intra

teli

reli iactum.] *Quem obnoxium periculo videri volumus, hunc ἀπὸ τοῦ βέλους dicimus. in Virgil. 11. Aeneid.*

Iamque intra iactum telli progressus uterque.

Contrà ij dicuntur ἐξω βελῶν esse, qui longiùs absunt, quàm vt iaculo contingi possint, & qui in tuto, citraque periculum sunt. Quod annotauimus, in Votis, in Nigrino, & in Dialogis Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, ἢ περὶ τῆς Ἀποφράδος.

PSEVDOLOGISTA, siue de Apophrade, hoc est, die atro.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

INuectiua est in eum à quo derisus fuerat, quòd Apophradis verbo vsus esset, ipsumque diei atro comparâsset. Continetur autem tota oratio duabus partibus, quarum priore ostendit, nomen Apophradis Græcum, & vsitatum Græcis esse, & se rectè eo vsum quoque esse: idque exemplis aliorum, qui similibus nominibus etiam alios nefarios ac detestabiles probrosè appellârunt. In altera autem vitam & mores, & item sermonem ac dicendi genus illius insectatur, ostendens illum meritò ac dignè ista voce cognominari, vtpotè atrum ac detestabilem, & ab alijs quoque similibus anteà appellationibus eodem modo passim notatum: afficta etiam prosopopœia linguæ expostulantis cum illo super abusu & fœdo ministerio cui adhibeatur. Exordium longius paulò est ad attentionem ac docilitatem pertinens, captata interim & beneuolentia instituto suo, ab exemplo Archilochi, qui se eodem modo vltus fuerit post exordium prosopopœia Elenchi ex Menandri prologis inducitur, qui argumentum rei & occasionem scripti huius exponit. Titulus alter à materia, de qua

qua tractatur, alter ab ipsius qui accusatur effectu, siue opere sumptus est, quò falsò de voce Apophradis iudicârat, eamque quasi peregrinam ac barbaram derisérat. Est enim λογιστὴς examinator, ἐξετασὴς & κρίτης seu δικαστὴς, vt Hesychius indicat.

SCHOLIA.

Βρεμβολόγυε à βρεμβὸς fortassè, quod rudere significat, & λίγδ., τερπνὸς μὲν ἀλλὰ μάταιος, voce etiam Aristophanes vtitur pro futili & nequam: vnde hic τερπνομάταιος finxit. ἐπισπᾶσθαι pro perorare videtur ab affectatoribus poni. αὐτηκοῦσαι, fortassis pro αὐτόφωροι. Vnde αὐτοφωρία festum Proserpinæ. σφενδόνιζεν, obscurum anà σφενδόνη, cùm oculorum partem, quæ pupillam cingit, significat, accipiendum pro innuere, vt facunt puellæ petis oculis: an ab eadem voce cùm fibulam & ornamentum muliebre significat. χλεναμῶσ ἄν est manibus contrectare papillas mulierum. ia quod βλημάζειν quoque per se significat. Logius Mercurius cognomine dicitur, quasi eloquentiæ præses. De Ialemo Erasmus in Prouerbijs. De Philænide suprà in Amoribus quoque mentio facta est. λεσβιάζειν & φοινικίζειν, obscœnarum rerum verba sunt, à moribus Lesbiarum & Phœnicũ sumpta. Tricaranum, arx siue castellum fuit Argiuorum, vt Suidas, Pollux, Phlasius ἑτέρων τῶν κοίτων, Alterũ amicorum: sed ἑτέρων neutrum est, cùm κοίτης masculino genere ponatur, ἕτερος nominativo casu dicitur pro ὁ ἕτερος, non pro τὸ ἕτερον. τειῶν μηνῶν, Trium mensium tempestas, volo, effundo. In quibus dum affectat Atticus videri, & numeros confundit, & verbis obsoletis vtitur. Bis Coracis. Alludit ad significationem κόραξ, id est, corui. Fuêre autem Tisias & Corax primi inuentores artis Rhetorices, vt & Cicero meminit. Euripides dicere solitus.

Versiculi Euripidis sunt in Bacchis, ἐχαλίνων
θυμόπτυν αὐόμενος ἀφρὸν ὠμῶν
τὸ πίλον λυσσάδα,
&c.

Αλλ' ὅτι μὲν ἐγνόεις τὸνομα τὸν ἀποφράδα, παντί που δῆλον. πῶς γὰρ ἄν τις τοῦτο βάρβαρον ἔναι μου τὸν φωνὸν, ἐπ' ἐμοῦ ἀπόντα σοῦ, ὡς ἀποφράδι ὁμοίος ἄνης. τὸν γὰρ πρόπορ σὸν νὴ Δία μέμνημαι, ἀλλὰ ὡς τῇ δειλοτάτῃ ἡμέρᾳ, ἢ μὴ τοῖς παντάπασιν ἀνάκορ ἔχθα τὸ ὄνόματορ. ἐγὼ δὲ τὸν μὲν ἀποφράδα, ὅ, τι μὴ βέλτιόν ἐστιν, οἶδα· ὀλίγον δὲ μικρὸν ὕστερον τὸ σὸν Ἀρχιλόχου ἐκεῖνο ἤδη σοὶ λέγω, ὅτι τάχιστα τὸν πικρὸν σοι φάρμακον ἄνωθεν τινὰ ποιητὸν ἰάμβον ἀκούσας Ἀρχίλοχορ, πάνυ τὸ γ' ὀρθορ, ἄνδρα νομίσῃ ἱκανῶς ὀρθόν, μὴ παρρησίᾳ σωφρονοῦντα, μηδὲ ὄνειδος ὀνείδιζον, ἐὰν μὴ ὅτι μάλιστα λυπήσωμεν ἐμαυτὸν τοὺς ἀκροατὰς ἐξομοιούμενον τῇ σχολῇ τὸν ἰάμβων αὐτόν. ἐκεῖνον τοιοῦτόν πρὸς τινορ τῶν ξυντυχόντων ἀκούσας λαλοῦν, τί τοῦτο ἔφη τὸν ἄνδρα ἀλυκφάντην ὄντα, πικρὸν, ἀκάλλων ἑαυτὸν ὡς τάχιστα

AT quòd ignorabas nomen [a] Apophradis (hoc est, diei atri) cuiuis facilè patet. Quomodo enim accusares me ceu barbarum lingua ob hoc quòd de te dixi; Apophradi similem esse te (nam mores tuos memini me cum tali die conferre) nisi prorsus ne audisses quidem nomen hoc? Ego verò ipsam quidem Apophradem, quid sibi velit, quidq; significet, paulò pòst docebo te. In præsentia autem Archilochi illud tibi dico, quòd vis delicet cicadam [b] alà comprehenderit. si modò de poëta quodam iambico Archilocho audisti aliquando, qui genere quidem Parius fuerit, cæterùm homo supra modum liber & dicax, neque conuiciari vnquam veritus, etiam si quammaximè moleſtus futurus eſſet ijs qui in Iamborũ ipſius ocium incurrerent. Ille igitur cùm malè à quopiã iſtorũ audiſſet, cicadam ait comprehendiſſe hominem alis: comparans ſeipſum

τίπιγι ὁ Αρχίλοχ&, φύσει μὲν ἀλάλῳ ὄντι, καὶ ἄνευ τινὸς ἀναγκης, ὁπόταν δὲ καὶ ὁ πλησθῇ, γιγωνότερον βοῶντι. καὶ σὺ δὴ, ἔφη, ὦ ἰακόδαιμον ἄνθρωπε, τι βρλόμενος, ποιητὴν λάλον παροξύνεις ἐπὶ σεαυτὸν, ἀτίας ζητοῦντα καὶ ὑποθήσας τοῖς ἰάμβοις; ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπειλῶ, ἐμὲ τὸν Δία τὸν Αρχιλόχῳ ἀπολογούμενον ἐμαυτὸν πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ σοι, ἐμὲ μὲν εἰ σωφρόνως, ἰάμβων ἄξια βεβιωμένα, πρὸς ἃ μοι δοκᾶ δὲ ἂν ὁ Αρχίλοχ& αὐτὸς διαφέρεσθαι, πρὸς παρακαλίζειν τὸν Σιμωνίδην καὶ τὸν Ιππώνακτα συμποιεῖν μετ' αὐτ&. ἐμὲν γὰρ τί τῶν πρόντων σοι ἰακῶν οὕτω σὺ γε παῖδας ἀπέφηνας ἐν πᾶσι βδελυρίᾳ, τὸν Ορόδοικίδην καὶ τὸν Λυκάμβην καὶ τὸν Βόπαλον, τὸς ἰκανὸν ἰάμβους. καὶ ἴσικε θεῖόν τις ἐπὶ χαλ& ἀγαγεῖν σε τότε

cicadæ Archilochus, insecto videlicet naturâ quidem strepero, & nulla cogente necessitate, vocali: quoties autem etiam ala comprehenditur, altius quiddam stridenti. Tu quoque igitur, inquit, homo infelix, quid tibi vis, qui poëtam loquacem contra te ipsum irritas alioqui causas & materiam iambis suis quærentem? Atque hæc tibi quoque nunc interminor, haud equidem per Iouem me ipsum cum Archilocho conferens, vnde enim hoc possem, vt qui longè adeò inferior illo sim? sed quòd tibi conscius sim, innumera quædam iambis digna abs te in vita perpetrata esse, ad quæ mihi videtur ne Archilochus ipse quidem sufficere, assumpto etiam Simonide & Hipponacte, vt vel vnum aliquod eorum quæ in te sunt malorum describant. Adeò ceu pueros quosdam tecum collatos, malicia superâsti, & Orodœciden, & Lycamben, & Bubalum, quibus iambos ille suos consumit. Atque adeò videtur deus quispiam

risum

γέλωτα ἐπὶ τῇ ἀπορρήσει λυθῆναι, ὡς αὐτὸς μὴ Σκυθῶν μανιαφανέστερος γένοιτο, μοιρίδιά τε ἀπαίδευτος ὤν, καὶ τὰ λοιπὰ ταῦτα, καὶ τὸ ἐν ποσὶν ἀγνοῶν, ἀρχὴν ἔνιλογον παράσχοις τοῦ κατὰ σὲ λόγου ἀνδρὶ ἐπαθεῖν, καὶ οἷ ποθεν ἀκούσαι ἀλόγοις, καὶ μηδὲν ἐπιστάμενον τὸ μὲν ἐπὶ πάντα ἐξαπᾶν. μᾶλλον δ' ἴσως, ἃ πράττεις νύκτωρ μὴ μεθ' ἡμέραν ἔτι μηδὲ νοεῖν, ἐπὶ πολλοῖς τοῖς πρὶν ἐκείνοις. καὶ τοῦ μάτην ὄντος, μὴ πρὶν ἂν ἐν παιδείας νόμῳ παρρησιάζωμαι πρὸς σέ· ὅτι γὰρ ἂν αὐτός ποτε βελτίων γένοιτο πρὸς τὴν ἐπιτίμησιν, ἀμέλλουσι λάνθανε καὶ μεταπαιδεύεσθαι, μηκέτι διαῦτα λυπεῖσθαι, ἅπαξ ὠθῖσι συνήθης γενόμενος. ὅτι δ' ἔναί τινα νομίζω τὸν ἀγνοοῦντα ἔτι τὰ ὑπὸ σοῦ τολμώμενα, καὶ ἃ γέγραφ ἄνθρωπε

risum istum tunc labijs tuis immisisse, quando Apophradis huius mentio facta est: quòd videlicet ipse quidem Scythis manifestior fieret, quòd indoctus summoperè esset, & communia hæc & ante pedes posita ignorares, principium autem commodum atque aptum orationis contra te instituendæ suppeditaret homini libero, & iam olim familiariter te, idq; exactè noscenti, nihilque veriturо quò minus omnia foràs eloquantur: imò verò præconum more proclamat, quæcunque agis noctu & interdiu, etiam adhuc nunc post multa illa superiora ac vetera. At qui frustra fortasis & superuacuum fugit, certò atque erudiendi modo, ad te dicendi libertate vti. Neque enim ipse vnquam melior futurus facilè es ex eâ obiurgatione, non magis quàm scarabæus si monitus sit, vt ne amplius in stercora huiusmodi volutet, cùm ille semel istis assueuerit. Neque etiam quenquam esse arbitror, qui adhuc ignoret ea quæ tu ausus aliquando fueris, quæq;

ἄνθρωπ& ἐς ἑαυτὸν πρᾶγμα. μᾶς, οὐχ ἕτως ἀσφαλὴς, οὐδ' ἀφανὴς βλάψουρὸς εἰ· οὐδ' ἁπλῶς τις ἀν& τοῦ ἀφελοῦντ& τὸν πλησίον λυθ, ὡς φανερὸς γένοιο, καν. θάνει& ὦμ, εἰ μή τις ἄρα ἐξ Υπερβορέων ἄρτι ἐς ἡμᾶς ἥκοι, ἢ ἐς τοῦτον Κυμαῖ& ἔλθ, ὡς μὴ λάθῃ, ἀλλ' οὕτως ἀδηφαγίαν ὄνων ἁπάντων ὑβριστότατόν σε ὄντα, μὴ πρὶν μάνας ὀγκομένου, πρότερ ἀκουσαν. οὕτω πολλαχῇ πρὸς ἐμοῦ, καὶ παρὰ πᾶσι, καὶ πολλαχοῦ διακέρυκται τὰ σὰ, καὶ δόξαν οὐ μικρὰν ἔσχηκας ἐπ' αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Αυφρυσθλλω, ὑπὲρ ϕ Συβαρίτην Μίσθωνα, ὑπὲρ τὸν Χῖον ἐκεῖνον Βάσσαν, τὸν ἐπὶ ζῆς ὁμοίοις σοφόν. ῥητέον δ' ὅμως, εἰ καὶ ἔοικα δόξω λέγειν, ὡς μὲ ἀτίαν ἔχοιμι μόν& αὐτὰ ἀγνοεῖν· μᾶλλον δ' παρακλῆτος ἐμῖν τῶν Μενάνδρου πολλῶν ἂν εἷς, ὁ ἔλεγχ&, φίλ& ἀληθείᾳ

homo ætate iam cõfectus in te ipsum iniquè delinquis. Non ita tutus, neque obscurè adeò malus es, neque etiam opus quopiam est qui tibi pellem leoninam detrahat, vt manifestus fias, Canthelius siue Asinus tantus existens: nisi verò quis ex d Hyperboreis paulò antè ad nos huc profectus sit, aut in tantum e Cumanus existat, vt non statim conspectum te, asinum omnium contumelioſissimum agnoscat, non expectato dum tu dentem etiam audiat. Id iam olim & à me, & apud omnes, & sæpe, res tuæ proclamatæ sunt, & famam inde haudquaquam exiguam nactus es, supra Ariphradenadeò, & supra Sybaritam Misthonem, & supra Chium illum Bastan, qui ijsdem in rebus doctus atque excellens fuit. Sed dicendum tamen est, etiam si frigida atque emarcida iam dicere videbor, ne in eam culpam incidam, quasi solus illa ignorem. Imò verò aduocandus nobis Menandri prologorum vnus aliquis, Elenchus videlicet ille, amicus veritatis,

ὑμᾶς μὴ παρῆσθαι ἐνίοις, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ ἐμοὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναβαινόντων μόνοις ὑμῖν ἐχθρὸς, τοῖς δὲ ἀκριβῶς τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἄλλα, καὶ σαφῶς δεδιότα, καὶ ὑμῖν σύνοιδα πάντα κἀγὼ τοῦτο γνοὺς, ἐνθυμήσασθε ὑμῖν πρόφασιν εὔλογον ἐκείνῳ δεδωκέναι τοῖς θεαταῖς συμφαντα τοῦ δράματος τὸν λόγον. ἄγε δὴ νῦν, ὦ πολύτροπε καὶ δαιμόνιε ἄνερ, ἔλεγχε, ὅρα ὅπως σαφῶς ἐπιδείξεις τοὺς ἀκούοντας, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ φιλαπεθυμοῦντες, οὐδ' ἀνίπποις τοῖς ἰδιώταις τὴν παροιμίαν, ἐπὶ τὸν δρόμον τὸν λόγον ἀπλωτίκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἰδιόν τι ἀμυνόμενοι, καὶ τὰ κοινὰ μισοῦντες τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ ταύτῃ μόνα ἀπῆμεν, καὶ σαφῶς ἐπεδειξάμεθα, ἵνα ὡς ἄριστα ἐν τοῖς, τὰ ἄλλα ὑμῖν καταλιπόντες μετὰ μισούμενα γάρ σε, καὶ ἐπεὶ ξομὲν

tatis, & libertatis deus, haudquaquam obscuriſtimus ille quidem eorum qui in ſcenam aſcendunt, ſolis vobis inimicus qui linguam ipſius formidatis, & ſciens tem omnia, & planè enarrantem, quorumcunque vobis conſcius eſt. Plauſibile igitur hoc fuerit, ſi ille voluerit, ante nos ingreſſus, exponere auditoribus vniuerſum fabulæ rationem. Proinde age, ô Prologorum atque deorum optime Blenche, vide vt planè doceas atque informes auditores, quòd videlicet non fruſtra neque odij conciliandi gratia, neque etiam illotis, quod aiunt, pedibus ad orationem hanc peragendam acceſſimus: ſed cùm vt priuatum quiddam vlciſceremur, tum quia illud quod commune eſt, hominem ob maliciam ac vanitatem odio proſequemur. Atque hæc ſola præfatus, ac planè elocutus, propitius abi iterum è medio, cætera verò nobis relinque. imitabimur enim te, & coarguemus

ξομψ τὰ πρῶτα, ὡς παῤῥησίας τινὸς καὶ ἀληθείας ἕνεκα, μισήσα αἰτιάσασθαί σε, μήτε ἐμοὶ πρὸς αὐτὸς ἐπαινέσης, ὦ φίλτατε ἔλεγχε, μήτε τὰ ἐκείνοις πρόσοντα προσκρίνῃς αὐτὸς· οὐ γὰρ ἄξιον, θεῶν ὄντι, ἐπὶ σύμασι τοῖς ἐλαττοῦσθαι περὶ τοιούτων λόγων. ὁ γὰρ Σοφιστὴς οὗτος ἄνωθεν λέγων, ὁ πρόλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, ἐς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἥκει, λόγον τινὰ πρὸ πολλοῦ συγγεγραμμένον ἐπιδεξόμενος τοῖς πανηγυρικοῖς. ὧν δὲ ἐπάθοις ἂν συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας ὑπὸ τινων Ἀθηναίων, οἶμαι μὲ τίσασθαι τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς, ὡς βάρβαρόν, ὅτι ἔλεγεν αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας πρὸ τούτου ποτὲ καὶ Εὐφορβος γεγονέναι. τύχαι δὲ ὁ λόγος αὖ κατὰ Αἰσώπους δοκοῦσιν, συμφορητὸς ἂν ἐκ ποικίλων ἀποριῶν ῥητόρων· βούλομαι δὲ μὴ ἕωλα δόξαι λέγειν, ἀπ' αὐτοσχεδιάσματα τὰ

mus præsentiae, vt & veritatis & libertatis gratiâ tibi mo te accusaturus sit. Neque verò me, ô optime, apud ipsos commendaueris, neque rursum quæ illi adsunt, præfunderis temerè. Non enim dignum est, Deum cùm sis, in os tibi venire verba de rebus execrabilibus adeò ac detestandis facienda. Nam Sophista atque impostor iste dicendo (hæc iam prologus inquit) Olympiam aliquando venit, orationem multò iam antè conscriptam recitaturus iis qui ad solennem ludorum celebritatem conuenerant. Erat autem argumentum eius scripti. Pythagoras prohibitus aliquando ab Atheniensibus communicare, vt opinor, cum iis qui Eleusinia sacra peragebant, tanquam barbarus, eò quòd ipse Pythagoras diceret, ante ea tempora etiam Euphorbum sese fuisse. Cæterùm erat oratio ea ipsius f iuxta Aesopi oraculum collectitia, ex varijs alienis pennis consarcinata. Itaq; cùm vellet haudquaquã friuola ac vana dicere videri,

ex no-

ἐκ τοῦ βιβλίου, ἅττα τῶν αὐτῷ τινός (τοῦτο δ' ἦν ἐκ Πατρῶν ἀνήρ) καὶ ἀμφὶ δίκας ἔχον τὰ πολλὰ) ἐπειδὴν ἀπάτας τινὰς ἐνθείσας τοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ ἐκκλίσαι. καὶ οὕτως ἀνὴρ ἐποίησε, καὶ φωνήσας τὸ βιαστὸν ἀκούειν τῶν ὑπὲρ τοῦ Πυθαγόρου ἐπαίνου λόγων. τοῦτο δὴ τὸ ἐπὶ τούτῳ ὁ μὲν πάνυ ἀπίθανον ἐν τῇ ἀκροάσει, φωνήσας, οἷον ἀκὸς, ἐκ παλαιοῦ ἐσκημμένα καὶ μεμιτημένα· ἃ καὶ ὅτι μάλιστα ἀκαιροχωρίτα οὖσα, ἐπήμυνε, καὶ χάρα ὤρεγε, καὶ συνηγωνίζετο αὐτῷ· γέλως δὲ πολὺς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸν Πατρέα ἐπαινον μεταξὺ ἀβρυλίοντο, ἀπιδέλλοω, ὡς οὐ λίθοι συμπάξας αὐτῷ τὸν ῥᾳδίουργίαν, οἱ δὲ καὶ αὐτὰ γνωείξουτῳ

ex notis ac familiaribus quendam rogat (erat autem homo ille Patrensis genere, circa lites & actiones forenses plerunque versatus) vt postquam dicendi argumentum aliquod postulasset, Pythagoram ipsi statim subijceret. Ac ita tum fecit homo ille, & persuasit theatro, vt orationem illam de Pythagora audirent. Erat igitur id quod consequens tum fuit, iste quidem ad agendum & exprimendum gestu sermonem, valde ineptus, & à ratione alienus, connectens & agglomerans, ut par est, ea quæ longè antè meditata atque exercitata habuerat, tametsi impudentia, quæ quàm maxima erat, auxiliabatur quoque, ac manum porrigebat, & cum eo vnà certamen obibat. Risus autem ab auditoribus vndique mulius. Ac alij quidem ad Patrensem illum interea aspicientes, significationem dabant quòd haudquaquam clam ipsis esset quòd illius ope fallacia & techna hæc composita esset: alij autem etiam

ξοντω τὰ λεγόμενα, παρ' ὅλην τὴν ἀκρόασιν διετέλεσαν, ὡς τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες, ἀκούειν παρόμενοι, ὅπως μνήμης ἔχωσι πρὸς τὸ διαγινώσκειν, ὅτου ἕκαστον ὧν τῶν ἀλλοτρίων πρὸς ἡμῶν ἀνθρωπομιμησάντων ἐπὶ ταῖς καλουμέναις μελέταις σοφισταῖς. ἐν δὲ τούτοις ἅπασι, καὶ ὁ τὸν λόγον τόνδε συγγράψας ἦν ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. τί δ' οὐκ ἔμελλε γελᾶν ἐφ' οὕτω σαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ καὶ ἀναισχύντῳ τολμήματι; καί πως (ἔστι δὲ ἀκριβὴς γέλως) ὁ μὲν πλὴν φωνὴν ὑπερίψας ἀσμένως, ὡς ᾠήθη, θρηνῶδές τι καὶ ἐπένηλε τῷ Πυθαγόρᾳ. ὁ δὲ, ζῦτον δὴ τὸ τοῦ λόγου, ὄνον λιθαρίσαν παρόμενον ὁρῶν, ἀνεπάδησε μακρὰ ᾄδων, ὡς ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός. ὁ δὲ ἄρα ἐπιστραφεὶς, τοῦτο ἐξεπολέμωσε, τότε αὐτὸς ἔναγχος. ἐνθένδε δὴ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀρχὴ μάθημα

ipsa ea quæ recitabantur, agnoscentes, per totum illud auscultandi tempus vnum hoc opus agebant, vt se mutuò exploraret quo modo quisque memoria teneret & dignosceret, vnde quicque ex ijs Sophistis qui paulò ante nos celebres fuêre, in declamationibus siue meletis quas vocant, desumptum esset. Porrò inter hæc omnia etiam is qui orationem hanc scripsit, inter ridentes & ipse erat. Cur autem non rideret ob manifestum adeò & ineptum atque impudens facinus? Ac fortè (est enim risus intemperantior paulò) cùm ille voce ad cantilenam deflexa, lamentationem quandam, vt ipsi videbatur, Pythagoræ, decantaret: hic meus poëta, illud quod vulgò dici solet, Asinum ad lyram, videns, in cachinnum admodum suauem solutus est: quod alter conuersus aspexit. Et hoc est quòd illos paulò antè inter se inimicos reddidit. Atque hinc erat quidem 8 anni principium,

μέλλον ἢ ἐκ τῆς μεγάλης νουμηνίας τρίτην· ἐν ᾗ οἱ Ρωμαῖοι κατά τι ἀρχαῖον σύνηθές τι αὐτοῖς ἱκανὴν ἅπαντα ἔτη ἑορτάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τῷ βασιλεῖ καταστησαμένῳ τὰς ἱερουργίας αὐτοῖς, καὶ πεισθέντι ταῖς θεοῖς ἐν ἐκείνῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. Ἐν ταύτῃ τοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν Ολυμπίᾳ ἐπαινος, ὑπὸ τῶν ἀποβολιμαίων. Πυθαγόρᾳ ἐλθὼν προσιόντα τὸν κατάπλουν καὶ ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτὴν (ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς ἄλλως αὐτοῦ, καὶ τἄλλα ἀσκήσαντα, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιῶν διέτριβε, καὶ ἃ ποιῶν καταπλεῖ) ὅρα ἡμῖν, ἔφη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὑπορρήσθαι τὸ δυσάντητον τοῦτο θέαμα, ὃς φανεὶς ἔοικε τἄλλα ἀδίκως ἡμέραν, ἀπροφάσιστον ἡμῖν ποιήσειν.

imò verò tertia dies à novilunio magno, quando Romani iuxta veterum consuetudinem & ipsi precei quasdam pro toto anno faciunt, & sacrificia peragunt pro eo ac ipsum rex Numa sacrificandi ritus hos constituit, persuasiq; sunt quòd eo potissimùm die votis ac precibus Dij vacent, atque animum aduertant. In hoc igitur festo, & calendis solennibus ridens Olympiæ tum ille, sub Pythagora isto supposititio conspicatus accedentem execrabilem & arrogantem istum alienarum orationum histrionem (norat autem & mores eius exactè, & reliquam nequitiam, atque impuritatem vitæ, & quæ facere diceretur, & quæ faciens deprehensus fuerat) tempus ad quendam amicorum inquit, vobis est discedere, atque hoc inauspicatum spectaculum relinquere. Nam homo iste obuiam nobis factus, videtur suauissimum hunc diem in apophradem nobis conuertere.

τοῦτ' ἀκούσας ὁ σοφιστὴς τλῶ ἀφροδάλα, ὡς τι ξένον καὶ ἀπόπτριον τῶν Ἑλλήνων ὄνομα, εὐθὺς ἤρξατο καὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον γέλωτος ἀμοιβὸν ποιεῖσθαι, καὶ πρὸς ἅπαντας ἐλλέγχειν, ἀφροδίσιον δή τοῦτό ἐστι, καρπός τις ἢ βοτάνη τις, ἢ σκεῦος; ἆρα τῶν ἐδωδίμων ἢ πινομένων τι ὄντων ἀφροδᾶς; ἐγὼ μὲν οὐδέπω ἤκουσα πώποτε, ὅτ' ἂν συμπίνω ποτὲ ὁ, τι καὶ λέγοι ταῦθ' ὁ μὲν οὖτος κατὰ ταῦτα διεξέρχεται, καὶ πολλὰ ἐπῆγε τῇ ἀφροδάλα τὸν γέλωτα, ἐλελήθει δὲ κατ' αὐτὸ τὸ ὕστατον τεκμήριον ἀποδεικνὺς ἐκφέρων ἐπὶ τούτῳ τὸν λόγον σωφρονέστερον, ἐμὲ παρασκευάσας ὑμῖν, ὡς δέοιτ' ἂν οἰδίμου θορύβου, τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοοῦντα, καὶ ὑπὸ κάμοὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν καινηλείων ἐλέγχειν. ταῦτα

Quo audito sophista ille mox verbum Apophradis, veluti peregrinum atque alienum à Græca linguarisdere cœpit, & hominem pro superiore illo risu vicissim vltus est, vt quidem ipse putabat, & ad omnes dicebat: Hui Apophras? quid hoc autem est? fructus, an herba aliqua, an instrumentum? num igitur comeditur, an bibitur? quid tandem est Apophras? Nam ego quidem neque audiui vnquam, neque intelligo facilè quid nam etiam sit quod ille dicit. Atque hæc tamen ille quidem putabat se contra hunc valde acerbè dixisse, ac multo adeò risu Apophradem ipsam arripiebat: cæterùm non animaduertebat quòd interim extremum contra seipsum insciitiæ testimonium proferebat. Huius igitur gratia orationem hanc scripsit is qui me huc ad vos præmisit, vt videlicet ostenderet, celebrem istum sophistam, communia illa Græcorum, & quæ illi etiam qui in officinis atq; tabernis sedent, scire solent adhuc ignorare. Hactenus

τα μὴν ὁ Ἔλεγχος. ἐγὼ δὲ (ἤδη γὰρ αὐτὸς παρέλαφα τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ λοιπὰ) δίκαιος ἂν εἶμι τὰ ἐν τῇ Δηλιακῇ τρίποδος ἤδη λέγειν, οἷα μὲν σὺ τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ καὶ Συρίᾳ, ἔτα ἐξῆς, τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ ἐν Ἐφέσῳ νυνὶ, ἅπερ ὑφαλοσκελίσματα τῆς ἀρνοίας τῆς σῆς, καὶ λορυφὴ καὶ κωρωνὶς ἡ πρόπυ. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἰλιεὺς ὢν πραγμάτιον ἐμισθώσω, λαμβάνω ἤδη σε ἀπέχειν τὰ σαυτῆ καινά· μᾶλλον δὲ ταῦτα μὲν μηδέπω, περὶ δὲ ἀφροφράδους πρότερον. ἀπὶ γάρ μοι πῶς παυδήμας, καὶ γενετυλλίδος καὶ μυβίβης, πῆ σε μιμνήσκω, καὶ γλωττῆς ἄξιον τὸνομα ἔπλασε ἐποίησεν, ἢ ἀφροφράδης; νὴ Δί', ὃ γὰρ ἐν Ἐπιλύσῳ ἐπασκωμάζων αὐτὸς ἀπαποθεὶς ἐπεσκωμάζων ἐκεῖνος ἀφροφράδης ἢ Σκύθας ἐπιμιξίας· οὐ

Elenus Elenchus ille. Ego verò (iam enim ipse adreliqua fabulæ peragenda accedo) meritò debebam veluti ex Delphico tripode tandem illa addere, qualia videlicet facta tua in patria fuerint, qualia in Palæstina, qualia in Aegypto, qualia in Phœnicia ac Syria, atque exinde deinceps in Græcia & Italia: & postremò quæ nunc Ephesi facis, quæ quidem vecordia istius tuæ quasi quoddam summarium sunt & capus, & coronis morum. Postquam enim [h] iuxta prouerbium, Ilienſis cùm ſis, tragœdos conduxiſti, tempus iam eſt vt propria tua mala audias. Imò verò nondum etiam, ſed ſe Apophrade priùs. Nam dic mihi [i] per Pandemum, & Genetyllidem, & magnam matrem, quo tandem modo reprehendendum ac riſu dignum videtur nomen Apophradis? Non enim mehercle Græcorum proprium erat, ſed alicunde ex Gallorum, aut Thracum, aut Scytharũ commixtione velut comeſſabundum introductum:

tu re-

σὺ δ' (ἅπαντα γὰρ οἶδα τὰ τῶν Ἀθηναίων) ἐξεκλῄσας μὲν οὖν, καὶ ἐξεκήρυξας τὸ Ἐπιτιμᾶν ὁ γείτων ἐπὶ τούτῳ, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ ὑπερβαίνω τοὺς ὅρους τοὺς Ἀττικούς. καὶ μὴν τί ἄμεινον ἔσται Ἀθηναίοις ἐπιχείσειν, ὡς τοιοῦτόν μοι φαίνῃ ὤν, οἵ γε σὺ μᾶλλον τὰ ζῳαῦτα ἀπόλοιτο; ὥστε θᾶττον ἂν Ἐρεχθέα καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀφῳκίσατε, καὶ ἐπάνοδος ἔσται τῶν Ἀθηναίων ἐκ φυγῆς, ἢ σὺ τὸν ἀφροδίσια λάβῃς, ὃν οἰκείαν καὶ αὐτόχθονα τῆς Ἀττικῆς. πολλὰ γὰρ ἴσμεν, ἃ καὶ αὐτοὶ διαφεύγουσι τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν, ἀφροδίσια δὲ μόνοι ἐκεῖνοι τὴν μιαρὰν καὶ ἀνοσιωτάτην, καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἄφατον, καὶ οἷ ὁμοίαν ἡμέραν. ἤδη οὖν καὶ μεμάθηκας ἤδη οὐδὲ πάρεργον ἡγεῖσθαι αὐτοῖς ἡ ἀφροδίσια ἡμέρα, ὅταν μήτε ἀρχαὶ χειροτονῶσι, μήτε ἀγορήσιμοι αἱ ἡμέραι ὦσι,

tu verò (cuncta enim Athenienſium cognita habes) excluſiſti illud continuò & velut per præconem è ciuitate Græcorum eieciſti: & ex eo riſus iſte videlicet, quòd barbarè ac peregrino modo loquor, & tranſgrediar terminos Atticos. At verò quid aliud Athenienſibus ita familiare ac patrium, vti hoc nomen? dixerint illi qui huiuſmodi meliùs, quàm tu, ſciunt. Quapropter citiùs Erechtheum aut Cecropem peregrinos & aduenas apud Athenienſes eſſe probaueris, quàm Apophradis nomen oſtenderis non proprium, aut non inibi natum, & genuinum Atticæ eſſe. Nam multa quidem ſunt quæ & ipſi eodem modo cum cæteris hominibus omnibus appellant: Apophradem autem ſoli illi

atram, & abominabilem, & inauſpicatam, & neſaſtam, tibiq; ſimilem diem vocant. Ecce didiciſti iam obiter quoq; ſignificationem Apophradis, & quis dies ater vocetur: quando videlicet neque magiſtratus de rebus conſultant publicè

neq;

θι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱεροπραγῆσθαι, μήθ' ὅλως τι τῶν ἀσίων πυθέσθαι, αὕτη ἀποφράς ἡμέρα. νομίσθω δὲ τοῦτο ἄλλοις ἐπ' ἄλλας αἰτίας. ἢ ἐπεί ἄν ἡττηθέντες μάχαις μεγάλαις, ἢ πατὰ ἐταξαν ἐκάνας τὰς ἡμέρας, ἐφ' αἷς τὰ τοιαῦτα ἐπεπόνθασιν ἀποφαίνουσι καὶ ἀκήρους τῶν ἐννόμων προέξων ἔναγας, ἢ καὶ νὴ Δία. καὶ ἴσως ἄκαιρον ἴσως. καὶ ἔξωρόν γε δή, γέροντα ἄνδρα μιτὰ παιδιάν, καὶ ἀναδιδάσκειν τὰ τοιαῦτα, μηδὲ τὰ ἐκ τούτων ἀδόντα. καὶ νὴ γοῦν τοῦτ' ἔστι τὸ λοιπὸν, ἐὰν ἐμάθῃς αὐτὸ, πᾶν ἡμῖν ἀδὸς ἔσῃ. πόθεν γὰρ, ὦ οὗτος; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα καὶ ἐγνοῆσαι, συγγνώμη, ὑπόπτερα ἔχοντα τὸ κοινοῦ πρόσω, καὶ ἄδηλα ἴσως ἰδιώταις· τὴν ἀποφράδα δὲ βουληθὰς ἄν, ἄλλως ἔποις. ἐν γὰρ τοῦτο καὶ μόνον, ἀναλογον

neq; lites in foro disceptantur, neque sacrificia peraguntur, neque quicquam eorum quæ more & auspicato solent, tractatur: is dies Apophras siue ater dicitur. Atque huiusmodi dies apud alios aliis de causis indicti sunt. Aut enim pugna aliqua magna ac graui superati sunt, ac diei exinde tales quibus cladem eam accepêre, pro nefastis & inauspicatis ad res legitimas gerendas habendos censuerunt: aut mehercle etiam. [k] Atqui ineptum fortasis & intempestiuum vtique iam fuerit dedoceri, ac denuò discere talia virum senem adeò, ne illa quidem quæ his priora sunt, scientem. Proinde hoc omnino reliquum est, & si didiceris ipsum, omnia exinde nobis scies. Vnde enim heus tu? Nam cætera quidem etiamsi ignorare ignoscendum sit, ea videlicet quæ extra communem viam posita, & obscura hominibus priuatis atque indoctis sunt: diem tamen atrum, etiamsi volueris, nominare aliter quàm Apophradenon poteris. Nam hoc vnum ac solum nomen omnium

λων τὸνομα ἴσως, φησί τις. ἀλλὰ μὴ τῶν παλαιῶν ὀνομάτων τὰ μὲν λιπτέα, τὰ δ' ὑ, ὁπόσα αὐτῶν μὴ σωφρόνως τοῖς πολλοῖς ὡς μὴ παροινοῦσιν τὰς ἀκοὰς καὶ τιτρώσκουσιν τῶν σωφρόνων τὰ ὦτα. ἐγὼ δ', ὦ βέλτιστε, πρὸς μὲν σὲ ἴσως ταῦτα περὶ σοῦ ἀκριβῶς, ἁμαρτὼν ἐξελῶ δή, ἐξελῶ δὲ κατὰ τὰ Παφλαγόνων ἢ Καππαδόκων ἢ Βακτρίων πάτρια διαλεγόμενός σοι, ὡς ἐπιμάθῃς τὰ λεγόμενα, καὶ δι' ἀκοῆς ἡδέως, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαινῶν, οἶμαι, διὰ Ἑλάδα γλῶτταν σωφρονα καί. ἔστα καὶ τῶν Ἀττικῶν κατὰ χρόνους τινὰς νομὰ ἐντρυφήσαντων τῆς αὐτῶν φωνῆς, τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα δοκοῦσιν διατελεῖν σώφρονες εἶναι, καὶ πρὸς ἅπαντων αὐτῶν λεγόμενον. ἔπειτα ἂν καὶ τοὺς πρὸ ἡμῶν ἐπιχωριάσαντας τῷ ὀνόματι, ἃ μὴ νῦν τις ἂν διαταράξαι ἐμπόδιον, ξυνά

mnium positum esse dixerit quispiam. At verò vetustiorum verborum alia quidem vsurpanda sunt, alia autem non item, quæcunque eorum videlicet non ita multis consueta atque vsitata sunt, vt ne perturbemus auditum, & vulneremus intelligentium aures. Ego verò, vir optime, si ad te quidem verba feciſſem, de te ita dicens, peccaſſem fortaſſis. Decebat enim, decebat, inquam, aut Paphlagonum, aut Cappadocum, aut Bactrianorum verbis conſuetis ac patris tecum loqui, si intelligere deberet quæ dicerentur, & audiendo voluptatem aliquam capere. Cæteris autem Græcis, opinor, ſecundum Græcam linguam conuerſari decet. Deinde etiam Attiçis per ſucceſſionem temporum multa variantibus in lingua ſua, hoc nomen inter præcipua manſit, hoc modo ſemper & ab omnibus ipſis dictum. Ac ſanè commemorarem etiam eos qui ante noſtram ætatem eodem nomine vſi ſunt: niſi & iſto modo perturbaturus te eſſem, peregri-

ξένα σοι καὶ ἄγνωστα ποιῆ? καὶ ῥητόρων καὶ συγγραφέων ὀνόματα ἀπίξιφε. μᾶλλον δ' ἐγὼ σοι τοὺς ἀνόντας ἐρῶ, πάντων δὴ ἴσασιν· ἀπὸ σοῦ μοι ἵνα τῶν παλαιὰ λάξας οὐ διαβεβλημένον ὦ ὀνόματι, χρυσοῦν, φασὶν, ἐν Ὀλυμπίᾳ στάθητι. καὶ δι ὕστερον χίρων ὤν, καὶ ἀφῆλιξ τὰ τοιαῦτα ἀγνοῶ, δοκᾶ μοι, ὅτι καὶ Ἀθῆναι πόλις ἔστιν ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὰ ἀλήθειαν. λοιπὸν ἴσως, ἐκεῖνό σοι λέγειν, ὡς τὸ μὲν ὄνομα οἶδας, πλὴν δ' χρῆσιν αὐτοῦ ἄκαιρον ἠτιάσω. φέρε δὴ, καὶ ὑπὲρ τούτου πῶς ἀπολογήσομαι τὰ ἀκόντα· σὺ δ' πρόσεχε τὸν νοῦν, ἐὰ μὰ παῦν ὀλίγον σοι μέλλω τοῦ μικροῦ ἀλήθειαν. ἐ γὰρ πάλαι ποτὰ διαῦτα πρὸς ὑμῶν ἀπερρίφην εἰς τοὺς τοιούτους ἕκαστοι τὸν τότε· ἦσαν δὲ καὶ τότε, ὡς τὸ ἀκριβὲς βδελυροί τινες τὰ ἤθη, καὶ μιαροὶ,

peregrina & ignota tibi poëtarum, oratorum & historicorum verba recensendo. Imò verò ne ergo quis dem tibi eos dicam, qui illud vsurpârunt, omnes enim norunt: sed tu contrà si mihi vnum aliquem ex veteribus ostenderis, qui nomine hoc vsus non fuerit, aureus, vt aiunt, in Olympia statueris. Atqui si quis senex adeò & ætate confectus, huiusmodi ignorat, videtur idem mihi quòd Athenæ ciuitas est Atticæ, & Corinthus in Isthmo, & Sparta in Peloponneso, ignorare. Superest igitur fortassis illud tibi vt dicas, ipsum quidem nomen apophradis nosse te, cæterùm vsum eius vt intempestiuum accusasse. Age itaque & de hoc respondebo tibi consentanea: tu verò animum aduerte, nisi omnino parui facis si nihil scire videaris. Nam & veteres huiusce modi multa ante nos in eos qui tibi similes erant tum, iactârunt. Erant enim tunc quoque (vt est verisimile) moribus abominabiles quidam, & impuri,

ροι, ἢ ἀκούσας τὸν πρόπορ, καὶ ὁ μὲν Κόθορνόν τινα ἔλεγε, ἀποδεῖς αὐτῷ τὸν βίον, ἀμφίβολον ὄντα τοῖς τοιούτοις προσλήμασιν· ὁ δὲ Λυπαῖος, ὅτι τὰς ἐκκλησίας, θορυβώδης ἐστὶν ἀεί, ἐντεταραγμένος· ὁ δὲ Ἑβδόμιος, ὅτι ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἑβδόμαις, ἀχαλᾷ καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ διὰ τοῦτο παιδιὰν ἐποιεῖτο τὸν ἀποδιὸν τῷ ἀδόξῳ. μὴ δῆτα οὕτω λάβοι, φησὶν Ἀδώνιδος, ἀνάσσων παμπόνηρον ἄνθρωπον, ἄπαιδα καὶ ἀμούσον, ἀμέρᾳ δυσφάμῳ καὶ ἀποπαίῳ· ἡμᾶς καὶ τοὺς χωλοὺς ἤδη δεξιῷ ἐπιποδίσθαι, καὶ μάλιστα, εἴ τινα θεὸν ἰδοιμεν αὐτός. λάβε δέ τις βάκηλον ἢ ἀνυσχορῖδιον, ἢ μίθυκον, ἀνδρὸς ἐξίου καὶ οἰκίας, ἐπὶ πόδα ἀναστρέφει, καὶ ἐπανέρχεται, οὐκ ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἐφημερίους ἐκείνας πράξεις ἔσεσθαι αὐτῷ. ἐὰν δὲ εὐνοῦχον

puri, & perditi ingenij. Atque alius quidem [l] Cothurnum quendam appellabat, vitam illius comparatione hac perstringens, vt inconstantem & ambiguam, perinde vt calciamenti genus hoc est. alius autem [m] Lypaën, quòd concionem turbare solebat, orator tumultuosus existens. rursum alius Hebdomam, quòd perinde vt pueri septimanis diebus solent, etiam ille in concionibus luderet & rideret, & serium studiúmque plebis pro ludo ac ioco haberet. Ne dederis itaque & mihi, per Adonidem, comparare hominem perditum & omni maliciæ immutritum, diei atro & inauspicato. [n] Nam nos & claudos ad dexteram declinamus, ac maximè si manè videamus ipsos. Et si quis spadonem aut eunuchum aspexerit, aut simiam quoque egressus domo statim, conuertit pedem, & regreditur: ominans sibi haud quaquam prosperat diei illius res atque actiones fore, præ malo hoc primo & inauspicato omine. A principio autem

τῷ πρώτῳ καὶ ἀνοφύμῳ ἐκγο-
νοφίματι, ἐν ἀρχῇ δὲ, καὶ ἐν
θύραις καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἡδο-
νῇ, καὶ ὅλῳ τῷ ἔτει ὁ-
τῳοῦν ἴδοι ἀνωφελῆ καὶ
ἀπόῤῥητα ποιοῦντα καὶ πά-
σχοντα, ἰσχνὸν μόριον ἐπὶ τούτῳ καὶ
ἀπερῤῥωγότα, καὶ μονονοὺχὶ τὸ ὄ-
νομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὄνος
μαζόμενον ἀναιτιῶνα, γόητα,
ἐπίορκον, ὀλέθριον, ἀδφωνα,
βάραθρον, μὴ φύγῃ. μᾶλλ' ἂν
πάσῃ τοῦτον ἀφροράδι ἡμέρᾳ;
ἀλλ' οὐχὶ σὺ ζιᾶς; οὐκ ἀμύξ-
ῃ καὶ γήσιος, ἀ ἐγὼ τὼ ἀν
θρίαν οἶδα τὼ σῶ, ὅς γε καὶ
μέγα φρονεῖν ἐπὶ τούτῳ μοι δο
κεῖς, ὅτι μὴ ἀπόνυτά σοι ἡ
δόξα τῶν ἔργων. ἀλλὰ πᾶσι
δῆλα· ἃ μὴ δοκῇ σοι. ἀ δὲ
μὴ ὁμόσε χωρήσας, μὴ ἀρνηθῇ
ναι μὲ ζιᾶς· ἄνω, τίσι πι-
στὰ ἐρᾷς; ζοῖς πολίταις τοῖς
σοῖς; (ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δί-
καιον) ἀπ' ἐκείνων τὰς
πρώτας σου τροφὰς, μὴ ὡς πα-
ραδοὺς σιωπῇ· ὧν ὀλίθρῳ τι
πάνυ σφατιώτῃ, συμπεφυθέ-
ρα.

autem, & in foribus, & in primo coressu. & mane primo totius anni, si quis videat eundem, & nefaria perpetrantem pariter & patientem, notum ob hæc & eneruatum, & tantum non ipso nomine quæ agit, præ se ferentem, deceptorem, præstigiatorem, periurum, pestem, cataſtam, barathrum: non effugiat, neque talem diei atro comparet? An verò tu talis non es? Haudquaquam negabis, si modò noui fortitudinem tuam istam, qui certè & animum attollere ob hæc mihi videris, videlicet quòd tibi gloria ista rerum tuarum non prorsum perit. Sed omnibus notus es, & passim celebris. Quòd si autem etiam contrà ieris, & infitiaberis talem esse, cui quæso credibilia ista dices? An ciuibus tuis? nam hinc orditi æquum est. at noe runt illi prima tua incunabula, & quo pacto tradiderit teipsum perdito illi militi, & cum eo vnà turpissimè ac flagitiosissimè oberrauerit,

σε πάντα ὑπηρετῶν, ἄχει δὲ ῥᾳ, τὸ τῦ λόγου τῦτο, ῥάκος & πολυσχιδὲς ἠργασμένῳ &, ἐξίωσι, καὶ κἄνα μέμνηται, ὃς τὸ ἀκρὸς, ἃ πρὸς τὸ θέατρον ἐπιτήδειον. Οἷς ἠρχησάς ὑπο πεπειρόμενος &, καὶ σωτα γματάρχης ἀξιῶν εἶναι ἐδόκεις σοῦ πᾶς ὃν ἄν ἀναβῇ ἐς τὸ θέατρον, οὐδ' ἂν ὑμένοσφ ὅ, τι τύνομα ὧν ὄψεται, ἀλλὰ σὺ ἔοικας πάνυ, χρυσᾶς ὑμβάδας ἔχων, καὶ ἐθέτα τυραννικὴν, πεσσοπίμπορ, ὠμεγέθη ἀπόσων παρὰ τῦ θεάτρου, σφαίνους λομίζων, καὶ ῥόπτρῳ ἀνιὼν ἤδη τιμώμενος & πᾶς αὐτῶν. ἀλλὰ νῦν ῥάτερ, καὶ ζῶντας, καὶ δεῦρο ζῦτο, ἵν' πάθοντά σοι τὰ τοιαῦτα ὑπὲρ ζῦ ἱκάνοι, τὸ δὲ τὸ ἐκ τῆς παρῳδίας, Δύο μὲν ἥλιός ὁρᾷν δοκῶ, δύο σὰς δ' Θήβας. καὶ πρόχειρον ἅπασιν ἤδη τὸ, Ἐκάνος, ὁ τότι, καὶ μετ' ἐκάνα. Οἷ σὺ ῥτοι καὶ

ris, omnia obsequens ac patiens, donec te, ° iuxta prouerbium, pannum lacerum detritum & confectum extrusit. Etiam illa meminerunt, vt est consentaneum, P quæ in theatro adolescens egisti, quando saltatoribus ac mimis subseruiebas, & in ducendis ordinibus seu choris quasi quidam dux esse cupiebas. Quippe nemo ante te theatrum ingrediebatur, nemo ne nomen quidem fabulæ quod esset, renunciabat, sed tu ornatè admodũ, subligatis aureis crepidis, & indutus veste tyrannica, ante cæteros ima mittebaris, qui benuolentiam à theatro postularet, coronas ferens, & cum plausu rediens, honore tandem ab ipsis affectus. At nunc orator es, & sophista: & ob hoc si audiant aliquando talia de te illi, istud ex Tragœdia videlicet, Et solem geminum, & duplices se ostendere Thebas putabunt: & in promptu atque in ore tum omnibus statim notum illud erit: Hicine ille, qui tum? & quæ post illa sequuntur. Proinde

& ipse

οὐδὲ αὐτὸς τὰ ποιῶν, ἐκ ἐπιβαί-
νοις τὸ παράπαν, ἀλλ' ἐπιχω-
ριάζῃς αὐτοῖς, ἀπὸ φόγγης
ἥκων πατρίδος οὔτε χᾶμα κα-
κὸν, ὅτι θέρος ἀργαλέον, ἀπὸ
λαμπίσιον μὴ μιγίσιον ἔτος ἐν Φοι-
νίκῃ ἁπασῶν. τὸ γὰρ ἐπιχώριον
καὶ ἐοῖς ἐλθόσι μὴ μνωμμένοις
τε πάλαι ἐκείνων σιωπᾶται, βρα-
χὺ δ' ὡς ἀληθῶς ἔσῳ σοι. καὶ σοὶ
τί ταῦτα λῆρῶ; τίμα γὰρ ἂν αἰ-
δοῖος εἴης σύ; τί δ' ἂν σοχθὸν
ἄγκοιρο τὸ ὑσάτιον; πῶς δάνος
μαι μὴ κτήματα ἔναί σοι μι-
γάλα παρ' αὐτοῖς, τὸ ὁπόσιον
ἐκείνο πυργίον, ὃς ἦν Κινω-
πίως πίθος, ἡλίκος Διὸς αὐλὶς
ἔναι πρὸς αὐτό. τὰς μὲν δὴ πο-
λίτας ὁπαμῆ ὁπαμῶς μιγαπά-
σαις ἄν, μὴ οὐχὶ τῶν ἁπάντων
βδελυρώτατόν σε ἡγῶμαι, ὅτι δ'
καὶ ἐοικὸν ἀπάσῃ τῇ πόλει.
τάχα δ' ἂν τὸς ἄλλους τὸς ἐν
τῇ Συρίᾳ πρὸς σοὶ βοὸς ὁμοίως
ἔχει, ἀλλοίοις μυθῶν πονηρὸν,
μὴ δ' ἐπάιτιον βδελυττόμενοί σοι.

Ηρά-

& ipse recte facis, qui omnino non ascendis ad illos neque in patrium crebrò ventitas, sed fugis illam vltrò: quamquam neque hyemem malam, neque æstate molestam nimis, sed pulcherrimam & maximam omnium in Phœnicia ciuitatum. Nam coargui, & cum iis qui vetera illa sciunt ac meminerunt, conuersari, laqueus reuera tibi est. Sed quid ista frustra nugor? Quem enim tu vnquam veritus fueris? aut quid turpe putaueris eorum etiam quæ extrema sunt? Audio autem & possessiones esse tibi apud illos magnas: nimirum miseram illam turriculam, cum qua Sinopensis illius dolium collatum, Iouis atriũ videri queat. Proinde ciuibus quidem tuis haudquaquam vllo modo persuaseris, vt non omnium detestabilissimum te credant, & communi adeò totius ciuitatis dedecus. Fortassis autem & cæteri habitantes in Syria, eadem de te cum illis testabuntur, si te dicas nihil mali aut reprehensione dignum feciſſe.

Ἡράκλεας, ἢ μὴν Ἀντιόχεια καὶ τοῦτο αὐτὸ ἔδεν, ὅτι τὸν Θαρσέα ἥκοντα ἐκεῖνον ἀπαγαγὼν, ἀπὸ καὶ ἀναδήσαν αὐτὰ σοφὸν ἴσως ἐμοί. πλὴν ἀπὸ ἴσασί γε, καὶ μιμνήσκονται οἱ τότε ὑμῖν ἐπισάντες, καὶ οἳ μὴν ἐς γόνυ συγκαθήμενον ἐλόντες, ἐκεῖνον ἴσασι ὅ, τι καὶ ποιοῦντα, ἃ μὲ σαυτάπασιν ἐπιλήσμων τις ἂν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῖεν, οἱ μετὰ τῆς ἐν Συρίᾳ θαυμασὲς ἄθλους ἐκείνους ἀποδεξάμενοι φεύγοντα, ἐφ' οἷς ἔπορ, ἀπὸ τῶν ἱματιοκαπήλων λιπόμενον, παρ' ὧν ἐωνῆτας πολυτελῆς περιαμμ, ἐφόδια ἔχων. ἀπ' ἐκείνου δὲ καὶ Ἀλεξάνδρεια σώσιδον, οὐδὲ μὰ Δί' ἐγκαλοῦσα τὴν Ἀντιόχειαν ἐκείνου ἀπολαῦσαι αὐτῷ· ἀπ' ἴσης ἀκοπασίας γυμνοτέρα, καὶ ἀσχημοσύνης ἐπιμανεστέρα, καὶ τὸνομα ἐπὶ τούτοις μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀκάλυπτον

Nam mehercle Antiochia quidem etiam ipsum illud opus vidit, quando adhuc lescientem illum Tharsò venientem abduxisse. Sed & dirigere ipsa mihi conscium fortassis mihi fuerit. Verumtamen norunt & meminerunt illi qui tum adstabant vobis, atque aspiciebant te quidem in genu inclinatum, illum autem quosti quid facientem quoque, nisi omnino perpetua rerum oblivione labores. At in Aegypto illi fortassis non norunt te, qui te post praeclara ista in Syria certamina, fugientem inde ob ea quae modò dixi, susceperunt, cùm te vestiarij insequerentur, & quibus vestibus preciosis comparatis, viaticum tum habebas. Sed non minùs Alexandria quoque conscia tibi est. Et per Iouem haudquaquam posteriorem eam Antiochia censeri decebat, nisi quòd proteruitas ista tua manifestior, & turpitudo flagitiorum insanior illic fuit, & nomen ob haec maius, & super omnia ca-

pus

ἀμπ& ἀ λιφαλέ. εἰς μόνο& ἂν ἐπίσωσέ σι, ἐξ οὗτινο γιγνομένω μηδὲν τοιοῦτον ἐργάζεσθαι, καὶ βοηθὸς ἂν λατίσχε τινα τοῦτο& μισθοφόρος ἀνὴρ ἐν τοῖς ἐπείσοις Ρωμαίων. ζῆνομα δ' αὐτὸ λέγειν ἀρσιωπήσομαί μοι, καὶ ταῦτα, πὲς πολίτας ἐλθόντας ὃν λέγω. ἐκεῖνο& τοίνυν, τὰ μὲν ἄλλα, ὁπόσ& ἔτυχε ἐν τῇ συνουσίᾳ τοιαυτηθέντα ὑπό σου, τί χρὴ λέγειν; ἀπ' ἰδίαν σι λατέλαβε τὸ μαρακίου, τοῦ οἴνοχόου, τοῦ οἰνοπίνου& ἐν γόνασι κείμενον, τί οἴει, ἐπίστασθαι ἂν σοι τοιοῦτον ὁρῶν; οὐκ, εἴ γε μὴ παντάπασι τυφλὸς ἦν, ἀπ' ἐλάττωσι δὲν γνόμενον, αὐτίκα ἐξελάσ& τῆς οἰκίας, καὶ καθαρσιόν τι, ὥς φασι, περιφυσικὸν ἐπὶ τῇ σῇ ἐξόδῳ. Ἀχαΐα μὲν γὰ καὶ Ἰταλία πᾶσ& ἐμπέπλησται τῶν σῶν ἔργων, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόξης, ὅναιό γε τῆς

put adapertum. Vnus tantum fuit qui crederet tibi inficias eunti, quòd nihil tale commisisses: ac postremus auxiliator tibi fuit, is qui stipendium dabat, vir inter præcipuos Romanorũ. Nomen autem ipsum permittes mihi vt taceam, & hoc apud omnes eos qui sciunt quem dicam. Ille igitur cætera quidem quæcunque fuerunt in conuersatione illa à te perpetrata, quid attinet dicere? At verò quando te deprehendit in genibus adolescentuli pocillatoris Oenopionis iacentem, quid putas? creditditne tibi talem te non esse, cùm ipsum opus aspiceret? Haud quaquam opinor, nisi prorsus cæcus fuit: verùm apertam voluntatis atque animi significationem dedit, cùm te statim ex ædibus eiecerit, & eas expiamentis quibusdam lustrauerit post exitum inde tuum. Nam Achaia quidem & Italia tota referta est operibus tuis, & fama ea quæ ob illa consecuta est. & sanè gratulor tibi ob tam

τῆς ἀκλείας. ὧν πῶς ζῆς θαυμάζοντας ἴχνος τὰ ἐν Ἐφέσῳ νῦν πραπόμενα ταῦτ' ἐστίν, ἐκεῖνο λέγω, ὥσπερ ἀληθὲς μέγα, ὡς ἂν ἰθαύμαστον, ἀλλὰ τὰ πρῶτά σε ἔδηλα ἦν. καὶ δι παυόμενον ἰσθαῦθα καὶ τὸ πῶς πᾶς γυναῖκας πεφοίτηκας. ἐν πρὶ πόδα οὖν, ὦ δίστε, ἐπί μαι, ἀφροδίσια ὀνομάζεσθαι ἀπὸ τί πρὸς Διὸς, καὶ φιλῆσαι ὦ σόματι πεφύτευ ὀφείλησας ἡμᾶς ἐν' ἐκείνοις τοῖς ἔρχοις; τοῦτο γοῦν τὸ βδελυρότατόν ποιῆς, καὶ μαλλον, πῶς οὖς ἔκτισε ἐχθῶ, καὶ τὰς ὁμιλητὰς, οἷς ἐκανὰ ὦ ἐπᾶνα μόνα τὰ ἀπὸ σῦ στόματος ἀφλαύειν, τὸ βάρβαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ τραχὺ τῆς φωνῆς, τὸ ἄκεζον, τὸ ἄτακτον, τὸ πολυτρ ἄμετρον, καὶ τὰ δι ταῦτα· φιλῆσαι δὲ σοι ἐπὶ δόξοις μὲ γένοιτο, ὦ ἀλλοξίκαιν. ἀσπίδα μᾶλλον ἢ ἔχιδναν φιλῆσαι, ἄμεινον δ' ἂν μαι εἶη, τὸ λιπαρώσυμα καὶ ἄλγημα

præclaram laudem. Quam ad eos qui mirantur ea quæ nunc Ephesi abs te geruntur, illud equidem dico quod verissimum est, quòd mirum foret si non mirarentur, si prima illa tua opera nossent. Atqui nouum hîc istud videlicet cum mulieribus quoque addidicisti. An'non congruum igitur, dic mihi, fuerit, hominem talem Apophradem apellari? Sed quid, per Iouem? num etiam osculari ore insuper voluisti nos ob tali facta? Istud igitur contumelioſissimè facis, & maximè ergo eos quos minimè decebat, sectatores tuos, quibus satis fuerat illa solum mala ab ore tuo percipere, verborum videlicet barbariem, & vocis asperitatem, & indiscretam atque inordinatam enunciationem, & à Musis omnino alienam, & id genus alia: osculari autem etiam te supra hæc, absit, ô malorum auersor Hercules. Nam scutum potiùs aut viperam osculari satiùs fuerit, quòd in morsu ibi omne periculum & omnis

ἅπας πόνος, καὶ ὁ ἰατρὸς ἀσκλη-
πιὸς ἐπάμυνεν, ἀεὶ ἄν τι σὺ φυ-
γαδεύσας, καὶ ἴσως ἂν ἐφ' ὑγιείᾳ
ἐπανήκοι, τίς ἂν ἐνίροις ἢ βωμοῖς προσέλθοι;
τίνα δ' ἂν θεὸν ἱκανὸς ὢν ἔτι
ἐπικαλοῖο; πόσων ποταμῶν λοι-
σθήσεται, πόσων ποταμῶν λε-
τοιβῶν αὐτὸς ὤν, καθαίρειλας
τ' ἄκων τ' ὀνόμασι καὶ ῥήμα-
σιν ἔργα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦ-
τα ἐργαζόμενος. καί τοι γε ὁ
μὲν ἀφροράδα μὴ ἄδῃς, ἰσχυ-
ρόμενω ἂν μᾶλλον, ἢ ὅπως ἀ-
πὼν ἀρνηθείω ἄν. σὺ δ' ὦδάς
γε ἁπάζω ἡμῶν, βρωμολόχους
λέγοντα, καὶ τροπομαθήτας,
καὶ ῥησιμυτᾶν, καὶ Ἀθλιωτᾶ,
καὶ Ἀθλιωτᾶν ἐπιθυμῶ, καὶ ἀνδρο-
κρατᾶν καὶ σφενδικίζαν, καὶ
χαροβλημάδη λακὸν λακῶν
ὁ λόγος. Ἑρμῆς ἐπιλείψει
τῷ αὐτοῖς λόγοις. ποῦ δέ ταῦ-
τα τῶν βιβλίων ἐνέσονται;
ἢ γωνία πᾶ τάχα τῶν ἰαλέ-
μων τινὸς πεπτῶν λαθρωον
ῥάκεα, ἀρῶτος καὶ ἀρχαῖον
μισᾶ, ἤτον ἐκ τῶν Φιλαινίδος
δίπτων,

omnis dolor, & medicus, ac-
cersitus facilè illum depu-
lerit: à tuo autem osculo,
& veneno isto, quis quaeso
vel ad sacra vel ad aras ac-
cederet? Quis autem deus
exaudiret etiam precantem?
quàm multis lustrationibus,
multisque fluminibus opus fo-
ret? At talibus ipse cùm sis,
derides alios ob nomina ac
verba, cùm tu interim fa-
cinora talia ac tanta perpe-
trare soleas? Atqui ego quis-
dem si Apophradis vocabu-
lum ignorarem, erubesce-
rem potiùs: nedum si dixis-
sem, inficias irem. Te verò
nemo nostrûm accusavit ad-
huc, quòd βρωμολόχους dixe-
ris, & τροπομάθητας, &
ῥησιμυτᾶν, & ἀθλιωτᾶν, pro
Athenas desidero. & ἀνδρο-
κρατᾶν, & σφενδικίζαν, &
χαροβλημάδη. Malùm te malè
perdat. Mercurius Logius,
una cum ipsis verbis. Ubi
enim huiusmodi scripta re-
peries? In angulo fortasis a-
licubi alicuius ex poëtis istis lalemo frigidioribus defos-
si, situ & araneis oppleta: aut alicubi ex libris Philaenidos,

λιτῶν, ἃς σὺ χαρὸς ἴχας, σὺ μὲν ἐμοὶ, καὶ σοῦ σὺ σώματος ἄξια. καὶ σοῦ σώματος μνείαν, τί φῄς ἄν, εἰ σε ἐγκλῆμα ἐς δικαστήριον παρακαλοῦμεν (δῆμον γὰρ οὕτως) ἀδικήματος, ἢ τὸ μητριάσαι, ἵνα βαρέως διάκοις λέγουσα· ἐγὼ σε, ὦ ἀχάρις, πτωχὸν καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα ἐν τοῖς θεάτροις ὀνομαστὸν ἐποίησα, νυνὶ δὲ Νίνον, νυνὶ δὲ Μητίοχον, ἔστι μετὰ μικρὸν Ἀχιλέα τιθεῖσα· μετὰ ταῦτα δὲ, παῖδας συμβιβάσαι διδάσκοντα μακρῷ χρόνῳ ἔδοξε σκορ. ἤδη δὲ καὶ τοὺς ἀπορρήτους τούτους λόγους ἐπικεινόμενον, σοφιστὴν εἶναι δοκεῖν ἐποίησα, καὶ τῷ μηδὲν προσήκοντι δόξαν περιέθηκα. τί δίνιον τιμηκοῦσα ἔχων ἐγκαλεῖν διατάττειν με δράτιθες, καὶ ἐπιτάττειν ἐπιτάγματα ἄσχημα, καὶ ἀπρεπῆ κατασκευάς; οὐκ ἐκανόν μοι τὰ ἐπὶ

quos in manibus crebrò habes: verumtamen te atque re tuo digna. Quia autem oris mentionem feci, quid diceres quaso si te in ius vocaret lingua? Fingamus enim hoc pacto, vt te iniuriæ, aut quod molestius paulò foret, contumeliæ accusaret, ita dicens: Ego te, ingratissime, pauperem atque inopem susceptum, & victu quoque carentem, principiò quidem in theatris celebrem feci, nunc quidem Ninum, nunc autem Metiochum, deinde paulò pòst Achillem quoque exhibens. Post hæc autem docentem pueros syllabas nectere, longo tempore alui. Iam autem & alienas istas orationes velut in scena exhibentem, sophistam videri feci, eamque gloriam tibi, quàm minimè conuenie-bat, adaptaui. Quid igitur tantum habes quod imputare mihi possis, ob quod adeò contumeliosè me tractas, & iniungis mihi mandata quædam turpissima, & ministeria execratione digna? Non satis mihi sunt

ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι καὶ ἐπιορκεῖν, καὶ τὸς τοιούτους ὕθλους καὶ λήρους διαντλεῖν, μᾶλλον δὲ τὸν βόρβορον τῶν λόγων ἐπεύχειν ἡμῖν; ἀλλ' οὐδὲ νυκτὸς τοῦ ἀκροδαίμονα σχολὴν ἄγειν ἐᾷς, ἀλλὰ μόνη σοι πάντα ποιῶ, καὶ φαιδρύνομαι, καὶ μαίνομαι, καὶ ἀντὶ γλώσσης, ὅσῳ καὶ χαρὶ κεῖσθαι δίγλωττας, καὶ ὥσπερ ἀλοτρίαν ὑβείας, καὶ ἐπικλᾶσθαι σοῖς ἀκοῖς. ἀλλὰ μοι ἔργον δὸς μόνον, τὰ δὲ δικαῖα ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι πρόσταττε· ὡς ὄφελε λαβεῖν τις, ὅσῳ περ τοῦ τῆς Φιλομήλας, ἐκτεμεῖν. μακαριώτερα γοῦν μοι ἂν γλῶτται τῶν τὰ τέκνα ἐσθιόντων. πρὸς θεῶν, εἰ μὲν λέγει ταῦτα ἡ γλῶττα, ἰδίαν αὐτῇ φωνὴν λαβοῦσα, καὶ τί πάσχω νὰ σωφρονῶ ἐπικαλοῦμένη τί ἂν ἀρκείσαιτο αὐτῇ; ἐκεῖνα δηλονότι, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαῦκον ἐναγχος ἤρνητο βοῦ, ἐπιπραγμένῳ ἔοικε τῷ ἔργῳ

sunt ea quæ per diem fiunt opera nefaria, mentiri puta, & peierare, & tot nugas atque ineptias exhaurire: imò verò cœnum verborum istorum emouere: sed neque noctu me miseram ocium ducere finis, sed sola ego omnia tibi facio, & proculcor, & contaminor: ac lingua perinde vt manu viti decreuisti, & quemadmodum alienam cõtumeliæ afficis me, tantisque malis obruis. Loqui, meum opus solum est: talia autem facere ac pati, quæ tu cogis, alijs partibus iunctum est. Quare vtinam & me aliquis, ceu philomelæ illam exercuisset. Nam mihi beatiores illorum linguæ videntur, qui liberos suos deuorârunt. Huiusmodi, per Deos, igitur si lingua diceret, propria aliqua assumpta sibi voce, ac barba tua velut patrona aduocata, quid quæso respondere ipsi? Illa scilicet quæ & ad Glaucum nuper abs te dicta sunt, cùm ille te ob opus iam

ἔργα ἀπεδείξω; ὡς ἐπὶ τέτ-
τιγι ἐνδοξος ἐν βραχεῖ, καὶ
γνώριμος ἅπασι γενήσομαι.
πόθεν ἂν οὕτω περιβόητος ἐς
τὰ τοῖς λόγοις γνώμης; ἀπα-
γγελτέον δή, ἐπαθλον λαμ-
βάνοντα καὶ ὀνόματος, ἕνεκα,
τὰ καταριθμήσασθαι αὐτὰ τὰς
προμάς ἐν πανηγύρει, ὁ-
πόσας κατὰ ἔθνη προσλη-
ψας. ὃ καὶ θαυμάζω, ὅτι πλὴ
μὴ ἀφραράδα ἐνυχίφανας
ἀκούσας, ἐπ' ἐκείνοις δὲ τοῖς
ὀνόμασιν οὐχ ὑπανάκτησας.
ἐν Συρίᾳ μὲν ροδοδαφνη
καλεῖσθαι, ἐφ' ᾧ δὴ, καὶ πλὴ
Αθηνᾶ, αἰσχύνομαι λεγέσθαι, ὥστε γε, ἐπ' ἐμοὶ,
ἀφρὶς ἔτι ἔσω. ἐν Παλαι-
στίνῃ δὲ φραγμὸς ἐπὶ τοῖς ἀ-
κάνθας τῷ πώγωνι οἶμαι, ὅ-
τι ἐνυπνίῳ μιταξύ, ἔτι δὲ ἐ-
ξυρῶ αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ
συναγχὴ πρόσηγορ τοῦτο. μι-
κρὰ γοῦν φασιν ἀσπιγγύσαι
ἐν, καὶτα τινὶ τῶν πρεσβυτέρων
ἐντυ-

actum accusaret, quòd ob hoc celebris brevi tempore & notus omnibus factus esset. Vnde ergo ita celebris? ob orationem ne redditus? At sufficit quomodocumque clarum ac celebrem esse, deinde connumerare ipsi multas istas appellationes, quas passim apud varias gentes adeptus es. Quò magis etiam miror quòd cùm Apophradem audieris, ægrè tantopere tuleris, ob illa autem nomina nihil indigneris. Nam in Syria quidem Rhododaphne vocatus es: quamobrem autem, ita me Minerua amet, erubesco dicere. quare quantum quidem in me est, obscurum etiam maneat. In Palæstina autem, sepis nomine, ob barbæ opinor spinositatem, quoniam inter opus pungere solebat. adhuc enim tondebas ipsam. In Aegypto vero angina dictus es: quod per se manifestum est. Nam aiunt te propemodum suffocatum esse, cùm in nautam quendam crassiorem ex iis qui in onerariis atque maioribus nauibus sunt, incidis-

ψυχόντα, ὃς ἐμπιὼν, ἀπέ-
ραξέ σοι τὸ σόμα. Ἀθλωτοι
μὲν γὰρ βέλτιστοι, ἀνώνυματοῦ-
δὲ ἄδην, ἀπὸ γραμμάτων δὲ
ἑνὸς πεφθέντι τιμᾶσθαί σοι,
Ἀτίμαρχον ὠνόμαζον· ἐδόκει γὰρ
ἁρμόττειν τὸ πεπρότερον πρόσ-
θημά σοι. ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, βα-
βαὶ, ἡρωικὸν ἐκεῖνο ἐπικλύ-
θης, ὁ Κύκλωψ, ἐφθὸν πάλιν
πρὸς ἀρχαίαν εὐφροσύνην, παρ'
αὐτὰ τὰ τ Ὁμήρου ῥαψῳδήμα-
σιν, ἢ σὺ τλῶ ἀσχεσεργίαν ἐπι-
θύμησας. καὶ αὐτὸς μὲν ἔκαλο
μεθύων ἄδην, διπλοῦν ἔχον
ἐν τῇ χειρὶ, βυνητῶν Πολυφή-
μος. νεανίας δ' ἐπώμισθος, ὀρ-
θὸν ἔχων τ μοχλὸν, τὸ μάλα
ἀκονημένον, ἐπὶ σὲ Ὀδυσσεὺς
τις ἐπῆν, ὡς ἐκκόψων τὸν ὀ-
φθαλμόν·

Καὶπάνυ μὲν ἄμπτι παρὰ δ' οἰ ἐπάπτετ' ἔγχος,
Αἰχμὴ δ' ἐξεπλύθη παρὰ νέατον ἀνθρι-ῶνα.

Καὶ γὰρ ἄδην ἄζωστον, ἀπὸ σὺ λίγον

incidisse: qui tibi postquam
imposuisset, etiam ipsum os
obturauit. Nam Athenien-
ses quidem, optimi illi, ob-
scurius nomen nullum de-
dêre tibi, sed literæ vnius
appositione te honorarunt,
u *Atimarchum apellârunt.*
decebat enim & illud af-
fectatum ac nouum habe-
re te. In Italia autem, papæ,
hercicum illud, Cyclops vo-
catus es, quòd aliquando e-
tiam ad veterem ornatum
ac modum illum, iuxta ipsa
Homeri poëmata, versibus
peragere iu quoque turpi-
tudinem illam affectasses.
Ac ipse quidem iacuisti e-
brius iam, mulctrale habens
in manu, Polyphemus vide-
licet coire gestiens: Adoles-
cens autem mercede con-
ductus, rectum habens ve-
ctem, probè admodum acu-
tum, quasi Vlysses quidam
te inuadebat, excussurus vi-
delicet oculum:

Quem tamen haud tetigit, iuxtaq; elabitur hasta,
Et ferit extremum vibrata cuspide mentum.

Neque enim absurdum aut ineptum puto fuerit, cùm de te
verba

λίγοντα ψυχρολογᾶν. σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ, ἀναπεπταμένος τὸ στόμα, καὶ ὡς ἔνι, πλατύτατον διηνοίγες, λύκος τυφλόμυς ὑπ' αὐτῆ τῆ γνάθῳ. μάτην δέ, ὥσπερ ἡ Χάρυβδις αὐτοῖς πλοίοις καὶ πηδαλίοις καὶ ἱστίοις, ὅλον ξυτῶν καταπιεῖν τὸν Οὖτιν. καὶ τοῦτο ἰδόντα σε καὶ ἄλλοι παρόντες ἔπαθον δι' ἐκείνην τὴν ὑπερβολὴν μία ὦ ἀφροσύνη, καὶ ἐς τὸν ἄπρακτον ἐνέφηνες. διὰ ταῦτα δὴ καὶ ταῖς τοιαύταις ὀνόμασι πλουτῶν, σκοτοδινιᾷ τῆ ἀφροδίτα; πῶς θεῶν ἀνήμοι, τί πάσχεις, ἐπαδὰν λάκκαν λίγωσιν οἱ νομοὶ, Λοβολίζαν σι, καὶ Φοινικίζαν; ἆρα καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῆ ἀφροδίτα ἀγνοεῖς καὶ οἷα τάχα που ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν δῆλα τὸ σωφρονεῖν οἶσθα, τῆ ἀφροδίτα δέ, ὦ ἀγνῶτα, μόνῃ ἀτιμάζεις, καὶ ἐκκλείεις τῶ καταλόγῳ τῶν ὀνομάτων, ὑπερῆν ὁ μισθὸς ἡμῖν τινες τὰς δίκας, ἀπὸ μίκρου

verba faciamus, frigidiora quoque paulò hæc dicere. Tu verò Cyclops ille, diducto ore, & quàm latissimè licebat, hians, sustinebas ab illo cum occæcari tibi maxillam. Imò verò quemadmodum Charybdis quæreas vnà cum ipsis nautis & clauis & velis totum illum absorbere. [x] Vtin, siue Neminem. Atque hæc tum aspiciebant etiam cæteri qui aderant. Deinde posteró die pnacea tibi defensio erat, ebrietas, & ad merum confugiebas. His igitur ac talibus nominibus opulentus cũ sis, pudore afficeris erga Aphrodem. Per deos itaque dic mihi, quo pacto afficeris cum illa quoque dicunt plenè [y] λοβιάζαν & [z] φοινικιάζαν? num igitur, & hæc perinde tu Apophradem ignoras, & existimas fortassis etiam laudari te ab ipsis? An hæc quidem vt consueta familiaria nosti: Apophradem autem vt solam ignotã improbas, & à catalogo verborũ tuorum excludis? Proinde nõ indignas pœnas nobis exoluis, sed etiam

μίχθη τῇ τῆς γυναικωνίτιδος καὶ πεπαιδεύσθαι καὶ ἔτι πρόσθεν ὅλην ἐπαιδεύθη καὶ τινα γάμον ἐν Κυζίκῳ μνᾶσθαι τὸλμήσας, ἢ μάλα ἐκπαυσούσῃ πάντα ἡ βελτίστη ἱκανὴ γυνὴ, οὐκ ἄρ' ἂν πρὸς ἐμέ, ἔφη, ἀνδρὶ καὶ αὐτὸν ἀνδρὸς λιμόφρονος. ἔστα ἐν τοῖς τοιούτοις ὅντι σοι ὀνομάτων μέλει, καὶ γυναικός. καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπαΐεις; ἀκούσας γὰρ ἂν ἅπαντα ὅμοιά σοι λέγειν ἀνευρήσομεν. πόθεν; τίς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλόβουλος, ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς τρεῖς μοιχοὺς, ἀντὶ ξίφους πρίονα λαβεῖν, τὸν δὲ Θεόπομπον, ἐπὶ τῷ Τρικαράνῳ λείποντα φάναι, πρὸς λόγχην λαθυρηκτέον αὐτὸν τὰς πρόσθεν πόλεις· καὶ πάλιν, ἐκτριαινῶσαι αὐτὸν τῷ Ἑπτάδα, καὶ ἔτι Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις. πρόσθεν γὲ καὶ λύχνον ἅψας ἐξήτεις ἀδελφόν τινα, οἶμαι, ἀπολωλότα· καὶ ἀπὸ μυείας, ὧν δεῖ μνησθῆναι ἄξιον, ἓ μόνου ἱκανὸν, ὅπερ οἱ ἀπὸ-

etiam muliebri consortio, & ad Gynæcea vsque notus es. Nuperrimè igitur cùm nuptias quasdã Cyzici ambire ausus esses, probè admodum explorata omnia habens optima illa mulier respondit: Haudquaquam, inquiens, virum eum accepero, qui ipse quoq; viro indiget. Et tamen in talibus rebus cõstituto tibi, adhuc verborũ cura est, & rides conspuisque cæteros. Meritò sanè. Neque omnes similia tibi dicere possumus. Vnde enim, aut quis adeò in verbis audax foret, vt contra tres adulteros pro gladio tridentem postulet? De Theopompo autem ob Tricaranum in iudicio agente, dicat tricuspide oratione ipsum confeciſſe ciuitates præſtantiores. Et rursum tridente interfeciſſe ipſum Græciam, & eſſe Cerberum in oratione. Nam paulò antè & lucerna accenſa quærebas fratrẽ quendam, ni fallor, mortuum, & alia infinita, quorum ne mentionem quidem facere dignum eſt, excepto ſolo illo, quod qui audie-

ἀκούσαντα ἀπιμνημόνευτον. audierunt, memoriæ reti-
πλούσιός τις, εἶπεν, ἦν δύο πέ- nere. Diues quidam opinor
νητε ἄνδρε ἐχθροὶ, ὅτε μι- & duo pauperes erant in-
ταξὺ, πρὶ τὸ πλουσίου λέγειν, ter se inimici: postea de
ἀνίστατο, ἔφης, θάτερον diuite loquens, occidit, in-
τῶν πενήτων. γελασάντων quis, θάτερον τῶν πενήτων.
δ', ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παρόν- Ridentibus autem, vt pa-
των, ἐπανορθούμενος δὲ σὺ rebat, ijs qui tum aderant, cor-
κρὴ ἀναπιθέμενος τὸ δι' ημέ- rigens videlicet tu, & id
τερον σῶμα, οὐμμοιώ, ἔφης, quod erratum erat restitu-
ἀλλὰ ἄτερον αὐτῶν ἀπέκ- ens: Haudquaquam, subij-
τανεν. ἐῶ τὰ ἀρχαῖα, τὸ πρὶ cis, sed ἄτερον αὐτῶν occi-
ὧν μιλοῖμ, κρὴ τὸ ἀνλωτὸν, dit. Omitto antiqua illa:
μὴ τὸ πέταμα, κρὴ τὸ ἐκχώδη, puta πρὶν μιλοῖμ, & ἀνω-
μὴ ὅσα ἄλλα ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς λό- νυμία, & πέταμα, & ἐκχώ-
γοις ἐπαινεῖται. ἃ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς νην, & quæ alia præclara
πενίας ἐπαινόμενος ποιεῖς, in orationibus tuis efful-
Ἀφροσύνα φίλη, οὐκ ἄν τινι gent. Nam quæ paupertatis
ἐναισίμοι. συγγνωστὰ γοιῶν, causa facis, ô chara Ae-
ἅ τις ἀμοῦ πιστέμενος, πα- draſtia, nemini exprobra-
ρακαταθήκας παρ' ἀνδρὸς πο- uero. Ignoſcendum enim, ſi
λίτε λαβὼν, ἔπα ἐπιόρκη quis fame coactus, depoſi-
νεν, ἢ μὴν μὴ παρειλήφοι ἢ to à ciue accepto, deierarit
εἴ τις ἀνασχωλτος ἀτῆ, μᾶλ- ſe illud haudquaquam acce-
λον δὲ πλουσιᾶτε, κρὴ λοποδυ- piſſe: aut ſi quis impudenter
τᾶτε, κρὴ τιλουᾶ, οὐ δὲ λέγω poſtulat, imò verò mendicat
ταῦτα· φθόνος γὰρ ἔλαε, εἰ & furatur, & publicano-
ἅπαντος ἀμυάσθαι τὴν ἀ- rum more rapit: haud equi-
πορίαν. ἐκεῖνο δ' ἐκ ἔτι φορη- dem iſta dico. Neque enim
τὸν, inuidia vlla eſt quoque mo-
do depellere inopiam. Sed illud intolerabile tandem, pau-
per

ὑβρ, πρόπτά σι ὄντα, εἰς μόνας τὰς ζιαύτας ἡδονὰς ἐκχέαι τὰ ἐκ τ' ἀναισχυντίας πρίζιγγόμενα. πλὴν εἴ γέ τι μὴ ἐποιήσαι μοι δώσεις πάνυ ἀσάως ἀπὸ σῦ πεπραγμένον, ὁπότε τ' Τισίᾳ τὴν τέχνην οἶδα. ὡς τὸ δισκόρακ& ἔργον αὐτὸς ἐποίησας, ἐξαρπάσας τὸ ἀνοήτου ἐκείνου πρωδύτα χρυσᾶς πρὸ ἑκοντα. ὁ δὲ δι' ἣν Τισίαν, ἀντὶ βιβλίου, πεντήκοντα μὴ ἐλαττόνων ἐξέτισε, καταδραθείς. πολλὰ ἔτι ἔχων εἰπεῖν, τὰ μὲν ἄλλα, ἐκὼν ἀφίημί σοι, ἐκείνου δ' μόνον προσλέγω. πρᾶττε δὴ ταῦτα ὅπως σοι φίλον, καὶ μὴ παύσῃ τὰ ζιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παροινῶν, ἐκεῖνο δὲ μηκέτι. ἅπαγε δ' ἔρ' ὅσιον, ἐπὶ τὴν αὐτὴν Εσίαν τὸν ταῦτα δράτιθέντας λαλεῖν, μὴ φιλοτησίας πεπίναν, καὶ ὄψων τ' αὖ ἅπτεσθαι. ἀπὸ μὲν δὴ ἐκείνου ἴσω, τὸ ἐπὶ τοῖς λόγοις φιλήματα, μὴ ταῦτα, πρὸς τὸν ὁ πρόσθεν ἀδ ἀφράδα σοι ἐργαζόμενον τὸ σῶμα. βάπτεσθαι γὰρ ἅπαξ

per cùm sis, in solas huiusmodi voluptates omnia ea profundere, quæ per impudentiam istam acquiris. Nisi si quid vtique etiam laudare mihi concesseris ad modum vrbanè abs te factum, quando cùm Tisiæ artem noris, bis Coracis opus ipse peregisti, subreptis stulti illius senis triginta aureis. Ille autem propter Tisiam pro libro septingentas & quinquaginta drachmas exoluit, deceptus videlicet. Multa adhuc alia possem dicere, sed tamen cætera quidem volens remitto tibi: illud autem solum adhuc verbis addam. Age ista quidem fac vt tibi lubet, néve desieris huiusmodi in te ipse debacchari: ab illo autem caue. Non enim pium aut fas est, eandem Vestam, eos qui talia committunt, inuocare, & amicitiam præbibere, eadémque obsonia attingere. Sed neque illud, ob verba videlicet oscula: idque cum ijs qui tibi non multò antè apophradem ipsum os effecêre. Ac postquam semel

ἅπαξ φλιπῶς παραινέσεως ἀφαρξάμενοι, λιπαίνα, ἃ δοκεῖ καθαίρειν, τὸ μύρῳ χέειν τὰς φαλίδας, καὶ τὸ πιττοῦσθαι μόνα ἰκανά. ἃ μὲν γὰρ νόσου τις ἰκέλοιο, ἅπαν τὸ σῶμα θεραπεύειν. ἃ δ' μηδὲν νοσεῖς ὁτιοῦν, τί σοι βέλτιον ἢ καθαρὰ καὶ λεία καὶ ὑγιαθηρὰ ἐργάζεσθαι, ἃ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις; ἀλλά σοι μόνον σοφὸν, ἀποκαὶ καὶ τὸ μηκέτι μιαίνεσθαι ὡς πρόκαλυμμα ἔχειν τῆς βδελυρίας. φείδου δὴ αὐτῶν πρὸς Διὸς λέγω σοι τοῦτο, καὶ μαλακὸς σοῦ πώγων ἀνδρός, μηδὲ μιαίνῃς ἔτι, μηδὲ ὑβρίσῃς, ἃ δὲ μὴ, ἴσθι νυκτί γε, καὶ σαυτοῦ τὸ δὲ μεθ' ἡμέραν ἄθεσμον, λοιμιδῆ ἄγριον, καὶ θηριῶδες. ὁρᾷς ὡς ἄμεινον ἦν σοι, ἀκίνητον τὴν Καμαρίναν ἐᾶν, μηδὲ καταγελᾶν τῆς Ἀφροδίτης, ἣ σοι ἀφροδίτα τὸν βίον ὅλον ἐργάσεται; ἢ ἔτι πρὸς δὲ

semel admonitionem . . . eam exorsi sumus, ejicere illa, si videtur, abstergere unguento puta canos istos unguere, & pice sola illa quæ sciscipelli. Nam si morbus quidem aliquis urgeret, totum corpus curandum foret : nunc autem cùm nihil ægrotas tu huiusce modi, quid attinet pura ac leuia & glabra illa tibi reddi, quæ ne aspici quidem fas erat? Illud tibi vnum relictum est, qui doctrinam ac sapientiam præ te feras, cani videlicet, & non amplius nigricare. Id tanquam opereculum quoddam maliciæ ac detestabilitatis istius sit. Proinde parce ipsius per Iouem, cùm in hoc tum maximè in barba ipsa, neque polluas hanc amplius, neque contumelia afficias : aut si prorsus hoc nequeas, noctu saltem & in tenebris: interdiu autem apage. est enim omnino ferum, ac bestiale. Vidésne quantò satius fuerat tibi A Camarinam immotam relinquere, neq; Apophradem deridere, quæ tibi Apophradem & atram totam vitam reddiderit? An etiam amplius aliquid desideras? Nam quod ad me attinet,

ἀλλ᾽ τιν᾽, ὡς τό γε μὴν ἔτι οὐκ ἐκπέφυγα, ὁ λίθος γοῦν οἶσθα, ὡς ὅλον τὸν ἐπισπάσω, λίθον, ὃ παπάλυμα τὴν λίνου Ἀθ᾽, ἐποπτεύσαν, εἴ τις ἀνὴρ λάσιος, καὶ τῶν ἀεὶ τὸ ἀρχαῖον μιλάμπυγ᾽, βριμὺ μόνον ἂς σὲ ἀμβλέψαν. ἴσως ἤδη καὶ ταῦτα γελάσῃ, τὸ παπάλυμα καὶ τὸ λίνου ἀθ᾽, ὥσπερ τινὰ αἰνίγματα, καὶ γείρεις ἀκούσας· ἄγνοια γάρ σοι τῶν ὧν ἔργων τὰ ὀνόματα. ὥστε ὥρα ἤδη καὶ ταῦτα συνοφαντᾶν, ἃ μὴ πρὶν καὶ τριπλᾶ σοι ἀποφράς ἐντέτικεν. ἀτιῶ δ᾽ οἶμαι σαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν· ὡς γὲ ὁ καλὸς Εὐριπίδης λίγαν ἄωθεν, Ἀχαλίνων σωμάτων, καὶ ἀφροσύνης καὶ ἀνομίας τὸ τέλ᾽, ἀνυχία γίγνεται.

timet, nunquam quicquam deficiam. Nondū igitur scis quòd totum attraxisti tibi plaustrum, cū conueniret, ô pæpalema (id est, omnifariā scelerate) atq; cinæde, vereri te si quis homo hirsutus, & iuxta antiquū illud, Melampygus, acerbè solū intueretur te. Fortasis iam hæc quoque ridebis, pæpalema quod dixi, et cinædū, perinde vt ænigmata quædam & grīphos audiens. Ignota enim tibi sunt tuorum operum nomina. Quare licet tibi iam etiam hæc cauillari, nisi tibi tripla atq; etiam quadrupla Apophras iam parta est. Accusset autem teipsum ob hæc omnia, licet. Nam vt præclarus ille Euripides dicere solitus fuit: Oris indomiti & stultitiæ & iniquitatis finis, infoelicitas esse consueuit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a APOPHRADIS nomē.] *Apophradis vocabulū in vsu esse. Heniochus enim Comicus fabulam conscripsit, cui titulus est* Ἀποφράς, id est, *dies inauspicatus.* Ἀποφράδες ἡμέραι, id est, *nefasti dies. Olim vocabantur inauspicati, & quibus publicè non licebat agere: vnde receptū, vt homines execrandos & abominandæ malitiæ* ἀποφράδας *appellarent, teste versiculo.*

ἄνθρωπον ἀνόσιον, καὶ βλάσφημον ἀνδρα:
Homo nefastus, & ore perfidum tueus. *Vocat hominem* ἀνοσιώδη, *Cic. in Vatin. Omnes, cùm te viderint, tanquam auspicium malum detestantur*, id est, ὡς ἀνοσιώδη. *Eadem est autem Græcæ vocis etymologia, quæ Latinæ.* πάνυ γὰρ ὅσιος quòd hanc declinonem ἀνόσιος perinde ac barbaram vsurpasse *Lucianus notatus est à quodam, quam vel hoc vno argumento in alium tractu probare possemus, quòd eam Plato vbique* [illegible] *in ore habuerit. Item Plutarchus & Dionysius Halicarnas. Antiqui autem primum mensem & dies impares, dijs cœlestibus consecrabant, Alterum verò mensem & dies pares dijs inferis, in quibus lustrabant sanies, & mortuis parentabant, quos dies inauspicatos, Græci* ἀποφράδας, *Romani verò nefastos appellabant, quales erant dies mensium postridie Calendas, Nonas & Idus, in quibus Do, dico, & addico, hæc tria verba dicere, Prætori religio & nefas erat. At alios tres mensium dies primarios, Calendarum, Nonarum, & Iduum dijs superis consecrabant, quos fastos quoque appellabant, in quibus sacris operari, & ius dicere fas erat. Hos Numa Pompilius ex Hetruscorum magia Romanos pontifices concipere & statuere docuit. Quos ne sacra vilescerent, populo non diuulgabant, sed horum observationem pontifex minor, sacrificiorum regulus plebi in capitolium calatei: id est, conuocato iuxta Calabram Romuli casam indicebat. b* Ala comprehendisse.] *Archilochus poëta Iambographus, & ad maledicendum egregiè instructus, ad hunc modum respondisse fertur cuidam, à quo fuerat conuicio provocatus:* τὸν τέττιγα πτερυγίζοντα: id est, *cicadam ala corripuisti, & me minimè ex vsu tuo prouocasti. Est autem huius insecti mira quædam & prodigiosa loquacitas, maximè efferuescente sole. Ergo quemadmodum si cicadam natura garrulam ala prehendas, ita ius obstrepit, ita si poëtico homini præbeas simultatis occasionem, non modò non tacebit, sed clariùs obstrepet, & omnem bilem chartis illinet atris. Proinde Platonem aiunt admonuisse, ne quis hominem poëtam sibi faceret inimicum. Et Horatius:*

— genus irritabile vatum,

dixit. Strab. lib. 10. dicit eum Paro natum esse Archilochum. Est autem

uitem Paros Cycladum vna in mari Aegæo. c Ante pedes.] Passim obuia. Nam ante pedes esse dicitur, quod obuium, quodque præsens adest, vel imminet. Terent. Isthuc est sapere, non quod ante pedes modò est, videre: sed etiam illa quæ futura sunt prospicere. d Hyperboreis.] Ὑπερβόρεοι & populi Septentrionales, ita dicti quod supra Boreæ flatum siti esse crederentur. De his vide apud Plinium lib. 4 cap. 12. Pomp. Melam, Diodorum & Festum. e Cumanus exiliat.] Cumanæ sunt in Aeolide supra Lesbum, notati stolidi tatis, vt indicat Stephanus. f Iuxta Aesopi.] Aesopi graculus dicitur, qui aliena sibi vsurpat, aliorumq; bonis sese vendicat. Extat Aesopi Apologus inter alios. g Anni principio.] In anni exordio, in principio Ianuarij soliti sunt Romani bene auspicari. Meminit & Plinius in Panegyrico, itemq; historiographi. h Iuxta prouerbium, Ilienſis cùm ſis.] Erasmus noster admonet dici, vbi quis vltrò prouocat quempiam, vnde sua audiat probra, veluti si Troiani accersant histrionē, qui ipsis calamitates, quas semel pertulēre, denuò quasi renouet. Idē Lucianus in Piscatore seu reuiuiscentibus. Idē nobis accidit, quod Ilienſibus, vt qui istū cen tragœdum quemtam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum cantet calamitates. i Per Paudemū.] Veneris cognomina sunt apud Suidam. k Atqui ineptum.] Præcisio. l Cothurnum quendā appellabat.] Cothurnus vtriq; pedi aptus est, ob id ad hominē transfertur, qui se ancipitem in duas factiones præbet, quo nomine Theramenes Atheniensis notatus fuit, de quo Xenoph. lib. 2 & Lucianus in Amoribus. Erasmus noster in Adagio: Cothurno versatilior. m Lypaën.] Λύπαεν videlicet deducta voce, quod molestare & vexare significat. n Nam nos & claudos.] Cùm variis exercitationū genere priscorū hominū animi à pueris statim imbuerentur, tum ea mira in modū illos stultitia occupabat, vt si deformi cuipiam viro Aethiopi, Eunucho, manè domo exeuntes primùm occurrerēt, inauspicatū omen putarent. Idem alibi: Δυσοιωνίσθη τις ἰδὼν ἐκ τῶν θυρῶν ἐξιὼν εὐνοῦχον. Eunuchum fortè fortuna videret, existimat. Appianus Alexandrinus ἐν Συρίῳ & Plutarchus in Bruto: Imperator quoq; Adrianus ex Mauri occursu maximam sibi calamitatem impendere præsagiuit. Eadem quoq; infe-

ctis vanitate, sepulcra declinabant. *Ammianus lib.* 31. *Artificijs nullis vnquam sectis, sed hæc velut ab vsu communi diuersa, sepulchra declinant. Hodie sunt, qui sic monachos auersantur, vt eorum aspectum non ferant, eos crebrò κακῶν εἰδώλων vocitantes.* o luxta prouerbium, pannum lacerum.] *Hominem iam fastiditum & reiectum, ῥάκος & πολιχνὸν appellat Græci: id est, pannum vndique lacerum. Sumpta metaphora a veste longo vsu detrita, atque ob id reiecta, cùm nouæ fuerint in precio.* p Quæ in theatro adolescens egisti.] *Adeò histriones illiberales habiti sunt; vt qui in agendo eorum gestus imitarentur, probrosis appellationibus iactati sint, quod Gell. lib. 1. cap. 5. demonstrat. Accedat, quo dicto prætoris, qui pronunciandi causa in scenam produxisset, infamia notabatur, vt Modestinus refert, de his qui notantur infamia. l. Vlp. autem l. sequenti, ex Pegasi & Neruæ filij responsis, sic interpretatus Prætoris edictum videtur, vt ij duntaxat infames efficiantur, qui præmio conducti, in scenam prodierint. At si reliqui præter mercede conducti non sint infames, non tamen inter honestas ingenuasque personas referuntur. Recentioribus quoque temporibus Theodos. imp. l. 4 C. de spectacul. scenicis, & lenonibus lib. 11. Histriones viles & inhonestos vocauit. De histrionibus nonnulla Bud. in annot. in Pand. ad* ἀθλητὰς *ff. de his qui notan. inf. Aemil. Prob. in præfatione suorum Imperat. In scenâ verò prodire, & populo esse spectaculo, nemini in eisdem gentibus fuit turpitudini. Quæ omnia apud nos partim in infamia, partim humilia, atq; ab honestate remota ponuntur. Apud Græcos quoque histriones propter improbitates fœditatesq;, quas repræsentabant, viles parumq; honesti habiti sunt.* q Mercurius Logius.] *Mercurij cognomenta multa sunt apud Lucianum, Aristophanem & alios. Sed Logius à disciplinis, & facultate dicendi est appellatus hic & apud Philostratum & Synesium. Logos enim & sermonem & rationem & studia significat, & multa alia. In apologia pro Merc. de conductis dicitur loquentiæ præses, qui à viris doctis colebatur.* r Ex poëtis lalemo frigidioribus.] *Erasmus in adagio, Ialemo frigidior.* Ἰάλεμος *lugubri cantione. Eurip. in Rheso. Idem in Troade:* Ἰάλεμον. *hymnus lugubris.* s Situ & aranеis oppleta.] *Situ & aranеis*

aranеis oppleta loca dicuntur inania, siue res nullius precij, aut momenti. Sic Catullus de se ipse iocatus ait, ad Fabium:

Nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum. *Afranius apud Festum: Támne arcula tua plena est aranearum? Plautus in Aulularia:* An'ne quis ædes auferat?
Nam hîc apud nos nihil est aliud quæsti furibus,
Ita inanijs sunt oppletæ atq; arancis. *In Ecclesiastica historia legitur, quod eo tempore quo Gregorius patriarcha Constantinopolitanus & Macarius cum alijs, qui vnam in Christo naturam & voluntatem asserebant, centum & quinquaginta præsulum sententia damnati sunt, plurimæ araneorũ telæ, maxima omnium admiratione, in medium populum cecidêre. Ex quo significatum est eas hæreticorum sordes araneariis instar inanes fuisse, eoque conuentu solemni iudicio disiectas esse.* t Ego te, ingratissime.] *Prosopopœia linguæ expostulantis cum abutente.* u Atimarchum appellârunt.] *Sortasis enim nomen illius Timarchus fuerat.* x Vtin, siue neminem.] *Cùm Polyphemus ab Vlysse lumine priuatus eum percunctaretur, quod ei nomen esset, οὖτις (inquit,) ἐμοὶ ὄνομ' ἔστι, vt tradit Odyss. 9. Hom.* y λεσβιάζειν.] ἢ λεσβίζειν. *Hoc Latini capitibus illudere, aut contrà ore morigerari appellant. Sunt qui pro polluere aut conspurcare accipiunt. Sumptum à moribus Lesbiorum, Erasmus in Chiliad.* z φοινικίζειν.] *Dicebantur vulgò puerorum obscœnis amoribus dediti. Ortum est autem adagium à spurcissima Phœnicum libidine, quam Græci meritò ἄῤῥητον μίξιν nominant, in primis Plutarchus in vita Cæsaris.* A Camarinam immotam, &c.] Id est, *malum tibi non accersere, vel cœnum admodum contingere fœtidum. Natum est adagium à palude iuxta oppidum eiusdem nominis in Sicilia. Hæc quum olim pestem genuisset, vetuit eam Deus moueri penitùs, oraculo consulto. Illi non obtemperantes diuino responso, eam repurgarunt. Cessauit quidem pestis, sed per eam ingressis hostibus pœnas neglecti oraculi dederunt. Vide Erasmum in hoc adagio.*

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ Ησίοδον, Λυκίνου καὶ Ησιόδου.

DISSERTATIO cũ Hesiodo, Luciani & Hesiodi.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAuillatio quædam poëtarum est, qua Hesiodum vanitatis atq; mendacij coarguit, quòd cùm iactauerit se à Musis accepisse munus hoc, vt carmine celebraret & præterita, & quæ futura essent, nihil de futuris, quod quidem extet, vaticinatus fuerit: siue hoc inuidia quadã fecerit, cõmunicare potens alijs quæ ipse accepisset: siue vanitate aliqua, qua cùm nihil tale à Musis, didicisset, ad vulgus tamẽ huiusce modi de se iactãrit. Ad hanc accusationẽ fingitur postea Hesiodus respondere, ac primũ translatione tueri se, qua cõmuniter poëtæ omnes vti soliẽt, causam eius rei in Musas reijciendo, si quid nouũ, aut incredibile, aut cuius euentus cõsecutus nõ sit, carminibus suis fortè insertũ habeant. Nam id instinctu illo atq; poëtico furore fieri, & multa sæpe, metrorũ quoque gratia, dum in cursu opus est, eodẽ spiritu illo assumi, quorum ratio interdũ reddi satis non possit. Deinde aũt & absolutè se defendere, recitando ex carminibus suis quędã, vbi futurorũ rationem & prædictionem nõ nihil attigerit. Quę tamen iterũ refutans Lucianus, postea quidẽ ostendit non satisfacere definitioni & officio vaticinãdi, cùm quiuis agricola eiusmodi quoque possit, qualia ille prædixerit: priora aũt quæ de poëtico furore, & de Musarum instinctu respondit, aliquo modo recipit. Porrò fabula vnde occasio cauillationis huius nata est, in principio Theogoniæ habetur. Ibi enim de seipso ait Hesiodus, pascenti sub Helicone oues, astitisse Musas, & dato sceptro ex Lauro, inspirasse canendi vim, ἵνα inquit, κλείοιμι πάντ' ἐόντα, τὰ πρόσθεν ἐόντα: hoc est, vt carmine celebraret futura pariter & antecta.

Amò

Ἀλλὰ ποιητὴν μὲν ἄριστον ἄνδρα εἶναι, Ἡσίοδόν τε, καὶ τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβεῖν μοι δοκῶ τὰς ἀφορμάς, αὐτός τε διδαχθεὶς, ἐν οἷς ποιεῖ (ἔνθεα γὰρ καὶ σεμνὰ πάντα) καὶ ὑμᾶς πιστεύομεν ὅτως ἔχειν. ἐκεῖνο δὲ ἄξιον ἤδη, τί δή ποτε πεπόνθαμεν ἀπιστοῦντες, ὡς ἄρα τοῦτο λάβοις τὸν θεσπέσιον ἐκεῖνον ᾠδὸν παρὰ τῶν θεῶν, ὅπως ἀκούοις, καὶ ὑμνοίοις τὰ παρειλημμένα θεία, καὶ θεσπίζοις τὰ ἰόμενα θάττονα μᾶλλον καὶ κάλλιον ἐμοῦ τελοῦντος ἐξηγούμενος, θεῶν τε γενέσεις διηγούμενος, ἄλλα καὶ τῶν πρώτων ἐκείνων χάους, καὶ γῆς, καὶ ἠρανοῦ καὶ Ἔρωτος, ἔτι δὲ γωνιακῶν ἀρετὰς καὶ παρουσίας γεωργικὰς, καὶ ὅσα περὶ πλοῦτον, καὶ ὅσα περὶ ἰατρῶν. ἀρότου καὶ ἀμήτου καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως, τῶν ἄλλων ἁπάντων θάττονα ἅ, καὶ ἐμπειρότερον ἐν τοῖς βίῳ

Tu poëtam præstantissimum esse te, Hesiode, & hoc ipsum à Musis vnà cum lauro te accepisse, cùm te palàm in iis quæ à te edita sunt indicas (sunt enim diuina, & admirationis plena omnia) tum nos rem ita se habere constanter credimus. Illud tamen non iniuriâ nos incertet pendentes animi, quánam re de te ipso prædicta, quasi propter hoc diuinum illum cantum à deabus acceperis, vt celebrares ac laudibus illustrares præterita, & futura prædiceres. Quippe alterum excellenter admodum extulisti, Deorum genealogiam percensendo, ad vsque primos illos, nempe chaos, & terram, & cœlum, & amorem. Præterea autem heroidum matrona rumque virtutes, tum rei rusticæ instituta, ad hæc quæcunque ad ortum & occasum vergiliarum, & arationis ac messis & nauigandi tempora attinent, breuiter omnia alia pulcherrimè executus es. Alterius autem, quod

βίῳ παρασολὴν, καὶ θύρᾳ λα-
ρυγὼς μᾶλλον ἐοικάς. πλὴν
ἀ πλὼ τῶν μεμόντων πρα-
γόρασιν, ἀλ' πλὼ ἀρχλὼ ἐξα-
πέφυνας, ἀπὰ τὸ μέρ τῦ-
το πᾶν λίθῳ παραδίδω-
κας, ὀλαμῆ τῆς ποιήσεως ἢ
τὸν Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλε-
φον, ἢ τὸν Πολύιδον, ἢ καὶ
Φινέα μιμησάμῃ, οἳ μὲ
ἀ παρὰ Μουσῶν τότε τύχον-
τες, ὅμως πρόβισπίσον, καὶ
ὐκ ὤκνυν χρᾶν τοῖς δεομέ-
νοις. ὥσ ἀνάγκη σοι, τ πρῶ-
τον ἀπάντων μιᾷ γε πάντως
ἐνέχεσθαι ἢ ψεύσασθαι, ἀ καὶ
πικρὸν ἀπᾶν, ὐχ ὡς ἀποδοχο-
μένοις σοι τῶν Μουσῶν καὶ τὰ
μέλοντα πρόνοιαν ἐλάσ-
θαι· ἢ ἃ μὴ ἔλοσαν, ὥσ-
περ ὑπίσχνυτο, σὺ ἀ ὑπὸ
φθόνε ἀπηρύσω, καὶ ὑπὸ
κόλπον φυλάξας πλὼ δω-
ρεὰν, ἐ μεταδιδὸς αὐτῆς τοῖς
δεομένοις· ἢ γέγραπται μέν
σοι καὶ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν
δέον

& multo interuallo hominum vitæ erat accommodatius & vtilius. Deorum munificentiæ conuenientius dico autem futurorum prædictionem, ne principium quidem attigisti, verùm eam partem prorsus obliuioni traditam silentio inuoluisti, nullo modo tua poëti aut Calchanta, aut Telephum, aut Polyidum, aut Phinea imitatus: qui etsi vaticinandi peritiam à Musis non sunt consecuti, multa tamen prædixerunt, nec eosdem piguit respondere egentibus. Itaque harum trium causarum vnaquæque fuisse præpeditum & implicitum valde verisimile est. Aut enim mentitus es, quanquam dictu acerbum hoc sit, Musas tibi fuisse pollicitas, fore vt futura queas prædicere. Aut illas, quemadmodum pollicebantur, futurorum scientiam tibi præstiterunt, tu verò inuidiæ morbo adductus, acceptum munus à virginibus celas, & in sinu seruas conditum, neque illius egentes participes reddere voluisti. Aut ea de re multa tibi conscripta sunt, sed

ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τῷ βίῳ παραλίπωμας, ἃ οἶδα ἂς ὀψιμαθόμυθόν τινα ἄνδρα ταμιεύσασθαι καὶ χρῆσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδὲ τολμήσαιμ' ἄν ἔπος εἰπεῖν, ὡς οἱ Μοῦσαι δύο σοι παρέξειν ὑποσχόμεναι, τὸ μὲν ἓν δόσαν, ἐξ ἡμισείας δ' ἀνέκαλέσαντο καὶ ἀποσχισθὲν· οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως μισθούμενον γενέσθαι, ἢ ταῦτα, πρότερα αὐτοῖς ἐν τῷ ἴσα ὑποσχημένα. ταῦτα οὖν παρά τινος ἄλλος, Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐτοῦ σὺ μάθοι τις ἄν; πρίποι γὰρ ἄν, ὅσα περ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἐάων εἰσίν, ἅτω καὶ ἡμῖν τοῖς φίλοις, καὶ μαθηταῖς αὐτῶν. μυθᾶ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθαι περὶ ἅπαντος, καὶ λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Ησι. ἐνδώ μοί, ὦ βέλτιστε, ῥᾳδίαν ἀποκρίνασθαί σοι περὶ ἁπάντων, ὅτι μέλλοντα ἐρέσθαι ὑπ' ἐμοῦ ἄριστον ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς Μούσης καὶ

sed quæ nondum in lucem edidisti, haud scio in quódnam tempus aliud horum vsum promendum reseruam. Illud autem nullo modo ausim dicere, quòd cùm Musæ duas res se tibi præstituras promiserint, alterum reddiderint, dimidium autem promissionis negando retractârint. Dico autem rerum futurarum cognitionem, maximè verò ista priores in promittendo partes obtinentem. Itaque hæc ipsa alicui ab alio potiùs quàm à te perdiscenda sunt, Hesiode. Valde enim consentaneum est, quêadmodum Dei bonorũ largitores sunt, sic & nobis amicis atque discipulis vestris quamueriſimè ijs de rebus certitudinem exponere quæ vobis notæ sunt, ac omni nos nos animi hæsitatione liberare. HESIODVS. *Poteram equidem, ô bone, facile ac promptum responsum respondere super omnibus quæ me interrogâsti, nimirum nihil eorum quæ mihi carminibus decantata sunt, meum esse, sed Musarum.*

καὶ ἐχθὲς σε παρ' ἑκάστων τοὺς λογισμοὺς τῶν τε ἀρημαγμένων καὶ τῶν παραλειμμένων ἀπαιτῶν. ἐγὼ δ' ὑμῖν μὲν ὧν ἤδειν ἐπισάμην· λέγω δὲ τοῦ νέμειν καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ βάλλειν, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα καὶ μαθήματα, λίαν δ' ἂν ἄλλο ἀπολογήσασθαι· αὐτὰ θεὰ δὲ τὰς αὐτῶν ἀωρίας, οἷς τι ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴονται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. ὅμως δὲ ἂν ἀπορήσω πῶς σὺ καὶ ποιητικῆς ἀξιολογίας· ἐγὼ γὰρ οἶμαι, χρὴ παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἐς τὰ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν καθ' ἑκάστην συλλαβὴν ἑκάστῳ ἐντελῆ πάντως τὰ ἀρημένα, μὴ ἔν τι ἐν τοῖς τῆς ποιήσεως ῥόμβοις παραῤῥυὲν λάθῃ, πικρῶς τοῦτο ἐξετάζειν. ἀλλ' ἐκεῖνο ὅτι πολλὰ ἡμᾶς, καὶ τῶν μέτρων ἕνεκα καὶ τῆς ἁρμονίας, ἐπιβάλλομεν, τὰ δὲ καὶ τὸ ἐπ' αὐτὸ πολλάκις, λέγε

Et æquum fuerat, vt ab illis dictorum nec non omissorum rationem postulasses. Ego verò super iis quæ mihi priuatim explorata sunt & comperta, dico autem pecora pascendi & regendi, & à stabulis agendi, & mulgendi rationem, tum etiam si qua sunt alia pastorum opera & officia, me rectissimè tueri posse: cæterùm ipsæ deæ sua munera quibuscunque voluerint, & quantum ea rectè tribui posse existimauerint, præstare consueuerunt. Neque enim opinor oportere à poëtis ad viuum vsque leuia quæque perscrutanter postulare, vt syllabatim omnia exactissimè & dictata & scripta sint. Et si in cursu poëseos aliquid per imprudentiam influens, poëtæ memoriam fefellerit, illud perpendere acerbum est. Sed non ignorandum est, nos poëtas metrorum & concinnitatis gratia nonnihil superuacuum interferere. Quædam verò ipsius carmi-

nis tex

κᾶα ὄντα, ἐκ οἷά ὅπως μαγγανίσατο· σὺ δὲ μίγιστον, ἂν ἔχωμεν, ἀγαθὸν ἀφαιρῇ ἡμᾶς, λίγα δὲ τῶν ἐλαθερίαν, καὶ τῶν ἐν ᾧ ποιεῖν ἐξουσίαν. καὶ τὰ μὲν ἄκρα ἀκ ὁρᾷς, ὅσα τῆς παιδιᾶς ἕνεκα σκινδαλαμούς δὲ, καὶ ἀκάνθας τινὰς ἐκλέγας, καὶ λαβὰς τῆ συκοφαντίᾳ ζητᾷς. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ταῦτα σὺ, ὃς ἔστ' ἐμοὶ μόνος, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῆ ὁμοτέχνῃ τῆ ἐμῆ ὁμᾶρε διατακνίζουσι, μικρὰ ἔτω μομιδῆ καὶ μάλιστα μικρὰ ἄλλα διαξέοντες. ἃ δὲ καὶ χρὴ ὁμόσε χωρήσαντα τῆ ἀτιᾳ τῶν ὀρθοτάτων ἀπολογίαν ἀπολογίσασθαι, ἀνάγνωθι, ἃ αὖτ', τὰ ἔργα μου τὰς ὑμέρας. ἄσχ γε, ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ μαντικῶς ἄκμα καὶ πεφημικῶς πεπόηκα μοι, τὰς ἀκβάσεις πεδιηλυθότα τ' ἐς ὀρθῶς καὶ διὰ μακρὸν παλαιὸν μύθων, καὶ τῶν

nis tenor sæpenumerò plana & polita existentia, haud scio quomodo recipiat. At enim tu maximo quo præditi sumus bono, nos vioalenter dispolias, nempe libertate, ac ea qua in fingendo vtimur facultate. Alios equidem ornatus poëseos, quibus passim culta & compta est, non perspicis: palos autem & spinas quaspiam excerpis, ac ansas inventandæ sycophantiæ studiosè rimaris. Atqui hoc tibi non soli studio est, neque me solùm insectaris, sed & alij non pauci eadem in Homero collega meo flagellant & calumniantur, impensè tenuia & extremè modica quæpiam calumniantes. Porrò autem si causa cedentem me oporteat rectissimam in medium afferre defensionem: age, ô amice, perlege Operum & Dierũ opus à me conscriptum. Planè enim competies quanta in eo ipso poëmate è vatidico & prophetico spiritu prædicta sint, successus manifestante laborum rectè atq; tempe-

τῶν παρακλημμένων τὰς ξημίας. καὶ τὸ, Οἵσεις δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θυήσουσιν. τὸ καὶ πάλιν, ὅσα ἀγαθὰ σπείσασα τοῖς ὀρθῶς γεωργῶσι, χρησιμωτάτη ἐν τῷ βίῳ μαντικὴ νομίζοιτο. Λυ. τοῦτο μὲν ἴσως, ὦ θαυμασιώτατε Ἡσίοδε, καὶ πάνυ ποιμενικόν ἄρηται σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας πλὴ τῶν Μουσῶν ἐπίπνοιαν, αὐτὸς ἐμοὶ ἐκλογᾶσθαι ὑπὲρ τῶν ἐπῶν δυνάμενος. ἡμεῖς δὲ τοιαύτην μὲν μαντικὴν παρὰ σοῦ καὶ τῶν Μουσῶν προσεμένομεν, ἢ. καὶ τάχιστα, πολὺν μαντικότεροι ὑμῶν οἱ γεωργοὶ, καὶ ἅτε μαντώσαντ' ἂν ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτι ὅσαν τοῦ μὴ τὸ θεῖον ὠθεῖ ἴσαι τὰ δράγματα, ἢν δὲ αὐχμὸς ἐπιλάβῃ, καὶ λιψάσασιν αἱ ἄρουραι. ὀλιγία μηχανὴ μὲν ἐκ' ὀλίγον ἐπακολουθοῦσα θύσαι τῷ Λίψα αὐτῶν. καὶ ὅτι ὑ μισοπῶτ@ ἄνδρους, χρὴ ἀρὸν

tempestiuè factorum ac omissorum dispēdia. Et illud:

Demessas in corbe feres intra horrea fruges,

Et te spectabunt mirantes tritica pauci.

Ac rursus, quanta bona consequantur rus & agros rectè & in tempore colentes. Et hoc sanè vtilissimum in vita vaticinium esse existimatur. LVC. *Animuerò hoc, ô admirande Hesiode, nimiùm pastoraliter à te dictum est, & verè Musarum inspirationem mihi referre videris, quando ipse versiculos tuos aliter tueri nequeas. Nos autem eiusmodi vaticinationem neque à te, neque à Musis expectabamus, quos nam talia longè certiùs nostri nouerunt agricolæ, ac nobis de illis quamoptimè vaticinarentur, fore vt si Iupiter largis imbribus terrā irrigārit, manipuli vberes proueniant: si Solis ardores fata exusserint, & arua sitierint, nihil obstare quò minus & fames illorū sitibundā fiecitatē subsequutura sit. Tum quòd æstate media terra aratro subi-*

ἀρῶν, ἢ ἀκ ἄν τι ὄφελος γένοι-
το, εἰκῆ ἐκχυθέντων τ σπερμά-
των. οὐδ ἀμᾶν χλαρὸν ἔτι τ
πάχνη, ἢ λιγυρὸν ὑρτίσιν ἀν
τὸν καρπόν. οὐ μὰν οὐδ ἐκεῖνο
μαντεύεσθαι, ὡς ἢν μὴ κα-
λύψης τὰ σπέρματα ὑὸν θρέ-
ψαν μακέλλῃ ἔχων ἐπιφο-
βοῖν τ γῆς αὐτοῖς, καταπέσον-
τα τὰ ὄρνεα, ἢ πρὸς καταδᾶ-
ται τῷ ἅπασαν τὸς θέρος ἐλ-
πίδα. τὰ γὰρ τοιαῦτα παραι-
νέσεις ἢ ὑποθήκας λίγων
ἐκ ἄν τις ἁμαρτάνοι μαντι-
κῆς· ἀ πάμπαν ἀφανῆ μοι
δοκεῖ εἶς τὸ ἔργον, τὰ ἄδηλα,
ἢ ὀδαμῆ ὀδαμῶς ἢ φανερὰ
προγιγνώσκειν, ὥσπερ τὸ τῶ
Μίνωι προσπεσόν, ὅτι ἐν τῷ τῆ
μιλήτῳ τὸ πίθῳ ὁ παῖς ὄξος ἀν-
τὶ ἀφανοῦς ἐμοῦ· καὶ τὸ τοῖς
Αχαιοῖς προμηνύσαι τ Απόλ-
λωνος ὀργῆς τὴν αἰτίαν, καὶ
τῶ λοιπὸν ἔτι ἁλῶσιν αὐ-
τὸ Ἴλιον· ταῦτα γὰρ ἃ μαντικά.
ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα ἅττις αὐ-
τῇ ἀνατιθείη, οὐκ ἂν φθάνοι

subigenda non sit, propterea quòd nulla vtilitas arandi laborem exceptura sit, effusis temerè seminibus. Neque spicas adhuc virides esse demetendas, quippe fructum inanem inuenturos esse rusticos. Sed neque illud valde eget vaticinio, quòd nisi semina inuoleueris, & minister rastrum habens, terra abducat illa, auiculas aduolaturas, ac omnem futuræ messis spem interceptura. Etenim talia si quis agricolarum adhortationes & documenta dixerit, haudquaquam à verò aberrabit: cæterùm à vaticinio mihi longè lateq; esse videntur, cuius opus est, obscura ac nullo modo vspiam apparentia præcognoscere: exempli gratia quòd Minoi prædictum est, in vase mellis pleno eius filium suffocatum iri. Tum Achiuorum quoque proceribus, Apollinis iram eundiæ causam præsignificasse, & anno decimo fore vt Ilium captum à Danais excinderetur. Hæc equidem vaticinij officia sunt peculiaria. At si quis & ea quæ tu iactas,

illi

ἐμὲ μάντιν λίγων. πῶς δὲ
γε ἂν πεθοίμην, καὶ ἄνω κα-
ταίας καὶ δάφνης, καὶ τρίποδος
Δελφικῆς, ὅτι ἄρ' ὑμνοῖς τὸ
ὑπὸς ψυχρὸς τίς ἔσται &
πεθοῖτο, ἢ χαλαζῶν & ὗδ,
ἀπίαλ & ὁ μικρὸς ἐπιπεσεῖται
ὦ διότρε, καὶ τὸ ἔτι γε τότε
μανικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη
μετὰ ταῦτα, ὡς τὸ ἀκὸς, ἐπι-
γνώσεται. καὶ ἅμα ποτὰ διαῦ-
τα, ὧν γελοῖον ἂν εἴη μεμ-
νῆσθαι. ὥστε τὰς μὲν τοιαύτας
ἀπολογίας καὶ μανθάνας ἄφες,
ἐμὲ δὲ, ὃ ἔφην ἐν ἀρχῇ, ἐ-
σας παραδέχεσθαι ἄξιον, ὡς ἐ-
γὼ ἂν ἄλλῳ τῳ λογοποιοῦμαι, ἅπα
τις ὕμνοια λοιμόνι & ἐνε-
ποίησοι τὰ μίτρα, ὑπάνυ δὲ
ἐκείνη βέλτιστε ἔσα. ὑγὲ ἂν τὰ
μὴ ἐπιτέλεα τῶν ὑπισχνημένων,
ταῦτ' ἀτελῆ ἀπολίμπανον.

illi adscribere voluerit, & le me quoq; vatem rectissi dicere poterit: prædicam nim & vaticinabor vel fue aqua Castalia, & lauro, & tripode Delphico, quòd si quis hyberno gelu sæviente, & ad hæc Ioue pluente & grandinãte nudus obambu lauerit, hunc algor nõ mõdi cus inuasurus est: et quod ad huc priorem vaticinij veri tudinem longè exper at, ve lores quoq; hyberna frigora subsecuturos: aliãq; id genus permulta, quorum meminisse valde ridiculum est. Quare eiusmodi & apologias & vaticinia missa facito: illud autem quod initiò dixisti, fortasse indignũ nõ est fuisse re: nempe quòd nihil eorum quæ abs te dicta sunt, noueris, sed afflatus quispiam diuinus suggesserit tibi versiculos, neq; ille admodũ firmus existens. Si quidem quædam promissorum non plenè perfecta reddidit, quædam verò inabsoluta prorsus reliquit.

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.

Hic Hesiodum de se multa narrantem inducit, eumq; opus suum, Operum & dierum vt verè rusticum non vatem cecinisse festiuo suo more illudit. Quanquã enim profitea-

profiteatur σύνταδσον δέμοι α᾽ Ἀλὼ θείλω ἵνα κλάομι; πάντ᾽ ἐπόμβμα ἔστ᾽ ἰόντα nihil tamen fatidicum, sed præcepta duntaxat de moribus & agricultura leuia & peruulgata tradit.

a AVT Phinea imitatus.] *Hinc Valerius Flaccus lib. 4.*

Littora fatidici pœnis horrentia Phinei. *De Phineo quoq; infrà nonnulla dicta sunt in dialogo Menippi & Tyresia, nonnulla etiam suprà in Timone.*

ΤΡΑΓΟΠΟ. δαγρα. *TRAGOPO-dagra.*

Ioanne Sinapio interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum fabulæ tale est. Paragunt encomium & laudes Podagrę, sacerdotes, potestatē deę carminibus celebrantes. Ad quorū inuocationē cùm ipsa quoq; dea adesset, suumq; numen vt insuperabile & inuictū prædicaret: nunciatur interea medicos quosdam Sydos deam contemnentes, ac vires ipsius eleuantes, medicinam, à patre videlicet acceptam, contra illam vulgò polliceri. Indignata itaq; dea, arrogantiamq; ac temeritatem hominum non ferens, immissis tortoribus suis, miserè illos excruciare atque vexare cœpit. Qui cùm medicina sua frustra adhibita doloris vehementiam atq; acerbitatem ferre non possent, supplicantes deæ, victos sese, artemque suam nullam esse confitentur. Exorata igitur dea tortores suos reuocat, ac victrix palmam refert. Proloquitur podagricus quidam, malum & cruciatum immedicabilem detestans. Fabula verò in vniuersum idem illud innuit, quod Ouidius cùm inquit:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

tum quòd & vanitatem Iudæorum ac Syrorum nonnihil taxare videtur, vt qui contra omnes morbos quantumuis incurabiles, medicinam pollicerentur: quale & hodie quidam ex eadem gente vulgò faciunt.

ΠΟΔΑΓΡΟΣ,

ΠΟΔΑΓΡΟΥ, ΧΟΡΟΥ, Ποδάγρας, Αγγέλων, Ἰατρῶν καὶ Βασάνου.

PERSONAE. Podagricus, Chorus, Podagra, Nuncius, Medici, Tortores.

LOQVITVR PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Στυγνὸν οὔνομ' ἀθεοῖς συγκύμορον, Ποδάγρα, ποναυσίνακτε, Κακυντῖνον.

Triste nomen, ô dijs odibile, [a] Podagra, [b] lachrymosa, [c] Cocyto sata,

ὦ Ταρτάρου κώθωνος ἐν βαθυκοίτοις,

In [d] Tartari specubus opacis edita,

Μέλαιν' Ἐρινὺς γαστρὸς ἐξεγένετο, μαζοῖσί τ' ἐξέθρεψε, νηπίῳ βρίφει

[e] Erinnys utero quam [f] Megæra suo tulit, Et uberibus aluit, cuiquè paruulæ

Ἀμαρυλλὶς ἰσάλαξεν Ἀληκτὼ γάλα.

Amarulentæ, in os lac [g] Alecto dedit.

τίς σὲ δυσώνυμόν σε δαὶς μόνων ἄρα

Ergo [h] quis abominabilem te dæmonum

ἐς φῶς ἀνῆκεν; ἦλθες ἀνθρώποις βλάβος.

Produxit in lucem exitio mortalibus?

εἰ γὰρ τιθηνοῦσιν ἀμπλακημάτων τίσις

Quòd si luunt errata [i] manes mortui,

βροτῶν ὀπυιλᾶ, τῶν ἔφασαν ἐν φάει,

Si luce commissi rationem nox petit,

ὃ Τάνταλον ποτοῖσιν, οὐκ Ἰξίονα

Nec Tantalus siti, nec Ixion, rota

τροχῷ πρόσηνδρον, οὐκ Σίσυφον πέτρῳ

Volubilis, nec Sisyphus onere lapidis

Crucian-

Δεῖ λιπαίνειν ἐν δόμοισι Πλου τίωνος,	Cruciandus in[k] Stygij fuit Ditis domo:
ἁπλῶς δ' πάντας ζῶντας λαπᾶς λυθρακότας	Tuis sed omnes omnium sce lerum reos
τοῖς ζῶσι πεφάσθαι ἀρθρονηδόνιοι πόνοις,	Aptare decuit membrifra gis cruciatibus.
ὥς μου τὸ λυπρὸν, καὶ ταλαίπωρον δέμας,	Vt corpus affectum & fati gatum meum
χερῶν ἀπ' ἄκρων, ἐς ἄκρας ποδῶν βάσεις,	[l] Manibus ab extremis ad in fimas pedum
ἰχῶσι φαύλῳ, καὶ πικρῷ χυμῷ χολῆς,	Plantas, sanie tetra, fluentê que [m] fellea
πνεύμασι βιαίῳ τῷδι σῳζομένου πόρους	Per membra bile, & impe tuoso flamine,
ἔσηκε, καὶ μυμυκὸς ἐπιτείνει πόνους.	Suis vbique stringitur mea tibus
σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν, δι' πύρου τρίχα λακόν,	Porisq; clausum me premit doloribus.
λίνεσι φλογμῶν σάρκα νηπολόμβρου,	Per ipsa currit ignea pestis viscera,
ὀπτῖα λαιτὰρ μισὸς Αἰτναίου πυρός,	Carnemq; vorticibus popu latur ignium,
ἢ Σικελὸς αὐλὼν ἀλιπόρου δέξασθαι,	[n] Aetnæ velut crater facibus exæstuans:
ὅπου δυσχείλιστα λυματούται μῦθοι,	Aut Sicula vallis æquorea rum rupium,
σύραγξι πετρῶν σκολιὸς ἐς λᾶτα λυνδάμ.	Æstibus ineuolubilibus, vbi fluctuans
ὃ δυσπαραζῶν πᾶσιν ἀνθρώποις τίλος,	Sinuosa ruinas vnda scopu lorum ferit.

O omnium mortalium opiniombus

ὡς ἂς μάτην σε πάντα ἀμ-
φιβάλλομεν,
ἰλαιδί ματαίᾳ μυρὶ βυσσο-
λήμφοι.

Incogitabile malum, vt omnes perditè,
O Quicunque vana spe stolidi, te leniter
Mulcere medicariq; cupimus, fallimur.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

HVius podagrici encomij versus sunt Demetri & Trimetri iambici. Partim acatalectici Archilochij: *id est*, puri & perfecti, tamen legitimè quoq; mixti, vltimum pedem à quo nominantur integrum habentes. Partim catalectici: *id est*, semimutuli, ideò & vna syllaba in fine deest. Sunt etiam Dimetri Anapestici & hexametri μείουροι: *id est*, excludati, aut cauda minuti Saturnij. Inter actus Chori inseruiuntur pro tibicine & concentu. Chorus enim totus est cum cantu & motu & gestu & saltationibus ad tibias: & propriè est multitudo canentium, aut saltantium. Podagræ encomium parentes & patria etymologia: principium & quod illi tempus dicatum. Eius vim nullum pharmacum compescit. Quæ tormenta afferat, quibus se facilem præbeat, & quibus non. Sacra quæ. Quid podagricos consoletur.

a PODAGRA.] *Morbus est qui initium à pedibus sumit, vnd etiam nomen accepit.* ποδάγρα: *aurè laqueum significat, quasi* ποδὸς ἄγρα: *i. pedis captura.* b Lachrymola.] *Metonymia, efficiens pro effecto, vt in multis alijs sequentibus. Arthritidis autem & podagra, præcipuè mortalibus pestes, animis pariter & corporibus duræ infestaq; ab inferis profisci creduntur, quamq; omnia à Deo dispensari certum est.* c Cocyto sata.] *Cocytus inferorum fluuius, à Styge profluens, & nomen habēs* ἀπὸ τοῦ κωκύειν, *quod est gemere ac lamētari. Virgil. 6. Aeneid.* Cocyti stagna alta vides, Stygiamq; paludem. *Podager Podagram Cocyti filiam nominat, articulares morbi dolores*

dolores impiorum cruciatibus non leviores esse subindicans. Aetius Serm. 12. ex cruditatibus ebrietate immoderato ac intempestivo rei venereæ usu, podagram nasci scribit. Extant incerti autoris epigrammata in fine lib. 2 Epigr. Græcorũ, in quibus invenies Podagræ naturam scitissimè descriptam, nempe q. unguentis, & vino, quod coronis gaudeat, quarum rerum omniũ inopia laborant pauperes. Qua de causa τὸ ποδάγρικον κακὸν ἀπὸ τῶν ἀνέρων fatur, hinc μισάνθρωπον appellat: i. odio habentem pauperes, & tantum in locupletum ædes diverlit. Podagram hodie divitum morbum vulgus quoque nostrum appellat, qua tamen eorum divitiis domantur, cùm quibus abundant, frui nequeunt. Sed hoc loco libet ascribere Podagræ & Araneæ apologum, à Cælio Secundo Curione nostro in suo Araneo conflictum. Araneæ olim peregrè proficiscenti se Podagra comes adiunxit, tametsi passibus ambagis admodum ægrè illam sequeretur, tamque dies vnius itinere confecto, constitutum inter eos est, vt diversum hospitem vtraque experiretur ac Aranea oppidum ingressa, veteris adhuc memor hospitij, in opulenti cuiusdam spaciosas ædes diverlit, vbi statim sua incipit tapeta, aulæaque præpandere. adsuêre protinùs furiæ quædã conuertentes, & quicquid erudita operatione texebat dissipantes, adeò, vt vix oculatæ tryphodæmonum scopas posset cuadere: misera planè, quæ in tanta rerũ omniũ affluẽtia sola egebat, atq; in tam amplis ædibus ne angulũ quidem tutũ inveniebat. Podagra verò pedibus capta, cùm vltra progredi nequiret, in primas se eius oppidi casas dedit: vbi nil non miseriarum experiri, apponi cœnaturienti panis ater cum holusculo vix sale condito: in potum vappa propinari, nisi è proximo riuo petere mallet, vnde sitim reflinguere. Sic igitur accepta, lectum sibi poscit exhiberi. Torus illè pro plumea culcitra stramine plenus ostenditur. In eo suspirans & gemebũda se vtcunq; componit. Sed ô q̃ malè membris mollibus & delicatis, cùm tam horridis stragulis, tã duris & barbaris villis conuenit. Orto igitur augusto illo sidere, quod omnia patefacit, Aranea pariter & podagra rursum conuenerunt: & prior Aranea magnoperè se divitiis illius barbarie conquesta est. Podagra contrà se hospitis sui egestate, duroq; victu multa commemorat, Irum eum appellitans. Aranea commemorat

liuidas vibices, quas sentico sa fulcra tenellæ cuticulæ impresserant. Quæ dere posteaquam maturè deliberatum inter ipsas fuit, in hanc pedibus sententiam iuerunt, vt Aranea deinceps pauperum tabernas & tuguria, podagra verò diuitum aulas, regumque turres incoleret. Itaque Podagra instituti nequaquam immemor pedetentim numosi cuiusplam domum ingressa, ad obesuli pedes procubuit. quam vbi consp exit hospes humanissimus, Bij boni, qua lenitate, quibus nominibus excepit? Substernuntur olorinæ culcitræ, puluinis toralibusque Molesiis cubilium fulcra replentur, feruet culina, omnes sunt in officio ministri, qui dapibus mensas onerent (vt Poëtæ verbis vtar) & pocula ponant. Huc capi pingues atque altiles phasiani, pauones, coturnices, turtures, ficedulæ, & aues illæ, quæ binis superbiunt cordibus, conuolant: rhombos, scaros, silurosque præterea. Lucrina item conchylia, Abidena, ostrea, & quicquid mare, lautum & delicatum mittit. Huc vina candida, nigra, purpurea, rubella dulcia, tenera, austera, Cecuba Falerna, Chia, Cretica plenis crateris infunduntur. Taceo mensas secundas à Tarentinis allatas. In summa nihil deliciarum, nihil cupediarum ac voluptatum non exhauritur, vt tam potens dea (est enim Podagra Bacchi Venerisque filia) cum sororibus suis Chiragra atque Gonagra, molliter quiescat. At Aranea pauperis domum læta petit, telas orditur, textrinæ manibus & pedibus incumbit, venatur nullas insidias, nullius iam formidat insultus, (vt dicam breuiter) vacua in aula dominatur. ac ne erga hospitem suum ingrata videatur, eum à Podagræ insidijs (est enim bellua illa admodum insidiosa, vt quæ nomen non raro mentiatur, humique serpat) securum tutumque reddit. Si quando tamen Aranea aliud agente, seu calida, seu frigida in ædes irrepserit, haud diu potest cum Aranea consistere. Non igitur mirentur diuites ociosi, si varijs, & hoc vno præcipuè morbo affecti sæpè decumbunt: cùm nec Medicum, nec vera medicamenta admittere velint, laborem, industriam, frugalitatem. Hanc fabulam elegantissimè descripsit Nicolaus Gerbelius. Fastidit autem podagra pauperum frugalitatem, ac tenuem victum, contenta dominis ipsis dominari, & in tyrannos exercere tyrannidem. d Tartari.] *Tartarus, siue Tar-*

tara,

ἀπὸ τοῦ τόπου βαθυτάτου τῶν κάτω, in quo fontes plectuntur, à τοῦ πλήττω, conturbo, quòd illic plena sint perturbationis, vel ἀπὸ τοῦ ταραχῆς: id est, à tremore frigoris. Sole enim carent. c Erinnys.] *Vna furiarum Infernalium, ἀπὸ τοῦ ἔριν τὸν νοῦν: id est, à corrumpenda mente.* f Megæra.] *Vna quæ furiarum noctu, ἀπὸ τοῦ μισεῖν: id est, odisse, seu inuidere.* g Alecto.] *Infernalis furia, & Megæræ soror, mentes sibi male conscias iugiter infestat, nullamq; ijs requiem permittit.* h Quis dæmonum.] *Infernorum & subterraneorum. Caliginosa enim tenent loca, quæ eis quasi carcer est vsque ad tempus iudicij. Dicuntur autem παρὰ τὸ δειμαίνειν. exterreo & timefacio. Malos enim omnes statuunt Christiani.* i Manes mortui.] *Homerus Odyss. λ. sub persona Vlyssi. ea, quæ apud inferos viderat Alcinoo narrantis & hunc sequuti Virgil in 6. Aen. Ouid in 4. Met. Silius in 13. & noster Lucianus ipsos inferos describunt, & pœnas diuersas referunt quas manes corporibus solutæ persoluunt. Sisi & fame supplicio plecti Tantalum faciunt.*

Saxum ingens voluunt alij, radijsq; rotarum
Districti pendent, *inquit Virgilius Sisyphus saxum sursum ac deorsum voluit: Ixion rota alligatus sceleris sui pœnas dat.* k Stigij Ditis.] *Quē nos Latinè Ditem vocamus, Græci Plutonem, qui Stygius dicitur, à Stygio infernali palude Virgil. 6. Aeneid.*

Tu Stygio regi nocturnus inchoat aras.

l Manibus ab extremis.] *Corpus totum significat Homerus Il. ψ: ἐς πόδας ὀπ κεφαλῆς. i. à capite vsq; ad calcem. Item Theocrit. in Bucol. ἀμφ' ἄκρα τᾶς κεφαλᾶς ποτ' ἐς τὸ πόδ' ἰοῦσα χέεν ἔλαιον.* Me à capite vsq; pedes illustrauit lumine totum. *Arthritis autem & podagra fiunt in articulis manuum primò vnde nomen chiragra, tum etiam pedum, hinc podagra, denique in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit. In gutture, in mandibulis, in dentibus, in dorsi spina, & circa pectus.* m Fellea bile.] *Omnes ferè sunt calidè, quia sunt inflammationes, & bile mouentur. Quæ verò ab humore crudo, sunt frigidæ.* n Aetnæ velut crater.] *Aetna Siciliæ mons crebris incendijs clarus eoque nomine à*

Poëtis celebratus. Sed ſæpè grauis ac pernicioſus accolis, dij autem eius cauſas luſtinus lib. 4. explicat: foramen ſ... lud, per quod globi ignei & flammæ euomuntur, Crat... tur. o Quicunque vana ſpe.] Pòſſ, ſe inſuperabil... cit, quam nec vincere ipſe ſummus omnium Pæon deorum dicus arte ſua poteſt, Apollinis ve filius Æſculapius. His... cis ſignificat podagram nulla ope ſanari poſſe. Quod tamen ſum eſſ, ſi Celſo in lib. 4. credimus ac Plinio, qui eam m... ſcribit peregrinum fuiſſe. Podagræ autem cauſam legi... Macrobium lib. 7. Saturnal.

CHORVS.

Dimetri catalectici omnes.

Χο. ἀνὰ Δίνδυμον Κυβέλης,	A *Iuga Dindymi C...*
Φρύγιον ἴυθμον ὁλολυγᾷ	*Phryges vlulante voce,*
φοιτάλεῳ τιτύσιον Ἄτην,	B *Tenere frequentare ...ti*
καὶ πέπλους μίλτου λιραίνει,	*Solent,* C *modisq;* D *...ſi*
Φρυγίᾳ κατ' ὄρια Τμώλου,	*Phrygij, ſuper iuga* E *...is*
κῶμον βοῶσι Λυδοί.	F *Comon celebrare* G *...ii.*
Παραπλῆγες δ' ἀμφὶ ῥᾳ-	*Et perciti furore*
δίοις	*Reſonant ſuis in armis*
κλαδόσι, Κρητὶ ῥυθμῷ	H *Euãtis Orgia*
νόμον ἀνὰ Κορύβαντες.	*Cretenſibus Corybantes.*
κλάζει δὲ βέβυσσα σάλπιγξ,	*Clangit quoque tuba*
Ἄρεϊ κρίνουσα θέρος	*Marti, modulans tumultum*
πολεμηδόκον Ἄτᾳ.	*Depreſſa bellicoſos.*
ἁμᾶς δὲ σὶ Ποδάγρα,	*Sed nos tui podagra*
πρόσταις ἔρασι ἐν ὥραις,	M *Myſtæ,* N *tibi ſacratos*
μύσαι τιτύβῳ οἴκτους,	*Ineunte vere luctus:*
ὅτι πᾶς χλοητόκοσι	O *Vbi gramminifera*
ποίαις τίθηλι λαμὼν,	*Herbis virere prata,*
ζεφύρῳ δὲ λιβάδια πνοαῖς	*Et in arboribus tenellæ*
ἁπαλοῖς ἐλάμᾳ πετάλοις,	B *Zephyro reflante frondes*

Inceperint vigere

Q Malè

Ἀ λόχαμ' ἐκατ' οἴκους Malè nuptaq; cũ per ædes
ἀνθρώπων ἑρπετὰ χελιδὼν, Hominum strepens hirundo.
νύκτ' ἐν νύκτερ' ὄλαμ, R. Nocturna per lucos
τὸν τῶν εἴνα λαχνόεις Ityn gemit, quereli
ἀηδὼς γόοις ἀηδὰν. Vbi tristibus philomela.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A Iuga Didymi Cybeles.] *Lucianus noster de dea Syria varias recensens opiniones: Alius inquit, sermo fertur, quẽ ego à viro sapiente audiui, quod Rhea ipsa sit, & templũ Attis opus. Attis quidem Lydus fuit, primus qui sacrorũ ritus, quib. Rhea coleretur, prodidit, & quib. Phryges, Lydi, Samothraces in sacris vterentur, ea ab Atte accepisse. Nam vbi Rhea ipsum castrauit, virilem vitam agere desit, & muliebrẽ formam assumpsit & vestes. Hactenus Lucianus. Ipsa verò Rhea dicta est Cybele, Dea Phrygia, Dindymene & Berecynthia, à Dindymis & Berecynthio Phrygiæ montibus in quibus colebatur. Vide Catull. de Berecynthia & Atte, cuius fabulam narrat Ouid. 4. Fast. De eo quoq; Diodorus & Eusebius Luciani dialogũ Veneris & Cupidinis, Cybeles porrò ministri ac sacerdotes Attos primò ab Atto Phrygio vocatos fuisse notissimum est, tũ Gallos à Phrygiæ flumine, autore Festo, quia qui eo bibissent, in eo furere incipiebant, adeò vt se virilitatis parte priuarent, vnde & semiuiri dicti, quia castrati & execti. Postremò Corybantes dicti sunt, quia per furorẽ capitis motus comam votantes, tympanorum pulsu, cymbalorum sonitu, cornuum & tibiarũ cantu, vlulatu futura pronunciabant & Rheæ sacrificabant, alios item in similem agentes rabiem. A quibus manauit κορυβαντιᾶν. i. Corybantum more insanire ac furere, diuino quodã spiritu afflari. Horũ verò sacerdotum antistites Archigalli nominabãtur. His quidẽ insanis ac furentib. ministris & sacerdotib. stipes & æra petere moris fuit, vnde turpiter viuerent, vt manifestè mõstrat Lucret. Implebant eñ superstitione animos, & exhauriebãt domos. Istidẽ faciunt hodiè Franciscani & reliqui mẽdici monachi. Vide Cic. in lib. de Legib.* B Tenero Atti.] *Puero formosissimo, quẽ Cybele casto amore adamauit, eumq; sacris suis pfecit.*

C Modis.] *Modus mensura illa, quam cantores inter ... dum obseruare solent.* D Sistri Phrygij.] *Sistrum ... culum, quod concussum, argutum sonorumque edat tin... dictiu est.* E Tmoli.] *Montis Lydiæ.* F Comum.] ... dam ex scriptoribus cum Dionysio coniungunt. *Hyalieus ... Dionysius vocatus Deus comus: i. conuiuiorū & comessationum nocturnarumq; saltationum, vt notat Hesychius. Cuius memoria autorabaniur iuuenes, qui coronati nocte cum facibus ... sicisque instrumentis ad amicarum fores saltandi causa ... gratia concurrebant, procaciterq; lasciuiebant, vt fores ... nunquam effringerent, quod optimè describit Philostratus ... ἀκώμου imagine tertia. Crepalocomus, vinolentorum ... apud Aristophanem in Ranis.* G Lydi.] *Lydiæ regionis ... siæ minoris incolæ.* H Euantis.] *Bacchi. Euan enim ... ex Bacchi cognominibus. Ab Euantiū mulierum vlulatione & clamore impositum. Virgil. 6. Aeneid. de Helene:*

Illa chorum simulans Euanteis Orgia circum
Ducebat Phrygia—.

Vbi certè Ephanteis Phrygias matres Bathi furore ... vocat. I Orgia.] *Liberi patris & Bacchi sacra fuerunt quæ præcipuè à mulieribus furore correptis celebrabantur, & quoniam tertio quoque anno fiebant, Trieteria dicta sunt. i. triennalia.* K Rhythmis.] *Quid sit rhythmus & eius ... tum quid differat à metro, & quomodo Latini exponāt ... lij Cæs. Scaligeri poëtices lib. 2. qui est Hyle, cap. 2.* L Dirco Marti.] *Diophanius Lacedæmonius, qui de sacris deorum scribit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod ἐπιτροφόνιος appellabatur. Sequis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum, quod sacrificatum est à duobus Cretensibus, & vno Locro, sicut Sosistrates scribit. Sed postea quam hoc Athenienſibus displicuit, cæperunt offerre castratum porcum, quem ... phrendem vocabant quasi sine renibus. Habuit autem Mars sacerdotes & flamines, qui ab eo Martiales dicebantur.* M Myſtæ.] *Initiati tuis sacris, ac tui cultores, tuorumque myſteriorū periti.* N Tibi sacramus luctus.] *Ἀρθρίτιδας: id est, articulorum dolores, & podagricos morbos, quos vere aut ... tumno*

rimo magna ex parte moueri & excitari docent Hippocrates sectionis 3. aphoris. 20. in vernalium enumeratione: Item sectionis 6. Aphor. 53. & Celsus lib. 4. cap. 24. Quod autem magna ex parte dixit Hipp. non temerè est factum. Interdum enim hyeme & æstate morbi podagrici fiunt, sed hoc varius est. Cur verò in vere & autumno podagrici morbi excitentur, vide commentaria in ipsum Hippocr. præcipuè Galeni. Idem Hippocr. sect. 3. aphor. 22 Dum de autumno loquitur, connumerat coxendicum dolores, qui & ipsi sunt è podagræ genere, vt ipsa podagra continetur inter articulorum morbos. vt 10. de compos. medicam. secundum locos, à Galeno scriptum est, affectis locis duntaxat differentes, & non toto genere. Namque ἰσχιὰς, seu coxendicum dolor ποδάγρα ἢ ἀρθρίτις nihil aliud sunt quàm articulorum dolores à fluxione quapiam orti, vt Aetio visum est capite sexto, libro duodecimo. Cæterùm isti affectus ab obiecta parte denominati sunt, vt liquet ex Galen. 2. meth. med. Nam si ad inferiores partes facta fueris fluxio, & pedum articulos repleuerit, podagra vitium nuncupabitur. Si verò in multis corporis articulis innititur, aut per omnes æqualiter articulos fluxio dispergatur, ἀρθρίτιδα Græci, nos articularem morbum appellare consueuimus, ex eiusdem Aetij testimonio. Qui autem ἰσχίον nuncupatum articulum cruciare solet, à Græcis ἰσχιὰς, velut & qui eo affectu laborant ἰσχιαδικοὶ nuncupantur. O V. bi grammifera.] *graminea. Veris descriptio.* P Zephyro reflante.] *Fauonio occidentali vento, Horatius libro primo epist. ad Mecœnatem. 2:*

Cum Zephyris, si concedes, & hirundine prima.

Q Malè nupta hirundo.] *Progne. Quod autem nonnulli tradiderunt Philomenam in lusciniam abijsse, Ioannes Grammaticus in Hesiodi commentarijs, non Philomelæ id obtigisse dicit: ἡ δὲ φάτνη ἀνδὸν γαμηθεῖσα τὸν ἴτυν ὀδύρεται. & Procne in lusciniam commutata Itym deplorat. Idem apud. Ouid. habemus:*

Sola virum non vlta prius mœstissima mater,
Concinit Ismarium Daulias ales Itym.

Ita & Horatius Flacc. de Procne loquens, quamuis non expresso nomine, Luscinię tamen similem dicit:

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
Infelix auis & Cecropiæ domus,
Aeternum opprobrium, quòd malè barbaras
Regum est vlta libidines. *Et Catullus eodem modo.*
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli.

Sentit idem doctissimus Probus in Bucolicis. Vide quæ in Alcyone annotauimus, & pòst in Menippi & Tiresiæ dialogo. Lucianus autem noster, ad vulgatam fabulam respicit, quæ talis est: Procne Pandionis regis Athenienſium filia & Terei Thracum regis vxor, qui Philomelæ alteri Pandionis filiæ sub prætextu visendæ sororis à patre abdictæ in itinere vim intulit, vitiauitq́: linguam præcidit, ne flagitium cuiquam indicare posset. Verùm illa (vti erat lanificij peritissima) rem omnem quo gesta erat ordine, in tela depinxit, eamq́; per famulam ad Procnen sororem misit, quæ quamuis sororis iniuria grauissimè commota, vltionem tamen in orgiorum tempus distulit, quo tempore magna mulierum caterua comitata thyrsisq́; & pellibus instructa, sororem carceri eripit, & in regiam perducit, vbi communicato cum illa consilio, Ityn communem filium dilacerauit, patriq́; epulandum apposuit, illoq́; epulis tam nephandis iam satiato, sub finem canæ pueri caput in conuiuium attulit. Quo agnito Tereus furore percitus cum stricto gladio vxorem insequitur, eamque iam occisurus in vpupam commutatur, etiam nunc militarem cristam in capite gerentem, Progne autem in hirundinem, Itys verò in phasianum, Philomela deniq́, in auem sui nominis etiam hodie de Terei iniuria suo cantu conquerentem. Martial. lib. 14:

Flet Philomela nephas incepti Teteos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Vide latiùs hanc fabulam apud Ouid. 6. Metamoph. Hirundo sola auium in tectis versatur, nullam adferens vtilitatem: plus enim inepto garritu tædij adfert, quàm voluptatis. Est enim minimè canora, sed molesto quodam stridore obstrepit. Sanè κωπίδα ἡ χελιδόνα Hesiodo, propter garrulitatem: vnde poëta is κωπιδοῦσα formauit: κωπίδειν enim garrire est, ἀφ' οὗ cognomento ales hæc apud Anacreontem & Simonidem appella-

tur.

tur. & Aristophanes Ran. Musæa hirundinum vocat nugationem nihili, & quæ filijs leuior sit. Nicostratus garrulitatem hanc notat his iambis:

εἰ τὸ σωιχᾶς πολλὰ κ' ταχέως λαλεῖν,
ὦ τοῦ φρονεῖν παράσημ', αἱ χελιδόνες
ἐλάττονται ἡμῶν σωφρονέστεραι πολύ.

Loqui si indesinenter, multaq; & velociter,
Prudentiam indicaret, vtique hirundines
Fortasse quàm nos sapere dicantur magis. Hesiodus haudquaquam leuiter, sed ex arte dixit hirundinis loquacitatem lamentationem esse, fabulæ ratione habita, quæ de Pandionis filia fertur:

τόνδε μετ' ἠῶθεν πανδιονὶς ἄρτο χελιδών.

Quem mane gemens Pandionis exijt hirundo.

ἠῶθεν exponunt interpretes, clamosa, non autem dilucula flens, cùm hirundo tota clamitet die, non autem manè tantum aut vesperi, veluti facis luscinia. Hirundinem Græci vocant chelidona, quæ veris temporis indicium est & nostro magis quàm vlla alia volucres contubernio freta, diu nobiscum versatur, nostra omnium maximè familiaris atq; domestica, totam apud nos æstatẽ agit. Atq; hoc illud est quod Horat. lib. 1 epist. ad Mecænatẽ 2. ait: Cum Zephyris & hirundine prima. Apud Athenæum legas Rhodijs præcipuum fuisse morem sub tempus vernum hirundinem inuitare, idq; χελιδονίζειν dicebant. Apud Aristoph. Hirundo chlænam venderet, theristum emere suadet, præterijsse quippe hyemem admonitu, adesse verò æstatem. ℟ Nocturna perq; lucos philomela.] Luscinia cùm primùm sylua frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assiduè canit, ab eo verò tempore canit quidem, sed non assidué.

PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Πο. ὤμοι πόνων ἀρωγὸν, ὦ πίτυ σοδὸς
φορεῖν κιλογχὸς βάκτρον, ἐξερεῖς μι

O agritudinis opifer & comes meæ,
O tertij gerent a Bacule vicem pedis,

Tremu-

βάσιν πρόμασαι, καὶ ἀατίδης νον πρίδον,
ἴχνος τι βαιὸν ὡς ἐπιστέω πόδος.
ἕστασι πῆμον γῆα δημίοιο ἄνακτος,
καὶ λᾶας μηλάδρασι πλὼ ἀβρόφορον σίγλων.
σκίδασον δ' ἀπ' ὄσσων νύχιον ἀέρος βάθος,
μολὼν θύραζε, καὶ πρὸς ἠλίου φάος,
ἀθόλωτον αὖραν πνεύματος φαιδρὸν σπάσον.
ἄκατον γὰρ ἤδη τοῦτο πρὸς πίμπλη φάει,
ἐξ οὗ ζόφος σύγκλαστος ἠλίου δίχα,
ἀνᾶσι ἐν ἀστρότοισι τέρομαι δόμοις.
ψυχὴ μὲν οὖν μοι καὶ πρόθυμία πάρα,
βάσις ἀμείβει ἐπὶ θύρας ὠρεμημένα,
δόμους δ' ἐπέγνου θυμὶ γιγνέα σκότος, ὅτι
πλωχὸς ποδαγρᾶν, πτερόεσσα θᾶσσ μὴ ἄν δύη,

Tumultum mihi sustulit
oro gradum,
Iteráq; dirigas, leuia & ocy-
gia
Firmes pedum, posint vt in-
niti solo.
Age miser ex stratis tua mē-
bra corripe,
Et culmen ædium relinquē
vmbratile,
Nigramque ab oculis excu-
tiens caligimem,
Prodi foràs, & ad rutilum
Solis iubar
Auram serenam spiritu lar-
to trahe.
Ter quinq; præterière nunc
solidi dies,
A' sole cùm procul in tene-
bris abditis
Incomposito in lecto cubans
distarqueor.
Adest animus, adest volun-
tas sæpiùs
Vt in pedes me conijciam,
fores petens,
Sed corpus imbecille vota
deserit.
Atenim propera mea mens,
quoniam te non latet
Egena vita podagrici, qui cùm velit
Obambulare, non queat, viuentium

Hunc

κεῖ μὲ λωίητα, τῦτον ἐν νε-
κροῖς τίθει.
ἀλλ' ἄγε.
τίνων γὰρ οἱ κ' βάκτρα νωμῶν-
τες χεροῖν,
ἑλίσσω φύλοις Ακτίας κα-
τασπάται,
τίνα δαιμόνων ἄγουσι κωμα-
σλὼ χορόν;
μῶν Φοῖβ' Παιὰν, σὸν γδαί-
ρουσι σίβας;
ἀλλ' οὐ στέφουσα Δελφὶς φύλλοις δάφνης.
ἦ μή τις ὕμνος Βακχέων κα-
μάξεται;
ἀλλ' οὐκ ἔπεστι κισσίνη σφραὶς
γὶς κόμας.
τίνες ποθ' ἡμῖν, ὦ ξένοι βεβ-
βάκατε;
αὐδᾶτε, κεἰ πρόσθε νεμιτῆ
λόγον.
τίς δ' ἐστὶν, ἰὼ ὑμνᾶτε, λέξαι'
ὦ φίλοι;
Χο. σὺ δ' ὦν τίς, ἡμᾶς ἢ τί-
νων πόθεν μανίπας;
ὡς γάρ σε βάκτρον καὶ βάσις
νύστον,
μύσλω ὁρῶμεν τῆς ἀνικήτου
θεᾶς.
Πο. ἔς εἰμι κἀγὼ τῆς θεᾶς ἐς-
πάξιος.

*Hunc eximè numero, & re-
ferinter mortuos.*
Sed eia.
*At qui veniunt hîc qui bacu-
los manibus mouent?*
*Capita coronati β foliis
sunt Acleæ,*
*Cuiusve dæmonũ celebrant
festum chorum?*
*An γ Phœbe Pæan numen
extollunt tuum?*
*At δ Delphica nulla cingit
illos laurea.*
*An fors canitur laus aliqua
Bacchanalium?*
*Sed non adest ε signum com-
mis hederaceum.*
*Age qui, vel vndénam veni-
tis hospites,*
*Exponite nobis, veráq; fa-
teamini:*
*Et quam deam celebretis a-
mici, dicite.*
CHO. *At tu quis es, vel vn-
de nos interrogas?*
*Vt enim baculus gressusque
nobis indicant,*
*Mysten videmus insuperæ
bilis deæ.*
POD. *Vnus quidem & ego
sum, deam non dedecens.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

α BACVLE.] *Podagrici & senes baculo sustentantes, tuti innitentes, gradum stabiliunt: ideo in diuinis literis pro consolatione, auxilio, sustentationeq; ponitur. Psal. 22: Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Pro sustentaculo. Thob. 5. & 10: Lumen oculorum nostrorum baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ. Verba sunt Annæ vxoris Thobiæ de filio suo Thobia. Latini in huiusmodi significatu scipionem protulêre. Poëta in fine 2. lib. epig. Græc. Podagricos ἀσκοφόρους nosse dicit: id est, baculos & arma ferre. Sunt enim semper in armis, rixosi, querituli, pleni indignationis & irarum die, indignè ferentes vel muscam præteruolentem insidere pedibus: ita omnis doloribus impatientes, omnes reformidant tactus.*

β Folijs Actææ.] *Herbæ siue fruticis grani foliorum edoris. Ideo podagræ mysis tribuit Lucianus: de qua Plinius lib. 27. cap. 7. Ruellius hanc eandem esse putat, aut certè simillimam illi, quæ à Dioscoride & cæteris Græcis χαμαιάκτη, quasi humilis sambucus, & coacta breuitatis ἄκτη, à Latinis ebulum, nuncupatur Germanis Attich/vel ruder erholder. Gallis hyeble. Alterum enim sambuci genus est.* γ Phœbe Pæan.] *Phœbus dictus est Παιὰν, ἀπὸ τῦ πάειν: id est, à medendo. Medicinæ enim inuentum antiquitas Apollini tribuit. Iuuen. sat. 6:*

Parce precor, Pæan —. ∂ Delphica laurea.] *Laurus. Cato autem de Re rustica lib. 1. Lauream & laurum eodem accipit. Idem Virgil. 7. Ecloga:*

Populus Alcidæ gratissima, vitis Iaccho.
Formosa myrtus Veneri, sua laurea Phœbo.

Horat. 2. Carm. Tum spissa ramis laurea feruidis. *Delphica dicitur, quòd victores ea Delphis coronarentur. Horat. lib. 3. Carm. Ode 30:* —& mihi Delphica
Lauro cinge volens Melpomene comam. *Apollinea quoque dicitur, quòd Apollini dicata ac sacra sit. Græci Daphnem vocant, ab eius nominis puella, quam Apollo adamauit. Ea coronabantur Apollinis mystæ & sacerdotes ac diuinaculi. Item triumphantes & poëtæ.* ε Signum hederaceum.] *Hederæ*

Hedera Baccho sacra est, & huius altera species nigra Dionysia appellatur. Virgil. in Pharmaceutria:

—atque hanc sine tempora circum
Inter victrices hederam tibi serpere lauros.

CHORVS.

Dimetri partim calcaectici, partim acatalectici.

Χορ. τὰν μὲν Κυπρίαν Ἀφρο-	A *Venerem* B *sacram deam*
δίταν,	*Cypri*
πρόναν πεπισσοῦσαν ἀπ' ἀ-	*Ex æthere ortam semine*
θέρ Θ',	*Nutriuit in æquoreis aquis*
ἀνιθρίψασ' ὁόμιον ἁρμο-	Γ *Nereus decetem fabricam,*
χὰν,	Δ *Iunoq; coniunx & so-*
ἄλι Θ' ἐν ὁύμασι Νηρέως.	*ror*
τὰν δ' Οὐρανὸς παρὰ παγᾶς,	*Tonantis, vinas candida,*
Ζηνὸς παράκοιτιν Ὀλυμπίου	*Apud Oceani fontes vagis*
λωπόλευρον, ἰυρίσι ὁόλποις	*In fimbus educata*
Ἥραν ἐτιθηνεύσαν Τηθύς.	*Nutrice fuit* E *à Tethyde:*
ὑορυφᾶσι δ' ἤρατὸς ἐν ἀρθί-	*Summoq; vertici celebri*
ζου, (ἀν,	*Est verginis interritam*
ἐλόχωσε ὁόρυς ἄτρομον φυ-	*Enixus indolem, pater*
Κρονίδας, μιᾷ τ' ἄεισ Θ' Ὀλυμ	Cœlestium Z *Saturnius,*
πίων,	*Virtute claram* H *Palladem.*
τὰν ἐγκύδοιμον Ἀθάναν.	*Sed hanc deam beatam*
τὰν δ' ἀμιτέραν θεὸν ὀλ-	*Primam cubitis* Θ *Ophion*
βίαν,	*senex*
ὠρίφρον λιπαρᾶσιν ἐν ἀγκά-	*In delicatis protulit.*
λαις,	*Cùm desiit tenebrosa lux,*
πρώταν ἐλόχωσεν Ὀφίων.	*Et orta lucifera fuit*
ἔτ' ἐπαύσαθ' ἁ σκότιον φάος,	*Aurora, iubarq; lucidum*
ἀγίτευκτι λαμπάτις ἁὼς, καὶ	*παμφαὴς ἀϊλίου σέλας,*

τότε

τότε καὶ Ποδάγρας ἰφάνη κράτος.
Solis : podagræ tum famul Apparuit potentia.

ὅτε γὰρ παγόνωρ σε τικτοσα Μοῖρα, Κλωθὼ τότ' ἴλασσεν, ἐλίλασσε δ' ἅπαν σίνας ἐρανῦ, μέγα δ' ἴκλυπεν φῶς Ζεφύρου.
Te prodeuntem ex ilibus Parcæ, statim I Clotho absoluit Totus & risit æthereis Fulgor, tonuitq; serenum

τὸν δ' ὠγαθοῖσιν ἐνὶ μαζοῖς, ἔνοσίς τε ἐτίθατο Πλούτων.
Cœlum, beatus at aluit Hanc in papillis lacteis Largus pater ipse K Pluton.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A VENEREM deam.] *Venus à Latinis nuncupata, à Græcis ἀφροδίτη, ἢ κυανοχρόα, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis, delitiarum, voluptatumq; omnium habita est dea. Hanc poëtæ ex maris spuma, & urani:* id est, *cælitesticulis natam fabulantur, à Saturno excisis, & in mare proiectis: vnde & παρὰ τὸν ἀφρὸν*, hoc est, *à maris spuma ἀφροδίτην appellarunt. Ausonius :*

Orta salo, suscepta solo, parte edita cœlo
Aeneadum genitrix hîc habito alma Venus.

B Sacræ Cypri.] *κυανοχρόα Cypria siue Cypris Venus frequenti nomine dicta est, quòd in Cypro genita, & illic colebatur, vel quòd párere faciat, ἢ τὸ κυεῖν παρέχουσα.* Γ Nereus.] *Maris deorum antiquissimus, vnde & grandæuus, & senior dictus. Græci ἁλιὸν γέροντα vocant, Nereidum Nympharum pater, mirificè laudatus ab Hesiodo in Theogonia.* Δ Iuno.] *Saturni filia, Iouis soror & coniunx, quæ tonans dicitur & ὀψιγενέτειρα :* id est, *altitonans siue altisonans & altisonus, quibus vocibus & Latini vtuntur. Claudianus:*

Contra tonantem coniurant furiæ. *Virg.* Io. *Aen.*

Panditur interea domus omnipotentis Olympi.

Et Nenius à quo desumpsit Virgil.

Panditur interea domus altitonãtis Olympi. *Olympum*

pum enim pro Ioue poëtæ cæperunt aliquando, & pro ipso cælo.

E A Tethyde.] *Oceani vxore. Ouid. 5. Fastor.*

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

Pausanias in Corinth. tres ait fuisse Iunonis nutrices: Euboeam, Prosymnam & Ascræam. Z Saturnius.] *Iupiter Saturni filius, Virgil lib. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis patet aspicit æquis.

H Palladem.] Ἀθήναν *Doricè pro* Ἄθηναν. *Ea ex Iouis capite & cerebro iam adulta prodijt, hinc dicta* τριτογένεια, *& quòd sine matre edita* ἀμήτωρ, *quam Latini Mineruam vocant.* Θ Ophion.] *Cadmi socius ex illis qui è dentibus serpentinis nati fuerunt. Ideo ó; & nomen habet à serpente, qui Græcè* ὄφις *dicitur. Is communibus auspicijs cum coniuge Eurymone Oceani filia rerum potitus est, ante Saturnum, à quo deiectus Ophion à Cœli gubernaculis, vt ab Ope Saturni vxore, Eurymone, quod in Cassandra Lycophron innuit, & Aristoph. ac vtrinsque tradit interpres.* I Clotho.] *Vna Parcarum.*

K Pluton.] *vel Pluto Saturni ex Ope filius & Iouis ac Neptuni frater: ab opibus nomen habet. Græcè enim* πλοῦτος *opulentia est. Is quum ad regni diuisionem venissent, Plutoni, qui natu minor erat, & Agesilaus vocabatur, pars Occidemis obtigit secus infernum mare: Ioui plaga Orientalis: Neptuno insulæ. Hinc datus est fabulæ locus, vt Iouis cœli imperium, Neptuno maris, Plutoni inferorum obtigerit, qui Proserpinam Cereris filiam in vxorem habuit. Podagra autem cum opulentis tantùm conuersari solita & delicijs assueta est. Vult enim perquàm delicatè tractari, molliter cubitare, & non nisi in anserinis & oloriuis plumis dormitare.*

PODAGRICVS ET CHORVS.

Πο. τίσι δ' ἐν πλαιτοῖς ὀρχήσεις πεδονόμους;

Χο. οὐχ ἁμαλλάδρομον πεσχίον μὴν ἀφ' σώματος αἰδάρα ἐκ πριχὸς ἀφίετο λυγίζεται προσφῶσιν αὐχλῶν.

Pod. [a] *Sed qualibus saltibus faciet ministros excitat?*

Gho. [b] *Nihil cruoris ab ore ferri* [c] *fundimus,* [d] *Nec vlla seta de cruice vellitur.*

οὐκ πολυκρότοις ἀσταγάλοις πίπληχι νῶτα,
οὐδ' ὠμὰ λάκιστα κρία σιτόμεθα ταύρων.
ὅτι δ' ἤδη ἔαρι βρύει τὸ νιφόεν ἄνθος
καὶ πολυκίνδυνος κόσμος ἐν κλάδοισιν ᾄδει,
τότε δὴ μιλίων ὀξὺν βέλος πίπληχι μύσεως,
ἀφανὴς κρύφιον, δυσίκλειος ὑπὸ μυχοῖσι γάστρων,
πόδα, γόνυ, κοτύλην, ἀστραγάλους, ἰσχία, μηρούς,
χεῖρας, ὠμοπλάτας, βραχίονας, κόρωνα, καρπούς,
ἴωθεν, νίφετι, φλίγα, κρατεῖ πυρὸς μαλάσσει,
μίχρις ἂν ὁ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.
Πολλὰ ἄρα κἀγὼ τῶν κατοργιαομένων
ἔλαθον ὑπάρχων, ποιγὰρ ἂν κἀτω προμενεῖς
λαμῶν φανεῖσα, σοὶ δ' ἐγὼ μύσας ὁμοῦ
ὕμνων κατάρξω, τὸ ποδαγρῶν ᾄδων μέλος.

[c] *Nec terga talis perſtrepunt ſonantibus,*
[f] *Nec fruſta crudæ paſcimur carnis boum.*
Cùm & vere florem tenuit
[h] *vlmus germinat,*
Et inſidet ramis loquacula
[i] *merula, (gitur*
Acuta tunc myſtis ſagitta fi-
[k] *Pet membra, clàm, latens,*
& intima penetrans,
Pedem[l] *genu, cauoſq́ nodos oſtium,*
Taloſq́ coxarumque vertebra, femora,
Manus, ſcapulas, & brachia,
& imas artuum
Cauernulas, tumidaſq́ digitorum baſes:
Omnia vorat, depaſcitur,
[m] *vrit, occupat,*
[n] *Inflammat, emollit, dea*
donec iuſſerit
Auguſfere morbum, [o] *& eſſe*
modum doloribus.
POD. *Ergo vnus & ego,*
neſcius licet, fui
Deæ ſacratæ numine tali pet
Ergo benigna veniat apparens dea, (citus
Simulq́ [p] *cum Myſtis, & ego hymnos ordiar*
Solitum podagricis modulaturus melos.

GILBER.

a Ορκάζει.] *ὀρκάζω, & ὀρκάζομαι, rem diuinam facio, & ἐξορκάζω, expio, & ad sacra suscipienda præparo. b* Nihil cruoris.] *Aliquot sacrificia recenset. Verùm de variis & multiplicibus sacrificiorum Gentium ceremonijs Lucianus in eo qui est, de sacrificijs, & Lilius Gregor. Girardus in Syntagmate 17. Sanguinem autem ad aras fundi solitum edendis Virgil. vt,* Sanguinis & sacri pateras-. *c* Fundimus.] *Supina manu libamus. Virg 4. Aen.*

— media inter cornua fundit.] *Id autem fiebat in sacris superûm. d* Nec vlla seta.] *Et illud notandum ex ceremoniarum instituto quod ait, Nec vlla seta de cervice vellitur. Sacrificulus autem setas inter cornua victimæ manu excerpsas, tanquam prima libamina in ignem mittebat. Id quod & Virgil. non ignorauit, cùm cecinit in 6. Aen.*

Et summis carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit—. *e* Nec terga talis.] *Flagellatio seu verberatio, quam Aegyptij facere post sacrificium soliti fuerant, ab Herodoto lib. 2. describitur. f* Nec frusta crudæ.] *Perſæ sacrificabant in loco aliquo excelso, & mundo, coronatamq; hostiam mactabant. Cùm verò magus, qui sacrificio præerat, membratim carnes in singulos quosque diuisisset, abibant omnes, nulla dei parte relicta. Græci quoque & Hebræi holocaustum nonnunquam distribuebant vel epulabantur. g* Vere.] *Quo potissimùm tempore podagrici moueantur dolores, antè diximus. Ver enim maximè excitat tales cruciatus. h* Vlmus.] *Notissima ferè omnibus arbor, vitibus amica, de qua Plin. lib. 16. cap. 40. Col. l. 4. cap. 13. i* Merula.] *De huius auis natura Plinius lib. 10. cap. 29. Vide etiam Aelianum & Oppianum de Aucupio. k* Per membra.] *Podagrici dolores in omnibus ferè corporis partibus fiunt. Sed propriè in articulis pedum primo, vnde nomen habent, tum etiam manuum, sed variùs, quia locus arctior est, nec tantum laborat grauibus motibus. vt iuncturæ præter naturam dilatentur, atque sic infirmiores fiant. Fit & in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit,*

sine in σύαρθρόσι septimi cum secundo osse carpi, & humeri cum cauitate scapulæ: seu in ἀρθρωδίᾳ superiorum ossium pollicis, vel metacarpῦ, aut tarsi pedῦ, & συσταρκόσι γιγλύμοις dicta, & σωδρώδη modò sit cum motu. Nam aliqua est, sine vi inter ossa pubis, & generaliter potiùs fit, dum inflammantur tendones, seu sint ossium vincula, seu musculorum fines, quàm cauitates articulorum, licet ab illis soleat ob latitudinem inchoare. Modò enim locus frigidus, & doloris capax, podagræ simile accidit. Nonnunquam fit in tarso pedis & carpio & metacarpio & spina dorsi & faucibus ac dentibus, in articulo pectoris cum iugulo in sterno. Non autem possunt tam celeriter finire dolores suos articuli, vt interiora membra, tum quia exangues, tum quia longiùs à corde & iecore positi: vnde etiam quæ circa pectus podagræ, & in spina dorsi, celeriùs finiuntur, & in gutture, mandibulis, dentibus, quàm quæ in manibus, & quæ in manibus, quàm quæ in pedibus. l Genu.] *Si genu occupat, dicitur Gonagra ab Hippocrate. m* Vrit.] *Quia calida, & sunt inflammationes. n* Inflammat.] *Morbos podagricos inflammationes esse, ex Hippocratis aphorismo 47. sect. 6. liquet. o* Et esse modum dolgribus.] *Hippocr. 6. sect. aphoris. 49: Quibuscunque podagrici morbi fiunt, hi sedata inflãmatione, intra dies quadraginta reflituuntur. Corn. Cels. de Medicina libro quarto, capite vigesimo quarto de Articulorum doloribus: Vbi dolor & inflammatio se remiserunt, quod intra dies quadraginta fit. p* Cum mystis.] *Mysteriorum peritis.*

CHORVS.

Dimetri.

Χο. σίγα μὲν οὖν ἄθηρ, κοὐ νλώτομ' ἴσω,	*Tranquilliter igitur & sine Ventis sit æther, quilibet*
κὴ πᾶς ποδαγρῶν ὑφημείτω.	*Laudes canat podagricus.*
ἴδ', πῶς θυμέλας κλινοχαρὴς βαίνει δαίμων, σὺν μπωνι βάσιν σκιρτομένην.	*aa En strata diligens dea, Suas ad aras aduenit bb Baculo gradũ suffulciẽs.*

Salue

χαίροις μακάρων πολυπραο-
τάτη, (θοις,
καὶ σοῖς πᾶ πόλοις ἵλα & ἵλη.
ὄμματι φαιδρῷ λοίγε & νό-
νοις λύσιν ὠκέαν,
τοῖς & ἐαρινωτέρας ὥρας.

Salue Deûm mitissima,
Tuoíq; benigna respice
Lætante lumine famulos,
Huiusq; veris tempore
Paulùm dolores mitiga.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a a EN strata.] *In epigrammate incerti authoris penultimo lib. 2. epig. Græcorum,* ἀλλοτρίοις ποσὶ ἀφερυσία, *aut eius ambulando insistens, aut virtingue sustinentibus pendens. b b* Baculo gradum fulsulciens.] *Et hoc est, quod idem incertus poëta eandem* ὁ πλοφορεῖν *nosse dicit: id est, arma ferre, siue baculos quibus sustentatur.*

PODAGRA.
Trimetri Iambici.

Πο. τίς πλὴν ἀνίκητόν μι δῆτ'
σποτὶν πόνων,
οὐκ οἶδ' ποδάγραν τῶν ἰνὶ
χθονὸς βροτῶν;
λῶ ἔτι λιβάνων ἀτμὶς ἐξιλά-
σκεται,
ἔτι ζυθὶν ἅμα βωμίοις παρ'
ἐμπύροις,
οὐ ναὸς ὅλδε πιεκρεμὴς ἀπ'
ἀγάλμασιν.
λῶ ἔτι Παιᾶν φαρμάκοις νι-
τᾶν ἀφύλ,
πάντων ἰατρὸς τῶν ἰν ὐρανῷ
θεῶν,
οὐ παῖς ὁ Φοίβε πολυμαθὴς,
Ασκληπιός.

Quis est hominum, cui non
ego insuperabilis
Regina morborum Poda-
gra nota sim?
A *Quam nulla thura, nulla*
fumigatio,
B *Nec fusus apud aras cru-*
or aut donaria
Suspensa templis diuitum
placabilem
Reddunt: nec ipse vincere
summus omnium
C *Pæan deorum medicus*
D *arte sua potest,*
Apollinisve filius Aesculapius.

ἐξ οὗ γὰρ ἰχθὺς πρῶτον ἀνθρώπων γένος,
Ex quo ſiquidem mortalium fuit genus,

ζηλοῦσι πάντες τὴν μὲν ἐκβολὴν ὀφύος,
Omnes meat retundere vires geſtiunt,

λυποῦσι δὲ φαρμάκων τεχνήματα.
Omnemq; turbant pharmacorum induſtriam.

ἄλλος γὰρ ἄλλῳ ἐμὲ πειράζει τέχνῃ.
Alius enim in me aliam tentat ſolertiam.

πίθυσιν ἀρόγλωσσα καὶ σίναπι μοι,
B Plantaginem terunt, F Cappÿq; ſemina,

καὶ φύλλα θριδάκων καὶ νεμαίαν ἀνηθάχνην,
G Foliaq; lactucarum, & agreſte Anethum,

ἄμοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμογείτονα·
Et I marrubium, alij camelamq; K potamogeitona.

ἄλλοι δὲ ἰνίδας πίθυσιν, ἄλλοι σύμφυτον·
Alij L Cnidas terunt, alijq; M ſymphyton.

ἄλλοι φακὸς φίρουσι τοὺς ἐκ τηλεμάτων,
N Lentes alij de ſtercore lectos illinunt,

ῥοδινίνου ὑφθὸν, οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν,
Hos O cocta paſſinaca, ſeu liciaq; perſica,

ὑοσκύαμον, μήκωνα, βολβοὺς, σίδια,
P Hyoſcyamus, Q papaver, & R bulbi iuuant,

ψύλλιον, λίβανον, ῥίζαν ἐκ βόρυ, νίτρον,
S Cortexq; pomi punici, malicorium,

τῆλιν μετ' οἴνου, γυψίνῳ, κομαμφακὸν,
Et T oſyllion V thus, X ellebori radix, Y nitrum,

ἐκ παρισσίνῳ λικῆλα, γύψῳ ἐριθίνῳ.
Et mixta vino Z telis, & a collamphacos,

ἐράμβης ἀπίφθου φύλλα, γύψον ἐκ Γάρου.
β Et gyrine, ſimulq; γ gallæ cupreſſina,

Et Δ panis hordeaceus, atq; ε braſſicæ
Crudæ folia, ζ gypſus gari liquamini.

Et

σκυράβους ὀρέας ἀγρὸς, ἀνθρώπου κόπρον,
ἄλευρα κυάμων, ἄνθος Ασίου λίθου.
ξύσοι φρυῖτος, μυγαλᾶς, σαύρας, γαλᾶς,
βατράχους, ὐαίνας, πραγιλάφους, ἀλώπεκας.
πολύμιτον ὑπόπεραλα βρολοῖς,
τίς ὐχὶ χυμὸς, ποῖν οὐ λεύσσει λάκυν;
ἅπαντων ὅσα, νεῦρα, ἁρμάτα,
εἶαρ, αἷμα, μυελὸς, ἔρος, ἀπόπατος, γάλα;
πίνουσιν οἱ μὲν τὸ ἀστοιάρων ἄκος,
οἱ δὲ τὸ δι ὀκτὼ, τὸ δὲ δι ἑπτὰ πηλέουσι.
ἄκος δὲ, πίνων πλὼ ἡρᾶν,
καθαίρεται,
ἄκος ἐπ' ἀοιδαῖς ἐπιθέτῳ
ἐμπαίζεται.
Ιουδαῖος ἕτερον μορὸν ἐξέδησε λαβών.
ὁ δὲ θεραπείαν ἕλαβε παρὰ τῆ κράνης.

ὠδὴ

Et ψ stercora sylvestris capræ, θ fimus hominis,
ι Farina fabarū, κ flos quoque lapidis Asii.
Alij λ rubetas, quíq; vocantur μ aranei
Mures, ν lacertas atq; ξ mustelas coquunt,
ο Ranas, π hyænas, ρ tragelaphos, σ vulpeculas.
τ Cuius metalli non pericla sumpta sunt?
Quis non probatas υ humor est mortalibus?
Aut cuius inexplorata lachryma est arborum?
Animalium omnium ossa, nerui, tergora,
φ Adeps, χ cruor, ψ medulla, ω lotium, A merda,
B lac.
Γ Bibunt alij numero quaterno pharmacum,
Alij per octo, perq; septem plurimi.
Δ Alius bibens sacram, rè purgari studet,
Aut B carminibus animum adhibens illuditur.

Z Iudæus excantat fatuum nactus alium.
Rursus alius Η à fonte remedium petit.

ἐγὼ δὲ τούτοις πᾶσιν οἰμώξαν
λέγω,
καὶ ζῆς ποιῆσαι ταῦτα, μὴ πα-
ρῶσί μοι
ἅπαντ' ἀπαυλᾶν μᾶλλον ὀργι
λώτερα,
ζῆς ἢ φρονῆσαι μηδὲν ἀντίξουν
ἐμοί,
ἥπιον ἔχω νοῦν, ἀμφὶς τιγί-
γνομαι.
ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν
μυστηρίων,
πρῶτον μὲν ἡδὺς ἐυστομᾶν δι-
δάσκεται,
τέρπον ἅπαντας, ἐυφραίνης
λέγων λόγους.
πᾶσιν δὲ ὁρᾶται μετὰ γέλω-
τος καὶ κρότου.
ὅταν ἐπὶ λουτρὰ φοιτόμῳ & βα-
σάνισμα.
Ἄτλως γὰρ, ὡς ἔπος Ὁμήρου,
ἄλλ' ἄλλ' ἐγὼ,
βαίνουσ' ἐπ' ἀνθρώπων κράτα, μὴ
βάσεις ποδῶν
ἁπαλὰς ἔχουσα, παρὰ δὲ τοῖς
πολλοῖς βυσταῖν,
Ποδάγρα καλοῦμαι, γιγνομέ-
νη πολλῶν ἄγρα.

Sed omnibus illis ☉ nil mi plorare impero:
Et sic facientibus vel Irritantibus
Occurrere soleo magis iracundior.
Qui verò contra me nihil eius cogitant,
Illis facilem & tractabilem me præbeo.
Nam qui meis communicat mysteriis,
Primùm quidem statim bona verba dicere
Docetur, obleclareq; salibus & iocis
Dictisq; facetis se salutantes solet.
Deinde cùm gestatus intrat balnea,
Fit ridiculus, fit & voluptas omnibus.
K Aten enim quam dixit Homerus, illa sum
Ego, per hominum capita molliter ambulans,
Plantas pedum teneras habens: veruntamen
Plerique me mortalium Λ podagram vocant,
Quoniam pedum captura sum, πολλῶν ἄγρα.

Sed

ἀλλ' ἄγε μύσται πάντες ὀργίων ἐμῶν,	Sed agite Myſtæ, qui mea co litis ſacra,
γηθήσατε ὕμνοις τὸν ἀνίκητον θεόν.	Celebrate laudibus inſuperabilem deam.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

A NVLLA thura, nulla fumigatio.] *Thuris ſuffitus confortat cerebrum, & ideò commodus apud medicos eius vſus, in reprimenda humorum fluxione, & cerebro robore adijciendo, ac quod in eo continetur exiccando. Sed fruſtrà omnis conatus. Vnde ingenioſus Poëta lib. 1. de Ponto, eleg. 4:*

Soluere nodoſam neſcit medicina podagram.

Plutarchus in comment. περὶ τῆς Ὑγιείας refert huiuſmodi ſententiam ceu vulgo iactatam: οὔτε ποδάγρας ἀπαλλάττει καλίγιον. Nec podagra liberat calceolus. Plinius ait, non eſſe inſanabilem. Nam in multis ſponte deſinit, & in plurib. curatur. Vide remedia lib. 20. cap. 11. Podagræ curatio etiam eſt à Cardano deſcripta in lib. de Dentibus. B Nec fuſus apud aras cruor.] *Victima, hoſtia.* C Pæan deorũ medicus.] *Virgines veſtales inquit Macrob. ita indigitant Apollinem. Apollo medice, Apollo Pæan. Idem Lucianus in dialogo Iouis, Aeſculapij & Herculis: ne ipſe quidem Pæan curaueris te.* D Arte ſua.] *Sunt qui ſcribunt inuentam fuiſſe medicinam ab Apolline, inter quos Ouid. lib. 1. Metam.*

Inuentum medicina meum eſt, opiferq́; per orbem
Dicor, & herbarum ſubiecta potentia nobis.

Iouis autem filius Apollo cenſetur; huius verò Aeſculapius: Ipſa nimirũ Theoretice, quæ intellectum illuminat, Apollo eſt, Aeſculapius ars ipſa. vnde Maro in fine lib. 7. Aeneid

Tum pater omnipotens aliquẽ indignatus ab vm-
Mortalem infernis ad lumina ſurgere vitæ, (bris
Ipſe repertorem medicinæ talis & artis
Fulmine phœbigenam Stygias detruſit ad vndas.

Ars igitur Aeſculapio attributa, per quã bona comparatur valetudo, vtpotè quæ in Therapeuticæ. i. *modendi arte & curatio-*

ne ipsa verſetur. Dicta Pæonia manus. E Plantaginem ea ſunt.] Ἀρνόγλωσσον Græcis, Plantago Latinis nominatur, cuius folia (vt ait Plin.) podagras refrigerant, & in primo impetu rubentis podagræ, hoc eſt, calidæ conueniunt. L. Apul. de Virtutib. herbar. Ad podagram, inquit, & omnem neruorum dolorem & tumorem herbæ plantaginis folia contuſa cũ ſale, & impoſita, optimè facere certum eſt. Celebrauit & Themiſo medicus plantaginem tanquam inuẽtor volumine de ea edito. F Apij ſemina] Quæ ipſa herba efficaciora ſunt, vt inqt Gal. & eius radix L. Apul. de virtutib. herb. Petroſelinon, Latinis apium ſylueſtre, tritum & impoſitũ, neruorum dolorem ſedat. G Lactucarum folia.] Θρίδαξ Græcè, Latinè lactuca. Si enim ex bilioſa fluxione fiat podagra aut arthritis, herbæ admouentur, quæ infrigidandi & aſtringendi vim habent per ſe leuigatæ, præſertim viridis, veluti ſunt plantago, lactuca, portulaca, polygonon, & reliqua huiuſmodi. Hæc enim dolores, qui acceſſionibus fiunt, ibundè lenire poſſunt. Adhuc etiam magis ſi paucæ farinæ hordeaceæ, vel vnã ex prædictis, vel duo admiſceas, & ne ficceſcat medicamẽtum, vtile eſt etiã roſaceum cataplaſmati adijcere. Frigida autem cataplaſmata admoueantur, mutenturq́ue crebriùs, & nunc hæc, nunc micæ panis poſca imbutæ adhibeãtur, vel hordeacea farina cum roſaceo accommodetur, vt Paulo viſum eſt. H Peplion.] Ἀνδράχνη πομφαία ſiue ἀγρία portulaca ſylueſtris ſiue agreſtis. Hippocrati πέπλιον, Dio coridi πέπλις. Plin. lib. 20. cap. 20. Portulaca quam peplion vocant, non multùm ſatiua efficacior. Naſcitur non multũ abſimile à peplo. Eius ſemen tantum vtile eſt, & idem cum Tithymalis habet temperamentum. Quantum autem peplion à peplo differat, Cardanus in libro 4. de Ratione victus in acutis docet. Ruellius Peplion eandem eſſe herbam cum ea, quam officinæ hodie Eſulam rotundam vocant, putat. Vide Plin. lib. 27. cap. 22. I Marrubium.] πράσιον Græcis & officinis, Marrubium Latinis. Plinius ſcribit neruorum contractionibus eſſe ſalutare, cuius ſuccus articulis minuendæque bili cum melle prodeſt. K Potamogeiton.] ποταμογείτων Græcis & Latinis, quaſi fluminibus vicina dicta eſt, ſiquidem in aquoſis & paluſtribus locis naſcitur, hinc Ioanni Sinapio interpreti amnicola dicitur, & vul-

& vulgo fontinalis, siue fontalis. Sunt qui tintinabulum terræ dicunt. Folio est betæ, ac plantaginis aquaticæ. Refert quoque folium Indum vocatum officinis. Refrigerat, adstringit & exsiccat similiter polygono. Plinius lib. 26. cap. 8. scribit vsum esse in foliis ac vinosis eruribus vtilem. De ea Dioscorides libr. 1. cap. 102. L Κνίδος.] Ἡμέλαινα frutex & genus herbæ, de quo Dioscorides lib. 4 cap. 173. Huius semen dicitur κνίδιον ἢ κόκκος, granum cnidium, vnde conficitur κνιδέλαιον cnidium oleum, de quo Plinius libro 23. capite 4. Idem de ipsa herba libro 21. cap. 6. Hallucinantur plerimiim Pharmacopœi, qui pro eo vtuntur Daphnoidis semine, vt monuit Fuchsius lib. 1. de Compos. medic. M Σύμφυτον.] μεγάλη ἄλκα, symphyton alterum, consolida maior, alum, solidago. Maior verò dicitur alterius minoris & vtrgaúa respectu. Nomen illis apud Græcos Latinosque egregia constringendi vis fecit. Vtrumque coxendicis dolori prodest. N Lentes.] Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, lens palustris siue aquatica: est autem muscus lenticulæ similis, qui in aquis præcipuè stagnantibus reperitur. De cuius vi Galenus lib. 8. de Facultate simpl. medic. ita dixit: Humidæ frigidæq; temperaturæ existit, vtringue ex secundo ordine. Decocta cum polenta, & illita podagram lenit, vt inquit Dioscor. lib. 4. cap. 89 Plinius quoque scribit, podagris cum polenta imponi. O Cocta pastinaca.] Σταφυλῖνος Græcè, Pastinaca Latinè dicitur, cuius radicē decoctam in vino prodesse podagris, quæ sine tumore sunt, inquit Celsus. Tam purpurescens, quā carotam vocant, q̄ lutea calefacit & abstergit. Agrestis ad medicinæ naturā propiùs accedit. P Hyoscyamus.] ὑοσκύαμος Græcis, Apollinaris Latinis. Confert podagris. inquit Dioscor. Miscetur vtiliter & aliis cataplasmatis dolorē leuantib. Folia omnibus medicamentis dolorem sedantibus per se, & cū polenta mixta vtiliter illinuntur. Q Papauer.] Latinè, μήκων ἥμερος Græcè, podagris illinitur cū lacte mulierū & croco, inquit Dioscor. & Plinius: vbi aūt adeò magnus dolor vrget, vt podagricus eū ferre nequeat, eis quæ torporē inducūt, medicamētis vtendum est, quanq̄ eorum liberalior vsus & frequēs cauendus sit. In hūc itaq; vsum hyoscyami seu mandragoræ, papaueris & cicutæ folia adhibēntur, vel eadem contusa, ac leuigata cum aua-

rum

vnus luteis ac rosaceo permixta accommodentur. Galenus 10. de Compos. med. secundum locos, hoc medicamentum ex Asclepiade cõmẽdauit: Succi papaueris drach ij. croci drach. ß. cũ lacte muliebri, aut bubulo, aut caprillo trito, ac adiecto pane interno diligẽter lenigato, vt molle cataplasma fiat, & rosaceo admoto mollito. Dolore sedato, partes refouendæ erũt calefacientib. medicamentis. R Bulbi.] *βόλβος ἄγριος, siue cepa syluestris ad articulorum dolores conducit, inquit Dioscor. podagris cũ melle & per se prodest.* S Cortex mali punici.] *Græcè ῥοιὰ vel ῥοιὰ, Latinè pomum Punicum, malum granatũ: cuius putamen siue cortex σίδιον dicitur, nobis verò malicorium. Flores porrò eius Cytini dicuntur. Similem vim habent acini, σίδια & cytini, hoc est, astringentes sunt, & exiccantes. Ex mali Punici corticibus, vino, & semperuino, vino probè decoctis accuratèq; lenigatis, ac cum farina hordei mixtis medicamentum commendat Alexan. in podagra ex sanguinis copia excitata.* T Ψύλλιον.] *Græcis & in officinis dicitur, Latinè pulicaris, de cuius temperamento Gal. lib 8. de Facult. simpl. medic. ita dixit: ψύλλιον semen habet admodum vtile, ex secundo refrigerantium ordine, in desiccando verò & humectando, medium quodammodo est, & symmetrum. Dioscorides: Vtitur ψυλλίῳ refrigeratoria. Cum rosaceo aceto, aut aqua illitum, articulorum doloribus prodest. Plinius, vis ad refrigerandum inest. Semen in vsu. Omnibus articulorum morbis salutare est: huius semen madefactum in aqua, admixtis in heminam seminis duobus resinæ colophoniæ cochlearibus, thuris vno. At si semen psyllij in aqua feruenti maceretur, & diligenter subigatur, viscosumq; fiat, & hordeaceæ farinæ permisceatur, mirabiliter podagricos dolores mitigabit, feruorem & ardorem doloris extinguet, & affecta loca ad temperiem bonam reducet, vt liquet ex Alexandro, Aetio & Paulo.* V Thus.] *Græcis λίβανος, Officinis olibanum dicitur. Est autem lachryma ex suæ arboris Arabicæ atque Aegypti cortice emanans, Libanotus quoq; vocata. Dioscor. libr. 1. cap. 70. in Arabia, quæ ideò thurifera appellatur, gigni tradit, in qua Sabæi, propter thuris feritilitatem clarissimi olim habiti sunt, vt ex fontibus poëtarum, cùm Græcorum, tũ Latinorũ, nimirum Homero atq; Virgilio, deum strari potest. De thure Ga-*

lenus

lenus in emplastricis medicamentis, Methodi 5. Nos in initio huius actus recen uimus, velut ingredientibus aliis, qua hic ad memoriam reuocari velim. X Ellebori radix.] *Horum duo sunt genera.* ἐλλέβορος λευκὸς, *albus, &* μέλας, *niger, melampodium. Vtrumq; Latinè veratrum satis notum, sed sola radice, quæ in vsu medico frequenter venit. Prodest articulorum doloribus correptis & resolutis, podagricis & ischiadicis, inquit Plinius.* Υ Nitrum.] *Græcorum nitrum, albũ antiquis frequens fuit, & res medicæ vtile. natiuum & factitium, sicut authoribus Dioscoride lib. 5. cap. 78. & Plin. lib. 31. cap. 10. often ditur, A sale nitro nostro non multùm differt.* Ζ Telus.] τῆλις. *i. fœnugræcum. Plinius & Varro testantur hanc frugem siliciam & siliculam Romanos magis,* q. *fœnugræcum appellasse. Columella eam simpliciter siliquam dici ait. Plinius lib. 24. cap. 8. eius recenset vtilitates in medicina, dicitque mederi podagræ, chiragrę, articulisq;. Si ex pituito so humore sit podagra, & dolor vehemens ortus fuerit, cataplasmate mitigante vti oportet, quale est ex farina fœnugræci ex aqua mulsa, aut vino tenui decocto, modico oleo nardino adiecto.* ε Κολλάμφακος.] *dictio composita, ex* κόλλα *i. gluten siue glutinum, qua dictione Latini tantùm vtuntur in eius cõpositis Et* φακὸς *i. lens. Hinc Phacinus panis & Phacoessus dæmon. Sunt glutini multa genera, quæ in medicina locum habent, & quædam ex farina parantur. Farinæ autẽ tot sunt genera & tam diuersa, quot & quàm varia semina sunt, vnde conficiuntur.* β Et gyrine.] *Gyrini informes dicuntur ranarum partus, quod scribit Theon 1.* ἀδιάπλαστα γεννήματα, *&* ἄπουλα, *quando vrsarum more pariant ranæ. Hinc in prognosticis Arati:*

Αὐτόθεν ἐξ ὑδάτων πατέρες βοόωσι γυρῖνον. *id est,*

Inde gyrinorum clamant per stagna parentes.

Itidem Aristoph. citante Suida: οἷον πατέρες βοῶσι γυρῖνον. i. Quemadmodum patres clamant gyrinorum. Plin. lib. 9. cap. 51: Pariunt, inquit, ranæ minimas carnes nigras, quas γυρῖνους vocant, oculis tantùm & cauda insignes, &c. Sic autem dicuntur à figura corporis in gyrum orbiculari, quòd fit vt mira celeritate se quò velint voluant, versentq;: quemadmodum testatur Hesychius, & quisquis is fuit, qui scripsit Etymologicon Græcarum dictionum.

dictionum. Porrò cum ranæ tribuitur loquacitas, quæ stolidissimis solet esse comes, minimè mentis esse oportet gyrinis, quos vix deprehendas esse animal, nisi mouerentur. vnde apud Platonem in Theæt. prouerbiali figura: ὀδὲν βελτίων βατράχου γυρίνου. i. Nihilo rana gyrina prudentior. γ Galla cupressina.] Eam multæ arbores producũt, sed præstantissimas δρῦς quercus, quæ etiam glandes producit, item & viscũ. Ex Syria præcipuè affertur, parua, rotunda, perforata, atramento scriptorio conficiendo aptissima. Habetur Anconæ in Italia, & Castello albo in Hispania. De ea Dioscor. lib. 1. cap. 123 Gal. lib 7. de Facul. simpl. med. Græcè κριθὴ dicitur. δ Panis hordeaceus.] κριθῆ, hordeũ: ex eo panis, polenta, quam Græci ἄλφιτον nominant, & ptisana medicamenta veterib. vsitatissima, conficiuntur. Farina hordeacea cũ fico in mulsa aqua decocta, inflammationes discutit. Podagricis inflammationib. cum cotoneis aut aceto prodest. γύρις Dioscoridi est farinæ pollen. i. flos, è verbo polleo q. hordei sicut tritici portio præstantissima sit. Marcellus Dioscoridis interpres dicit, pollinem esse tenuissimũ pulueré subtilioremq; farinæ partem, qualis circa molas plerunq;, & loca in quib. panis pinsitur, parietib. hærens inuenitur. ε Brassicæ crudæ folia.] κράμβη ἥμερος, Brassica satiua vulgo caulis, cuius sunt aliquot genera. Est vnũ minutiorib. caulibus, & tenuioribus foliis, flore luteo, Galli Choux rouges dicunt, Dioscor. Brassicæ succus cũ fœnigræci farina podagricis & articulorum doloribus correptis illitus prodest. Brassicæ folia per se aut cũ polenta trita omnibus inflammationib. conferunt. Plinius: Podagræ aũt morbisq; articularibus illinitur, cũ rutæ, coriandri & salis mica, hordei farina. Aqua quoq; eius decocta neruos articulosq; mirè iuuat. Scribit insuper à podagra liberatos edendo brassicam, decoctaq; ius bibendo. Quidam eius succũ ex aceto, vel cũ fœnugræco articulis, podagrisq; imponunt. Ad coxendicum dolores cũ adipe peruetusto. Plura de brassicæ virib. vide apud Catonem de Rerustica, cap. 157. L. Apuleium de Virtut. herb. Herbæ brassicæ fluuiaticæ folia cum axungia vetere pisata, & commixta quasi malagma inducitur linteolo grosso, aut in aluta, & imponitur podagræ. Quòd si vetustissimus dolor fuerit, eò magis efficacior eris. Cinis crematæ radicis brassicæ, eiusq; coliculoris cum axungia il-

ris illitus, multis fuit præsidio, vt inquit Paulus. Conuenit autē si pituitosus influat humor. ζ Gypsus.] Gypsum ex lapide quodā candido in Burgundia superiori multis in locis coquitur, atq; etiam è terra eruitur. Arefacit, & est emplasticum, ac reprimit, maximè si misceatur Gari liquamine ex salmuria salsi pisces, Gari apud Græcos dicti. Id salmuriā vocamus, i. ius salsum, muriam salsuginē, in qua pisces & caro seruantur. Et Gypsum & Garum ἰσχιαδικοῖς & coxendicis dolori infunduntur.

η Stercora capræ syluestris.] Caprarū præsertim in montibus degentium σπύρηδες vel σπυρίδια, baccæ, globuli acrem & discussoriam vim habent induratorū maximè tumorū. Cum pōsca & farina hordeacea fimus caprinus diuturnos tumores discutit, quod Galenus sui experientia docet. Idem inquit, eo vsus sum ad genu tumorē habens inueteratū, & ægrè solubilem, iussi fieri cataplasmate ex farina hordeacea per oxycratū, indè videlicet hoc stercore, & mirificè homo ille fuit adiutus. Cum axungia verò impositum his, qui podagra tentātur, auxilio est, vt inquit Dioscor. lib. 2. cap. 72. vbi vitelem, Arabicam dictam, vestionem Ischiadici videbis. Fimi caprini cinerem cū axungia vetere, podagris auxiliari, author est Celsus. θ Fimus hominis.] ἀνθρώπου κόπρος, humanū stercus, vt posteritatis memoriæ prodidit Gal. lib. 10. Simpl. med. vim habet vel maximè digerentem, ab inflammatione vindicat, & obiter intumescere non sinit. Verùm abominandum est ob fœtorem. ι Farina fabarum.] De fabis Gal. lib. 7. de Fac. simpl. med. Erasmus noster in adag. Chil. Suns enim frigidæ & siccæ. In podagricis, inquit Gal. ea sæpenumerò vsi sumus ex aqua decocta, deinceps adipem suillum admiscentes. Fabalium etiam siliquarū cinis, ad coxendies, & neruorum veteres dolores, cum adipe suilli vetustate prodest, vt inquit Plin. κ Flos quoq; lapidis Asij.] Asii historiam, & vires descripsit Gal. lib. 9. Simpl. med. Est lapis, inquit, in Asso proueniens, quem ob id ipsum Assion cognominant: Immutritur ei quidd am farinæ tenuissimè adsimile, qualis in pistrinorū parietib. adhærere visitur. Appellant hoc medicamentum petræ Asiæ florem. Troadis est Assus, vt Plin. lib. 26. cap. 17. author est. Generationem floris nasci ex rore maris vel aspergine, ac Sole indurari idem Galenus existimat. Podagrici eo ius

eo iuuantur. Hic lapis idem videtur esse qui & Sarcophagus, de quo Plin. lib. 26 cap. 17. & lib. 2. cap. 96. Celsi. lib. 4. cap. vlt. in cura prodagræ. Aetius lib. 7. cap. 39. Oribas. synopsi. lib. 2. cap. Cardan lib. 5. de Variet. rer. λ Rubetas.] φρυνος ἢ βάτραχος ἔλειος κῶφος. i. Rubeta vana palustris muta, quam quidam bufonē vocāt. Terrestris nocētior, magisq; lethifera est, q̄ palustris. Is. Acopon ex rubetis ad podagricos, arthriticos, ischiadicos describitur apud Aet. lib. 12. c. 44. Plin. & Marcell. aiunt, podagris prodesse ranæ rubetæ exustæ cinis. μ Aranei mures.] μυοχάλη compositū est vocabulum cū μυὸς καὶ χαλῆς. i. ex mure & mustela. Dicitur & μυγάλη, vt hic. De eo Aet. libr. 13. cap. 14. colore similis mustelæ est, magnitudine autem muris, os oblongū habet, caudam exiguā, dentes tenues. ν Lacertas.] Σαῦρος ἢ σαῦρα in vsu medico habetur etiā, vt docti norūt medici, chirurgici ve. Ischiadicis prodesse dicit Plin. lacertam viridem in cibo, ablatis pedibus, intrancis & capite. ξ Mustelas coquunt.] De ea legito Gal. lib. 11. de Facult. simpl. med. vbi mustelam, pro podagricis & arthriticis nunq̄ cōbusisse fatetur, de qua quidam tradiderūt, cinerem eius aceto illitū podagricos iuuare, & arthriticos, quippe cui insit vis discutiendi. Dios. lib. 2. cap. 24: Cremata in fictili podagricis confert, cinere ex aceto illito γαλῆ κοινοῖς mustela vulgaris. Mustelæ viuæ combustæ cinis cum oleo rosaceo & aceto penna illitus, podagricis prodest. Marcell. & Plin. qui addit, vel si cera & rosaceum admisceatur. Mustelæ sanguis cum plantagine illitus, podagras lenit, Plinius. Nervos contractos vemollit, & articulorum dolorem soluit, Isidorus. ο Ranas.] βάτραχος, notissimū animal, cuius species sunt pluures. Oleo de ranis multi vtuntur in podagra. Plin. & Georg. Pictor. π Hyænas.] Hyæna habetur in Africa corpore nō minore q̄ lupus est, cuius caro coacta cū oleo iuuat podagricos & iuncturarū dolores ex frigiditate. Cocta cū aqua, cui infideat in solio seu cupa podagricus & arthriticus, plurimū prodest: Rasis & Albert. Vituli marini, aut quod melius est, hyænæ pelle facta calciamēta, si qs in quotidiano vsu habuerit, efficaciter podagræ morbo carebit. Marcell. Hyænæ felicum lapide Asio prodest podagris. ϱ Τραγέλαφος.] Animal hirco & ceruo simile, nascitur in Arabia. Diod. lib. 3. ab Aristotele dicitur Hippela-

Hippolaphus. ν Vulpeculæ.] ἀλώπεκες, pulmo in vsu quotidiano est Fungibo, quū ex eo Loch officinæ contra pectoris vitia parare habeant. Plinius: Podagris vulpes decocta prodest. Oleum vulpis dijecti vtile est arthriticis & podagricis, inquiūt Haly & Rasis. Est etiam vnguentum vulpinū apud Nicolaum Myrepsum admodū vtile ad podagricos & arthriticos dolores.

ξ Cuius Metalli.] Non solùm ab ipsis fodinis metallica & fossilia medicamenta habentur, sed etiā à fornacibus, vbi Metalla funduntur. Nam ibi & diphrygē, & pompholygem, & spodiū & cadmiam, & argenti spumā, & alia nonnulla habemus.

ο Humor, lachryma.] Succi in medicina admodū necessarij sunt, & non solùm ab herbis eliciuntur, sed etiā à radicibus, vt Cyrenaico, & glycyrrhizæ. Ac fructibus mālorū punicorum, citriorū, limoniū, ex myrti baccis, inglandibus, moris, pyxacantha, ligustri baccis, & acacia. Item omphacio. De his vide Galenum lib. 6. de Medic. compos. secundū locos. Adhæc habentur varia liquorū genera, quæ quamplurimis ex plantis distillando ac destillant, quorū alij gummi, alij resinæ, alij lachrymæ vocantur. In gummi genere sunt opoponax, laser, ammoniacū, sagapenū, euphorbium, galbanum, bdellium, myrrha, thus, opobalsamum, sarcocolla, styrax, & id genus alia. In resinario verò censentur Therebinthina, lentiscina, strobilina, pinea, picea, larigna, & abiegna. In lachrymarum denique numero sunt lac, quod ex papaueris maturis excipitur, propriè opium appellatū, scammonium, quod ex thapsia fluit, thymalorum omnium lac, cancamum, tragacanthæ lachryma, quique defluit ex vitibus liquor, ex pruno, amygdalo & cerasio. Manna cœlestis est quidā ros siue liquor suauis, qui ex aëre veniens sublucanis temporibus, arborū ramis, & frondibus, herbis lapidibus, & solo interdū inuenitur hærere, qui breui rēporis curriculo coalescens, grumi sui in gummi morem efficitur. φ Adeps.] στέαρ. De dapibus, seuis & pinguedinibus, quæ in medicum vsum veniunt, copiosè & abundanter locuti sunt Dioscorides lib. 2. cap. 69. & Galenus. Vtimur autem pinguibus pro leniendis, ac sedandis doloribus, emolliendisq; tumoribus. χ Cruor.] Αἷμα de sanguine Galenus statim in initio libri 10. de Simplicium medit. faculs. Dioscor. li. 2. cap. 70. ψ Medulla.] μυελός. De medullis nihil quicquam

melius aut elegantius dici posset, quam quod C
ptiũ reliquit, lib. 11. de Facult. simpl. medic. Aleu
durata corpora, sine duricies, sit in musculis, vel
vorles vocant Graeci, sine connexiones arteriarum sint
exta patiantur. Ex experientia certum est primas
cundas bubulae, postremas hircinae è dorsi spina
dicat ut qui hyberno tempore adservandam ducet. Ἀ
ἄριστον, melius ἄμεινον, vrina frequenter hodie vrinae
dica habetur, qui ad abstergendi vires obtineat. De vri
lib. 2. cap 74. Gal lib. 10. simpl. med. A Merda.] Σκατᾶ vel σκατὸς, κόπρος· ἀπὸ πάντων, ἄριστον, βέλτιστον, *stercus. Inter fomenta podagrae est fimus pa*
refert Hieronymus in 2. contra Iouinianum podagr
rem mitigat. Fimus bouis, inflammationibus conduc
acuti fece podagris auxiliatur. Columbinum stercus
ter etiam sui experientia Galenus commendat. Ad
dolores, ad podagricas & arthridicas affectiones, si
nodi vel tumores extiterint, conducit. De humano
stercore, cùm satis superque antè disseruerimus, no
amplius addendum existimem. Refert Plinius plu
lagmatibus eos vti, qui podagrae morbo laborent.
ri epitheto foetida dicuntur, cùm sint omnia ferè tal
soque dixit Hippocr. in lib. de Flatibus, Medicinam
sordidam, cùm medicus res foedas, foetidasque tra
tur. Medici autem cùm multorum animantium,
etiam excrementa non illinunt solùm, verùm in po
strant in morbis. Hinc medicorum & Aesculapi
micorum lepidissimum Aristophanem in Pluto exa
id est, merdam comedens epitheton, qui olim, v
peccantis naturam deprehenderent, sudores in ba
exceptos, & suvium sordes degustabant: non mi
veterinarij medici equorum stercora. Vide Hippoc. sib.
lib. 3. de Locis affectis. B Lac.] *Galen. lib. 10. sim*
refert experientiam de lacte & caseo in arthritico.
autem ad tophos facit vetustissimus, acerrimusque ca
suillae carnis praepinguis, ac veteris decocto contritus
perimpositus ex omnium ferè medicorum Graecorum

¶ Bibunt alij numero quaterno Pharmacum, &c.] *Barbara decocta intelligens, quæ pluribus assumuntur dosibus appetente diluculo: miserandum etiam Vesperi, præsertim, vbi frequentem à robustissimo ægrotanti nullam afferre molestiã, aut eundem morbum ipsum reuocare, compertum habemus. Dosis est ponderis trium, quatuor, plurium aut paucissimorum vnciarum; pro morbi aut ægrotantis ratione: & dicitur à Græco δίδωμι, quod est, dare. Hac voce nos vtimur proportionè simplicium medicamentorum. Decoctorum autem varia sunt genera, quædam enim ad concoquendos tantùm, & alterandos humores vsurpantur, quædam verò non tantùm in hoc vt concoquant & alterent, sed & vt simul purgent, aliośq; multos effectus in diuersis partibus corporis præstent adhibentur, & magistralia dicuntur siue mixta. Simul concoquentia, & purgantia. Sunt etiam nonnulla quæ priuatim purgantia vocantur decocta. Parantur autem maximè è stirpium radicibus, foliis, floribus, succis, fructibus, seminibus, corticibus, & lignis, & ex aquæ iustæ quantitate coquuntur, donec tertia pars, aut dimidium absumatur. Decocta exprimuntur & colo transfunduntur, & mox seu mutilia abijciuntur. Liquor saccharo aut melle dulce redditur, idem & oui albo purificatur, & quibusdã odoramentis suauitis fit. Extant aliquot exempla decoctorum, concoquentium, alterantium, mixtorum & magistralium apud Mesuë & Leonhartum Fuchsium de Compositione medicamentorum lib. 3 Sunt autẽ Græcorum medicis duo protrita potionis vocabula, nempe δὸ ἐκλειμμα, i. elixatio, decoctio, à Græco verbo δοκέω, quod est, deferuesco de quo Dioscor. li. 2. c. 185. Et ἀπόβρεγμα, i. delutũ aut infusum. Est autẽ dilutio, aqua vinum, aut alius humor, in quo herbæ, aut radices vel aromata maduerint, quibus exceptis relicta eorũ vis in aqua vel vino, id propriè dilutio vel infusione dixeris. Euacuationes autem lenitiuas & moderatas siue per sedẽ fluxas, siue per vomitũ, veteres ὑφεμίσεις vel ὑφεμίδας siue ὑφεμίας vocant. Galen. in lib. 2. Hippoc. de arsic. Hinc ὑφεμισῶν. i, purgare decocto & potione. Herodotus ὑφεμίσαντο, purgant se.* Δ Alius bibens sacram.] *Ieuo ista nominarunt Græci, quasi sacrã ab operibus & facultatibus suis diuinis & mirabilibus, aut certè quasi magnã. Magna itaq; est,*

propter excellentes suas facultates. Iste [illegible]
cabatur à natura, ob aloën, quæ virtus amara est;
copiâ eius compositionis ingredientis. Extant eius confec-
uersæ compositiones, quæ ab autoribus fere nominatis re-
scilicet Rufini, Galeni, Hermetis, Constantini, Abbatis
logadij, &c. E Carminibus.] Intè à cantibus. Virg.

Carmina vel cœlo possunt deducere lunam,
Carminibus Circe socios mutauit Vlyxi,
Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

Irrepsit hoc incantationis & maleficij genus in [illegible]
huiusq; olim & adhuc hodie habet, suæ artis, sub medio
sextus suos professores, quos Plato lib. de Rep. 2. Agyrtas
& vates nominat, qui ante diuitiis ianuas stipe petitori
tim quæstus causa obtrabãt, & diuina quadã virtute,
nibus & sacrificiorum mysterijs se morbos infligere, t
quoq; curare: & si quid sceleris à diuitibus, aut eorũ p
set cõmissum, in magicæ sacrificiorũ celebritate satisfa
odore expiare, eorumq; inimicos tam fontes, quàm inno
λυς, id est, carminibus obtædere posse gloriabantur. Quo
tantùm arguè, sed piè & sanctè diuinos Hippocrates
de Sacro morbo sine comitiali ita vedarguit, & impietatis
sas. Qui, inquit, lustrationibus & magicis incantationi
rũ affectiones depellere se iactitant, hi victus indigni,
ad Dæmoniũ referunt, vt quiddã se amplius scire vulgo
tem, & homines decipiant. Expiant enim morbo corrept
guine & sceleribus inquinatos, iniustos & intoxicat
piamenta alia sub terrã defodiunt, alia in mare proiciu
ad montes desertos, ne quis ea contrectet, asportãt. At Deu
quit) qui maxima ac sceleratissima peccata purgat, nostr
beratio. Qui certè sui filij natiuitate & immolatione,
ento Dæmonum cultu & potestate liberauit. Z Iudæus
cantat.] Indæos perfidos incantationibus curare morbos fu
qui putãt, at ego illos nihil nõ audere video, quo ab afflict
per fas & nefas pecuniã emungant. O sceleratũ pecuniæ
pium, quid non mortalia pectora cogis audere? Quos non
morbos curare, quæ deniq; præstigia & intemperiates,
rũ, radicum, lapidumq; viribus, sub statu lunæ & stellarũ

adapta-

adaptarũ, sese non efficere posse promittãt? His fascinare, his dæmones cogere, his deniq; iratũ Dei numen litari posse, perfricta fronte nugantur. H A fonte remediũ.] A thermarũ lauacris, quæ vt Plutarchus ait lib. de Igne & Aqua, ἰατικὰς μὲν, καὶ πρὸς ὑγιείαν δὲ αἰσθητὰς, i. salutaria, & ad morborum medelam efficacia, quarũ aliæ per simplices tantũ mineras, vt alumen, sulphur, plumbũ, chalcitida aut ferrũ, suas deriuãt scaturigines, quarũ medicas vires Paulus lib. 1. cap 51. Aegineta & Vitruuius breuiter perstringunt Θ Nil nisi plorare.] Notum est Græcos ita loqui solitos, vt plorare iuberent eum quẽ à se cõtumelioſè dimitterent, & plurib. annotauimus in proverbio, Praeter plorare nihil. Aristophanes in πλούτῳ: Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγωσι: & infrà: κλαύσεις ἐγώ σοι λέγω. Lucianus vsus est hac voce in primo Necrycorũ dialogo: & in Somnio seu Gallo. Irritãtibus iracundior.] Tale est mulieris ingeniũ, quibus iratis si repugnes, magis prouoces, nec sine tuo malo discedas. Sic Plautus:

Bacchæ Bacchanti si velis aduersarier,
Ex insana insaniorum facies, feriet sæpiùs,
Sin obsequaris, vna te soluas plaga. Sic quanto obnitentibus est asperior pagra tanto stabilior in ratione mãnentibus indulget. K Aten enim.] Ate dea noxæ, damni & turbarũ, quæ Θεὰ παρὰ πᾶσιν, id est, valida & velox, lõgè anticurris, & tã multa inscitat mala, vt ijs sanandis λοιμὸν ponè sequentes nunquam sufficere possint. Λ Podagram vocant.] Solet enim articula is morbus plerunq; ab humore calido & frigido ex capite præcipuè distillante oriri, vt Hippocrates diuinus ille scripsit: qui si ad pedes descendit, & nos infestat, podagra dicitur: si ad manus, chiragra: si verò ad vniuersum corpus, Arthritis morbus i. articularis absolutè appellitatur. Dolorem affert, idq; alijs cum ardore, alijs cum algore. Eo diuites & otiosi præcipuè infestantur. Dicta est autem podagra, quòd pedum vsum impediat, pedicæ, tenticulæ. i. laquei more, quo animalia capiũtur. Græci enim πόδαγρα, laqueũ appellãt, quasi πόδων ἄγρα. i. pedis captura. Podagra ab Horatio in epist lib. 1. Cessans morbus dicitur, quòd longus & aduersus remedia consumat, & difficilis curatu, vel effectu, quia tardet, & cessare cogat:

Dictaq; celsitatem nerui [illegible]

Sulfura contemni, vicus geminq; inuidus [illegible]

Elidendi nimirū. depellere è nerui. Bale molestiam re. i. *aquæ sulfureas, quæ dicuntur valere ad pellendam, contemni & pro nihilo putari. Podagra laboratis. Aristot. lib. 8. Animalium cap. 22.*

CHORVS.

Dimetri Anapæstici.

Χο. ἀλλὰ μαντικὸν ὕβριν ἔχαις λύρα,
πολυθρῆνε, ὀδυρμόθυμε θεὰ
ἐλπὶ σᾶν ἰδὼν πρόπομ' ἐνοσάς.
φεῦ σὸν κράτος, ὀλβιόφρον Πολάγρα,
ἐπὶ μὲν Διὸς οὐ πάμαν βίλος·
προμὶς δ' ἐς κύμαθ' ἁλὸς βαθέας, φλας,
προμία βασιλεὺς ἰνίοχον Αἰδ-
ωνιδ' ὁμοχρὶς, καταπλινοβατις,
πολυθρόμα, βαθυνασφαγάλα,
σφηνοπρησιπύρα, μοχθ-
λάκτα,
λοιδυκαφόβα, γοννυκλαθ-
ρύανα,
πικρονδύρηποπορόπλα,
γοννυκαμψιπίκυρτι Πολάγρα.

O' nympha [illegible] damantinum
Multipotens, animo
lida.
Audi vota nostra
bb Magna potentia
magna.
O' regina cc opulen
dagra, (
Quam dd Iouis hos
Quamq; profundi
pelagi
Trepidant, quam que
pidat, ff sceptra
Qui gg gerit infera
gius Pluton,
O' hh gaudes nodis,
da,
ik Cursuetas, ll talor
Calcitrematrix, m
tanga,
Osiitremenda, gen

Articulos cruciandi cupida
Curuigenuflexa, potens Podagra.

GILBER

qd INGENIVM adamantinū.] *Nulla vi domabile, inexorabile, implacabile & insatigabile. Adamantis enim lapidis incredibilis est duricies. vnde quicqd inuictū atq; inexpugnabile & implacabile est, id adamantinū vocamus. Idē Lucianus in Pseudomante, mentem adamantinam dixit.* bb Magna potentia.] ὃ κρείσσων ἐστὶ μέγιστον. i. cuius potentia est maxima. *Homericus hemistichiū.* cc Opulēta podagra.] *Iuuen. sat.* 13:

—pauper loculpletem optare podagram
Ne dubitet Ladas—.] *Fuit autē Ladas mirae pernicitatis pauper. Podagricis autē & quibus præpuē infestātur & vexātur, rarō pauperes fuisse dicit, vn ie refēra Græcus poēta eā μισοπλουτον. i. odio habentis pauperes, appellat.* dd Iouis pernix telū.] *Fulmē Iouis pernix propterea dictū est, quod ciere cōsiximus ictus & velocissimē celebritatis est: hinc fulminis ocior dixit, apud poētas. Statius*:

Iacet igne Iouis, tam visq; citatior astris,
et Fluctus pelagi.] *Neptuni, cuius hoc cognomē fuit, Pelagaeus, ff* Sceptra infera.] *Inferorū regnū. Nā apertissimē sceptro siue virga regnū intelligi, illud in diuinis literis ostēdit, quod sceptrū de manu Iudæ non auferendū pollicetur Dominus, donec veniret, q missēdus erat Christus.* gg Gerit.] *Regit.* hh Stygius Pluton.] *Plutoinferorum deus Stygius dicitur, à Stygia inferorum palude.* ii Gaudens nodis.] *Nodosa ab Ouid. & Horat. appellat, ab alijs lapidosa, propter tumores, q in modū lapidis indurant.* kk Curriuetās.] *Velocitatis aduersatrix. Podagra. n. maximē velocitas impedit, & ideo ab Hor.* 1 *ser. sat.* 9. *tarda dicitur. Item à Catullo*:

Aut si aliquem meritò tarda podagra tetā[illegible]
Mantuano tardigrada:

Tu quoq; tardigradam tactu sanare podagram.

ll Talorum tortor.] *Hæc dea propter varios effectus varijs epithetis & nominibus celebratur. Extat epigramma Græcum elegantes podagræ originem describens*:

λυσιμελὴς βλάβη ἐστὶ λυσιμελὴς ἀφροδίτης
Ἥρωτας γὰρ ἔρως λυσιμελὴς ποδάγρα: id est,

Soluere mēbra solet Bacchus, solet & Venus ipsa
Soluere & ex illis nata podagra solet.

Ita vt ex Bacchodes membrorum dissolutrice, filia podagra membrorum dissolutrix. Idem Lucianus in Somnio seu Gallo podagram ex intemperantia nasci.

Trimetri Iambici.

PERSONAE.

Nuncius, Podagra, Medici, Torto

Αγ. Δέσποινα, καιρὸς ἡμῖν ἐστὶ λῶστα δεῖν ποδί,

NVN. Domina, tempus est tuam te ferre

ἄκουε δ' ἡμῶν ἐκ τὸ σύμφορον φίλον,

Audi, nec contra fero e frivolum

ἀλλ' ἔστι πρᾶξις τῶν λόγων συνέμπορος,

Sed socia verbis inungitur.

ἐγὼ γάρ, ὡς ἐτάξας, ἀρίμφ ποδὶ

Nam ciuitates vndiq

πόλεις ἐχνεύων, πάντας ἀράνθρ' ἀδύμους,

Lento pede vestig scrutabar domo

μαθεῖν βουλῶν, ἅ τις σὸν οὐ τιμᾷ κράτος·

Cunctas, vt aduers tuam

καὶ τῶν μὴ ἄλλων ἄσυχον ἄλον φρυάσσω

Potentiam non d coleret,

νικωμένων, ἄνασσα, σῶν βίᾳ χερῖν,

Aliosq; tuarum v fas repperi

Λίθο δ' ἐδάνη φῶτι, δολμηρὰ θράσει,

Regina domitos quiescere.

ἐφαψάμενον λαοῖσι, καὶ μανθάνω,

Ipsi sed audaces dentia

ὡς οὐκ ἔστι σὸν κράτος σεβάσμιον,

Preti sua non cere

Ac deierare, vim tuam venerabilem

δὴν ἔκβολον βρέφος σὺ θὲς
σειρῆσι
διὸς δ' ἁλμῆσι σωθὲν μολὼν
ἀνομῶ πόλα
πτερωτὸν ἵκω, πάσῃ δρανύσ-
σας ὁδῷ.
ΠΟΔ. ὦ μηκυνὸς ἔπλης ἀγγέλων
ὄκνιόν μοι
γὶν δ' ἀκτὴν ὅσα δισσὰ στα-
δίων λιπὼν,
ἥκεις; φράσ' μὴ σύνοχθον, ὡς ἐ-
μὼ τάχος.
ΑΓ. πρῶτον μὲν ἔλιπον πυκνὰ
βαθμῶν λιμάκια,
ξύλων πίμπλησι δρυόεσσα
ἁρμονίας,
ἔπειτ' ἐκλιτὰς μορφὰν ἀπὸ λα-
κάδος πόδος,
σκληροῖσι τρόχοις ἀντιφόβου
μηχανήματος.
ἔστιν δρυὶς δ' ἐκ ἴχνεσιν ἀλγι-
νοῖς ἐμῶν,
ἰσχναμφίβληχ' ἁλίξιν ἀσκέλεσι ῥο-
δόν
τε δυσκάτοχον ὀξυτενέσσοις
λίθοις.
μηδ' ἐν ὁλίσθῳ σκαιωθὲν πε-
σεῖν ἐμέ.

Non esse, sed exortem volui
mortalium
Ye generis ac vitæ. Religans
igitur pedes
Mox fasciis, vehementer ap-
properans, die
Iam denique quinta veni, lassus
itinere.
Nam tota fermè duo stadia
pertransij.
POD. Quàm subitus ades,
ô nuncie velocissime!
Sed cuius obsecro regionis
terminos
Duros & inuios reliqueris,
explica,
Claréque refer, vt celeritatem
intelligam.
NVN. Quinque graduũ scalas
reliqui primitùs,
Tremulas quoque, luxatis tra-
bium compagibus.
Deinde sternax me excipit
mozarea,
Duris retinens ad pedes im-
pulsibus.
Quod iter vbi confeci gra-
uibus vestigijs,

Stratam silicibus ingredieba[r] semitam,
Itúque scrupulis actus asperam,
Hinc incidens in lubricam & Planam viam,

ἐκκόλλᾳ ἀπ' ἀμφοῖν, διέλαν-
τ' ἄκρα.
ἔκφυγε, βαλὼν πηλὸν ἀφ' ἑνὶ
σφυρῷ,
ἀξύνετον ὄντι· ἐκ μι-
κρῶν ἰδών
ἔρρα, βάσιν μὲν θρᾴττων ἐκεῖνο
μηδέν.
ἔδεε μὲν ἐκείνῳ πᾶν ἄκμας
ἐκμηκότα
πλατεῖαι μὴ κίνδυνος· ἀτὰρ
οὐκ ἐσφαλές.
τὰ μὲν γὰρ ἔνθεν, τοῖσ' ἐκεῖθεν
ὀχέματα
ἔσειον, ὠκάζοντα, ἔστιν ὅτε
πρίκαν.
ἐγὼ δ' ἐναντίον ἐλαφρὰ ἐκνύσ-
σων πόδα,
δόκιμος· ἔδεινον ἀσφαλὲς πίσ-
σαν σφυρῷ,
ἕως ἁπλοῦν παρῆμαι προκέ-
λευστος.
μύσης γὰρ ὧν σὺς, ταχὺ φύξιν
ἔπιδώσων.

Pio. οὐκ ἂν μαθὼν, βέλτιστε,
πρᾶξις ἃ δεῖ σοι
ὀρθῶς πέπρακται, τῇ δὲ σῇ πρὸ-
θυμίᾳ
ἴσως τιμῶς ἀνίσην ἀπόδου χάρ-
ιν.

ἴσα

Dum [illegible] prorepo
lutum retrahit
Calcet malè [illegible]
cœnum retrò,
Quòd transeuntis [illegible]
membris mihi
Sudor fluebat, [illegible]
sum gradus
Deficeret: inde [illegible]
corpore,
Latam quidem, at [illegible]
minus insisto viam.
Varijs & hinc & inde [illegible]
hiculis
Vt currerem cogentibus [illegible]
vrgentibus.
Quare celeriter [illegible]
segnem pedem,
Transuersus occurs[illegible]
ens, cessi loco,
Donec citiùs quadriga [illegible]
ret rotis.
Mystes enim tunc ne[illegible]
currere.

PODAG. Non grata haec rectè tibi res gesta sit,
Mi nuncie. tuae nam promptitudini
Parem rependam gratiam precio pari.

Aliq

καὶ ἀξιοῖ λάφυμα τυμβῶ τόδε,
ἔξεις φρενίας παράσχ λέφων πόνων.
ὑμᾶς δ' μιζοὶ κεῖ θνητοῖς ἐχθίστοι,
τίνω πάτ' ὄντες, ἢ τίνων πικρυνότε,
δαμᾶτι ποδάγρας ἀμμιμνάδη λαρτα,
ἦδ' ὁ Κρονίδας οὐδὲ νικᾶσαι βίαι;
λέγετ', ὦ κάκιστοι· ἢ γὰρ ἡρῶν ἐγὼ
δάμασε πλείστους, καί γ' ἐπίσαντας εἰδέναι.
Πείσομαι πολλάκις, πολλὰ γρὸς ὧν ἐκνίζω.
ἔβαν γὰρ Ἀχιλλεὺς, ποδαγρὸς ὢν, ὁ Πηλέως.
ὁ Βελλοφόντης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκπάτρης.
Θηβῶν ἄναξ, Οἰδίπους, ποδαγρὸς ἦν.
ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδαγρὸς ἦν ὁ Πλειθένης.
Ποίαντος υἱὸς, ποδαγρὸς ὢν, ἦρχε σύλλ.
ἄναξ πολλάκις, Θεσσαλῶν ἦν ἡνίοχος,

Atque hoc adeò præmium tibi sit præmium,
Posthac tricennio saltem modò leues
Tentare te nostros dolores perferam.
Sed vos scelesti, dijs & inuisissimi,
Quinam, vel à quibus parentibus editi, (tentiæ,
Audetis obniti podagræ potentiæ,
Cuius superare vim nequit [b] *Saturnius?*
Heus dicite pessimi: quoniã [c] *heroas ego*
Quamplurimos domui, sapientes vt sciunt:
[d] *Priamus pede celer ille, ea-nitur podagricus.*
Perijt [e] *Achilles podagricus ille Pelei.*
Et [f] *Bellerophontes podagricus mepertulit.*
Podagricus & Thebanus erat [g] *dux Oedipus,*
Et ex Pelopidis podagricus erat [h] *Plesthenes:*
Et [i] *filius Pœantis etiam podagricus (alius celer*
Dux præfuit elasii. fuit &
Dux Thessalorum, qui simul atq; prælio

Victus

Ἀλλ' ἴσως προσοίσεται σοι μάχη.

Victum cecidera[t] laus, præfuit

ὅμως ἀναγκαῖος ἂν, ἢ νοῦσος ἔχῃ σε.

Clasti, podagricus ager foret.

Ἰθάκης ἄνακτα, Λαρτιάδην Ὀδυσσέα

Ithacæ quoque Laërtæ filium

ἐγὼ λατίνιφωνον, οὐκ ἄκανθα πυγόν.

Vlyssem, ego, non cuit trigonos.

ἐκεῖνα χαρίεντα, ὦ δυσλοίδορε μοῦσα.

Nimium ergo calamitosissimi

Ἴσθι πάθῃ τι λύπασιν, οἷς δικάζεις.

Pœnâ patiamini meritis parem.

Ἰα Σύροι μὲν ἰσμὴν, ἰα Δαμασκῷ τῷ γένει.

MED. [m] Syri genere Damasce mus.

λιμῷ δ' ποκῶ, ἢ πενίᾳ κραζόμενοι.

Multa[n] fame vexò co inopia,

γῆν καὶ θάλασσαν ἐρίπομεν πλανόμενοι,

Terrâ & mare per errantes, vagi.

ἔχομεν δ' ἄχθημα παρὰ δόμοις τόδε,

Habemus autem quo vnguentum dedit

ἐν ᾧ πολυωρεῖται ἀλγύντων πόνος.

Per hoc mala co ægrotantium.

Ποῖ δὴ τὸ χρῖσμα, φίλτατε, ἢ τίς ἂν σκοπὸς, φράσον.

POD. Cedò, q guentum? quis il bitus?

Ἰα μόνης μισητὸν ὄρνιθος ἀκούσας ἔπος φράσαι,

MED. Sacratum di ius mihi im datum

πολλοῖσι θνήσκοντος ἐντολὰς παρὸς,

Me talia dicere tibi planè non sinit,
Nec vltimum morientis edictum patris,

ὃς τοῦδ' ἐπόησε φάρμακον μόνον
ὀφθῆναι.
ὦ κἀμὲ πάσης ἀλγηδόνος ἀπαλλάξας
μόνον.
Ποῖ βᾶτ', ὦ κατάρατοι, καὶ κακῶς ὀλούμενοι,
ἔσθ' ὅστις ὑμῶν ἐστὶ φαρμάκου φάσις τόσου,
ὃ χἠδὺν οὐκ ἐᾷ τὸν ἐμὸν πόνον βίαιον
ἀπ' ἄκρας τλήμης ὀδύνας ἀναβαίνειν,
ἢν παράσχωμεν, ἄτε φαρμάκου
πεῖραν ὀφών;
ἀλλ' ἐπίσχες μίαν ἔτ', ὦ ἀνυβρίστως πάντοθεν
πεπαιδευμένε.
βάσανοι, πάρεισθε τῶν ἐμῶν
βασανωμάτων,
πειράσετ' ἄρτι, καὶ οὐ μὴν
ποδῶν ἄκρων
φλεγμαίνετ' ὄντες, ἀλλὰ πλὴν
ποδῶν ἄκρων
σὺ δ' ἀμφοῖν ἐμβαίνε, σὺ δ' μὴ
ῥᾴδιον ἄτερ,
ἐς γόνατα καὶ κάβε μικρὸν ἐχέτω
ῥᾴδιον βάσις,
ὑμεῖς δ' χαρῶν ἀλγηδόνος λύγιζετε.

Βά.

Qui instar hanc celare nos
vim pharmaci,
Quod saniemem te quoque
scit compescere.
PODAG. An igitur ô
execrabiles, malè per-
diti,
Vllius vsquam tanta vis est
pharmaci
Meam quod iniunctum vim
sciat compescere?
Sed sine, paciscamur age tan-
li fœdere,
Et experiamur annè virtus
pharmaci
Futura sit superior, an flam-
mæ meæ.
Huc ô seuera statim vndiq;
conuolantia
Tormenta, præsides meæ va-
sanie,
Ocyùs adeste, tuq; soleas in-
fimat
Pedum, sub ipsos vsq; digitos
vrito:
Tu calcibus insili, profun-
dam tu riget
A fœminibus ad genua * ta-
bem felleam:
At vos manuum tepentè fle-
ctite digitos.

TOR.

Βάλλ' ὡς ἔτυχας, πάντα δι' ἀμφάκους.

Tom. En impetum! la tibi fecimus.

Λάσιν βοῶντα οἱ παλαίστορες μέγα,

Iacent, miseriquè clamant grauissimè,

Ἅπαντα γῦα πεδοληῖ σφιβάλ μένοι.

Per omnia torti membrorum complexibus.

Πο φέρε, ὦ ξένοι, μάθωμεν ἀφικόμενοι,

POD. Nunc agite, hospites, videamus optimè

ἢ χειδὼν ὑμᾶς φάρμακον τόλ' ὄφελε.

An illitum vos nunc iuuet hoc pharmacum.

ὡς γὰρ ἔφης τόλ' ὄπν ἀντίξυν ἐμοί,

Nam si palàm aduersum feceris illud mihi,

διπῆ γᾶαν, ὡς μυχὸς ἄμι χθονὸς,

Mundum relinquens, ad imos terræ sinus

εἶς, ἀφανὲς, νώματα Τῆ τάφε βάθη.

Subibo, & P infimos abyssos Tartari,

Ια. Ἰλλ, λίκευσαι, κἀ χαλῆ φλογμὸν πόνων.

Obscura & ignota omnibus mortalibus.

εἴ μοι ποσὶ γε, τάρομαι, λιόπνυμα,

MED. En vnximus, fecit, neq; dolores tamen

ἄπαν πίπρμαι γόον ἀσκόπῳ πακῷ.

Podagricus. Hæc pro dolor, heu tabesco misera, quæque pereo,

οὐ Ζεὺς ἐρανῦ ζῖον ἀμφᾶ βίλ.

Omnia populatur mea cæcum malum.

οὐλὰς θαλάσσης ζῖα μάστιγι βυθίῳ.

Non Iupiter fert tale fulmini,

οὐδ' σροβητὰ λαίλαπ τόση βία.

Non vlla sic procella

μὴ πάρχθον πορθᾶ μ. λύσσα Κρβέρε;

Non impetuosi tanta vis eſt turbinis.

An asperos sustineo morsus Cerberi?

Nunc

μὴ τις ἰχῖνος ἐς ἀναπλῆσαι
σπάσῃ,
ἢ πρόσωπον ἰχθὺς λαμπρὸν
πίῃ;
ἀλλ' ἀνασῶσαι φάρμακον γὰρ
ὅτ' ἐμοῦ,
ὅτ' ἄπνουν λώσαι σὸν ἀναχαι-
τίσαι ῥόμον,
ψῆφοις δ' πάσαις πᾶν ἴσον
νικᾷς βροτῶν.

Πο. ποῦσθε βάσετον, μὴ πόνει
μάτην
Τμιτανούσιον ἀς ἐμὲ ξὺν
μοίρᾳ.
μιγνώσκειν δ' πᾶς τις, ὡς μόνῃ θεῶν
ἄλυκτον ὄδε, φρμάκοις οὐ
πάθομαι.

Num virus Echidnæ meum
brachium depascitur?
An tunica sanie tincta
Nessi sanguinis?
O dea miserere: nam neque
meum pharmacum,
Nec aliud inhibere poterit
cursum tuum:
Victrix sed omnium omnibus es suffragijs.
POD. Desinite nunc totæ
menta, dolores cedite:
Mecum quia cœptæ litis ilæ
los pœnitet,
Et norit vnusquisque me sa
lam omnium
Illachrymabilem & immedicabilem deam.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Ἐτήσιον friuolum.] *Inutile. Sic apud Homer. Il. σ: ἰτήσιον ἄχθος ἀρούρης, telluris inutile pondus. & Odyss. ν.* b Saturnius?] *Iupiter Saturno genitus ἐγονίδης & Saturnius dicitur, ab ἐγονεῖς.* Sic *Virgil. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

Porrò & illud legimus, Saturnum podagrosum ab antiquis efficium gressibus tardum ac remoratorem. c Heroas.] *Heroës podagrici.* d Priamus] *Non solum Troiæ, sed totius ferè Asiæ rex, de quo Virg. 2. Aen.*

Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras, &c.

Hesione cùm posti captam ab Hercule Troiam cæptiua cum fratre Priamo abduceretur, redemptum flammeo suo Troiam cum remisit,

nimisq; vnde is Priamus dictus est, cùm quo Pâl[as]
rium, & Achillen Pelei.] Fortissimus [illegible]
Thessaliæ regis & Thetidis filius. f Pelleus
Oileicis regis Ephiræ filius. Hinc Mamurranus,

—nec adest Glauci certissima pro[les]

g Oedipus.] Laij Thebanorum regis & Iocastæ
dibus ex vulture & podagra tormentibus, Oedipus
sus. h Phlesthenes.] Pelopis fuit filius ex Hip
i Pœantis filius.] Philoctetes Herculis comes, qui v
gitanæ casu, in pede, vulnere penè immedicabili affectus, a
sacor ch à Græcis fuit non posset, in Lemno relictus est,
opera Machaonis medici sanatus, Propertio teste, qui ih

Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon.

teſilaus.] Vnus ex Græciæ principibus primus Græcis
nimum ante Ilium interfectus, vnde non sine omine quod
futuræ mortis præsagio Protesilaus videtur appellatus
primus mortuus, Ausonius:

Protesilaë tibi nomen sic fata dederunt,
Victima quod Troiæ prima futurus eras.

l Odyssea Vlyssem.] Rex Ithacæ, Laërtæ filius fuit
Telogonus autem eius ex Circe susceptus filius, patrẽ suum
cupiens, Ithacam profectus est, vbi cùm incognitus à du
tris prohiberetur, orta contentione, patrem incognitũ spina
nosa trigonis piscis transfixit. Trigon verò marina tradit
lethalis præcipuè, adeò vt si aculeo truncum arboris pe
inaresceat protinus. Hunc denique Vlyssi necis suisse caus
dunt. Et inde à Nicandro ὀλεσιζωον τευγονα nuncupatur
na nostri pastinacam conuertunt. m Syri Damasceni,
mascus Syriæ vrbs antiquissima, palmularum fertil
prunorum, quæ inde Damascena vocantur. Luc. lib. 9.

Et felix (sic fama) Ninos, ventosa Damasc[us]

n Fame coacti & inopia.] Tales sunt nostri seculi
receptarij, circulatores, pfidi & christianis infesti lud
fatidicæ chymistæ, et id genus nebulonũ, qui impunè
mortes experimenta sola agũt et cõfectãtur. Nomẽ me
dicãt, & in medicinæ professionẽ, vt fuci in aliena ap
irrepunt, oppidatim q̃stus causa oberrãt, ac à dimitib.

de ſuis gloriantur remedijs, ac ſua adulatione ignobile ineſcant vulgus, quum ferè omnia ex integris receptorum faſciculis citra rationis iudicium, agunt. o Felleam tabem.] *Amarũ humorem: fellis enim humor eſt amariſſimus.* p Infimos abyſſos Tartari.] *Profundiſſimos inferorum locos* q Cæcum malum.] *Colum. lib. 1. Sæpe, inquit, cõtrahuntur cæci morbi, quorũ cauſas ne medici quidẽ perſpicere queunt. Sunt enim inſidioſi, occultè mali, latentes, & qui videri non poſſunt. Perſius ſat. 4:*

Cæcum vulnus habes, *inquit.* *Virgil. 4. Aen.*

Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni.

Et paulò pòſt: —eſt mollis flamma medullas

Interea, & tacitum viuit ſub pectore vulnus. *Horat.*

Sed vereor ne cui de te pluſquam tibi credas,

Non ſi te populus ſanum rectéq; valentem

Dictitet occultam febrem ſub tempus edendi

Diſſimules, donec manib. tremor incidat vnctis.

r Telum fulmĩnis.] *De eo anìè in proximo Choro. Ouid. lib. 2. Metam.*

Spectat & in dextra miſſile fulmen habet.

Virgil. 1. Aen.

Nate patris ſummi, qui tela Typhoëa temnis.

s Morſus Cerberi.] *Cerberum tricipitem ab caninis capitibus effingunt poëtæ, Tartareumq; cuſtodem ſtatuunt, morſu admodum aſpero, qui quos icit, ſtatim interficit.* t Virus Echidnæ.] *Id eſt, viperæ. capitur & pro Hydra ab Hercule occiſa, & pro quocunq; ſerpente. Heſiodus Echidnam ait dimidia ſui parte Nympham: Dimidio altero immanem anguem. Mantuanus:*

Vel quia letiferæ dentem non ſenſit Echidnæ:

u Tunica ſanie tincta Neſſi ſanguinis.] *Neſſus vnus ex Centauris, Ixionis ex nube filius, cùm Herculi ad Euenum fluuium operam ſuam obtuliſſet ad Deianiram in ripam vlteriorem traiiciendam, iamq; traiectæ vim inferre pararet, ab Hercule ſagittis eſt confoſſus. Quare cùm iam mortẽ imminere videret, Deianiræ veſtem tradidit, ſanguini ſuo infectam, vim amatorẽ illi ineſſe ſimulans, virumq; alterius fœminæ amore captũ, ad ipſius amorẽ poſſe reuocari. Cuius verbis illa temerè fidem adhibens, Herculi in Oeta monte ſacrificãti, per Lichan puerũ veſtem*

quam misit, quam quum ille induitur, tanquam flammeo [illegible] *serpente, doloris impatientia in ardentem sese* [illegible]
Hinc Nessæus, &c. *Ouid. in Epist. Deianiræ ad Hercu*[illegible]

Ithra Nesseo misi tibi texta veneno.

x Nec illud inhibere poterit cursum tuum [illegible] *remittitur ante quadraginta dies, referentibus Hippocr. aphor.* 49 *& Corn. Celso, lib.* 4. *cap.* 24. *& vltimo.* x Nil mabilem] *Inexorabilem, & tam duram, vt ad lacrymas aut misericordiam commoueri non possim. Hoc epitheto vsus Plutonis tribuit libr.* 1. *Carm.* x Immedicabi[illegible] *Quæ medicaminibus non potest sanari Liuius: Non tam periculosum quàm longum morbum implicitum. Idem: Longum quum forsitan & inanabilem morbum efficiat.*

CHORVS.

Hexametri μείωροι & Anapæstici Dimetri.

Χα. ὅτι Διὸς βροντᾶις Σαλμωνέως ἔσοχ' ἔβα,	*Non vis a Salmonei* [illegible] *dere cum tonitribus*
ἀπ' ἴλαν, ψολόεντι λαμπάδι θεᾶς φερώτα βέλη.	*Ausa Iouis, pœnas* [illegible] *salua potuit:*
ἦ νεί ἐς ἰχάρι Φοίβῳ Σάτυρος Μαρσύας,	*Verùm animo repressa, serpentes fulmen Dei,*
ἀπὸ νιγρὰ ψάμα κάνα πυρὶ λίμνα πίτνει.	*Fumigero Stygiæ deprimitur icta sub aquas,*
πρός ἀάμυκτον δὲ ἴεμεν ἐς πάλας ἔχει Νιόβη,	*Nec satyrus Phœbo congressus Marsya tulit.*
ἀπ' ἴτι μυρομένᾳ κεχλιδόνι πολὺ λάβρυ ἔπιλψ,	*Inde voluptatem, cum* [illegible] *pit vndique cutem*
Μοῦ-	*Pythius illius, non* [illegible] *grata referens.*

Litis habet memorem, & luctu quoq; fatalis Niobe.
Namq; & adhuc lugens Sipylum rigat vda lacrymis.

Mœ-

Μινωΐδα δ' ἀράχνη τεκμαίρεται ἔμπεδον ἔργον,
ἐν δολίῃ τέχνῃ, ἣ νῦν τέτληκε πάθεια.
ἦ γὰρ μαχάρων ἐργάς θράσος ἐς μέροπας,
ὡς Διὸς, ὡς Λητῦς, ὡς Παλλάδος, ἠδὲ Πυθοῦς.
Κεῖσο, ὦ κάρηνα μὴ φέρουσ' ἄλγεα γυῖα Ποδάγρη.
ὄξος, ἰὸς ἀκρήτου, ἄδικα μέλεα χύδαπτε, δύσδακτον,
ἔνορχον, ἰσχιάγρην, ὀλιγοδακέα, ὠκυπόδην,
ὠκεανοῦ μοῖραν τῶν ἀτιχουμένων.
ἀλλὰ τὰ μὲν πόνων καὶ τὸ νύγμα δὸς
ὅσα πολλαγοῦντας παραμυθεῖσθαι,
ὅσα ἀβίωτος, ὦ σαυνοκύκλων ροὴ λιποῦσ',
πόνων, ἃ τὰ δοκοῦντ' ἔκτοπα πελάσῃ,
ὅσ' ἀδοκήτως πόρον ἔρχῃ δύνᾳ.

Minois ad litem Arachne,
quia Pallada vocat
Perditæ, nec scelus id testantia stamina plicat.
Impar enim est diuorum
affectibus humana vis:
Vt Iouis, vt Latonæ, vt Pallados, vt Pythi.
Mites ergo feras cruciatus
atq; facilis,
O celebris, cunctisq; loci
dea nota Podagra,
Per q; leues, & acutos, & breuiter noxios
Absq; dolore, nec intolerâ
biliter, bene suos
Qui teneant fines, sint exiguumq; validi.
Quiq; gradum non impedi
ant facientibus iter.
Multæ sunt formæ miserorum,
Sed podagricos soletur
morbi
Exercitium & consuetudo;
Quare æquanimiter nobiscum

O quotquot in hac estis naui,
Cruciatus ex animo ejicite.
Quod si quæ placeant, non fiunt,
Et iter non placitis diu mutemus.

ὡς ἀηχίδου τῶν παχυδέρ-	Quisquis es hic
μων	grauis est,
ἐμπαιζόμενος καὶ σκωπτόμε-	Te ludibriosa ferit
νος.	Nam haec huius
Βίος γὰρ ἴσον τόδι πάγμα.	ra est.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

α SALMONEI.] *Salmoneus Aeolis regis Elidis quum diuinos honores petulantius quæreret, Iouemque æneo ponte, tonando & iaciendis fulminibus imitaretur, fulminatus in infernum detrusus est. Vide Virgil. lib. 6. & quæ ascripsimus in principio Timonis, & in Philopatre.*

β Satyrus Phœbo congressus Marsya.] *Marsyas Hyagnis ex Celænis oppido Phrygiæ, ea temeritate fuit, vt ipsum Phœbum ad musicæ & cantus certamen audaret prouocare. Sed temerarius eius conatus turpiter illi ob imperitiam cessit. Nam à Phœbo victus & excoriatus est. Vide Ouid. lib. 6. Fast. Nostri Luciani dialogum Iunonis & Latonæ. Eius quoque mentio fit in Harmonide, & aduersus Indoctum librorum supellectilem tumentem.*

γ Pythius.] *Apollo nuncupatus, vt notissimum est à Pythone serpente, Apollinis sagittis confecto, cuius fabula ab Ouid. in Metam. planè descripta est. Proper. lib. 2.*

Pythius in longa carmine veste sonat.

δ Luctu fœta Niobe.] *Tantali fuit filia, & Amphionis Thebanorum regis vxor, quæ cum viro suo, sex filios, totidemque filias peperisset, animo elata, Latonæ sese præferre non dubitauit. Quamobrem indignata dea Apollinis & Dianæ sagittis liberos eius ad vnum omnes interficiendos curauit: Niobe quæ ipsa ibi conuiciantem turbine venti in Asiam rapuit & iuxta Sipylum Mœoniæ vrbē (quæ illi patria erat) in saxū transformauit. Vide latiùs hanc fabulā apud Ouid. 6. Metam. Ad quam alludit & Lucianus in Philopatre: in suo Somnio, & in Luctu.*

ε Mœonis ad lites Arachne.] *Puella quædā Lydia olim fuit, nomine Arachne, quā Minerua nendi omne fuendi, texendiq; artificium docuerat. quibus dotibus illa superbiens, negabat se ab ea*

ritum

nerua clam, ac eò processisse arrogantiæ, vt Palladi se non vereretur æquare, deamq; in certamen vocare. Idcirco indignata Dea venit, virginemq; acriter obiurgata, opus mirabile imaginibus intersextum ac varium radio discidit. Quod virgo ægerrimè ferens, laqueo vitam finire decreuerat. Sed Pallas illius casum miserta, non quidem statim eam mori voluit, sed ita tenuissimo funiculo pendentem in araneam transformari:

Atq; ita viue quidem, pende tamen improba, dixit,
Lexq; eadem pœnæ ne sis secura futuri,
Dicta tuo generi, serisq; nepotibus esto,
Mœonis —.

Nam Lydia aliter vocatur Mæonia. Ouid. lib. 6. Metamorph.

Mœoniæq; animum fatis intendit Arachnes.

Hæc, authore Plinio, linum & vestia fertur inuenisse. Eius item filius fusos reperit. ζImpar est deorũ affectib. humana vis.] *Deum enim hominibus potiorem esse, nemo ignorat. Adde quod*

Ἀγχαλεῶ γάρ τ' ἐπὶ θεὸς βροτῷ αἰόλλει μῦθον: id est,

Ardua res homini mortali vincere numen.

Extat Creontis sententia æquè pia:

Θεὸς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων δέκει.

Violare diuos, nemo quit mortalium.] *Non enim Deũ fallis homo, nec facilis nec consilijs. Hæc admonent, inauspicatò cœpere, quæcunq; aduersus Deum instituuntur. Freti enim nimium suis viribus, vel à Deo faciè vincuntur.* η Multę sunt formę miserorũ.] *Ægrotantiũ. De morborũ multitudine & numero Plin. lib. 7. cap 51 & lib. 25. ca. 2. Trecentis enim morborum generibus homo infestatur. Et exoleti veterũ morbi, quotannis denuò increscunt, ac renouantur, tũ in morbis, nil modò accidit, quod non acciderit olim. In tanta autẽ morborum phalange, Podagra immedicabilis dicitur hic, nodosos cõficiens articulos, in cuius cura, quisquis peritus fuerit, Medici physicũ honore diuino dignabitur, Hippocratis etiam encomio celebrandus, quo ait, ἰητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus philosophus Deo æquiparandus.* θ Sed podagricos soletur morbi Exercitium & cõsuetudo.] *Quod autẽ prius erat violentũ, ac protinus molestũ, assuetudine primum fit leue, postea etiã iucundũ. Aristot. lib. rhetoricorum 1. disputans de iucundis, docet ea iu-*

cunda esse, quæ vel secundum natu ā sunt, vel quod [illegible] mum est, assueta. Vnde illud vulgo iactatū [illegible] Vsus altera natura. Natura nihil efficacius potentiæ [illegible] parem aut certè proximā vim habet assuetudo. Et nihil [illegible] inter naturam & vsum, nisi quod interest inter semper [illegible] tunq;. Perpetuū est quid indidit natura, frequēs quid [illegible] uit. Quo malis assueuit, ac permulsa tulit, cōmodius [illegible] si quid inciderit infortuniū. Tantū valet assuetudo, vt [illegible] hus assuemerimus, optima videantur. Huc pertinet & Ouid

Quod malè fers assuesce. feres bene multa vē

Lenit —. Cognitum enim malum, aut vitamur, [illegible] ad id accommodantes ferimus. Aristot. li. Moralium Nic. Dum fatentur esse molestum, sed iam assuenimus, vt

Quotquot in hac estis naui.] Id est, in cōmuni [illegible] periculo. Siquidē ad eos, qui eodē vehuntur nauigio, [illegible] naufragij communiter pertinet: neq; magnopere refert [illegible] sint, an in puppi, an in carina, cùm nihilo magis absint [illegible] mine. Cicero Epistolarū familiariū secundo ad Curionē: [illegible] hicunq; es, vt scripsi antea, in eadem es naui, tamen quā [illegible] gratulor. Idem alibi: Hoc miror enim, querorq;, quenquā [illegible] nē ita pessumdare alterū velle, vt etiā nauim perfore, in [illegible] pse nauiget: hoc est, vt rempublicam euertat, cū quā [illegible] peremndū. Aristophanes in Vespis, ὡς ἐν τῆς πόλεως γ [illegible] κράτος ὅλω i. de ciuitate est, naue de tota pugna. Est [illegible] miliare pōtis à nauibus ad Rempublicā similitudinē [illegible] Pro eodem Seneca lib. epist. 3. Non sum tam improbus, vt [illegible] siones ager obeam, sed tanquā in eodē valetudinario ia, ea [illegible] communi malo tecum loquar: dicitur autem Seneca [illegible] marij, locus vbi ægroti iacent & curantur, quod Græci [illegible] χομεῖον. Corn. Tacit. de Orat. Qui in eodem valetudina [illegible] essa & hanc maciem probant.

ΩΚΥΠΟΥΣ. ΟCYPVS.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

Θυέστης, Πελοπίδου καὶ Ἀστυόχης υἱὸς ἐξέβη, καὶ [illegible] φὶ Ἀλφέσιον, γυμνασίων τε καὶ κυνηγεσίων μὲν ἀμελῶν

λάμις ἡ ἡναρὰν τὰς ἰχομένας ὑπὸ τῆ ἀτέκνῳ Ποδάγρας, καὶ θηλάλα, φάσκων μηδὲν ὄλως εἶναι τὸ πάθος. ἡ ἡ δὲ τοίνυν ἀφαιρεῖται, καὶ λέγει πολλὰ ἐπερείχει, τὴν δύτινος φέρουσι, καὶ ἀφυμνῶν, ὑπλοι ὅλως πᾶσιν ἡ ἡδύς. Ἡ μὲν σκηνὴ ἡ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις. ὁ ἡ χορὸς συνίσταται ἐκ ἐπιχωρίων ποδαγρῶν, συνειλιγχότων τὴ Ὠκύπουν. Τὸ δὲ δρᾶμα ἡ πᾶν ἑπτέων. Τὰ ἡ δράματος πρόσωπα, Ποδάγρα, Ὠκύπους, Τροφεύς, Ἰατρὸς, Πόρος, Ἀγγελος.

OCypus Podalirij & Aſtaſiæ filius fuit, pulchritudine ac viribus præſtans, gymnaſiorumq; & venationum in primis ſtudioſus. Hic cùm ſæpe videret eos qui à rigida Podagra detinerentur, irridere illos cœpit, dictitãs nihil eſſe prorſum, cur illi tantos dolores præ ſe ferrent. Indignatur itaq; dea, ac pedes illius inuadit. Qui cùm ab initio cõſtanter ferret, ac morbũ derrectaret, tandẽ à dea totus proſternitur, & ſupinus decũbit. Scena quidẽ, ſiue actio fabulę apud Thebas eſſe intelligitur. Chorus autem ex popularibus eius loci podagricis conſtituitur, qui omnes Ocypum pariter coarguunt. Fabula eſt ex iis quę pro valde vrbanis habentur. Interlocutores fabulę ſunt: Podagra, Ocypus, Nutritor, Medicus, Labor, Nuncius. Proloquitur autem Podagra. Poëma imperfectum & mendoſum eſt &, vt Eraſmus addit, ne micam quidem Lucianici ſalis habens.

Προλογίζει ἡ Ποδάγρα.

Δεινὴ μὲν ἐν βροτοῖσι, καὶ ὀνόμυμος Ποδάγρα κἀπλημμα, λύπην ἀνθρώποις· λαμπὰς δ' ναιέτοισι τὰς πόλας βρόχοις, (μιᾷ γ' ἄρθροισιν ἁσφαλῶς, μὴ νοσ

GRauis hominibus & inauſpicati nominis Podagra vocor, mortalibus dirum malum: Quæ vinculis adſtringo neruorum, pedes, Ingreſſa ſedem ſub artuum compagines.

γελᾶ δ' ἐπὶ τοῖς πλησίοις ὁ δεσπότης
μοῦ,
καὶ μὴ λέγοντος ἀκριβῶς τὴν
συμφορᾶς·
ἀλλ' ὡς ματαίαν πρόφασιν
ἐξηυρημένου·
Ἅπας γὰρ αὐτὴν βεβολλᾶται φό-
λοσυμᾶν,
ὡς ἐσφαλκὼς, ἢ πεπόφας
ἓι βάσιν,
λέγει φίλοισι, μὴ φράζεσ πλὴν
αἰτίαν.
Ὁ μὲν γὰρ, ὡς λοιδῶν πας
θάρτινὰς,
μόνῳ δέ γ' ἔρωτα μανῆναι,
λέγει μὴ εἶναι·
καὶ τότε λαμπρὸς, ὄνομάζεσ
μὲν τύραννα,
πᾶσι θείαμβος, ἐμβιβάσκεσαι
φίλοις,
πόνῳ δ' ἐμοὶ σωρὸς ὃν τῶν
λαικῶν·
οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἄμι τότε λίχα,
μόνη.
τὴν σωὶ λάκνᾳ μι, καὶ φρενῶν
λαβάσπιτα.
Ὅτι τὸν ἅπασιν αἴτιον πόνον
λαικῶν,
ἐδὲ ἀκαίρους λοιδορᾶ βλα
σφημίας,

Ridere circà [illegible]
torqueo,
Dum prolixè ver[illegible]
causam hanc [illegible]
Aliamq; fictam [illegible]
habent. qua[illegible]
A Quilibet [illegible]
mendacio,
Luxatum alicui[illegible]
ter allisum pedem
Dum dicit at, vere[illegible]
sam supprimit.
B Quod enim ipse [illegible]
latére alios cupit
Hoc tempus inuito [illegible]
pòst tamen:
Ac tum dominus, vere[illegible]
mine me vocans,
Gestatur ab amicis, [illegible]
phus omnibus.
At verò ad hanc ve[illegible]
tor est Labor mihi.
Neque enim sine hoc ego fo-
la quicquam potue
Proinde mordet [illegible]
& præcordia
Tangit mihi, quòd cùm ille
causa sit omnibus
Malorum, & omnes exerce
ciet: nemo tamen
Incessat ipsum maleficis conuicijs,

Sed

ἀπὸ κατ' ἐμοῦ πάντων σε λυσσήσας ἀρὰς,
ὡς λυσμὸν ἐπίξοντῳ ἐκφυγεῖν ἐμόν.
Τί ταῦτα φλυαρῶ, κἀλίγω τίν' οὐ χάειν
πάρεστι, μὴ φέρω δ' ἐλῶ ἐμὲ χολῶν;
ἐγὼ γὰρ δόλωμ' ἥκω δ', ὁ θρασὺς Ωκύπους
φρονῶ κατ' ἐμαυτὸν, μηδὲν ἄνευ μέτρου λέγων,
ἐγὼ δ' ὁρῶ δρόμου, ὡς γυνὴ ἐξηγμένη,
ἐντεθαρσηκὼς τὸν ἀθρόως δρόμον,
ὡς οὐ θέοντι μοι, δοκεῖ τὸν πόδας τυχεῖν.
ἄλλη δ' ὁ λῴστος πόνος ἐξέλκει τόπου,
ἐν τοῖς βάσιν νυγμοῖσι πυκνοῖς τοῖς κάτω,
ὃ δ' ὡς δρόμοιαιν ἢ πάλῃ πλέξας ἰσχύν,
πλανᾷ γέροντα, παραλαχὼν ὀλισθηρόν,

Sed ab omnibus (ita est dementia)
Me prosequuntur imprecationibus,
Quasi hoc mea modo effugere possint vincula.
Verùm quid ista nugor, & non protinus
Qua gratia huc aduenerim ad vos, proloquor,
Iram euomens hanc intus omnem, vt est, meam?
Nam cursor hic (si dijs placeat) generosus,
Elatus animo præter alios Ocypus
Contemnit, & nullam esse me demens ait.
Ego autem, vt mulier, ira acerbè percita,
Illum vicissim acerbo & immedicabili
Adorta malo, vt mos est meus,
Ictu illico talum pedis certo petens.
Ac nunc quidem dirus labor locum eum tenet,

Plantamq; terebrat infimam stimulis suis.
At ille, ceu cursu aut palæstra offenderit
Pedem, magistrum decipit, miserum senem,

Ἀλλ' ἐπιβήσομαι πάλιν τοῖς ἰχνεσι τοῖς
ἐμαυτοῦ.
Πρόειμι δ' οὖν καὶ ἐγὼ ἐπὶ πλέον
κωφότερος.
Ω πόδες δ' ὁ λαὸς ὁ κατὰ σοῦ τοσοῦτος παρῆν,
ἀνωδυνότατος, ἄβλαβος, ἀσινὴς πάντη;
Οὐκοῦν ἡ νοῦσος, οἷα ἰσχύσης ἀνεκτὸς,
βίᾳ δὲ πεπαίκασι, καὶ λίαν βιάζεται,
ἵνα τῶν παντάπασιν ἰσχάλων μετ' ὀλίγου χρόνου.
Τρο. Ἰωμαι, σωθήσομαι, ἄ ξένον, καὶ ἀθρόον,
μὰ τοὺς μὴ πίστιν καταβαλεῖν σὺ χωλὸς ὤν.
Ωκ. Ἰδοὺ ἐρᾷ σοι δίκα βάρος, καὶ πάθομαι,
καὶ τὸν πονοῦντα πόδα τιθῶ, καὶ καρτερῶ·
πατέρα γὰρ ἔσχον ἐμπαθῆ ἀεὶ,
ὑπερίτης ἀδιάβατον, χαλεπὸν ἔλαφον ἐρῶν.

Τρο.

Sed bellua[illegible]
eaptum pedi[illegible]
Progrediuor igitur [illegible]
plius foràs.
O C Y P. Vnde a[illegible]
bus iste per pedi[illegible]
Sine vulnere & impe[illegible]
accidit dolor,
Qui nec gradi me, nec[illegible]
loco stare patiatur?
Intendoverò verum[illegible]
cum olim solet
Iaculator, inde dum [illegible]
tas emouet:
Cogitá tandem vis in[illegible]r
proloqui.
Cedit dolentium vbi[illegible]
iam tempori
N V T R. Attolle te ip[illegible]
quaeso, fili, & attenu[illegible]
Ne fortè concidens pro[illegible]
atq; claudus es,
Tecum pariter & me[illegible]
has pronum solo.
O C Y P. En teneo te absq; pondere, & tibi fa-
veo:
Aegro pedi insistens, dolorq;
remq; opprimens.
Nec q iuniori turpe, pueros inter, est
Obmurmurans ministrer, inualidus senex.

NVTR.

Τρ. μὴ, μῆτ' ταῦτα, μαρὶ, μή μ' ἐρεθίσῃς.

μή μ' ὡς νέῳ λόμπαξι, τῶν' ἐλθὼς, ὅτι

ἐν τοῖς ἀνάγκαις πᾶς γέρων δεινός.

πείθου λέγοντι, τὸ πέρας ἂν ἡσθείης,

ἔλθω ὁ πρεσβύτης, σὺ δ' ἀνίου πίστεως χαμαί.

Ωκ. σὺ δ' ἄρ' σφαλῇς, πίπτων τις ἄπορος ὢν γέρων.

θυμία γὰρ ἐν γέρουσι παρέπεται, (ζου.

πρᾳδία δ' ἐν τοῖς νέοις ἐστὶν ὑμῖν ὕβρις.

Τρ. τί μοι σοφίζῃ, κὐ λέγεις, οἷα πρόπω

πόνου πεῦθι σὺ ποδὸς λοιλλιν βάσιμα;

Ωκ. δρόμοισιν ἀσκῶν, λῦγρου ὡς τιθῶ πόδα,

πέτεσθαι ἴσχνα, κὐ σωτμίζηθῶ πάνυ.

Τρ. πάλιν πέτ' ἔστι ἄπορ, ἢ λαθύμου (λέγεις.

πάγουα τίνα δ' ἐμοὶ λυρίων ἐν ὠ-

NVTR. Ne ne quid huius, flulte, ne mihi obijce,

Ne fastuose me lacesse vti

B iuuenis.

Illud sciens, quòd iuuenis est quiuis senex,

FQuoties necessitas & opus hoc postulant:

Ac crede dicenti, vltimum hoc si subtraham,

Stabo senex, at tu iuuenis cades humi.

OCYP. At tu, parùm si offenderis, senex, cadis.

Et hoc, dolor cùm nullus ea tiam te premit.

G Siquidem parata in sene voluntas semper est,

Sed res & opus haudquam quam in eo itidem vigēt.

NVTR. Quid hæc H sophisticādo ineptias agis?

Quin potiùs vnde morbus hic cauam pedis

Adusque plantam venerit tibi, disseris?

OCYP. *Dum cursitando exerceo me, atq; tibi leuem*
Pono pedem, currens retorsi, atq; incidi
In hoc malum, implicitus dolore quo videt.

NVTR. *Desuò igitur curre, vti monebat qui sedet*
Barbamq; sub tonsore vellit hispidus.

OCYP.

Ωκ. ἐκεῖν παλαίειν, ὡς θέλων παρεμβολὴν βαλεῖν, ἐπλάγιον τοῦτο δὴ πίστευσόν μοι.

Τρο. νοῖ & σφατιώτης γίγνεσθαι, ἵνα παρεμβολὴν βάλῃς σὺ πληγὰς πιεῖν. πλοῖς ψευδολογῶν, τὴν αὐτὸν ἡμᾶς ἔχομεν λόγον ποτὲ μηδεμοὶ, πίστευτε τῷ ἀληθεύειν φίλῳ.

νῦν δ' ἀσορᾶς ἅπαντα ἐκ ὀνόν & δ' ἐλευθέρως ἐμμελῶς ἀμφίφρα.

Ωκ. νοῖ, νοῖ λαβόντα ἀληθὲς Ωκύπορ φίλοι, τὸν πόδα πονοῦντα, μὴ βάσιν παραμύθιον;

ἐκεῖνος γὲ ὧν ἔκλινον ὑπὸ φίλου τινὸς, πάσχοντα δεινὰ τοῦτον ἀσαλτῷ πάθει ἐπ' αὐτὸς οὕτ & ἰσχὺς ἐμμένειν ἡμῖν.

ΟCYP. *Ergo vbi palæstra exerceor, & parembolam*

Dum iacere luctando volo, hanc plagam tuli.

Hoc vtique tandem credere volo te mihi.

NVTR. *At qualis ipse miles es, cedo, vt iacens*

Parembolam, percussus hanc plagam feras?

Mendacium nectendo, falsa prædicas.

Eadem ista diximus aliquando nos quoq;

Patendo veritatem amicæ nemini

At nunc vides vt cuncta

Quassansq; facilè imorquens huc illuc labor.

MED. *At vbi, vbi reperiam inclytum Ocypum, viri,*

Ex pede laborantem, & vacillantem gradu.

Medicus enim cùm sim, ex amico quopiam

Audiui eum vehementer affici malè

Dolore, qui consistere pede ipsum haud sinit.

Sed ipsus hic propè iacet ante oculos meos

Stratus

Ἔστραι κατ' ὀνὸς ὕπνῳ βεβλημένος.

Stratus supino per cubile corpore.

ἀσπάζομαί σε πρὸς θεῶν, καὶ σὸν *

Saluere iubeo per deos te, ac tuum.

τί τοῦτο, λίαν Ωκύπου τάχα. *

Quid istud, Ocype? dic mihi forsan

εἰ γὰρ πάθοιμι τυχὸν, ἴσως ἰάσομαι

Si fortè enim eognôro, forsan remedium

τὸ λαιὸν ἄλγος, τῷ παθεῖν τλὼ συμφοράν.

Adhibebo tam sæuo dolori, atq; istius

Σωτ. ὁρᾷς μι σωτὴρ, καὶ πάλιν σωτήριε,

Tantum mali causam leuabo scilicet.

σάλπιγξ ἀὐτ' ὄνομ' ἔχων, σωτήριε,

ΟCYP. At me vides, Lô Soter, & Soteriche,

λαιὸς πόνος μι τὸν ποδὸς λαπυεῖ κακῶς,

Tubæ ipsius nomen gerens, Soteriche.

λαιὸν γὰ βῆμα, λεῖχ ἁπλῶς τι θᾶσσον ποδί.

Sæuus dolor pedem mihi arodit malè,

Ικ. πόθεν; τί παθών; μλύνθω, ἢ ποίῳ τρόπῳ;

Gressumq; timidè facio, & haud planum pede.

μαθὼν γὰ ἀλήθειαν ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,

ΜΕD. Vnde, aut quid accidit expedi, aut quibus modis?

ῥᾷστον πρόσασι, σῳθήσεται δ' μὲ μαθών.

Nam si medicus audiens rem vt est, dempto metu

Ωκ. δρόμον τιν' ἀσκῶν καὶ τὰ χυλιν γυμναστικὴν,

Meliùs adit: non audiens, errat ferè.

λαιὸς ἁπλῶς ἀὐ φίλων ὑμνίκων.

OCYP. Dum genere cursus nescio quo exerceor

Ικ.

N Arti studens gymnasticæ, plagam tuli
Percussus à quodam o meorum æqualium.

ΜΕD.

Ια. πῶς ὃν ἀφλὰς οὐ παρεῖναι φλεγμονή,
τόνε λαβ' αὐτῆ, λύκ ἔχεις τὴν ἐμβροχλίν;
Ωκ. ὑπὸ γὰρ σίγω τὰ δόσιμα τῶν ἐναντίων,
θύμορρτίαν ἄχρηστον εἰς πόνον λαβών.
Ια. τί δ' ὃν δοκεῖ σοι, λαταμὼν σοῦ τὸν πόδα;
ἐν γὰρ παράσχῃς μοι, γενναῖον σ' ἐγὼ,
ὅσον τοῖς ζωσὶ πλεῖστον αἷμά σε λαβεῖν.
Ωκ. ποίησον, εἴ τι λανθάνω ἐξαίρων ἔχας,
ἵν' αὖθις ἀνὸν ἐν ποδὶ παῦσαι πόνου.
Ια. λίθῳ σιδηρόχαλκον ἐπιφέρω ζωλίν,
ὀξεῖαν, ἀμόδιψον, ὑμισφόγγυλον.
Ωκ. ἆα, ἆα.
Τρὸ ὀδυρῇ τί ποιεῖς; μὴ τύχοις σωτηρίας,
ἑλμῶς σιδηρόσαρκον ἐπιβάλλῃ πόνον;

μηδὲν

MED. Cur triſtis igitur ceſſat inflammatio
Locum per ipſum? aut cur neq; impoſitas habes
Tinctas ſalubri faſcias aſpergine?
OCYP. Quoniam haud dimo ex lana illigata vinea cùlà,
Vt quæ afferant deformitatem mutilem.
MED. Quid ergo tibi videtur? P incidam pedem?
Nam ſi hoc feres, ſcias licet quamplurimùm
Exhauriam tibi ſecãdo ſanguinem.
OCYP. Fac quicquid inuenire nunc nouum potes,
Vt me hoc pedum dolore quàm citò liberes.
MED. Et ſectionem acutam, & æriferream,
Cruoribibulam, ſemicuruam infero tibi.
OCYP Heus ſine, ſine.
NVTR. Soter quid agis vt me tibi Soteria
Contingat vlla, qui facinus iſtud facis.
Adhibere ferisatum laborem juſtines?

φυλάρ' ἀπολλύς, πῶς ἐρεῖς
ἀκὸν ποσί.
ψευδῆς γὰρ ἤκουσ', οὐ γὰρ ἀκριβοῖ
ἀσκήσεως ἔργον·
οὐ γὰρ παλαίσας ἐς δρόμοισιν,
ὡς λέγει,
ἀσκῶν ἀπλῦγη. τοῦτ' γὰρ ἄρτι
μοῦ.
ἦλθεν μὲν ἐν τὸ πρῶτον ὑγιὴς
ἐν δόμοις,
φαγὼν δ' πολλὰ, πὶ πιὼν ὁ δύσ-
τυχὴς,
κλίνης ὕπερθε καταπεσὼν,
ὕπνοῖ μόνος,
ἅπαντα νυκτὸς διάνυσί@ς, ἐ-
κραύγασεν,
ὡς δαίμονί τῳ πληγὰς, πᾶν-
τά φόβον λαβών.
ἔλεξε δ' οἴμοι, πόθεν ἔχω κα-
κὸν τύχῃ;
δαίμων τάχα κρατῶν ἔξω
ποδός.
ἆρ' ταῦτα, νυκτὸς ἀναπαύσα-
μένος μόνος.
ὁποῖα κἄρυξ ἐγερτικὸν πέ-
δα.
ἐμὲ δ' ἀλίτλιον ἡμέραν ἰσᾶν
πιστῶν,
οὕτω πεσόντα, χἄρμα θὴς ἐ-
μοὶ πικρὰν,

Malumq́ nil planè sciens.
infers perdit.
Falsus etenim audisti opera
quæ audisti modò.
Nam neq́ palæstra istic, neq́
cursu, vt dicitur,
Certando læsus est. id ex me
ergo audias.
Principiò enim saluus quidem venit domum,
Pòst autem Q edens multum, & bibens miser,
Solus, super lectum cadens
somnum capit:
Ac deinde noctu expergefactus occipit
Clamare quasi R perculsus
aliquo dæmone,
Vt omnibus clamore eo mouteret metum.
Dicebat autem, Vnde hoc
malum mihi? heu miser.
Fortasse dæmon potitur aliquis pede.
Noctu insuper solus quoque
residens toro,
S Ceu præco; lamentandò
prosequitur pedem.
Ast T vbi diem iam gallus
intonat tuba,

Accessit, & tristem mihi imposuit manum,

Plautus.

θρηνῶμεν, συνλυπῶμεν, ἐπιτίμοι βάλωμεν.

Plorans, febricitans, corpori immitens meo.

ἃ πρὸς σὲ λαλεῖ πάντ' ἐψεύσθη,

Tibi verò, quæ dixit priùs, mentitus est,

τὰ δεινὰ μηχανᾶται τοῦ νόσου μυστήρια.

Sæua hæc volens morbi tegere mysteria.

Ωκ. χέρης μὲν ἀεὶ τοῖς λόγοις ὁπλίζεται,

OCYP. Verbis senex armatus omnis semper est,

ἰαμάτων δὲ τὰ πάντα, μικρὰ τῶν ὠφελεῖν.

Nil iactitans non, est opere præstans parum.

ὁ γὰρ πονῶν τι, καὶ φίλοις φιλεῖ λέγων,

Nam qui dolet, falsumq; amicis differit,

πεινῶντ' ἔοικε μασίχλῃ μαθόντι.

Similis edenti masticben famelico est.

Τρο. πλανᾷς ἅπαντας, ἄκρα δ' ἐξ ἄκρων λέγεις,

MED. Deludis omnes tu, aliáq; aliis implicas,

λέγων πονεῖν μέν, ὁ δὲ πονεῖς, ὅπως λέγεις.

Dicens dolere te, ast vbi doleas, tacens.

Ωκ. πῶς ἄν φράσω σοι τοῖς ἐμοῖς θυμοῦ πάθεσι συμφορᾷ;

OCYP. Quônam ergo pacto ediſſeram cauſam tibi

πάσχων γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.

Huiuſce morbi, qui doleo grauiter quidem,

Ια. ὅταν ἀφορμῆς δίχα πονῇ τις τὸν πόδα,

Verùm nihil ſcio, niſi quòd doleo modò.

πλάσσει τὸ λοιπὸν, οὐδὲ θέλει, λυγρὸς λόγους,

MED. Atenim abſque cauſa cùm dolet aliquis pedem,

ἁλλὰ τὸ πλυνὸν, ᾧ σωρίζεται λακῷ.

Poſthac inania verba fingit, vt lubet,

Sciens graue illud, quo implicatus eſt malo.

Ac nunc

καὶ νῦν μὲν ἀκμὴν ἰσ. *
ἐπὰν δ' καὶ τὸν ἕτερον ἀλγέ-
σῃς πόδα,
σφῶν δακρύσῃ, σὺν δὲ σοὶ ῥοὰ
σαι θέλω,
τῦτ' ἐσ' ἐκεῖνο, ἐὰν θέλῃς,
κἂν μὴ θέλῃς.
Ωκ. τί δ' ἐσ' ἐκεῖνό γ', ἀπὲ, καὶ
τί ἐλαφίζεται;
Ια. ἓξ μὲν ὄνομα, συμφορᾶς,
νόμον δ' ἁπλᾶς.
Ωκ. οἴμοι, τί δῦτο; λέξον, ὦ,
δέομαι, γέρων.
Ια. ἐκ τῦ τόπε μὲν, οὗ νοσᾷς,
ἀρχὴν ἔχει.
Ωκ. ποδὸς μὲν ἀρχὴν ὄνομ'
ἔχει, λαθὼν λέγεις.
Ια. τέτῳ σὺ πρόσθεν ἐπὶ τίλει
λαγὼν ἄγραν.
Ωκ. καὶ πῶς μι τὸν λύσιπον
ἔτι;
Ια. λευκόπεπλον ὅσα· φάσθαι γὰρ
ἀδῆνός.
Ωκ. σωτὴρ τί λέγεις, τί δέ
μι;
Ια. ἄφθον μι μικρὸν ἀλόγημα
δῦ χάριν.
Ωκ. τί δ' ὦ δαῖμον, ἢ τί συμ-
βέβηκέ σοι;

Ac nunc quidem consistis in acie mali:
Vbi verò & alterum pedem inuadet dolor,
Flebis gemens. at dicere vnum tibi volo,
Hoc illud est, nolis, velis, hoc illud est,
OCYP. *Quod illud autē? quódve nomē habet? cedo.*
NVTR. *Nomen quidem habet è duplici factum malo.*
OCYP. *Heimihi, qd hoc? dic obsecro te, die senex.*
NVT. *Ab eo loco principiū habet, vbi nunc dolet.*
OC. *Pedis igitur principiū habet, quantum dicis.*
NVT. *Huic adde sæuæ nomen Agræ, Doricum.*
OCYP. *Quo me ergo pacto miserum adhuc?*
NVTR. *Est sæua nempe: namque parcit nemini.*
OCYP. *Soter, quid ais? quid me autem?*
MED. *Sine me parùm, stulte, tui ego gratia.*

OCYP. *Quid hoc mali autem, aut quid tibi accidit graue?*

Ia. ἀς δεινὸν ἀφ' ἑλκώσεως πόνον κλύω ποδός.

Ωκ. ἀκοῦμι δῆτα πρόχωλον ἑαυτὴν πόνων;

Ia. χωλὸς μ' ἄμ' ἦς ὑδρῶ δεῖ μὴ φοβοῦ.

Ωκ. τί δ' ἔστι χεῖρον;

Ia. ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμπο διῶδυνα μυῶν.

Ωκ. οἴμοι, πόθεν μοι καινὸς ἐσῆλθε πόνος

ποδὸς δ' ἄκρου, καί μ' ὀνυμπάσχει καλῶς;

ἅπας ὅλως πέπηγα, μεταβολὴν θέλων;

Δεδιάνομαι δὲ ποσὶ μεταστῆσαι πόδα,

ὑπτῶ, ὁποῖα βρέφη, ἄφνω φοβέμενος.

ἀπ' ἄμ τοι καί σε πρὸς θεῶν, Σωτήριχε,

ἄπειρ τέχνη σὺ δυνάσαι, μὴ δῷν φθονῶν,

θεράπευσον ἡμᾶς, εἰ δὲ μή, διοίχομαι·

πάσχω γὰρ ἀφανῶς, κατὰ πο δῶν τοξεύομαι.

Ia. Ζεὺς μὴ πλανήτας ἐκτελὰν λόγους ἐγὼ,

Ζεὺς

MED. *In graue malum ina cidisti & incurabile.*

OCYP. *Proin claudicantem viuere hinc necesse me est?*

MED. *At esse claudum, nihil erat, néve hoc time.*

OCYP. *Quid peius autem?*

MED. *Iacére vtroque te impeditum pede etiam.*

OCYP. *Heu, vnde nouus innatit hic mihi dolor*

Etiam alterũ pedem, huicque compatitur malè?

Quóue penitùs modo obrẽgui vt ire hinc volo?

Formido verò dimouere pedem nimis,

Stultus, quasi infans derepentè exterritus.

Sed obsecro te per deos, Seoteriche;

Vt ſi quid ars poteſt tua, mihil inuidens

Medeáre mihi: ſin minùs, ego pereo funditùs.

Namque intùs excrucior, doleoque per pedes.

Tanquam ſagitta fixus ex arcu leui.

MED. *Equidem remota ambage verborum procul*

Hæc,

Ὧν τῶν ἰατρῶν τῶν ὁμιλούντων μόνον,
ἔργῳ δ' μηδὲν ἀφέλιμον σωτήριον,
τὰ πάντα σοι πάσχοντι, σωτόμως φράσω·
ἄφυκτον κλῶθες πρῶτον εἰς πάθος κακόν·
ἐς γὰρ σιδηρόπλαστον ὑπέδυσω βάσιν
ἄδικος κακέργοις ἐν ῥιθῇ τετιμένοις,
ἀνιλὼ δ', ἣν κρυφάσαν, ἐς πάντας κακὴν,
ἧς ἐκ ἄν ἄνθρωπος ἄχθος ἀνθρώπων φύσις.
Ὤμ. ἆ, ἆ, ἆ, αἰ, οἴμοι, οἴμοι,
πόθεν μοι τυπᾷ τὸν πόδα κρυπὸς πόνος;
Λίξασθε χέρας ἰμὰς πέδαι σωσᾶτε,
ὅποια Σάτυροι βακχίοις ὑπ' ὠλένας.
Τρ. χέρων μὲν ἐμί, πολὺ δ' οἶδ', οἰ πείθομαι,
ἀλλὰ τὸν νέον σε χεραγωγῶ, πρέσβυν ὄντ'.

Hæc, quæ medici alij solent
vti modò,
Ipsáq; re nullam salutis ferre
opem,
Cuncta patienti breuiter ex-
ponam tibi:
Principiò ineuitabile in ma-
lum miser
Planè incidisti: non enim ex-
pactilem
Perróq; fictam pede subisti
compedem,
Sed sæuam & abditam om-
nibus prorsus malam,
Cuius hominum natura non
tulerit onus.
OCYP. aa *Eheu miser, væ*
væ mihi,
Vnde hic mihi tacitus pedi
terebrat dolor?
Suscipite me manibus priusq.
quam concidam,
Perinde vti bb Satyri sub vl-
nas cc Bacchicos.
NVTR. *Equidè senex sum:*
at ecce tibi pareo tamen,
Iuuenemq; te longæuus ipso
manu rego.

Cętera deficiunt.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.
ARGVMENTVM.

INducitur hic podagrosus iuuenis, qui tamen affectabat videri ὠκύπους, *id est*, celeripes. Is rogatus à sene, vnde accidisset pedis dolor, respondet se, cùm magna celeritate curreret, distraxisse talum, atque hinc esse cruciatum. Quicunque author est huius fabulæ de Ocypo ex Senecæ epistola 54. sumpsisse argumentum videtur. Pedes, inquit Seneca, dolent, articuli punctiunculas sentiunt, adhuc dissimulamus, & aut talum extorsisse nos dicimus, aut in exercitatione aliqua laborasse. Dubio & incipiente morbo, quæritur nomen, qui vt talaria cœperit intendere, & vtrosque pedes ferierit, necesse est podagram fateri. Idem epistola 79. Podagra & chiragra, & omnis vertebrarum dolor, nefuorum-q; interquieseit, cùm illa quæ torquebat, habetauit, omnium istorum prima, verminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi est obtorpuisse.

A QVILIBET enim se decipit mendacio] γνάμη. *Veram causam ipse primens, aliam fictam in promptu habet. Adeò nulli tam est impudens mendacium, quod tegere vel prætexto aliquo careat, vt inquit Plin. lib. 8. cap. 22.* B Quòd ipse celat, & latere alios cupit, Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen.] *Tertullianus in Apologetico contra Ethnicos: Benè autem, inquit, quod omnia tempus reuelat, restibus etiam vestris prouerbijs, atque sententijs. Erasmus noster in Adagio: Tempus omnia reuelat; in hanc sententiam citat quosdam veterum Poëtarum versus, in primis Sophoclis, Pindari, & aliorum.* C Ego autẽ, vt mulier, ita percita.] *Hebræorum sententiæ negant vllam iram atrociorem esse ira mulebri. Irritabile enim ac vindex mulierum genus, partim ob rationis inopiam, partim ob animi humilitatem. Nam veræ magnitudinis est, quasdam iniurias negligere, neque quosuis homines dignari ira sua. Est autem formidabile animal mulier, quam ad sexus vnium accedit senectus,* D Improuisus dolor.]

lor] *Repentè enim oriri soles, vt in Gallicis prouerbijs est, etiam non expectatum.* E Iuuenis est quiuis senex.] *Senectus viri fortis ac strenui præstantior est iumenta quorundam ignauorum & imbecillium iuuenum. Huc pertinet illud Euripidis ex Andromacha:* πολλῶν μεῖον γὰρ, κἂν γέρων ἀνὴρ ἀγαθὸς ᾖ. i. *Gnamus senex & iuuenibus compluribus præstat. Ingenium enim docti senis & exercitati ingenio parum eruditi iuuenis præfertur. Aristophanes alicubi :* Ἐγὼ τὴν μὲν νομίζω γῆρας εἶναι κρεῖττον ἢ πολλῶν νεανιῶν. i. Meam senectam præferendam existimo Compluriũ comis adulescentium. *Ausonius Chilonis sententiam his versib. concluſit :*

Grata senectus homini, quæ parilis iuuentute.
Illa iuuentus grauior, quæ similis senectæ.

F Quoties necessitas.] *Vt enim necessitas, dicente Q. Curtio, ignauiam acuit, ita & senem excitat. Extat apud Græcos versus prouerbialis :*

Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πᾶσα δειλία ταχύς.

In seruitutem cuncta agit necessitas. G Siquidem parata in sene voluntas.] *Huc pertinet illud Euripidis ex Ione:*

Τὸ τὰς ποδὸς μὲν βραδὺ, τὸ δ' ἦθος ταχύ.

Tardus quidem pes, animus est velox tamen.

Est enim senectus cruda viridisque, animique viribus adhuc pollens. H Sophisticando.] *Sophistas imitando, qui ἐν ἔτει discipl inam omnẽ suam ostentant, ac omnium ignari, quódque pcius est, indociles, de re nihili semper altercantur, inanes nugas, & cauillosas verborum argutias argumentorumque decipulas in naturæ viribus indagantes.* I Denuò igitur curre.] *Alumnus hic admonet Celeripedem Podalirij filium, podagram qua discruciabatur inficiantem, vt cursu malum dissimularet, aut pateretur sibi remedium adhiberi. Quem locum sic vertit Hadrianus Iunius : Vel desidens euelle barbam sub tonsorum brachijs. Porrò vide de hoc loco Erasmum in prouerbio: curre denuò.* κνεῖον participium à verbo κνεῖν, *quod est hirsutum esse, & tonsoris egere, vt sit sensus ; Curre denuò quem admodum aliquis dixit, qui sedens in tonstrina vellit barbam, quam habet hirsutam sub alis.* K Parembolam.] *Quid Parembole inter Palæstritas propriè sit, alibi non repe-*

rio. Videtur tamen æquiuocatione hîc vti, & priore loco vitiosam & subdolam luctantium interfitionem pedum significare: posteriore autem vel vallum, vel cohortem aut manum, militiariam, quæ in ipsa pugna cæteris omnibus inseritur: de qua significatione Suidas & Hesychius meminerunt, & Pollux quoque. L. O Soter.] Id est, Saluator: sic enim demulcendi causa medicum vocat, & Soterichus à Soter deductitium est, alias quoq; proprium. σωτῆρας nonnulli seruatores, alij salutares, alij sospites interpretati sunt. Sed nos quanto hoc rectius cognouimus Iesum Christum Dominum nuncupamus, qui nos suo beneficio cruore in veram æternæ vitæ libertatem asseruit. Cicero lib. 4. in Verrem: Itaque C. Verrem non solùm patronum istius insulæ, sed etiam σωτῆρα inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Is nimirum σωτὴρ qui salutem dedit. M Medicus audiens non vt est.] Morbos ab ægro prudens medicus percontando explorare debet, vt docet Galenus, fidus Hippocratis interpres, principio lib. 2. Prædictionum Hippoc. & lib. 2. Prognost. [illegible] 1. de Crisi. Cornel. Celsus lib. 3. cap. 6. Peritus medicus, inquit, est, non protinùs vt venit, apprehendere manu brachium, sed primùm residere hilari vultu, percunctarique quemadmodum se habeat, & si quis eius metus est, eum probabili sermone lenire, tum demùm de eius corpore manum admouere. Neque in tenebris, neque à capite ægri debet residere, sed illustri loco aduersus eum, vt omnes notas ex vultu quoque cubantis perspiciat. Rectè præcipit & Damascenus in suis Aphorismis ait: De ægritudinibus non facilè proferas iudicium, nec vrinam habeas, nisi postquam, ægrum videris in præsenti, & de singulis eum interrogaueris, & examinaueris. Cui Rasis medicus Arabs his verbis perbellè in Aphorismorum suorum lib. 6. affipulatur: Decet medicum, ægrum interrogare, vt causam ægritudinis interiorem cognoscat, vt postmodùm rationale iudicium præfiare possit: ne erubescat ægrum interrogare, vt sciat an ægritudo intra vel extra venas subsistat. N Arti studens gymnasticæ.] Id est, disciplinæ exercitationis. Plato lib. 7. de Legib. Gymnasticæ nomine, exercitationes bellicas contineri docet, eamq; diuidit in saltationem & stationem. Aristoteles præcipit lib. 8. Polit. Adolescentes gymnast. ca

nuſticæ & pædotribicæ vocare debere: vt ita fiãt exercitationes firmioresque. Plautus in Rud. Ex vrbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitio gymnaſtico, vt Palæſtrico. *Terent. in Eunucho:* Fac periculum in literis, in palæſtra, in Muſicis. *Virgil. lib. 6. Aeneid.*

Pars in gramineis exercent membra palæſtris.

Id eſt, luctationibus, & corporis agitationibus. Hæc corporis exercitatio, à Cicerone palæſtra, à Græcis à μανιῶν γεσεως ἐπονομὴν dicta eſt, quia præceptores & pædotribæ ingenuos pueros motus geſtuſq; corporis docebant, ne corporis ſtatus indecorus, aut manus & brachia inepte proferentur, & ne caput & oculi ab alijs corporis partibus diſſiderent, & pedes appoſitè proferrentur. Horum ignaras ἀπαλίστους: id eſt, *apalæſtritas ſiue à palæſtra alienos nominabant.* O Meorum æqualium.] *Palæſtræ ſodalium.* P Incidam pedem.] *Morborum ſanè omnium ſeu præſentium, ſeu imminentium, qui ex ſanguinis vitiatione, aut quauis illius eruptione atque coacervatione naſci conſueuerunt, propria ac prima curatio ſanguinis detractione perficitur, cuiuſmodi ſunt ſynochi febres omnes, caliduæque arthritides, podagræ, iſchiades, & quæcunque denique ſimilis formæ inuentiuntur ægritudines aliæ, de quibus Ioannes Fernelius Ambianus.* Q Edens multùm & bibens.] *Podagra dolor pedum, chiragra manuum, iſchias coxarum, & in genu gonagra, in corporis articulis multis partibus affligens cruciatus arthritis: comites ferè ſunt intemperantis & inconſtantis vitæ, artuum ſingularis infirmitatis, quæ vel à parentibus hæreditaria ſucceſſione, vel vitæ libidine & incontinentia acciſque immoderato contrahitur.*

Ennius ipſe parer dum pocula ſiecat iniqua,
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

Hippocrates 6. Aphoriſ 26. & 30: Nec pueri ante Veneris vſum, nec Eunuchi temerè, niſi intemperantia vitæ deſidiaque maiorem in modum deliquerint, nec mulier facilè, niſi cui menſes confluxerint, aut temulenta & incontinens inſigniter fuerit, podagra laborat. Tanta primi Veneris tum ignauiæ mox intemperantiæ ad podagram, & quamuis arthritidẽ procreandam vis eſt & efficacia. At olim, dum apud Romanos & Lacedæmonios

mulieres abſtemiæ & ſobriæ viuerent, erant morborum arthriticis expertes, quæ modò ob crapulam iure, lege conſortij, viris compatiuntur & condolent. Podagra autem ex crapula & quiete, poterit ſanari per longam abſtinentiam & exercitationem quacunq; ætate, vt legitur apud Porphyrium in vita Plotini de ſenatore Romano. R Perculſus aliquo dæmone.] *δαιμονιζόμενος & à dæmonis agitatus. ſeu vexatus. vel δαιμονοφόρητος, id eſt, dæmoniacus.* S Ceu præco.] *Id eſt, alta voce. Ariſtoph. πάλαι κηρύττω πατρί: id eſt, nuntio patri alta voce. Sic ſacriales, caduceatores, legati, buccinatores. Vt præco qui magiſtratus iuſſu publicè aliquid denunciat ore, & aliquando auctionem facit, & audientiam in theatris indicit.*

T Vbi diem iam gallus intonat tuba.] *Gallus à prima mediæ noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucret. ait, alis:*

Auroram clara conſuetus voce vocare,

matutino crepuſculo, matutinis aſtris Deum itidem plaudentibus quotidie commodulatur. Et orto Galliarum aduerſus Neronem tumultu, Roma paſſim columnis adſcriptum eſt, Galli te cantando excitárunt, aptè ſcilicet ad eiuſdem nominis gentem nuncupatione diſlexa. Gallus autem tribus interualli canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius libro 10. capite 21. Eraſmus noſter in Adagio: Priusquam gallus iterum cecinerit. Nos porrò in Luciani Gallo. V Verbis ſenex.] *Neſtorem facit Homerus loquatiorem, qualem & Catonem ſeniorem fuiſſe accepimus. Senes enim loquaciores ferè ſunt, quàm qui vigent ætate. ſiue id accidat ob rationis inopiam, ſiue quia natura linguæ promptitudine penſat, quod viribus detractum eſt. Heſychius indicat γλῶσσα ἀπὸ δὰς dictos, qui pro armis linguæ vterentur. Heraclitus ad Hermodorum: σὺ ταῖς γλώτταις ἔχεις τὰ ὅπλα ἀπεζευγότες χρήματα* id eſt, *In linguis habes arma, poſteaq; ablatis pecunias. De his eleganter apud Liuium dictum lib. ab Vrbe condita 7. In caſtris feroces, in acie pauidi. Apuleius verbo feſtiuiter nouato, Verbigerari dixit, pro verbis digladiari. Cauſidicorum ac Rhetorum eſt, γλώσσαν πολεμίζειν ἀπὸ μάχεσθαι: id eſt, linguis bellare atque pugnare.* X Nil iactitans non, aſt opere præſtans parum.] *Adeſt quidem nutritor verbis, non re, conſolatur & adeſt oratione, cũ auxilio ſit o-*

sit opus ϒ Similis edenti mastichen.] *Quæ contrarijs qualitatibus prædita est. Alexander Aphrodiseus lib. 1. problē.* 104. *quærit, qua ratione fiat, vt in vno simplici medicamento contrariæ subsistere vires possint: Mastix, inquit, & abstergit & digerit ac firmat, Rheubarbarum aluum laxat & constringit, acetum calefacit & infrigidat. & Galen. l. b. 3. & 7. de Facultatibus simpl. medic. candida quidem & Chia, astringit simul emollitq;, &c. Rheubarbarum quippe & mirobolanos planam & atram in dysenteria expurgare bilem ab aluo videmus, & fluorem alui, quam exonerarunt, sistere & roborare.* Z Nomen quidem habet.] *Podagræ notatio, quæ in articulis pedum primò accidit, vnde nomen habet, quasi ποδὸς ἄγχα:* id est, *pedis captura, siue laqueus, pedica. a a* Eheu miser.] *Exclamantis est cum dolore αἰ αἰ geminatum. Idem in dialogo, cuius titulus, Φιλόπατρις: αἰ αἰ αἰ αἰ, τῶν καλῶν ἐλπίδων, ὁ ναυαγὸς ἡμῖν. b b* Satyri.] *Humano capite, sed cornuto, toto corpore villoso, sylvarum lateris gaudentes. c c.* Bacchius.] *Bacchantes ebrios furore correptos.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΑΣ. *DE SYRIA DEA*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum operis ipse titulus indicat. Describit enim Syriæ deæ & templum, & sacra, & effigiem quoque, facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum sacrorumque quæ in Syria sunt. Ac primùm quidem in genere commendat templum deæ huius à sanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde speciatim commemorat & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quænam ipsa dea esse à plerisque putetur. Post hæc de æde templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui situs

sit. Item de signis ac statuis quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & p scib. sacris, ad quos simulachra deorum veluti per pompam quandam visendi causa quotannis exeunt. Prætereà & de Panegyricis conuentibus qui ibi celebrentur, de Gallis, & eorum cæremonijs, deque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter ob euitandam eiusdem rei suspicionem sibijpsi virilia præcidit. Atque in his nonnulla, vt videlicet illa de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Græci quoque, Deucalionem hîc vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita traduntur, vt propemodum credi possit ex Iudæorum obseruationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsuque adulterata ac deprauata fuisse, siue hoc populorum vicinitate atque commercio factum demus, siue Barbari isti ad eorum exempla quæ à Iudæis tunc cùm in Assyria captiui erant, videbant fieri, suos quoque ritus conformârunt. Assyriorum enim & hæc ciuitas fuit, in qua tam prodigiosa dea culta est, ea parte quæ Cœlesyria à Plinio dicitur, condita: cuius nomen Stephânus quidem Hieram, hoc est, sacram absolute, Strabo autem & Plinius iuncta voce Hierapolin vocant, quod hîc Lucianus Ionica dialecto, qua per totam hanc descriptionem vtitur, in polin Hieram, hoc est, ciuitatem sacram, per tmesin diuisit. Eandem autem & Bambycem ijdem, & Edessam, quod posterius nomen Strabo addit, & à Syris ipsis Magog, vt Plin. habet, appellari tradunt, ipsamque deam quam Lucianus simpliciter Syriam vocat, proprio nomine Atergatin, & à Græcis Derceto quoque nominari scribunt. Cæterùm de Atergatide non alienum opinor fuerit etiam illa huc apponere, quæ apud Athenæum leguntur, quando & ipsa ad vberiorem intellectum eorum quæ hic à Luciano dicuntur, nonnihil facere videntur.

videntur. Verborum eorum sententia hæc est: Antipater Tarsensis, inquit, professione Stoicus, libro περὶ δεισιδαιμονίας, hoc est, de religione quarto, dici à quibusdam tradit, quòd Gatis Syrorum regina ita gulæ dedita fuerit, vt per præconem edixerit, ne quis piscem aliquem absque Gatide comederet. Per ignorantiam igitur plerosque Atergatim ipsam vocare, atque à piscibus abstinere. Mnaseas autem in secundo de Asia ita ait: Mihi quidem Atergatis videtur regina adeò intolerabilis fuisse, ac multa duriter populis suis imperâsse, ita vt lege quoque cauerit illis, ne quem piscem ederet, sed ad ipsam afferent, eò quòd hoc cibi genere delectaretur. Atque inde etiam in sacrificijs solenne hoc mansisse, vt quoties deam precarentur, pisces illi argenteos aut aureos offerrent. Sacerdotes verò etiam tota die veros deæ pisces in mensa paratos ac coctos apponere, elixos pariter & assatos, quos ipsi postea sacerdotes deæ absumant. Ac paulò pòst idem addit: Atergatis autem, quemadmodum Xanthus ille Lydus tradit, à Mopso quodam Lydo capta vnà cum filio Ichthye, in lacu Ascalone contumeliæ causa submersa, & à piscibus deuorata est. Hęc Athen. lib. 8. Prętereà neque illud omittendum videtur quòd Edessam tradit Volaterranus eam esse vrbem, in quam Tobias olim filium suum ad Gabelum quendã, apud quem pecuniam depositerat, misit. Quòd si verè ab illo traditur, eademq; Edessa & Hierapolis dicitur, vt Straboni placet: manifestum iam ex eo apparet, & Iudęos ibi captiuos vixisse, & illorum obseruationum vestigia quoque quędam eodem loco hęsisse. Sed hęc in medio relinquamus.

Ἔστιν ἐν Συρίᾳ πόλις, οὐ πορρὼ ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καλεῖται δὲ Ἱερά, καὶ ἔστιν ἱερὰ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης· ἄλλα δὲ μοι, τόδε δὲ τὸ ὄνομα, οὐκ ἄμα τῇ πόλει οἰκισθέν μιν ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον ἄλλο ἦν, μετὰ δὲ σφισι, τῶν ἱρῶν μιν ἄλλων γενομένων, ἐς τόδε ἐπωνυμίη ἀπίκετο. περὶ ταύτης ὧν τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί· ἐρέω δὲ καὶ νόμους. τοῖσι ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύρεας, τὰς ἄγουσι, καὶ θυσίας, τὰς ἐπιτελέουσι. ἐρέω δέ, ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν ἐσαμένων μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν, ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσυρίοισι ἐὼν, καὶ τῶν ἀπηγέομαι, τὰ μὲν αὐτοψίῃ μαθὼν, τὰ δὲ παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάλων, ὁκόσα ἑόντα ἐμοὶ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἐρέω. Πρῶτοι

Est a in Syria ciuitas non longè ab Euphrate flumine: β vocatur autem Sacra, & est quoq; sacra Iunonis Assyriæ: cæterùm nomen hoc videtur mihi non statim ab initio vrbi, cùm condita est, impositum fuisse, sed antiquiùs quidem aliud fuisse: postea verò cùm sacra ibi magna subindè peragerentur, in hoc cognomentum euasisse. De hac igitur ciuitate venio dicturus, quæ cunq; videlicet in ipsa sunt. Dicam autem & leges quibus in sacris vtuntur, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam autem & quæcunque de illis traduntur, qui templum hoc consecrârunt, & de æde ipsa quo pacto condita fuerit. Scribo autem Assyrius ipse existens: & eorum quæ narro, alia quidem ipse coràm vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque igitur antiquiora me sunt, ab ijs narrationem incipiam. Primi

Πρῶτοι μὲν ὧν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἔννοιαν λαβεῖν, καὶ ἱρὰ ἑσασθαι, καὶ τιμένια καὶ πανηγύριας ἀγαλλίξαι. πρῶτοι δὲ καὶ ὀνόματα τὰ ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς ἔλεξαν, μετὰ δὲ ὁ πολλὸς χρόνος, παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ασσύριοι ἐς θεοὺς ἵκεσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἤγειραν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐσύσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν. νῦν ἐστὶ ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, ὁ παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοισι ἱσορρυθμέοντα, τῶν ἐγὼ πλεῖστα ὅσα τὸ γε τοῦ Ηρακλέος, τὸ ἐν Τύρῳ, ὁ τοῦτο τοῦ Ηρακλέος, τὸν Ελλησι ἀείδουσι, ἀπὸ τοῦ ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερόν ἐστι. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα. τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ασάρτης ἐστί. Ασάρτην δὲ ἐγὼ δοκέω σε-

> *Primi itaque hominum, quos nos scimus, Aegyptij dicuntur & deorum notitiã percepisse, & templa constituisse, lucosq; & conuentus solennes edidisse. Primi autem & nomina sacra intelexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde verò non multo tempore pòst, ab Aegyptijs Assyrij doctrinam de dijs acceperunt, & sacra templaq; erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicârunt. Antiquitùs autem etiam apud Aegyptios absque simulacris & statuis templa erant. Et sunt in Syria quoq; templa non multò Aegyptijs ætate posteriora, quorum ego plurima ipse vidi. Herculis vtique æquæuum est illud videlicet quod Tyri est: non huius Herculis quem Græci carminibus celebrãt: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est autem & aliud templum in Phœnicia, magnum, quod Sidonij celebrant, Astarten autem ego puto Lunam*

λωσίλω ἐμβῆναι. ὡς δὲ μοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγήσατο, Εὐρώπης ἦν τῆς Κάδμου ἀδελφεῆς. ταύτην δὲ ἰδόσαν Ἀγήνορος τοῦ βασιλῆος θυγατέρα ἐπιδήμιοι ἀφανὲς ἐγένοντο, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ ἐτιμήσαντο καὶ λόγον ἱρὸν ἐπ' αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι ἰδόσαν καλὴν Ζεὺς ἐπόθησε, καὶ τὸ εἶδος ἐς ταῦρον ἀμείψαντος ἥρπασε, καί μιν ἐς Κρήτην φέρων ἔμιξε. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον· καὶ τὸ νόμισμα τῷ Σιδώνιοι χίονται, τῷ Εὐρώπην ἐφερόμενον ἐπὶ τῷ ταύρῳ τῷ Διΐ· τὸν δὲ νεὼν οὐχ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμεναι. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοίνικος ἱρόν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ' Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλιουπόλιος ἐς τὴν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μὲν μιν οὐκ ὄπωπα, μέγα δὲ καὶ πρόσθε, καὶ ἀρχαῖόν φασι. εἶδον δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱρὸν Ἀφροδίτης Βυβλίης, ἐν τῷ καὶ τὰ ὄργια ἐς Ἄδωνιν ἐπιτελέουσι·

nam esse. Cæterùm vt mihi ex sacerdotibus quidam narrauit, Europæ illud est, Codmi sororis. Hanc autem fuisse ferunt Agenoris regis filiam: & postquam amplius non comparuit, Phœnices ipsam templo honorárunt, & sermonem de ea sacrum euulgárunt, quòd videlicet pulchra cùm esset, Iupiter amore eius captus fuerit, & mutata in taurum forma, rapuerit eam, & in Cretam inde abiens deportárit. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nomisma quoque quo Sidonij vtuntur, Europam habet insidentem tauro, Ioui videlicet. Cæterùm ipsam ædem non omnes consitentur Europæ esse. Habent autem & aliud templum Phœnices, non Assyrium, sed Aegyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: quod ego quidem ipse non vidi, sed tamen magnum etiam hoc & peruetustum est. Porrò & Bybli vidi templum magnum Veneris Byblíæ cognomento, in quo & ritus quosdam in Adonidem peragunt,

πλῆσαι. ἐδάλω δὲ ἡ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ὧν τὸ ἔργον τὸ ἐς Ἄδωνιν, ὑπὸ τοῦ συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι καὶ μνήμην τοῦ πάθεος, τύπτονταί τε ἐκάστοτε, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι, καὶ σφίσι μεγάλα πένθεα ἀνὰ πᾶσαν χώρην ἵσταται. ἐπεὰν δὲ ἀρτύψονταί τε, καὶ ἀφαπλύσονται, πρῶτα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἄδωνιδι, ὅκως ἰόντι νέκυι, μετὰ δὲ, τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ζώειν τέ μιν μυθολογέουσι, καὶ ἐς ἥρα πέμπουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ἔνθα Αἰγύπτιοι, ἀφανόντος Ἄπιος, γυναῖκες δὲ, ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιόνδε ζημίην ἐκτίνουσι. ἐν μιῇ ἡμέρῃ ἐπὶ πρόσω ὧρης ἴσασι, ἀνὰ δὲ γορὴν πούοισι ξείνοισι παρακέαται καὶ μισθὸς ἐστὶν Ἀφροδίτῃ θυσίη γίνεται. ἐν δὲ Βυβλίοισι, οἱ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὀσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὰ

peragunt. Cognoui autem & ipse ritus eos. Dicunt igitur factum illud quo ab aprò percussus Adonis fuit, in sua terra contigisse, & in memoriam rei verberantur annis singulis, & lamentantur, & ritus solennes peragunt, ac ipsis magni adeò luctus per totam regionem indicuntur. Postquam autem iam verberandi ac deplorādi finis factus est, principiò quidem inferias Adonidi peragunt, perinde ac mortuo tum existenti, postea autem sequenti die & viuere ipsum dicitant, & in aërem sursum mittunt, & capita detondent, quemadmodum Aegyptij, quando apud ipsos Apis mortuus est. Ex mulieribus autem quæcunque tonderi non volunt, talem pœnam exoluunt: venum quidem diem ad quæstum corpore faciendum proftant. forum autem illud solum peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in sacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli qui dicunt apud sese humatum esse, 1. Ostrim Aegyptium, luctúsque & ritus

hosce

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INducitur hîc podagrosus iuuenis, qui tamen affectabat videri ὠκύπους, *id est*, celeripes. Is rogatus à sene, vnde accidisset pedis dolor, respondet se, cùm magna celeritate curreret, distraxisse talum, atque hinc esse cruciatum. Quicunque author est huius fabulæ de Ocypo ex Senecæ epistola 54. sumpsisse argumentum videtur. Pedes, inquit Seneca, dolent, articuli punctiunculas sentiunt, adhuc dissimulamus, & aut talum extorsisse nos dicimus, aut in exercitatione aliqua laborasse. Dubio & incipiente morbo, quæritur nomen, qui vt talaria cœperit intendere, & vtrosque pedes ferierit, necesse est podagram fateri. Idem epistola 79. Podagra & chiragra, & omnis vertebrarum dolor, retundunq; interquiescit, cùm illa quæ torquebat, habetauit, omnium istorum prima, verminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi est obtorpuisse.

A QVILIBET enim se decipit mendacio] γνώμη. *Veram causam supprimens, aliam fictam in promptu habet. Adeò nulli tam est impudens mendacium, quod teste vel prætextu aliquo careat, vt inquit Plin. lib. 8. cap. 22.* B Quòd ipse celat, & latere alios cupit, Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen.] *Tertullianus in Apologetico contra Ethnicos: Benè autem, inquit, quod omnia tempus reuelat, testibus etiam vestris proverbijs, atque sententijs. Erasmus noster in Adagio: Tempus omnia reuelat; in hanc sententiam citat quosdam veterum Poëtarum versus, in primis Sophoclis, Pindari, & aliorum.* C Ego autẽ, vt mulier, ita percita.] *Hebræorum sententiæ negant vllam iram atrociorem esse ira muliebri. Irritabile enim ac vindex mulierum genus, partim ob rationis inopiam, partim ob animi humilitatem. Nam veræ magnitudinis est, quasdam iniurias negligere, neque quosuis homines dignari ira sua. Est autem formidabile animal mulier, quam ad sexus vitium accedit senectus.* D Improuisus dolor.]

lor] *Repentè enim oriri solet, vt in Gallicis prouerbijs est, etiam non expectatum.* E Iuuenis est quibus senex.] *Senectus virifortis ac strenui præstantior est imbecillium iuuenum. Huc pertinet illud Euripidis ex Andromacha:* πολλῶν μεῖον γὰρ, κἂν γέρων ὂν ψυχρὸν κρέσσων. i. *Gnamus senex & iuuenibus compluribus præstat. Ingenium enim docti senis & exercitati ingenio parum eruditi iuuenis præfertur. Aristophanes alicubi :* Ἐγὼ τὴμὲν νομίζω γῆρως εἶναι κρεῖττον ἢ πολλῶν νεανιῶν. i. Meam senectam præferendam existimo Compluriũ comis adulescentium. *Ausonius Chilonis sententiam his versib. concluſit :*

Grata senectus homini, quæ parilis iuuentute.
Illa iuuentus grauior, quæ similis senectæ.

F Quoties necessitas.] *Vt enim necessitas, dicente Q. Curtio, ignauiam acuit, ita & senem excitat. Extat apud Græcos versus prouerbialis :*

Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δεινὰ τἀγαθά.

In seruitutem cuncta agit necessitas. G Siquidem parata in sene voluntas.] *Huc pertinet illud Euripidis ex Ione:*

Τὸ τῷ ποδὸς μὲν βραδὺ, τὸ δ' ἦνος ταχύ.

Tardus quidem pes, animus est velox tamen.

Est enim senectus cruda viridisque, animique viribus adhuc pollens. H Sophisticando.] *Sophistas imitando, qui ἀεὶ ἀνὰ disciplinam omnẽ suam ostentant, ac omnium ignari, quódque peius est, indociles, de re nihili semper altercantur, inanes nugas, & cauillosas verborum argutias argumentorumque decipulas in naturæ viribus indagantes.* I Denuò igitur curre.] *Alumnus hic admonet Celeripedem Podalirij filium, podagram qua discruciabatur inficiantem, vt cursu malum dissimularet, aut pateretur sibi remedium adhiberi. Quem locum sic vertit Hadrianus Iunius : Vel desidens euelle barbam sub tonsorum brachijs. Porrò vide de hoc loco Erasmum in prouerbio: Curre denuó.* κυρεῖν participium à verbo κυρεῖαω, *quod est hirsutum esse, & tonsoris egere, vt sit sensus ; Curre denuò quem admodum aliquis dixit, qui sedens in tonstrina vellit barbam, quam habet hirsutam sub alis.* K Parembolam.] *Quid Parembole inter Palæstritas propriè sit, alibi non repe-*

rio. Videtur tamen æquiuocatione hîc vti, & priore loco vsitatam & subdolam luctantium interfitionem pedum significare: posteriore autem vel vallum, vel cohortem aut manum, Iudiariam, quæ in ipsa pugna cæteris omnibus inseritur: de cuius significatione Suidas & Hesychius meminerunt, & Pollux lib. 1.

L O Soter.] Id est, Saluator: sic enim demulcendi causa medicum vocat, & Soterichus à Soter deductitium est, alias quoq; proprium. σωτῆρας nonnulli seruatores, alij salutares, alij sospites interpretati sunt. Sed nos quanto hoc rectius cognomine Iesum Christum Dominum nuncupamus, qui nos suo benignus cruore in veram æternæ vitæ libertatem asseruit. Cicero lib. 4. in Verrem: Itaque C. Verrem non solùm patronum istius insulæ, sed etiam σωτῆρα inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Is nimirum σωτὴρ qui salutem dedit.

M Medicus audiens rem vt est.] Morbos ab ægro prudens medicus percontando explorare debet, vt docet Galenus, fidus Hippocratis interpres, principio lib. 2. Prædictionum Hippoc. & lib. 2. Prognost. [illegible] 1. de Crisi. Cornel. Celsus lib. 3. cap. 6. Peritus medici, inquit, est, non protinùs vt venit, apprehendere manu brachium, sed primum residere hilari vultu, percunctarique; quemadmodum se habeat, & si quis eius mœstus est, eum probabili sermone lenire, tum demum de eius corpori manum admouere. Neque in tenebris, neque à capite ægri debet residere, sed illustri loco aduersus eum, vt omnes notas ex vultu quoque cubantis perspicat. Rectè prædixit Damascenus in suis Aphorismis ait: De ægritudinibus non facilè proferas iudicium, nec vrinam habeas, nisi postquam, ægrum videris in præsenti, & de singulis eum interrogaueris, & examinaueris. Cui Rasis medicus Arabs his verbis perbellè in Aphorismorum suorũ lib. 6. astipulatur: Decet medicum, ægrum interrogare, vt causam ægritudinis interiorem cognoscat, vt postmodùm rationale iudicium præstare possit: ne erubescat ægrum interrogare, vt sciat an ægritudo intra vel extra venas subsistat.

N Arti studens gymnasticæ.] Id est, disciplinæ exercitationis. Plato lib. 7. de Legib. Gymnasticæ nomine, exercitationes bellicas contineri docet, eamq; diuidit in saltationem & luctationem. Aristoteles præcipit lib. 8. Polit. Adolescentes gymnasticæ

palæstricæ & pædotribicæ vocare debere: vt ita fiãt exercitationes firmioresque. Plautus in Rud. Ex vrbe ad mare huc prodimus pabulatum pro exercitio gymnastico, vt Palæstrico. *Terent. in Eunucho:* Fac periculum in literis, in palæstra, in Musicis. *Virgil. lib. 6. Aeneid.*

Pars in gramineis exercent membra palæstris.

Id est, luctationibus, & corporis agitationibus. Hæc corporis exercitatio, à Cicerone palæstra, à Græcis à manuum gestu χειροηθικὴ dicta est, quia præceptores & pædotribæ ingenuos pueros motus gestusq; corporis docebant, ne corporis status indecorus, aut manus & brachia ineptè proferentur, & ne caput & oculi ab alijs corporis partibus dissiderent, & pedes appositè proferrentur. Horum ignaras ἀπαλίστους: id est, *apalæstritas sive à palæstra alienos nominabant. O* Meorum æqualium.] *Palæstræ sodalium. P* Incidam pedem.] *Morborum sanè omnium seu præsentium, seu imminentium, qui ex sanguinis vbertate, aut quauis illius eruptione atque coacernatione nasci consueuerunt, propria ac prima certaque curatio sanguinis detractione perficitur, cuiusmodi sunt synochi febres omnes, calidæque arthritides, podagræ, ischiades, & quæcunque denique similis formæ inueniuntur ægritudines aliæ, de quibus Ioannes Fernelius Ambianus.* Q Edens multùm & bibens.] *Podagra dolor pedum, chiragra manuum, ischias coxarum, & in genu gonagra, in corporis articulis multis partibus affligens cruciatus arthritis: comites ferè sunt intemperantis & incontinentis vitæ, artuum singularis infirmitatis, quæ vel à parentibus hæreditaria successione, vel vitæ libidine & incontinentia acioque immoderato contrahitur.*

Ennius ipse parer dum pocula siecat iniqua,
Hoc vitio tales fertur meruisse dolores.

Hippocrates 6. Aphoris. 26. & 30: Nec pueri ante Veneris vsum, nec Eunuchi temerè, nisi intemperantia vitæ desidiaque maiorem in modum deliquerint, nec mulier facilè, nisi cui menses confluxerint, aut temulenta & incontinens insigniter fuerit, podagra laborat. Tanta primi Veneris tum ignauiæ mox intemperantiæ ad podagram, & quamuis arthritidẽ procreandam vis est & efficacia. At olim, dum apud Romanos & Lacedæmonios

mulieres abſtemiæ & ſobriæ viuerent, erant morborum arthritidis expertes, quæ modò ob crapulam iure, lege conſortij, viris compatiuntur & condolent. Podagra autem ex crapula & quiete, poterit ſanari per longam abſtinentiam & exercitationem quacunq; ætate, vt legitur apud Porphyrium in vita Plotini de ſenatore Romano. R Perculſus aliquo dæmone.] *δαιμονιζόμενος & à dæmonibus agitatus. ſeu vexatus. vel δαιμονιοφόρητος*, id eſt, *dæmoniacus.* S Ceu præco.] *Id eſt, alta voce. Ariſtoph. πάλι κηρύξω ταυτί* id eſt, *nuntio patri alta voce. Sic faciales, caduceratores, legati, buccinatores. Vt præco qui magiſtratus iuſſu publicè aliquid denunciat ore, & aliquando auctionem facit, & audientiam in theatris indicit.*

T Vbi diem iam gallus intonat tuba.] *Gallus à prima mediæ noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucret. ait, alis:*

Auroram clara conſuetus voce vocare,

matutino crepuſculo, matutinis aſtris Deum itidem plaudentibus quotidie commodulatur. Et orto Galliarum aduerſus Neronem tumultu, Roma paſſim columnis adſcriptum eſt, Galli te cantando excitárunt, aprè ſcilicet ad eiuſdem nominis gentem nuncupatione deflexa. Gallus autem tribus intervallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius libro 10. capite 21. Eraſmus noſter in Adagio: Priuſquam gallus iterum cecinerit. Nos porrò in Luciani Gallo. V Verbis ſenex.] *Neſtorem facit Homerus loquatiorem, qualem & Catonem ſeniorem fuiſſe accepimus. Senes enim loquaciores ferè ſunt, quàm qui vigent ætate. ſiue id accidat ob rationis inopiam, ſiue quia natura linguæ promptitudine penſat, quod viribus detractum eſt. Heſychius indicat γλωσσάκτιδας dictos, qui pro armis lingua vterentur. Heraclius ad Hermodorum: σὺ τοῖς γλώτταις ἔχεις τὰ ὅπλα ἀπεστερημένοις χρήμασι* id eſt, *In linguis habetis arma, poſteaq; abſtuliſtis pecunias. De his eleganter apud Liuium dictum lib. ab Vrbe condita 7. In caſtris feroces, in acie pauidi. Apuleius verbo feſtiuiter nouato, Verbigerari dixit, pro verbis digladiari. Cauſidicorum ac Rhetorum eſt, γλώσσαν πολεμίζειν καὶ μάχεσθαι*: id eſt, *linguis bellare atque pugnare.* X Nil iactitans non, aſt opere præſtans parum.] *Adeſt quidem nutritor verbis, non re, conſolatur & adeſt oratione, cũ auxilio ſit o-*

sit opus ϒ Similis edenti mastichen.] *Quæ contrariis qualitatibus prædita est. Alexander Aphrodiseus lib. 1. problē. 104. quærit, qua ratione fiat, vt in vno simplici medicamento contrariæ subsistere vires possint: Mastix, inquit, & absterget & digerit ac firmat, Rheubarbarum aluum laxat & constringit, acetum calefacit & infrigidat. & Galen. l. b. 3. & 7. de Facultatibus simpl. medic. candida quidem & Chia, astringit simul emollitq;, &c. Rheubarbarum quippe & mirobolanos flauam & atram in dysinteria expurgare bilem ab aluo videmus, & fluorem alui, quam exonerarunt, sistere & roborare.* Z Nomen quidem habet.] *Podagræ notatio, quæ in articulis pedum primò accidit, vnde nomen habet, quasi ποδὸς ἄγχω: id est, pedis captura, sine laqueus, pedica.* a a Eheu miser.] *Exclamantis est cum dolore αἰ αἰ geminatum. Idem in dialogo, cuius titulus, Φιλόπατρις: αἰ αἰ αἰ αἰ, τῶν κενῶν ἐλπίδων, ὦ ναναι σπες.* b b Satyri.] *Humano capite, sed cornuto, toto corpore villoso, sylvarum lateris gaudentes.* c c. Βακχίους.] *Bacchantes ebrios furore correptos.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΟΥ. *DE SYRIA dea.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum operis ipse titulus indicat. Describit enim Syriæ deæ & templum, & sacra, & effigiem quoque, facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum sacrorumque quæ in Syria sunt. Ac primùm quidem in genere commendat templum deæ huius à sanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde speciatim commemorat & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quænam ipsa dea esse à plerisque putetur. Post hæc de æde templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui situs

sit. Item de signis ac statuis quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & piscib. sacris, ad quos simulachra deorum veluti per pompam quandam visendi causa quotannis exeunt. Præterea & de Panegyricis conuentibus qui ibi celebrentur, de Gallis, & eorum ceremonijs, deque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter ob euitandam eiusdem rei suspicionem sibijpsi virilia præcidit. Atque in his nonnulla, vt videlicet illa de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Græci quoque, Deucalionem hic vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita traduntur, vt propemodum credi possit ex Iudæorum obseruationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsuque adulterata ac deprauata fuisse, siue hoc populorum vicinitate atque commercio factum demus, siue Barbari isti ad eorum exempla quæ à Iudæis tunc cùm in Assyria captiui erant, videbant fieri, suos quoque ritus conformârunt. Assyriorum enim & hæc ciuitas fuit, in qua tam prodigiosa dea culta est, ea parte quæ Cœlesyria à Plinio dicitur, condita: cuius nomen Stephànus quidem Hieram, hoc est, sacram absolute, Strabo autem & Plinius iuncta voce Hierapolin vocant, quod hîc Lucianus Ionica dialecto, qua per totam hanc descriptionem vtitur, in polin Hieram, hoc est, ciuitatem sacram, per tmesin diuisit. Eandem autem & Bambycem ijdem, & Edessam, quod posterius nomen Strabo addit, & à Syris ipsis Magog, vt Plin. habet, appellari tradunt, ipsamque deam quam Lucianus simpliciter Syriam vocat, proprio nomine Atergatin, & à Græcis Derceto quoque nominari scribunt. Cæterùm de Atergatide non alienum opinor fuerit etiam illa huc apponere, quæ apud Athenæum leguntur, quando & ipsa ad vberiorem intellectum eorum quæ hîc à Luciano dicuntur, nonnihil facere videntur.

videntur. Verborum eorum sententia hæc est: Antipater Tarsensis, inquit, professione Stoicus, libro περὶ δεισιδαιμονίας, hoc est, de religione quarto, dici à quibusdam tradit, quòd Gatis Syrorum regina ita gulæ dedita fuerit, vt per præconem edixerit, ne quis piscem aliquem absque Gatide comederet. Per ignorantiam igitur plerosque Atergatim ipsam vocare, atque à piscibus abstinere. Mnaseas autem in secundo de Asia ita ait: Mihi quidem Atergatis videtur regina adeò intolerabilis fuisse, ac multa duriter populis suis imperâsse, ita vt lege quoque cauerit illis, ne quem piscem ederēt, sed ad ipsam afferent, eò quòd hoc cibi genere delectaretur. Atque inde etiam in sacrificijs solenne hoc mansisse, vt quoties deam precarentur, pisces illi argenteos aut aureos offerrent. Sacerdotes verò etiam tota die veros deæ pisces in mensa paratos ac coctos apponere, elixos pariter & assatos, quos ipsi postea sacerdotes deæ absumant. Ac paulò pòst idem addit: Atergatis autem, quemadmodum Xanthus ille Lydus tradit, à Mopso quodam Lydo capta vnà cum filio Ichthye, in lacu Ascalone contumeliæ causa submersa, & à piscibus deuorata est. Hęc Athen. lib. 8. Prętereà neque illud omittendum videtur quòd Edessam rradit Volaterranus eam esse vrbem, in quam Tobias olim filium suum ad Gabelum quendā, apud quem pecuniam depositam fuerat, miſit. Quòd si verè ab illo traditur, eademq; Edessa & Hierapolis dicitur, vt Straboni placet: manifestum iam ex eo apparet, & Iudęos ibi captiuos vixisse, & illorum obseruationum vestigia quoque quędam eodem loco hęsisse. Sed hęc in medio relinquamus.

Eus

Ἔστιν ἐν Συρίᾳ πόλις, οὐ πορρὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καλεῖται δὲ Ἱερὰ, καὶ ἔστιν ἱερὰ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης· ἀλλοῖα δέ μοι, τόδε δὲ τὸ ὄνομα, οὐκ ἅμα τῇ πόλει οἰκισθέν μιν ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον ἄλλο ἦν, μετὰ δὲ σφισι, τῶν ἱρῶν μιν γάλων γενομένων, ἐς τόδε δὴ ἐπωνυμίη ἀπίκετο. περὶ ταύτης δὴ τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί· ἐρέω δὲ καὶ νόμους τοῖσι ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύρεας, τὰς ἄγουσι, καὶ θυσίας, τὰς ἐπιτελέουσι. ἐρέω δέ, ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν ἀσαμένων μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν, ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσύριος ἐών, καὶ τῶν ἀπηγέομαι, τὰ μὲν αὐτοψίῃ μαθὼν, τὰ δὲ παρὰ τῶν ἱρέων ἐδάλω, ὁκόσα ἑόντα ἐμοῦ πρεσβύτερα, ἐγὼ ἐσορέω. Πρῶτοι

Est a in Syria ciuitas non longè ab Euphrate flumine: & vocatur autem Sacra, & est quoq; sacra Iunonis Assyriæ: cæterùm nomen hoc videtur mihi non statim ab initio vrbi, cùm condita est, impositum fuisse, sed antiquiùs quidem aliud fuisse: postea verò cùm sacra ibi magna subindè peragerentur, in hoc cognomentum euasisse. De hac igitur ciuitate venio dicturus, quæ cunq; videlicet in ipsa sunt. Dicam autem & leges quibus in sacris vtuntur, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam autem & quæcunque de illis traduntur, qui templum hoc conscrârunt, & de æde ipsa quo pacto condita fuerit. Scribo autem Assyrius ipse existens: & eorum quæ narro, alia quidem ipse coràm vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque igitur antiquiora me sunt, ab ijs narrationem incipiam.

Primũ

Πρῶτοι μὲν ὧν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἔννοιαν λαβεῖν, καὶ ἱρὰ ἵσασθαι, καὶ τεμένεα καὶ πανηγύριας ἀγαγεῖν. πρῶτοι δὲ καὶ ὀνόματα τὰ ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς εἶπαν, μετὰ δὲ ὁ πολλοστῷ χρόνῳ, παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἔπεσσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἵδρυσαν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Συρίῃ, ἃ παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοισι ἱδρυόμενα, τῶν ἐγὼ πλεῦνα ὄψομαι. τό γε τοῦ Ἡρακλέος, τὸ ἐν Τύρῳ, ὃ τοῦτο τοῦ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀπὸ τοῦ ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερον, καὶ Τύρου ἔρον ἐστί. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα. τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀστάρτης ἐστί. Ἀστάρτην δ' ἐγὼ δοκέω σε Λυκάονα

> Primi itaque hominum, quos nos scimus, Aegyptij dicuntur & deorum notitiã percepisse, & templa constituisse, lucosq; & conuentus solennes edidisse. Primi autem & nomina sacra intelexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde verò non multo tempore pòst, ab Aegyptijs Assyrij doctrinam de dijs acceperunt, & sacra templaq; erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicarunt. Antiquitùs autem etiam apud Aegyptios absque simulacris & statuis templa erant. Et sunt in Syria quoq; templa non multò Aegyptijs ætate posteriora, quorum ego plurima ipse vidi. Herculi vtique æquæuum est illud videlicet quod Tyri est: non huius Herculis quem Græci carminibus celebrãt: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est autem & aliud templum in Phœnicia, magnum, quod Sidonij celebrant, Astartæ, vt quidem ipsi dicunt. Astarten autem ego puto Lunam

λωσάλω ἔμμενα. ὡς ἐμοί τις τῶν ἱρέων ἀπηγήσατο, Εὐρώπης ὃν τῆς Κάδμου ἀδελφεὸς. ταύτην δὲ ἴσασιν Ἀγήνορος τοῦ βασιλέως θυγατέρα ἀπενεγκεῖν ἀφανὲς ἐγγενόμενοι, οἱ Φοίνικες τῷ νηῷ τιμήσαντο καὶ λόγον ἱρὸν ἐπ' αὐτῇ ἔλεξαν, ὅτι ἴσασιν καλὴν Ζεὺς ἐπόθει, καὶ τὸ εἶδος ἐς ταῦρον ἀμείψασθαι ποιήσασα, ἁρπάσειε μὲν ἐς Κρήτην φέρων ἀπενίκατο. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουον· καὶ τὸ νόμισμα τὸ Σιδώνιοι χέουσι, τῷ Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τοῦ ταύρου τοῦ Διί· τὸν δὲ νεὼν οὐχ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμενα. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοινικοῦ ἱρόν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ' Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλιουπόλιος ἐς τὴν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μὲν μὴν ἐς ὄπωπα, μέγα δὴ τό γε, καὶ ἀρχαῖον ὄν. εἶδον δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱρὸν Ἀφροδίτης Βυβλίης, ἐν τῷ καὶ τὰ ὄργια ἐς Ἄδωνιν ἐπιτελέουσι·

nam esse. Cæterùm vt mihi ex sacerdotibus quidam narrauit, Europæ illud est, Codmi sororis. Hanc autem fuisse ferunt Agenoris regis filiam: & postquam amplius non comparuit, Phœnices ipsam templo honorárunt, & sermonem de ea sacrum euulgárunt, quòd videlicet pulchra cùm esset, Iupiter amore eius captus fuerit, & mutata in taurum forma, rapuerit eam, & in Cretam inde abiens deportárit. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nomisma quoque quo Sidonij vtuntur, Europam habet insidentem tauro, Ioui videlicet. Cæterùm ipsam ædem non omnes confitentur Europæ esse. Habent autem & aliud templum Phœnices, non Assyrium, sed Ægyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: quod ego quidem ipse non vidi, sed tamen magnum etiam hoc & peruetustum est. Porrò & Bybli vidi templum magnum Veneris Byblíæ cognomento, in quo & ritus quosdam in Adonidem peragunt,

λέγουσι· τὸ δὲ ἄλσος δὴ τὰ ὄργια. λέγουσι γὰρ δὴ ἔν τε τὸ ὄργιον τὸ ἐς Ἀδωνιν, ὑπό τε συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρᾳ γενέσθαι καὶ μνήμην τοῦ πάθους, τύπτονταί τε ἑκάστοτε ἔτους, καὶ θρηνέουσι καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι, καὶ σφισι μεγάλα πένθεα ἀνὰ πᾶσαν χώρην ἵσταται. ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τύψονταί τε, καὶ ἀπολαύσονται, πρῶτα μὲν καταγίζουσι τῷ Ἀδώνιδι, ὅκως ἐόντι νέκυι, μετὰ δὲ, τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, λέγουσι μὲν μυθολογέουσι, καὶ ἐς ἄνδρα ἐμπνουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέονται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντος Ἄπιος. γυναικῶν δὲ, ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρᾶσθαι, τοιόνδε ζημίην ἐκτίνουσι. ἐν μιῇ ἡμέρῃ ἐπὶ πρήσσεται ὧραι ἴσαντα, ἡ δὲ ἀγορὴ μούνοισι ξείνοισι παρακέαται καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὸν Ἀφροδίτην θυσίη γίνεται. ἢν δέ τινες Βυβλίων, οἱ λέγουσι παρὰ σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὀσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὰ

peragunt. Cognoui autem & ipse ritus eos. Dicunt igitur factum illud quo ab aprò perierit Adonis fuit, in sua terra contigisse, & in memoriam rei verberantur annis singulis, & lamentantur, & ritus solennes peragunt, ac ipsis magni adeò luctus per totam regionem indicuntur. Postquam autem iam verberandi ac deplorādi finis factus est, principiò quidem inferias Adonidi peragunt, perinde ac mortuo tum existenti, posted autem sequenti die & viuere ipsum dicitant, & in aërem sursum mittunt, & capita detondent, quemadmodum Aegyptij, quando apud ipsos Apis mortuus est. Ex mulieribus autem quæcunque tonderi non volunt, talem pœnam exoluunt: vnum quidem diem ad quæstum corpore faciendum prostant. forum autem illud solum peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in sacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli qui dicunt apud sese humatum esse, Osirim Aegyptium, luctúsque & ritus

hosce

πρόθυα, καὶ τὰ ὄρχια, οὐκ ἐς τὸν Ἄδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὄσιριν πάντα πρόσωθεν. ἐρέω δ', ἐκόθεν καὶ τάδε νενίκηκεν ἐς αὐτούς. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτους ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, πλέουσα τὸν μὲν ταχὺν πλόον ἑπτὰ ἡμερέων, καί μιν οἱ ἄνεμοι φορέουσι θείῃ νεωτιλίῃ, πέμπεται δὲ οὐδαμᾷ, ἀλλ' ἐς μέσην τὴν Βύβλον ἀπικνέεται, καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θωῦμα. καὶ τοῦτο ἑκάστου ἔτους γίγνεται, τὸ μὲν ἐμοὶ παρεόντος ἐν Βύβλῳ ἐγγὺς θεῶ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐσεην σάμην Βυβλίην. ἔνι δὲ καὶ ἄλλο θωῦμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ ὄρεος ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ· οὔνομα τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐστίλλεται· ὁ δὲ ποταμὸς οὗτος ἑκάστου ἔτεος ἁμάσσεται, καὶ τὴν χροιὴν ὀλίσας, ἐσπίλλει ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ φοινίσσει τὸ πολλὸν τοῦ πελάγεος, καὶ σημαίνουσι τοῖς Βυβλίοισι τὰ πρήγματα μυθέονται, ὅτι τοῦτο τῇσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις ἀνὰ τὸν Λίβανον τιτρώσκεται, καὶ

hoſce non Adonidi, ſed Oſiridi omnes fieri. Dicam autem & vnde fidem eius rei ſibi faciant. Caput vnoquoque anno ex Aegypto Byblũ defertur, ſeptẽ diebus, quantum ſpacij ex illa in hanc eſt enatans. Ac venti ipſum ferunt diuina quadam remiſſione. Vertitur autẽ nuſquam aliò, ſed ſolùm Byblũ perfertur, & eſt in ſumma mirum quiddam. Et hoc quouis anno fit, quemadmodum & me præſente tum Bybli factum eſt, & caput ipſum ſpectaui è papyro effigiatum. Eſt autem & aliud miraculoſum in terra Bybliorum. fluuius quidam ex Libano monte in mare defertur: fluuio nomen eſt Adonis. Hic quotãnis cruore inficitur, & colorem amittit, & in mare exiens, ipſum quoque pelagus magna ex parte purpureum efficit, Byblijſq; lugendi tempus indicat. Fabulantur autem quòd illis tum dieb. Adonis per Libanũ ſaucietur, &

καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον, ἀπάσας τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥόῳ τὴν ἐπωνυμίαν διδοῖ. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι, μοὶ δέ τις ἀνὴρ Βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἑτέρως ἀπηγήσατο τοῦ πάθεος τὸ αἴτιον. ἔλεγε δὲ ὧδε. ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμὸς, ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται. ὁ δὲ Λίβανος καρταξανθότατός ἐστιν ὀρέων ἁπάντων τῶν ἡμέρῃσι τούτῃσι, τῷ γὰρ ὄντι ποταμῷ ἐπιφέρουσι, ἰοῦσαν ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα, καὶ δὴ καὶ τότε ἀμφὶ τὰς τόθησι, καὶ τοῦ δὲ τοῦ πάθεος οὕνεκα τὸ αἷμα, τὸ λέγεσι, ἀπ' ἑωυτῆς. ὁ μὲν Βύβλιος τοσαῦτα ἀπηγήσατο. ἐμοὶ δὲ ἀπιθέως ταῦτα δοκέει, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ κάρτα θείης καὶ τοῦ ἀνέμου ἐπωτυχίη. ἀνέβλυε δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, πυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον ἱρὸν Ἀφροδίτης ἐμμεῖναι, τὸ Κινύρης ἔσαε· καὶ ἔδοξέ μοι τὸ ἱρὸν

& cruor illius in aquam delatus, fluminis colorem mutet, eidémque nomen præbeat. Atque hæc quidem vulgo dictitant: cæterùm mihi vir quidam Byblius, qui vera dicere visus est, aliam quandã huius rei causam narrauit. Dicebat autem hoc pacto: Fluuius hic Adonis, ô hospes, per Libanum defertur. Libanus autem ipse terram habet admodum rubeam. Venti igitur vehemétiores illis tum diebus exorientes, terram in fluuium deferunt, quæ tum maximè minio similis est. ea postea illum cruentum videri facit. Atque ita rei huiusce causa haudquaquam cruor est, vti ferunt, sed terra. Ac Byblius quidem tantum narrabat. Quòd si autem vera ista dixit, mihi quidem videtur diuinus adeò etiam venti iste tum ortus indicere. Cæterùm ascendi & in Libanum ex Bybli, itinere vnius diei, cùm audissem ibi antiquum templum Veneris esse, quod Cinyras dedicasset. Ac vidi sanè

ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον λίθ. τάδε μὲν δὴ τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα καὶ μεγάλα ἱρά. τοσούτων δ' ὄντων, ἐμοὶ δοκέειν, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πολὺ μᾶλλον ἔμμεναι, οὐδὲ νηὸς ἅγιώτερον, οὐδὲ χώρη ἅγνη ἱροτέρη. ἔνι δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θώματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα, καὶ θεοὶ δὲ κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἰδρᾶσι γὰρ δὴ λίθων πάρα σφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέονται καὶ χρησμηγορέει. καὶ βοὴ δὲ πολλάκις ἐγένετο ἐν τῷ νηῷ, πλανῶντος τοῦ ἱροῦ, καὶ πολλοὶ ἤκουσαν. καὶ μὲν καὶ ὅπλα βουπλῆτα, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, πρῶτόν γε πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπικνέεται χρήματα, ἐκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης, τὰ δὲ καὶ Κίλικες φέρουσι, τὰ δ' Ἀσσύριοι, ἄλλο δὲ ἐγὼ καὶ τὰ ἐν τῷ νηῷ λάθρῃ ἀρκίαι), ἐσθῆτα πολλὴν, καὶ

templum, eratque pervetustum. Atque hæc quidem in Syria sunt templa antiqua, & magna. Quæ cùm multa adeò sint, nullum tamen, quantum mihi videtur, maius eo est quod in Sacra ciuitate habetur, neque etiam ædes alia sanctior, aut terra magis sacra vspiam est. Sunt autem & opera in eo preciosa, & donaria antiqua, & miraculosa multa, & statuæ religiosæ, & dij quoque ex ipsis manifestam adeò sui significationem dantes. Siquidem & sudorem ipsis emittunt statuæ & mouentur, & oracula edunt; & clamor sæpenumerò in æde coortus est cùm templũ iam clausum esset, multique audierunt. Iam verò & diuitijs inter ea quæ quidem ipsi vidi primum atque præcipuum est. Nam multæ afferũtur ipsis opes tum ex Arabia, tum Phœnicibus & Babyloniis, & aliæ item ex Cappadocia, & quæcunque Cilices afferunt, & quæcunque Assyrij. Vidi autem ego etiam ea quæ secretò in æde posita sunt, vestes videlicet multas, &

alia

καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἀργύεον ἢ ἐς χρυσὸν ἀρκίκειται. ἑορτὰὶ μὲν γὰρ καὶ πανηγύεις οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσαύδε ἀφορμίζεται. ἐρωτέοντι δέ μοι ἐτέων πέρι, ὁκόσα ᾧδε ἱρῷ ἔστι, καὶ τὸν θεὸν φάσκουσι, ὡς τινα λοκέουσι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο τῶν οἱ μὲν ἱροὶ, οἱ δὲ ἐμφανέες, οἱ δὲ κάρτα μυθώδεες, καὶ ἄλλοι βάρβαροι, οἱ μὲν τοῖσι Ἕλλησι ὁμολογέοντες, τοὺς ἐγὼ πάντας μὲν ἱρέω, δίκαιόν δὲ οὐδαμῶ. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ Δευκαλίωνα τὸν Σκύθεα τὸ ἱρὸν ἔσασθαι λέγουσι, τοῦτον Δευκαλίωνα, ἐπὶ τοῦ τὸ πολὺ ὕδωρ ἐγένετο. Δευκαλίωνος δὲ εἵνεκα λόγον ἐν Ἕλλησι ἤκουσα. Ἕλληνικὸν δὲ αὖ λέγουσι. ὁ δὲ μύθος ὧδε ἔχει ἅδε τις γενὴ, οἱ νῦν ἄνθρωποι, οὐ πρῶτοι ἐγένοντο, ἀπ' ἐκείνης μὲν ἡ γενὴ, πάντες ὄλοντο, οὗτοι δὲ γένος τὸ δεύτερον ἐσί, τὸ αὖτις

alia quæcunque argento aut auro seorsim deputata sunt. Nam festa quidem & solennes conuentus haud vllis aliis hominibus æquè multùm peraguntur. Porrò mquirenti mihi de annis, quàm diu templum hoc durâsset, & de dea, quámnam ipsi eam esse putarent, multi sermones ferebantur, quorum alij sacri tradebantur, alij aperti ac plani erant, alij contrà valde fabulosi: rursum alij Barbari, alij cum Græcis consentientes: quos ego omnes quidem referam, haudquaquam autem approbo. Complures igitur Deucalionem Scytham illum tradunt templum hoc consecrâsse, eum puta Deucalionem, cuius temporib. aquarum diluuium fuit. Cæterùm de Deucalione inter Græcos sermonem quem illi de eo referunt, audiui. Habet autē sermo ille hoc

pacto: Hanc hominum generationem quæ nunc est ab initio haudquaquam fuisse, sed eam quæ tum fuit, totam interisse. Hos aũ homines qui nũc sunt, secundi generis esse, eius quod

τις ἐκ Δευκαλίωνος καὶ ἐς πλῆθος ἀπίκετο. ἐκείνων δὲ περὶ τῶν ἀνθρώπων, τάδε μυθεύονται, ὑβρεσιν κάρτα ἐόντας, ἀθέμιστα ἔργα ἔπρασσον. οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξένους ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων ἐλεέεσκον, ἀντὶ δὲ σφίσι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο, αὐτίκα ἡ γῆ πολὺν ὕδωρ ἐκδιδοῖ, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγίνοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μείζονες, καὶ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολὺν ἀνέβη, ἐς ὃ πάντα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ πάντες ὄλοντο, Δευκαλίων δὲ μοίρῃσι ἀνθρώπων ἐλείπετο ἐς γενεὴν δευτέρην, ἀβληκὶς τε καὶ τὸ ὦσις βίου ἄνυκα. ἡ δὲ οἱ σωτηρίη ἤδε ἐγένετο· κάρυακα μεγάλην, τὴν αὐτὸς ἔχει, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας πᾶσάς τε καὶ γυναῖκας ἑωυτοῦ, ἐσῆλθε ἐσβαίνοντι δὲ οἱ ἀπίκοντο σύες καὶ ἵπποι, καὶ λεόντων γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐν

rursus à Deucalione in tantam multitudinem excreuit. De illis autem hominibus, huiusmodi quædam traduntur: Cùm contumelioſi admodum eſſent, nefaria operas eas perpetrâſſe. Neque enim iuſiurandum obſeruâſſe, neque hoſpites recepiſſe, neque ſupplicium miſertos eſſe. Ob eam rem, maximam calamitatem ipſos mox conſecutam eſſe. Statim enim & tellus multam aquam effudit, & imbres magni fuerunt, & flumina ſolito maiora decurrerunt, & mare quoque in multum aſcendit eò vſque, dum omnia aquis inundàrentur, atque omnes perirent. Deucalion autem ſolus hominum relictus fuit, in ſecundam videlicet generationem, prudentiæ ſimul & pietatis gratia. Seruatus autem fuit hoc pacto: Arcam quandam magnam, quam ipſe habebat, impoſitis in eam & liberis & vxore ſua conſcendit. Cæterùm cùm ipſe ingrederetur, venerunt eodem & apri, & equi, & leonum genera, & ſerpentes, aliáque

quæcun-

ἐν ᾗ νέμονται, πάντα ἐς βώσιν. ὁ δὲ πάντα ἐδέκετο, καὶ μιν οὐκ ἐσίνοντο, ἀπὸ σφισι μνήμην Διόθεν φιλίη ἐγένετο, καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάντα ἐπικωσάμενον, ἐς τὸ ὕδωρ ἐσπεράτεν. τὰ μὲν Δευκαλίωνι καὶ υἱέι Ἑλληνες ἐπορίσαντο. τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, λέγεται λόγῳ καὶ τῶν ἐν τῇ ἱερῇ πόλει, μεγάλως ἄξιόν θωυμάσαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ, χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο: Δευκαλίωνα δέ, ἀπὸ τοῦδε ἱδρύσατο, βωμούς τε ἔθετο, καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ἥρης ἄξιον ἐπήσατο. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ἀπὸ τοῦ νηοῦ πάρτα μικρὸν, ἀμφὶ ὧρ πάλαι ἦν μέγα ἐὸν, νῦν τοιόνδε ἐγένετο, οὐκ οἶδα τὸ δὲ ἐγὼ εἶδον, μικρόν ἐστι σῆμα δὲ ἐόντος τοῦδε πρόσουσι, δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐκ θαλάσσης ὕδωρ

quæcunque tellure pascuntur, bina ex vnoquoque genere cuncta. Ille autem recepit ad se omnia, atque ea ipsum haudquaquam lædebant, sed magna inter eos, Ioue ita dispensante, concordia erat, vnáque in arca omnes nauigabant quamdiu aqua superabat. Atque hæc quidem de Deucalione Græci tradunt. De ijs autem quæ mox consecuta sunt, fertur alius quidam sermo ab ijs qui Sacram incolunt ciuitatem, magna certè admiratione dignus: quòd in ipsorum videlicet terra hiatus quidam factus fuerit, ac totam illam aquâ absorbuerit. Deucalion autem, vbi hæc ita facta sunt, & aras constituit, & ædem supra hiatum illum Iunoni sacram erexit. Ego verò etiam hiatum vidi, & est sub æde illa, admodum exiguus quidam. Vtrum autè antiquitùs etiam maior fuerit, & nunc in tam parvum redactus sit, equidem nescio. Is vtique quem ego vidi, paruus est: signum autem quo fidem historiæ huic faciant, hoc peragunt: Bis vno quoque anno ex mari

ὕδωρ ἐς τὸν νηὸν ἀπικνέονται. φέρουσι δὲ οὐχ ἱρίσσω μοῦνον ἀλλὰ πᾶσα Συρίη καὶ Ἀραβίη. καὶ οἱ περιηθέων τοῦ Εὐφράτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, ἐς πάντες ὕδωρ φέρουσι. τὸ πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐχέουσι, μετὰ δὲ ἐς τὸ χάσμα καταῤῥηγνυται, ἐς δέκεται τὸ χάσμα μικρὸν ἐόν, ὕδατος δὲ κῦμα πολλόν. τὰ δὲ ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱρῷ τόδε νόμον θεσπίσαι, συμφορῆς τινὸς ἀνθρωσίνης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν δὴ ἀρχαῖος αὐτοῖς λόγος ἀμφὶ τοῦτο ἱρὸ ἔοικε δέ ἐστι. ἄλλοι δὲ Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίλιδα, ἐπὶ δὲ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ Ἀσίῃ ὄντα, τοιούτων ἐς τόδε τὸ ἐπὶ ἔασθαι νομίζουσι, ἐκ Ἥρης δὲ ἄσασθαι, ἀλλὰ μητρὸς οὐσῆς, ἐπὶ Δερκετὼ ὄνομα. Δερκετὼς δὲ ἔστὶ ἐν Φοινίκῃ ἐθνησάμην, θέημα ξένον. ἡμισέη μὲν γυνὴ, τὸ δὲ ὀκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄκρους πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀπετάνυται· ἡ δὲ ἐν τῇ ἱρῇ πόλει,

aqua in ædem defertur. Ferunt autem illam non Syros modò, sed tota Syria & Arabia, & qui trans Euphratem incolunt, multi homines ad mare descendunt, atq; omnes inde aquam referunt. Ac primò quidem in æde effundunt illam, postea autem in hiatum defluit, & recipitq; lacus ille quidem exiguus, immensam vim aquæ. Atq; hæc ita facientes, Deucalionem ritu ac legem templi istam instituisse ferunt, attestandam cladis pariter & beneficij memoriam. Prophanior igitur sermo de templi origine talis quidem fertur. Alij autem Semiramidē Babyloniam illam, cuius multa passim opera per Asiam extant, etiā hanc sedem consecrásse putant, cæterùm non Iunoni, sed matri suæ, cui nomē Dercetō fuit. Dercetus autē imaginem in Phœnicia vidi spectaculū planè peregrinum, altera quidem parte mulierem, altera verò quantū à femoribus adimos pedes protenditur, in piscis caudam desinentem. At hæc quæ in Sacra

ciuita-

πόλιν, πᾶσα γυνή ἐστι. πίστεως δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι οὐ κάρτα ἐμφανέος, ἰχθύας ἱρὰ νομίζουσι, καὶ οὔκοτε ἰχθύων ψαύουσι. καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους σιτέονται, πρηστηρίην δὲ μοῦνον οὐ σιτέονται, ἀπὸ σοφίης ἥδε ἱρή. τὰ δὲ γιγνόμενα δοκέει αὐτοῖς ποιῆσαι Δερκετοῦς καὶ Σεμιράμιος ἕνεκα, τὸ μὲν, ὅτι Δερκετὰς μορφὴν ἰχθύος ἔχει, τὸ δὲ, ὅτι τὸ Σεμιράμιος τέλος ἐς πρηστηρίην ἀπίκετο. ἀπ' ἐκείνου μὲν μεγάλου, ὅτι Σεμιράμιος ἔργον ἐστὶ, τάχα κου δοκέω, Δερκετοῦς δὲ τὸ ἱρὸν ἔμμεναι, οὐδαμῇ πείθομαι. ἐς πᾶν δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἔνιοί εἰσι, οἳ ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται. ἐμὲ δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἱρὸς, τὸν ἐγὼ σοφοῦ ἀνδρὸς ἤκουσα· ὅτι ἡ μὲν θεὸ, Ῥέη ἐστὶ, τὸ δὲ ἱρὸν, Ἄττεω ποίημα. Ἄττης δὲ γένος

civitate est, tota mulier est. Porrò argumenta quibus huic narrationi fidem faciunt, non ita clara habent. Pisces rem sacram existimant, neque vnquam pisces attingunt. Deinde & aues, alias quidem edunt, columbam autem solam non edunt, sed hæc sacra ipsis est. Et quòd hæc ita fiunt, placet ipsis Dercetus & Semiramidis gratia fieri: alterum quidem, quòd Derceto piscis formam habet: alterum autem, quòd Semiramis ad postremum in columbam versa est. At ego ipsam quidem ædem Semiramidis opus esse, fortassis permiserim, Dercetus autem sacram esse haudquaquam credo: quando & apud Aegyptios nonnulli sunt qui piscibus non vescuntur, idque in gratiam Dercetus minimè faciunt. Fertur autem & alius sermo sacer, quem ego à sapiente quodam viro audiui: quòd videlicet ipsa dea Rhea sit, templum autem Attæ opus. Porrò Attes

γένος Λυδὸς μὲν ἦν, πρῶτος δὲ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ρέην ἐδιδάξατο. καὶ τὰ Φρύγων καὶ Λυδῶν καὶ Σαμοθρᾳκῶν ἐπιτελούσιν, Ἄττεω πάντα ἴσμαθον· ὡς γὰρ μὲν ἡ Ρέη ἔτεμε βίου μὲν, ἀνδρείου ἀπεπαύσατο, μορφὴν δὲ θηλέην ἐμέψατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικείην ἐνεδύσατο, καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὄργια τε ἐπετέλεε, καὶ τὰ ἴσαθι, ἀπηγέετο, καὶ Ρέην μάλα, ἐν τοῖσι δὴ ἐς Συρίην ἀπίκετο, ὡς δὲ οἱ περὶ Εὐφρήτεα ἄνθρωποι ὅτι αὐτὸν οὔτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ τῷ χῶρᾳ τὸ ἱρὸν ἐποιήσαντο. σημήια δέ μιν θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ρέην ἀπικνέεται· λέοντα τῷ μὲν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ὁκοίην Ρέην Λυδοὶ ποιεῦσι, λέγουσι δέ μιν Γάλλων πέρι, οἱ ἄσσα ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ηρῃ μὲν οὐδαμᾷ, Ρέῃ δὲ τιμέουσι, καὶ Ἄττεα μιμέονται.

genere quidem Lydus fuit, primus autem sacrorum ritus quibus Rhea colereture, tradidit. Ac quibus Phryges & Lydi & Samothraces in sacris utuntur, ea omnia ab Atte acceperunt. Postquam enim ipsum castrauit Rhea, vitam quidem virilem agere desiit, formam autem fœmineam assumpsit, vestemq; muliebrem induit. Atque ita per omnem terram obambulans, & sacra peragebat passim, & quæ possus esset, narrabat, Rheamq; celebrabat. Inter quæ & in Syriam venit. Cæterum cùm illi qui trans Euphratem incolunt hominet neque ipsum neque sacra eius receperint, hoc in loco templum constituit. Ac multa signa adsunt deæ, quæ ipsam Rheam videri faciunt. Nam & leones ipsam ferunt, & tympanum habet, & coronã in capite turritam gestat, qualem & Lydi Rheam effigiant. Dicebat autem & de Gallis idem qui in templo sunt, quòd Galli Iunoni quidem haudquaquam, Rheæ autem castrari soleant, & Atten imitentur.

φέρονται. τὰ δὲ μοι ὑπο-
κεῖσθαι μὲν λοιπὰ ἔμοιγε, ἀλη-
θέα δ' ἴσως, ἐπεὶ καὶ τῆς τοι-
μὸς ἄκλω ἀκοῆλω ἤκουσα
πολλῷ πιστοτέρω. ἀνδά-
νει δὲ μοι τὰ λέγουσι ζῆν ἱ-
ροῦ πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ
πολλὰ ὁμολογέοντα τῷ μὲν
θεῷ, Ἥρῃ λεγέοντα, τὸ
δ' ἔργον Διονύσου ζῆν Σε-
μέλης ποίημα· καὶ ἥδε δὲ Διό-
νυσος ἐς Συρίην ἀπικνέε, διὰ πᾶ-
σαν ὁδὸν, τῇ ἔπλωε ἐπ' Αἰ-
θιοπίην. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷ
ἱρῷ Διονύσου ποικίλα σήμαν-
τα, ἐν ζῴοισι καὶ ἐσθῆτι βάρ-
βαροι, καὶ λίθοι ἰνδοὶ, καὶ ἐ-
λεφάντων κέρεα, τὰ Διόνυ-
σος ἐξ Αἰθιόπων ἤγαγε. καὶ
φαμοὶ δὲ ἕδρας ἐν ζῴοισι πρὸ
πυλαίοισι, δύο μάρτα μεγά-
λοι, ἐπὶ τ ἐπίγραμμα τοῖον
δὲ ἐπιγέγραπται·

Τὸς δὲ Φαλὸς Διόνυσος
Ἥρῃ μητρυιῇ ἀνέθηκα.

Ἐμοὶ μὲν ὧν καὶ τῶ δὲ ἀρ-
κέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τί ὄφ
ἐν τῷ νεῷ Διονύσου ὄργιον.

Φαλὸς

tentur. Cæterùm hæc mihi conuenientia quidem videntur esse, vera autē non, quoniam de castratione aliam quoque audiui causam, multa hac fide digniorem. Placent verò mihi hæc, quæ de templo dicunt, in quibus cum Græcis consentiunt, deam quidem Iunonem putantes esse, ipsum autem opus Dionysii, eius qui ex Semele natus fuit. Nam & Dionysius in Syriam venit, eo videlicet itinere, quo in Aethiopiam est profectus. Et sunt multa in templo eius indicij, quæ ipsum auctorē comprobant: inter quæ & vestes Barbaræ, & lapilli Indic, & Elephantorum cornua, quæ ille ex Aethiopia tulit. Etiam Priapi stant in vestibulis, duo admodū magni, qui tali Epigrammate inscripti sunt:

Hos posui Bacchus tibi Iuno nouerca Priapos.

Ac mihi quidem vel ista sufficiunt. Cæterùm dicam & aliud, quo ritu videlicet Dionysij sacra in æde peragant.

Φασὶ Ἑλληνες Διονύσῳ ἱερόν, ἐπὶ τῶν καὶ τοιόνδε τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεπαγμένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας, καλοῦσι δὲ τοὺς τοιούσδε νεοσπάστους, ἔστι δὲ καὶ τόδε, ἐν ᾧ ἱερῷ, ἐν δεξιᾷ τοῦ νεὼ ἱδρυται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα. τοσάδε μὲν περὶ τῶν οἰκείων τοῦ ἱεροῦ μυθολογέουσι. ἤδη δὲ ἐρέω καὶ τοῦ νεὼ πέρι. ἀρχαῖός τις, ὅπως ἐγὼ ἀκούω, καὶ ὅστις μὲν ἐποιήσατο. λέγουσι τὸν νεὼν τὸν πρὶν ἐόντα, μὴ ἔμμεναι τὸν νῦν ἀρχαῖον γεγενημένον, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν καθαιρεθῆναι χρόνῳ ὕστερον, τὸν δὲ νεῶ ἐόντα, Στρατονίκης ἔμμεναι ποίημα, γυναικὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέος. δοκέει δέ μοι καὶ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς ὁ πρόγονος ἐρᾶσαι, τὸν ἤλιγξε τὸ ἐπιτροῦ ἐπινοίη· ὡς γάρ μιν ἡ συμφορὴ καταλαβοῦσα ἀμηχανίῃ τῇ κακῇ, ἀσχέτῳ λοιπόν,

Priapos Græci (quos & Phallos ipsi dicunt) Dionysio erigunt, in quibus & tale quiddam portant, viros puta exiguos, ex ligno effigiatos, magna virilia habentes. Vocantur autē o Neotospasta hæc. Est igitur & hoc in templo illo. Nam ad dextram ædis partem sedet exiguus vir ex ære factus, habens virile magnum. Ac tantùm de illo quod ad conditores templi attinet, tradunt. Iam verò & de æde dicam, & de situ eius, quo pacto ædificata sit, & quisnam illam ædificauerit. Dicunt igitur ædem illam, quæ à principio fuit, haudquaquā eam esse, quæ nunc est, sed antiquiorum illam quidem successu temporum collapsam esse, hanc autem quæ nunc est, Stratonices opus esse, uxoris regis Assyriorum. Videtur autem mihi Stratonice illa esse, quæ à priuigno amata fuit, cuius amorem medici industria deprehendit. Postquam enim ipsum ægritudo hæc inuaserat, dubius animi, propterea & ille malū

hoc

χίοντι, καθ' ἡσυχίαν ἐνόσει. ἔκειτο δ' ἀλγήμων οὐδέν, καὶ εἰ ἄτι χροιὰ πάμπαν ἐφθίτο, καὶ τὸ σῶμα δι' ἡμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δ' ἰητρὸς, ὡς ἔδε μιν ἐς ὄψιν ἐμφανὲς ἀφ-ἐῶσόντα, ἔγνω τῷ νοῦσον, ἔρωτα ἔμφαε. ἔρωτ& δ' ἀ-φανέ& πολλὰ σημήια, ὀ-φθαλμοί τε ἀθῳνέοντ. καὶ φω-νὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. μα-θὼν δ', ταῦτα ἐποίει, χερὶ μὲν τῇ δεξιῇ ἔχε τὸ νεηνίσκου τῷ καρδίῃ. ἐκάλει δ' ἐς τὰ ἀνὰ τῷ οἰκίῃ πάντας. ὁ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἐσιόντων πάντων, ἐν ἀρρωδίῃ μεγάλῃ ἐῶ, ὡς δ' ἡ μειρὴ ἀπίκετο, τῷ τε χροιῇ ἐπάξατο, καὶ ἰδρῶτα ἄρξατο, καὶ τρόμο ἔχετο, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλ-λετο. τὰ δ' γιγνόμενα, ἐμφα-νέα ἐ& ἰητρὸν τὸν ἔρωτα ἐ-ποίει. καὶ μιν ἐᾷ ἰήσασθαι, καλέσας ἐς νεηνίσκου τὸν πα-τέρα

hoc turpe videretur, silentio rem premens, morbo decumbebat. Iacebat autem nullo quidem certo dolore affectus, veruntamen & color eius omninò immutabatur, & corpus indies marcescebat. Medicus autè vt ipsum aspexit nullum manifestum morbi indicium præ se ferentem, amorem esse morbum cognouit. Amoris autem occulti multa indicia sunt: oculi videlicet languentes, & vox, & color, & lachrymæ. Quæ omnia cùm ille in hoc animaduertisset, huiusmodi quædam facit. Manu quidem dextera adolescentuli cor tenebat: eos verò qui in domo erant, omnes intrò in cubiculum, vbi ille decumbebat, vocabat. Ille igitur cæteris quidem ingredientibus omnibus cum summa quiete iacebat: at vbi nouerca aduenisset, tum de-

mùm & colorem mutare, & sudorem emittere incipiebat, tremore& corripiebatur, & ei cor subsultabat. Quæ cùm ita fierent, manifesta amoris indicia medico præbebant. Ac ipsum hoc pacto sanitati restituit. Aduocato adolescentis patre,

τίρα, λάρτα ὀρρωδίουσα· ἔλη ἡ νόσος, ἔφη, τλὼ ὁ πᾶς ὅδε ἀρρωστία, ἡ νόσος δέ, ἀλλὰ ἀδικία· ὅδε γὰρ μὲν ἀλγήσει μὲν ἰδίᾳ, ἧσσον δὲ μὴ φρονοβλαβείᾳ ἴσχει. ἐπιθυμίαν δ', τῶν ἀδαμᾶ τούτου, ἔχει, τλὼ ἐγὼ ὅτι μετύσομαι. ὁ μὲν ὦν τοιᾶδε σοφίᾳ ἐψώδιζε. ὁ δ' αὖτίκα ἱλάσιζε, πρός τε σοφίης πᾶν ἐκτεμεῖν, μή μοι παῖδα ὀλέσῃς· ἐγὼ γὰρ ἐθέλων ταύτῃ συμφορῇ ἔσχιζε, ἀκαὶ οἱ ἄνοσος ἀκησίᾳ, ὧν οὐ μὴν ἀμᾷ ξυλοτυπέων, ψεύδος ἔχαρι πάσῃ βασιλείῃ, μηδ' ἐητρὸς ἐὼν, φέρον κέξις νέας ἐκτεμεῖν. ὁ μὲν, ὅδε ἀγνὼς ἐὼν, ἐδίζε. ὁ δὲ μὴν αὖ τις ἀμάθιζε, ἀνόσια σπεύδας, γάμον ἐμὸν ἀπαρνόμενος, ἀνδρὸς ἐητροῦ ἄνδρα βιώμενος. σὺ δὲ κῶς ἂν αὐτὸς ἔπρηξας, εἴ τοι σὴ γαμέτις ἐπόθει, ἐμεῦ τάδε

tre, qui admodum tum filij causa solicitus erat: Hic morbus, inquit, haudquaquam morbus est, sed iniuria quædam. Nam ille quidem dolore neutiquam premitur, sed amor ipsum & vecordia tenent. Experit autem ea quæ illi haudquaquam assequi licet. Vxorem enim meam amat, quam ego minimè dimissurus sum. Atque hac ille tum prudentia mentiebatur. Pater autem continuò precari cœpit: Per prudentiam ego te tuam, perq; ipsam medicinā obtestor, ne mihi perditum eas filiū. Non enim suaspote hoc malo tenetur, sed morbus illi inuito hic accidit. quare tu nequaquam æmulando velis luctum toti regno conciliare, néve, medicus cùm sit, hanc homicidij notā murere medicinæ. Atq; hoc pacto ignarus ille, tamen precabatur. Alter autem respondens ei rursum: Nefaria, inquit, moliris, coniugem meam à me auferre quærens, & homini medico vim faciens. Tu verò quónam pacto ipse affectus esses, si quis vxoris tuæ desiderio teneretur, quando

nunc

τάδι λόμῳ Θ; ὁ δ πὸς τοῦ-
δι ἴλιγε, ὡς δὲ αὐτὸς ἄρ λο
τι γιωσκὸς ἰφάσαζο, δδ παι-
δὶ σωτικὸς ἰφθόνει, ἀ λαό
τοι μητρυιῆς ἱπιθυμιῦ· ἀγ-
ὸμοίως συμφορλὼ ἴμμῳαι,
γαμιτλὼ ἢ παῖδα ὀλίσαι. ὡς
δ τάδι ὁ ἱητρὸς ἤκυσι. τί δι,
ἔφη, ἰμὶ πίσσιαι, καὶ γάρ τοι
σλὼ γιωᾶικα ποθίει· τὰ δ
ἴλιγον ἰγὼ, πάντα ἴλω ψώ-
δια· πείθλαι μὴ τουτίοισι,
καὶ ὧδ μὴ παδὶ λάπε καὶ γυ-
νᾶικα καὶ βασιλκίλω, αὐτὸς
δ ἐς τλὼ Βαβυλωνίλω χώ-
ρλω ἀπίκιζο, καὶ πόλιν ἐπὶ τῷ
Εὐφράτῃ ἐπάνυμον ἑωυζοῦ ἐ-
ποιήσαζο, ἔνθά οἱ καὶ ἀτιλω-
τὶ ἐγήνιζο. ὧδι μὲν ὁ ἱητρὸς
ἤρατα ἔγνω τὶ καὶ ἰήσαζο. ἐπὶ
δὲ ὧμ ἡ Στρατόνικη, ἔτι τῷ
πότίρῳ ἀνδρὶ σιωοικέουσα,
ὄναρ τοιόνδι δι ἐθηήσαζο, ὡς
μὶν ἡ Ηρη ἐκέλευι ἐγεραί οἱ
τὸν ἐν πεδίῃ πόλυνεών, ἀ δ
ἀπαθέοι, ποιᾶ οἱ, καὶ ἰατὰ ἀ-
χάλιι. ἡ δ τὰ μὲν πρῶτα ὐδ
μίαν

nunc ista à me postulas? Tū ille ad hæc respondit, quòd neq; ipse vxori vnquam parsurus fuisset, neque filio salutem inuideret, etiamsi nouercæ desiderio teneretur. neque enim parem iacturam esse, vxorem, ac filium amittere. Quæ cùm medicus audîsset: Quid igitur me, inquit, obtestaris? Etenim tuæ ille vxoris desiderio tenetur. Et quæ ego tibi modò dicebam, omnia falsa fuêre. Adducitur itaq; hisce pater, ac filio quidem & vxorem relinquit & regnum: ipse verò in terram Babyloniam abiit, & ciuitatem supra Euphratem, cognominem ipsi, condidit, vbi & mortem posteà obiit. Atque hoc quidem pacto tum medicus amorem cognouit, & curauit, Stratonice verò hæc, cùm adhuc priori marito cohabitaret, somnium tale vidit: Visa est eã Iuno iubere ædem illam in Sacra ciuitate extruere sibi, & si minùs pareret, multa maláque ipsi comminari. Illa verò principiò quidem nullam somnij

μίαν ὥραν ἐποίησε, μετὰ δὲ, ὡς μιᾷ μεγάλῃ νοῦσῳ ἐλαβε, δι' ἣν τι ἀνδρὶ πλὴν ὄψιν ἀπηγήσατο, καὶ πλὴν Ἥρᾳ ἐλοῦσθαι, καὶ σήσαν τὸν νηὸν ὑπιδέξατο. καὶ αὐτίκα ὑγιὴς γενομένη ὁ ἀνὴρ εἰς πλὴν ἱερὰν πόλιν ἔπεμπε, σὺν δὲ οἱ καὶ χρήματα, καὶ στρατιὰν πολλὴν, ἵνα μὴ οἰκοδομίαν, ἵνα δὲ ἵν ἀσφαλῶς ἄνικα καλέσας δέ τινα τῶν ἑαυτῆ φίλων νεανίαν, κάρτα καλὸν, τῷ ὄνομα ἦν Κομβάβῳ· ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ Κομβάβε, ἐσθλὸν ἐόντα, φιλέω τὶ μάλιστα φίλων ἐμῶν, καὶ πάμπαν ἐπαινέω σοφίης τι, καὶ εὐνοίης τῆς εἰς ἡμέας, πλὴν δὴ ἐπιδέομαί σευ δέ μοι χρηὼ μεγάλης πίστεως, τῷ σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἑσπόμενον. ἔργον τί μοι ἐπιτελέσαι, καὶ ἱρὰ τελέσαι, καὶ στρατιῆς ἐπιπρατίην· οἱ δὲ ἀπὸ κομίζῃ ἐξ ἡμέων τιμὴ μεγάλη ἔσται. πρὸς δὲ τάδε ὁ Κομβάβος

somnij huius rationem habuit: postea autem vt ipsam grauis morbus corripuit, & viro visionem exposuit, & Iunonem placare cœpit, ædémque se illam condituram esse promisit. Ac statim vbi conualuit, maritus ipsam in Sacram ciuitatem misit, cum ipsa autem vna & pecunias, & exercitum magnum, partim ædificandi causa, partim etiam securitatis gratiâ. Vocato autem quopiam ex amicis, homine adolescente admodum formoso, cui nomen erat Combabo: Ego te, inquit, Combabe, vipotè probum, ex omnibus amicis dilizo maximè, & cùm ob prudentiam, tum ob beneuolentiam erga me tuam, quam & præstitisti laudo in primis. In præsentia autem opus mihi est magna fide: quare te volo cũ vxore mea hinc profectiũ, & ædificium absoluere mihi, & sacra peragere, & exercitui præesse. Cæterùm vbi reuersus fueris, magis à nobis honoribus afficieris. Ad hæc igitur Combabus,

βάδ& αὐτίκα λύσοιτο, πολλὰ λιπαρῶν μὴ μηνικπίμπειν, μηδ' ἐπισώρειν οἱ τὰ πολλὰ ἐφοδεῖν μίσθωμα χρήματα, καὶ γεωργικά, καὶ ἔργον ἱερόν. τὰ δ' ὀρρώδει, μήποτε οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑπέρῳ ἐς τὸν Σαδυάκλω γλόιδο, τὸν μοῦνον & ἀπάξειν ἔμπνοι ὡς δ' ἐ. λαμβάνεσθο· ὁ δ' ἐκτοίης ἀνιήρης ἅπλητα, λοιπὰ οἱ χρόνον ἐπὶ ἡμερῶν, μετὰ δ' ἀρσενάλαί μὲν τιλέσαντα τι, τῶν μάλιστα ἐδέετο. τυχὼν δ' ἐμεδίως, ἐς τὸν ἑωυτοῦ οἶκον ἀπενέσθω, καὶ σὺν ἀνδρὶ χαμάζε, τοιάδε ὠδύρετο· ὦ δείλα &, τί μοι τάδε τύχης τῆς ἐμῆς &; τί δὲ μοι ὀφθοῦ, τῆς τλη& ἔδη διέρχομαι; νή& μὴ ἐγὼ, καὶ γυναικὶ ἰδαλῇ ἕψομαι; τὸ δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσσεται, ἢ μὴ ἔγωγε πᾶσαν αἰτίην ἐμαυτοῦ ἀφέσομαι. ὦ μέλλω μέγα ἔργον ἀρτελέσαι, τό μοι πολλὰ φόβον ἐνοίτας. τάδε

babus, statim precari cœpit, multis obtestans Regem, ne se mitteret, neve sibi crederet pecuniam multò suis facultatibus maiorem, deindè & vxorem, & opus sacrum. Cæterùm illud formidabat, ne quando progressu temporis zelotypia erga Stratonicen ipsi parceret, vt quam solus inde abductarus erat. Cæterùm vbi illum haudquaquam permouit, supplicare iterum cœpit, quo sibi spatium septem dierum permitteret, ac deinde vbi ea perfecissent, quibus maximè opus haberet, ablegaret. Quod cùm facilè impetrâsset, domum suam abit, & procidens in terram, huiusmodi quædam cum fletu eiulauit: O me miserum, quò mihi hæc fide? quò mihi autem via ista, quam nunc postremùm aspiciam? Adolescens equidem ego, & cum muliere formosa proficiscar. Hæc mihi magna verò calamitas erit, nisi omnem mali causam à me amouerim. Quare necesse est magnum peragere me facinus, quod mihi metum omnem hunc subleuet ac curet.

Hæc

τάδε ἀπὼν, ἀπιλία ἑωυτὸν ἐποίει, καὶ ταμὼν τὰ αἰδοῖα, ἐς ἀγγεῖον μικρὸν λαστίθιζε, σμύρνῃ τε ἅμα καὶ μίλτῳ, καὶ ἄλλοισι θυώμασι, καὶ ἔπειτα σφηκίδι, τῷ φόρτῳ, συμμιγάμενος τὸ πρῶγμα ἔῤῥητο. μετὰ δὲ, ὥς μιν ὁ δεσποτήρ ἐδόκει, ἀπικόμενον ἐς τὸν βασιλέα, πολλῶν παρεόντων, δίδοῖ τι ἅμα τὸ ἀγγεῖον, καὶ τάδε φάσκων ἔδωκε· τοῦτο ἐγὼ, δέσποτα, τὸ δή μοι μέγα λειμήλιον ἐν τοῖσι οἰκείοισι ἀπασι μάλιστα, τοῦτό τοι ἐγὼ κάρτα ὑπόθυον. νῦν δὲ, ἐπὶ μεγάλῳ ὁδὸν ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θήσομαι, σὺ δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν· τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτιόν, τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀντάξιον, ὥστ' ἄν δι ἀπίκωμαι, σῶον αὖτις ἀποίσομαι. ὁ δὲ δεξάμενος, ἑτέρῳ σφηκίδι ἐσημαίνετο, τῇ τοῖσι ταμίῃσι φρουρίην ἐνετέλλατο. Κομβάβος μὲν ὧν, τὸ ἐπὶ τῆδε, ἀσφαλέα ὁδὸν ἴων.

Haec ita effatus, se ipsum inutilem ac mancum reddidit, amputatisq; virilibus, in angustum quoddam vasculum ea inclusit, myrrha pariter & melle, aliisq; odoramentis additis. Deinde vbi & annulo, quem gestare solebat, obsignásset illud, vulnus curabat. Posteà verò cùm ipsi iam tèpus videretur vt proficisceretur, ad regem veniens, multis aliis præsentibus dat illi pariter & vasculum, & dicit in hunc modum: Hoc ego vasculum, Domine, inter preciosissima domi repositum habui, idque in primis amabam. Nunc autem, quando magnum adeò iter ingredior, apud te deponam. Tu verò fac vt tutum ac custoditum mihi præstes. nam hoc auro potiùs mihi est, eodemq; precio cum anima ipsum æstimo: vt postquam rediero, salvum & incolume iterum recipiã. Ille verò acceptum altero quoq; annulo obsignauit, & quæstoribus asseruãdum & custodiendũ tradidit. Combabus igitur post illa securũ iter peragebat.

ἀπικό-

Cæterum

ἐπικόμπει δ' ἐς τὴν ἱερὴν πόλιν, σπεύδῃ τὸν νηὸν οἰκοδόμιον· καὶ σφισι πρίατα ἐν τῷ ἔργῳ ἐξηγήσιος, ἐν τοῖσι ἀπίβαινε τάπερ ὁ Κομβάβου ὀρρώδεε, ἡ Στρατονίκη γὰρ χρόνον ἐπὶ πολὺν συνόντα μιν σοφίην ἄρχιος, μετὰ δὲ οἱ καὶ λάρτα ἐπεμήνατο, καὶ ἐλέγοντο οἱ ἐν τῇ ἱερῇ πόλει, τὴν Ἡρέην τετέων ἀτέλλειν ἐόντος ἔρωτα, Κομβάβου ἐς φιλὸν μὲν ἐόντα καθ' ἑωυτὴν μεγάλα, Στρατονίκην δὲ τίσασθαι, ὅτι ὑ ῥηϊδίως τὸν νηὸν ὑπίσχιτο· ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε, καὶ τὴν νοῦσον ἐκρυπτε, ὡς ἓν οἱ τὸ μακρὸν μέζον ἀσυχίης ἐγένετο, ἐς ἐμφανὲς ἐντρύχιος μαίνεσθαί τε δὴ ἀμέρης, καὶ Κομβάβου ἀνακαλέετο, καὶ οἱ πάντα Κομβάβου ἦν. τὴν δὲ, ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ ἀπορίῃ ἐκτοίλιος ἐλίζιο. ἄλλο μὲν ὧν τὸν ἔρωτα

Cæterùm cùm iam ad Sacram ciuitatem veniſſent, ædem ſumma cura extruxerunt: atque ipſis dum in opera ſunt, anni tres elabuntur, intra quos illa quæ Combabus tantoperè metuerat, euenêre. Nam Stratonice pòſtquam ille multò iam tempore cum ea conuerſaretur, amare illum cœpit, mox etiam grauiter in illum ex amore inſaniit. Et ferunt, qui Sacrã ciuitatem incolunt, Iunonem eius rei cauſam extitiſſe: ac Combabum quidem vt bonum virum haudquaquam latuiſſe: Stratonicen autem vltam eſſe, eò quòd non ſtatim ac facilè ædem illam promiſiſſet. Porrò illa principiò quidem modeſtè ac temperanter ſe gerebat, morbumq; celabat: poſtea verò vbi malum illi hoc in maius accreuit, manifeſtè adeò conficiebatur, flebatq; continuè, ac Combabum vocabat. Atque illi tum omnia Combabus erat. Poſtremò autem cùm inopia conſilij nullum huic malo remedium inueniret, honeſtam atq; idoneam compellandi illius viam quærere cœpit. Proinde cum alteri quidè vlli amo-

τα ὁμολογίαν ἐφιλάσοιτο, αὐτὸς δ' ἐπιχαρίτην ἤκοι, ἐπινοίᾳ ὧν τοιάδε, οἷνῳ ἴσως πλὴν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἔλθοι. ἅμα δ' οἴνῳ ἰσιόντι παῤῥησίη τε ἰσέρχεται, καὶ ἡ ἀφροσύνη οὐ μάρτα ἀσχὴν, ἀπὸ τῶν προσσομένων, ἐπασα ἐς ἀγνοείλην ἀναχωρίην. ὡς δὲ οἱ ἐδόκει, καὶ ἐποίει τοῦτο. καὶ ἐπεὶ ἐκ δείπνου ἐγώνετο, ἀπίκνεομένη ἐς τὰ οἰκία, ἐν οἷσι Κομβάβους αὐλίζετο, λίσσετό τε, καὶ γόνων ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα ὡμολόγει. ὅθ' τόν τε λόγον ἀπηνέως ἀπεδέκετο, καὶ τὸ ἔργον ἀναύητο, καὶ οἱ πλὴν μίθλου ἐπεκάλει. ἀπελάσας δὲ μίγα τι κακὸν ἐωυτὴν ἐργάσασθαι, δείσας, πάντα οἱ λόγον ἐξέφηνε, καὶ πᾶσαν πλὴν ἑωυτοῦ πάθλω ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον ἐς ἐμφανὲς ἔνεικε. ἰδοῦσα δὲ Στρατονίκη, τὰ οὔπω ποτὲ

rem fateri abhorreret, ipsa autem aggredi illum coràm verecundia prohiberetur, huiusce modi quædam animo cogitare cœpit, vt postquam videlicet vino sese inebriasset, in colloquium cum illo veniret. ρ Paritèr autem cum vino ingrediente, & loquendi fiducia accedit, & non impetrasse quod postularit, non ita magnus pudor est, sed eorum quæ agunt̃r, singula in oblitionem retrò abeunt. Postquam igitur apud se ista constituerat, faciebat quoque: & cùm cœna peracta discessissent, ad ædes, in quibus Combabus diuertebatur, veniens, obtestabatúrque illum, & genua eius prehensabat, & amorem fatebatur. Ille autè orationem eius ægrè ac difficulter admittebat, ipsumq; opus detrectabat, deniq; & ebrietatẽ illi exprobrabat. At verò cùm illa nescio quod magnum malum in se ipsam facturã esse se minitaretur, adductus metu, totam illi rem manifestã fecit, & quicquid à se ipse passus esset, enarrauit, ipsumq; opus in medium protulit. Videns igitur Stratonice ea quæ nunquam

ὅτι ἔληξε, μανίης μὲν ἔτι τοιῆσδε ἔσχε, ἔρωτος δὲ ἐς ἀδαμᾶ ἐλάβετο, ἀμὰ πάντα οἱ σωτεροῦσα, ταύτην παραμυθίην ἐποιέετο ἔρωτος ἀπράκτου. ἔστι δὲ ἔρως οὗτος ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, καὶ ἔτι καὶ νῦν γίγνεται, γυναῖκας Γάλλων ἐπιθυμέεσι, καὶ γυναιξὶ Γάλλοι ἐπιμαίνονται, ζηλοτυπίη δὲ ἐλάσσ, ἀμὰ σφισι τὸ χρῆμα μάρτα ἱρὸν νομίζεται· τάδε ὧν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει ἀμφὶ τῷ Στρατονίκεω ἀδαμᾶ τὸν βασιλῆα λέληθε, ἀμὰ πομποὶ ἀπικνεόμενοι λατηγόρεον, καὶ τὰ γιγνόμενα ἀνηγέοντο. ἐπὶ τοῖσι ἀγαλλόμενος, ἐξ ἀτελέος τὸ ἱρὸν Κομβάβου μετεκάλεε· ἄλλοι δὲ λέγουσι λόγον ὅτι ἀληθέα, τῷ Στρατονίκῃ, ἐπεὶ δὲ ἀπέτυχε τῶν ἐπόθεε, αὐτῷ γράψαι ἐς τὸν ἄνδρα, ὃν Κομβάβου λατηγορίαν, πάρεα οἱ ἐπικαλέσασαν.

quam futura putaret, à furore quidem illi in præsens ita destitit, amoris autem haudquaquam oblita est, sed per omnia conuersando illi hanc quasi quandam consolationem amoris, cuius affectum consequi nequiuerat, quærebat. Est autem amor hic in Sacra ciuitate, & etiam nunc durat, vt Gallos quidem concupiscant mulieres, & vicissim Galli in mulieres depereant, neque tamen quisquam zelotypia siue æmulatione aliqua commoueatur, sed ipsis res hæc in primis sacra censetur. Porrò hæc in sacra ciuitate circa Stratonicen ita gesta, regem haudquaquam latuêre, sed complures venientes, accusabant illos, & quæ facta essent, commemorabant. Quocirca dolore accensus, ab opere, quanquam adhuc imperfecto Combabũ reuocauit. Alij autem sermonem quendam neutiquam verum recensent, quòd videlicet Stratonice postquam ea consequi, quæ expetiuerat, non potuisset. ipsa ad virum scribens, Combabum vltrò accusârit, tanquam qui ad stuprum ipsam solicitasset

σαν. καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σθενεβοίας μυθολογοῦσι, καὶ Φαίδρας τῆς Κνωσσίας, ταυτὶ καὶ Ἀσσύριοι ἐς Στρατονίκην μυθολογήσουσι. ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ Σθενεβοίαν πείθομαι, οὐκ Φαίδρᾳ τοιάδε ἐπιτελέσαι, ἀτὰρ Ἱππόλυτον ἀφροδίτης ὑπὸ θεᾶς Φαίδρᾳ. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐχέτω ὅπως καὶ ἐχέτω. ὡς δὲ ἐς ἀγγελίαν ἐς τὴν ἱερὰν πόλιν ἀφίκετο, ἔγνω τὸ Κομβάβου πρὸς αὐτίκα μὲν ἡσυχίαν ἦγε, καὶ ἐν φρουρᾷ εἶχε. μετὰ δὲ, ὡς ῥᾳθύμων οἱ τῶν φίλων τοῖς καὶ τότε παρεμπεσόντα τὸν Κομβάβου παραγαγὼν ἐς μέσον, καὶ κατηγορίαν ἄρχεται· καὶ οἱ μοιχίλλην τε καὶ ἀκολασίαν πρῶτα, καὶ ἅπερ δὴ λεγόμενα παθὼν, πρὸς τε καὶ φιλίαν ἀνακαλεῖται, λέγων τε σοφὰ Κομβάβου δίκαια, μοιχόν τε ὄντα, καὶ ἐς πίστιν ὑβρίσαντα, καὶ ἐς

citasset. *Et quod Græci de Sthenebœa dicunt, & de Phædra Cretensi, hoc idem & Assyrij de Stratonice confitentur. Ego quidem igitur neque Sthenebœam credo, neque Phædram talia perpetrasse, si modò Hippolytum Phædra verè amauit. sed hæc in medio, ita vt sunt, relinquamus. Cæterùm vbi nuncius in Sacram ciuitatem peruenit, Combabus & causam reuocationis agnouit, & animo fidente ad regem abijt: nam illi defensio domi relicta erat. Ac venientem ipsum continuò rex comprehendi iussit, & in custodia tenuit. Postea autem præsentibus amicis, qui tum quoque vnà adfuerant, quando Combabus emittebatur, adductum illum in mediũ accusare cœpit, adulterium & intemperantiam vitæ obiecit. Admodum autem graniter commotus & fidem inuocabat & amicitiam, dicens tripliciter Combabum iniuriam fecisse, vt qui & adulterium commisisset, & fidem fregisset, &*

in

ἐς θεὸν ἀσεβήσοντα, τῆς μὲν ὧν ἔργῳ τοιάδε ἔπραξε. πολλοὶ δὲ παρισωτῶν ἠλέγχομεν, ὅτι ἀναφανδὸν σφίας ἀπάλοισι συμπόνας ἄλφοι. πᾶσι δὲ τὴν ἰδίαν, αὐτίκα θύειν ἐπῆν Κομβάβῳ, θανάτῳ ἄξια ἐργασομένῳ. ὁ δὲ τέως μὲν ἐσήκει, λέγων ὡς μὲν ἐπὶ δεῖπνα ἐς τὸ μέσον ἔρχοιτο, φθέγξατό τι, καὶ τὸ καμήλιον ἔστη, λέγων ὡς ἀναρίεται μὲν οὐ θέμις, ἀδικήμασιν δὲ οὐδαμοῖς ἔνοχα, ἀλλὰ ἐπάνοιμι ἐπιθυμίων, τοῖσι ἀπίσω παρεθέμαθε. πρὸς ταῦτα βασιλεὺς καλέσας τὸν ταμίην, ἐκέλευε ἐνεῖκαι, τοῖσι φορτίοισι ἔθος ἐστὶ, ὡς δὲ ἔνεικε, λύσας τῷ σφρηγῖδι ὁ Κομβάβος, τοῦτο μὲν ἐνέτυχε ἐπίδαξε, καὶ ἑωυτὸν ἐποίησε ἐπιπόνως θεῖν, ἔλιξέ τε. ὁ βασιλεὺς τὰ δὲ τοι ἐγὼ ὀρρωδέων, εἴ τι μὴ ταύτῃ ὁδὸν ἔπεμπον, ἀέκων ἦιον. καὶ ἐπεὶ μὲ ἀναγκαίη μεγάλη ἐκ σέο κατέλαβε, ζειάδε

in deam impius fuisset, in cuius opere huiusce modi per petrasset. Multi autem adstantes coarguebant ipsum, quòd videlicet manifestè vidissent ipsos mutuò congredientes. Omnibus itaq; postremò videbatur quamprimùm morte afficiendus esse Combabus, vt qui capitalia peregisset Ille verò hactenus quidem stabat, nihil dicens, postquam autem ad supplicium & cædem iam ducebatur, tum demùm loqui cœpit, & depositum vasculum repopoſcit, illud addens, quòd nõ contumeliæ aut nuptiarum causa interficeret ipsum rex, sed quòd ea quæ abiens apud illum deposuisset, hoc pacto retinere cuperet. Ad hæc igitur rex, vocato quæstore, iussit afferre ea quæ custodienda ei tradidisset. Ille vbi attulit, resignato Combabus sigillo, ea quæ

inclusa fuerant, commonstrauit, & quæ ipse passus esset, exposuit, atque ita dixit: Nimiùm ista, ô rex, veritus ego quando me primùm ad hoc iter suscipiendum mittebas, inuitus ibam: ac postquam magna necessitate à te compulsus fui.

τοιάδι ἐπιτήδευσα, ἐμοὶ μὲν ἐς δεσπότην, ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀτυχία, τοῖς δὲ μετ' ἐμὲ τοῖσιν, ἀνδρὸς ἐπ' ἀδικίῃ ἐγκαλέομαι. ὁ δὲ πρὸς τάδε βαμβάσας, ψευδέσθαι τί μιν, καὶ λακρύων ἅμα ἔλεγε, ὦ Κομβάβη, τί μέγα κακὸν ἐργάσαο; τί δὲ σεωυτὸν ἔτω ἀπαλλοτρίοον ἔργον μοιῶ & ἀνδρῶν ἔπρηξας; τὰ οὐ πάμπαν ἐπαινέω, ὦ σχέτλιε, ὃς τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτι σε πάθειν, μήτε ἐμὲ ἰδέσθαι ὤφελλε· ἐγὼ γάρ μοι ταύτης ἀπολογίης ἔδεε. ἀλλ' ἐπεὶ δαίμων τοιάδε ἤθελε, πρῶτα μέν σοι νίοις ἐξαμέσαι ἔοικεν, αὐτίκα & συνοφαντέων ὁ θάνατος &, μετὰ δὲ μεγάλη λώβῃ ἀπίξεται, χρυσός τε πολὺς καὶ ἄργυρος & ἄπλετος &, καὶ ἐσθῆτες Ἀσσύριαι, καὶ ἵπποι βασιλήιοι. ἀπίξεται δὲ παρ' ὑμέας ἄνωθεν ἰσαγγελίη &, οὐδέ τις ἀπέρξει σε ὑμετέρης ὄψι &. οὐ δ' ἐμοὶ γυναικὶ ἅμα συνόσομαι.

talia peregi, vilia quidem domino, mihi verò non infelicia ac bona. At verò talis cùm sim, tamen contumeliæ in virum coniugem accusor. Ille autem ad hæc stupefactus, amplexatus pariter ipsum est, & dixit: O Combabe, cur magnum hoc malum perpetrâsti? cur autem teipsum indigno adeò facinore solus virorum deformâsti? Non ita prorsum laudo hæc, ô infelix, qui talia quidem sustinuisti, qualia vtinam neque te pati, neque me aspicere vnquam contigisset. Neque enim ista apologia mihi opus erat. Verùntamen quando Deus quispiam hæc ita voluit, principiò quidem tibi vltio à nobis est, mors videlicet ipsorum sycophantarum: postea autem maxima dona tibi venient, aurumq; multum, & argentum immensum, & vestes Assyriæ, & equi regij. Accedes autem ad nos inuocatus, nec te quisquam à nostro conspectu prohibebit, ne si cum vxore quidem vnà concumbã.

Atque

τάδε ἔπι τε ἄμα, καὶ ἐ-
ποίει. καὶ οἱ μὲν αὐτίκα ἐς
φόνον ἤγοντο· ὧν δὲ τὰ δῶ-
ρα ἐδίδοτο, καὶ ἡ φιλία μί-
λιστα ἐγεγόνει. ἐδόκει δὲ ἀδελ-
φὴ Ἀσσυρίων, Κομβάβῳ σο-
φίαν καὶ ἀνδραμονίαν ἄκρα-
τα δὲ, καὶ σωφροσύνης ἐκτὸς
ἐόσα τὰ λείποντα τοῦ νεῳ, ἀ-
τελὴς γὰρ μὲν ἀφελέσθαι,
αὖτις ἐπιμπλᾶν, καὶ τὸν τε
νεὼν ἐξετέλεσεν, καὶ τὸ λοιπὸν
κόσμου ἔμελε. ἔδωκε δὲ, ὁ
βασιλεὺς ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρα-
γαθίης ἕνεκα, ἐν τῷ ἱρῷ ἑσά-
ναι χάλκεον. καὶ ἔστι ἐς τι-
μὴν ἐν τῷ ἱρῷ Κομβάβου
χάλκεον, Ἑρμοκλέος τοῦ Ῥο-
δίου ποίημα, μορφὴν μὲν ὁμοίην
γυναικὶ, ἐσθῆτα δὲ ἀνδρηίην ἔ-
χει. λέγεται δὲ τῶν φίλων τὸς
μάλιστα οἱ ἀνοίσοντας, ἐς πα-
ραμυθίην τοῦ πάθεος, ἀοι-
κνηίην ἐκδὸς τῆς συμφορῆς·
ἕτιμον γὰρ ἑωυτοὺς, καὶ δίκαι-
ον

Atque hæc quidem dixit pariter & fecit. Ac illi quidem continuò ad supplicium & cædem ducebantur, huic autem dona dabantur, amicitiáque hæc maxima conciliata fuit. Videbatur autem nullus Assyriorum ampliùs Combabo neque sapientia, neque felicitate similis esse. Postea verò cùm postulasset vt sibi liceret ædem, quantum eius reliquum erat, absoluere, imperfectam enim ipsam reliquerat, rursum mitteba-tur: ac ædem quidem ille absoluit, & reliquam ætatem ibi peregit. Dedit autem illi rex, virtutis pariter & beneficentiæ causa, vt æreus in templo staturetur. Stat itaque præmij & honoris causa in templo Combabus æreus, Hermoclis Rhodij opus, forma quidem mulieri similis, ve-

stitum autem virilem gerens. Feruntur autem & amici illius, ij qui maximè erga ipsum beneuolentia affecti fuêre, in solatium eius, quod passus ille fuit, eiusdem affectionis societatem vltrò sibi elegisse. Nam & seipsos castrârunt, &

ταυ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ διατίθεντο. ἄλλοι δ' ἐν προλόγοις ἐπὶ τῷ πράγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ἥρη φιλοῦσα Κομβάβον, ποιοῖσι τῶν τοιῶνδε ἐνέβαλε νόον ἴδμεν, ὅκως μὴ μισῶν ἐπὶ τῇ ἀνανδρίῃ λυπέοιτο. τὸ δ' ἔθος τοῦτο, ἐπειδὴ ἅπαξ ἐγένετο, ἔτι καὶ νῦν μένει. καὶ ποιοῦσι ἑκάστου ἔτους ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται, καὶ θηλύνονται, ἔτι Κομβάβου παραμυθούμενοι, ἔτι καὶ Ἥρῃ χαριζόμενοι. τάμνονται δ' ὧν, ἐοῦσα δὲ οἰδὲ οὐκ ἔτι ἀνδρηίλων ἔχουσι, ἀλλὰ καὶ ἱμάτιά τε γυναικεῖα φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. ὡς δὲ ἐγὼ ἤκουον, ἀνακέαται καὶ τουτέῳ ἐς Κομβάβου ἀτίην. συνῳκέχθη γὰρ οἱ καὶ τάδε. ξείνη γυνὴ ἐς πανήγυριν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τι ὄντα καὶ ἐοῦσα ἔτι ἀνδρηίλων ἔχουσα, ἐρᾷ μιν μάλα ἰσχνῶς. μετὰ δὲ μαθοῦσα

eandem cum illo viuendi consuetudinem tenuerunt. Alij autem inter sermones sacros de hoc facto ita tradunt dicentes, quòd Iuno quum amaret Combabum, multis castrandi cupiditatem in mentem immiserit, ne videlicet solus ille ob virilitatem amissam lugeret. Cæterùm consuetudo illa postquam semel cœpit, etiam nunc manet, & multi quotannis in templo hoc castrantur & emasculantur, siue Combabum hoc pacto consolantes, siue etiam Iunoni gratificantes. Castrantur autem illi, vestitum verò virilem amplius nō habent, sed & muliebria indumēta gerunt, operaq; mulierum perficiunt. Cæterùm, vt ego audiui, refertur & huius rei causa in Cōbabum. Nam illi etiam hoc accidisse traditur. Peregrina quædam mulier ad solennem conuentum veniens, cùm vidisset & corpore formosum esse, & vestem præterea virilem habere illum, magno eius amore capta est. Postea autem ibi cognouit eum atque

ἐα ἀτιλία ἰόντα, ἑαυτὴν ἀπεργάσατο. ἐπὶ τοῖσι Κομβάβοις ἀθυμέω, ὅτι οἱ ἀτυχέως τὰ ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐσθῆτα γυναικηίην ἐνδύσατο, ὅκως μηκότι ἑτέρη γυνὴ ἴσα ἐξαπατήσει. ἄλλη δὲ ἀτίη Γάλλοισι κολλῆς θηλέης. Κομβάβου μὲν μοι πέρι τοσάδε ἐρέω, Γάλλων δὲ αὖτις ἐπὶ λέγω ὑσίρῳ μνησόμεα, τοῖσι δὲ αὖ ἐσιῶσι, ὅκως τάμνονται, καὶ ἅ σφεας ἐκοίλωσε θάλπος), καὶ ὅτι δὴ ἄνισα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἐσέρχονται. πρότερον δέ μοι θυμὸς ἐστὶ θυσίης τι πέρι τῆς νεὼ καὶ μεγάθεος, καὶ δὴ τὰ ἐρέω. ὁ μὲν γὰρ δὴ αὐτὸς, ἐν τῷ τὸ ἱρὸν ἵδρυται, λόφος ἐστὶ, κίαται δὲ καὶ μέσῳ μάλιστα ἁ πόλις, καὶ οἱ τάχιστα δοιὰ πεπλήθαται. τῶν δὲ τάχιόν τὸ μὲν ἀρχαῖον, τὰ δὲ οὐ πολλὸν ἁμέων πρόσθεν ἔτι. τὰ δὲ πρόπυλα τῆς ἱρῆς ἐς ἄντρον βορέλιον ἐκκέκλινται, μέγαθος ὅσον τε ἑκατὸν ὀργυιέων. ἐν τοῖσι τοῖσι

atque inutilem esse, sibi ipsi mortem consciuit. Ob quæ Combabus mœrore affectus quòd ea quæ ad Venerē pertinent, infeliciter illi cederent, vestem muliebrem induit, ne qua mulier posthac eodē modo deciperetur. Et hæc causa est cur Galli veste muliebri vtuntur. Ac de Cambabo quidem tantum mihi dictum sit. De Gallis autem iterum in sequentibus mentionem faciam, puta de castratione ipsorum, quo pacto exercentur, & de sepultura, quali sepeliantur: præterea & cuius gratia in templum non ingrediantur. Prius autem animus mihi est & de positu ædis dicere, & de magnitudine. Atque igitur dicam. Locus quidem ipse in quo templum consecratum est, modicus quidam collis est. Iacet aũt in media quasi ciuitate, cingiturq; muro duplici, quorũ alter quidem vetustus est, alter aũt non ita multò ante nostram ætatem factus. Vestibula verò templi versus Aquilonem ventũ seorsum directa sunt, altitudine centum propè passuum. In his &

τοῖσι πεντηκοντόροις καὶ οἱ φαλλοὶ ἑστᾶσι, τοὺς Διόνυσος ἐστήσατο, ἡλικίαν καὶ οὗτοι τριακοσίων ὀργυιῶν. ἐς τούτων τὸν ἕνα φαλὸν ἀνὴρ ἑκάστου ἔτους διὰ ἀνέρχεται, οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ φαλῷ χρόνον ἡμέρας ἑπτὰ ἀμφιέσας. αἰτίη δὲ οἱ τῆς ἀνόδου ἥδε λέγεται· οἱ μὲν πολλοὶ νομίζουσι, ὅτι ὑψηλοῖσι θεοῖσι ὁμιλίη, καὶ ἀγαθὰ πάσης ξυνίης αἰτέει, οἱ δὲ ὀλίγα ἀγχόθεν ἐπαΐουσι. ἄλλοισι δὲ δοκέει καὶ τάδε Δωδωναίων ἕνεκα ποιέεσθαι, ἐς κέρης ξυμφορῆς μνήματα, ὁκότε οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ ὄρεα, καὶ ἐς τὰ ὑψηλότατα τῶν δρυμῶν ἔβησαν, τὸ πολὺ ὕδωρ ἐῤῥωδέοντες. ἐμοὶ μὲν ὧν καὶ τάδε ἀπίθανα. δοκέω γε μὴν Διονύσῳ σφέας καὶ τάδε ποιέειν. συμβάλλομαι δὲ τουτέοισι φαλοὺς ὅσοι Διονύσῳ ἐγείρουσι ἐν τοῖσι φαλοῖσι, καὶ ἄνδρας ξυλίνους καθίζουσι· ὅτῳ μὲν ἕνεκα, ἐγὼ οὐκ ἐρέω. δοκέει δ' ὤμοι

Priapi ſtant, quos Dionyſius dedicauit, trecentorũ etiam iſti circiter paſſuum. In horum vnum vir quiſpiam ſingulis annis bis aſcendit, habitátque in ſummitate eius per tempus ſeptem dierum. Aſcenſus autem iſtius cauſa talis refertur: Complures quidem putant quòd in ſublimi cum dijs ſermones conferat, & toti Syriæ bona ab illis poſtulet. Nam illos expropinquo preces faciliùs exaudire. Cæteris autem placet etiam hæc Deucalionis gratia fieri, in memoriam eius calamitatis, quando homines paſſim in montes & in altiſſimas arborum aſcenderunt, aquarum inundationem metuentes. Mihi quidem igitur etiam iſta nõ ſatis veriſimilia videntur. Exiſtimo enim certè Dionyſio ipſos etiam iſta facere. Coniecturam autem inde capio, Phallos ſiue Priapos quicunque Dionyſio erigunt, in ipſis etiam viros quoſdam ligneos collocant. cuius id autem gratia, in præſentia non dicam. Videtur mihi itaq; etiam hic ad imita-

μοι καὶ ὅδε ἐς ἐκείνου μιμήσιν τοῦ ξυλίνου ἀνδρὸς ἀνέρχεσθαι. οἱ δὲ ἀναβάσεις τοιάσδε· σειρῇ μακρῇ ἑωυτόν τε ἅμα καὶ τὸν φαλλὸν περιβάλλεται, μετὰ δὲ ἐπιβαίνει, ξύλων πρόσφυσιν ἔχοντα φαλλῷ, ὁκόσον ἐς χορίου ἄκρου ποδὸς, ἀνιὼν δὲ ἅμα ἀναβάσεα τῇσι σειρῇσι ἀμφοτέρῃσιν, ὅκως μὴ λίσθοιεν. ἀνὴρ δέ τις τόδε μὲν οὐκ ὄπωπε, ὄπωπε δὲ φοινικοβατέοντας, ἢ ἐν Ἀραβίῃ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἶδα τὸ λέγω. ἐπειδὰν δὲ ἐς τέλος ἵκηται τῆς ὁδοῦ, σειρῇσι ἐπὶ ἕρμα ἀφεὶς, τῇσι αὐτὸς ἔχεται, μακρὴν τὰν τῇσι, ἀνέλκει τῶν οἱ θυμὸς ξύλα καὶ εἵματα καὶ σκεύεα· ἀπὸ τῶν ἔρμα ποιέεται, ὁκοίῃσι καλιῇσι, ἱξάνει, μίμεται τὸ κόσμου, τὸν ἄπορ. ἀμφίεων πολλοὶ δὲ ἀπικνέονται χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, οἱ δ' ἔχοντες κομίζουσι, ἔστ' ἀφῶνται ἐκείνου

imitationem lignei illius viri ascendere. Porrò ascensus iste in hunc modum illi fit: Catena longa seipsum pariter & Priapum circundat: deinde ascendit in ligna quædam ex ipso Priapo prominentia, spacio, quantum ad summum capiendum pedem sufficit. Ascendens autem pariter & catenam utrinque attollit, hanc perinde vt auriga habenas, moderans. Quòd si verò quispiam istud non vidit, vidit autem eos qui palmas conscendunt, siue in Arabia, siue in Aegypto, siue alio aliquo loco, intelligit facilè quòd dico. Cæterum postquam ad summum peruenit, aliam quandam catenam, quam ipse secum habet, demittens, longam quidem illam, attrahit sursum quæcunq; libet, ligna videlicet, & vestes, & vasa: ex quibus sedem componens, perinde ac nidum aliquem, in illa se collocat, manetq; ad id tempus dierum quod dixi. Multi autem venientes, aurum & argentum, quidam etiam æs afferunt, deinde ante illum appositis

ἐκεῖνον πρόδηλα ἄρθρα, ἀπιόντες σιλλίγοντες τὰ ὀνόματα, ἕκαστος παρισιὼς ἢ ἄπω ἄπω ἀγίνια. ὁ δὲ ἀνέμβρυος τοὔνομα, ἀχωλιὼ ἐς ἑκαστον ποιήσας. ἅμα δὲ ἀχόμβρυος πρωτίστα ποιμα χάλκιον, τὸ ἀάλα μίγα κὴ τρηχύ, κιννόμβρυον, ὦδα δὲ οὐδαμῶς· ἓν γάρ μιν ὕπνος ἔλῃ ποτὲ, σκορπὶς ἀνιὼν ἀνιγέρατι, κὴ ἀσκία ἐρχάζηται, κὴ οἱ ἄδη ἡ ῥιμὴ τοῦ ὕπνου ἐπικίαται. τὰ μὲν ὧν ἐς τὸν σκορπίον μυθίουται, ἱρά τε κὴ θεσπιπία, ἃ δὲ ἀρκία ἐστὶ, οὐκ ἴχω ἰρίαν. λοιπὰ δέ μοι, μίγα ἐς ἀγρυπνίλν συμβάλλεται κὴ τῆς πλάσις ἀδρῤῥωδίη. φαμοβατίων μὲν δὴ πέρι τοσαῦτα ἀρκία. ὁ δὲ νεὼς ὁρίζει μέν ἐς ἥλιον ἀνιόντα, ἀδὲ δὲ κὴ ἐργαζίλν εἰσὶ, ὁκοίους νηοὺς ἐν Ἰονίῃ ποιέουσι. ἴδῃ μιγάλα ἀνίχα ἐκ τῆς, μιγαθὲς ὀργυίων δύοιν, ἐπὶ δ' ὁ νεὼς ἐστήκατα,

apposítis atque ibi relictis illis abeunt, vnusquisque nomen suum edentes. Adstans autem alius quidam, sursum renunciat. Ille igitur accepto nomine, preces pro vnoquoque facit. precando autem pariter & æreum quoddam tintinabulum pulsat, quod motum, grauiter atque asperè sonat. Dormit autem haudquaquam. nam si somnus ipsum capiat aliquando Scorpius ascendens excitat ipsum, atque indignè affícit. & hæc illi pœna somni proposita est. Quæ igitur de scorpio tradunt, sacra quidem sunt, & dijs conuenientia: vtrum autem vera sint, dicere non possum. Cæterùm quantum mihi videtur, non parùm ad vigilantiam conducit & cadendi metus. Ac de conscensoribus Priapi tantum dixisse satis est. Porrò ædes ipsa ad solem quidem aspicit orientem: forma autem & opere talis est, quales sunt quas in Ionia ædes ædificant. Basis magna protenditur, altitudine duorũ passuum, supra quam ædes posita est,

κλιματα, ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὸν λίθου ἀνωφοίητα, οὐ πάρτα μακρή. ἀναθόντι δὲ θωῦμα μὲν καὶ ὁ πρόνηος μέγα παρέχεται, θύρησί τε ἵσκηται χρυσίοισι. ἔνδοθι δὲ ὁ νηὸς χρυσοῦ τε πολλοῦ ἀναλάμπεται, καὶ ἡ ὀροφὴ πᾶσα χρυσίη, ἀπόπνοια δὲ αὐτοῦ ὀδμὴ ἀμβροσίη, ὁκοίη λίγεται τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, καί σοι τηλόθεν ἀνιόντι πρόσθεν ἐμὲ πνοιὴ κάρτα ἀγαθὴ, καὶ ἢν αὖς τις ἀπίῃς, οὐδαμῇ λάπτεται, ἀλλά σεο τά τε εἵματα ἐς πολλὸν ἔχει τὴν πνοιὴν, καὶ σὺ ἐς πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστὶ, ἀλλὰ ἐς τοῦτον θάλαμος ἔστηος πεποίηται, ἄνοδος δὲ καὶ ἐν αὐτῷ ὀλίγη, θύρησι δὲ οὐκ ἴσκηται, ἀλλ' ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται· ἐς μὲν ὧν τὸν μέγαν νηὸν πάντες ἀφίκονται, ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρῆες μοῦνον, οὐ μέν τοι πάντες ἱρῆες, ἀλλὰ

est. Ascensus autem in ipsam lapideus est, non ita longus: verùm vbi ascenderis, admirationem quidem & porticus ante ædem non paruam præbet, ianuisque exornata aureis est. Intus autem ipsa ædes auro multo resplendet, & tectum totum aureum est. Odorem autem effragrat diuinum quendam, qualis fertur & terræ Arabiæ esse. Ac tibi à longè ascendenti aura aspirat admodum suauem, & si rursus inde abeas, haudquaquam cessat: sed & vestes tuæ in longum vsque eandem retinent, & tu in perpetuum quasi quandam memoriam eius tecum referes. Cæterùm ipsa ædes intus simplex non est, sed & penetrale quoddam alterum intra se factum habet, in quod & ipsum ascensus modicus est. Foribus autem exornatum non est, sed exadueršò totum patet. In magnam igitur ædem omnibus ingredi licet, v in penetrale autẽ siue cellam illam solis sacerdotibus, neque verò ijs omnibus,

sed

ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀγχίθυροι τέ εἰσι, καὶ τοῖσι πᾶσιν ἐς τὸ ἱερὸν μέλεται θυσιάων. ἐν δὲ τῷ δεξιάτατα τὰ ἕδρια, ἔστι καὶ Ηρη τὸν αὐτοῖ, Διὶ ἰόντα, ἐστέρφ ἐνόμιστι ἐλαφίζουσι. ἄμφω δὲ χρύσοι τε εἰσι, καὶ ἄμφω ἕζονται. ἀλλὰ τῷ μὲν Ηρακλέϊ λέοντες φορέουσι, ὁ δὲ ταῦροισι ἐφέζεται. καὶ δῆτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἐς Δία πάντα ὁρᾷ, καὶ κεφαλῇ καὶ ὄμμασι καὶ ἕδρῃ, καί μιν οὐδέ ἐθέλων ἄλλως ἀνάσσεις. ἡ δὲ Ηρη σκοπέοντί τοι ποικιλίη μορφῇ ἐκφαίνεται, καὶ τὰ μὲν ξύμπαντα, ἀφεκίη λόγῳ Ηρη ἐσί· ἔχει δέ τι καὶ Αθωνάης, καὶ Αφροδίτης, καὶ Σελωναίης, καὶ Ρέης, καὶ Αρτέμιδος, καὶ Νεμέσιος, καὶ Μοιρέων. χαρὶ δὲ, τῇ μὲν ἑτέρῃ σκῆπτρον ἔχει, τῇ ἑτέρῃ δὲ ἄτρακτον, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτῖνάς τε φορέει καὶ πῦργον καὶ κεστὸν, ᾧ μούνῳ τῶν Οὐρανίων

sed illis tantùm, qui diuini maximè sunt, quibusque omnis cura & studium in templum impenditur. In hoc autem adyto simulacra deorum posita sunt, Iunonis videlicet, & quem Iouem existentem ipsi alio nescio quo nomine appellant. Ambo autem aurei sunt, amboque sedentes finguntur. Sed Iunonem quidem leones portant, Iupiter autem tauris insidet. Atque adeò & Iouis quidem simulacrum per omnia Ioui assimilatum est, & capite, & oculis & sedendi habitu: neque ipsum alteri, ne si velis quidem, assimilare potueris: Iuno autem, si propiùs contempleris, haudquaquam vnius speciei formam præ se fert. Nam in vniuersum quidem, quod verè dixeris, Iuno est: esterùm habet quippiam & Mineruæ, & Veneris, & Lunæ, & Rheæ, & Nemesis, & Parcarum. Ac altera quidem manu sceptrum tenet, altera autem colum, & in capite radios gerit, & turrim, & cestum habet, quo solam Venerem

βίλω κοσμέουσι· ἔκτοσθι δὲ δι χρυσός τι ἄλλο ἀπρικίασται, καὶ λίθοι κάρτα πολυτιμήτοι, τῶν οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ ὑδατοειδέες, πολλοὶ δὲ πυῤῥόδεες. ἔτι δὲ ὄνυχες καὶ Σαρδόιοι πολλοὶ, καὶ ὑάκινθοι καὶ σμάραγδοι, τὰ φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Αἰθίοπες, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ δὴ μέγα καὶ λόγου ἄξιον, τοῦτο ἀπηγήσομαι· λίθον ἐπὶ τῇ περαλῇ φορίῃ, λυχνὶς καλέεται, οὔνομα δὲ οἱ τοῦ ἔργου ἐπωνυχίη. ἀπὸ τούτου δὴ νυκτὶ σέλας πολὺ ἀπολάμπεται, ὑπὸ δὲ οἱ καὶ ὁ νηὸς ἅπας οἷος ὑπὸ λύχνοισι φαείνεται, ἐν ἡμέρῃ δὲ, τὸ μὲν φέγγος ἀθυρὸν, ἰδέλω δὲ ἔχει κάρτα πυρώδεα. καὶ ἄλλο θωυμαστόν ἐστι ἐν τῷ ξοάνῳ, ὦ ἑστὼς ἀντὶ ἐσορέης, ἐς σὲ ὁρᾷ, καὶ μεταβαίνοντι τὸ βλέμμα ἀκολουθέει, καὶ ὦ ἄλλῳ ἑτέρωθεν ἐσορέῃ, ἴσα

rem cognomento cœlestem exornant: foris autem & aliud illi aurum circumpositū est, & lapilli valde pretiosi, quorum alij quidem candidi, alij autem cærulei, multi verò etiam rufi. Præterea autem & Sardonyches multi, & Hyacinthi & Smaragdi: quæ omnia afferunt Ægyptij, & Indi, & Æthiopes, & Medi, & Armenij, & Babylonij. Quod igitur maximè memorabile est, id dicam: Lapidem in capite gerit, qui Lychnis vocatur. Nomen autem illi dedit operis effectus respondens. Ab hoc multus fulgor noctu resplendet, totáque ædes ab eo perinde atque lucernis collucet. Interdiu autem ipsum quidem lumen amarescit, speciem autem præ se fert admodum igneam. Iam verò & aliud admiratione dignum in ipso signo deæ est. Si ex adverso steteris, ad te aspicit. quod si inde transeas, visu te sequitur, & si alius quispiam aliunde ipsam intuetur, eadem arga illum quoque facit.

Porrò

ἴσα καὶ ἐς ἑκάτερον ἐκτείλια. ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων ἕστηκε ξόανον ἄπεφ χρύσιον, οὐδαμᾷ ζώοις ἄπεφοις ξοάνοισι ἄπεφον, τὸ δὲ μορφὴν ἰδίαν οὐκ ἴσχει, φορίᾳ δὲ τῶν ἄπεφων θεῶν ἄγεται. καλεῖται δὲ σημεῖον καὶ ὑπ' αὐτῶν Ἀσσυρίων, οὐδέ τι οὔνομα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀπ' οὐδενὸς γενέσεως αὐτοῦ πέρι καὶ ἄδουσι λέγουσι. καί μιν οἱ μὲν ἐς Διόνυσον, ἄπεφοι δὲ Δευκαλίωνα, οἱ δὲ ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι· καὶ γὰρ δὴ ὧν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτοῦ περιστερὰ χρυσέη ἵζεται, τοιαύτα δὲ μυθέονται, Σεμιράμιν ἐμμεμαῶτα τόδε σημήιον. ἀποδημίη δὲ δὶς ἐκάστου ἔτεος ἐς θάλασσαν, ἐς κομιδὴν, τοῦ ἔπορε, ὕδατος. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ, ἐς σέοντα ἐν ἀριστερῇ κίεται πρῶτα μὲν θρόνος ἠελίου, αὐτῷ δὲ ἄδυτος ἔκτευ. μόνος γὰρ ἠελίου καὶ σελήνης, ξόανα οὐ δεικνύουσι, ὅτῳ δὲ εἵνεκα ὦδε νομίζουσι, ἐγὼ καὶ τόδε ἔμαθον. λέγουσι τοῖσι μὲν ἄπεφοισι θεοῖσι

Porrò in medio inter vtrumque, aliud quoddam simulacrum ſtat aureum, cæteris haudquaquam ſimile: formam quidem propriam non habet, aliorum autem deorum ſpecies gerit. Vocatur autem ſignum etiam ab ipſis Aſſyrijs, neque illi nomen aliquod proprium poſuêre: ſed neque de generatione ipſius, neque de ſpecie quicquam dicunt. Atque ipſum alij quidem ad Dionyſium, alij ad Deucalionem, alij ad Semiramidem referunt. Quando enim & in vertice eius columba aurea inſidet, ob eam videlicet rem tradunt Semiramidis illud ſignū eſſe. Proficiſcitur autem bis quotannis ad mare, ad afferendam aquam eam de qua dixi. In ipſa autem æde ad ſiniſtram ingredienti, ſtat principiò ſolium Solis, ipſius autem effigies non adeſt. Solius enim Solis & Lunæ ſimulachra non exhibēt: cuius aũt gratia faciendũ ita putent, didici id quoq; ego. Nam cæteris quidem dijs fas

eſſe

θροῖσι, ὅσιον ἔμμορα, ξόανα ποιεῦσθαι· οὐ γὰρ σφίσιν ἔμφανέα πάντεσι τὰ εἴδεα, εἰλίη δὲ καὶ σελήνη, πᾶσιν παρεοῦσαι φαίνεσθαι, καὶ σφέας πάντες ὁρέουσι. τίνος δὲ εἵνεκα ξοάνων ἐστὶν ἐν τοῖσι μὴ οὐκ ἐθέλουσι φανομένοισι μετὰ τοῦτο ἐπὶ θρόνου τοῦδε ἱζάνειν ξόανον Ἀπόλλωνος, ἐκ οἵου τυγχάνει ποιεύμενον, οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες Ἀπόλλωνα νέον τιθέασι, καὶ προθύρῳ ποιέουσι, μοῦνοι δὲ οὗτοι Ἀπόλλωνος γηραιοῦ ξόανον ἐργάζονται. καὶ τὰ μὲν ποιεύμενα, ἰωνιστὶ μὲν ἐπαινέουσι, Ἑλλήνων δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλον ὁκόσοι Ἀπόλλωνα παῖδα θήλεα ἐπάσκουσι. αὐτὸν δὲ ἑωυτοῖσι, ἀδόξου μεγάλην ἔμμορα, ἀτελέα ποιεύμενα τοῖσι θεοῖσι τὰ εἴδεα, τὸν δὲ νέον, ἀτελέα ἔτι νομίζουσι. ἐν δὲ καὶ ἄλλο τῶν σοφιστέων Ἀπόλλωνι ἐπανορθοῦσι, μοῦνοι Ἀπόλλωνα ἅπασι κοσμέουσι. ἔργον δὲ αὐτῶν ἐστὶ πολλὰ

esse aiunt simulacra fieri: neque enim illorum species aut formas manifestas omnibus apparere: Solem autem & Lunam omnibus esse manifestas, neque quenquam illos non videre. Quare quámnam causam illorum effigiandorum esse, cùm in aëre appareant? Ac post solium hoc, signum Apollinis positum est, non quale vulgo consueuit fieri. Nam cateri quidem omnes Apollinem & iuuenem putant, & cum prima lanugine effingunt: soli autem isti & Apollinis barbati simulacrum effigiant. Atque hoc facientes, sibi ipsi laudi ducunt, Græcos autem reprehendunt, & alios quicunque Apollinem puerum fingunt & colunt. Causa verò ipsis videtur inscitia magna esse, cur nuperfectæ deorum formæ ac species fingantur. nam iuuenem esse ipsi adhuc nuperfectum existimant. Cæterùm & aliud quiddam nouum Apollini suo affingunt. Soli enim Apollinem vestibus exornant. De operibus autem ipsius multa quidem

λὰ μὴν ἔχω ἀπᾶν· ἐρέω δ', τὸ μάλιστα θωυμαζὴν ἄξιον. πρῶτα δὲ τοῦ μαντηίου ἐπιμνήσομαι. μαντήια πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ κὴν γὰρ Αἰγυπτίοισι, τὰ δὲ κὴν ἐν τῇ Λιβύῃ, κὴν ἐν τῇ δὲ Ασίῃ πολλά ἐστι· ἀλλὰ τὰ μὲν οὔτι ἱρέων ἄνευ οὔτε προφητέων φοιτῶσι, ὅδε δὲ αὐτός τε κινέεται, καὶ τὸν μαντηίῳ ἐστὶν ἀὸ. ζυρτέα. πρόπας δὲ αὐτῆς ζόος δέ· ὥστ' ἂν ἐθέλησι χρησμηορίεσθαι, ἐν τῷ ἱδρὺ πρῶτα κινέεται, οἱ δὲ μιν ἱρέῶν αὐτίκα ἀείρουσι, ἢν δὲ μὴ ἀείρωσι, ὁ δὲ ἱδρώει, καὶ ἐς μέζονα ἔτι κινέεται. ὥστ' ἂν δὲ ὑποδυῶσιν φέρωσι, ἄγει σφέας, πάντη περιδινέων, καὶ ἐς ἄκρον ἐξ ἑτέρης μετακηδέων. τέλος, ὁ ἀρχιερεὺς ἀνιάζει, ἐπείρεταί μιν περὶ ἁπάντων πρηγμάτων, ὁ δ', ὥστε μὴ θέλων ποιέεσθαι, ὁπόσα ἀναχωρίσα

dicere possim, sed tamen eà modò dicam, quæ maximè admiratione digna sunt. Principiò itaque oraculi mentionem faciam. Atque oracula quidem multa tum apud Græcos, tum apud Aegyptios sunt, multa autem & in Africa, & in Asia item multa: sed illa quidem neque absque sacerdotibus neque absque interpretibus responsa dant: hic autem Apollo & ipse per se mouetur, & vaticinia ad plenum vsque per se peragit. Modus autem eorum talis est. Postquam illi placitum est vaticinari, in sede sua primùm mouetur, sacerdotes autem ipsum continuò in sublime attollunt: quòd si non attollant, ille & sudorem emittit, & se in medium etiam emouet. At postquam illi subeuntes portant ipsum, tum & illos secum agit, circumcircà vertendo sese, & ab alio in alium subinde transilit. Postremò princeps sacerdotum supplicans interroget illum de omnibus rebus. Ille verò si quid non vult fieri, retrò recedit:

χωρίσα, λῶ δέ τι ἐπαινῆσαι, ἄ, γε ἐς τὸ πρόσω ζῶς πρσφέροντας, ὅκως περιλικιόχων οὕτω μὴ σωαγάρουσι τὰ θέσφατα, κὴ οὔτε ἱρὸν πρῆγμα οὐδὲν, οὔτε ἴδιον τοῦτον ἄνευ ποιέουσι. μίζω δὲ κὴ τοῦ ἔτεος καὶ περὶ τῶν ὡρίων αὐτοῦ πάσεων, καὶ ὁκόσα οὔκ ἴσασι. λέγει δὲ κὴ τοῦ σημήου περὶ, ὁκότε χειμὼν ἀφανίσαι, τῶν ἕνεκα ἀποδημέω. ἱρὸν δὲ κὴ ἄλλο, τὸ ἐμὲ παρέοντος ἔπρηξε· οἱ μὲν μὲν ἱρὸν ἐξεπαίροντο ἔφερον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐν γῇ λέλοιπε ἐλθὼν, αὐτὸς δὲ ἐν ὠδῇ ἐφορέετο μετὰ τὸν Ἀπόλλωνα ξόανον δὲ Ἄτλαντος, μετὰ δὲ, Ἑρμέω καὶ Ἐλευθύης. τὰ μὲν ὧν ἐντὸς τοῦ νεοῦ ὧδε κεκόσμηται, ἔξω δὲ βωμός τε κέαται μέγας, χάλκεος· ἐν δὲ κὴ ἄλλα ξόανα μυεία, χάλκεα, βασιλέων τε κὴ ἱρέων. καταλέξω δὲ, τῶν μάλιστα ἄξιον μνήσθαι.

dit: contrà autem si quid approbat, agit in anteriorem partem gestantes, perinde ac si currus habenas moderaretur: atque ita illi colligunt oracula, & neque sacram rem vllam neque priuatam absque hoc gerunt. Prædicit autem illis & de anno & de tempestatibus omnibus, & quando amplius futuri non sint. Prædicit item & de signo illo, quando proficisci illud oporteat profectionem eam de qua dixi. Dicam autem & aliud, quod me præsente fecit: Sacerdotes attollentes ipsum ferebant: ille autem illos quidem in terra infrà reliquit, ipse verò in aëre solus ferebatur. Porrò autem post Apollinem simulacrum Atlantis est, deinde Mercurij, & Lucinæ atque hæc quidem intra ædem ita exornata sunt: foris autem ara quoque posita est magna ærea, atque ibi etiam alia simulacra innumera ærea regum & sacerdotum. Recensebo autem quæ mihi maximè memoratu digna videntur.

ἐν ἀριστερᾷ ἴσασι Σεμιράμεως ξόανον ἕστηκε, ἐν δεξιᾷ τὸν νηὸν ἐπιδεικνύουσα. ἀνίσχει δὲ διὰ τοιοῦδε· ἀνθρώποις, ὁπόσοι Συρίαν οἰκοῦσι, νόμον ἐποίησατο, ἑωυτῷ μὲν, ὅπως θεὸν ἡγεόμενοι θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογίην· καὶ ὅδε ἐποίεον. μετὰ δὲ, ὡς οἱ θεοθόλυτοι ἐγένοντο νοῦσοί τε καὶ συμφοραὶ, καὶ ἄλγεα, μανίης μὲν ἐκάστης ἀπηλάσθαι, καὶ θυητῷ ἑωυτῷ ὁμολογέειν, μὴ οἷσι ἅπερ πρόσθεν αὐτοὶ ἐκέκαντο Ἥρῃ πρήσσεσθαι. ζωάκια δὲ ἔτι οἷά περ ἀνίσχει, οἷσι ἀπικνεομένοισι τῇ Ἥρῃ ἐπάσκεσθαι ἀπηνύσαι, μὴ θεὸν ἔτι ἑωυτῷ, ἀπ' ἐκείνου ὁμολογέειν. εἶδον δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Ἑκάβης καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος καὶ Ἕκτορος, καὶ Ἀχιλλέως· εἶδον δὲ μὲν Νιρέως εἶδος τε Ἀγλαΐης, καὶ Φιλομήλου, καὶ Πρόκνου, ἔτι γυναῖκας καὶ αὐτὸν Τηρέα ὄρνιθα· καὶ ἄλλο ἄγαλ-

Ad ſiniſtram adis, Semiramidis ſignum ſtat, ædem ipſam dextera demonſtrantis. Stat autem talem ob cauſam. Hominibus quicunque Syriam incolunt, legem illa tulerat, vt ſe ceu deam colerent, cæterorum autem deorum, atque ipſius etiam Iunonis nullam rationem haberent. Atque illi tum ita faciebant. Poſtea autem vbi deorũ indignatione & morbi venerunt, & clades, & alia mala, ab inſania deſtitit, ſeſe mortalem agnouit, ac ſubditis iterum præcepit vt ad Iunonem conuerterentur. Ob eam igitur cauſam adhuc tali ſpecie ſtat, indicans aduenientibus Iunonem colendam eſſe, ſeque ipſam nõ amplius deam eſſe, ſed illam confitens. Vidi autem & Helenæ ſimulacrum ibi, & Hecubæ, & Andromaches, & Paridis, & Hectoris, & Achillis. Vidi itidem & Nirei formam, filij Aglaiæ, & Philomelam, & Prognen, adhuc dum mulieres, & ipſum Tereum in auem iam conuerſum. Præterea & aliud

ἄγαλμα Σεμιράμιδος, καὶ Κομβάβου. τὸ κατόπιν ἄξαι, καὶ Στρατονίκης, ἀξιάρτι καλὸν, καὶ Ἀλεξάνδρου αὐτῷ ὅμοιον ἄγαλμα. παρὰ δὲ τοῖς Σαρδανάπαλος ἵσταται, ἄλλῳ μορφῇ, καὶ ἄλλῃ στολῇ· ἐν δὲ τῇ αὐλῇ ἄριστοι, νέμονται βόσκ μεγάλοι, καὶ ἵπποι, καὶ ἀετοὶ, καὶ ἄρκτοι, καὶ λέοντες, καὶ ἀνθρώπους σὺν ὅλαμῷ σίνονται, ἅπαντες ἱεροί τε ὄντες, καὶ χαροπόθηρες, ἱερὸν δὲ αὐτοῖσι πολοὶ ἀρθρόδιχατα, τῶν οἱ μὲν τὰ ἱερεῖα σφάζουσι, οἱ δὲ σπονδεῖα φορέουσι· ἄλλοι δὲ πυρφόρα λαμπάδουσι, καὶ ἄλλοι παραβάμιοι. ἐπ' ἐνιαυτῷ δὲ, πλέονες καὶ τριηκοσίων ἐς τὸν θυσίαν ἀπικνέονται· ἔθος δὲ αὐτόθι πᾶσι λαοῖς, καὶ πᾶσιν ἐπὶ τῇ ἡμέρῃ ἔρχεσι. ἀρχιερεὺς δὲ ἄλλος ἑκάστου ἔτεος ἐπιγίγνεται, πορφυρίδα δὲ μὲν οὖδος φορέει, καὶ τιάρῃ χρυσέῃ ἀναδέεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων

aliud Semiramidis simulacrum, & Combabi, id de quo iam antea dixi, & Stratonices, admodum pulchrum, & Alexandri, ipsi illi simile. Iuxtà autem Sardanapalus stabat, alia quadam forma, aliáq; etiam veste exornatus. Intra septa autem templi, liberi ac diis consecrati pascebantur boues magni, & equi, & aquilæ, & χ vrsi, & leones: atque illi homines haudquaquam lædunt, sed omnes & sacri sunt, & mansueti. Sacerdotes autem ipsis multi eliguntur, quorum alij quidem hostias mactant: alij autem libamenta ferunt, rursus alij flammiferi vocantur, & alij aræ ministri. Mea autem ætate plures etiam trecentis ad sacrificia ventitare solebant. ψ Vestis autem illis tota candida est, & pileum in capite gestant. Summus autem sacerdos alius ac nonus vnoquoque anno surrogatur, solúsque hic ω purpuream vestem gerit, & A tiara aurea redimitur. Est autem & alia multitudo homi-

πων ἱερῶν, αὐλητίων τι καὶ συ-
σίων καὶ Γαλλων, καὶ γυνα-
κῶν ἐπιμανίδων τι καὶ φρενο-
βλαβῶν. θυσίη δὲ δὶς ἑκάστης
ἡμέρης ἐπιτελέεται, ἐς τὴν
πάντες ἀπικνέονται. Δεῖπνῳ
μὲν ὧν ἑαθ' ἡσυχίην θύσει, ὅτι ἀ-
σιώπητόν ὅτι αὐλέοντων. οἵτ'
μὲν δὴ τῇ Ἥρῃ ἑαπάρχονται,
ἀείδουσι τε καὶ αὐλέουσι, καὶ χορὸ-
ταλα ἐπικροτέουσι· καί μοι
δόξε πίεζε ἐφεῖς ἐλθὼν ἐπαύ-
λιζε. ἔστι δὲ καὶ λίμνη
αὐτόθι, οὐ πολὺν ἑκὰς τοῦ
ἱροῦ, ἐν τῇ ἰχθύες ἱροὶ τρέφον-
ται πολλοί, καὶ πολυειδέες.
γίγνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι
ἑαρτα μεγάλοι, οὗτοι δὲ καὶ
ὀνόματα ἔχουσι, καὶ ἔρχονται
ἑαλεόμενοι. ἐπ' ἰμεῖν δέ, τις
ἔλκει αὐτοῖσι χρυσοφορίων,
ἐν τῇ πέρυσι δὲ ποίημα χρυ-
σεον αὐτέων ἀνιπλάε, καί μιν
ἐγὼ πολλάκις ἐθηεσάμην, καὶ
ἔχει τὸ ποίημα. βάθος δὲ τῆς
λίμνης πολὺν, ἐγὼ μὲν οὐκ
ἐπαρύσαμι. λέγουσι δ' ὧν καὶ

num ſacrorum, tibicinum videlicet, & fiſtulatorum, & Gallorum, & præterea mulieres furibundæ, ac mente captæ. Sacrificium autem bis quotidie peragitur, ad quod omnes veniunt. Ioui quidem igitur cum ſilentio ſacrificant, neque cantantes, neque tibia modulantes. At poſtquam Iunoni primitias celebrant, & voce modulantur, & tibijs canunt, & tintinabula pulſant. Ac de ea re plura mihi dicere nihil potuerunt. Eſt autem lacus ibi non ita longè à templo, in quo piſces ſacri aluntur, multi ac varij. naſcuntur autem in pſorum nonnulli admodum magni, atque ij nomina quoque habent, & cùm vocantur, præſtò veniunt. Meis autem temporibus erat quidam inter ipſos aurum ferens: cæterùm in pinna opus iſtud aureum in-

pſorum ſuſpendebatur: atque ego illum ſæpenumerò vidi & habebat opus illud. Altitudo autem lacus magna eſt, quanquam ego experimentum eius non ceperim. Dicunt autem etiã

ducen-

λιηκοσίων ὀργυιῶν πλίαν ἑμφυσι· κατὰ μέσον δὲ αὐτὸς βωμὸς λίθε ἀνίσηκε, λοιπὸν ἄν ἄφνω ἰδὼν πλώειν τὶ μιν, καὶ τῷ ὕδατι ἐποχέεσθαι· καὶ πολλοὶ οὐδὲ νομίζουσι. ἐμοὶ δὲ δοκέει εὐλὸς ἐρισθὲς μίγας ἀνέχειν τὸν βωμόν. ἔστεφε δὲ ἀὲι, καὶ θύματα ἔχει. πολλοὶ δὲ καὶ ἑκάστης ἡμέρης καθ' ὁσχλιὸν ἐς αὐτὸν νηχόμενοι, στεφανηφορέοισι. γίνονται δ' αὐτόθι καὶ πανηγύρεις τε μίγιστα, καλέονται δὲ ἐς τὸν λίμνην καταβάσιον, ὅτι ἐν αὐτῇσι ἐς τὸν λίμνην τὰ ἱρὰ πάντα κατίρχεται. ἐν δὲ οἱσι ἄλλη πρόσθε ἀπικνέεσθαι τὸ ἐχθὲς ὧν ἴδυια, μὴ σφέας ὁ Ζεὺς πρῶτος ἴδηται· ἦν γὰρ τόδε γένηται, λέγεσι ὅτι πάντες ἀπόλωνται. τὸν δὲ ἄλλα ὁ μὲν ἔρχεται ὀψόμενος, ἀπὸ δὲ πρόσω ἑσταμένη, ἀπείργει τὶ μιν, καὶ πολλὰ λιπαρέεται, ἀπαίτεσα. μίγιστα δὲ αὐτοῖσι πανηγύρεις, τὰ ἐς θάλασσαν νομίζονται, ἀπ'

ducentorum amplius passuum esse. Cæterum in medio ipsius ara lapidea stat. Putares autem si ex improuiso videres, & natare illam, & in summa aqua vehi: & multi ita existimant. Mihi verò videtur columna subesse magna, aramque sustinere. Semper autem sertis coronata est, & odoribus crematur. Ac multi quotidie precandi causa in ipsam enatantes, coronas portant. Fiunt autem ibidem & conuentus solennes maximi, vocanturq; descensus in lacum, quoniam in ijs ad lacum deorum simulacra omnia descendunt: inter quæ Iuno prima aduenit piscium gratia, ne Iupiter illos primus aspiciat. Nam si hoc fiat, ferunt omnes illos emori. Atqui ideo ille quidem vadit inspecturus, Iuno autem anteriore loco stans, & prohibet ipsum, & precibus obtestando dimittit. Maximi verò cõuentus ipsis illi sunt, quòd solẽni instituto ad mare cõueniunt:

ἀπ' ἐγὼ τούτων οὐδὲν σαφὲς
ἔδειν ἔχω εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἦλθον
αὐτὸς, οὐδὲ ἐπειράθην τοῦ-
της τῆς ὀδοιποιίας, τὰ δὲ ἐλ-
θόντες ποιοῦσι, εἶδον, καὶ πεῖρα
γέγραμμαι. ἀγγεῖον ἕκας ὕδ-
ατος συγχεομένου φέρουσι κη-
ρῷ δὲ τοῦτο σφραγίζονται, καὶ
μὲν οὐκ αὐτοῖ λυσαμένοι χέ-
ουσι, ἀπ' ἴσης ἀλείπτρων ἱ-
ρὸς, οἰκία δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ὃς
ἐπεὶ σφέων δέξεται τὰ ἀγ-
γεῖα, τοῦ τε σφραγῖδα ὁρᾷ,
καὶ μισθὸν ἀρυσάμενος, ἀνοίγει
λύει τὸν δεσμὸν, καὶ τὸν ἐκ-
ρὸν ἀπαιτέεται, καὶ κομιδὴ
μέσῳ ἐκ τούτου ζῷ ἔρχε ὧν
ἀλείπτρούνι ἀγάρεται. ἵνα
δὲ καὶ ἐς τὸν νηὸν αὐτοῖ ἐνέ-
καντο, σπένδουσί τε, καὶ θύ-
ουσι, ὀπίσω ἀφικνέονται.
ἑορτὴν δὲ ποιέων, τῶν οἶ-
δα, μεγίστην ζῷ ἄγουσι ἀπ-
χομένου ἐπιτελέουσι. καὶ
μὲν οἱ μὲν πυρὴν, οἱ δὲ λαμ-
πάδα ἀνιέουσι. θυσίην
δὲ ἐν αὐτῇ ζωῇ ποιέου-
σι· δένδρεα μεγάλα ἐκόψαν-
τες ἐν τῷ αὐλῷ ἑστᾶσι, μετὰ
δὲ

sed ego de illis certum ac planum aliquid dicere non possum: neque enim ipse eò veni neque vnquam profectionis istius periculum feci. Quæ verò redeuntes faciunt, vidi, eáq; commemorabo. Vas vnusquisque aqua repletum portat, idq; cera obsignatur. Nemo autem suum ipse resoluens effundit, sed Gallus quidam sacer est, habitat autem ad lacum, qui postquam vasa illorum accepit, & sigillum inspexit, mercede quoque accepta & vinculum resoluit, & ceram reposcit. Et multæ adeò minæ ex hoc sacro Gallo accumulantur. Atque hinc in eadem ipsi ferentes, postquam libárunt ac sacrificárunt, retrò domo reuertuntur. Festorum autem omnium quæ noui, maximum incipiente vere peragunt, atque illud pyram alij, alij autem facem appellãt. Sacrificium autem in eo tale perficiunt: Arbores magnas cædentes, intra septum templi collocant: postea autem

ἄγοντες αἶγάς τε καὶ οἰΐας, καὶ ἄλλα κτήνεα ξωα ἐκ τῶν ὑλῶν ἀπαρτῶσι, ἐν δὲ καὶ ὄρνιθες, καὶ ἄματα, καὶ χρύσια, καὶ ἀργύρεα σκεύματα· ἐπὶ δὲ καὶ ἐσθῆτα πολύτα σκεύ-ζονται σκευάσαντες τὰ ἱρὰ περὶ τὰ δένδρια, πυρὴν ἐνιᾶσι τὰ λοιπὰ πάντα καίονται. ἐς ταύτην τὴν ἑορτὴν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπικνέονται ἔκ τε Συρίης καὶ τῶν πλησίον χωρέων πασέων, φέρουσί τε τὰ ἑωυτῶν ἱρὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μιμεόμενα. ἐν δὲ τῇσι Συρίῃσι καὶ μέγρεσι, τὸ μὲν πλῆθος ἐς τὸ ἱρὸν ἀγείρονται· ἔπειτα δὲ πολλοὶ καὶ τὰς ἴλιγξα, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι καλέουσι τὰ ὄργια, τάδε μυοῦνταί τε τὰς παῖδας, καὶ τοῖσι νώτοισι πέρι ἄμφους τύπτονται. πολλοὶ δὲ σφέων περὶ πάντων ἐπαυλέουσι, πολλοὶ δὲ τύμπανα καταγέουσι, ἄλλοι δὲ ἀείδουσι ἔνδια, καὶ ἱρὰ ἄσματα. τὸ δὲ χεῖρον ἐντὸς τοῦ νηοῦ τοῦδε

autem adducentes capras & oues, aliáque animantia bruta ex arboribus illis suspendunt, inter hæc autem & volucres, & vestes, & aurea argenteáque opera collocant: ac postquam omnia perfectè ac ritè composuerunt, deorum simulacra circum arbores portant, atque exinde pyram accendunt, illa autem continuò omnia crematur. Ad hoc festum multi homines aduenìunt, cùm ex Syria, tum ex circumiacentibus oris omnibus, afferúntque & sua quique deorum simulacra, & signa quæ ad imitationem illorum singuli facta habent. Diebus autem hisce solennibus multitudo quidem ad templum congregatur, Galli autem frequentes, & ij quos dixi, homines sacrati peragunt sacrificia, vulnerantúrque cubitis, & in terga à semetipsis verberantur. Multi autem adstantes ipsis tibijs accinunt, & tympana pulsant, alij autem diuinitùs inspirata sacráque carmina cantant. Atque hoc opus extra ædem

τόδε γίγνεται, οὐδὲ ἰόντες τὸν νεὼν, οὐδὲ τάδε ποιοῦσι. ἐν ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι καὶ Γάλλοι γίγνονται. ἐπειδὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλήσωσι τε, καὶ ὄρχια ποιέωνται, καὶ πολλὸς ἤδη ἐμάνη ἀπικνέεται. καὶ πολλοὶ οἱ ἐς θέλω ἀπικόμενοι, μετὰ δὲ, ὁκοῖόν τι ἔπρηξαν. καταλέξω δὲ καὶ τὰ ποιέωσι· ὁ νεηνίης. ὅτῳ τάδε ἄρχιστα, ῥίψας τὰ εἵματα, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, καὶ ξίφος ἀναρέεται· τὰ δὲ πολλὰ ἔτεα, ἐμοὶ δοκέειν, δόξαν ἔσχε. λαβὼν δὲ αὐτέων τὰ, τάμνει ἑωυτοῦ θῆλυ τι δόξας εἶναι, καὶ τῇσι χερσὶ φέρει, τὰ ἔταμε. ἐς ὁκόλιον δὲ οἰκίλιον τάδε ἀρρέψας, ἐκταύτης ἐσθῆτά τε θηλείην, καὶ κόσμον τὸν γυναικήιον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν τῇσι τομεῦσι ποιέουσι, ἀρθανόντος δὲ Γάλλοι ἐκ ὁμοίλου ταφὴν ἔσεσθαι· ἀλλ' ἐὰν ἀρθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροι

peragitur, neque ingrediuntur in ædem quicunque ista faciunt. Hisce diebus & Galli fiunt. Postquam enim cæteri tibijs canunt, & sacrificia peragunt, ad multos alios interea furor iste peruenit: & multi qui ad spectaculum solummodò venerant, postea eadem fecêre. Recensebo autem & quæ faciunt. Adolescens quicunque fortè ad hoc paratus venit, abiectis vestibus magna voce in medium progreditur, atque ensem distringit (hæc autem multis annis, vt mihi videtur, per hoc steterunt.) Accepto autem eo continuò seipsum secat, currítque per vrbem, & manibus ea quæ resecuit, portat. In quancunque autem domum hæc abijcit, ex ea & vestem fœmineam, & ornatum muliebrem accipit. Atque hæc quidem in castrationibus faciunt. Quando autem moriuntur Galli, haudquaquam eandem cum cæteris sepeliendi rationem habent: sed postquam Gallus quispiam mortuus est, socij

sublatum

ροὶ μὲν ἀέροντες, ἐς τὰ πεδία φέρεσι, θύμβροι δ' αὐτῇ, καὶ τὸ φέρετρον, ὧδ' ἐκόμιζον, ὑπὲρ θυλίβοις βάλλουσι, καὶ τάδε πρὸ ξαυτῶν, ὀπίσω ἀφανοῦσι. φυλάξαντες δὲ ἑβδόμην ἡμέρην ἀπὸ εἰθισμὸν, ὅταν ἐς τὸ ἱρὸν ἐσίρχονται, πρὸ δὲ τεττέων, ἢν ἐσίλθωσι, ὀχ ὅσια ποιεῦσι. νόμαισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τοιοισι· ἢν μέν τις αὐτέων νέκυν ἴδηται, ἐκφέρων τὼν ἡμέρων ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεται· τῇ ἐτέρῃ δὲ καθάρας ἑωυτὸν, ἐσίρχεται. αὐτῶν δὲ τῶν οἰκηίων τὸ νέκυος ἕκαστοι, φυλάξαντες ἀεὶ μὲν ἡμερέων τριήκοντα καὶ τὰς λιφαλὰς ξυρεύμενοι, ἐσίρχονται, πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, ὃ σφισι ἐσίναι ὅσιον. θύουσι δὲ βόας ἀρσενάς τε καὶ θήλειας καὶ ὄϊας σύας τε μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, ὅτι θύουσι, ὅτι σιτέονται ἄκροι δὲ ὀσφύας ἐναγέας ἀπὸ ἱρεὺς νομίζουσι. ὀρνίθων τὴν αὐτέουσι πιρισσὴν, πλὴν χῆνα

sublatum ipsum in suburbana efferunt. Ibi depositio ipso, & feretro quo elatus fuit, lapides supernè injiciunt: atque hæc postquam fecerunt, retrò domum abeunt. Obseruato autem septem dierum numero, exinde in templum ingrediuntur. Nam si antea ac citiùs ingrediantur, nephas faciunt. Legibus autem ad hæc vtuntur talibus: Si quis ipsorum cadauer aliquod aspexerit, illo die ad templum non accedit. Postea autem, vbi se ipsum purgando lustrauit, ingreditur. Eorum autem qui ex familia mortui sunt, vnusquisque non nisi post triginta dierum numerum, rasoque capite ingreditur. Antea verò quàm hoc fecerunt, fas illis introire non est. Immolant autem boues masculosque & fœminas, præterea capras & oues: sues autem solos pro sceleratis habentes, neque sacrificant, neque manducant. Alij autem eos non sceleratos, sed sacros existimant. Præterea ex auibus columba ipsis videtur

χῆμα ἱρόταζον, καὶ ὁκ ψαύ-
ειν αὐτίων δυνατῦσι, καὶ ἦν
ἀίκοντις ἅψωνται, ἐναγίτις ἐσ
πάνυ τῶν ἀμίρτων ἐσί. τύν-
τα δὲ αὐτίοισι σώφρονοι τέ
ἐσι, καὶ ἐς τὰ οἰκήια ἰσίρ-
χονται, καὶ τὰ πρῶτα ἐν γῇ
νίμονται. λίξω δὲ καὶ τῶν πα-
νηγυρισίων, τὰ ἐπαίνοι ποιέ-
σι· ἀνὴρ ἢν ἐπ' ἄριστ τῶν ἱρῶν
πόλιν πρῶτον ἀφικνέηται,
λιφαλῆν μὲν ὁδὸν καὶ ὀφρῦας
ἐξυράζ., μετὰ δὲ, ἱρώζες
ἔσιν, τὰ μὲν ἄλλα λριτρεφέ τε,
καὶ ἀνοχέηται, τὸ δὲ γνάθ-
χαμαὶ θέμεν, ἐπὶ τέτε ἐς
γόνυ ἕρηται· πόδας δὲ καὶ λι-
φαλῆν τῶ λαῶ ἐπὶ τῶν ἐ-
αυτῦ λιφαλῆν ἀναλαμβάνε,
ἅμα δὲ ἀχόμενθ ἀτέη,
τῶν μὲν πρώτων θυσίων ἐπι-
λαθα, μέλλα δὲ ἱσαῦθις ὑπι-
σχνέηται. τελέζες δὲ ταῦτα,
τῶν λιφαλῆν αὖτ τε σίφλα,
καὶ τῶν ἄλλων, ὀκόσοι τῶν αὐ-
τῶν ὁδὸν ἀφικνίονται. ἄρας
δὲ, ἀπὸ τῆς ἑωυτῦ ὁδοιπο-
ρίης,

res ſanctiſsima eſſe, & ne tangere quidem ipſam fas habent. Quòd ſi quando inuiti etiam attingunt, ſceleratí & execrabiles illo tùm die habentur. Ob quam rem & compaſcuæ ipſis ſunt, & ad domos ipſorum veniunt, & plerunque in terra paſcuntur. Porrò autem & illa dicam quæ ab ijs qui ad conuentus ſolennes veniunt factitantur. Vir quiſpiam quando primùm in Sacram ciuitatem abit, caput ille quidem & ſupercilia tondere ſolet, poſtea autem mactata oue, cætera quidem in fruſtra concidit, & conuiuatur, vellus autem humi ſternens, ſuper hoc in genua procumbit: pedes autem & caput animantis, ſuo ipſius capiti imponit, & ſimul precando poſtulat, vt præſens ſacrificium acceptum ſit, maiúsque aliud in poſterum pollicetur. His ita peractis, caput ſuum corona induit, itidémque aliorum omnium qui eandem cum ipſo viam proficiſcuntur: atque ita attollens ſe, ex

ρίη, ὕδασί τε ψυχροῖσι χειμάῤῥῳ, λουτρῶν τε καὶ πόσιος ἕνεκα, καὶ ἐς ταμιεῖαν χαμοκοιτίαν· οὐ γὰρ οἱ ἀνῆς ἐπιβῆναι ὅσιον, πρὶν τέλῳ τε ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τέλῳ ἑωυτοῦ αὖτις ἀπικέσθαι. ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐνδέκιτα μὲν ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγνοέοντα· ξυνοὶ γὰρ δὴ ὧν ἐκείνης πόλιος αὐτόθι ξενοδόκοι εἰσὶ, καὶ τὸν παρόθεν οἶκοι δέκονται. ἐκδέκονται δὲ ἐκ Ασσυρίων οἵδε διδασκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα ἐξηγέονται. θύουσι δὲ, οὐκ ἐν τῷ τοῦ ἱροῦ, ἀλλ' ἐπειδὰν παρασήσῃ τὸ βωμῷ τὸ ἐρύσιον, ἐπιστέξας, αὖτις ἄγει ἕωον ἐς τὰ οἰκία, ἐνθὼν δὲ ἐλάσας ἑωυτὸν θύει τε, καὶ ὀρχεῖται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλης θυσίης πρόπολοι τοιόσδε. σύψαντες τὰ ἱμάτια ἕως, ἐκ τῶν πεπωλαίων ἀπιάσι, τὰ δὲ διαφθαρέντα, πίπλουσα θυόσκουσι. ἔνιοι δὲ καὶ πῶ-

se, ex terra sua proficiscitur viens & frigidis aquis, lauandi causa pariter & potus & omnino humi quoque dormiens. Neque enim fas illi est conscendere lectum, donec iter illud peregerit, domumq; suam reuersus iterum fuerit. In Sacra autem ciuitate recipit ipsum publicus hospes ignotum. Certi enim vniuscuiusque ciuitatis hospites ibi sunt, & quod ex patria cuiusque venit, id denuò apud se recipit. Apellantur autem ab Assyriis isti doctores, quoniam ipsis omnia exponunt & enarrant. Sacrificant autem non in ipso templo, sed postquam adduxit ad altare hostiam, libatione insuper facta, rursus eandem domum ducit: deinde verò vbi rediit, secum ipse domi sacrificat, & precatur. Est autem & alius quidam sacrificandi ritus talis: Postquā animalia immolationi destinata coronārunt, ex vestibulis templi ea demittunt: illa verò præcipitata, ex causa moriuntur. Quidem autem & pueros

παῖδας ἑαυτῶν ἐντεῦθεν ἀ-
φιᾶσι, οὐκ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις
ἅπασι, ἀπ' εἰς πέρλω ἐνθύμβοι,
χαλκῆ καταδήσαντες, ἅμα δὲ αὐ-
τοῖσι ἐπικερτομέοντες, λέ-
γουσι, ὅτι οὐ παῖδές, ἀλλὰ
βόες εἰσί. σίζονται δὲ πάντων,
οἱ μὲν εἰς λαγῶς, οἱ δὲ εἰς αὐ-
χένας· καὶ ἀπὸ τοῦδε, ἅπαν-
τες Ἀσσύριοι σιγματηφο-
ρέουσι. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μέν-
νοισι Ἑλλήνων Τροιζηνίοισι
ὁμολογέοντες. λέξω δὲ καὶ
τὰ κεῖνοι ποιέουσι· Τροιζή-
νιοι τῇσι παρθένοισι καὶ τοῖ-
σι ἠιθέοισι νόμον ἐποιήσαντο,
μὴ μιν ἄλλως γάμον ἐχέμεν,
πρὶν Ἱππολύτῳ κόμας ἀφά-
σθαι, καὶ ὧδε ποιέουσι. τεθέν
κε ἐν τῇ ἱρῇ πόλει γίγνεται. οἱ
μὲν νήϊοι τῶν γενείων ἀπάρ-
χονται, τοῖσι δὲ νέοισι πλοκά-
μους ἱροὺς ἐκ γενετῆς ἀπιᾶσι, τοὺς
ἐνταῦθα ἐν τῷ ἱρῷ γένοντα, τά-
μουσί τε, καὶ ἐς ἄγγεα κατα-
θέντες, οἱ μὲν ἀργύρια, πολ-
λοὶ δὲ χρύσια ἐν τῷ νηῷ πο-
σηλώ-

pueros suos ex eodem loco dimittunt, non tamen eodem modo quo pecudes, sed in peram siue saccum inclusos, manu deducunt; simul autem & acerbè increpantes illos, dicendo quòd non pueri, sed boues sint. Certis autem notis compunguntur omnes, alij quidem in vola manus, alij autem in ceruice. Et inde est quòd cunctis Assyrij notas iniustas habent. Faciunt autem & aliud quiddam, in quo cum solis Græcorum Trœzenijs consentiunt. Dicam autem etiá quæ illi faciunt. Trœzenij virginibus & adolescentibus legem statuerunt, ne quis ipsorum connubio sese illigaret, priùs quàm Hippolyto comas totondissent, faciúntque hoc pacto. Idem igitur & in Sacra ciuitate fit. Ac adolescentes quidem barbas suas consecrant: iuuenibus autem capillos sacros à natiuitate vsque consecratos demittunt: quos postquam in templo sunt, resecant, & in vasa depositos, alij quidem argentea, multi verò etiam aurea, in æde affigunt,

σπλὴν βυτὸν, ἀπίασι, ἐπιγράφαντες ἕκαστοι τὰ ὀνόματα. Ζῶν δ' κἀγὼ ἔτι νέος ὢν ἐπιτίλλω, καὶ ἔτι μου ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ὁ πλόκαμος, καὶ τὸ ὄνομα.

affigunt, atque abeunt, inscripto vnuſcuiuſque nomine. Atque hoc ego quoque cùm iuuenis adhuc eſſem, feci, & in templo meus capillus adhuc meum nomen reſtat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

α Est in Syria.] *Lucianus hîc de dea Syria varias recenſet opiniones, ſeu illa Atergatis, ſeu Aſtarte, ſeu quæcunque alia illa fuerit, quæ in Hierapoli vrbe colebatur. Addit & ſacra, & eorum ritus, quæ ridenda potiùs quàm referenda erant. Cicero libro de Natura Deor. 3. Quarta Venus Syria Cyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur, quam Adonidi nupſiſſe proditum eſt.* β Vocatur autem ſacra.] *Et eſt quoque ſacra Iunonis Aſſyriæ. Plutarch. in Craſſo vocat Hierapolim.* γ Primi hominum Aegyptij.] *Aegyptij olim & doctrina, & ingenio plurimùm claruerunt, neque temerè ex tota Græcia viri ſummi doctrinæ nomine ad eos transmeârunt. In cæpe numinis loco coluerunt, vt in Ioue Tragœdo ſcribitur à noſtro Luciano. Cæpe Veluſtis deus eſt, inquit.* δ Aſtartæ.] *Lucianus hic manifeſtè in re admodùm obſcura deceptus eſt, vt priùs animaduertit Franciſ. Floridus in ſucceſſiuis ſuis lectionibus, Aſtartem deâ eandem exiſtimans eſſe, quæ Luna dicitur: cùm Aſtarte non Luna, ſit, ſed Venus potiùs. Id probat teſtimonijs ſacræ Scripturæ, Plauti & Suidæ.* ε Europæ illud eſt.] *Theocritus Europa, tauro vectæ virginis geſtũ eleganter deſcribit, cuius deſcriptionis hæc eſt ſententia: Europa cùm tauro inſideret, altera quidem manu eius cornua, nè decideret, apprehẽdebat; altera verò ſuſtollebat veſtes ex aqua, idq; quouſq; marina aſſingebat vnda ſic vt ea ſemper ora veſtis (id enim vales apud Theocritũ ὦλη) alluerent, itaq; fieret, vt nec veſtis humectaretur, & virgo interim pudori conſuleret ſuo.* ζ Adonidẽ.] *Adonidẽ formoſum paſtorẽ, filium Cinaræ regis ex Myrrha filia ſua inceſtatis faculæ ferunt, apri dente inuidia Martis immiſſi, vnde & Venus ſuem ſemper eſt abominata. Huius Ouid. lib. 10. Metam. latè meminit, & Virg. in Gallo:*

—formo-

—formosus oues ad flumina pauit Adonis—. *Sed sacra & ritus illius Lucianus copiosè hîc rides.* ν Lamentantur.] *Adonidem quotannis lugeri etiam sacra Hebræorum testis est historia, quo in loco multa Hieronymus. Nec minùs Macrobius in primo Saturnalium.* ξ Capita detondent.] *Apud Aegyptios gentem præ cæteris nationibus superstitioni altissimè immersam, à mortuo Api boue, nemo non comam rădebat, si vel puniceos Nisi concinnos (vt Luciani verbis libro de Sacrificijs vtar) illa superasset, itaque alium quæsituri qui in extincti locum sufficeretur, velut publico luctu præpediti capita radebant, testante Plinio, libro octauo Naturalis historiæ. Idem faciebant & Byblij in sacris Adonidis, vt hîc docet Lucianus. Nos eadem ferè annotauimus in lib. de Sacrificijs.* ο Osirim Aegyptium] *Osiris quidem ab aliquibus traditur Iouis filius ex Niobe Phoronei filia. Eius inuentum cadauer quum Typhon (vt refert Plutarch.) in partes xiiij. diuisum disiecisset: Isis perquirendo singulas reperit, præter pudenda, quæ in fluuium proiecta mox à Phagro & oxyrrycho piscibus deuorata fuerant. illustri igitur loco ad eius similitudinem factum τὸν Φαλὸν consecrauit, cui etiam nunc diem festum Aegyptij celebrant. Hæc ille. Hoc autem Phalo (aut potiùs Phallo) percuti solitos in sacris illis execrandis Aegyptios probabile est.* ω Habet autem sermo ille hoc pacto.] *Hîc narratur Diluuij historia ex Scriptura sumpta, quam maximè qui Christi tempora sequuti sunt, legebant, vt ex Galeno lib. 3. de Differentijs pulsuum (quemadmodum & alibi) qui Mosis meminit. Ex Iuuenale & Horatio etiam liquet. Cum Luciano nostro Diluuij historiam narrant etiam Gentium scriptores, Plutarchus lib. de Industria animalium. Didymus Homeri interpres in expositione vocabuli* λάκκος *in Homeri lib. 1. & Apollodorus lib. 1. bibliothecæ suæ de dijs Gentium. Ex hoc Luciani loco manifestum est, per Diluuium Deucalionis intelligi non (vt quidam volunt) inundationem illam, quæ olim Græcia & Italia vastata, atq; Atlanta insula absorpta est, sed diluuiū vniuersale quod fuit Noha temporibus. In Sacris literis similia traduntur de animalibus à Noa, in arcam receptis, & de columba ab eodem emissa, quæ indicium recedentis diluuij attulit.* λ Semiramidem Babyloniam.]

bylonitam.] *quæ Babylonem muris latericiis cinxit : cuius horti illi pensiles tantam admirationem habuerunt.* μ Quibus Rhea coleretur.] *Rheæ sacra magno tympanorum tibiarumq; cantu fiebant.* ν Atten.] *alij Atyn tertia declinatione. Apud Suidam* ἄττις *Hic* ἄττης, *vnde hic gignendi casu* ἄττεω. *Apud Plutarch. de Numa: Phryge de Atte.* ξ Phallos.] *Phallus erat effigies obscœni membri virilis, à quo* φαλλία, *celebritas & pompa, quæ Dionysio agebatur ex Phallo, dicta est teste Hesychio, quæ & φαλλοφορία vt Phornutus & Theodoretus aiunt, dicebatur. i. dies & feriæ Priapo dicatæ: vnde & Phallouitrubols nuncupati, ex vitro priapi, quamuis & ex alia materia fierent: ex ebore, auro, & (si diis placet) ex serico, & panno lineo, quibus mulieres papiliones & monachæ nunc etiam vtuntur ad explendam Veneris pruriginem. Lucianus hic Phallos pro foribus deæ Syriæ fuisse scribit, quos ait positos ab ipso Dionysio nouercæ Iunoni.* o Neurospasta.] *i. Neruis mouentia. quo nomine & imagunculæ vocantur apud Græcos, qui fidiculis tractæ vel saltant, vel alios motus referunt.* π Medicus autem.] *Erasistrati medici mira prudentia, qui æqualis & socius studiorum fuit Niciæ medici Milesii, & cum quo toties depugnat Galenus.* ϱ Pariter cum vino ingrediente.] *Vinum audaces in dicendo facit.* σ De Gallis.] *Gallos sacerdotes Cybeles intelligis, sic dictos à Gallo fluuio, vt docet Ouid. 4. Fastor. his verbis :*

Cùm igitur Gallos qui se excidêre vocamus,
Cur tantum à Phrygia gallica differt humus,
Inter ait viridem Cybelen altasq; celenas,
Annis & insana nomine Gallus aqua.
Qui bibit inde furit, procul hinc discedite, queis est
Cura bonæ mentis, qui bibit inde furit.

De quibus vide Plin. lib. 11. ca. 49. & lib. 35. cap. 12. & Lucret. li. 2. Augustinum lib. 7. de Ciuitate Dei. τ Aedes ad solē orientem.] *Idem Lucianus etiam templa condi ad Solem orientē veteres consueuisse alibi asserit. Hinc Vitruuius lib. 4. de sacrarii ædium positione idē scribit. Porphyrius philosophus templorū ingressus orientem spectare debere statuit.* υ In penetrale solis sacerdotibus.] *Sciendum est veteres Gentiles in tēplis suis habuisse*

buisse loca, quæ ἄδυτα. i. inaccessibilia vocabant. Φ Barbati Apollinis.] *Apollinem, qui idem est & Sol, barbatum colebant Hierapolitani, authore Fulgentio Mythologo. Syrios quoque Apollinis* χρυσήτιον, id est, *barbati simulachrum coluisse annotat Lucianus: quanquam alijvirον* Ϲ προσηκόντως *coluerint, cui primùm lanuginis flos erumpere inciperet, qualem & Callimachus facit:*

— οὔπω τοι Φοίβου
Θηλείας ἀδὴν ὅσσον ἐπίχνοον ἦλθε παρειάς.
Nec vestit lanugo genas tibi Phœbe tenellas.

χ Vrsi mansueti.] *Martialis lib. 1:*

Quod freno Lybici domantur vrsi, *&c.*

† Vestis tota candida.] *Veteres dijs sacrificaturi al' is vestibus atq; puris ornabantur. Quinetiam sacerdos pura veste & candida plærunq; textili, nec maioris operis quàm industriæ vtebatur. Quod significat Cic. 2. de Legibus, cùm ait: Color albus præcipuè Deo charus est, cùm in cæteris, tum maximè textili. & Ouid. 3. Fast. Numam Pompilium Ancilia Martis expectantem & ideo dijs vota facientem, sic describit:*

Constitit, atq; caput niveo velatus amictu,
Tam benè dijs notus, sustulit ille manus.

Idem 3. Amorum, sic Iunonis sacerdotes eiusdem sacra humeris gestantes describit:

More patrum sanctæ velatæ vestibus albis
Tradita suppositò vertice sacra ferunt.

Hinc albati dicuntur pura & religiosa veste induti, qua sacrâ facturi vtebantur. aiunt, Festus, Seruius, Caper, & Higin. in illud Virg. Velati lino & verbena tempora vincti

ω Purpuream vestem gerit.] *κοσμία ἀλεξητὴ gestamen erat regium, vt est apud Plutarchum in Antonio, & Athenæum. Item Pontificum. Nunc est Cardinalium.* A Tiara aurea.] *Tiara olim erat Persarum & Medorum & Pontificum. Hodie etiam Papæ Romani est.* B Notis compunguntur.]. i. *inuruntur stygmatis.* Γ Trœzen j.] *Trœzenij populi à Trœzena regione minoris Asiæ. Est & Trœzen Peloponnesi oppidum, in quo Pitheus regnauit, vt asseritur in Phedræ epistola Ouid.*

Hic tecum Trœzena colam, Pytheia regna.

Idem

Idem lib. Metamorph. 15:

Pittheiam profugo cursu Troezena petebam.

Apud Troezenios lege vetabantur puellæ nubiles & adolescentes connubio iungi, priusquam capillum totondissent. Assyriis etiam obseruatum hic commemorat Lucianus.

KYNIKOΣ. *CYNICVS.*

Thoma Moro interprete

ARGVMENTVM.

Disputatio est Luciani ac Cynici, qua alter Cynicam vitam vt sordidam atq; ferinam, & à natura hominis abhorrentem reprehendit, alter vt frugalem & modestam, & virtuti maximè conuenientem defendit. Luciani argumenta sumuntur à modo & descriptione vitæ victusq; Cynicorum, quòd illi vt mendici incedant: vt canes, quibus uis reiectamentis vict tent: & vt feræ, nullas certas sedes, nulla certa habitacula teneant: deinde & contra naturam faciant, quæ ob id omnia creârit, vt illis ad corporum alimenta, defensionem, & voluptatem quoq; vtamur: quæ cùm illi contemnant ac negligant, ipsam naturam ac Deum negligere atq; contemnere videri. Contrà autem Cynicus à finitione opulentiæ & inopiæ ostendit, se neque mendicum esse, neque quicquam sibi deesse. Deinde quod alter de natura & rebus omnibus ad vsum nostrum creatis affert, id similitudine quadam diluit. Et primò, quod ad victum attinet, ostendit, vt in conuiuio lauto non omnia ab omnibus arripi & vorari, sic neque in rebus creatis omnia ab omnibus vsurpari conuenire: alia ægrotantibus & infirmis, alia valentibus & robustis magis accommoda esse. Atq; eo loco in diuitias vt quæ magna molestia multisq; periculis pariuntur, deinde & ipsæ vicissim multorũ malorũ causæ sint, inuehitur. Et quod alter de Cynicis vsurpârat, hoc in diuites ipse retorquet, videlicet quòd contrà quàm à natura omnia creata ac facta sint, ipsi illis vtantur. Deniq; vitam suam deorum etiam exemplo atq; authoritate comprobat. Deinde verò, quod ad habitum &

cultum pertinet, ostendit ea quoque parte naturam magis sequi sese, quàm diuites; ex officio & fine vestium, cæterarumque id genus rerum. Nam se, quatenus vsus postulat, illis vti: contrà diuites vt cinædos & mulieres incedere, glabros & delicatos, & perinde vt torrente aliquo, sic libidine sua præcipites ferri. Postremò etiam deos plerosque barbatos ac nudos fingi, sibique quàm diuitibus illis habitu ac cultu similiores apparére.

ΚΥΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΙΝΟΥ
Lucinus

Ἀλλ' ὅτι, ὦ οὗτος, πώγωνα μὲν ἔχεις καὶ κόμην, χιτῶνα δ' οὐκ ἔχεις οὐ γυμνοσάρκῃ, οὐ ἀνυπόδητος, ἢ ἀκίνδυνα οὐ ἀπάνθρωπον βίον οὐ θηριώδη ἐπιλιξάμενος, οὐ ἀεὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ ἴδιον σῶμα, οὐχ ὡς οἱ πολλοί, διαχρησάμενος, πρεπόντως ἅπαντα ἀκριβῶς, καὶ ἀναξόμενος ἐπὶ ξηρᾶ λαπιδίου, ὡς ἄφλοιον πάλαιστρον τοῦτο τὸ πρὸς βάνιον φέρειν, ὅμως οὐ μὲν οὐ πάνυ λιπαρὸν, οὐδὲ μαλακὸν οὐδ' ἀνθηρόν; ΚΥ. οὐδὲ γὰρ δέομαι, τοιοῦτον ἤ, ὁποῖον ἂν πορισθέν ῥᾷστα, καὶ ὅσου τυχὸν μηδενὸς πράγματος ὡς ἐπιχώριον παρέχον τοῦτο.

ΛΥCIANVS ET CYNICVS.

Vid tu tandē barbam quidē habes & comam, tunicā non habes, nudus conspiceris ac sine calceis, delecta nimirum vaga inhumanāque ac ferali vita: tum proprio corpore contrà quàm faciunt cæteri, semper vsus incommodè, nunc huc, nunc illuc circumis, in arido prætereà solo cubans, adeò vt plurimum etiam sordium, tritum isthuc pallium referat, alioqui nec ipsum vel tenui filo, vel molle, vel florulentum. CYNIC. Neque enim indigeo, si quid est huiusmodi, vt comparetur facillimè, dominóq; minimum exhibeat negocij: id inquam,

ζιβὸν γὰρ ἀρκεῖ μοι. σὺ δὲ πῶς θεῶν ἁπί μοι, τὴν πονηρὰν ἐν νομίζεις ἁπλοῦν πᾶσαν εἶναι; Λυ. νὴ μάλα. Κυ. τὴν δ' εὐτέλειαν ἀρετὴν; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τί ποτ' ἔρ' ὁρῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον διαιτώμενον, τοὺς δὲ πολυτελέστερον, ἐμὲ αἰτιᾷ, νὴ ἐκείνους; Λυ. ὅτι ἐκ εὐτελέστερόν μοι, μὰ Δία, τῶν πολλῶν διαιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον, μᾶλλον δὲ τελέως, ἐνδεῶς καὶ ἀπόρως· διαφέρεις γὰρ ὀλίγον σὺ τῶν πλωχῶν, οἳ τὸν ἐφήμερον προφὴν μετατρέπει. Κυ. βέλτιον ἔρ' ἐθέλομεν, ἐπὶ πόσον πλήνθων ἐνταῦθα ὁ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, νὴ τί τὸ ἱκανόν ἐστιν; Λυ. ἐγὼ δοκῶ. Κυ. ἆρ' ἔρ' ἱκανὸν ἢ ἑκάστῳ, ὅπερ ἂν ἐξαρκῆται πρὸς τὴν ἐκείνου χρείαν, ἢ ἄλλό τι λέγεις; Λυ. ἔγωγε. Κυ. ἐνδεὲς δὲ, ὅπερ ἂν ἔνδεέστερον ᾖ τῆς χρείας, νὴ μὴ ἐξαρκῆται πρὸς τὸ δέον; Λυ. ναί. Κυ. ἆλλο ἄρα τι ἐμοῦ ἐνδεέστερόν ἐστιν· οὐδὲν γὰρ αὐτῷ, ὅ, τι καὶ τὴν χρείαν ἐκπληροῖ τὴν ἐμήν.

id inquam, mihi sufficit. At tu per deos dic mihi putásne esse in luxu vitium? LVC. Imò admodum. CYN. Contrà in frugalitate virtutem; LVCIA. Admodum. CYN. Cur igitur tandem quum me videas viuentem frugaliùs quàm vulgò faciũt homines, eos verò sumptuosiùs, me non illos arguis? LVC. Quia non frugaliùs per Iouem videris mihi, sed egentiùs viuere, imò vitam omnino egenam atque inopem. Nam tu nihil à mendicis differs, qui cibum mendicant in diem. CYN. Vis ergo videamus (quandoquidẽ huc processit oratio) quid nam inopia sit, quidq; rursus copia? LVC. Si tibi quidem ita videtur. CYN. Nũ quid ergo satis id cuique est, quicquid ipsius explet necessitatem? an aliud quippiam dicis? LVC. Esto istud. CYN. Indigentia verò, quicquid cuiusquam vsui deest, nec eò quòd sit necesse, peruenit? LVC. Scilicèt. CYN. Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est quod necessitatem nõ expleat meam.

Λυκ. ὡς τοῦτο λέγεις; Κυ. ἐὰν σκοπῇς, πρὸς ὅ, τι γέγονεν ἕκαστον, ἂν διόμεθα, οἷον οἰκία, ἆρ' ἐχὶ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δ' ἱμάτιον; ἆρα ἐχὶ αὐτὰ τὰ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τὰ δὲ σκέπης αὖτε, πρὸς θεῶν, τίν' ἕνεκα, ἐχ ὡς ἂν μᾶλλον ἔχῃ τὰ σκεπόμενον; Λυ. λοιπὸν μοι. Κυ πότερ' ὂν τὸ πόδε μᾶλλον ἔχῃ λοιπὸν σοι; Λυ. οὐκ οἶδα. Κυ. ἀλλ' ὅτως ἂν μάθοις, τί ποιοῦντε ἔργον; Λυ. πορεύεσθαι. Κυ. μᾶλλον οὖν πορεύεσθαί σοι δοκοῦσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν ποδῶν; Λυ. τοῦτο μὴ οὐκ ἴσως. Κυ. ὁ δὲ ἐμοῦ, οὐδ' ἀ χεῖρον ἔχουσιν ἢ μὴ χεῖρον, τὸ ἴσον ἔργον ἀφελεῖν δόασιν; Λυ. ἴσως. Κυ. τοὺς μὴ λὴ πόδας οὐδὲν φαύνομαι χεῖρον ἔχειν ἐμοῦ τῶν ποδῶν ἔχόν. Λυ. οὐκ ἔοικας. Κυ. τί δ', τοῦ μὲν σῶμα τ' λοιπῶν ἆρα μᾶλλον, ἢ ἧττον μᾶλλον, ἢ ἀσθενὲς ἐστιν; ἆρ' ἔστιν ἧττον σώματος ἰσχύς, ἆρ' ὂν τὸν ἐμὸν ἀσθενέστερον;

LVC. Quo pacto [illegible]
CYN. Scies, si [illegible]
quem vsum eorum [illegible]
paratum est, quae [illegible]
vt domus: an non [illegible]
gratia? LVC. Maxi[illegible]
Quid vestis, cuius [illegible]
nónne tegumenti [illegible]
LVC. Sané. CYN. [illegible]
per deos tegumento [illegible]
rei gratia indiguerimus, [illegible]
ne vt melius se habe[illegible]
quod tegitur? LVC. Mi[illegible]
dem sic videtur. CYN. [illegible]
trum igitur tibi pedi[illegible]
bere videntur pedes? [illegible]
LVC. Nescio. CYN. Atqui[illegible]
pacto didiceris: quòd[illegible]
pedum officium est? LVC. [illegible]
gredi. CYN. An deter[illegible]
ergo ingredi pedes tibi [illegible]
tur mei, quàm alio[illegible]
Istud verò fortasse [illegible]
At non possent seu sese [illegible]
liùs seu deteriùs haberet[illegible]
officium suum præ[illegible]
LVC. Fortasse. CYN. Pedi[illegible]
hus ergo nihil peius affectus videor, quàm alij? LVC. Vide[illegible]
videris. CY. Quid corpus verò meum? Num deterius quàm reliquorum? Nempe si deterius se haberet, esset idem imbecillius: corporis quippe virtus robur est. An meū ergo debilius

LVC.

Αν. οὐ φαίνται. Κυ. οὐ δῆτα· ἀλλ' οἱ πόδες φαίνονταί μοι σκύτης ἐνδεῶς ἔχειν, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα. ἀ γὰρ ἐνδεῶς ἔχον, κακῶς ἂν ἔχοι. ἃ γὰρ ἔνδεια, πάντα χῆ κακὰ, καὶ χάριν ἔχειν ποιεῖ ταῦτα, οἷς ἂν πέσῃ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρίασθαί γε φαίνεται χάριν τὸ σῶμα ζῶν μὲν, ὅτι ἀεὶ τῶν τυχόντων πρίεται. Κυ. ἄλλον γάρ. Κυ. οὐδὲ σῶσον, ἃ κακῶς ἱμάτιον. λυμαίνονται γὰρ καὶ σοννᾶ καὶ προφὰ τὰ σώματα. Αν. ἴσως ταῦτα. Αν. πῶς οὖν, ἔφη μοι, ζώντων οὕτως ἐχόντων, ἀτιᾷ μου, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φῂς ἀθλίους; Κυ. ὅτι μὲν Διὰ τῆς φύσεως, ἴσως σὺ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν γέ σε ἐν μέσοις κατατεθεικότων, ἐκ δ' αὖ ἀναθεωρούντων ποτὲ λαβεῖν, ὡς τ' ἔχειν ἡμᾶς πάντα ἄφθονα, μὴ πρὸς τὴν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλουλὼ, σὺ πάντων ζώντων ἢ τῶν γε πλείστων ἄμοιρ & ἄ, καὶ οὐδενὸς μετέχεις αὐτῶν, οὐδὲν μᾶλλον, ἢ τὰ θεία.

LVC. Non videtur. CYN. Neque pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus. Quippe si egerēt, malè haberent. [b] Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At nec alius quidē deterius corpus videtur meum, quod quibuslibet cibis alitur. LVC. Manifestum est id quidē CYN. Nam nec vegetum esse, robustumq; si aleretur malè: mala siquidem alimenta corpus tabefaciunt. LVC. Ista quidem ita se habent. CYN. Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus me arguis, vitámque improbas meam, ac miseram prædicas? LVC. Ideo per Iouem, quod cum natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa numirum ac bona ediderint, vt nobis omnia superabundè, non in necessitatem modò, verùm in voluptatem quoq: tu tamen horūomnium aut maximè saliè partis expers es, nec eorū quoquam frueris nihilo certè magis, quàm

εία. πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὅσπερ καὶ τὰ θηρία· σιτῇ δέ, ὅπερ ἂν ὑείσκης, ὡς περ οἱ λυκάονες, συνὶὼν δὲ ἐδέσμῳ μεμέλιται ἢ λιπαρῷ ἔχεις χόρτον γὰρ παρκεῖ σοι, καθάπερ ταῖνοις. ἔτι δὲ ἱμάτιον φορεῖς, οὐδὲν ἐπικέκτημαι ἀκριβέστερον. καίτοι εἰ σὺ τούτοις ἀρκούμενος ὀρθῶς φρονοίης, ὁ θεὸς ἂν ὀρθῶς ἐποίησε, τοῦτο μὲν, πρόβατα ποιήσας ἔμμαλα, τοῦτο δὲ, ἀμπέλους ὑδροποίους, τοῦτο δὲ, πλὴν ἄλλων παρασκευῶν θαυμασίων ποικίλων, καὶ ἔλαιον, καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ἔχειν μὴ ὑμᾶς σιτία παν-

●δαπανᾶν, ἔχειν δὲ ποτὸν ἡδύν, ἔχειν δὲ ἱμάτια, ἔχειν δὲ ὑπνῶν μαλακῶν, ἔχειν δὲ οἰκίας καλὰς, καὶ τὰ ἄλλα πάντα θαυμασίως κατεσκευασμένα. καὶ γὰρ αὖ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα, πλοῦτα τῶν θεῶν ὄντα, τὸ δὲ πάντων τούτων ζῆν ἀτυχεῖν μέγιστον, ἄθλιον μὲν, εἰ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ἀπεστέρηται, καθάπερ οἱ

feræ. Nempe aquam bibis, quam etiam bibunt feræ: comedis verò quicquid offenderis, quemadmodum canes tum cubile nihilo melius canibus habes: quandoquidem gramẽ tibi sufficit, quemadmodum & illis: pallium præterea circunfers nihilo mendico decentius. Quanquam si tu his contentus, rectè sapis, tum Deus profectò neutiquam rectè fecit, primùm quòd oues effecit pingues, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum deinde apparatum varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua omnia, vt nos haberemus, edulia quidem omnigena haberemus, potum dulcem haberemus, pecunias haberemus, mollem lectum haberemus: præterea pulchras domos, ac reliqua demum omnia mirum in modum præparata. Nam & ipsa quoque c artium effecta deorum dona sunt. At viuere omnibus huiusce bonis priuatum, id fuerit profectò miserum, etiam si ab alio quopiam priuéris: quemadmodum

οἱ ἐν δεσμωτηρίοις. πολὺ ἀθλιώτερον, εἴ τις αὐτὸς ἐαυτοῦ ἀφειρέθη πάντων τῶν ἀγαθῶν, μανίᾳ τινὶ ἢ δι' ἄλλο τοῦτο γε φρονῶν. ΚΥ. ἀλλ' ἴσως ὀρθῶς λέγεις. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, εἴ τις ἀνὴρ εὐπόρου πλούτου καὶ φιλανθρώπου, ἔτι δὲ φιλοφρόνως ἐστιῶντος, καὶ ξενίζοντος πολλοὺς ἅμα καὶ πανδαπούς, τοὺς μὲν ἀθηναίους, τοὺς δὲ ἐρρωμένους, ἅμα καὶ παραθέντος πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, πάντα ἀρωδίμους καὶ πάντα ἐθίσει, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω, τὰ τοῖς ἀθηναίοις παρασκευάσματα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα, μίαν μὲν κοιλίαν ἔχων, ὀλίγην δέ, ὡς τις φαίη, καὶ σμικρὰν, ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπιτριβόμενα μόνων, οὕτως ὁ ἀνὴρ ποῖός τις δοκεῖ σοι εἶναι, ἀρά γε φρόνιμος; ΛΥ. ἔκ γέ μοι γε. ΚΥ. τίνι, σώφρων; ΛΥ. δῆλον δήπου. ΚΥ. τί δέ, εἴ τις μιτύλῃν τῆς αὐτῆς ταύτης τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν καὶ

modum hi qui seruantur in vinculis: longè verò miserius, si quis ipse sese omnibus bonis priuet. Nam ea demum manifesta insania est. CYN. Et rectè quidem fortasse dicit. Verum isthuc dic mihi: Si quis diuite quopiam alacriter atque humanè, quin prolixè quoque exhibente conuiuium, tum hospites excipiente & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autē robustos: deinde apponente multa atque omnigena: si quis, inquam, omnia corripiat, omniáq; deglutiat, nō ea tantùm quæ vicina sunt, sed ea quoque quæ procul absunt, præparata videlicet inualidis, ipse tamen valens, cùm vnum duntaxat ventrem habeat, nec multis vt nutriatur indigeat, diutiùs tamen quàm alij multi immoretur: hic vir cuiusmodi tibi videtur esse? probúsne? LVC. Non mihi quidem CYN. Quid verò, num temperans? LVC. Ne id quidem. CYN. Quid verò si quis eiusdem mensæ particeps, multa illa

καὶ ποικίλων ἀμελῇ, ἐν δὲ τῶν ἐγγὺς κειμένων ἐπιλεξάμενος, ἱκανῶς ἔχων πρὸς τὰ ἑαυτῷ χρείαν, τοῦτο μόνον ἐπιτηδείως κοσμίως, καὶ τούτῳ μόνῳ χρῶτο, τοῖς δ' ἄλλοις οὐδὲ προσβλέποι, τῶν οὐκ ἀγὴ σωφρονέστερον καὶ ἀμείνω ἄνδρα ἐπαινοῦσι; Λυ. ἴσως. Κυ. πότερον οὖν σωίης, εἰ ἐμὲ δεῖ λέγειν; Λυ. τὸ ποῖον; Κυ. ὅτι ὁ μὲν θεὸς ὧν ξυνίσουσι καλῶς ἐκάνῳ ἔοικε, παρατιθεὶς πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ παντοδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόσοντα, τὰ μὲν ὑγιαίνουσι, τὰ δὲ νοσοῦσι, καὶ τὰ μὲν ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενοῦσιν, οὐχ ἵνα χρώμεθα ἅπασι πάντες, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος, καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν, ὅτῳ περ ἂν τύχοι μάλιστα δεόμενος. ὑμεῖς δὲ ὦ δεῖ ἀπληστίαν τινὰ καὶ ἀκρασίαν ἅρπάζοντι πάντα, τούτῳ μάλιστα ἐοίκατε, πᾶσι χρῆσθαι ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἅπασι τα-

ac varia negligat, vnoquoque piam ex his quæ proximè apponuntur, electio, cùm satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, eóque solo vtatur: cætera illa ne respiciat quidem, an non hunc temperatiorem & meliorem virum illo putabis? LVC. Ego certè. CYN. Virum ergo iam intelligis, an me oportet dicere? LVC. Quidnam? CYN. Quòd Deus illi quidem pulchrè conuiuium instrumenti similis est, vt qui apposuerit multa ac varia atque omnis gena, vti essent, quæ cuique conuenient, alia quippe valentibus, alia rursus ægrotantibus, atque alia quidem robustis, alia verò inualidis: non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtantur singuli, quæ suæ cuiusque naturæ conueniunt, & ex his ipsis, quacunque re maximè quenque indigere contigerit. At vos illum qui per insatiabilitatem atque incontinentiam omnia corripit, refertis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vndecunque partis,

κοῦ μὲ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνοις, οὐ γὰρ, οὐθαλασσῶν ἀλλ' ἑαυτοὺς αὐταρκῆ νομίζοντες, ἀπ' ἄκρων τῶν ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀεὶ τιμῶντες, καὶ τὰ πολυτελῆ τῶν αὐτάλων καὶ τὰ δυσπόριστα τῶν εὐπορίστων, καθόλου δὲ, πράγματα καὶ ἁπλᾶ ἔχειν μᾶλλον ἠθέλοντες, ἢ πλείονα πραγμάτων ἔχειν. τὰ γὰρ δὴ πομπικὰ καὶ τίμια, καὶ ὀλεθριωδέστατα παρασκεύασματα, ἐφ' οἷς ἀγάλλεσθε, ἀπὸ πομπῆς ὑμῖν ταῦτα κακοδαιμονίας καὶ ταλαιπωρίας παραγίγνεται. σκόπει γὰρ, ὦ βουλὲ, τὸν πολυώνυμον, χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον· σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτελεῖς· σκόπει τὰς ἐσθῆτας τὰς ἐκπαγλασμένας· σκόπει τὰ τούτοις ἀκόλουθα πολυτελῆ, πόσων πραγμάτων ὄντα ἐστὶν, πόσων πόνων, πόσων κινδύνων μᾶλλον ἢ, αἱμάτων καὶ θανάτων, καὶ ἀφθόρων ἀνθρώπων πόσης, οὐ μόνον ἔτι πλείστων ἀπόλωλεν ἀπὸ ταῦτα

partis, non ſolis contenti præſentibus, exiſtimantes propriam quidam nec terram, neque mare ſufficere, ſed importantes ab ipſis uſque terræ finibus voluptates, patriis rebus peregrina præferentes, ſumptuoſaq; frugalibus, atque ea quæ difficilè comparantur, his quæ ſunt comparatu facilia: in ſumma denique moleſtias, malaq; potius eligentes, quàm abſque moleſtijs viuere. At iſti quidem plurimi ac precioſi beatiq; apparatus, quibus exultatis, per magnam ad vos miſeriam, rumnamq; perueniunt. Aurum ipſum tam optabile, ſi libet, argentumq; conſidera: domus conſidera ſumptuoſas, veſtes operoſas conſidera: atque eius generis omnia, quanto negocio emuntur, quot laboribus, periculis, imò ſanguine ac cæde, quantoq; hominum interitu: non ideo ſolùm, quòd dum

ταῦτα ποιοῦσι, καὶ ἐγγύτερον καὶ ἀκμιαιότερον, ἀλλὰ πάσχουσιν, ἀπ' ὅτι καὶ πολυμάχητα ἄθλα, καὶ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις ὑπὲρ ταῦτα, φίλοις φίλοι, καὶ πατράσι παῖδες, καὶ γυναῖκες ἀνδράσιν. ἔτως οἶμαι καὶ τῷ Ἐριφύλῃ, ὑπὲρ τὸν χρυσὸν, πεδόσθαι τὸν ἄνδρα. καὶ ταῦτα μὲν ἴσως πάντα γίγνεται, τῆ μὴ ποικίλων ἱματίων ὀδηγόν τι μᾶλλον θάλπειν ἀλωαμένων, τῆ χρυσοφόρων οἰκιῶν οὐδέν τι μᾶλλον σκιποσῶν· τῆ ἱκανοματων τῆ ἀργυρῶν ἐκ ἀφιλέντων τὸν πόθον, οὐδὲ τῆ χρυσῶν ὀθονίων ἐλεφαντίνων αὖ κλινῶν ἢ ὕπνον ἡδίω παρεχομένων· ἀπ' ὄψε ποτάκις, ἐπὶ τῆ ἐλεφαντίνης ἐλίνης, καὶ τῆ πολυτελῶν στρωμάτων τὸς ὑδαίμονας ὕπνου λαχεῖν ἐδυναμένους. ἔτι δὲ καὶ ἃ παῦλα ἀπὸ τῶν περὶ τὰ βρώματα πραγμάτων περιφυσᾶ μὴν ὀδὲν μᾶλλον, λυμαίνονται δὲ τὰ σώματα, καὶ τοῖς σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. τί δὲ λέγω, ὃ τῆ Ἀφροδισίων ἕνεκα

dum nauigant, propter ista pereunt complures: ac dum quærunt, paranturq; grauia perferunt: sed ob id quoque quòd digladiationes multas pariunt, quodq; ob ea insidiantur inuicem, & amicis amici, & parentibus liberi, & maritis coniuges. Sic opinor Eriphylen quoque auri gratia prodidisse maritum. Atque hæc quidem omnia fiunt, quum tamen vestes illæ variæ nihilo magis quicquam queant calefacere, auratæq; illa ædificia nihilo prorsus magis tegãt, nec poculæ illæ argẽteæ potui quicquam magis conducant. Sed nec aurei illi, nec eburnei istem lecticuli, somnum suauiorem præbeant: imò videbis frequenter in eburneo lecto sumptuosisque stromatibus, beatis illis somnum contingere non posse. Præterea omnigenæ illæ circa edulia curæ, nihilo magis alunt, quin tabefaciunt potiùs corpora, ijsdemq; morbos ingenerant. Quid autem dicere attinet, libidinis gratia quan-

tas

ἔργα πρώγματα ποιοῦσί τε, καὶ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεύειν τοῦτο τὸ ἐπιθυμίαν, ἢ μή τις ἐθέλοι τρυφᾶν, καὶ ὅλως τοῦτο ἡ μανία καὶ ἡ διαφθορὰ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἀρκεῖν· ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὄντων τοῖς χρῆσιν ἀναισχύντοις, ἑκάστῳ χώμβοι πρὸς ὃ μὲ πέφυκεν, ὥσπερ εἴ τις ἀνθ' ἁμάξης ἐθέλοι τῇ λίνυι χρῆσθαι, καθάπερ ἁμαξῇ. Λυ. καὶ τίς οὗτος; Κυ. ὑμᾶς, οἷς τοῖς ἀνθρώποις ἅτε ὑποζυγίοις χρῆσθε· λιπαίνετε δ' αὐτὰς ὥσπερ ἁμαξας τὰς λίνας, τοῖς τραχήλοις ἄγεσθε, αὐτοὶ δ' ἄνω κατάκεισθε τρυφῶντες, καὶ ἐκεῖθεν, ὥσπερ ὄνους, λιθοχάρτας τοὺς ἀνθρώπους, τοῦτο, ἀπὸ μὲν τούτου πρίασθαι λιπαίνοντες, καὶ οἱ λαοῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. οἱ δὲ ζῆς ἁρίστας, καὶ μὴ τρυφῇ χρώμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βαφὰς μὴ χαιρώμενοι δὲ αὐτοῖ οἵτινές εἰσιν οἱ τῶν πορφύρων βάπτοντες, ὃ χὶ

tas moleſtias mortales & faciunt, & patiuntur? quanquam facile eſt iſti cupiditati mederi, niſi quis velit indulgere delitijs. At ne hæc quidem inſania corrupteláque ſufficere videtur mortalibus, ſed iam rerum etiam vſum peruertunt, ſingulis rebus ad id vtentes, ad quod minimè paratæ ſunt, quemadmodum lecto ſi quis vti carpenti loco velit, ac tanquam curru LVC. *Quinam is eſt?* CYN. *Vos, inquam, qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lecticis tanquam currus in ceruicibus ferant. Ipſi verò in ſublimi reſidetis delicati, atque illinc homines perinde tanquam aſinos aurigannini, imperantes vt hàc, non illàc eant: & qui hæc facitis maximè, ijdem maximè beati videmini. Tum hi qui piſcium carnibus non tantùm vt alimentis vtuntur, verùm tincturas etiam quaſdam ex his machinantur, eos dico qui purpuram tingunt: nónne & hi*

χὶ ἡ αὐλοὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς ἑ θεῖ κατασκευάσμασι; Λυ. νὴ Δία· ἁλώσεται γὰρ βαλάνῳ, κἂν ἰσθίωσι μόνον τὸ τῆς πορφύρας ἱερίας. Κύ. ἀλλ' ὁ κὼς τῶν γέγονεν, ἐπεὶ καὶ ὧν πρατῆται ἁλώσεται ἄν τις βιαζόμενος, ὡς περ χύτρᾳ χρήσασθαι πολὺ οὐ κὼς τῶν γέγονεν. ἀπὰ γὰρ πᾶς ἅπασαν πλὴν τούτων τις ἀκοσθαμονίαν διεληθεῖν ἁλώσεται ἄν; ὁπόσωτις εἰσί. σὺ δέ μοι; διότι μὲν βούλομαι τούτης μετέχειν. ἐπαινεῖς; ἴσθι δ', ἀπεθάπερ ὁ λύσιμος ἑκὼν, ἀναξύμενος τοῖς κατ' ἐμαυτὸν ἡ ζῆς ὑπερηφάνοις χρώμενος. τῶν δὲ ποικίλων καὶ πανδαπανῶν οὐκ ἐφάπτομαι. λιτὰ πάντα θηείου βίου, βραχέων δεόμενος, καὶ ὀλίγας χρόμενος, δοκῶ δοι ἔχειν. διὸ δεήσομαι οἱ θεοὶ ἡ τ θηείων ἵνα χέρονός, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον· ἐδεήθης γὰρ δεῖσθαι. ἵνα δὲ κατανάθῃς ἀκριβέστερον, τό, τι ὀλίγων καὶ τὸ ποικίλων

& hi præter naturam his vtuntur quæ à deo præparata sunt? LVC. Non per Iouem, siquidem tingere etiam potest, non comedi tantùm, purpuræ caro. CYN. At non in id tamen nata est. Nam & crateræ quispiam, si præter naturam detorqueat, ollæ loco possit vti, nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto possit quispiam vniuersam illorum infelicitatem percurrere, quæ tanta est? At tu me quoque quòd nolo eius esse particeps, incusas: viuo ego tamen quemadmodum modestus ille, his videlicet duntaxat, quæ mihi apponuntur, vescens, ac frugalissimis vtens: variis verò illis atque omnigenis minimè inhians. Ac deinde quum paucis egeam, ac minimè multis vtar, feriam tibi videor viram viuere. Atqui hac ratione tua Dij profectò in periculũ veniunt, ne & ipsi sint feris etiam deteriores, quippe qui rei nullius indigent. Verùm vt exactiùs intelligas, cuiusnodi horum vtrumque sit, vel paucis videlicet

λὴν λέσθαι, σοῖόν τι ἐκάτε-
ρόν ἐστιν, ἐννόησον, ὅτι πλείο-
τα πλεόνων, οἱ μὲν παῖδες
τῶν τελείων, εἶτα γυναῖ-
κες τῶν ἀνδρῶν, οἱ δὲ νοσοῦν-
τες τῶν ὑγιαινόντων. καθόλου δὲ, πάν-
ταχοῦ τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος
πλεόνων δέεται. ὥστε τοῖνυν, θεοὶ
μὲν οὐδενὸς, οἱ δ' ἔγγιστα θεῶν,
ἐλαχίστων δέονται. ἢ νομίζεις
τὸν Ἡρακλέα, τῶν πάντων ἀν-
θρώπων ἄεισον, θεῖον ὄντα ἄνδρα
καὶ θεὸν ὀρθῶς νομισθέντα, ὥστε
κακοδαιμονίαν ἀτελεσθῆναι νυ-
νὶ, δίφρια μόνον ἔχοντα,
καὶ μηδενὸς τῶν αὐτῶν ὑμῖν
δεόμενον; ἀλλ' οὐ κακοδαί-
μονα μὲν ἐκεῖνον, ὃς καὶ τῶν
ἄλλων ἀπείρων τὰ κακὰ
οὐδὲ αὖ σχήσῃς, ὃς γῆς καὶ θα-
λάττης ἤρχεν. ἐφ' ὅ,τι γὰρ ὥρ-
μησεν, ἅπανταχοῦ πάντε-
των ἐκράτει· καὶ οὐδενὶ τῶν
τότε ἐντυχὼν ὁμοίῳ οὐδὲ
κρείττονι ἑαυτοῦ, μέχρι περ
ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. ἢ
οὐ δοκεῖς σφαιρῶν καὶ πο-
δημάτων ἀσφόρως ἔχειν,

videlicet egere, vel multis? considera quòd pluribus egent primùm pueri quàm adulti, deinde mulieres quàm viri, tum ægroti quàm valentes: atque omnino in summa, inferiora quælibet præstantioribus plurium indigent. proinde Dij omnino nullius egent rei: qui verò ad deos accedunt proximè, quàm nummis egent. An Herculem putas omnium hominum præstantissimum, quippe diuinum virum, deúmque rectè creditum, miserum tunc fuisse, quum circuiret nudus, pelle dumtaxat indutus, harum rerum nostrarum nihil desiderans? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriam ab alijs propulsabat: neque rursus pauper, qui terra mariq; dominabatur. Nempe quocunque intendisset impetum, omnes quaquauersum superat: nec in quemquam sui temporis incidit,

qui se vel æquârit vnquam, vel vicerit, quoad ex humanis excesserit. At tu illi stromata putas calceósque defuisse, atque

κὴ δῆ τᾶδε περιϊέναι δοκεῖ; ἐκ τοιούτου ἀνδρὸς, ἀπαλλάττεσθαι μὴ λαμπρικὸς ὢν, μὴ λιπαρᾶ ἢ θέλει, μὴ τρυφᾷ ἐκ ἐθέλει. ὁ δὲ Θησεὺς, ὁ τότε μαθητὴς, ὁ βασιλεὺς ἅμα ὢν πάντων Ἀθηναίων, υἱὸς δὲ Ποσειδῶνος, ὡς φασιν, ἄρεως ὁ τῶν λεπτῶν αὐτὸν; ἀλλ' ὅμως λιπαρὴς ἦθελεν ἀναπόδητος εἶναι, μὴ γυμνὸς βαδίζειν μὴ πάγωνα μὴ κόμην ἔχειν κρόσσας αὐτῷ, μὴ ἐκκλίνειν μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς κρόσσας· ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν. καὶ οὐκ ἄν τις μανείη ἐθέλοις αὖτε, εἰ μᾶλλον, ἢ τῶν νέων τις ξυρώμενος· ὑγρότητα γὰρ, καὶ λειότητα σαρκὸς γυναιξὶ πρέπειν ἡγοῦντο· αὐτοὶ δ' ὡς παρῆσαν, καὶ φαίνεσθαι ἄνδρες ἤθελον. καὶ τὸν πώγωνα, λόσμον ἀνδρὸς νομίζον, ὡς πρὸ μὴ ἵππον χαίτην, καὶ νέων γένεια, οἷς ὁ θεὸς ἀγλαΐας καὶ κόσμου χάριν πεποίηκέ τινα, ἔτεσι δὲ καὶ τοῖς ἀνδράσι τὸν πώγωνα.

ob id mundum obambulasse tantum virum? Dicendum profectò non est: sed continens erat ac fortis, & moderatè viuere volebat, nō indulgere delicijs. Quid Theseus eius discipulus? An non rex erat Atheniensium omnium, ac filius etiam, vt ferunt, Neptuni, suq certè tempestate fortissimus? Attamen ille quoque voluit sine calceis esse, ac nudus ingredi: [d] barbámque & comam nutrire placuit: nec ei tamen solùm, sed omnibus etiam vetcribus placuit: nempe meliores erant quàm vos, atque adeò ne sustinuisset, quidem eorum quisquam ali quid huiusmodi, nihilo profectò magis quàm leo quispiā sese tonderi. Siquidē carnis [e] mollitiem ac lævorem decere mulieres existimabāt, ipsi verò sicuti erant, ita videri quoque viri volebant: ac barbam quidem cultum viri ducebant, quemadmodum in equis iubam, in leonibus barbā, quibus Deus splendoris quandam atque ornamenti venustatem dedit, sic & viris barbam

πάγωνα πεφύτευκεν. ἐκείνους δὴ ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιούς, οὐκ ἐκείνους μιμεῖσθαι βούλομαι. τοῦ δ' νῦν ὁ ζηλῶ τὴν θαυμασίαν τούτου εὐδαιμονίαν, ὧν ἔχουσι καὶ περὶ πρίαμος καὶ ἰθάκης, καὶ λαίνους καὶ ψιλόμηλοι πᾶν τὸ σῶμα καὶ μέρος, ἢ μηδὲ τὰ ἀῤῥήτων εὐδρον, ἃ κίρυκες. ἔτι γὰρ ἐῶσι. οὐχομαι δέ μοι τοὺς μὲν πόδας ὁπλῶν ἵππων ἔδη διαφέρειν, ὡς περ φασὶ Χείρωνος. αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι στρωμάτων, ὡς περ οἱ λέοντος. ὅτι τροφῆς δεῖσθαι πολυτελοῦς μᾶλλον, ἢ οἱ λύκοι. ἔπειτα, οἶμαι, ἐγὼ μὲν ἅπασαν, οὐκ ἐμὲ αὐτάρκη ἔχειν, οἶκον δὲ, τὸν κόσμον νομίζειν, τροφὴν δὲ ἀρκεῖν, τὴν ἐάσειν ποιεῖσθαι. χρυσὸν δὲ μὴ ἀργύρου μὲν ἀνθέλειν, μήτε οὖν ἐγὼ, μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μηδείς. πάντα γὰρ τὰ κατὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τούτων ἐπιθυμίας φύονται, καὶ στάσεις, καὶ πόλεμοι, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ σφαγαί. ταυτὶ πάντα ἐγὼ μὲν ἔχειν τὴν ἐπιθυμίαν οὐ πλέον, ἀπ' ἐμοῦ

barbam adiunxit. Illos igitur ego æmulor, veteres non quam illos imitari volo. huius verò tempestatis homines non æmulor mirabilis huius felicitatis nomine, quam in epulis & vestibus habent, dum poliunt ac læuigant singulas corporis partes, ac ne secretiorum quidem vllam, ita vt instituit natura dimittentes. At mihi certè pedes opto, vt nihil equinis differāt, quales Chironis fuisse ferunt. Tum vt ipse stromatis non egeam more leonū: nec cibo egeam magis exquisito quàm canes. Contingat præterea mihi, vt terra quæuis mihi per se pro cubili sufficiat. Domum verò vt mundum hunc existimem. alimenta demùm vt ea deligam, quæ facilimè comparari possint. Aurum verò argentumque ne desiderem vnquam, neque ego, neque meorum amicorum quispiam. Omnia namq; mala inter homines ex horū cupiditate nascuntur, & seditiones, & bella, & insidiæ, & cædes. Hæc omnia fontem habent plus habendi cupidinem. At

ὑμῶν αὕτη ἀπέη, καὶ πλεονεξίας μή ποτε ὀρεχθείλω, μεσονυκτῶν δ' ἀνίχεσθαι λυσαίμιλω. διαῶτα δι τα χαμίτυρα, πολὺ λίπτε διάφορα ζῶν τῶν ποιμῶν βουλόμασι. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, ἃ ὧν σχήματι διαφέρομεν αὐτῶν, ὁπότε καὶ τῇ παιδείᾳ τοιοῦτον διαφέρομεν. θαυμάζω δέ σε, πῶς ποτε διεθαρρήθης μηδέ τινα νομίσας σοφὸν καὶ σχῆμα, καὶ αὐλητοῦ, νὴ Δία, σχῆμα καὶ σοφοῦ τραγῳδοῦ, ἀνδρὸς δ' ἀγαθοῦ σχῆμα καὶ σοφὸν ἐκ ἔτι νομίσας, ἀπὸ τῶν αὐτῶν αὐτὸν οἷα δὴν ἔχειν ζῆς ποιητοῖς, καὶ ταῦτα, τῶν ποιμῶν ἰδιωτῶν ὄντων. ἃ μὲν δὴ ἐνὸς ἰδίᾳ σχήματι & ζῆς ἀγαθοῖς, τί πρέποι ἂν μᾶλλον, ἢ ζῆν, ὅπερ ἀναισχυντότατον ζῆς ἀκολάστοις ζῆν, ὅπερ ἀπόνηστ' ἂν ἔτοι μάλιστα ἔχειν, ἐκοῦ τὸ γε ἱμὸν σχῆμα, ζῆτοῦτον ζῆν, αὐχμηρὸν εἶναι, λάσιον εἶναι, τείβωνα ἔχειν, ἰσοσμῆν, ἀνυποδητεῖν· τὸ δ' ὑμέτερον, ὁμοίως ζῶν τ κιναίδων, καὶ

hæc à nobis abscedat procul, ne vnquam plus satis appetam: minùs verò cùm habeam, ferre æquo animo valeam. Nostra quidē itaque habent. Plurimùm profectò à vulgi sententijs ita dissentiunt. Neque quicquam ergo mirandum est, si ab his differimus habitu, à quibus tantùm differimus instituto. Sed te miror, quónam pacto, quū suam quandam citharœdo vestem tribuas, cultumq;, atque adeò tibicini suum, & tragœdo suum: bono viro cultum vestemque propriam nullam existimas, sed eandem ei cum vulgo habendam censes, idq; quum vulgus malum sit. Quòd si bonorum cultus proprius debet esse vllus, quinam deceat magis, quàm hic meus, qui maximè luxuriosis pudēdus sit, quémque illi maximè auersentur? Cultus ergo meus huiusmodi est, squalidum esse, hirsutum esse, tritum pallium indui, comā producere, ac sine calceis ingredi. Vester verò, cinædorū ornatui simillimus est,

nec

μὴδ' ὀσμὴν εἶναι ἀπ' ἐκείνων, ἢ τῶν ἱματίων, ἢ τῆς μαλακότητος, ἢ τοῦ πλήθους τῶν χλανίσκων, ἢ τοῖς ἀμφισμασιν, ἢ τοῖς ὑποδήμασιν, ἢ καταγνῶναι τοὺς ὀδμὴν καὶ τὴν ἀπόζεσιν ἥδιον παραπλήσιον ἢ κείνοις, οἱ ὡδαμοῦ καλοὶ οὗτοι μάλιστα. καὶ τοι τί ἂν δέοι τὸν ἀνδρὸς πλὴν αὐτὸν τοῖς μυρεψοῖς ὀδμὴν ἔχοντα; τοιγαροῦν τὰς μὲν πόνους, ὀδμὴν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθαι, τὰς δ' ἡδονὰς ὀδμὴν ἐκείνων ἧττον, μὴ πρέπειν τοῖς αὐτοῖς, μὴ λοιμᾶσθαι ὁμοίως, καὶ βαδίζειν μᾶλλον ἢ βαλίσαν ἢ ἰθύνεσθαι πρὸς τὰ φορτία; οἱ μὲν ὡς ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὑποζυγίων, ἐμὲ δὲ οἱ πόδες φέρουσιν, ὅποι πρὶν ἄν δέωμαι· καὶ γὰρ ἱκανὸς καὶ ῥίγος ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπος φέρειν, καὶ τοῖς τῶν θεῶν ἔργοις μὴ δυσχεραίνειν διότι ἄθλιός εἰμι· ὑμᾶς δέ, ὅσῳ πλὴν ὡδαμοῦ σοφίαν, ὀδμὴν γνόμενον ἀρέσκεσθαι, καὶ πάντα μέμφεσθαι καὶ τὰ μὴ παρόντα φέρειν οὐκ ἀθλίως, τὰ δ' ἀπόντων ἐφίεσθαι.

nec dignoscere vos quispiam ab illis possit, neque colore vestium, neque mollitie, neque camisiarum numero, neque lacernis, neque calceis, neque capillorum cura, neque odore. Nam & redoletis vt illi, iam præsertim vos, qui estis felicissimi. Et quidem quid facias, quum virum eundem cum cinædis odorem oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis, voluptatibus verò nihilò minùs quàm illi superamini: eadem comeditis, eodem modo dormitis atq; incedi tis; imò verò incedere nō vultis, sed gestari potiùs tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis: At me pedes ipsi gestant, quocunque sit opus: egóque & frigus tolerare sufficio, & calorem pati: eaq; quæ diij obtulerint, minimè molestè ferre, ideò videlicet, quia miser sum. Vos verò propter hãc felicitatẽ nulla estis fortuna contenti, sed omnium pœnitet, ac præsentia ferre non potestis, absentia desideratis,

χειμῶν ἢ, ἀχόμενοι θέρος, θέρος ὑ χειμῶνα, καὶ καύματος μὴν, ῥίγος, ῥίγεσι δὲ καῦμα, καθάπερ οἱ νοσοῦντες ἀνοσίοις καὶ μεμψίμοιροι ὄντες· αὐτίκα καὶ ἐκείνοις μὲν, ἡ νόσος, ἡμῖν δὲ ὁ τρόπος. καίπερ ὑμᾶς μετατίθεσθαι, καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀνθρώποις ἐπιτιμῶμεν, καὶ ἃς βουλόμενοις ποιεῖσθαι, πρὶν ὧν πράξασιν, αὐτοὶ ἄσκεπτοι ὄντες πρὶν τῶν ἰδίων, καὶ μηδὲν αὐτῶν κείσθαι καὶ λογισμῷ ποιοῦντες, ἀπ' ἔτι καὶ ἐπιθυμίας. ὁμοίαρ δὲ ἂν ὑμᾶς διαφέρειν τὰ καὶ χαμαὶ ῥέοντα φερομένων· ἐκεῖνοί τε γὰρ, ὅπῃ ἂν τοῖ τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖφέρονται, καὶ ὑμᾶς, ὅπῃ ἂν αἱ ἐπιθυμίαι πάσχειν δ παραπλήσιόν τι, ὅ φασι παθεῖν τινα ἐφ' ἵππον ἀναβάντα μαζονόμῳον. ἁρπάσας γὰρ αὐτ' ἔφερεν ἅρα ὁ ἵππος, ὅ δ' ἐκ ἔτι κατάβαινε, ζοῦ ἵππε θέοντος ἀμάξαζε. καί τις ἀπαντήσας, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἅπασιν, ὁ δ' ἔφερεν, ὅπῃ ἂν τέτα λοιπᾶ, ἐκεῖνος τὸν ἵππον.

hyeme quidem optatis æstatem, æstate rursus hyemem: atq; in calore frigus: in frigore vicissim calorem: quemadmodum ægrotantes, morosi semper & querueli: quod in illis quidem facit morbus, in vobis verò mores. Atq; hæc ita quū sint, iam nos in vitam vestram traducere æquū ceu fetis, nostramq; corrumpere, quū sæpè malè consulta sint quæ facitis, ipsiq; sitis in vestris ipsorū negotijs minimè circūspecti, nihilq; eorū iudicio ac ratione, sed cōsuetudine cupiditatis faciatis. Quāobrem nihil profectò differtis vos ab his qui torrente feruntur. Illi quippe quocunq; fluxus intenderit, eò rapiuntur: & vos itidem quocunq; libidines. Ac similiter quidē vobiscum agitur, vt cū quodam qui equum insanum ascenderat. equus igitur virum corripiens abstulit. hic verò amplius iam desilire ex quo currente non poterat. quidam verò cùm occurrisset ei, rogauit quonam tenderet. hic respondit, quocunque huic videtur, equum demonstrans.

Quòd

καὶ ὑμᾶς ἄρ τις ἐρωτᾷ, ποῖ φέρεσθε, τἀληθῆ εἰδὼς ἀποκρίνοιτο ἂν μάλιστα, ἁπλῶς μέν, ὅπερ ἐφ' ἑκάστοις ἐπιθυμίας λοιπόν, καὶ τὰ μέρη· καὶ ἅ, ὅπερ ἐφ' ἡδονῇ, ποτὲ μὲν ἅ, ὅπερ ἐπὶ δόξῃ, ποτὲ δ' αὖ, ἐπὶ φιλονικίᾳ· ποτὲ δὲ θυμοῦ, ποτὲ δὲ φόβου, ποτὲ δ' ἄλλό τι δεῖπνον ὑμᾶς ἐφέρειν φαίνεται. ὃ γὰρ ἐφ' ἑνὸς, ἀπ' ἐπὶ πολλῶν ὑμᾶς γε ἵππον βιβάζεσθαι, ἄλλοτε ἄλλων, καὶ μεταμορφοῦν πάντων φέρεσθαι. τοιγαροῦν ἐφέρεσθε ὑμᾶς ἐς βάραθρα καὶ λῆμμός. ἴστε δ' ἀδάμας, πρὶν πεσεῖν, ὅτι πεσεῖσθαι μέλλετε, ὃ τείλων οὔτε, οὐ διαγιγνώσκετε, καὶ ἡ κόμη, καὶ τὸ σχῆμα τὸ μὲν, τηλικαῦτόν ἐστι λύπημα μικρόν, ὡς γε παρέχειν μοι ἐφ' ἡσυχίας, καὶ πράττοντι ὅτι βούλομαι, καὶ σιωπῶντι οἷς βούλομαι. τὸ γὰρ ἀμαθῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπαιδεύτων ἐᾶσθαι ἂν εἰθέλοι μοι ποιεῖσθαι τὸ σχῆμα· οἱ δὲ μαλακοὶ καὶ πάνυ πόρρωθεν ἐκρίπτουσι, πεῖσαι δοκοῦσι μοι ψόφου καὶ ἐπιπλήττοι.

Quòd si vos quisquã roget, quò feramini: si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem, quocunq; videatur affectibus: sigillatim verò, interdum quocunq; voluptati, interdum quocunq; ambitioni, interdum rursus quò lucri studio. Quin interdũ ira, interdum metus, interdum aliud quippiã huiusmodi vos auferre videtur. Neque enim vnum duntaxat equum vos, sed multos insilientes, nunc hunc, nunc illũ furiosos quidem omnes, auehimini. auferunt ergo vos in barathrum, ac præruptа: vos tamẽ priusquã cadatis, casuros vos esse nescitis. At hoc detritũ pallium, quod vos ridetis, comaq; habituq; meus tantam habet vim, vt vitã mihi quietam præbeat: vitq; agam quicquid volo, versérq; cum quibus volo. Nempe ex indoctis atque ineruditis hominibus nemo me adire voluerit, ob hunc habitum: at molles etiã qui sunt, adhuc admodũ procul declinant: congrediuntur verò scitissimi atq; modestissimi,

πίπαζοι, καὶ ἀριστῆς ἐπιθυμοῦν-
τες, οὗτοι μάλιστά μοι προσίασι· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω
φωνῶν. θύρας δὲ τῶν μεγα-
μένων ἀνθρώπων ὁ θεραπεύω, τὰς δὲ χρυσᾶς στεφάνους, καὶ
πολὺ πορφύραν, τύφον νομίζω, καὶ τῶν ἀνθρώπων μεταγελῶ. ἵνα δὲ μάθῃς περὶ ὧν σχήματος, ὡς οὐκ ἀνθρώποις μόνον ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέπουσι, ἴσθι τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν ὑμῖν, ἢ ἡμῖν· καὶ μὴ μόνον γε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς ἐπισκόπει περιιών, πότερον αὐτοῖς οἱ θεοὶ δομοῦσι, καὶ γναθοῦσιν, ὡς ἐγὼ, ἢ μεθάπερ ὑμᾶς, ἐξυρημένοι πλάττονται, καὶ γράφονται. καὶ μήν σοι καὶ ἀχίτωνας ὅπως σοὺς ποιοῦσι, ὥστε μηδὲν ἱμάτιον ἄν σοι ἔτι δοκεῖν περὶ τοῦτο τὸ σχῆμα ἔχειν, ὡς φαύλου, ὁπότε καὶ θεοῖς φαίνεται πρέπον;

stissimi, & qui virtutem cupiunt, hi potissimùm congrediuntur mecum. horum ego consuetudinem delector. Eorum verò fores quas homines vocantur, nō obseruo, tum coronas aureas ac purpuram pro fastu habeo., atq; homines ipsos derideo. At vt cultum hūc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam deos decere, atq; eum deinde, si libet, irrideas, deorū statuas considera, virū rideantur, vobisne an mihi similiores. Neq; Græcorum solùm, sed barbarorū etiam templa circunspicias, virum ipsi dij, vt ego, comati barbatiq; sunt, an quemadmodū vos, rasi finguntur atque pinguntur. Quin plurimos etiā sine tunicis conspicies, vt me nunc esse vides. Quo pacto igitur audeas posthac hunc habitum vitio dare, quum deos etiam decere videatur?

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus hic lepidissimus asperam paruoq; contemptam Cynicorum vitam defendit, mollem atq; eneruatam delicatorum hominum luxuriam reprehendit: nec non eadem opera temperantiam, frugalitatem, simplicitatem, denique arctam illam atque angustam vitam laudat. D. Ioan. Chrysostomus, vir planè sanctus & incomparabilis, non veritus est eius partem in Homiliam quandam, quam in Ioannis Euangelium commentatus est, inserere. De Cynicis verò habes apud Laërtium in vita Antisthenis & Diogenis: Lucianum in Vitarum venditione, vbi notantur quasi ὑλακτοῦντες καὶ δάκνοντες Arrianum Epist. περὶ κυνισμοῦ, & Athenæum Dipnosop. 13. Cynici appellati sunt, siue ob sordidam vitam, siue quod obuios quosq; conuiciātes mordeāt & mēdicato viuant, more canum. Augustinus canina inuerecundia Cynicos dictos putat: ob quam etiam ipsos à decori disputatione in Offic. Cic. excludere videtur. Laërtius quidem ἀπὸ τῆς σκυμνίσεως hanc nominationem ortam esse testatur: Gal. ἴσως. Alij ab allatratu & mordacitate canina ipsos putant.

a QVIDNAM inopia.] *Inops dicitur, qui solus est, qui nec amicos nec propinquos habet, quorum ope & auxilio tutari se possit, vnde inopia ferè in eadem re dicitur.* b Egestas omnia mala.] *Egestas solet homines facilius ad scelera perpetranda impellere.* c Artium effecta Deorū dona.] *Artes Dei donum sunt. Hippocrates: Artes deorum dona sunt, homines naturæ operæ. Epist. an senatum Abderitarum. Apud Philostratum in Heroicis Palamedes artium & literarum inuentionem dijs tribuit.* d Barbā & comā nutr.] *Tam sacri q̄ prophani scriptores in barba præcipuum decoris & ornamenti argumentum esse prodiderunt. Ita Cynicus hic ponit & barbam viro demere & leoni tondere iubar, detractio videlicet vtique peculiari suo decore.* e Molliciem.] *Lactantius atq; Varro scribunt mulierem à mollicie dictam.*

ΨΕΥΔΟΣΟΦΙΣΤΗΣ Η ΣΟΛΟΙΚΙΣΤΗΣ

PSEVDOSOPHISTA, seu Solœcista.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

QVanquam neque hic dialogus, vt suprà Lexiphanes ille, vertendus fuerat, quòd singula commodè ac suo modo Latinè reddi nõ possent: pro suscepto tamen opere audendum aliquid longius, & periculum qualecunq; faciendum fuit. Quo æquiorem nobis lectorem fore puto, si qua etiam hic offenderit, quæ expectationi ipsius non omninò respondebunt, præsertim cùm ipsum quoque exemplar, quo nos vertendo vsi sumus, in quibusdam locis non ita sincerum & castigatum appareret, Tractat autem de Solœcismo Lucianus, quem veteres Latini, vt Gellius indicat, stribiliginem vocârunt. Græci etiam Solœcon. atque illud innuit, haud quaquam ita expeditum aut obuium cuiuis esse, planè ac purè dicere, & ab omni vitio sermonis temperare: idque exemplo cuiusdam, quem pseudosophistam, à falsa, vt videtur, facundiæ atq; doctrinæ persuasione, Solœcistam autẽ ab ipsa appellat: qui cùm profiteretur se & loqui purè, & mulcos in sermone peccantes deprehendere facilè posse, interim ipse etiam illa, quæ nota ac manifesta sunt ignorare fingitur. Ac principiò quidem varias Solœcismi formas exemplis cùm suis tum aliorum proponit: postremò autem & quædam explicat, & quod in quo vitium & peccatum sit, ostendit. Propriè autem & grammaticos hic Dialogus pertinet: quem si multi illorum tam diligenter perpenderent, quàm facilè sibi ipsi persuadent & Latinè & Græcè interim se scire, in pleriſque haud dubiè minùs ostentationis & arrogantiæ inesset.

VIKI.

ΑΡά γε ὁ γνῶναι τὸ σολοικίζοντα λανθάνοις, οὗτος οὐ θυλάξασθαι μὲν σολοικοίζαν δυνατός; Σο. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. Λυ. Ὁ δὲ γε μὴ φυλάξασθαι, δοκεῖ γνῶναι τὸ οὕτως ἔχοντα; Σο. Ἀληθῆ λέγεις. Λυ. Σὺ δὲ αὐτὸς φὴς σολοικίζειν, ἃ πᾶς λέγομεν περὶ σοῦ; Σο. Ἀποδέδωκα γὰρ ἄρα ἄλλῳ σολοικίζοιμι τηλικοῦτος ὤν. Λυ. Ἐκεῖνο μὴ ἴσθορ φράσαι μοι πῶς σὺ τοῦτο φθόνησα, μὴ λέγειν τὸν ἀρνούμενον; Σο. Παντάπασί γε. Λυ. Ἴθι νῦν, ἐμὲ λάβε σολοικίζοντος, ἅμα δὲ σολοικῶ. Σο. Οὐκοῦν ἀπί. Λυ. Ἀλλ' ἔχω, ἤδη τὸ λυπηρὸν ἄρασθαι, σὺ δὲ οὐκ ἐπέγνως. Σο. Πάλαι ἔχω. Λυ. Μὰς τὸς θεὸς, ἐπὶ σολοικίσας, ἔλαθόν σε, ὡς οὐκ ἐπισάμενον. αὖθις δὲ σκόπει, ἃ γάρ σε φημὶ δύνασθαι κατανοῆσαι, ἐπεὶ ἃ μὲν οἶσθ',

ANum igitur qui agnoscere solœcisidatem potest, idem etiã cauere potest ne solœcisset? SOL. Mihi quidem ita videtur. LVC. Qui verò cauere non potest, ille nec agnoscere potest eũ qui talis est? SOL. Rectè dicis. LVC. Tu verò teipsum negas solœcissare, aut quo pacto de te dicamus? SOL. Indoctius equidẽ essem, si cùm tãtæ ætatis sim, adhuc solœcissarem. LVC. Proinde & alium deprehendere poteris qui hoc facit, & negantem conuincere? SOL. Prorsus itaque. LVC. Age nunc conuince me solœcissantem. Iampridem enim solœcissare gestio. SOL. Proinde dic. LVC. At equidẽ A iam grauè istud commisi: tu verò non agnouisti. SOL. Ludis tu nunc? LVC. Non per deos. Nam solœcismo commisso latui te perinde ac nescientem. Rursus autem contempla-re. Neq; enim te puto intelligere posse quoniam alia quidem

οἶδ', ἃ δ' οὐκ οἶδα. Σο. ἀλλὰ νῦν μόνον. Λυ. ἀπὸ καὶ νῦν σεσολοίκισά μοι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. πῶς γάρ, σὲ μηδὲν λέγοντος; Λυ. ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω, σὺ δ' οὐκ ἔπῃ τοῦτο ῥᾳθυμοτέρῳ, ἐπεὶ ὅσιον καὶ νῦν ἀκολουθῆσαι μοι. Σο. θαυμαστὰ λέγεις εἰ μὴ δυνήσομαι καταμαθεῖν σολοικισμόν. Λυ. καὶ πῶς ἂν δύναιο τοῦτο ἴσως μαθεῖν, τὸς τρεῖς ἀγνοήσας; Σο. τίνας τρεῖς; Λυ. ὅλους ἀρτιγενεῖς. Σο. ἐγὼ μεῖόν σε παίσαν λοκῶ. Λυ. ἐγὼ δέ σε ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις. Σο. καὶ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς ἀρημένου; Λυ. δίκαιος, καὶ σεσολοίκισά τι φαπλῆ, σὺ δὲ οὐκ ἔγνως. μέγα οὖν ἄθλον κατέπραξας ἄν, εἴπερ ἔγνως. Σο. οὐ μέγα μέν, ἀναγκαῖον δ' ὡς ὁμολογήσαντι. Λυ. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως. Σο. πότε νῦν; Λυ. ὅτι τὸ ἄθλον ἔφθασε καταπᾶ-

nosti, alia autem non nosti. SOL. Dic modò. LVC. Sed & nunc solœcismus à me commissus est, tu verò non cognouisti. SOL. Nam quomodo cognoscerem, cùm tu nihil dicas? LVC. Ego quidem dico, & solœcisso: tu verò non assequeris istud facientem: quoniam vtinam etiam nunc assequi possis. SOL. Mira dicis, si nequeam solœcismum quis sit, intelligere. LVC. Et quo pacto vnum intelligeres, quando iam tres non animaduertisti? SOL. Quos tres? LVC. Totos recèns natos. SOL. Ego te quidem ludere puto. LVC. At ego te ignorare eum qui in verbis peccat. SOL. Et quomodo quis intelligat, quando nihil dictū est? LVC. Dictum est, & solœcismus iam quadrifariam commissus: tu verò non cognouisti. Magnum igitur præmium confecturus fueras, si cognôsses. SOL. Non magnum quidem, sed necessarium confitenti. LVC. Sed neque nunc cognouisti. SOL. Quando nunc? LVCIA. Quando præmium conse-

πεπράξαι. Σο. οὐκ οἶδα ὅ, τι λέγεις. Λυ. ὀρθῶς ἴφης, οὐ γὰρ οἶδα καὶ πρόιθι γε ἐς τὸ ἔμπροσθεν, οὐ γὰρ ἰθέλεις ἐπισθαι. σωθήσῃ ἄρ, ἄπιρ θέλεις σαυτόν. Σο. ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι, σὺ δ' οὐδ' ἅπας ὧν ἄνθρωποι σολοικίζουτῶν λέγουσι. Λυ. τὸ γὰρ νῦν ῥηθὲν, μικρὸν τί σοι φαίνεται κακὸν ἔναι; ὅμως δ' ἀκολούθησον αὖθις, ἵνα σὺκ ἴμαθῶν ἁμαρτάνοντα. Σο. μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἴγωγε. Λυ. ἀλλὰ μὴν μεθῆκα θᾶττον λαγὼ ταχέως, ἆρα παρῆξα; ἀλλὰ καὶ νῦν ἔξεστιν ἰδεῖν, τὸν λαγών· εἰ δὲ μὴ, πολλοὶ γενόμενοι λαγὼ, λήσουσί σε ἐν σολοικισμῷ πεσόντα. Σο. οὐ λήσουσι. Λυ. μὴν ἴλαθόν γε. Σο. θαυμαστὰ λέγεις. Λυ. σὺ δὲ ἐκ τῆς ἄγαν παιδείας λίαν φορᾶς, ὥς τι μηδ' αὐτῷ τοῦτο σολοικίζοντας κατανοῆσαι· οὐ γὰρ πρόσεστιν αὐτῷ τὸ τινά. Σο. ταῦτα μὲν οὐκ οἶδα

confeciſſe te dixi. SOL. Non intelligo quid dicat. LVC. Rectè dicis, neque enim intelligis. Ac procede ſanè in anteriorem partem, non enim vis aſſequi. Intelligam enim ſi modò voluerit. SOL. At ego volo: tu verò nihil dixiſti eorum quæ homines ſolent cùm ſolœciſmum faciunt. LVC. An tibi hoc quod modò dictum eſt, parùm aliquod malorum videtur eſſe? Sed tamen ſequere denuò, quoniam nō animaduertiſti curſu digredientem. SOL. Ita per Deos, ego quidem nō. LVC. At verò dimiſit currere lęporem celeriter. Num præterijſti? ſed & nunc licet videre lęporem. Si verò non, multi inde lępores facti latebunt te in ſolœciſmo iacentes. SOL. Non latebunt. LVC. At verò latuerunt certè. SOL. Mira dicis. LVC. Tu verò præ nimia eruditione corruptus es, vt neque ipſum hoc ſolœciſſantes intelligere poſſis. Deeſt enim ipſi diſtributiua vox τις, id eſt, quendam. SOL. Hæc quidem non intelligo quo pacto

ἀλλ' οὐδὲ λέγεις· ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κλιτυοέσθαι. Lv. κἄμοὶ τοίνυν ἔσῃ τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων γένῃ, τὸν τὰς τίτθας θηλάζοντων. Σ. ἃ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά με, ἀλλ' αὐξάνοντα παιδία σολοικισμὸν ποιοῦσα τῷ μυκᾶσθαι. Σο. ἀληθῆ λέγεις. Αν. καὶ μὲν δὴ ἃ ταῦτα ἀγνοήσομεν, οὐδ' ἐγνωσόμεθα τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ ἢ τόδε σολοικισθὲν ἀπέφυγες. μὴ τοίνυν ἔτι λέγε, ὡς ἱκανὸς ἂ κατιδᾶν τὸν σολοικίζοντα, καὶ οὗτος μὴ σολοικίσῃ. κἀγὼ μὲν οὕτω. Σωκράτης δὲ ὁ ἀπὸ Μόψου, ᾧ συνῳκούμην ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἔλεγεν ἀνεπαχθῶς, καὶ οὐκ ἤλεγχε φανερῶς ἁμαρτάνοντα. πῶς μήν τοι γε ἠρώτησέν σε πλοῖα ἔξεσι, τίς μὴν ἄρ', ἔφη, ἀπεκρίθη σοι περὶ τῆς ἡμέρας, ὡς ἐξιόν; ἑτέρῳ δὲ φάσαντος ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς σὺ ἔφη, τίθεσαι

pacto dices: ego verò multos iam solœciſtantes perſpexi. Lvc. Et me igitur ſcies tunc, quando puer quiſpiam eris, eorum videlicet qui mammam adhuc ſugũt. Aut ſi nunc non cognouiſti ſolœciſſantem me, neque creſcentes pueruli ſolœciſmum facient nihil intelligenti. So. Vera dicis. Lvc. Atqui ſi hæc ignorabimus, nihil cognoſcemus noſtrorum proprium: quoniam & hic ſolœciſmus quem nunc feci, fefellit te. Ne igitur dixeris amplius quòd poſsis perſpicere ſolœciſſantem, & ipſe ſolœciſmum non committere. Atque ego quidem hoc pacto. Socrates autem, qui à Mopſo genus ducebat, cui in Aegypto cõuerſatus ſum, huiuſmodi dicere ſolebat citra inuidiam, neque apertè eo arguebat eum qui ſic peccáſſet: verùm ad eum qui interrogabat, πλοῖα ἔξεσι, hoc eſt, quando exibit? Quis enim, inquit, reſponderit tibi de hodierna die tanquam exiens? Alio autem dicente, ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, id eſt, ſatis habeo paternorum bonorum: Quomodo ais, inquit?

an

τίθνηκεν σὸν ὁ πατήρ σου; ἄλλος δὲ αὖθις λέγοντος, συμπατριώτης ἐστί μοι, ἐκλάνθανόν σε ἄρα ἡμᾶς, ἔφη, βάρβαρ' ὄντ'. ἄλλος δὲ ἀπόντος, ὁ δεῦρό ἐστι μεθύσος, μητρὸς ἕλκων, ἢ πῶς λέγεις; ἕτερος δὲ λέοντας, διπλασιάσας, ἔφη, τοὺς λέοντας· ἀπόντος δέ τινος, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ δῆτα δύο μοι, οὐκοῦν, ἔφη, λήψεται, ἢ λῆμμα αὐτῷ πάρεστιν ἕτερος δὲ ἀπόντος, πρόσεστιν ὁ μέλλων ἡμῖν φίλος, ἔλεγε, λοιδορεῖσθαι φίλον ὄντα; πῶς δὲ τὸν ἀπόντα, δεδίττομαι ἢ ἄνθρωπον, καὶ φεύγω, σύ, ἔφη, καὶ ὅταν τινὰ φιλαδικῇς, διώκεις. ἄλλου δὲ ἀπόντος, τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, χαρίεν γε, ἔφη, τὸ τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπάνω. καὶ ἐξορμῶ δέ, τινος ἀπόντος, καὶ τίς ἐστιν, ἔφη, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξιππολυῆς δὲ,

an tibi pater mortuus est? Alio autem rursus dicente, & συμπατριώτης ἐστί μοι, hoc est, conterraneus meus est: Latuisti igitur nos, inquit, barbarus existens. Alio autem quodam dicente, ὁ δεῦρό ἐστι μεθύσος, hoc est, iste nescio quis ebrius est: Matrisne, inquit, aut quomodo dicis? Alio autē, λέοντας; Duplicas, inquit, leones. Cùm autē quidam dixisset, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ, duplici videlicet μμ, id est, quæstus siue captura in est ipsi: Proinde, inquit, capiet, si captura ipsi inest. Alio autem dicente, πρόσεστιν ὁ μέλλων ἡμῖν φίλος, id est, accedit adolescēs meus amicus: Et conuicia ris illi, inquit, cùm sit amicus? Ad eum autem qui dixerat, δεδίττομαι ἢ ἄνθρωπα, καὶ φεύγω, hoc est, terreo pro tio meo virū, & fugio: Tu, inquit, etiam quādo timebis aliquem, persequeris Alio autem dicēte, φίλων κορυφαιότατος, id est, amicorū maximè summus: Festiuum sanè, inquit, quod supra vertiecm seu summam aliquid vltrà etiam ponit. Et ἐξορμῶ quopiam dicente, hoc est, inuado siue irrumpo: Et quisnam est, inquit, quem ἐξορμᾷς; hoc est, impellis. Ἐξιππολυῆς autem

ἄλλ, τινὶ δ' ἀπόντι δ', ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ἔφην, ὡς ἐκ τῆς ἐπιθάλασσης. λέγοντι δέ τινι δ', συνετάξατό μοι, καὶ λόχον, ἔφη, Ξενοφῶν συνετάξατο. ἅμα δὲ ἀπόντι δ', περιέλαβε αὐτὸν, ὥς τι λαβεῖν, θαυμασὸν, ἔφη, εἰ ὧν περιέλαβε τὸν ἕνα. ἑτέρῳ δὲ λέγοντος, συναρπάζει αὐτῷ, καὶ διακεῖνται πάντως, ἔφην, ἀθρόα δὲ καὶ πρὸς τοὺς συνοικίζοντας. Ἄλλως πως παίζειν ἀνεπαχθῶς. πρὸς γὰρ τὸν ἀπόντα νῦν τοῦτο δοκεῖ, σὺ, ἔφη, καὶ νῦν ἐρεῖς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρῳ δὲ σπουδῇ διηγουμένῳ τι τῶν ἐπιχωρίων, καὶ ἀπόντος, ἃ δὴ ὡς Ἡρακλεῖ μιχθῆσα, οὐκ ἄρα ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ἐμίχθη αὐτῇ. διαρρέοντα δὲ, τινὶ δ' ἀπόντι δ', ὡς ἔλεγετο, autem quodam dicente, hoc est, de superficie: subiecit, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ὡς ἐκ τῆς θαλάσσης, hoc est, ex superficie vt ex doliolo. Dicente autem quodam, συνετάξατό μοι, hoc est, composuit mihi, vel eiusdem ordinis mecum fuit: & manipulum, inquit, Xenophon συνετάξατο, id est, coordinauit. Alio autem dicente: περιέλαβεν αὐτὸν, ὥσπερ λαβεῖν, id est, circumsteti, seu circundedi ipsum, vt latérem: Mirum inquit, si tu cum vnus sit, περιέλαβες, id est, circunsteteris vnum. Alio rursum dicente, συνεκείνετο αὐτῷ, quod & comparabatur ipsi & contendebat cum ipso, significat: subiecit, καὶ διακεῖνται πάντως, hoc est, dijudicabatur seu dirimebatur quoque omninò. Solebat autem & contra eos qui solœcismum Attice loquendo committebant, eadem festiuitate ludere. Nam ad eum qui dixerat, Δοκεῖ τοῦτο δοκεῖ, hoc est, nobis hoc videtur: Tu, inquit, etiam νῦν dices, vt peccamus. Alio autem seriò narrante quippiam eorum quæ in patria sua acciderant, ac dicente, Illa verò Herculi μιχθῆσα, hoc est, concumbens: Non igitur, inquit, Hercules ἐμίχθη αὐτῇ, hoc est, ipse concubuit, siue commixtus fuit. Porrò dicente

λοιπὸν, τί γέ, ἔφη, σοι δοκεῖ ἄξιον ἀτιμίας; καὶ ξυνομαχεῖν δέ, τινὸς λέγοντος πρὸς τὸν ἐρῶντα, ἔπει, ξυνομαχᾷς; ἐτέρου δὲ ἀπόντος βασανίζεσθαι τὸν παῖδα αὐτοῦ νοσοῦντα ἐπὶ τῷ, ἔφη, ἢ τί βελομένου τὸ βασανίζουτος; προκόπτει δέ, τινὸς ἀπόντος, ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων, ἔφη, τοῦτο ἐπιδιδόναι καλεῖ. ἐρωμένου δέ τινος, ἀμελετήσαντος τοῦ παιδὸς, φῶς ἄν, ἔφη, εἰ ἐρωτᾷ, ἀμελετήσομαι, λέγοντος ὅτι ὁ παῖς; Ἀθηνίζοντός δέ τινος, καὶ τυφλὸν ἀπόντος ἐπὶ τοῦ τρίτου, βέλτιον, ἔφη, καὶ ἐνταῦθα μὲν Ἀττικίζειν καταράσθαι· καὶ πρὸς τὸν ἀπόντα δέ, σχάζομαι αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ φείδομαι αὐτῶ, μή τι, ἔφη, διήμαρτεν βαλών;

dicente quopiam quòd haberet opus Ἔκταξιν, hoc est, tonderi: Quidnam grauè adeò, inquit, & quod dignum ignominia ista sit, abs te factum est? Et ξυνομαχεῖν, hoc est, (vt Hesychius exponit) cum domesticis & familiaribus contendere, dicente quopiam: Tunc aduersus hostem, inquit, ξυνομαχεῖς; Alio autem quodam dicente puerum suum morbo decumbentem βασανίζεσθαι, hoc est, torqueri: Cuius gratia, inquit, torquetur? aut quid vult ille qui torquet? Προκόπτει verò cùm quidam diceret ἐν τοῖς μαθήμασιν, hoc est, proficit in discipulis, respondit: At Plato ἐπιδιδόναι, hoc est, crescere vocat. Interrogãte aũt quopiam, ἂν μελετήσῃ ὁ παῖς, hoc est, an declamaturus nescio quis esset: Quomodo ergo, inquit, interrogans me an declamaturus sim, dicis ὁ παῖς; hoc est in tertia persona iste. Volente autem quodam Atticismum exprimere, & dicente, τυφλὸν, hoc est, morietur in diem tertium: Satius, inquit, foret, etiam hic non Atticissare adeò te, quando malum imprecaris. Ad eum autem qui dixerat, Ἔχομαι ἀπῶν, pro φείδομαι αὐτῶν, hoc est, parco ipsi: Nunquid, inquit, aberrâsti iaculan-

βαλὼν; ἀφιεῖμεν δέ τινα ἀπόντα καὶ ἑτέρου, ἀφιέναι μὲν, ἄμφω μῶν, ἔφη, ἐκ οἶδα. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα, πλὴν ἀμὴ, ταῦτα, ἔφη, διπλᾶ χαρίζοι. καὶ χᾶσθαι δέ τινα ἀπόντα, ψευδάπιον, ἔφη, τὸ ῥῆμα. ὦ δὲ λέγοντι, ἔτοτι, καλὸν, ἔφη, τὸ ἀπάμπυσιν. ὁ δὲ Πλάτων, ἄς ποτε λέγει. ὦ δὲ ἰδοῦ ἐπὶ τῷ ἰδὲ χωμένου τινὸς, ἕτερα ἀντ' ἐτέρων, ἔφη, σημαίνει. ἀντιλαμβάνομαι δέ, ἐπὶ τῷ σωίημι, λέγουσός τινος, θαυμάζω, ἔφη, πῶς ἀντιποιέμενος τῷ λέγοντα, φησὶν ἀντιποιᾶσθαι. βράδιον δέ τινος ἀπόντος, οὐκ ἴσιν, ἔφη, ὅμοιον ὠκυτάχιον. βαρεῖν δέ τινος ἀπόντος, οὐκ ἴσιν, ἔφη, τὸ βαρυῶσαι, ἢ νενόμικας. πλόγχα δέ, τὸ ἄλλαχα λέγοντος, ὀλίγον, ἔφη, ἢ

iaculando? Quodam verò ἀφιεῖμεν dicente, & alicrò ἀφισάναι, pro eo quod est ad defectionem solicitare: Vtrunque, inquit, non noui. Ad eum autem qui dicebat πλὴν ἀμὴ, hoc est, nisi sic: Hæc, inquit, dupla gratificantur. Et χᾶσθαι cùm quidam diceret: Pseudatticũ, inquit, verbum est. Rursum dicenti Κἴκλοτι, pro ex eo tẽpore: Pulchrum, inquit, fuerit & ἐκπίρυσιν, hoc est, ex superiori anno dicere. nam Plato ἄ ποτι, hoc est, in id tempus dicit. Ei verò qui Ἰδὲ pro ἴδι, hoc est, vide, vtebatur: Alia pro alijs, inquit, significas. Cùm quidam autem ἀντιλαμβάνομαι pro σωίημι (hoc est, intelligo) diceret: mirari se ait quo pacto ὁ ἀντιποιέμενος τοῦ λέγοντος, id est, qui cum dicente certaret, siue competitor eius foret, diceret, ἀντιποιᾶσθαι, id est, concertare vel competere se. M βράδιον autem dicente quopiam: Non est simile, inquit, verbo τάχιον, quod celerius significat. Et rursum N βαρεῖν pro grauare dicente quopiam: Non est, inquit, βαρυῶσαι, quemadmodum putâsti πλόγχα item pro ἄλλαχα (id est, sortitus vel nactus sum) dicente quodam; Modicũ, inquit, etiam

apud

παρ' οἷς ἁμαρτάνεται, ἵπτασθαι δὲ ἐπὶ τοῦ πέτεσθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς πλάσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴσμεν. περισσὸν δέ τινος ἀπόντος, ὡς δὴ Ἀττικοῦ, καὶ τὸν φαλῆρον ἐροῦμεν, ἔφη. φακὸν δέ τινος ἀπόντος, ἐδηδοκέναι, καὶ πῶς ἄρ', ἔφη, φακὸν τις φάγοι; ταῦτα μὲν τὰ Σωκράτεια. ἐπανιόντι δέ, εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὸν ἄμπελον τῶν πετείρων λόγων, κἀγὼ μὲν καλοῦ τοὺς βελτίστους εἶναι ὅλος, σὺ δὲ γνώσεσθε· οἶμαι γάρ σε κἂν νῦν ἀνύσασθαι, ζοφέωτερον γε ἐπακούσαντα τῶν ἐξῆς νενομένων. Σο. ἴσως μὲν οὐκ ἂν νῦν ἀνύσομαί σου λέγοντος, ὅμως ἐπί. Λυ. νὴ πῶς φὴς οὐ ἀνύσασθαι; ἡ γὲ θύρα σχεδὸν ἀνέῳγέ σοι τὴν γνῶσιν αὐτῶν. Σο. ἐπὶ ζίνων. Λυ.

apud quos peccatur. Multis autem ἵπτασθαι pro πέτασθαι (quod est volare) dicentibus, quod ἀπὸ τῆς πτήσεως (hoc est, à volatu) quidem verbum hoc descendat, planè scimus. Pleonasmum autem quodam dicente (hoc est, columbum masculinuo genere) quasi hoc Atticum verò foret, etiam τὸν ὁ φαλῆρον (id est, palumbum masculino genere) dicamus, inquit. Rursum dicente quodam se φακὸν comedisse, (hoc est, lentem) Et quomodo, inquit, ᵖ φακὸν aliquis comederit? quod ☞ algam, ☞ lentiginem, ☞ vas quoddam vnguentarium, ☞ alia item quædam significat. Atque hæc quidem Socratica illa sunt. Redeamus autem, si videtur, ad certamen priorum verborum. Ac ego quidem citabo ea quæ optima videntur esse tota, tu verò cognitionem fac. Arbitror enim vel nunc posse te, quippe qui tam multa ordine iam audieris. SOL. Fortasis ne nunc quidem potero te dicente, sed tamen dic. LVC. Quomodo ais te non posse? Nam cognitionis ipsorum propè ᵠ ianua tibi aperta est. SOL. Dic igitur.

Λυ. ἀλλὰ ἔπορ. Σο. οὐδέν γε, ὅς τι ἐμὲ ματαῖρ. Λυ. οὐ γὰρ ἔμαθον, τὸ ἀνέῳγώς; Σο. οὐκ ἔμαθον, Λυ. τί οὖν ποιήσομεν, ἃ μηδὲ νῦν ἀκολουθήσας τοῖς λεγομένοις; καίτοι πρός γε τὰ κατ' ἀρχὰς ῥηθέντα ὑπὸ σοῦ, ἐγὼ μὲν ὡς μὲν ἱππέας εἰς πεδίον καλῶν, σὺ δὲ τοὺς ἱππέας κατηγόρησας, ἀλλὰ τοιγὰρ ὁ φροντίσας τῶν λόγων μάλιστα, οὐδὲ νῦν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διήλθομεν. Σο. ἐγὼ μὲν φροντίζω, σὺ δὲ ἀλλάως αὐτοὺς διεξέρχῃ. Λυ. πάνυ γοῦν ἄδηλόν ἐστι, τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ἐφ' ἡμῶν λεγόμενον· ἀλλὰ τοῦτο μὲν δῆλον, ὅτι δὲ οὐδεὶς ἂν θεῶν ἀνοσιώτατα ποιήσαι, πλὴν γε ὁ Ἀπόλλων. μαντεύεται γοῦν ἱκανὸν & πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσι, σὺ δὲ οὐδὲ τὸ μαντεύμενον διανύσας. Σο. μὰ τοὺς θεούς· οὐ γὰρ ἔμαθον. Λυ. εἰ ἄρα καθὰς λανθάνει σε περιών. Σο. ἐοίκασί γε. Λυ.

LVC. *At iam dixi.* SOL. *Nihil certè quod ego intelligam.* LVC. *Annón intellexisti quod dixi* ἀνέῳγε (*id est, aperuit, pro aperta est.*) SOL. *Non intellexi.* LVC. *Quid igitur patiemur, si ne nunc quidem assequeris ea quæ dicuntur? Atqui secundum ea quæ ab initio abs te dicta sunt, ego quidem putabam me equites in campum prouocare: tu verò equites cogitásti. Sed videris non curare verba, maximè R quæ inter nos ipsos prosecuti sumus.* SO. *Ego quidem curo, tu verò obscurè ipsa prosequeris.* LVC. *Nempe omnino obscurum est, quod dixi* κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, *cùm de nobis mentionem facerem. Sed hoc quidem manifestum est. Te verò S nullus deorum ab ignorantia liberauerit, nisi fortasis Apollo.* T *Vaticinatur enim ille omnibus interrogantibus: tu verò neque ipsum* μαντεύμενον *intelligis.* SOL. *Per deos equidem. non enim didici.* LVC. *Si ergo* καθὰς *latet te circumiens.* SOL. *Videntur certè.*

Λυ. ὁ δὲ καθὰς πᾶς παρέλθοι; Σο. οὐδὲ τοῦθο ἔμαθον. Λυ. οἶσθα δὲ τινα μνηστεύσωμον αὐτῷ γάμον; Σο. τί δὴ τοῦτο; Λυ. ὅτι σολοικίζειν ἀνάγκη ἢ μνηστεύσωμον αὐτῷ. Σο. τί οὖν πρὸς τοῦτο πρᾶγμα ἡ σολοικίζειν τις μνηστεύσωμον; Λυ. ὅτι ἀγνοεῖ ὁ φάσκων ἀδικεῖν· καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει. ἐὰν δέ τις λέγοι σοι παρελθὼν, ὡς ἀρκέσει τῷ γυναικὶ, ἆρ' ἂν ἐπιτρέψοις αὐτῷ; Σο. τί γὰρ οὐκ ἂν ἐπιτρέψοιμι, ἃ φαίνοιτο ἀδικουμένῳ; Λυ. ἃ δὲ σολοικίζειν φαίνοιτο, ἐπιτρέψοις ἂν αὐτῷ τοῦτο; Σο. οὐκ ἔγωγε. Λυ. ὀρθῶς γὰρ λέγεις· οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ. ἀλλὰ δὲ λακτέον ὅπως τοῦτο μὴ πάσχοι. ἦ ἄν τις γνοὺς ψοφοῦν τὴν θύραν ἐσιὼν, ἢ ἐξιὼν κόπτοι, τί φήσομέν σε πεπονθέναι; Σο.

LVC. *At καθὰς iste quo pacto præterijt?* SO. *Neque hoc didici.* LVC. *Nôsti autem quempiam sibi ipsi γάμους μνηστευόμενον (hoc est, nuptias stipulantem vel respondentem?* SO. *Quorsum igitur hoc?* LVC. *Quòd necesse est solœcismum committere τὸν μνηστευόμενον αὐτῷ: id est, eum qui sibi despondet.* SOL. *Quid igitur ad meum negocium hoc, si solœcismum committit quispiam despondens?* LVC. *Quòd ignorat is, qui se scire dictabat. Et hoc quidem ita se habet. Si verò quispiam dicat tibi accedens, ὡς ἀρκέσει τῇ γυναικὶ, hoc est, quòd repudiare velit vxorem, num permittes hoc illi?* SOL. *Quid ni permittam si videatur iniuria affectus esse?* Σο.

LVC. *Si verò solœcismum committere videatur, etiamne hoc permittes illi?* SOL. *Haud equidem.* LVC. *Rectè dicis. Neque enim concedendum amico vt solœcisset: sed docendus potiùs est, vt hoc ne patiatur. Quòd si quis autem nunc crepare faciat ianuam ingrediens, aut exiens pulset, quid dicemus tibi accidisse?*

Σο. ἐμὶ μὲν οὐδέν, ἱκανὸν δὲ ἐπαισθέσθαι βουλόμαι, ἢ ἐξεῖναι. Λυ. σὺ δὲ ἀγνοοῦντα τὸν πόπουτω, ἢ τὸν ψοφοιῶτα, ἐᾶν, ὅλως ὑποπτεύσαι λόξομ μὲν ἀποίητον ὄντα; Σο. ὑβρεικὴς εἶ. Λυ. τί λέγεις, ὑβρεικὴς ἐγὼ νιῶ δὲ γνήσομαί σοι ἀμφιγόμφ; ἔοικε δὲ σολοικίσαι, τὸ νιῶ δὲ γνήσομαι, σύ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. ϖαῦσαι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλ' ἀπὸ τί τοιοῦτον, ὥς τι κἀμὲ μαθεῖν. Λυ. καὶ πῶς ἂν μάθοις; Σο ἅμοι πάντα ἐπίλθοις, ὅσα φὴς σολοικίσαι ἐμὲ λαθεῖν, καὶ παρ' ὅ, τι ἕκασον σολοικίσαι. Λυ. μυλαμᾶς, ὦ ἄριστε μακρὸν γὰρ ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἔξεσί σοι καθ' ἕκασον αὐτῶν ϖυνθάνεσθαι. νιῶ δ' ἕτερά ἄττα ἐπέλθωμεν, ἃ δοκῶ καὶ πρῶτόν γε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄττα μὴ διασῶς, ἀλλὰ

SOL. Mihi quidem nihil: illum verò vel exire velle, vel introire. LVC. Tibi verò, cùm ignorares τὸν πόντουτα, hoc est, qui pulsat, aut τὸν ψοφοιῶτα, hoc est, qui crepare facit, nihil omninò accidisse putabimus indocto adeò existenti? SOL. Contumeliosus es. LVC. Quid dicis? Ego contumeliosus verò nunc γνήσομαι: (id est, fiam) qui tecum dissputo? Videtur autem solœcisare etiam ipsum, γνήσομαι quo nunc vsus sum: tu verò non cognouisti: SOL. Desine, quæso per Mineruam: ac dic potiùs tale aliquid, quod etiam ego intelligam. LVC. Ac quo pacto intelligas? SOL. Si mihi omnia ista percurras quæ modò dixisti à te cum solœcismo dicta, à me autem non animaduersa esse: & quo pacto in singulis peccatum sit, exponas. LVC. Nequaquam, ô optime. longum enim modò facturi essemus dialogum: sed de horum quidem vnoquoque licebit tibi singulatim quærere. Nunc autem alia quædam persequamur, si videtur. Ac primùm ipsum hoc ἄττα, absque aspiratione,

ἀλλὰ ψιλῶς ἰξηντιχάρ, ὀρθῶς φαίνεται ῥηθὲν μετὰ τοῦ ἕτερα συντιθέμενον, μὴ γὰρ οὕτως ἄλογον ἂν εἴη. ἔπειτα τὸ τῆς ὕβρεως. εἰ μὲ φὴς ὑβρίσθαι, ἃ μὲν οὕτω λέγομαι, ἀπ' ἂς οὐ φαίνω ἴδιον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἀπᾶραι, ὅτι τὸ μὲ σὲ ὑβρίσθαι τὸ σῶμά σου τὸ σὸν, ἤτοι πληγαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ κοὴ ἄλλῳ τρόπῳ. τὸ δ' ἂς σὲ ὅταν ἄς τι τῶν σῶν γίγνηται ἢ ὕβρις. καὶ γὰρ ὅς τις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν, ἂς σὲ ὑβρίζει· καὶ ὅς τις παῖδα καὶ φίλον, καὶ ὅς τις γε οἰκέτην. πολλὰ γὰρ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως ἔχει σοι, ἐπὶ τὸ ἂς πρᾶγμα ὑβρίσθαι. οἷον ἂς τὴν παροιμίαν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ. Σο. κατανοῶ τὸ διάφορον. Λυ. ἆρ' ὄν καὶ τοῦτο καταναοεῖς, ὅτι τὸ ταὐτὰ ἁπαλλάττειν, σολοικίζειν καλοῦσιν;

Σο.

& cum tenui ſpiritu, verum reſtè videtur dictum cum verbo ἕτερα compoſitum. Non enim ita præter rationem fuerit. Deinde & τὸ τῆς ὕβρεως, id eſt, de contumelia, qua te à me affectum ait, ſi non hoc pacto dicam, ſed ἂς σὲ, hoc eſt, in te contumelioſum (fuiſſe me ſcilicet) dicam, proprium id eſſe ego quidem non poſſum dicere: quoniam σὲ quidem ὑβρίσθαι, hoc eſt, te cõtumelia afficere, idem eſt quòd corpus tuũ, ſiue plagis, ſiue vinculis, ſiue etiam alio aliquo pacto. At ἂς σὲ (hoc eſt, in te contumelioſus eſſe dicor) quãdo alicui tuorum contumelia fit. Nam & qui vxorem tuam contumelia afficit, in te contumelioſus eſt, & qui puerum tuum, & amicum, & certè qui ſeruum quoque. Nam præterquam de rebus, ita tibi ſe res habet: quoniam & in re contumelioſum eſſe dictum eſt, vt in prouerbium, quemadmodum V Plato dicit Sympoſio. SOL. Intelligo differentiam. LVC. Num igitur & hoc intelligit, quod ſi dicam, ταὐτὰ ἁπαλλάττειν, ſolœciſmum vocant?

Σο. ἀπὰ νιῶ ἄσομαι. Λυ. αὐτὸ δ' τὸ ἰναπάλιν; Σο. ἐμοὶ μὲν ταυτὸν λέγειν δόξει. Λυ. καὶ πῶς ἂν ἔη ταυτὸν τὸ ἰναπάλιν τὸ ἰναπάλιν, ἅπερ τὸ μὲν ἕτερον πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὲν ὀρθοῦ πρὸς τὸ ὀρθόν, τὸ δὲ τοῦ μὴ ὄντος πρὸς τὸ ὄν; Σο. κατέμαθον, ὅτι τὸ μὲν ἰναπάλιν, τὸ μὴ κύριον ἀντὶ τοῦ κυρίου λέγειν δύν. τόδ' ἰναπάλιν ποτὲ μὲν ὡς κυρίῳ, ποτὲ δ' ὡς μὴ κυρίῳ χρῆσθαι. Λυ. ἴσθι τινὰ καὶ ταῦτα καταύδησιν οὐκ ἄχαριν. τὸ δὲ σπουδάζειν πρός τινα, τὼ οἰκίαν ὠφέλειαν τοῦ σπουδάζοντος ἐμφαίνει· τὸ δὲ περί τινα, τὼ ἐκείνου, περὶ ὃν σπουδάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ὑποσυγχέονται, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβοῦνται παράτισι. βέλτιον δέ, ἀκριβοῦν ἑκάστῳ, Σο. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. Λυ. τόγε

SOL. *At nunc scibo.* [illegible] *Ipsum autem dici de*[bet] *ναπάλιν.* SO. *Mihi* [illegible] *dem videtur idem* [illegible] *dicere.* LVC. *At quo*[modo] *do idem fuerit* ἰναπάλιν *&* ἰναπάλιν. *quando illud quidem est alterum cum alte*[rum] *tero commutare, videlicet id quod rectum non est, cum eo quod rectum est: hoc autem, id quod non est, cum eo quod est.* SOL. *Intelligo quod* ἰναπάλιν *quidem sit id quod proprium non est, pro eo quod proprium est, dicere* ἰναπάλιν *verò quando quidé eo quod* [illegible] *prium est, aliquan*[do] *eo quod proprium* [illegible] *vti.* LVC. *Habe*[mus] *dam & hæc consi*[de]*nem non iniucundam. ναπάλιν autem πρός τι est, satagere vel ob*[se]*sum esse erga aliquem, propriam vtilitatem eius qui* [illegible] *indicat: cum autem dico* περί τινα, *circa aliquem* [illegible] *indicat, circa quem quis satagit, siue obsequiosus. Atque hæc quidem fortasse confunduntur à quibus*[dam]*, fortassis autem etiam obseruantur: melius autem est ob*[ser]*uare vnumquemque.* SOL. *Rectè dicis* LVC. *nasi-*

τόγε μὴν κατίσθαι τοῦ καθίσαι, καὶ τὸ καθίζειν τοῦ κάθησο, ἆρ' οἶσθ', ὅτι διενλῶν, ἦν δ' ἐγώ; So. οὐκ οἶδα. τὸ μὲν καθίσθητι ἤκουόν σου λέγοντος, ὡς ἔστιν ἑκφυλον. Lv. καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας· ἀλλὰ τὸ κάθισον, τοῦ κάθησο διαφέρειν φημί. So. καὶ ὦ πρὸς ἄνδρες τί ποτ' ἄρ' ἐστὶ διαφέρον; Lv. ὦ τὸ μὲν πρὸς τὸν ἱστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον· τὸ δὲ πρὸς τὸν καθήμενον, ἴσον ἔστιν, ὑμᾶς δὲ καὶ ἀλλοθί ἀνομὲν ἵδρυσο, ἀντὶ τοῦ μένε καθήμενος. πάλιν δὴ ἐρήσθω, ὅτι τὸ ταῦτα παρακάθιμαι, ἁμαρτάνειν ἐστί. τὸ δὲ καθίζω, τοῦ καθίζομαι ἆρά σοι δοκεῖ μικρῷ τινι διαφέρειν, εἴπερ τὸ μὲν ἕτερον δρῶμεν, τὸ καθίζειν λέγειν. τὸ δὲ μόνους ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ κατίσθαι So. καὶ ταῦτα ἱκανὸς διειλέχθαι, καὶ δὴ λέγειν οὕτω γάρ σε δεῖ πρὸς διδάσκαλον. Λ. ἑτέρως γὰρ λέγοντος ἃ καλὰ νοεῖς, οὐκ οἶδα, οἷόν τε ξυγγραφεὺς ἀνὴρ; So. καθίσθαι verò à καθίζειν, & κάθιζον à κάθησο, scis quo pacto differant? So. Haud scio. καθίσθητι quidem audiui te dicere quod sit alienum. Lvc. Et rectè quidem audisti. Sed κάθησο à κάθισον differre aio. So. Et quo tandem inter se differunt? Lvc. Quòd κάθισον quidem ad eum qui stat, dicitur: alterum autem ad eum qui sedet. vt, ἴσο ξένε, ὑμᾶς δὲ καὶ ἀλλόθι ἀνομὲν ἵδρυσο, hoc est, Sede vel quiesce hospes, nos autem etiam alibi mueniemus sellam. Rursum itaque dictum sit, quòd qui hæc commutat, vitium incurrit. καθίζω autem à καθίζομαι, num tibi parum distare videtur? Siquidem καθίζειν dicendo, alterum sedere facimus: καθίσθαι verò, nosmet ipsos solos. So. Et hæc sufficienter prosecutus es. Atque igitur: ita enim oportet te docendo præire. Lv. Nam me alio pacto dicente, non intelligit. Non nosti quale sit ξυγγραφεὺς ἀνὴρ; (h.e. vir historiarũ scriptor aut cõmentator.)

Σο. πάνυ οἶδα νῶν γέ σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος. Λυ. ἐκεῖ γὰρ τὸ καταδουλοῦν σὺ μὲν ἴσως ταυτὸν ὡς καταδουλοῦσθαι νομίζεις, ἐγὼ δ' οἶδα διαφορὰν οὐκ ὀλίγην ἔχον. Σο. τίνα ταύτην; Λυ. ὅτι τὸ μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦσθαι δ' ἑαυτῷ γίγνεται. Σο. καλῶς λέγεις. Λυ. καὶ ἄλλα δέ σοι πολλὰ ὑπάρχει μανθάνειν, εἰ μὴ αὐτὸς ἐδόκεις οὐκ εἰδέναι λέξειν. Σο. οὐκ ἂν δόξαιμι. Λυ. οὐκοῦν τὰ λοιπὰ ἀσχόλητος ἀναβαλώμεθα, νῦν δὲ διαλύσωμεν τὴν διάλογον.

SOL. *Ad modum noui, te qui te audierim hæc dicentem.* LVC. *Quoniam & καταδουλᾶσθαι tu quidem fortasse idem cum* Χ καταδουλοῦσθαι *putásti: ego verò scio differentiam nō paruam habere.* SOL. *Quámnam hanc?* LVC. *Quòd hoc quidem alteri, καταδουλοῦσθαι aũt sibi ipſi fit.* SOL. *Pulchrè dicis.* LVC. *Y. Etiam alia verò multa licet tibi discere, ſi modò non ipſe tibi ſcire, cùm neſcias, videbere.* SOL. *Non videbor facilè.* LVC. *Proin reliqua in posterũm reijciemus, in præſentia autem dialogũ diſſoluamus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc rhetorem ore & manibus ſiue geſtis barbarum, ſuo tamen iudicio facundum ac doctum, ridet, quem quia ſoloeciſmum ſæpe committeret, ſoloeciſtam vocat. Eſt autem σολοικισμὸς ſermo incongruè, & præter probatorum Græcorum conſuetudinem compoſitus, à σόλοι Ciciliæ vrbe dictus, cuius incolæ pauci ex Athenienſibus non multo interiecto tempore, corrupto patrio ſermone inconuenienti orationis partium ſtructura loqui cœperunt. Quapropter qui eo vitio aliquando vterentur, dicti ſunt σολοικίζειν. Hanc autem ciuitatem Solon vnus ex ſeptem Græciæ

Græciæ ſapientibus condidit, à quo cognomen ſortẽ-ta eſt, vt inquit Laërtius libro 1. in Solone, cui opinioni magis accedo, quàm Iſidori, aut eorum, qui σολοικισμὸν, εἶον τὸ τῦ σόλυ λόγυ ἄκυσμον, velut ſermonis ludibrium, vel à Solone dictum putant, quòd is vel in Legibus ſuis pingui Minerua loquutus ſit. Nam Cicero & Ariſtides ἐν χρείᾳ δόκλογίας Solonem in numero eloquentium reponendum cenſent. Strabo lib. 14. ambigit, vnde natum σολοικίζειν, an à Soloi oppido, an aliundé. Gellius lib. 5. cap. 20 σολοικίσμυ nomẽ apud idoneos & antiquos authores non reperiri dicit. Nam inquit, vt βάρβαρον antiqui, ſic & σολοῖκον dixerunt. Reperitur tamen hæc dictio non ſemel in Ariſtotelis Elenchis. σολοικία idem eſt quod σολοικισμὸς, qua dictione Lucianus vſus eſt de Saltatione, & Budæus in Epiſtolis. Lucilius dixit, centum genera ſolœciſmorum, teſte Iſidoro. σολοικοφανὲς dicitur, quod ſolœciſmi ſpeciem habet: cuius exempla aliquot profert hîc Lucianus. Suidas vnum tantùm, col. 1322. Ego ambulans murus cecidit, pro me ambulante. Vide plura apud Donatum libello de Figuris. Martialis libro quinto:

Vnus quum ſitis, duo Calliodore ſedetis:
Surge, ſolœciſmum Calliodore facis.

Fit aũt ſolœciſmus variè, per orationis partes & per earũ accidẽtia, tum adiectione, detractione, immutatione & tranſmutatione, de quib. Fl. Soſipater Chariſius Artis grammat. lib. 4. ex Comminiano. Incõgruum portò & ſubabſurdum ὑποσόλοικον quoque Græci vocant. quo verbo Cic. vtitur lib. ad Atticum 2. pro indecoro & abſono: σολοικισμὸς autem non tantùm eſt cum pluribus verbis conſequens verbum ſuperiori non accommodatur, ſed hoc quoq; nomine ſignificatur, quicquid fit perperam, nec rectè nec ordinè peragitur: vt σολοικισμὸς τῶν ἡδονῶν voluptatum prouerbij ſpecie, pro earũ abuſu apud eundem Lucianum in Nigrino, ſiue de Moribus philoſophorum. Iuuenalis Satyra 6:

—*ſolœciſmum liceat feciſſe marito*

Martialis, cùm Lanuuini ad postes, non arrigens:

Sæpè solœcismum mentula nostra facit.

Quintilianus lib. 1. de Solœcismo agens: In gestu etiam, inquit nonnulli putant illud idem vitium inesse, cùm aliud voce, aliud nutu vel manu demonstratur, vt si illud Terentianum: *O cœlum, ô terra*, ita pronunciarũ sit, vt manus in priore deijceretur, in altero sustolleretur. aut illud: *Sosia ades dum*, cum abnutatione. Palemonẽ Laodiceum Sophistam cùm Smyrnæ ludi celebrarentur, atque imperitus actor in Tragœdia: ὦ Ζεῦ exclamans, manum in terram protendisset: rursum ὦ γᾶ pronuncians in cœlum suspexisset, è theatro se surripuisse. hæc insusurrantem ferunt, manu hic solœcismum fecit. Hoc Græcè magis bellè sonat: οὗτος τῇ χειρὶ ἐσολοίκισε. Vide Philostratum. De hac re extant duo epigrammata Græca libro 2. in Flaccum rhetorem, & ore & manu barbarũ, alterum Abbiano ascriptum, alterum Lucilio. Primum Morus sic vertit:

Quinque solœcismis donaui rhetore Flaccum,
Quinque statim decies reddidit ille mihi:
Nunc numero hoc paucos, inquit, contentus habeto,
Mensura accipies quando rediho Cypro.

Secundi interpres est Ioach. Camerarius:

Flacce solœcismus tacitus quoque nuper, & ipso
Feciſti os pandens flamine barbariem:
Deinde solœcismos dextra dum spectio mouentem,
Nescio quid cupiens dicere, mutus eram.

Plutarchus auditorem minimè attentum, aliúdque agentem σολοικίζειν φησὶ τὸν ἀκροώμενον. nouè dixit. i. in auscultando solœcisare. Solœcismum quoque dicuntur admittere, qui quum Leophanis reminisci studeant, in Leosthenem deflectunt. Solœcismus autem (vt iam diximus) est vitiosa orationis partium constructio. Sic vitiosa mensæ constructio est solœcismus. Extruuntur fercula, constituitur oratio. Cic. in Tuscul. Mensæ epulis conquisitissimis extructæ.

ALIAM grauẽ istud commisi.) τὸ δεινὸν ἥμαρτον. Idem de Sal-

de Saltatione: καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται: id est, *turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Item ἀσχημοσύνας καὶ δεινὰ ποιεῖν.* i. *indecorè & indignè facere. Δεινὸς ἴσχειν πρός τι τολμήσας.* i. *ardium est me hæc audere efficere. Euripides. Quintilianus lib.* 1. *cap* 9. *Solœcismi, inquit, fœditas abest. Hinc colligendum δεινὸν vel δεινὸς graue, turpe, indecorum, indignum & fœdum significare.* B Socrates qui à Mopso genus ducebat.] *Lucianus noster Mopseatis Socratis coætaneus fuit, ac eius consuetudine & familiaritate vsus est, imperante Aelio Adriano, circa annum* 122. *Is à Mopso vate Thessalo fortassis genus duxit. Cuius Pomponius Mela meminit, & à quo Mopsus Ciciliæ liberum oppidum ad Pyramum flumen situm, teste Plinio libro* 5. *capite* 27, *Strabo libro* 14. *Μόψου ἱερὰν appellat:* id est, *Mopsi focum. Huius Socratis hoc extat carmen apud Athenæum lib.* 14.

οἱ δ' ἀγαθοῖς κάλλιστα θεοὺς τιμᾶν ἄεισον: id est,

Quique boni diuos rectè venerantur ad aras.

Deus enim à nemine libentiùs & rectiùs colitur quàm à pijs.

C Συμπατριώτης.] *Compatriota velut barbarum carpit.*

D Νᾶϊ τοῦτ' δοκεῖ.] Νᾶϊ *poëticè, nos duo, vel nos duos. Et* νᾶϊν, id est, *nostrûm duorum, vel nobis duobus. In soluta oratione* νω *in* νῳν, νᾶϊν *tamen apud Platonem in Epist. reperitur: ἁμιλλάσθην νᾶϊν, inter nos conuenit.* E Εμείχθη αὐτῇ] *Homerus Iliad.* γ. ἐμείχθην *pro* ἐμίχθησαν: id est, *mixti sunt.* F Καρηβαρῶν.] *pro καρήνων. Serui caput rasitabant, & capitis rasitatio apud Græcos pariter & Latinos diu seruitutis indicium fuit. Hoc ipsum etiam tondere caput, pro deludere Græcis prouerbio est.* G Συγκεκλαῦσαι.] ἀπὸ τοῦ βοῶν μετ' ἀλλήλων μακρύμων. Οὐδὲν γὰρ ἔτι ὀκνήσομεν συγκεκλαύσεσθαι, *nihil enim de verbis pugnabimus.* H Στοχάσομαι.] κατασχεῖν ἐστι, *& alium fingere, collineare, collimare,* τὸν σκοπὸν κατευθύνω, *hoc est, linearum vsualium contentionem ita regere, vt à scopulo proposito non aberremus.* I Ψιλοδάκτυλον ῥῆμα.] *Verbum falsò Atticum, non verè Atticum.* K Ἐκτοπ.] *Pro eo dicendum erat,* ὐκ πέρυσι. *Aristot. tamen lib.* 3. *Animal.* ἀλλὰ ἐκτοπὶ ἀποθνήσκει. L Ἰδοῦ.] *Pro* ἴδε, *Atticè non dicitur.* M Βράδιον.] *Serius, tardius, lentius.* τάχιον *contrà, citius, celerius.*

N Βάσσον.]

Νβάριν.] *βαρίαν, pro βαρίων prolatum reprehendit Socrates.* Ο Φάβιον.] *Palumbē, pro* Φάσσιανόν *Lucilius, teste Nonio, genere masculino dixit:*—macrosq; palumbes. Ρ Φακὴν comediſſe.] *Φακῆ variae ſunt ſignificationes. Nam legumen & lentem ſignificat. Item lentem paluſtrem, ſive muſcum lenticulae ſimilem, qui in aqua ſtagnante reperitur.* Algam *Latini vocant. Rurſus maculam in corpore, quae lentigo dici ſolet. Eſt etiam vaſis vnguentariae genus, de quo in Bibliis ſacris. Apud Iuſtinum Martyrem pro aheno aut vaſe in quo mortui cineres conduntur, legitur, vbi de Sibyllae buſto legitur. Alia item quaedam ſignificat apud Dioſcor. lib. 2. cap. 71. et lib. 4. cap. 88. 1. Reg. 10. item 1. Reg. 26.* Q Ianua tibi aperta.] *Metaphora. Sic Plinius Suetonio Tranquillo: atq; adeò illa actio mihi aures hominū, illa ianuam famae patefecit. Indicauit hoc adagium Plutarch. in Sympoſ. dec. 2. Imprudens Firme, mundum pro* Ianua *prouerbiali, in teipſum aperuiſti.* R Quae inter nos ipſos proſequuti ſumus.] τὰ σφῶν αὐτῶν διαλεχθέντα λόγους. *i. verba inter nos referimus. Lucianus hanc locutionem carpit.* S Nullus deorū liberauerit ab ignorantia.] *Quòd vehementer eſſet obſcurum, & intellectu perdifficile, id negabant antiquò vel ab Apolline poſſe intelligi. Athenaeus libro Dipnoſoph. 3. Quid autem ſibi velit haec epiſtola, arbitror equidem nec ipſum Apollinem intelligere. Adducit inibi ſanarium ex Antiphane:* ταυτὶ σὺ ὅτ' ἐγὼ νοῦν ἀπόδοιμι μόνος. *Nec Apollo, quid ſibi haec velint, intelligat. At Lucianus qui de induſtria loquitur obſcuriùs, & αἰνιγματωδῶς: Apollinem excipit, qui obliquè & obſcurè dicta, quaeque perdifficile percipi à Solaciſta imperito poſſent, interpretari queat & abdita reſerare Martialis libro 10. ita iocatur in Sextum, obſcuritatis affectatorem:*

Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline libris,
Iudice te maior Cinna Marone fuit.

T Vaticinatur omnibus interrogantibus.] *Id eſt, omnibus reddit oracula. De vate cum dativo,* μαντεύεσθαι τοῖς ἐρωτῶσι. *Hanc locutionem carpit Lucianus.* V Plato in Sympoſio.] *De hoc Platonis loco vide Eraſmum noſtrum in adagio: Boni ad bonorum conuiuia vltrò accedunt.* X Κατὰ τὸν Δηλιακὸν

δουλεῦσαι.] *In seruitutem redigere & redigi.* τὸ καταδουλοῦσθαι μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦσθαι δὲ ἑαυτῷ γίνεται. Lucianus hanc differentiam ponit. Y Etiam alia multa licet alicui discere.] *Persuasio sapientiæ profectus impedimẽtum.* Quintil. lib. 1. Instit. orator. cap. 2. *Quales præceptores ac pædagogi esse debeant: Vt pædagogi, inquit, aut sint eruditi planè, aũt se non esse eruditos, sciant velim. Nihil enim peius est ijs, qui paululum aliquid vltra primas literas progressi, falsam sibi scientiæ persuasionem induerunt,* &c.

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

GRAVE illud cõmisi.] *Fortasse quia dixit* ἁπαλοιχιῶν. i. *modò vel paulò antè* ἰολοίσσαι *gestio: nam Gaza id adverbium cũ præterito construi dicit.* Solœcismus à me commissus est.] *In eo, vt videtur, quod dixit,* ἃ μὲν & ἃ δὲ. *pro* τὰ μὲν & τὰ δὲ. *alia quidem, alia verò.* Quando iam tres. *Tertiũ, cum dicit,* ὄφελον δ' ὠιήσην. i. *vtinam possis: quoniam* ὄφελον, *vt cætera optandi, cum optatiuo poni postulat.* Quadrif. cõmis.] *Suprà ter, quartò aũt in verbo recens natos, opinor quod Græcè* ἀπηχθεῖας *dixit, pro* ἀπεχθείας. Præmium confeciſſe.] *nam certamen confeciſſe dicere debuerat, hoc est, in masculino genere* ἆθλον, *non in neutro.* Quod modò dictum est.] *videlicet, si modò volueris. id eũ Græcè dixit* εἶπερ ἠλυσίας, *præterito tempore, cum præsenti vel futuro potiùs debuerat.* At verò latuerunt.] *Quoniam vox* λαγὼ *& singularis numeri & dualis est, & item pluralis, si subdas* ἰᾶτε. De estem distrib. vox πνά.] *Quod dicendum videlicet erat,* λαγὼ τινα μεθῆκα. Aut si nunc nõ cog solœc.] *Vel quia dixit* ὅταν τὸ τῶν παιδίων ἦθος, *quasi in intellectu ibi peccatũ sit. vel quia* τὰς τίτθας θηλαζούσας. i. *nutrices fugientiũ pro* τιτθία *dixit.* Hic solœcis. fefellit te.] *In eo opinor cùm dixit* αὐξανούσας παιδία, *actiuo pro passiuo vsus.* Qui interrog.] πλοῦτος ἔξεστι, &c. *Exempla quæ sequuntur, Græcè omnia posui, vt quisque per se videat ac iudicet, in quo vitiũ orationis sit. Sunt enim huiusmodi quædam, vt non cuiuis statim appareat quid vbiq; ambiguum, aut immutatum, aut plùs minùsve dictum sit: quale*

statim

ſtatim à principio, hoc eſt, quod reprehendit eum qui dixerat, πλουτεῖν ἔξεστι, & infrà πρόσεστιν μέμφεσθαι ὑμῖν φίλοις, & alia quædam. Alio aũt. Λέγοντ'.] *videtur non nihil deeſſe.* Λῆμμα πάρεστι αὐτῷ *volunerat* λῆμμα *dicere, quod prudentium vel* Φρόνημα *notat.* Τὸ φίλων καρυφαίτατα.] *Alludens eò quòd ſuperlativum à* καρυφαῖος *fecerat.* Et quisnam eſt, &c.] *Altero abſolutè dicente, altero actiuè accipiente, ſubiecit* οὐ τὸ ἐπιπολῆς, οὐ τὸ ψιθύρισης, *quaſi dicat vno iſidem vt altero vtendum eſſe.* συμπίξαι μοι.] *Ad ambiguitatem reſpiciens videlicet.* Mirum ſi tu, &c] *Quaſi non ſatis proprium fuerit.* ἐμίχθη αὐτῇ.] *Quaſi hoc verbum de viris tantùm, & non de mulieribus ſumpſum fuerit* βασανίζεσθαι.] *quod verbo impropriè vſus eſſet, vt ſuprà quoq;, & mox infra.* Σχολὴ verò.] *quaſi quod non ſatis Atticum foret.* Dicis ὁ δ' ἔνα, &c.] *quoniam Atticè in ſecunda perſona intelligatur.* σχολάζομεν αὐτῷ.] *Nam* σχολάζειν *ſcopum petere ſignificat, & alias etiam obſeruare & colere* αὐτὸ τοῦτο autem quodam, *&c.*] *nam illi fœminino quædam maſculino genere proferunt, vt* ὁ θεός. φανὸν comediſſe] *Eadem ratione vt ſuprà, pro* φαγεῖν. Quod dixi αὐτομόλῳ.] αὐτομόλῳ *verbo medio dixit pro paſſiuo. i. aperta eſt.* κατασφᾶς αὐτὸς.] σφᾶς *tertiæ perſonæ pro prima ponitur.* Vaticinatur ſum *&c.*] μαντεύεται, *quod de conſulentibus, non de reſpondente dicendum fuerat.* Si ergo καθὲς latet.] *Videntur vel abeſſe quædam, vel hæc ipſa corrupta eſſe, id quod infrà apparet. Significat autem* καθὲς, *vt hic ponitur, idem quod demittens, vel deſcendens.* Ac primùm hoc ipſum ἄτερ abſque aſpiratione.] *Interdum enim & aſpirari ſolet, vt cùm interrogamus eſt, vt* πῶς χ' ἄτερ διελίχθη. i. *quomodo & quænam dixit?* Plato in Symp.] *Locus eſt ſtatim à principio, vbi Homerus ait,* ἐσθλοῦ εἰς πλοῦν παρόμοιον, *quòd deteriorem finxerit ad conuiuium melioris inuocatum venire : cùm proverbium ſonet, bonos ad bonorum conuiuia vtrò venire.* καὶ τάδ' ἔπη.] *Et hinc eſt quod ſuprà notaui, quædam vel abeſſe, vel corrupta eſſe videri.*

TERTII TOMI FINIS.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1892

TOMI TERTII OPERVM LVCIANI INDEX.

A

ABROEA mulier 342
Acarná qnalis in vita 70
Accidens quid 120
Achantus ex Philaridis hostium numero seruatus 235
Achilles podagricus 715. post eius obitum apud Troianos prestantissimi qui 75
Adonis 750. in eius memoriam que facta ibid. & 751
Ægyptius rex simias instituens 172
Ægyptij diuinandi rationem ab Æthiopibus imperfectam acceperunt 255. eorũ sacra 93. 94. 256. itẽ dij, & cur ita pinganter 94
Ægyptios primos deorum notitiá habuisse 649
Æneas Veneris filius quomodo intelligẽdus 262. 270
Æschines parasiticam exercuit 507. 508
Æsculapius deus ascriptitius 435
ex Æsculapio genus mortalium 693. 694
Æthiopes 267. 277. felices 82. cæteros mortales sapientia cur præcellant 254. inuẽtores Astrologię ibid.
Ætion Proxenidis gener 216
Ætna 677. 678
Ætolica mala 81
Agalia Hirei mater 62
Agamemnon somnio delusus 475

Agere

Agere aliud, aliud docere, absurdum est 170
Aiax seipsum interfecit 73. qualiter Vlyssem oderit ibid. furoris causa 75
Alcmena Herculis mater 50
Aleam iactare 319
Alecto podagram educauit 672. Infernalis furia 677
Alexander Philippi ne an Iouis filius 37. 38. cur se Iouis filium appellari passus, quos item, & quomodo superauerit 38. 39. 41. 47. inde eius nuptiæ in Italia depictæ 2. 16. adorari se passus 41. montem ad sui imaginem formari noluit 312. quid in eo laudabile 40. se hominem esse quando agnouerit 46
Alexandri & Philippi comparatio 42
Amicitia, parasiticæ principium 500
Ammonis oraculum 269
Amor quid 5. dijs & hominibus imperat ibid.
Amphion 303. cantus dulcedine saxa permouet 289
Amymone virgo 25. à Neptuno amata 27
Amniones durus pater 25. illius forma ibid.
Anaxarchi ad Alexandrũ impia vox 546. 547
Anaxicles Glauciæ parens 571. incantamentis ab inferis reuocatus ibid.
Anaximenes 215.
Animæ morborum, an alicubi appareãnt 590. 591, &c.
Animus nõ lingua examinari debet 207
Animi absoluti imago 288.
ἀνυμία vox antiqua 654
Antigonus medic. 561

ἀντιλαμβάνομαι pro intelligo 832
ἀνθρακᾶν barbarum esse 647
Anubis deus 420
Annus ex Sole mensuram habet 256. eius principium Romanis sacrum 632.633
Aornus petra 47
Apis apud Ægyptios deus 94.99.268.751
Apophoras quid 636. tanquam barbarum derisum 634. item Athenienſibus familiare 636
Apophrades dies vnde dicti 636
ἀφυσᾶν & ἀφυσάνειν 832
Appollo medicus 19. Dianæ frater ibid. Chryſidis oratiõe pudefactus 83 exul. 84 peſtem in Græcos iaculatur 83. ab Homero falſò dines prædicatus 421. eius delubrum 249. oracula 251. in vaticinando geſtus & modus 786 787. imago barbata 785. qua de cauſa ibid.
Aqua ab Ægyptijs culta 460
Arachne contépte Palladis pœnas luit 723
Araneæ podagræq; peregrinatio 675
Aræ deorum indicia 469
Areopagus 152. 189
Arcades aſtrologiã reſpuunt 266
Archiloch9 qualis 625. ad maledicentem reſponſum 626. 658
Argentarius 542
Argos aqua non abundat 28
Arignotus Pythagoricus celebris 589. 590 qualiter dęmonẽ ex dono eubatidæ expulerit 592
Ariſtides Armodij paraſitus 522. eiuſdem opera Athenienſes tyrannide liberati ibid.
Ariſtippus paraſiticam exercuit 598

Aristoteles parasiticam non ignorauit 509
Arsaces ad inferos descendens 66. quomodo intereptus 67. pedibus incedens indignatur 6668
Artemisia Mausoli vxor 59
Ars quid 485
Arte quod caret, posidenti inutile 488
Artes labore addiscuntur 496. fructũ cultori tardè afferũt 497 cur expetantur ibid. instrumentis egent 499. duæ in Luciano contrariæ 155. cur discendæ 541
Arthritis & podagra vbi primò fiant 677
Ascalaphus quomodo Martis filius intelligendus 262
Asij flos podagricum iuuat 695.703
Asinus quid 127. ad lyram, prouerbium 632
Asini syluestris pars hospiti dona data 384
Aspasia Milesia 294.304
Aspides serpentes 568
Assentator hyperbolis vtitur 329. à laudatore qd differat 327. 337. item à scurra 337
Astarte in Phœnicia templum 749
Astrologia 253. vbi inuenta 254. vetustissimum doctrinæ genus 253. ab Ægyptijs exculta 255
Assyrij doctrinam de dijs vt acceperint 749
Attes, ritus quib. Rhea coleret tradidit 760. à Rhea castratus ibid.
Ate dea noxę 696. 709. Homerica 297
Atheniẽses fabis magistratus eligunt 184
Atimarchus cognomen 651.
ἀθλιῶ pro ἀθωῶ barbarè 647
Atho mons ingens 312
Atis aureus deus 420
Atreus quo pacto rex creatus 259

Augusto, ineptè gratiæ aguntur 207
Aurum & æs sapientibus charum 139
Autolychus Mercurij filius 262. fur. 263.

B

BAbylonij astrologi 257. de Babylonio incantatore 567
Bacchus de Priapo ridicula commemorat 19. 20. in ductādo exercitu duo comites 614. eorum habitus, & ornatus 614. 615. prælianti acies vt instructa 616. 617. exercitus signum siue tessera 618. 619. eiusdē aduersus Indos bellantis exercitus, quomodo instructa 613.
Baculus tertij pedis vicem gerens 683
Barbā sub tonsore vellere 731. viri cultum fuisse æstimatam 816
Βάρβαρ 832. 844.
Βασανίζωσιν 831
Bellerophon quomodo in cœlum ascenderit 260
Bellerophontes podagrā pertulit 715. 720
Bello quæ nam ætas apta 547
Bendis dea 420
Bestiæ cui morsus nocentiss. 337
Blepsias fœnerator ad inferos descendens 69. pecuniam cui custodiat 70. quo genere mortis obierit 69
Bos à Memphitis cultus 460
Bonā triplicia 126
Bonorum fortunę par. uus fructus 203
Bonos ad bonorū conuiuia vltrò venire, puerb. 846
Βραδίων 832. 844. (647
Βρωμόπος & barbara vox
Brassicani in parasiticā Epigramma 538
Brassicæ folia podagræ medentur 694. 702
Bubalus 626
Bulbi podagrę medentur 694. 700

C

CÆlij de aranea & podagra fabula 675
Calchas multa prædixit 664
Callias mollis 467
Calliſthenes leoni obiectus euadit 46
Calydoniorum calamitates vnde 81
Camarinam immotam relinquere 656 660
Canis deus 116
Canis quomodo laudandus 324 (172
Canes vt ſint affecti
Capilli ante contractũ cõnubium, tonſi ac ſacrati 798
Caſsiopea laudis cupida 311
Caſtor & Pollux cur ſalutares 26. inter ſe immortalitatem diui ſerunt 23. à Pollvce quomodo diſcernendus 22. 25. eorundẽ ſimilitudo 23
χαύρεαν vox antiqua 195
Caucaſus mons 87
Cecrops 636
χαροβλιμάδη inuſitatum eſſe 647
Cepe à Peluſijs cultum 460. 477
Cerberi morſus 719
Cercyõ maleficus 435
Certaminum præfecti vt flagellent 169
Charopes Nirei parens 62
Charybdis 652
Chyronis pedes 817
Chius 628
Clearchus 39.44
χράδαν verbum 832
Chryſis ſacerdos 83. Apollini beneficium exprobrat ibid.
Chryſis à Glaucia adamata 570. ad amorem mutuum incantamentis coacta 572
Chryſippus, quod venditur, an doleat 119. quanti emptus 125. à diſcentibus cuius gratia mercedem accipiat 124. eius item nomen quid ſignificet, doctrina, profeſsio 122. ſyllogiſmus

logiſmus ineuitabilis 124. quando floruerit 133
Cicada infectum ſtreperum 626
Cimon 96
Cinædus apparens malum ſignum 641. q̃ ſceleratus ibid.
Cinædi deam Syriam per villas & agros circumferẽtes 380.381. phialâ ſuffurati 386. capti & venditi ibid.
Ciuitatis præcipua loca 525. ea quibus pateant ibid.
Claudicatio in læſo pede accidens 120
Clauum clauo trudere 200.201.211.610
Clearchus 39
Cleodemus 562. ad inferos deducto 586 quid ibi viderit ibid. eius colloquium cũ Dinomacho de mendo pedibus 562
Clitus inter epulas ab Alexandro cur interfectus 39.45
Clotho parca 77. 689.
Clypeum abijcere, quũ habitum ſit probroſum 549
Cnidæ podagræ adhibitæ 694
Cœlum ſurſum aſpiciẽti quale 88. forinſecus ferreum ibid. mortalibus inacceſſum 89. eiuſdem partes 256
Cœlites inter ſe diſcordes 457. eorum dolores grauiſimi 412
cogens peccare, peccati reus 78
cognitionis comparandæ quæ via compendioſiſsima 215
Coloſſus à Rhodijs qualis facto 421. 422.
Columba propterea q̃ ſacra putatur, non tangitur 795.796. ab Aſſyrijs colitur 460
Columbam in ſacra ciuitate non comedunt 759
Combabus adoleſcens

766. sibi virilia membra amputauit 768. cum Stratonice ad ædificandum Iunoni tẽplum in Sacram missus 766. illinc imperfecto opere reuocatus 771. vt liberatus à rege ibid. eius imago ænea 775
Comus 678.980
Conari absque cognitione quiduis 146
Concionem tria signi. ficare. 472
Controuersiæ vt disceptandæ 144
Copia quid 805
Coracis opus 655
Corpus ornatu potiùs 285
Cothurno mali homines collati 640
Crates descendens ad inferos quos fuerit fortitus itineris comites 65.66 67
Cultus deorũ res stulta 80.81
Cupido fratribus dissimilis 18.21
Cyclops 651.652
Cynœthus assentator 328
Cynici pera 180. frugaliûsne, an egentiùs viuant 805, &c. eorum insignia 552. vita cur misera 807. 808. eadem quomodo frugalis probetur 809. eorundem vita & ornatus 817.818
Cyrus à quo nutrit9 85

D

DÆdalus ab astrologia haud alienus 260
Damænete Eucratis vxor 588. septima post mortem die eidem apparuit ibid.
Damascus 720
Damis Corinthius ad inferos descendens 69. quo pacto mortuus sit ibid. à filio iussta passus ibid. deos negat 451
Danaë Acrisij filia à patre vt tractata 33. cur coniecta in arcam à patre

patre ibid. miseriæ à Thetide deplorantur 32
Danaus durꝰ pater 27
Daphne Apollinem fugit, & in laurum conuertitur 12
Dearum imagines non assequitur humana industria 331
in Delitijs viuere quam sit incommodũ 811 812, &c.
Delphi cæteros vitæ sanctimonia antecellunt 223. in arduis cautibus habitãt 247 eorum abundãtia vnde 248
Delphis citra sementẽ & orationem, omnia proueniunt ibid.
Demetrius ob tussim laudatus 328
Democritus spectra & phantasmata negat 595. omnia ridet 112 venalis proclamatur ibid.
Demonstratio elencho melior 154
Demosthenes clypeo quid inscripserit 549 vt idem ei successerit ibid. de obiurgantibus, dictum 437
Deus etiam harmonia & numerus 103
Dei & conuiuium parantis cõparatio 809. 810. &c.
Deorum oracula sub obscura 434. res in discrimen perductæ 413. alij alios excellunt 419. aliorum, aliæ, atque aliæ effigies 91. quis victus domi 89
Dercetus imago 758. eidem templũ à Semiramide sacratũ ibid.
Descendẽtibus ad Orcum non prodest retrorsum respicere 65 eorum gestus ibid.
Deucalion, quomodo solus ex diluuio seruatus 756
Diana apud Scythas colitur 19. quòd non ad cõuiuium vocata, ne-

que ad sacrificiũ adhibita esset, irata 81. & non esset ad epulas vocata ægrè fert 458
Dianæ aræ in Delphis 477. in Tauris ibid.
Dies ab Æthiopibus cultus 460
Dij quid 114. nunquam otiosi 453. sua bona vendunt mortalibus 82. Ioui assidentes quid agant 89. falli non possunt 224
Diluuium 656. in eius memoriam quæ fuerint instituta 757. 758. aquæ quomodo absumptæ 757
Dinomachus 562. 595.
Diogenes ab Aristippo eanis regius vocatur 546. venalis proclamatus 105. duobus emitur obolis 110. scientia & professio 107. quid doceat ib. eius mores 109. empti vsus, & eiusdem venalis gestus ibid. & 109. de assequenda gloria responsum 323. comites, in itinere ad inferos 69. fama apud viros egregios 59. in Lucianum oratio 160. imago & corpus vbi agat 51
Diomedes Venerem vulnerat 457. 476
Dion Syracusius mercator. 117
Dionysius Deus adscriptitius 435
Dionysium templi in Sacra vrbe authorem esse 761
Diuersi partes diuersorum in liberis studiorum causa 19
à Diuersis hominibus diuersa sacrificia offeruntur 91
Diuitiæ & sanitas natura prima 122
Diues nisi alijs de suis communicet, pauper 533
Diuina prouidẽtia quibus argumẽtis ab Epicureis

cureis refellatur 431. 452
Docti quidam aliud dicũt, aliud ipsi faciunt
Domus vſus 806 (170
Donaria vt iudicanda 249
Doridis de conseruanda Danaë consilium 33.34

E

EAdem naui ẽsse 723
Ebulum 686
Echidnæ vicus 719
Egere, pluribus ne meliùs, an pauciorib. 815
ἔκτοτε 832. 844
ἐκχώρημα 654
Electra, idem nouit, & non nouit 121
Elei 44
Elenchus vbi necessarius 514
Elephantes Indici 44
Ellebori radix podagrico vtilis 694. 701.
Embryonis formatio 127
ἐμίχθη αὐτῇ 830. 843
Endymion à Luna adamatus 89. quàm pulcher ibid. lunæ rationem docet 261
Enipeus ferò zelotypus 36.
Epicurus quibus cibis delectetur 118. quanti venditus ibid.
Epicuri diuinam prouidentiam cur negẽt 433. eorum curiositas 494
Equus leuis natura 328
Equitantis insanum equum, & iracundorũ hominum comparatio 820. 821
Errati defensio difficilis 193
Erraticę stellę solę mouentur 255
Erechteus 636
ἑρκεῖον 712. 719
Eubatides 193
Eubatidæ domus, propter spectra quę illinc apparebát, inhabitabilis 592
Eadem vt talib. expurgata ibid.
Eucrates 559. ægrotus 561. pistillum incan-

tatione, vt fecerit hau rire aquam 599 quæ monstra viderit 575. spectrum in sylua oblatum 581
Euripides vapulantib. imitandus 108. parasitum egit 509. eiusdem carmina 139. dictum 657
Euriti natura 143
Europa Agenoris filia 750. 799. quando in Phœnicib. culta ibid.
Eurysthei famulus Hydram occidit 433 434
ἐξωπινολῆς 830
ἐξορίω 829
ἀπράκλεια à Platone vt vsurpatum 197

F

FAbarum mirabilis natura 104. 131
Fœnus duplex 123. exercere cui competat ibid.
Fames quod cogit facere ignoscendũ 654
Farina fabarum podagricum iuuat 654
Fastuosi, qui potissimũ sint 297. eorum exitus 298
Fato quæ fiunt an peccata 77. 78. &c.
Feles à quibusdam culti 460
Finis vitæ iuxta Homerum 490
Fons quidam apud Indos homines inebriat 620
Forum ab Anacharso, quomodo descriptũ 551. item ab alijs qui busdam 552.

G

GAlli alio modo, quã cæteri sepeliuntur 794
Ganymedes ascriptitius deus 435
Gentium de dijs variæ opiniones 416
Gerra 44
Glaucus, laudari se passus est 325. quomodo à poëtis laudatus 325. 326
Glaucias 570. eius ingeniũ, & amor ibid.

Gloria dulcis res 75
Glorioſi dijs etiam infenſi 174
Gonagra 692
Gorybantes Euantis orgia, quibus in locis celebrent 678
Græcia fabuloſa 262
Græci à quibus aſtrologiá didicerint 257
Gratia Vulcani vxor 11
Gregorius Patriarcha Conſtantinop. cl. præſulum ſententia dānatur 661
Gubernatoris officium 467
Gypſus 694 703

H

HEbe cruribꝰ formoſa 48. Herculis vxor 49
Hecate incantamentis exhibita 570 583
Hedera 685.687
Helenæ forma admiranda 299(313
Helladonicarum curæ
Hephęſtio ὑγιαίνειν verbo vtitur 201
Heraclitus cur Ploret 113. non poteſt vendi 114
Hercules an obierit mortem 48. deus aſcititius 435.447. triplex 50 partim apud inferos, partim apud ſuperos 48. idque quomodo 48. 49.
Herculis parentes 50. animus ex Ioue 51. ſententia contra Damin 447.448. ornatus 815. eius laudes 48.815
Hermaphroditus Veneris & Mercurij filius 12. 13. eius forma 18.21
Heroas etiam paraſitos fuiſſe 518.519. &c.
Herodotus quo pacto innotuerit 214. paſſim notus 213. 214. virtute excellēs 212. mendaciorum parēs vocatur 607 608
Heſiodus quæ ſcripſerit 663. de futuris ſicut præmiſerat, nihil dixit

xit 664. eiusdem prędicta, de agricultura, nō esse vaticinia 669
iuxta Himeræum παλιν ωδιὰν συγγράφειν 319
Himeræus poēta 319
Hipparchus 339. Lucianū hospitio suscipit 340. 341. eius domus à latronibus spoliata 356. vxor in auem conuersa 351. vopr, maga 343
Hippias Herodotum imitatus 215
Hippocentaurus 51
Hippocratis imago ænea 580. 608. ea si prætermittuntur sua sacrificia vlciscitur 581
Hipponactes 626
hircus non ab Aegyptijs mactatur 236
Hirundo δύσγαμος 679
Homerus poētarum prestantissimus 455. Menelaū egregiè descripsit 281. in laudādo magna vsus libertate 332. eiusdem de cōgregandis dijs versus 417
Homo quid 114. ex duobus compositus 51
Homines multi, laudis auidi 292. 293. deorū effigies intuētes falluntur 91. deorum compellationes imitati 334
Hominum optimi 322
Hordeaceus panis podagræ medetur 694. 702
Hortulanus Lucij dominus, in militem incidit 389. erga eundē vt se gesserit ibid.
Hyacinthus ab Apolline amatus 12
Hyoscyamus podagræ medetur 694. 699.
Hypata Thessaliæ vrbs 339
Hyperboreus quidam volans 569. eius varia incantamēta 570, &c.
Hyperborei 659.

I

IAlemo frigidior 647
Icarus

Icarus discendæ astrologiæ auidus nimis 260. eiusdem filia pudica. 296
Ideæ Platonicæ 575. extra vniuersitatem 117.
Idiotæ philosophorum ineptias rident 171
ἰδῶ pro ἰδοὺ 832. 844
Ignis à Persis cultus 460
ἴκανα ἴχω τὰ πατρῷα 828
Ilienses cùm sis, prouerb. 635. 660
Illyrici 44
Imagines 272
Imaginis, visæ mulieris ornatus 274. 275. eius dotes 285
Immolantium ceremoniæ 92
Indigentia quid 805
Indi Baccho cur se nolent opponere 615. ijdem à Baccho in fugã conuersi 616. 617
Inuidentiæ malum, qui effugiant 297
apud Inferos æqualitas 63
Interficere quomodò liceat 144
Io, Inachi filia, à Ioue armata 30. in Iuuencam commutata ibid. ventis præfecta 31. in Aegyptum paritura mittitur ibid.
Ion excellens Platonicus 561
Iupiter amori deditus 5. insidiosè petitus 456. omnis generis disciplinas venales proclamat 100. 101. Io filiam Inachi amat 31. mendacij arguitur 41. in concione 69 magniloquus 424
Iouis imago 782. variæ vxores & liberi 85. 86. eiusdem vires quousq; se extendant 438 448. item consiliũ de remedio Ixionis amori adhibendo 6. sepulchrum apud Cretenses 90. ad deos cæteros oratio 426, &c. eum quæ-nã solicitent 412. 413

Iphigenia 477
ἴστασθαι 833
Ismenodorus descendens ad inferos sibi succensest, quomodo interfectus: Eleusinē proficiscens interficitur 66
Isocratis de doctrina dictum 543
Iuno, à quo, & vbi educata 687. metuit ne Ixió glorietur de mutuo amore 7. eius imago 782
Iuuenis, in necessitate senex 731
Iuniorum de astrologia sententia 266
Ixion Iunonis amore captus 5. illius imagine falsus 6. quæ supra ipsum sunt petit ibid. eius mores 3
de Ixionis amore signa 498.

K

Καθίζεσθαι à καθίσαι an differat 839
καταδαλεῖν à καταδαλεῖσθαι differre ibid. & 845
Κίθαρις quid 542
Κομάμφανος 701.

L

Lac 706
Lactucarū folia, podagræ adhibita 694. 698
Lacertæ ad podagram vsurpatæ 695. 704
Ladas 711
Laërta Vlyssis mater 74
Lampis ad inferos descendens 69
Lapillus columnaris in incantationibus vsurpatus 567
Lapidum vsus 141
Latona Euagoræ regis vxor 334
Laus quid 324. quatenus tolerabilis 306. præcipua quæ 296
Laude digni, qui 325
Laudator quomodo laudetur 327. ab assentatore differt ibid.
Laudáda res, cum quo conferenda 324
Legislatores rationi multùm tribuētes 232

Λίλογχα 832
Lemnij Vulcanum fuscipiunt 87
Lentes, ad podagram mitigandam vsurpari 694. 699
Leo ceruo velocior 563
Λίοντας 829
Λιοβιάζαν 652
Libanus mons 752.
Veneris templũ 753
Λίμμα πάρεσιν αὐτῶ 829
Lingua suum dominum accusans 648. officiũ 649.
de Loco quodam apud Indos sacro, & celebri 619
Lucianus cõmunis hostis philosophorum 137. carmina connectens 139. quam noluerit artẽ 145. 155. in salutando lapsus 194 eiꝰ erroris causę 194 195. quos conuitijs insectatus 140. 151. morti destinatus 140. eius in philosophos benefacta 142. ad Pal ladem oratio 156. ꝓ suo libello defensio 321.
Luciano varia mortis genera excogitantur 138. idq; cuius causa 140 (354
Lucius in asinum 353.
Lucius asinꝰ à latronib. deductus 336, &c. ex eorũ manu fugit 365. dominũ prodit 390. idem alteri venditus, & vt ab eo tractatus 391, &c. idem ob insuetum cibũ derisus 392. pistori venditus 387. rursusq; hortulano 388. amori indulgens 397. 398. humanã formã resumit 401. eius genus 402
in Lucium nouum supplicij genus excogitatum 368. 369
Luna à Phrygibus culta 460. Endymionis forma capitur 8. alia, atq; alia specie apparens 255. imago ei curnõ exhibeat 784

Lycambos 626
Lunæ curſum quis primò obſeruauerit 10
Lunæ non eſt lumen proprium 268
Lycurgus reipub. adminiſtrationem è cœlo temperabat 266. 270
Lydi Comon celebrant 678
Lypaës orator 640
Lyſimachus 55. 46.

M

MAcarius vnam in Chriſto naturam aſſerens, dānatur. 661
Machlæi Indiæ populi 619
apud Machlæos Indiæ populos lucus ſacer & celebris 619
Magi quondam ex regia ſtirpe proceres 405 406 607)
Magicæ inuentor quis
Mala, audire tantum tolerabile 383
Malum punicum 700
Manes bibere nequeũt 53. 54. 677
Marrubiũ podagræ adhiberi 694. 698
Marſyas 722. 725
Mauſolus cur inſolens 57. forma Diogeni ſimilis. quibus imperauerit ibid. eiuſdē monumētum in Halicarnaſſo 57. 58. à quibus conditum 59
Mauſolo monumētum quid afferat commoditas ibid.
Medi 44
Medici cognita morbi cauſa tutiùs medentur 733
Medicina ars ſordida ab Hippoc. vocatur 706
Medullæ vtilitas 705. 706
Meduſa 272. inſpicientibus quid faciat 273
Megæra podagræ mater 672 677
Melāpygus homo 657
Μελαγχολικὸν ἄλγος 831
Memnon 596
Menandri Elēchus 628
Menippus de Nirei Ther.

Therſitęq; forma iudex 61
Menſes ex luna metiuntur 256
Mentiri quandoq; laudabile 555
Mercator in lapidem quomodo 124.125
Mercurius deos ad cõſilium conuocat 416 eorum preco 417. poëticæ ignarus ibid. Pana propter formã hircinam deridet 14. eundem agnoſcit 15
Mercurij ob pulchritudinẽ elatus animus, parentes 15 (691
Merula loquax 690.
Midas 566. eius digitus morſus 567. idem incantamentis ſanatus ibid.
Μιχθᾶσα 830
Midias mollis 467
Minerua ingenioſa 300. ex Iouis cerebro nata 86
Minos iudex apud inferos 76. de Minois filio vaticinium 669
Miſtho Sybarita 628
Mithres, ex auro ſolido 420
Mneſitheus pro liberata naue, nõ ſacrificat, pro dignitate 427
Modeſtia philoſophiæ comes 152
Modicum collatione non creſcit 315. cum maiori collatum, deeius magnitudine detrahit ibid.
Momi ad deos oratio 432
Monarcha 253
Mori potius, quàm innocentes interficere 234
Morſi à canib. rabidis aquam horrent 54. 603
Mulier impudica, Aegyptijs templis ſimilis 286
Mulieri, quis ornatus conueniat 286
de Muliere ambita reſponſum 653
de Muliere, Lucij aſini amore capta 397

Mulieribus in ſacris Adonidis nolentibus capillos tondere quę mulcta 751
Munerum offerendorum facultas nemini intercluſa 251
Mures araneos ad podagram vſurpari 695
Muſica primùm iuuenibus antiquitùs tradita 539
Muſtelæ dens pro medicamine vſurpatus 562. eæ coctæ podagræ medentur 695.

N

NAſo trahere 5
Nauis à gubernatore dependet 464
Neptunus Enipeo amorē præripit, idcirco culpatur 36 ſub vndis agit 438. à Lyſippo æneus factus 420
Nereus Venerem educauit 687
Neuroſpaſta 801
Neſsi ſanguis 719. 721.
Neſtor 517. paraſitus 519
Neuroſpaſta hominũc. culi 762
Nicias dux 197 (725
Niobe luctu fœta 722.
Nireus formoſiſsimus Græcorum. eius parentes forma ſub teris quid ab alijs differat. ab Homer. celebrata 61. 62
Νῦι τὸτρ δοκᾶ 830. 843.
Numen humanis obſequijs non eget 81
Numerꝰ quaternarius O (104.
OCypꝰ 726. 729, &c. Odio digni plurimi 156
Oedippus dux Thebanus 715. podagram pertulit ibid.
ὀδὰνάϊσι μυθύσαις 829
Oeneus Dianam ſacrificij non adhibet 81
Ollæ tinnitu, homo oratione cognoſcitur 541
Olympia Herodoto commoda 214
Ophion primus Palladē produxit 688. 689.

Orpheus

Orpheus musicus 289. 303
Orœtes ad inferos descēdens 66. pedibus debilis 68 à Mercurio adiuuatur ibīd.
Oratio mulieri conueniens 288
Orodœcides 626
Orpheus astrologiam quo pacto docuerit 257. eius parētes ibi.
Orpheo locus in cœlo designatus 258
Osiris 751. 800. à Biblijs cur cultus 752
Osculari viperam, meliùs quàm malum hominem 646. idq; cur nam ibid.

P

PAean deorum medicus 693. 697
Pædagogi quales esse debeant 845
Pæones 44
Παπάλημα 657
Palæstra hominum coërtrix 345. cum Luciano concubans 346. Hipperchi ancilla 341. 407
Pallas ex Iouis cerebrō nata 687 689. à quo primō producta, & quando ibid.
Pallium in Cynicorum insignibus 552. (413
Pallor cuius rei signum
Pancrates in arte magica excellens, quæ miracula arte magica exercuerit 597
Pan Mercurij filius, amator 14. eius ditio, exercitia 16. amicę 17. forma 14. cur talis 15. deus Arcadiæ 18
Pani fons in India sacer 620
Pānus lacer 642. 660
Pantheæ mulieris oratio 304. 305
Papauer podag. medetur 694. 699
Parasitica ars 480 481. artes alias in quo excellat 486. 469. an inter artes numeranda 484 485. an honesta & vtilis 533
Parasiticæ, sicut aliarū

artium, nullus professor 499 eiusdem definitio 486. finis 488.489. eius nomẽ quomodo apud veteres audierit 537. principiũ generosũ 500. 501. descriptio 538
παρασίτικὸς etymon 535
Parasitus sua arte gaudet 483
Parasiti felicitas 501. nomẽ apud veteres honorificum 537
Parasiti sæpe feriantur 498. detymones dicti 492. bestijs cur formidolosi 526 eorũ vita 526.527, &c. bello apti 512.523
Parasitandi eadem vbique ratio 505.506
Parcæ omnia decernũt 438 448.474. cur sic dictæ 474
Parembole 732. quid sit 741
Parrhisiades seu Lucianus qualis extiterit 161 quos conuicijs insectetur 173. auro ac placenta hamũ inescat 183. quos pisces capiat 185. crimine soluitur 175. eius liber blasphemijs refertus 162. oratio pro seipso 164 in aduersarios actio permittitur 176
Pasiphaë tauro cur copulata dicatur 261
Pastinaca podagræ vtilis 694.699
Patrocly parasity 519. eiusdem laudes & obitus 520
Patrocli morientis vox 521. eius dictũ, quo parasitus affirmatur ibidem.
Pedum officium 806
Peliæ opinio 307
Pelichus 577. eius statuæ mirabiles actiones 576.577. &c
Penelope Panos mater 15. eius parẽtes ibid.
Pentele pagus Atticus 473
Peplion agreste 694
Pera in Cynicorum insigni

signibus 552
Perilaus artifex ingeniosus 236. bouem fabricatus 237. eo supplicij genere quod excogitauerat, affectus 237. 238
Peripateticus quanti vendatur, & qualis 126. duplex ibid.
à Peripatetico quid discendum 126
Περίστεμμα αὐτὸν 830
Πεσσὸν masculino genere 833 (5
Perithous Iouis spurius
Persica folia podagræ medentur 694
Πίταμμα antiquum ververbum 654
Petroselinon 698
Phaëthon Solis filius falsò creditur 261
Phaëthontis sorores in populos cõuersæ 262
de Phaëthonte fabula falsa ibid. & 270
Φακὸν varia significat 833. 844
Phalaris vt imperium obtinuerit 224. vt administrârit 226
satellib. munitus 230. crudelitatis accusatus ibid. à Delphis consilium petit 229. curilis æneum bouem misserit 239. eius genus 224. de se ab insidijs tuendo consiliũ ibid. cuius opera ei detectæ insidiæ 228 contra eum ciues concitati 227. de eo falsa crudelitatis suspicio 223
Phalli, siue priapi Iunoni sacrati 761. 801 in eorum vnum quotannis bis ascendit 778. qua de causa ibid.
Pharmaca varia à medicis podagræ frustra adhiberi 694
Phidias Iouis imaginẽ vt retractauerit 317
Philemon 211 (679
Philomela Ityn genuit
Philippidis mors 196
Philippus Alexandri persuasionem increpat 38. quomodo à

Demosthene depingatur 44
Philosophia vnde cognoscatur 149. in iudicem electa 145. sola verax 151. mansueta & mitis 159. propter flagitiosos philosophos malè audit 168. scommatibus splẽdidior 150. à Luciano cõuitijs lacessita 140. par pari referens 150.
Philosophiæ causæ disceptandæ commissæ 151. habitatio 147. ad eam accedere an sit opus 149. eius falsi amatores 166. eius hypocritæ vnde dignoscendi 181. 182.
de Philosophia diuersę sententiæ 503
Phlliosophicæ sapiẽtiæ finis 128. 129
Phryges Atti clamorẽ faciunt 678
Phryni serpentes 568
Philosophus quáti empt9 129. cur nihil sciat 128
Philosophi & parasiti comparatio, quoad corpus attinet 512
Philosophi stateræ ad quid ibid.
Philosophi affectibus mulcis subiacẽt 530
Philosophi sæpe parasiti 506. ijdem auari 527. ingrati 141. iracundi ibid. in venaliciũ deducti 164. ipsine, an parasiti feliciori fato absumãtur 532
Philosophorum prata 142. de dignitate contentio 179
Philosophos non esse bello aptos 513. 515. 524 (664
Phinea multa p̃dixisse
Phineus 671
Pietas, fons virtutũ 337
ad πλούτου ἴξασι quomodo respondendũ 828
Pisces muti 187. in sacra ciuitate sacri 795
Φοινικίσμον 652
Phrixus aureo ariete paërem vectus 260
Plantaginem podagræ adhi-

adhiberi 694 698
Plato 190. Diogenem instruit, vt rectè accusationē instituat 158. etiam parasitus fuit 409. eius de inuitantibus cōuiuas dictum 487. eius laus 157. eiusdē cur nati simus aliud 539
Plesthenes podagricus πλὼν ἐμὲ 832 (715
Pluto inferorum rex 586 largus 688 989. podagram aluit ibid.
Podagra 672.674. tarda appellatur 711. ex quiete & crapula quo modo curanda 744. eius parētes & patria ibid. quæ tormenta afferat 673. quib. se facilē præbeat, & quib. non 669. huius principiū 737. eius vim an vllū pharmacum cōpescat 717. vires vbi primū apparuerint 688. etymologia 674. 696. 709. 745. sacra quæ 689. quod tempus dicatum 696.697. incurabilis à quibusdam habetur 678
Podagræ mederi vt conent medici 693.706
Podagricus 683
Podagrici dolores quādo potissimùm moueantur 691
Podagricos quid consoletur 723
Pœnis infligendis nemo gaudet 233
Poētæ & pictores liberi 313.337
Poētis veritas non est curæ 456
Poërarū materia adulandi 309
Pollux in facie vulneratus 22.25. quomodo à Castore internoscatur 25
Polyidus 664
Polygnotus pictor 280
Polyphemus 651
Populi diuersi, diuersos deos colunt 90
Potamogeitō 694.698
Priamus podagricus fuit 715.719.720

Proborum apud inferos habitationes 77
Prodicus Cius 215
Prometheus cruci à Ioue affigitur 87
Προκόπτα ἐν τοῖς μαθήμασιν
Progne 681 · (831
Proteſilaus dux Theſſalorum 716. 720. podagricus ibid.
Proxenides certaminũ iudex 216 (844
Ψαλάκικον ῥῆμα 832.
Pſyllion podagrico vtile 694.700
Ptolemæi ordo epiſtolæ inuerſus 202
Ptolemæus, cur Soter dictus 46
Pulchritudo abſoluta quæ 285
Punici pomi cortex podagricũ iuuat 694 700
Purpura piſcis 813 eo tinguntur panni ibid. & 814
Pyra feſtum 792. quo tempore, & quibus ceremonijs peragatur 792. 793, &c.
Pyrrhias 585
Pyrrhus poſt Alexandrum ſecundas tenet 202. quid potiſs. precaretur ibid.
Pythagoras Phalarim inuiſit 235. ab. Eleuſinis ſacris cur prohibitus 630. quid poſt quinquennij ſilẽtium doceat 102. 103. venalis prouocatur 101. quid ſciat ibid. vbi inſtitutus, eius cõmone faciendi modus 102. decem drachmis emitur 105. vnde voluerit exordiũ ſumi 197. eius iuſiurãdum 103. cibus 104
Pythagoram animatis victitaſſe probatur 132
Pythius Lydo ambiguè reſpondit 461. eius de miſſo dono ſententia 245
Pytiocamptes malefi-cus 435.

R

Rana cocta ad podagrá vſurpatæ 695. 704

Rea

Res humanę calamitosæ 113
Res sumptuosæ diuitibus indigent 112
Reipublicę administrandę grauis quincia 227
rerum magna perturbatio 433.452
Rhea dea 759. 801 templum eius ab Atto extructum ibid. pueros adamat 87
Rhetoricæ cum parasitica collatio 503. de eadem diuersæ sententiæ 503.504, &c.
Rhetores bello non aptos 513. varijs affectib. subiacēt 530. 531, &c. degrauantur varijs 165 (647
ῥησιμισοῦν barbarū esse
Risus Sardonius 473
Rex cur Græcè ἄναξ nuncupetur 547
Rhoxane virgo depicta 216
Rododaphne cognomen 650
Rubetæ podagræ medentur 695.704.

S

SAcra Syriæ ciuitas 748. vnde nomen hoc sit sortita ibid.
Sacræ ciuitatis templū religiosissimū 754. ex varijs gentibus illuc diuitiæ allatæ ibid. de eo variæ sententię 755.756, &c.
Sacrense templum quale, aut quomodo formatum 780.781 eius sacerdotes & sacrificia 789. 790. eius templi authores 762.763. in eo ædificando quantum tēporis consumptum 769. eius situs 777
Sacrifici in sacris Cyclopi similes 92
Salmoneus suæ temeritatis pœnas luit 722
Saluere verbo nullum tempus præfinitum 169. huius verbi duplex significatio 195 eius vsus ibid.
Salutis cura meritò prima 204

Sapientem fœnus exercere an liceat 123
Sapiẽtes quibus signis dignoscendi 182
Sapientiæ falsi amatores vt erga amicos affecti 172
Sappho à Socrate laudata 295
Sardanapalus mollis 467.478
Sardanapali epitaphiũ 478
Saturnus cur vinculis alligatus dicatur 263
Satyris locus sacer apud Indos 620
Scepticus philosophus 134
Sciron maleficus 435
Scurra pro assentatore à Luciano accipitur 337
Scythæ homines Dianæ mactant 45.93
Seculum quid 114
Seleuci de diademate dictum 547
Semiramis 696.697. 784.800.801
Semiramidis simula chrum cur dextra ædem Lunonis demonstret 788
Senes etiã à morte abhorrent 71
Senem à decoro deflectere an tolerãdũ 194
de Sene misero, qui etiã inuitus moritur 71
Sepis nomẽ ob barbæ spinositatem attribui 650
Serpentes incantamentis ex regione quadã coacti 568
Seruus qualis esse debeat 388
Seruis res dominorum cognitæ 344
de Seruo quodam Lybico, sacrilego, & eiusdem pœna 579
Sileni fons 620. huic locus in India sacer 620
Simia manè apparens malum omen 640
Simiã sub leonina pelle fouere 560.608
Simonides 626
σιτῶσθαι quid 535

τίτλον quid ibid.
Sitis in Tantalo supplicij genus 54
Sisyphus 672
Socrates solus ex philosophis in bellũ egressus 516. irrisus 162. qualis amator puerorũ ibid. proclamatur venalis 115. quanti vẽditus ibid. eius dogmata 116. doctrinę summa 107. genus 828. is, quos in sermone peccãtes arguerit ibid.
σχάζομαι ἄγλις 831
Sol geminus, prouerb. 642
Solis cur non exhibenda imago 784.785
solœciſſantẽ deprehendere cuius ſit 825
Sontes an iure puniantur 78
Sophista quidem Apophradis vocabulum deridet 634. is ob id obiurgatus ibid.
Soſtratus prędo 76. ei9 nequitiæ conuictus, peccatorũ cauſam in fatum tàansfert 77
Spadones manè apparentes, malum omẽ 640
ἀφροδισίζειν inuſitatum 647
Stellarum erraticarum alię mares, alię fœminæ 259
Stellis nomina non forte indita 254
Stratonice regina Aſſyriorum 762. à priuigno adamata, & vt illi ceſſerit ibid. Cõbabũ adamauit 769. Cõbabo cõmiſſa 766 eiuſdem ſomniũ de extruẽdo Iunoni tẽplo 765. factum ridiculum 309
Stultitiæ finis 657
Sues à Gallis non ſacrificijs adhibentur 795
Syllogiſmus miniſter publicus 176
συμπαρίστημί σοί μοι 829. 843.
συνετάξατό μοι 830.843
συνηκεί

φωνειν ἑαυτῷ ibid.
Syria 799
Syrus rei imagicæ peritus 574.

T

TAntalus sitiens 53. 677. is quo potu egeat 54
Taurus ab Ægyptijs cultus 256. æneus nouũ supplicij genus 237. æneus trium maximarum rerum monumentum 244. is Apollini dicatus 239
Taurum ab Apollinis tẽplo arceri turpe 246
de Tauro non respuendo oratio 243
θάτερον τῶν πινάκων, non benè dictum 654
Tegumenti vsus 806
πινάξ 831
Telephus multa præsdixit 664
Templa Ægyptia 749
Terra in communi à natura constituta 807
Thamyris 142
Thebani 45
Thebæ duplices, prouerbium 642
de Theopompo dictũ sophistæ 653
Theseus Herculis discipulus 816. eius vestitus ibid.
Thessalia 339 405
Thetis Iunonem educauit 687
Thraces 44
Thus podagricum iuuat 694
Thuris suffitus cerebro vtilis 697
Thyestes 85. astrologus 259
Timocles deorum partes tuetur 451
Timoclis Stoici contra Damin disputatio 429 441. eadem restaurata 451. loquela qualis 441
Timocrates 235
Tisias 655
Tormenta, podagricæ vesaniæ principes 717
Tragicus mimus 167
Trapezita & nummularius idem significant

cant 542
προπομάσθησας barbara vox 647
Trœzeniornm de contrahendis matrimonijs lex 798
Troiæ conditores 95
πρῶον μιωεῖν antiquum 654
Tychiades 481
Tyranno cur infesti homines 231
Tyranni Græcorum sapientes 233
Tyrannorum res vt fabula de Hydra 233. Græciæ orationes in templis 232.

V

VAlere verbũ à Platone quomodo vsurpatum 197. cui tempori conueniat 193. cæteris salutandi verbis cur antepo nendum 200
Venus ex æthere nata 687.688.vbi & à quibus educata ibid. cum Marte versata 12. à Diomede vulnerata 457.de ἱρο῀ filij neglitia cõqueritur 8. Vulcani vxor 11. Apollini minùs propitia 12
Veneris imago apud Cnidios 421.ex qua materia ibid.
Veneris supercilia à Praxitele vt sint formata 278
Veri sapientes quo signo signati 181
Veritas nullius de causa mentitur 154
Veritatis de segregandis malis à bonis cõsilium 181. habitus 152. vestis vsus 806
Veteres diuinationibꝰ maximè vtebantur 264
Victus nimius studijs incommodus 499
Victu egentes nõ sunt parasiti 529
Vinosis nonnihil tribuendum 618
Vir bonus inuitus de alijs sumit suppliciũ 234

Virginum

Virginum corruptiones nefariæ 87
Vlmus 691
Vlysses Ithacę princeps 716. podagra laborauit ibid. inferos penetrauit 265. solus Aiaci opponitur 75
Vlysi ignoscendum, quòd arma appetierit 74
ad Voluptatem quæ requirantur 494 495, &c. quæ item cum ea coniuncta sint ibid.
Voluptatem Epicurus ne, an parasitus magis assequatur 492. 493. eiusdem descriptio ibid.
Vrinæ vsus 706
Vsuras colligere, idem quod syllogismos cõcludere 123
Vtis Vlysses 652
Vulcanum ex Iunone sine patre natum 86
Vulcanus claudus 111. pulcherrimas duxit vxores, & eæ an se inuicé æmulentur ibid. de Vulcano fabulæ tolerandæ 87
Vulgi natura 161
Vulpes coactę podagrę adhibitæ 695. 705.

Y

Υβείστης & ὕβρις quid 836
ὑγιαίνειν 204. tessera militibus datur 202. significationes 198
ὑπαλάττειν καὶ ἀναλάττειν 837.

Z

Zamolxides fugitius à Thracibus cultus 460
ζυγομαχίαι 831. 844.

TERTII TOMI INDICIS FINIS.

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON 1882